

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skandinaviske Kirketidende

for

katholske Christne.

Et Ugeskrift til christelig Oplysning og Opbyggelses Fremme.

Udgivet af

Konrad Sander.

Motto: Prøver Alt, og beholder det Gode!
1. Thessal. V. 21.

Tredie Aargang.

Med den geistlige Dyrigheds Tilladelse.

Kjøbenhavn.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

1855.

Indholdsfortegnelse til 3die Aargang.

Digte.

Klostermunken	497
Zulenatten	802

Artikler.

Nytaarsbilsen	1
Mormonersecten	33
Miscelle	40
Den katolske Geistlige og den danske Officier	65
Korsjet, Vindernes Pryd	81
Nogle Bemærkninger om Skriftemaalets Nødvendighed og Nytte	113
Bisshop Karl Anton's Hyrdebrev	129
Angreb og Forsvar	145
Fraværs Pligter mod deres Børn	155
Korte Tankesprog over Borneopdragelse	158
Om Helgenernes Dyrkelse	161
Den orientalske Krig I	185
Den hellige Dinneluge	193
Den orientalske Krig I	201
Indianeren	204
Børnens første hellige Communion	225
Den orientalske Krig II	232
Den sande Dntel Tom	234
Anneldelse af Bisshop Karl Anton Kùpkes Død	241
Den h. Theresia, Komsfru og Stifterinde af de barfodede Carmeliterinders Orden	246
Den orientalske Krig III	266
Padens Navne og hans Værdigheds Tegn	273
Nogle Bemærkninger over de kirkelige Benedictioner eller Velsignelser	305
Nogle Ord om Confirmationens h. Sacramente ..	312
Det hellige Alterens Sacramente. II. Tilbedelsen ..	321
Erkebiskop d'Wiau af Bordeaux	344
Protestantismens gjenopvakte Liv, efter egen Tilfælde	363
Høitideligheden til Hære for Maria's ubesmittebe Undfangelse i Domkirken i Münster	385
Den orientalske Krig IV	393
En Dag i Abbediet Westmalle	401
Den orientalske Krig V	408
Aggeblommen	411
Den orientalske Krig VI	428
En barmhjertig Broder	442
Det Fornuftmæssige i den katolske Mariedyrkelse ..	500
Festligheden til Hære for Maria's ubesmittebe Undfangelse	506
Evende Kirkebønner til Hære for den ubesmittebe Undfangelse	512
Messens Præfation om den ubesmittebe Undfangelse ..	512
Maria's Lovsang, kaldet: „Magnificat“	514
Lovsangen: „Tota pulchra“	516
Titani til Guds Moder	517
Om Agteskabet efter den katolske Kirkes Lære ..	529
Den orientalske Krig VII	538
Martyrenes Sal	578
W. Palmer	584
Krigen og Religionen	599
Et sandt Ord af en protestantisk Prædikant angaaende Bibellæring	610
Evad et Billede formaaer	615

En Miscelle	618
Cypresstræerne	619
Cleomenes's lille Datter	620
Tilstrælfesprædiken	627
Liden	668
Boden	668
Bønnen for de Afdøde	674
Tankesprog	699
Reisen til det bedre Liv	699
Det forunderlige Pant	700
Trende Klager mod Gud	706
Tanker om kristelige Billeber	709
Jesu Navn	712
Guds Ord	713
Kirkearets hellige Tider og Fester	754
Maria	757
Det glade Middagsmaal	758
Den kirkelige Bygningskunst i Middelalderen, med særligt Henfyn til Ribe Domkirke	786
Bierne og Høepjerne	795
Julefesten	804
En Varselskrøft	818

Kirkelige Efterretninger.

Rom. 56. 159. 170. 190. 253. 285. 365. 430. 573. 635. 651. 669. 812.
Rjøbenhavn. 41. 189. 331. 759. 778.
Sverrig. 461.
Norge. 461.
Rusland. 446. 542. 635. Peteraborg. 542. 651.
Indstland. 12. 46. 78. 190. 206. 239. 296. 346. 394. 412. 443. 462. 477. 490. 521. 538. 669. 687. 749. 812. Berlin. 105. Baden. 296. 319. Köln. 344.
Østerrig. 141. 253. 379. 446. 732. Fra Galizien. 238. Wien. 297. 334. 479. 604. 652. Lyrol. 347. Ungarn. 522. Mailand. 812.
Belgien. 491. 797.
Holland. 219. 575. 797.
Storbritanien. 27.
England. 13. 171. 254. 270. 297. 399. 523. 558. 636. 760. 781. 797. London. 29. 287.
Skotland. 106. 366. 379.
Irland. 108.
Frankrig. 30. 79. 88. 109. 141. 300. 347. 413. 430. 446. 492. 527. 701. 761. Paris. 47. 171. 255. Fra den franske Grænbfe. 301. Strasbourg. 713.
Spanien. 47. 94. 171. 431. 559. 654. 671. 750. 799. Madrid. 48.
Schweiz. 141. 399.
Italien. 60. 95. 123. 142. 302. 350. 381. 591. 716. Neapel. 61. Sardinien. 463. 607. 621. 670. 735. Turin. 239. 319. Venedig. 350.
Thyrket. 543. Constantinopel. 335. 350.
Asien. 272. 368. China. 14. 447. 761. Fra Orienten. 125. Thibet. 255.
Africa. 110. (Nigeria.) 463. 496. 764. 813. 828. Egypten. 382.
Amerika. 111. 671. Nordamerika. 31. 61. 95. 173. 219. 302. 351. 382. 414. 448. 637. 702. 766. Sydamerika. 622.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prover Alt og beholder det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 1.

Søndagen den 7de Januar.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, N. Kjøbmagergade 68, og i alle Bøglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Nytaarsbilsen.

Til Lykke, kjære Læser, i det nye Aar! Liv, Sundhed, Velgaaende, Lykke for Tid og Evighed! Til Lykke, Du lille katolske Menighed her i Norden! Gud bevare Dig i Din Gudsfrøgt og Fromhed, i Dine Fædres Tro, at den staaer fast som Bøgen i vore Skove; — Han vedligeholde, forøge og befæste Din Kjærlighed og Hengivenhed for vor hellige, katolske Kirke, paa det at Du maa være grundet paa Petri Kirke, og gjøre Dig Din h. Apostel og Skytspatron Ansgarius værdig, som for tusinde Aar siden kom til vore Skove og prædikede Herrens Kors og Kirke for os! — Til Lykke, alle vore Brødre, som med os dele eet Sind, een Tro, eet Haab og een Kjærlighed i Jesu Christi Rige! — Til Lykke, hele den katolske Verden, alle Gjorder og deres Hyrder! — Gud velsigne vor h. Kirkes synlige Overhoved, vor h. Fader Pius IX., at Guds Rige under hans vise og milde Regjering maa trives og blomstre fra Solens Opgang indtil dens Nedgang! Gud velsigne vor høiarværdigste Biskop Karl Anton og hans hele Bispesogn! Gud velsigne vort Danske Fædreland og dets Konge, Hans Majestæt Kong Frederik VII.! Til Lykke, alle Fromme og Gode! — Det er mit Ønske og min Hilsen til Nytaar! — —

Det nye Aar er begyndt; vi skrive 1855. Midnatsklokkens sidste Tone har gjenlydt, og den hendoer i sagtere og sagtere Svælgninger; dog, uopholdelig, ilksom og hurtig som Uhrets Vendul, iler Tiden fremad, uden Rist og Ro. Det første Skridt over det nye Aars Tærskel har noget Giendommeligt og Alvorligt ved sig. Med hvilket Sindelag og med hvilken Stemning Du end træder ind i det nye Aar, det strenge Alvor gaaer altid tæt ved Din Side og gjør sig gjældende selv under Spil og Sang, Dans og Glæde; det blander og farver Dranferens Bæger, synger sine egne Melodier og lader sine Accorder falde høit eller sagte ind, selv i en tøilesløs Sylvesternats Sviregilber. Det er, som om hele Menneskeheden ved Aarets Slutning stod i Hobe og ligesom fortryllet foran en Kobbermuur, og Ingen kan overstige den, Ingen kan gennemtrænge eller gennemskue den, ingen Dункraft kan løfte den af Stedet, ingen Armee kan erobre den og intet Skyts knuse den. Og hiinsides Muren ligger Glæde og Sorg, Lykke og Ulykke, Sygdom og Sundhed, Liv og Død; hvad vor Andeel vil blive, er skjult for os. — Og hvad den nærmeste Fremtid vil bringe, om det bliver Solskin, Regn, Storm og Uveir, muntre eller mørke Dage, Sikkerhed eller Usikkerhed, Krig eller Fred, Liv eller Død, — derom lever Menneskeheden i tillidsfuld Forventning; Fremtiden

er skjult, en Tryllefreds omslutter den, og hvad den indeholder, er en Hemmelighed og Gaade for det dødelige Dø. Fjerne og sagte Toner lyde vel herover fra denne Tryllefreds; et svagt Lys, et let og flygtigt Glimt falder vel ind i denne Gaade og belyser denne eller hiin Stavelse af den forunderlige Charade, og da **ane** og **formode** vi vel det Hele; dog svag er denne Anelse og usikker er denne Formodning. Saaledes **ane** og **formode** vi ogsaa i den nærværende Tid. Vor nærmeste Fremtid er endnu en mærkvaerdig Charade. Af hvormange Stavelser bestaaer den? Hvo kan løse den? Det vil undertiden forekomme os, som om et forfærdeligt Uveir trækker op over Horizonten og Lynglimt fare ud af de sorte Skyer i Nord og Ost, i Syd og Vest og belyse Scenens mysteriøse Dunkelhed; dog lyner og skinner og flammer det paa visse Steder mere, end paa andre; her tør man haabe noget Mere, hist befrygte noget Værrer. Naar, hvor og hvorledes Uveiret vil bryde løs, eller om Uveirsskyerne endnu ville fordele sig, det ere Spørgsmaal, som opkastet og ei kunne besvares af Fyrster og Konger, Diplomater og Statsmænd, Dannede og Udannede, Rige og Fattige: man ryster med Hovedet, trækker paa Skuldrene, med estertænk som Mine og korslagte Arme seer man ind i Tidernes græsserende Under og griber meer end eengang til Midler, som aldrig nogenstinde ville eller kunne raade Bod derpaa. „Naar I see en Sky at trække op i Vest, saa sig I strax: Vi faae Regn; og saaledes skeer det. Og naar I mærke Søndevinden, sig I: Det vil blive varmt; og det skeer saaledes. Himmels og Jordens Skikkelser kunne I udforske, hvorfor ville I da ikke udforske denne Tid?“ Disse Frelserens Ord hos den h. Lucas 12, 54—56, finde bogstavelig Anvendelse paa vor Tid. Tidens nærværende Tilstande og de daglige Begivenheder, give os Leilighed til at udforske Tidens Tegn; og naar ikke alle Tegn skuffe, saa gaae vi en skjæbningsvanger Tid imøde. Vi maae være belavede paa alle Eventualiteter!

Hele vort Liv i Tiden er en Reise, Jorden et fremmed Land for os og Himmelen vort Hjem; — det er en gammel Lære, en bekjendt Sandhed, som vi ikke ofte og alvorlig nok kunne betragte. Vi ere Fremmede og

Pilegrimme her paa Jorden ligesom alle vore Fædre*); som Fremmede og Pilegrimme vandre vi endnu langt borte fra Herren**); i Troen have Alle seet og hilset Himmelen, og bekjendt, at de vare Pilegrimme og Fremmede***); men vor Pilegrimstreife bestaaer af saa og onde Dage†). Sjælen sukker i Legemets Fængsel efter Frihed og Lys, hele Mennesket efter et bedre Hjem; thi det føler sig ikke hjemme i dette Landflygtighedens Land, paa hvilket Forbandelsen hviler siden den første Synd. Længselen efter Besiddelse og Varighed, efter et høiere, bedre og blivende Hjem ytrer sig hos hele Menneskeslægten: — det er Skabningens Suk, som med utaalmodig Længsel imødeseer Guds Børns Forklarelse††). Christendommen giver denne Længsel dens sande Bevidsthed, dens Indhold og bestemte Maal; al Længsel og al Forventning udenfor Christendommen er ikke andet end Drøm og Blændværk, et Luftflot og et falsk Ideal, der brister som en Sæbeboble, opløses til Stum og forsvinder som en Sky. Hvo, som betragter Jorden som sit Hjem eller bestræber sig for at gøre Jorden til et blivende Hjem, foretager et forgæves Arbejde; thi her have vi intet blivende Sted, men søge det tilkommende Hjem. Imidlertid ligger Himmelen høit og Jorden dybt; Veien til Himmelen er haard og vanskelig, høi og steil, snever og smal og begroet med Lidelser og Torne. Velan! hvo har Mod til at betrede denne Bei? — Hør paa mit Raad. —

Hvo, som begiver sig paa Reisen, maa forsyne sig med et rigtigt, af den lovlige Dyrighed udsærdiget **Reisepas**. Reisepasset angiver nøiagtigt Ihændhaverens Signalement, samt Reiserouten og de Steder, Veien fører forbi: ogsaa paa Reisen til **Evigheden** er et saadant **Reisepas** paa en vis Maade nødvendigt. Henvend Dig derfor til de lovlige Authoriteter, som ere bemyndigede til at bestemme Din Reiseroute for Evigheden og at vise Dig de Steder, som Veien fører forbi; — og denne lovlige Dyrighed er vor hellige **katholske Kirke!** Den katholske Kirke giver Dig et Document i Hænde, i hvilket Din Reiseroute nøiagtigt er angivet og Veien nøie bestemt. See kun til,

*) Pf. 38. **) 2. Cor. 5. ***) Hebr. 11. †) 1. Mos. 47. ††) Rom. 8.

enhver Milepæl, enhver Haandvifer, enhver Korsvei, enhver Bivei er betegnet, enhver Sø, ethvert Bjerg og enhver Dal, Sump og Skov, ethvert slibrigt Sted, enhver Fare og Hindring er angiven; hvorledes Du bør forholde Dig paa dette eller hiint Sted, hvorledes Du maa bestige Bjergene, gjennemvade Moradser, slaae Broer, gaae Bjerg op og Bjerg ned, hvorledes Du maa reise ved Storm og Uveir, ved Hede og Kulde, ved klar eller mørk Himmel, Alt har den **katholfske Kirke** foreskrevet Dig i Dit Reisepas. Og naar Du skal reise, naar Du skal hvile, hvorledes Du skal reise og hvorledes Du maa hvile, har den viselig og moderlig lært Dig, paa det at Du ikke skal overile Dig paa Reisen, ikke fordærve og forkjæle Dig i Noligheden. Naar, hvor og hvorledes Du maa spise og drikke, om Alt underviser den Dig. Og hvor Reisen er møjsommelig og besværlig, hvor Sweden perler paa Din Pande, hvor de trætte Lemmer vakle og Modet vil til at synke, der har den tilføiet Lærdom og Styrkemidler, Opmuntring og Formaning. — Og alle de Farer, som kunne møde Dig paa Reisen, har den nøiagtig betegnet Dig i Dit Reisepas og navnlig skildret Dig de Fjender, som nærme sig Dig til Høire og Venstre, for at føre Dig vild paa Veien til Evigheden; og den har saa nøiagtig angivet Dig deres Farve, at Du allerede kan kjende dem i lang Graastand. Her er det **Troens Sværd** og **Pantser**, hist **Haabets Hjelm**, og paa et andet Sted **Kjærlighedens flammende Pile**; men undertiden er det ogsaa en hurtig Flugt, Klogskab og Forsigtighed, som ene kunne redde Dig. Og paa hele Reiserouten har den allevegne anbragt sine **Tjenere**, sine **Præster**, som med Glæde og beredvilligen ile Dig imøde, føre Dig ind i Herbergerne, løfte Reisesækken fra Dine Stuldre og toe Dine Fødder: de skulle beskytte og pleie den fattige, syge og trætte Pilegrim, ja de skulle, naar det gjælder hans Vel, hverken frygte Kanoner eller Kugler, hverken Slag eller Død, og med Korset i Haanden styrte de sig i den tætteste Kamp mod Fjenden. Og disse sine Tjenere kalder den **katholfske Kirke Pastorer**, d. e. **Syrder**, som lade deres Liv for Faarene, og de ere opstillede overalt paa Din Livsvei, ligesaa Buggen indtil Graven. Kort sagt: Beed Du, hvad en Moder gjør, naar

hun lader sit Barn tilbage i et fremmed Land, hvorledes hun tænker og sørger og grunder Dag og Nat og er uafslædig sysselsat, atter og atter efterseer, ordner, pryder og udstyrer Alt, for at Intet skal mangle Barnet paa Reisen? — see, en saadan Moder, ja uendelig mere er den **katholfske Kirke!** Og vil Du have et godt og rigtigt Reisepas for Evigheden, en bestemt Reiseroute, vil Du have en nøiagtig og bestemt Bei, vil Du have Alt, Alt hvad Du behøver til Reisen, og vil Du lykkeligen naae Dit Maal, saa henvend Dig til den **katholfske Kirke**; — og har Du allerede modtaget Dit Reisepas af den, er Du signaleret som Katholik, saa see ofte paa det Document, som Kirken har givet Dig i Hænde, og følg nøiagtig den Bei, som Kirken har foreskrevet Dig, — da kommer Du sikkert til Maalet. — Christus har sagt: „Jeg er Veien, Sandheden og Livet; hvo, som følger Mig efter, skal ikke vandre i Mørke;“ den **katholfske Kirke** gjentager disse sin guddommelige Stifters Ord; thi den er den fortsatte, med Sin Aand blandt os levende, lærende og virkende Christus. —

Bed denne Leilighed bemærker jeg kun, at ogsaa Andre fra Tid til anden have anmasset sig Ret til at udstede Reisepas for Evigheden og at angive andre Reiserouter, bredere Landeveie og andre Maader at reise paa o. s. v. Men i disse Passe savnes steds det fornødne Signalement; desuden er Veien enten angivet ubestemt eller feilagtig, sædvanlig altfor bred, og der ere saamange Sideveie, smukke Haveanlæg og Promenader, at man hvert Dieblit maa være tvivlraadig og kan geraade i Vildspor. Man kan dermed komme i Sumpe, Skove og Orkener, og tilsidst have den Ulykke at komme foran lukkede Døre. Historien og Erfaringen have i et Tidsrum af atten Aarhundreder lært det haandgribeligt og ivinesfaldende, — at man, for at faae et godt Reisepas og en rigtig Reiseroute, dog steds maa henvende sig til den **katholfske Kirke**. De philosophiske Reisepas ere ubrugelige, ulæselige og uforstaaelige, de rationalistiske Reisepas føre til Egne, hvor man næsten omkommer af Hunger og Tørst; de Reisepas, som i den nyere Tid udstedes hist og her, finde ingen Søgere; — og formedelst denne Forvirring gives der Mange, som tage

fig den Frihed, selv at udfærdige sig deres Rejsepasse, og reise paa de bredeste og beqvemste Veie, med Jernbane eller Dampskib, som det bedst træffer sig, — eller under Titel af Dplyste reise de uden Pas. Vi beklage inderligt og dybt disse stakkels Mennesker, som huusvilde og uden Ly, i Kulde og Røgenhed, hungerrige og tørstige nutildags flakke omkring paa Landeveiene; de døe af Kulde, drukne i de mange Søer, fare vild i Orkenen, synke ned i Moradset og omkomme tilsidst. Gid Gud føre dem paa den rette Veie! — Hør endnu nogle bestemte Anviisninger, som kunne være Dig til stor Nytte paa Reisen til Ewigheden.

Hvo, som begiver sig paa Reisen, har en bestemt Rejsepaaklædning; paa hans Døre kjender man strax den Rejsende. Den Rejsende har sædvanlig en Stav i Haanden. Staven hjælper ham i hans Gang, støtter ham, naar han er træt, eller naar han er i Fare for at glide ud eller falde, eller naar han befinder sig paa slibrige Veie; den tjener ham til Forsvar i Nød og Farer. Men forat Staven kan tjene til alle disse Niemed, saa er den stærk og seig og forskjellig fra den Stok, som man bruger til Fornøielse og paa Spadseretoure; den er varig og endog beslaet med Jern. Tag en saadan Stav med Dig paa Reisen til Ewigheden, — og denne Stav hedder: Troen. Historien beretter os, at Cornelius Scipio med barnlig Kjærlighed levede sin Fader, da denne var bleven blind, og Faderen støttede sig paa ham, som paa en Stav; derfor fik Sønnen Navnet: Scipio, d. e. Stav. Ligesom Scipio var en Stav for sin blinde Fader, saaledes er Troen for os stakkels blinde Mennesker den Stav, hvortil vi støtte os paa denne vor Pilgrimsreise herved. Vi see ved Speil og vandre i Gaader. Solen og den mindste Stjerne, Havet og Vanddraaben, Cederen og det mindste Græsstraa, selv Mennesket og Bloddraaben i hans Arer, ere os en Gaade. Kun Troen kaster Lys ind i Natens Mørke. Fast og uroffeligg som en stærk Rejsestav, være Din Tro paa Alt, hvad Din hellige, useilbare katholske Kirke byder Dig at troe. Din Tro være saameget fastere og inderligere, jo fattigere paa Troen vor nærværende Tid er, jo mere at Forvirring og Forblindelse daglig gjøre sig gjældende paa Troens

Gebeet. Og paa det at Troens Stav maa være stærk og varig, forat den kan støtte og stikke Dig og tjene Dig til Forsvar i Nød og Farer, saa søg stedse inderligere og dybere i alle Henseender at leve Dig ind i Kirkens Liv, og læg paa den anden Side nøie Mærke til, hvorledes Alt brister, opløses, sønderrives og har ingen Styrke og Varighed, hvad der staaer udenfor Kirken. Og naar Du valler og er nær ved at glide, eller naar man paa Bantroens brede Gader vil drage Dig fra en Side til en anden, da see hen paa den Klippestad, som i atten Aarhundreder har staaet uroftet, ubevægelig og uforanderlig paa Petri Klippe: — naar man huggede med Dren i denne Klippe, saa fik den Skaar; men Klippen blev staaende og staaer endnu der, hvor Kristus grundlagde den. Agt Intet for ringe og Intet for ubetydeligt af alt Det, som Kirken lærer, raader og befaler Dig paa Din Livsreise. Dens Raad, Kærdomme og Befalinger ere guddommelige, og deres Gavn og Hønsigtsmæssighed har stadfæstet sig i Løbet af to Aartusinder. Lad Dig ikke føre vild i Troesfager, hverken af vort Aarhundredes Borneertighed eller af høilærde Herrer og de sædvanlige Spottere, hverken af daarlige Navn-Katholiker eller af de saakaldte Dplyste og Communister. Med den jernbeslagne Troens Stav i Haanden fortsæt Du kun modigen Din Reise! Heller ikke har Du nødig at skjule Din stærke og solide Vandringsstav bag Ryggen for enhver fin og moderne Spadseregænger, der med sin Rørstok fornemt efter Lyst og Behag tumler sig omkring paa Troens eller Bantroens Mark. Denne Maade at fegte paa, er hverken smuk eller mandig. Som Katholik er Du i Daaben og paany i Confirmationens h. Sakramente betegnet med uudslettelige Characterer, med uudslettelige Kjendemerker. Sandelig, Du behøver ikke at skamme Dig ved disse ærefulde Kjendemerker! Naar Du derfor f. Ex. ret inderligt og varmt elsker og ærer Guds hellige Moder og har stor Tillid til hendes mægtige Forbønner, saaledes som den h. Kirke ogsaa har og altid har haft, saa staae da fast i denne Din Tro, og viid, at Sønnen ikke negter Moderen Noget! (saaledes siger den h. Augustin.) Og naar Du efter fuldendt Dagværk glad og veltilmode samler Din Familie, Dine

Børn og Dit Huustyende omfring Dig og i Forening med dem beder Rosenkrandsen og Litaniets til Guds h. Moder, eller forelæser dem et Stykke af Haandpostillen og de Helliges Levnet, saa lad Dig ikke hindre deri, om ogsaa en eller anden fornem Mand kunde troe, tale eller tænke anderledes. Den h. Moder vil ganske vist beskytte Dig og Dit Huus. Det fornemme Væsen i Troes- og Religionsfager er hoist skadeligt og fordærveligt for Katholikernes indre Liv. Den rette og sande Katholik kjender man af et fromt og barnligt troende Sind. — Hør nu videre. Jeg maa endnu sige Dig noget Mere angaaende Rejsepaaklædningen.

Forsyn Dig med en god og tæt **Rejsekappe**, som kan beskytte Dig mod Kulde, Snee, Vind, Veir, Hagel, Regn og alle Rejsens øvrige Ubehageligheder; en saadan Rejsekappe er saameget mere nødvendig, da man — vel at mærke! — ikke gjør Rejsen til Evigheden med Hest og Vogn, eller i Bærestol, meget mindre pr. Damp, med Jernbane eller Dampskibe (Jernbaner til Himmelen ere desværre endnu ikke opfundne!), men tilfods. Og denne **Kappe**, som jeg anbefaler Dig, hedder: **Taalmodighed**. Ja, Taalmodighed er den beskyttende Kappe, i hvilken den sande Christen indhyller sig paa Veien til det himmelske Fædreland. **Himmelen** ligger hoit og Jorden dybt, **Veien** er haard, møjsommelig og besværlig. Det koster megen Nøie altid at bevare **Taalmodighed** paa Livets Bei, paa de daglige anstregende Rejser, hvor man maa bestige høie Bjerge, gennemvade Bænder, at bevare den under alle Besværligheder og Farer, i Hede og Kulde, paa enhver Aarstid og paa alle Stationer. Selv den store og stærke Mand Moyses tabte undertiden Taalmodigheden paa Rejsen igjennem Ørkenen. Endnu større Taalmodighed end i Kampen mod Elementerne og mod Livets hele ydre Glendighed, behøver man i Kampen mod de aandelige Fjender, som paa Livets Bei træde os imøde og udfordre os til et aabent Slag. **Djævelen** og hans Tilhæng lægger os mange Hindringer i Veien: han er snu og listig og forstaaer allevegne at lægge Snarer, og sørend vi mærke det, snuble og falde vi. Vi troe om Aftenen, at vi befinde os paa den rette Bei, og efterat vi hele Dagen med idelig Livsfare have passeret Bjerge, Klipper, Af-

grunde og rivende Strømme, glæde og fryde vi os i Dalens Ro under Træets herlige Krone paa det bløde Mos i en venlig, maanelys Sommernat; — men see, om Natten opreiser Djævelen med sine Haandlangere et himmelhøit Bjerg foran os paa Veien, og Rejsens Besværligheder begynde da paany. — Og den største Besværlighed faaer man tilsidst endog med sig selv! At ja, Mennesket er et forkeert, med Gud og med sig selv uenigt Væsen. Legeme og Sjæl staae ikke mere i et rigtigt Forhold til hinanden, siden det første Menneske ved **Synden** bragte alle Forhold i Uorden. Snart vil Legemet, snart vil Sjælen ikke; saa er Legemet sygt og daarligt, saa Sjælen; den Ukyldige maa da ofte lide med den Skyldige. Stedse at bære Legemets saavel som Sjælens Sygdomme og Byrder med **Taalmodighed**, det er en stor og vanskelig Opgave. Kort sagt: i Alt og i enhver Henseende — Bladets indskrænkede Rum tillader os ikke her at gaae ind paa flere Enkeltheder — er en tæt og varig **Taalmodighedskappe** uundgaaelig nødvendig paa Rejsen til Evigheden. Ikke uden Grund siger derfor den h. Skrift: „**J** Eders **Taalmodighed** ville **J** bevare Eders Sjæl!“ (Luk. 21, 19.) Alle Helgener have baaret denne **Taalmodighedens** beskyttende Rejsekappe og freidigen indhyllt sig deri. Man forbauses over, hvorledes de have maattet udøve Taalmodighed under alle Livets Besværligheder og Ulykker, imod Djævelen og hele hans infernalske Tilhæng. Jeg vil kun anføre nogle faa Exempler; **Apostelen** siger: „**J** alle Ting ere vi trængte, men forsage ikke; vi geraade i Nød, men omkomme ikke; vi lide Forsølgelser, men vi blive ikke forladte; vi blive nedkastede, men vi gaae ikke til Grunde.“ — Denne **Taalmodighedskappe** havde den h. **Chrysostramus** i høi Grad. Han meente det godt med Constantinopel, og foreholdt Staden og Keiserinden deres Synder; men Keiserinden hadede ham derfor og forviste ham Staden. Dengang skrev han til sin Ven Cyriacus: „Da jeg blev forviist Constantinopel, sørgede jeg slet ikke, men sagde saaledes til mig selv: Naar Keiserinden vil landsforvise mig, saa lad hende gjøre det, thi Herren tilhører jo hele Jorden og Alt, hvad der er deri. Vil hun sauge mig i Stykker, saa lad hende gjøre det: Pro-

pheten Esaias har jeg da til Forbillede og Forgænger. Vil hun kaste mig i Havet, saa tænker jeg paa Jonas. Vil hun kaste mig i Jldovnen, saa tænker jeg paa de tre Unglinger i Jldovnen; ogsaa disse have udholdt Jlden. Vil hun kaste mig for de vilde Dyr, saa tænker jeg paa Daniel i Lovekulen. Vil hun stene mig; — Stephanus, den første Martyr, blev ogsaa stenet. Vil hun halsugge mig, saa tænker jeg paa Johannes den Døber. Vil hun berøve mig Alt, hvad jeg eier, saa lad hende tage det; nogen er jeg kommen til Verden, nogen vender jeg tilbage." Glad svang Chrysofostomus Troens Stav og indhyllede sig tæt i Taalmodighedens Kappe og fulgte Byfvendene, som førte ham i Landflygtighed, og han døde undervejs ifølge Mishandlingerne. Indsvøb ogsaa Du Dig i Taalmodighedens Reisekappe, ligesom Paulus, Chrysofostomus og alle Helgener have gjort; da reiser Du trygt og sikkert, munter og stille, med altid lige frisk Mod vandrer Du paa Veien til Ewigheden.

Endnu falder det mig ind, at man navnlig i vort 19. Aarhundrede maa øve megen Taalmodighed — ligeoverfor al Slags Bantro og Brangtro og alt dette Secterervæsen, ved alle disse tusinde forskellige Troesbekjendelser, nye Religioner, Adresser, Brochurer, Tractater, ved al denne Skjelden og Smelden paa den ene sande Kirke og dens h. Lærdomme, ved denne store Uvidenhed, Indfrankethed og Indbildskhed, men navnlig ved alle de Løgne og Bagvasselser, man frit og aabent fremfører uden Sty og Skam. Vor h. katholske Kirke har sandeligen til alle Tider maattet øve megen Taalmodighed med den forkeerte Slægt; og samme Taalmodighed maa sandelig ogsaa enhver rigtig Katholik øve i vore Dage.

Til Slutningen gjør jeg Dig endnu opmærksom paa en meget vigtig Deel af Din Reisepaaklædning. Veien til Himmelen gaaer, som ovenfor allerede er antydet, tilføds, over Stok og Steen, Bjerg og Dal, igjennem Lort og Baadt. Forsyn Dig derfor med godt Fodtøj. Fodbeklædningen maa fremfor Alt være tæt og solid, forat ikke Smaaastene paa Veien, Støv, Sand eller Vand maae kunne trænge ind, og forat den navnlig kan holde ud til Rejsens

Ende. Foden er den yderste, sidste og underste Deel af Legemet, men den allervigtigste paa Reisen; holder Foden og Fodtøiet ikke ud, saa naaer Du ikke lykkelig Maalet for Reisen. Men den tætte og solide Fodbeklædning skal være Dig et Sindbillede paa Udholdenhed og Bestandighed indtil Enden. Ubrugelig er den Hest, som har mistet sin Hov; udueligt for Guds Rige er det Menneke, som ikke holder ud indtil Enden, men midt paa den snevre Bei til Himmelen vender tilbage paa den brede Bei til Helvede. Derfor sagde allerede de Gamle: „I alle Ting tænk paa Udgangen!“ og den h. Hieronymus siger: „Hos de Christne spørger man ikke om Begyndelsen, men om Enden!“

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Tyskland. Tidens Tegn i Tal! — „Tallstørrelser afgive ogsaa Beviser!“ sagde engang en berømt Professor. Vi ville derfor angive nogle mærkbare Tallstørrelser af „Protestantisches Volksblatt“. Læseren maa da selv uddrage Moralen deraf. — I **Hamburg** forekom i de lutheriske Sognekirker: i Aaret 1753: — 3,105 Daabshandlinger og 85,118 Communicanter; i Aaret 1853: — 4,732 Daabshandlinger, men ifkun — 17,674 Communicanter. Heraf fremgaaer, at der i Hamburg aarlig forblive 100 Børn udøbte, og blive saaledes ikke optagne i noget religiøst Samsfund! Fremdeles seer man deraf, at der af 8, som for 100 Aar siden endnu gif til Alters, nu kun gaaer een! Efter den større Folkemængde maatte der nu i Forhold til Aaret 1753 være 127,677 Communicanter: men deres Antal er kun 17,674. Og det bliver hvert Aar værre og værre. Men vi tale kun om Protestanterne; thi i den katholske Menighed i Hamburg er Communicanternes Antal i det ene Aar fra 1852 til 1853 steget fra 2700 til 3600. I **Berlin** funde i Aaret 1739 regnes paa 1 Daab 39 Communicanter og i 1851 kun 4. — I 1849 forekom i Berlin 631 Skilsmisseprocesser: men 856 i Aaret 1853; disse Processer ere saaledes i 4 Aar tiltagne med en Tredeedel! — I Storhertugdømmet **Meklenborg**, hvor man neppe kan taale Synet af en katholsk Præst, seer det endnu værre ud. Ved Pastoralconferentsen i Malchin i Sept.

1851, meddeelte **Overtireraad Kliefoth**, at **Søndagsgudstjenesten** i **Maret 1851** maatte bortfalde **228 Gange** i **3 Kredse**, paa Grund af, at ikke **En** havde indfundet sig i Kirken, hvorfor **Prædikanten** maatte gaae hjem igjen, fordi han ikke vilde prædike for tomme Bæge. I **Meklenborg** gives der **469 Landsbyer**, hvor en **Trediedeel** indtil over **Halvdelen** af **Fødslerne** ere uægte, og **79 Landsbyer**, hvor næsten **Stet ingen ægte Fødsler** mere forekomme!

England. Londoner Kirkelighed. I **Belgravia**, det fornemste **Qvarteer** i **London**, er en formelig **Kirkekrig** udbrudt. **Sognepræsten** til **St. Pauls** i **Knightridge**, en **Buseyit**, har lidt efter lidt indført hele den **katholske Ritus** i sin **Gudstjeneste**. **Forgjæves** bekværede **Menighedsforstanderne** sig derover hos **Biskoppen** af **London**. Denne meente, at den indførte **Cultus** retfærdiggjordes fra den første **Kirkes**, saavel som fra **Reformationens** **Tidsalder**, og han havde **Intet** imod den, om han end ikke billigede den. **Derpaa** greb **Menigheden** til **Selvhjælp**. Et **Selskab** har dannet sig, som ligesom har tilkjendegivet det som sin **Hensigt**, at forhindre den **katholske Cultus**, først og fremmest **Chorsangen** istedetfor **Menighedsangen**. For ikke at lade det komme dertil, afholdtes et **Meeting**, hvori **Qvartets** mest anseete **Beboere** deltog. Endog mange af de mest bekendte **Medlemmer** af **Aristokratiet** vare nærværende. Da en **Geistlig** vilde aabne **Forjættelsen** med en **Bøn**, blev han **udleet**, og i **Løbet** af **Debatten** bragte man **Biskoppen** af **London** en **tre Gange** gjentagen **„Grynten“**! **Beslutningen** var, at man vil søge at forhindre **Anvendelsen** af **voldsomme Midler**, men at man ogsaa derfor vilde henvende sig til **Biskoppen** af **London** med alvorlig **Anmodning** om at gjøre en **Ende** paa det **„katholske Udvæsen“**. —

— **Hoikirken** har atter lidt et føleligt **Tab**: **Thomas William Allies**, **Sognepræst** til **Launton**, er vendt tilbage til den **katholske Kirke**. Det er en **Mand** af stort **litterært Ry**, og hans **Skrifter**: **„Dagbog fra en Reise i Frankrig 1845—48“** og **„Breve fra Italien i Maret 1850“**, vakte strax ved deres **Udgivelse** **Haabet** om hans **Overtredelse**. **Bekjendtgjørelsen** om disse **Værker** tildrog ham **Biskoppen** af **Oxford**s **Forfølgelser**; snart efter blottede det **berygtede Gorbamske Anliggende** **Anglicanismens** **indvortes Brøst**. **Allies** tvævede nu ikke længere med sin **Overtredelse**, og hans **Ben** og **Reisefælle Wynne**, **Professor** ved **„Alle Sjæles Collegiet“** i **Oxford**, fulgte kort efter i **Jerusalem** hans **Crempel**. **Allies** har bragt sin **Overbetjening** store **Offere**; **Dygtigheden** af et **Embede** med **6,000 Rdlr.** aarlig **Indkomst**, fordamte ham og hans **talrige Familie** til **hyderlig Nød**. **Flere Maanedes** var han

uden al **Fortjeneste** og **beboede** to **usle Smaakamre** i en af **Londons Forstæder**; nu beklæder han den **lidet lønnende Stilling** som **Secretair** ved en **Comitee** for **Fattigføleerne**.

China. Den protestantiske Missionær Guglaff. Det i **Stuttgatt** udkommende **„Kunst- und Unterhaltungsblatt für Stadt und Land“**, blandt hvis **Medarbejdere** (der nævnes omtrent **40**, hvoriblandt **Th. Mundt**, **Mörke**, **Lewald**, **Dräxler-Mansfred**), vi ikke opdage en eneste **Katholik**, giver i sine **„literarischen Besprechungen“** nogle **Notitser**, som paa en **uventet Maade** forstyrre den **Helgenglorie**, hvormed man ialmindelighed pleier at forherlige den for nogen **Tid** siden **afdøde Missionær Guglaff**. Vi have steds betvivlet denne **„Indiens og Chinas Apostels“** foregivne **saar frugtbare Missionær-virksomhed**, omendsskjønt vi maade anerkjende hans **Fortjenester** som **Lærd**, saaledes som de foreligge i hans **Skrifter** om **China**. Men en saadan **Beskrivelse**, som den, selve **Protestanterne** give om **Guglaff**, havde vi ikke ventet. — **Den protestantiske Prædikant Carl Vogel**, der fra **Efteraaret 1849** indtil **April 1852** var virksom som **Casseler Missionsforeningens** **Sendebud** og som **Guglaffs** **Missionssecretair** ved den **protestantiske Hedninge-Mission** i **China**, har fornylig udgivet et lille **Skrift**: **„Bidrag til den chineeske Stiftelses Historie i Churheffen og den Guglaffske Historie i China“**. **Vogel** havde pludselig **faaet** sin **Afsked** af **Directoriet**, fordi han der havde givet de nye **Christne Forargelser** ved **„et foreløbigt Giftermaal med et udobt chineeskt Fruentimmer, efter chineeskt Ritus“**, og som han senere, efterat hun var underviist og døbt, vilde **fuldstændiggjøre** ved den **christelige Copulation**. **Nærværende Skrift** skal rense **Forfatteren** for denne **Anklage**. Nu bliver der til **Slutningen** ophøst, at han **fjødte** en **Chineserinde** for **Penge**, uden først at spørge **Missionsforstanderskabet** om **Forlov**. Det **Fruentimmer**, der saaledes blev **„hans Eiendom“**, men ikke hans **Kone**, anviste han først en **Leilighed** i en **Sidebygning** til hans **Huus**, **„saaledes som da næsten alle Missionærer tillode deres Catechumener, ogsaa de qvindelige, at boe i deres Hus.“** **Sidenefter** viste det sig, at denne **Dame** allerede var gift med en **Chineser**, og **Vogel** var nu narret baade for sine **Penge** og sin **Brud** og endelig ogsaa for sit **Embede**. **Allerede før** sin **Afsættelse** forlod han **Chinas** **berømte Apostel** og giver nu **Casseler Directoriet** nogle **pyfante Bidrag** til denne **store Mands Historie**. **Missionæren Guglaff**, siger han, havde som **ansat** ved det **engelske Gouvernement** en **aarlig Indtægt** af **21,000 Thlr.** (o: **28,000 Rigsdaler**), hvortil endnu kommer **Renten** af hans **esterhaanden samlede Formue**, der skal have **beløbet** sig til **ligesaameget**; alligevel klager han i sine **Breve**

til Europa idelig over **Pengemangel**, og udtaler sig som om han tildeels af egne Midler underholdt den chinesiske Forening. Bistnok laante han denne Forening undertiden Penge, men tog, saasnart Foreningens Kasse var ved Penge, Alt tilbage med **Renter!** Naar han selv ikke gav noget Missionsbidrag, saa gjorde han imidlertid kun, hvad saamange andre Missionaerer gjøre, der fornemmelig henvende sig til fromme, enfoldige Folk af de fattige Klasser, men selv ikke give andet end alenlange, intetsigende eller løgnagtige Beretninger, hvis Trykkeomkostninger ovenikjøbet kun formindste de sammentiggede Indkomster. Medens Gusslaff for andre Missionaerers Bedkommende anbefalede saa ringe Indkomster som muligt, levede han selv som en lille Fyrste, gav sin Kone maanedlig 300 Thlr. (o: 400 Rigsdaler) til Huusholdningen, en Sum, over hvis **Utilstrækkelighed** hun ovenikjøbet besværede sig for Missionaererne; han havde en stor Flok af Tjenene, hierarkisk organiserede som om det var en Hofstat, fra Huushovmester ned til Balantindbæreren, dertil en velforsynet Viinkjælder, som han gjerne og flittigen besøgte, og naar han holdt Foredrag fra Prædikestolen for sine Chinesere, saa bragte disse hans Beltalenhed strax i Forbindelse med Viinkjælderens; og naar han under Straf af Excommunication forbød dem Nydelsen af Opium, saa meente de, at der dog ikke var anden Forskjel imellem en Opiumsruus og en Viinruus, end at Chineserne holdt mere af den ene og Europæerne mere af den anden. En Folge af slige Spæggelser var hans colossale Bug, hans Gigt og Podagra; hvori der ogsaa ligger en Hovedbevegrund til hans Rejse til Europa, saavel som den physiske Marsag til hans Død. I Europa har man ivrig trykt alle hans Beretninger og skammer sig nu ved at tilstaae, hvad dog næsten al Verden veed, at disse hans Beretninger vare **Usandhed**, og uagtet man meer og meer kommer til at ansee „Chinesernes Apostel“ for en Charlatan og Bedrager. — I Hongkong vare flere Missionaerer selv af den Mening, at han havde løiet saalænge, indtil han selv troede sine Usandheder. Missionsberetningerne fra China udarbejdede han selv, og hans Skrifer, der ikke forstod noget Ord andet end chinese, maatte da under Titel af „Forenings-Secretair“ underkribe dem, og saaledes borge for deres Indhold, da Gusslaff var klog nok, til ikke selv at ville paatage sig Ansvar. Meget daarligt underrettede Hedeninger, hvis egennyttige Hensigt ofte er bleven beviist, sendte han paa Mission i langt bortliggende Provindsler, og ofte uden engang at have været paa Stedet selv, offentliggjorde da disse deres fordetmeste opdigtede Dagbøger. Efter de fleste europæiske Missionaerers Mening, der kom i Berørelse

med dem, d. e. som bleve skuffede af dem, ere disse ærværdige chinesiske **Prædikanter** slette Subjecter, hvoraf een døde senere af overdreven Nydelse af Opium, en anden efter Fleres Udsagn, af en Last, hvis Navn ikke tør besmitte dette Blad. Efter Gusslaff's Beretninger havde de fordetmeste været Magistere, Doctorer, Profesorer, Mandariner ic., hvoraf rigtignok hans Efterfølger Neumann kun sporrede lidet; han er meget mere beskæftiget med at bibringe disse **Ærværdige** en militair Disciplin, og de hyppige Stridigheder med disse sine Recrutter, var Marsag til, at han, omendskjøndt han var temmelig lidt bekendt med det chinesiske Sprog, snart havde tilegnet sig et rigt Udvalg af **Skjældsord**, hvormed han naturligviis ikke lader sig mærke i sine salvelsesfulde Beretninger, som **Casseler China-Stiftelsens** „Reichsbote“ bringer ud iblandt Folk. Saaledes beretter den protestantiske Missionar Bogel ordret! Angaaende Missionsforstanderstabernes eiendommelige Methode at rose paa, bemærker Bogel endnu: „De Skildringer, som de i deres offentlige Skrifter udkaste af mine formeentlige Fortrin, erindre mig iblandt Andet ofte om Udraaberne udenfor **Menagerierne**, naar de have et eller andet Dyr, som skal indbringe dem Penge; men med ligesaa stor Hensynsløshed have de senere nedrevet mig!“ Vi have Intet at tilføie, uden at henvise vore Læsere til denne Tidendes Nr. 41, 1854, hvor en protestantisk Pen har udkastet et glædeligt Billede over de katholske Missionaerers Virksomhed i China.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 7. Januar. — 1. Søndag efter de hellige tre Kongers Dag. — Dagens Epistel: Rom. 12, 1-5. — Evangel: Luf. 2, 42-52. — Gudsstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Svimekse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt paa Dansk. —

Hver Søndag om Form. Kl. 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sacramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Drgel og slutes med den sacramentalste Velsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 2.

Søndagen den 14de Januar.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, N. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Kgl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Nytaarshilsen.

(Sluttet.)

Hvorledes Dit Rejsepas for Evigheden og Din Rejsepaaklædning maae være beskaftne, veed Du allerede. Hør endnu nogle vigtige Lærdomme, som kunne være Dig til stor Nytte paa selve Rejsen til Evigheden.

Vær ikke saa taabelig at bebyrde Dig med meget Rejsegods; det vil kun blive Dig til Besvær paa Veien. Vi høre ikke, at Tobias og Engelen Raphael, da de reiste til Rages, have medtaget meget Rejsegods. Og da Herren udsendte Sine Disciple to og to, befalede Han dem: „I skulle hverken have Guld eller Sølv eller Penge i Eders Belter, hverken Taske paa Rejsen eller Kjørtler“ (Matth. 10.). Guld, Sølv, Penge og Rigdom er svært at bære og er noget besværligt Rejsegods. Er man saa svært belæsset og kommer da paa et slibrigt Sted, hvor Jordbunden ikke er fast, saa synker man i. Med meget Rejsegods bliver man let træet, Ens Skridt blive vaklende og usikre; desuden kan man saaledes ikke rejse mange Timer om Dagen. Mange ere for tidlig blevne trætte, ja syge under den altfor store Byrde, og ere døde undervejs! Derfor siger

Frelseren, at det er saa vanskeligt at naae lykkeligt ind i Evigheden med megen Rigdom, og at en Kameel lettere gaaer igjennem et Naaleøie, end en Riig kommer i Himmerige (Matth. 19, 24.). — Et ligesaa besværligt, ja et endnu farligere og fordærveligere Rejsegods er stor Ære og Unseelse for Verden og alle de mangehaande Lidenstaber; de kunne alle lignedes ved en brændende Ild, som stille ulmer, men da paa engang bryder ud i lys Lue, som kan fortære og tilintetgjøre det hele Menneske. Har Du nogenstunde hørt, at en Rejsende var saa taabelig at tage en saa farlig og fordærvelig Ild i sit Belte eller i sine Lommer med sig paa Rejsen? En saa farlig og fordærvelig Ild bærer og nærer hver Den i Hjertet, som lader Lidenstaberne ulme og brænde i sig. Lidenstaberens Ild er forskjellig i Farve, Stikkelse, Hestighed og Dudskaab, men enhver Lidenstabs ødelægger og tilintetgjør sikkert, tidlig eller sildig, Menneskets indre Liv, naar man ikke strider ind imod den i rette Tid. — Vøgt Dig ligeledes for at tage megen overflødig Taut, kostbare Pryddelser, fine Glasager og andre skrøbelige Ting med Dig paa Veien; de gaae itu i de første Dage af Rejsen, og paa den allerførste Station fortryder Du allerede, at Du har taget dem med Dig. Rejsen til den lykkelige Evighed gaaer til Fods op

og ned ad Bjerget, ad besværlige, ujevne Veie, og da komme flige Sager lettelig til Skade. Verdensbørnene, som vandre paa den brede Landevei, have Meget af den Slags Ting hos sig eller føre det endog med sig i en særegen Bagagevogn. Men viid, min Ven! saadanne Bagagevogne kunne slet ikke føre paa den smalle og snevre Veie til den gode og salige Ewigheid! — Og hør i denne Henseende eet godt Raad endnu. Uden Reise-gods, med opklædte Klæder, udsender Gud og Kirken os paa Veien; men de Fleste anskaffe sig lidt efter lidt dette besværlige Reise-gods underveis. Paa hele Veien til Ewigheiden har Verden opslaaet sine Kramboder og tilbyder med megen List og Snuhed og tillige med stor Driftighed og med alle Overtalelsens Konster de Forbireisende sine Varer, lokker med Musik og Sirenesang, og mangen En bliver staaende hos disse Bisæfræmmere og kjøber. Bliv Du, min Ven! for alting ikke staaende ved disse Livets Kramboder, og kjøb ikke af de Glasvarer, som man der salbyder med saa stort Markfrigerie. Alle hine Forsængeligheder og Daarskaber, Beqvemmeligheder og Behageligheder, alle hine tusinde Galanteriesager og konstige Nødvendigheds-gjenstande for Livet ere noget besværligt Reise-gods, som uformærkt nedtrykker Menneffene. Jo færre Fornødenheder Du har paa Jorden, desto lykkeligere er Du! Besidder Du endnu ikke noget af hiint besværlige Reise-gods, saa vogt Dig for at anskaffe Dig noget saadant eller lade Dig det paanøde af Verdens Kræmmere; men har Du allerede kjøbt og lagt op deraf, saa kast det bort ved den første den bedste Station. —

Hvad endnu navnlig angaaer Spiserne og Føden for Dit Legeme, saa lad Dig nøie med det Nødvendigste, og vær tilfreds med det, som Herren har bestæret Dig. Mange og oversflodige Spiser besvære Legemet, ere til Hindrer for at fortsætte Reisen hurtigt og ere, som Lægerne sige, Aarsag til mange og de fleste Sygdomme. Læg derfor Mærke til Apostelens Ord (1. Tim. 6.): „Naar vi have Føde og Klæder, skulle vi dermed lade os nøie.“ Al Kræfthed i Spise og Drikke, Bellevnet og Umaadelighed svækker Legemet, gjør Menneffet dovent og mere modtageligt for Reises Ubehageligheder, for Storme, som man ofte møder,

for Savn og Besværligheder, som man ofte maa taale paa Livets Veie, for skadelig Indvirkning af de forskellige Climater, som man maa passere. Derfor sky Intet mere, end Verdens mange Drifkelag og Sviregilder. Den h. Augustin og den h. Ambrosius frygtede Intet mere, end Verdens Fester, og havde foresat sig aldrig at tage Deel i dem. Naar Du derfor paa Din Veie hører den vilde Jubel gjenlyde fra Hoteller, Saloner eller Tivolis, eller fra Bærtshufene paa Landeveiene, saa see ikke derhen, gaae ikke derind, om man end maatte kalde og vinke ad Dig. — Men naar Legeme og Aand efter store Anstrengelser behøve Bederqvælgelse og Forfriskning, saa see atter efter i Dit Reise-pas: det angiver Dig nøiagtigt de Stationer, hvor Du maa nyde en gavnlig og tilladelig Fornøielse, samt hvorledes Du maa nyde den. Du vil ogsaa her atter forbauses over Din kjære Moders, Kirkens, kjærlige og moderlige Omsorg, der stedse med saamegen Blisdom vidste at bestemme og allevegne at træffe og holde den gyldne Middelvei. — Sorg heller ikke altfor angstelig for Dit Liv, for hvad Du skal spise, eller for Dit Legeme, hvad Du skal klæde Dig i. Læs hvad Frelseren siger saa skjont (Matth. 6.) om Himmels Fugle og Markens Lillier. Hvo af Eder kan med alle sine Sorger føie en Aalen til sin Bært? Faderen veed, at I have alle disse Ting behov. Varer derfor ikke angstelige eller bekymrede for den Dag imorgen; thi den Dag imorgen vil sørge for sig selv. Enhver Dag har nok i sin Plage. — Navnlig ogsaa i den nærværende Tid, hvor Fødemidlerne ere dyre, det jordiske Udkomme vanskeliggere, vær ikke altfor angstelig for Fremtiden! Du læser i den bibelske Historie, at der i Egypten var syv frugtbare og syv ufrugtbare Aar. Saaledes staaer det i Guds Haand, ogsaa at lade følge særdeles frugtbare Aar og fordoble Landets Velsignelse. Men nedskanf ved Guds frygt og Fromhed med Bøn den gode Sæd i Din Ager, da vil Herren lade Frugten trives. Du har dog vist ofte hørt: „At bede er ingen Overtro!“ — Naar iøvrigt Gud paa denne eller hiin Maade lader et eller andet Onde komme over os i vore Dage, saa kan dette vel ikke komme os saa ganske uventet, da saamange onde Elementer, saamegen Bantro og Brangtro, saamegen Lunkenhed og Ugude-

lighed have sammenhøbet sig i den nærværende Tid, da man saa aabenlyst og frækt haaner og bespøtter Jesum Christum og Hans h. Kirke. I saadanne Tilfælde har Gud ofte, som Historien har lært til alle Tider, hjemstøgt Menneskeheden med store Under, som om Han vilde rydde fuldstændigt op i alt det physiske og moralske Onde, som ved Menneskets Skyld har sammenhøbet sig og paa en bedrøvelig Maade tilstoppet alle Lys- og Livskilder. Jo større derfor de Ondes Ondskab er paa den ene Side, desto større og inderligere bør paa den anden Side de Godes Fromhed være, paa det at Guds Brede maa afvendes fra Hans Folk. —

Men vær meget omhyggelig i Henseende til Spise og Føde for Din Sjæl; uden disse bliver Du træt paa Livets lange og besværlige Vej, Du bliver syg og bukter under. Da Israelliterne reiste igennem Ørkenen, forkyndte Gud dem de ti Bud fra Bjerget Sinai og lod regne Manna ned til dem fra Himmelen. Guds h. Ord og et Manna, som i Kostbarhed og Sødhed langt overgaaer Israelliternes Manna, har Gud bestemt for os Christne, forat vi maae kunne bespise, nære, styrke og opholde vor Sjæl paa Reisen igennem Livet; og begge disse Dele ere, som den ærverdige Thomas af Kempis (IV. 11.) siger, høist nødvendige i dette Liv og uden begge, vilde dette elendige Liv være utaaleligt. Mennesket lever ikke af Brød alene, men af ethvert Ord, som udgaaer af Herrens Mund. Saa optag da Guds h. Ord i Dig med et enfoldigt og ydmygt Hjerter. Men skal en Spise være til Nytte for Dit Legeme, saa maa den gaae over i Dit Blod; Blodet fordeler sig i et Kredsløb til hele Legemet, til dets fineste Arter og Nerver. Skal Guds Ord være en Næring for Din Sjæl, saa maa det ogsaa ligesom gaae over i Dit inderste Livsblod. Du maa derfor ikke ligne dem, som blot høre Guds Ord, men ikke bevare og følge det, Du maa ikke ligne dem, som beskue deres Ansigt i et Speil, gaae atter bort og da strax forflemme, hvorledes de have seet ud. En Saadan stuffer sit Hjerter og hans Religion er forfængelig (Jac. 1, 23, 24, 26.). Men see ganske nøie efter i Dit Rejsepass, paa hvilke Dage Guds Ord forkyndes, og forsøm da ikke at gaae

derhen; thi Guds Ord er en vidunderlig Kraft og et tvæagget Sværd, som trænger dybt ind, til Held og Frelse for Mennesket. Hør ikke paa dem, som sige, at de vide Alt, hvad der vil blive sagt i Prædikenen; thi dette er ikke sandt; de lærdeste Verdensmennesker ere ofte allerneft tilbage i deres Catechismus! — Men betragt heller ikke Guds Ord som en verdslig Tale og som et profant Foredrag, og gaae ikke hen, for blot at høre eller at fornøie Dig, thi da vil Du der ikke finde nogen Næring for Din Sjæl, da nedværdiger og vanhelliger Du det Hellige! Den h. Chrysostomus spurgte engang sine Tilhørere, om de vare komne til Kirke som til et Theater? Kunde man ikke ogsaa i vore Dage rette et lignende Spørgsmaal til mange af vore Kirkegængere? — Hør ret ofte Guds Ord; optag det med et ydmygt Hjerter, bevar og betragt det i Dit Hjerter, ligesom Maria, og følg det i Dit Levnet, ligesom de øvrige Helgener have gjort. — Du hører ogsaa meget nutildags af det saakaldte rene Ord, saaledes som det først skal være forkyndt siden det 16. Aarhundrede. Lad Dig ikke vildlede deraf. Næsten alle De, som have løsrevet sig fra den katholske Kirke, have i tre Aarhundreder saa stærkt destilleret og renset Ordet, at der neppe er noget mere tilbage, som kan renses; de have gjort det saa magert og tørt, at det neppe mere indeholder nogen Livsraft for Sjælen, eller de have idetmindste blandet det med fremmede Ingredientser, lavet urigtige Blandinger eller Mixturer, tilsat onde og fordærlige Safter, saa at man hos dem enten faaer slet ingen eller en uren og forgiftet Føde for Sjælen. Hvo vilde tage Stene og Scorpioner istedetfor Brød? — Tag Guds Ord alene fra den katholske Kirke, som i sine Klippehaller har bevaret det reent og skjært, levende og usorfalsket, klart og usorvansket igennem atten Aarhundreder!

Men især bør Du indsamle Dig Manna. Israelliterne aade Manna indtil de kom til det forjættede Land. Det Manna, som Christus har beredet Dig, maa ogsaa Du spise indtil Dit Livs sidste Station; uden dette kan Din Sjæl ikke leve for Himmelen. Du kjenner dette Manna, „det h. Sakramente er Livets Brød, det h. Gæstebud, som beruser med

Frelsens Kalk, som indeholder al Paradisets Fryd og Salighed, og de h. Engle holde her Maaltid tilligemed os (Thom. a Kemp. IV. 11.).“

— Men læg ogsaa her nogle Mærke til de Dage i Dit Rejsepas, paa hvilke Du efter Kirkens Forskrift maa indsamle dette himmelske Manna, og lær den Maade at kjende, paa hvilken det maa indsamles. Du kan indsamle dette himmelske Manna paa visse bestemte Dage, men Du kan ogsaa indsamle det saa ofte som Du attraaer det. Men for rigtig at kunne nyde det til Gavn, behøves der særdeles Forsigtighed og nøiagtig Forberedelse. Med urene Hænder og tilstøvede Klæder maa Du ikke indsamle det; ja, da Herren første Gang rakte Sine Disciple dette guddommelige Manna, toede Han først deres Fødder. Derfor toe og rens ogsaa Du Din Sjæl fra al jordisk Støv, som maatte være trængt ind igjennem de mange og fine Abninger og have besudlet Sjælen. Gjør en Blanding af Alvor, Dmtyghed, Beskjæmmelse, Angertaarer, Selsfornegtelse og Dyrigtighed, sæt dertil ogsaa en fast Beslutning og et fast Forsæt, og toe saaledes Din Sjæl; dog kan Du ikke fuldende dette vanskelige Arbejde uden Medhjælpere og Tjenere, og disse Tjenere tilbyder ligeledes den katholske Kirke Dig beredvilligen. Det Sted, hvor Du kan rense Din Sjæl, er, som Du jo veed, den h. Bøds- eller Skrifteanstalt, og Tjeneren er Præsten. Denne Anstalt og disse Tjenere finder Du allevegne paa hele Din Livsvei. Forsøm ikke, ofte at søge denne Anstalt, og at kalde Tjeneren til Hjælp. Naar en Klædning bliver tilstøvet og længe bliver liggende i denne Tilstand, saa bliver den fordærvet af Møl. Ligesom et Møl, æder ogsaa Synden sig ind i Sjælen, naar denne ikke ret ofte igjen bliver renset derfra.

Nu er Du underrettet angaaende Dit Rejsepas, Din Rejsepaaklædning, Dit Rejsegods og Dine Fødemidler paa Livets Rejse; — velan da, med friff og driffigt Mod, med hellig og fyrig Længsel opløst nu Dit Die mod Dit ophøiede Hjem; kæmp Dig frem til Dit hellige, himmelske Fædreland. Den sande Christen føler sig ikke hjemme i dette fremmede Land herne paa Jorden. Maalet for al hans Tænken, Længsel, Haab og Ønske er ene det hiinsides Fædreland. Hans Blik seer og

spejder uophørlig hen i den Retning, hvor Fædrelandet ligger. Alt er ham fremmed i det fremmede Land. Kun ligesom i Forbigaaende beseer han Alt; det flyver forbi ham med Fuglens Flugt, med samme Hurtighed, som Stibet farer hen over Bølgerne. Enhver Skabning her paa Jorden er ham meer eller mindre fremmed i det fremmede Land; hans Hierte er hos Gud, hos Englene og Himmels Helgener, som den h. Basilus siger: „Sjælen, som brænder af Længsel efter Himmelen, synes kun efter det Ødre at dvæle hos Menneskene; dens Opholdssted og hele Samqvem er i Himmelen!“ — I Fyrsternes Gaarde seer man Statuer; i deres Nærhed spadserer Fyrsterne og deres hele Følge, herligt og fyrsteligt klædte, frem og tilbage; man leger, taler og morer sig; glimrende Fester foranstalles, Sang og Musik gjenlyder i de skyggesulde Løvgange; Alt hvad der kan kildre Sandserne og glæde Hjertet, opbydes; men — stumme og tause staae Statuerne; de ville, de ønske og begjære Intet af alt Det, de see rundt omkring sig. Paa lignende Maade skal, efter den h. Basilus' Ord, den sande Christen forholde sig midt under Verdens Glæder og Herligheder. En saadan Fremmed var, som den h. Ambrosius siger, hiin bødsfærdige Misdæder, som hang paa Korset ved Siden af Frelseren. Han bad Kristus hverken om Rigdom, Ære eller Liv, hverken om Befrielse fra eller Lindring af sine Smerter. Ophøiet paa Bjerget saae han for sine Dine Jerusalem med dens hele Pragt, Bjerge og Høie, blomstrende Marker; Skarer af Folk, Heste og Krigere, — men Intet af alt Dette betragtede eller ønskede han, og siger kun det ene Ord: „Herre! ihukom mig, naar Du kommer i Dit Rige!“ Fædrelandet, Hjemmet, det evige Rige var det Æneste, som han havde Die og Tanke for. Denne var efter den h. Ambrosius' Udsagn en sand Fremmed her paa Jorden. — Den sande Fremmede opholder sig fremdeles i det Høieste kun om Natten i Herberget, ja Helgenerne toge endog selve Natten til Hjælp, for desto hurtigere og lykkeligere at naae Hjemmet. Ved Solopgang er han allerede atter rejsfærdig. Ligeledes bryder han sig heller ikke meget om, hvorledes Herberget seer ud, om det er pragtfuldt og godt indrettet, om det er beqvemt eller ubeqvemt.

Ligesom den Rejsende ikke strax bestiller Lømmersfolk, Murere og Kunstnere, for at lade indrette eller ombygge det Herberge, hvor han kun vil blive een Nat, saaledes bygger den sande Christen heller ingen store og rummelige Huse, som om han skulde forblive og leve evig her paa Jorden. „Enhver er en Fremmed i sit Huus,” siger den h. Augustin; „om Du endogsaa gjerne vilde blive der, Du skal dog ikke blive.” David gav Riget til Salomo, Salomo gav det til Roboam, den Ene giver det til den Anden, den Ene maa gjøre Plads for den Anden. Vi maae ville eller ikke ville være det, vi ere alligevel Fremmede; Din Fader har overgivet Dig Din Gaard og Dit Huus, Du overgiver Dine Børn dem. Ligesom i et Herberg tilbringer Enhver her paa Jorden kun faa Dage i sin saakaldte Eiendom. Derfor lod Cardinal og Erkebiskop Albert af Mainz skrive den korte men indholdsrige Gravskrift paa sin Gravsteen: „Allhernach!“ („Allebagester“) d. e. I ville Alle komme til at gaae samme Vej som jeg — nemlig ned i Graven. Og da David fort før sin Død overgav Riget til sin Søn Salomo, sagde han: „Vore Dage gaae hen paa Jorden som en Skygge, og her er intet Ophold.“

Men mærk Dig endnu Eet til Slutningen. Den Vej, som fører til Fordærvelsen, er bred, og der er Mange, som vandre samme; men den Vej er smal, og snever den Port, som fører til Livet, og der er Faa, som finde den. Naar Du nu saa mofommelig vandrer ad den smalle, haarde, ujevne og tornefulde Vej, saa vil det ofte hændes for Dig i Livet, at Verdens Børn, som ile Dig forbi paa den brede Vej i glimrende Equipager eller pragtfulde Jernbanewaggons, under Sang og Spil, idetmindste forundre sig over Dig eller have Medlidenshed med Dig, eller ogsaa udlee Dig, maaskee endog spotte og haane Dig. Lad dem snakke, lad dem ile forbi Dig, seer ikke, hør ikke og svar ikke; men med et stille og roligt, glad og muntert Sind fortsæt Du Din Vej videre. Endnu værre end paa Veien, kan det gaae Dig, naar Du kommer ind i en stor Stad, hvor den hvide Verden har opslaaet sine Boliger. Naar en Rejsende i fremmed Dragt, med tilstøvede Rejseklæder og solbrændt Ansigt kommer til en

By, da seer man forundret paa den Fremmede, og navnlig er det Børnene, som flokke sig omkring ham, begabe ham, følge efter ham, efter Omstændighederne fornærme eller drille ham, tillægge ham Dgenavne og drive Spil med ham, omtrent som de gjorde med den fromme Elisæus i det gamle Testamente, der ligeledes var en sand Fremmed. Men den Rejsende gaaer da rolig sin Gang, han hverken seer eller hører paa Børnens Lader og Latter, og hvor det kan lade sig gjøre, taler han dem venligen og fredelig til. Saaledes kan det ogsaa gaae Dig, kjære Læser, naar Du med Din stærke jernbeslagne Stav i Haanden, indsvøbt i Din Laalmodighedskappe, med gode og stærke Skoe paa Fodderne, og med Særkjenderne paa den lange og besværlige Vandring i Dine Ansigtstræk og Miner modig og mandig gaaer paa Veien eller i en Stad og træder ind i Verdens og Verdensbørnens fine Salons og Cirkler. Lad Dig hverken vildlede ved deres fornemme Manerer, ved deres Smilen eller Forundring, eller ved deres Medlidenshed, hverken ved Bespottelse eller Forhaanelse og Mishandling. — Du veed hvad Du vil, hvorhen Du gaaer, Du kjender Dit Maal og Din Løn, og foran Dig gaaer Din Beskjærmer og Tilflugt herlig og forklaret, kraftig og stærk, venlig og mild: **Jesus Kristus, Din Frelser, med Korset!** Kristus og Hans h. Kors har steds været en Afskædssteen, en Forargelse og Daarskab for Verden. Saaledes er enhver sand Katholik et besynderligt og eiendommeligt Syn, en Særling, en Forargelse og en Daarskab for Verden og i Verdensmenneskenes Dine, navnlig i vore Dage. Men gaf alle de Ubehageligheder, som i denne Tid vederfares Kirken og dens sande Medlemmer, imøde med hiin sande **Tolerants**, som giver sig tilkjende i den dybeste og inderligste Medlidenshed og udgyder sig i Bøn for de forvildede Brødre og for alle de Ulykkelige, som ile deres Fordærvelse imøde paa Bantrens og Brangtroens brede Vej. — Det kraftigste og sikreste, om end ikke eneste Redningsmiddel for vor Tid synes at ligge i den troende ydmyge **Bøn**. — Og nu til Afsked, kjære Læser, ønsker jeg Dig inderligt, af ganske Hjerte, at Du ogsaa i dette Aar 1855 trofast, munter og glad, rask

og lykkelig, ved Din h. Kirkes Haand, nøie maa følge den Livets Vej, som Kirken har forekrevet Dig; — og naar den Time da flaaer, da Du skal aflægge Din jordiske Byrde og indtræde i Dit Fædreland, gld da Dit Livs Endeligt vil være ret lykkeligt og saligt i Din h. Kirkes Arme og et glædeligt Gjenfyn gjøre os Alle lykkelige i den triumpherende Kirke!

Kjøbenhavn, paa Nytaarsdagen 1855.

Kirkelige Efterretninger.

Storbritanien. Søndagen d. 14. Oct. consecrerede Erkebiskoppen af Cashel og Emly, den høiarv. Hr. Dr. Slattery, den nye katholicke Hospitalskirke i Grevskabet Limerick, en særdeles smuk Bygning, bygget af Hr. Barron. Hans biskoppelige Naade holdt ved denne Leilighed en ubmærket Tale, som blev hørt af alle Tilstedeværende med stor Opmærksomhed. — Forrige Uge havde nogle Nonner af Præsensations-Ordenen opslaaet deres Bolig i et Kloster i Potarlinton, hvilket i lang Tid kun blev benyttet af O'Connell. Deres Hensigt var, som man hører, at stifte en katholicke Biskopsskole der. — Mandagen d. 15. Octbr. blev i St. Michaelskirken i Gorey Frøken E. Barry optagen i Ordenssamfundet af Abbediet Loreto. Den høiarv. Hr. Dr. Marphy, assistent af den høiarv. Hr. James Roche af Wexford, fejrede ved denne Leilighed det h. Offer. Den skønne Kirke, Orgellets oplysende Toner, Paramenternes Pragt, foruden de Helligdommen omgivende Nonner og de hvidklædte Pensionairerinder, — alt Dette maatte gjøre et dybt Indtryk paa de Tilstedeværende. — Fredagen d. 12. Octbr. afholdt den høiarv. Dr. Ryan, Biskop af Limerick, i St. Michaelskirken et Møde af hele Geistligheden i hans Diocæs, i Anledning af Jubilæets Proclamation den 22. s. M. — Jesuiterne PP. Healy, O'Dwyer. Fortescue og Lynck have nylig holdt en Følgesmission i Miltown i Grevskabet Clare. Kirken var fra den tidlige Morgen indtil ud paa Natten propfuld af Mennesker, og Alt strømmede hid fra nær og fjern. Den høiarv. Dr. Baughan, under hvis geistlige Jurisdiction Miltown ligger, tog selv directe Deel i Missionen. Dennes velsignelsesrige Indflydelse vil endnu være synlig i lang Tid.

— I Slutningen af Octbr. Maaned, holdt Biskoppen af Newport en Visitationstog til Monmouth og ubdeelte ved samme Leilighed

ogsaa Confirmationens h. Sakramente; Høitideligheden var overordentlig oplysende; under Høimesse, som fejredes i Biskoppens Overværelse, bleve nogle smukke Sange affjungne af Ungdommen; til Slutningen meddeelte Hs. biskop. Naade Betsignelsen med det Allerhelligste. — Fra Skotland berettes, at en smuk ny catholisk Kirke i Portglasgow blev indviet i Slutningen af Octbr. Maaned af den høiarv. Dr. Madoch til Gæde for den h. Johannes den Døber; Kirken var under hele den høitidelige Handling og især under Høimesse saaa propfuld af Mennesker, at Mange ikke kunde faae Plads; ogsaa en Mængde Protestanter havde indfundet sig. — For nogen Tid siden have fire Nonner af Franciskanerordenen aabnet en Skole i samme By; de assistere desuden den derværende Geistlighed ved Sygebeføgene. Siden den saakaldte Reformation havde man i Portglasgow ikke mere seet nogen Nonne. — Collectorerne for det katholicke Universitet havde i Diocæsset Gloyne beløbet sig til 681 £ Sterl. (omtr. 5,600 Rdlr.), til hvilken Sum Geistligheden alene har bidraget 129 £ Sterl.; hvo som fjender sammes ringe Indtægter og store Udgifter vil vide at fatte dette Offer. — Jeg har allerede tidligere meldt Dem, at den forhenv. Erkeidiacon af den engelske Kirke, Robert Wilberforce, er vendt tilbage til den catholiske Kirke; jeg kommer endnu engang tilbage dertil. Wilberforce er en Broder til Biskoppen af Oxford, og en Mand, der er ligesaa berømt ved sin uplettede Livsvandel og sine Dyder som ved sin Lærdom; deraf kommer det da ogsaa, at man netop i de høieste diplomatiske Kredse slet ikke kan forvinde Wilberforce's Omvendelse, fordi man føler, at denne Kjendtgjerning er et føleligt Slag for den engelske Kirke. Wilberforce er Forsfatter til flere Bærker, hvoriblandt især eet om den h. Eucharistie (det h. Alterens Sakramente) er værd at lægge Mærke til. Samme Bærk var for nogle Maaned siden Ojenstand for en heftig Polemik blandt Theologerne, der atter have viist, at man i Henseende til den h. Eucharistie i den engelske Kirke kan antage og forfaste hvad man vil. I en Skrivelse til Erkebiskoppen af York siger Wilberforce, at han nedlægger alle de Bærdigheder og Embeder, som han beklæder i Biskpedømmet York, og angiver da de Grunde, der have bevæget ham til dette Skridt. Det vil ikke udeblive, at denne Overgang vil paa drage Wilberforce hans forhenværende Troessfællers Had og Forfølgelse; men Englands Katholiker, som vide at fatte det Offer, den engelske Erkeidiacon har bragt, ville formedelst deres bekendte gode Sindelag saameget mere komme ham imøde med udeelt Kjærlighed. —

— Torsdagen d. 9. Novbr. aabnedes det katholicke Universitet i Dublin, og Rectoren, Dr. Newmann,

holbt Nabningstalen; Universitetsbygningen var aldeles opfyldt af Mennesker.

London. Morgenbladet beskriver Sjælesorgen i den engelsk-protestantiske Kirke paa følgende Maade: „I England har kun Det Værdie, som har et Marked og lader sig sælge paa dette Marked. At nu ogsaa „Sjælene“ fra dette Synspunkt blive bragte til Markedet og kunne erholde en Pengeværdie, derpaa giver Salget af de saakaldte church-livings et tilstrækkeligt Beviis. Som bekendt tilhører Grundejendomsretten i England kun nogle faa aristokratiske Familier, der tillige ogsaa have den Rettighed, at udnævne Sjælesørgerne paa disse deres udstrakte Besiddelser. Disse Sjælesørgeres Indkomster ere nu meget forskellige og afhænge af mangehaande Tilstande og Forhold i Districter. Ved Siden af de sædvanlige Gebyrer for Daabshandlinger, Jordfærd, Trolovelser og for Sjælesorgen i Almindelighed, bestaaer endnu Tienden i England, og er fordetmeste Indtægternes fornemste Kilde. Den Lord, som bortgiver et saadant Præste-Kald eller Embede, har en Capital under sine Hænder, hvis Værdi kan angives og beregnes i Sterling og Shillings. Istedetfor at afstaae til den Værdigste denne Capital — d. e. **Indvaanernes Sjæles evige Vel** — bringer han den hellere til **Torvs**, for at overlade den til den Høistbydende! Deraf kommer det, at vi i Times saa ofte finde formelige **Auctioner** over church-livings averterede, og man unblader aldrig ved slige Leiligheder nøie at angive Alt, hvad der kan forhøie Værdien af en saadan church-living. Man venter ikke engang saa længe, indtil den hidtidige Sjælesørger og Besidder af church-living er afgaaet ved Døden; nei, endnu medens han lever, bekendtgjøres og afholdes Auctionen. Jo ældre og svageligere Sjælesørgeren da er, desto større er den virkelige Værdie af det Embede, som han har faaet af Lorden, hvis Familie har den Ret at bortgive det, paa samme Maade, nemlig ved **Auction**, og som atter tilfalder Lorden ved hans Død. Men Lorden finder det som sagt fordeeltigere, istedetfor at afvente dette Dieblit, hellere at lade samme bortauktionere forud, for saaledes at aabne Speculationen en videre Mark. — Paa slige Auctioner gaaer det sædvanligen meget levende til, og Auctionarius gaaer der ved frem, som om han skulde tilslaae den Høistbydende en eller anden Baresort, et Huus, en Hest eller Dre. „Nu, mine Herrer, hvem vil byde? Et særdeles smukt Nabostab, en allertjæreste Præstebolig! — 500 Sjæle! — 2000 £ er buden! — Ingen høiere? — 500 udødelige Sjæle for 3000 £! — tilslaaet!“ Sjælesørgeren, som paa denne Maade bliver tilslaaet Residens, Sjælene, Tienden og Vælses- og Begravelses-Gebyrerne, har derfor frem-

for Alt at indsætte en Capital, førend han kan tiltræde Sjælesørgerembedet. Sjælene, som han skal overbevise om alle jordiske Guds Forsængelighed, har han selv fremfor Alt tilforhandlet sig med jordist Guds, og de have kun nogen Værdie for ham, forsaavidt som de betale Tiende. — Men ikke enhver Geistlig er istand til, for sit Embede at tilveiebringe en saadan Sum, som i mange Tilfælde kan stige indtil 10,000 £ (d. e. omtr. 80,000 Rdlr.). Der har derfor dannet sig en egen Klasse af Penge mænd, som man kalder lay-rectors, og som i Grunden ikke ere andet end Capitalister, som vide at gjøre deres Penge frugtbringende paa en fordeelig Maade. Det er disse Folk, som paa Auctionerne kjøbe Præstetaldene og oppebære Gebyrerne og Tienden o. s. v., medens de overlade Sjælesorgen til en fattig Geistlig, som de tilkaste et uæstet aarligt Gehalt. Ham tilfalder alt Arbeidet i Herrens Biingård, medens Capitalisten, lay-rector'en ikke har videre at gjøre, end at indhøste Frugterne.

Frankrig. De 1000 russiske Krigsfanger, der ved Bomarsunds Erobring faldt i Frankmændenes Hænder, ere som bekendt bragte til Den Air. Da der befinde sig mange Polakker iblandt dem, saa udbad en polsk Præst i Paris sig Tilladelse hos Biskoppen af Rochelle, til at forkynde det af Paven udfrevne almindelige Jubilæum for sine Landsmænd. Af hans i Ami de la Religion offentliggjorte Stribelse, uddrage vi følgende interessante Sted: „D. 9. Novbr., den Dag, jeg gif iland, besøgte jeg alle Krigsfangerne, og den følgende Morgen begyndte jeg Jubilæets hellige Øvelser for de 165 Polakker, som fandtes iblandt samme. Det er umuligt for mig at beskrive saavel det dybe Indtryk, som disse Fangers Fromhed og Tro gjorde paa mig, som det Indtryk, Guds Ords Forkyndelse gjorde paa dem, da de i mange Aar havde været berøvet samme. Sandelig, det er de første Christnes Tro, Fromhed, Laalmodighed og Standhaftighed! Midt iblandt de schismatiske Regimenter have de bevaret deres katolske Tro uroftet i deres Hjerters Jnderste, ligesom vore Fædre i Catacomberne. Nu giver den sig ligesom Lust i lydelige Bønner og Sange og udgyder sig i Andagtsaarer. Vi holde daglig to Betragtninger i Fælledsskab, om Morgenens tilligemed den h. Messé, og om Eftermiddagen med den sakramentalste Betsjælselse, ledsaget af gudelige Sange, som blive sjungne med sande Troesbekjenderes rene Begjæring. Ved en saadan Forsamling har jeg hverken stor Aleilighed eller Fortjeneste; det lidet Arbeide lønner sig sieblikkeligt, ja selv allerede i Forveien ved megen Trøst. Iblandt de 165 Polakker findes 140, som endnu ikke have modtaget Confirmationens h. Sakra-

mente. Den høiarv. Biskop af Rochelle har tilbuddet at ville meddele dem dette h. Sakramente." Hvilket Lys denne Skrivelse kaster paa den katholicke Kirkes Tilstand i Rusland, behøve vi ikke særligt at fremhæve.

— Cultus- og Underviisningsministeren har tilfattet Biskoppen af Verdun følgende Skrivelse: „Monseigneur! Under den Svøbe, som saa haardt har truffet en Deel af Frankrig, har Deres Geistlighed allevegne staaet paa Høiden af sin Mission; medens al Verden flygtede, blev den paa sin Post ved de Døendes Leie, og røgte sine Embedspligter med Livsfare. Dersom jeg ikke talte til en Biskop, saa maatte jeg frygte for at fornye en kun altfor retfærdig Smerte, naar jeg erindrer om disse den kristelige Kjerlighedens Martyrer, hvoriblandt Deres Naade endog tæller en Broder; thi menneskelig Trost er vistnok en ussel Ting ved Siden af den Trost, som Troen paa et bedre Hiinsides indgyder os om Gjensynet af dem, som her i Livet vare os dyrebare. Jeg vilde kun bevidne Dem min inderlige Deeltagelse i det haarde Slag, som har truffet Dem. Jeg vilde ogsaa bevidne Dem Regjeringens levende Taksigelse for Deres Geistligheds storartede Færd, som viser sig sin Overhyrde saa værdig, og jeg beber Dem, naadige Herre, at give Samme Kundskab derom. Hvad Enkeltheberne angaaer, maa jeg indskrænke mig til, ifølge Hr. Krigsministerens Andragende, at gøre Deres Naade særdeles opmærksom paa Hr. Doncourt, Sognepræst til Woël (Meuse), der i sin egen Seng optog en af Choleraen angreben Soldat, da Indvaanerne havde negtet ham Døptagelse. Modtag, naadige Herre, Forsikringen om min dybeste Erbødighed. N. Fortoul, Cultus- og Underviisningsminister.“ —

Nordamerika. I Nærheden af Washington ligger i Georgetown et berømt Jesuitercollegium, det ældste og mest bekendte katholicke Universitet i de Forenede Stater. Anstaltens herlige Veliggenhed, det fortræffelige Observatorium, det kostbare Bibliothek og Jesuiterfædrenes Venlighed m. m. gjør den Fremmede Opholdet her baade interessant og behageligt. Protestanter saavelsom Katholiker udraabe her uvilkaarligen: „Jeg havde ikke troet, at finde en saa herlig katholic Anstalt i de Forenede Stater hos Jesuiter! Næsten tre Hjerdingaar ere forløbne, siden den første Biskop og Erkebiskop i de Forenede Stater, den høiarv. Johann Carol, har valgt denne Plads til et Collegium i Georgetown. Selv opdragen hos Jesuiterne, overgav denne Prælat Anstalten i disse ærværdige Fædres Hænder. Saa nær ved Regjeringsrædet, hvor Ud- og Indlandets Gesandter og Repræsentanter opholde sig, har man fuldkommen Leilighed til nøie at betragte

denne Anstalt. Og i Washington forstaaer man ogsaa at statte dette Collegiums Værd, og forskellige Nationers Repræsentanter fra Europa og Amerika forherlige og hædre ikke sjældent denne Anstalts Høitidsfester med deres Nærværelse, besøge Bibliotheket og Observatoriet, og sende endog deres Børn derhen til Døptagelse. Ved den sidste Præmieuddeling var Præsident Pierce og hans Cabinet nærværende. Næsten alle Fremmede, som komme hertil, gjøre Bekjendtskab med Jesuiter P. Garlay, der i Observatoriet lever som paa sit Slot. Denne udmærkede Astronom lærde Bærk: „Om Solens Pletter“ er bekjendt og høit skattet. P. Sestini, som var Medarbejder ved dette Bærk, er ligeledes berømt ved sine mathematiske Bærker. Selve Observatoriet blev bygget og indrettet ved P. Sionestretts (Jesuiterordenens nærværende Provincial) og en anden Jesuiterfaders Gæmildhed, med de Midler, som tilfaldt dem ved FamilieArv. — Disse Efterretninger ere tagne af et protestantisk, i New-York udkommende Tidsskrift. —

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 14. Januar. — 2. Søndag efter de hellige tre Kongers Dag. — Jesu Navnefest. — Dagens Epistel: Apostl. Gjern. 4, 8—12. — Evangel: Luk. 2, 21. (Søndagens Epistel: Rom. 12, 6—16. — Evangel: Joh. 2, 1—11.) Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Lybsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk. —

Hver Søndag om Form. Kl. 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 3.

Søndagen den 21de Januar.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Ganga ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, st. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Mormonersecten.

En af den nyere Tids mærkværdigste og mest eventyrlige Sectar, er Mormonismen. Denne Sects Colonie er i de nordamerikanske Unionsstater, et Land, hvor de religiøse Sectarerier have frit Spillerum, og hvor alle Slags Sværmere finde deres Tilhængere blandt de fra alle Lande i selfom Blanding sammenfaste Menneskemæsser. Et videnskabeligt eller sammenhængende og fornuftigt System af Dogmer finde vi ikke i Mormonismen; den er netop ikke andet end et Sværmerie og har som saadant meget tilfældes med de Daarskaber og Galskaber, hvilke vi finde hos Gjendøberne, Zioniterne af Ronsdorf, Lindlianerne, Manharterne, Harmoniterne o. s. v. Da Mormonismens Udsendinge desværre ogsaa hverve mange Tilhængere her i Danmark og søge at drage disse over i deres forjættede Land ved den store Saltisø, saa maatte nogle Bemærkninger om denne Sects Historie og Lærdomme eiheller være uhenstgtsmæssige her, og vi ønske ikke Noget inderligere, end at disse Linier ogsaa maatte falde i mange af deres Hænder, som staae i Fare for at lade sig bedaae af de tomme Løfter og af de mange Løgne, hvor-

med man bestræber sig for at drage eenfoldige og simple Folk i Snaren; desværre maae vi ogsaa her atter gjøre den bedrøvelige Erfaring, at denne Verdens Børn ere klogere og snuere i deres Sag, end Guds Børn, og at Djævelens Rige vinder lettere og videre Udbredelse, end Guds Rige hos Menneffene.

Mormonismens Stifter er en vis Joe (Joseph) Smith, født d. 23. Dec. 1805 i den lille By Sharon, i Staten Vermont i Nordamerika. Hans Forældre vare jevne Bønder, som levede af Indtægterne af en lille Avlsgaard. Da Joseph var ti Aar gammel, reiste de til Staden Palmyra. Den hele Dannelsen, der blev ham tildeel, bestod deri, at han i Skolen lærte at læse og nogenlunde at skrive og regne. Derimod udviklede der sig allerede tidlig hos det unge Menneske en stor Forkjærlighed for det Selsomme, Vidunderlige og for overtroiske Ting. Allerede Josephs Fader stod i Ry for at forstaae sig paa Stattegravning. I et Land, hvor Lustinder strømme til af Begjærighed efter Guld, og som virkelig gjemmer mange Skatte i sit Skjød, gives der mange Folk, der drive Stattegravningen som Haandværk. Ogsaa Joseph udgav sig for en Mand, der ved hemmelige Tryllekonster kunde bringe skjulte Skatte frem for Dagen. Ved disse fine Operationer betjente han sig af en hem-

melighedsfuld saakaldet Tryllesteen, som han kaldte „Guds Gave“, og ved hvilken han foregav at kunne vide og forudsige tilkommende Ting. Denne Steen vilde en af hans Faders Naboer have fundet i en Brønd; Joseph lod sig den forevise, tog den til sig og beholdt den trods alle Eierens Reclamationer og Protester. — Saaledes drev han nu omkring som Stattegraver, snart i Staten Ny-York, snart i Pensylvanien. Ved Kneb og hemmelige Konstgreb vidste han at erhverve sig Navn af en Mirakelmand; andre Folk kaldte ham for Gulbgraveren. Han afslagde ogsaa Prøver paa sin Konst; den Ene indbildte han, at han havde opdaget en Solmine ved Bredden af Floden Susquehanna, og fyldte til Beviis Kommerne med blændende hvid Sand; en Anden fortalte han, at han havde fundet en Guldklump, o. dsl. Resultatet blev da hver Gang, at han skuffede og bedrog de Lettroende for de forstrakte Penge. I Pensylvanien lærte han et Fruentimmer at kjende, og da Forældrene, paa Grund af hans feilslagne Skattegravninger, negtede at give deres Samtykke til Giftermaalet, flygtede han hemmelig bort med hende. Flere Gange blev han ved Politiet anholdt som Landstryger, hvilket han imidlertid viselig fortier i sin egen Levnetsbeskrivelse, han senere skrev som Prophet.

Disse Skattegravninger vare hos Joseph Smith kun et Forspil til hvad der nu skulde følge. Gjort driftig ved Lykken og foranlediget ved et mærkværdigt Fund, modnedes hos ham den Plan, at opkaste sig til Prophet og til Stifter af en ny Religion. Hvad denne fundne Skat var, vil Læseren senere erfare. Bedrageren maatte det naturligviis fremfor Alt være magtpaaliggende, at fremstille sin Kaldelse til Prophetembedet som noget Guddommeligt og Vidunderligt, og derfor tog han sin Tilflugt til Engle-Aabenbarelses og Visioner o. s. v. Han fortæller selv: Den i ham boende himmelske Aand lod ham aldrig Ro; han grundede og grublede meget over religiøse Ting og bønfuldt endelig Gud inderligen om Sandhedens Erkjendelse. I en saadan Stemning befandt han sig engang i en lille Skov i Nærheden af sin Faders Gaard, da Noget, ligesom en Ild, faldt ned fra Himmelen! Flammen kommer nærmere og omslutter den bestyrkede Ung-

ling fra alle Sider; medens de jordiske Ting forsvinde for hans Blik, gennemstrømmes han af himmelske Fornemmelser, og han geraader i Henrykkelse. To overjordiske Personer, som han udgiver for Engle eller de to første Personer af den h. Trefoldighed, forkynde ham hans Synders Tilgivelse og aabenbare ham, at alle Jordens Religioner ere besmittede med Bildfarelse, at han, Joseph Smith, var udvalgt til Stifter af en ny Religion og snart vilde erholde de nødvendige Oplysninger derom. Dette var hans høitidelige Indvielse og han følte nu en ubeskrivelig Fred!

De lovede Aabenbarelses fulgte imidlertid ikke saa snart, fortæller Propheten fremdeles. Imidlertid viste Herren eller en Engel sig for ham gjentagne Gange og fornyede det glade Budskab, at Messias' Rige, et Fredens og Lyksalighedens Rige, skulde begynde og den med Israels sluttede Pakt gjenoprettes. Alt dette staager skrevet i den h. Bog, som nu allerede i tre Aartusinder ligger gjemt i Jorden. Engelen viser ham det hemmelighedsfulde Sted; i Nærheden af den lille Landsby Manchester ligger Bogen skjult imellem fem glatte Stene. I Aaret 1827 erholder Propheten endelig af Englehænder flere i Guldstær lysende Metalplader, som vare forenede til een Bog. Disse Plader ere paatrykte hemmelighedsfulde Segl, og deres Skriftræk bestaae af felfomme ægyptiske Hieroglypher. Til deres Forklaring faaer Propheten to krystalagtige Stene, som han lægger paa Bogstaverne, for saaledes at kunne oversætte Bogen.

Denne „gyldne Bog“, ogsaa kaldet den „gyldne Bibel“, danner Grundlaget for alle Mormonismens Lærdomme og Daarskaber. Den er et Sammensurium af den h. Skrift, navnlig af første Mosebog, Kongernes Bøger, Apostlenes Breve og fornemmelig den h. Johannes' hemmelige Aabenbaring. Den vrimer af Anachronismer, Daarskaber og de latterligste Fordreielser af de bibelske Navne. Alle vegne findes Forudsigelser indflettede derimellem om den mormonske Messias; ja, endog vor guddommelige Frelser skal Selv efter Sin Opstandelse have ladet denne Bog komme til Amerika, for derved at forudsige Mormonrigets Grundlæggelse. En særdeles Vægt lægges

derpaa, at den amerikanske Urbefolkning tilskrives en directe Nedstammelse fra Israels Folk, idet enkelte Patriarker, navnlig Jares og Sarahemla, skulle være indvandrede til Amerika. Ethvert Affnit af Bogen bærer derfor Navn og Titel af en saadan amerikansk Patriark; efter den Sidste, der hed **Mormon**, er da selve Bogen og hele Secten bleven opkaldt.

Det er nu forresten en afgjort Kjendsgjerning, at Joseph Smith har drevet et storartet Bedragerie med denne Bog. Sammenhængen er følgende: En vis Salomon Spalding, en protestantisk Prædikant, forfattede, foranlediget ved Opgravningen af Oldsager, i Aaret 1812 en Roman, i hvilken han paastaer, at Amerikas Urbefolkning ere Efterkommere af det israelitiske Folk. For at gjøre Effect kalder han dette sit Skriferie „et fundet Manuskript“, og gjorde sig Umage for at faae Bogen udgivet i Trykken. Han reiste derfor til Pittsburg; men Trykningen af Bogen blev forhindret ved hans Død. Flere end 6 Vidner, hvem Spalding undertiden havde forelæst dette sit Manuskript, have edeligen bekræftet, at den mormoniske Underbog var ingen anden end den **Spalding'ske Roman**. Men hvorledes er **Smith** kommen i Besiddelse af den? Ifølge Nøgles Beretning, havde en anden Bedrager, ved Navn Sidney Rigdon, spillet ham den i Hænderne fra Trykkeriet; meget sandsynligere er det imidlertid, at **Smith** har stjaalet Manuskriptet ud af Spaldings Enkes Kuffert; og dette maa da være skeet i Aaret 1820; thi fra den Tid begyndte det Rygte, at **Smith** var i Besiddelse af en **himmelighedsfuld Bog**. Da der vare Nogle, som troede derpaa, saa tog Bedrageren Mod til sig og gik videre. Han antog en Skolelærer, Oliver Cowdery, til Skrifer. Et Forhæng adskilte Begge under Arbeidet, og hvad Propheten da ved Hjælp af de **vidunderlige Stene** (?) foregav at oversætte efter Hieroglypherne paa Guldbladerne, det nedskrev hans Medhjælper paa 500 Octavesider. I Aaret 1830 udkom Bogen i Trykken og den 6. April samme Aar blev den nye Kirke indstiftet; den bestod i Begyndelsen ifkun af 6 Medlemmer. **Smith** lod sig nu døbe af Cowdery; derved erholdt han den **præstelige Magts Fylde**, blev optagen i **Melchisedeks** forrige Præstedømme, erholdt Tale- og Lands-

gaver, samt Magt til at binde og løse. Han var — saaledes lod han forkynde — af Gud kaldet til **Apostel**, for at udbrede et nyt **Evangelium** iblandt alle Folkeslag. Han kaldte sig og sine Tilhængere: „**De sidste Dages Hellige af Jesu Christi Kirke**“ (latter day Saints of the church of Jesus Christ).

Nu bleve Apostler udsendte, for at udbrede det nye Evangeliums Lys over hele Jorden. De „**Helliges**“ Antal tiltog med hver Dag. Baptisten **Pratt** traadte over til dem og virkede for Secten særdeles meget ved sine Skrifter, navnlig ved „**Barselsraab til alle Nationer**“. Til ham sluttede sig ogsaa Baptistpræsten **Sidney Rigdon**, der tilførte den nye Prophet hele sin Menighed. Disse to Mænd skabte nu i Forening en bestemt Kirkeanordning og bragte nogen Sammenhæng i de forvirrede Læresætninger. Den Sidste blev til Belønning udnævnt til **Fortolker** af Dogmerne og senere til **Storraad**.

Mormonismens Tendentser kom snart for Dagen og dermed begyndte mange Forfølgelser imod den. Vi kunne her kun anføre nogle Træk af sammes senere Historie. Ifølge en Åabenbaring bekendtgjorde Propheten, at Gud havde givet „**de Hellige**“ hele Jorden til Arv; det forjættede Canaan vilde snart blive taget i Besiddelse af dem. Til deres foreløbige Opholdssted valgte de Kirkland i Staten Ohio. Bødsprædikener bleve anordnede, som frembragte store Virkninger blandt de tilstrømmende sværmeriske Menneskemasser: man freg, hylede og væltede sig paa Jorden; Nogle saae Himlen aaben og Guds Stad i dens hele Glorie og Herlighed; Andre løb omkring igjennem Markerne som Vanvittige. — Men Propheten vilde ikke alene have begejstrede **Hellige** til sine Disciple; som en ægte Yankee drev han ved Siden af de religiøse, ogsaa materielle Speculationer! Markerne maatte flittig dyrkes og Agerdyrkningen drives. Ved Hjælp af Sidney Rigdon, der var en fortræffelig Financier og Pengemand, anlagde han Vareoplæg, Banker, Fabriker og Savemøller. Al Eiendom tilhørte alene, ifølge Prophetens fortalte Åabenbaringer, **Gud**; enhver Discipel maatte indvie den tiende Deel af sin Tid, sit Arbejde og sin Fortjeneste til Bedste for Præsteskabet. Allerede nu opstod der stor Mistanke mod

Mormonbrødrene og deres besynderlige Begreber om Eiendomsretten. Men Propheten sendte 300 Sendebud i Afdelinger gennem Amerika og bestemte dem Bredden af Missourifloden til Samlingsplads. Med 1200 nyhvervede Disciple forenede de sig i Ørøvsfabet Jackson i Staten Missouri og toge Landet i Besiddelse som deres Canaan. Propheten lagde her Grundstenen til Zions Tempel, hvorfra Lyset skulde opgaae over Hedningerne. Desuden viste de overordentlig Flid og Arbeidsomhed ved Jordens Dykning, Skovene bleve ryddede og nye Stæder og Landsbyer anlagte. Propheten var utrættelig, var snart her, snart der; enhver Ulykke, Cholera, udbrudte Tvistigheder o. s. v. vidste han stedse at afbenytte saaledes, at hans Anseelse netop derved blev større. Dog snart traf et haardt Slag den forovne Prophet: Banken i Kirtland gjorde Bankerot; Smith og Rigdon maatte som Fallenter flygte til Missouri, hvorhen de Bedragnes Forbandede fulgte dem. Mange Mormoner fik nu Dinene op og faldt fra. Da oprettede Propheten et hemmeligt Selskab, kaldet „den store Kassekøvl“. Medlemmerne maatte edelig forpligte sig til ubetinget Lydighed og til at smigmyrde enhver Mistankelig. Da Mormonerne tilsidst ogsaa vilde have deres Tilhængere valgte til de offentlige Stats-Embeder, da de ovenikjøbet begik mange Grusomheder og mere lignede en Røverbande end et Religionsfællesskab, og da de endog bleve opfordrede til at myrde alle „Hedninger“, d. e. alle Ikke-Mormoner, saa sendte Gouverneuren regulære Tropper imod dem. De bleve med Magt drevne ud af Missouristaten, ved hvilken Leilighed mange af dem bleve dræbte og tagne tilfange.

De uheldige Sværmere vendte sig nu til Mississipp. Det var et uheldigt Tog! Hunger, Sygdom og Kulde rømmede op iblandt dem; Tusinder døde. Ikkun en Deel af dem ankom til Staten Illinois, hvor de optoges af Medlidenskab. Man anviste dem en Egn til Dykning, og ligeledes her aflagde de Bæviser paa Stræbsomhed og Virksomhed. De anlagde i faa Aar Staden Nauvoo, Skjønhedsstaden, og deres Antal tiltog ganske betydeligt. Hvor stor deres Indskyldelse var, fremgaaer deraf, at Smith i Aaret 1844 meldte sig som Candidat til Præsidentskabet. Imidlertid opstod der hef-

tige Stridigheder imellem „Hedningerne“ og Mormonerne, og indbyrdes iblandt disse sidste selv. Fruentimmerne anklagede Propheten for en Forfører, Kjøbmændene for en Bedrager; hans Anmasselser kjendte snart ingen Grændser mere. Da man truede med Militairmagt, erklærede han Staden Nauvoo i Beleiringstilstand! Gouverneuren affendte Militair imod dem; Joseph og hans Broder Hyrum toges tilfange og bleve fængslede i Carthago. Forbittrelsen og Raseriet imod Propheten var saa stort, at man ikke afventede Rettens Dom. D. 27. Juni 1844 trængte en rasende Hob ind i Fængslet. Joseph, der netop vilde springe ud af Vinduet og flygte, sank ned, truffen af en Kugle; ligeledes blev hans Broder myrdet.

Smith's Død var en Lykke for Secten; thi om han ogsaa ved utrættelig Iver havde forøget sine Tilhængeres ringe Antal, saa begyndte han dog at oppække Had og Brede ved sit Stivind og sin Anmasselse. — Til hans Efterfølger og Stedfortræder og hele Sectens Overhoved blev nu valgt en vis Brigham Young, der endnu staaer i Spidsen for Mormonerne, og om hvem Skandinavisk Kirketidendes Læsere allerede have hørt Noget i Nr. 47 af 2. Aargang 1854.

(Sluttet.)

Miscelle.

(Til Overveelse for christelige Mødre og Døtre.)

Fruen Victorine af Gallard-Terraube havde fyldt sit firtende Aar. Livlig, elskværdig, aands- og kundskabsrig som hun var, og af et udmærket, behageligt Ydre, tiltrak hun sig naturligt Alles Opmærksomhed og Beundring. Hendes Moder modtog en Indbydelse, ved hvilken hun for første Gang udtrykkelig blev buden til Dands. Fru v. Gallard vidste hvad hun havde at gjøre; men sin oprindelige Plan tro, skulde Datteren have den hele Fortjeneste deraf. Moderen viste hende Indbydelsen og spurgte hende om hvad man skulde svare.

Victorine syntes at forundre sig over dette Spørgsmaal. „Her er ingen Betænkning nødvendig,“ sagde hun smilende, „man maa lige frem aflaae Indbydelsen!“ Det blev nu overveiet, paa hvilken Maade Afslaget skulde skee. Fru v. Gallard spurgte sin Datter ligeledes angaaende dette Punkt. „Efter som Du tillader mig, kjære Moder, at sige Dig min Mening: saa vilde jeg i Dit Sted ikke søge noget Paaastud; thi dersom Du denne Gang vilde betjene Dig af et Paaastud, saa maatte Du ved næste Leilighed søge et andet, og saa tager det ingen Ende med at søge Paaastud. Det er idag første Gang at man indbyder mig; grib nu strax denne Leilighed og giv det Svar, at det er min uroffelige Beslutning, aldrig at tage paa Val; og dermed er det afgjort eengang for alle!“ — Victorine havde Ret; et saa bestemt Svar forbausede; man kunde ikke andet end beundre hende, og fra den Tid modtog hun ikke oftere slige Indbydelser. --

Kjære Læserinde! vær fornuftig, gaf og saa Du hen og gjør, ved lignende Leilighed, ligesaa! Jeg forsikrer Dig, at Du aldrig vil komme til at fortryde at have fulgt dette Raad!

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Endelig have vi modtaget den længe attraaede udførlige Beskrivelse af Festligheden i Rom d. 8. Decbr. s. A. i Anledning af Marias ubesmittede Undfangelse, saaledes som den i selve Rom er bleven offentliggjort fra den katholske Camera's Trykkeri, og vi lade den her afstrykke i en ordret Oversættelse fra den os tilstillede italienske Text:

Festlighed for den h. Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse i Rom d. 8. December 1854.

En stor Begivenhed, som alle kommende Aarhundreder skulle velsigne, fandt Sted d. 8. December i Vatikanets Basilika (d. e. St. Peterskirke). Den højeste Overhyrde for den katholske Kirke, Pius IX., erklærede endelig som streng Troesartikel Det, som fra Arilds Tid har været en from og almindelig Mening i Henseende til den saligste Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse, — Det, som var Gjensand for Biskoppernes og de deres Omjörg anbetroede Troendes Dnske. Og, uagtet den

stærke Regn Dagen forud, frembrød denne Dags Morgenrøde saa reen og klar, som paa en skjon Dag i Baaren. Og selve Rom, der gjennemtrængt af særdeles Andagt til Maria, med større Langsel end nogen anden Stad, imødesaae Vatikanets Udsagn, var alt fra den tidligste Morgenstund i stor Bevægelse og begyndte at give Tegn paa sin overordentlige Fryd og Glæde. I talrige Starer saae man baade Stadens Borgere af alle Stænder og mange fra alle Bændensdele tilstrømmede Fremmede at ile hen imod Vatikanet, for der at bivaane den høitidelige Ceremonie og for at høre, hvad da i Fremtiden bør holdes for egentlig Troeslære angaaende den ubesmittede Undfangelse af den ophviiede Gudsmoder, hvem allerede de ældste Kirkefædre berømme som et vedvarende Guds Bidunder, uplettet, reen, ubesmittet, rigeligen benaadet og forherliget af Gud, — og hvem enhver Troende paafalder med selve den h. Kirkes Ord som fuld af Naade, Englenes og Menneskenes Dronning, de himmelske Naadestattes Uddelende, Alles Haab og Trost midt under Livets Storme og Dnsstiftelser.

Kl. 8^{1/2} vare alle Cardinaler, Erkebiskopper og Biskopper, iførte deres bispelige Ornat, forsamlede i det Sixtinske Capel tilligemed de øvrige Prælaters Afdelinger. Og denne ærværdige Forsamling bestod denne Gang ikke, som ellers ved andre Høitideligheder, blot af de Eminencer og Prælater, som have deres bestandige Ophold i Rom, men den bestod af Cardinaler, Erkebisper og Biskopper fra alle Verdens Dele; fra de forskellige Lande og Provindser i Italien, fra de Østerrigske Stater, fra Frankrig, fra Belgien, fra England, fra Spanien og Portugal, — der var Erkebiskopper og Biskopper fra Holland, fra Grækenland, fra Baiern, fra Preussen og de andre Dele af de Tydske Stater; — mange vare hidkomne fra hiinsides Oceanet, fra China, fra Amerika og endog fra Oceanien i Australien; — alle disse ærværdige Hyrder vare samlede her ved Middelpunktet for den katholske Enighed, for at høre Petri Efterfølgers Udsagn.

Efterat den hellige Fader var traadt ind i Capellet og var iført det pavelige Ornat, begyndte Processionen, der bevagede sig fra Capellet ned ad den saakaldte Kongelige Trappe til den Vatianske Basilika. Foran gik den saakaldte Apostoliske Prædiker, og Skriftestaderen for det Pavelige Hof; dem fulgte Ordensgeneralerne for de forskellige religiøse Ordener, Busjolanterne, de almindelige Capellaner, de pavelige Sendebud og Medarbejderne i den Apostoliske Camera. Derefter kom en Afdeling af Præster, Crescapellanerne, Consistoriets Procuratorer, Kammerherrerne og Capellets Sangere; saa de enkelte Medlemmer af de

forskjellige pavelige Domstole, Cameraens Geistlighed og Hovmesteren for det pavelige Palads. Derpaa fulgte Korset, baaret af en af de geistlige Dommere, i Midten af sex Prælater, som bare Væstager med brændende Vds; umiddelbart efter dem gik Subdiaconen af den latinske Ritus og Diaconen med Subdiaconen af den græske Ritus, Skriftefædrene for St. Peterskirken, Biskopperne, Erkebisperne og Cardinalerne, og tilsidst selve den hellige Fader under en Bærehimmel; ganske umiddelbart foran den h. Fader gik den høiædle Romerke Magistrat, den Romerke Kirkes Vice-Kammer, de tvende assistierende Cardinal-Diaconer og den ved Høimesen administrerende Cardinal-Diacon; bag efter fulgte nogle geistlige Dommere, Overhofmesteren og flere andre Rangs-personer.

Under hele Processionen blev Litaniet til Alle Helgener sjunget, indtil den h. Fader var traadt ind i Kirken. Efter de foreskrevne Bønner, begav den h. Fader sig til Sidecapellet, hvor det Allerhelligste Sakramente opbevares, for der at tilbede Samme; derpaa gik Processionen videre frem til Hvalteret, og efterat den h. Fader havde indtaget sit Sæde paa den paa Epistelsiden opreiste Throne, stode han alle Cardinaler, Erkebisper og Biskopper og Peterskirkens Skriftefædre til den brugelige Hyldning. Alle de nærværende Erkebiskopper, som ikke allerede havde denne Titel og Værdighed, bleve nu af den h. Fader udnævnte til Assistenten ved den pavelige Throne (solio pontificis assistentes); omkring den h. Faders Throne toge imidlertid under denne Høitidelighed ifkun de tolv ældste Erkebiskopper Sæde. Efter at den tredje Timebøn af de præstelige Dagstider var sjunget, ifertes den h. Fader de hellige Klæder til den høitidelige Mæsse; assistierende Biskop var Hs. Eminence, den høiærv. Hr. Cardinal Mattei, anden Diacon for det h. Collegium; administrerende Diacon ved den h. Mæsse var Hs. Eminence, den høiærv. Hr. Cardinal Antonelli, og Subdiacon ved Mæssen var Monsignor Scrafini.

Da Evangeliet var sjunget paa Latin og paa Græsk, nærmede Hs. Eminence, den høiærv. Hr. Cardinal Macchi, Decan for det h. Cardinal-Collegium, tilligemed Decanerne af de Erkebisper og Biskopper, som overværede denne store Høitidelighed, samt Erkebiskoppen af den Græske og Erkebiskoppen af den Armeniske Ritus, sig Thronens Trin og han henvendte til den h. Fader følgende Ord:

„Hellige Fader! Da den katholske Kirke allerede i lang Tid og med Længsel ønsker og lydeligen forlanger, at den helligste Gudsmoder og Jomfru Marias ubesmittede Undfangelse

maatte blive erklæret ved Din høieste og ufeilbare Erklæring; for derved at fremme hendes Roes, Ære og Hæder: saa bønfulde vi ærbødigst og indstændigst i det h. Cardinal-Collegiums Navn, i alle katholske Biskoppers og alle Troendes Navn, at disse almindelige fromme Bønner maae opfyldes paa denne Festsdag til Ære for den allerfalgste Jomfrues Undfangelse.

Derfor, værdiges, o hellige Fader, midt under det ublodige Offers heibellige Handling, i dette Tempel, som er indviet til den h. Apostels fyrstes Minde, og i denne ophøiede Forsamling af Dit ærværdige Senat, af Biskopperne og selve Folket, at opløste Din Apostoliske Stemme og at udtale det Decret, der erklærer Marias ubesmittede Undfangelse for Troesdogma; og Himmelen vil frydes derover, og hele Jorden vil da juble af Glæde!“ —

Paa disse Ord svarede Paven: at han med Glæde vilde opfylde denne det h. Collegiums, Biskoppernes og de Troendes Bøn; men for at kunne gjøre det, var det fremfor Alt nødvendigt at paafalde den Helligaands Bistand. Der blev saaledes iftemmet Bedehymnen Veni Creator („Kom Staberaand“). Og aldeles uventet og uforberedt hørte man, at denne Psalme ikke alene blev affjungen af det pavelige Capels Sangere, som det ellers er Skik, men hele den talrige, uoverfæulige Mængde af de forsamlede Troende iftemte denne herlige Sang ligesom med een Mund. Alle, bejalede af den mest levende Tro og af inderlig Kjærlighed til hiin Frue, som alle Slægter prise salig, nedbade Dplysning fra Gud over den h. Fader, da denne stod i Begreb med, fra Petri Kærestol at udtale en Sætning, hvilken da alle troende Katholiker, om end nok saa langt adskilte fra hjerandere ved Lande, om end nok saa forskjellig ved Love, Tunge-maal, Skikke og Sæder, vilde antage og anerkjende med ydmyg Tro og uroffelig Overbeviisning.

Efter Hymnens Affyngelse begyndte Hans Hellighed under den dybeste, almindelige Laus-hed og Stilhed i den utallige Forsamling, med høi Stemme at oplæse Decretet; men hans indre Bevægelse og Rørelse var saa stor, at han flere Gange maatte afbryde Læsningen, og tilligemed den h. Fader var Enhver, der bivaanede denne ophøiede Handling, dybt rystet og rørt.

I dette Decret har den hellige Fader høitideligen erklæret:

„At det er en Troes sandhed, at den allerfalgste Jomfru Maria, formedelst en ganske særdeles Begunstigelse og Naade af Gud og i Kraft af Jesu Christi, Menneffeslagstens Frelfers, Fortjenester,

allerede i sin Undfangelses allerførste Dieblig er bleven bevaret fri for enhver Besmittelse af Arvesynden!"

Det er altsaa den dogmatiske Erklæring, for hvis Skyld man havde henvendt saamange Bønner til den Apostoliske Stol, og for hvis Skyld alle katholske Biskopper vare blevne raadspurgte; det er den høitidelige Erklæring, som disse talrige Biskopper, der ere komne til Rom for at høre den, nu med Jubel og Glæde ville forkynde for deres Troende ved Hjemkomsten til deres Bispesogne.

Da Decretet var oplæst, vendte Hs. Eminence, den høiarv. Cardinal-Decan tilbage til Thronens Trin, og udtalte en Taksigelse til den hellige Fader, for at han ved sin Apostoliske Myndighed havde udtalt dette Dogma om den ubesmittede Undfangelse, og tillige bønfaaldt han Hs. Hellighed om at lade offentliggjøre den pavelige Bulle angaaende denne dogmatiske Erklæring. Derpaa fremtraadte da ogsaa de Apostoliske Protonotarier, og Promotoren for Troen, Monsignor Frattini, som Constistoriets Procurator, og ansøgte om at det officielle Document over denne høitidelige Handling maatte blive udstedt. Hs. Hellighed gav sit Minde dertil, og Decanen af de Apostoliske Protonotarier svarede, at det skulde blive udfærdiget.

Imidlertid gav Kanonerne Torden fra Kastellet St. Angelo hele Staden Budstabet om Decretets høitidelige Promulgation, og det syntes som om den ved sin gjentagne Lyd vilde bringe ogsaa de fjerneste Lande og Egne Tiden om denne store Begivenhed. Alle Klokkerne fra Roms Taarne begyndte at ringe som paa Høitider, og Stadens Borgere smykkede til Tegn paa deres sande Glæde og Jubel Husenes Binduer og Altaner med Silkebuge og Tæpper.

Hds. Kgl. Høiheid Prindsesse af Sachsen, det høie diplomatiske Corps, Officererne af det Franske Militair paa særegne Tribuner, og paa en anden Plads Secretairen og de enkelte Medlemmer af den i Anledning af den ubesmittede Undfangelse nedsatte overordentlige Congregation, og endelig en saa stor Mængde Troende af alle Classer, at man siden flere Lustrer aldrig har seet Mage dertil i dette Verdens største Tempel, bivaanede den høitidelige pavelige Messe; efter denne blev da under almindelig stor Rørelse den Ambrosianske Lovsang Te Deum affjungen verelviis, af Pavens tilligemed Cardinalerne, Erkebisperne og Biskopperne paa den ene Side, og af det hele forsamlede Folk paa den anden Side.

Derpaa begav den h. Fader sig, stiddende paa Værestolen, i Procession til den h. Sixtus IV.'s Capel, kaldet: Capel for det høiarv. Vatikanke Capitels Chor; og der satte han høitideligt en gylden Krone, smykket med Edel-

stene, paa det Madonnabilleds Hoved, som forestiller den ubesmittede Undfangelse. Derfra gik den h. Fader til Capellet della Pietà for der at aflægge det pavelige Ornat; og her udtalte de høiarv. Generaler for de berømte religiøse Ordener af den h. Franciscus af Assisi deres Taksigelse, fordi den Lære, som Franciscanernes Fædre altid have lært angaaende den h. Jomfrues Undfangelse, nu endog var bleven erklæret for en udtryffelig Troeslære. Derefter trak den h. Fader sig tilbage til sine Gemakker.

Paa denne saa glørværdige Festsdags Aften frembød Rom et herligt Skuespil ved en overmaade glimrende Illumination af alle Guse, fra den Rigestes stolte Ballads indtil den Fattigstes laveste Hytte. Den romerske Stadsøvrighed havde draget Omsoarg for, at ogsaa Peterkirkens skjønne Kuppel blev illumineret, samt de forskjellige Balladser paa Capitoliet, hvor endog tvende Orchestrer udførte de mest ydede Musikstykker af de berømteste Mestere; samme Stadsøvrighed havde ogsaa arrangeret et talrigt Academie til Tre for Undfangelsen, hvor da Hs. Eminence, den høiarv. Hr. Cardinal Wisemann, med overordentlig Veltalenhed holdt et Foredrag i Overværelse af de fleste Cardinaler, Biskopper, Prælater og andre udmærkede og berømte Personligheder.

Rom har paa denne saa festlige Dag aflagt umiskjendelige Vidnesbyrd om sin høie Jubel og om sin inderlige Andagt til den allersaligste Jomfru: og alle Biskopper, naar de, efter Tilbagekomsten til deres Diocesser, forkynde for deres Troende, hvad de have hørt af Vatikanets Udsagn, ville da ogsaa fortælle om hvor høit man i den katholske Verdens Hovedstad ærer og hædrer den h. Jomfru; de kunne da berette, om Rom har viist sig Ephejus værdig! Og Kirkens Historiebøger ville da sætte Dagen d. 8. December 1854 i Rang med de minderværdigste Dage, efterdi paa denne Dag fra Sandhedens Lærestol en ny Triumph blev tilkjendt Verdensforløserens ophøiede Moder! —

Tyskland. Fra Fyrstendømmet Lippe meldes: Ogsaa her glædedes vi ved Synet af en Folke mission, som afholdtes af Jesuiterne. PP. Jesuiterne optraadte først i Detmold, hvor for kort siden en smuk katholsk Kirke var bleven opført for nogle katholske Familier, og om Formiddagen holdt Pater Roh der et Foredrag over Modsætningen imellem Fornuft og Tro for et just ikke meget talrigt Publikum. Ogsaa Fyrsten beærede Taleren med sin høie Nærværelse, og behagede at indbyde de arv. Fædre til Taffel. Derefter var Soirée hos den Thurn- og Taxis'ske Postcommissair Laxberg, en Bairer, som levende interesserede sig

for den katholiske Kirkes Diemed her i Landet. Som bekendt har ogsaa Chefen for det fyrstelige Cabinet, Dr. Fischer, udgivet et Skrift, hvori han optræder som en ivrig Forsvarer af de saa skrækkeligt miskjendte og derfor af saa Mange, endog af saakaldte Katholiker, foragtede Jesuiter.

Paris. D. 9. Novbr. har den katholiske Kirke feiret en glimrende Triumph i een af sine Overhyrderes Personer. Academiet, en lærd Anstalt, bestaaer altid af 40 Medlemmer, nemlig af dem, der nyde størst Berømmelse i Frankrig; Academiet har nu ogsaa optaget den høiarverdige Biskop af Orleans, den berømte Prædikant og ligesaa store Lærde, Dupanloup blandt sine Medlemmer, og paa denne Dag høitideligen indført ham i deres Midte. Er allerede den Kjendsgjerning hæderlig, at et lærd Selskab, som hidindtil snarere udmærkede sig ved sin fjendtlige Tendents imod den katholiske Kirke, end ved det Modsatte, ser sig foranlediget, ja næsten nødsaget til, paa Grund af den videnskabelige Høide, som nævnte Prælat indtager, at optage denne Kirkes fyrste i sine Rækker: saa har desuden den høiarv. Biskop af Orleans ved sin udmærkede og skønne Tiltrædelsestale gjort denne sin Indtrædelsesdag til en sand Gressdag for den katholiske Sag. Hans Tale handlede om de menneskelige Sprogs guddommelige Oprindelse og om den dybe Sammenhæng imellem Sproggenes og selve Menneskeslægtens Historie overhovedet paa en saa aandrigh Maade, at den blev optagen med stormende Bisald. Efterat Biskoppen havde talt, tog Hr. Salvandy Ordet og udtrykte ham i hele Academiets Navn Forsamlingens store Glæde over nu at besidde en Mand som Medlem i sin Midte, hvis mangeårige og betydelige Værker og Skrifter forlængst havde berettiget ham til denne Plads. Da Forsamlingen var tilende, begav Msgr. Dupanloup sig til Erkebiskoppen af Paris, hvorefter begge Prælater reiste til St. Cloud, for at gjøre Keiseren og Keiserinden deres Opvartning og de bleve der til Taffels.

Spanien. Da Choleraen var udbrudt i Murcia, en By paa 40,000 Indvaanere, toge Gouverneuren og de civile Embedsmænd Flugten; ifkun Præsterne bleve deres Pligt troe. Det lader sig ikke vente, at Justitsminister Alonso, der offentliggjorde Navnene paa nogle gamle, syge og svagelige Præster, som forlode de af Choleraen angrebne Stæder, og saa vil bekendtgjøre Navnene paa de Præster, der i saa stort Antal opfyldte deres Pligt hos de Cholerafyge og fandt Døden ved deres opoffrende Pligtopfyldelse. — Msgr. Sanchez, Biskop af Osma, har fornylig endt sin Visitationstreise i hele sit Dioces. Med utrættelig Over tilbragte han 5 Maanedes ved dette be-

sværlige Foretagende. I 20 Aar havde dette Bispedømme ikke havt nogen Biskop. Msgr. Sanchez meddeelte 10,000 Troendes Confirmationens h. Sacramente. Han besøgte Sogne, hvor man siden 1816 ikke havde seet nogen Biskop.

— **Madrid.** En Privatfrivelse indeholder følgende Meddelelse: Fornylig vendte Dronning Isabella tilbage fra sit Besøg, som hun eengang om Ugen pleier at gjøre til Fruekirke i Atocha. Undervejs mødte hun en Geistlig, som bragte det h. Vandingsbrød til en fattig syg Kone. Diebliffelig lod Dronningen sin Vogn holde stille, steg ud og bød Præsten, som bar det allerh. Sacramente, at stige ind; hun selv fulgte Vognen til Fods, som da strax blev ledsaget af en stor Mængde Menneker, der i ærbødig Stilhed fulgte efter. Dronningen gik tilligemed Præsten op i tredie Etage, hvor den fattige Syge boede, trøstede hende, bivaanede knælende den h. Handling og ffenkede den Fattige en Sum Penge. Derpaa begav hun sig til Fods tilligemed de øvrige Folk ind i Kirken St. Sebastian, for der at bede den ved denne Leilighed brugelige kirkelige Bøn. Den talrige Mængde, som var Vidne til Alt, forholdt sig stille under hele Ceremonien; men da Dronningen forlod Kirken og atter steg ind i Vognen, rungede et tusindstemmig: viva Isabella!, saa hjerteligt som man vist ikke har hørt det siden Revolutionen. Folket ledsagede Vognen under idelige Vivatraab indtil det egt. Pallads og gav sig ikke tilfreds, førend Dronningen endnu engang havde vilst sig paa Balconen.

Trykfeil.

I Nr. 1 Pag. 13, 21. L. f. n. læs: Udvæsen, istedetfor: Udvæfen.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 21. Januar. — 3. Søndag efter de hellige tre Kongers Dag. — Broderstæbe. — Dagens Epistel: Rom. 12, 17—21. — Evangel: Matth. 8, 1—13. — Substjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimeesse med Prædiken paa Dansk — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Dansk. — Over Søndag om Form. Kl. 7½ og 8¼ feires en stille h. Messie; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sacramente fremstillet under den sidste h. Messie, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sacramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prover Alt og beholder det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 4.

Søndagen den 28de Januar.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gaa ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, N. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egt Postcontoire. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Mormonersecten.

(Sluttet.)

Mormonerne, som vare blevne modløse ved Forsølgelserne, besluttede at forlade deres hidtidige Opholdssted i Nauvoo og at ned sætte sig i Bestens sjerne ubeboede Egne paa den anden Side af Rocky Mountains. Al rorlig Eiendom blev byttet for Hundsdyr, Vogne og Meel; og i Februar 1846 begyndte de Udvandringen i Afdelinger. Under utallige Moisommeligheder og idelige Kampe med Fjender, Hunger og Kulde, naaede endelig Hovedtoget under Brigham Young denne nye Colonie d. 24. Juli 1847. Til deres fremtidige Opholdssted havde de bestemt en frugtbar Dal ved den store Saltsee i Utahdistrictet. Den Dag Indtoget fandt Sted i det endeligen fundne Ganaan, bliver hvert Aar feiret paa en høitidelig Maade. Medens de tilbageblevne Starer efterhaanden nærmede sig, lagde man strax Haand paa Jordens Dyrtning. Ved den sydlige Bred af Saltseen anlagde de en By, som sædvanlig kaldes „Byen ved den store Saltsee“, hvormod Mormonerne kalde den „Ny-Jerusalem“. Efter Reisendes Beretninger skal denne Stad i eet og alt bære Præg af den trøstesløfeste

Lomhed. En dobbelt Ringmur af høie Sneebjerger omflutter denne Dal, hvor Mormonerne have ned sat sig, og den affjærer deres Stat næsten aldeles fra den hele øvrige Verden. Man kan ikke tænke sig noget jammerligere og kjedsommeligere Syn, end det, som Mormonernes Hovedstad frembyder den fra Bjerget nedstigende Vandrer. Nede i Dalen seer han en Flok af Huse, der have Udseende af Caserner eller provisoriske Hospitaller, som i Hast ere opførte til kort Afbenyttelse. Husene ere lave, alle af een Etage, og byggede af Teglsteen, der ere brændte ved Solen; Gaderne ere brede, og stode alle sammen i ganske rette Vinkler; den rette Vinkel anvendes overhovedet med pedantisk Strenghed ved alle Mormonernes Bygninger i deres Hovedstad. Da Fleerkoneriet er indført iblandt Mormonerne, saa have de til den Ende ogsaa opfundet en ganske særegen Form for deres Bygninger, som er det Styggeste og Bæmmeligste, man kan tænke sig. Enhver Mormon, der eier 5 til 6 Koner, henviser enhver af disse ulykkelige Væsener til et særskilt Sidehuus ved den egentlige Hovedbygning. Hvert af disse Dvindernes Side- eller Bihuse har sin særegne Udgang til Gaden og tjener til Forlængelse for Hovedbygningen. Jo rigere En da bliver paa Koner, desto flere saadanne Bihuse

bygger han ogsaa til. Forresten husere disse Folk der aldeles frit og uhindret bag de dem skjulende Eneebjerger. Selv ved den skønneste Aarstid er det vanskeligt at trænge igjennem til deres Hovedkvarterer; jfr. her Nr. 47. af denne Tidende 1854 Side 380. Paa Byens Nordside, paa en stor Høi, Janshøien kaldet, vaier en kæmpestor Fane, paa hvilken man seer Emblemene af alle Verdens Flag, og den skal ligesom være et Unionsflag for alle Nationer. Endnu aldrig er vel en Egn nogensinde bleven bebygget saa hurtigt, som Dalen ved Saltjøen af Mormonerne, hvilken disse selv derfor kalde Deseret, d. e. Biskube. Deres Colonie udvider sig stedse mere; de allerede anlagte Stæder hedde Ogden, Manti, Pele Welley, Iron City, Cedar City o. s. v. Derved forfølge de den Plan, ved bebyggede Pladse, at tilveiebringe en Forbindelseslinie med det stille Hav, for at ogsaa de fra Asien tilreisende Brødre kunne komme til det forjættede Land.

Mormonernes Antal tiltager viensynligt. Til alle Europas Lande, selv til Asien, sende de deres Apostle, for at hverve Disciple for de „sidste Dages Helliges“ Kirke. Den almindelige Udvandringslyst, Haabet om Rigdomme, og især den i Mormonismen daarligt skjulte Communisme, samt det tilladte Fleerkonerie, føre mange Profelyter til dem. Medens Apostlene hverve „Hellige“ i hele Verden, ere „Brødrene“ hjemme betænkte paa, at tilveiebringe Midler, for at kunne samle de til Troen Omvendte i Jerusalem, „ved den Kilde, der,“ som de sige, „flyder fra Guds Prophets Læber, og hvor de Hellige alene kunne nyde Friheden!“ De have grundet et stort, stedse stigende Fond, som fører Navn af „Udvandringsfond“, til hvilket alle „Hellige“ maae bidrage rigeligt. Ligesom Muhamed, ganske i sin Religions Interesse, udgav Krigstjenesten for det Gud velbehageligste Bærk, saaledes lære ogsaa Mormonerne, at Tilveiebringelsen af Pengen til de omvendte Brødres Optagelse, er den helligste Pligt og ligesaa nødvendig, som Daaben til Syndernes Forladelse! Tillige bliver det indskræppet som Pligt for de Hvervede, „at samle sig i Bjergenes Dal.“ Deres Diemed er aabenbart, snarest muligt at see deres Bjerges Dale befatte med „Hellige,“ forat

det, nu allerede til et Territorium høvede Utah-District, omsider kan blive optaget som souverain Stat i den nordamerikanske Union.

Mormonerne have allerede grundet Menigheder i Danmark, Norge, Sverrig, paa Island, i Schweiz, Malta, Gibraltar, Ostindien, Australien og paa Sandwichsøerne. I Frankrig virker en Missionær i Boulogne; til Tydskland komme de fra Hamborg, hvor de allerede holde Andagter, udgive et Søndagsblad, og have foranstaltet en tydsk Oversættelse af den „gyldne Bibel“. Ogsaa i Turin har een af deres Apostle nedsat sig. Mormons-Bogen er allerede oversat i mange Sprog, og der findes desværre fornemmeligen i de reent protestantiske Lande, Danmark, Norge og Sverrig, Lettroende og Daarer nok, som antage dette Foster af Sværmerie for Sandhed. Derhos udgives regelmæssige periodiske Blade: i Frankrig „Nordens Stjerne“ (l'étoile du nord), og i England „den tusindaarige Stjerne“ (millennial star). Særdeles talrige ere Mormonerne især i England. Efter en Beretning i „Deutsche Volkshalle“ havde Fleerkoneriets Religion der ifølge en officieel Folketælling allerede i Aaret 1851 mere end 200 Capeller og Bedesale, der rigtignok fordetmeste kun bestaae af almindelige Bøerler. Antallet paa dem, som paa den Søndag, da hiin Tælling foretoges, besøgte Capellerne, beløb sig til 35,266. Alene i Byen Manchester ere mere end 3,000, og i Glamorganshire i Wales mere end 2,000 Mormoner. Times af 15. Sept. f. A. ivrer imod, at man i England under den religiøse Friheds eller Tolrances Masse ogsaa vil lade Mormonerne gjælde for „protestantiske Dissentere“ og vil endog tilvende dem de for disse bestemte politiske Rettigheder; dersom det var tilstrækkeligt, blot at være en Gavtyv eller Dagdriver for at antage den Mormoniske Troesbekjendelse, saa kunde man vel nok lade det gaae uændset hen; men at lade en Mormon, hvis Dogma er et „grueligt Bæv af Daarskaber“, gjælde for en Bekjender af en christelig Sect, det er en Forargelse; thi den mormoniske Religion er slet ingen Christendom; den vil meget mere bortfjerne Kristus og i Hans Sted sætte en Dankes-Bindmager

Joe Smith paa Herkersædet. Og saa her i Danmark griber Mormonismen desværre om sig, ogsaa her have de deres eget Organ: „Skandinaviens Stjerne“, og Kirkecommissionen i Kjøbenhavn har ifølge Regjeringens Befaling allerede i sin Tid maattet anstille Undersøgelser angaaende deres Udbredelse, men man seer sig ikke ifstand til at standse deres stedse tiltagende Udbredelse. De fleste Mormon-Pilegrimstog komme fra Europa. Man styrer ikke den uhyre lange Wei igjennem Dræner og øde Egne, for at komme til „det forjættede Land“. Naar de lande i Ny-Orleans, have de endnu 1300 engl. Mill at gjøre pr. Dampskib til St. Louis, og fra St. Louis en lang Seilads af 800 engl. Mill indtil Mundingen af Plattefloden i Missouri. Herfra maae de paa Pakbogne passere den øde Egn, og naae da først efter 3 moissommelige Maaneder deres langselvudt attraaede Bestemmelsessted. Disse Pilegrimstog skulle være et meget selfomt og malerisk Syn. „Idag,“ skriver Capitain Stansbury, „mødte vi 95 Bogne, som danne de Fortræder for en Mormonvandring. To Faarehorder gik foran Toget, og Gjæs og Kalkuner vare udfadte medbragte i Kurve den lange Wei. Bognene vare fulde af Koner og Børn. Toget bestod af 1000 Stykker Hornkvæg, 100 Faar og 500 menneskelige Besæner.“ Efter de nyeste Tidender beløb Indvandringen i Mormonlandet sig i Aaret 1854 til 4,000 Individer.

Vi ville nu forsøge at give en kort Fremstilling af de mormoniske Læresætninger og Meninger. Angaaende Sectens Stifter og Mormonbogen antage vi, at vore Læsere ere tilstrækkelig underrettede. Denne Bog tillægge de, ligesom Bibelen, en umiddelbar guddommelig Oprindelse, men paaftaae imidlertid, at Bibelen indeholder mange uægte og forfalskede Steder, hvormed de rimeligviis mene de Skrifsteder, som ikke give deres Uvæsen Medhold. Desforuden have de flere andre særegne Aabenbaringer, som Gud skal have meddeelt deres Prophet Joseph Smith og som ere nedskrevne i „Bogen for Mormonernes Lærdomme og Indretninger“; de ere i Grunden ikke andet, end Fordreielser eller Udtag af det Gamle Testamente. De paaftaae, at de ere den eneste sande Kirke paa Jorden og ville danne en theokratisk

Stat, der regjeres af Gud Alene, ved Hans Repræsentant, nemlig ved deres med aandelig og verdslig Magt udrustede „Præsident“. Denne lever i en vedvarende Forbindelse med Gud, og alt hvad han gjør eller foranstalter i Troes- og Lærelses-Anliggender og verdslige Sager, er at ansee som guddommelig Aabenbaring. Mormonismen lærer Troen paa Jesus Christus; Daaben skeer ved Neddykning af hele Legemet og maa gjentages paa enhver Profelyt. De bruge ogsaa en vis Nadvere og især Haandspaalæggesen til den Helligaands Meddelelse. Hvad der ikke mangler hos nogen sværmerisk Sect, nemlig: den Helligaands vidunderlige Naadegaver, Prophetiens Gave, Sprogens Gave, Kundskabens Gave o. dsl., findes naturligviis ogsaa hos „de sidste Dages Hellige“. — De have et fuldstændigt organiseret Præstehierarchie. Deres Præstedomme er et dobbelt: Melchisedeks eller det evige, og det Aroniske Præstedomme. Det Evige indbefatter i sin første Orden fremfor Alle Ypperstepræsten og de Geistlige, i sin anden Orden de tolv Apostle og Raadet af de 70 Gamle. Det Aroniske Præstedomme omfatter de Eldstes, Biskoppernes, Lærernes og Diaconernes forskjellige Ordener. Iblant disse ere de geistlige Functioner fordeelte.

Mormonerne betragte sig selv som Hellige og Udvalgte; enhver Ikke-Mormon falde de ligefrem en „Hedning“. I dem begynde Israels adspredte Børn at samle sig; fra det nyt grundede Zion paa det nordamerikanske Fastland vil Guds Rige udbrede sig over Verden. Ved Dagens Ende vil Kristus regjere i 1000 Aar paa Jorden og omstabe den til et saligt og herligt Opholdssted.

Allerede ved deres første Oprøden bebrejdede man Mormonerne deres løse Begreber om Eiendomsretten. De mene, at Gud har givet dem, som de Hellige, hele Jorden til Arvelod, kun er Tiden til at tage samme i Besiddelse og til at fordrive „Hedningerne“, ikke kommen endnu. Tiende-Afgiftens System er almindelig hos Dem. Enhver Profelyt maa uden Modsigelse betale Tiende af hele sin Formue til „Herrens Skatkammer“. En Tiendedeel af al Fortjeneste, Tid og Arbejde tilhører Herren; og Hans Stedfortræder, Ypperstepræsten, har at raade derover.

Det mørkeste og affhyeligste Punkt i Mormonismen er Fleerkoneriet. Allerede ovenfor er det sagt, at Rygtet om denne, hele Christendommen forhaanende Indretning, tildrog Mormonerne svære Forfølgelser, og at Qvinderne anklagede Propheten Smith som en Vellystling og Forfører. Dengang søgte Mormonerne haardnakket at benegte, at Fleerkoneriet fandt Sted iblandt dem; imidlertid er det nu en Kjendsgjerning, at det eksisterer iblandt dem. „Jeg har hørt,“ saaledes fortæller den omtalte Stansbury, som opholdt sig der i eet Aar, „hvoreledes Kirkens Præsident selv erklærede paa Prædikestolen, at han har Ret til at tage tusinde Koner, dersom han anseer det for passende; han trodsede Enhver, som af Bibelen vilde bevise ham, at han ikke besad denne Ret. Men tillige har jeg aldrig bragt i Erfaring, at Nogen, som var optagen i Kirken, nogenstunde har tilstaaet aabent, at han havde mere end een Kone, omendsskjønt man almindelig vidste, at Dette var Tilfældet.“ Saa megen Skam har altsaa selv Mormonen endnu, at han søger at skjule den ved hans Religion billigede Affhyelighed for Verdens Dine. Fleerkoneriet er ikke alene tilladt, men en ved Lære og Disciplin helliget Sag. Thi de lære, at ingen Kone kan opnaae den himmelske Salighed uden sin Mand, at fremdeles ingen Mand opnaaer den høieste Fuldkommenhed i den tilkommende Verden, uden han idetmindste har een Kone; jo større Antallet paa de Koner er, som han kan tage med sig, desto høiere vil hans Plads blive i det himmelske Paradiis! Et andet eller tredie Ægteskab tør kun indgaaes med Prophetens eller Præsidentens Samtykke; ligeledes har han Magt til at opløse indgaaede ægteskabelige Forbindelser.

Dette er den mærkværdige Mormonersect, hvis Apostle ogsaa begynde at udspænde deres Net i Europa. At de hist og her gjøre en rig Fangst, kan ikke være paafaldende; thi de have Tillokkelser nok for at kunne drage Disciple over i deres forrættede Land ved Saltjøen. Naar deres Antal saaledes vedbliver at tiltage, som det hidtil har været Tilfældet, saa kan det ikke udeblive, at de jo ville tilvinge sig Optagelse i den nordamerikanske Union som selvstændig Stat. At man iøvrigt ikke

betragter dem i de forenede Stater med synderlig gunstige Dine, som allerede ovenfor er bemærket, er meget naturligt. For det Første unddrage de sig saa at sige fuldstændigt enhver Afhængighed af Centralregjeringen i Washington; og for det Andet opvækker denne, baade Fornuft og Sædelighed haanende, Mormonisme, alle Christnes Modbydelighed; og endelig staae deres politiske og selskabelige Organisations Grundsætninger i en skærende Modsigelse med de Principer, hvorpaa den amerikanske Union hviler. Det vil være interessant at iagttage, om denne Sect i de følgende Aar skal erobre endnu større Terrain, eller om det snart vil vise sig, at det ogsaa mangler den paa vedvarende Livskraft. Vi troe det Sidste. Imidlertid ønske vi ret af Hjertet, at mange af de ærlige og efter Sandhed søgende og stræbende Sjæle, som staae i Fare for at søge den hos Mormonerne, og derefter at finde sig skuffede og skammeligen bedragne i deres fromme Forhaabninger, maatte oplyses af Herren til at de kunne indsee og erkende, hvor den fulde Aabenbarings sandhed læres, og at de ogsaa maatte styrkes til ogsaa at følge denne bedre Erkendelse og Indsigt, til ogsaa virkelig at søge og at tilegne sig den der, hvor den beroligende og tilfredsstillende Sandhed alene er at finde, nemlig i den hellige romersk-katholske Kirke, som nu har staaet paa Petri uovervindelige Klippe i samfulde 18 Aarhundreder!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader Pius IX. har i det hemmelige Consistorium d. 9. Dec. 1854 holdt følgende Allocution (Til-tale) til de i Rom dengang endnu forsamlede Cardinaler og Biskopper:

Ærverdige Brødre! — Dpfylt af en ganske overordentlig Glæde, juble Vi i Herren, ærverdige Brødre, da Vi paa denne Dag see Eder saa talrig forsamlede, Eder, hvem Vi med Rette kunne kalde Vor Fryd og Vor Krone! Thi I høre til dem, med hvem Vi dele Arbeide og Omsorg saavel for Dødsnet over Herrens hele Hjord, der er Vor Ringhed anbeføret, som og for Forsvaret

af den katholske Religions guddommelige Rettigheder, og for Formerelsen af dens Tilhængere, som ære Retfærdighedens og Sandhedens Gud i Troens Reenhed. Hvad derfor den Herre Kristus engang sagde til Apostelfyrsten: „Naar Du engang er omvendt, saa styrk ogsaa Dine Brødre!“ det synes Os, da Vi, omendstjondt uden Bor Fortjeneste, ved den guddommelige Naade staaer i hans Sted, — ogsaa at maatte paahvile Os ved denne Leilighed, nemlig: at henvende Os til Eder, ærværdige Brødre, ikke for at minde Eder om Eders Pligter eller for paany at anspore Eders Iver; thi Vi vide, at I gløde i Bestræbelsen for at forøge Guds Ære og Forherligelse; men for at I maatte vorde trostede og ligesom hærdede med ny Kraft ved den h. Petrus' Stemme, der endnu fortæller og vil forlive i sine Efterfølgere, paa det at I maae opnaae Frelse for den anbettede Hjord og formaae at føre Kirkens Sag med Styrke og Mod i diæse betrængte Tider.

Vi kunde ikke et Dieblit være tvivlsraadig om, hvis Forbønner hos Lysets himmelske Fader Vi især burde paakalde, for ved Hans Bistand at tale til Eder med Held: thi da I jo netop have forsamlet Eder hos Os i det Niemed, for at vi i Forening maatte anvende vore Bestræbelser til den ophviiede Gudsmoder Maria's Forherligelse, saa have Vi ved gjentagne Bønner paakaldt den helligste Jomfru selv, som af Kirken kaldes for Viisdommens Sæde, om at hun vilde nedbøde Os en Straale af himmelsk Viisdom, for oplyst ved den at kunne tale til Eder Ord, der maatte tjene til Guds Kirkes større Bælfærd og Lykke. Idet Vi nu herfra, som fra Religionens h. Borg, oversfue de Bilsfarelsernes Uhyrer, som i diæse vanskelige Tider gribe om sig i den katholske Verden, synes Os Intet at være mere hensigtsmæssigt, end at henlede Eders Opmærksomhed derpaa, paa det at I, ærværdige Brødre, som ere indsatte til Overhyrder og Bogtere over Israels Huus, maatte anvende Eders Kræfter for at bekæmpe samme.

Det er høist beklageligt, at der endnu bestaaer en ugudelig vantro Slægt, som, om det var muligt, gjerne vilde udrydde al Religion; og til denne Slægt maae i Særdeleshed Medlemmerne af hine hemmelige Selskaber henregnes, som staae i en ryggesløs Forbindelse med hverandre, og saaledes anvende alle mulige Konstgreb, for med Krænkelse af al Ret og Retfærdighed, at forvirre og kuldfaste Kirke og Stat, og paa hvem den guddommelige Frelsers Ord i Sandhed finde deres Anvendelse: „I have Dævelen til Fader, og ville gjøre Eders Faders Gjerninger.“ — Naar man undtager dem, saa maa man tilstaae, at man nutildags ialmindelighed har Afsty for de Vantroes Ryg-

gesløshed, og at en vis Tilbøielighed til Religion og Tro spores i Gemytterne. Thi hvad end Aarsagen hertil maa være: — enten de gruelige Misgjerninger, som fornemmelig i det henrundne Aarhundrede ere blevne udøvede af de Vantro, og som man ikke kan tænke paa uden at gys; eller Frygten for Følgerne af Oprør og Uroligheder, hvorved Nationer og Kongeriger paa en ynfelig Naade blive ødelagte og styrtede i Glendighed; eller endelig Virkningen af den guddommelige Mand, Som blæser, hvorhen Den vil; — saa er det indlysende, at Antallet paa de Fortabte, som rose sig af deres Vantro, har aftaget; tværtimod høre Vi undertiden, at man atter priser og anbefaler Retfærdighed og Sædelighed, og erfare Vi, hvorledes en Følelse af Beundring er opvaagnet i Menneskenes Gemytter for den katholske Religion, der ligesom Solens Lys straalet for Alles Dine.

Dette er intet ringe Gode, ærværdige Brødre, det er et vist Fremskridt til Sandheden. Imidlertid, Meget bliver der dog endnu tilovers af hvad der bortskræmmer og holder tilbage fra Sandhedens fuldkomne Erkjendelse.

Der gives nemlig saare Mange, som staae i Spidsen for Staterne, og udgive sig for Religionens Beskyttere og Forsvarere, overøse den med Lovtaler og lovpriis dens Hensigtsmæssighed og Nytte for det menneskelige Samfund, men ikkedestomindre selv gjerne vilde monstre paa dens Disciplin og Lære, beherske dens indviiede Tjenere og indblande sig i de geistlige Anliggenders Forvaltning, med eet Ord: som stræbe efter at stille Kirken under Statens Herredømme og at overvælde den, medens Kirken dog er et selvstændigt Rige og efter guddommelig Anordning ikke skal være indskrænket inden noget jordisk Riges Grændser, men udbrede sig til alle Verdens Kanter, omfatte alle Folkeslag og Nationer og vise dem alle Frelsens Vej.

Og, — o smertelige Følelse! — medens Vi tale til Eder, er en Lov bragt i Forslag paa denne Side af Alperne*), hvorved baade religiøse Ordener og kirkelige Anstalter ophæves, Kirkens Rettigheder trædes under Fødder og om muligt tilintetgjøres. Dog, om dette vigtige Anliggende skulle Vi paa dette Sted udtale Os ved en anden Leilighed. Af, maatte dog Modstanderne af den katholske Kirkes Frihed endelig engang indsee, hvor Meget samme netop bidrager til Statens sande Vel, idet Kirken ved den himmelske Lære, som den har modtaget, befaler og indskærper enhver Statsborger hans Pligters Opfyldelse; maatte de endelig overbevise sig om hvad engang den h.

*) I Sardinien.

Felix, Vor Forganger*), skrev til Keiser Zeno: „Der gives for Fyrsterne Intet, som er dem selv mere nyttigt, end at lade Kirken frit udøve sine Rettigheder; thi Intet er gavnligere, end at de, hvor der handles om guddommelige Anliggender, bestræbe sig for at underordne den Kongelige Willie under, men ikke at foretrække den for Jesu Christi Præster.“

Der gives desuden visse ved Lærdom fremragende Mænd, ærværdige Brødre, der vel tilstaae, at Religionen er den allerfortrinligste Gave, som Menneskene bliver bestræbet af Gud; men som dog alligevel anslaae og have den menneskelige Fornufts Kræfter saa høit, at de i deres Taabelighed ville sætte Fornuften lige med Religionen. Derfor skulde, efter deres ugrundede Mening, de theologiske Videnskaber behandles paa selsomme Maade, som de filosofiske, omendstjøndt dog hine ere byggede paa Troes dogmer, som i Henseende til Fasthed, Sikkerhed og Uforanderlighed overgaae Alt, medens disse itkun forklares og ophyses ved den menneskelige Fornufts Grandstning, der er saa overmaade upaalidelig, saa aldeles forskellig efter Mandskræfternes Forskjellighed og underkastet tallose Bildfarelser og Stusselser. Paa denne Maade er, paa Grund af den kirkelige Authoritets Tilfidesættelse, et frit Spillerum aabnet for visse vanskelige og dunkle videnskabelige Speculationer, og den menneskelige Fornuft, som, idet den stoler formeget paa sine Kræfter, vove sig altfor langt ud, er falden i de taabeligste Bildfarelser, hvilke Vi ikke ville nærmere omtale her, da de ere Eder aldeles bekendte og aabenbare, Bildfarelser, som have forvoldt baade Religionen og Staten den største Skade.

Det maa derfor gjøres dem, som overvurdere den menneskelige Fornufts Kræfter, indlysende, at Saadant ganske strider mod det saa sande Udsagn af Hedningernes Apostel: „Dersom Noget troer, at han er Noget, da han Intet er, saa bedrager han sig selv!“ Det maa gjøres dem indlysende, hvor anmasende det er, at ville udforske og udgrunde og med vor svage Forstand, som efter den samme Apostels Udsagn, „maa bringes under Troens Lydighed,“ at ville begribe de Hemmeligheder, som den Hærlighedsfulde Gud har værdiget at aabenbare os.

Saadanne Talsmænd for, eller snarere: saadanne Tilbedere af den menneskelige Fornuft, der opstille denne som deres ufeilbare Læremester og love sig Alt under dens Veiledning, have vist forglemte, hvilke haarde og smertelige Saar det første Menneskes Synd har slaaget den menneskelige Natur, hvorledes For-

standen blev indhyllet i Mørke, og Willien gjort tilbøielig til det Onde. Deraf kommer det, at endog saa Oldtidens berømteste Philosopher, omendstjøndt de have skrevet meget Fortræffeligt, alligevel have bestræbt deres Lærdomme med de største Bildfarelser; deraf kommer denne idelige Kamp, som vi føle i os, og om hvilken Apostelen siger: „Jeg føler en Lov i mine Lemmer, som modstræber min Lands Lov.“

Nu, da det er os vitterligt, hvorledes Fornustens Lys er blevet svækket ved den til alle Adams Efterkommere forplantede Arvesynd, og hvorledes Menneskeslægten fra den oprindelige Ufskyldighedens Tilstand nedfandt i den dybeste Glendighed; — hvo vil da endnu paastaae, at Fornuften er tilstrækkelig til Sandhedens Erkjendelse? Hvo kan negte, at den guddommelige Religion og den himmelske Naades Bistand ved en saadan Mangel paa Kræfter og ved en saa stor Fare for at snuble og falde, er nødvendig til Frelsen? — en Bistand, som Gud i Sin Naade forunder dem, der i ydmyg Bøn bede derom, da der staaer skrevet: „Gud modstaaer de Hoffærdige, men de Ydmyge giver Han Sin Naade.“ Derfor sagde ogsaa engang Vor Herre, henvendt til Sin Fader, at Sandhedens mest forborgne Dybder ikke ere aabenbarede for denne Verdens Kluge og Vise, som gjøre sig til af deres Mandssevner og Lærdom og ikke underkaste sig Troen, men for de Ydmyge og Enfoldige, som med Lillid støtte sig til den guddommelige Troes Udsagn.

Denne gavnlige Lære skulle I indpræge i Hines Gemytter, som opløste den menneskelige Fornufts Anseelse saa høit, at de fordriste sig til, ved samme at ville udgrunde og forklare selve Hemmelighederne, — en Fremgangsmaade, der over al Naade er ligesaa unyttig som fornuftstridig.

Bestræber Eder for at føre dem tilbage fra denne vrangne Mandsretning, idet I vise dem, at det guddommelige Forsyn ikke har ffjenket Menneskene nogen fortrinligere Gave, end den guddommelige Troes Authoritet, som er vort Lys i Mørket og vor Fører til Livet; at det er aldeles nødvendigt til Frelse, „fordi det uden Tro er umuligt at behage Gud,“ og at „Enhver, som ikke troer, vil blive fordemt.“

(Sluttes.)

Italien. Fra Rom er ifølge Armonia indtruffen til Turin en ligesaa energisk som bitter Protest imod Kirkens Forsølgelse fra det piemonteske Ministeriums Side. Det synes nu at være en afgjort Sag, at Inddragelsen af de geistlige Godser ikke denne Gang vil komme til Forhandling i Parlamentet: man vil for det Første lade sig nøie med de enkelte

*) Den h. Felix var Pave fra Maret 483—492, samtidig med Keiser Zeno (474—491).

allerede gjorde Grobringere, og dette Maadehold skal være et Bærk af den franske Gesandt, som har protesteret imod de daglige Sequestrationer. — Saavel Geistligheden som ogsaa den høie Adel og de bemidlede Klasser udmærkede sig under Cholera-Epidemien ved en høi Grad af Velgjørenhed i enhver Retning. Hele Geistligheden, fra Erkebiskoppen indtil den ringeste Munk, opførte sig ganske fortræffeligt, og der forekom ikke saa Tilfælde, hvor Munke og barmhjertige Søstre i Ordets egentlige Forstand bukkede under ved de Cholerahyges besværlige Forpleining. Ogsaa Lægerne roses i Almindelighed meget: derimod de selv samme Menighedsraader paa mange Steder, der hidindtil have spillet en stor radical Rolle som Misforneiede og Skrydere, have opført sig allerfletteste! — I Genua havde Waldensersecten kjøbt en tidligere katolsk Marielkirke, for at gjøre den til en protestantisk-waldensisk Kirke; men et betydeligt Antal Katholiker har forenet sig og har ved Kjøb gjenerhvervet den nævnte Kirke.

Neapel. Kongen benaader hvert Aar paa Langfredag flere Forbrydere paa følgende rørende Maade: Monarken bivaaner Gudstjenesten med sin Familie og Hofstat, og efterat Christi Kors er afløret og neblagt paa Gulvet til de Troendes Hylving, træder den kongl. Over-Huusshofmester, naar Erkebiskoppen først har kysset Crucifixet, til, for ogsaa at kysse det i Kongens Navn, og lægger ved Foden af Korset i en Solvstaa en Pakke kongelige Decreter, som indeholde flere Forbryderes Benaadning. Derefter nærmer Generalprocuratoren for det øverste Thing sig og borttager, efterat have kysset Crucifixet, Decreterne, og de i disse betegnede Fanger erholde deres Frihed.

Nordamerika. (Religiøse Tilstande.) Efterretningerne om de Angreb paa Katholikerne, som udgaae fra Medlemmerne af det hemmelige Selskab Know-Nothings, blive stedse hyppigere. I New-York har man siden tre Maanedere holdt Prædikener om Søndagen paa Gaderne, som ialmindelighed ledsages af Slagsmaal, i hvilke de stakkels Irlændere blive mishandlede, uden at de begynde Striden, medens de blive undertrykkede af deres Modstanderes større Mængde. Unge Mennecker, som ere bevæbnede med serløbende Revolverpistoler, løbe igjennem Gaderne, og naar de møde Nogen, som efter sit Ydre kan antages for en Irlænder, saa omringe og forhaane de ham. Svarer han kun et Ord, saa bliver han slaaet, sætter han sig til Modværge, saa bliver han dræbt uden videre. Det kalder man at forstaae Prædikens frihed i Anerkjendelse og Ret! — Medens dette skeer, stiger en Fanatiker op paa en Hjørnesteen og fremstiller Paven og Jesui-

terne som Snigmordere ic.; han omringes af et Antal troe Tilhængere, der ere beredte til at afstraffe den Tilhører, som fordrifter sig til at vise Tegn paa Mishag. Politiet søger ingenlunde at efterkomme sin Pligt; den stiller de Stridende ad, men arresterer og straffer ikke Angriberne. — I St. Louis blev en Afien et hundrede Guse, som tilhørte Irlændere, plyndrede, og tyve Personer bleve ved denne Leilighed dræbte, fordi en Strid var opkommen imellem dem, angaaende et Valg. — I Philadelphia bleve paa een Dag femogtyve katolske Lærere affatte, fordi Know-Nothings havde besluttet, at man skulde stille Katholikerne ved alle Ansættelser! — I Newark, Hovedstaden i New-Jersey, som ligger nærved New-York, blev d. 4. Sept. ved høi lys Dag en katolsk Kirke plyndret og ødelagt, og Irlænderne, som ikke vare de Angribende, bleve forfulgte med Pistolskud igjennem Gaderne! Dette er den sjette Kirke, som i Løbet af nogle Maanedere aabenbart er ødelagt af disse Fanatikere, uden at medregne dem, paa hvilke en gudsforgaaen, men feig Haand paasatte Ild i Nattens Mørke. — I Newark havde et hemmeligt Selskab fra New-York og andre Stæder aftalt en Sammenkomst, for der at holde et offentligt Tog med Faner, Bannere og Musik. Flere end 3,000 Personer vare samlede. Toget gik forbi de tydstalende Katholikers Kirke. Paa engang stiger eet af Selskabets Overhoveder op ad Trappen til Kirken, affyrer sin Pistol fem Gange mod Døren, og skriger, at man fra et af Kirkevinduene havde skudt paa ham, samt opfordrer til, at man skal komme ham til Hjælp. Paa Diebliffet styrte hans Kamerater mod Kirken, slaae Døren ind, omstyrte Alteret, og ødelægge Prædikestol, Bænke, Prydelser, fort sagt, Alt. Medens dette skeer, paastaae disse Folk, at man fra Tilskuernes Rækker har kastet Stene paa dem, og skyde derfor nu med Pistoler paa Tilskuerne! Men denne Gang var det altsor indlysende, at det hele var en forud aftalt Sag, da de agtværdigste Dienvidner forstikkrede, at der slet ikke var blevet skudt fra Kirken; der er derfor nogle af de amerikanske Aviser, som havde det Mod, at brændemærke dette nye Angreb paa Katholikerne. Til disse hører Tribune i New-York. Courrier des Etats-Unis udtaler sig derom paa følgende Maade: „Tribune har givet et nyt Beviis paa sit Mod og Uafhængighed i Henseende til Angrebet i Newark. Med en Frimodighed, som lader det komme an paa, at skade sig hos en stor Deel af sine Læsere, giver den at forstaae, at de første Stene, som kom fra Katholikernes Rækker, meget godt kunde være kastede paa Protestanterne af Protestanterne selv, som atter vilde opfriske det

gjenfjellige Had og kaste Angrebets Affhyelig-
hed over paa deres gamle Fjender, Katholikerne.
Iøvrigt er det en afgjort Sag, at der i den
af Drangifternes rasende Mængde plyndrede
Kirke, ikke befandt sig noget Menneske, som
havde studt derfra, hvilket man i Begyndelsen
paastod." Tribune bemærker endvidere: „Det
er mærkværdigt, at, medens fem eller sex
katholske Kirker enten ere forstyrrede
eller ødelagte i vort Land, man ikke
kan anføre noget Exempel paa, at Ka-
tholikerne endog kun have tænkt paa,
at angribe den nok saa ubetydeligste
protestantiske Kirke!"

— New-Yorker Freemans Journal be-
retter angaaende to franske Fregatter og to
Krigsdampskibe, som ligge for Anker i New-
Yorks Havn: „Enhver af Fregatterne havde
en Geistlig ombord, som blev til stor Nytte
for hele Mandskabet, da den gule Feber rasede
paa Skibene. Paa hvert Skib døde omtrent
30 Mand, men Alle, Officierer saavel som Ma-
troser, begjærede i deres sidste Stund Religio-
nens Trost, Alle modtog med troende Sinds-
lag Kirkens hh. Sakramenter. Keiser Napo-
leons Befaling, ifølge hvilken Geistlige atter
ansattes paa Krigsskibene, erhverver ham alle
christelige Familiers velstignende Duffer. Den
Geistlige paa Fregatten „Penelope" døde paa
Reisen fra New-Foundland til New-York, da
den gule Feber allerede ganske var ophørt paa
Skibet. Abbé Audibert, Præst paa Fregatten
„Iphigenie", har nu saaledes at varetage Sjæle-
sorgen for hele Divisionen; han arbejdede rast-
løs, for at besøge de Syge, for hvem han var
Opvarter, Ven og Fader. Han gjorde strax
Erkebiskoppen af New-York, Mr. Hughes, sin
Opvarthing. Da denne besvarede Besøget paa
Skibet, blev han modtaget med alle de Vres-
beviisninger, som tilkomme hans høie Stilling.
Om Hverdagen læser Abbé Audibert den h.
Messe i sit Lukas, og den bivaanes altid af Flere;
vi havde den Trost, at erfare af ham, at flere
Sofolk endog pleie at annamme den h. Com-
munion eengang hver Uge. Derefter under-
viser den Geistlige Lærlingerne eller Matro-
serne i Catechismen, eller besøger de Syge.
Om Søndagen bliver et Alter opreist paa
Batteriet og den h. Messe offentlig fejret for
Mandskabet. D. 1. Oct. havde vi den Fornøielse
at tage Deel i denne Gudstjeneste, og
bleve meget opbyggede derved. Da vi kom
op paa Dækket, saae vi Matroserne i Parade-
klæder opstillede ved Kanonerne i munter Sam-
tale. Da det slog fire Glas, raabte den vagt-
havende Officier med høi Stemme: „Hvo som
vil høre Messen, gaae ned paa Batteriet!
Hvo som vil blive paa Dækket, maa imidlertid
iagttage Taushed!" — Strax begav den største
Deel sig ned paa Batteriet; de Øvrige forbleve

paa Dækket. I Officierens Ord erkjende vi
den sande Religionsfrihed; vi ser den her iagt-
taget paa et fransk Skib, uden just at gjøre
meget Opmærksomhed, af et næsten aldeles katholsk
Folk, som, medens det beskytter Religionen i
Rom, ogsaa forstaaer at agte anderledes Troendes
Sambittighed, som i ringe Antal maatte findes
paa deres Skibe. Medens Frankrig giver os
dette Exempel, tvinger Regjeringen i de For-
eenede Stater, som gjør saameget af sin Tole-
rants, katholske Matroser og endog Offi-
cierer til under Straf, at bivaane den pro-
testantiske Gudstjeneste! Mon da Prote-
stantismen er Statsreligion i de Forenede Sta-
ter? og hvilken af de 52 derværende fornemste
protestantiske Secter er da Nationalsecten? —

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 28. Januar. — 4. Søndag efter de hellige
tre Kongers Dag. — Dagens Epistel: Rom.
13, 8—10. — Evangel: Matth. 8, 23—27.
— Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille
Messe. — Kl. 10 Høimesse med (Eiltrædelses-)
Prædiken paa Tybst. — Efterm. Kl. 3 An-
dagt med Prædiken paa Danst. —

Paa Grund af nogle Reparationer i Kirken vil paa
Søgnedagene i denne Uge den h. Messe
undtagelsesvis fejres om Form. Kl. 6, 6½
og 7; og paa Fredagen bortfalder den ellers
vedtagne Messe med den sacramentalste Bel-
signelse.

Til Medlemmerne af Andsgariusforeningen!

Søndagen d. 4. Februar fejrer Foreningen sin Titular-
fest; samme Dag om Efterm. Kl. 4½
helbes dens ordentlige Generalforsamling i
Skolelocalet; Adgang til samme tilfødes kun
dem, der ved Foreviisning af deres Kort kunne
legitimere sig som Foreningens Medlemmer.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 5.

Søndagen den 4de Februar.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gana ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. H. Blaukensteiner, N. Røbmagergade 68, og i alle Boglaeder; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Den katolske Geistlige og den danske Officier.

Da de Allereedes Hæere, som i sin Tid segede mod Napoleon, droge hjem, vare danske Tropper i nogen Tid indkvarterede i den Landsby, hvor jeg dengang var Capellan. Da jeg en Dag var i et Besøg hos en Forpagter, erfarede jeg, at en dansk Officier havde sit Qvarteer sammesteds. „Det er en meget ung Mand,“ — sagde Konen i Huset — „han sidder ganske eensom og stille inde i Stuen; see dog engang ind til ham!“ Jeg gjorde det; og da jeg efter en venlig Hilsen havde sagt ham, hvem jeg var, betragtede han mig med et mistroisk Dikast og traadte frugtsom og forlegen nogle Skridt tilbage. Jeg kunde ikke forklare mig denne hans Adfærd, men kom ham imidlertid netop desto venligere imøde. Officiere syntes neppe at være tyve Aar gammel; desuagtet var han paafaldende alvorlig, og det syntes som om de Erfaringer, han allerede i sin tidlige Ungdom havde maattet gjøre, havde gjort et dybt Indtryk paa ham. Han blev efterhaanden tilfældt mere venlig og fortrolig, han bød mig at tage

Plads, og der udviklede sig omtrent følgende Samtale imellem os:

Krigen, sagde han, har dog ogsaa sit Gode, det erfarer jeg allerede nu!

Jeg. Hvorledes mener De det?

Off. Krigen har ført mig bort fra mit Fædreland, og jeg har i fremmede Lande allerede lært Meget, hvorom jeg visst vilde være bleven i Uvidenhed og Bidsfarelse, dersom jeg stedse havde maattet blive hjemme.

Jeg. Det betvivler jeg rigtignok ikke.

Off. Men, Hr. Capellan, De gjetter vel ikke saa let, hvad jeg egentlig mener dermed. — Deres Besøg f. Ex. vilde være mig ganske uforklarlig, dersom jeg ikke allerede havde erfaret noget Lignende her i Landet.

Jeg. Det begriber jeg ikke.

Off. Godt, jeg vil forklare Dem det. For kort siden laae jeg i Qvarteer paa en Adelsmands Landgods. Da hørte jeg, at ogsaa en katolsk Geistlig — det var Huuslæreren — skulde være vor Bordfælle. Denne Efterretning satte mig i stor Forlegenhed; imidlertid blev jeg atter noget mere beroliget ved at see, at jeg ikke fik min Plads ved Bordet i Nærheden af denne Mand. For nu aldeles ikke at komme i allermindste Berørelse med ham, tog jeg slet ingen Deel i hele Samtalen,

og talte overhovedet ikke noget, uden jeg blev spurgt.

Jeg. Hvad kunde da bevæge Dem dertil?

Dff. Jeg var bange for, at denne Geistlige vilde behandle mig ilde!

Jeg. Men hvad Grund havde De da til at befrygte Sligt?

Dff. O, jeg skammer mig nu næsten ved at sige denne Grund. Dog, jeg vil ikke fortie Dem samme, da netop ogsaa De giver mig et nyt Beviis for, hvormeget jeg dengang var i Vilderede. — De kan neppe troe, Hr. Capellan, hvilken gruelig Forestilling jeg fra Barndommen af havde gjort mig om en katholsk Geistlig! Ja jeg giver Dem mit Ordreord paa, vor Skolemester og vor Prædikanant skulde nu

Jeg. Naa, sagte! Bliv dog ikke saa heftig!

Dff. Ja, Hr. Capellan, De vilde uden tvivl gjerne undskyldte denne min Hestighed, dersom De vidste, hvilke oprørende Ting disse have fortalt os Børn om de katholske Geistliges Sindelag og Adfærd mod Protestanterne. Der, paa det adelige Gods, var det hvor jeg for første Gang befandt mig i Nærheden af et saadant farligt Menneske, af hvem jeg ikke ventede Andet, end at han viedelssk sans saagon vilde mishandle eller dræbe mig, dersom jeg kun vilde lade mig forlyde med nogen som helst Dtring, der kunde mishage ham. Men hvormeget havde jeg ikke taget feil! Efter Ordet, da jeg stod eensom ved Vinduet, kom den frygtede Mand hen til mig med en venlig Mine og spurgte i en deeltagende Tone, om der maaskee var tilstødt mig noget Ubehageligt i Huset, eftersom mit Ydre syntes at forraade en Misstemning. Jeg skammede mig for at opdage ham den egentlige Grund til denne min Dpførsel; men under den fortsatte Samtale vandt jeg stedse mere Tillid til denne elskværdige Mand, saa at jeg glædede mig meget over, at have gjort et saadant Bekjendtskab. — Og nu idag maa jeg da allerede anden Gang gjere den Erfaring, at alt Det er usandt, som jeg tidligere har hørt om den Maade, hvorpaa Protestanterne blive behandlede af de katholske Præster i de katholske Lande.

Jeg. Men, Hr. Lieutenant, er De da ikke for overilet i Deres Dom?

Dff. Hvorfor troer De det?

Jeg. Havde det da ikke gjerne kunnet være Tilfældet, at de Geistlige, med hvem De tilfældigen først kom i Berørelse her i Landet, netop vare vrangne og fortrædelige Folk? Og sat nu, at Saadanne havde behandlet Dem med liden Kjærlighed eller med Ringagt, ikke fordi De var Protestant, men af en eller anden Grund, — vilde da Deres Dom vel have været rigtig, dersom De af disse Mandes Dpførsel havde villet drage den Slutning, at alle katholske Geistlige overhovedet virkelig ere saadanne Mennesker, som man pleier at afmale dem for Dem hjemme?

Dff. Nei, ingenlunde!

Jeg. De seer saaledes, Hr. Lieutenant, hvormeget man bør vogte sig for, af enkelte Erfaringer at gjere Slutninger til det Hele eller til Alle, og hvor liden Bægt man bør lægge paa det, som angaaende katholske Lande berettes i disse Reisebeskrivelser, der ere forfattede af Protestanter, som af enkelte Tilfælde, hvilke disse ovenikjøbet paa Grund af deres mange Fordomme imod Alt, som hedder katholsk, ikke kunne bedømme rigtig, toge Anledning til at overøse Katholikerne overhovedet med de bitterste Bebrejdelser og Krankelser; hvilket endog paa visse Steder er kommet saa vidt, at Ordet: katholsk betragtes som eens betydende med: at være gal eller affindig!!

Dff. Jeg beder, lad os slet ikke tale mere derom; Gudskelov! — jeg glæder mig meget over, i Dem at have fundet en Mand, af hvem jeg tør haabe, at kunne faae tilførladelige Dplysninger angaaende Deres Religion.

Jeg. Der gives desværre kun saa Protestanter, som søge slige Dplysninger med oprigtig Kjærlighed til Sandheden. De stødes tilbage ved deres allerede med Modermelken indfugede Fordomme mod den katholske Kirke. Kunde jeg bidrage noget til, ogsaa muligen at befrie Dem for slige Fordomme, saa skulde det være mig meget kjær.

Dff. Nu vel, saa slij mig dog ganske oprigtig, Hr. Capellan, er det sandt, at Katholikerne troe paa en Gudsmøder og tilbede hende?

Jeg. Forinden jeg besvarer dette Deres Spørgsmaal, maa jeg først bede Dem om at sige

mig, om De kjender den saakaldte apostoliske Troesbekjendelse?

Dff. Biskop kjender jeg den; — paa den er jeg jo bleven døbt.

Jeg. Troer De ogsaa Alt, hvad denne Bekjendelse indeholder?

Dff. Naturligviis troer jeg det, — ellers var jeg jo slet ingen Christen.

Jeg. Godt, saa svar mig videre: Er den Guds, den himmelske Faders, Søn, Som er Vor Herre, og den Søn, Som Maria har undfanget og født af den Helligaand, kun een Person, eller er det to Personer?

Dff. Der kan jo ikke her være Tale om to Personer; thi vi have jo kun den ene Christus, den ene Frelser.

Jeg. Har da Maria født en Søn, Som baade er Guds Søn og hendes Søn (Menneskens Søn) i een Person?

Dff. Ja; det lærer den christne Tro, og det er ogsaa min Tro.

Jeg. Kan det da vel være Uret, naar vi Katholiker, for at bekjende denne vor christne Tro, tillægge den h. Jomfru Maria Navn af Guds Moder, fordi hun er Moder til en Søn, Som baade er Gud og Menneske i een Person?

Dff. Ah! — Altjaa er det denne Maria, Jesu Moder, som De kalder saaledes? — Det var rigtignok aldrig faldet mig ind, naar Taleren har været om den Guds Moder, som Katholikerne skulde tilbede. Jeg tænkte mig det saaledes, som om Katholikerne, ligesom Hedningerne, beviste en anden qvindelig Person, fra hvem Gud skulde have taget Sin Oprindelse, samme Tilbedelse som Gud Selv. Jeg har derved aldrig tænkt paa vor Frelseres Moder.

Jeg. Det beviser, at det store Værk til vor Forløsning ved Guds Søns Menneskefødsel, aldrig er blevet Dem rigtigt og tydeligt forklaret. — Men hvorledes det forholder sig med den Tilbedelse, som vi Katholiker skulle bevise Guds Moder, det kan De lettelig see her af denne Bog, som Huusmoderen sandsynligviis har laant Dem. Denne Beretning (Ristanie), som staaer her, bedes i hele den katolske Kirke. Den begynder med Bøn til den treenige Gud om Forbarmelse. Men saasnart Marias Navn udtales, saa hedder det

ikke mere: „Forbarm Dig over os!“ men: „Bed for os!“ Nu følger ophøiede Lovtaler, hvormed vi Katholiker hilse og tiltale hende, hvem Gabriel, Himmels Sendebud, kalder den Naadefulde; men Svaret bliver altid det samme: „Bed for os!“ Heraf kan De nu tydelig see, at den h. Jomfru ikke bliver betragtet anderledes af Kirken, end som en Skabning, der vel er ophøiet og benaadet af Gud, men som dog ikke kan virke anderledes til vor Frelse, end derved, at hun beder med os og for os til den Allerhøieste, af Hvem Alene ogsaa hun har modtaget alle Fortrin og Naadegaver. Vilde De nu paa- staac, at Maria ikke fortjener hine høie Lovtaler, saa vilde De derved ikke alene modsig Evangeliets klare Udsagn, men derved ogsaa komme til at fornegte hendes Søns Gudsdommelighed, og saaledes, som De før tilstod, ophører De da at være en Christen.

Dff. Det skal saamen aldrig være Tilfældet med mig.

Jeg. Bed De da ikke, at Antallet paa dem, som negte Christi Gudsdommelighed, steds er i Tiltagende hos Protestanterne? Og Troen paa Jesu Christi Gudsdommelighed maa med Nødvendighed roffes og gaae tabt der, hvor man ikke alene ikke ærer, men endog ringeagter eller foragter hende, som Herrens Engel kalder den Høitvælsignede iblandt Qvinderne, fordi hun skulde blive den Allerhelligstes, Guds Søns, Moder?

Dff. De mener altsaa vel endog, at man ikke kan være nogen sand Christen, uden at ære Maria?

Jeg. Det følger jo af sig selv, naar man blot har den Overbeviisning, at kun den er en Christen, som tilbeder Marias Søn som Guds eenbaarne Søn.

Dff. Men dette har jeg steds gjort, uden at have øvet nogen bestemt Mariedyrkelse.

Jeg. Har De da ogsaa vel nogenstunde følt en directe Uvillie mod denne Dyrkelse?

Dff. Det kan jeg just ikke sige!

Jeg. Men jeg troer sikkert at kunne vente af Dem, at De fra nu af, naar De ret betragter det andet Capitel af Lucas' h. Evangelium, ogsaa vil føle en vis Traug i Deres Hjerte, til med from Andagt at gjentage Engels og Elisabeths Hilsen.

Dff. De vil maaſkee endog gjøre mig til Katholik?

Jeg. Det behøves vel neppe, at De først bliver Katholik; jeg troer ikke at tage feil, naar jeg nærer Haab om, at De endnu ikke har ophørt at være en ſaadan!

Dff. Det forſtaaer jeg ikke.

Jeg. Jeg vil ikke ſige andet dermed, end dette: Der er, ſom ogsaa Apoſtelen tydeligt har udtalt, kun een Herre, een Tro og een Daab. Denne ene Herre har nu befalet Sine Apoſtle, til alle Tider at optage alle Jordens Folkelag i Sin ene Kirke til den ene Tro ved den ene Daab. Denne Kirke kan netop derfor ikke være nogen anden, end en almindelig eller katholifk Kirke; thi den er beſtemt for alle Tider, for alle Lande og for alle Menneſter. Chriſtus har nu ved den ene Daab ogsaa optaget Dem i Sin ene almindelige Kirke, og De ophører først da at være et Medlem af denne Hans Kirke, naar De formedelſt Ligegyldighed og et forkeert Hjerte ſlet ikke bryder Dem om, hvad De ſkal troe eller gjøre, for at være en ſand Chriſten, eller naar De kun vil antage det af Chriſtendommen, ſom De, idet De følger Stolthedens og Sandſelighedens Indfyndelſer, efter egen Vilkaarlighed finder for godt at uddrage deraf, og protesterer mod den ſande Kirkes Authoritet. Da jeg nu ikke kan forudsætte en ſlig Forkeertthed i Deres Hjerte, men ifølge Deres Ytringer meget mere venter den Beredvillighed hos Dem, at De vil antage Jeſu Chriſti h. Evangelium ſaaledes, ſom Han gjennem Sine Apoſtlers og deres Efterfølgeres Prædiken har givet og endnu beſtandigen giver Verden det: ſaa hører De ikke til de Frafaltne fra den ene ſande og ſaliggjørende Kirke, ſaa længe ſom De har denne gode Villie, til ikke at underkaſte Dem hverken Deres egen reent perſonlige, eller hvilkenſomhelſt anden reent menneſkelige Dom i Henſeende til Religionsſager, men kun dette Guds ufeilbare Udſagn.

Dff. Ja, det er ſandt, hvor Menneſket ſelv vil ſkabe ſig ſin Religion, der ophører al Tro.

Jeg. Og hvor Talen er om flere Kirker, der indrømmer man ſtiltiende, at kun **een** kan være den ſande, og at da alle øvrige

ikke ere en Guds Indſtiftelſe, ikke ere opbyggede af den ene Herre og Frelſer, men at de ere et Menneſkeværk.

Dff. Jeg mener, at Det, ſom abſkiller de forſkjellige Kirker, i Sandhed kun er Menneſkeværk; men den ene Hovedſag, hvori de alle ſtemme overeens, er det, hvortil vi maae holde os, og paa denne Maade høre vi Alle til den ene, almindelige Kirke, om vi end ogsaa have forſkjellige Meninger i Biſager.

Jeg. Da vilde det nu først komme an paa, om ethvert Menneſke kan faae en fuldkommen Viſhed om, hvad der i Chriſtendommen allevegne maatte gjælde ſom Hovedſag? Skal hette Spørgſmaal nu afgjøres ved menneſkelig Dom, ſaa er Chriſtendommen allerede derved nedværdiget til et Menneſkeværk, og ſaaledes ikke mere nogen af Gud given Religion. Og hov er da Den, ſom ſkal beſtemme, hvilke Sandheder der bør beſtrages eller troes ſom Grund- eller Hovedſandheder af Alle, og hvilke der ere mindre nødvendige? Mon Jeſus ikke fordrer af os, at vi ſkulle holde og troe **Alt**, hvad Han har lært og befalet (Matth. 28, 20.)? — Og desuden er det fornemmeligen de ſaakaldte Adſtillleſelærdomme, ſom ogsaa give de ſaak. ſælleds eller Hovedſandheder en aldeles forſkjellig Betydning og Mening; ſaaledes holder man det f. Ex. for en af Fundamentalſandhederne, at Jeſus Chriſtus er Menneſkenes Frelſer; en af de ſaak. Biſager eller en af de ſaak. Adſtillleſelærdomme er Læren om Frelſerens Nærværelſe i Nadveren. Den Confession, til hvilken De, Hr. Lieutenant, beſkjender Dem, Lutheranerne, lærer, at Frelſeren er virkelig nærværende i Nadveren, dog ikkun i Annammeliſens Dieblif; de Reformeerte lære, at Han ikke virkelig, men kun aandeligen eller endog kun ved Zhukommeliſen er tilſtede ved Nadveren og at man i Nadveren ei modtager andet end en vis aandelig Kraft af Frelſeren ved Brød og Viin; derimod lære vi Katholifker, at Jeſus Chriſtus, vor Frelſer, er ſandelig, virkelig og væſentlig nærværende i den hellige Hoſtie med Kjød og Blod, med Legeme og Sjæl, med Guddom og Menneſkehed; vi troe, at vi have denne vor Frelſer alletider,

Dag og Nat, nærværende hos os i vore Kirker med Hans legemlige og virkelige Nærværelse, som Gud og som Menneske, og at vi hvert Dieblig om Dagen og om Natten kunne besøge Ham i vore Kirker paa Alteret og bede og tale til Ham i Hans umiddelbare ogsaa menneskelige Nærværelse og Nærhed; ja vi troe, at denne vor hjærlighedsfulde Frelser ikke blot har offret Sig eengang for os, ved Sin blodige Død paa Korset, men at Han i uendelig og ubegribelig Kjærlighed daglig paa ublodig Maade fornyer dette Sit blodige Korsoffer og endnu uophørligen offerer Sig for os til Sin himmelske Fader i dette hellige Alterens Sakramente paa en virkelig, men hemmelighedsfuld og ublodig Maade, hvilken Hans hellige Offerhandling vi kalde det høih. Messioffer. Og her være det i Forbigaaende sagt, at nogle Protestanter ikke have skammet sig ved at kalde denne h. Offerhandling, det h. Messioffer, en Bederstyggelighed, som staaer paa det hellige Sted!!! —

Men nu spørger jeg Dem, Hr. Lieutenant! indseer De ikke ogsaa, at denne katolske Lære om Christi Nærværelse i Nadveren maa give Katholikerne et heelt andet Begreb om Christus Selv og om Hans Forløsningsværk, end den lutheriske eller reformeerte Lære angaaende dette Dogma giver deres Bekjendere? Maa selve Christi, vor Frelseres Kjærlighed og Hans hele Frelsevirkomhed ifølge denne katolske Lære ikke vise sig i et ganske andet Lys for Katholiken, end for Lutheraneren eller den Reformeerte? Blicher saaledes ikke ogsaa selve Grundsandhederne stærkt modificerede ved de saakaldte Adskillelselærdomme? Og hvad jeg her har viist Dem ved een, det kunde jeg ogsaa lettigen vise Dem ved alle øvrige Adskillelselærdomme. — Har jeg da ikke Ret naar jeg siger: at Forskjelligheden i de saak. Bisager eller i de saak. Adskillelselærdomme ogsaa forudsætter eller bevirker en Forskjellighed i selve de saak. Hovedsager eller i de saak. Hoved- og Fundamentallærdomme? Ja, jeg siger ikke formeget, naar jeg siger, at selve Troes sandhederne om Gud, om Treenigheden, om Syndefaldet, om Forløsningen og Frelserens Person o. dsl., altsaa selve Troen paa

de allervigtigste saak. Grundsandheder bliver en ganske forskjellig, alt efter som man enten opfatter den efter de katolske eller efter de lutheriske eller reformeerte Adskillelselærdomme. Alle guddommelige Aabenbarings sandheder udgjøre eet engt sammenhængende System, i hvilket ogsaa de enkelte tilsyneladende ubetydelige Sandheder dog ogsaa ere nødvendige for det Hele; hele Systemet rokkes, ja kuldkastes og forsvinder, saasnart man ogsaa kun fratager et eneste, om end det tilsyneladende allermindste Led. — Tilmed er jo Christendommen ikke blot en Læreanstalt; den er et evigt Gudsrige, som Kristus har grundet paa Jorden. I dette vedbliver Han at virke, ved det i Hans Navn virkende Apostelembede, til Menneskenes Frelse, Renselse, Helbredelse og Helligelse. Vilde De nu ikke komme til at undvære alle dette Gudsriges Betsignelser ved Deres egen Skyld, naar De i Fremtiden ikke mere vilde bekymre Dem om og hvor et saadant af Kristus grundet og bygget Rige er at finde?

Dff. Dette Rige kan dog vel ikke være der, hvor man tilbeder Billeder?

Jeg. Er De virkelig af den Mening, at Katholikerne i alle Verdensdele skulde være saa dumme og enfoldige, at de vise Billeder guddommelig Være?

Dff. Jeg troer just ikke, at de Dplyste og Lærde iblandt Katholikerne have fjernet sig saa langt fra Sandheden; men at en saadan Dvertro endnu hersker iblandt Almuen, vil De dog vel ikke negte.

Jeg. Troer De maastee, at de Lærde og saakaldte Dplyste, og den simple ulærde Mand, kunne tilhøre den katolske Kirke, om ogsaa deres Tro i Henseende til Noget, som angaaer Christi Lære, var ganske forskjellig? Nei, det er umuligt! Kun Den er en katolsk Christen, som uden en eneste Undtagelse troer Alt, hvad Kirken forkynder som Christi Lære. Og Den, som ogsaa kun forkaster een eneste af saadanne Lærdomme med haardnakket Modsigelsesaand, negter Kirkens guddommelige Autoritet eller Anseelse, — og ophører saaledes at være en katolsk Christen. Naar jeg nu vil vide, hvad der er den katolske Kirkes Lære, saa erfarer jeg dette hverken af denne eller hin katolske

Lærdes Udjagn, eller af Almuens Meninger og Handlemaade paa et eller andet Sted; men det erfarer jeg af Kirkens Udjagn, af Det nemlig, hvad Kirken til alle Tider og paa alle Steder har lært og endnu lærer.

Dff. Troer De da ikke, at det er urigtigt, naar selv Geistlige tage Deel i den overtroiske Gudstjeneste, saaledes som jeg har seet det meer end een gang her i Landet.

Jeg. Hvad har De seet?

Dff. At Geistlige i Embedsdragt tillige med mange Andre kastede sig ned paa Knæ foran et Kors eller andet Billede og tilbade det!

Jeg. Er da det at nedknæle foran et Billede det Samme, som at tilbede det?

Dff. Om det end just ikke er Tilbedelse, saa er det dog et Tegn paa Tilbedelse!

Jeg. Ogsaa et Tegn paa Tilbedelsen af Billedet?

Dff. Ja, thi det skeer dog foran samme.

Jeg. Men deraf følger ingenslunde, at det er Billedet, jeg tilbeder, om jeg ogsaa forretter min Bøn knælende foran samme. En Rejsende gaaer f. Ex. om Matten eensom paa sin Vej; han staaer stille og vender sit Blik mod Himmelen, der ganske er oversaaet med funkende Stjerner; han taber sig i dybe Betragtninger over Guds Herlighed, som Firmamentet forkynder; han synker ned paa Knæ, hæver Bine og Hænder op mod Stjernerne og beder. Har han nu tilbedet Stjernerne? —

Dff. Det vil jeg just ikke paastaae.

Jeg. Hvorledes kan De da troe, at en Katholik tilbeder Billeder, fordi han knæler ned foran et Kors og i Betragtning over det store Forsoningsoffer, som Guds Søn har fuldbragt paa Korsets Alter — maaskee omsarmer og kysser Korset og udraaber: Vær hilset, o hellige Kors! Du er mit eneste Haab! — Du er Kilden til min evige Frelse! — Kan De da troe, at et saadant Menneske anseer det Stykke Træ, som han omfatter med sine Hænder og hvorpaa han med Inderlighed og Kjærlighed trykker sine zittrende Læber, for sit eneste Haab, for Kilden til sin Frelse? Er det ikke meget mere den Korsfæstede Selv, hans Hjerte gløder for? Er ikke Alt, hvad

De i det Ydre bemærker hos ham, et Udtryk af den indre Grefrygt og taknemmelige Ojenshjarlighed for sin Frelser, som Synet af Korset har vaakt og næret hos ham.

Dff. Jeg maa virkelig skamme mig ved at jeg ikke ogsaa allerede af mig selv er kommen paa slige Tanker, da man jo dog i det sædvanlige Liv gjør et lignende Brug med Billeder af sine Forældre eller Venner; men fra Ungdommen af, har man altid afmalet mig Katholikerne som Billedtilbedere.

Jeg. Deraf kan De see, hvormeget Mennesket forblindes af de Fordomme, ved hvilke man fra den tidligste Ungdom er indtagen mod en Sag. — Naar jeg da nu stiller det Spørgsmaal: Naar en Protestant, der troer paa Kristus som Guds eenbaarne Søn, ikke engang ved en Knæboining udvortes vil bevise denne sin guddommelige Herre sin Grefrygt der, hvor han troer virkelig at annamme Frelseren i den. h. Nadvere, — vil De da domme om en Saadan, at han handler fornuftigere og mere overeensstemmende med sin Tro, end en Katholik, som knælende forretter sin andægtige Bøn foran et Billede, ikke alene fordi dette Billede hjælper og forhøier hans Andagt, men ogsaa fordi dette er ham en velkommen Leilighed til, at lægge sin Tro og sin Grefrygt for sin Frelser udvortes for Dagen? — De vil ogsaa undertiden finde, under saadanne Billeder, som i de katholske Lande staae ved Beiene, dette eller et lignende Tankesprog, som f. Ex. „Synet vækker Tanken: hvis Synet vækker Tanken, hvi seer Du til Billedet saa vranten?“ Eller: „Ikke dette Træ eller denne Steen — men Herren Alene gjælder al Gæ.“ Men slige Tankesprog ere i den senere Tid kun skrevne derunder for de forbigaaende Protestanters Skyld; thi Katholiken behøver ikke sin Belæring der. Han opbygger sig ved det, som selve Billedet siger, og dette Billed-Sprog overtræffer langt Bogstavernes Sprog.

Dff. Sagen er mig fuldkommen indlysende; men tillad mig endnu et Spørgsmaal: Hvad holde Katholikerne de Billeder for, som de kalde Naadebilleder?

Jeg. Om disse Billeder troe de ikke noget andet, end hvad de første Christne, som

levede paa Apostlernes Tid, troede om den h. Petri Skyggebillede. De vidste meget godt, at hverken dette Skyggebillede eller Petrus selv havde i og ved sig selv en guddommelig Kraft, hvorved de Syge kunde helbredes; og dog bragte de deres Syge derhen, hvor Petri Skygge kunde falde paa dem — og de Syge bleve sunde (Apostl. Gjern. 5, 14.). — Maa-see har De allerede selv læst dette i den h. Skrift; og De vil da ikke have fundet, at Petrus har misbilliget denne Folkets Tro eller afholdt dem derfra. Men hvorfor skulde han ogsaa have gjort det? Han vidste jo nok, at dette ikke skete i Tillid til ham og hans Skygge, men kun i Tillid til Den, Som ogsaa gjerne tillod, at man rørte ved Sønnen af Hans Klædebon, for at blive hjulpen, omendkjønt Hans blotte Billie vilde have været tilstrækkelig til at hæve enhver Nød. — Og ligeledes troe vi Katholiker eiheller, at de saakaldte Naade- eller Mirakelbilleder have i og ved sig en vidunderlig, miraculøs Kraft, men vi troe, at Jesuernes Magt og Hans Kjærlighed til os nødlidende og svage Men-nesker er i vore Dage ligesaa stor, som den var for atten hundrede Aar siden, og at Han derfor ogsaa kan gjøre døde Billeder og Reliquier til Redskaber for Sin Almagts og Kjærligheds vidunderlige Virkninger, ligesaagodt som Han gjorde Sønnen af Sit eget Klædebon og Petri Skygge, Pauli Bælter og Sveduge (Matth. 9, 20—22. Apostl. Gjern. 5, 15. og 19, 12.) til Redskaber for vidunderlige Helbredelser. Og unegtelige Kjendsgjerninger fra alle Aarhundreder vise, at Herren ofte ogsaa virkelig har gjort det ved enkelte Billeder, deels for at belønne den særdeles store Tillid, hvormed fromme, andægtige Personer foran saadanne Billeder havde paakaldt Hans Hjælp og Bistand i Nøden og Faren, deels for ogsaa derved her paa Jorden at forherlige Sine Venner, ved hvis Billede Han virker Miraklet, eftersom disse under deres Levetid her paa Jorden vare blevne haanede og spottede af Verden, men endeligen og hovedsageligen for at forherlige Sig Selv, for at give den vantroe Verden nye Beviser paa Sin guddommelige uindskrænkede Almagt og Bælde, som Alverden er underkastet og som alle Skabninger maae lyde! — Det vilde være mig

kjært, Hr. Lieutenant, om De til en venfsabelig Grindring om mig vilde modtage dette Billede, som just fremstiller et af de berømteste Naadebilleder i den katholske Verden, Madonna-billedet fra Altötting i Baiern! —

Kirkelige Efterretninger.

Tyskland. Fra Elberfeld skrives under 6. Dec.: De er vistnok meget spændt paa at høre noget Nærmere angaaende den her holdte Folke-Missions Slutning og navnlig om sammes Virkninger; Deres Ønske skal blive opfyldt, og, takket være den gode Gud og de hviærv. Jesuiter-Fædre Koh's, Bottgeiser's og Fyrsten af Wallburg-Zeils i Sandhed udmærkede Virksomhed, kan jeg desangaaende kun meddele dem det Glædeligste i enhver Henseende. Det maa vistnok være sjældent, at see saa fortræffelige Kræfter, som her, forenede for Folke-Missionens Sag; desuagtet fortjener det at fremhæves som betydningsfuldt, at en 14 Dages Mission i en By som Elberfeld, kunde glæde sig ved en daglig vorende Deeltagelse. Og dette var, som de hviærv. Fædre selv udtalte i deres sidste Prædikener, i saa høj Grad Tilfældet, at selv Folk, som maatte leve af deres Hænders Arbejde, hellere opoffrede deres Nattero, end forsømte de daglige Prædikener og Kirkebesøg. Jeg kunde nævne hele Familier, som ikke have forsømt en eneste af de tre Prædikener, som holdtes hver Dag paa samtlige 14 Dage. For Fredens Skyld havde de hviærv. Fædre gjort sig til Dngave, at undgaae Alt, hvad der kunde kaldes Controvers; de vilde ved deres Prædikener kun opbygge, belære og forbedre, og det er med Guds Naade lykkedes dem paa en glædelig Naade, saaledes at f. Gr. Tillobet til Skriftestolen i de sidste Dage var saa stort, at Mange allerede fra om Morgenen Kl. 4 ventede udenfor Kirkedørene. Over Forskyrrelse eller Fornærmelse fra vore anderledes troende Medborgeres Side, kunne vi slet ikke klage; tværtimod tale mange af dem, der næsten regelmæssigen bivaanede Prædikenerne, med den største Hoiagtelse om de ellers saa bagtalte hviærv. Fædre. Vore Menigheder have ogsaa omhyggeligen undgaaet Alt hvad der havde kunnet fremkalde Dphidselse, og man opgav saaledes f. Gr. et paatænkt Taffeltog til Grev for de hviærv. Fædre; derimod overrakte den herværende Stolungdom et af dens Lærere forfattet Digt, i hvilket Liniernes Begyndelsesbogstaver dannede de tre os Alle saa kjære

blevne Navne; fremdeles sang den katolske Sangforening „Cæcilia“ om Søndagsten nogle Sange i Præsteboligens Catechisationævarelse. Men Mandag Morgen, ved Afreisen, skulde de højere. Fadre endnu modtage et glimrende Brev paa, hvormed Katholikernes Hjerter vare opfyldte af Kjærlighed og Taknemmelighed imod dem. Uden al Afrale havde nemlig en stor Mængde af dem forsamlet sig paa Bauegaard, for at tage den sidste Afsked med dem. Man danne fra Salsdøren til Udgangen et Spalter, som de Herrer Patres maatte passere igennem, og nu bleve de hjulpede med et „Leve“, saaledes som jeg endnu aldrig har hort det at komme fra Hjerterne; dette „Leve“ gjentoges endnu eengang ved Togets Afgang; og jeg var ved denne Leilighed Vidne til mange Taarer! — Endnu tjente det særdeles til at have Høitideligheden, at Biskoppens høiærv. Vicarius, der blev sendt af Hs. Eminence Cardinal-Erkebiskoppen, indtraf her om Søndagen. Samme fejrede Høimesse og uddeelte efter en kort Tale under Slutningsandagten den høitidelige Betsignelse. Dagsaa han forlod vor By om Mandagen samtidig med Missionairerne. — De seer saaledes, at vi have al Marsag til at see tilbage paa denne Raadestid med taknemmelig Glæde; vi ville kun haabe og bede, at denne h. Missions Betsignelser ville have varige Følger for Fremtiden.

Frankrig. D. 21. Nov. døde i Daarcanstalten i St. Robert i Hsere Departement den bekjendte Sobrier, der i Februarrevolutionen gjorde saa megen Opstigt. Han optoges først d. 9. Nov. i nævnte Anstalt, og for omtrent et Aar siden blev han benaadet af Keiseren. Han var meget ulykkelig; hvert Dieblit hørte man ham udraabe med en dybt bevæget Stemme: „Tilgivelse, Tilgivelse! Jeg beder Menneffene og Gud, som gjennemskuer Hjerterne, om Tilgivelse!“ Da Anstaltens første Læge ved hans Optagelse kom til ham, sagde Sobrier: „Jeg behøver hverken Ders eller nogen Andens Hjælp; lad derimod en Præst komme, thi jeg trænger til Religionens Hjælp.“ Den Geistlige ved Anstalten og flere andre anseete Geistlige besøgte ham flere Gange. Sobrier vakte den dybeste Medlidenshed. Naar hans Mund taug, saa udtalte hans Sjæls Følelser sig ligesaa tydeligt ved hans Stilling og Bevægelser. Hans Blik var stirt henvendt mod Himmelen, hans foldede Hænder bønfaaldt om den saa meget attraaede, og for Den, der staaer ved Evighedens Porte, saa nødvendige Tilgivelse. Sobrier nød en kjærlighedsfuld Pleie. Den hellige kristelige Kjærlighed antog sig ham paa en rørende Maade. Hvad de mest nidkjære og fortjenstfulde Sygeopvar-

tere ikke kunde opnaae, det opnaaede en simpel og befteden barmhjertig Søster næsten uden Anstrengelse; den stakkels Syge beroligede sig, og tog nogen Epise til sig af hendes Haand. Et langt og vedholdende Suk kom endelig fra hans Bryst; han sagde sagtmodigen: „Tak, min gode Søster; vid Gud om Tilgivelse for mig; jeg er en stor Synder!“ — Et rørende Skuespil! Sobrier modtager i det usleste Galehuus i Frankrig Hjælp og Trøst af en barmhjertig Søster! — Han blev pleiet med største Omhu; Religionens Hjælp blev ham tildeel, og efter hans Død blev der ikke alene bedet for ham, men ogsaa holdt en høitidelig Sørgedøstjeneste, og den Geistlige ved Anstalten læste en h. Messe for hans Sjæls evige Hvile! —

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 4. Februar. — Søndag Septuagesima. — Mariae Henselsessfest eller Kyndelmisse, — og tillige den h. Ansgarius', Menighedens Skytshelgens, festlige Mindebag. — Dagens Epistel: Jof. Ev. 44, 16—27 og 45, 2—3. — Evangel.: Matth. 25, 14—23. (Søndagens Epistel: 1. Cor. 9, 24. 10, 5. — Evangel.: Matth. 20, 1—16.) — Gudsstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Højeindvielse og Høimesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Marieandagt med Prædiken paa Dansk. —

Hver Søndag om Form. Kl. 7, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høit. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prober Alt og beholder det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 6.

Søndagen den 11te Februar.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, st. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoire. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Korsfætt, Qvindernes Bryd.

Hvor høit de første Aarhundreders Christne, hos hvem Troen var levende og stærk indtil Martyrdommen, elskede Tegnet paa deres Tro og deres Forløsning, det h. Kors, beretter den gamle Tertullian, naar han siger om sin Tids Christne: „Vi betegne Panden med Korsfættens Tegne, naar vi gaae ud eller komme hjem, naar vi klæde os paa, naar vi gaae i Badet eller sætte os til Bordet, naar vi tænde Lys, eller naar vi lægge os eller sætte os ned.“ — Fordi de første Christne af ganske Hjerter troede paa den korsfættede Christus, saa helligede de ogsaa hele deres Liv ved Korsfætt. Thi jo mere levende Troen lever i Hjertet, med desto større Hviagtelse og Urefrygt ærer man ogsaa udvortes Korsfætt som Troens Tegne. Derfor finde vi det aldeles forklarligt, at ethvert Heltebryst ligeledes paa Korsfættens senere Tider var smykket med Korsfættens Tegne. Thi da den h. Bernard, begejstret af den helligste Troes Ild, havde talt til de Tusinder ved Clermont, og hans Ord havde tændt Troens ædle Gnist i alle Forsamlede, vilde Ingen forlade Forsamlingen, uden at hans Bryst, til Tegne paa hans ligesaa

store som hellige Begejstring for Troen og Offerwilligheden, blev smykket med Korsfættens Tegne. Den h. Mand sønderrev da sit Klædebon, skjar det i stykker og dannede Kors deraf, hvilke han da hestede alle Dem paa Brystet, som vilde offre Guds og Blod for det h. Lands Befrielse.

Disse Dage maae i Sandhed forekomme os beundringsværdige og store. En mægtig Troens Strøm maatte udgyde sig over Nationerne, da Krigens Mand, rustede med Sværd og Skjold, ikke vilde drage ud i Kampen uden Korsfættens Tegne paa Brystet. — Hvilken Troesfættighed og Mandstørhed bærer derimod vor Tid til Stue! Man kan baade i Nord og Syd foretage milelange Vandringer uden engang at see Tegnet paa vor Forløsning. Der gives desværre Mange, for hvem Korsfættet efter Apostelens Ord er bleven en Forargelse og Daarskab. Af let begribelige Grunde er dette mest paafaldende i de protestantiske Lande; men selv i nogle katolske Lande straalere Korsfættet ikke mere med den Glæde, der tilkommer det som Tegnet paa vor Forløsning. Vi savne det endnu i mange katolske Huse og Familier, hos de Rige saavel som hos de Fattige. I de rigt decorerede Værelser, som kun alfor meget vidne om uchristelig Blødgættighed og Overdaadighed, og som ikke sjældent ere overfyldte med Forsængeligheder og Luxusgenstande,

kan man endnu ikke finde Plads for Korset. Nogle forvise deres Kors eller Crucifix til deres Soveværelse, fordi de næsten skamme sig ved at fremstille det for Altes Dine. Bistnot skulde Korset ei sættes ved den christelige Familjes Hvilfested, men det skulde ei heller bantylses fra Salonen! Har Troen i den fattige Hytte hængt Korset paa Væggen ved Siden af Bievandskarret, saa finder man ialmindelighed ogsaa endnu Tilfredshed og christeligt Taalmod i den Fattiges Hjerte; men fattes dette Tegn eller den levende Tro derpaa, saa høre vi sjældent noget andet, end Eder og Bespottelser. Vi seer endnu i katholske Lande Korset reist ved Landeveiene; men Mange gaae forbi, uden at give det en troende Hilsen. Det er blevet dem til et Stykke tørt Træ, uden Kraft og Liv for dem, fordi Troens Gnist er udsuget hos dem.

Lignende Klager ere vi ogsaa berettigede til at føre imod Mange af dem, som vælge Korset til Brydelse. Der gives visse intet mere Ophøiet, end aabent at bære Forsløsningens Tegn paa Brystet; den christelige Jomfru og Moder kan man i Sandhed ikke anbefale nogen skjønnere Brydelse, end Korset; men derved maa man vel vogte sig for, at dette h. Tegn, som engang farvedes af Forsløsningens Blod, og under hvilket Maria, Jomfruen over alle Jomfruer og den smertefulde Moder, blev indviet til Martyrernes Dronning, ikke bliver nedværdiget til en tom og betydningsløs Pynst, at Dommedagens Rædselstegn ikke bliver misbrugt som nogen forsængelig og taabelig Glitterstuds! Da nu mange Jomfruer og Mødre ogsaa i vore Dage endnu have bevaret den gamle, fra en mere troende Tidsalder nedarvede Skik og Brug, at bære Korset som Bryst- eller Hals Smykke, saa være det os tilladt at fremsætte nogle Bemærkninger i Henseende til det Skikke og i Sandhed Christelige i denne Skik, samt at gjøre opmærksom paa de Mangler og Misbrug, som indsnige sig ved samme.

Ligesom Troen og de gode Sæder i disse forfærvede Tider ofte endnu holde sig rene hos de simple Landbosfolk, saaledes er naturligvis ogsaa det h. Kors bleven holdt mest i Gæde hos dem. I katholske Lande vil man neppe kunne finde een Landmand, som gaaer

et Kors forbi paa Veien, uden at han ærefrygtfuld blotter sit Hoved for samme; seer han det paa en Grav, saa pleier han endnu i Stilhed at bede et Fadervor for den Udbødes Sjæle. — Saaledes have der ogsaa Jomfruerne og Mødrene paa Landet næsten uden Undtagelse bibeholdt Korset som Hals Smykke. Ganste anderledes er det derimod her og i alle større Stæder. Jo mere Bantroen og det nydelseslyge Verdensind her have gjort sig gjældende, desto mere er det h. Kors, Tegnet paa Livet og Opstandelsen, bleven fortrængt som forældet og smagløst. Korset prædiker Fattigdom i Aanden, og opfordrer til Spøgelse og Selvfornegetelse, formaner indtrængende til Lysternes Korsfæstelse, og fordi Nutidens Sandhelighed ikke mere føler Behag derved, saa blev Korset efterhaanden ganste fortrængt fra det selskabelige Liv og Familiefredsen, eller om en høitbedaget, troende Moder endnu har reddet det, saa staaer det dog for det meste forladt og foragtet og bedækket med Støv i en affides Krog. Og fordi den egentlige oplivende og saliggjørende Troesild, navnlig i de større Stæder, er kjølnet i mange Jomfruers og Mødres Hjerter, saa vilde og kunde de heller ikke mere bære Troens Kors som en Brydelse paa deres Bryst. Den første Tanke, at bære Korset som en Brydelse, udgik fra Troen og det fromme, barnligt troende Sind. Er den fromme Skik atter efterhaanden forsvunden, saa følge Slutningerne deraf af sig selv. Istedetfor det simple og beskædne gyldne Kors, som ofte igjennem mange Slægter gif i Arv fra Moder til Datter som et dyrebart Klenodie, indføres tusinde andre tildeels meget kostbare og steds efter Moden afværlende Udpyntninger om Hals, Bryst og Arme, hvorved Overdaadigheden fik et vidt Spillerum og Livets Simpelt et dybt Saar. En levende Tro vilde uden tvivl have vedligeholdt den gamle fromme Skik og Overlevering. — Hvo kan i vore Dage skjæle en simpel Borgerdatter fra en Hofdame, ja hvor ofte seer man ikke Tjenestepigen at være mere pyntet og i større Stads, end selve Huusmoderen? — Med Smerte maa man bemærke, hvorledes den gamle, borgerlige Simpelt og Jevnhet i alle større Stæder mere og mere gaaer til Grunde i denne Henseende, og dermed tillige ogsaa den gamle Velstand

at undergraves for saare mange Familier. De tarvelige Indtægter ere ikke tilstrækkelige til at dække de mange Udgifter til Pynt og Stads, og saa kommer man, fordi man vil gjøre Altting med, ikke sjeldent i den mest trykkende Forlegenhed. I de gamle mere simple, men derfor ogsaa saa meget mere troende og fromme Tider, hvor ofte Moderens og Datterens eneste Guldsmykke var det gyldne Kors, som de bare paa Brystet, hørte vor Tids Daarskab og Overdaadighed i Klædebragten til Undtagelserne og Sjeldenhederne; men derfor var ogsaa Velstanden større og Familiernes hele Tilstand anderledes og bedre, end nu. I vor Tid maa Altting gjøres med. — Siger Datteren til Moderen kun eengang det mægtige og bydende Ord: „Det bære de Alle!“ — saa maa den i Ansigtets Sved fortjente Mark og Daler vandre til Modeboutiken. Alle Sorger ere glemte, Hjerte og Mine ere muntre, saasnart man kun kan være med og gjøre med. Dertil kommer da endnu, at man, fordi man kun ønsker at gjøre Altting med, ogsaa lader sig nøie med, i Religionens og Troens Sager ligeledes blot at gjøre Altting med; man bivaaner den h. Messie, taler og dømmer om Prædikenen, dens Foredrag og Indhold, som om en anden verdslig Gjenstand, der er bestemt for Recensionen, og mener nu allerede at have naaet en betydelig Høide i Troens Liv. Men ved alt dette er Hjertet maaskee kun yderlig berørt af Troen; man kan ikke andet, fordi nu engang den gode Tone i de Kredse, hvori man lever, fordrer det. Men hvilken Halvhed, hvilken overfladisk Mathed og Sløvhed giver sig ikke tilkjende, saasnart Troen enten fordrer det ene eller det andet Offer af dem: Hjertet er fattigt og aldeles blottet for Troen; Troens Flamme og den dertil svarende Kjærligheds hellige Lue har endnu ikke brændt i samme, og derfor lader man sig nøie med nogle udvortes fromme Stikke og man formaaer ikke at hæve og opsvinge sig til den hellige christelige Offervillighed. At saadanne verdsligindede Jomfruer og Mødre, som ganske have tabt sig i den almindelige Nydelsesfyge og daarlige Forføngelighed, som ene ere betænkte paa at behage, ikke mere kunne elske det h. Kors som deres skønneste Pryd, og ikke ville bære det offentlig

til Skue, det er let begribeligt. Kun Den, der ofte i h. Tro nedknæler ved Korsets Fod, med Inderlighed folder Hænderne foran den korsfæstede Frelseres Billede, med sand Angersmerte gjør Afviget for alle sine Wildfarelser og Daarskaber og med troende Haand i andægtig Bon omfavner Korset, — og kun Den, hvem det simple troende Opblik til Korset er saa velgjørende for Aand og Sind, som en mild vederqvægende Regn for den tørstende Natur, kun Den, som føler, at Liv og Kraft fra Korset strømme ind i Sjælen, kun Den kan elske Korset som sin største Pryd og frit og aabent bære det til Skue paa sit Bryst som et Tegns paa Troen og sin høieste Kjærlighed.

Men omenbskjøndt nu, som ovenfor bemærket, Beboerne paa Landet i deres fromme gamle Troesinderlighed ialmindelighed have bevaret denne fromme gamle Stik, saa har der dog ogsaa hos dem i den senere Tid forandret sig Meget til det Værrer. Thi den almindelige Esterabelseshyge er ligesom en smitsom Sygdom, der forplantes fra By til By. Beboerne paa Landet komme jo i Berørelse med Stæderne, og hvad det nysgjerrige Die seer her, vil man ogsaa besidde hjemme. Derfor verke Moderne ogsaa hos dem hvert halve Aar, saa at der ere Mange af den tjenende Klasse, hvis suurt fortjente Løn ikke er tilstrækkelig til at dække deres Gjæld for de kjøbte Modeartikler. Ikke sjeldent findes ogsaa i Landsbyerne Boutiker saavel som konstfærdige Hænder nok, der i Staden have gjort sig bekendte med alle Slags Modesager og for deres egen Pengesfordeels Skyld ere utrættelig virksomme for at tilintetgjøre den gamle Simpeltid, saa at en from Moder fra den ældre Tid, som i halvtredstindstyve Aar endnu ikke har forandret noget ved sin Paaklædning, iblandt den yngre Slægt seer ud som en antik Sjeldenhed. Det er vist ikke for Meget sagt, naar man paaftaaer, at den gamle Tid holdt Rigdommen indeluffet i Kufferten, men at den yngre Tid ikke sjeldent bærer den hele Gienstand og Arv som Glitterstads paa Kroppen. Ved denne mangler da vistnok heller ikke det gyldne Kors; men dette gyldne Kors, som for den gamle Tro og Dyd var saa værdifuldt, har den yngre Slægts Forføngelighed og Hofærdighed ofte næsten ganske berøvet sin Kraft

og Betydning. Man skulde dog vogte sig for at lege med den korsfæstede Dommers Teg. I saa Tilfælde bliver ogsaa hos Beboerne paa Landet den Skik at bære Korset, ligesaa godt en Modesag, som det i Stæderne er en Modesag at aflægge det; da er det ikke mere Troens Alvor og den h. Kjærlighed, som hænger Jomfruen og Moderen Korset paa Brystet som en hellig Bryd, men netop kun det Dnske at gjøre med og ikke at ville staae tilbage for Naboen's Datter. — For saare mange Jomfruer og Mødre er det vel nødvendigt, at Korsets skarpe og indtrængende Sprog atter prædiker dem kristelig Enfoldighed, Fattigdom i Aanden og Lysterne's Korsfæstelse. Naar den korsfæstede Frelser, hvis Billede de bære paa Brystet, stod for disse med Blomster, gyldne Ringe og anden forfængelig Pynt overdaadigen smykkede Døttre og Mødre, i sin Armod og Tjenerskikkelse, saa kunde Han vist med fuldkommen Ret sige og gjøre det Samme, som den h. Franciscus gjorde med den yppigt klædte Broder Elias. Broder Elias havde nemlig anskaffet sig en meget lang og vidt Ordensdragt med vide Ermer og af meget kostbart Lvi. Den h. Franciscus forlangte Klædningen, tog den over sin egen, slog Ermerne over hinanden med forfængelig og velbehagelig Mine. Brødrene stode der og vare ganske forbausede over hvad den Hellige gjorde og talte. Den hellige Mand trak derpaa meget hurtigt Klædningen af og kastede den med spottende Foragt bort fra sig, idet han sagde til Broderen saa at Alle hørte det: „Saaledes klæde Ordenens udartede Sønner sig!“ — Han blev imidlertid ved sin tidligere ydmyge og usle Klædning; og efterat han havde antaget sin sagtomdige Mine, begyndte han med stor Ydmyghed og Fortrolighed at tale med Brødrene om den h. Fattigdom og Ydmyghed. —

Maatte man dog aldrig forglemme, men baade paa Landet og i Stæderne vel betænke, at den bedste Bryd for Mennesket er et troende Hjerte, sand Fromhed og arbejdsomme Hænder! Jo mere Jomfruen og Moderen søger sin Udmærkelse i Dyd og Arbejdsomhed, desto mere udrydde de det farlige og fordærvelige Onde, som i vore Dage forstyrrer Fred og Velstand i saamange Familier. Derfor som Alle, som elske og bære Korset som deres

Bryd, ogsaa hørte paa Korsets Sprog, saa vilde de og sikkert betræde Troens og Dydens Bei med mandigt Mod.

Mange Kirkefædre og Skriftfortolkere fremhæve især, at Dvinderne have udmærket sig fordeelagtig ved Korsets første Opreisning. Ikke en eneste Dvindehaand har bedrøvet Herren, hverken under Korset eller paa Korset. Da Frelseren synker til Jorden under Korsets tunge Vægt, da græde Jerusalem's Døttre; den fromme Dvinde Veronica rækker Herren Svedebugen! Maria Magdalena, dobbelt saaret af en glødende Kjærlighed og den mest skjærende Medlidenheds smerte, staaer hos Herrens h. Moder under Korset; Jomfruen over alle Jomfruer, Maria, Christi Moder, lader sit Hjerte gjennebores af et syvfold Sværd og seer med ufravendte Blikke hen paa Korset og sin blødende Søn. Med denne helligste af alle Jomfruer, med den smertefulde Moder, skulle da alle troende Dvinders Blikke for alle kommende Tider være henvendte paa den korsfæstede Frelser. Maria, Jomfruernes Jomfru og den smertefulde Moder, staaer under det første Kors, seer med ufravendte Blikke paa det første Kors, taaler og lider under det første Kors, hun krones som den smertefulde Moder og Martyrernes Dronning, formedelt sin seierrige og heltemodige Taalmod og Udholdenhed, under det første Kors; — og saaledes ere ligesom alle Mødre og Døttre opstillede ved Maria's Side, paa det at de ogsaa alle med den inderligste Kjærlighed maae elske Christi Kors, see hen paa samme med ufravendte Blikke, staae under samme og lide og taale efter den h. Jomfrues og dybtbedrøvede og smertefulde Moders Forbillede. Saaledes er det h. Kors især betroet den kristelige Dvinde'slæggt. Derfor bliver ogsaa Korsets Træ, efter at det havde været tabt, opsogt med stor Noie og Omhu og gjenfundet af en h. Enke. Den Glæde, som Keiserinde Helena føler, da hun efter dette lykkelige Fund atter kan omfavne Forløsningens Kors med sine Arme, er ubeskrivelig stor. Helena, Keiserinden og den haardt prøvede Enke, giver Verden Frelsens Kors tilbage. Saaledes er Korset ogsaa derved paa en vis Maade betroet de kristelige Dvinders omme og inderlig elskende Hjerter som deres særegne Arvelod.

Korsfæstede, og hun vil da synke tilbage til det sørgelige og nedværdigende Standpunkt, som hun indtog i Hendskabets Tider, og som hun endnu den Dag idag indtager hos Mormoner, Tyrker og Barbarer; den inderste og dybeste Livsfjerne er dødelig forgiftet, saasnart det h. Kors er udrevet af Hjertets Jordbund. Men i Korsfæstede og i den h. Tro paa den Korsfæstede finder Jomfruens Dyd Beskyttelse og Børn, og Moderen og Enken Sødme og Trost i Laarernes Bitterhed og Smerte.

Spørge vi nu, med hvilket Sindelag og med hvilke fromme Tanker Dvinden bør elske og bære Korsfæstede, saa er Svaret kort og ligefremt, og det lyder saaledes: Troe, haab og elsk i Jesu Christi Kors, og da er Du derved sat i den Stilling, som Kristus paa Korsfæstede har forhvervet den kristelige Dvindelagt, og som Maria, den ophøiede Gudsmoder og Jomfru, har virkeliggjort og indtaget i sit Liv som et lysende Mønster og Forbillede for alle kommende Tider og Slægter.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. (Slutning af den hellige Faders Allocution, d. 9. Decbr. 1854.)

Ligeledes have Vi ikke uden Smerte erfaret, hvorledes en anden ikke mindre uheldbringende Bildfarelse har bemægtiget sig nogle Dele af den katolske Verden og rodfæstet sig i mange katolske Hjerter, nemlig: at man maa være aldeles beroliget i Henseende til alle Deres Frelse, som ikke befinde sig i den sande Kirke.

Derfor pleie de ofte at fremsætte det Spørgsmaal, hvilken Skjæbne der efter Døden vil blive Dem tildeelt, som ikke bekjende sig til den katolske Tro; og idet de støtte sig paa intetsigende Grunde, forvente de et Svar, som stemmer overeens med deres falske Mening. Det være langt fra Os, ærværdige Brødre! at vi skulde ville fordrifte Os til, at jætte Grændse for den guddommelige Barmhjertighed, som er uendelig; det være langt fra Os, at ville udgrunde Guds hemmelige Raadslutninger og

Domme, som ere en dyb Afgrund og uigjennemtrængelig for al menneskelig Tanke. Dog, i Overensstemmelse med Vort Apostoliske Embede, ønske Vi, at I fordoble Ederes bisfoppelige Omhu og Narvaagenhed og af alle Kræfter bestræbe Eder for, at udrydde fra Menneskenes Aand hiin ligesaa ugudelige som fordærlige Mening, at man i enhver Religion kan finde Veien til den evige Frelse. Anvender den Iver og Lærdom, som udmærker Eder, til at overbevise de til Ederes Omsorg betroede Folketslag om, at Læren om den guddommelige Barmhjertighed og Retfærdighed ikke staaer i Strid med den katolske Tro. Thi det maa fastholdes som en Troesætning, at Ingen kan blive salig udenfor den apostoliske romerske Kirke; at den er Frelsens eneste Ark; at Enhver, der ikke flygter hen til samme, vil gaae under i Strømmen; — dog maa man ligeledes ansee det for vist, at De, som svæve i Uvisshed angaaende den sande Religion, saafremt denne Uvisshed er uovervindelig, ogsaa ere uden Skyld for Herrens Dine. Men hvo vil eller kan vel anmasse sig til at betegne Grændserne for en saadan Uvidenhed efter Nationernes, Landenes, Aandernes og saamange andre Omstændigheders Bestaenhed og Forskjellighed? Naar vi engang ere befriede fra disse legemlige Baand, da skulle vi see Gud, saaledes som Han er, da skulle vi begribe, i hvor inderlig og skøn Forbindelse den guddommelige Forbarmelse og Retfærdighed staae til hinanden; men jaalænge vi vandre her paa Jorden, bebyrdede med dette dødelige Legeme, som sløver Sjælen, maae vi holde fast ved den katolske Lære: at der gives een Gud, een Tro og een Daab; i yderligere Graansninger maae vi ikke tabe os. Iøvrigt lader os, som Kjærligheden byder, naafadeligt bede om, at alle Folketslag paa hele Jorden omvende sig til Kristus, og lader os efter Gode fremme den almindelige Frelse; thi Herrens Haand er ikke forkortet, og den himmelske Naades Gave vil paa ingen Naade fattes Dem, som af et oprigtigt Hjerte ønske, at blive vederkvægede ved dens Lys.

Saadanne Sandheder bør man eftertrykkeligen indstærpe de Troendes Gemyster, paa det at de ikke fordærves ved falske Lærdomme, som sigte til at nære den religiøse Egegyldighed, der, som vi see, til Undergang for Sjælene, stedse griber videre og videre om sig og vinder meer og meer Indflydelse.

Disse ovenfor omtalte Bildfarelser, med hvilke man især i vore Dage bekæmper Kirken, skulle I, ærværdige Brødre! sætte Ederes Dyd og Standhaftighed imod. For at bekæmpe og fuldkomment at beseire dem, maae I have kirkelige Mænd til Medarbeidere og Medhjælpere. Vi føle en overvættens Glæde over, at den katolske Geistlighed ikke lader det mangle paa Noget

og ikke skyer nogen Besværlighed, for at efterkomme sit Kalds hellige Pligter; ja, den lader sig hverken holde tilbage ved Rejsens Vidsommelighed og Længde, eller hvilkensomhelst anden Besværlighed, for at kunne trænge frem til de længst bortliggende Lande, for der at føre vilde Folkslag til Civilisation og til christelig Sædelighed. Ikke mindre glæder det Os, at den samme Geistlighed, under den skrækkelige Smitte, som indhyllede saa mange og saa folkerige Stæder i Sorg, saa modigen udøvede Kjærlighedens Pligt i enhver Henseende og holdt det for skjønt og hæderligt, endog at hengive sit Liv for Næstens Frelse. Dette er i Sandhed et nyt Beviis for, at den skønneste Kjærlighedsbild, hvilken Christus er kommen for at tænde her paa Jorden, kun brænder uudsluttelig i den katholske Kirke, som er den eneste sande. Vi have jo seet, hvorledes gud-indviende Dvinder kappedes med Geistligheden i at pleie de Syge og ikke vege forkrækkede tilbage ved Synet af Døden; tværtimod vi have seet de Fleste at gaae Døden imøde med Standhaftighed: — et Exempel paa heltmodig Uforfærdethed, der endogsaa vækker Forbauselse hos Dem, som ikke bejsende sig til den katholske Tro.

Derover glæde Vi os med Rette, ærværdige Brødre! hvorimod det saarer Bort Hjerte, at det paa nogle Steder eiheller fattes paa Saa-danne af Geistligheden, der ikke i Alt vise sig som Christi Tjenere og Forvaltere af Guds Hemmeligheder. Deraf kommer det, at det mangler det christne Folk paa det guddommelige Ord's Røring, som skal opholde dets Liv: deraf kommer den sjældne Annæmmelse af de hh. Sakramenter, hvilke indeholde saa stor Kraft til Opnaaelsen og Bevarelsen af Guds Naade. Disse maae derfor formanes og mægtig anspores, ærværdige Brødre! til at de beslutte sig paa at opfylde deres h. Kalds Pligter paa den rette Maade og med Trost: de maae oplyses og belæres om, hvor stor en Skyld Hine paadrage sig, som, medens Høsten er stor, vægre sig ved at arbeide i Herrens Wiinbjerg. De maae endelig ogsaa formanes til, at de ofte forklare for de Troende, hvor stor en Kraft det guddommelige Offer har til at forsonde Gud og til at afvende Syndestrafen, paa det at de andægtigen maae bivaane det heldbringende Messioffer og beslutte sig paa at høste rigelige Frufter af samme. Viiselig vilde paa mange Steder de Troende være villigere til at opfylde de religiøse Pligter, dersom de mødte større Opmuntring og Tilskyndelse fra de Geistliges Side. I see heraf, ærværdige Brødre! hvor nødvendigt og gavnligt det er, at der stiftes Seminarier, for at ud-danne duelige Christne Tjenere.

Men Ledelsen af disse Seminarier tør

ikke overlades til Statens, men ene og alene til Biskoppernes Omsorg og Varetagt. De Engliger, som I samle der og som udgjøre Religionens Haab, opdrager da til Fromhed og Videnskab, paa det at de, rustede som med et tvægget Sværd, eengang maae vise sig i Kampen som gode Stridsmænd. Giver dem, saavel i de theologiske som i de filosofiske Fag, Forfattere i Hænde, hvis Tro er befunden at være reen, paa det at de ikke maae indsuge Meninger, som ikke ere aldeles overeensstemmende med den katholske Lære. Saaledes vil der fra Eders Side, ærværdige Brødre! bedst kunne sørges for Kirkens Held og Tilvært. Men paa det at de for Kirken foretagne ædle Bestræbelser kunne faae et lykkeligt Udsald, maa der herse fuldkommen Gendrægtighed og Meningsslilighed, og al Tvedragt, som sønderriver Enighedens Baand, og som næres af Menneskeslægten's Gjende, maa holdes langt borte, da den er ham det mest skikede Redskab til at skade os. Maatte vi ihufomme, at de tidligere Forsvarere af den katholske Tro have sejret over de mest haardnakkede Kjætterier, idet de, enige indbyrdes og med den apostoliske Stol, droge uforfærdede og tillidsfulde ud i Kampen, ligesom Krigere i Forening med deres Feltherre.

Det er det, som Vi troede at burde udtale for Eder, ærværdige Brødre! fordi Vi inderliggen ønskede at opfylde det apostoliske Embedes Pligter, som ved den guddommelige Forbarmelse og Godhed er paalagt vor Svagheit. Vi føle Os fremfor Alt hævede og styrkede ved Haabet om den himmelske Bistand, og love Os da under disse trængselsfulde Omstændigheder ogsaa en ikke ringe Hjælp af Eders Fromheds og Kjærligheds prøvede Iver. Gud vil staae sin Kirke bi! Han vil opfylde vore fælles Ønsker; i Særdeleshed da vi have den helligste Jomfru og Gudsmoder Maria til Forbederinde, hvis Reenhed og Frihed for enhver Besmittelse af Arvesynden Vi her, i Eders Os særdeles behagelige Nærværelse, under Eders Bisald og med den guddommelige Aands Bistand, have fastsat ved apostolisk Udtalelse. I Sandhed, en udmærket og for Gudsmoderen aldeles sømmelig Begunstigelse, ifølge hvilken hun er bleven fri og undtagen fra vor Slægts almindelige Fordærvelse. Og det indholdsrige Begreb af denne Begunstigelse vil ganske fortrinlig egne sig til at gjendrive dem, som paa staae, at den menneskelige Natur ikke er bleven svækket ved den første Synd, og som hævde Fornusiens Gyne, for at fornægte eller forringe den aabenbarede Religions Beliggeninger. Maatte den allerfælsigste Jomfru, som udrydder og tilintetgjør al Hæreste, udvirke, at ogsaa denne Rationalismens saa fordærlige Bildfarelse, som i vore sørgelige Tider ikke

alene saameget forstyrret og angriber det borgerlige Samfund, men ogsaa Kirken, ganske kan udryddes.

Nu bliver der endnu kun tilovers, ærværdige Brødre! at Vi, efterdem Vi have seet Eder med største Beredvillighed og til stor Trøst for Vort Hjerte at hidkomme fra langt fraliggende Egne til den apostoliske Stol, dette Troens Skjoldværn, denne Sandhedens Lærer og den katholske Enheds Grundpiller, — at Vi nu ogsaa, førend I vende tilbage til Eders Bispefogne, med ligesaa stor Kjærlighed og Nidkjærlighed ønske Eder Alt til Held, Lykke og Velsignelse. Gud, den allerhøieste Herre over al Skabning og Ophavet til alle Gøder, forund Eder Bisdommens og Forstandens Aand, paa det at I maae være istand til at afværge de allevegne skjulte Efterstræbelser, som true Eders Hjerder med Undergang; og alt hvad I end have foretaget til Gavn for Eders Kirker, eller endnu have i Sinde at ville foretage, det begunstige Han huldt og naadigt med Sin almægtige Vistand; men de Eders Omsorg anbetroede Troende give Han et saadant Sindelag, at de aldrig ville lade sig bortlokke fra deres Hyrdes Side, men høre hans Stemme, og ile derhen, hvor han vil føre dem. Den helligste, fra sin Undfangelse af, ubesmittede Jomfru staae Eder bi; Hun være Eder en tro Raadgiverinde i Eders Tvivl, en Tilflugt i Trængsler og Eders Hjælp i Gjenvordigheder. Endelig opløste Vi Vore Hænder til Himlen og meddele Eder og Eders Hjerder af Hjertens Grund Vor Velsignelse; — og denne Apostoliske Velsignelse være Eder ligesom det sikreste Pant paa Vor Kjærlighed til Eder; den være Eder ligesom en aabenbar Forbetydning for hiint overvættede lykkelige og evige Liv, som Vi ønske og nedbede Eder og Eders Hjerder fra vore Sjæles ypperste Hyrde, Jesus Kristus, Hvem der tilligemed Faderen og den Helligaand være Vre, Lov og Tak i al Evighed.“ —

— Uagtet allerede mange høie Prælater ere afreiste, saa var Antallet paa dem, som bivaanede Julehøitidelighederne, dog endnu meget betydeligt, nemlig 120 - 130 Cardinaler, Erkebiskopper og Biskopper, og Rom vil ikke saasnart atter komme til at see en saa glimrende Fødselsfest for Frelseren. Efter den pavelige Høimesse frembar Cardinal Mattei det h. Collegiums Lykønskninger for Hs. Hellighed, ved hvilken Leilighed han endnu engang berørte Begivenheden af 8. Dec., en Act, som vil omstraaale Pius IX.s Regjering med uforgængelig Roes. Ligeledes udtrykte Hs. Em. det Haab, at den h. Jomfru, til Gjengjæld for den hende beredte Triumph, vil tilvende

Verden sin særdeles Kjærlighed og nedbede for den den saa nødvendige Fred. Den h. Fader knyttede sit Svar til dette sidste Punkt, som han lagde særdeles Vægt paa, med den Bemærkning, at man vistnok burde bede om Fred, dog saaledes, at man overlod det til den guddommelige Vitsdoms og Godheds Forgodtbeholdende, at skjenke hvad der var mest gavnlig for Kirken. Krigen havde oftere været gunstigere for Kirken, end Freden; om Freden har Kirken meer end eengang maattet lide, hvad Psalmisten siger: „In pace amaritudo mea amarissima“ (netop i Freden ligger min allerstørste Bitterhed og Ulykke!), og den allerfæligste Gudsmoder vilde ogsaa nok bestræbe sig for ved sine Forbønner at lede den nærværende Krig saaledes, at den falder ud til Held for hendes Sønns h. Brud (Kirken). — Disse Hs. Helligheds Ord gjorde et dybt Indtryk paa alle Tilstedeværende. — I Gaarden til Curia Innocenziana paa Monte Citorio ligger en antik Svøile af Gigolino - Marmor. Denne Svøile, en af de største i Rom, blev funden i Aaret 1778 paa Marsfælleden. Paa den lærde Oldgrandfæter Visconti's Forslag, har Hs. Hellighed befalet, at den skal bruges til det Monument, som skal opreises paa den spanske Plads, Piazza di Spagna, foran Collegium Urbanum de propaganda fide til Minde om de 200 her forsamlede Biskopper og om det d. 8. Dec. udstedte Decret om den til et Dogma ophøiede gamle Lære om Maria's ubesmittede Undfangelse. Den 30. Dec. var Svøilen allerede ankommen til Pladsen, og d. 31. Dec. blev den første Steen til Monumentet lagt med stor Høitidelighed. -

Spanien. Natten imellem 14. og 15. Nov. døde Erkebiskoppen af Tarragona, Mr. Antonio Fernando de Chanore y Faldivar. Denne Prælat var meget bekendt i Italien og Frankrig, fordi han som Landsforvist havde levet flere Aar i disse Lande. Den spanske Kirke taber i ham en af sine mest udmærkede Prælater. Han blev født d. 30. Mai 1769 i Ochandiano i de baskiske Lande, i Calahorra Dioces. I Aaret 1819 blev han Abbed til St. Ildefonso og Erkebiskop af Leucostia i. p. i. Kong Ferdinand VII., som havde stor Fortkjærlighed for den kongelige Resident's La Granja, hvor Collegialkirken af St. Ildefonso ligger, lagde snart Mærke til den udmærkede Abbeds store Fortrin. D. 28. Oct. 1825 blev Abbeden udnævnt til Erkebiskop af Tarragona. — I Aarene 1834—35 kom Spaniens onde Dage; Choleraen rasede skrækkeligt, og i Madrid døde paa een Dag 1600 Mennesker. Som ved enhver anden Ulykkestid indviede de Geistlige og Munkene sig ogsaa dengang til at pleie Sygdommens talrige Offere. I Iktebestomindre blev

alle Munkte under Ministeriet Mendizabal tvungne til at forlade deres Klostre; en stor Mængde Sognepræster og Biskopper bleve fordrevne og maatte flygte for et lille Antal Forbryderes blinde Raserie. Erkebiskoppen af Taragona skiltes med Sorg og Kummer fra sin Hjord og begræd i et fremmed Land sine Medborgeres Bildfarelser. Paven udnævnte ham til assisterende Biskop ved den pavelige Throne. Efterat Erkebiskoppen havde fuldendt sin Balsfart til Apostlenes Grav, kunde han i Aaret 1845 atter inbtage sin erkebiskoppelige Stol. Indvaanerne i Taragona, luttrede ved allehaande Ulykker, modtog deres Erkebiskop med Jubel. Den ærværdige Prælat bestræbte sig efter bedste Evne at have Borgerfrigens skadelige Folger. Hans Domkirke var ødelagt; han anvendte alle sine Indkomster for at give den sin gamle Glæde igjen. Han grundede et Huus for Exerçitier (geistlige Dvælsere), ikke alene for Præster, men ogsaa for Læggfolk. Han stiftede et stort og et lille Seminar og overgav dem til Lazaristernes Ledelse. Med eet Ord, han gjorde Taragona Diöces til et af de mest udmærkede Bispedømmer i Spanien. — Hans Støv hviler nu i Fred, og hans fromme Sjæl modtager Lønnen for sin h. Iver og Trofast i Herrens Tjeneste. —

Italien. Neapels Befolkning har vist sin Kjerlighed til den h. Jomfru paa en glimrende Maade. Den electricke Telegraph berettede fra Rom paa den ubesmittede Undfangelses Hvitidsdag den store Nyhed, som ventedes med Utaalmodighed, at Dogmaet var udtalt. Kongen underrettede Tropperne, som vare kaldte under Vaaben, om Pavens Afgjørelse; den blev strax derefter forkyndt Staden ved Kanonstød. Befolkningen udbrød i lydelige Glædesyttringer. Strax dannede der sig uden al Afstale en pragtfuld Procession, som ikke kunde have været mere glimrende ved nogen regelmæssig anordnet Hvitidelighed. —

Nordamerika. Et amerikansk Blad beretter om en ny Sect i de Forenede Stater, kaldet „Skjalverne“. Stedet, hvor de forsamle sig, er en stor, 80 Fod lang og 60 Fod bred, Bygning uden Søiler og Gallerier. Man seer aldeles intet rørligt Inventarium, undtagen nogle Stole, som ved Porten ere opstillede for Fremmede, og nogle klodsede Bænke langs Væggene. Gudstjenesten (?) holdes paa følgende Maade: Fruentimmerne gaae ind ad den ene Port og sætte sig paa de paa den ene Side staaende Bænke; Mændene gjøre det Samme paa den anden Side. Alle ere eens klædte; Mændene bære vide Beenklæder og lange blaa Trøier og ere i Skjortearmer;

Fruentimmerne bære vide Klæder og Knipplingskapper. De sidde ofte længere end en halv Time i dybeste Tausshed, med forslagne Arme; endog den sagnetste Hvidsten er forbudt. Paa et givet Tegn reise Alle sig, stable Bænkene sammen i Hjørnerne og stille sig ligeoverfor hverandre. Derpaa træder Dagens Taler frem og holder en improviseret Tale. Derefter begynder Sang uden Orgel. Nogle stærke Stemmer lede Choret. Siden dandse de frem og tilbage og gaae tre og tre langs med Murene, ved hvilken Leilighed Mændene altid ere adskilte fra Fruentimmerne. Det sluttes med en anden Dands, som er mere levende, end den første, og hvorefter de til stor Lyftighed for dem, som see det første Gang, gjøre ganske pudseerlige Spring. Iøvrigt er den ualmindelige Keenlighed i deres Bøliger paafaldende. Deres Marker ere godt dyrkede, og Secten tiltager hurtig. — Et nyt Bidrag til de talrige Secters Historie i det 19. Aarhundrede!

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 11. Februar. — Søndag Seragesima. — Dagens Epistel: 2. Kor. 11, 19. — 12, 9. — Evangel.: Luc. 8, 4—15. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimeffe med Prædiken paa Lydf. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk. —

Hver Søndag om Form. Kl. 7, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Bellsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøve Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 7.

Søndagen den 18de Februar.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gaa ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, st. Røsbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl Postcontoire. Prisen er 3 R. Kvartalet; enkelte Nummere faaer for 4 S.

Korsfets, Qvindernes Pryd.

(Sluttet.)

Det simple, gyldne Kors paa Brystet er i Sandhed et herligt og betydningsfuldt Smykke for den christelige Moder og Jomfru. Korsfets er Troens Tegns; og er dette hellige Tegns Dig ligesaa meget værd og dyrebart som Guld, er det Din største Pryd, Dit kjæreste Klenodie, er det indvortes Dit Hjerte ligesaa nær, som det udvortes hænger paa Dit Bryst, saa har Du dermed erhvervet Dig en Støtte, paa hvilken Du alene kan forlade Dig, og derved erhvervet Dig Dit Værd og Din Værdighed; thi Qvindens Værd og Værdighed ligger i Troen paa den korsfæstede Frelser. Forglem aldrig dette; thi da vor Slægts første Moder havde hengivet sig til Vantroen under Kundskabens Træ paa Godt og Ondt, udgjød den guddommelige Retsfærdighed Sin straffende Brede over hende. Ved den første Vantro sank Qvinden uendelig dybt. Fordi hun løsrev sig fra Gud, og, i Træfaldet fra Troen paa det guddommelige Ord, satte sig op imod den Allerhøieste ved gjenstridig Ulydighed, blev hun næsten overalt i Verden, lige til Forløsningens Stund, holdt i ned-

værdigende Trældom og Slaverie. Da hun ved Synden havde formørket Guds Billede i sig, havde Hedenfabet ikke mere Agtelse for Qvinden og hendes Værdighed. Men hvad hun tabte under Kundskabstræet i Paradiset, har hun gjenerhvervet under Korsfets Træ paa Golgatha. Thi med Maria, den h. Jomfru og Guds Moder, er hele Slægten hævet fra Fornedrelsen; i Maria's Kroning som Himmelens og Jordens Dronning, ere alle Jordens Døtre atter paa satte deres Værdigheds Kresstrands. I Troen paa Korsfets hviler saaledes fornemmelig Qvindens hele Værdighed og Ophviethed. Bær derfor det h. Kors med en levende, inderlig Tro, det opvække, oplive og opholde Troen i Dig; og ligesom Korsfets udvortes smykker Dig, saaledes være Troen paa den korsfæstede Frelser indvortes Dit Hjertes høieste Pryd og sande Smykke. Det være Dit Anker, Din Beskytter og Vogter, og fremfor Alt Dit Skjold og Dit Vaaben imod dette Livs Daarffaber, Farer og Fristelser.

Du vil ikke komme til at gaae op eller tabe Dig i den tomme og værdiløse Verdensforfængelighed og Tant, saalænge Du endnu som en christelig Jomfru med et troende Hjerte elsker og bærer Korsfets som Din største Pryd. Umulig kan Du stue op til Korsfets med et troende Die og i samme Stund søge Din Tilfredshed i den forfængelige Verdenspragts

tomme og aandløse Former. Saalænge Du elsker Herrens Kors som Din høieste Pryd, vil Du vedblive at være ydmyg og simpel. Thi Korset minder Dig om den Korsfæstede's Ord: „Lærer af Mig, thi Jeg er sagtom og ydmyg af Hjerter.“ — I Martyrindens, den h. Magaretha's Levnetsbeskrivelse læse vi, at hun med den Korsfæstede's Billede i Haanden kæmpede mod den onde Fiende og gik seierlig ud af Kampen. Saaledes vil ogsaa Du seire over enhver Bevægelse af Synden og Forsørelsen, saalænge som Du omfatter Korset i Troen. Mere end een Gang have Forsørelsens Vile været afmægtige mod dette Troens Skjold, som beskytter det jomfruelige Hjerter. Den levende Tro paa Christi Kors har tilfegt sig tusinde Seire, som ere opfyldte i Livets Bog til Belønning. Derfor, kristelige Jomfru, bær Korset som Din Prydelse paa Brystet og Troen paa den Korsfæstede som et Vaaben i Dit Hjerter, og Din jomfruelige Bænde skal engang krones med Laurbær. — Forglem aldrig, at en fast og bestemt Holdning i Troen er lig den i sin Rustning uforfædte Ridders Holdning.

Hvorfor, kristelige Moder, har Du dog en saadan Kjærlighed til Guds smertefulde Moder? — Fordi Du, ligesom Maria, allerede ofte har staaet under Korset, fordi ogsaa Dit Hjerter, ligesom Maria's Hjerter, saa ofte er blevet saaret af Lidelsens Sværd. Du har allerede erfaret overmaade Meget, siden Brudehøitidsdagens Sol gik ned. Fordi ogsaa Dit Hjerter har lidt meget, seer Du saa gjerne op til den smertefulde Moder. Ligesom den kolde Vind borttager de tørre Blade, saaledes har Smerten borttaget Dit Livs Daarsfaber. Jesu Christi Kors er saaledes ogsaa for Dig Udvalgelses Tegnet. Hvor skjønt pryder ikke det simple, gyldne Kors Dit Bryst, o kristelige Moder! Da gaaer paa den rette Vej og vil opfylde Dine mangehaande Pligter, saalænge Du i fast Tro holder Herrens Kors omslynget. Den hellige og evig klare Troeskilde, som skal tilføre alle Familiens Lemmer det evige Livs Bænde, maa udspringe af Dit fromme Hjerter. Din moderlige Haand skal plante Troens Kors i Familiens Midte; thi Korset er det sande Frugttræ, som bærer Velsignelsens Fyld for Dig og Dine. Du skal vaage over Troens Arne, forat den hellige Gnist aldrig maa udslukkes.

Ved denne Arne skal Mandens Aand opvarmes, Opdragelsen vinde sin Livsvarme, Barnet Næring for sin Ungdom og Manden Kraft for sit hele Liv. Bær derfor Korset paa Dit Bryst med Glæde og Kjærlighed, og plant det med trofast og moderlig Omhu i Dine Børns og Undergivnes Hjerter. Forglem aldrig, kristelige Moder, at elske og bære Herrens Kors som Din høieste Pryd, paa det at Du stedse maa være virksom til at holde Troen paa den Korsfæstede vaagen i Dine Undergivnes Hjerter. Da man efter den h. Daab atter lagde Dit Barn i Din moderlige Favn, da var det Bænde og Bryst, Dine og Mund og alle det Sandser betegnet med Christi Korstegn, paa det at alle Barnets Laster, Ord, Skrift og Veie maatte begynde, fortættes og fuldendes i Troen paa den Korsfæstede. Biskoppens Haand har ligeledes ved den h. Confirmation skrevet Korsets Tegnet paa Dit Barns Bænde, paa det at Troen frit og aabenlyst maatte beskændes ved Ord og Gjerning. — Vaag derfor med al mulig Omhu, med Belæring og Advarsel, med Straf og Bøn, med Alvor og Kjærlighed, forat Troen aldrig maa forsvinde fra Dine Søners og Døttres Hjerter. Advar Din Datter, for hende kjærlighedsfuld hen til Korset og indpræg med moderlig Kjærlighed og Hjertelighed i hendes Sjæl de Ord: „Fly Verdens Daarsfaber og omsavn daglig Frelsens Kors; viig aldrig fra den korsfæstede Frelser, og Herrens Haand skal hvile velsignende og beskyttende over Dit Hoved.“

Gid Korset, som Du bærer paa Dit Bryst, fremdeles maatte erindre Dig om, at være vel betænkt paa, at begynde i Dine Søners tidlige Ungdom med at indpræge Troen paa Korset i deres Hjerter. Thi er Korsets Træ ikke rodfæstet i det unge Hjerter, da vil det meget snart blive omkæstet af den fordærvede Verdens Storme. I hine Aar, hvor Hjertet endnu er modtageligt for alt Godt, hvor Du endnu elskende og velsignende bærer Solen paa Skjødets, skal Du skrive det h. Korstegn i hans Hjerter, vække Troens Funke i ham og lære ham at elske Korset med sin hele Sjæl. Forglem ikke den Advarsel, at derjom Du ikke har opfyldt Din Pligt i disse Aar, ikke har underviist Din Søn i Troen paa Korset, at den samme Søn da senere vil drive Dig hen til Kor-

set's Fod og ved sin Tøilesløshed tvinge Dig til vedholdende Bøn. Da vil Du græde og bede for Din forvildede Søns Skyld og staae saa sørgmodig og forladt med taarefyldte Dine under Korset, medens Du ved en religiøs Opdragelse i Troen, havde paa Dine gamle Dage kunnet frembære Herren Takkebønner ved Siden af Din gode og fromme Søn, for den Fyldte af Velsignelse, som Hans Sin Barmhertighed saa rigeligen udgjød over Dig og Dine Børn.

Gid det gyldne Kors, som Du bærer paa Bryftet, ogsaa maatte erindre Dig, kristelige Moder, om den h. Paulus' Ord: „Den vantro Mand er helliget i den troende Hustru.“ (1. Cor. 7, 14.) — Din Tro og Din Bøn skulle ogsaa holde Troen vaagen i Din Mand's Hjerte og tænde Bønnens hellige Flamme. Maatte det gyldne Kors være ham en bestandig Erindring om, at Troen smykker Din Sjæl og at Kristus og Korset ere Dig kjærere end Guldet og Diamanten. Skulde Troens Lys muligens være udsukt hos Din Mand, saa bed uden Afslæbelse til Væsets Fader. Der hersker ingen sand Tilfredshed i Egteskabet, naar Manden undskylder Herrens Kors; Moderens dybt surede Bænde og hendes kummerfulde og bedrøvede Døie forkynde Ulykken. — Dpreis derfor Korset med ydmyg Tro for Din Mand's Døie; beviis ham i Ord og Gjerning, at Du føler Dig stærk og tilfreds i Herrens Kors, og Dit Taalmod og Dine Bønner ere maaskee den eneste mulige Omvendelsesprædiken for hans vantro Hjerte. — Er Du saaledes i Ordets høieste og ædleste Forstand Livets Moder i Familien, opdrager Du Dine Børn i Korsets Tro, vaager Du over Dit Huustyende med Troens Stjold, og er Du, hvor det behøves, Troens Støtte for Faderen: saa er Familien lykkelig og Du selv erhverver Dig en stor Løn i Himmelen. Du tager selv Deel i Kampen for Guds Rige og har Andeel i Korsets Seier. Korset er med Rette Din Bryd og Din Vre. Ligesom Kirken med betydningsfuldt Alvor aabenlyst lægger Korset paa Bryftet af Troens Mand, af sine Biskopper og andre Dignitarier, saa at de frit og aabenlyst maae bære Troen paa Korset ud i Verden: saaledes er ogsaa Du smykket med Korset, og naar Du ligeledes træder op i Livets Kamp for Troens Opretholdelse og Befæstelse, saa har Du, lige-

som de tappre Stridsmand og Seierherrer, fortjent at vorde smykket med det h. Korsstegn paa Bryftet.

Korset paa Dit Bryst være endvidere Dit Haabs Stjerne. Saalænge som Du elsker Korset, vil Haabets Stjerne ikke gaae ned. Stjernen kan sandelig ofte blive formørket af dette Livs Sorger; men har Du en fast og inderlig Tillid til det h. Kors, saa kan Livets Smerte vel martre, men ikke tilintetgjøre Dig. Thi den Korsfæstede med Sin Almagt og algode Forbarmelse er Dig endnu nærmere end det h. Kors, Du bærer paa Dit Bryst. Der kunne komme Dage for Dig, hvor Du vil blive neddraget i den dybeste Sorg, hvor Du vil føle Dig saa arm og forladt, at Du vil kunne sige med Propheten: „Mit Døie er bleven træt af at see efter Hjælp.“ Naar da Dit Døie i denne Tilstand falder paa Korset, da vil det forekomme Dig, som om et Lys pludseligt opgik i Mørket for den trætte og forvildede Vandrer. Thi ogsaa det lille Kors, som er Din Bryd, har den h. Kirke omgivet med Trostens og det kristelige Haabs Indskrift. I Din Sorg vil Du bedst kunne læse og forstaae denne Indskrift; den indeholder de simple, men evig sande Ord: O crux ave, spes unica! (O Kors, vær hilset, vort eneste Haab!)

Elfter Du altsaa, og bærer Du, kristelige Jomfru og Moder! Korset som Din høieste Bryd, saa hilse det baade i Glædens og i Sorgens Dage som Dit Haabs Stjerne. Kirken synger ikke omsonst: spes unica! (d. e. Du eneste Haab!) Hvormange Slægter har den ikke seet drage forbi, i hvormange dybt bekymrede og blødende Hjerter har den ikke stuet! Ja, den har seet Menneskebornenes Laarer at flyde strømmeviis. Ved alle disse Erfaringer lader den uafladelig hver Langfredag denne sin skjønne Sangs Toner gjennemtrænge Verden; ved Menneskenes Taarestrøm synger den som en trøstende Moder: O crux ave, spes unica! Den har derved gydt lindrende Døie i de brændende Saar. — Saa ofte Du nu seer paa Dit Kors, saa erindre Dig denne Sang! — Men maaskee overseer Du det lille Kors og dets Indskrift, fordi Dit Døie er blendet ved Glædsen af Din Ungdoms Foraarsol. Det er ikke godt. Thi i Dine Ungdomsaar afverle Solkin og Regn ligesom om Foraaret. Har Du i Dine lykkelige

lige Dage glemt Dit Kors ved Solens Straaler, saa vil Du maaskee meget snart komme til at søge efter det, naar Smerternes Mørke indhyller Dig. I Sorg og Glendighed vil Du glæde Dig over at Korset er fæstet paa Dit Bryst. Mange skjøne og glimrende Forhaabninger flyve Dig forbi, liig Drømmebilleder; Du søger Dit Livs Kalb snart paa denne, snart paa hiin Maade, men Virkeligheden bringer Dig ikke sjældent netop det Modsatte. Da seer Du iblandt alle Dine forhaabningsfulde Drømme det gyldne Kors som Din eneste Haabets Stjerne; og ligesom man undertiden kan finde en Diamant mellem Ruiner, saaledes vil ogsaa Du glæde Dig, naar Du efter alle Livets Stusselser har gjenfundet Korset som Din Trøst. — Skue ind i Dit Hjerter og lad Dit Liv tale. Du sølte Dig lykkelig ved Dine Forældres Side, og hvor bitterlig græd Du ikke snart efter ved Din Faders Liig; allerede tidlig havde Du efter Verdens Mening gjort Din Lykke; men hvor haardt blev Dit Hjerter truffet, da Din jordiske Lykkes Sol saa hurtig gik ned! I Din Ungdom blev Du opdragen i Rigdom; men en mislig Skjæbne hjemsogte Familien med ødelæggende Haand, saa at Du maatte fortjene Dit Brød i Dit Ansigt's Sved. Dette og saameget Andet, som jeg ikke kan sige Dig, ere strandede og stufede Forhaabninger. I Dine tomme Hænder blev Intet tilbage, undertagen Korset. Men saa ofte som Du med et kristeligt Sindelag pryder Dig med Korset, bryder ogsaa Dit Haabets Stjerne pludselig frem igjennem Mørket: O crux ave, spes unica! — Men har Du endnu ikke erfaret alt dette, saa vent endnu kun en kort Tid, thi Smertens Sværd er maaskee allerede opløstet, for at ramme Dit Hjerter. — Maatte da ogsaa en gylden Haabets Stjerne tindre Dig imøde i Dit gyldne Kors.

Men Du, kristelige Moder! forstaaer maaskee bedre den Indskrift, som Kirken har skrevet om Korset. Allerede ofte er Dit bedrøvede Die salbet paa Korset, og naar Du om Morgen har villet pryde Dig dermed, sukke Dit Hjerter det sande Ord: spes unica! af, Jesu Kors, mit eneste Haab! Thi hvo skal lindre Din Smerte over Dine Børn, Din Grammelse over Din Mand, Dine næsten nedtrykkende Sorger for Din Familie, og den nagende Hjertekummer, som kun Gud og Du

skjender, — hvo Andre end denne Smertens Mand, Jesus Kristus paa Korset! Derfor er ogsaa Hans Billede Dig saa kjær; thi meer end eengang er Haabets og Trostens Stjerne alene gaaet op for Dig i Korset. Du maa ikke sjerne Korset fra Dit Bryst; det er blevet Dig en tro Staldbroder paa Din Smertensvandring gjennem Livet. Ophør derfor heller ikke i Fremtiden med at bære Korset; thi i det alene er Frelse. Sørger Du som Moder, græder Du som Enke, saa flygt til Korset; saa ofte Du pryder Dig med Korset, betragt med Tillid den Korsfæstede's Saar, og Branden i Dit Hjertes Saar vil snart blive lindret. Fæster Du Korset som en Pryd paa Dit Bryst, saa tænk: „Jeg er fæstet til Korset med Kristus, men jeg skal ogsaa snart seire med Ham, den Korsfæstede.“

Hilser Du i Korset Dit Haabets Stjerne, saa vil ogsaa det samme Kors snart antænde Kjærlighedens Ild i Dig. Du bærer Korset af Guld, og ikke sjældent ere kostbare Edelstene indfattede i det gyldne Kors. Men Guldet skal være Dig et Sindbillede paa Kjærlighed, og Edelstenene, som ere indfattede i Guldet, erindre Dig om de Dyder, som Du skal udøve i og af h. Kjærlighed til Din korsfæstede Frelser. Ligesom Guldet er det kostbareste Metal, saaledes er Kjærligheden den høieste af alle Dyder. Det er denne h. Kjærlighed, som søger sin Roes i Korset og glæder sig ved Smerten, hiin Kjærlighed nemlig, som ved den Helligaand er udgydt i vore Hjerter. Lad altsaa det gyldne Kors paa Dit Bryst antænde den guddommelige Kjærlighed i Dit Hjerter. Efter den h. Bonaventura's Ord skal ethvert Blik paa Korset være en gloende Piil, som saarer Hjertet. Vil Du altsaa bære Korset som Din høieste Pryd, saa søg daglig at opvække Korsets h. Kjærlighed i Dig. Da vil Du have nogen Liighed med hine Helgener, hvis Hjerter fortæredes af Kjærlighedens flammende Ild. Naar mange smaa Gnister komme sammen, saa bliver snart deraf en Flamme. Saa gid da, at den guddommelige Kjærligheds Gnist ogsaa maa tændes i Dig, saa ofte som Du seer Korset og om Morgen pryder Dig dermed. Naar Du tager Korset paa, saa tænk paa den h. Bernard's Ord: „Den Sjæl, som vil nærme sig selve Frelseren,“ siger denne den guddommelige Kjærligheds

Mand, „maa først kysse det h. Kors, d. e. rens sine Begjærligheder og fatte den Beslutning, at løsrive sig fra Verden og dens Daarstaber, og derefter aflægge de onde Tilbøieligheder, for endelig i inderlig Kjærlighed at forene sig med det høieste Gode.“

Christelige Jomfru og Moder! I ville føle Eder uendelig stærke, naar Korsets Kjærligheds guddommelige Flamme brænder og luer i Eders Hjertes. „Thi Kjærligheden overvinder Alt.“ Du vil føle Verdens Smerte, men Kjærligheden til Gud vil betage dens Bitterhed. Men hvor Guds Kjærlighed er i Hjertet, der boer den Helligaand, og den Helligaand opfylder Hjertet med Fryd og Salighed. Det gylde Kors, hvormed Du pryder Dig, være Dig altsaa et dagligt Minde om og Sindbillede paa den guddommelige Kjærlighed. Ligesom Du altid bærer Korset, saaledes bevar ogsaa stedse Kjærligheden i Dit Hjerte, og af sig selv ville da alle øvrige Dyders Gødelstene komme til at smykke Din Sjæl. See altsaa, hvilken herlig Pryd Korset er for Dig, hvor stor og dyb en Betydning det har for Dig, hvor mange, hvor rige og helbringende Lærdomme det giver Dig, og hvor herligt det kan pryde Dit Legeme og Din Sjæl; og naar Du fremdeles bærer det, saa erindre Dig dette, og lad det h. Kors i Dit hele Liv være Dit Hjertes skønneste Pryd, Din høieste Ære og Din inderligste Kjærlighed!

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. Irvingianerne begynde allerede i Berlin at tale i forskjellige Tungemaal. Der er nylig forekommet flere høist besynderlige Exempler paa denne uventede Talegave, hvori navnlig en gammel Jomfru udmærker sig. Fra Glasgow i Skotland berettes en lignende forunderlig Kjendsgjerning. I en af de neværende Aviser læser man følgende Annonce: „Den høie Adel, Borgerskabet og Publicum i Glasgow underrettes ærbødigst om, at Frøken Fox af Rochester i Nordamerika med det Første agter at besøge denne By, for at have den Ære at holde sine Mandemøder eller Samtaler med Sjælene. Frøken Fox roser sig af den Anerkjendelse, hun har modt hos 4 Milioner i de Forenede Stater. Det var hende, som opbagede den berømte Rochesterste Bank og Mandebankeriets Videnskab, og som ved

Borbdandsen forskaffede Meddelelser fra det himmelske Rige. Hendes Kjendskab til Sjæle- og Mandelæren har sat hende istand til, ved Bink fra Mandeverdenen, at forudsige Hertugen af Wellingtons Død, Storbritanniens Alliance med Frankrig, samt de enkelte Omstændigheder ved den nærværende Krig. Fremtidens Hjemmeligheder, de begravte Hedenfarnes Tilstand, ethvert menneskeligt Væsens Bestemmelse, Europas Skjæbne, Ruslands Fremtid, Czars Død, ere Gjenstande, hvorom Enhver kan faae fornøden Oplysning hos hende. Til de store og gode Mænds Mander, der beredvilligen svare paa Frøken Margarethe Fox's Spørgsmaal, henhøre Sesostris, den h. Chrysofotomus, Confucius, Socrates, Gregor VII., Dante, Keiser Liberius, den h. Alexis (!), Julius Cæsar, Karl den Store, John Knox, Shakespeare, Napoleon, Melancthon, Henrik IV., Anna Boleyn, Washington, Benjamin Franklin og Robert Burns. — Entreen koster: 1 Guinee.“ — Denne Bekjendtgjørelse tjener idetmindste til at give os Europæere et Begreb om, hvad Pigerne lære i en nordamerikansk Nigefskole!

Skotland. I intet Land i Europa optraadte Kirkespliden i det 16. Aarhundrede med en saadan Hefstighed og havde saa ulykkelige Følger, som i det fordums Kongerige Skotland. Med eet Slag og i en meget kort Tid sonderbrød den dersteds det kongelige Sceptrer og den bisskoppelige Mitra, plyndrede de ærværdige Kirker og de gamle Abbedier, hvis Ruiner (varigere end de efter dem opførte Bygninger) endnu vidne om de katholske Forsædres Tro. De, som dengang uøvede en saadan Vandalisme, tænkte visstnok ikke, at disse Ruiner atter vilde rejse sig efter tre Aarhundreders Forløb. Og dog forholder det sig saaledes: Helligdommens adspredte Stene sammenføie sig atter lidt efter lidt og Herrens Tempel opbygges paa ny. — Endnu for nogle Aar tilbage saae man ikke et eneste Kloster i hele Skotland, hvis Indvaanere ikke havde anden Forestilling om geistlige Ordener, end den, de havde hentet fra Romaner eller fra deres fanatiske Historieforfattere endnu fabelagtigere Bøger. Man maa altsaa ikke forundre sig over, at Scotterne havde Afsky for de geistlige Ordener. Man behøver kun at erindre sig Aaret 1853, da Scotterne endnu overtraf Englands Beboere og det protestantiske Partii i Irland i Forbitrelse i Henjænde til den Understøttelse, som det lod tilkomme det i Parlamentet foreliggende Lovudkast angaaende Visitationen af de katholske Nonneklostre. Petitionerne til Gunst for dette Lovudkast indløb forholdsvis talrigt fra Skotland, og selv den quindelige Deel af Befolkningen deltog meget talrig deri. Men lykkeligtvis strandede Fanatikernes Plan paa Grund af uforudsete Om-

stændigheder; og nu læser man i de skotske Aviser ikke mere det mindste Ord mod Klosterne. — Denne, om end maaskee ikke indre, men dog idetmindste ydre Forandring hos Protestanterne i Storbritanien, skriver sig fra Krigen mod Rusland og Alliancen mellem Frankrig og England. De barmhjertige Søstre fra Frankrig, hvis Dydfærdighed ved at pleie de Choleraopgyggede og Saarede af den orientalske Armees, har vakt hele Europas Berundring, have tillige virket i de tre forenede Kongeriger til Gunst for deres Søstre. Protestanterne maage nu erkende, at Nonnerne dog gjøre nogen Nytte, og at de ulykkelige engelske Soldater vistnok havde større Udsetelse til at gjenvinde deres Sundhed, dersom de, ligesom deres Allierede, havde den Lykke, at blive pleiede af barmhjertige Søstre. Dette indsees nu fra alle Sider i den Engelske Regjering, uden at turde frygte for Fanatikernes Modstand, kunde andrage hos de katolske Biskopper om, paa Statens Bekostning at sende saamange Søstre som kun muligt til den orientalske Armees HOSPITALER. Denne Dydfærdighed til de katolske Klosterordeners christelige Kjærlighed, denne Anerkjendelse af deres Dyder og Gavnlighed, er en tilstrækkelig Gereserklæring for disse fromme Dvinder og Katholikerne overhovedet, til Erstatning for de mangehaande Bagvaskelser, som under Fordømmes og Uvidenheds Indflydelse, i saamange Aar ere blevene udøste over disse vor Kirkes helligste Institutioner. — I Skotland gives der for Diebliffet fem Klostre. Det ældste stiftedes i Edinburg i Aaret 1835 af den nuværende apostoliske Vicar, Mr. Gillis; dets Formaal er Ungdommens Dydragelse. — I de sidste Aar stiftedes to andre Klostre i Glasgow og et tredje i Nærheden af denne By. Dette sidste Kloster er bestemt for „Nonnerne til den gode Hyrde“ og optager bodfærdige Dvinder uden Hensyn til Stand og Religion. Dette Kloster har man en Hr. Montah de Castair's Gæmildhed at takke for; først for nogle Aar siden gif han over til den katolske Kirke og skjenkede 10,000 Rbd. dertil. — Af de to andre Klostre er det ene for de barmhjertige Søstre, som besørge Ledelsen af et Waisenhuus; det andet Kloster er for Franziscanerinder, som holde et Pensionat for Børn af Middellassen. Disse to Klostre beskæftige sig desuden med at undervise fattige Børn; de holde Skole baade om Dagen og om Aftenen i de talrige Capellskoler, som, takket være Biskoppen af Glasgows uforlignelige Energie og overordentlige Nidkjærlighed, formere og forøge sig i alle Dele af denne blomstrende By. Om Søndagen meddele de ikke mindre end 2000 unge Piger Religionsundervisning. — Et femte Kloster endelig blev grundet for kort

siden i Inverness, Hovedstaden i det skotske Høiland. — For omtrent to Aar siden nedsatte „Oblaterne til den h. Jomfru“ sig, under Walter Scotts Svigersøns, Hr. Hope af Abbotsford's Protectorat, uden at møde mindste Modstand, samt til stor Forundring for Indvaanerne i Galashiels, en lille Fabrikstad i det sydlige Skotland. Omendstundt ingen Præst har været paa dette Sted siden Reformationen, dannede der sig dog snart en anseelig Menighed; Resultaterne overgaae alle Forventninger.

Irland. Fornylig traadte den forhenv. protestantiske Geistlige, G. Brasnells Kone over til den katolske Kirke; hun afslagde den Tridentinske Troesbekjendelse for den høiærv. Hr. Collier i Patheimes. For to eller tre Aar siden afslagde hendes Mand den katolske Troesbekjendelse under følgende besynderlige Omstændigheder. Forinden han frasagde sig Protestantismen, begav han sig til sine Colleger Anderson og Beaff i Leicester, og meddeelte dem sin Hensigt. Meget bestyrkede over at erfare denne ubehagelige Nyhed, afnødte de ham det Løfte, at han skulde opsætte dette vigtige Skridt idetmindste i 18 Maanedes, idet de tilføiede, at de, hvis han efter denne Tids Forløb vedblev sit Forsæt, ikke skulde lægge ham nogen Hindring i veien. Men Guds Forsyn ledede det saaledes, at begge disse tvende Herrer bleve selv længe før dette Tidsrum optagne i den katolske Kirkes Skjød og snart derpaa indviede til katolske Præster! — Indvielsen af den nyopbyggede katolske Kirke i Koscreevor fandt Sted ved den høiærv. Biskop Dr. Blake. Flere Biskopper og en betydelig Mængde Geistlige hævdede Fjendskaben ved deres Nærværelse; i mange Aar har en sliq Høitidelighed ikke fundet Sted i Koscreevor, hvorfor den ogsaa gjorde et dybt Indtryk paa alle Tilstedeværende.

— Den 14. Nov. f. A. aabnede Dr. Newmann Irlands katolske Universitet, hvis Rector han er, med en Tale for en talrig Forsamling, som bestod af Dublins mest indflydelsesrige Katholiker. Længe før den bestemte Tid vare Universitetsbygningens store og prægtige Sale opfyldte af Kirkens Dignitarier, de fornemste Kjøbmænd, Lærde og Studenter o. s. v. Alle lagde den mest levende Utaalmodighed for Dagen efter at høre den udmærkede og lærde Rector. Menneftemængden tiltog med hvert Diebliff, saa at ikke alene Forsamlingsalen, men ogsaa de tilstødende Rum i bogstavelig Forstand vare fyldte. Biskoppen af Dsforv, Biskoppen af Droncores' Coadjutor, Biskoppen af Bombay, Vicerectoren: Dr. Leashy, Erkediacon Hamilton og mange andre Geistlige overværede denne Høitidelighed. Dr. Newmann blev ved sin Intrædelse modtagen med levende Bisald, og flere Gange blev hans ud-

mærkede Tale afbrudt ved Bifaldshyttringer. Efterat han udførligen havde omtalt Forbindelsen imellem Videnskaberne og det academiske System, sluttede han sit Foredrag med følgende Ord: „Mine Herrer! jeg ønsker Dem til Lykke med Deres ædle Foretagende, som De saa lykkeligen have begyndt. Jeg har først hørt tale derom, da den h. Stol havde meddeelt sit Samtykke; men jeg har ikke tvivlet et Dieblit om dets Skjæbne, fordi Rom har bifaldet det. Jeg vil maaffee ikke leve længe nok, for at være Vidne til dets velsignelsesrige Følger og Resultater; men min Lillid til Fremtiden vil ikke svækkes derved; thi jeg veed, at Udførelsen af et saa vigtigt Værk er møjsommeligt, og at, jo større Velgjerningerne ere, desto større Vanffeligheder træde der dem imøde.“ —

Frankrig. D. 23. Oct. fandt en opløstende Høitidelighed Sted i Cherbourg, nemlig: Skibsdrengenes første Communion paa Østersøflaaden. Sognepræsten havde beredvillig indrømmet Kirken til dette Diemed. Foran Choret var opreist et Alter; Kirken ligger ved Strandbredden; tidligere, da de nye Bygninger endnu ikke vare opførte ved Strandbredden, naaede Bølgerne næsten op til Kirkens Mure. Allerede i Forveien vidste man, at Viceadmiral Parseval-Dechenes, Contreadmiral Penaud, de fleste Skibschefer og Officierer vilde deeltage i denne Høitidelighed. Sopraæcten havde commanderet en Kredsragt af Marine-Infanteriet, et Musikeorps og talrige Linietropper til denne Høitidelighed. Desuden havde Stadens mest ansete Indvaanere indfundet sig i Kirken, som var aldeles propfuld af Mennesker. De unge Communicanter, over 300 i Tallet, af hvilke Nogle for første Gang traadte hen til Herrens hellige Bord, Andre derimod for at erhverve Jubilæums-Afsladen, antom fra Rheden omtrent Kl. 8, ledsagede af deres Officierer og Skibspræster. De Øvrige fulgte dem i en ringe Afstand. De mange Mennesker i Kirken, som vare meget forskjellige i Henseende til Alder, Rang og Uniform, udgjorde i Birtelighed en ærefrygtfuld Forsamling. Fra Admiralen ned til Matroserne, saae man i deres Ansigt Udtrykket af en faderlig Omhed for deres Skibsdrenge; især straalende Skibspræsternes Dine af Glæde. De vare 12 i Tallet og sadde i Choret. Naar man, som de havde gjort, i otte Maaneder giver Religionsunderviisning, midt under Skibsfartens Besværligheder, under Jorden fra Bomarsund og under skrækkelige Sygdomme, da har man vistnok Aarsag til at glæde sig i Gud, naar man høster Frugterne af en saadan apostolisk Virksomhed. Før og efter Communionen holdt Abbé Coquereau to korte Taler. Ligesaa mange Dreng, der modtog den h. Communion, ligesaa mange lykkelige

Familier vare der. Den, som boer blandt Kystbefolkningen, veed, hvormange Velsignelsesønsker fattige Modre have udtalt over Keiseren, fordi han atter har anfat Geistlige paa Krigsskibene, og saaledes beskytter deres Børns hellige Tro. Naar tidligere et Barn affeilede med vore Skibe, saa var hans Tro, trods Skibschefernes Omhu, udsat for en stor Fare, fordi Underviisningen og Gudstjenesten mangede ombord. Fromme forlode de det faderlige Huus, og naar de vendte tilbage, forstode de enten ikke mere at bede eller de vilde det ikke. Hvilken Forskjel imellem nu og før! Statens Skibe — som Folket selv siger — ere nu for Folkets Børn den bedste Skole for Lydighed, Mod, Ære og Religion. — Efter Bønnen: Domine salvum fac imperatorem! (Herre, beskyt vor Keiser!), som blev sungen med særdeles Taknemmelighedsfølelse, gik Drengene atter ombord, hvor der ventede dem et Festmaal, — et nyt Beviis paa deres Chefers kjærlige og faderlige Omhu.

Afrika. Den for Central-Afrika i Chartum af Provicar Dr. Knobler grundlagte Mission, glæder sig ved en herlig Dpblomstring; ligeledes tiltager Arbejdernes Antal i disse høist tornefulde Dele af Herrens Biingaard, idet flere Præster og Lægfolk fra Tyrol endnu i afvigte Sommer have indskibet sig, for at bære Troens Lys hen til Sandørkenerne. Efter en Beretning fra Tyroler-Missionæren Gostner, af 27. Aug. f. A., befinder denne sig vel, saavel som Dr. Knobler, der ved Brevets Afsendelse netop var ved at udarbejde en lang Beretning om „den hvide Flod“. I Missionskolen i Chartum befinde sig for Dieblippet 25 Børn, hvoraf Fleertallet allerede ere døbte, og som alle gjøre gode Fremskridt. Missionærene leve endnu i Forbhytter, og det vil endnu vare 2 Aar, inden de faae andre Boliger. Interessant er det, hvad Gostner fortæller om den gamle Sect, som kaldes de koptiske Christne, om deres Kirke, Præster og Erkebiskop i Chartum. Dybt religiøst Forsald, grov Uvidenhed og Stivindethed ere Særtegnene paa denne monophyitiske Sect i Afrika, saavel som paa dens Søster i Asten. Hr. Gostner kunde, ved sit Besøg i den koptiske Kirke, som er et meget stort firkantet, ved et Skillerum i to Dele deelt Bærelse, slet ikke kjende Erkebisppe, saa pjaltet og ureen saae Manden ud. Først efterat han havde kastet en sort Kappe, der var fuld af store Gadedanst, om sig, holdt han ham for en Præst. At han var Erkebiskoppen, maatte han selv sige. Hans Bopæl fandt han skiden, uden al Indretning eller nogensomhelst Bog. Om Præsterne skriver Gostner, at de formelig blive pressede, ligesom tidligere Matroserne. Den første den bedste Striber, Haandværker eller anden Ar-

beider paagribes i Tilfælde af Mangel, og holdes saalange indespærret, indtil han godvillig lader sig indvie til Præst. Underholdningen for Kone og Børn bestaaer i Indtægterne for deres præstelige Functioner, med hvilke man omgaaes meget simonistisk, samt i Collecter. De ere meget uvidende, og kunne i Regelen, med Undtagelse af deres Messe, som de have lært udenad, hverken læse eller skrive. I Kirken ved Gudstjenesten, skal det, efter Dienvidners Beretninger, gaae meget galt til. Under Prædikenen raaber den Første den Bedste: „Det er ikke sandt! Du er en Løgner, hold Mund“ ic. ic. og under den øvrige Gudstjeneste skriger snart den Ene snart den Anden: „Hør dog engang op, Du Dagdriver!“ En Missionær har engang seet, da de forlode Kirken, at de Alle gnavede paa Brødstumper. Paa Spørgsmaalet om, hvad det var, fik han til Svar: at de communicerede!! At det just ikke seer godt ud med dette Folks Sædelighed, lader sig let tænke, da ovenikjøbet Fleertoneriet hersker iblandt dem. — Af et ældre Brev fra en Lægbroder ved Missionen, dat. Alexandrien, hvor Provicaren opholdt sig i Sept. Md. 1853, for at modtage nye Medarbejdere, uddrage vi endnu følgende Sted: „Under vort sytten Dages Ophold i Alexandrien ankom de 3 Pilgrimme: Hr. Maier af St. Pölten, Hr. Dr. og Professor Kerschbaumer af St. Pölten og den høiarv. Chorherre Hubinger af St. Peter i Wien, der til Taksigelse for Hs. Majestæt Keiser Franz Josephs Helbredelse foretage en Balsfart til det hellige Land, paa deres Hjemreise hertil fra Syrien. De bleve ikke lidet glade over, at træffe de høiarv. Missionærer der, men de bleve det endnu mere, da Provicaren selv overraskede dem med et Besøg i Dvarantainen. Ogsaa den østerrigste Fregat Bellona ankom hertil fra Smyrna og løb under Kanonerens Torden ind i Havnen. Neppe havde man paa Fregatten erfaret Dr. Knoblechers Nærværelse, førend Fregattens Chef og Capellan bærede ham med et Besøg. Han maatte paa almindelig Forlangende pise ombord. Skibscapellanen modtog ham ved Strandbredden i et festligt smykket Fartoi og ledsagede ham igjennem Havnen med heist Flag. Officiererne og hele Mandskabet paradere, og den ærede Gæst modtoges med Salut, da han betraadte Dækket. Denne offentlige Gæsbetvilling, som en østerrigsk Authority viser Chefen for vor Mission i en fremmed Verdensdele, beviser, at hele Østerrig indstaaer for vor h. Religions Fremme i disse Lande, og maatte her gjøre et ikke ringe Indtryk paa de øvrige Magters Repræsentanter.“ —

Amerika. Den katholske Kirkes vidunderlige Udbredelse i de nordamerikanske

Fristater maa opfylde ethvert katholsk Herte med inderlig Glæde. For et halvt Aarhundrede siden lignede vor hellige Kirke i denne Verdensdele Sennopsforntet i Evangeliet, og nu er deraf allerede opvoeret et stærkt Træ, under hvis Grene 3 Millioner Katholiker boe. Siden Aaret 1789, da Bispedømmet Baltimore blev oprettet, ere 43 nye Dioceses og et apostolisk Vicariat grundlagt; de fleste af dem i de sidste ti Aar. Præsternes Antal beløber sig til 1500, Kirkernes til 1,545 og Missionsstationernes til 627. Men hvor ringe Arbejdernes Antal er i Forhold til Wiinbjergets Størrelse, sees deraf, at disse 1500 Præsters Birketreds udstrækker sig til et Fladerum af 132,000 □ Mile; betænker man, at hele Europa kun tæller 155,000 □ Mile, saa kan man let slutte sig til Missionspræsternes enorme Anstrengelser i Amerika.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 18. Febr. — Søndag Dvinqvagesima. — Broderskab. — Dagens Epistel: 1. Cor. 13, 1—13. — Evangel.: Luc. 18, 31—43. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe — Kl. 10 Høimeffe med Prædikenen paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk. —

Onsdag d. 21. Febr. — Afkeonsdag. — Dagens Epistel: Joel 2, 12—19. — Evangel.: Matth. 6, 16—21. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 9 stille Messe. — Kl. 10 Afseidelse og derefter Høimeffe. —

Alle 40 Søgnebage fra Afkeonsdag indtil Paasfesøndag ere befalede Fastebage til Erindring om Jesu Christi 40 Dages Faste (Matth. 4, 2.).

Hver Søgnebage om Form. Kl. 7, 7½ og 8¼ feires en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sacramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sacramentalste Velsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sandet.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thestaf. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 8.

Søndagen den 25de Februar.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoire. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Nogle Bemærkninger om Skriftemaalets Nødvendighed og Nytte.

Om Skriftemaalets Nødvendighed end ikke fulgte af Herrens Ord til Apostlene og sammes Efterfølgere i Præstedømmet: „Hvem I forlade deres Synder, dem ere de forladte, og hvem I lade beholde dem, dem ere de beholdne!“ — (hvilket dog i Virkelighed er Tilfældet, da det fornuftigviis ikke kan tænkes, at Frelseren har overladt Tilgivelsen eller Ikke-Tilgivelsen til Apostlenes og deres Efterfølgere, Præsternes, Vilkaarlighed; man maa meget mere antage, at Han har villet gjøre Tilgivelsen eller Ikke-Tilgivelsen afhængig af Synderens Værdighed eller Uværdighed; men uden at Synderen bekjender sine Synder, kan Præsten ikke erkjende hans Værdighed eller Uværdighed og følgelig ikke vide, om han skal forlade Synderne eller lade Synderen beholde dem) saa kunde man dog ved fornuftig Eftertanke let indsee, at Skriftemaalet eller Syndsbejendelsen er baade nødvendig og overmaade gavnlig.

Denne Skriftemaalets Nødvendighed vilde allerede være os indlysende, selv om ikke den christelige Oldtid udtalte sig saa klart derfor,

eller om ikke de hellige Kirkefædres overensstemmende Bidnesbyrd fra alle Aarhundreder forelaae for samme, om heller ikke den h. Clemens fra det 1. Aarhundrede (i sit 2. Brev til Corintherne), den h. Irenæus fra det 2. Aarhundrede (Lib. I. cap. 13. 11. 5.), Origenes fra det 3. Aarh. (Homil. 18. in Luc.), fremdeles den h. Cyprian (sermo de Lapsis), den h. Basilus fra det 4. Aarh. (in Resp. ad quest. 288.), og endeligen den h. Augustin, Leo og Gregor den Store fra det 5. og 6. Aarhundrede, tydeligt og klart havde udtalt sig om denne Gjenstand.

Synderen er syg paa Sjælen og trænger derfor til en Læge; han kan ikke hjælpe sig selv; thi deels indseer han sædvanlig ikke sin Sygdoms Farlighed, da hans Egenkærlighed forblinder ham, fordi han troer, hvad han ønsker, og fordi hans Saar er et indvortes; deels besidder han ikke tilstrækkelig Kjendskab til Lægemidlet. — Kun en Dvaakfalver vil foreskrive Lægemidler, førend han kjender Sygdomstilstanden. Den samvittighedsfulde Læge lader sig derimod først nøiagtigen underrette om Sygdommens første Begyndelse; ved forskellige Spørgsmaal forsøker han nøie efter Symptonerne og iagttager dem selv med et skarpt Blik; og først da foreskriver han Medicin og først da kan der ventes Hjælp. Først undersøger Lægen

Saaet, og først derefter forordner han den fornødne Salve. Vil den Syge ikke blotte Saaet enten af Undseelse eller af Egenindighed, saa har han sig selv at tilskrive, naar samme bliver ulægeligt. Ingen Sammenligning kan være mere passende, end at sammenligne Synden og Synderens Tilstand med en Sygdom. Synderen er den Syge og Præsten er, som Jesu Stedfortræder, Sjælelægen og Sjælesørgeren: „Viser Eder for Præsterne!“ det er Frelserens udtryffelige Befaling til de Spedalske og til alle Syndere, hvis Sjæle ere besmittede af Syndens Spedalskhed. Men hvorledes kan Lægen bedømme, hvad den Syge feiler, hvilke Midler der ere ham bedst tjenlige, hvad han skal gjøre eller vogte sig for, naar han ikke kjender Sygdommen eller veed, hvad Aarsagen til Sygdommen er, og hvor den har sit Sæde? Og af hvem skal han erfare dette, uden af den Syge selv, som føler, hvad der trykker ham og hvor han føler Smerten? Lægen kan jo ikke trænge ind i Patientens Indre, ei heller drage tilforladelige Slutninger af det saa ofte skuffende Ydre. Men naar Lægens Kundskab og Erfaring forenes med og hjælpes ved den Syges Aabenbarelse og Bekjendelse, naar begge gjensidigen komme hinanden til Hjælp, saa er det at haabe, at Lægen kan opdage og derefter ogsaa helbrede Sygdommen. Men uden disse Betingelser maa man befrygte Døden; thi Dvaxsælveren beroliger maaskee den farlig Syge, saa at denne ikke bruger de fornødne Midler eller ikke afholder sig fra skadelige Ting, og saaledes paadrager sig Døden; eller den samvittighedsløse og letfindige Læge fremstiller det ubetydelige Ildbeholdende som meget betænkeligt, og gjør det netop derved betænkeligt, idet han oppækker Frygt, som indvirker skadelig paa den Syges Tilstand. Han bruger maaskee urigtige, ja endog skadelige Midler, vil forstaae det syge Lem og lader derfor hele Legemet smittes, eller han amputerer det Lem, som endnu stod til at redde. Alle disse Misgreb vilde være forebyggede, dersom den Syge tilbørligen havde yttret sig om sin Tilstand, saa at Lægen derefter kunde have taget sine Forholdsregler.

Ligesaa nødvendigt det altsaa er, at Lægen kjender Sygdommens Tilstand, men som

kun den Syge selv kan beskrive ham, ligesaa nødvendigt er det, at Sjælelægen, Præsten, kjender Synderens Sjæletilstand, hvorom da ogsaa kun selve Synderen er istand til at give tilforladelige Oplysninger. Ja dette er endnu nødvendigere; thi Legemet's Læge kan lettere slutte sig til det Indre efter Symptomerne og adskille den kraftige Mands sunde Rødme fra den Svindsottiges Fieberødme, end Sjælelægen er istand til efter Synderens Udvortes at kunne bedømme hans indre Tilstand. Den onde Fjende selv forstaaer jo at paatage sig Stikkelse af Lysets Engel, og Ulvene forstaae meget behændigen at klæde sig i Faarekindet. Endnu nødvendigere for Sjælelægen end for Legemet's Læge, er det, at han nøie kjender den indre Tilstand, fordi Sjælens Sygdom er et dybtliggende, meget farligere og mere haardnakket og værre Onde, der tilmed ogsaa er vanskeliggere at opdage, end alle Legemet's Sygdomme.

Den vise og retfærdige Dommer sælder først en Dom, efterat han kjender Sagens hele Stilling, har hørt begge Parter og nøie har overveiet, hvad der kan siges for og imod; han gaaer hverken letfindigt, hurtigt eller partist tilværks. For den Regel: „Audiatur et altera pars!“ („Man bør ogsaa høre den anden Part!“) har alle Nationers Retsfølelse udtalt sig fra Arilds Tid. Til Sine Apostlers retmæssige Efterfølgere i Apostolatet, til Sine Præster, har den høieste Dommer overantvordet Nøglemagten, det Embede, her paa Jorden at dømme over Menneskenes Skyldighed eller Uskyldighed, over Menneskenes større eller mindre Skyldighed og Uskyldighed, over Straf eller Belønning. Jfr. Joh. 20, 21—23. Tor Præsten nu vel gaae anderledes frem, end man fordrer det af den verdslige Dommer? Hvorledes kan Præsten udtale Dommen „skyldig“ eller „ikke skyldig“, hvorledes kan han meddele eller negte Syndstilgivelsen, Absolutionen, naar han slet ikke kjender den Sag, han skal dømme om? Vil kaarlighed tør dog allermindst finde Sted ved et saa vigtigt Anliggende! Og hvo skal eller kan give ham Oplysning om Sagen, uden Synderen selv, der her bør være sin egen Anklager? Thi hvormange hemmelige Synder gives der ikke, som kun Gud og Gjerningsmanden vare Vidner til! Hvormange Tanke-Synder

gives der ikke, medens Mennesket ikke kan see ind i Andres Hjerte! Og er ogsaa selve den onde Gjerning aabenbar, saa ere dog ikke de Omstændigheder aabenbare, som ledsage de Forbrydelsen og som forringede eller forstørrede dens Dødsfald, — saa er dog den Grad, i hvilken Synderen er mere eller mindre skyldig, Synden mere eller mindre tilregnelig, ikke aabenbar; ligesaa lidt er det aabenbart, om Synderen kjendte den moralske Lov, eller om han var i Uvidenhed om samme; ubekjendt er hans større eller ringere Bisald eller Samtykke i Synden, Hensigten og Bevægelsen til samme, og saameget Andet, hvorom kun selve Gjerningsmanden kan give Oplysning.

Skriftfaderen skal sælde en dobbelt Dom, nemlig over Synderens forrige Liv, over hans hidtil førte Vandel, saavel som over hans nærværende Tilstand, over Hjertets nærværende Stemning, over hans Selvbekjendelse, Anger og Forsæt og over hans Sindelag o. s. v. Og Skriftfaderen skulde kunne og turde sælde en Dom uden forudgaaende Anklage, uden Forhør eller nøie Underfølgelse! Det vilde være urimeligt!

Derjom Dommeren vilde gaae leifindigen tilværks og udtale sit „Skyldig“ eller „Ikke skyldig“ uden at have nøie Kundskab om Sagen, hvad vilde da Følgen blive? Den uskyldigt Dømtes hidtil slumrende Lidenskaber vilde derved opvækkes; Had til Dommeren og til den paa den Uskyldiges Bekostning uretsfærdigt Frikjendte, maatte Tvivl om en høiere guddommelig Verdensorden vilde opstaae hos den Krænkebe, og den frikjendte Skyldige vilde triumphere over Dyden og blive endnu dristigere i sit lastefulde Levnet. Vilde den Præsts Handlemaade, som frikjendte eller dømte Synderen uden Kundskab om sammes Værdighed eller Uværdighed (hvilken Kundskab dog kun kan opnaaes ved Gjerningsmandens Bekjendelse), og saaledes frikjendte eller dømte paa det Usikre, paa Slump eller efter Vilkaarlighed, ikke have lignende Følger? Frikjendte han uden Undtagelse alle Dem, som meldte sig til Skrifte, — iagttog han ved dette høist vigtige Anliggende kun den summariske Fremgangsmaade, saa vilde han dysse de Uværdige og Uduelige i en falsk Sikkerhed og

indgyde dem en formastelig Tillidsfuldhed, og heller ikke berolige de Værdige og vel Forberedte, fordi et saaledes forvaltet Dommerembede umuligen kunde vinde deres Tillid. En saadan Dommer vilde forhærde den kolde Jord til den haardeste Steen og fuldstændigt sonderbryde det knækkede Rør.

Vil en Lærer undervise med Held, saa maa han først vide, hvorledes hans Elevers Kundskaber og Dannelsestrin ere beskafne, hvad de allerede have lært og hvad de endnu ikke vide, for saaledes at udfinde det Punkt, hvor han kan begynde, for at udfinde den rette Plads, paa hvilken han med Sikkerhed kan opføre sin Bygning. De Savn og Mangler, som endnu forefindes ved Elevernes Dannelse, maae ikke forblive skjulte for Læreren, naar han skal tænke paa at afhjælpe dem. Han maa overhovedet nøie kjende de ham anbettede Elever, for ved Underviisningen at kunne betjene sig af den rette Methode og saaledes virke med Held og Lykke. Elevernes Evner, Dannelsestrin og Fornødenheder maa han gjen-nemsee, og, førend han begynder Underviisningen, maa han ved Spørgsmaal, Examination og Catechisation overtøye sig om dem; ellers bygger han paa Sand.

Vil Opdrageren arbeide med Held paa sine Disciples Uddannelse og Udvikling, saa maa han kjende hele det Menneske, som han vil danne, han maa kjende den gode Spire, for at kunne pleie den, og Ufrudet, for at kunne udrydde det. Han maa undersøge Træet, hvis Vært han som en omhyggelig Gartner skal fremme, saavel som, om Jordbunden er god, om ikke Mos bedækker Barken eller om Grenene ere angrebne af Krebs, eller, uden at tale billidligt, han maa gjøre sig bekjendt med sine Disciples Vildfarelser, Fordomme, Feil, Svagheder og Mangler, dersom han ikke vil rabe i Mørke og hvert Dieblik begaae et Misgreb. Discipelen maa lette Opdrageren dette Studium ved at skjenke ham sin Tillid; han maa vise sig saaledes som han er, holde sig fiern fra Hyllerie og Forstillelse og være aabenhjertig imod sin Opdrager.

Præsten er en Lærer, og Synderen er den med Uvidenhed, Selvfuffelse og Fordomme beladte Discipel, om hvis Tilstand den Geistlige kun kan overbevise sig ved Spørgsmaal og

Synderens oprigtige Svar, og paa hvem han kun kan indvirke, naar han kjender ham. Ellers ville hans Lærdomme og Formaninger ikke være fattelige, og han vil ikke træffe den rette Tone; hans Tale vil ikke gaae til Hjertet og hele hans Methode ikke passe paa dette Individ. Almindelige Forkrister, for Alle bestemte Foredrag ere ofte til ingen Nytte for den Enkelte. Netop det, som egner sig for denne eller hiin bestemte Person eller passer for enkelte Tilfælde, det skal Læreren foredrage.

Præsten skal fremdeles være en Mennekesopdrager; og kun der, hvor han gennemskuer den ham Anbetroedes hele Character, kan han røgte sit Kald med Held og Betsignelse; men dette er ikke muligt, dersom han ikke kommer i nærmere Berørelse med sin Discipel og ikke kan iagttage og udforske ham, eller dersom Discipelen ikke vil løfte Sløret, bag hvilket hans Ansigt er skjult eller ikke vil beslutte sig til at borttage den Larve, som skjuler hans enkelte Træk.

Ligesaa nødvendigt som det altsaa er, at Lægen kjender Sygdommen, at Dommeren kjender hele Sagen og Læreren Elevernes Lærv, for at kunne virke med Held, ligesaa nødvendig er Synsbevidsthed, det særskilte Skriftemaal for Præsten, for at han kan læge Sjælens Saar, foreskrive de passende Lægemidler, udtale sit „Skyldig“ eller „Ikke skyldig“, bedømme Synderens Værdighed eller Uværdighed, og give ham Lærdomme, Forkrister, Forholdsregler, tilkjende ham Løn eller Straf.

At paastaae, at Guds Søn vel havde givet Apostlene Magt til at forlade eller ikke forlade Synderne, men ikke gjort Synsbevidstheden til nogen Pligt, det vilde være det samme som at sige, at Dyrigheden havde ansat en Dommer med Fuldmagt til at fælde Dom uden foregaaende Undersøgelse.

Hvo, som vil have Hjælp, maa klage sin Nød, hvo, som trænger til Almisse, maa bede derom, og hvo, som behøver Trøst, maa aabne sit Hjerte. Hvo, som er indesluttet i sig selv, staaer ikke til at hjælpe. Det er ogsaa en ganske naturlig Trang hos Menneket at aabne sit Hjerte for en fortrolig Ven, og Byrden bliver mindre tung, naar en Anden hjælper os at bære den, ligesom Smerten efterhaanden forsvinder ved Taarer. Denne fortrolige Ven

er Skriftefaderen. Synden er en svær Byrde og Synderen er en Ulykkelig. Præsten har af sin Herre og Mester modtaget den vidunderlige Magt til at bortvælte den svære Steen fra Synderens Hjerte. Den Ulykkelige tør gjøre Regning paa Deeltagelse; thi Præsterne ere den Herres Tjenere, hvis Væsen er Kjærlighed. Synderen har ikke at befrygte, at Præsten skal misbruge hans Tillid; thi Skriftefaderen maa lade Hemmeligheden begrave med sig, og vilde man end med Magt aftvinge ham denne Hemmelighed, saa vil han hellere vælge den h. Johannes af Nepomuk's Skjæbne og offre sit Liv, end blive sin Pligt utro. Synderen kan være fuldkommen beroliget, naar han har gjort hvad han formaaede; thi har end kun en svag Dødelig absolveret eller friskjendt ham, saa har denne dog handlet i den høieste Herres Navn, og ikke blot erklæret ham, at hans Synder skulle være tilgivne, men han har selv virkeligen givet ham Synsbevidstheden. Derfor er Skriftemaalet saa trøstende. Sød og trøstende er den Bevidsthed: „Det Forbigangne er udslettet, Syndens Byrde er aldeles borttagen og ikke blot tildækket; Herrens Naade er atter bleven min Andeel; en skjøn Fremtid staaer mig aaben; jeg tør nu igjen nære det tillidsfulde Haab om at naae mit Maal — Himmelen! Maa jeg end altid virke med til min Frelse med Frygt og Bæven, saa forlader jeg mig dog paa den almægtige, himmelske Fader, Som giver den Svage Styrke.“

Skriftemaalet er meget gavnligt og heldbringende; thi det nøder os først til at gaae i os selv og at udforske vort Hjertes lønlige Underste; det fremmer Selverkjendelsen, dette første Skridt til Forbedring, hvilket vi ellers gjorde saa nødig og hvilket vi maafee ogsaa fremdeles vilde have opsat, hvis Skriftemaalet ikke drev os dertil. Skriftemaalet oppækker Dmngghed, som udspringer af Selverkjendelsen, og det er selv en fortrinlig Dvelse i Dmngghed, idet det koster vor medfødte Stolthed, der kun altfor gjerne ophøier sig og prunker med forsængeligt Glitter, stor Overvindelse at vise sig for en anden Dødelig i sin hele Nøgenhed og at vedgaae at man er et stakkels, syndigt Menneke! Denne Omstændighed har altid paadraget Skrifteanstalten

mange Fjender, nemlig dem, som tage Kjød og Blod paa Raad, som ikke ville aflægge deres høie Tanker om sig selv eller borttage Sminken, og som ikke ville bringe Selvovervindelsen, Selvfornegtelsen eller Selvberøvelsen noget Offer; men netop denne Omstændighed er det, som taler meget for Strifteanstaltens Guddommelighed og for dens i Sandhed kristelige Character; thi Dmtygheden er jo en kun Christendommen bekendt Dyd, og Dmtyghedens Opvækkelse en Opfordring, der udgaaer fra saamange ægte kristelige Sandheder; og kun i Kamp, i Overvindelse og i Kjødets Spøgelse ligger det med Guds Naade virkende Menneskes Hovedfortjeneste begrundet. — Skriftemaalet er imidlertid ikke noget Nedværdigende; thi jeg undertaster mig frivilligen en guddommelig Autoritet, som jeg virkelig anerkjender som saadan; jeg følger en Forfættelse, hvis Hensigtsmæssighed jeg klart indseer; jeg efterlever den høieste Herres udtrykkelige Befaling. Det vilde være en djævelsk Hoffærdighed, ikke at ville bøie sit Hoved for Gud Selv; men Skriftefaderen eller Præsten er jo slet ikke andet, og jeg erkjender og agter i min Skriftefaders ingen anden, end Guds, vor Frelseres Tjener, Redskab og Stedfortræder!

Skrifteanstalten er af uberegnelig Nytte. For denne guddommelige Dommerstol maa endog Fyrsten, som ikke kjender nogen Herre eller Dommer over sig, bøie sine Knæ. Her maa han høre Sandheden, som ellers Ingen vover at sige ham og som Smigterne med Flid skjule for ham; her siger Nathan: „Du er den Mand, som . . .!“ og den Døber tilraaber ham: „Det er Dig ikke tilladt at handle saaledes!“ Her hører Tiggeren, som er nærved at fortvivle om Guds Barmhertighed, lindrende Trøstensord, og med en Hjobs Sindelag forlader han Kirken. Fra denne Dommerstol erkjendes det for Ret, at Røvereren tilbagegiver det uretfærdige Gods, at Agerfareren renser sin Haand for de forældreløse Børns og Enfernes Sveddraaber, at Grefskjænderen og Forføreren, saa godt de kunne, tilbagekalde Bagvaskelsen og give Opriktning for den tilføiede Uret. Her maa Habet aflægges; Hævngjerrigheden tør ikke nærme sig dette Sted; først hedder det: ræk

Din Broder Haanden til Forsoning, og da vend tilbage for at faae Absolutionen og bringe Freden med hjem. Her foreholdes Egteskællens sin Ukjærlighed mod Hustruen, her indskræmpes Hustruen hendes helligste Pligter og her knyttes det løsnede ægteskabelige Bånd paany end fastere. Her bebuder Præsten Børnene enten Herrens Velsignelse eller Forbandelse. Her hører Forbryderen, som om Natten udvovede Mørkets Gjerninger, sin Dom; her rives Masken af Hyklerin. Her bliver Synderen forbedret og styrket. Her bliver saa mangen hemmelig Last og Forbrydelse forebygget, saa mangen gavnlig Anviisning givet til en from Livsvandel, Selvberøvelsen bliver fremmet, Angeren vaakt, det gode Forsæt styrket, Sæden udstrøet til tilkommende ædle Handlinger, Trodsigheden underkøjet, den Stoltes Foragtighed og Uværdighed for Guds Naasyn paa viist, Lysets endnu rygende Lande bliver næret og det knækkede Rør understøttet.

Vi slutte disse korte Bemærkninger med nogle skjønne Ord af den berømte katholiske Biskop Sailer, som i sit Værk: „Grundlæren der Religion“ S. 240—242, udtaler sig saaledes: „Det ligger i det menneskelige Hjertes Natur, at det søger en Ven, til hvem det kan betro sit Indre, ved hvis Raad det kan veiledes og ved hvis Kraft det kan styrkes og befries. Mennesket vil ikke bære nogen Byrde ene; og enhver Glæde, enhver Smerte, og enhver Synd er for det en Byrde. Det er den levende Christendoms Væsen, at Menneskenes Hjerter skulle enes i Kjærligheden til Gud og Menneskene og gjøres flidte til den fuldkomneste Harmonie. Og hvor dette Benskab er tilstede, der er Aabenhartighed, Meddelelse og Hjerteudgydelse. Det ligger i Naturen, at et af Synden ængstet Hjerte ikke kan alene hjælpe, raade, berolige og trøste sig selv i Syndstilgivelsens vigtigste Anliggende, for ikke at gaae partist og egenkjærligt tilværks, men ved en Vens Hjælp stræber det at blive bragt til Rolighed. Jeg siger: at det ligger i et af Synden ængstet Hjertes Natur. I denne Tilstand er en saadan Følelse meget naturlig. Sindet føler Syndens hele Tyngde! Absolutionen, som staaer i nøie Forbindelse med den foregaaende Aabenbarelse af sin egen syndefulde Tilstand, og er paa den anden Side forbunden med tilstræffelig Be-

læring, Beroligelse, Husværelse, Formaning, Advarsel og Straf, — den er en saadan Velgjerning for Syndernes Slægt, at jeg ikke kjender noget mere velgjørende Middel til at belære de Uvidende, berolige de Uengstelige, anspore de Dobne og rense de Urene, end den med Christi Aand udøvede Nøgle- eller Løsemyndighed; den er den Indstiftelse: at redde og frelse Menneskene!”

Kirkelige Efterretninger.

Italien. — Olivieri og Trinitarierne. — Bore Læsere kjende allerede af Skand. Kirketidende Nr. 4 og 28 s. A. Præsten Olivieri's fromme Foretagende. Han har nemlig gjort sig det til en Livsopgave, at kjøbe hedenske Negerbørn paa de orientalske Slavemarkeder, for at frelse dem fra den sorgelige Skjæbne, som truer dem, og for at uddanne dem til gode og rettskafne Christne. Men hvor skjønt man end ogsaa maatte finde dette Foretagende, saa var det dog kun et enestaaende Bærk af en enkelt værdig katholsk Præst, uden Udfigt til at samme vilde vedvare efter hans Død. Saaledes er det nu ikke mere. Som bekjendt havde Stifteren af den Munkorden, som kaldes Trinitariernes Orden, den h. Johann af Matha, født Aaret 1161 i Provence, i et Syn, som gav ham den første Impuls til denne Ordens Grundlæggelse, seet en skinnende Engel med et rødtblaat Kors, som udbredte Armene over to Slaver, af hvilke den ene var hvid, den anden en Neger. Saaledes finde vi dette hans Syn ogsaa afbildet lige indtil vore Dage. Ordenen havde ifølge deraf paa hine Tider, da Piraterne dreve deres skræffelige Haandværk at fange Europæere og at gjøre dem til Slaver, beskæftiget sig med at løskjøbe fangne Europæere af afrikanske Sørovere; i de senere Aarhundreder syntes det imidlertid, at der neppe mere gaves Leilighed for denne Ordens ædle Virksomhed. For omtrent 3 Aar siden troede nu en vis P. Andreas af den h. Agnes, i hiint den h. Ordensstifters Matha's Syn at finde en Betydning, som man hidtil ikke havde tænkt paa. Den ene Deel af Opgaven, nemlig at befrie de Hvite af Slaveriet, var saa temmelig opfyldt; men der fattedes endnu Befrielsen af de vantroende Negre, hvorpaa han meente at Synet ogsaa hentydede. Hans Bemærkninger bleve først

ikke paaagtede af hans Foresatte; men P. Andreas sønsede altid endnu derpaa. I Foraaret 1853 samledes Trinitariernes Generalscapitel i Rom; mod Slutningen af Mødet optraadte den fromme Pater og holdt en salsvesselsfuld Tale, hvori han skildrede Olivieri's herlige Bærk og anbefalede med Varme hele Ordens Deeltagelse i samme. Talen vakte almindelig Begeistring; det kom til Afstemning, og alle nærværende Fædre bifaldt Audragendet. Efter sit Dnsste blev P. Andreas eenstemmigt valgt til Olivieri's Coadjutor. — Og see! paa selvsamme Tid, uden at Fædrene vidste noget deraf, paadrog den h. Fader Cardinal della Genga, at begive sig til hine forsamlede Fædre og at underrette dem om, at det var hans Dnsste, at Olivieri's Bærk maatte blive forenet med deres Orden, for derved at sikkre dets Bestaaen og tillige at give det en videre Udbredelse. — Det lader sig ikke beskrive, hvor meget baade Trinitarierne og Cardinalen saavel som Paven selv forbausedes, da de erfarede deres mærkværdige Sammentraf i en og samme Beslutning, idet Generalscapitlet allerede havde besluttet netop det Samme, som den h. Fader havde havt i Sinde. Ligesaa stor var selve den ædle Olivieri's Glæde. P. Andreas af den h. Agnes har nu allerede ifjor begyndt sin Virksomhed med stort Held.

Saaledes har der paa eengang aabnet sig en rig og ny, og dog til dens Niemed fuldkommen sparende Virkesreds for en Orden, der ikke mere syntes at kunne opfylde sit oprindelige Formaal, — og en Virksomhed, som ikke alene kan bevare den for fuldstændig Opøsning, men som endog vil kunne føre den til en ny og herlig Blomstring. Det guddommelige Forsyns vidunderlige Indvirkning er umiskjendelig her. Saaledes vil da den fromme Olivieri's storartede Foretagende ikke gaae tilgrunde med hans Død; saaledes træder en fordom af det menneskelige Samfund saa høitfortjent Orden atter ganske ind i en Virksomhed, som aldeles svarer til dens oprindelige Stiftelse, og saaledes kan vor hellige katholske Kirke nære nye glimrende Forhaabninger om en rigelig Høst af Sjæle iblandt Cham's forvildede Efterkommere i Afrikas øde Sandørkener! —

— Sicilien har den Ure, at see sin Geistligheds Opoffrelse under Cholera-Epidemien hædret og belønnet ved een af sine Biskoppers heltmodige Død. Monsignor Prota, Biskop af Cefalu, som meddeelte alle de Cholerafyge, som ønskede det, Confirmationens h. Sakramente, er bleven et Offer for sin apostoliske Embedsiver, og har derved givet sin hele Geistlighed, sit Fædreland, ja hele Kirken et uforglemmeligt Bevis paa apostolisk Dyd, Mod og Dødsforagt!

Fra Orienten. (Katholiske Underviisnings- og Bølgjørenhedsanstalter i Orienten.) — Vor hellige. katolske Kirkes Underviisnings- og Bølgjørenhedsanstalter have allerede vundet stor Udbredelse i Orienten og de ere endnu i stadig Fremværet. Den kristelige Kjærlighed gjorde den første Begyndelse til at omvende Orienten. Iblandt de forskellige Munke- og Nonne-Ordener have isærdeleshed Lazaristerne og de barmhjertige Søstre udfoldet en velsignelsesrig Virksomhed. Lazaristernes første Anstalt blev stiftet i Aaret 1774 i Constantinopel. De nedsatte sig i Galata ikke langt fra Pera-Porten. Fra den Tid bleve de paa deres Poster trods allehaande Besværigheder og Forsølgelser. I Aaret 1822 vare de endnu kun tre; men nu have de alene i Constantinopel to Anstalter: det pragtfulde Collegium i Bebek ved Kysten, omtrent $\frac{1}{2}$ Mil fra Constantinopel, hvor en talrig Ungdom erholder en meget omhyggelig Opdragelse, samt et særskilt Missionshuus. — De barmhjertige Søstre have tre Huse i Constantinopel. I det første af disse bestinde sig 38 Søstre; de bestyre et Pensionat med 100 unge Piger, et Waisenhuus, hvor 130 fattige Forældreløse finde Opdragelse og lære forskellige Haandarbejder; desforuden holde de Skoler for Børn, som ikke boe i Anstalten; en Underviisningsanstalt for Ikke-Katoliker, der ville træde tilbage til den katolske Kirke; en Anstalt for Hittébørn og endelig Arbeidsstuer for 400 Børn. Tillige bestyre de et Apothek, og uddele daglig Medicin til mere end 400 Syge. I det andet Huus er der 12 Søstre. De bestyre det franske Militair-Hospital, hvor Syge af alle Nationer og Religioner forpleies. Desuden bestyre de endnu Skoler og Arbeidsstuer, som daglig besøges af meer end 300 Børn. — Endelig have Søstrene paa den asiatiske Kyst en Anstalt, hvor tre af dem lede en Agerdyrkningscolonie af Hitté- og Waisenhuusbørn. Lazaristerne og de barmhjertige Søstre understøttes i deres Arbejder i Constantinopel, saavel i Galata-Dvarteret som i Pera, nemlig 1) ved Skolebrødrene, der uden Betaling undervise et betydeligt Antal Børn uden Hensyn til Alder, Nationalitet og Religion; de lære deres Disciple tillige det tyrkiske og franske Sprog; 2) ved flere Conferenser af Vincentiusforeningen. Den første Conferens stiftedes af Eugen Boré. De holde deres Forsamlinger i Lazaristernes store Sal. Dens Medlemmer ere forstørstedelen Franskmænd; de understøtte over 500 Familier. — I Smyrna i Asten have Lazaristerne to Huse: Collegiet Sacré Coeur, som de selv have stiftet, og Propagandacollegiet, som Brødrene af Picpuselskabet aftraadte til dem i Aaret 1845. — Desuden have de

barmhjertige Søstre tre Huse i Smyrna. I det første Huus er der 22 Søstre; de bestyre, ligesom dem i Constantinopel, et Pensionat for unge Piger, et Waisenhuus, Skoler og en Arbeidsstue, der besøges af meer end 300 Børn, uddele Medicin og holde et Apothek. Det andet Huus indeholder det franske Marinehospital, hvor sex Søstre ere beskæftigede. I det tredie Huus, som er bestemt for forældreløse Børn, virke tre Søstre. — Sex Skolebrødre undervise daglig næsten 400 Børn. Om Aftenen holde de Skole for Børne. Desuden er der i Smyrna ogsaa en Conferens af Vincentiusforeningen, og Medlemmer af Franziscaner-, Capuciner- og Meditarist-Ordenerne. — I Salonichi i Thraciet er der et Huus for Lazaristerne; de ere kun to Missionairer, de eneste katolske Præster i denne Egn. De ere tillige Sognepræster, Missionairer og Lærere. Deres Bestræbelser have allerede havt et meget tilfredsstillende Udfald. Om kort Tid ville de blive understøttede ved barmhjertige Søstre. — I Grækenland, paa Den Santorin, have Lazaristerne et Missionshuus, der er forbunden med en Drengeskole. Tolv barmhjertige Søstre bestyre der et Pensionat for Piger, et Waisenhuus, en Skole for Saadanne, som ikke boe i Anstalten, og en Arbeidsstue, som daglig besøges af meer end 200 Børn; endvidere holde de et Apothek og uddele Lægemidler. Dertil besøge de et stort Antal Syge i Hjemmet. De understøttes ved en Conferens af Vincentiusforeningen, som hver Søndag holder sine Møder hos Lazaristerne. Endelig bygges nu et Hospital, som skal overdrages de barmhjertige Søstre. — I Egypten finde vi Lazarister, barmhjertige Søstre, Skolebrødre og Conferenser af Vincentiusforeningen, der i Iver og Opoffrelse kappes med Fædrene i det h. Land. — I Alexandria have Lazaristerne to Huse: en Underviisningsanstalt og et Missionshuus. Desuden bestode de barmhjertige Søstre tre Huse: 1) det europæiske Hospital, som ledes af 7 Søstre; her optages Syge af enhver Nation og Religion. 2) Barmhjertighedens Huus; det bestyres af 22 Søstre og indbefatter et Pensionat, et Huus for forældreløse Pigebørn, et Huus for Hittébørn, Skoleanstalter og Arbeidsstuer, som optage 300 Børn. Desuden bestaaer der en Dameforening, som udøver kristelige Kjærligheds-gjerninger, en Conferens af Vincentiusforeningen og en Skolebrødreanstalt. Alle disse tage ogsaa virksom Deel i Lazaristernes og de barmhjertige Søstres Arbejder. Skolebrødrenes Virksomhed i Alexandria har først udviklet sig i de senere Aar. I Aaret 1850 underviste 4 Skolebrødre 500 Børn i 4 Klasser. For nærværende Tid opholde 13 Skole-

brødre sig der, og deres Elevers Antal har tiltaget i samme Forhold. — I Cairo finde vi hverken Lazarister eller barmhjertige Søstre; men en Conferens af Vincentiusforeningen holder sine Møder i et Kloster, som tilhører det h. Lands Fædre; desuden er ogsaa 4 Skolebrødre der. — I Syrien virker Lazaristerne, Jesuiterne og det h. Lands Fædre for Ungdommens Opdragelse og kristelige Kjærlighedsværter. — Lazaristernes Nedsættelse i Baireuth skete først i Aaret 1853; der er kun to Missionærer af dem. I denne By bestyre 14 barmhjertige Søstre et Pensionat for unge Piger, et Waisenhuus, en Skole for andre Børn og en Arbeidsstue, Uddelingen af Lægemidler og et Apothek; med disse Anstalter havde de ogsaa forbundet et Lærerindeseminar, for at uddanne Lærere for Libanons Bjergegne. De barmhjertige Søstre nedsatte sig i Juli 1847 for første Gang i Baireuth. Deres Huus ligger i en Have ved Stadens Port. De ere ganske særdeles afholdte af Indvaanerne, som aldrig ville forglemme den Tvær og Opoffrelse, som de barmhjertige Søstre ndviste, da Choleraen rasede i Baireuth i Aaret 1849. En barmhjertig Søster døde dengang af Choleraen. Hele Staden vilde tage Deel i Begravelsesheiligdommen! man saae Tyrker, Arabere, Jøder, Grækere og Katholiker med taarefyldte Øine at ledsage Liget af den h. Vincenz af Paula's Datter, der med den ædlest Opoffrelse havde pleiet Alle uden Forskjel. De tyrkiske Authoriteter overdrog de Fængnes Pleie til de barmhjertige Søstre i Baireuth, og bevilgede maanedlig en Sum Penge til Lægemidler og et flyvende Lazareth. — I Antura ved Libanon bestode Lazaristerne en høiere Underviisningsanstalt, hvor Underviisningen meddeles paa en til Landets Trang svarende Maade. Der undervises i det franke, italienske og arabiske Sprog. Ligeledes bestode de i Tripolis et Missions- og Exercitieuus, hvor de indfødte Geistlige nyde Underviisning. Eignende Huse have de i Aleppo og Damascus. I sidstnævnte By have de to Skoler; i den ene give de Underviisning i det arabiske Sprog og i Elementarvidenskaberne; i den høiere Skole lære Eleverne iblandt Andet ogsaa det franke Sprog. I Damascus have ogsaa de barmhjertige Søstre anlagt deres forskellige Anstalter, der ledes af 6 Søstre. De have først for ganske nylig nedsat sig der, ifølge Indvaanernes Indbydelse, der havde hørt tale om deres mageløse Opoffrelse i Baireuth. — I Baireuth har en Søster opnaaet en saa stor og lykkelig Indflydelse paa Alle, at Paschaen troede sig forpligtet til at anbetroe hende den øverste Ledelse af alle sine Hospitaller. Han

befriede hendes Virksomhed fra alle Hindringer, og gik saa vidt i sin Tiltro til hende, at han stillede de syge Domsældte og Galeislaver udelukkende under hendes Opagt. Disse kjende Søsterens Ansvar, og man har endnu intet Exempel paa, at en Gæst iblandt dem nogenstinde har forsøgt ved Flugt at sætte hende i Forlegenhed. Hendes Indflydelse har en saa magtig Virkning, at man saae, hvorledes gamle Muhamedanere paa Gaden fastede sig ned for hende, for at bevidne hende deres Grefrygt, og saaledes glemte den dobbelte Fordom, som de ellers nære mod en Kvinde og en Christen. Man fortæller endog, at unge Mennesker, som ville gifte sig, ikke sjeldent gjøre den Betingelse, at deres Brud først skal uddanne sig i to eller tre Aar under Søsterens Ledelse i den af hende grundlagte Normal-skole. Denne Skole har derfor allerede frembragt beundringsværdige Resultater i hele Omegnen af Baireuth.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 25. Febr. — 1. Søndag i Fasten. — Dagens Epistel: 2. Cor. 6, 1—10. — Evangel.: Matth. 4, 1—11. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Lybst. — Efterm. Kl. 3 Andagtil til Jesu Christi hellige Billede; under Andagten oplæses vor Biskops Gyrdrebrev og Fastemandat paa Danst.

Onsdag d. 28. Febr., Fredag d. 2. og Lørdag d. 3. Marts ere kirkelige Tæpperdage.

Hver Søndag om Form. Kl. 7, 7½, og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Velsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sandet.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thesjal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 9.

Søndagen den 4de Marts.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. H. Blaukensteiner, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Bøglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Rk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Karl Anton,

Biskop af Anthedon i. p. i., General-
vicar for Bispedømmet Osnabrück,
Apostolisk Provicar for de Nordiske
Missioner i Tyskland og Danmark,
Doctor i Theologien &c.

Sender alle Vor geistlige Omsorg under-
givne Troende Vor Hilsen i den Herre
Jesus Christus!

Enhver velunderrettet Christen veed, at Faste-
tiden før Paafe er den Tid, som vor Kirke for-
trinsviis kalder den hellige Tid, og hvilken
den ogsaa fra de første Tider af har udmærket
som saadan. De ældste Kirkefædre talde den
undertiden for de Dage, hvor Brudgommen
er borttagen fra Kirken. Derved vilde de hen-
tyde til de Ord, hvilke Jesus talede, da Han
forsvarede Sine Disciple imod Phariseernes
smædende Bebrejdelser og sagde: „Saalænge

de have Brudgommen hos sig, kunne de ikke faste;
men de Dage ville komme, da Brudgommen
skal tages fra dem, da — paa de Dage skulle
de faste!“ (Marc. 2, 19—20.). Brudgommen
er Jesus Christus. Han blev tagen fra Sine
Disciple, da Han af Lydigheid imod Sin him-
melfte Fader og af uendelig Kjærlighed til de
syndige Mennesker frembar Forsoningsofferet
paa Korset for Menneskene. Da begyndte Faste-
ns Tid for Hans Disciple; og saaledes er
det klart, hvorfor Kirken har henlagt sit mest
høitidelige og almindelige Fastebud i denne
Tid før Paafehøitiden, i den Tid nemlig, i
hvilken den feirer Erindringen om Jesu Christi
Lidelse og Død. I denne Tid vil Kirken
talde os vor Herres Jesu Christi Lidelse og
Død paa Korset ret levende i Erindring, for
derved at opvække os til alvorlig Estertanke
over vor Sjælelilstand, til et bodfærdigt Sinds-
lag, til vort Livs og Levnets Forbedring og
Helligelse. Thi denne Erindring er det netop,
som giver os den kraftigste Tilskyndelse dertil,
og den vil ogsaa føre os dertil, forsaavidt
som vi i Kirkens Aand ogsaa anvende og
esterleve de Anordninger og Forrifter, som
vor Kirke giver os for denne hellige Tid.
Angaaende disse Hensigter og Anordninger
ville vi kun i Korthed her gjentage hvad vi
allerede tidligere have sagt derom.

Disse Hensigter og Anordninger have kun det ene Diemed — vor Helliggjørelse; hiin Helliggjørelse, til hvilken vi, efter Skriftens Udsagn (1. Theesf. 4, 7. Heb. 12, 14.), ere kaldede, og uden hvilken Ingen skal see Gud. De nødvendige Betingelser for den ere: Tilintetgjørelse af enhver Slags sandfelig Tilboielighed, en rolig Aandsamling og en værdig Brug af de i de hellige Sakramenter af Jesus Christus indstiftede Naademidler. Derfor er det ogsaa i Besynderlighed disse trede Punkter, paa hvilke Kirken i den hellige Fastetid især henviser os som nødvendige Betingelser for vor Stræben efter sand Helliggjørelse, idet den, foruden at den formaner os til den gjentagne værdige Annæmelse af de hellige Sakramenter, forlanger en tilbørlig Afholdenhed i Nydelsen af vore Spiser, og i denne Tid vil have udelukket de offentlige Forlystelser og de til dette Formaal sigtende altfor meget afspredende Sammenkomster. Det er saaledes kun meget Lidet, hvad Kirken udtrykkeligt foreskriver, og den afviger i saa Henseende saare meget fra den gamle Tids almindelige Skikke og Anordninger. Paa den ene Side handler den heri kun som en viis Moder, der i Fordringerne til sine Børn tager Hensyn til Tid og Omstændigheder og isærdeleshed til deres Svagheder; men paa den anden Side gjør den Regning paa deres gode Villie, saa at de ikke alene desto fuldkomnere opfylde det foreskrevne Lidet, men tillige godtgjøre dette med noget frivilligen overtaget Mere. Denne gode Villie eller, hvad her er det samme —: den virkelige rene Hensigt, med Guds Naade at ville stræbe efter vor Sjæls Helliggjørelse, — denne Hensigt er dog stedse, ved Lidet som ved Mere, Hovedsagen, den er den egentlige Aand, uden hvilken enhver Overholdelse af de blot ydre Anordninger bliver en tom Formalitet, der ikke fører Mennesket et Skridt videre paa dets Vej til Gud. Kirken tør og maa sølgelig ogsaa forlange, at ingen af dens Medlemmer, uagtet dette foreskrevne Lidet, ved en modsat Opførsel paa den ene Side lægge Mistjendelse af dens hellige Hensigter og deres egen Mangel paa sand religiøs Aand for Dagen, og paa den anden Side heller ikke give deres Medchristne Forargelse. — Gud give nu,

at den hellige Fastetids Diemed maa opnaaes af saare Mange!

I de senere Tider have bedrøvelige Begivenheder iblandt Nationerne optaarnet sig ligesom svære Uveirshyer, som true med at opløse sig i en forfærdelig Drkan. Dertil kommer endnu andre haarde Trængsler i flere Lande: smitsomme Sygdomme, Storme og Vandflod, som have ødelagt Boliger og Marker; Dyretid, Fattigdom, mislige Forhold baade i det offentlige og private Liv, som have tvunget eller idetmindste bevæget, og som endnu bestandigen tvinge eller idetmindste bevæge Tusinder og atter Tusinder til i fremmede Verdensdele at søge Ophold og Ro, som de savne i deres Fædreland, og at gjdre det, uagtet de som oftest udsætte sig for den Fare, hist at imødegaae en endnu haardere og tungere Stjæbne, — fremdeles: lydelige Klager over Undertrykkelse og uophørlig Krænkelse af hellige Rettigheder, deraf kommer da Utilfredsighed meer eller mindre næsten allevegne, og Mændenes Uro i Forventningen af, hvilke Følger hiin Krig vil have, som for Tiden vel er udbrudt i fjerne Lande, men hvis Flamme dog ogsaa endnu kunne naae over til os; — det ere Tilstande og Tegn, som ikke ere de Tilstande og Tegn ulige, der gif forud for Jerusalems og den Jødiske Stats Undergang, og paa hvilke Jesus gjorde sine Disciple opmærksomme med de Ord: „Disse ere Hævnens Dage. . . naar alt Dette skeer, da seer op og opløfter Eders Hoveder: thi Eders Forløsning stunder til!“ (Luc. 21, 22. 28.).

Hvad skulle vi nu ansee hine Tilstande og Tegn for? — for Tegn paa Hævnens eller paa den tilstundende Forløsnings varslende Dage? Vi vide det endnu ikke; men baade det Ene og det Andet kan være Tilfældet. Efter den overhaandtagende Synd følger tidlig eller sildig Straffen, ligesom i den Enkeltes Liv, saaledes ogsaa i hele Nationers Liv. Saaledes fordrer den uomstiftelige, evige Retfærdighed det. Men nu har i denne senere Tid en Masse af Synder og Laster, af Forfaldenhed til alle den fordærvede, sandfelige, høymodige og havefsyge Menneskenaturens Lyster og Begjærigheder, af Falskhed, Uretfærdighed, af Forglemmelse, Ligegyldighed, Ringagt og Foragt for Gud og de høieste Goder samlet sig iblandt

mange Klasser, saa at det vistnok maa synes, at hine Tilstande og Legn ere Forvarsler for Havnens Dage. „Retfærdighed ophøier et Folk; Synden gjør Nationerne ulykkelige.“ (Gal. Ordsp. 14, 34.) „Det, som Menneſtet faaer, skal han høſte; hvo, som faaer i Kjødet, skal høſte Fordærvelse af Kjødet.“ (Gal. 6, 6.) Lader os overveie dette, og lader os ikke lukke vort Øie for Det, som tjener til vor Forløsning og Frelse, ligesom Jerusalems Indvaanere gjorde, over hvem vor Herre og Forløser udgjød Taarer, fordi de ikke agtede paa de truende Legn, og ikke, da det endnu var Tid, vilde erkjende hvad der tjente til deres Frelse. Lader os derfor, Elſkede! gjøre os diſſe Tidens truende Tilstande og Legn til Legn paa den tilſtundende Forløsning, idet vi erkjende i dem en Advarſel. Det er netop det, som Kirken fornemmelig i den h. Faſtetid formaner os til. Fornemmelig i denne Tid erindrer den os om det advarende Ord, som Jeſus talte til Sine Diſciple ligeoverfor den ſin Undergang imødegaaende Stad: „Vogter Eder for, at Ederes Hjerter ikke nogenſinde beſværes med Fraadſeri og Drukkenſkab og Sorger for dette Liv . . . Waager derfor og beder til enhver Tid, at I maae holdes værdige til at undflye alle diſſe Ting, som ſkulde ſkee, og til at beſtaaе for Menneſtets Søn!“ (Luk. 21, 34. 36.) Seer her, at Det, som Jeſus taler til Sine Diſciple om, netop er det Selvſamme, som Hans og vor Kirke iſærbeleſhed i denne Tid fordrer af os: Naadehold, Afholdenhed i Nydelsen af Spiſe og Drikke og andre ſandſelige Nydelſer, Indſtrængning i vore Sorger og i vor Stræben for det Tidelige, paa det at vor Aand kan vinde Tid og Kraft til at ſtræbe efter de høiere Goder, til at afdøe fra Synden, — fremdeles: Narvaagenhed for at kunne lære os ſelv og de vor Sjæl truende Farer og Griſtelſer ret at kjende, — Afholdenhed fra forſtyrrende, ſarmende og offentlige Forlyſtelſer, hvilke det ſandſelige Menneſke, der ikke kjender ædlere Glæder, gjerne efterjager, — Bøn, meer varagtig og indſtændig Bøn om Dplyſning, Dpvaækkelse og Kraft fra Oven, om alle diſſe Naadegaver, som intet Menneſke, der ſøger ſin Frelſe, kan undvære, og hvilke al Naadens og alle Goderes Giver da ogsaa virkelig er beredt til at forunde Menneſtet i de hellige Sakramenters

værdige Annammelse. Men, Elſkede! ſaa længe vi endnu befinde os her nedefter paa Veien og i Kampen, lader os i vore Bønner ogsaa tage vor Tilflugt til Dem, som eengang ligeledes have vandret her nedefter i uafbrudt Kamp paa den farlige Vej, men som nu have lykkeligen naaet deres Maal, have tilkæmpet ſig Seieren og nu herſke med Chriſtus (Aabenb. 20, 6. — 22, 5.) og med længſelsfuld Kjærlighed ſee ned til os, at ogsaa vi maatte naae vort Maal og tilkæmpe os Livets Krone, som Gud har forjættet alle dem, som ere befundne prøvede og ſom elſte ham. (Jak. 1, 12.) Og fordi af alle dem, som ere befundne prøvede og have elſket Gud, Ingen var og er, ſom allerede paa Jorden ſtod og nu i Himmelen ſtaaer Gud ſaa nær, ſom den hellige Jomfru, — denne af Gud Selv ved En af de høieſte Engle ſaa høit Beſignede, denne udvalgte Moder til Ordet, Som fra Ewigheid var hos Gud og Som Selv er Gud, og Som ſkulde blive Kjøb, — denne den Helligaands Overſkyggede og Dens levende Tempel: — ſaa lader os i vore ſvage Bønner fremfor alle andre Forklarede og fremfor alle Himmelenſ ſalige Aander tage vor Tilflugt til denne mægtige Forbederinde hos Gud, for ved hendes Kjærlighedsfulde Forbøn at opnaae af Gud, hvad vi os nu ſaameget mere tilflyndede, eſterdi i den ſidſte Tid Det, ſom, endſkjøndt det ikke var ſaa beſtemt udtalt, dog til alle Tider havde ligget i Kirkens Følelſe og Tro, er af den hellige Fader og den ypperſte Hyrde for Jeſu hele Kirke, i Forening med de omkring ham fra alle Verdensdele forſamlede Dyrhyrder, blevet ganſte beſtemt udtalt og erklæret for at være Kirkens Lære: Det nemlig, at den hellige Jomfru, ved Guds fortrinlige og ſæregne Naade, fordi hun var udvalgt til at blive Moder til den Helligſte af alle Hellige, til Jeſus Chriſtus, og af Henſyn til Hans uendelige Fortjenelſter, er fra Begyndelsen eller fra det allerførſte Øieblik, hendes Sjæl blev forenet med Legemet, bleven reen og fri for Beſmittelse af den Synd, i hvilken ellers ſom i en nedarvet Synd alle øvrige Adamsbørn blive fødte. Omendſkjøndt Dette altſaa allerede til alle Tider har ligget i Kirkens Følelſe og Tro, ſaa vil dog det fra nu af

være os endnu klarere og bestemtere, hvad vi sige, naar vi i det almindelig bekjendte Litani til *Ure* for den h. *Jomfru* kalde hende for „den reneſte, den ubesmitte, den uplette, den *Jomfru*,“ liig *Menneſtens* første *Moder*, som ved sin *Stabelſe* fremtraadte aldeles reen og hellig fra *Skaberens* *Haand* til *Livet*; og nu ſee vi med forhöiet *Glæde* og med forhöiet *Lillid* op til hende, den fuldkommen „*Elſkelige* og *Erverdige*.“ Hun er alſaa den *Reneste* fra *Begyndelſen* af, den *Ubesmitte* fra *Begyndelſen* af, den *Uplette* fra det første *Dieblit* af. Saaledes ſtaaer hun da nu for vort *Die* i en endnu større *Glands* og *Klarhed* end før, og, *Elſkede!* kunne vi i *Grunden* ogſaa vel tænke os hende anderledes, hende, fra hvem eengang „*Retfærdighedens Sol*“ ſkulde fremgaae over den ved *Adams* første *Synd* for mørkede og til *Uretfærdighed* hjemfaldne *Menneſkehed*? — hende, som af *Gud* var udkaaret til at blive den ſande *hødelige Moder* til *Ham*, Som i og ved *Sig Selv* er den uendelig *Hellige*, ligesom *Han* var den *Genbaarne* af *Faderens* *Væſenhed* fra *Evighed* af? — Og i hvilken *Herlighed* ſtaaer da nu ikke *Maria* for vore *Dine*, med hvilken hellig *Glæde* maae vi nu ikke ſee paa hende, — paa hende, som er bleven en *Moder* for alle os, efterdi *Jesús*, den *Genbaarne* af *Gud Faderen* fuld af *Naade* og *Viſdom*, ogſaa er bleven hendes *Søn* og ved hende ogſaa en *Broder* til os *Alle*? Derfor (dette anføre *Vi* her, ikke fordi *Vi* troe, at det endnu var nødvendigt for *katholſke* *Christne*; men *Vi* fremhøve dette her af andre *Grunde*) — derfor henvende vi os med *Kjærlighed* og *Lillid* til hende, som i det *Lauretanske* *Litani* kaldes for „*Syndernes Tilflugt*, de *Bedrøvedes Trøſterinde*, de *Christnes Hjælp*,“ men ikke som om vi derved ſøgte eller kjendte og dyrkede en anden *Middel* og *Mægler* imellem *Gud* og *Menneſkene*, foruden den *Ene* *Middel* *Jesús Kristus*, Som har hengivet *Sig Selv* til *Forløſning* for *Alle* (1. *Tim.* 2, 5. 6.), og ved *Hvem* al *god* og *fuldkommen* *Gjænk*, al *Syndstilgivelse*, al *ſand Trøſt* og *Sjælefred*, al *Kraft* til *Kamp* imod det *Dude* og til *Udvælfte* af det *Gode* nedſtiger til os; nei, ikke ſaaledes, ikke i denne *Mening* tage vi vor *Tilflugt* til den *høitvelſignede* *Jomfru*. Men af *Guds* *hellige Ord* vide vi dog ogſaa,

at *De*, som nu ere forenede med *Jesús* i *Himmelen*, og som nu herſke tilligemed den ved *Faderens* *høire Haand* thronende *Jesús*, at de paa den reneſte og helligſte *Kjærligheds* *gyldne Offerſkaaler* frembære de *Helliges* *Bønner*, d. v. s., deres efter *Hellighed* *ſtræbende*, men endnu paa *Jorden* *kæmpende* *Brødres* *Bønner* til *Ham*, Som ſidder paa *Thronen* (*Aabenb.* 5, 8. — 8, 3.), og da vi ere forviſede derom, ſaa ere vi ligeledes forviſede om, at *Gud*, Som er en *Kjærligheds* *Gud*, ja Som er *Kjærligheds* *Selv*, viſelig ikke vil lade de *Bønner*, som ſaaledes af *Kjærlighed* frembæres til *Ham*, forblive upaaagtede eller ubønhorte. Har ikke *Jesús* *Selv*, medens *Han* endnu vandrede her paa *Jorden* i en *Tieners* *Stikſe*, bedt til *Sin* *himmelfſte Fader* for *Sine* *Brødre*? Har *Han*, som *Guds* *Søn*, ikke gjerne hørt og bønhørt de *Forbønner*, som *Hans* *elſkede* *Disciple* udtalte for *Ham*? Var ikke *Hans* *elſkede* *Moder*s *blotte* *Vink* og *Ønſke* tilſtrækkeligt, for at *Han* ved et stort *Mirakel* afhjalp *Brudfolkens* *Forlegenhed* paa *Brylluppet* i *Kana*? Skulde de *Hellige* nu, da de ere forenede med *Jesús* i *Himmelen*, ikke mere gjøre det *Samme*, som de gjorde her paa *Jorden*? eller er deres *Kjærlighed* og *Deeltagelse* i vore *Trængſter* ſiden bleven ringere? Skulde *Jesús* ikke ogſaa endnu i *Faderens* *Herlighed* lægge den ſamme *Bægt* paa *Kjærligheds* *deeltagende* *Forbønner*, som *Han* gjorde det her paa *Jorden*? — eller „er *Jesús Kristus* ikke igaar og idag og i al *Evighed* den *Selvſamme*?“ (*Hebr.* 13, 8.) Lader os da derfor ære „den *Reneste*, den *Ubesmitte*, den *Uplette*,“ den *Velſignede*, den *Naadefulde*, med hvem *Herren* paa en *vidunderlig* *Maade* var og endnu er ſaaledes, som *Han* ikke er med nogen anden *Skabning*, lader os ære hende og med *ſtor* *Lillid* henvende os til denne *mægtige* *Forbederinde* — „*Syndernes Tilflugt*, de *Bedrøvedes Trøſterinde*, de *Christnes* og hele *Christenheds* *Hjælp*.“

Sandt er det imidlertid — og det maa *Vi* aldrig lade upaaaget — at *Alt* kommer an paa, hvorledes vi ære hende og hvorledes vi tage vor *Tilflugt* til hendes *Forbøn*. Ligesom efter *Apostelen* *Pauli* *Lære* (*Rom.* 10, 4.) hele *Lovens* *Diemed* og *Endemaal* er — *Christus*: ſaaledes ſkal *Christus* ogſaa være alle *christelige* *Hjerters* *Diemed* og *Endemaal*.

Altjaa, den Christnes inderligste Længsel og Attraa, den Christnes Tillid og Fortrøstning, den Christnes Tro, Haab og Kjærlighed, den Christnes Stræben og Tragten og al Dyrkelse bør have sit Diemed og Endemaal, i Christo. Desaarfaag er det da ogsaa den samme Apostels inderlige Dnske for de Christne, at Gud vil bevare og grundfæste deres Hjerter og Tanker i Christo Jesu (Phil. 4, 7.). Følgelig en Dyrkelse, som enten i sin Bevæggrund eller i sit Maal eller paa nogen anden Maade seer bort fra eller forfeiler dette Diemed og Endemaal, vilde hverken være en sand og gavnlig Dyrkelse, eiheller vilde Jesu ærværdige og hellige Moder kunne have Velbehag i en saadan Dyrkelse. Lader os derfor ære hende, lovprise hende, ophøie hende, velsigne hende, lader os tage vor Tilflugt til hende i vore Bønner, dog altid saaledes, at Jesus er og bliver Hovedgjæstanden for vor Dyrkelse, og at Han er og bliver Diemedet og Endemaalet for alle vort Hjertes Tanker og Dnsker; saa at den levende Erindring om Jesus derved ei bliver forstyrret, men megetmere fremmet og befordret, saa at vor Længsel efter at komme Jesus nærmere, vor Fortrøstning til Hans Magt og Godhed, vore Bestræbelser for at vorde Ham mere og mere lige og velbehagelige i vort Sind og i vor Vandel, derved blive mere vakte og nærede. Saaledes forholdt det sig jo ogsaa med Jesu hellige Moder selv. Var Han ikke hendes Gæt og Alt? — Med den samme levende Tro, med den samme Hengivenhed, Fortrøstning og Kjærlighed, hvormed hun under de glædeligste Begivenheder, som hændtes hende, kun ophøiede Herren og frydede sig i Gud, sin Frelser, med den samme levende Tro, med den samme Hengivenhed, Fortrøstning og Kraft, stod hun ved Siden af Hans Kors og frembar den Smerte, der som et Sværd gennemtrængte hendes Sjæl, som et Offer til Gud i Forening med sin Jesu Offer. Lader os efterfølge hendes Exempel, paa det at vi ved hende maae føres til Jesus, og saaledes ville vi ikke blot ære og dyrke hende paa den mest værdige Maade, men desuden ogsaa forsikre os om hendes Forbøn. Ligesom hun kaldte sig for Herrens Tjenerinde, hvis Die er henvendt paa ethvert Bink af sin Herre: saaledes skulle vi efter

hendes Exempel betragte os selv som Herrens Tjener og Tjenerinder, hvis Opgave og Billie det er, altid at have Herren for Die. Ligesom hun ved Guds særegne Naade ikke blot blev bevaret fri for Arvesynden, men endogsaa vogtede sig for enhver Besmittelse af Synd og blev befunden værdig til, i Ham, Som var hendes Søn, at skue Guds Søn: saaledes lader ogsaa os stedse ret levende mindes Jesu Ord: „Salige ere de, som have et reent Hjerte; thi de skulle see Gud!“ (Matth. 5, 8.). Hun var ringe i sine egne Dine, men ikke desto mindre stor og ophøiet i sin Ydmyghed; thi formedelst hendes Ydmyghed har Han, Som er mægtig og hvis Navn er helligt, gjort store Ting, ja det Allerførste imod hende. Lader os lære af hende, at Gud ifølge Jesu Ord ophøier de Ydmyge og ydmyger de Stolte. Lader os efterligne hende i hendes Ydmyghed og lader os ved hende føres hen til Ham, Som haver talt: „Lærer af Mig, efterdi Jeg er sagtmodig og ydmyg af Hjerte!“ (Matth. 11, 29.). Hun var fattig paa Goder af denne Verden, men riig paa Naade hos Gud — den Naadefulde — og paa Goder for Himmelen og for Evigheden; lader os lære af hende, ikke at hænge vort Hjerte ved Goder af denne Verden og ogsaa gjerne at undvære og savne dem, om det saaledes maatte være Guds Billie; men istedetderfor ville vi ifølge Jesu Lære lade vort Hjerte være der, hvor vort Liggendefæer, og samle os Goder for Himmelen. Saaledes ville vi ære den hellige Jomfru paa den bedste og gavnligste Maade; og for desto lettere at kunne efterfølge hende i alt Dette, saa lader os ofte anraabe hende om hendes Forbøn hos Jesus, at Jesus vil forunde os den dertil fornødne Wiisdom, Beslutning og Kraft. Lader os ret ofte og ret levende erindre os hendes Fortrøstning til Gud, hendes Liv i og for Gud, hendes stedse ubesmittet bevarede Reenhed, hendes Ydmyghed, hendes taknemmelige Erkjendelse af de store Ting, som Gud har gjort imod hende, hendes standhaftige Fastholden og Vedhængen ved Jesus Kristus indtil Korsets Stamme. Ja, Elskede! Det maae vi beundre, det maae vi ære, det maae vi prise, det maae vi ofte kalde os i Erindring, og for at modtage Naade af hendes guddom-

melige Søn til en saadan Efterfølgelse, derfor anraabe vi hende ofte om hendes Forbøn, hende, som har været saa høit benaadet og velsignet af Gud, ikke blot fremfor alle Dvinder formedelst sin Udvælgelse til at være Guds Søns Moder, men ogsaa fremfor alle øvrige Adamsbørn, formedelst sin Befrielse fra Arvesynden; hende, som blev fri for Arvesynden, ikke paa samme Maade som vi, nemlig, først efter vor Fødsel ved den hellige Daab, eiheller paa den Maade, som, efter flere hellige Fædres Mening, Johannes den Døber blev befriet fra Arvesynden, nemlig før Fødselen i Moderens Skød, — men Maria var allerede fri for Arvesynden fra Begyndelsen af, da Gud skabte hendes hellige Sjæl og forenede den med Legemet. Maatte vi dog alle ære hende, den Høitvelsignede, saaledes, at vi ved den Dyrkelse, vi vise hende, med hende og ved hende blive førte hen til Jesus, hendes og vort Gæt og Alt, til Ham, Som lever og hersker i Faderens og den Helligaands Eenhed fra Ewigheid til Ewigheid! Amen.

I Betragtning af de Omstændigheder, som allerede i en Række af flere Aar have foranlediget en betydelig Formildelse i de gamle kirkelige Fastebud, og som fremdeles bestaae, have Vi fundet Os foranlediget til atter at lade en betydelig Formildelse indtræde i samme, og forordne Vi derfor, i Kraft af den Os overantvordede Apostoliske Fuldmagt, hermed som følger:

1. Den egentlige paabudne Faste eller Afholdenhed i Spise med Hensyn til sammes Quantum, forbliver i Kraft i de hævdede Dage og Tider. Alligevel skal det i Fastetiden før Paaske være tilladt paa Søndagene, med Undtagelse af Aftensdag og de tre sidste Dage i den stille Uge, at nyde een Gang om Dagen Kjødspise: paa Søndagene i Fastetiden tør dog saadant oftere skee; paa de andre paabudne Faste- og Abstinentsdage i hele Aaret, til hvilke sidste ogsaa Løverdage henhøre, tør dog (med fuldstændig Undtagelse af Fre-

dagene) saadant kun skee ved Maaltidet og Aften-Collationen; men ikke Kjød- og Fiske-spiser paa samme Tid.

2. Abstinentsen eller Afholdenheden fra Kjødspiser forbliver i Kraft, foruden de ovenfor nævnte fire Dage i Fastetiden før Paaske, paa alle Fredage i hele Aaret. Dog skal, paa de her omtalte Dage, som ogsaa ved den saakaldte Collation under den 40 Dages Fastetid, Kjødsuppe og Spisernes Tilberedelse med Fedt, ligesom de Spiser, hvis Hovedbestanddeel ikke er Kjød, være tilladt. Fra denne Tilladelse er kun Langfredag ganske udelukket.

3. Abstinentsen eller Afholdenheden fra Kjødspiser bliver for alle Aarets Faste- og Abstinentsdage, Langfredag alene undtagen, endvidere isærdeleshed eftergivet følgende Personer: de i virkelig eller activ Tjeneste værende casernerede og ikke-casernerede Militairpersoner og ydermere, saafremt samme føre egen Huusholdning, ogsaa deres stadige saavel som tilfældige Huus- og Bordfæller; fremdeles Gæstgiverne og Spiseværterne med Hensyn til de gjenrejsende som ogsaa de bestandige Gæster, samt til Værterne selv eller deres Stedfortrædere ved det offentlige Taffel; endvidere de Personer, som staae i Tjeneste hos ikke-katholske Herstæder, saasom: Tjenestetjende, Lærlinger, Svende og Dagleiere, ligesom ogsaa de Personer, der opholde sig ved de offentlige Bade- og Guuranstalter indenfor Vor geistlige Jurisdiction's Distrikt, saalange deres Guurtid varer.

4. Endeligt bliver det overladt Sognepræsterne, ved opkommende Tvivl over foranførte Bestemmelser, samvittighedsfuldt at afgjøre samme, eller ogsaa i særegne Tilfælde og for enkelte Personer, hvor det maatte være nødvendigt, at meddele en mere udstrakt Dispens, imod at forekrive passende Kjerlighed- eller Bødsbjergninger.

Forresten forbliver dette Faste-Mandat i Kraft indtil den hellige Fastetid næstkommende Aar.

Paasketiden er, med Hensyn til Opfyldelsen af det kirkelige Bud om Paaskecommunien, for indværende Aar fastsat

fra Tiden imellem Palmesøndag den 1ste April og den tredie Søndag efter Paaske, den 29de April, begge Søndage inclusive.

Givet i Dsnabrück, den 1. Februar 1855.

(L. S.)

† **Karl Anton,**
Biskop.

Utmeypen,
General-Bicariats-Secretair.

Kirkelige Efterretninger.

Østerrig. De saakaldte engelske Frøkenordener, som hidtil med saa meget Held have arbejdet for den høiere Dydragelse, have i den nyeste Tid ogsaa taget Deel i andre Konneklostres roesværdige Virksomhed. D. 23. Sept. afreiste fra det engelske Frøkenkloster i Schäftlarn ved München, Forstanderinden Amalia Engel og Frøken Petrina Lechner til Bukarest i Wallachiet. Fremdeles afreiste d. 3. Octbr. fire Medlemmer af det engelske Frøkeninstitut Wschaffenburg og Burghausen fra München over Triest til Patna ved Gangesfloden i Indien, for at forstærke det der værende fra Burghausen stiftede Kloster. (Jfr. Skand. Kirketidende 1853 Nr. 5.) Guds rige Beskyttelse og Velsignelse ville ledsage disse fromme qvindelige Pilegrimme, der forlade deres jordiske Fædreland, det hjære Hjem, for i de fjerneste Egne at aabne fattige Hedningebørn Afgangen til det evige himmelske Fædreland, Mennekenes sande Hjem!

Frankrig. I Nantes er en ny Kirke bleven indviet; Bygningsomkostningerne andrage over 3 Millioner Francs.; Menigheden og Staten kunde ikke bidrage mere end 160,000 Francs.; det Manglende opdrev Sognepræsten, Hr. Tournier.

Schweiz. Det er overmaade glædeligt at høre, at de Troende af Bispedømmet Genf og Lausanne i Freiburg, Waadt og Genf, i talrige Bønsskrifter bede deres Regjeringer om deres værdige landsforviste Biskop Marilley's Tilbagekaldelse. De Grunde, som de fremsatte til Motivering af deres Bøn, ere saameget baserede paa den offentlige Ret i Schweiz, at kun Radicale kunde afvise en saadan Begjæring. — Bygningen af Fruekirken i Genf er

stillet i Bero paa Grund af den strenge Mars-tid, men skal fortsættes til Foraaret. Allerede nu kan man bemærke denne Bygnings skønne Former; den vil komme til at koste ibetmindste en Million Francs. (d. e. næsten 400,000 Rdr.). Bygningen af en katolsk Kirke i Bern er ligeledes sikret. Foruden Hs. Helligheds høimodige Gave, indkomme endnu talrige Bidrag fra alle Sider, for at muliggjøre Udførelsen. Ligeledes har de Franskes Keiser skjenket 4,000 Francs. dertil. — Efter hvad „Kreuzzeitung“ melder fra Bern under 8. Jan., forsamler det schweizeriske Prædikanters-Selskab sig iaar i Genf og vil iblandt Andet forhandle „om den virksomste Maade til at gjøre Proselyster iblandt Katholikerne!“ Mon der endnu gives kraftigere og virksomere Midler dertil, end dem, disse noble Herrer hidindtil allerede have betjent sig af? Jvfr. Skand. Kirket. 1854 Nr. 46 S. 365. — Den nye valgte Biskop af Basel har udnævnt Mr. Duret fra Luzern til sin Cantaler. Valget af denne talentfulde og for Kirken saa nidkjære Præst, har mødt almindelig Billigelse; Enhver seer i samme en Borgen for, at den nye Overhyrde er fast besluttet paa, at bestyre sine udstrakte meget bevagede Diocæser med Kraft og Omsigt. Stadfæstelsesbullen er endnu ikke indløben fra Rom, men derimod er den officielle Tilkjendegivelse om, at Paven har bifaldet hans Valg, allerede ankommen. Consecrationen vil sandsynligviis finde Sted til Foraaret.

Italien. Det katolske Blad Armonia bringer samtlige Erkebiskoppers, Biskoppers og Generalvicarers for Kongeriget Sardinien energiske Protest mod den ved det bekjendte Lovforslag foreslaaede Ophævelse af Klostre og de geistlige Stiftelser. De høiarv. Præsater protestere, fordi de ansee det omhandlede Project for uretfærdigt, ulovligt, antikatolsk og antisocialt. Uretfærdigt: thi Retfærdigheden lader Enhver beholde, hvad der horer ham til og forgriber sig ikke paa fremmed Eiendom. Geistlighedens Godser staae under deres geistlige Overhyrdes Authoritet og ere ifølge den enhver Statsborger tilstaaede Ret, erhvervede paa en aldeles lovlig og retmæssig Maade, være det ved Kjøb eller ved Legater fra saadanne Personer, som med fuld Ret kunde raade over deres Formue og Eiendom, og disse geistlige Godser have som Følge deraf alle de Kjendetegn, som characterisere Eiendommen og begrunder dens Krav paa Landsregjeringens Beskyttelse. At denne Ret manges Gang er bleven underkjendt i enkelte Lande, kan ikke lægge samme Hindring iveien, og meget mindre ophæve den; heller ikke paa de af Ministeriet ansførte lig-

nende tidligere Tilfælde, da de senere ere blevne betragtede fra det rigtige Synspunkt og efter Mulighed atter gjorde gode igien af selve de betræffende Regjeringer. — Ulovligt: thi Art. 1 af Statutterne (Forfatningspatentet) erklærer den katholske Religion for Statsreligion, og anerkender som Følge deraf dens Besiddelser saavel som dens Anstalter, samt tilfiger dem Hævd og Beskyttelse. Art. 26 af Grundloven hjemler den „individuelle Frihed“ og tilstaaer der ved Enhver Ret til at vælge den Stand, som mest tiltaler ham, og følgerlig ogsaa den geistlige. Art. 29 udtaler al Ciendoms Ufrænkighed uden Undtagelse. Art. 24 erklærer alle Statens Beboere lige for Loven. Art. 25 vil, at alle Statsborgere uden Forskiel skulle bidrage til de almindelige Byrder, i Forhold til deres Formue, men ikke, at Enkelte (her Geistligheden) skulle bidrage det Dobbelte eller Tre dobbelte. Art. 32 bevilger alle Statsborgere fri Forsamlingsret; men Lovforslaget ophæver denne Indrømmelse for Geistlighedens Vedkommende. — Anti-katholsk: Jesus Kristus har ved Sin Kirkes Grundlæggelse ikke indstiftet et Samfund af pure Aander, som ikke behøve nogen legemlig Føde; skulle derfor de levende indviende og geistlige Individuer opfylde deres ophøjede Bestemmelse, saa maae de være fri for forstyrrende Næringsforger. Ligeledes har Kirken ved sine retmæssige Organer, ved Paver og Concilier, belagt al Angreb paa Kirkens Guds, som netop er bestemt til at befordre høiere Formaal, med svær Forbandelse og Excommunication, og denne i Kraft staaende Forbandelse vil ikke forfeile sin Birtning, da den guddommelige Stifters Bistand aldrig mangler Kirken til at opretholde Hans Værk. — Antisocialt: thi Lovforslaget ryster alle Samfundets Grundvolde: Ciendomsretten, Retfærdigheden og Religionen. Er Ciendomsretten eengang bleven krænkert, ja er Angrebet paa den legaliseret ved Dyrighedens Exempel, saa hjælper ingen Distinctioner mere; hvad Regjeringen her tillader sig imod de værgeløse Geistlige, det vil Rovsnye og Ryggesløshed ogsaa snart anvende mod Lægfolk, ja netop saameget desto sikrere og mere ustraffet, naar den første Retstrænkelse udgaaer fra selve den Auctoritet, som skal være Retfærdighedens Stytsværn. Frankrig og Spanien have, uden at man behøver at søge videre, givet et Beviis herpaa. Projectet er ogsaa fra en anden Side antisocialt; thi Indtægternes Overflud i Bispedømmerne, Abbedierne, Klostrene og andre geistlige Corporationer anvendes overalt til Understøttelse for de nødblidende Klasser, til Grundlæggelse af Hospitier og Seminarier, hvor ube-midlede unge Menneffers Studeringer lettes

o. s. v. Ikke at tale om, at Muntene selv af sceptiske Philosopher blive roste og berømmede, fordi det hovedsagelig er dem, som Europa har at takke for sin Agerdyrkning saavel som for sin hele Civilisation, og til Beviis for at de endnu troligen opfyldte og efterleve dette ædle Kald, behøve vi kun at nævne Trap-pisterne, som næsten udelukkende, ved Siden af Bøn og Betragtning, beskæftige sig med at dyrke de mest ufrugtbare Egne. — Hvem Gud vil straffe haardest, ham forblinder Han. Saaledes synes ogsaa den Kongl. Sardiniske Regjering og Sardinens Konge selv at være slagne med fuldstændig Blindhed, idet de ikke ville indsee den haarde Tugtelse, hvormed den guddommelige Retfærdighed hjem søger det Kongelige Huus; den ene Prinds, og den anden af det Kongelige Huus dør pludseligt hen efter det andet i den sidste Tid; i den allerførste Tid døde endnu Kongens egen Broder. Herrens tugtende og revsende Haand er umiskjendelig; men de ville ikke see, de ville ikke erkjende, de ere slagne med Blindhed og forstokkede.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 4. Martz. — 2. Søndag i Fasten. — Dagens Epistel: 1. Thess. 4, 1—7. — Evangel.: Matth. 17, 1—9. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messer. — Kl. 10 Høimesser med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt til Jesu Christi hellige Lidelse med Prædiken paa Dansk. —

Hver Søndag om Form. Kl. 7, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messer; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messer, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sandet.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøve Alt og beholder det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 10.

Søndagen den 11te Martz.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler C. M. Blaukensteiner, St. Riebmagergade 68, og i alle Bøglader; i de danske Stater paa de Egl. Postkontoirer. Prisen er 3 Rtl. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 St.

Angreb og Forsvar.

I den lille Landsby L., hvor Referenten er Sognepræst, boede der i forrige Vinter en haabefuld katolsk Ungling, Skifertæcker af Haandværk, der Lid til anden anmodede mig om Læsebøger til nyttigt Lidsfordriv i de lange Vinteraftener. Da han en Aften bragte mig en Bog*) tilbage, ledsagede han sin Taksigelse med den Tilføjning: „Denne Bog er kommen mig ihænde i rette Tid!“ Da jeg spurgte ham om; hvad han meente hermed, svarede han: „For kort siden har jeg maattet bestaae en haard Kamp, hvortil denne Bog gav mig et ypperligt Vaaben ihænde.“ Nysgjerrig efter at vide hvori denne Kamp havde bestaaet, bad jeg den unge Mand om at meddele mig de nærmere Omstændigheder, og han fortalte da Følgende:

„Det var i November Maaned f. A., at jeg allerede i flere Uger havde arbejdet i den nærliggende By M... — Da jeg en Aften efter Arbejdet kom hjem til mit Logis, som var

i et Værtshuus, traf jeg der blandt flere andre Gæster ogsaa en protestantisk Kolporteur, som vilde overnatte der. Førend min Ankomst havde han ivrig sagt at udbrede en Bog, hvis Titel var: „Naar Hogen bringer Eder en Bibel, saa kast den i Ilden!“ Da jeg traadte ind i Stuen, hørte jeg, at en tilstedeværende Katholik var kommen i en heftig Ordstrid med de øvrige Gæster. Spørgsmaalet var nemlig: om det var tænkeligt, at en katolsk Ordensgeistlig kunde have sagt ovennævnte Ord i en Missionsprædiken i N. Katholiken modsagde det, medens Bibelmanden, for at forsvare sin Paastand, drog til Fjelds mod den katolske Kirke med hele sit Rustkammer af Rasteskjts. De andre Gæster blandede sig ligeledes i Striden. Jeg forholdt mig i Begyndelsen aldeles rolig og hørte stiltiende til, medens jeg kastede et flygtigt Blik hist og her i Bogen. Endelig, da der var indtraadt Windstille, rykkede jeg „Bæreren af det luttrede Ord“ nærmere, og begyndte følgende Examen med ham:

Jeg. De træder med saa stor Begejstring i Skranterne for Deres „Gudsmand“ Luther, idet De paastaer, at han har reddet Guds Ord ved Bibelen; men tillad mig det Spørgsmaal: hvilken Fortjeneste har egentlig Luther af Bibelen?

*) Det var „Darstellung und Würdigung des katholischen und protestantischen Glauben-Princips“, von Steph. van Haag.

Han. Han har draget den frem af Forglemmelsen og Støvet!

Jeg. Hvorlænge er det da allerede siden, at dette skete?

Han. Over 300 Aar siden.

Jeg. Hvor gammel var allerede Bibelen dengang?

Han. Ligesaa gammel som Christendommen, altsaa 1500 Aar.

Jeg. Var da den Bibel, som Luther atter bragte for Lyset, ægte eller uægte?

Han. Jeg mener, den var ægte!

Jeg. Hvem sagde ham det? Han kunde dog ikke see det paa den; og det er vist, at der ogsaa er udgaaet ligesaamange falske Bibler i Verden som falske Profheter.

Han. Nu, han forudsatte, at den indtil den Tid med Omhu var bleven bevaret for Forfalskning.

Jeg. Men hvem tilkom den Ret, eller hvem paalaae det som Pligt, at sørge for at Bibelen blev bevaret for Forfalskning?

Han. Dem, hvis Pligt det var at belære og undervise af den.

Jeg. De mener vel altsaa Biskopperne og Præsterne; thi disse vare det apostoliske Læreembedes retmæssige Forvaltere, og i deres Hænder var Bibelen. I denne Forudsætning og i Tillid til, at Læreembedets Forvaltere omhyggeligen havde bevaret Bibelen i den katolske Kirke i samfulde 1500 Aar for Forfalskning og Forvanskning, maatte Luther antage den for ægte. Og her skal jeg da først og fremmest gjøre Dem opmærksom paa den skrækelige Modsigelse og Inconsequens, i hvilken Luther gjorde sig skyldig, idet han paa den ene Side revolutionerede imod den gamle katolske Kirke, kaldte den for en Satansby og lærte, at dens Lære var grundfordærvet og falsk, men paa den anden Side dog tilstod, at den havde bevaret Bibelen reen og uforvansket. Enten — eller! Enten var den katolske Kirke ufeilbar, eller den var feilbar; var den ufeilbar, hvorledes kunde Luther da formaste sig til at træde op imod denne ufeilbare Kirkes Lære? — men var den feilbar, hvorledes kunde Luther da med Visshed og Tilforlidelighed antage, at den ikke ogsaa havde taget fejl i Bibelen's Opbevaring? havde han da ikke ogsaa med

Rette maattet frygte for, at denne feilbare og grundfordærvede Kirke letteligen ogsaa havde kunnet forfalske Bibelen? — Imidlertid, lad os nu ganske affee derfra; sig mig blot, min Ven, hvem tilkommer nu hele Fortjenesten af at have bevaret Bibelen?

Han. Nu vel, jeg vil ikke negte, at den romerske Kirke har gjort sig fortjent paa Grund af Bibelen's Opbevaring, saafremt De vil kalde det en Fortjeneste, at man har ladet en saa kostbar Skat henligge ubenyttet.

Jeg. Hvorledes? ubenyttet? er da ikke Guds Ord, som staaer i Bibelen, uafbrudt blevet prædikeret ved det levende Ord ligesaa Apostlenes Tid indtil Luther, baade i Prædikerer og i Catechismer?

Han. Nei, der var i Tidens Løb, paa Grund af de romerske Pavers, Biskoppers og Præsters Uvidenhed og Stæthed, kommen mange Aoner iblandt det rene Guds Ords Hvedekorn; derfor havde man med sin Overlæg ryddet Bibelen af Veien, forat ikke det kristelige, efter Sandheden tørstende, Folk selv skulde prøve og forske i den!

Jeg. Der kommer De med saamange og dristige Paastande paa eengang, at Tiden umulig vilde kunne strække til, dersom vi skulde udvikle dem alle og tilstrækkeligt belyse dem. Men jeg beder Dem, lad mig dog høre Noget om disse tilsatte Aoner, saa skal jeg atter meddele Dem Noget om Hvedekornet, som Luther har forkommet.

Han. Messje, Dreffristemaal, den forvanskede Madvere, Skjærild, Aflad, Helgenernes Tilbedelse, hele denne Bærkhellighed ved Rosenkrands, Brodersfaber og Balsarter, Præstecolibatet, foruden meget Andet, som deels ligesom modsiger hvad den h. Skrift siger, deels ikke kan bevises af samme.

Jeg. De vil vistnok indrømme, at det er lettere for Dem, at angribe de nævnte Punkter, end det er for mig, at forsvare dem. Da nu Tiden overhovedet ikke tillader en udførlig Controvers, saa vil jeg forsøge at komme til Maalet ad en kortere Vej. De paastaar, at vi Katholiker have Læresætninger, som deels ere imod den hellige Skrift, deels ikke lade sig bevise af samme. Hvorledes staaer det da til hos Protestanterne i denne Henseende? Stemmer deres Lære-

system ordret overeens med den h. Skrift? Lad os engang see. Hos Matth. 28, 19. siger Jesus til Sine Apostle: „Saa gaaer da hen, og lærer alle Folk, og døber dem i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn!“ Og hos Marcus 16, 16.: „Hvo som troer og er døbt, skal blive salig.“ Fordrer Jesus ikke her Troen som det Forudgaaende og Daaben som det Paafølgende? Hvad er nu Praxis hos Dem, min Ven? gjør De ikke netop det Modfatte, ligesom vi Katholiker? Døber de ikke de nyfødte Børn? Hvad berettiger Dem dertil?

Han. Det har altid og almindelig været brugt saaledes.

Jeg. Men dog imod den h. Skrifts Bogstav! Det er altsaa den første Lære og Praxis hos selve Protestanterne, der synes at stride imod den hellige Skrift! — Hør nu videre. Hos Joh. 13, 8. siger Jesus til Petrus, da denne ikke vil lade vasse sine Fødder af Ham: „Derfor Jeg ikke toer Dig, saa haver Du ingen Deel i Mig.“ Og længere nede, efter fuldendt Fodvaskning, tiltaler Jesus samtlige Disciple med de Ord: „Da nu Jeg, Eders Herre og Mester, har toet Eders Fødder, saa skulle ogsaa I toe hverandres Fødder. Thi et Exempel har Jeg givet Eder, at ogsaa I skulle gjøre, hvad Jeg har gjort mod Eder.“ Holder De i Deres Confession endnu denne Herrens Befaling, til hvis Opfyldelse Herren havde knyttet en saa stor Naadegave for Petrus? Vasse Deres Troesfæller hverandres Fødder paa Skjærtorsdag? Jeg veed, at det ikke skeer; men hvorfor ikke? Jesus har jo dog ligefrem befalet, at vi skulle gjøre det!?

Han. Fordi det aldrig har været almindelig brugt i Christenheden.

Jeg. Deri stemmer jeg fuldkommen overeens med Dem, men nu maa De ogsaa tillade mig at gjøre Dem opmærksom paa, at De allerede har løbet Dem fast. Thi De indrømmer, at en almindelig Overholdelse og Ikke-Overholdelse iblandt de Christne til alle Tider bør betragtes som Regel for at skjelne imellem Det, som er Christi strenge Befaling i Bibelen, og Det, som ikke er det, men kun er et Raad. Veed De vel, hvad vi

Katholiker kalde det? Har De vel allerede hørt tale om Traditionen?

Han. Ja; den bliver hos os ikke anerkjendt som gyldig Troesregel.

Jeg. Og dog retter De Deres Praxis efter samme, og det ikke alene i begge de anførte Punkter, Barnedaaben og Fodvaskningen, men ogsaa endnu i andre, som f. Ex. at De med os Katholiker fejrer Hviledagen paa den første Dag i Ugen, medens den h. Skrift derimod bestemmer den sidste Dag dertil. Ligeledes nyde De uden Ercrpler, ligesom Katholikerne, Dyrenes Blod, medens en apostolisk Beslutning paa Conciliet i Jerusalem udtrykkelig forbyder det. Apostl. Gj. 15, 29. Kommer De da nu ikke i Modsigelse med Dem selv? Vi Katholiker tillægge derimod Traditionen efter 2. Thess. 2, 14. samme Anseelse som den h. Skrift, ja vi indrømme den i en vis Henseende endog et Fortrin, fordi den er ældre end den h. Skrift, og deene følgerlig maa forklares ved hiin. Thi den mundtlige Tradition begyndte med Apostlene og deres allerførste Medhjælper, men den h. Skrifts hele Samling blev først sluttet henimod Slutningen af det 1. Aarhundrede, og en officiel Afgjørelse om de Bøger, der bør henregnes til den h. Skrift, blev først givet ved Slutningen af det 4. Aarhundrede. Havde vi nu tilstrækkelig Tid, saa skulde jeg strax ved Traditionens Hjælp bevise Dem alle de katholske Adskillelseslærdomme, hvilke De forfatter som ubillige, og De vilde da overbevise Dem om, at den katholske Kirke ikke behøver at frygte for den strengeste Prøvelse, selv ikke for den h. Skrifts Dommerstol.

Han. De vil dog vel dermed ikke paa-staae, at Messe, Afsad, Skjærskild, Både o. s. v. kunne taale Bibelens Lys.

Jeg. Jo, det paa-staaer jeg tilvisse. Den h. Skrift godtgjør med Christi og Hans Apostles Ord saadanne Lærdomme og Indstiftelser, som Protestantismen tvertimod den h. Skrifts tydeligste Ord har udstødt af sin Tro, men som den katholske Kirke efter Traditionens Vidnesbyrd har stadfæstet igjennem alle Aarhundreder.

Han. Jeg er nysgjerrig efter at høre, hvilke de ere.

Jeg. Den ugifte Stand's Fortrinlighed fremfor den gifte (Matth. 19, 12.), de gode Gjerningers Fortjenstlighed (Matth. 25, 34-46, ib. 26, 10-13), Confirmationens Sakramente ved den apostoliske Haandspaalæggelse (Apostl. Gj. 8, 14-17.), hvorimod Protestantismen, i Forbigaaende sagt, har givet den første Optagelse til Nadveren Navn af „Confirmation“, medens dette Ord ligesaa lidt er at finde i den h. Skrift som de katholske Ord: Messe, Afsad og Skjærild; fremdeles de Syges sidste Salvelse (Jac. 5, 14 og 15) til Trods for det uhyrt dristige Attentat, som Luther maatte gjøre, idet han for at støtte sin „sola fides“, d. e. Retfærdiggjørelsen ved Troen alene, har forviist Jacobs Brev fra den h. Skrifts Canon, og kaldet den h. Jacobs Brev med den høist usømmelige Benævnelse „Stræepistel“. Ligeledes: Hgteskabets sakramentaliske Character (Eph. 5, 32.). Kort sagt, Eders Reformatorer have stik imod den h. Pauli Forskrift (2. Cor. 1, 23.) opfattet sig til „Troens Beherskere“ og skaltet og valtet i Guds Huus efter Behag og Lune; de have revet Bibelen ud af sin levende Sammenhæng med Kirkens og Traditionens levende Ord, og da betjent sig af Bibelen, for at ihjelslaae Kirken og Traditionen og tilsidst triumpherende at kunne tilraabe den bedaaede Verden: „See! vi have reddet Dig den sande Christendoms rette Sandhedskilde.“ Og endnu ikke tilfreds dermed, kommer man endnu i vore Dage, hvor alle Partier længes efter Gjenforening, paa det ligesaa taabelige som uværdige Indfald, at man udbasuner og raaber: „Brand! Brand! Katholikerne brænde Bibelen, som vore Troesfædre have reddet fra Undergangen!“ Nei, min Ven, undskyld, det er ikke bedre, end som naar man længe har havt et gjæsteventligt Ly hos Nogen, nu til Tak for hans Gæstfrihed lægger den brændende Lunte udenfor hans Dør, gaaer bort og da raaber: at han selv har villet sætte Ild paa sit eget Huus!

Han. Men I Katholiker kunne dog ikke negte, at Luther først har gjort Bibelen almeennyttig, idet han har gjort den, som var skreven i de gamle Sprog og kun de lærdes Eiendom, ogsaa tilgængelig for Folket, ved at oversætte den i det tydske Sprog.

Jeg. Ja, der har De truffet Sammet paa Hovedet; Luther har desværre gjort Vi-

belen saa almeennyttig, at allerede paa hans Tid enhver Dagdriver vilde paatage sig Præsternes Kald: at fortolke den hellige Skrift, og saaledes gjorde de lutheriske Prædikanter med Kone og Børn den lyse Dag mørk. Han selv klager jammerligen derover; jeg mener, at han med den ham egne Djerthed har betjent sig af følgende Ord: „Der gives Labaniter, som sige offentlig, at man i Landsbyerne og Stæderne hverken kan undvære Svine- eller Faarehyrder eller Bødler og Staldkarle, men at man ikke mere behøver hverken Sognepræster eller Skolemestre!“ Og Folk havde Ret til at tale saaledes; thi dersom det er sandt, hvad Luther har lært, at nemlig alle Folk ere Præster og Præstinder i Kraft af deres Daab, hvortil bruger man da disse særegne Præster og Capellaner for Menighederne? Enhver er jo Præst og har præstelige Myndigheder! Enhver kan altsaa vie Hgtesfolk, Enhver kan consecrere og uddele Nadveren, høre Skriftemaal, berette de Syge, jorde Liig, lyse Betsignelse; og ligeledes kan da Enhver læse og fortolke Bibelen efter sit eget Hoved, og naar han har gode Talegaver, kan han jo ogsaa holde Prædiken, holde lange og salvesfulde Taler. Ja Folk behøver da ingen Kirker mere; thi Enhver er jo sin egen Præst og kan holde Gudstjenesten hjemme hos sig alene! Jeg maa tilstaae for Dem, at denne lutheriske Lære, at alle Folk ere Præster, forekommer mig at have stor Liighed med alle Demokraters smukke Grundsætninger, at nemlig alle Folk ere Souveræiner, at alle Folk ere Herskere, Konger og Lovgivere. Og jeg troer rigtignok ogsaa, at hiin lutheriske Lære om det almindelige Præstedomme med Tiden maa føre til det Samme i Religionen som Demokraternes Grundsætninger om Folkets Souveræinitet i Politiken: at man nemlig tilsidst bortjager alle Præster og Bisper som overflødige, eller idetmindste slet ikke mere bryder sig om deres Tale og Lære; ligesom Demokratene jo før jo heller bortjage alle Konger og Fyrster, kuldkaste Thronen og hele Samfundets Orden. Og hvilken Almeennytte, der navnlig ogsaa i Virkelighed er kommen ud af denne uindskrænkede, ja toilesløse Bibellæsning, det bevidner allerede et gammelt, latinsk Ordspog, hvilket jeg som en ulærd Professionist vel ikke kan gjengive paa

Latin, men som i Doversættelsen skal lyde saaledes:

Gud denne Bog forfattede
Til Menneskenes Ledelse;
Han skrev den saa, at En og Hver
Sin egen Lære finder der!

Forresten vil jeg ikke sige Noget om, hvad Deres Herrer Colleger, som hiinsides Oceanet arbeide i det „luttrede Ord“ Tjeneste, melde om den Almeennytte, hvormed Bibelen behandles hos de hedenste Folkeslag, som man ved den søger at drage ind i det „rene Evangeliums“ Net. De kjender vel dette af Bibel- og Tractatselskabernes Acter bedre, end jeg.

Han. Men man tør ved det Gode man gjør, ikke altid see paa Udfaldet!

Jeg. Ja i Sandhed, naar det er vel gjort; men har De ikke læst, at vor Frelser (Matth. 7, 6.) siger det advarende Ord: „Kaster ikke det Hellige til Hundene og Perlerne for Svinene, at de ikke skulle nedtræde det med deres Fodder, og vende sig om og sønderrive Eder“ —? O, hvor har ikke denne Roden i Guds Ord høvnet sig paa dem, som have kastet Bibelen hen til Folks egenraabige Gransning! Jeg vil ikke tale om de saakaldte „frie Christenmenigheder“ i vore Dage, i hvilke protestantiske Prædikanter, saasom en Uhlisch og Wislicenus, ikke have ladet saameget af det Guddommelige blive tilbage i Bibelen, som man kan skrive paa Neglen af Tommelfingeren, som den ærlige Claus Harms udtrykker sig; men læs hvad upartiske Historieforfattere af Deres Confession have skrevet, hvorledes man allerede paa Luthers Tid, støttet paa Bibelen, har behandlet det Hellige; læs Luthers egne Skrifter, saa vil der paakomme Dem en Gysen ved hans Klager over den gruelige Banhelligelse, som blev drevet med det Hellige! Den store Reformator fortæller dette selv i et Brev til Amstdorf. Var det nu ikke en vis Forsigtighedsregel af den katholske Kirke, at den ikke begunstigede den uindskrænkede og ganske almindelige Bibellæsning i Modersmaalet, men holdt den indskrænket og indenfor passende Skranke? At den katholske Kirke forøvrigt ingenlunde har havt til Hensigt, at forholde Folket Læsningen af Bibelen, det bevise soleklart de mange tydske Udgaver af Bibelen, som allerede udkom længe før Luthers Tid,

og hvis Antal, om jeg husker rigtigt, beløb sig til 21, siger een og tyve! Samtidig med Luthers Doversættelse udkom en anden katholsk Bibeloversættelse paa Tydsk i Augsburg, som dengang allerede oplevede det ottende Dplag. Har nu den romerske Kirke paa hin Tid, som man fra protestantisk Side behager at kalde den mørke Tid, ikke lagt nogen Hindring i Veien for saa mange tydske Bibeludgaver, saa kan det i Sandhed i det 19. Aarhundrede kun opvække Latter hos os Katholiker og Harmen hos alle billigt tænkende Protestanter, naar De vil strø os Sand i Vinene med en lille Bog, som fører Titel af: „Naar Nogen bringer Eder en Bibel, saa kast den i Ilden!“

Medens jeg sagde disse Ord, syntes min Modstander at blive modfalden og forsagt; de andre Gæster derimod sadde tause og hørte paa vor Disput. Jeg havde betraadt Gæstestuen i min Arbejdsstøje, og det faldt mig nu først ind, at Anstændigheden fordrede at jeg klædte mig om. Jeg begav mig derfor op paa mit Værelse, og da jeg kom tilbage, var Bibelmanden forsvunden, og han lod sig heller ikke mere see siden. Senere erfarede jeg endog, at han for den Nat havde taget Logis andetsteds. — —

Da den unge Mand havde endt sin Fortælling, sagde jeg til ham: „Det glæder mig overordentligt, at denne Bog har vdet Dig saa gode Tjenester, og da jeg seer, at Du forstaaer at drage Nytte af Læsningen, saa er min Redebonhed saa meget større til fremdeles at være Dig til Tjeneste med mine Læsebøger. Men jeg maa dog betvivle, at Du blot ved eengang at læse denne Bog igjennem er bleven saa kampdygtig; har Du ikke allerede tidligere læst lignende Skrifter om den katholske Kirkes Adskillelseslærdomme? — Det har jeg rigtig nok gjort, svarede han, og det har Roden lært mig at gjøre! Thi jeg behøver kun at sige Dem, at jeg er barufødt i U..., hvor Konige's, Czeriski's, Dowiat's, Licht's m. Fl's. Navne, endnu for ikke længe siden havde den bedste Klang. Da gjaldt det for os undertrykte og forfulgte Katholiker: „Kæmp den gode Kamp, bevar Troen og en god Samvittighed!“ (1. Tim. 1, 18. og 19.) Gjennemtrængt af denne Overbeviisning besluttede vor da-

værende værdige Sognepræst i D..... sig til at forsamle Byens katolske Ungdom hos sig i nogle ugentlige Aftentimer, for at gjøre dem bekendt med Controversens Vaaben. Ved denne Leilighed betjente han sig af Hr. Hillebrands ved Tidsforholdene fremkaldte Forsvarsskrifter. Hillebrand er nu Missionair i Paderborn, men dengang var han endnu Vicar i Dortmund. Vi havde en saadan Glæde ved disse vort geistlige Ridderstabs Kampøvelser, at vi stedse imødesaae dem med længselsfuld Ataalmodighed.

Da den skjønne Seier, som denne ærlige Haandværksvend havde tilfegtet sig i Sager, som angik vor h. Tro, forekom mig ganske at egne sig til at anspore andre Katholiker til Efterligning under lignende Forhold, isærdeleshed i vor Tid, da Skafferi med Bibler og Tractater hører til Dagens Orden, saa anmodede jeg den unge Mand om at opskrive den havde Samtale i sine Hovedpunkter og at overlade mig den til Brug ved forekommende Leilighed. Han har opfyldt mit Ønske, og hans her foreliggende Meddelelse er her gien- givet i en noget udførligere og mere regelmæssig Form. Gud velsigne den brave Ungling og sende ham Sin hellige Engel til at bære ham paa Hænderne ved hans farefulde Haandværk! —

Forældres Pligter imod deres Børn.

„Hold ei Tugt tilbage fra Din Dreng, thi naar Du endog slaaer ham med et Riis, deraf døer han ei; slaaer Du ham med et Riis, frelser Du hans Sjæl fra Døden.“ (Ordspr. 23, 13. 14.)

Forældrene staae deres Børn i Guds Sted. De have bragt dem til Jorden, de skulle ogsaa bringe dem til Himmelen! Det er ikke tilstrækkeligt, at have givet dem et dødeligt og et ofte saa usælt og elendigt Liv; de skulle ogsaa spore dem til et evigt, udødeligt Liv: ellers ere de Skyld i deres egen og deres Børns evige Fordærvelse. Vee Forældrene,

dersom de have født deres Børn for Helvede og ikke for Himmelen. Men hvormange Forældre gives der ikke, som maae gjøre sig selv denne skrækelige Vebredelse, eller dog i alt Fald maae frygte for den, fordi de lade deres Børn mangle den moralske gode Opdragelse eller den fornødne Underviisning, ja endog give de beklagelsesværdige Skabninger, som have havt den Ulykke, at blive fødte af dem, ved et udsvævende Liv, eller ved et slet Exempel Forargelse og Leilighed til Synd, og blive saaledes Aarsag til deres Børns evige Fordømmelse! Der gives Forældre, som paa Grund af deres falske Følsomhed eller Blodagtighed imod deres Børn billige alle deres Handlinger, ikke dadle nogen af deres Feil, ikke straffe deres Laster og saaledes ved deres Efterladenhed styrte dem i timelig og evig Fordærvelse. — Der gives Forældre, som ved deres Lunkenhed og Ligegyldighed i Henseende til deres egen Salsigheds Anliggender, udslukke Religionens hellige Ønske, som maaskee en from Lærer har søgt at tænde i deres Børn, og kvæle Gudsfrygtighedens ædle Spire i dem. Naar Forældre selv foretage slet ingen eller dog kun nogle faa religiøse Øvelser, naar Forældre ikke engang om Aftenen og om Morgenens folde deres Hænder i Andagt og skue bedende op til deres Staber; naar Forældre enten slet ikke, eller kun meget sjældent, annamme de hellige Sakramenter og saaledes forsømme deres helligste kirkelige og religiøse Pligter som Christne: hvad skal det da blive til med Børnene, da disse ofte endog uagtet de bedste Exempler af deres gudsfrygtige Forældre, alligevel saa ofte falde i Syndens Snarer? Der gives Forældre, som, hengivne til Brede, aldrig kunne tale til deres Børn, uden at udstøde gruelige Gudsbespottelser, og derved sætte hele Familien i Stræk og Forvirring. Hvorledes kunde Gud, Som er en Fredens Gud, boe i et saadant Huus? Der gives Forældre, som føre et usædeligt og udsvævende Liv og i deres Fordærvelse ikke blues ved at lade deres Børn være Vidner til deres Laster og at afløre deres skjændige Synder for dem! Hvilket fordærveligt Exempel for disse Ulykkelige, som allerede af Naturen ere altfor meget tilbøielige til det Onde og derfor altfor modtagelige for alle Indtryk, som smigre deres Sandfælsighed. Vee, syvfold Vee over saadanne

Forældre, som ikke staae i Guds Sted ved deres Børns Side, men i ! Der gives Forældre, som i deres Egennyttighed, Gjerrighed og Uretfærdighed ikke lære deres Børn Andet, end en umættelig Higen og Jagen efter Jordens Goder, som ikkun tale om Rigdom og Fordeel, ikke tænke paa Andet end at sammenhobe og opdyngte forgængelige og forfængelige Skatte. — Al, hvad Andet opdyngte de for deres Børn, end, den guddommelige Brede's Skatte? Forældre, som, fulde af Had og Avind, indgyde deres Børn Hævnens Gift, hvoraf de selv brænde, og forplante Had og Splid i deres Familie ofte gennem flere Generationer. Hvilken usalig Arvelod! Forældre endelig, som uden Tro og Religion søge at meddele ogsaa deres Børn den samme Ugudelighed. Istedetfor at plante og pleie Troens Spire i de unge Hjerter og at indpræge dem Religionens saliggjørende Grundsætninger, ødelægge de selve Naadens sidste Spor, som hine have annammet i Daaben. Er det da forunderligt, naar de tilsidst see Frugten af denne slette Opdragelse; naar deres Børn tilsidst overgaae dem i Ugudelighed og opvove til fuldendte Fritænkere, som hverken kjende Tyng eller Love, hverken Gud eller Samvittighed. O, ulykkelige Børn, som have saadanne Forældre! og endnu uhyffaligere Forældre, som styrte Eder's Børn, jeg tør sige næsten med Flid, i Fordærvelse! — Hvilken frygtelig, hvilken forfærdelig Dom venter Eder ikke for Guds Throne! Havde I dræbt Eder's Børn i Buggen, saa ville I dog idetmindste ikke have styrket dem i evig Fordærvelse; men I ere mere umenneskelige, end hine barbariske Folk, som slagtede deres Børn paa de affyrlige Afguders Altare og bragte Uhyret de ulykkelige Børns Hjerter til Offer; thi hine dræbte blot Børnenes Legeme for Tiden, men I dræbe Sjælen for Evigheden; hine offrede ikkun deres Børns Legeme til en Afgud, men I offre deres Sjæl og Legeme til evig Fordømmelse; hine rev de deres Børns Hjerter ud af Legemet, I rive dem Guds overnaturlige Billede, det aandelige Livs Hjerter ud af Sjælen; hine gave deres Børn til Priis for den jordiske Jlds korte Dval, I offre dem til den uophørlige evige Pinsel! Frygtelige Tante! Der gives Børn, som ved deres Forældres Skyld

gaae tabte, og nu og hele Evigheden igjennem ville hade og forbande deres Forældre som Aarsagen til deres Fordærvelse.

O Forældre! I skyldte Eder's Børn en katholisk religiøs Odragelse, en til Eder's Stand og Kaar svarende Underviisning, og fremfor Alt et godt Exempel. Dette er Eder's helligste Pligter, som I vel skulle overveie, ellers er Eder's og maaskee Eder's Børns Fordærvelse uundgaaelig, og hiinsides Graven ville I maaskee komme til at forbande hverandre og gjensidigen forsøge Eder's evige Pine, Brede og Fortvivlelse!

Korte Tankesprog over Børneopdragelse.

Riis og Frettesættelse giver Wiisdom; men en Dreng, som overlades til sig selv, bestjæmmer sin Moder. Ordsp. 29. 15.

En utæmnet Hest bliver kaad, og en til sig selv overladt Søn bliver fræk. Sir. 30. 8. Giv ham ikke Frihed i hans Ungdom; oversee ikke hans Drifter og Forehavender, bvi hans Rakke i Ungdommen medens han er spæd, at han ei skal forhærdes og blive ulydig imod Dig, hvilket vilde gjøre Din Sjæl Smerte. Sir. 30. 11, 12, 13, 14.

Det er bedre at Børnene græde end Forældrene!

Forældre, der samle Penge for deres Børn og opdrage dem slet, ligne et Menneske, som anlægger smukke Haver omkring sit Huus, hvilket allerede staaer i Begreb med at styrte omkuld; — eller et Menneske, som tilsætter Helbreden, og endda anskaffer sig smukke Klæder. Menneskenes Sjæl ligner Jorden, som, om den end er nok saa frugtbar, men ikke bliver dyrket, ikke frembringer Andet end Torne og Tidsler.

Ligesom Sundheden er Legemets naturlige Tilstand, saaledes er Uskyldighed og Reenhed Sjælens naturlige Tilstand. Er Sjælens Lige formørket, saa skuer den aldrig Gud, og Sjælen er dog skabt for at see sin Skaber! Men, dersom Forældre ere forpligtede til med Omhu at pleie deres Børns Legemer, hvor meget mere skulde de da ikke have Omhu for deres Sjæles Reenhed og Uskyldighed, da denne Deel af Mennesket er den fortrinligste!

Alle andre Synder kunne være Vandfarve; Bellysten er Bliefarve. Naar den er malet

paa Ungdommens Grund, beholder den (Velslysten) sit Liv, indtil Haarene blive graae — og Dødsfakten er tændt.

Forældrenes gode Exempel — er den bedste Catechismus for Børnene og det smukkeste Speil i Huset.

Naar Gud har et Altar i Moderens Hjerte, saa har Han et Tempel i hele Familien.

Børnens Hjerte ligner blødt Bør, hvori man kan trykke alle Figurer; eller et ubestrevet Blad Papir, og lykkelige ere de Forældre, som derpaa skrive Christendommens hellige Sandheder.

Vesopdragne Børn ere Forældrenes ædleste Pryd og største Stak.

Naar Børnene see op til Moderen, Moderen op til Manden og Manden op til Gud: saa seer Gud med velsignende Velbehag ned til dem Allesammen.

Før Dine Børn til Gud ved at fremstille det Sande for dem; thi ved god Underviisning opbygger man Meget.

Før Dine Børn til Gud ved Forbøn om alt Sandt og Godt; thi Bønnen opbygger ogsaa der, hvor Underviisningen og Livet ikke frugter.

Før Dine Børn til Gud ved at foregaae dem med et godt Exempel; thi Livet bygger endnu mere end Ordet!

Før Dine Børn til Gud ved Arvaagenhed; thi det vaagende Die hjælper at bevare hvad Lærdomme, Livet og Bønnen have opbygget.

Før Dine Børn til Kjærlighed ved Kjærlighed; thi Kjærligheden bevarer det Sande og Gode ved Underviisningen, Livet og Bønnen og Arvaagenheden og ved tusinde andre Opfindelser af dens uudtømmelige Kilde! —

(M. K. S.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom, i Jan. Vincentiusforeningen, som ogsaa her og i andre Egne af Italien besidder talrige Medlemmer, har ved Hs. Helligheds Godhed i disse Dage modtaget en stor Opmuntring. Bestyrelsen giver ved hvert

Mars Begyndelse Medlemmerne en Beretning over de gode Værker, som ere udførte ved deres forenede Medvirkning. I Mar skulde en saadan Beretning afgives her i et høitideligt Møde, ikke alene over de herværende, men ogsaa over den hele i og udenfor Europa udbredte Forenings Virksomhed. Den h. Fader har nu tilladt, at denne Forsamling blev holdt i hans Narværelse. D. 5. Jan. forsamlede saaledes Medlemmerne sig — nogle Hundrede i Tallet — i Vaticanet; der var ogsaa sex Cardinaler og henimod 20 Biskopper tilstede. Den h. Fader aabnede Mødet med en Bøn. Efterat derpaa Præsidenten for den hele Forening, som i disse Dage var hidkommen fra Frankrig, havde holdt en kort Tale til Haven, blev Marsberetningen oplæst ved en af Hs. Helligheds Huusprælater, Mgr. Borromeo, som er et af Foreningens virksomste Medlemmer. Denne Beretning var saa omfattende og udførlig, at Oplæsningen varede i tre Kvarteer. Da han var færdig, holdt den h. Fader en Tale, hvori han i et salvesfuldt Sprog og med stor Hjertelighed skildrede den ægte kristelige Gudsdygtighedsaand, og affærdigede derpaa den rørte Forsamling med den apostoliske Velsignelse. Sid at samme maatte styrke alle Foreningens Medlemmer til deres saa fromme og velgjørende Virksomheds Fortsættelse og Udvidelse! — Den otte Dages høitidelig holdelse af Helligtrekongersfest fandt ogsaa iaar Sted i Theatinerkirken St. Andrea della valle, under de Troendes store Deeltagelse. De daglige Prædikener i det italienske Sprog holdes af P. Papardo, General-Procurator for de regulerede Cleriker; ved selve Festen prædikede den høiarv. Fyrst-Erkebiskop af Wien i det tydske Sprog, og følgende Søndag Domherren af Olmütz, Unkredtsberg.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag. d. 11. Marts. — 3. Søndag i Fasten. — Dagens Epistel: Ephes. 5. 1—9. — Evangel.: Luc. 11, 14—28. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Tydsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt til Jesu Christi bitter Lidelse med Prædiken paa Dansk.

Hver Søndag om Form. Kl. 7, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høib. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Velsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Theosal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 11.

Søndagen den 18de Martz.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. N. Blaukensteiner, st. Røbmagergade 68, og i alle Bøglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Om Helgenes Dyrtelse *).

Gud tilbedes alene for Sin egen Skyld: Helgene derimod æres eller dyrkes af Kirken for Guds Skyld, for Christi Skyld, hvis Slægt og Benner de ere. Guds Tilbedelse og Helgenes Dyrtelse flyder saaledes af een og samme Kilde: af Kjærligheden til Gud; ligeledes er begges Formaal eet og det samme, nemlig: Guds, det høieste Væsens Forherligelse! Naar imidlertid Helgenerne kaldes Guds Slægt og Benner, saa maa dette ikke forstaaes i den almindelige Betydning, hentet fra Deismen; thi Kirken forener dermed et meget høiere Begreb. Guds Søn er bleven Menneske, og er siden den Tid formedelst Sin Kirke vedbleven at staae i en hemmelighedsfuld Forbindelse med Menneskene. Alle Sine samler Han omkring Sig til en hellig Forening, til en fornyet og hellig Menneskeslægt, hvis Hoved og hvis Stamfader Han Selv er. Denne nye omkring den anden Stamfader, Jesus Kristus, samlede Menneskeslægt er netop Kirken, der derfor forestilles som udsprungen fra Frelserens

h. Sidesvunde eller Hjerter. Ved den har Gud atter taget Bolig iblandt os, Himmelen er atter forenet med Jorden, og Skillevæggen imellem det timelige og det evige Liv, imellem Tid og Evighed, er falden. Ved Christi Menneskevordelse, der ligesom fortsættes i Kirken, er et Livets Træ plantet paa den ved Syndens Forbandelse fra Gud adskilte Jord, hvilket som et helligt Stamtræ samler til sig alle de Frugter, der modnes for Evigheden, indtil til sidst Guds hele Rige vil blive aabenbaret i sin Forklaring og Forherligelse, naar engang hele Israhel, d. e. de Udvalgtes fulde Antal, er bleven frelst og reddet. Ligesom nu allerede her paa Jorden Kirkens Medlemmer ved de engeste og helligste Baand ere indbyrdes forenede; ligesom de i Sandhed betragte sig som Lemmer paa eet og samme Legeme, idet de alle ere forenede med Christo, i Hvem de ere indlemmede, idet Kirken ikke kjender nogen Glæde, i hvilken ikke ethvert af dens levende Lemmer kunde tage Deel, og ingen Smerte, som de ikke alle føle med (1. Cor. 12, 25—27.), idet allerede her i Henseende til Naadegavernes Meddelelse og enhver Naadevirkning den Ene er henviist til den Anden (1. Cor. 4, 1. og fl. St.), idet endelig den Ene beder for den Anden: saaledes maae de Baand, der knytte de i Himmelen forklarede Lemmer af Kirken

*) Vor Erklæring om dette Ord's Betydning og Mening: see Stand. Kirketid. 1854 Nr. 48 S. 381.

til deres endnu paa Jorden kæmpende Brødre, være endnu inderligere og fastere. Thi det var ikke jordiske Kjærligheds- og Slægtfæbsbaand, der forenede dem, medens de levede her paa Jorden, med alle jordiske Lemmer, men det var hiint hellige fra Eviigheden udsprungne Slægtfæb, og hiint evige Kjærlighedsbaand, der forbinder alle Lemmer paa Christi Legeme med hverandre. —

Men dette Baand opløses ikke ved Tidens Magt, nei det knyttes stedse fastere og fastere i Eviigheden. Naar derfor de frommeste og mest gudhengivne Christne allerede her paa Jorden vise deres Kjærlighed til Christo ved at tage sig Kirkens Vel mest til Hjerte og paa det Underligste at bede for Alles Velfærd, saa maa denne Kjærlighed vore, naar den har aflagt al jordiff Ufuldkommenhed og Svag-
hed og har opnaaet den fuldstændigste Forening med Christus. At tænke sig de Hellige i Himmelen uden Deeltagelse for Kirken paa Jorden: uden at de understøtte den eller bede for den, det strider imod den sande christelige Følelse og forudsætter en aldeles deistiff Opfattelse af Christendommen. Staae derimod de Hellige i Himmelen endnu i en væsentlig Forbindelse med den stridende Kirke paa Jorden, og vedblive de at virke og bede for denne, saa følger det af sig selv, at de Troende ogsaa kunne anraabe disse Himmelenes Helgener om Hjælp og Forbøn. —

Naar allerede her paa Jorden De, som høre til Kirken, bede for hverandre (Ap. Gj. 12, 5. og fl. St.), naar den Gne paa-
kalder den Andens Bøn og Bistand hos Gud (Rom. 15, 30. og fl. St.), og naar en saadan Bøn finder Bønhørelse hos Gud, fordi den netop er det høieste Beviis paa den af Christus indstiftede Kjærlighed til Næsten og paa det helligste Samfund og Fælledsfæb der gives, samt en af de skjønneste Frugter af det christelige Sindelag: med hvor meget større Redebønhed og Tillid maae da de Troende ikke henvende sig om Forbøn og Hjælp til Dem, der nu i Himmelen allerede ere kronede og høit hædrede af Gud? Menigheden, som jaae sin Biskop og Hyrde, der havde vundet dens Sjæle for Gud og var bunden til den ved den helligste og ædlest Kjærligheds Baand, bortreven fra sig ved Martyrdøden i hine

bittre Forfølgelsernes og Trængslernes Lid, kunde ikke betragte dette Kjærlighedsbaand imellem Hjord og Hyrde for sønderrevet! Derfor sørgede den ikke paa hedensf Viis over hans Død, men den betragtede hans Død som en herlig Seier baade for den fromme Lidende og for sig selv. For sig selv: fordi den var overtydet om, at Hyrden hiinsides Graven ikke havde glemt sine Kjære, at han tværtimod, ligesom han havde kæmpet og seiret for den elskede Hjord, nu ogsaa vilde tilbende den Frugten og Fortjenesten af sin Seier. Derfor feirede den hans Dødsdag som en Triumph- og Betsignelsens Dag for sig, den nævnedes denne deres Helgens Navn ved det h. Messieoffer, og opbevarede hans Reliquier (jordiske Levninger) som det kostbareste Underpant paa sin vedvarende Forbindelse med den forklarede, og til disses Besiddelse og Helligholdelse knyttede sig ofte Fortættelsen af hine Mirakler eller vidunderlige Naadewirkinger, ved hvilke de Hellige alt i deres Liv paa Jorden, i Overensstemmelse med Christi Udsagn (Mark. 16, 17. og fl. St.), vare blevne forherligede af Gud.

Man maatte miskjende den hele christelige Oldtid, dersom man vilde negte, at denne Betragtningssmaade, der umiddelbar udsprang af Christendommens levende Opfatning, saaledes som denne traadte ind i Verden, allerede i de to første christelige Aarhundreder var den eneste man kjendte, og den herskende i alle Kirkens Dele. Sid De, der gjerne ville udmale de første Christnes Forsamlinger som Sammentømter af deistiffe Puritanere, engang vilde stige ned i Catacomberne*) i Rom og der betragte de Altare, Malerier og Reliquiefrine, der hidrøre fra den allerførste christelige Tid, eller lægge sig de livsvarme Billeder af Christenlivet paa Hjerte, saaledes som de foreligge i den hellige Ignatius', Polycarpus', den hellige Felicitas', Perpetua's og Andres Martyrbeskrivelser, saa vilde de see, at der er stor Forskjel imellem Christendommen som den udgik af Gudsjonnens Skaberhaand og selv har banet sig Vej gennem Aarhundrederne ned til os, — og det Brængebillede af Christendom,

*) Underjordiske, allerede i de første Aarhundreder af de Christne afbenyttede, Kirker og Gange.

der i Virkelighed aldrig har været til, men kun er opdigtet ved Hjælp af Phantasiaen af Dem, der ere traadte ud af den virkelige Christendoms levende Strøm. Ja, et dybere Studium af den christelige Oldtid maa overtøde os om, at Kjærligheden til Helgenerne, var end meget inderligere, at Helgenernes Dyrløse var end meget almindeligere og hyppigere hos de første Christne end i de senere Tider, hvor Forsølgelserne vare ophørte, og de Christnes kraftige Sammenlutning ikke mere saa paatrængende var paabuden af de ydre Trængsels Magt.

I det Sagte er imidlertid først et Hensyn fremhævet, af hvilket det er indlysende, at Helgendyrkelsen er uadskillelig fra det ved Kristus stiftede Samsfund eller Fælledsskab (communio sanctorum o: de Helliges Samsfund!) og en af de skjønneste og herligste Dyringer af dette Samsfund eller Fælledsskab. Men hermed er Gjenstanden langt fra ikke udtømt. Helgenernes Levnet er desuden ogsaa en stedse levende Tradition om Jesu Liv, som ved dem nedledes til alle Folkeslag, Tidsaldrer og Slægter, og viser alle Christne Veien til Livet. Uden Helgenernes Liv vilde Jesu Liv være os mindre let forstaaeligt; Hans Exempel vilde i en vis Henseende ikke være saa virksomt og opmuntrende for os. Jesu Liv og Hans Exempel er en Enkelt Exempel og Liv for den samlede Helehed uden at undtage Noget; og, omendstjondt Alle maae se af Hans uendelige Fylde, og selve Helgenerne maatte se af Dem, saa vilde maaskee ikke En hver have været istand til, især med Hensyn til sine særegne, individuelle ydre Livsforhold, i det Enkelte og Specielle at udfinde den rigtige Anvendelse af Jesu Liv og Exempel paa sit eget Liv. Det er tilmed optegnet for os i den hellige Skrift kun i enkelte, for det meste usammenhængende, Træk, som ofte ere vanskelige at forstaae og ikke kunne efterlignes af Enhver ved første Dersigt. Vi vilde ikke være istand til, efter disse Træk, at opfatte det fuldstændige Livs-Billede med saa megen Sikkerhed og at kunne danne og indrette vort Liv derefter, dersom Frelseren ikke ogsaa havde efterladt os Sit Billede tegnet paa en anden Maade, som er aldeles forstaaelig for Alle, der høre Ham til. Han efterlod os det ikke blot i Skriftens døde Bogstav, men træffende og skjont tegnet i Sin Kirkes Liv, der jo er

Hans Legeme, Fortjættelsen af Hans Mennekesvordelse*). Derfor udvalgte Han Sig først de tolv Apostle og gjorde dem til Vidner om alle Sine Lærdomme og Gjerninger og Sit hemmeligste, ofte for Verden skjulte, Liv. Han dannede dem efter Sig Selv. Ligesom en Høne beskytter og pleier sine Kyllinger, ligesom Druen omsvæver sin Rede og over og underviser sine Unger og ikke forlader dem, inden de selv kunne flyve og ernære sig: saaledes har Frelseren under Sit Jordeliv ledet Sine Disciple, for at Hans Billede fuldstændigt kunde udpræges i deres Liv. Da dette var fuldbragt, sendte Han dem ud i Verden for at danne Menneskene efter deres Liv. Det Exempel, som Gudmennesket havde givet paa Jorden, forvandt fremdeles ikke mere for Menneskenes Dine ved Hans Himmelfart, men det vedblev at leve i Hans Apostle og Disciple. Efter dem maatte hver Den danne sig, der vilde efterfølge Kristus. „Været mine Efterlignere!“ skriver Apostelen. „Efterligner mig, Brødre, og retter Eder efter dem, der vandre saaledes, som I have seet et Mønster i os!“ (Philip. 3, 17.)

Jesu Christi Liv som Indbegreb af alle Kirkens Hemmeligheder og Lærdomme, skulde som en hellig Tradition, der var baaren af Apostlene og ved dem indpræntet Menighederne, vedvare blandt Menneskene; og saaledes skulde hele Kirken som een moralsk Person fortsætte Gudmenneskets Liv her paa Jorden. Helgenerne er det nu, i hvilke Kirkens høiere Liv finder sin høieste Udvikling og sit fuldkomne Udtryk. Hvad der i Christi Person endnu synes indesluttet i en hemmelighedsfuld Eenhed, det har udfoldet sig i en uendelig Mangfoldighed af ubeskrivelig Skjønhed og Harmonie i Hans Helgeners Liv. I alle Slægter, Livsaldre, Characterer, Nationer og Aarhundreder har denne Gnes Liv, som er Alles befrugtende Kilde og evige Grundform, fundet Sin Efterligning, Udbildning og Anvendelse; og ligesom i tusinde og atter tusinde Krystaller gjenstraaler denne Vandeverdenens eneste og guddommelige Sol. Men den af Guds Aand styrede Kirke veed at adskille dem af Sine, i hvem dens

*) Jfr. Stand. Kirket. 1853 Nr. 7 S. 49 og flg., samt den uforglignelig skjønne og oplysende Beskrivelse over Kirken af M. H. L. i hans Symboletik §36 m. flg.

guddommelige Mesters Liv affpeiler sig, fra dem, i hvem dette ikke skeer, og den optager i sit Helgenregister kun Dem, som den kan anbefale som Mønstre til Efterlignelse. At den samme Aand fra Begyndelsen af har ledet den heri, sees deraf, at den endnu bestandig vedkjender sig og dyrker alle Landes og alle Tidens Helgener som Sine. Som overhovedet hele Christendommen er et Liv og kun indenfor Kirken forplanter sig i hele sin Sandhed og Herlighed som mundtlig, levende Tradition, og som det i den hellige Skrift Opbevarede om Christendommen kun vinder Farve og Betydning i Sammenhæng med dette Kirkens Liv, saaledes formaaer kun Den, der er opammet ved Kirkens Bryst og har slukket sin Tørst i dens saliggjørende Livsstrøm, at forstaae de i den hellige Skrift adspredte Træk af Selve Frelserens Liv og at anvende dem til Efterligning paa sig selv.

Deraf lader den fra Begyndelsen af i Kirken gjorde Erfaring sig forklare, at enhver religiøs og mere opvakt Christen fatter en særdeles Forkjærlighed for og inderlig Hengivenhed til en vis bestemt Helgen og vælger ham eller hende som et Monster til Efterligning for sig. Deraf ogsaa den store Magt, som Læsningen af en Helgens Levnet udøver paa Menneffenes Sind. Store Syndere bleve ved Læsningen af en Helgens Levnetsbeskrivelse ofte pludselig grebne og ligesom pludselig omvendte. Hvad de ikke begrebe før, hvad der havde været altfor ophøiet over og altfor langt fjernet fra deres Bæsen og Tænkemaade, det træder pludseligt dømmende, formanende, men ogsaa opmuntrende, frem for deres Sjæl i et dem forstaaeligt Skrift og viser dem Veien til Gud, som før havde syntes dem altfor høi, ja aldeles uopnaaelig. Hvem der vil bebreide den katolske Kirke, at den tillægger Helgenernes Exempel altfor stor Vigtighed for det christelige Liv, han maatte ogsaa dadle Paulus, naar han siger: „Været mine Efterlignere, retter Eder efter mit Monster!“ ja han maatte bebreide Frelseren, at Han ikke har viist Menneffene nogen anden Veil til Frelse, end igjennem Kirken. — Hvor denne Livets Tradition uddøer, der kan ei heller nogen sand Christendom bestaae, fordi den ene sikkre Veil, paa hvilken Hans Efterfølgere maae vandre, er der gaaet tabt.

Der fare Alle vild imellem hverandre og der er ingen høiere, enig, over Alle vaagende og styrende Aand, der ved sit Baand forener de Adspredte. Det indre Liv, der vil aabenbare sig i et Ydre, flyder hen i en formløs Ubestemthed og lader sig tilsynne i lutter Abnormiteter og Yderligheder. Rationalisten befinder sig i en kold Fjernelse fra Gud, hvor Solens Straaler ere saa uirksomme, at han selv ikke mener at kunne affpeile dem i sit Liv. Pietisten derimod gribes af en Gysen, naar han betragter sin rationalistiske Troesbroder, og troer at maatte skjule sin Aands Statte ved et nedslaaet Blik og fordreiede Dine. Alle have de tabt Livets Veil, fordi de ere traadte ud af Kirkens sande Overleverings Strøm og ere blevne fastede paa Land til en Side.

For det Tredie ligger der i Helgendyrkelsen en retfærdig Gjengjældelse, en Begyndelse til Guds Riges Herlighed her paa Jorden og til Dommen over de Ugudelige. Kristus kom til denne det Dudes Herredømme hjemfaldne Verden, for her at fornye Guds Rige. Det stod til at vente, at Verden ikke vilde modtage Ham. Den dyngede Haan og Foragt paa Ham og naglede Ham tilstodt under Spot og Skam til Korset. Men Han opstod af Graven og Hans opstandne Legeme blev Hans Kirkes uroffelige Hjørnesteen. Guds Rige opstod og tiltog i aabenbar Modsætning til Verdens Rige, i Begyndelsen kun i en snever Kred, der, idet den stedse vorede og udvidede sig, mere og mere indskrænkede det Dudes Rige. Indenfor Kirken blev den af Verden Udstødte anerkjendt og tilbødt, og Verden saaledes overbeviist om Hans Retfærdighed og den kommende Dom (Joh. 16, 10—11.). Hans Tornekroner var indenfor Kirken en Kongekrone, Hans Kors — Naadens og Dommens Throne. Men Kirken er Christi Legeme. Hans Lidelser, Hans Forhaanelse og Forsmædelse maa fortsættes paa den, indtil det Dudes Rige omsider bliver fuldkommen styrtet paa Dommedagen. Men paa den anden Side maa ogsaa Hans Retfærdighed og Forherligelse worde synlig paa Kirkens Lemmer. Hvad nu Verden har udstødt med Haan og Spot, det bliver æret og hædret indenfor Kirken. De hellige Martyrer havde intetseds fundet den Aerkjendelse og Kjærlighed, som ifølge Guds

Kjærligheds Bud skyldtes dem for Sandhedens og Retfærdighedens Sag, for hvilken de havde udgydt deres Blod. Hvorledes skulde Kirken, Guds Rige paa Jorden, vægre sig ved at lade dem vederfares Retfærdighed? Overalt i Verden undertrykte og forfulgte, krænkede i deres helligste Følelser, uden Haab om nogenstunde at møde Retfærdighed eller billig Anerkjendelse i Verden, flygtede de Christne med deres Martyrers Reliquier og skjulte sig i deres Catacomber for her uforstyrret i et helligt Fællesskab at kunne fejre Høitiderne for Guds Rige paa Jorden, Retfærdighedens og Sandhedens Rige. De fuldendte Seierherrer, der havde udgydt deres Blod for Christi Betjendelse, gjaldt her i de Troendes Kreds ikke for Forfulgte og Udskødte, men, ligesom de i Himmelen bleve hædrede og forherligede som Guds Vndlinger, saaledes fandt de i disse jordiske Himmelborgeres Midte retfærdig Anerkjendelse og Hylding. Helgenernes Dyrkelse i Kirken paa Jorden betragtes derfor som en Retfærdighedens Pligt mod dem, som et Gjenstik af deres evige Belønning og Forherligelse i Himmelen. Derfor hedder det saa ofte i Bønnerne under den hellige Messje paa Helgenernes Festsdage: „ut et illum beata retributio comitetur etc.“ d. v. s. at baade han, den Hellige, maa nyde den salige Gjengjældelse (og nu følger Bønnen): og at vi maae have Gavn af hans Forbøn. — Deres Sags Retfærdighed fremtræder saa meget desto herligere, jo mere Kirken udbreder sig og jo herligere og mere aabenbart den kan fejre sine Triumpher over denne Verdens Rige, indtil omsider paa den yderste Dag de Hellige i Guds Søns Herlighed og forenede med Ham ville komme til at holde Dom over Verden og godtgjøre deres Sags Retfærdighed for Himmel og Jord. Saaledes som Navnet Pontius Pilatus ikke til hans Ære er uadskillig forbundet med den apostoliske Troesbetjendelse, saaledes opnaae De, som forgrebe sig paa Kirken, som udgjøde Martyrernes Blod, som øvede Ondskab og Vold mod Helgenerne, en sørgelig Udødelighed ved Helgenernes Dyrkelse. Deres Navn bliver til deres Skjændsel for evig indstøttet i Helgenernes Glorie og Hædertrone, og, som intet Navn, der er indtegnat i Livsens Bog, nogenstunde kan gaae under i Kirkens Trin-

dring, saaledes blive ogsaa De, der have modstræbt Kirkens evige Anordning, overantvordede til Efterverdenens aldrig endende Dom, indtil den yderste Dom vil fuldbyrde den over dem alt affagte Kjendelse. I denne Betydning har den Talemaade: „at Verdens-Historien er Verdens-Dommen“, sin fulde Betydning.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den store Høitidelighed d. 8. Dec. blev her fulgt af flere andre Festsigheder. I Octaven for den ubesmittede Undfangelsesfest fandt ogsaa Indvielsen af St. Paulskirken Sted. Vel er denne Kirke endnu ikke ganske fuldendt indvendig, men den h. Fader ønskede at foretage Indvielsen medens alle de fremmede Cardinaler og Biskopper endnu vare forsamlede her. Og i Sandhed blev Høitideligheden af den allerede i og for sig saa ophøiede Handling overordentlig hævet ved saamange Kirkefyrtørs og Overhyrvers Nærværelse. Det maa vel ogsaa betragtes som en særegen Tilskikkelse af det guddommelige Forsyn, at Biskopper fra alle Lande vare tilstede ved Indvielsen af dette pragtfulde Tempel, til hvis Opførelse hele den katolske Christenhed har ydet Bidrag. — Siden den Dag, da Hemmeligheden om Marias ubesmittede Undfangelse blev erklæret for en Troes sandhed, ere desuden overordentlige Høitideligheder foranstaltede i forskjellige Kirker. Først feiredes i den store Franciscanerkirke paa Capitoliet og siden i de sidste Dage af Octaven i Minoriternes Kirke, opkaldt efter de h. tolv Apostle, en tre Dages Høitidelighed med stor Pragt og under overordentligt Tillob af de Troende. I St. Maria Maggiore, i Dominicanernes Kirke, i Kapuzinernes og flere andre Kirker fandt derefter lignende Høitideligheder Sted, og i Jesuiterkirken Al Gesu ere de sidste tre Dage i Aaret bestemte dertil. Den romerske Adel har ligeledes foranstaltet en særegen kirkelig Festslighed til Ære for den ubesmittede undfangne Jomfru i Kirken S. Maria degli angeli. — Her findes et Academie, som ikke alene beskæftiger sig med de theologiske, men ogsaa med de filosofiske og skønne Videnskaber, og siden sin Stiftelse fører Navn af „den ubesmittede Undfangelse“. Samme Academie fejrer hvert Aar Festen for denne Hemmelighed ved et overordentligt Møde; i Aar vilde det imidlertid med endnu større

Iver bevidne Herrens h. Moder sin fromme Grefsyngt. Det foranstaltede derfor d. 11. Decbr. en meget høitidelig Forsamling i Kirken degli apostoli. Den store Kirke var propfuld af Tilhørere af de dannede Stænder. I Midten, ligeoverfor Prædikestolen, var opreist en Tribune, hvorfra først Minoriternes General oplæste en oratorisk Afhandling om den ubesmitte Undfangelse; derefter foredrog meer end 20 Medlemmer af Academiet Digte i forskjellige Sprog. Foruden en amerikansk Biskop optraadte derefter flere Geistlige, deels af Berdensgeistligheden, deels af forskjellige Ordener, samt ogsaa nogle Lægfolk. En prægtig Hymne, ledsaget af fuldt Orkester og et talrigt Chor, blev affungen. — En stor Mængde Biskopper, hvoriblandt Fyrstbiskoppen af Breslau, samt nogle Cardinaler, havde allerede i December Maaned forladt Rom igjen.

England. Paa Mariae Kjenfelsesfest d. 2. Febr. d. A. er atter en fremragende protestantisk Geistlig, Mr. Edmund Houlkes, bleven optagen i den katolske Kirkes Skjød. Han var Professor ved Universitetet i Oxford og har erhvervet sig et betydeligt Navn ved Udgivelsen af sin Haandbog i Kirkehistorien og sin Optraaden mod Dr. Newman. For omtrent 16 Aar siden og endnu senere gjaldt Universitetet i Oxford for den engelsk-protestantiske Kirkes Hovedbolværk; men siden er det samme Universitet i egentlig Forstand blevet den Bro, over hvilken Protestantismen vandrer tilbage til den katolske Kirke. Professorer, Medlemmer og Elever ved dette Universitet have især i Løbet af de sidste 10 Aar omvendt sig til Katholicismen i betydeligt Antal. Iblandt disse er der mange i Landet udmærkede Mænd og høitstaaende protestantiske Geistlige, og Mange med Opoffrelse af deres store Indkomster, som de oppebære i deres tidligere Stillinger!

Paris. Erkebiskoppens nyeste Hyrdebrev for indværende Fastetid er i Sandhed et Monster paa kirkelig og religiøs Belægenhed. Endog de reent politiske Blade, som ellers ikke gjerne aabne deres Spalter for lignende Actstykker, have ikke kunnet undlade at offentliggjøre dette Hyrdebrev, uagtet det er meget langt. Den fortrinligste Deel af samme er navnlig den saa overmaade klare og aandrige Fremstilling af den store kirkelige Høitidelighed og Begivenhed i Rom d. 8. December f. A. — Den berømte Jesuit, P. Ravignan, der paa Grund af sin Sngelighed i de sidste Aar ikke havde holdt offentlig Prædikener, er efter Deres Majestæters udtrykkelige Ønske bestemt til at holde Fastepredikener iaar i Tuilleries Slotscapel. —

Spanien. Fra dette Land er der endnu ikke meget Godt at meddele. Hefstige Kampe

synes at forestaae Kirken i dette haardt prøvede Land. Iblandt Folkerepræsentanterne er et betydeligt Antal aldeles fjendtligt indstillet mod Kirken. Fra deres Midte ere allerede flere med deres Tankemaade overensstemmende Andragender indkomne og som ikke ere blevne afviste af Congressens Medlemmer, men tagne i Betragtning. En Deputeret af det radicale Parti, Lopez Infante, androg paa, at Geistligheden skulde berøves Valgretten. En anden Deputeret af det samme Parti, Battles, stillede flere Andragender, som udgik fra det samme Sindelag. Han andrager paa, at Cannikernes Antal i alle erkebiskoppelige og biskoppelige Domkirker, samt i Collegiatkirkerne, skal indskrænkes til 8. Hidindtil har Cannikernes Antal i de nævnte Kirker været forskjelligt, nemlig 16, 20 indtil 30. I Spanien udgjorde disse Canniker den lærdeste Deel af Geistligheden; de have ikke blot den Forpligtelse, at bivaane Gudstjenesten i deres Kirker, men anvendes ogsaa til mangehaande andre Tjenester, de beklæde de theologiske Lærestole i de biskoppelige Seminarier, og man finder iblandt dem de mest udmærkede Prædikanter i Kongeriget. — I Cortesmødet d. 23. Dec. f. A., antoges et Lovforslag, som undertrykker alle Legater for stedsevarende Sjælemesser, som ere funderede ved Renter eller Grundejendom. Saaledes respectere de radicale Frihedsmænd de Afvødes sidste Billie! — Den ovenfor nævnte Deputerede, Battles, har indgivet et Andragende, hvorved alle Kirkens Eiendomme, som endnu ere blevne tilovers efter de forskjellige Kirkeplyndringer, skulde sælges, og Geistligheden forbydes atter at købe Godser. Saaledes ære disse Communister og Socialister Eiendomsretten! Horved adskille disse Folk sig egentlig fra gemene Lyve og Røvere? Ikkun ved deres mageløse Frækhed og Dristighed! — Derfor uden har samme ærlige Mand andraget paa, at al Underviisning i Philosophie og Theologie skal undertrykkes i de biskoppelige Seminarier, og at disse Videnskaber kun skulde læres paa Statens Universiteter, hvis Lærestole naturligtviis blive besatte med meningslige Professorer. Disse skulde lære Theologie, medens de ikke engang kjende det syvende af Guds ti Bud; de skulde lære Philosophie, medens de træde alle Fornuftens og Folkerettens første Principer under Fodder og haane al Billighed og Retfærdighed! — Ligeledes skal Antallet paa dem, der aarlig maatte indvies til Præster, bestemmes ved Lov! Det forstaaer det progressivste Partie i Spanien ved Frihed og Retfærdighed! Biskopperne ville vistnok, overensstemmende med deres Pligt, nedlægge høitidelig Protest mod disse Retstrænkninger og Dvergreb. Men det lader sig dog ikke forudsee, at disse Protestationer ville hjælpe noget;

der bliver derfor intet Andet tilovers, end i ivrig Bøn at anbefale vor h. Kirkes Anliggender i Spanien til Gud. — Beboerne i de baskiske Provindser undertegnede for Diebliffet en Petition til Gunst for Jesuiterne, som den nuværende liberale (1) spanske Regjering har fordrevet; alle Præster uden Undtagelse have underskrevet Petitionen, og bevise derved, hvor ugrundet det allevegne udbredte Rygte er, at de skulde have bifaldet denne Regjeringsforanstaltning.

Nordamerika. De religiøse Tilstande i dette Land antage med hver Dag et mere bedrøveligt Udseende, saa at man kun med Bæmsmod kan henvende Blikket paa dette saa høitprist Land for Lykke og Frihed og imødesee Fremtiden med endnu større Bekymring. Medens paa den ene Side de skammelige og mest vanvittige Secter have det frieste Spille- rum, og de mest forvorne Mennesker, Udfjædet af Europa, staae i Spidsen for de religiøse Bevægelser, blive Katholikerne forfulgte og mishandlede, deres Kirker odelagte og afbrændte, og et virkeligt Martyrium synes allerede at være begyndt. Maafee ere de sædvanlige Midler ikke mere tilstrækkelige til at omvende et Land, som er nedsunken i Bantro, begravet i Pengegjerrighed og Egoisme, forstenet i Stolthed og mere end nogetomhelst andet Land forstyrret ved hemmelige Selskaber, — hvilket Alt sammen kun giver ringe Haab om, at det paa sædvanlig Maade kan blive ført tilbage til Troen og de ti Buds Overholdelse; derfor bereder det guddommelige Forsyn maafee overordentlige Midler, blandt hvilke den katholske Kirkes Martyrium vistnok indtager en høi Plads. Amerika afgiver Beviis for hvad den moderne Frihed og Civilisation er. Vi meddele her en noget udførlig Beretning om den Mishandling, som vederfarede den katholske Præst, P. Bapst, af Jesu-Selskab:

P. Bapst, Sognepræst til Ellsworth i Staten Maine, udmærkede sig ved alle præstelige Dyder. Han havde erhvervet sig almindelig Agtelse ved en tro Opfyldelse af sine Pligter, ved sand Sjæleiver og Fromhed. Han var ene og alene betænkt paa at opfylde sine Pligter mod den ham anbeføede Menighed, og vi have aldrig erfaret, at hans Handlemaade nogenstunde skal have givet Anledning til at forstyrre den confessionelle Fred. — I Foraaret f. A. anmodede han Skolelærerne i Ellsworth i Staten Maine om at de katholske Børn maatte fritages for at læse den protestantiske Bibeloversættelse. Han fremkom med sin Anmodning med en saadan Sagtmodighed, at Skolelærerne beredvilligen gik ind derpaa. Skolelærerne maatte selv indse, at det var uretfærdigt at paalægge de ka-

tholske Børn nogen Tvang i denne Henseende, da det ikke faldt Noget ind fra katholsk Side at tvinge de protestantiske Børn til at læse katholske Bibler eller Bøger. Men Comiteen, som fører Opsyn med Skolen, satte sig derimod og forpligtede Lærerne til ogsaa at lade de katholske Børn læse i den protestantiske Bibeloversættelse, under Trudsel af at berøve dem deres Lærerpladser. Katholikerne indberettede nu Sagen til vedkommende Authoritet og androge paa at deres krænkede Ret skulde anerkjendes. Ved denne Fremgangsmaade, som ganske holdtes indensfor Lovens Grændser, bleve Protestanterne saa forbittede mod P. Bapst, at Menighedscommisjairerne fattede den Beslutning at understøtte Skolecomiteen under Processen med hele deres Indflydelse. Menighedsraadet fattede under 8. Juli følgende Beslutning, som ordret findes i dets Acter og blev offentliggjort i Bladet Eastern Freeman af 14. Juli:

„Følge Andragende fra Maddox m. fl. og i Betragtning af, at vi have gode Grunde til at troe, at vi have en vis Johannes Bapst, katholsk Præst af Jesu-Selskab, at takke for den Fornøielse at kunne føre en Proces, ved hvilken han lader Skolecomiteen i Ellsworth glæde sig, beslutte vi, at vi, naar nævnte Bapst paany lader sig see paa Ellsworths Grund, ville bevidne ham vor Taknemmelighed for hans hjertighedsfulde Indblanding i vore frie Skoler, saavel som for hans Bestræbelser for at bantylse Bibelen derfra; derfor ville vi besørges ham og lade ham prøve en ny fuldstændig Paaklædning, som han ikke skal kunne finde Mage til hos nogen Skrader; og naar han saaledes er paaklædt, ville vi forstaa ham en Fribillet paa den første Jernbane eller Strikkevei (railway), paa hvilken han da vil kunne forlade Ellsworth.“

Dplæsningen af denne Beslutning blev ledsaget med lydeligt Bifald, uden at en eneste misbilligende Stemme lod sig høre, og Menighedsraadet var saa langt fra at flamme sig over denne Beslutning, at det endog lod den indrykke i to af de offentlige Blade. — Overdagnat d. 14. Oct. f. A. holdt to Compagnier Sprøitefolk fra Ellsworth en Forsamling, hvor der blev foreslaaet og eenstemmig besluttet, at man skulde bringe Menighedsraadets Beslutning i Udførelse. Som Følge deraf omringede man Kl. 9. det Huus, hvor P. Bapst var besjæftiget med at høre Skriftemaal. Et Diebliff for Hobens Ankomst kom en Ven tilsende, og underrettede P. Bapst om disse Folks barbariske Forehavende; men han vilde ikke forlade Huset, deels fordi han ikke troede, at Efterretningen var sand, deels fordi han ikke vilde afbryde sine Embedspligter, for hvilke han som en god og nidkær Missionær følte den største

Iver. Men da han hørte, hvorledes Frihedens Forvarere sloge Døren ind, flygtede han hurtigt ned i en Kjælder. Efter fem Minuters Forløb saae han, at man aabnede Døren til Kjælderen og at Folk med Lygter steg ned ad Trapperne; da søgte han i Korthed at opvække en fuldkommen Anger over alle Synder, anbefalede sig Guds Beskyttelse, og gik dem derpaa imøde. De Ulykkelige vege et Dieblif tilbage af Stræk, men ved det første Ord, som Præsten henvendte til dem, styrtede de som Djævlene strigende over ham. Den gode Vater gjorde ikke den ringeste Modstand. Det vilde være umuligt endog kun at nævne alle de Gudsbespottelser og Uanstændigheder, disse raae Barbarer af det frie, civiliserede Amerika tillode sig i denne Nat. Men Alt hvad Indbildningskraften kan fatte, og med Undtagelse af fuldstændig Lemlæstelse og Blodsudgydelse, udøvede disse dannede Cannibaler. Man aflødte ham, overstrøg hele Legemet med Tjære og trykkede Tjær deri, bandt ham til en Stang og bar ham bort 2c. 2c. Mishandlingen varede i to Timer, og i hele denne Tid faldt der en kold Regn. — Nu spørge vi: Hvilken Stemning har der givet sig tilkjende ved denne affyelige Mishandling? — Man maa lade de amerikanske Aviser vederfares Retfærdighed: de kappes paa en roesværdig Maade om at brændemærke Skjændselsgjerningen i Ellsworth. Kirkens Fjender ere denne Gang gaaede for vidt, den offentlige Skamsølelse vender sig bort derfra med Gysen. Bladet State of Maine anbefaler enhver retsaffærende Mand at forlade Ellsworth, for at denne By kan blive foragtet af hele Verden. Bangor Mercury foreslaaer, at lade en under Bygning varende Jernbane, som skulde gaae igjennem Ellsworth, tage en anden Retning; thi ingen danned Mand vil passere en saadan By. Bangor Daily Journal opmuntrer de lovgivende Authoriteter til at fratage Staden Ellsworth sine Rettigheder, fordi et saadant Folk, bestaaende af Vanditer, har vilst sig uværdigt til selvstændig Bestyrelse. Dette Blad siger: „Staden selv, i sin officielle Character, er skyldig i denne djævelske Mishandling, Stadsraadets Raadslagning d. 8. Juli beviser det. Ellsworth er saaledes efter sine Menighedscommissairers Acter, ikke andet end en organiseret Forbryderbande. Den menneskelige Naturs lave og dyriske Instincter have triumpheret. Maaſkee findes der nogle agtværdige Personer, som bittert føle den Foragt, hvori Staden har styrket sig. Men ere de et tilstrækkeligt Antal for at kunne frelse Sodomia? Vi vide det ikke!“ Endelig have nogle agtværdige Protestanter i Staden Bangor indbyrdes foranstaltet en Subscription, og skjenket P. Bapst et smukt Gulduhr. Med denne Foræring oversendte de ham følgende Skrivelse:

Bangor, d. 19. Octbr. 1854.

„Undertegnede erfare med Smerte, at Udskuddet af Befolkningen i Ellsworth, som smykter sig med den ærefulde Titel af amerikanske Borgere, forrige Løvedag, uden Anledning har gjort et nedrigt Angreb paa Deres Person, sønderrevet Deres Klæder og frarøvet Dem et Uhr og en Sum Penge. Efter det Strig at dømme, som lod fra Folket under Mishandlingen, havde man aabenbart til Hensigt at forfølge den katholiske Religion og en naturaliseret Borger. Omendskjøndt vi ikke dele Deres religiøse Overbeviisning, saa vide vi dog, at De er en Pryd for Deres Religion, og vi ville ikke, at man erklærer et Menneske for fredløs, fordi han tilbeder Gud efter sin Samvittigheds Tilskyndelse. Vi fordre denne Frihed for os, og ønske at enhver Confession ogsaa nyder den. Den Aand, som er fremtaldt ved den Forhaanelse, som De har maattet lide, maa gvaales, og vi troe, at der blandt denne Stads Borgere kun er een Stemme, i Henseende til den Mishandling, De har lidt. Som et Beviis paa vore Følelser overrække vi Dem et Uhr, i Betænkning for det, som Borgerne i Ellsworth have frarøvet Dem. Vi have den Ære at være Deres lydige Tjenere.“

Skrivelsen havde 42 Underkrifter. —

Kirkelig Erindningsliste.

Søndag, d. 18. Marts. — 4. Søndag i Fasten. — Dagens Epistel: Gal. 4, 22—31. — Evangel.: Joh. 6, 1—15. — Guds-tjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt til Jesu Christi bitter Lidelse med Prædiken paa Dansk.

Hver Søndag om Form. Kl. 7, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høit. Alterens Sacramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sacramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 12.

Søndagen den 25de Marts.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. M. Blaukensteiner, st. Rjøbmagergade 68, og i alle Bøglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Om Helgenes Dyrkelse.

(Sluttet.)

Følge denne hele Ofsatning udviklede Helgendyrkelsen sig med Nødvendighed af den christelige Lære om Guds Rige paa Jorden. Udfrygten for Helgenerne laae de første Christne, disse Christi troe Tjenere og Benner, saa nær, og var en saa inderlig Trang for deres Hjertes, at Ringeaagt for Helgenerne betragtedes som en Fornegtelse af selve Christendommen. Allerede i den h. Johannes' Aabenbaring fremstilles Kirken som et stort, helligt Samfund, i hvilket de paa Jorden kæmpende Medlemmer ere paa det Inderligste forbundne med de i Himmelen triumpherende Medlemmer, hvor Englene frembære de Troendes Bønner i Guldskaaler for Guds Throne, hvor de gode Gjerninger opstige liig duftende Røgelse, hvor Martyrerne hvile under Alteret i Forventning af en retfærdig Dom over Verden. Apostlenes Grave i Rom vare fra det Dieblif af, da de lede Martyrdøden, Gjenstand for den inderligste og mest troende Dyrkelse af alle Jordens Christne. Da den hellige Ignatius, Biskop i Antiochia, havde lidt Martyrdøden i Rom, (enten Aar 107 eller 116 efter Chr.), samlede

hans Ledfagere hans Reliquier, d. e. hans Been og andre jordiske Levninger, og sendte dem omhyggeligt udviklede i Linned til Kirken i Antiochia, for at de der kunde opbevares som en kostbar Stat. Da den hellige Polycarpus skulde døe Martyrdøden (omtr. 150 eft. Chr.), raadede Jøderne Hedningerne i Smyrna at brænde hans Been, for at „de Christne ikke skulde vise hans Reliquier afgudiff (!) Dyrkelse.“ Men de Christne samlede de paa Baalet levneede Been, der, som de udtrykte sig, vare dem dyrebare end Guld og Edelstene, for at bevare dem som en hellig Stat og hvert Aar i deres Nærhed at fejre Dagen, paa hvilken han led Martyrdøden. Da Jøderne yttrede Frygt for, at de Christne maatte undrage Christus den tilbørlige Dyrkelse og tilvende Martyrerne den, svarede de Christne af Smyrna: „Christus tilbede vi som Guds Son, men Martyrerne dyrke vi som Hans Disciple og Efterlignere.“ Intet var Hedningerne og Jøderne mere imod, end at see de af dem med Haan og Forsmædelse oversøste og til Forbryderdøden overantvordede Martyrer indenfor den stedse vorende Kirke, saa høit ærede og hædrede og omgivne med en Krone af overjordiff Glorie. De indsaae deraf, at alle deres Anstrengelser for at undertrykke Christendommen vare forgjæves, og at ethvert Saar og Tab, som de vilde bibringe

Kirken, i Virkeligheden blev en ny Binding for den, og at Enhver, som blev myrdet ved dem, allerede Diebliffet derefter feirede en hæderkronet og herlighedsfuld Opstandelse. Helgenes Dyrkelse var ligesaa nedtrykkende for dem, som en over dem sælbt Dom, der hvilede saa meget desto tungere paa dem, jo mere Christendommen udbredte sig og varflede Hedenskabets almindelige Undergang som nær forestaaende. Derfor søgte de paa alle mulige Maader at forhindre, at Martyrernes Reliquier kom i de Christnes Hænder. De søgte at ødelægge dem ved Ild, kastede dem i Havet, sankede dem ned i dybe Floder og Søer eller nedgravede dem paa hemmelige Steder. Saa meget desto lykkeligere skattede de Christne sig da, naar de kunde faae de hellige Reliquier i deres Eie. De bare dem i høitidelige Optog som i Triumph til deres Kirke, skjulte de hellige Been under Alteret eller byggede Kirker og Capeller over Gravene; de indfattede Reliquierne i Guld og Silke og kysede dem andægtigen idet de udtalte Helgenernes Navne. Man behøver blot at stige ned i de ældste Catacomber i Rom for at overtyde sig om den Grefrygt og Kjærlighed, som de første Christne nærede for deres Helgener. Paa lignende Maade afgive de hellige Kirkefædres Skrifter fra de fire første Aarhundreder paa hver Side af deres Skrifter en Stadfæstelse af Kirkens nærværende Tro og Skik. Ja, som allerede ovenfor er bemærket, man kan estervise, at i de første Aarhundreder Helgenes Dyrkelse var langt inderligere, langt almindeligere og mere indflettet i de Troendes hele Liv, end i de senere Tider, efterat Forsølgelserne vare ophørte og den Enkelte begyndte ikke længere at være sig sit Forhold til Kirkens Samsundsliv levende bevidst. En absolut Pligt at dyrke Helgenerne eksisterer rigtignok ikke i Kirken. Kirken ansaae det for saa meget desto mindre nødvendigt at udstede et udtryffeligt Bud desangaaende, jo mere Helgenernes Dyrkelse er en uafvigelig Trang for ethvert dybere opvakt christeligt Sind og Hjerte. Et Lem af Kirken, der ikke i sit Hjerte nærer nogen inderlig Grefrygt for og Kjærlighed til Helgene, kan ikke heller paa nogen mulig Maade staae i et inderligt Samsundsforhold til Selve Christus, alle Helgenes Hoved og Herre! —

Helgendyrkelsen, Helgenfesternes Høitideligholdelse, den taknemmelige Erindring om, hvad de have stridt og lidt for Christi hellige Sag, har givet det katholske Folk et umiskjendeligt aandeligt Præg, Characteren af en salvet kongelig Slægt og en dyb historisk Sands, medens allevegne hvor Helgendyrkelsen er uddød, Christendommen har tabt sit egentlige Liv. Thi der er Folkets Bevidsthed om sin høie Adel, Agtelsen for den ved Christendommen gjenvundne høie Mennekeværdighed gaaet tabt, Almuen er bleven nedværdiget, Folkets ædlest og skjønneste Fester, der mere end alle til deres Erstatning udtænkte Tannelsesmidler bidroge til at hæve og foradde Folket, ere ophævede, og Læren om, at den Christne retfærdiggjøres ved en reent udvortes Tilegnelse eller Imputation af Christi Fortjeneste, men i Virkeligheden vedbliver at være en foragtelig Syndens Træl, er her ogsaa heel og fuldstændig gaaet over i Livet! —

Et Besøg i Klosteret St. Sabina i Rom.

(Af en Rejsendes Dagbog fra 1852.)

Ved den colossale Colonnade, som omgiver St. Peterspladsen i Rom, liggeoverfor Vaticanet, ligger et lille og beskedent Ordenshuus. Naar vi banke paa Døren, aabnes den for os, og en ærverdige Olding modtager og hilser os med et venligt Blik. Hans Stæg naaer ham langt ned paa Brystet, en sort Kjortel med vide Folder omgiver hans Legeme, og hvor den er aaben, seer man en anden, mørkeblaa, ligesaa lang Klædning, som sammenholdes af et rødt Bælte. Det er en af de armeniske Ordenspræster, som ere vandrede hid fra det sjerne Hjem for at finde et stille Hvilested ved den hellige Petri Grav. — Du forundres maaskee nu over, at vi midt iblandt disse orientalske Ordensbrodre med deres fremmede Klædedragt og brunladne Ansigter, spørge efter et tydsk Navn? — Men er dette da ikke netop den katholske Kirkes Aand, som for-

maaer at forene Folkelagene fra Ost og Vest, fra Orienten og Occidenten, under Jesu Christi eneste Banner! — Kort efter vort Spørgsmaal komme to Pilegrimme, der her havde fundet en venlig Modtagelse. Ogsaa disse ere iserte en Ordensdragt; men et andet Bælte omslutter samme, og Scapulieret eller Brystklædet falder ned over Brystet. Vi gjenkende i dem strax Munk og Disciple af den h. Benedictus: denne store, anseelige Mand, hvis hele Væsen og Optræden viser en sand apostolisk Ydmyghed, bærer i sin Klosterkirke Ring og Stav, og hans Hoved er der smykket med den biskoppelige Mitra: det er nemlig Abbeden af Benedictinerklosteret St. Bonifacio i München. Ei Længsel efter at see fremmede Lande og lære deres Sæder at kjende, men Længsel efter at udtale sin barnlige Udfrygt for Kirkens Overhoved, og modtage hans Betsignelse til Ordenens paabegyndte Forbedring og Opkomst, — denne Længsel var det, som bevægede ham til at tiltræde Pilegrimsreisen til det gamle Rom. Det var i Sandhed en Pilegrimsreise, som ei blev lettet og fremskyndet ved vor Tids kunstige Befordringsmidler, men paabegyndt og fortsat med Standhaftighed efter en troende Tidsalders gamle og skjønne Sædvane: til Fods, med Pilegrimstavnen i Haanden, igjennem Tyrols Høider og Bjerge og ned til de lombardiske Sletter, og igjennem Romagnaens og Umbriens frugtbare Dale, fra Stad til Stad, fra Kloster til Kloster, lige til Peterskirkens Tærskel. — „Jeg er en Ordensmand, Kirken og Verden fordrer fattigdom og Ydmyghed af mig!“ — Men see! hvor venligt disse Præster fra det fjerne Østerland aabne deres Port for Dig; — see! hvorledes vi Alle bestræbe os for at tjene Dig; — see! hvorledes den h. Stols høie Dignitarier komme Dig imøde; — see! hvorledes selve den hellige Fader rejser sig og slutter Dig i sine Arme; — netop fordi Du er fattig og ydmyg! —

Kjære Læser! Denne i Sandhed apostoliske Præst og Ordensmand ville vi nu idag ledsage igjennem det store Træsteværdvarteer op til Aventinusbjerget. Han, som efter Gode bestræber sig for at gjenindsføre Benedictinerordenens oprindelige Regel, finder ogsaa Trøst, Styrke og Belæring deri, at see

samme velsignelsesrige Foretagende lykkelig begyndt og gennemført i andre gamle Ordener. Derfor gaaer vor Vej idag fornemmelig til Santa Sabina, dette saa blomstrende Dominicanerkloster paa Høiden af Aventinusbjerget, som den hellige Fader Pius IX. selv bestemte til at være et Klosterkloster for hele Dominicanerordenens Reform. — Santa Sabina! hvormange ærværdige Grundringer knyttede sig ikke til dette Navn! — Her levede denne i Rom saa høit ærede Helgeninde i sit Fædrenejhem; her fattede den h. Dominicus i stille Aandsfamling den første Plan til Ordenens Grundlæggelse, og tilbragte ofte hele Nætter i Samtale med sin Tids hellige Mand om Gud og guddommelige Ting; og fra disse Gellers Stillehed blev den h. Pave Pius V. ophøiet paa Petri Stol. Allerede i Aaret 425 stod her en christelig Kirke, og Baverne have altid baaret omhyggelig Omsorg for at vedligeholde dette ærværdige Mindesmærke fra Oldtiden. I dets umiddelbare Nærhed rejsede engang de magtige Tempelherrer; og see vi nu et Dieblisk ned til Dalen, saa begribe vi, hvorledes heroppe fra den nedenfor liggende Landevei, som i krumme Bugter snøer sig langs Tiberen, maatte være aldeles uovervindelig. Men lad os for Diebliffet glemme Fortiden med sine glade og sorgelige Minder! — Vi nærme os til selve St. Sabina klosteret, og træde først igjennem den gamle Colonnade ind i Kirken. Hvor smukt viser sig ikke allerede selve Kirkebygningen ved sin afslidtes Beliggenhed, ved sin Simpelt og Stilhed, den Aand, som fremdeles skal besjæle den gjenoplivede Dominicanerorden — nemlig: Armodens og Ydmyghedens Aand. Vi finde et forholdsvis kun ringe Antal af Altare i Kirken, og enhver Overdrivelse med Kostbarheder og Prydelser er omhyggelig undgaaet. En Prædikestol see vi aldeles ikke, af Skriftestole kun saa, hvilke synes at være mest blot beregnede paa Ordenens egne indre Fornødenheder. Vor Ledfager, den høiarværdige Abbed, fattet strax Betydningen af denne Indretning, ogsaa affeet fra selve Beliggenheden og det store Antal af de øvrige Kirker i Rom. „Ordenen skal,“ siger han, „blive stærk ved ydmyg Indtøgenhed, ved Bøn og Betragtning, og først da kan den træde ud og virke med Held ved Sjælesorgen, saafremt den

bliver kaldet dertil. O, kunde jeg finde en saadan Beliggenhed og en saadan Kirke for mine Benedictinere! — Denne saa simple, men ved sin Alder og Tradition saa ærværdige Basilika med sine hyvide glatte Søiler, og det simple Paneelværk i det mellemste Skib, med sine kun ved Tagværket dækkede Sideskibe, er i al Sandhed en Ordenskirke! — Lad os nu træde ind i selve Klosterbygningen. Indgangshallen ligner — aldeles i Overensstemmelse med de gamle Klosters Skik, saaledes som f. Ex. den h. Bernard byggede dem — et stort Gravcapel, og lader den Indtrædende strax føle, at han her aldeles maa gjøre Afkald paa Verden med alle dens Glæder. En høi, hvælvet Gang fører os ind i den firkantede Gaard, som omgives af de enkelte Fædres smaa Celler. Hvilken hellig Stilhed, som ikke forstyrres af nogen Lyd, hersker ikke her! — I nogen Fristand saae vi nogle hyvide Skiffelser, som, igjennem de lave Gange, der, baarne af Dobbeltsoiler og runde Buer, omgive den firkantede Gaard, bevægede sig hen imod Kirken for at begive sig til Choret. Deres Gang er langsom, deres Blik nedslagen til Jorden, og Ansigtet er tildeels bedækket af den hyvide, over Hovedet trukne, Munkehætte. — Man viser os imidlertid ind i den ved Cellerne Gaard liggende Talestue, indtil Prioeren har givet Tilladelse til at vi maae tage Klostersets Indre i Omsyn. En Klosterbroder kommer for at ledsage os. Indretningen i det Indre, Gangene og Cellerne vise den største Simplicitet forenet med streng Orden og Aenselighed. Overalt paa Gangene formaner en Indskrift, som ei kan blive ubemærket, til Tausshed; og i Sandhed, den lydlose Stilhed i hele Bygningen og dens Omgivelse indgyder selv den Fremmede en saa stor Ærbødighed, at han kun med dæmpet Stemme vover at udtale de nødvendige Spørgsmaal. Foruden det fattige Soveleie, har enhver Celle kun eet Bord og een Stol. — Idet vi gaae forbi Fædrenes, Novicernes og Brødrenes Celler og atter komme i Kirkens Nærhed, høre vi fra samme talrige Stemmer, som tone hidover til os; de synge det canoniske Officium eller Breviar i Bexelchor. Hvilken Alvor og Andagt ligger dog ikke i disse Stemmer, som langsomt

og skarpt betone ethvert Ord! — Den venlige Ordensbroder fører os nu til de Celler, som den h. Ordensstifter, den hellige Dominicus og den hellige Pave Pius V. her have beboet. Begge ere nu omdannede til Capeller og ere de eneste Steder i hele Klosteret, hvor Armodens Aand — vistnok ikke med Uret — har ladet sig overvinde ved de Troendes inderlige Grefrygt og Taknemmelighed, og har anbragt rige og kostbare Prydelser. — Endelig nyde vi endnu fra Klosterhaven den herligste Udsigt over Byen og Floden; men dette Rum ligger altsfor dybt og altsfor langt borte, til at dets Syn vilde kunne forstyrre Ordensmændene, og altsfor nær, til at disse ikke skulde opbygges ved Synet af de hellige Steder. Idet vi vende tilbage, gaae vi forbi Refectoriet (Spiseværelset), hvor et tarveligt Maaltid venter Fædrene. Indretningen i samme synes næsten med Hensigt at være beregnet paa Ubequemmelighed. Aldrig tillades dem Nydelsen af Kjød, det maatte da være, at Hensyn til Sundheden kræver det, i hvilket Tilfælde Vedkommende holder sit Maaltid i et Værelse, som ligger udenfor Clausuren eller Klostersets Muur. —

Den høiarv. Abbed af St. Bonifacius forlod derpaa dette saa tiltrækkende Ordenshuus under gjentagne Forsikkringer om, at hans Forventninger her vare blevne overtrufne, og under hiertellige Betsignelsesønskter om Klostersets fremtidige Blomstring og Fremvært, hvilke vi vist alle gjerne dele med ham. Nogle Dage derefter fortsatte han sin Pilegrimreise til de berømte Benedictinerabbadier i Subiaco og paa Monte Cassino, for der at see de hellige Steder, hvor den berømte Ordensstifter, den h. Benedict, har levet og virket. — Sid Herren rigelig vil velsigne vor hellige Fader Pius IX.'s og denne ærværdige Abbeds ædle Hensigt, som gaaer ud paa at reformere de gamle Munkesordener og at føre dem meer og meer tilbage til deres oprindelige Strengthed og Bestemmelse! —

Den orientalske Krig.

I. Fra den franske Leir ved Sebastopol.

En af de franske Militairgeistlige, Præst af Jesu Selskab, A. de Damas, Søn af en fransk Generallieutenant, skriver under 29. Dec. f. A. et interessant Brev om Tilstanden i Leiren ved Sebastopol. Efterat han i Indledningen har omtalt Choleraens Udelæggelser ved Gallipoli og Varna, efter Slaget ved Almafloden, den strenge Marstid og den farefulde Tjeneste i Løbegravene, vedbliver han: „Naar De nu søger at opdage, hvad der underholder den hellige Ild i Soldaternes Hjerter, saa vil De finde, at Bevæggrunden er en dyb Pligtfølelse, som indgydes og opretholdes af det christelige Haab. Regjeringens Udelmodighed er i Sandhed stor, og jeg tilstaaer, at jeg er rørt ved de Anstrengelser, som den daglig gjør for at opmuntre Fortjenerne; — men kan en menneskelig Magt med sin Udelmodighed naae enhver af de 80,000 Soldater, som kæmpe for den? Menneskelige Gunftbeviisninger kan man ikke altid beregne efter det Hjertes Storhed, som vil meddele dem. De ere nødvendigviis indskrænkede, og endnu mere i Krigen end andetsteds, da Døden kun alfor ofte forhindrer at udbrede dem. — „Nei! Hr. Oberst, det gjør man ikke for Penge!“ svarede en Dag en af vore Tapre en høimodig Officier, som bød ham en fyldt Børs, da han havde udøvet en glimrende Daad. Han havde Ret, og udtalte uden tvivl hele Armeens Tænkemaade. Nei, man forlader ikke en gammel Fader, en gammel Moder, Kone og Børn, og endelig ogsaa Fædrelandet; man trodses ikke Sygdomme, Anstrengelser og den fjendtlige Carteskild, for at være lykkelig i een kort Dag. Man maa have et andet Haab, Vissheden om et bedre Liv. Beviset derfor give Tyrkerne os dagligen. Gaaer man igjennem den franske Leir, saa bemærker man meget let paa de arbejdende Soldaters Livfuldhed, deres Sange og muntre Tale, at de ikke lade sig nedtrykke af Livets Gjenvordigheder, og at Vissheden om en bedre Fremtid giver dem moralsk Kraft og Styrke, medens man ganske nærvæd i den tyrkiske Leir

seer de Udelæggelser, som Tyrkernes Tro paa et Fatum, paa en uafvendelig Skjæbne anretter; den nager det menneskelige Hjerte og forarsager en Tomhed i Menneskets Bryst, som er endnu mere affrækkende end Intets Tomhed. — „Hører De til vor Afdeling, Hr. Abbé?“ spurgte en Capitain mig Dagen efter min Ankomst, da han just gik forbi. „D, hvor vi ere glade over at have en Præst hos os! De alene erindrer os, som i en kort Oversigt, om alle Christendommens trosterige Sandheder. Ja, man har talt ganske sandt, da man talte om den inderlige Forbindelse imellem Korset og Sværdet. Soldatens Dje maa ofte see hen til Korset; thi Korset er vort Haab.“ — Hør nu hvad en Corporal ved Zouaverne fortalte. Han forener sin Dom med sine Foresattes. Corporalen er en ung Mand med et aabent og muntert Ansigt; han blev saaret i Slaget ved Alma og kommer tilbage fra Constantinopel, hvor han var sendt hen for at helbredes. Vi ere oppe paa Dækket, endel Kammerater omgive os, og Samtalen er livlig. Han sagde: „Hr. Abbé, man maa tilstaae, Russerne gjøre os skamrøde, de ere christeligere end vi. Om Aftenen efter det store Slag smerteede mit Saar mig ikke saa meget, at det kunde holde mig tilbage i Teltet; jeg gjennemløb Balpladsen; da bemærkede jeg iblandt de Døde en russisk Officier, som endnu aandede. Da han saae mig, blev han i Begyndelsen forfrækket. Han tænkte, at jeg vilde dræbe ham som en Barbar; han skjulte sit Hoved under et Liig. Hans Hensigt var, som han senere fortalte mig, at lade som om han var død, og da om Natten at forsøge paa at naae Leiren. Jeg gik hen til ham, trykkede hans Haand, og af Frygt for ikke at blive forstaaet, spurgte jeg ham ved Tegnsprog om hvori jeg kunde være ham til Tjeneste. Da han paa Grund af min Udsærd sølte sig sikker, bad han mig paa Fransk om en Drif Vand; tillige udtrykte han det Ønske, at tale med en Læge for at faae Lindring for sine gruelige Smertes. Jeg indgjød ham Mod og forklarede, hvormegen Udelmodighed og Iver han vilde finde hos de franske Læger. Jeg forlod ham ikke førend han var lagt paa Sygevognen og hans Saar forbundue. Officieren gjenkjendte mig og trykkede min Haand, da

jeg traf mig tilbage for selv at lade mig forbinde. Lærerne perlede i hans Dine, hans Stemme var rørt; han vilde gjerne give mig et evigt Minde om sin Taknemmelighed! Og hvilket troer De? Efterat han havde tænkt over den værdigste Gjenstand, han kunde give mig, tog han et lille Billede af den h. Jomfru med Jesusbarnet, der var graveret i Kobber, og overgav mig det, efterat han havde kysset det. — Ja, Rusjerne ere mere kristelige end vi; de gjøre os til Skamme." — „Det er sandt," tilføiede en Anden, „jeg har seet Saarede ved Siden af os i Lazarethet, som uden at rødme gjorde Korsets Tegn; de forrettede deres Andagt og Bøn saaledes, at man nok kunde bemærke det; vi vove ikke altid at handle saaledes." — Jouvaven svarede: „Det maa op-høre, det er en Feighed fra vor Side! Vi ere alle Christne, vi troe paa Gud og Religionen, ellers vilde vi ikke være saa tappre; thi jeg tiltroer ikke Dem, der ikke troer paa Gud, at kunne kæmpe tappert; han frygter formeget for Helvede. Velan, da vi Alle troe, saa ville vi ikke skamme os ved vor Tro. I Fremtiden ville vi handle bedre. De skal see, Hr. Abbé, at man efter Krigen i Armeen ikke mere vil tage saa mange Hensyn til Menneskene; vi ville være forbedrede." Jouvaven havde Ret. Under det systematisk antagne Skin af Bantro og Udsøvelse skjules der ofte alligevel en dyb Tro i Hjertet. — Midt i Leiren kom en Soldat til mig og sagde: „Hr. Abbé, gaaer De derhen? jeg gaaer ogsaa derhen. Vilde De maaskee tillade mig at følge med Dem?" — „Gjerne, mit Barn." — „Seer De her, Hr. Abbé, denne korte Tour i Deres Selstab gjør mig lykkelig. Jeg veed, at De for os er vor Frelser's Stedfortræder, og derfor er det for mig som om jeg gik med den kjære Frelser selv." — „Efter Du da ogsaa den gode Frelser, min Søn?" — „D, jeg er et slet Menneske. Jeg skulde ikke tale om mine religiøse Følelser; thi jeg lever som en Hund. Men jeg har faaet en kristelig Opdragelse, og hver Gang, naar Noget erindrer mig om Religionen, fordømmer jeg mig selv af Hjertens Grund. Hr. Abbé, jeg er altfor slet til at den gode Gud kunde høre mig. Men jeg gaaer aldrig i Jlden uden at bede et „Fadervor" og et „Jhuskom, o naade-

fulde Jomfru!" Bisnok vil den gode Gud vel ikke høre mig; jeg fortjener det ikke, og dog kan jeg ikke forjage den Tanke, at Gud vil have Medlidenhed med Sine slette Under-saatter." Vor Underholdning varede omtrent et Dvarteers Tid. Jeg gav ham nogle gode Tanker med paa Veien og vi skiltes derpaa med et hjerteligt Haandtryk. — Især i Døds-øieblikket viser Troen sig i sin fulde Glands og Kraft og fremstaaer straalende fra det af de fiendtlige Kugler gjennemborede Bryst. En lille Soldat fra Bretagne udraabte, da en Præst traadte ind i hans Telt: „D, De er vor kjære Frelser's Tjener! Nu, da jeg har seet Dem og De har velsignet mig, synes jeg at see min Fader og Moder, mine Brødre og Søstre, og ogsaa den gode Frelser selv. Hvad behøver jeg endnu mere? D, Intet mere; jeg kan døe!" — „Hvorledes, De lader mig falde til Dem," udraabte en Præst, som man førte til en Sygs Seng, „De, Regimentets stærke Mand, Bantroens Lærer!" — „Ja, Hr. Abbé, det er mig. Jeg vil skrifte oprigtigt og af ganske Hjerte; thi, seer De, Bantroen, Skinnet, som om man var en Bantroende eller Hedning, er godt saalænge man lever; men man er Fandens, naar man skal døe." Den brave Yngling opfyldte sin religiøse Pligt saa godt han kunde; han skammede sig ikke ved at tilstaae for sine Kammerater, at han altid havde søgt at stusse sig selv, idet han altid havde udtalt sig for Grundsætninger, som han ikke havde hyllet i sit Indre. Efter denne Bekjendelse, som den oprigtige Tro formaaede ham til, døde han under indstændig Bøn til Gud. — Den unge Grev af . . . ankom fra Frankrig. Da han gik i Land, spurgte han sin ældre Broder: „Hvor kan jeg skrifte?" Broderen viste ham til den Militairgeistliges Telt. Den unge Lieutenant begiver sig derhen. Da han havde skriflet og modtaget Abfolutionen, trykkede han sin Skriftefader i Haanden og sagde til ham: „Jeg kan nu altsaa være ganske rolig?" — „Gaf nu bort i Fred, kjære Søn," sagde jeg til ham, „gaf bort i Fred!" — „Godt," sagde han, „nu, da jeg har Fred med Gud, saa kan jeg være tapper!" — Nogle Dage efter døde han en tapper Kri-ger's Død.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Univers indeholder følgende Skrivelse fra den høiarv. P. Beckr, General for Jesuiternes Selskab, til alle Ordenens høiarv. Provincialer: „Publicum og Præsens har allerede flere Gange i Løbet af de sidste Uger paa en afvigende Maade beskæftiget sig med de af Jesu-Selskabet adopterede Lærdomme, samt med dets Regler for de forskellige politiske Statsformer. I Anledning af denne Polemik holder jeg det for min Pligt, paa Embedsvegne, at bringe Provincialerne Selskabets Grundsætninger betræffende dette Punkt i Erindring. Jesu-Selskab er en religiøs Orden; det har derfor ingen anden Lære og ingen anden Rettesnor, end den, som selve den h. Kirke giver, hvilket ogsaa min Forgænger, den høiarv. P. Roothaan, saae sig foranlediget til offentligt at erklære i Maret 1847. Guds større Forherligelse og Sjælens Frelse er vort sande og eneste Maal, hvorefter vi stræbe ved de apostoliske Værker og Arbejder, som ere den h. Ignatius' Institut egne. — Baade i Livet og i Principet staaer og erklærer Jesu-Selskab sig udenfor alle politiske Partier, af hvad Beskæftenhed disse end maae være. I alle Lande og under alle Regjeringsformer befatter det sig udelukkende med sine Pligters Udøvelse, og forfølger kun sit Formaal, der er ophøiet over al menneskelig Politik. — Altid og overalt opfylder ethvert Medlem af Selskabet oprigtigen en god Borgers og tro Undersaats Pligter mod sit Lands Dyrighed. — Altid og overalt siger Jesuiten til Alle ved sin Undervisning og Dypførelse: „Giv Keiseren, hvad Keiserens er, og Gud, hvad Guds er!“ Disse ere de Grundsætninger, som Selskabet stedse har bekjendt sig til, og fra hvilke det aldrig vil afvige. — Som General for Jesu-Selskabet føler jeg mig forpligtet til, under de nærværende Tidsforhold, paany at give denne ene antagelige og ene efterrettelige og gyldige Erklæring, for saaledes tillige at bortrydde og berigtige enhver som helst herskende Paastand eller Mening angaaende Selskabets eller dets fornemste Theologers Lærdomme, eller angaaende dets indre Regjeringsform og den Opdragelse, som tildeles de unge Ordensmedlemmer. — Trods min yderste Modstræben for at see mit Navn bragt ind i Avis-Discussioner, saa indseer jeg dog, ærværdige Fader! at Deres Stilling kan blive alvorlig nok, for at gjøre mig det umuligt, at negte Dem Fuldmagt til at gjøre den Brug af nærværende Skrivelse, som Omstændighederne maatte fordr. — Jeg anbefaler mig, ærværdige Fader! De-

res Bønner ved det høih. Messesoffer; Deres Tjener i J. C. Peter Beckr.“

Rom. Siden man i Turin for Alvor begyndte at beskæftige sig med Lovudkastet om Klostrenes Ophævelse, ventede man her et afgjørende Skridt fra den pavelige Regjerings Side. Længe havde samme tøvet med at gribe til de yderste Midler, men dog meer end een Gang offentlig udtalt sin Frygt for, at den vilde blive nødt dertil. Det vil allerede være Dem bekjendt, at dette nu er skeet. Den h. Fader har holdt et overordentligt Consistorium, som ene havde det Diemed, at udtale sig over de kirkelige Anliggender i det sardiniske Kongerige. Den Allocution, som Hs. Hellighed i den Anledning lod oplæse, er meget energisk. Efterat alle Mildhedens og Skaansomhedens Veie forgjæves ere blevne forsøgte, seer den h. Stol sig nødsaget til, at gjøre Brug af sin højeste Fuldmagt, til Hævd for de kirkelige Rettigheder og til Beskyttelse for de Troende. Alle den sardiniske Regjerings Acter, hvorved den tillader sig Overgreb paa Kirkens Gebeet, og navnlig dens Forholdsregler mod Geistligheden og Klostrene erklæres for ugyldige og magtesløse, og Regjeringen foreholdes sin Udfærd i Udtryk, som indeholde en Trubsel om de højeste kirkelige Straffe. — Tillige tilføjer den h. Fader, at han har ladet samle og trykke alle de med Hoffet i Turin i de sidste Aar førte Forhandlinger, paa det at det kan blive aabenbart, hvorledes den h. Stol kun nødvendigen har ladet sig bestemme til at foretage dette sidste Skridt. — Ifølge de Efterretninger, som man her erholder fra Turin, skal den ulykkelige Konge være geraadet i en sorgmodig og betænkelig Sindstilstand. Saa Uger efterat han havde mistet sine Sønnen, døde hans Moder, derefter hans Gemalinde, og nu er ogsaa hans Broder, Hertugen af Genua, død. Kongen skal i disse mange Ulykkestilfælde have erkendt Guds straffende Haand, og søger nu en Udgang fra den Labyrinth, hvori Liberalismen har indviklet ham. Man forsiikrer, at han forgjæves har bedet sin døende Moder om hendes Velsignelse: „Hun havde ingen Velsignelse for Børn, som sætte sig op imod Guds Kirke!“ — Den pavelige Allocution, som blev ham tilsendt netop i disse Sorgens Dage, er visseelig en ny og alvorlig Advarsel, som hans allerede rystede Aand ikke kan overhøre. — Tilstandene i Piemont have virkelig allerede antaget en saadan Character, at der hører mere end sædvanlig Kraft og Omfigt til at gjenoprette den rettlige Orden.

Tyskland. At det katolske-kirkelige Liv ogsaa i Trier i de senere Aar har taget et nyt Opsving, viser sig navnlig ogsaa derved,

at flere religiøse Ordener, som ere opstaaede der, fremblomstre stedse mere og mere. Fremfor Alt bør nævnes det for nogle Aar siden af vor hviær. Biskop med saa store Offere stiftede Moderhuus for de barmhjertige Søstre, som neppe kan rumme alle de Jomfruer af de bedste Familier, som bede om Opdragelse. — Til at pleie mandlige Syge i Staden, have nogle barmhjertige Brødre, som kaldes Alexianere, nedsat sig der for to Aar siden. — Til at opdrage den qvindelige Ungdom af Middelstanden og de høiere Stænder, blev ved den derværende katolske Geistligheds Bestræbelser i Aaret 1853 stiftet et Ursulinerindeskloster, en Anstalt, som trods sin korte Tilværelse dog allerede staaer i det skønneste Flor og nyder den største Tillid hos vore katolske Forældre. De qvindelige Elementarskoler bestyres endnu af de saakaldte vælske Nonner, som for kort siden næsten vare uddøde, men nu have faaet nye Kræfter ved at optage Novitser, saa at de snart atter ville være istand til at overtage alle Classer af de saakaldte Congregations-Skoler. — Foruden disse fire Ordener for de Sygges Pleie og den qvindelige Ungdoms Opdragelse, bestaaer der ogsaa et Kloster af den allerhelligste Jersløvers Orden (Rebentorister), der for nærværende Tid teller ni Fædre og nogle Lægebrødre. De Første kunne paa Grund af deres ringe Antal ikke tilfredsstille alle de Fordringer, som man gjør til dem fra alle Sider i Dioceset om at afholde Folke-Missioner. De have bygget et smukt nyt Kloster foruden en smuk Kirke til Ære for den h. Joseph. Klosteret saavel som Kirken, begge en Brydelse for Staden, ere rigtignok allerede for nogle Maaneder siden tagne i Brug, men langtfra ikke fuldenbte, hvori Pengemangel vjmtot for en stor Deel er Skyld. — Ogsaa reent beskuelige (contemplative) Ordener have atter nedsat sig i vor By, nemlig Benedictinerinderne, hvis Hovedbestjæftigelse er den uafbrudte saaftevige Tilbedelse af det allerh. Alterens Sakramente, og Carmeliterinderne, hvem Diocesets Curatgeistlighed især maa være takkyldig, da de navnlig bede meget for den. — Giv Gud, at alle disse Anstalter, som ere grundede til Hans Ære og Mennekehedens Vel og Frelse, stedse maae blomstre mere og mere og derved en rigelig Fylde af Velsignelse og Naade udgydes over Staden Trier og hele Dioceset, og derfra over hele den katolske Verden!

— Det i Münster i Westphalen udkommende „Sonntagsblatt“ bringer følgende glædelige Efterretning: „Flere herværende Bagere forene sig og affaste det dem nødvendigt paalagte Aag, at bage om Søndagen. — Ja, endnu mere! Fra forskjellige Sider har

man erklæret, ikke mere at ville kjøbe Brød hos de Bagere, som ville vedblive at bage om Søndagen. En saadan Sammenvirkning er nødvendig for at gjenerhverve Bagerlauget den af Gud befalede Arbeidshvile om Søndagen. — Allerede for 3 Aar siden bleve Stadens Bagere enige om, ikke at ville arbejde paa Søn- og Festsdage, og man troede dengang almindelig, at Bagerne vare stærke nok til i deres egen Interesse at affaste Aaget. Münster har omtrent 80—100 Bagermestere, som paa Saa nær erklærede sig for at opgive Bagningen om Søndagen. Deres gode Forhavende strandede imidlertid paa Nøgles Modstand. Hvad omtrent 70 til 80 Mestere besluttede, blev ikke udført, fordi maastee 2 eller 3 ikke vilde være med. Det overveiende Fleertal lod sig beherske af disse saa Stemmer. Kan dette vel regnes dem til Ære? — Den aldeles ugrundede Frygt for at lide Tab paa det Timelige, dersom de opfyldte Guds og Kirkens Bud, var dengang stærk nok til at forhindre det gode Bærks Udførelse. Ifkun een Bagermester vedblev dengang at være standhaftig: han gif fra den gode Villie strax over til Gjærning. — Han har, efter hvad han selv erklærer, heller ikke lidt ringeste Skade derved, men tværtimod ofte erfaret Guds Velsignelse i de Aar, hvor han ikke har bagt paa Søn- og Festsdage!“

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 25. Martz. — Passionsøndag. — Marias Bebudelsesfest. — Dagens Epistel: Jesajas 7, 10—15. — Evangel.: Luc. 1, 26—38. — (Søndagens Epistel: Hebr. 9, 11—25. — Evangel.: Joh. 8, 46—58.) Guds-tjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimeesse med Prædiken paa Lydf. — Efterm. Kl. 3 Andagt til Jesu Christi bitter Lidelse med Catechisation paa Dansk.

Hver Søndag om Form. Kl. 7, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Mæsse; om Fredagen bliver det hvi. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Mæsse, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sacramentalste Velsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 13.

Søndagen den 1ste April.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. M. Blaukensteiner, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Bogsalder; i de danske Stater paa de Egl. Postkontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Den hellige Dimmeluge.

Den h. Franziscus af Assisi stod en Dag foran Portiuncula-Kirken og græd saa høit, at man kunde høre det rundt omkring. En Fremmed, som just befandt sig i Nærheden, meente, at man vilde tilføie Noget Dødt, og løb hurtig til, for mulig at hjælpe, hvis det gjordes fornødent. Men da han saae den h. Franziscus alene, med udstrakte Arme og Dinene fulde af Taarer, nærmede han sig ham og spurgte medlidende: „Hvorfor græder og klager Du, gode Mand?“ Og den Hellige svarede, idet han pegede paa det foran ham staaende Korsbillede: „Jeg græder over at Frelseren har ladet sig nagle til Korset af Kjærlighed til os, og at Ingen tænker paa Ham!“ Og da han havde sagt dette, begyndte han atter at græde saa høit og bitterligen, at den Fremmede blev rørt og græd med ham. Saaledes klagede den h. Franziscus i det 13. Aarhundrede; vilde han maaskee oplyste samme Klage, dersom han havde levet i det 19. Aarhundrede? — Fra det Dieblit af, da Korset blev plantet paa Calvariebjerget, har Korset lige indtil nu været en Forargelse og en Daarfskab for Verden og Verdens Børn, og det vil vedblive at være det

indtil det Dieblit, det skal vise sig i Skyerne, straalende i stor Herlighed. Ogsaa for vor letfindige, troesfattige og syge Tid ligger Jesu Christi Kors uendelig langt borte. Afseet ogsaa fra hin vantro Mængde, som ikke lægger Skjul paa sin aabne Kamp og Modsigelse mod Korset, gives der ogsaa mangen svag og lunkent Katholik, for hvem Gethsemani Have, Herrens Hudstrygning og Tornekroning, Hans Korsbyrd og Korsfæstelse, Hans Saar og Nagler, og hele Calvariebjerget er en fremmed og næsten aldeles ubekendt Verden. Bistof er det h. Kors en Hemmelighed, som ligger paa den dybeste Bund af den katolske Tro og det katolske Liv og naaer ud over Skyerne, en Hemmelighed, som den menneskelige Forstand ikke kan fatte; men paa den anden Side tør vi heller ikke forglemme, at ifølge Frelserens Forjættelse og efterat Herren nu er bleven ophøiet paa Korset, ogsaa hver den, som vil lade sig drage, bliver hendragen af Hans Kjærlighed og Naade til Ham. Kun Vantroen og Lasten kæmper mod Korset; de ere troe Budsforvandte, naar det gjælder om at anføre et Felttog mod denne den katolske Troes Grundhemmelighed. Imidlertid sig og udraabe vi, uden at lade os forvirre ved den vantro Verdens Svært: „O crux, ave, spes unica!“ „Vær hilset, o hellige Kors, Du vort

eneste Haab!" — med den h. Ephem falde vi Korset hele Kirkens Grundvold, og sige med den h. Bonaventura: „Jesu Christi Saar ere Saar, som kunne gjenemtrænge Steenhjerner og opflamme isfrosne Sjæle!" — Følgende Ord maae da tjene til, i den forestaaende hellige Dimmeluge eller stille Uge, at fremstille de vigtigste Dele af Jesu Christi, vor guddommelige Frelser, bittere Lidelser og Død for vor Sjæls Dø.

Stille og eensom, omtrent en Fjerdingvei fra Jerusalem, ligger Oliebjerget, et stælt Bjerget, beplantet med Oliventræer. Ved Bjergets Fod laae en simpel Bondegaard med en Have, Gethsemani kaldet. Her var Frelserens Unglingsopholdssted; og naar Han hele Dagen havde udmattet Sig ved at lære og undervise og ved at helbrede Syge, gif Han om Aftenen til Gethsemani Have, for at bede hele Natten. Da Lidelsens Stund var kommen, om Torsdag (d. e. Skærtorsdag) Aften, efterat Herren havde indstiftet det nye og evige Testamente i Sit Legemes og Blods Hemmelighed, dette den guddommelige Kjærligheds evige og levende Minde, begav Han Sig med Sine Disciple til Bækken Cedron (d. e. Sorgens Bæk, fordi den løb igjennem en mørk Dal imellem steile Klippevægge), lod her, da Han var ankommen til Gethsemani Have, otte af Sine Disciple blive tilbage, og tog tre, nemlig Petrus, Jacobus og Johannes, der havde været med Ham ved Hans Forklarelse paa Bjerget Tabor, med Sig i Haven. — I en Have begyndte Frelserens Lidelse. Dette har sin dybere, mystiske Betydning. I Glædens Have var den første Synd begaaet; i Sorgens Have er Forsoningens Begyndelse. I Paradisets Have begyndte den indre, sandseelige Lyst og Begjærlighed; i Gethsemani Have begyndte den dybe, inderlige Smerte. I Paradiset ophøier og hæver Eva sig; i Gethsemani ydmyger og kaster Kristus Sig til Jorden. I Paradiset udstrækker Eva sin Haand og bryder Frugten; i Gethsemani lader Kristus Sig binde med Lænker. I Paradiset modsætter Mennesket sig stolt den guddommelige Villie; i Gethsemani siger Herren: „Ikke Min, men Din Villie fæe!" Og alt det Forkeerte, som opstod i Adams Tænken, Erkjendelse, Villie og Begjæring, det udpresjes her ved en blodig

Dødsbed og Dødsangest i Gethsemani og bliver til den helbredende, lindrende Dø for Verdens Saar; thi Gethsemani betyder: Døepresse. — Det var, som man formoder, omtrent Kl. 9 om Aftenen, da Frelseren ankom med Sine Disciple til Gethsemani. Og Han begyndte at sørge og at ængstes, bortførerede Sig et Steenkast fra Sine Disciple og bad her tre Gange, faldt paa Sine Knæe, ja paa Sit Ansigt, tilføier den h. Matthæus, eller paa Jorden, som den h. Marcus siger. See Jesu Christi Knæfald for Verdens Synder, — see Ham liggende paa Jorden betyngt med Fortidens, Nutidens og Fremtidens forfærdelige Syndebyrde! Og saa vore Synder laae paa Hans Skuldre! — Og Herrens Angest tiltager, — Hans Svæd var som Blodsdræaber, der faldt paa Jorden! Dvæl i Dimmelugen med Anden i Gethsemani Have og betragt Din Frelseres blodige Angestsbed! I de Timer imellem Kl. 9 og 12 om Natten, hvor de fleste Synder begaaes, hvor Lystens Bager skummer og Morkets Gjæringer fuldføres, ligger Frelseren i Gethsemani Have paa Sit Ansigt, udgyder Sit h. Blod til Syndernes Tilgivelse og — beder! — Har Du vel nogenstunde rigtig betænkt dette? — Gjør ligesom den h. Theresia, og gaf i Anden ofte til Gethsemani!

I hine Timer de bange,
Da Oliebjergets Gange
Mørknes, i Dvæler saa mange
Minder Mit Blod, af, for Dig!
See! — Og sig, om vel Du
Tænkte og tænker paa Mig!?

Forraadt af den troløse Discipel, ført til Annas og Caiphas, anklaget af falske Vidner, erklæret for skyldig ved Jødernes Raad, bespottet og forhaanet, bespyttet og hele Natten igjennem mishandlet, bliver Herren endelig ført bunden til den ulykkelige Hedning Pilatus, hvis Navn indtil Tidernes Ende nævnes i den apostoliske Troesbekjendelse som et Exempel paa Frygt for Mennesker og paa Uretfærdighed. Det var kort efter Herrens Død, da Pilatus blev anklaget i Rom af Samaritanere og Jøder, stævnet for Retten, assat fra sit Embede og forviist til Vienne i Franrig, hvor han aflivede sig selv og saaledes deelte den ulykkelige Judas' Lod. Pilatus' Huus

laae paa Tempelbjerget, ikke langt fra Templet, indenfor Borgen Antonia's Mure. Pilatus fandt ingen Skyld hos Frelseren; men desuagtet lod han ham hudstryge. — Denne Jesu Hudstrygning var efter alle h. Fædres Vidnesbyrd den romerske Hudstrygning. Men Romerne vare yderst grusomme i Fuldbyrdselsen af denne Straf. Ifkun Slaver og de groveste Forbrydere turde hudstryges. Hudstrygningen var en Straf, som sædvanlig tilkjendtes den til Korsdøden Dømte og blev fuldbyrdet enten paa Raadhuset for Korsfæstelsen eller paa det store Torv, eller undervejs til Ketterstedet. De Kædskaber, hvoraf man betjente sig ved Hudstrygningen, bestode enten af Riis eller Riisfoste af tykkere Dviste, eller Læderremme, eller virkelige Svøber, som paa Enderne vare forsynede med smaa spidse Jernhager og endog med smaa Blystumper. Hvo som skulde hudstryges, blev berøvet sine Klæder og bunden til en ikke fulde tre Fod høi Pæl, paa hvilken der var anbragt en Jernring, hvortil Hænderne bleve fastbundne, medens nedentil ogsaa Fødderne vare bundne fast til Pælen. Hudstrygningen selv fuldbyrdedes sædvanlig af en Victor eller Retsstjerner; dog brugtes hyppigt, især ved meget store Forbrydere, flere og endog otte. Efter Alles Vidnesbyrd var Romernes Hudstrygning over al Maade grusom, saa at de Fleste døde under Executionen og kun de Færreste fristede Livet indtil selve Korsfæstelsen. — Staae da nu i denne hellige Dimmeluge stille ved den Pæl, til hvilken Jesus er bunden, see, hvorledes Din Frelser berøves sine Klæder og bliver hudstrøgen! „Fra Fodsaalen indtil Isfen var der intet Sundt paa Ham!“ Spørg Dig selv: Hvorfor blev Verdens Frelser hudstrøgen? — For Dine Synders Skyld! For at udsone Din Vellyst!

Hvergang de Svøberne tage
 I Mine Bunder de nage, —
 Lad Dig af Englens Klage
 Hvor mange Bunder for Dig!
 Bee! — Og siig, om vel Du
 Tænkte og tænker paa Mig!?

Dg efterat de havde hudstrøget Ham, toge Soldaterne Jesum til sig i Landskøvdingens Raadhuus og forsamlede hele Cohorten om Ham. En Cohorte udgjorde omtrent 600 Mand. Om disse maa ske heller ikke alle vare

nærværende, saa befandt Herren Sig dog aligevel iblandt en Hob raae romerske Krigsfolk. Dg de stættede Ham en Tornekrone! Formedelst Synden havde Herren sagt: „Forbandet være Jorden for Din Skyld; den skal bære Torne og Lidser for Dig!“ Med Jordens Forbandelse, med Torne er Frelserens Hoved nu kronet. Som man formoder, blev Tornekronen stættet af Tornerosentræets let bvielige Grene, som voxer i Palæstina og udmærker sig ved særdeles lange og spidse Torne. Dg de satte Kronen paa Hans Hoved, gav Ham et Rør i Hans høire Haand, spottede Ham og sagde: „Vær hilset, Du Jødernes Konge!“ Dg de spyttede paa Ham, toge Røret og sloge Ham dermed paa Kronen, saa at dens Torne trængte dybere ind i Hans h. Hoved. I denne Skikkelse, iført en Purpurfaabe, lader Pilatus Verdensfrelseren føres frem for Folket og siger: „Ecce homo!“ „See, hvilket Menneske!“ For Din Stolthed's Skyld bærer Herren Tornekronen, for Din Letsindegheds Skyld Røret, for Din Daarffab's Skyld lader Han Sig spotte, for Dit Hoymods Skyld bespytte, for at gjøre Fyldest for al den Tilbedelse, som ydes Verden og Skabningerne, for at sone alle Martusunders Afgudstjeneste, lader Himmels og Jordens Konge Sig hilse som en Spottefonge. „See, hvorhen Din Hyrde er kommen,“ siger den h. Liguori, „Han har reddet Dig fra Tornene og er Selv bleven kronet med Torne.“ Fremfør ofte Billedet af Ecce homo ret levende for Din Sjæl i Dimmelugen! Dg kan Du da forblive kold og ligegyldig ved dette Syn!?

Stat Mig Min Torne-Krone,
 Gav man Mig Gruuskob til Throne,
 Bød Mig et Rør, mens hver Tone
 Haaned Mig, tænkte Jeg Dig!
 Bee! — Og siig, om vel Du
 Tænkte og tænker paa Mig!?

Endelig udtaltes Dødsdommen. Hele Jerusalem var i Bevægelse. Man afførte Herren Purpurfaaben og iførte Ham Hans egne Klæder. Endnu engang bleve alle Saar oprevne og fornyede; og da Hans Klædebon var vævet i Gæt og ikke kunde trækkes over Tornekronen, saa formoder man, at ogsaa Tornekronen blev først aftagen og saa paany nedtrykket paa det h. Hoved. At Frelseren har baaret Torne-

kronen indtil Sin Død paa Korset, er de h. Fædres almindelige Tro og Paastand. — Man bragte Korset. Efter Oldgranskernes Beretninger, havde Korset den Form, som vi endnu sædvanligen see det afbildet. Det bestod af to Bjælker, og den længste, lodrette Bjælke maatte have en Længde af idetmindste 12 til 15 Fod. Denne Byrde skulde Herren Selv tage paa Sine Skuldre; thi Romernes grusomme Skik foreskrev, at Den, som skulde korsfæstes, selv maatte bære sit Kors til Retterstedet. Og Herren tager taalmodigen og siltiende Korset og lægger det paa Sine Skuldre. Nu fatte Toget sig i Bevægelse. Efter romersk Skik aabnedes Toget af en Herold, som bebudede Henrettelsen. Rundt omkring bølgede den larmende og rasende, tildeels nysgjerrige, Mængde. Og Christi Fjenders stille Triumph blandede sig med Mængdens Strig. Pharisaernes og Sadducaernes Stolthed havde fejret. Helvede jubled og opflammede Lidenskaberne. Selv paa Veien til Calvariebjerget er Herren udsat for de stræffeligste Mishandlinger; thi som Dionysius af Halicarnas beretter os, De, som vare bestemte til Korsdøden, bleve selv undervejs drevne fremad og mishandlede med særegne Redskaber. — Da segner endelig Herren under den tunge Byrde til Jorden, og Simon af Cyrene, en simpel Mand, som boede i Nærheden af Jerusalem, tvinges til at hjælpe at bære Korset. Foreen og Du Dig i Dimmelugnen med den fromme Simon og hjælp Din Frelser at bære Korset til Calvariebjerget! — Og de kom til det Sted, som hedder Calvaria, og der korsfæstede de Ham. Totusinde Aar vare omtrent heurundne siden Abraham besteg Bjerget Moria med sin Søn Isaac. Hvad dengang forbilligligt blev antydet, det fuldbyrvedes nu i Virkeligheden. Efter den h. Augustin's og den h. Hieronymus' Vidnesbyrd ere Moria og Calvaria et og det samme Bjerg. Men ifølge et gammelt Sagn, og som Jacob af Edessa, den h. Ephrem's Lærer, fortæller os, begravede Sem, en af Noah's Sønner, Adams Hoved, hvilket han havde faaet af sin Fader som en kostbar Reliquie, paa den samme Høi, som senere kaldtes Calvaria. Tertullian, Origenes, den h. Basilus, Athanasius og Ambrosius bekræfte dette Vidnesbyrd. — Udenfor Staden og paa Bjerget

vilde Frelseren korsfæstes; thi, som den h. Leo siger, Korset skulde være Verdens Alter, og staae triumpherende paa Bjerget, forat hele Verden kunde see det. — Og Herren udfraatte godvillig Sine h. Lemmer paa Korsbjælkerne, og man drev da Jernnaglerne igjennem dem. Som de fleste formode, bleve begge Fødderne bundne over hinanden og med et eneste større Spiger fæstede til Korsets Træ. Derefter opreises Korset og farer med sin Byrde ned i den gjorte Aabning, og Saarene blive ved dette Stød større og Blodet udstømmer stærkere fra alle det hellige Legemes Dele! — —

Skuer! Paa Korset Mig bære
Nagler af Jern; — Mig fortære
Dvaler, — og dog vil Jeg være
Her, for at lide for Dig!
See! — Og sig, om vel Du
Tænkte og tænker paa Mig!?

Korset stod, som den h. Hieronymus bemærker, omtrent i Midten af Verden, ligesom Livsens Træ stod i Midten af Paradiset. Korset er blevet det nye Livsens Træ; hvad der blev syndet i Adam, er udsønet i Christo. — Men det var den sjette Dag i Ugen, Langfredag; thi paa den sjette Dag har Gud skabt det første Menneske; og atter paa den sjette Dag er Menneskeheden bleven ny skabt i Christus, den anden Adam. Og da Korset blev opreist, da stod Solen i sin Middagshøide, det var Kl. 12 om Middagen; thi i Korsfæstelsen har den guddommelige Retfærdigheds og Kjærligheds Sol naaet sin Høide, — og i den korsfæstede Frelser gif den nye Sol op for Menneskeheden. Og det var tillige Fuldmåane; thi det var fuldbragt, og Christus er bleven Dagens og Nattens fulde Lys. — Saaledes hang Herren i tre Timer paa Korset, fra Kl. 12 til Kl. 3, indtil Han udraabte: „Fader, i Dine Hænder anbefaler Jeg Min Aand!“ — Han bøiede Sit Hoved og døde! — —

Trød Du nu i Dimmelugnen tilligemed Maria og Johannes ret nær hen under Korset! Lad Dig dog ikke beskjemme af de livløse Skabninger, som toge Deel i Frelserens Død; thi Forhængen i Templet skiltes ad i to Stykker, fra øverst til nederst, Jorden skjalv, Klipperne revnede, Gravene aabnedes sig og mange Døde opstode.

Himlen og Jorden har hæved
Mørket for Sollyset svæved,
Fjelbet kraft, — Havet sig hæved
Dengang Jeg døde for Dig!
Vee! — Og sig, om vel Du
Tænkte og tænker paa Mig!?

Betragt Din Frelser's lidende og døende
Afsyn, hør Hans Ord, tænk paa Hans Kjær-
lighed, opvæk en hjertelig Anger over Dine
Synder og Overtrædelser, træd modig hen un-
der Korsets Fane, ihukom dette Menneſte-
spønnens Tegn, som engang paa Dommedagen
vil vise sig med stor Glæde og Herlighed i
Himmelens Skyer. Grindre Dig, at det er
den store, den hellige og stille Uge, som vi feire.
Bed, gjør Bod, og udtal, efter Din h. Kirkes
Erempel, Dine indstændigste Bønner ved Kor-
sets Fod, navnlig for Kirkens synlige Over-
hoved, for alle geistlige Stænder, for alle Syn-
dere, Bantroe, Brangtroende, Skismatiker og
Hedninger, saavel som navnlig for hiint ulyk-
lige jødiske Folk, hvis Hjerte blev forhær-
det ved Korsfæstelsen. Og hvis Du saaledes
slutter den h. Fastetid godt og værdigt, saa vil
Du kunne feire en glædelig Paastefest; og har
engang Dit hele Liv været en modig Kamp
for Jesu Christi Kors, saa vil Du da ogsaa
komme til at feire det evige Paaste-Alleluja i
den anden Verden! Amen. —

Den orientalske Krig.

I. Fra den franske Feir ved Sebastopol.

(Sluttet.)

„En Dag fik jeg det Hverv, at underrette en
Deserteur, som var bleven greben paa ferst
Gjerning, om at hans Ansøgning om Benaad-
ning var afflaaet, og at han derfor maatte
forberede sig til Døden. — „Ak! jeg fortjener
det!“ udraabte han. „Jeg er en Ureløs; jeg
har begaaet en Forbrydelse, jeg fortjener ikke
at leve længer. Men een Sorg trykker mig:
jeg har endnu en Fader. Og min Fader har
altid været saa god imod mig! Og jeg for-
volder ham nu saamegen Kummer!“ Derpaa

græd han. Jeg trøstede ham, og sagde, at jeg
vilde skrive til hans Fader, og sige ham, at
hans Søn var død som det sømmer sig en
Christen, og at han endnu i Døden havde
tænkt paa ham og bedet om hans Tilgivelse.
Da den Ulykkelige hørte, at han turde haabe
denne Trøst for sin Fader, hørte han op at
græde; han leverede mig sine Penge, forat jeg
skulde sende dem til hans Familie, aflagde med
fuldkommen Kollighed et angerfuldt og værdigt
Striftemaal og tabte ikke sin Fatning. „Man
give mig Døden,“ gjentog han, „jeg har for-
tjent den; det vil være godt. Jeg har givet
mine brave Kammerater et Erempel paa For-
brydelsen, jeg vil ogsaa give dem et Erempel
paa Angeren.“ — Min høiarv. Fader! flige
Følelser besjæle vore unge Soldater. De be-
høver nu ikke mere at spørge mig om, hvorledes
de bære sig ad, for at være saa tappre. Midt
under en Mængde Feil, hvortil menneskelig
Svagthed og det flette Erempel forsøre dem,
ere de altid Christne; dermed er sagt Alt.
De ere Christne og haabe. De haabe Dø-
den, men frygte den ikke; thi Den, som hen-
giver sit Liv for sine Brødre og sit Land, har
Krav paa Belønning hos Ham, Som ikke en-
gang forglemmer et Bæger koldt Vand, som
man giver i Hans Navn. — Har et Slag
fundet Sted, saa gjør man ingen Forskjel imel-
lem Rusere og Franskmænd; vore Soldater
see da paa Balpladsen ikke andet end ulyk-
lige Brødre; de behandle Alle med lige
Omhu, bringe dem paa den samme Sygevoan,
lægge dem ved Siden af hverandre i det samme
Telt, og vore Læger sørge lige omhyggeligt
for Alle. Til Ure for vore Fjender maae vi
tilføie, at de saarede Rusere, som blive pleiede
med al mulig Omhu, ogsaa vise sig meget
taknemmelige. De lære hos os at kjende
og velsigne Frankrigs Navn, og de synes at
mene det oprigtigt. — Jeg er ofte bleven op-
bygget ved disse Mænds levende Tro. Naar
jeg gaaer igjennem de Syges Rækker og bøier
mig ned til dem, gribe de Solvkorset, som
hænger paa mit Bryst, kysse det med Urefrygt
og vise stor Fromhed. Een af dem bad mig
om Absolutionen. Jeg svarede: Den kan jeg
ikke give Dem, thi De er en Skismatiker (d. e.
fraskilt fra Jesu Kirke.) „Jeg en Skisma-
tiker? o, det veed jeg ikke, deri er jeg ikke

bleven undervist. Jeg veed kun, at jeg vil til Gud. Før mig til Gud paa den Vej, som De kan og vil; naar jeg kun kommer til Gud, naar jeg kun kommer til Ham!" — En Anden af disse Ulykkelige havde faaet en Kugle saaledes ind i sine Indvolde, at man maatte lade ham døe uden at kunne hjælpe. Jeg traadte ind i hans Telt, hvor han væltede sig omkring i en smertefuld Dødskamp, hvis Ende man ikke kunde forudsee. Jeg viste ham mit Kors paa Brystet og gjorde det h. Korsstegn over ham. Strax solbede han sine Hænder og bad, modtog endnu engang min Velsignelse, hørte da op med at skrike og gjorde fortvivlede Bøvgælfser, og døde nogle Timer efter i fuldkommen Rolighed. — General de Lourmel fik Ordre til at kaste Fjenden tilbage; i Spidsen for sin Brigade udførte han med Mod og Tapperhed sin Ordre, men under Fegtningen fik han selv en Kugle midt igjennem Brystet. Han lader da Tropperne føre tilbage ved Obersten. Da han var bleven bragt til sit Telt, lod han allerførst en Præst komme til sig, for paa en kristelig Maade at blive beredt til Døden; og først derpaa overgav han sig til Lægerne. Lægerne erklærede Saaret for farligt, men opgav endnu ikke alt Haab. Saaledes hengik tre Dage imellem Frygt og Haab. Den tredje Dag kom Generalens Kammertjener og en Brigadeer af Husarerne kende til mit Telt og raabte: „Hurtig! Hurtig! Hr. Abbé, Generalen er ved at døe!" Jeg løb, og ankom netop, da den Militairgeistlige ved 4. Division just havde meddeelt denne Heltessæl den sidste Absolution. Den følgende Dag blev Generalen høitideligt begravet." — Til denne Vater Damas' Beretning tilføie vi endnu Følgende:

D. 2. Febr. fandt ombord paa Krigsskibet „Montebello" en from og rørende Høitidelighed Steb. Som Følge af Flaadens nye Organisation, blev det af Keiseren skjenkede Mallerie, som forestiller den h. Jomfru, flyttet fra Linieskibet „Staden Paris" over paa Linieskibet „Montebello". Ved denne Leilighed blev paa Befaling af Viceadmiral Bruat, Commandant for den franske Flaade, holdt en høitidelig Gudstjeneste. Sjælesørgeren paa „Montebello", Abbé Bellée, holdt Gudstjenesten; han assisteredes af Præsterne Gros, Déregine, Robert og Ferrec, samt Sjælesørgerne paa Linieskibene

„Marengo", „Algier", „Napoleon" og „Duperré". Viceadmiral Bruat bivaanede Gudstjenesten i Galauniform; til Hjøre af sig havde han Contreadmiral Charner og til Venstre Skibscapitain Jurien-Lagravière, Chefen for hans Generalstab og Skibscapitain Besidres, som commanderer „Montebello". Cheferne og Officiererne paa de andre Krigsskibe ledsagede Admiralen. Hele Mandskabet paa „Montebello" var opstillet paa Batterierne, hvor ogsaa Deputationerne fra de øvrige Krigsskibes Mandskaber befandt sig. Under den h. Messes spillede „Montebello's" Musiccorps. Efter Evangeliet holdt Abbé Bellée en Tale, i hvilken han gjorde opmærksom paa den særdeles Beskyttelse, som den h. udesmittet udfangne Jomfru yder Frankrig og Matroserne, og til Slutningen nedbad han Himmels Velsignelse over den franske Armee og Flaade, over Keiseren, Marineministeren og den tappre Admiral Bruat. — Efter den h. Messes blev den h. Jomfrues Billede i høitidelig Procession baaret ind i Skibets Hospital, hvor det skulde blive hele Ugen, til Husvælelse og Trøst for de Lidende.

Indianeren.

Missionæren P. Smet fortæller os følgende naive Træk af en døbt Indianer i Canada, ved Navn Johannes.

Johannes havde forinden sin Omvendelse stjaalet, og Missionæren paalagde ham det som Pligt, at tilbagegive de to Pjastre, som han havde frataget en calvinistisk Prædikant i Nabolauget. Johannes gjorde hvad der blev befalet ham og gik med Pengene til Prædikanten, ved hvilken Leilighed der udviklede sig følgende Samtale imellem Prædikanten og Johannes:

„Naa, hvad vil Du?" spurgte Prædikanten.

„Jeg har stjaalet," svarede Johannes, „og Sortkjolen *) har sagt til mig: Johannes,

*) Sortkjolen er den Titel, som de Wilde give de katolske Præster, fordi disse ialmindelighed bære en sort Præstekjole.

bring de stjaalne Penge tilbage!""

„Hvormeget har Du da stjaalet?“

„To Piaſtre; jeg var en ſlet Bild, men nu er jeg en god Indianer; thi jeg har modtaget Daabens Vand paa min Pande; jeg er et Barn af den ſtore Aand*). Der, tag Dine Penge.““

„Godt, ſtjal ikke oftere! Farvel, Johannes.“

„Farvel! Men det er endnu ikke Alt. Jeg vilde noget Andet.““

„Hvad vil Du da?“

„Jeg vil have en Dvittering.““

„En Dvittering? Hvortil vil Du bruge den Dvittering? Har Sortfjolen ſagt Dig, at Du ſkulde forlange en ſaadan?“ ſpurgte Prædikanten ganſke forbauset over dette Forlangende.

„Sortfjolen har Intet talt til mig derom. Johannes (og idet han ſagde dette, pegede han paa ſig ſelv), Johannes vil have en Dvittering.““

„Men hvorfor vil Du have en Dvittering? Du har ſtjaalet Pengene fra mig og bringer mig dem tilbage. Hvad mere? Sagen er i Rigtighed.“

„Det er ikke nok!““ ſagde Johannes.

„Hør nu. Du er gammel og jeg er ung, og ubentviſt dør Du førſt, og jeg ſidſt. Forſtaaer Du?““

„Nei, jeg veed ikke, hvad Du mener.“

„Hør da, ſaa ſkal jeg ſige Dig det. Jeg kommer derop, og banker paa Døren til Himmerige. Den h. Petrus lukker op og ſiger: „Er det Dig, Johannes? Hvad vil Du?“ — Jeg ſvarer: Jeg vil gaae ind i den ſtore Aands Huus. — „Men hvorledes ſtaaer det ſig til med Dine Synder?“ — Sortfjolen har tilgivet mig dem. — „Men angaaende Det, Du ſtjal fra Prædikanten? Har Du givet Pengene tilbage?“ — Ja, ærligen! — „Blis mig da Din Dvittering!“ — Nu, tænk Dig den arme Johannes! Ingen Dvittering har han, og ſkal nu galoppere hele Helvede rundt for at finde Dig og lade mig ſkrive en Dvittering!““ — —

*) d. e. Gud.

Kirkelige Efterretninger.

Lydſkland. For at give vore fromme Læſere et Exempel paa, hvor trykkende de Tilſtande ere, i hvilke mange af vore Troeſtæller leve i de proteſtantiſke Dele af Lydſkland, paa Grund af Mangel paa katholſke Præſter, og for derved at tilſkynde vore Læſere til hjertelig Taknemmelighed imod det guddommelige Forſyn, fordi Det har forſynet den katholſke Menighed i Kjøbenhavn med det tilſtrækkelige Antal Arbeidere i Herrens Wiingaard, aſtrykke vi her en Skrivelse fra en katholſk Præſt i Regjeringsdiſtrictet Magdeburg til det Mænſkerſte „Søndagsblads“ Redaction:

„Tillad mig godhedsfuldt at benytte Deres ærede Blads Spalter, for at gjøre ſammes Læſere bekiendt med de ſorgelige Forhold i et Sogn, om hvilket jeg med Beſtemthed kan forſikre, at der i hele Diocetet Baderborn ikke findes et eneſte Sogn, ikke er et eneſte Sted, ſom ſaameget trænger til Hjælp, ja, jeg troer, uden at gjøre mig ſkyldig i nogen Overdrivelse, at kunne paastaae, at der ikke findes en Egn i hele Lydſkland, ſom trænger mere til materiel Hjælp i religiøs Henſeende, end mit Sogn. — Det katholſke Sogn Marienſtuhl i Egeln ſtrækker ſig over en ſtor Deel af Diſtricterne Wanzenleben, Aſcherleben og Calbe og over en Deel af Hertugdømmet Bernburg. Indtil Aaret 1846 incl. var Beſtyrelſen af dette Sogn, et af de mindſte i Commiſſariatet Magdeburg, forbunden med ſaa Beſværligheder og kunde beqvemt varetages af een Geiſtlig, da Communicanternes Antal var ringe og der udenfor Staden Egeln kun boede ſaa. Men i Aarens Løb ſik Sognet ved de talrige fra det katholſke Eichsfeldt hidſtrømmende Arbeidere, ſom med deres Familier forſtorſtedelen nedſatte ſig i de i Sognet anlagte Sufferfabriker, en ſaa betydelig Tilvært, at det blev umuligt for een Geiſtlig at tilfredſtille Alles religiøſe Fornodenheder i enhver Henſeende. Naar jeg ſiger, at Menigheden i Aaret 1840 havde 9 Daabs-handlinger, 2 Brudevielfer, 14 Dødsfald og 195 Communicanter i Paafketiden, men derimod i Aaret 1854 — 83 Daabs-handlinger, 19 Brudevielfer, 50 Dødsfald og 3000 Communicanter i Paafketiden, ſaa vil De kunne beſomme de herværende Forhold. Det viſer ſig, at Antallet af Menighedens Medlemmer og derved ogſaa Arbeidet, nu er det tidobbelte og endnu ſtedſe er i Tiltagende, og det er at forudſee, at Sognet om 5 Aar vil tælle 5000 Paafſte-Communicanter. Biſtkof er det ingen Umulighed for een Sjæleſorger at forvalte en Menighed af 1500 Paafſte-Communicanter, naar denne danner et afrundet Heelt og boer paa

et affluttet Sted; men her falder det netop ind under Umulighederne for een Præst, at lede og forestaae en Menighed af idetmindste 4000 Sjæle, som ere adspredte paa 10—12 Dva-dratmile iblandt 50,000 Protestanter, saaledes som de behøve det. Som ovenfor bemærket, talte Menigheden for 10 Aar siden lidt over 200 Communicanter; i Octbr. f. A. har den ved den dengang af Biskoppen meddeelte h. Confirmation stillet et Contingent af 323 Confirmander, som havde samlet sig siden Aaret 1849. — De 3000 Paaafte-Communicanter, som paa Grund af deres Forhold ikke kunde komme til det h. Sakramentes Annammelse om Hverdagene, har jeg naturligtvis ikke kunnet afgjøre eller høre til Skrifte. Omendkjøndt jeg hver Søn- og Fesfdag i Paaafteiden maatte høre 120 à 150 Personers Skriftemaal, maatte dog hvergang næsten ligesaa Mange gaae bort, uden at have annammet de h. Sakramenter, endkjøndt mange af dem vare komne 7 Mile borte fra og kunde ikke komme igjen, og nu desværre maaffee forfalde til den dem fra alle Sider omgibende Protestantisme eller til Bantroen. En høist bedrøvelig Tanke for en Sjælesørger, der dog saa gjerne vilde række Alle Frelsensmidlerne og frelse Alle! Desuden har Erfaringen lært mig, at der iblandt 10 Borne, som Døden bortfaldte, hvergang var 6, som døde uden de h. Sakramenter, fordi de ikke kunde faae deres Sjælesørger, som stedse var bestjæftiget andetteds ved Sygesengene. Er dette ikke i Sandhed amerikanske Tilstande?! — En anden ligesaa følelig Mislighed har allerede i flere Aar viist sig i Skolen. For omtrent 10 Aar siden besøgte samme af 40 Børn; nu tæller den 160, af hvilke høist 70 Børn nogenlunde kunne faae Blads i det indskrænkede Skolelocale. Medens disse 160 Børn ere overdragte til en eneste Lærers Omsorg, løbe endnu 80 Børn omkring uden al Underviisning, eller besøge protestantiske Skoler og hjemfalde saaledes uden Barmhertighed Protestantismen eller endog Bantroen og den aandelige Glendighed.

R. Knoche, Sognepræst."

Jnderlig Medlidenshed maa vistnok opfylde enhver Katholiks Sjæl ved at læse en saadan Beskrivelse over den store Nød, i hvilken hans elskede Troesbrødre smægte i fjerne Lande; men Tilbageblikket paa os selv maa her vist ogsaa række en anden alvorlig Betragtning, nemlig: vi Katholiker her i Kjøbenhavn leve i de aandelige Gøders Overflødighed, os tilbydes Religionens Trost og Frelsensmidler Dag for Dag — mon vi ogsaa Alle forstaae samvittighedsfuldt at benytte de os af Herren forundte Naadestatte? Mange af hine Katholiker ville engang for Guds Domstol kunne undskyldte sig med at sige: vi havde ingen Præst, ingen Sjælesørger, ingen Veiledning og Formaning til det Gode, det var os

umuligt at benytte Religionens Naademidler! — men ingen af Kjøbenhavns Katholiker vil kunne komme frem med saadanne Undskyldninger, og hver af dem, som ikke benytter Religionens Naademidler, forsmaaer og foragter dem — han er saaledes uden al Undskyldning!

Kirkelig Erindringsliste.

I det vi herved erindre alle vore fromme Læsere om vor h. katholske Kirkes femte Bud:

"Du skal idetmindste een Gang om Aaret, nemlig i Paaafteiden, værdigen annamme det allerheligste Alterens Sakramente i Din Sognekirke!"

gjøre vi tillige opmærksom paa, at "Paaafteiden" til Communionens Annammelse her er ubdelt til de fire Uger fra Palmesøndag, d. 1. April, indtil den tredie Søndag efter Paaafte, d. 29. April inclusive, og ere i Følge deraf alle Katholiker forpligtede til, i Løbet af bemeldte 4 Uger at gaae til Herrens h. Vord.

Søndag d. 1. April. — Palmesøndag. — Dagens Epistel: Phil. 2, 5—11. og 2. Mos. B. 15, 27. — 16, 1—7. — Evangel.: Matth. 20, 1—9. og Jesu Lidelseshistorie efter Matth. 26. og 27. Cap. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 9 1/2 Palmesøndagsmesse og derefter Høimesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt til Jesu Christi h. Lidelse med Prædiken paa Dansk.

Tirsdag d. 3. April, Form. Kl. 8 1/4 læses i den stille Messe Jesu Lidelseshistorie efter Marc. 14. og 15, 1—46.

Onsdag, d. 4. April, efter Luc. 22. og 23, 1—53. Skjærtorsdag d. 5. April. — Dagens Epistel: 1. Cor. 11, 20—32. — Evangel.: Joh. 13, 1—15. — Gudstjeneste: Form. Kl. 10 Høimesse, og derefter Procession. — Efterm. Kl. 5 Andagt til det allerh. Alterens Sakramente (paa Dansk) under hvilken Propheten Jeremias' Klagesange 1, 1—5. — 1, 5—9. 1, 9—15. afhænges.

Langfredag d. 6. April. — Dagens Epistel: 2. Mos. B. 12, 1—11. og Hof. 6, 1—6. — Evangel.: Jesu Lidelseshistorie efter Joh. 18. og 19. Cap. — Gudstjeneste: Form. Kl. 10 Prædiken paa Dansk; derefter Epistel, Lidelseshistorie, Korsfæts Afhylling og Hylbing, saa Procession og Præsancificatsmesse (missa præsanctificatorum). — Efterm. Kl. 5 Andagt til Betragtning over Jesu syv Ord (paa Dansk), under hvilken Propheten Jeremias' Klagesange afhænges.

Paaaftelevendag d. 7. April. — Dagens Epistel: Col. 3, 1—4. — Evangel.: Matth. 28, 1—7. — Gudstjeneste: Form. Kl. 9 Lidens og Paaaftelevendags Andvielse, Prophetiens Læsning, Naadensvandets Andvielse, Litaniet til alle Helgene, og til Slutning Høimesse.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøve Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 14.

Søndagen den 8de April.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. M. Blaukensteiner, N. Kjøbmagergade 68, og i alle Bøglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Rl. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 S.

Opstandelse!

„Nationerne have vist sig til Opstand,
men endnu ikke til Opstandelsen!“

Medens Paaskeflokkernes glædelige Ringen livligt og muntert toner ned fra alle Taarne og forkynder os Herrens Opstandelse, række vi vore Læsere Haanden og ønske dem af ganske Hjerter et glædeligt Alleluja! Det er dog noget Vidunderligt, denne Herrens Opstandelse og det glædelige Alleluja paa den h. Paaskefest! — Paa den aarke Paaske morgen stiger Herrens Engel ned fra Himmelen; hans Ansigt er som Lynild, hans Klæder ere hvide som Snee, Jorden bæver, han vælter Stenen bort fra Gravedøren, Herren opstaar af Graven, og fra nu af toner Allelujaet igjennem Verden, forkynder Livets Seier over Døden og forviiser os alle om en hæderkronet og herlighedsfuld Opstandelse. „O, store, hellige Pascha,“ udraaber den h. Gregorius af Nazians i en Tale paa den h. Paaskefest, „Du hele Verdens Renselsesoffer! O, Ord fra Gud, Lys, Liv, Blisdom, Almagt! Jeg frydes over alle Dine Navne. Englene synge Alleluja; med dem vil ogsaa jeg idag istemme og synge mit Alleluja. O! havde jeg en Stemme liig Englenes, for

at den kunde trænge til Jordens yderste Grændser! Det er Pascha, det er den h. Pascha, og atter siger jeg, det er Herrens Pascha! Være være den allerh. Trefoldighed.“ Det er, saaledes vedblive vi, Høitiden for alle Høitider, som i Glands overstraaler alle menneskelige og guddommelige Høitider, ligesom Solen overstraaler Maanen og Sjernerne. Derfor lyder det da op imod Himmelen i Bøn og Sang, i Priis og Tak: Alleluja! Alleluja! Synger, I Engle, synger, I Mennecker, toner, I Klokker: Alleluja! Vaarens venlige Sol stiger høiere op paa Himmelen, Dagene blive længere, lysere og klarere, Spirerne grønnes, Knopperne springe ud, Blomsterne aabne sig og Naturen virker sluttigt paa sit Foraarsgevandt. Foraar derude og Foraar herinde, Foraar i Naturen og Foraar i Mennekkets Sjæl, saaledes er det Guds og den h. Kirkes Billie, — det er Forbetydningen paa den herlighedsfulde Opstandelse ved Tidernes Ende, og Billedet for den nye Himmel og nye Jord, for den evige Vaar i det tilkommende Liv!

Og medens vi i h. Paaskeglæde mindes Opstandelsens Dag og med længsel skue op til vort himmelske Hjem, række vi endnu engang vore Læsere Haanden og ønske dem af inderste Hjerter et glædeligt Alleluja! Gid dog at alle Mennecker paa hele Jorden, fra Solens Op-

gang indtil dens Nedgang, af et glad og reent Hjertes Fylde, kunde og vilde istemme dette Alleluja; gid at det maatte gjenlyde i de Fatigtes Hytter, i de Riges Paladser, paa Kongernes Borge og i Keiserens Slotte, gid at Alle, Oldingen og Barnet, Faderen og Moderen, Unglingen og Jomfruen, den Lærde og den U lærde, — Alle, vilde synge deres Alleluja; maatte det tone igjennem Stæder og Landsbyer, igjennem Dale og Bjerge, maatte et glædeligt Alleluja tone igjennem hele Europa, maatte Fyrster og Nationer af eet Hjerter og med een Mund synge deres Alleluja og forene det til een Harmonie! Og førend dette er gaaet i Dpfylde, er Europa endnu ikke opstanden, endnu ikke lykkelig. Nationerne have reist sig til **Opstand**, men endnu ikke til **Opstandelsen!** saaledes tænker jeg, nu da jeg i Aaret 1855 træder over Paaskefestens Tærffel; og det er en Blanding af Glæde og Veemod, som bevæger sig i min Sjæl og nøder mig til at bede for Europa og alle Nationer og Fyrster, paa det at den Dag maa komme, da Fyrster og Nationer, alle Stater, Stammer og Stænder atter synge deres Alleluja i samstemmende, vidunderlig Harmonie i den katholske Kirkes store gothiske Cathedrale, hvor Fanerne vaie, Klokkerne tone og Kanonernes Torden livligt og fredeligt falder ind, og hvor hele Europa fejrer sin Opstandelse i een Tro, eet Haab, een Kjærlighed, eet Sprog og eet Liv. — Herre! see naadigen ned paa vor Bøn og giv Nationerne en glædelig Opstandelse! Alleluja! —

Men af! undertiden blande Mislyd og gyselige Accorder sig med Allelujaets rene, himmelske Harmonie. En vild Susen og Brusen farer hen over Landene. Europa bløder af mange Saar. Vi indaande endnu ingen Foraarsluft, og Himmelen er endnu ingen Foraars Himmel. Sorte Uveirsskyer stige op og Tordenen ruller uhyggeligt igjennem Skyerne; Lyn glimte i den sorte Nat. Med Allelujaet blander sig Noget, der lader som Sværdfkirren og Kanontorden. Paaskeilden lyser fredelig paa Bjergerne og i Dalene slagrer Krigsilden. Vilde Skrig og Krigslarm forstyrre de hellige Sange; Europa synes at ville ombanne sig til en Krigsleir. Nationerne zittre af Frygt og Forventning over de Ting, som skulle komme; de

bestinde sig endnu i Dimmelugen! Hovedet er omvundet med Flor, og Prøvelsens og Lugtelstens røde Farve spejder blodig gjennem Fremtidens Skør. Paaskefesten er endnu ikke frembrudt. Og atter tænker jeg: Nationerne have reist sig til **Opstand**, men endnu ikke til **Opstandelsen!** og atter maa jeg bede: „Herre, giv Nationerne, giv Europa en glædelig Paaste, en glædelig Opstandelse!“ — Ja, Nationerne gaar en stor Dimmeluge imøde; et svart Kors hviler tungt paa deres Skuldre; de maae først gjøre den haarde, tunge Gang til Calvariebjerget, førend de kunne fejre en glædelig Paaste og synge Alleluja. Rom er Tidens Speil, siger den store Görres. Dette stadfæster sig ogsaa i vore Dage. Crux de Cruce*) er Løsenet i denne Epoche af Verdenshistorien! I flammende Træk bærer Jesu Christi Stedsfortræder den til Skue for Europa og Nationerne, med Korset paa Skuldrene vanker han til Calvariebjerget; — og førend det indholdsrige Ord Crux de Cruce har fundet sin fuldstændige Dpfylde for Tidens hele Historie, for Fyrster og Nationer, for Stater, Stammer og Stænder, for den hele levende Generation, vil Europa ikke kunne fejre sin Paaste. Store Syndemæsser, som i Aarhundreder have sammenhobet sig, hvile med en haard og tung Vægt paa Landene trindt omkring. Himmelen er som af Kobber og Jordbunden er ufrugtbar; Lidelser maae forsone Himmelen og atter føre den guddommelige Naades Sol op paa Himmels Firmament, og Taarer maae blødgjøre og befrugte den Jordbund, af hvilken den nye Generation kan fremstaae, som da paa Opstandelsens Dag vil synge sit Alleluja for Herren. Fyrster og Nationer have syndet; hvad man har syndet, maa udsones. Saaledes er Tingenes Løb i den guddommelige Verdensorden. At Synden fordrer en Sone, det vil ogsaa Nutidens Historie lære os! — Herre! forund Nationerne og Europa efter

*) I en meget gammel Spaadom, som med saa Ord angiver de mest karakteristiske Træk af de Paver, som deels have siddet, deels endnu skulle sidde paa Petri Stol, har den nuværende Pave Pius IX. det karakteristiske Navn: Crux de cruce, d. v. s. Kors af Kors (d. e. mange og store Lidelser og Trængsler!).

Dimmelugen en herlighedsfuld Opstandelse og et glædeligt Alleluja!

Men saa haardt og forstyrrende endog saa Mislydene blande sig i Allelujaets Harmonie, saa har dog ogsaa steds Haabet om en bedre Fremtid og Tillid til en virkelig Opstandelse for Europa ledsaget os, og det forlader os ei heller i Aaret 1855 ved Paaskefestens Tærskel. Vi have aldrig kunnet aldeles bortvise Haabet, heller ikke kunnet bifalde den allerede ofte i denne Tid udtalte Tanke, at Herren vil tage Lysestagen ganske bort fra det syndige og forvilde Europa! Mild og god, straffende og truende, belærende og undervisende, vandrer Herren igjennem Landene, forbereder Sig en ny Generation, opdrager Aanderne for en lykkeligere Tid, og naar Europa ikke støder Frelsen fra sig, men begriber og forstaaer, hvad Gud ved Historien vil lære Nutiden, saa vil det engang ogsaa komme til at feire sin herlighedsfulde og hæderkronebe Opstandelse og af Hjertens Grund synge sit Alleluja!

„Jesus Kristus, den Opstandne, er Europa's Opstandelse! og naar Nationerne have forstaaet dette Ord, saa kunne de feire deres Opstandelse og synge deres Alleluja.“

Dg dette er det, som Herren vil lære Nationerne og ved Begivenhederne skrive ind i Hjernerne; derved vil Han skabe en ny Tid og en ny Generation. Det er Betydningen af vor Tids Historie. Hvo som kan fatte det, han fatte det! og hvo som ikke vil fatte det, han vil heller aldrig komme til Opstandelse. Dg naar Europa ikke vil fatte det, saa vil det aldrig komme til at synge sit Paaske-Alleluja.

Dg skulle vi endmere og tydeligere udtale vore Ønsker for Europa, saa sige vi:

„Herre, giv, at den h. katolske Tro gjenopstaar og synger sit Alleluja over hele Europa!“

Hvad er det, som har gjort Europa til Det, det nu er? Den h. katolske Tro! Intet eenstemmigt Alleluja lyder igjennem Europa i Aaret 1855. Bantroen raser i Nationernes Indvolde; den synger intet Alleluja og vederqvæges ikke ved den glædelige Paaske-ringning; den vil ikke Livet, men Døden,

politisk og religiøs Død. Tusinder have forvildet sig til Bantroens øde og vilde Mørke, hvorhen intet Alleluja kan trænge; vildt og øde seer det derfor ud i Hjernerne i de h. Paaske-dage. Den største Deel af selve Ungdommen vil ikke mere synge et troende Alleluja og Poesten kan ikke begeistre sig for det kristelige Alleluja. — En dyb, religiøs Revne gaaer igjennem Nationernes inderste Liv og den har i tre Aarhundreder endnu ikke kunnet udfyldes. Denne Revne har sunderfkaaret de fineste Traade og Europa er deelt i to store Halvdele. Fra denne Dag skriver sig Europa's Sunderlemmelse; paa begge Sider synger man Alleluja, men disse Alleluja danne ingen Harmonie. Jeg skuer endnu intetsteds Harmonie i Europa; alle vegne møder jeg religiøs og politisk Sunderlemmelse; derover bløder Hjertet ved den h. Paaskefest. Staterne, Stammerne og Stænderne ere adskilte og sunderlemmede. Herre, forund os naadigen, at den Dag maa komme, hvor eet Alleluja toner igjennem Europa i een Tro og i eet Haab; da vil Europa være opstanden!

„Herre, giv, at det h. Haab gjenopstaar!“

Ogsaa Haabets glædelige Alleluja er vegen langt bort fra os. Der spores en Længsel blandt Nationerne, men den har endnu ikke fundet sit Maal og Tilfredsstillelse; og hvor man troer at have fundet dette, der forsvinder det under Hænderne, forsvinder som Stum og brister som Søbeobler. Genie og Kunst kan vistnok ikke vedde Verden nutildags: hverken Rejsere eller Konger, hverken Skrifter eller Bøger eller Noter, hverken Diplomater eller Couverer! Nationernes inderste Liv maa atter opbygges og deres Hjerteblood forvandles; men at gjøre dette, det er ikke Menneskets Sag. Der spores en Længsel, en Higen og Jagen efter Eenhed og Frihed; man begeistrer sig for store Ideer, man vilde gjerne hengive og opoffre det Høieste for det Høieste. Europa har atter reist en Haabets Fane og attraaer og længes efter en bedre og lykkeligere Fremtid. Men det sande hellige og kristelige Haab er langt fra endnu ikke vaagnet hos de Fleste; endnu skal Europa's Opstandelse ikke knyttes til Kristus, den Opstandne; det glædelige, fulde Alleluja vil steds endnu ikke tone for Ham.

Man samler Bygningsmaterial og gjør Ud-
kast, men det vil ikke lykkes med Bygningen;
i maleriff Norden ligge de tilhugne Stene
imellem hverandre. At der ikke er givet Men-
neffene nogen anden Grundvold, paa hvilken
den timelige og evige Lykkes Tempel kan byg-
ges, end Christus Jesus, det vil Europa
endnu ikke begribe, og Hjorneffenen Christus
er endnu ikke føiet ind i den paabegyndte Byg-
ning; derfor styrter det sammen om Natten,
som er opbygget om Dagen! Man vil kun
see reent menneskelige Begivenheder, reent
naturlige Marsager og tilfældige Phæ-
nomener i hele Verdenshistoriens storartede
Gang. Det guddommelige Forsyn er bort-
rykket fra de høie Herrers kortsynede Die i en
lang Frastand. Det har imidlertid viist sig
for Nationerne baade ved flammende Lynild
og ved Naadens milde Skjær; men Nationerne
have endnu ikke villet begribe det. Naar vil
man endelig indsee, at Guds Forsyn udstrækker
sig indtil vore Hovedhaar!? Da saalænge
dette hellige og kristelige Haab ikke op-
staaer og synger sit Alleluja for Herren, saa-
længe man ikke vil indsee og indrømme, at
Begyndelsen, Midten og Enden hviler i Gud,
saalænge vi ikke ulede vor hele Hjeren og
Laden, vort hele Haab og vor Længsel, vor
Billie og Udførelsen fra Gud og lede samme
tilbage til Gud, vil Europa's Bygning aldrig
lykkes og Europa aldrig feire sin Opstandelse.
Et Keiserhuus, som vi elske, har valgt til sit
Balgsprog: Viribus unitis (o: Med forenede
Kræfter!). Vi vilde have ønsket, at det havde
sat nogle Ord foran og sagt: In Deo uno
viribus unitis! (o: Med forenede Kræfter i den
Ene Gud!) — Herre! forund os, at det
hellige Haab gjenopstaaer; og at dets
Alleluja synges over hele Europa!

**„Herre, giv, at den h. Kjærlighed
gjenopstaaer!“**

Den sande hellige, kristelige Kjær-
lighed er forsvunden iblandt Menneffene og
Nationerne, og saalænge som den sande hel-
lige, kristelige Kjærlighed ikke opstaaer
og synger sit Alleluja, ere Nationerne endnu
ikke opstandne. Kjærligheden er Livet og giver
Liv; den slynger de Traade og Baand, som
forene Himmelen med Jorden, og den sammen-

knytter de hellige Forbindelser blandt Menne-
neffene. Denne hellige kristelige Kjærlighed
er forsvunden, derfor er Livet endnu ikke for-
haanden. Iiskolde staae Menneffene ligeover-
for hverandre eller kæmpe i Had og Tvedragt
mod hverandre. Lidenskaberne drive deres ra-
sende Spil; den ene Broder myrder den anden.
Hovedstæderne have i de sidste 8 Aar været
Dienvidner til blodige Slag; Residentserne i
mange Lande maatte erklæres i Beleirings-
tilstand og tages med Storm eller ved Bombarde-
ment. Fyrsterne elskede ikke deres Nationer,
derfor kunde Nationerne heller ikke gjenelske
deres Fyrster. Fordi Kjærligheden var for-
svunden, vare Staterne døde Maskiner; det
livløse, ubevægelige Bureaukratie regjerede,
Papir og Penne forkyndte Befalingerne. Man
affecterede Kjærlighed og kaldte det Huma-
nitet; saaledes blev det 19. Aarhundrede Hu-
manitetens Tidsalder. Imidlertid sad Ego-
ismen paa Thronen, forgubede sit eget Jeg
og lod sig slagte sine Offere. En Kjærlighed
har dette Aarhundrede bevaret: Egenkjærli-
gheden i alle Farver og Grader. Denne Kjær-
lighed gjør mange Ord og handler ikkun for
sit eget hjære Jeg; den lyver, og spiller i Løgn-
agtigheden en stor Rolle. Men saalænge den
sande kristelige Kjærlighed ikke gjenopstaaer,
ere Nationerne endnu ikke opstandne; saalænge
Nationerne ikke lægge sig Evangeliet's Ord paa
Hjertet: „Du skal elske Gud af alle
Kræfter og Din Næste som Dig selv!“
saalænge ere Nationerne endnu ikke opstandne;
saalænge hiin hellige Kjærlighed, som den
Herre Christus har viist os ved Sin Død paa
Korset, ikke bliver forstaaet og Nationerne
ikke siige med den h. Franziscus:

Du, Jesus Christus! bar mig i Dit Hjerte,
Da Du paa Korset hang i Dødens Smerte,
Du solte Næglerne og Landsens Stik,
Dg Haan og Spot af! mødte kun Dit Blif,
Som, døende, Du kastede paa Dem,
Hvem Du berebde i Himlen Hjem!
Du havde Angst og Lidelse, græd Blod! —
Dg skulde jeg ei fjerne Korset's Fod,
Af, skulde jeg ei elske, Herre, Dig —
Du, Jesus Christus, Som har elsket mig!*)

*) Tu, tu mi Jesu, totum me amplexus es in cruce,
Tulisti clavos, lanceam,
Multaque ignominiam,

saalænge er Europa's Opstandelse en Umulighed, saalænge er der intet fast Baand imellem Staterne, Landene og Stænderne. — Begynd at elske Gud, og da vil ogsaa Kjærligheden til Næsten hurtig feire sin Opstandelse i Eder! Elsker Gud, Som har hengivet Sin eenbaarne Søn for os, elsker Jesum Christum, Som har udgydt Sit h. Blod for os til den sidste Draabe, og hurtigt vil den smudsige Egoisme forvandle sig til h. Offervillighed og virke Vidundere hos Nationerne. Herre, forund os, at den h. Kjærlighed gjenopstaaer; opvæk h. Mænd, som bære Christi h. Kjærlighed i deres Hjerter; da vil Nationernes syge Legeme blive sundt, da vil ogsaa Europa feire sin Opstandelse!

„Herre, giv, at den sande Dyd gjenopstaaer!“

Sand Dyd er bleven sjelden hos den nærværende Generation; Lasten bliver kaldet Dyd, og Skindyd er at finde i Overflodighed. Vor Tidsalder er riig paa smukke Ord, men fattig paa smukke Handlinger. Ligesom alle Grundbegreber, saaledes ere Begreberne om Godt og Ondt paa en sorgelig Maade enten forvirrede eller aldeles udslettede. Sand christelig Dyd fattedes paa Thronerne, i Paladserne, i Stæderne og paa Landet; i samme Maal som Troen forsvandt, er ogsaa Dyden forsvunden. Saaledes er navnlig Stædernes Befolkning sjunken dybt, og derfor har Guds Svøbe først hjemsogt disse. Usædelighed har altid, i ældre og nyere Tider, ødelagt Nationerne. Og naar ikke Kyndighed, Maadeholdenhed, Ædruelighed og fremfor Alt Ydmyghed, som ganske synes at være forsvunden for vort Aarhundrede, atter tager Sæde paa Thronerne, lever i Familierne, boer i Hytterne, Stæderne og paa Landet, saa feire Nationerne ikke deres Opstandelse trods alle frie Forsatninger og de fortræffeligste Statsindretninger. Og hvo som siger, at sand Dyd kan bestaae uden Tro og Religion, uden Christendom og kirkeligt Liv, han er en Løgner og Sandheden er

Innumeros labores,
Angores ac sudores!
Cur igitur non amem te,
O Jesu amantissime!?

ikke i ham. Vore jammerlige moderne Hædninger, som gjerne atter ville indføre det gamle Hedenskab i en anden Stikfelse i Verden, som ville ophæve de helligste Forhold og ville styrte Europa i Barbari, disse kunde, dersom deres uheldbringende Planer kom til Udførelse, give Europa Dødsstødet, men aldrig hidføre Dagen for dets Opstandelse. Derfor sig vi og bede vi ved den h. Paaskefest: „Herre, giv, at den sande Dyd opstaaer, at Christendom, kirkeligt Liv, sand Guds frygt og Ydmyghed, disse det christelige Livs Blomster, maae blive hjemme, vore og trives paa Thronerne, ved Hofferne, i Stæderne, paa Landet, hos Ungdommen og Alderdommen, i Familierne, hos Forældrene og Børnene, hos Krigeren og hos Borgeren, — da vil Europa feire sin Opstandelse, og Verden sin store Restauration og gavnlige Reformation. Herre! opvæk h. Mænd, som ved Gjærningen lære den dybt sjunkne Slægt, hvorledes man udøver sand christelig Dyd.“ — Det er vor store og sidste Bøn ved den h. Paaskefest i Aaret 1855!

Imidlertid ligger den store Dimmelige endnu foran os. Kirken gaaer med sine Børn modig igjennem Lidelsesens Tid, den trøster og styrker, advarer og belærer, redder og beskytter, og den opbevarer, ligesom en h. Jld, Allelujaet til Opstandelsens store Dag. Kirken er den uundgaaelige Betingelse for et tilkommende, herligt og harmonisk Alleluja. Pius IX. gaaer modigen foran med Korset — crux de cruce! Men da Korset stod ophøiet paa Golgatha, da hørte man allerede Englenes Alleluja at tone fra det Fjerne. Stedsø og til alle Tider var Allelujaet nærmest, naar Kirken, ligesom dens Stifter, var lænkobunden og naglet til Korset. Jeg beundrer Dig, o hellige, katholske Kirke! Dit Alleluja har under de første Aarhundreders Forsølgelser lydt glædeligt ud fra de romerske Catacombers mørke Nat, og da Kæiser Diocletian lod opreise en Søile og indgrave i samme: „Christendommen har ophørt at eksistere,“ netop da besteg den hurtigt den romerske Keiserthronen. — Dit Alleluja har lydt under Folkevandringerens Storme, under Middelalderens Kampe, og er i den renefte Harmonie bleven bevaret under Reformationens voldsomme Storme. Det lyder ogsaa den Dag

idag som altid, og bærer sine rene Accorder det moderne Hedenskab, Bantroen og Brangtroen imøde, og naar da engang disse natlige Syn forlængst ville være forsvundne lig tomme Skygger, da vil den katholske Kirkes Alleluja endnu gjenlyde, og den nye Generation vil da i og ved Kirken feire sin herlighedsfulde Opstandelse og synge sit glædelige Alleluja! Herrel! giv, at den Dag snart maa komme, hvor Europa skal feire sin Opstandelse i Christo Jesu den Opstandne, og hvor Nationerne med eet Hjerter og een Mund skulle synge deres herlige Paaskes-Alleluja! — Amen, Amen!

Kirkelige Efterretninger.

Holland. Gud være lovet, at den kirkelige Orden (Hierarchiet) i Holland er gjenoprettet! Det kan ikke betvivles, at den Hollandske Kirke med Liden vil indtage en høj Rang paa Videnskaberne Gebeet. — Katholikernes Antal i de 5 Diocæser beløber sig til 1,213,346, og Katholikernes og Jødernes til 1,894,468. Jødernes Antal anslaaer man til omtrent 60,000. — Hvad angaaer den protestantiske og katholske Geistlighed Gaagering, finder der stor Uretfærdighed Sted. Medens der i Gjennemsnit falder 855 Gylde paa hver Dominé (d. e. protestantisk Prædikanter), ere de katholske Sognepræster og Hjelpepræster kun tilstaaede 302 Gylde. — I de hollandske Colonier leve Katholikerne endnu under mangehaande Trængsler og Uretfærdigheder. Befolkningen paa Curacao ic. i Vestindien har 19,352 Katholiker, 6,874 Protestanter og 862 Jøder. Desuagtet ere næsten alle Embeder i Protestanternes Hænder, og selv Jøderne staae i denne Henseende over Katholikerne. Desværre ere ogsaa i det hollandske Guyana for det meste Protestanter Herre over Slaverne, hvoriblandt der befinde sig mange Katholiker, og Jøderne ere Overopsynsmænd. For Holland er der endnu meget tilbage at vente af Liden og den guddommelige Hjælp.

Nordamerika. Det protestantiske Blad: New-York-Herald udfaster følgende Billede af Unitariernes Sect, som fornemmelig i Amerika finder mange Tilhængere: „Paa godt

Engelsk er en Unitarier et Bæfen, som hverken troer paa Treenheden, Jesu Christi Guddommelighed eller paa Bibelens guddommelige Indskydelse; han hører til de Bantroer, som man kalder Deister, fordi de endnu troe paa Guds Tilværelse og herved adskille sig fra Atheisterne, som slet ikke mere ville troe paa en Gud. Den mest Fremragende iblandt den nyere Tids Unitarier var vistnok Voltaire; han fremsatte de første Grundsætninger for denne Lære i sine filosofiske Skrifter. Alle Unitarier have rigtignok ikke af disse Grundsætninger draget alle de Slutninger, som Voltaire uledede deraf; men desuagtet skjelner Ingen af de nyere Unitarier sig betydelig fra Voltaire i sin Tro. De troe paa en Gud, eller paa en skabende Magt, betragte Bibelen som en Bog, der staaer under Shakespeares, men over Platos; Moyses, Kristus og Paulus henregne de til Oldtidens mest udmærkede Mænd! — I Staten New-York har denne Lære først udviklet sig for kort siden, men allerede i de sidste 25 Aar har den blomstret i Boston og Ny-England. De Fleste af vore Lærde og Literater ere blevne Unitarier; mange protestantiske Prædikanter have antaget denne Tro, og i Almindelighed skjule alle Sceptikere, som frygte den Foragt, som man knytter til en Deists eller Bantroes Navn, deres Bantro under Unitarismens Raabe.“ — Efter slike Tilstaaelser kan man dog vel ikke fremdeles vove at udtale den Paastand, som fornylig blev fremsat, at nemlig Unitarismen neppe eksisterer i de Forenede Stater. — Fremdeles tager man meget fejl, naar man vil paastaae, at den bibelske Christendom er udbredt iblandt Folkets Masse i de Forenede Stater, at Arbeidere, Haandværkere og Agerdyrkere om Søndagen talrigt besøge Kirkerne, og at den fra de offentlige Skoler dimitterede Ungdom har en dyb Grefrygt for Religionen. Ivertimod, man gjør i Amerika den Erfaring, at Christendommen saa lidt er udbredt iblandt Massen, at de 60 Secter i de Forenede Stater tilsammen kun tæller 10 Mill. Tilhængere; og man finder der et ligesaa stort Antal Mennecker, som hverken ere døbte eller bekjende sig til nogen Religion; den frie Grandfkning fører dem til den fuldstændigste Ligegyldighed mod Religionen. I Stæderne besøges Kirken naar det er smukt Veir, naar det hverken er for varmt eller for koldt; ellers lukkes Kirkerne og man udhviler sig en Smule. Kirkegangernes Fromhed er ligeledes kun meget maadelig; Prædikanterne klage uaf-labeligt over, at ifkun Coquetterie og forfængelig Lyst til at vise sig, forstaafe dem Tilhørere. Mange Damer gaae til Prædikenen, for at lade deres Pynt beundre, og mange unge Mennecker, for at see paa Damerne. Dog ogsaa

i Stæderne aftager Kirkebesøgenes Antal meget; i Aaret 1852 udtalte en protestantisk Tidende i New-York sig over Religionens Forfald i New-York paa følgende Maade: „Den aarlige Beretning fra „Selskabet til Tractaters Udbredelse“ stiller Tingenes selsomme Tilstand i et klart Lys, nemlig, at Kirkegangen hos vore Medborgere aftager meget. For 70 Aar siden besad New-York saamange gudstjenstlige Bygninger, at I kom paa 1353 Personer; dengang havde Staden kun 25,000 Indbyggere. Men nu efter en Tilvært af henimod 500,000 Sjæle, have vi kun 1 Tempel paa 2100 Personer, og kun meget faa Kirker ere fulde.“ Beretningen tilføjer derpaa endnu: „I New-York gives der 200,000 Mennesker, som aldrig besøge nogen Kirke, og naar de blive spurgt om Grunden til denne Efterladenhed, saa tilstaae Nogle ganske frækt, at de ere fjendtligt stemte imod enhver Religion; Andre erklære, at Adspredelser og Spadseretoure ere dem kjærere om Søndagen, end Kirkegang; endnu Andre klage over, at Indretningen i Kirkerne er mere beregnede for de Rige og Dannede, end for de Fattige og Uvidende; Andre endelig give slet ingen Undskyldninger.“ Virkelig er det i Almindelighed kun altfor sandt, at Hovedgrunden til, at Folket, med Undtagelse af de katolske Irlændere, slet ikke gaar i Kirke om Søndagen, er: at det ikke har nogen bestemt Plads i Kirken, og ikke fordi Templet ikke har tilstrækkeligt Rum, — det har Rum for to Gange saa mange Personer, som der indfinde sig, — men fordi enhver Bænk er bortleiet og aflukket i disse Kirker, som ere oplyste med Gas og opvarmede og hvor man sidder paa bløde Sæder og har Fodtæpper, og i hvilke Grandpierre især beundrer: „en Prædikestol af massivt Acajontræ, med Canapeer og Sæder af rødt Fløiel“, — nei, i saadanne Kirker maa en Fattig aldrig sætte sin Fod; ham vilde blive vist Døren. — De Forenede Stater kjæle sig fra katolske Lande i Særdeleshed derved, at Beboerne paa Landet ere meget irreligiøse, end Beboerne i Stæderne, fordi de protestantiske Prædikanter kun bekymre sig lidt om hine, og Godseierne, hvis Fædre vare Protestanter, saa at sige ikke bekjende sig til nogen som helst Religion. Dette er især Tilfældet i de vestlige Stater, hvor man kun søger god Jord til billig Pris, men lidt bekymrer sig om at danne Byer, som kunne vedligeholde en Kirke og underholde en Prædikant. Prædikanten David Rice udtaler sig paa følgende Maade i en i Aaret 1854 udkommen Fremstilling af Kirkens Historie i Kentucky-Staten: „I Kentucky-Staten prædikede hver Søndag 200 Prædikanter; enhver af dem har i Gjennemsnit ikke mere end 200 Tilhørere. Antallet af Kirkens Med-

lemmer overgaaer saaledes ikke 40,000. Der gives altsaa i Staten 500,000 Mennesker, som om Søndagen slet ikke gaar i Kirke.“ Denne Tilstand har ikke forbedret sig siden; i de fleste vestlige Stater seer det i denne Henseende ikke bedre ud, end i Kentucky. — Grandpierre finder, at Ungdommen, som udgaar fra de offentlige Skoler, har den største Urefrygt for Religionen. Sætter man det Ord: Foragt istedetfor Ordet: Urefrygt, saa har han Ret! Denne begrædelige Tilstand anerkjendes i selve de Forenede Stater i den Grad, at de mindst udartede protestantiske Secter, som f. Ex. den biskoppelige, ere ligesaa fjendtligt indstillede mod Statsskolernes afskyelige System, som Katholikerne. Naar man aldrig taler om Religion til et Barn paa Skolebænken, saa lærer man det heller ikke at bekymre sig om Religionen i Livet. Disse Statskoler har man at takke for, at det protestantiske Amerika stedse meer og meer bliver berøvet sin christelige Character. De unge Mennesker, som uden religiøse Grundsatninger træde ud i Livet, ville da heller ikke adlyde de moralske Love; Forbrydelserne tiltage derfor i en saadan Grad, at alle Uviser udtale deres Forfærdelse derover, og de hemmelige Selskaber bemægtige sig Ungdommen for hele Generationer, som saaledes ere forberedte til at optage Bantvoens Gift i sig. Det under Navn af Know-Nothing almeenberygtede hemmelige Selskabs Hovedstyrke beroer aldeles paa Ynglinge fra 15 til 20 Aar; de ærgjerrige Fanatikere, som sætte disse Mærker i Bevægelse, finde dem beredte til alle Slags Misgjerninger. — Saaledes er der hos næsten Halvdelen af Befolkningen i de Forenede Stater intet Spor af Christendom mere at finde, ikke engang Daaben have de fleste reddet. Ifkun Bindesygen sætter Mærkerne i en overordentlig Travlhed, og Nydelsesfyge, Luxus og Mangel paa alt religiøst Grundlag, gjøre Amerikanerne kun lidt bekymrede eller betænkelige i Valget af Midlerne til at opnaa deres Diemed, og Lacedæmon's*) Moral bliver i samme Forhold almindeligere, eftersom Christendommen forsvinder. — Naar nu Religionen saaledes forfalder i dette Land, saa er det en naturlig Følge, at det heller ikke staaer sig særdeles godt med Sædeligheden. Hvor ofte naae ikke Efterretninger over til Europa om bedrageriske og svigagtige Finantspeculationer, som Tid til anden forekomme i de Forenede Stater; og dog blive kun de færreste bekjendte i Europa. Hvo som kun er lidt nøiere bekjendt med den amerikanske Statsform, veed, at mange flette Handlinger høre

*) I denne græske Stat var som bekjendt Lyberiet tilladt og blev slet ikke straffet, naar man kun var behændig nok til ikke at lade sig gribe.

til Dagsordenen der. Mange Vælgere lade sig bestikke for at stemme saa eller saa, og dem er det da ligemeget, om det er overensstemmende med deres Overbeviisning eller ei; Menighedsraader lade sig bestikke, for at tillade Omnibuskjørfølelserne o. desl.; enkelte Staters Senater og Repræsentanthuse lade sig betale store Summer for at tillade at grave Canaler og anlægge Jernbaner, ligemeget om det er til Samfundets Vel eller Skade; og selve Congressen i de Forenede Stater er ikke reen for en saadan Bestikkeligbed. Begunstigede Personer blive ofte tilkjendte de uretsfærdigste Skadeserstatninger. Næst Opsigt gjorde en saadan Skadeserstatning, som en vis Gardner erholdt. Da Californien var bleven kjøbt af Mexico til de Forenede Stater, tilbageholdt disse foreløbig den fjerde Deel af Kjøbprisen, for med disse Penge at holde amerikanske Borgere, der under Krigen havde lidt Tab, skadesløse. En Congress-Comitee fik det Hverv, at prøve de fra de enkelte Borgere indkomne Andragender om Skadeserstatninger og at afgive en afgjørende Resolution. Gardner mødte for denne Comitee, og gjorde Fordring paa henved 2 Millioner Thlr. i Skadeserstatning for en Sølvmine, som den mericanske Regjering havde berøvet ham. Gardner antog Finantsministerens Broder som sin Advocat. Ikke længe efter blev Gardner bevilget og udbetalt den forlangte Skadeserstatning. Men det varede ikke længe, før det blev soletklart, at Gardner ikke var andet end Tandlæge og aldrig havde besiddet nogen Sølvmine. Men han havde været klog nok til at dele sin Skadeserstatning med Comiteens Medlemmer! — Ligesaa betydelige og skammelige Bedragerier forekomme der i Finantsverdenen. Schuyler, Præsident for 7 Jernbanelinier, udgav falske Actier til et Beløb af 12 Mill. Francs, og blev ikke engang arresteret! Kulmine-Compagniet af Parker-Bein solgte 30,000 falske Actier! En vis Meigs flygtede bort fra San-Francisco paa et Skib og medtog 3½ Millioner Francs., som han havde tilegnet sig ved Bedragerier! I f. A. bestjal i New-York Kassieren ved fem forskellige Banker disse for Summer af 200,000 til 700,000 Francs.! Af lignende Tilfælde kan man desværre opregne altfor mange. — Hos Kjøbmandsstanden seer det ikke bedre ud. Kjøbmænd gjøre ofte Bankerot, blot for at blive fri for at betale deres Gjæld, eller de sætte Jib paa deres Magastner, blot for at tilbende sig Assurancesummer. Ved Fallissementer tillade Lovene, at een Creditor kan gives Fortrinnet fremfor de Andre, paa den Maade, at han faaer sin hele Fordring betalt, selv om der Intet bliver tilovers for de øvrige Creditorer. I et saadant Tilfælde spiller sædvan-

lig en nær Beslægtet den favoriserede Creditors Rolle. Det er tilstrækkeligt, naar han blot, uden videre Beviis, siger, at han har laant sin ulykkelige Slægtning Penge; de virkelige Creditorer blive da uden Barmhertighed afsviste. I ethvert Tilfælde beskytter Loven Den, som fallerer, saavel som den trolose Emedsmand; Fængslet aabner sig kun for den Ulykkelige, som stjæler et Brød, men ikke for den, som stjæler en Million. — Om den offentlige Sædelighed i de Forenede Stater var der kun altfor meget at sige; vi ville kun henvise til, at der aarlig i Gjennemsnit forekomme 5,000 Egteskabsaffiktselser! —

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndag d. 8. April. — Vor Herre og Frelseres Jesu Christi Opstandelsesfest. — 1. Paaskebad. — Dagens Epistel: 1. Cor. 5, 7—8. — Evangel.: Marc. 16, 1—7. — Gudstjeneste: Form. Kl. 6 Korsets høitidelige Optagelse, derefter Procession og første Høimeesse. — Kl. 10 anden Høimeesse med Prædiken paa Dansk. — Kl. 12 stille Messse. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Tydsk.
- Mandag d. 9. April. — 2. Paaskebad. — Dagens Epistel: Ap. Gj. 10, 37—43. — Evangel.: Luc. 24, 13—35. Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messse. — Form. Kl. 10 Høimeesse med Prædiken paa Tydsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Dansk.
- Onsdag d. 11. April holdes Reccommunicanternes og Confirmandernes Examen i Skolelocalet, hvortil Børnenes Forældre og Venner herved indbydes.
- Søndag d. 15. April optages Menighedens Børn til den første hellige Communion og til Confirmationen.
- Hver Søndag om Form. Kl. 7, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messse; om Fredagen bliver det høib. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messse, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentaliske Velsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 15.

Søndagen den 15de April.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gaa ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, st. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglaeder; i de danske Stater paa de rgl. Postcontoirer. Prisen er 3 Rk. Qvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Børnenes første hellige Communion.

Idet vi henvise vore fromme Læsere til det, som vi i Nr. 17 af dette Blad f. A. have sagt angaaende denne skjønne kirkelige Høitid, Børnenes første hellige Communion, troe vi ogsaa i Aar at imødekomme mange af vore Læsere's Dnsker, naar vi meddele dem tvende andre Breve til den samme unge Neocommunicant Alfred, det ene fra hans ældre Broder, som studerede ved Universitetet i Heidelberg, det andet fra hans tidligere Sjælesørger; begge udtale den samme fromme Aand, og begge bære samme Præg af et ægte christeligt og troende Sind og Gemyt, som Brevet fra Alfreds Moder, hvilket vi have meddeelt i bemeldte Nr.

Heidelberg, d. 16. April 18..

Kjære Alfred!

Om jeg ogsaa først om Aftenen paa denne for Dig saa høitidelige Dag kan tilskrive Dig, saa har jeg dog hele Dagen tænkt meget paa Dig, og i Morges i Lanterne ledsaget Dig til Kirken og til Alteret! Jeg saa Dig at nedknæle paa det samme Sted, hvor jeg for

otte Aar siden nedknælede i samme høitidelige Anledning; jeg hørte den simple, og i sin Simpelhed. saa ophøiede Melodie af Psalmen: „Jeg er ei værdig, Herre . . .“, bivaaned i Aanden Daabspagtens høitidelige Fornylse, og hørte, hvorledes J med sagte, men dog fikker Stemme sang: „Fakt skal min Daabspagt evig staae . . .“. Mægtigt blev jeg greben af denne Grindring; uvilkaarligt istemmede jeg denne smukke Sang, og sang den til Ende med en Glæde, som jeg neppe kunde forklare mig selv. „Jeg aldrig den vil svigte!“ havde jeg netop gjentaget, da det bankede paa Døren, og een af de saa Venner og Meningsfæller, som jeg har her, traadte ind. „Hvorledes kommer Du paa den Sang?“ spurgte han efter sin første Hilsen, „det er længe siden, at jeg har hørt den!“ Jeg fortalte ham da, hvad der havde givet mig Anledning dertil, og der udviklede sig en Samtale imellem os om den første h. Communion og om det med samme udtrykkelig forbundne Løfte om, steds at ville ære Kirken ved Tro og Lydighed. Vi mindedes der ved Fortiden, vort Blik hvilede paa Nutiden og paa vore nærmeste Omgivelser, og gled da over til Fremtiden. Beemod og Beklemmelse opfyldte os Begge. „Du havde vel Ret,“ sagde min Ven, „da Du nylig sang denne Slutningsstrophe med saamegen Kraft og Glæde,

som om Du paany vilde styrke Dig i det Forsæt, som vi Begge for otte Aar siden udtalte ved Alterets Fod og hidindtil med Guds Naade redeligen have holdt. Thi Farerne for at blive utroe ere saa mangfoldige og saa store, og dog gives der ingen Frelse for den Enkelte og for Samfundet, uden i trofast Tilslutning til Kirken." „Sandelig," svarede jeg, „dersom vi nu see hen til alle dem, som tilligemed os bleve antagne til den første h. Communion, saa finde vi desværre mange iblandt dem, som kun bekymre sig lidt om Kirken, ja der er dem, der leve som Hedninger; ikke Faa af dem have mistet Sundhed og Sindsro, og Andre synes en lignende Lod at forestaae i den nærmeste Fremtid." „Desværre!" sagde Henrik (saaledes hedder min Ven), „og dog nærer jeg endnu godt Haab for de Fleste; de have medbragt en oprigtig Tro og et kirkeligt Sind fra Fædrehjemmet, og dette vil maaskee endnu redde dem i Nødens Time. Men disse Goder blive desværre stedse sjældnere, og derfor skjælver jeg af Frygt, naar jeg tænker paa Fremtiden. Allevegne tiltager Nydelssesfygen; allevegne prædiker man Vantroen. Den katholske Kirke alene er istand til at afvende den overhaandtagende Fordærvelse ved en sandfærdig christelig Opdragelse; og netop denne vor hellige Kirke gjør man i taabelig Forblindelse Indflydelsen paa Opdragelsen stridig, udfjælder den, bagtaler og indskrænker den, hvor man kan. Ja, kjære Gustav! naar ikke snart en Forandring indtræder, saa ville vi endnu komme til at opleve, at en Slægt voxer frem uden Tro, uden Grefrygt og uden Hviagtelse for det Hellige; en Slægt, som ikke kjender anden Gud, end sig selv, sin Forfængelighed og sine Lidenskaber; en Slægt, som vil sige: Godt er ikke det, som Guds Kirke kalder for Godt, men kun det er Godt, hvad der tiltaler mig, hvad der tilfredsstiller mine Begjærligheder. Og Kirken vil naturligviis være denne dybt nedjunkne Slægt en Torn i Diet; den vil søge at tilintetgjøre den, enten ved aabent Angreb eller paa sneblig og lumsk Naade. Men ogsaa selve den verdslige Statsmagt og Authoritet, som i fortsynet Taabelighed saa ofte rækker de vantroe Bestræbelser Haanden, vil snart blive denne

Slægt en besværlig Hindring. Er den først rigtig kommen til Kræfter, saa vil den ogsaa udstrække sine Lyster endnu videre, og Kroner ville vakle og Fyrstehuse ryste. Jeg tilstaaer, at en Opløsning af den selftabelige Orden i en ikke fjern Fremtid, slet ikke forekommer mig usandsynlig. Kun Gæt kan endnu redde: — vor hellige Kirke med sin Tro, med sin Authoritet og med sin Bodsaaand. Men til denne Redning kan Enhver bidrage i sin Kreds, naar han holder uroffelig fast ved den hellige Kirke. Og dette Forsæt, at lyde og ære Kirken, det skal idetmindste ikke vakle hos os, kjære Gustav, — vi aldrig den vil svigte!" — Med disse Ord rakte han mig Haanden; jeg greb den, og vort Venstabs havde faaet en ny Indvielse og hellig Stadfæstelse.

Jeg meddeler Dig, kjære Alfred! denne Samtale, ikke for at forkrække Dig, heller ikke som om jeg deelte min Vens bange Auelser i deres hele Omfang; men vel for nogenlunde at gjøre Dig anskueligt, hvor vigtigt og betydningsfuldt i alle Henseender det Løfte er, som Du idag har aflagt ved Fornyetelsen af Daabspagten, da Du har sagt: „Jeg vil aldrig lade mig skille ved den h. Kirke, men jeg vil leve og døe som en sand katholsk Christen!" Af det afhænger Dit Hjertes Fred og den Brug, Du vil gjøre af de Dig forundte Talenter; af det afhænger Din evige Salighed! Gid at Du stedse og trofast maatte holde Dit hellige Løfte! — Det er det Dufte, som jeg føler mig tilskyndet til at udtale for Dig idag tilligemed Udtrykket af min hjerteligste, broderlige Deeltagelse. At Fader og Moder og vor gode Søster Agnes istemme det Samme, veed Du; maaskee have Breve fra dem idag givet Dig nye Beviser derpaa.

Du modtager med dette Brev en Bog, hvis Ydre forhaabentlig vil behage Dig; det Indre er endnu ubeskrevet Blade. Kun paa Titelen har jeg ladet trykke: „Tanker og Forsæt." Før den stedse med Dig, hvorhen Forsynet end fører Dig; og naar da en eller anden from Tanke mægtigt griber Dig, naar ædle Forsætter vaagne hos Dig, saa betro det kristligt til denne Bog. Den kan blive Dig en Stat, en Trøst i mørke Timer, en Redder

i Farer. Men det første Forsæt, som Du indskriver i samme, — være det store og høitidelige Forsæt paa denne Dag:

Fast skal min Daabspagt evig staae
 Og Kirken vil jeg ære!
 Den er den Grund, jeg bygger paa,
 Jeg følge vil dens Lære!
 Tak være Gud, som naaderig
 Til Sandheds Kirke kaldte mig,
 Jeg aldrig den vil spigte!

Lev vel, kjære Broder!

Din trofaste Gustav,
 som heller aldrig vil spigte Kirken!

B., 17. April 18..

Kjære Alfred!

Igaar Morges allerede før Høimesen kom Din fromme Søster Agnes til mig i Præsteboligen, for at erindre mig om, at det var Dagen for Din første h. Communion og at jeg dog skulde ihukomme Dig ved det h. Messesoffer. Denne Erindring behøvedes nu rigtig nok ikke. Du veed jo, hvor gjerne jeg endnu altid betragter Dig som mit kjære Sognebarn; og hvorledes kunde jeg forglemme et Saadant ved den h. Messe paa den vigtigste Dag i dets Liv? Men da jeg om Eftermiddagen var indbudt hos Dine saa glade Forældre, vilde Agnes ikke give sig tilfreds, førend jeg bestemt havde lovet hende, endnu idag at ville tilskrive Dig. Hun vidste saa godt at benytte et Par Ord, som jeg for saa Dage siden havde sagt til hende, og med en den søsterlige Kjærlighed egen Paatrængenhed at forebringe saamange Grunde for denne sin Anmodning, at jeg gav det forlangte Løfte, og nu — er i nogen Forlegenhed, hvorledes jeg skal opfylde det. Du har i disse Dage modtaget saamange lærerige Raad, saamange hjertelige Ord, saamange skjønne Breve, at jeg gamle Landsbypræst neppe veed, hvorledes jeg skal sige det, som jeg saa gjerne vilde sige Dig. Nu, Hovedsagen bliver dog altid denne: Alfred! jeg ønsker Dig til Lykke, og ønsker, at Du stedse maa gaae saa vel forberedt til Herrens Bord, som Du er gaaet denne første Gang. — Det Øvrige maa Du tage, som det kom-

mer; betænk, at det kommer fra den gamle Pastor, som har døbt Eder Sødfkende, saa ofte gynget Eder paa Knæet og fortalt Eder om den algode Frelser og Hans kjære Helgener.

Som Ungling reiste jeg engang igjennem Giffelbjergene. Tidlig paa Eftermiddagen saae jeg en lille By, Maalet for denne Dags Reise, nær foran mig; kun en ubetydelig Kratfkov, som tittede frem over en lille Jordybning, laae endnu imellem mig og den attraaede Hvileplads. Ved dette Syn sølte jeg ikke mere til nogen Træthed; med stærke Skridt vandrede jeg fremad. Snart naaede jeg Kratfkoven, og blev nu vaer, at Veien gik dybere ned, end jeg havde formodet. Alligevel skred jeg muntert videre frem; men Skoven blev tættere og mørkere, Skraaningen steilere, Jordbunden usikkerere og Veien mindre kjendelig. Ogsaa Sideveie manglede ikke. Maalet var skjult for mig og Retningen var mig ikke mere tydelig; jeg stod raadvild og tvivlraadig. Da hører jeg Lyden af en Klokke fra Skoven; den tjente mig til Veiviser. Med Møle kom jeg videre; hist gled jeg ud paa den glatte Jordbund, her sønderrev jeg Hænderne paa en Tornebusk. Endelig naaede jeg ned til en Bæk; først Halvdelen af de Besværligheder, som jeg ikke havde anet, kunde ligge bagved mig; og det var den mindre Halvdeel. Stien blev steilere opad; snart var den ujevn, snart slibrig. Da slap jeg ikke uden mangt et Fald, uden mangt et smerteligt Stød. Min veivisende Klokke forstummede ofte længe, eller lød saa sagte, at jeg neppe kunde skjelne den Retning, hvorfra Lyden trængte til mig. Det var et Par morsommelige Timer, hvor jeg arbejdede mig langsomt fremad; ja de vare eiheller uden Farer; thi jeg vidste, at der dengang var overmaade mange Ulve i hlin Egn. Hvad vilde jeg have gjort, naar nu Ratten brød frem, førend jeg naaede mit Maal? Dog endelig i et Dieblik, hvor jeg mindst formodede det, blev Skoven mere lys og aaben; Klokken lød høit og klart ned; endnu nogle Skridt, og Høien var naaet, og den lille By, forgyldt i Aftensolens Glands, laae for mig neppe tusinde Skridt borte. Udmattet, men med et glad Hjerter holdt jeg da mit Indtog.

Saadan en Vandrer er ogsaa Du, kjære Alfred! Retop nu staaer Du paa det Sted, hvor Maalet for Din Livsvandring viser sig

for Dig i et klart Lys, og hvor ingen Tvivl beængster Dig angaaende den Vej, som skal føre Dig dithen. Ogsaa af denne Grund føler Du Dig saa lykkelig. Men Det vil — jeg kan ikke følge det for Dig — ikke altid blive saaledes. Der vil komme Timer og Dage, maaskee Uger og Maaneder, hvor en Laage vil indhulle Maalet for Dit Blik, og hvor kun den omhyggeligste Lytten til Samvittighedens og Religionens Stemme i ethvert Dieblæk vil lade Dig finde den rette Vej. Ogsaa paa Farer for at snuble, at falde og saare Dig, vil det ikke fattes; ja Du vil neppe aldeles usaaet undgaa enhver Fare. Jeg veed, Alfred! at disse Ord ville bedrøve Dig; maaskee synes de Dig endnu idag utrolige, fordi det hellige Forsæt, steds og ganske at tilhøre Herren, som nu lever i Dit Hjerte, forekommer Dig aldeles uroffelig. Men netop derfor viser jeg Dig i dette Brev, hvori jeg ønsker Dig til Lykke til Dit Livs skønneste Dag, ogsaa hen til de smertelige Erfaringer, som mange Tusinder have gjort, og som ogsaa foretaae Dig.

See, kjære Alfred! Menneskets Liv er en Kamp; en Kamp, ud af hvilken Ingen gaar usaaet. Vi synde Alle; vi synde daglig; ogsaa Du vil ikke bære det Uskyldighedens Bevandt, som Forløseren forundte Dig, pletfri til Graven. Naar Du nu maaskee snart bliver en Plet vaer paa samme, derefter endnu een, og atter een; naar Du saaledes gjør den Erfaring, at Du endogsaa efter Foreningen med Jesus Kristus i det allerhelligste Sacramente alligevel forbliver et svagt, syndigt Menneske, da erindre Dig dette Ord; det kan da yde Dig Trøst og bevare Dig for Forsagthed. Allerede mangt et Barn havde hengivet sig til den søde Skuffelse, at det vilde bringe den store og høitidelige Dags ædle Forsætter til Udførelse i deres hele, fuldstændige Omfang for al Fremtid. Saa Uger senere følte det ikke mere den samme Kraft, Fatning og Beslutning; det følte ikke mere Jesu Christi frydefulde Nærhed; Overilelser, Svagheder og enkelte Tilbagefald til gamle Feil kom til Syn. Hvad det i de mest ophøiede Dieblækkede havde holdt for umuligt, var bleven til sorgelig Virkelighed. Da sank Modet, og Haabet til at udføre det fattede Forsæt svandt aldeles; Lunkenhed og Kulde vandt hurtigt Overhaand, og de beklageligste, dybeste

Forvildelser fulgte i kun altfor kort Frist efter de dristigste Forhaabninger om en pletfri Dyd.

Jeg tvivler ikke om, kjære Alfred! at ogsaa Eders Lærer allerede har talt Ord til Eder, som ville bevare Eder for slige Ulykker. Alligevel følte jeg Trang til, at skrive til Dig netop om denne Fare. Du er endnu ingen Helt i Dyden; Du skal først blive det! Kampen mod Fjenden i Dit eget Indre og med Fjenderne udenfor Dig, er endnu ikke forbi; den skal nu først begynde. Du har nu lært, hvorledes Du skal føre Baabnene i denne store Kamp; nu gjælder det at bruge dem med Standhaftighed. Dertil har Du faaet Kraft; Du har nydt Livets Brød, de Stærkes Himmelbrød. Men naar det da alligevel undertiden lykkes Fjenden at saare Dig hist og her, naar Kraften slappes og Dit Mod synker — og dette vil ganske vist blive Tilfældet — saa til hen til den Naadefilde, som nu rinder for Dig i vor h. Kirkes lykkelige Paradis; den strømmer uophørlig; den vil styrke den Udmattede, opreise den Redbøiedes Mod og gyde lindrende Balsom i de aabne Bunder. Et herligt Underpant paa Seieren er Dig nu forundt; troe, taal, haab — og Du vil seire ved Jesu Christi Kjærlighed. Amen.

Jeg befaler Dig Gud, kjære Alfred! og den saligste Jomfru, vor Frelfers h. Moder! Din gamle trofaste Pastor.

Den orientalske Krig.

II. Eders Tanker ere ikke Mine Tanker!

Det Manifest, i hvilket den almindelige Folkevæbning blev befalet, var Keiser Nicolaus' sidste Act; derefter er han død og stevnet for den Domstol, om hvilken Pave Gregor XVI. har mindet Keiseren, dengang denne opholdt sig i Rom. Den katolske Kirkes Overhoved angav dengang Keiseren Grundtankerne for hans Regjering, hvilket ellers maaskee Ingen hverken før ham eller efter ham har gjort eller vovet at gjøre. Har Keiseren fastholdt disse Grundtanker og tage dem til Hjerte; vare Bevæggrundene til den orientalske Krig

rene med Hensyn til denne Dom i Ewigheden; hvilede den religiøse Begeistring, som han søgte at meddele sit Folk, og som Poperne maatte vække hos Soldaterne for Sillistria, paa Sandheden; ere de Ord i Manifestet, hvormed Keiseren atter forsikrer om sin rene Hensigt, Sandhed, — da have vi Aarsag til at ønske Keiseren til Lykke, og Keiseren har Grund til, at takke Gregor XVI. i Ewigheden, fordi han har erindret ham om Dommen. Men var alt dette ikke Tilfældet, vare Grundene til den orientalske Krig støttede paa en lignende Løgn, som de løgnagtige Breve, som Keiseren egenhændigen skrev til Gregor XVI., laae ogsaa her den machiavellistiske Politik til Grund, som ifølge de officielle Beretninger fra Rom har vist sig i et langt Tidsrum i alle Keiserens Underhandlinger med den pavelige Stol, saa vil Keiserens Dine paa en forfærdelig Maade være blevne aabnede i Ewigheden!! Hvad Historien i denne Henseende endnu vil afløre, faae vi at see! Vi afholde os fra en videre Dom; Gud har allerede dømt. — En ganske væsentlig Deel af Keiserens Regjering var netop indviet til religiøse Anliggender og navnlig til Forsøgelse og Undertrykkelse af den katolske Kirke, og ligeledes var det en religiøs Bevæggrund, som fremkaldte den orientalske Krig, — nemlig de Christnes Beskyttelse i Tyrkiet. Netop denne Bevæggrund har gjort, at Keiseren betragtedes af Mange, navnlig ligeoverfor Tyrkerne, i et meget ædelt Lys, og Andre gif endog saavidt, at de meente, Tyrkiet, Constantinopel icke burde som retmæssig Arv overlades til hiin unge, kraftige Stat, der, aldeles overeensstemmende med Naturen, stræber efter Udvikling og Udvidelse. Hvorledes dette nu end forholder sig, saa har det ikke behaget Gud at antage Keiser Nicolaus' Protectorat over de Christne i Tyrkiet, dette er det sikreste Resultat, som vi kunne drage af Keiser Nicolaus' Død. Iligemaade har Borherre ladet Charles Napier med hele Flaaden vende tilbage fra Østersøen uden Sang og Klang, ødelagt den engelske Armee paa Krim, blottet Englands Røgenhed for hele Verden ved dets eget Parlament, — og endelig velviseligt forhindret, at den franske Hane ikke

strax kom til at gale paa Taarnene af Sebastopol. Iøvrigt har den orientalske Krig indtil nu ikke haft nogen afgjørende Følger, undtagen enorme Udgifter, mange Saarede, Syge, Krøblinger og Døde, mange Laarer, maaskee endog endeel politiske Forvildelser i enkelte Stater. Men Gud har for lange siden vundet Resultater af Krigen for Sin hellige Sag. Herom en anden Gang.

Den sande Dntel Tom.

Peter Toussaint blev født i Aaret 1766 paa Plantagen Latibonite, i Sognet St. Marcus, paa Den St. Domingo. Hans Moder hed Ursula og var Slavinde og Kammerpige hos Madame Bérard. Hr. Bérard, en rig Planter, kom før Revolutionens Udbrud til Frankrig med en Deel af sine Børn, og satte sin ældste Søn, Johan Bérard, i Spidsen for Bestyrelsen af sine udstrakte Besiddelser. Toussaint blev sin unge Herres fortrøligste Slave, og da den paa St. Domingo udbrudte Revolution nødte Bérard til at søge et Tilflugtssted i de Forenede Stater i Nordamerika, ledsagede Toussaint ham og boede med ham i New-York. Bérard indlogerede sin Kone i denne By og stillede hende under sin troe Slaves Beskyttelse. Derpaa reiste han til St. Domingo, for at gjøre Resten af sine Eiendomme i Penge. Men da de Blanke bleve udplyndrede og myrdede af de Sorte, havde de Første kun Balget imellem Nød og Død. Bérard kunde ikke overleve Tabet af alle sine Forhaabninger, og hans Kone erfarede paa en og samme Tid, at hun baade var bleven Enke og fattig. Toussaint blev saaledes sin Herskerindes eneste Støtte i en fremmed By; men han vidste at løse sin Opgave, og besluttede at underholde hende ved sine Hænders Arbeide. Hun var paa Grund af Creolernes Lædighed ikke skicket til selv at fortjene Noget, og den Luxus, i hvilken hun var opdragen, lod hende betragte Armoden som den skrækkeligste Ulykke. Toussaint vidste snart at bortfjerne disse sørgmodige

Tanter; han var en duelig Haarfærer. og uddannede sig endmere i sin Kunst, i den Grav, at han snart blev bekendt hos de rige Familier i New-York. Alt hvad han erhvervede, anvendte han til at betale Udgifterne for sin afdøde Herres Kone. Han forskaffede hende ikke blot det Nødvendige, men endog Overflod. Efter nogen Tid giftede Madame Bérard sig atter med en Landsmand, Hr. Nicolas, der tidligere havde været en rig Plantageeier paa Antillerne. Hun vilde paa den Maade sætte sig istand til, ikke mere at maatte tage sin Tilflugt til sin Slaves Pung; men Tousfaint betragtede sig ikke som løst fra sine Pligter imod sin Frue, og vedblev at indvie hende sine Hænders Erhverv med ligesaa stor Opoffrelse som sand sin Følelse. Madame Nicolas døde i New-York i Aaret 1810; een af hendes sidste Handlinger var, at hun skjenkede sin uforlignelige Tjener Frihed'en. Saalænge Tousfaint havde levet hos den Familie, hos hvilken han var født, havde han aldrig ønsket sig Friheden; han betragtede sig som en Søn af Huset og ikke som en Slave. Men den Tanke, at han skulde faae en anden Herre var ham forhadet, og han modtog derfor sin Frihed med Taknemmelighed, og ansaae sig dermed rigelig belønnet for sin femten Aars Opoffrelse. Efter sin Frues Død boede Tousfaint endnu fire Aar hos Hr. Nicolas og ydede ham mange Tjenester. Ved sine store Indkomster opnaaede han endog Velstand. Han købte sin Søsters Frihed, og giftede sig i Aaret 1816. Da han selv var barnløs, saa tog han sin afdøde Søsters Barn til sig og opdrog det med kristelig Omhu. Hans Velstand vilde have tilladt ham, at lade Barnet opdrage efter den gode Tone, men han var sig sin lave Herkomst bevidst og vilde ikke indgyde Barnet Følelser, som gif over dets Stand. Tousfaint var saa god, saa from, saa indsigtsfuld, saa taus og kjærlig, han var en saa god Raadgiver og af en saa prøvet Redelighed, at han næsten var bleven en Ven og Fortrolig i alle Familier. Man opfordrede ham en Dag til, at han dog ikke længere skulde arbejde, da han jo havde fortjent nok, for at kunne leve i Velstand. Han svarede: „For mig selv har jeg nok, men naar jeg hører op med at arbejde, saa har jeg ikke nok for de Fat-

tige!“ Alderen nødte ham endelig til at opgive sit Haandværk, dog havde den gamle Neger, saalænge han levede, Afgang til de anseeteste Familier af enhver Confession. Denne Udmærkelse ville de vide at statte, hvem det er bekendt, hvorledes Fordommen ellers brændemærker alle Negre i de Forenede Stater*). Ved næsten alle høitidelige Leiligheder saae man ham at indfinde sig, saasom paa Nytaarsdag, paa Hvitidsdage, ved en Barnedaab, og endog strenge Protestanter betragtede ham, som om han altid medbragte Guds Belsignelse. Fordetmeste førte et eller andet fromt Niemed ham ind i Familierne. Han samlede uafsladelig Bidrag ind til Kirker, Missionairer, Brandlidte og forældreløse Børn; han henvendte sig uden Betænkning ogsaa til Protestanter, for at samle til katolske Niemed; aldrig mødte han et afflaende Svar. Beviser paa hans kristelige Kjærlighed ere utallige. En Dag erfarede han, at en stakkels Præst, som nylig var landet der, laa syg paa et Loft og var forladt af al menneskelig Hjælp. Tousfaint begav sig derhen, bragte den Syge fra Loftet ned paa Gaden, hentede en Bogn og førte ham til sit Huus, hvor hans Kone, Juliette, pleiede og helbrede Præsten. En anden Gang rasede den gule Feber i New-York, og havde saaledes sat sig fast i en Gade, at Politiet maatte affpærre Gaden med Barricader, efterat de endnu levende vare bortskaffede fra Husene. Tousfaint erfarede, at man havde forglemt en uhykkelig Kone i et af Husene. Tousfaint steg over Barricaderne, slog Dørene ind og pleiede den Syge paa det Omhyggeligste. — Omendkjøndt Tousfaint overtraf sin egen Race i enhver Henseende, saa søgte han dog aldrig at hæve sig over sin Stilling, og troede det ogsaa selv, at de Sorte vare mindre begavede Mennesker. Dog vidste han at statte Frihedens Belgjerning i sin hele Omfang; han havde gierne seet alle sine Brødre frie, men ønskede, at de maatte forberedes til Friheden ved en kristelig Opdragelse. — Naar man nu spørger,

*) Negrene have f. Ex. deres egne Kirker og tør ikke komme i de for de Blanke bestemte Kirker; paa Jernbanerne ere søregne Waggons indrettede for dem etc.

hvorledes Tous-saint havde opdaget den Hemmelighed, at hæve sig saa høit over andre Folk af sin Klasse, saa svare vi: ved Fromhed og Gudsfrøgt. Man siger, at han under sit tredsindstyveaarige Ophold i New-York aldrig har forømt at bivaane den h. Messe kl. 6 hver Morgen. Indtil sin sidste Sygdom vilde han saaledes begynde Dagen, som han ellers heel anvendte til christelige Barmhertighedsværker. „Christi Efterfølgelse“ af Thomas af Kempis var hans Dndlingslectüre; flere Capitler kunde han udenad. Man kan ikke nævne nogen religiøs Stiftelse i New-York, hvortil Tous-saint ikke har bidraget. Til Ophjælpsforelsen af den franske Kirke bidrog han 250 Fres. Især interesserede han sig for det katholske Vaisenhuus; hver Søndag førte han sin Søsterdatter derhen; det var hendes største Belønning naar hun kunde medbringe Noget til Vaisenhuusbørnene. Men Tous-saint overgav dette da til de barmhertige Søstre, forat disse kunde give det til Børnene, thi han sagde, at han vilde ikke have, at de smaa Blanke skulde ydmyges ved at modtage Almisse fra en lille Mejerinde. Dvindingens hele Kjærlighed concentrerede sig paa hans Søsterdatter, som tegnede til at blive en fuldkommen Dvinde. Men Gud vilde endnu forædle Tous-saints Sjæl ved Ulykken; han skulde opleve den Smerte, i Aaret 1829 at see den unge Euphemia døe i en Alder af 14 Aar. Tous-saint var nedbøiet af Sorg, men han hengav sig i Guds Villie, og da han ingen Efterkommere havde, vilde han slutte sig til sin tidligere Herres Arvinger. Søstre og Søsterdøtre af Johan-Bérard boede i Paris; Tous-saint fornyede Bekjendtskabet med dem. Men Forsynet havde bestemt det anderledes, for at prøve den troe Tjener i Lidelsesnes Smelteedigel. I Aaret 1848 døde hans Kone. Efter dette Tab levede Tous-saint endnu i fem Aar, uden Slægtninger og uden Familie, men pleiet af barmhertige Søstre; ligeledes stod Sognepræsten, som agtede ham meget høit, ham bi. Endelig døde han d. 20de Juni 1853 i en Alder af 87 Aar, efterat han lige til det Sidste beholdt sin Aandsfæmning og havde annammet Kirkens h. Sakramenter med den største Inderlighed og Andagt. — En rig protestantisk Dame, som bivaanede hans Jordefærd, udtaler sig derom i et Privatbrev

paa følgende Maade: „Jeg begav mig til Staden om Løverdagen, for at bivaane Tous-saints Begravelse. Hoimesse, Virak, Kjertter, kostbare Brydelsler, høitidelig Musik — Intet manglede. Kirken gav Alt, hvad den kunde have ydet en Fyrste eller Adelig. Hans Ven, Præsten Duie, holdt en meget rørende Tale. Han hentydede slet ikke til den Afdødes Farve og taledede knapt om hans Stilling. Det syntes som om Menneskets og den Christnes Dyder havde fortrængt enhver anden Tanke. Det vilde aldrig være faldet en Fremmed ind, at den, som laa midt iblandt os, var en Mejer af saa ringe Stand! Præsten sagde, at omendkjøndt der ingen Paarørende vare tilstede for at græde over ham, saa følte dog de Tilstedeværende, at de havde mistet Den, som altid havde havt et godt Raad for de Rige og en Skjærv for de Fattige. Han anførte da de Gaver, som Tous-saint havde skjenket til Biskop Fenwick i Boston, en vis P. Powers af denne By, og alle katholske Anstalter; jeg hørte ham at tale om en Mængde christelige Kjærlighedsværker, som jeg aldrig havde kjendt. Præsten sluttede med de Ord: Iblandt de Geistlige findes der her kun Faa, som have overtruffet Tous-saint i Andagt og Nidkjærhed for Kirken; iblandt Løgsfolk — ikke en Æneste!“

Kirkelige Efterretninger.

Fra Galizien. Der gives vel neppe nogen Stad, som har saa mange velgjørende Anstalter og milde Stiftelser, som Lemberg, Hovedstaden i Galizien, og den roesværdige Maade, paa hvilken der bæres Omsorg for Opnaaelsen af sammes ædle Diemed, bør anbefales til Efterligning. Næsten med enhver offentlig Forlystelse forbinder man et eller andet godt Diemed, som foranlediger Deeltagerens Velgjørenhedsfind til at udøve en god Handling. Ogsaa i denne Carnevalstid har paa Foranstaltning af Statholderens Gemalinde, fundet et glimrende Bal Sted, til Bedste for den under hendes Protection staaende Anstalt for det qvindelige Kjønn, ved hvilken Leilighed indsamledes henimod 1000 Gylben. Allerede i mange Aar har denne høitstaaende Dame ikke skyet nogen Nøie, hvor det gjaldt

om at have allerede bestaaende eller at stifte nye Belgjorenhedsanstalter, og paa Grund af den Agtelse og Grefrygt, som hun nyder i de høiere Cirkler, moder hun allevegne den beredvilligste Deeltagelse ved sine Foretagender.

Tydskland. I de første Dage af Marts Maaned er den unge Grevinde Blanca Pappenheim (Datter af Cavallerie-General, Grev Albert til Pappenheim) i München i Baieren traadt over fra den protestantiske til den katolske Kirke, til hvilken hendes Moder allerede be- kjender sig.

Curin. Man vedbliver her at ytre sit fjendtlige Sindelag mod Kirken; dog synes Ministeriet, med Hensyn til sin Plan angaaende Kirkegodserne, at støde paa større Hindringer end det havde formodet. Flere Kjendsgjæringer, som håndtes for nogle Dage siden, tyde umiskjendelig paa, hvormeget denne Plan har oprørt Samvittighederne. Paa en og samme Tid have flere af Sardinien's fornemste Embedsmænd nedlagt deres Embeder. Den piemonteske Gesandt ved den h. Stol, de Pralormo, vilde fra det Dieblig ikke mere forblive paa sin Post, da han erfarede, at Ministeriet, uden at underrette ham derom, vilde bringe Love i Forslag, som vistnok ikke vare skittede til, at lette Underhandlingerne med den pavelige Stol. — Greven af Cossilla, Intendant for Administrationen af Genua, har ligeledes nedlagt sin Post og saaledes fulgt sin Generalintendants, Buffa's Exempel; hvilket især har vakt stor Opsigt. Man erindre nemlig, at denne samme Buffa i Maret 1849 var Medlem af det demokratiske Ministerium, og det er meget betegnende, at en tidligere Collega af Minister Katazzi nu viser sig liberal og rettænkende nok, til at afvise enhver Deeltagelse i Kirkens Plyndring. Buffa's Handlemaade kaster et meget mistænkeligt Lys paa den nuværende Ministerpræsident Cavour, idet den opfordrer til at gjøre en Sammenligning imellem den Stilling, Cavour indtog i 1849, og hans nuværende Handlemaade! I Maret 1849 havde Minister Katazzi ladet udgaae en Rundskrivelse, i hvilken man allerede skimtede, at Hensigten var at berøve Kirken sin Eiendom. Han fordrede nemlig et nøiagtigt Inventarium optaget over Formue, Hjælpeindler, Brydelses, Klokker, hellige Rekvizitter o. s. v.; Cavour, som dengang endnu ikke var Minister, men Directeur og Eier af den under Navn af Risorgimento udkommende Avis, benyttede denne Leilighed til at angribe Ministeriet, og optraadte som Forsvarer af de religiøse Interesser, der ved Katazzi og Consorter syntes at være i Fare. Sammenligningen imellem Buffa og Cavour falder derfor her vistnok ud til Gunst for den Sidste. — I Genua bemærkedes almindelig Glæde over at Buffa tog Deel i

Høitidelighederne, som paa Mariae Udsfangesfest fandt Sted med saa stor Pragt. Denne offentlige Bekjendelse af den katolske Tro gjør Nedlæggelsen af hans Embede mindre paafaldende, og det er vel ingen Tvivl underkastet, at Alle, der af egen Drift fulgte en almindelig Vitring af Troen og toge Deel i disse Festligheder, derved have gjort et Skridt, som fører dem videre paa Veien til det Gode, eller dog bringer dem samme nærmere. — Generaloeconomen, Abbé Bachetta, som ved flere Leiligheder, og navnlig ved flere volbsomme Inddragelser af Kirkegodset, lod sig bruge som et Redskab for Ministeriet, er kaldt til Rom for at gjøre Regnskab for sin Opførsel. — Vi ville haabe, at mange Embedsmænd og Deputerede ikke ville overtage det Ansvar, som en Deeltagelse i Ministeriets uretfærdige Planer vilde paalægge deres Samvittighed og Formue. — Det synes at være et godt Forvarsel, at, medens Armonia, den katolske Sags Hovedorgan i Piemont, udvider sig og daglig udkommer, der da er alvorligt Spørgsmaal om det demokratiske Blad Parlamento's Bestaaen. Trods alle de Offere, som Ministrene have paalagt Staten, for at holde den nævnte Tidende i Live, saa har man dog ikke kunnet give den mere Liv, end det System, hvis Navn og Tanker det udtrykker.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 15. April. — Hvide Søndag (dominica in albis). — Dagens Epistel: 1. Joh. 5, 4—10. — Evangelie: Joh. 20, 19—31. — Gudstjeneste: Form. Kl. 10 Høitidelig Messe, under hvilken Neocommunicanterne fornye Daabspagten og fejre deres første hellige Communion; — Prædiken paa Dansk; og til Slutningen Confirmationens Meddelelse. — Kl. 8 og 12 stille Messe. — Efterm. Kl. 5 Andagt med Prædiken paa Dansk.

Hver Søndag om Form. Kl. 7, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høit. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og sluttet med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Theßjul. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 16.

Søndagen den 22de April.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Staufensteiner, N. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Med dybeste Sorg og Bedrøvelse modtage vi i dette Dieblif og meddele vi herved vore ærede Læsere det Sorgens Budskab, at vor almindelig saa høit ærede og elskede Biskop, Dr. Karl Anton Lüpke, Biskop af Anthedon, i. p. i., og den apostoliske Stols befuldmægtigede Provicar for de Nordiske Missioner i Tydsland og Danmark, har omskiftet Tiden med Evigheden. Efterat han i sin korte Sygdom gjentagne Gange var bleven styrket ved de hellige Sacramenters Modtagelse, døde han paa første Paasfedag om Aftenen Kl. 7 i den høie Alder af 80 Aar. For flere Aar siden havde han allerede feiret sit 50aarige Subilaum som Præst, og havde den Almægtige ikke besluttet det anderledes, saa vilde han næstkommende Aar ogsaa kunne have feiret sit 25aarige Subilaum som Biskop!

Altsaa, Karl Anton — denne fromme, gudfrygtige Mand, denne ærværdige Præsteolding, denne af sand apostolisk Iver besjælede Biskop for Bispedømmet Dösnabrück, og tillige vor høitærede apostoliske Overhyrde og inder-

ligt elskede Fader — han er nu ikke mere! Ligesom de forældreløse Børn sorrigfulde og dybt bedrøvede staae ved deres hedengangne Faders Dødsleie og Grav og med taarefyldte Dine see, hvorledes den Elskedes jordiske Levninger nedføres i den mørke Grav, for at glemmes og skjules i den kolde Jord: saaledes dvæle ogsaa vi i disse Dage med sorgfuldt Hjerte, i Anden ved vor hedengangne Biskops og aandelige Faders Karl Anton's Grav. Vel glemmes hans jordiske Levninger nu i Graven, men hans Aand, som nu er befriet fra det jordiske Legemes tunge Lænker, har nu opsvunget sig til Gud, sin almægtige Skaber, og til Jesus Christus, sin herlighedsfuldt forklarede Forsøser og vor hellige katolske Kirkes usynlige ypperste Overhyrde, Hvem den høifalige Olding, som Hans Biskop og synlige Stedfortræder for denne Deel af Hans h. Kirkes store Biiubjerg her paa Jorden, har troligen tjent med saa stor en Iver, med en saa faderlig Kjærlighed og Hengivenhed for sin Hjord og med saa beundringsværdig Bedholdenhed, Trostab og Standhaftighed indtil sit Livs sidste og sidste Aftentime. Biiubjergets Herre vil nu rigeligen gjengælde ham alle de mange Sorger og Arbejder, alle de mange Bekymringer og søvnløse Nætter, han har indviet til vore, hans saa høit elskede Hjords,

Anliggender, ja, Herren gjengjælde ham al den Møie og Anstrengelse og den Dagens Byrde, han haver baaret for os under sin lange, jordiske Levetid; Han gjengjælde ham den med Penningen — med det evige Livs Salighed og Herlighed!

Karl Anton hensov paa den h. Paaschedag, omtrent paa samme Tid af denne store Hvitidsdag, da fordem, paa den første herlighedsfulde Opstandelsesfest, — efterat de to Disciple fra Emmaus vare vendte tilbage til Jerusalem, og havde meddeelt de i Nadverens Sal endnu forsamlede Apostle det Glædesbudskab, at de havde seet Herren, — Selve den opstandne Frelser gennem de lukkede Døre traadte ind i Salen, og uventet stod midt iblandt Sine endnu bedrøvede og tvivlende Disciple, og hilse dem med Fredens Hilsen: Pax vobis! „Fred være med Eder!“ — Gid denne Herrens Fred, hvilken Karl Anton som en from Christen har søgt og fundet og tro bevaret indtil Enden, hvilken han som Præst og senere som Biskop i den katolske Kirke har bragt saa mange forvildede Faar, — gid, denne salige, overnaturlige Fred allerede maatte være forvandlet for hans hedengangne rene Sjæl til den himmelske, evige og evigt uforstyrrelige Fred i den himmelske Saligheds hele Fylde. Det ville vi ønske, det tør vi ogsaa haabe, og med et rørt Hjerte og dybt bevægede tilraabe vi ham med vor h. Kirke: Requiescat in pace! „Han hvile i Fred!“

Men ligesom Disciplene i Nadverens Sal i Jerusalem sørgende tvivlede og tvivlende sørgede, fordi de uagtet alle Aabenbareelser om den Opstandne, alligevel endnu ikke kunde ganske fuldstændigen forvisse sig om, at deres Herre og Mester var virkelig opstanden og forherliget til det evige, udødelige og herlighedsfulde Liv: saaledes maae ogsaa vi vistnok sørge over den elskede, hedensarne Overhyrde, og over det store Tab, vi ved hans Død have lidt; men Sorgens Taarer maae ogsaa her blandes med Glædens Taarer, idet vi hengive os til den glædelige Forhaabning, at den fromme Overhyrde allerede vil være velsignet med Fredens rigeste Fylde i hine himmelske Boliger, hvor den opstandne Frelser jo haver beredt et Sted for alle Sine trofaste Tjenere og Disciple. — Imidlertid, hvad er det stakkels jor-

diffe Menneske i denne jordiske Jammerdal, — hvor svagt, hvor afmægtigt og uformaende er ikke Mennesket, isærdeleshed i Omsorgen for sin Sjæls og evige Frelses Sag, hvor strøbeligt uagtet den guddommelige Naades høieste Fylde, hvor er Mennesket ikke fra alle Sider omringet af saa mange og store Farer, hvor let kommer han ikke til at snuble, til at besmitte sin Sjæl med en om endog kun ringe og tilsyneladende ubetydelig Svaghedsynd, men som i den uendelige Helligheds og Retfærdigheds uendeligt rene Die dog altid besmitter vor Sjæl, saa at den uden en forudgaaende Renselse og Luttrelse ikke kan indgaae i Himmels fulde Glorie, ikke kan Ansigt til Ansigt beskue Ham, hvis klare Beskuelse netop udgjør Himmelbeoernes høieste Lyksalighed! Og her lærer den hellige Kirke os netop denne Mellemtilstand i den anden Verden at kjende, til hvilken de Sjæle bestemmes, som vel ere hedengangne i Naadens Stand, men som alligevel have taget nogle mindre Syndepletter og timelige Syndestrafte med sig over i det andet Liv, hvilke de endnu ikke have afbedet og udflettet her paa Jorden; purgatorium, o: Renselsessted eller Stjærtsid (o: rensende, luttrende Jld) kalder Kirken dette Sted eller denne Mellemtilstand for de hedensarne Sjæle. — Skulde nu vor høifalige Overhyrde, hvis Hedengang har opfyldt vort Hjerte med saa stor Sorg, ogsaa i hiint afgjørende Dieblik paa den h. Paaschedag, i Dødens Dieblik endnu have taget nogle ringere Syndepletter med sig over i Evigheden for Guds strenge Domstol, saa at han endnu faaer nogen Tid at bøde for dem? Vi vide det ikke; men det vide vi, at, hvis dette skulde være Tilfældet, at vi da kunne komme ham til Hjælp ved vore andægtige Forbønner. Thi „det er en hellig og gavnlig Tanke at bede for de Afdøde, paa det de kunne blive befrieede fra deres Straffe.“ 2. Makkab. 12, 46. Og at gjøre dette for vor afdøde Biskop, det er visstlig en hellig Pligt for os Alle! Det fordrer den christelige Medlidenskab af os, dette fordrer af os det hellige Troessamsfund og Kjærlighedsbaand, som forener den stridende med den lidende Kirke, og isærdeleshed er dette i nærværende Tilfælde en Taknemmelighedens og Gjenkjærlighedens Pligt imod Den, som i sine jordiske Levedage har

elkket os saa inderligt og har gjort saa ubeskri-
velig Meget og Stort for os, ja navnlig for
os her i Kjøbenhavn, som i Rummet vel vare
allerlængst fikle fra ham, men som laae hans
ømme Faderhjerter næsten, kan jeg vel med
Rette sige, allernærmest. Kun med Bee-
mod kan man erindres om den inderlige Kæng-
sel, hvormed den tvrige Overhyrde endog paa
sit Livs Aften, især i forrige Aar, da han
var kommen indtil Kiel, ogsaa længtes hen
over Havet, hid til denne D, til denne Stad,
til denne af ham særdeles elskede Deel af
hans aandelige Hjord, og havde ikke mange
af de ham omgivende Geistlige indstændigt
fraraadt ham denne Reise paa Grund af hans
svækkede Helbred, saa vilde han desuagtet have
betroet sig til det vilde Element, og vi havde
da havt den Trøst og Glæde at see denne saa
overordentlig ærværdige Olding og Biskop i
vor Midte*). Ligefom fordum den gamle Pa-
triarch Jakob ikke havde en inderligere Kæng-
sel, end endnu engang at see sin elskede Søn
Joseph i Ægypten og saa at døe: saaledes
længtes ogsaa Karl Anton, denne apostoliske
Mand, denne vor elskede Fader, efter at see
os, sine aandelige Sønner i det fjerne Dan-
mark, — og saa vilde han gjerne døe. Denne
Glæde og Trøst blev ham ikke forundt; hans
høie Alder, og det store Hav — og nu des-
værre hans endnu for tidlige Død have gjort
Opfyldelsen af dette hans Hjertensønne til en
Umulighed. Men hist oppe — det tvivle vi
ikke om, — hist vil vist hans fromme Ønske
blive belønnet som den fuldsførte Daad, og
håset vil Herren rigeligen og tusindfold gjen-
gjælde ham alt det, som han har gjort og vir-
ket som Biskop for sit Bispedømme og som
Apostolisk Provicar for de katholicke Menighe-

*) Tidligere, førend Religionstvangen blev ophævet her
i Danmark, havde det som bekjendt endogsaa været
vor Biskop strengt forbudt at sætte sin Fod paa
Danmarks Grund! En herlig Kjærlighedsaand her-
skede dengang i en saadan Lovgivning! Men des-
værre hersker endnu samme gamle Mand i Her-
tugdømmerne, hvor Biskoppen ikke maa fore-
tage nogen som helst geistlig Function, ja, hvor man
ikke engang har skammet sig ved at anklage vor
høifalige Biskop, fordi han havde læst en h.
Messse og holdt en kort Tiltale til Katholikerne i det
katholicke Capel i Kiel! Hvilken hyppelig Tolerant!

der i Norden og isærdeleshed for vor Menig-
hed her i Kjøbenhavn! Herren give ham den
evige Hvile og det evige Lys lyse for ham!
Requiescat in pace! Han hvile i Fred!

For at give alle den herværende Menig-
heds Medlemmer Veilighed til paa offentlig
og høitidelig Raade at lægge deres Tak-
nemmelighed for deres apostoliske Overhyrde
for Dagen, vil der paa Torsdag den 26de
April, om Form. Kl. 10, blive holdt en høitide-
lig Sørgegudstjeneste i den herværende
katholicke Kirke med Høimesse og de øvrige
kirkelige Ceremonier, og vi haabe, at ingen,
nei, slet ingen af Kjøbenhavns Katholiker
vil forsømme at tage Deel i denne
Gudstjeneste for vor elskede Biskop!

Bed denne vor Overhyrdes Død ere vi
nu for Tiden blevne faderløse. Der vil uen-
delig Meget være afhængigt af, til hvis Hæn-
der Karl Antons Overhyrdeembede vil blive
anbetret! Derfor maae vi nu ogsaa i vore
Bønner anbefale Vorherre dette overordentlig
vigtige Anliggende, paa det at Gud den Hel-
ligaand maa oplyse og lede vor hellige Fader,
Pave Pius IX., i Valget af en ny Overhyrde
for denne vigtige Deel af Herrens Biibjerg!
Lad os da ogsaa til dette Diemed tage den saligste
og ubesmattet undfangne Jomfru og Gudsmod-
der Maria's og vor h. Patron's, den h. An-
s-ga r's Forbønner til Hjælp! Herren velsigne
vore katholicke Menigheder i Danmark med sin
særdeles Raade!

Kjøbenhavn, den 17. April 1855.

Den hellige Theresia,

Jomfru og Stifterinde af de barsfodede
Carmeliterinders Orden.

Mar 1582.

Den h. Theresia's Liv er en Fryd for
alle fromme Sjæle, fordi Alt deri aander
en guddommelig Kjærlighed og bærer Præget
af et lutret og ene for Himmelen sølende
Hjerte.

Den h. Theresia blev født i Avila i Gammel-Castilien, d. 28. Marts 1515. Hendes Fader, Alphonso Sanchez af Cepeda, var en af de mest ansete Adelsmænd i Landet, og hendes Moder, Beatrir af Ahumada, tilhørte ligeledes en udmærket Familie. Alphonso havde tre Børn i sit første Ægteskab; Beatrir fødte ham ni andre. De bleve alle opdragne i Fromhed og Kjærlighed til Gud.

„Min Fader,“ sagde den h. Theresia, „holdt meget af at læse gudelige Bøger, og eiede selv flere saadanne i Modermaalet, forat hans Børn kunde læse dem; og min Moder var virksom i at understøtte ham i disse hans ædle Bestræbelser, idet hun lærte os at bede til Gud og indgjød os en barnlig Andagt til den allerfæligste Jomfru og de øvrige Helgener; og denne Følelse greb mit Hjerte med al Magt allerede i mit sjette og syvende Aar. Ligesaa mægtigt virkede mine Forældres Exempel paa mig, da jeg aldrig saa dem at efterstræbe og fatte Andet end Dyden, hvilken Begge vare aldeles hengivne. Min Fader var meget kjærlighedsfuld mod de Fattige og medlidende mod de Syge; sine Undergivne behandlede han med megen Godmodighed og Mildhed! aldrig vilde han taale nogen Slave i sit Huus . . . Hans Tale var ligefrem og aaben; aldrig hørte man ham at sværge eller at laste Fraværende; Ingen overgik ham i Venlighed og Omgængelighed.“

„Ligeledes var min Moder meget dydig: omendstjøndt hun var meget smuk, agtede hun dog sin Skjønhed saa ringe, at en aldrende Kone ikke kunde have været mere indgetogen end hun, der kun var tre og tredive Aar gammel, da hun døde. Hun besad en overordentlig blid Character og megen Aand, men et saa svageligt Legeme, at hun var underkastet hyppige Sygdomme. Hun maatte lide store Smertes paa sin korte Løbebane, hvilken hun da omstøder ogsaa endte som det sommer sig en kristelig Sjæl.“ Den h. Theresia var dengang kun tolv Aar gammel.

Hendes af Naturen ømtfølsende Hjerte bevarede alle de gavnlige Indtryk, som denne første Dannelse til Fromhed havde gjort paa hende. Helgenernes Levnetsbeskrivelse, som hun bestandig læste, opflammede især hendes Iver.

„Omendstjøndt jeg holdt meget af alle

mine Brødre, som ogsaa gjenelskede mig med om Kjærlighed, saa elskede jeg dog Een af dem mere end de Øvrige. Han var jevnaldrende med mig; vi læste altid Helgenernes Levnet sammen. Naar jeg tænkte paa den Martyrød, som Nogle af disse have lidt af Kjærlighed til Gud, syntes jeg, at de havde kjøbt Herrens evige Besiddelse saare dyrt, og der paafom mig en heftig Attraa efter at døe paa samme Maade; ikke fordi denne Længsel var opstaaet i mig ved den guddommelige Kjærligheds Indvirkning; thi jeg havde dengang ingen anden Bevæggrund end det Duffe, ret snart at blive deelagtig i Himmels uudsigelige Lyksalighed, hvorom jeg læste saa vidunderlige Ting. Min Broder deelte de samme Følelser med mig, og vi talte med hinanden om Midlerne til at tilfredsstille denne vor glødende Attraa. Vi vidste ikke at gjøre noget Bedre, end forklædte som Tiggere at løbe over til Maurerne, der som Muhamedanere havde alle Christne, og at døe ved deres Haand for vor Frelser. Og omendstjøndt vi endnu vare Børn, tykkedes det mig dog, at Gud vilde forunde os det fornødne Mod til at udføre denne Beslutning, saafremt vi skulde komme i denne Stilling. Det, der satte os i størst Forlegenhed, var hvorledes vi kunde forlade vore Forældre. Men Gloriens eller Straffens Evighed, hvorom hine Bøger indeholde levende Skildringer, vakte en saa selfom Forundring hos os, at vi gjentagne Gange udraabte: forstedse, forstedse!! Følgen deraf var, at Herren, uagtet min spæde Alder, forundte mig den saa hjerteligt attraaede Maade, og opflammede i mit Hjerte det Duffe, at ville betræde og vandre Sandhedens og Dydens Bane.“

Denne Tanke gjorde et saa dybt Indtryk paa disse to Børns Gemytter, at de en Dag flygtede bort fra det faderlige Huus, og virkelig begave sig til Maurerne. Undervejs bønfaaldt de Gud, at Han stedse mere vilde gjennemtrænge dem af Sin guddommelige Kjærlighed og med faderlig Huld modtage deres unge Livs Offer. Lykkeligviis mødte de, da de gik ud af Staden, een af deres Onkler, som førte dem tilbage til deres Moder, som allerede var yderst angstet ved dette Tilfælde. Man irettesatte dem skarpt, og Broderen undlod ikke at kaste hele Skylden over paa sin Søster.

„Da min Broder og jeg indsaae, at det ikke var os muligt at udføre vor Beslutning, at hengive vort Liv for Religionen, saa foresatte vi os at indvie os til Eneboerlivet. Vi forsøgte at bygge smaa Eremitboliger i vor Have; men da Stenene, som vi lagde ovenpaa hverandre, stedse faldt ned igjen, kunde vi heller ikke blive færdig hermed. Jeg kan ikke tænke derpaa uden Rørelse, at Gud allerede dengang forundte mig Raadegaver, hvoraf jeg gjorde et saa daarlige Brug.“

Allerede fra Barndommen af fandt Theresia et saa stort Behag i Bønnen, at hun stedse opsøgte Censomheden, for desto friere at kunne røgte denne hellige Dvælse. Da udraabte hun ofte fuld af Andagt: O Evighed! O Evighed! Oftere fastede hun ogsaa omme Blikke paa et i hendes Bærelse hængende Malerie, som fremstillede den guddommelige Frelser i Samtale med Samaritanerinden, og sukke af sit barnlige Hjertes Dyb: „Herre, giv og mig af dette Vand!“

Begavet med en ædelmodig Stolthed, gjorde hun sig en Fornøielse af at ile de Fattige til Hjælp, saameget som hendes Kræfter tillode det: „Jeg gav Almisser,“ sagde hun, „saameget jeg kunde; men min Formue var meget ringe.“ Saaledes øvede hun alle Bærker, hvort et medlidende og for fremmed Ulykke deeltagende Hjerte finder sin Glæde.

Bed hendes Moders Død fastede hun sig, svømmende i Taarer, ned for den allersal. Jomfrues Billede, og bønfuldt hende om fra nu af at træde hende i Moderens Sted. Denne Handling, som hun forrettede med stor Hjertensæenfold, syntes hende at have været en af de mest velsignelsesrige i hele hendes Liv; thi hun tvivlede ikke om, at hun havde erholdt de utallige Raadegaver, hvormed Himlen senere overøste hende, ved denne saa mægtige Beskytterindes, den h. Jomfru Maria's Forbønner, især i de Dieblikke hvor hendes Ukyldighed og Trofskab bleve fristede. Det var de Farer for Ungdommen, som ved Læsningen af forgiftede Bøger og ved mistænkelige Selskaber, indvirke saa uheldbringende paa Sædeligheden. „Da jeg var noget fremrykket i min Alder, erkjendte jeg de Raadegaver, hvormed Gud havde udstyret mig og som man anslog meget høit; og istedetfor at

takke Gud derfor, brugte jeg dem til at fornærme Ham!“ Læsningen af Romaner var Aarsagen til hendes første Feil; og i denne Henseende bemærker hun selv, hvor dadelværdig de Fædres og Moders Sorgløshed er, som ikke bortfjerne Alt fra deres Børn, som fører dem til Fordærvelsen eller dog ganske vist ikke opflammer dem til Dyden. Som et Exempel herpaa anfører hun sin egen Moder, idet hun tilstaaer, at alle hendes gode Egenskaber i Sammenligning med hendes Feil, kun have gjort lidet Indtryk paa hendes Gemyt.

„Hun holdt meget af Romaner,“ saaledes skriver den hellige Theresia selv, „men indrettede sin Læsning stedse saaledes, at den ikke gjorde noget Skaar i Huusvæsenet; maaskee læste hun disse Bøger blot for at forglemme sine Smerter for nogle Dieblikke, og for ved denne Læsning at holde sine Børn til sig, for at de ikke skulde komme i farlige Selskaber og andre Farer. Imidlertid mishagede det min Fader i den Grad, at man altid maatte være paa sin Post, for at han ikke skulde bemærke det. Paa denne Maade vænnede jeg mig til denne farlige Læsning; og denne Feil, hvortil min Moders Exempel forlede mig, svækkede saameget mine gode Tilbøieligheder, at den endnu havde mange andre Feil til Følge. . . . For det Første holdt jeg meget af Pynt, og sølte Behagesyge i mit Hjerte. Mine Hænder og mit Haar vare idelig Gjenstand for min Omhu; jeg holdt meget af vellugtende Salver og Sager og al lignende Tant; og da man gjerne søgte mig, saa kunde dette heller ikke være anderledes. Ved alt dette havde jeg rigtignok ingen onde Hensigter, og det var aldrig min Agt eller Tanke, at Gud derved blev fornærmet. Flere Aar hengik saaledes i denne overdrevne Higen efter Pynt og Nethed, uden at jeg anede det mindste Urigtige deri; men nu indseer jeg, hvormeg jeg derved har feilet!“

„Da min Fader var en meget forstandig Mand, saa tillod han kun mine Fætters Afgang til vort Huus; og givde Gud, at han havde formeent ogsaa dem dette ligesom de Andre! Thi nu er det mig tydeligt, hvor stor en Fare det er, i en Alder, hvor man skal uddannes til Dyden, at omgaaes med Perso-

ner, som ikke alene ikke indsee, hvor foragtelig Verdens Forsængelighed er, men som ogsaa forlede Gen til at efterjage den. Disse Slægtninger vare ikke meget ældre end jeg; vi vare altid sammen; de roste mig, og underholdt sig meget gjerne med mig; de talte ofte til mig om deres Tilbøieligheders og Daarfabers gode Udfald; jeg hørte paa dem med Deeltagelse; og det var Aarsagen til min Ulykke."

"Skulde jeg give Fædre og Mødre et Raad, saa vilde jeg fremfor Alt bede dem om, aldrig at tillade, at deres Børn i denne Alder omgaaes med andre Personer end Saadanne, af hvis Selskab de kunne høste sand Gavn. Intet er af større Bigtighed end dette, fordi vi af Naturen ere mere tilbøielige til det Onde end til det Gode. Det veed jeg af egen Erfaring: thi jeg agtede ikke paa en af mine Søstres gode og velmeente Advarsler, som var meget indgetogen og dydig, hvorimod en anden Slægtning's onde Lestfindighed, som ofte besøgte mig, var mig til stor Skade Da mit Bekjendtskab begyndte med hende, var jeg fjorten Aar gammel, eller noget derover Indtil den Tid troer jeg, ikke at have begaaet nogen Dødsynd; Gudsfrygten var stedse dybt rodfæstet i mit Hjerte; men jeg frygtede endnu mere at blive den Uret utro, som man skulder Verden. For at vedligeholde denne falste Uret, var jeg meget bekymret, og desuagtet blev jeg ikke vaer, at jeg paa mange Maader satte samme paa Spil, idet jeg, istedet for at anvende de egentlige Midler til dens Bevarelse, blot var paa min Post for ikke aldeles at falde."

"Min Fader og mine Sødfænde saae høist ugjerne mit Venstabs for denne Slægtning, og mere end een Gang gave de mig dette at forstaae: men da de ikke godt kunde negte hende Afgang til vort Huus, saa bleve deres vise Forestillinger upaaagtede, og min Snuhed, som var meget stor, især i Henseende til hvad der var Ondt, vidste stedse at overlifte dem Maatte mit Exempel være en Spore for Fædre og Mødre, at de altid holde et vaagent Øie med deres Børn! Samtalerne med denne min Veninde frembragte en saadan Forandring hos mig, at man næsten ikke mere bemærkede hos mig noget til de mig af Himmelen forundte ædle Tilbøielig-

heder; denne Slægtning's og en af hendes Veninders onde Vaner havde fortrængt dem Efterat jeg saaledes havde mistet Herrens Frygt, havde jeg ingen anden Frygt mere end den, at jeg skulde blive min Uret utro, hvilket endog foraarjagede mig megen Urolighed. Men da jeg havde en naturlig Afsky for uanstændige Ting, saa var jeg stedse langt fra Alt, som havde kunnet skade mit gode Navn, og søgte kun at tilbringe min Tid i behagelige Selskaber og Underholdninger. Det er sandt, at man, ved ikke behørigt at undgaae Leiligheden til Synden, udsætter sig for den Fare at tabe sin Uskyldighed, og nærved havde jeg i denne Henseende lidt Skibbrud. Men til Lykke har Gud ved sin Godhed bevaret mig derfor, omendskjøndt min Opsørsel imidlertid ikke kunde holdes saa hemmelig, at mit gode Navn jo maatte lide derved og min Fader ikke faae nogen Mistanke."

Han havde virkelig fundet, at Theresia ikke mere besad den tidligere Fromhed og Gudsfrygt, og at denne Lunkenhed hidrørte fra den intime Dmgang med hendes ovennævnte Slægtning. Som en forstandig Mand og klog Fader vilde han, for at undgaae al Opstigt, ikke paa eengang afbryde denne Forbindelse. Han benyttede dertil sin ældste Datters Giftermaal, og satte under sin Fraværelse Theresia i et Kloster, under det Naastud, at han ikke vilde lade hende være ene hjemme i sit femtende Aar. "Min Fader," vedbliver her den h. Theresia, "elskede mig saa ømt, og jeg var saa indesluttet i mig selv, at han ansaae mig for langt bedre end jeg i Virkelighed var; og saaledes tabte jeg ikke hans Velvillie, omendskjøndt man ymte om den altfor frie Dmgang, jeg havde underholdt. Men man kunde ikke sige Noget med Visshed, deels fordi den ikke varede længe nok, deels ogsaa paa Grund af den overordentlige Dmhu, med hvilken jeg af vant Uretshyge bestræbte mig for at skjule samme, uden at betænke, o min Gud! at Intet er skjult for Dit Alt giennemtrængende Øie!"

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. I dag kan jeg meddele Dem en glædelig Efterretning. Atter er et af den anglicanske Kirkes mest udmærkede Medlemmer, Dr. Wilhelm Palmer, Medlem af Universitetet i Orford, gaaet over til den katolske Kirke. Han staaer i stor Anseelse paa Grund af sin Lærdom, saavel som paa Grund af flere theologiske Skrifter. For omtrent 14 Aar siden hældede han til Katholicismen, hvis Sandhed han ved sine kirkehistoriske Studier stedse bedre indsoe. Sandsynligvis vilde hans Overbeviisning allerede tidligere have været saa modnet, at han kunde have gjort det afgjørende Skridt, hvis en befyndelig Tanke ikke havde bragt ham paa Afveje. Han fik nemlig det Indfald, at arbejde hen til en Forening imellem den anglicanske og græske Kirke. En saadan Tanke stod ikke i Modstrid med hans Tilbøielighed for Katholicismen, fordi den græske Kirke, med Undtagelse af den h. Stols Primat, neppe negter et eneste Punkt af den katolske Troeslære. Men netop angaaende Læren om Petri Efterfølgers højeste Anseelse i Kirken og den derpaa hvilende fuldkomne Reenhed og Uforanderlighed af Troeslæren, har Gud oplyst den efter Sandhed oprigtigt Stræbende. Med den Beslutning, offentlig og høitidelig at ville bekiende sin vundne Overbeviisning, kom Dr. Palmer til Rom for omtrent to Maanedere siden, og efterat han her endnu havde samtalt flere Gange med nogle lærde Theologer, trak han sig tilbage i det romerske Collegium, for under Ledelse af Jesu-Selskabets Fædre at forberede sig ved fromme geistlige Øvelser til sin høitidelige Optagelse i den katolske Kirke. I forgaars, den 28. Febr., afslagde han den katolske Troesbetjendelse, og igaar modtog han den h. Communion og Confirmationens Sacramente. Gid, at Guds Aand ogsaa fremdeles maatte oplyse, styrke og vejlede ham!

Østerrig. Keiser Franz Joseph har skienket 52,000 Gylden til den gamle keiserlige Domkirke i Speier, hvilket ikke alene har gjort et yderst velgjørende Indtryk i hele Pfalz, men ogsaa i en videre Udstrækning i hele Tydskland. Keiserne og Kongerne henvende nu atter deres Opmærksomhed paa Fortidens Domkirker. Vi ville haabe, at man derved ogsaa paa en aandelig Maade gaaer ind i den Tid, da man byggede saadanne store artede Domkirker til Herrens Ære, som man nutildags kun med Nød og neppe kan restaurere! Og vistnok er for Keiseren af Østerrig, som for Liden indtager en saa betydningsfuld Stilling for Europa og hele dets Fremtid, Grindringen om sin store Forgænger, Rudolph af Habsburg, der endnu var ydmyg

nok til at stige af Hesten for det h. Alterens Sacramente og at bise sig dybt i Støvet for Samme, tillige en Henvisning til og en alvorlig Paamindelse om det Fundament, paa hvilket Keiserstatens Fremtid alene kan bygges! — Den Bønnebog, som af Akademiet for de skønne Konster d. 7. Decbr. f. A. overrattedes den unge Keiserinde Elisabeth, er et Mesterværk af Konsten. Bønnebogen bestaaer af 84 Pergamentblade i Dvartformat. Teksten er tagen fra det romerske Breviar og indeholder den allersal. Jomfrues lille Officium og de tolv Maanedere med Steder af Kirkesædrenes, h. Pavers og Abbeders Skrifter, som netop have Hensyn til Maria's Dyrelse og Liv. Paa Tilsegnelsesbladet foreskilles Maria som Østerrigs Skytshelegeninde, omgivet af deres Majestæters Navnepatroner. Hovedaffnittene af det lille Officium ere prydede med syv større Miniaturbilleder. Hvad Bogens Ødre angaaer, saa forestiller det øverste Bind: Christi Død paa Korset, med Maria og Johannes; det nederste Bind: Hjorten ved Kilden. Hele Bindet er prydet med Perler, Edelstene og Elphenbeens Zirater. — En Bønnebog for Keiserinden! I Sandhed en smuk Tanke, en fortræffelig Gave for den Fyrstinde, som sidder paa den østerrigske Throne. Gid at Keiserinde Elisabeth i Sandhed maa blive Bønnen Keiserinde for Østerrig! — Erkehertuginde Sophie har sendt talrige Foræringer af Mæssklæder etc. til Katholikerne i Bulgarien. — Bonifaciusforeningen til Understøttelse for fattige katolske Menigheder i den protestantiske Deel af Tydskland, havde i det sidst forløbne Aar en Indtægt af 2077 Rth. 17 Kr.; ligeledes indkomme forskellige Gaver til Kirkeklæder og andre for Kirken nødvendige Sager.

England. Den h. Stol vil give Cardinal Wiseman, Erkebiskop af Westminster, en Coadjutor med Successionsret. Medlemmerne af Domcapittlet i Westminster ere sammentraadte for at vælge tre Candidater, af hvilke Paven vælger een til Coadjutor. Cardinalens Sundhed er saa angreben, at han ikke mere uden Hjælp kan forrette sit vigtige Embedes Pligter. Omendkjøndt Katholikerne i England beklage denne Nødvendighed, saa bifalde de dog denne Forholdsregel, som letter Cardinalens Byrder, da han staaer i Spidren for hele det katolske Hierarchie i England, og som tillige tillader ham at anvende den fornødne Omhu for sin Helbredelse. Ogsaa Domcapittlet i Elifton har gjort Brug af sit Privilegium paa at foreslaae tre Candidater for den vacante biskoppelige Stol, af hvilke Paven da bestemmer den afdøde Biskops Efterfølger. — Medens nu den protestantiske Kirke i England mere og mere gaaer op i Staten, træder den katolske

Kirke ind i sine Rettigheder, og sørger med Uafhængighed for sin egen Organisation.

Paris. Den 18. Febr. blev det dogmatiske Decret angaaende den h. Jomfrues ubesmittede Undfangelse bekendtgjort i den erkebiskoppelige Metropolitankirke Notre-Dame. Paa Choret var en prægtig Baldakin anbragt over den h. Jomfrues Statue, som var omgivet af brændende Vorkierter. Gæstpladser vare berebte for flere Biskopper, nemlig for Cardinal Matthieu, Erkebiskoppen af Besançon, Erkebiskop-Patriarken af Antiochia, Erkebiskoppen af Chalcedon, Biskopperne af Tripolis i. p. i. og af Cyren og for den udnævnte Biskop af Carcasonne. Generalvicarerne og Domherrene bare ved denne Høitidelighed for første Gang det gyldne Kors, som Keiseren havde skænket dem, over Mozettaen. Erkebiskoppen af Paris havde udvirket hos Paven, at denne verdslige Decoration i Fremtiden tillige maatte være Metropolitancapitlets geistlige Decoration. — Erkebiskoppen holdt en høitidelin Pontificalmesse, ved hvilken han assisteredes af Metropolitankirkens og den til den h. Geneveva indviede Kirkes Erkediaconer. Uddelingen af den h. Communion varede meget længe, fordi Communicanternes Antal var overordentlig stort. Metropolitancapitlet, St. Geneveva-Capitlet, Dominicanerne, Jesuiterne, Capucinerne, Lazaristerne, Skolebrødrene o. s. v., en stor Deel af Paris' Sognegeistlighed, Professorene ved det theologiske Facultet og Sorbonne assisterede. Abbé Cruice, Directeur for Anstalten for de høiere Studier i Carmeliterklosteret, Professorene og Seminaristerne af St. Sulpicius o. s. v. havde deres Pladse i Choret og i Gangene, som føre til samme. — Det dogmatiske Decret blev oplæst af Erkebiskoppen efter Evangeliet i det latinske Sprog, og Domherre James oplæste det derefter fra Prædikestolen i det franske Sprog. — Om Aftenen holdt Abbé Desplaces en Prædiken; derefter fandt en Procession Sted, ved ved hvilken Heilighed Litaniet til den h. Jomfru blev sunget. Hele Domkirken var oplyst af Tusinder Vorklys, som brændte i Choret. — I alle øvrige Sognekirker og Capeller i Paris gjøres store Forberedelser til en lignende Høitidelighed.

Thibet. (To nye Martyrer.) Den katolske Kirke tæller to nye Led i sine Blodvidners Række. To franske Missionairer, PP. Kirk og Boury, ere i Thibet blevne myrdede af en Flok Wilde paa en affhyelig Maade. Ifølge et katolsk Blad i Ostindien havde P. Kirk for et Aar siden paa en Reise fra Assam til Bjergene i Thibet opholdt sig i en lille, af Mishmidstammen beboet Landsby. Paa samme Tid druknede en ung Mand fra Landsbyen i den nærliggende Flod, og da man bragte denne

Ulykke i Forbindelse med Missionairens Nærværelse, saa besluttede den Udvødes Venner, at udsone hans Død ved Missionairens Blod. Forinden den affhyelige Plan udførtes, reiste P. Kirk bort; Blodmændene udsatte deres Mordsforsøg. Senere kom P. Kirk tilbage til Stammens Besiddelser, i Selskab med P. Boury, der først for 2 Aar siden fra Frankrig havde begivet sig til Missionerne, og en thibetansk Fyrste overlod dem en Hytte til Bolig. Neppe havde de lagt sig til Ro, førend Morderne, anførte af Faderen til den forulykkede Jndfødt, brøde ind, og formelig skare P. Kirk i Stykker, hvorefter de afhuggede hans Ledfagers Hoved. Den apostoliske Vicar i Calcutta og Erkebiskop in part, Hr. Carew, har strax henvendt sig til det engelske Gouvernement, for at fordre Mordernes Afstraffelse. General-Gouverneuren har, idet han viste den største Deeltagelse, svaret Prælaten, at det vilde være meget vanskeligt, at paagribe Morderne i Landets høie Bjerge og dybe Skove, men at han, vilde opbyde alle Midler, som om det angik Englands egne Undersaatter, for at opspore Morderne og lade dem afstraffe.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 22. April. — 2. Søndag efter Paaske (Misericordia). — Dagens Epistel: 1 Petr. 2, 21-25. — Evangel.: Joh. 10, 11-16. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Lybst. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk.

Torsdag d. 26. April holdes om Form. Kl. 10 en høitidelig Sjælmesse for vor høisjalige Biskop Karl Anton Lüpke.

Hver Søndag om Form. Kl. 7, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Theesjal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 17.

Søndagen den 29de April.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler C. M. Blaukensteiner, st. Riebmagergade 68, og i alle Bøglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoire. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Den hellige Theresia,

Jomfru og Stifterinde af de barsfodede
Carmeliterinders Orden.

(Fortset.)

Omkring tre Maanedes havde Theresia underholdt en farlig Forbindelse, da man overgav hende til Augustiner-Nonnerne i Avila. De første otte Dage, som hun tilbragte hos dem, faldt hende temmelig svært, mindre fordi det mishagede hende i Klosteret, end fordi hun frygtede for, at hendes forrige Opførsel nu skulde komme til at rygtes. Efter otte Dages Forløb forsvandt hendes Bekymringer, og hun befandt sig bedre i Klosteret end i sin Faders Huus.

„Alle Nonnerne,“ sagde hun, „synes at være meget tilfredse med mig og viste mig megen Hengivenhed, fordi Gud forundte mig den Raade, at tilfredsstille Alle, som jeg levede sammen med. Dog havde jeg dengang ikke den ringeste Tanke om, selv at indvle mig til Klosterlivet; men jeg glædede mig ved at være hos saa gode Dvinder; thi dette Huses samtlige Beboerinder besadde megen Dyd, Fromhed, og Kjærlighed til Orden. Fra hiint Dieblit

af, fulgte jeg trolig det gode Sinds- og Hjertelag, som Gud fra min Ungdom af havde lagt i mit Hjerte, og jeg indfaae nu, hvor stor den Raade er, Han viser dem, som Han betroer til de Retfærdnes Hænder. Mig synes det, at Guds uendelige Godhed ikke har undladt et eneste Middel for at opdrage mig!“

Iblandt Klosterdamerne befandt der sig især een, som Theresia fik overordentlig kjær; hun aabnede sit Hjerte for hende, kjendte hende hele sin Fortrolighed og indrettede hele sin Opførsel efter det Exempel, hun i denne Dame havde for Diet. Dette var Forstanderinden for Kostgængerne, en saavel ved Bessedenhed som Fromhed udmærket Jomfru. Hun talte om Gud med megen Salvelse, og Theresia kunde ikke blive træt af at høre paa hende. En Dag fortalte hun Theresia, hvorledes Evangeliets Ord: „Mange ere kaldede, men Faa ere udvalgte“, havde bevæget hende til at aflægge Klosterløftet, samt talte om den herlige Løn, som venter dem, der for deres Frelse have gjort Afkald paa Alt. Saadanne gudelige Samtaler fordrevede efterhaanden alle onde Tilbøieligheder fra Theresia's Hjerte, opvakte Længsel hos hende efter de himmelske Goder og svækkede ogsaa hendes Utilbøielighed for selve Klosterlivet. Naar hun saae een af sine Søstre at fælde

Taarer under Bønnen eller at forrette nogen anden from Handling, kunde hun ikke lade være næsten at misunde hende samme, fordi hun selv, som hun sagde, i denne Henseende havde et saa haardt Hjerte, at hun kunde have hørt vor Frelser's hele Lidelseshistorie, uden at udgyde en eneste Taare, — hvilket gjorde hende yderst bedrøvet.

Atten Maaneder tilbragte hun i Klosteret og den der modtagne Dannelse forskaffede hende mange Fordele. Fra nu af bad hun i glødende Bøn til Herren om Ophjælpning i Henseende til Valget af sin egen Stand. Imidlertid ønskede hun, at Han ikke maatte have kaldet hende til Ordensstanden, omendkjøndt hun sølte sig ligesaa utilbøielig for Høgtstanden. Dog endelig sølte hun nogen Tilbøielighed for Klosterlivet, men som atter snart forsvandt af hendes Hjerte.

„Omendkjøndt jeg dengang,“ siger hun selv, „ikke aldeles forsømte min evige Frelses Sag, saa var det Herren meget mere magtpaaliggende, end mig, at føre mig ind i de for min Sjæl mest gavnlige Livsforhold. Han hjemførte mig med en svær Sygdom, der nødte mig til at vende hjem til min Fader. Efter min Helbredelse førte man mig ud til min Søster paa Landet, som havde mig saa kjær, at hun længselsfuldt ønskede, at jeg hele mit Liv maatte blive hos hende. Ligeledes bevisste hendes Mand mig meget Venkab; og alt dette har jeg min Gud at takke for, da jeg allevegne, hvor jeg var, blev elsket, omendkjøndt jeg paa Grund af min Ufuldkommenhed aldeles ikke fortjente det.“

Paa Reisen til sin Søster besøgte hun sin Onkel, Petrus Sanchez af Cepeda. Hun tilbragte nogle Dage der og høstede stor Nytte af hans Underholdning. Sanchez, en Mand af en prøvet Dyd, benyttede dette korte Ophold til at indgyde sin Niece en varig Kjærlighed til den sande Fromhed og Gudsfrøgt. Da han fandt stor Glæde i at eie gode Bøger, vilde han, at Theresia ligeledes skulde tage Deel i sammes Læsning; omendkjøndt hun just ikke sølte synderlig Smag derved, lod hun sig dog ikke mærke dermed, saavel af Hensyn til sin Onkel, som af en hende medfødt Forekommenhed og Artighed, som drev hende saavidt, at hun, som hun selv tilstod, fandt det

at være en stor Feil hos sig, som hos Andre gjaldt for en Dyd, fordi det derved alligevel manglede hende paa den fornødne Beskedenhed.

Omendkjøndt Theresia kun opholdt sig nogle Dage hos denne hellige Mand, saa gjorde dog det Læste og Hørte, forbunden med Omgangen med andre dydige Personer, siden et saadant Indtryk paa hendes Hjerte, at hun mere tydeligt end nogensinde før erkjendte, hvorledes Verden kun var idel Daarskab, og at Alt forgaaer som en Drøm.

Ganske greben af disse Tanker, tænkte hun, efter Hjemkomsten til sin Faders Huus med største Alvor over sin Sjælefrelses Sag. Først maatte hun bekæmpe hiin tilbante Modbydelighed for alt det Uandelige, som holder saa Mange tilbage fra Frelsens Vej eller gjør dem modløse; og tre Maaneder henrandt i uophørlig Bankelmødighed. Dertil blev hendes Helbred stedse svageligere, og Alt syntes at tyde paa, at hun ikke formaaede at udholde Klosterets strenge Øvelser. Et Eneste holdt hende opreist i hendes Nedslagenhed, nemlig den Glæde, som en nyttig Lecture forskaffede hende. Ved at læse den h. Hieronymus' Breve, som handle om det aandelige Liv, blev hun saa begejstret, at hun pludselig aabenbarrede sin Fader sin Hensigt, ganske at ville indvie sig til Herren; og da denne Erklæring engang var givet, troede hun, at Intet mere turde afholde hende fra at udføre sit Forehavende. „Dette var for mig,“ sagde hun, „næsten det Samme som at tage Sløret, og jeg sølte mig saa glad, at Intet mere var istand til at rokke eller forandre min Beslutning, efterat jeg eengang havde meddeelt min Fader den. Men da min Fader nærede en overordentlig stor Omhed for mig, saa var det mig umuligt, at erholde hans Tilladelse, uagtet min Paatrængenhed og de Personers Bestræbelser, hvis Forbønner jeg havde tyet til. Han svarede mig hver Gang, at jeg efter hans Død kunde gjøre hvad jeg vilde. Da imidlertid Bevidstheden om min Svagelighed lod mig indsee den Fare, jeg udsatte mig for, ved at opsætte min Beslutnings Udførelse, saa forsøgte jeg, at opnaae min Hensigt paa en anden Maade.“

En Morgen tidlig begav hun sig til Car-

meliterindernes Kloster, som kaldes: „af Menneſtevordelſen“ (de incarnatione), for at lade ſig optage blandt Novicerne. Dette Skridt gjorde hendes Hjerter meget oundt, fordi det koſtede hende ſtor Overværdiſe at forlade ſin Fader. Men Naaden feirede over Naturen; Thereſia indtraadte i Kloſteret, og modtog ſnart Ordensdragten. I Kloſteret beſandt ſig en af hendes fortroligſte Veninder, ved Navn Johanna Suarez. Omendſkjøndt denne Perſon var hende overordentlig kjær, vilde hun dog hellere have valgt ethvert andet Kloſter til ſit Opholdsſted, ſaaſremt hun havde troet der ved at kunne tjene Gud bedre, fordi hun dengang, ene betænkt paa ſin Sjæls evige Frelſe, ſlet ikke mere tænkte paa at tilfredſtille ſin perſonlige Tilboielighed. I det Dieblik, hun tog Sløret, forvandlede Gud hendes Mandskørlighed til en overordentlig frydefuld Følelſe. Alle Kloſterets Dveller foraarſagede hende Glæde; hun fandt ſig i Alt med ydmyg Underkaſtelse og fandt endog mere Fornøielſe i Lydighebens Dveller, end hun nogenſinde havde følt ved Tilfredſtillende af ſin Forfængelighed. Hun følte ſig ſaa ſalig ved at være befriet fra Verdens Lant og Daarſkaber, at hun ikke kunde begribe, hvorledes en ſaadan Forandring ſaa hurtigt kunde være foregaaet med hende. „Denne Grindring,“ ſiger hun endnu lang Tid efter, „gjør endnu et ſaa ſtærkt Indtryk paa mit Gemyt, at jeg nu let kunde beqvemme mig til at gjøre Alt, ſom vedkommer Guds Tjenefte, ſkulde det endog være nok ſaa ſvært; thi jeg veed af flere Erfaringer, at Herren, naar Hans Kjærlighed beſjæler os, ikke alene bevæger os til de fromme Forſætter, men deuden, for at forøge vor Fortjenefte, ofte lader os ſkræmme ved Bannſkelligheder, for endnu mere at forhøje vor Fryd og Salighed, jo ſtørre Kampen vi have havt at beſtaae. Han giver os endog allerede i dette Liv en Forſmag paa den himmelſke Glæde og overordentlige Juſvælelſe, hvorom forreſten kun De, ſom ſelv føle den, kunne gjøre ſig et Begreb.“

Midt i den Glæde, ſom gjennemſtrømmede hende, maatte Helgeninden dog lide mange Ubehageligheder. Man gav hende ofte uden Nærſag Skyld for Ting, ſom vare uden Betydning; dette bar hun med ubefkrivelig Møje, fordi Alt kom hende an paa at nyde alminde-

lig Agtelſe. Ligeledes indbildte Søſtrene ſig, at hun ikke var rigtig tilfreds, fordi hun holdt ſaa meget af Genſomheden og man undertiden overraſkede hende medens hun ſældede Taarer. Men da hun kun græd over ſine Synder, og hendes Hjerter aldrig var ſine Pligter utro, ſaa trøſtede hun ſig ogſaa let igjen. Da hendes Prøvetid var forbi, aflagde hun Kloſterløſterne med en overordentlig Følelſe af Andagt; det var i November Maaned 1534.

Forandringen af Koſten, i Forening med de iſølge Ordensreglerne foreſkrevne Spøgeliſer, nedbrød paany hendes Sundhed, og hendes Svagelighed tiltog daglig. Hun blev angreben af en heftig Hjertesygdom, hvortil kom endnu forſkjellige andre Under, ſom ſatte hendes Liv i ſtor Fare. Hendes Fader blev ſaa bange derover, at han opbød alt Muligt, for at hun kunde komme ſig. Førſt henvendte han ſig til Lægerne i Avila, men ſom ikke vidſte noget Raad mod denne Sygdom, derefter lod han ſin Datter bringe til Bazeda, hvor der ſkulde være meget duelige Læger. Da Carmeliterinderne af Kloſteret til „Menneſtevordelſen“ ikke aflagde noget Løfte om ſtreng Claufur, ſaa blev netop den ſamme Johanna Suarez, ſom hun elſkede ſaa vmt, givet hende til Reifeſælle. De tilbragte næſten eet Aar i Bazeda. De derværende Læger udtømte alle den h. Thereſia's Kræfter; i de to forſte Maaneder fordoblede man Medicinerne, hvorved hendes Lidelſer tiltog i den Grad, at hun inden kort Tid kom i den ynkeligſte Tilſtand. Feberen forlod hende nu ikke mere, og den Ild, ſom fortærede hendes Indvolde, angreb hendes Nerver ſaa voldsomt, at hun ikke mere havde No hverken Dag eller Nat. Endelig henſant hun i dyb Lungſindighed, og det vilde have været forbi med hende, derſom Herren, Som vilde opbevare hende til endnu ſtørre Prøvelſer, ikke havde ſat en Grændſe for denne beſynderlige Sygdom.

„Job's Hiſtorie,“ ſiger hun, „ſom jeg tidligere havde læſt i den h. Gregor's Bog om Sædelæren, ſkænkede mig megen Trøſt, og det synes, at Gud, for at styrke mig til at bære ſaa mangehaandede Smerter, ved denne Læſning, ſaavelſom ved de Andagtsøvelſer, ſom jeg dengang forrettede; vilde forberede mig dertil. Jeg underholdt mig dengang alene

med den, og jeg havde næsten altid baade i Hjertet og paa Læberne, Gjobs styrkende og trøsterige Ord: „Da vi have modtaget saa store Goder af Herrens Haand, hvorfor skulle vi da ikke ogsaa bære de os tilskikkede Lidelser!“

Da hendes Fader saae, at alle Midler til sin Datters Helbredelse vare frugtesløse, førte han hende tilbage til Avila, hvor han paany raadspurgte Lægerne, men som alle mistvivlede om hendes Helbredelse, og efter fire Maaneders ubefrivelige Smertes, som hun led formedelst de ovenanførte Nervetræksninger, paafulgte d. 15. August 1537 en saa heftig Crisis, at man ansaae hende for død. Hun faldt i en Afmagt, som næsten varede i fire Dage, uden at hun havde den ringeste Bevidsthed. Ingen tænkte mere paa at hun skulde komme sig, og man lod falde hende Bordsraaber paa hendes Dienbryn, for at forviøse sig om hun endnu levede. Hendes Grav stod aaben i halvanden Dag, og i et Kloster af hendes Orden havde man allerede holdt Sørgegudstjeneste for hende Sjælero. Men endelig oppaagnede hun af denne Dødsføn; det første, hun da begjærede, var de h. Sakramenter. Hun skriftede og communicerede under heftig Graad.

„Gud Alene veed,“ skriver hun, „hvad jeg maatte lide af Følgerne af denne Besvimelse. Min Lunge var ganske forbit, og min Strube var saa sammensnoret, at jeg ikke engang kunde synke Vand; det var som om jeg var qvalt. Det forekom mig, som om mine Lemmer ikke mere hængte sammen; jeg var aldeles bedøvet, og saa stiv og ubevægelig, at jeg hverken kunde røre Hoved, Arme eller Fødder. Jeg kunde ikke taale den allermindste Berørelse, . . . og i denne Tilstand forblev jeg indtil Palmesøndag, efter hvilken Tid jeg led noget mindre, omendfsjønndt den Febergyfsen, jeg endnu havde, næsten var utaalelig.“

Imidlertid følte Theresia en saa stor Længsel efter sit Kloster, at hun ikke kunde udholde det længere, men lod sig bære derhen trods sin store Svagheit. Saaledes levede hun i otte Maaneder, svævende imellem Liv og Død, i hvilken Tid hendes Sygdom bedrede sig noget, imidlertid var hun i de tre følgende Aar lam i alle Lemmer. Endelig bragte hun

det atter saa vidt, at hun med Nøie kunde slæbe sig frem, og derfor takkede hun Herren med et rørt Hjerte. Hendes fromme Hengivenhed i Guds Villie styrkede i den Grad hendes Mod under de frygteligste Smertes, at man aldrig hørte hende at klage sig; tværtimod, jo mere hun led, desto mere kom hendes Hengivelse i Guds h. Villie til Synne. De øvrige Nonner kunde ikke begribe, hvorledes hun kunde være istand til at bære saa store Lidelser med saa megen Taalmodighed.

Dette Heltetmod forhøiede endnu mere hendes saa elskelige Egenstaber. Aldrig tillod hun sig nogen ond, om end grundet Eftertale om Rogensomhelst; tværtimod hun søgte altid at undskylde de Personer, over hvem Andre beklagede sig. Aarsagen til denne Handlemaade angiver hun selv, idet hun siger: „Det stod altid levende for min Sjæl, at jeg ikke skulde sige Noget om Andre, hvad jeg ikke vilde have ønsket, at man maatte sige om mig.“ Denne Tænkemaade søgte hun ogsaa at bringe dem, som besøgte hende ofte, og snart var man kommen til den Overbeviøning, at man overalt, hvor hun var nærværende, var aldeles sikker for ond Dmtale. At tænke paa Gud og at tale om Gud, var, naar hun mødte en ligesindet Sjæl, hendes største Fryd og sødeste Underholdning.

Hendes Iver i denne Henseende erholdt ny Kraft ved Øvelsen i den betragte Bøn, med hvilken hun allerede dengang var meget fortrolig. Veiledningen til samme havde hun hentet fra et af Pater Døsenas's Værker, som har Titel af: det tredie Alphabet, som hendes Onkel, Peter Cepeda, laante hende, da hun paa sin Reise til Bazeda for anden Gang opholdt sig hos ham. Ved at læse denne Bog blev hun meget rørt, og hun opbød alle sine Kræfter, for at drage den størst mulige Nytte af samme. Gensomheden blev hende Dag for Dag behageligere, Annamelsen af de h. Sakramenter opluede alle hendes Andagtsfølelser til en hellig fortærende Flamme, og da Gud ogsaa forundte hende Laarernes Naade, følte hun mere end nogensinde den søde Gudsvalelse, som Han har forjættet dem, som græde.

Idet hun altid vandrede tro i denne sin første Førrers Fodspor, skred hun stedse

videre frem paa Fuldkommenhedens Bane, omendffjøndt i Begyndelsen kun langfomt, formedelst Mangel paa oplyste Veiledere paa diåse saa usædvanlige Veie. Allerede havde Herren udgydt de Raadegaver i hendes Sjæl, hvormed Han pleier at uddanne de store Helgener, nemlig hine tvende høiere Grader af den betragtede og befkunde Bøn, hvoraf den ene kaldes Hvilens Bøn (oratio quietis), den anden Foreningens Bøn (oratio unionis). Den første Raadegave bestaaer i en befkunde Sjæletilstand, som hæver Sjælen over alle skabte Ting, og paa en vis Tid fæster den ganske alene til Gjenstanden for sin Kjærlighed. Den anden Raadegave er et endnu høiere Opsving; alle Sjæleevner ere da ligesom fordybede i Gud. Men Theresia, neppe tyve Aar gammel, forstod endnu Intet af denne dobbelte høiere Gunstbeviisning. Selv de Laarer, som hun ofte ved Indvirkningen af den guddommelige Kjærlighed fældede i saa stor Fylde, bedrøvede hende istedetfor at trøste hende, naar hun lagde Mærke til, hvor ringe Frugter hun høstede deraf, formedelst sine hyppige Tilbagefald til Det, som hun kaldte Synd. Ingen var saa færdig som hun selv i at forstørre sine egne Feil; i sin Levnetsbeskrivelse taler hun ofte derom. Naar man hører hende at fortælle, skulde man troe, at hun havde været den største Synderinde. „Ja,“ sagde hun, „skulde jeg ogsaa paadrage mig en Bebreidelse af Den, Som har befalet mig at skrive min Levnetsbeskrivelse, formedelst denne Bekjendelse af mine Synder, hvorved jeg desværre maa bebreide mig en altfor stor Staaansomhed imod mig selv, saa besværges jeg ham i Guds Navn, at han vil tillade mig, at jeg kan kundgjøre dem uden mindste Besmykkelse, paa det at man desto bedre maa kunne indsee, hvor beundringsværdig Gud er i Sin Forbarmelse, og med hvilken Langmodighed Han bærer vore Fornærmelser.“ Ikke uden Aarsag havde hendes Skriftefader anbefalet hende Maadehold i denne Henseende; han kjendte hendes Tilbøielighed til at forstørre sine Feil, omendffjøndt hendes Skriftefædre Ribera og Mepes forsikkre, at hun i sit hele Liv aldrig har begaaet en eneste Dødsynd.

(Fortsættes.)

Den orientalske Krig.

III. Den høiærv. P. de Damas' andet Brev.

Leiren ved Sebastopol, d. 8. Febr. 1855.

De ønsker, at jeg skal meddele Dem nye Efterretninger om vor Stilling paa Krim og om Sjælesorgens Virksomhed i Særdeleshed. Jeg imødekommer gjerne Deres Onske, saavidt som det staaer i min Magt, og jeg anseer det for en Lykke, at det er mig forundt paa nogen Maade at kunne give Dem og vore Fædre i Belgien, iblandt hvem jeg har henlevet to saa behagelige Aar, et Beviis paa min inderligste Taknemmelighed. Deres Spørgsmaal betræfende Sjælesorgen forundrer mig. Jeg begriber neppe, at man ikke er bedre underrettet om denne Sag. Keiserens Decret er dog aldeles tydeligt og hans Sindelag med Hensyn til Religionen er fuldkomment udtrykt i samme. Regjeringen har foresat sig, at yde alle Soldater og Officierer i den orientalske Armee den aandelige Hjælp, som de saa haardt trænge til i Fjendens Land; og dens Henstigt er fuldkomment opnaaet. Omsorgen for Armeens aandelige Fornødenheder er Regjeringen meget magtpaaliggende; den har givet sit Ord og holder det ærligt; den skyer overhovedet Intet for at lette os vor saa besværlige Tjeneste. Ogsaa fra Officierernes Side har jeg mødt en Opmærksomhed og Forekommenhed, som levende har rørt mig, og jeg troer, at der iblandt alle Armeens Geistlige kun vil være een Stemme herom. — Sjælesorgen i Armeen er ordnet paa følgende Maade: En høiere Geistlig er ansat ved Generalstaben; en Feltpællan er ham medgivet, for i Kæmpesald efter hans Anviisning at besørge de af hans Forretninger, han ikke selv kan overkomme. Desforuden har enhver af Armeens Afdelinger sin egen Feltpræst; fremdeles maa der efter Lidsomstændighederne ansættes nye Præster ved de Hospitaler, som oprettes eller udvides, alt efter Antallet af de Saarede og Syge. Paa denne Maade er Sjælesorgen fuldkomment ordnet og sikret i vor orientalske Armee. — De høiærv. P.P. Lazarister, som i lang Tid have været i Constantinopel, have

overtaget et nyt Arbejde, idet de nemlig ogsaa tilvende vore Soldater i Hospitalerne deres Omhu, hvor de barmhjertige Søstre daglig give saa herlige Exempler paa Forsagelse og Dpoffrelse. De Geistlige ved de enkelte Afdelinger besøge daglig flere Gange deres Syge i Lazarethet; og hvergang et betydeligt Antal Syge skal indføres til Constantinopel, gaaer een af os med dem ombord, for under Overfarten at staae dem bi. — Endnu mere! Et Feltlazareth er oprettet ved Stranden ved Kamiesch, og alle Armeens Syge, som ere bestemte til at afgaae til Constantinopel, sendes derhen, hvor de forblive til deres Indførsning. Ogsaa dette Lazareth har sin egen Præst. Jeg har havt den Lykke, at blive valgt til denne Post. Der gives saaledes ingen Syg, som bringes hertil, der ikke ved min Medvirkning kunde modtage Religionens Trøst og Kirkens hh. Sakramenter. — I dette Dieblik, som jeg tilskriver Dem dette, har Overgeneralen indgivet et nyt Forslag angaaende Ansættelsen af nye Præster af høiere Grader i de trende Armeecorps, som nu skulle oprettes under hans Commando. De seer saaledes, at Armeens Sjælsorg og Gudstjeneste er fuldstændigt organiseret. Det er intet tomt Skin; ethvert kristeligt Herte maa meget mere være Regjeringen taknemmelig for dens adelmødige Omhu.

Ønsker De nu at vide, hvori de Militairgeistliges daglige Forretninger bestaae? De ere meget simple. Endeel af vore daglige Arbejder bestaae i at besøge de Syge i Feltlazartherne. Vi gaae fra det ene Telt til det andet, idet vi trøste de Lidende, berette de Døende, forsone dem med Gud og meddele dem den sidste Salvelses h. Sakramente. Hertil udfordres megen Tid. I Frankrig og Belgien vilde det ikke være noget besværligt Arbejde; der har man snart gjennemgaaet Sygestuerne, ydet de farligt Syge Bistand og rettet nogle Ord til Reconvalescenterne. Men her maae vi bane os Vej igjennem en Mængde Telte, som ere opreiste, det ene umiddelbart ved Siden af det andet; vi maa krybe omkring — ja, det er det rette Udtryk, — imellem Ulykkelige, som have deres Leier paa Jorden, ved Siden af hverandre; vi maae løfte det Dække iveiret, som bedækker deres Ansigt, for at komme til

Bisshed om Enhvers legemlige Tilstand. Det er, det forsiktrer jeg Dem for, ingen ringe Opgave; og naar nu Regn, Blæst og Sne ovenikjøbet forøge Besværlighederne ved denne vor Vandring, saa vil De kunne indsee, at Trætheden maa være stor efter to saadanne daglige Besøg i Lazaretherne.

Men er det da kun de Syge, som have Krav paa Præsternes Hjælp ved Armeen paa Krim? Ingenkunde! Vort Telt staaer aabent for Enhver, og Mange benytte sig ogsaa af Guds Tjeneres Nærværelse for at rense deres Samvittighed eller for at søge Trøst. Og hvorledes kunde det ogsaa være anderledes? I Frankrig er Fleertallet af vore Soldater og Officierer opdragne af kristelige og fromme Mødre. Dette være sagt til Ære for vort Land eller for vore Qvinder, som med saa Undertagelser meget vel erkjende deres Kalds Vigtighed og Dphviethed. Hvad nu Mændene angaaer, saa er det vistnok meget at beklage, at de ikke alle give deres Søner et opmuntrende religiøst Exempel; men desuagtet ønske Alle, at deres Børn opføre sig godt, og de understøtte i denne Henseende Moderens Omhu, idetmindste hindre de den ikke. Men nu, under de nærværende Forhold, midt under de Farer, som optaarne sig fra alle Sider, taler Troen et lydeligt Sprog; de tidligere Tanker og Følelser opvæktes paany; man indseer, at man maa sikke sig det andet Livs Lykkeligbed, og man kommer da til Præsten og beder om Absolution for det forrige Livs Synder og om Belsignelse for Fremtiden.

Imidlertid er Bodens h. Sakramente ikke den eneste Bevæggrund, som fører Soldaterne eller Officiererne til Præstens Telt. Saa langt fra Hjemmet, i Fjendens Land, føler man sig ofte meget forladt midt i Leiren. Denne Mand, der maaskee for stedse forlod Kone og Børn, har vistnok mange Bekymringer, som sønderrive hans Herte. Hiin unge Mand havde saa sjonne Forhaabninger, han imødesaae en saa skyfri Fremtid, Forbindelsen med Gjenstanden for hans reneeste Tilbøielighed var allerede saa nær, da den ubønhørlige Befaling kom, og han maatte drage ni hundrede Mile bort, for der at afvente Enden paa et saa farefuldt Felttog. Denne eneste Søn har maattet tage Afsked fra den gamle

Fader, fra den bedagede Moder, hvis Trøst og eneste Støtte han var. Ja, der gives visse mange Sorger og hemmelige Lidelser i alle disse modige Soldaterhjerter! Men Menneffet indslutter sjældent sin Kummer saa aldeles i sit eget Indre, det føler meget mere Trang til ved Meddelelse at søge Lættelse. Nu vel! Præsten er der, for at høre hans bekymrede Hjertes Hemmeligheder, for at lindre det saarede Hjerter med Religionens Balsam, med Christendommens Trøstegrunde.

„Det er allerede mange Aar siden, da jeg kun talte om Præsterne for at lee over dem,“ sagde mig en Officier, som nylig var kommen hertil fra Frankrig, „og dog, da dette Brev rørte mit Hjerter og satte mig i en ubeskrivelig Bedrøvelse, saa var det Dem, Hr. Abbé! paa hvem jeg tænkte. Gne i mit Telt græd jeg denne Nat Fortvivlelsens Taarer og min eneste Trøst var denne Tanke: Imorgen vil jeg kunne forskaffe mig Lindring, naar jeg aabenbarer mine Lidelser. Jeg vil opsøge Præsten, som jeg slet ikke kjender, men som jeg har seet udenfor sit Telt ved Strandbredden. Jeg vil tale med ham, og da vil jeg blive trøstet.“

— Lykkelige Officier! Han har fundet Gud i det Dieblif, da han mindst formodebe det. Meget blev ham tilgivet, fordi han har elsket meget; de fienndtlige Kugler maae nu gjerne knuse ham, han er beredet. Døden er nu en Binding for ham, den vil forene ham med Den, som han ene elskede her paa Jorden! Denne Officiers Historie er ligesom saa mange Andres; og daglig takke vi Gud, at Han har kaldet os til at lindre og have saamegen hemmelig Kummer, som kun Præstens Hjerter kan fatte. — „Have da kun Præsterne et blødt og deeltagende Hjerter?“ spørger spottende og leende den Vantro, naar han muligen læser disse Enkeltheder. „Har da den franske Officier ingen anden Ven, for hvem han kan aabne sig, til hvem han kan betroe Alt? Sandelig, jeg er langt fra at ville fradømme vor Armees Soldater et ædelt og omfølende Hjertes Egenfaber; tværtimod, man finder ofte meget medlidende og deeltagende Hjerter under Soldatens Trøte; men hvo som har seet en Armees i Felten, og især i en saa vanskelig Stilling, hvo som har seet disse Mænd, hvorledes deres hele Legeme er afkræf-

tet af Tjenestens Anstrengelser, hvo som kan iagttage alle disse hverandre modsigende Anskuelser iblandt Soldaterne, hvo som seer denne mangehaande Interessers Kappeslyge, denne Lidenskaberne Ophidselse og den deraf udspringende Vind eller Mistante, hvo som har hørt at denne Støi og Larm, har seet disse mangfoldige Bevægelser, — han maa tilligemed mig istemme de Ord, som en udmærket, høitstaaende Officier fornylig sagde til mig: „I Armeen have vi vel mange Kammerader, men kun saa Benner!“ — Skal et lidende og ulykkeligt Menneffe ikke bukke aldeles under for Sorg og Bedrøvelse i sit Hjertes Forladthed, saa maa han have Udset til at finde et Hjerter, for hvilket han kan aabne sin Lidelse, et blødt og roligt Hjerter, som er frit for smaalig Frygt, Rivalitet og Orgjærrighed, et Hjerter, som kan forstaae ham, hellige ham sin Tid og sin Medfølelse, og som kan aldeles hengive sig til ham og bringe ham Trøst og Opmuntring fra Oven, — kort sagt: et saadant Menneffe trænger til en Præst. Det er da ogsaa den Tanke, som har foranlediget denne omhyggelige Omfarg for den orientalske Armees aandelige Fornødenheder.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

England. Den høiarverdige Edmund Ffoulkes, anglicansk Geistlig og Medlem af Universitetet i Oxford, som for ganske nylig traadte over til den katholicke Kirke, har udgivet en Brochure, hvori han fremsætter de Grunde, som formaaede ham til at underkaste sig Kirken. Dette Skrifts Titel er: „Ligeledes en Dvergang fra Fangensskabet; eller: min Underkastelse under den katholicke Kirke retfærdiggjort og forklaret.“ Skriftet er fornemmelig rettet til Medlemmerne af den anglicanske Kirke, fra hvilken Forfatteren just har skilt sig. Ffoulkes gjør, ligesom saa mange af hans tidligere Embedsbrødre, som ere gaaede ham forud, Regnskab over hvad der foregik i hans Indre, samt over de Omstændigheder, under hvilke hans Fornuft blev oplyst paa en overnaturlig

Maade. Brofchüren er skreven forinden Forfatteren blev optagen i den katholske Kirke; den viser paa hver Side, hvor ligefrem Forfatteren er skreven videre paa Veien til Sandheden.

— Den Londoner officielle Tidende bekræfter følgende Actstykke:

„I Dronningens Navn!

Udfkridning af en Dags høitidelig Faste, Ydmygelse og Bøn!

Dronning Victoria.

Efterat Vi have taget den retfærdige og nødvendige Krig, til hvilken vi følte Os forpligtede, under nøieste Overveielse, og da Vi nære den faste Fortrøstning, at Gud vil velvillige Vore Vaaden saavel til Lands som til Vands, have Vi, efter Forslag fra Vort Gehejmeraad, besluttet og besluttet, og befale ved nærværende Kundgjørelse, at Onsdagen d. 21. Marts skal fejres som en høitidelig Faste, Ydmygelses- og Bededag i hele Vort forenede Kongerige, kaldet England og Irland, forat Vi og Vore Underfaatter ydmyge Os for den almægtige Majestæt, for saaledes at opnaae Tilgivelse for vore Synder, og nedbede Hans Belsignelse, forat Han maa forunde Os og Vore Lande Freden.

Vi befale strengeligen, at denne Dag skal fejres af alle Vore Underfaatter i England og Irland med Grefrygt og Fromhed, paa det at vi nedbede den almægtige Guds Naade og afvende Hans Vrede og Avillie. Og forat den nævnte Dag maa kunne fejres paa en saameget bedre og værdigere Maade, have vi befale de høiærv. Erkebiskopper og Biskopper i England og Irland, at gjøre Udkast til en passende Bønformular, som i den Anledning skal læses i alle Kirker og Capeller, og paa alle de Steder, hvor der holdes offentlig Gudstjeneste, samt at paasee, at den til rette Tid bliver udbredt i deres Diocesser.

Givet ved Vort Hof i Buckingham-Paladset, d. 28. Febr., i Vor Herres Aar 1855 og i Vor Regjerings 18. Aar.

Gud bevare Dronningen!”

Hvad er ærefuldere og gavnligere, — enten: at anerkjende Biskoppen af Rom, Apostelfyrsten Petri retmæssige Efterfølger, som Jesu Christi Kirkes synlige Overhoved og at ære og hyde ham som saadan i de kirkelige Anliggender, — eller: at staae under Pavesse og Dronning Victoria's Kirkeregimente? Kan man vel tænke sig Noget, der er mere urimeligt og ligefrem forargeligt, end at en Kvinde fordrister sig til at sige: „Vi befale de høiærværdige Erkebiskopper og Biskopper“!? — Naar har vor guddommelige Frelser henviist Sine Apostle og deres Efterfølgere i Apostolatet til en Kvinde som deres Overhyrdinde? — Hvor aldeles maa dog ikke alt

religiøst og kirkeligt Sind, al Sands for det Sømmelige og Værdige have tabt sig i en saakaldt Kirke, hvor man kan taale en saadan Tingenes Orden! —

Aften. De franske Nonner til „Vor hjære Frue“ i Nazareth i Palæstina bleve modtagne af den høiærv. Patriark af Jerusalem, Mr. Valerga, med faderlig Velvillie og inderlige Taksigelsesord. Denne nidkjære Kirkefyrste har grundet et Kloster for disse Nonner, som Patriarkens Cantaler, Abbe Dequevaubiller har ført vidhen, efterat de havde bivaanet Juleandagten i Betlehem og besøgt alle hellige Steder i Jerusalem og dets Omegn. En værdig fransk Præst er dem medgIVEN som Huusgeistlig. De bleve modtagne i Nazareth af den latinske, maronitiske, græske og muhamedanske Befolkning, som om de kunde have været Sendebudde fra Himmelen. Byens Magistrat af lagde dem et Besøg og tilbød dem alle mulige Tjenester. Da Klosteret i Nazareth endnu ikke var ganske færdigt til deres Modtagelse, saa ere de foreløbigt indlogerede i Casa-Nuova, hvor „det hellige Lands Fædre“ pleie at optage Pillegrimme. Allerede her strømme Syge af enhver Troesbekjendelse processionsviis til dem, og paa Gaden følge Starer af Kvinder og Smaaaviger, som andægtigen kysser deres Hænder, efter dem. Skolen kan først aabnes senere, fordi Bygningen af det dertil bestemte Locale endnu ikke er ganske fuldent.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 29. April. — 3. Søndag efter Paaske (Jubilato). — Dagens Epistel: 1 Petr. 2, 11—19. — Evangel.: Joh. 16, 16—22. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt paa Dansk.

Freitag d. 4. Mai. — De hellige Apostelfyrster Petrus' og Paulus' festlige Minde dag. Dagens Epistel: Apostl. Gjern. 12, 1—11. — Evangel.: Matth. 16, 13—19. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Tydsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk.

Hver Søndag om Form. Kl. 6, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Belsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 18.

Søndagen den 6te Mai.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler E. M. Blaukensteiner, St. Rådsmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Pavens Navne og hans Værdigheds Tegne.

Ophøiet over enhver fornuftig Tvivl, beviist ved Herrens egne Ord, og hele Kirkens Tro, og begrundet ved sig selv, ved sin indre Nødvendighed, er det Dogma eller den Troeslære i den katolske Kirke, at Apostlen Petrus og hans retmæssige Efterfølgere, Biskopperne af Rom, ere beklædte med den Værdighed, i Jesu Christi Sted og som Hans virkelige Stedfortrædere, at være den katolske Kirkes Overhoved*).

„Du er Petrus (o: Klippe), og paa denne Klippe vil Jeg bygge Min Kirke, og Helvedes Porte skulle ei overvælde den! Jeg vil give Dig Himmerigets Nøgler. Det, som Du binder paa Jorden, det skal ogsaa være bundet i Himmelen; og Det, som Du løser paa Jorden, det skal ogsaa være løst i Himmelen!“ . . .

„Vogt Mine Lam; — vogt Mine Faar!“ med disse Ord indsatte Herren Petrus til at være Hans Kirkes Klippe og Fundament, og overdrog ham Ypperstepræstedømmets, det øverste Lærerembedes og den høieste Regjeringsmagts hele Myndighed. Overhoved, Hjørne-

*) Jfr. Skandinavisk Kirketid. S. 294 m. flg. og 301 flg.

Grundsteen, Ypperstepræst, Lærer, Konge for hele Kirken er Kristus, vor Herre; men efterat Han er opfaren til Faderen og ei mere vandrer iblandt Menneskene, som forud, maatte der gives en Stedfortræder, et synligt Overhoved for den synlige Kirke paa Jorden. I Petrus aare vi Christi Statholder; men denne Apostelhyrsten Petrus tildeelte Forrang eller Primat kunde ikke blot være knyttet til hans dødelige Person. Den Indretning, som Herren gav den første Kirke, var ifølge Sagens Natur en stedsevarende; Petri Værdighed maatte derfor gaae over paa hans retmæssige Efterfølgere. Og ifølge Historien og hele den katolske Verdens Anerkjendelse, er Biskoppen af Rom Petri retmæssige Efterfølger. Rom, den hedenste Verdens Hovedstad, skulde ogsaa være den christelige Verdens Hovedstad; i Rom har den h. Petrus opreist sin biskoppelige Stol; fra Rom har han regjeret hele Kirken. I Rom har han i sit eget Blod nedlagt den Grundsteen, hvorpaa hele Kirken skulde komme til at hvile. Den fulde Autoritet og den høieste Magt og Myndighed over alle Kirkers Foresatte og Undergivne have alle christelige Aarhundreder stedse tilkjendt Roms Biskop; — dette er en anerkjendt Sandhed og en historisk Kjendsgjerning. Enhver Katholik troer ifølge den almindelige Florentinske Kirke-

forsamlings Ord: „at den Apostoliske Stol, den romerske Pave, beklæder det geistlige Forstanderembede over hele Verden, og at han er Arving til den h. Apostel Petri Stol, Christi sande Stedfortræder, hele Kirkens Overhoved, alle Christnes Lærer og Fader, og at vor Herre, Jesus Kristus, i Petri Person har givet ham fuldkommen Magt til at vogte, regjere og lede den almindelige Kirke paa den Maade, som det er foreffret ved den almindelige Kirkens Forhandlinger og i de hellige kirkelige Lovbestemmelser.“ Denne Pavens Værdighed antydes og udtales ved de Navne og Titler, som man tillægger ham, saavel som ved de Tegn, som han fører. Han hedder: Vicarius Christi o: Christi Stedfortræder eller Statholder; denne Titel var allerede i Brug fra det tredje Aarhundrede. Vor Gud og Frelser, Jesus Kristus, haver al Magt i Himmelen og paa Jorden. Han er derfor Kirkens Konge. Men — som vi allerede have sagt, — fordi Hans Kirke ikke er nogen usynlig Kirke, men et synligt Rige og Samfund, saa trængte den derfor ogsaa til en synlig Stedfortræder i Stedet for den usynlige Herre, Jesus Kristus. Derfor overgav Herren Himmerigets Nøgler til Petrus og hans Efterfølgere, for at han skulde aabne og lukke, løse og binde i Hans Navn og Sted; derfor indsatte Jesus ham til Overhyrde over sin Hjord, som han selv havde købt med sit eget Blod. Hvilket Navn, hvilken Titel: Christi Stedfortræder! Christi Statholder! — Hvilken Værdighed! Hvor stor Vrefrygt indgyder den ikke enhver troende Christen! Men hvor svært og stærkt vidner den ikke ogsaa imod alle dem, som tale og handle imod denne Christi Efterfølgers helligede Person. Deres Haan og Spot imod denne træffer ham, i hvis Sted han staaer! — Som Christi Statholder er Paven i Besiddelse af den fulde ypperstepræstelige Værdighed; han kaldes derfor: Summus, maximus Pontifex, Ypperstepræst; baade den almindelige Præsts og Biskoppens hele præstelige Myndighed, al Magt til at rense og hellige, hviler i ham. Ecce sacerdos magnus (o: See, det er den ypperste Præst!) saaledes istemmer derfor Sangernes Chor, naar Paven viser sig ved høitidelige Leiligheder. — Paven, Biskoppen af Rom, hedder ogsaa Biskop over alle

Biskopper. Saaledes kaldes han allerede af Tertullian; disse Ord finde deres Forklaring i følgende Sted af den h. Cyprians Bæfter: „For Enighedens Skyld er hele Kirken bygget paa Petrus; denne Apostel er hele Kirkens Ophav og Middelpunkt, og han har overantvordet sin Forrang til den romerske Kirke; hans biskoppelige Stol er derfor Pavens Stol, og Roms Kirke er den første og ypperste; med dennes Biskop maae alle øvrige Biskopper staae i Forbindelse.“ Fra Paven udgaaer hele Kirkens Episkopat, i ham finde alle Hyrder deres Overhyrde, deres Middelpunkt. Dette bevidnes ogsaa af hele Kirkehistorien; i alle Troessager og kirkelige Anliggender henvende alle Landes Biskopper sig til den romerske Biskop; hvo som stiller sig fra den Apostoliske Stols Enhed, stiller sig fra den ene katolske Kirkes Legeme. Alle Biskopper fra de fjerneste Verdensdele reise og valsefarte derfor til Rom, for derved at tilskjendegive deres Forbindelse med Rom, for at bringe Overhyrden, af hvem de have modtaget deres hellige Embede, deres Hylдинг, for der, ad limina Apostolorum, ved Apostelfyrsternes Grav, at forrette deres Andagt, og for at bede om Christi Statholders Belsigelse for deres Diocesaner. — Disse anførte Benævnelser for Kirkens Overhoved vise den Fylde og Magt, som han besidder. Men det er ikke en Magt som den verdslige Magthavers; han er den gode Hyrdes Stedfortræder, som er kommen for at søge og frelse alt det, som var fortabt. Hans Magt og Myndighed er derfor den samme, som en elskende Fader har over sine Børn; og derfor hedder han Pave, Papa, d. v. s. Fader. Denne Benævnelse, som fordem var alle Biskoppers Væstitel, har først den romerske Biskop Siricius (384—398) ført som en officiel Titel i en offentlig Skrivelse. Fra Leo den Stores Tid af, i det 5te Aarhundredes Midte, blev den den almindelige officielle Titel for Petri Efterfølgere, omendstjøndt undertiden nogle Skribenter ogsaa benævne andre Biskopper med Navnet Papa. Pave Gregor VII. forordnede, at denne Titel udelukkende skulde tillægges hele Kirkens Overhoved. — Kirkens synlige Overhyrde hedder Fader; men han kaldes med den særegne Tilfætning „den hellige Fader;“

i Tiltalen siger man: Sanctitas vestra — Sanctissime Pater (o: Eders Hellighed, — Helligste Fader). Thi hans Kald er ikke det samme, som en almindelig Regents Kald, nemlig blot at befordre sine Undergixnes timelige, jordiske Belfærd, men at føre dem til Hellighedens høieste Maal, og derved til det evige Liv. Da nu allerede de Troende i den h. Skrift kaldes „Hellige,“ fordi de alle ere faldede til Hellighed, saa kan man vistnok med god Ret isærdeleshed give Kirkens Overhoved dette Navn. Dette høie Navn minder Den, som bærer det, om at han staaer der og handler i Hans Sted, Som Selv er den Allerehelligste, og Som hengav Sig for Sin Kirke, for at hellige den, og for at fremstille Sig den som Sin uplettede Brud. Dette Navn er for Kirkens Overhyrde en kraftig Tilskyndelse til ved en hellig Wandel at være et Mønster og Exempel for hele Kirken; og for os Undergixne er dette Navn en Formaning til stedse at betragte og ære Paven's Person som en hellig Person. Derfor have allerede Keiserne Constantin, Theodosius og Arkadius hædret den romerske Biskop med denne Titel, fordi de vidste, at efter Herrens Ord al den Gælle eller Banære, som udvises imod Hans Stedfortræder, falder tilbage paa Herren Selv. At Herrens Stedfortræder, naar han horer denne Tiltale: „helligste Fader“, meget vel ved, at han, for sin egen Person, som et svagt og dødeligt Menneske, sandelig ingen Ret har til at tillægge sig samme, det lærer den store Pave Pius VII's Ord meget smukt. Da han paa sin Dødsbæng i den sidste Nat blev tiltalt med Titelen: „Eders Hellighed“ af den Geistlige som oplæste Psalmerne for ham, svarede han suffende: „Hvad? Hellighed! Jeg er en statskels Synder!“ — Mærkværdigt er det forresten, at De, som ofte synes at forarges over at Paven tiltales: „Eders Hellighed, hellige Fader!“ at de ikke ogsaa iligemaade forarges over, at man giver Verdens Konger og Stormænd Titlen af: Deres Majestæt, Deres Excellence, da man jo ogsaa kunde indvende imod saadanne Titulaturer, at de i Ordets egentlige Bemærkelse ogsaa ifkun tilkomme Gud, vor Herre, Som jo Alene er den høieste Majestæt og Excellence! — Naar vi vilde betegne Paven, sige vi endvi-

dere: den Apostoliske eller hellige Stol. Dette Navn viser først, at Paven er i Besiddelse af hiin biskoppelige Stol, som den hellige Apostelfyrste Petrus opreiste i Rom, at han har den overste Magt til at lære og vejlede Kirken. Dette Navn kan ogsaa tages bogstaveligt, da den Stol, hvorpaa Apostlen Petrus har siddet, virkelig opbevares i St. Peterskirken i Rom. — Alle de nævnte Benævnelser ere ærefulde Udtryk for Petri Efterfølgers høie Værdighed; men der er endnu en anden Titel, som Paverne tillægge sig selv, og som er et Udtryk for deres ydmyge Sind. Det er Navnet: Servus Servorum Dei, d. v. s. Guds Tjeneres Tjener. — Da den hovmodige Patriark af Constantinopel, Johannes, paa en Synode i Aaret 587, anmasfede sig Titelen: episcopus oecumenicus, o: „almindelig Biskop,“ antog den store Pave Gregor I., til hans Bestjæmmelse Titelen: „Guds Tjeneres Tjener.“ Han tænkte paa de Ord, hvilkede Herren talte, da en Strid opstod iblandt Apostlene om, hvem imellem dem der var den Største: „Kongerne herfke over Gølfene, og de, som have Magten, hedde Raadige. Det er ikke saaledes med Eder; men hvo iblandt Eder er den Største, han skal blive den Ringeste, og Forstanderen ligesom Tjeneren.“ Medens vi altsaa i hædrende Titler udtale, vor Grefrygt for Paven's Værdighed, giver han sig selv af Ydmyghed hiin Titel: „Alles Tjener,“ idet han deri efterligner Ham, Som er kommen for at tjene. — Til Slutning omtale vi endnu den siden det tiende Aarhundrede brugelige Skik, at Paven ved sin Dphøielse gjør Afkald paa Familienavnet og vælger et af de forrige Pavers Navne. Dette er et Tegn paa, at han indtræder i Petri Efterfølgeres Række, og at han vil indtræde i sine Forgængeres hæderlige Fodspor; hans Personlighed forsvinder aldeles for hans hellige Kald og Embede. Det er mærkeligt, at aldrig en Pave har valgt eller beholdt felse Petri Navn. Grunden heril er uden tvivl deres store Værbødhed for denne Christi første Statholder.

Til denne Forklaring om Paven's Navne ville vi endnu sœie nogle Bemærkninger om hans Værdigheds Tegn. Men vi om-

tale her kun de Insignier, som Paven bruger formedelt sin Værdighed som Pave. Herhen hører først Fiskerringen (*annulus piscatoris*); den minder om Petri tidligere Fiskerhaandtering og om de Ord, som Herren talte ved denne Apostels og hans Broder Andreas' Kaldelse: „Følg efter Mig, og Jeg skal gjøre Eder til Menneskefiskere.“ — Fiskerringen er det mindre pavelige Segl, som forestiller den h. Petrus i en Baad, indtrækkende sine Net. De saakaldte pavelige Brevers blive forseglede dermed; denne Skif nedstammer allerede fra det 13de Aarhundrede. Paven bærer ogsaa alene iblandt Biskopperne en lige, med et tredobbelt Kors forsynet Stav. Det er ikke de øvrige Biskoppers sædvanlige Krumstav; som Grund til, at Paven ikke bærer en saadan krum Hyrdestav, som de øvrige Biskopper, angives, at den hellige Petrus skal have foræret sin Stav bort til den hellige Eucharis, den første Biskop i Trier, eller til den hellige Biskop Martialis; fremfer andre mystiske Forklaringer fremhæves den, at den biskoppelige Stavs Krumning tilkendegiver en Indskrænkning af Biskoppernes Magt og Myndighed, som ikke findes hos Christi Statholder. Hyrdestaven i Pavens Haand er et Tegn paa hans Hyrde-myndighed til at regjere hele Kirken; Korset paa samme minder om, at den h. Fader er den Korsfæstedes Stedfortræder, og at hans hele Hyrdemyndighed og al Verdens Velsignelse kommer fra Korset; det minder om, at Pavens Embede er tungt og ansvarfuldt og ofte er forbundet med mange Lidelser. — Petri Efterfølger bærer ogsaa stedse det saakaldte Pallium, d. e. et hvidt, med fire Kors gennemvævet Bind, hvilket som en Ring omgiver hans Skuldre, og fra hvilket to Baand hænge ned til hver Side. Bindet er forædiget af Lammeuld; disse Lam blive hvert Aar indviende paa Sanct Agnes' Festsdag, d. 21. Januar, i St. Agneskirken i Rom. Paven er Jesu Christi, den gode Hyrdes, Stedfortræder; i Palliummet bærer han paa sinbillede Maade det fortabte Jaar paa sine Skuldre. Han bærer altid Palliummet som et Tegn paa sin fulde Værdighed som hele Kirkens Overhyrde; til Erkebiskopperne sender han det paa deres Ansøgning, som et

Tegn paa at han gjør dem til Deeltagere i flere af hans Rettigheder som Overhyrde. Derfor lyder Formularen, som Cardinalen siger, naar han beklæder den nyvalgte Pave med det pavelige Pallium, saaledes: „Modtag Palliummet, den hellige Fylde af Overhyrdens Embede til Gode for den almægtige Gud, og den allerfæligste Jomfru Maria, Hans Moder, og de hellige Apostle Petrus og Paulus og den hellige romerske Kirke.“ — Paven bærer ogsaa en tredobbelt, gylden Krone, kaldet Tiara, *regnum, triregnum*. Den er dannet efter de gamle Ypperstepræsters Hovedbind, som var omgivet af trende gyldne, med smukt Lovværk prydede Ringe. Denne tredobbelte Krone antyder, at Paven er Biskop af Rom, Kirkestatens verdslige Fyrste, alle Troendes Fader, og at han som saadan er beklædt med den høieste Værdighed her paa Jorden. Naar Cardinalen aftager den sædvanlige Mitra af den nyvalgte Paves Hoved og paafætter ham Tiaraen, saa siger han følgende Ord: „Modtag den med trende Kroner smykkede Tiara, og viid, at Du er Fyrsternes og Kongernes Fader, hele Jordens Hyrde, Christi Statholder, Hvem al Gode og al Hæder tilkommer i Evighed.“ — En særegen Hyltingsact, som bevises Paven, er endelig Fodkysset. Denne Skif stammer fra de ældste Tider, den er en Hentydning til Magdalena's Exempel, som kysede Herrens Fødder, og et Tegn paa den dybeste Erbødighed for Ham, Hvis Statholder og Stedfortræder Paven er. Man kysser forresten Korset, som er broderet paa Pavens purpurfarvede Stoe eller Sandaler, det er tillige altsaa en Hentydning til Selve Herren, paa Hvem al den Hæder og Gode gaaer tilbage, man viser Hans synlige Stedfortræder. Fodkysset finder Sted ved den nyvalgte Paves Hylдинг, ved Indførelsen af en ny Cardinal i det hellige Collegium, og ved høitidelige Audientser og Besøg, som Paven giver eller modtager. I forrige Tider hyldede ogsaa Keisere og Konger Paven saaledes; men i den nyere Tid bruges det ikke mere af de souveraine Fyrster.

Dette er i Kort en Forklaring af Pavens Navne og hans Værdigheds Tegn. Sid ved denne Betragtning den Kærlighed og Afsættelse maa voxer, som alle Christene skyde den

hellige Kirkes synlige Overhoved, paa det at vi, som Kirkens lydige Børn, ved vor Kjærlighed og Ærbødighed paa nogen Maade maae kunne erstatte den h. Fader af den Haan og Spot og Vanære, som han erfarer fra de Bantroe og Kirkens mange Fjender.

Den orientalske Krig.

III. Den høiere. P. de Damas' andet Brev.

Fra Leiren ved Sebastopol.

(Sluttet.)

For nogle Dage siden kom tvende Officiere udenfor mit Telt. Uden at de saae mig, hørte jeg, at de erkjendte sig om, hvor en anden Officier boede. „Her,“ svarede Skildvagten, „her er Feltpræstens Telt!“ — „D, Feltpræsten! ham behøve vi ikke, og forhaabentlig vilde vi vel ogsaa kunne undvære ham for Fremtiden;“ svarede de uerfarne unge Mennesker leende. — Nogle Timer efter lod een af deres Kammerater mig anmode om min Bistand, og sagde, at han sølte sig lykkelig ved at have fundet en Geistlig i et fremmed Land. Jeg vil fortælle Dem denne unge Mand's Historie; den er meget lærerig.

Han var sine Forældres eneste Søn. Hans Fader, en Officier af høiere Rang var allerede død, og havde efterladt sin dybt bedrovede Enke dette eneste Bant paa sin omme Kjærlighed. Han var voret op under sin Moders umiddelbare Tilsyn, havde nydt en omhyggelig Opdragelse og var bleven optagen i Militairskolen. Denne havde han forladt for eet Aar siden som en ung haabefuld Officier fuld af Sundhed og Kraft. I Decbr. Md. f. A. maatte han afgaae til Krim for at tage Deel i dette Felttogets hæderlige Kamp. En Dag blev han bragt til Feltlazareth; han var bleven angreben af Feberen. Lægen var meget urolig over hans Tilstand, saavel som over at han ikke kunde forskaffe ham den fornødne Pleie. At sende den unge Mand til Constantinopel, vilde være at udsætte ham for den Fare at døe paa Overfarten; men at lade

ham forblive liggende i Teltet var lige saa farligt. — Da gjorde han et andet Forsøg. Jeg havde ladet bygge et lidet Capel af Træ ved Strandbredden. Lægen bad mig om at optage hans Syge i Gudshuus, og vi indrettede strax i mit Capel, ved Foden af Alteret, ved hvilket jeg hver Morgen læser den h. Messe, et Leie af Sivmætter forsynede med uldne Tepper. Vi lagde da Officieren ned der paa en lille Feltfeng, som jeg havde ladet komme over fra Constantinopel til eget Brug, og jeg paatog mig Omsorgen for ham. Jeg havde tidligere pleiet mange unge Mennesker, som vare angrebne af den samme Feber, og jeg vidste, at en nøiagtig Jagttagelse og Overholdelse af Lægens Forskrifter var en sikker Borg for Helbredelsen. Jeg lovede den Syge, at jeg selv skulde vaage hos ham og passe ham baade Dag og Nat. — Den første Dag syntes han noget forlegen i Henseende til denne sin nye Omgivelse. Men den følgende Morgen, da jeg bedende knælede ved Hovedenden af hans Seng og ventede paa, at han vilde gjøre Fordring paa min Tjeneste, støttede han sig med Armen paa sin Hovedpude og sagde til mig, idet han lagde sin anden Arm om min Hals: „D, De vil være min Fader? Det er første Gang, at jeg er syg. Og saa forladt og saa langt borte fra min Familie, føler jeg, at jeg trænger til Nogen, som jeg kan have Tillid til og af hvem jeg kan lade mig lede, som af mine egne Forældre.“ Jeg omarmede den stakkels Søn og lovede ham endnu engang ikke at ville forlade ham. Fra dette Dieblik af vilde han ikke mere tillade, at de Soldater, som vare anviste til min Tjeneste, pleiede ham, og naar jeg i nogen Tid maatte bortferne mig, blev han i den Grad utaalmodig, at man flere Gange maatte opsoge mig for at jeg kunde berolige ham. Otte Dage hengik paa denne Maade imellem Frygt og Haab. Men en Aften indtraadte hos den Syge synlige Symptomer paa Cholera. Jeg havde endnu ikke talt til ham om at han skulde forberede sig til Døden, da hans Tilstand udfordrede den største Sindsro. Men nu var der intet Dieblik at spille, og da jeg om hans Hals bemærkede den h. Jomfrues Scapulier, saa omarmede jeg ham og spurgte ham om han ikke ønskede at

faae Tilgivelse af Gud for sine Synder? — „D ja!“ svarede han, „det ønsker jeg meget. Men Skriftemaalet er et saa ophøiet Sakramente! Jeg er ikke forberedt nok til at modtage samme.“ Da forberedte jeg ham selv til denne hellige Handling. Jeg lod ham fremstige de Bønner, som han mest yndede og især den h. Bernhard's Memorare. — „Angrer De nu ogsaa at have fornærmet Gud?“ spurgte jeg. — „Jeg forstikker Dem om,“ svarede han „at det altid er skeet af Svaghed og uden modent Overlæg, og at jeg altid selv har gjort mig levende Bebrejdelser derover.“ Jeg gav ham Absolutionen og bestemte at meddele ham den sidste Salvelse den næste Morgen. Om Natten bade vi sammen, og vi underholdt os om Livet og Døden efter de kristelige Grundsætninger. — D, der gives ædle Følelser i vore unge Officiers Hjerter. Hensætte af den ungdommelige Lidenskabelighed vise de undertiden en vis Trods og Stolthed, de antage en vis vantro Mine, men der boer Udelmodighed i deres Hjertes Dybde! Man lade det første Dieblifs Opbrusen gaae over, og man vil da finde en skjult Skat i disse unge Menneskers Sjæl! — Lægerne anvendte Alt for at frelse ham fra Døden. De forrettede en simpel Sygevogters Tjeneste ved den unge Officers Seng. Men alle Forsøg og Anstrengelser for at redde ham, vare frugtesløse; Døden feirede over Konsten. I de to sidste Dage imødesaae han den uden at forsage. Jeg sporede intet Dieblif nogen Frygt hos ham, og da jeg bestemt spurgte ham om: Vil De leve eller døe, Alt efter som det er Guds Villie? Er De beredt til Alt? svarede han med Kraft: „Juldkomment!“ — Da han ikke mere kunde tale, havde han endnu sin fulde Bevidsthed. Jeg oplæste Bønnerne for de Døende høit for ham. Han foldede sine Hænder og forsøgte at vende Hovedet om imod mig. Endelig, da hans Dine allerede havde tabt deres Glands og vare blevne uimodtagelige for Lyset, greb jeg den Døendes Hænder, bøjede mig over ham og sagde ganske sagte: Jeg vil give Dem den sidste Absolution. Er De nu fattet paa at døe? — Han trykkede mine Hænder, nærmede sit Ansigt imod mit, men hans Læber forsøgte forgæves endnu at

fremføre noget Ord. Jeg gav ham Absolutionen — og han døde.

Den følgende Morgen mødte alle Officiererne fra hans Regiment i mit Capel, for at bevise ham den sidste Gæ. Ved Gravens Rand holdt Obersten i nogle faa, men græbende Ord, en Tale, som indeholdt mungen en heldbringende Lære for de Tilstedeværende. Soldaterne marscherede derpaa enkeltviis nær forbi Risten, hvorefter de affyrede en Salve over Graven. Efterat Graven var tilfæstet, plantedes et Kors, Haabets Tegn, paa samme.

De spørger mig, ærværdige Fæder, om alle Armeens Soldater og Officierer vise sig saaledes sinnede imod Religionen, som Nogle paastaae, og om det er sandt, at Alle bære den allerjal. Jomfrues Medaille o. s. v. Jeg troer, at det bedste Svar er: Alle, eller næsten Alle nære i deres Sjæl de ædle Følelser, som indpodeses Franskmændene i deres tidlige Barn-dom; Alle have Agtelse for Gud og Religionen. Dog tør man ikke vente, at visse Fordomme, som en gudforglemmende Videnskab har fremkaldt, at visse hemmelige Lidenskaber og en vis Ubøielighed saa pludseligt ere forsvundne og at det menneskelige Hjerter altid viser sig i sin oprindelige Reenhed og Skjønhed. Der gives vistnok Mennesker iblandt os, som kun lidet føle Trang til en Præst; der gives dem, som frygte en Samtale med en Præst som om det skulde forarsage dem Samvittighedsnaag; ja man finder endog Mange, som ubesindigen kunne spøge over hellige Gjenstande; men desuagtet er dog Fleertallet gjenmemtrængt af kristelige Følelser. Jeg maa gjentage, hvad jeg allerede sagde i Begyndelsen, nemlig at vi hos Alle finde en Samvittighedsfuldhed, som kun kan komme fra et naturligt religiøst Hjerter.

Naar De vil vide, hvorledes den Gæfrygt er beskaffen, som vore katholske Tropper vise den h. Jomfru, saa kan jeg svare Dem, at et meget stort Antal af dem vistnok bærer Guds Moders Medaille; Soldaterne bære den for detmeste om Halsen og ikke sjældent seer man Officierer at bære den hængende ved deres Guld-Uhrkæde. Nogle have anlagt denne Medaille ganske af egen Drift og af Overbevisning; andre have modtaget den af en Mo-

ders. en Egteskællers eller en Vens Hænder; Alle bevare den med Grefrygt. — „Aldrig i mit Liv har jeg baaret et saadant Tegn paa Fromhed,“ sagde nylig en hoi Officier, som i et Brev havde modtaget en Medaille af den h. Jomfru, „men denne Medaille er bleven mig tilsendt med saa hjertelige Ord og med saa indstændige Bønner, at jeg vil beholde den; den skal ledsage mig overalt.“ — Medens han sagde dette, lod han den bese af alle Officierer, som sadde ved Bordet, og Enhver talte, idet han betragtede den, om sin egen, som han enten havde modtaget af en barmhjertig Søster eller af sin Moder eller endog af selve Paven eller af en Cardinal under den romerske Expedition.

Saaledes er vor Stilling i Henseende til Religionen. Man maa hverken overdrive eller troe at finde Vidundere; den simple Sandhed er skønnere. Ja! vor Armee er kristelig; uden dette var den ingen fransk Armee. Iblandt dens Medlemmer gives der dem, som udøve heltmodig Dyd og Dpoffrelse; Andre ere ligesrem gode og dydige; et lille Antal vakler endnu under det 18. Aarhundredes daarlige Fordomme, men Alle elske og velsigne i Grunden deres Fædres Religion, denne katolske, apostolske og romerske Tro, som har udrevet Frankrig af Barbariet og hævet det saa høit.

Ker vel, ærværdige Fader, og bed uophørlig, at vi værdigen maa opfylde vort Kalds Pligter og med Held udbrede Christi Aand i den franske Armee. Ved ikke for vort Liv; hvad er Sundhed, naar man kun kan sige om os, hvad Herren sagde om den h. Paulus: „Denne er Mig et udvalgt Redskab for at forkynde Mit Navn iblandt Hedninger!“

A. de Damas,

af Jesu-Selskab, Feltpræst ved
den orientalske Armee.

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 13. April. De vil sandsynligviis allerede førend De modtager dette Brev, ad andre Veie have modtaget Efterretning om det

Uheld, som igaar Aftes satte Hs. Helligheds og hans Følges Liv i den største Fare. Smid- lertid skal jeg dog ikke undlade at fortælle Dem de nærmere Omstændigheder. For flere Maaneder siden havde man nemlig i Catacomberne, som fra Kirken St. Agnes strække sig i en viid Omkreds, opdaget den h. Martyr Alexander's Gravminde. Den h. Fader vilde besøge samme, og ledsaget af flere Cardinaler og Prælater begav han sig derhen igaar Formiddag. Efterat de vare stegne ned i Catacomberne og havde forrettet deres Andagt ved de h. Martyrers Grave, kjørte de tilbage til Kirken St. Agnes, for at spise til Middag i det ved Siden af samme liggende Huus. Efter Bordet begav den h. Fader sig ind i et andet rummeligt Værelse, hvor Propaganda-Collegiets Elever vilde bringe ham deres Hylдинг. Da nemlig den h. Alexanders Gravminde ligger under Bøndergøder, som tilhøre Propagandaen, saa benytte de dens unge Elever den passende Leilighed til at bevidne den h. Fader deres Grefrygt. De stode foran ham i Midten af Værelset, henimod 100 i Tallet, og foruden Pavens Huusprælater, Mons. Borromeo og Fyrst Hohenlohe, befandt sig i det samme Værelse ogsaa Fyrstkebiskoppen af Wien og Biskoppen af Verona, Cardinalerne Antonelli, Patrizi, Marini, di Andrea og Schwarzenberg, Generalerne for de franske og østerrigske Garnisoner i Rom og Ancona, samt flere andre geistlige og civile Herrer. Den h. Fader henvendte netop i alle disse Herrers Nærværelse nogle hjertelige Ord til Eleverne af Propagandacollegiet, da Gulbet begyndte at give efter, Bjælkerne brast og under et almindeligt Angestkrig styrkede hele Selskabet ned. Den h. Fader udbrod under Faldet i de Ord: Vergine immacolata, ajutateci! (o: Ubesmittede Jomfru, hjælp os!) Værelset var i Stuetagen, og under samme, under Jorden, en Slags Kjælder. I nogle Minuter befandt man sig i en pinlig Uvished, indtil den h. Fader selv hævdede sin Stemme, for at svare paa de ængstelige Spørgsmaal, at han ikke var saaret. Han var langsomt gleden ned paa en af det indstyrkede Gulvs Hovedbjælker, og en over ham faldende Stol beskyttede ham mod det efterfølgende Gruus. Men da Værelset, som desuden kun var lidet oplyst, blev aldeles formørket ved en tyk Støvsky, saa varede det nogen Tid, forinden Paven ved Hjælp af de allerede udenfra indtrængende Personer kunde reise sig og komme ud i det Frie. Og virkelig var han ogsaa ganske usaaaret. Dog, som man nok kunde tænke, vare ikke Alle saa heldige. Den franske General blev i en bevidstløs Tilstand dragen frem af Gruset; dog er ogsaa han uden Livsfare. Af Prælaterne have Cardinal Marini og Mons. Barnabó,

Secretair ved Propagandaen, lidt mest; men Propagandaens Elever have lidt endnu mere end de. Fire af disse ere haardt saarede, dog forsiktrer man idag, at ogsaa de ere endnu uden Livsfare. — Efterat saaledes de Fleste, som Uheldet ramte, velbeholdne vare samlede i den mellem Huset og Kirken liggende Gaard, førte den h. Fader dem ind i Kirken, for i Forening med dem at bede den Ambrosianske Lov- og Takkefang, Te Deum, hvorefter Biskop, Mons. Tizzani meddeelte Betsignelsen med det allerhelligste Sakramente. — Man frygtede naturligvis for, at et saadant Uheld ogsaa uden ydre Contusioner kunde have havt en skadelig Indflydelse paa den h. Faders Sundhed; men Hs. Hellighed befinder sig ogsaa idag ganske vel. — Til Taksigelse for den h. Faders Redning og Opholdelse foranstalter det romerske Senat en hoitidelig tre Dages Andagt i Kirken St. Maria in Aracoeli; hvilken Andagt begynder den 16de. — Naar man lægger videre Mærke til de nærmere Omstændigheder ved dette Uheld, saa kan man ikke misfjende, at en høiere Haand har naadigt forebygget de værste Følger. Idet nemlig Bærelsets Gulv styrte ned, hændtes det just saaledes, at der i Kjælderens, netop under selve den gjenembrudte Bjælke stod et Bord, paa hvilket Bjælkens ene Ende kom til at hvile; uden denne Hindring vilde Bjælken lettelig have kunnet løses aldeles ud af Muren og revet denne med omkuld. Endvidere stode Hestene for den adelige Garde i denne Kjælder, og vare først nogle Minuter for Redstyrningen førte ud derfra; man kan jo nok tænke sig, hvormeget disse Dyr vilde have forøget Forvirringen! Heldigvis var eiheller selve den adelige Garde i Bærelset; deres Waaben vilde da ogsaa have kunnet arette stor Ulykke; og endelig befandt en betydelig Deel af de 150 Personer af hele Følget sig udenfor Bærelset, hvorved ogsaa Faren blev mindre stor. —

Efterat man igaar strax pr. Telegraph har underrettet Keiserne af Østerrig og Frankrig om det Foresaldne, have begge Majestæter ogsaa allerede idag, d. 13. April, ligeledes ved Telegraph ladet overbringe Hs. Hellighed deres lykønskninger til Allerhøjstsammes vidunderlige Redning. — Deraf see vi, hvor megen Marsag den katolske Verden har til i hjertelig og glad Taksigelseshøn at opløste Haand og Hjerte til Himmelen for at lovpriise Herren, Som paa en saa vidunderlig Maade har værnet om sin synlige Stedfortræders Hoved og om de omkring ham Forsamlede!

London. Efter engelske Blade ere følgende protestantiske Geistlige vendte tilbage til den katolske Kirke i Løbet af f. A., nemlig: G. J. Hill i Trinity-College, Rector i

Salford; Morton, Curatgeistlig; W. H. Scott, senest Medlem af Brasenose-College i Oxford; J. Hamilton, Curatus ved den saak. Christkirke i London; T. M. Pope i Cambridge; B. H. Religom; R. J. Wilberforce, tidligere Medlem af Dried-College i Oxford, Erkediacon, Universitetsprædikanter o. s. v.; Grev Cas. de la Feld af Trinity-College i Dublin, Rector i Torrington i Sussex, og endelig M. P. Houghton, Curatus i Aston i Birmingham.

Frankrig. Hs. Hellighed Pave Pius IX. har under 24. Dec. f. A. udstedt et Brev til Gunst for Foreningen til Søndagens Helligholdelse, der har dannet sig i Paris og udbredt sig over mange andre Stæder i Frankrig. Foreningens Medlemmer, hvis Bestræbelser have vundet Pavens udeelte Bifald, ere ogsaa bevilgede mange Afslad.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag, den 6. Mai. — 4. Søndag efter Paaske (Cantate). — Dagens Epistel: Jac. 1, 17—21. — Evangel.: Joh. 16, 5—15. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Svimeesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Dansk. —

Hver Sogne dag om Form. Kl. 6, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det hvi. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøve Alt og behold det Gode!

1. Theßfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 19.

Søndagen den 13de Mai.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler **C. A. Blaukensteiner**, st. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglaer; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoire. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Den hellige Theresia,

Jomfru og Stifterinde af de barfodede
Carmeliterinders Orden.

(Fortsat.)

Da nu Theresia faae, at hun allerede var lam i sin Ungdomsalder og ikke mere kunde haabe nogen Redning af Lægerne, anraabte hun den guddommelige Hjælp med fornyet Inderlighed. Hun lod frembære det h. Messesoffer, paakaldte Helgenerne, især den h. Joseph, til hvem hun stedse nærede en særdeles Andagt, fordi hun havde valgt ham til sin Skytshelgen og kraftigste Forbeder i alle Angliger. Hun opbød Alt, hvad der stod i hendes Magt, for at hans Festsdag stedse kunde fejres med den største Høitidelighed. Men omendkjøndt hun gjorde dette i en meget god og ædel Hensigt, saa erklærer hun alligevel, at hun ogsaa heri handlede meget ufuldkommen, fordi Forsængeligheden havde større Andeel deri, end hiin sande Fromhedens Aand, som er simpel og ganske boer i det Indre. „Jeg var,“ sagde hun, „saa ufuldkommen, at jeg altid blandede det Gode, som Herren ind-

gav mig at gjøre, med store Strøbeligheder.“ — Saalænge hun oppebiede Virkningerne af sin Bøn, bar hun imidlertid alle sine Lidelser med Taalmodighed. Den Tanke bragte hende især megen Trøst, at det var langt fordeelagtigere for hende, fremdeles at være syg, saafremt hendes Helbredelse skulde være Marsag til hendes Fordærvelse. Men ikke desto mindre troede hun dog, at hun vilde kunne tjene Herren bedre, naar hun var helbredet; men ogsaa heri har hun, som hun selv bemærker, bedraget og stuffet sig meget, fordi Intet er os gavnligere, end ganske at hengive os i Guds Villie og Styrelse, Som, langt bedre end vi, veed, hvad der tjener til vort Bedste. Endelig efter tre Aars Forløb, som hun tilbragte under Forventning og Lidelser, erholdt hun saatemmelig sin Sundhed igjen.

De Egenskaber, som udmærkede Theresia's Aand og Hjerte, og som før hendes Sygdom gjorde hende saa elskværdig, straalende da i ny Glans efter hendes Helbredelse. Enhver maatte holde af hende paa Grund af hendes blide Character og modne Dommeffraft, og da hun af Naturen var meget selsom, kunde hun ikke modstaae den Baatrængenhed, hvormed man kom for at see og høre hende. „Jeg blev,“ sagde hun, „indviklet i nye Farer, saa at min Sjæl, idet den fløi fra en Fornøielse til en anden og fra en

Forfængelighed til en anden, hjemfaldt en overordenlig Adspredelse. Jeg voxede ikke mere at nærme mig min Gud med den forrige Fortrolighed i Bønnen, og i samme Forhold, som mine Synder tiltog, følte jeg, at min Kjærlighed til Dyden aftog."

Omendskjændt Carmeliterinderne iøvrigt ført et meget regelmæssigt Ordensliv, overholdt de dog, som vi allerede ovenfor have bemærket, ingen streng Clausur, og der herskede iblandt dem en noget for stor Frihed med Hensyn til de Besøg, som de modtog af fremmede Personer. Theresia fulgte lidt efter lidt sine Medsøstres Exempel! hun vænnede sig til disse Adspredelser, som i Begyndelsen ikke forekom hende farlige, og hun smigrede sig med, at denne behagelige Tidssfordriv ligesaa lidt vilde skade hende, som de øvrige Nonner, som hun saae at være meget punktligt i Udvølsen af deres andre Pligter. „Men jeg tænkte ikke paa," sagde hun, „at de vare mindre udsatte for Fare, fordi de vare meget bedre end jeg; jeg siger, at de vare udsatte for mindre Farer, fordi jeg er overbeviist om, at det altid har nogen Betydning for Enhver, selv om det kun blev ved den blotte Tidsspil de." — Uformærkt kom hun saa vidt, at hun undlod Bønnen, under Paaskud af Dmnyghed, fordi hun ikke anstaae sig for værdig nok til at forrette en saa hellig Øvelse. Da hun forøvrigt anstaae sig for usuldfommere end de Øvrige, saa kunde hun let overtale sig til at troe, at hun kun behøvede at holde sig til den ved Klosterreglerne foreskrevne mundtlige Bøn, hvorved hun hjemfaldt i en Lunkenhed, for hvilken hun frygtede at skulle bukke under. Iblandt de fremmede Personer, som besøgte hende, følte hun især Venstabs for Gen. Da de en Dag underholdt sig med hinanden, aabnede Gud hendes Dine, for at gjøre hende opmærksom paa den hende truende Fare. „Jesus," sagde hun, „viste Sig for mig med et straffende Alvor, og gav mig at forstaae, hvad der mishagede Ham ved dette Venstabs. Jeg saae Ham kun med Sjælens Die, dog tydeligere, end om jeg havde skuet Ham med mine legemlige Dine; og omendskjændt det er over ser og tyve Aar siden, dette er mødt mig, saa var Indtrykket dog saa dybt, at jeg endnu erindrer mig det som en nærværende Sag; den Uro og Skræk, som

derved opstod i min Sjæl, var saa stor, at jeg fra det Dieblif ikke mere vilde see hiin Person." — Men Theresia kom sig snart af sin Frygt og havde tilsidst faaet sig selv til at troe, at det Skete kun havde været en Skuffelse af hendes Indbildningskraft eller et Gjeglerie af den Onde, og det i den Grad, at hun, uagtet den indre Stemme, som sagde hende, at hun for stedse skulde slye denne Person, gav efter for Lysten til at fornye dette Venstabs, saavel som for den Indbildning, at dette Venstabs ikke alene ikke kunde skade hendes gode Navn, men at det var særdeles ærefuldt for hende. Men ikke saaledes tænkte en hellig Klosterdame af hendes Familie, som allerede for længe siden havde aflagt Klosterloftet. Denne gav hende undertiden gode Raad, men Theresia fulgte dem ikke. „Jeg anseer dette," siger hun, „for at vise Guds uendelige Godhed og min Ondskab, som gjorde mig værdig til Helvede formedelst min Utaknemmelighed, samt ogsaa for ved dette mit Exempel at advare alle de Klosterdamer, som nogenstunde maatte komme til at læse dette, for at de ikke skulle forfalde til samme Feil. Jeg besværges dem i Herrens Navn at undgaae alle slike Underholdninger."

Omendskjændt Theresia, saa at sige, havde opgivet den betragtede Bøn, saa var hun dog ikke mindre overbeviist om sammes store Nytte; og da hun elskede sin Fader saare høit, saa søgte hun paa alle Maader ogsaa at indgyde ham Forkjærlighed for den. Hun laante ham Bøger, som kunde give ham Dp-lyshning derom; hun stod ham bi med sine Raad, og i fem eller sex Aar gjorde han saa store Fremskridt, at hans Datter ikke kunde blive træt af at takke Gud derfor. Dette bidrog ikke heller lidet til at lindre hans Smerter i hans Livs Aften, hvilke han bar med fuldkommen Hengivenhed i Guds Villie. „Han besøgte mig oftere," siger Theresia, „for at trøste sig i andægtige Samtaler med mig; men jeg kunde ikke undlade at gjøre ham vred: thi han saae, at jeg altid var den Samme som forhen, omendskjændt jeg dengang var saa adspredt, at jeg ikke mere holdt mine sædvanlige Betragtninger. I denne Tilstand forblev jeg over et Aar, i den forfængelige Indbildning, at jeg derved øvede større Dmnyghed;

men det var den største Fristelse, som jeg nogenstunde har havt, og den vilde have været til min fuldstændige Fordærvelse, havde den vedvaret endnu længere. Jeg tilstod derfor for min Fader, at jeg havde ophørt med Bønnen; imidlertid betroede jeg ham ikke den saunde Grund, men foregav min Sygelighed som Paaskud . . . Men selv denne burde ikke have afholdt mig derfra, da man ikke behøver legemlige Kræfter til at bede; Kjærligheden alene er tilstrækkelig; og naar man kun har en oprigtig Villie, og ikke vil lade Modet synke, saa giver Gud os stedse Midler til at vi kunne beffæstige os med Bønnen paa en gavnlig Maade . . . Men min Fader elskede mig saa høit, og nærede saa god Mening om mig, at han ikke tvivlede om Sandheden af hvad jeg fortalte ham, og beklagede mig høilig. Da han allerede havde svunget sig op til en stor Grad af kristelig Fuldkommenhed, saa opholdt han sig ikke mere saa længe hos mig, idet han sagde, at det var spildt Tid. Men jeg, som dog bortvødlede saamange Dieblikke til Udspreddelser, havde ikke en saa om Samvittighed."

Theresia var fire og tyve Aar gammel, da hun mistede sin Fader. Ved den første Efterretning om hans Sygdom, ilede hun hen til ham, for i Nærheden bedre at kunne sørge for hans Helbredelse: men al hendes Omfarg var forgjæves; den gode Fader døde efter nogle Dage de Reisfærdiges Død og blev smertelig begravt af alle sine Børn. Meget heftige Lidelser udpressede ham i Begyndelsen Klager, men da Theresia havde erindret ham om hans særdeles Andagt til den korsfæstede Frelser, horte man ham ikke mere hverken at sukke eller at klage. Han hensov i en uforstyrret Sjalero, som er den sædvanlige Følge af en prøvet Fromhed og Guds frygt. Theresia, som med dyb Rørelse beskriver det sidste Farvel, han sagde sine Børn, idet han forsikrede dem om, at han vilde anraabe Guds Barmhertighed for dem og nedbede dem Maade til Udholdenhed i Hans hellige Tjeneste, tilføier da endnu, at han med taarefyldte Dine udtrykte sin Beklagelse over, ikke med større Trost at have tjent en saa god Herre! „Men jeg veed ikke," vedbliver hun, „hvorfors jeg har sagt alt dette, naar det ikke skulde

være til desto større Skam for mine Bildfarelser, fordi jeg, efterat have været Vidne til en saadan Død og et saadant Liv, burde have tænkt paa at være strengere i Henseende til min Livsvandel, for dog idetmindste at ligne min saa gode Fader i Noget." — Idetmindste havde hun deraf den Gavn, at hun blev beffendt med en gudfrygtig Ordensmand af den h. Benedictus' Orden, der havde været hendes Faders Skriftefader i hans sidste Aar. Det var nemlig Pater Vincenz Bavyon. Den Oplysning, som han selv havde erhvervet sig paa det aandelige Livs Veie, erhvervede ham snart den h. Theresia's hele Tillid; hun tilkjendegav ham sin Tilstand, og saaledes blev denne gode Ordensmand det Hovedredskab, hvoraf Gud betjente sig, for atter at føre hende tilbage til den betragtede Bøns Dvelse. „Jeg begyndte," siger hun, „atter disse hellige Dvelse, og fra det Dieblik af har jeg aldrig mere forsømt dem; men jeg undskyede alligevel endnu ikke de forskjellige Leiligheder, som kunde være blevne saa skadelige for mig; og paa denne Maade førte jeg et meget møisommeligt Liv, idet Betragtningen tydeligt lod mig erkjende mine mange Feiltrin. Paa den ene Side kaldte Gud mig til sig, paa den anden Side drog Verden mig til sig. Jeg følte mig greben af Attraa efter himmelske Goder, men Verdens Goder holdt mig fængslet; og gierne havde jeg villet forene tvende saa modsatte Ting, — det aandelige Livs Sodme og de verdslige Fornøielser, — med hinanden. Denne indvortes Kamp og Splid foraarsagede mig store Lidelser i mine Bønner, fordi jeg stedse forrettede samme indesluttet i mig selv, og ikke kunde samle min Aand uden tillige at tænke paa tusinde forsængelige Ting. Jeg tilbragte flere Aar i denne pinlige Tilstand, og det forundrer mig endnu altid, hvorledes jeg kunde udholde samme, uden at nødes til den Beslutning, enten at aflægge denne Feil eller for stedse at frasige mig Bønnen. Men det kom ikke mere an paa mig selv at opgive denne hellige Dvelse, fordi jeg blev opretholdt af Hans almægtige Haand, Som beredede mig endnu større Gunstbeviisninger."

Men Mindet om saa mange Belgjerninger bedrøvede hendes Hjerte. Nye Naadesbeviisninger kunde hun ikke mere taale, efterat hun

havde gjort sig uærdig til de første; dette var, efter hendes egen Tilstaaelse, et Slags Martyrdom for hende. Hun græd bitterligen derover og følte en hellig Uvillie mod sig selv, fordi hun, uagtet Himmelens mange Gønstbeviiisninger og sine gjentagne gode Forsætter, alligevel var udsat for at falde ved ethvert Skridt. „Hvormeget er en Sjæl at beklage,“ udraaber hun, „som befinder sig midt iblandt saa mange Farer! Det forekommer mig, at jeg, naar Noget, til hvem jeg kunde have meddeelt alle mine Wiinsler, havde staaet mig bi, vilde være bleven bevaret for at falde tilbage til mine gamle Feil, og det allerede ved den blotte Skam, saaledes at have et Bidne til min Svaghed; men Frygten for at fornærme Gud formaaede ikke at holde mig tilbage. Derfor vil jeg raade alle dem, som indvie sig til den betragtede Bøn, til især i Begyndelsen at vælge sig Raadgivere, som selv ere hengivne til samme Slags Øvelser. Dette er af største Vigtighed, om de end ikke skulde høste anden Nytte deraf, end at understøtte hverandre gjensidig ved deres Bønner . . . Man er nu engang saa svag og seendragtig i Alt, hvad der angaaer Guds Tjeneste, at de, som føle en Trang til at indvie sig til samme, gjensidig maae række hverandre Haanden, for desto sikrere at stride frem paa Dydens Bane.“

I Begyndelsen af det ottende Hovedafsnit af sin Levnetsbeskrivelse omtaler hun endnu engang denne Uafneemmelighed imod Gud. Hun beklager deri, at hun ikke kunde faae Tilladelse til, enkeltviis at anføre alle de Synder, som hun af Efterladenhed havde begaaet i den betragtede Bøn, og sin Sjæls Kummer beskriver hun med nye Træk. „Jeg tilbragte,“ siger hun, „næsten tyve Aar paa dette af idelige Storme oprørte Hav; mine Feiltrin vare store og jeg reiste mig kun halvt op, og faldt strax igjen . . . Jeg kjendte hverken de Sødheder, som man smager i Herrens Tjeneste, eller den Glæde, som man finder i Verden. Naar jeg tænkte paa disse Fornoielser, angstedes min Sjæl ved Tanken om mine Forpligtelser imod Gud, og naar jeg i Bønnen omgikkes Gud, bestormede alle disse jordiske Tilsviigeligheder mig atter. Jeg maatte kæmpe en saa mojsommelig Kamp, at jeg endnu denne Dag i Dag ikke kan begribe,

hvorledes jeg ikke — jeg vil ikke sige i disse tyve Aar, men kun i en Maaned — maatte bukke under i samme.“ — Hun tilstaaer forresten, at hun i disse tyve Aar har tilbragt flere Maaneder, og engang endog et halvt Aar i stor Iver og Sindsro, og tilføier endnu, at hun maa gjøre denne Tilstaaelse af Kjærlighed til Sandheden, men at hun isvrigt kun har bevaret faa Erindringer om hine salige Dage: hvoraf hun drager den Slutning, at de i Sammenligning med de øvrige maae have været meget ubetydelige. Imidlertid indviede hun steds en betydelig Tid til den betragtede Bøn, med mindre hun var syg eller meget beskæftiget. Men hun tilføier desuden, at hun netop under disse Sygdomme har staaet sig bedst med Gud, og tænkt mere paa at bevæge Andre til ogsaa ganske uforbeholdent at hengive sig til Gud. Denne Formaning gjentog hun meget ofte, og bønfuldt Gud om, at Han vilde røre deres Hjerter.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Tyskland. Den h. Fader har igjennem den apostoliske Nuntius i München, Monsig. de Luca, ladet den derværende katolske Svendeforening tilstille et Bidrag af 250 fl., samt tilkjendegivet Sammes Forstanderskab sin inderlige Glæde over denne Forenings Bestaaen.

Baden. Stand. Kirketidendes Læsere erindre vel endnu, at vi i Nr. 29 s. A. i vor Artikel om Kirkestriden i Baden ogsaa berettede om tvende Katholiker, som vare blevene excommunicerede fra Kirken af Erkebiskoppen af Freiburg. Følgende Beretning fra Mannheim i Baden maa nu give dem noget Begreb om, hvor velfortjent denne kirkelige Straf har været for disse to nettede Katholiker, men vore Læsere ville deraf ogsaa tillige see, hvor forblindet det lidenskabelige Had til Kirken gjør den storhertugelige Regjering i Baden, da denne ikke gjør sig nogen Betænkning af at lade en Meeneder forblive i sit Embede, — fordi han hører til Kirkens Modstander!

„Mannheim, 8. Marts. Følgende Prome-

moriam, betræffende Borgemeister Steinam, der forovrigt endnu er i Tjenesten, er indløbet hertil:

Til den høie storhertugelige Baden'ske Regjering i Nedre-Rhinfredsen! Underdanigst Indberetning fra undertegnede Medlemmer af Menighedsraadet i Tauberbischofsheims Birk, samt deres Bøn og Andragende til det storhertugelige Amt Tauberbischofsheim, angaaende sammes Bestyrelse. Ifølge vort underdanigste Promemoria af 8. d. M. og i Henhold til samme, ansee vi det for vor Pligt, at give Høisamme underdanigst Beretning om det Skridt, til hvilket vi ved de stedsfundne beklæggelige Omstændigheder have seet os nødsagede, og hvilket bestaaer i følgende Beretning, som vi have indgivet til det storhertugelige Amt: „Efterat Borgemeister Steinam var bleven anklaget for Meened og Anklagen i alle væsentlige Punkter bevii sliggjort, turde vi have ventet, at han frivilligen havde frattraadt Borgermesterembedet, eller at han i ethvert Tilfælde var bleven suspenderet fra samme. Ingen af Delene er sket hidtil. — Steinam trodser den offentlige Stemme og opfører sig imod os, hans Colleger, med en saa udfordrende Hensynsløshed, at vi have fast besluttet ikke længere at lægge Vaand paa vore ved Omgangen med denne Mand haardt faarede Følelser. Vi vilde ansee os skyldige i at medvirke til en for vor Menighed dybt nedværdigende offentlig Forargelse, — dersom vi ikke vilde afbryde al Forretningsforhold til ham. Vi kunne derfor ikke andet, end herved erklære, at vi, saalænge den anklagede Steinam bliver taalt som Borgermester, see os nødsagede til at nedlægge, og nedlægge herved vort Embede som Medlemmer af Menighedsraadet.“ Den høie Regjering vil af dette Promemoria, resp. nærværende Erklæring, naadigt erkjende Motiverne til dette vort Skridt. Underdanigst: Helby, Schmidt, Weiman. Tauberbischofsheim, 22. Febr. 1855.“

Wien. Friherre v. Prokesch-Osten havde til en from Grindring opbevaret Resten af det Vand af Jordansfloden, som var bleven indviet i Nazareth, og hvormed Keiser Franz Joseph var bleven døbt. Han lod det nu ved Frankfurter Sognepræsten, Hr. P. Beda Weber, komme i et passende Kar, og betroede Hr. Alex. Ridder Bethmann, at overbringe samme til Wien, hvor det overrættedes Erkehertuginde Sophie og er bleven anvendt ved den nyfødte østerrigiske Prindsesses Daab.

England. Det italienske Blad Armonia giver følgende Oversigt over den katolske Geistlighed i Kongeriget Storbritannien: I England tæller man 1 Erkebiskop, 12 Biskopper og henved 990 Præster af Verdens-

og Ordensgeistligheden; iblandt disse Præster findes sig henved 100 Benedictinere; endvidere er der 17 Munkeklostre, 85 Nonneklostre og 697 Kirker og Capeller. — I Skotland findes 3 apostoliske Vicarer, 134 Præster, 5 Klostre, 1 Gymnasium og 141 Kirker og Capeller. — I Irland findes 4 Erkebiskopper, 31 Biskopper, 2804 Verdenspræster, 66 Klostre, 133 Nonneklostre, 29 Gymnasier og Seminarier, og en katolsk Befolkning af 7 Millioner Sjæle. — I de engelske Colonier og Besiddelser gives der 50 Biskopper, hvoriblandt nogle Coadjutorer. — De Geistliges Antal i Irland staaer ikke i noget passende Forhold til de Troendes Antal; der burde være tre gange saamange Præster, for at varetage Sjælesorgen som det bør sig. I England er der forholdsvis flere Præster; men ogsaa der vilde vistnok udfordres det dobbelte Antal, for paa tilbørlig Maade at kunne sørge for de Troende og sørge Omvendelserne til den katolske Kirke. Desværre har Præsternes Antal ikke formeret sig i de sidste Aar; de nyindviede Præster udfylde knapt de ved Dødsfald foraarlagte Vacancer. Men Kirkerne og Capellernes Antal har tiltaget betydeligt. Henimod 40 nye Kirker ere blevne indviede; af disse Kirker have fem hoimodige Belgjørerere hver for sig ladet bygge een. Flere Kirker, hvoriblandt Domkirkerne i Newport og Shrewsbury, ere under Bygning. Den Sidste opbygges alene paa Lord Shrewsbury's Betøstning. — Omvendelserne til den katolske Kirke, især iblandt de dannede Klasser, tiltage. To v anglicanske Geistlige have nedlagt deres Embeder for at vende tilbage til den katolske Kirke. Foruden Wilberforce, maa vi endnu fremhæve to anglicanske Geistlige, som studerede i Oxford, nemlig een, som beklædte et Lærerembede i Cambridge, og een af en meget fornem Familie. Ligeledes ere mange anseete Rægfolk vendte tilbage til den katolske Kirke; iblandt 34 af dem tæller man 3 Lords. — Af de katolske Kirker i England fortjene tre særlig at bemærkes: 1) Det sardiniske Capel, det ældste, som siden Reformationen blev bygget i London. Den sardiniske Regjering bestemte det i Aaret 1648 for den katolske Gudstjeneste; det er indviet til den h. Biskop Anselmus' Minde; 2) Kirken i Southwark i London; den er netop bygget paa samme Sted, hvor den fanatiske Lord Gordon i Aaret 1780 samlede en Hob af 50,000 Mand, for at plyndre og sætte Ild paa de katolske Capeller, fordi Katholikerne havde ansøgt Parlamentet om lige Rettigheder med de øvrige Borgere; 3) Kirken i Hazelwood-Hall Ledcaster, hvor allerede 1286 den katolske Gudstjeneste blev fejret. Den kom aldrig i Hænderne paa Pro-

testanterne og er maaffee den eneste Kirke i England, hvor der aldrig har været holdt nogen anden Gudstjeneste.

— I nogle Aar have Fædre af Redemptoristernes Orden virket i Kongeriget Storbritanien og allerede holdt mange Folke-Missioner med største Held; men endnu er ingen af disse Missioner bleven kronet med et saa vidunderligt Held, som den, der holdtes i London i Januar Maaned. D. 6. Jan. blev denne Mission aabnet i de to katolske Sognecapeller i Jomfruernes og Handelsgaden. Ti Fædre under Ledelse af Hoiærv. Pater Bernard, Forstander for Redemptoristernes Kloster i Limerick i Irland, udførte dette apostoliske Arbejde med den mest glødende Iver. Ser af disse Paters virkede i Hovedcapellet og fire i det andet Capel. Missionen holdtes hver Dag i begge Capellerne; de varede i 3 Uger. Lige fra Begyndelsen af kunde man, at domme efter Folks Tilstrømmen til Prædikene, gjøre den Slutning, at Missionen vilde bringe rigelige Frugter. I de sidste 14 Dage kunde Capellerne neppe rumme den Mængde Tilhørere, som trængte sig frem om Sandhedens Prædikestol. Prædikenerne om Balget af en Stand og om de enkelte Stænders Pligter havde især et glimrende Udfald. I den Tid Missionen varede, traadte 28 Borne tilbage til den katolske Kirke. Mange endnu udbøbte Børn modtage Gjenfødselsens h. Sakramente. En stor Mængde Personer af enhver Alder og Stand yttrede en levende Attraa efter at afsværge Bildfarelsen og at udsone sig med Kirken. De bleve henviste til Sognepræsterne ved begge Capellerne, for først at modtage den fornødne Undervisning. I samfulde 20 Dage vare Missionairerne fra Morgen til Aften, ja selv om Natten bestjæftigede i Skriftestolene. Desværre var de skriftehørende Præsters Antal langt fra ikke tilstrækkeligt til at kunne tilfredsstille alle de Troende, som trængte sig til Skriftestolene. Frygten for muligen ikke at kunne komme til Missionairerne, holdt Mange hele Dage tilbage i Kirken, men desuagtet kunde Mange ikke komme til Skrifte. Antallet paa Communionerne beløb sig til omtrent 11,000. Hvo som fjender de saa befolkede Dvarterer i London og den store Glendighed, som hersker der iblandt de Fattige, kan gjøre sig en Forestilling om disse Fattiges aandelige og sædelige Fornødenheder, han vil ogsaa kunne beskrive den store Fordeel, som disse forladte Classer af Samfundet maatte drage af dette Kjærlighedsværk. Her kunde man i al Sandhed sige: Evangeliet forkyndes for de Fattige! Hvilke Omvendelser bevirkedes ikke i saa Dage! Man bemærker allerede, at Fromhedens og Andægtighedens Aand har fæstet dybe Rodder i alle Hjærter. Paa den Dag,

da P. Petherine prædikede om den Andagt til Jesu Christi Lidelse, som kaldes Korsve i, jaavel som om Morgenen paa Missionens sidste Dag, da en høitidelig Sjælemesse feiredes for de Afdøde, bestræbte Alle sig for at tage Deel deri og vare overordentlig rørte. Rørelsen hos dette godmodige Folk viste sig paa en betegnende Maade derved, at det uagtet sin store Fattigdom vilde offre en stor Mængde Borlys og Blomster. Paa den sidste Dag, som var en Søndag, kunde Capellet ikke rumme alle dem, som vilde bivaane Slutningsprædikenen; man bestemte derfor, at samme skulde holdes om Eftermiddagen for Fruentimmerne og om Aftenen for Mændene. Det var et rørende Syn at see, hvorledes den tætte Mæsse af Tilhørere, dybt rystede i Sjælens Indre, udbrød i Taarer, fordi de ikke kunde beherske deres dybe Smerter over Missionairernes nærførestaaende Afreise. — De fattige Børn bleve heller ikke forglemte ved Missionen. Hver Dag læste en Pater en hellig Messe for dem og holdt efter samme en for deres Alder passende Undervisning; om Aftenen forsamlede man de ulykkeligste af dem, som om Dagen vare blevne forhindrede ved Arbejde, i den store Sognefole, forat ogsaa disse kunde faae Andeel i den aandelige Manna. Paa den sidste Dag modtog alle disse Børn, hvis Antal beløb sig til over 1000, den h. Communion. — Dette er nu kun en let hentastet Skitse af de overordentlig rigelige Frugter, som denne mærkværdige Folkemission har frembragt. Alle de Katholiker, som have deeltaget i samme, ere gjennemtrængte af en levende Taknemmelighed imod Missionairerne. Den hoiærv. Sognepræst Kelly, som deler sine Sognebørns Agtelse og Kjærlighed for Missionairerne, har allerede atter udbedt sig en Fornyelse af Missionen, saasnart den nye Kirke, hvis Bygning har god Fremgang, er ganske fuldendt. Denne første Mission var neppe endt, førend Redemptoristerne allerede begyndte en anden lignende Mission i Clapham, en af Londons Forstæder. Vi ville haabe, at den vil frembringe ligesaa heldbringende Frugter; thi en Mission er et Guds Værk og Gud velsigner stedse Sit Værk!

Frankrig. I Staden Arles have Capucinerne nylig holdt en Folke-Mission, som varede i sex Uger. Skriftestolene vare formelig beleirede i denne Tid. Paa een Søndag var der almindelig Communion for Fruentimmerne. Den følgende Søndag annammede 1500 Mandspersoner, som vare forsamlede i den gamle, til den h. Trophimus' Minde indviede Kirke, den h. Communion af Erkebiskoppen af Arles, som ogsaa prædikede flere Gange under Missionen. Til sidst foranstaltedes en Procession, i hvilken alle Indvaanerne i Arles og

en Mængde fra Landet tilstrømmende Folk, toge Deel, saavel som alle geistlige Civil- og Militair-Authoriteter, Conferentsen for den h. Vincenz af Paula's Conferents, den h. Franz Xaverins' Forening og de Bodfærdiges og Skolebrødrenes Broderskaber. 336 unge Mennesker, deelte i 4 Sectioner, bare det store Missionsforsø paa deres Skuldre til det Sted, hvor det skulde oprejses. Der holdt P. Laurent, Provincial for Capucinerne i Frankrig, en Prædiken; paa hans sidste Ord svarede hele det forsamlede Folk gjentagende med de Ord: „Leve Korset!“ Medens denne Mission varede, høitideligholdtes i Staden Arles ogsaa en sær egen Festsjætning for Forkyndelsen af Troessætningen om den ubesmittede Udfangelse.

Fra den franske Grændse. For kort siden besøgte Dominicanernes General og den berømte Prædikant, Pater Lacordaire, Staden Toulouse, og underhandlede med Magistraten der om den forhenværende Dominicanerkirkens Tilbagegivelse til Ordenen, som tilbyder sig at overtage samtlige Restaurationsomkostninger. Der er saaledes grundet Haab om, at et af Frankrigs herligste og historisk mærkværdigste Mindesmærker vil blive gjengivet den katolske Clerus. — I Diocezet Poitiers blev en i Revolutionen 1789 ødelagt Sognekirke indviet paany. Det saa længe i religiøs Henseende forsømte Folk blev ved en Folke-mission forberedt paa Biskoppens Ankomst og modtog Apostelens Eftersølger som i Triumph. Ved denne Leilighed annammede 24 Ddinger den første h. Communion; 16 Egteskaber bleve revaliderede, og 16 Protestanter aflagde den katolske Troessbekjendelse. Man maa inderlig glæde sig over, at det nu bliver bedre i Frankrig. Uægtelig begynder en religiøs Aand at røre sig i den store Mæsse af Folket, som hidindtil har været fremmed for al Religion. Af denne religiøse Bevægelse afhænger Frankrigs Gjenfødsel og Kirkens Frihed. Meget glædelig er derhos den Jagttagelse, at ogsaa den ærværdige Capucinerorden atter faaer Fodfæste paa alle Steder i Frankrig. Folket elsker denne Orden og trænger sig til de fattige og ydmyge Munkes Prædikestole. Der var en Tid, da selv den kirkeligstindede Frankmand ikke kunde taale Synet af en Tiggermunk eller faae med Uvillie paa ham. Det var under Louis Philip's Regjering. Dengang var en kristelig Gjenfødsel endnu langt borte trods mangt et glimrende Phæno-men i den religiøse Verden. Communismen er bleven en fortræffelig Læremester for de pengestolte Classer i Frankrig, og den fattige Tiggermunk er i vore Dage ikke blot et interressant Syn, men, ligesom han paa den ene Side lettere end enhver anden Præst finder Adgang til det egentlige Folks Hjertter,

saaledes betragte de velhavende Classer paa den anden Side gjerne hans Gjenoptræden, som en Garanti for deres egen Sikkerhed!

Italien. Marquien af Brignole Sale, tidligere sardinisk Gesandt i Paris og Wien, har for nogen Tid siden stiftet et Seminarium for udenlandske Missioner i sin Fædreneby Genua, hvilken Anstalt man kan betragte som en Hjelpeanstalt for Propaganda-collegiet i Rom. I denne Anstalt skal der stedse underholdes 25 theologiske Studenter, som have bestemt sig for de udenlandske Missioner. Til Anskaffelsen af et passende Huus anvendtes 100,000 Fres., desforuden en betydelig Sum til Anskaffelse af Inventarium og et Bibliothek. Foruden disse Capitaler have saavel selve Marquien som Marquisinden af Brignole stiftet paa deres Godser for det nævnte Seminar en stadig Rente til et Beløb af 25,000 Fres., som de eller deres Arvinger aarligen have at udbetale. Seminariet skal efter sin hjemmodige Stifters Navn kaldes Collegium Brignole-Sale-Negrone. Anstaltens Ledelse er anbetroet til den af den h. Vincenz af Paula stiftede Lazarist-Congregation. — Søndagen d. 11. Febr. sidst. blev Seminariet høitideligt indviet af den høierv. Erkebiskop af Genua, Mgr. Charvaz, i Overværelse af Biskoppen af Orleans, Mgr. Dupanloup, og Missionspræsternes eller Lazaristernes General, Abbé Etienne. Ved denne Leilighed fremhævede Stifteren med stort Efterstryk, at denne Anstalt stedse skulde staae under den h. Stol og være afhængig af samme. Røven har fuldkommen bifaldet Stifterens Tanker og Plan, og den h. Fader, som bedst kjender Nationernes aandelige Trang, skal alene have Ret til at sende Missionairerne derhen, hvorfomhelst han maatte finde det hensigtsmæssigt. Ligeledes skal Anstaltens Læreplan og Statuter være ham undergivet og hvert Aar skal der gjøres ham Regnskab for hvad der er præsteret. Stifteren lover for sit og sine Efterskommers Bedkommende, stedse at blive disse Følelser af barnlig Lydighed imod Kirkens Overhoved tro, og beder Gud om at staae ham bi deri. — Vi høre, at omdens kjendt Hertugen af Genua, hvis religiøse Sindelag er bekjendt, flere Gange under sin Sygdom og endnu for ganske nyligt havde modtaget de h. Sakramenter, yttrede han dog sidste Lovdag det Dnsse, at gjentage sammes Annæmmelse. Om Aftenen skristede han, og den næste Dag Kl. 10 skulde han modtage det h. Vandringsbrød. Men hans pludselige Død, som Lægerne ikke troede at være saa nær, forhindrede ham i at annæmme den h. Communion for sidste Gang.

Nordamerika. Metropolitan Catholic Almanac for 1855 giver os en overmaade glæde-

lig Overføgt over den katholske Kirkes Frem-
 skridt og Tiltagen i de Forenede Stater.
 Den indeholder som sædvanlig meget interes-
 sante Notiser angaaende den katholske Kirkes
 Tilstand. — Man tæller nu i denne Republik
 7 Erkebiskopper, 33 Biskopper, 1704 Præster
 og 1824 Kirker og Capeller i 41 Diocæser og
 2 apostoliske Vicariater; altsaa en Tilvært af
 2 Biskopper, 129 Præster og 112 Kirker i det
 ene sidste Aar. Antallet af de katholske
 Seminarier i de Forenede Stater beløber sig
 for Diebliffet til 31, af de fuldstændigt orga-
 niserede Collegier, som staae under katholsk
 Ledelse, til 26, og af de saakaldte Preparatory
 Seminaries (Forberedelsesseminarier) til 5.
 Foruden disse kirkelige og literaire Anstalter,
 samt de sædvanlige Sogne-skoler i de forskellige
 Stæder og Byer, gives der endnu 88 quinde-
 lige religiøse Anstalter, 117 Academier for
 Piger og 114 milde Stiftelser (Charitable In-
 stitutions), ved hvilke de barmhjertige Søstre,
 Skolejystrene, Skolebrødrene ic. ic. udmærke sig
 særdeles. — P. Bonifaz Wimmer, Forstanderen
 for St. Vincents Benedictinerkloster, ligger paa
 Rejsten til Europa og Rom, for at ordne sit
 Klosters Anliggender. Han vil senere ogsaa
 reise til München og Metten, for at besøge
 sine Medbrødre og sandsynligen vil han atter
 medtage et Antal Candidater af Studenter og
 Brødre. Hvad denne Mand har udrettet og
 arbejdet siden han stiftede sit Kloster i St.
 Vincent i Aaret 1846, gaaer i det Utrolige.
 Men saaledes velsigner Gud de for Sin Kirke
 Modige og Tillidsfulde, omendstjøndt Fornuft-
 mennecker i deres indbildte Klogskab ville for-
 udsee det Modsatte. P. Bonifaz afskaffede i
 Aaret 1846 med tre Studenter og tre Læg-
 brødre, og nu tæller hans Kloster allerede 4
 Priorater, nemlig Cawlltown, Indiana, St.
 Mary og Buttler, foruden de tilgrændsende Vi-
 cialer, med 29 Præster, 18 Candidater, 80
 Lægbrødre og over 100 fremmede Studenter.
 Heri viser sig allerede Noget! men der hører
 ogsaa Meget til, for at staae Koft, Klæder og
 andre Fornødenheder tilveie for mere end 200
 Mennecker; Klosteret er allerede incorporeret
 og saaledes er dets Bestaaen sikret. Noget
 Saadant er neppe muligt i Europa. — For-
 uden St. Vincent er i Staten Indiana op-
 staaet et andet Benedictinerkloster: St. Mein-
 rad, som er stiftet fra Klosteret Einsiedeln.
 Den samme Tendents, som følges i St. Vin-
 cent, leder ogsaa disse Patres i St. Meinrad,
 nemlig: at uddanne en national Clerus og at
 fremme Kunst og Videnskabelighed. Den h.
 Benedict's Regler have civiliseret Europa og
 de ville tilbøisje ogsaa bidrage til det kun efter
 materielt Guld tørstende Amerika's sande Ci-
 vilisation!

— Den 29de October indviede Bi-

skoppen af Boston i Lowell en af de skønneste
 Kirker i sit Diocæs. Biskoppen af Hartford
 og Dr. Moriarty prædikede ved denne kirke-
 lige Høitidelighed. Om Eftermiddagen ud-
 deelte Mr. Fitzpatrick, Biskop af Boston, Con-
 firmationens h. Sakramente i denne Kirke.
 Man havde kun kunnet forberede Ungdommen
 til dette Sakramentes Annammelse, ellers, der-
 som ogsaa de endnu ikke confirmerede Borne,
 som forstørstedelen bestaae af Convertiter, skulde
 have modtaget dette Sakramente, saa vilde
 Antallet vist have været dobbelt saa stort. —
 D. 12. Nov. confirmerede samme Prælat 730
 Personer i Kirken i Pittsfield, og d. 19. s.
 M. uddeelte han samme Sakramente til 250
 Personer i Kirken i Newburyport. — Disse
 i denne saa fanatist-protestantiske Stat Mas-
 sachusetts saa trøstelige Begivenhed viser dog,
 at Know-Nothings' Anstrengelser ikke ere istand
 til at standse den katholske Kirkes Fremskridt.
 — Den mellemste Deel af Albany Diocæs,
 hvor Katholikerne forholdsviis kun ere lidet
 talrige og adspredte over et stort Fladerum,
 indeholder en stor Mængde Stationer, men kun
 saa Menigheder. Trods denne Mislighed
 kunde den Missionair, som besøger denne Deel
 af Diocæset, paa eet Sted samle 273 Personer
 til Annammelse af Confirmationens h. Saka-
 mente. Iblandt disse Personer befandt sig
 flere til den katholske Kirke tilbagetraadte Pro-
 testanter. I denne Deel af Diocæset begynde
 ogsaa nye Kirker at reise sig.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 13. Mai. — 5. Søndag efter Paaske
 (Vocem iucunditatis). — Dagens Epistel:
 Jac. 1. 22-27. — Evangel.: Job. 16,
 23-30. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12
 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Præ-
 dikten paa Tybst. — Efterm. Kl. 3 Andagt
 med Catechisation paa Dansk.

Paa de kirkelige Bededage, — d. c. Mandag d. 14.,
 Tirsdag d. 15. og Onsdag d. 16. Mai, —
 holdes om Form. Kl. 6 og 8 en stille h.
 Messe og Kl. 9 en høitidelig Messe, efter
 hvilken Litaniet til alle Helgene bedes, for ved
 biskes Forbon at nedkabe Himmelens Bøllig-
 nelse over vore Marker til Frugternes lyk-
 kelige Trivelse. — Dagens Epistel: Jac. 5,
 16-20. — Evangel.: Luc. 11, 5-14.

Torsdag d. 17. Mai. — Vor Herre og Frelser's
 Jesu Christi Himmelfart. — Dagens
 Epistel: Apostl. Gjern. 1, 1-11. — Egan-
 gel.: Marc. 16, 14-21. — Gudstjeneste:
 Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10
 Høimesse med Prædikten paa Dansk. — Ef-
 term. Kl. 3 Andagt med Prædikten paa Dansk.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Theesal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 20.

Søndagen den 20de Mai.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, st. Riismagergade 68, og i alle Bøglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Et.

Noogle Bemærkninger over de kirkelige Benedictioner eller Velsignelser.

Den katolske Kirke er en beundringsværdig Bygning, i hvilken ikke findes en eneste overflødig Stein; alle dens Lærdomme, Skikke og Ceremonier ere paa det inderligste forbundne med hverandre og med det Hele; thi alle udgaae fra den Ene og hellige Aand. Derfor har Kirken heller aldrig ladet sig forstyrre af Tidsaanden, der har søgt at rocke dens Bygning; den har ikke eftergivet en eneste Løddel af Det, som den har modtaget ved apostolisk Overlevering*). Hvad nu de kirkelige Velsignelser angaaer, saa ville vi her korteligen udvise de tvende Spørgsmaal: hvilken Betydning og Kraft have de? — og paa hvilken Maade udøve de deres Virkning? —

Ligesom de h. Sacramenter ere de af Christus givne Midler til Forløsning fra Synden, saaledes ere de kirkelige Velsignelser bestemte til (forsaavidt som det ikke strider imod de guddommelige Hensigter) at frelse Mennesket fra det ved Synden afstedkomne Onde, og

*) Jfr. Skand. Kirketidende 1854 Side 18.

isærdeleshed at befrie den synlige Natur fra den Forbandelse, som tynger paa den. Den synlige Skabning havde oprindeligen, af Gud Selv, faaet den Bestemmelse, at tjene Mennesket, at glæde hans Tilværelse og at være ham et Middel til, i og ved selve den synlige Skabning, at forherlige Gud. Den opfyldte den guddommelige Villie ubesvidst, men uden Tvang, og den var Mennesket, dens Hoved, underdanig. Men da Mennesket ved Synden faldt fra Gud, virkede dette hans Fald ogsaa tilbage paa den synlige Skabning, som blev belagt med Forbandelse: „Forbandet være Jorden i dit Bær.“ siger Gud til Adam, „den skal bære Tidsler og Torne for dig, og i dit Ansigts Sved skal du æde dit Brød.“ 1. Mos. 3, 17—19. Virkningen af denne Forbandelse var en dobbelt: Skabningen unddrog sig Lydhigheden mod Menneskene, ligesom disse havde unddraget sig Lydhigheden mod Gud. Ikke mere godvilligen, men kun nødtvungen tjente den siden den Tid Mennesket, som med Møje og Sved maa afvinge den sine Fornødenheder. Desuden traadte den ogsaa ligefrem fjendtlig op imod ham, ligesom han var traadt fjendtlig op imod Gud. Alle Elementer indeholde noget fjendtligt, som bestandig sætter Menneskets Ro, Helbred og Liv i Fare og tilsidt ødelægger dem fuldstændigt. Han lever i en bestandig Kamp:

Jord, Jld, Luft og Vand true ham og staae i et fjendtligt Forhold til ham.

Men denne Tingenes Tilstand skulde ikke steds bestaae. Gud forjættede og sendte i Tidernes Fylde Frelseren, vor Herre Jesum Christum, for at forløse Verden. Han kom, først for atter at bringe Mennesket i det rette Forhold til Gud, og derpaa ogsaa Naturen i det rette Forhold til Mennesket; med andre Ord: Han kom, først for at frelse Mennesket fra selve Synden og dernæst ogsaa fra Syndens Følger, men isærdeleshed for at ophæve Stabningens Fjendtlighed. Det Første skulde allerede skee fuldkomment her paa Jorden, men det Sidste, formedelst Hans vise Hensigter, heneden ifkun tildeels, og fuldkomment først efter dette Liv, hiiset, hvor der „intet Forbandet skal være mere“. Aabenbar. 22, 3. Herren vandrer heneden omkring og tilgiver Synderne; men Han helbreder ogsaa de Syge, byder over Storm og Uveir, giver Vandet Fasthed, saa at Petrus vandrer med tør Fod derover o. s. v.

Efter Herrens Bortgang og Himmelfart, traadte Kirken, efter Hans Anordning, i Hans Sted, for at gjøre Mennesket deelagtigt i den ved Ham fuldbragte Forløsning. Dens Kald er først og fremmest at frelse Menneskene fra Synden, hvilket fortrinnsviis skeer ved Sakramenterne. Men den har ogsaa den Magt og det Hverv, at frelse dem fra det Onde, forsaavidt det er gavnligt for deres Frelse. Herren paalagde Sine Disciple ikke blot at prædike, at tilgive Synderne o. s. v., men ogsaa at helbrede Syge, at uddrive Djævelen, og naar de gif ind i et Huus, at sige: „Fred være med dette Huus!“ og deres Fred skulde komme over Enhver, som var modtagelig for den. Matth. 10, 12—13. Denne Fuldmagt er ikke atter bleven Kirken frataget, men Kirken udøver samme altid endnu, nemlig ved sine Benedictioner eller Velsignelser. Fordi nu, som ovenfor er viist, den synlige Stabning, ved den paa samme tyngende Forbandelse, er for Mennesket Hovedkilden til Lidelserne og til det Onde, saa gjør Kirken netop fortrinnsviis denne synlige Stabning til Gjenstand for sin Velsignelse, fratager den derved Forbandelsen og Fjendtligheden og omskaber den til en Velsignelseskilde

for Mennesket. Den velsigner saaledes Vand, Salt, Brød, Jld, Lys, Urter, Boliger, Sovestamre o. s. v. Derfor er man i stor Bidsfarelse, naar man troer, at disse velsignede Gjenstande ere blotte Symboler paa Sandheden; vistnok ere de ogsaa det, men de ere tillige paa en vis Maade Bærere af en høiere Kraft, deels til Bessjermelse mod det Onde, deels til Befrielse fra samme. Det Onde er af dobbelt Art: det aandelige og det legemlige. Det aandelige er fremfor Alt Fristelsen; det legemlige er hovedsagelig Sygdomme hos Mennesker og Dyr o. s. v. Kirken vil ved sine Benedictioner deels bessjerme Mennesket imod alle disse Under, deels befrie ham, naar han er bleven rammet deraf. Det er derfor ingenlunde nogen Overtro, naar en Christen med et troende Sindelag, d. e. i Tillid til Christi Korsets forløsende Kraft, benytter sig af Kirkens Benediction mod allehaande aandelige og legemlige Under, f. Ex. ved at bestænke sig med Blevand, tænde et indviet Lys ved en Døendes Hedengang, og lader velsigne Brød, Urter, o. s. v. Med alle disse indviede Sager er den Kraft forbunden, som Kirken tillægger dem; hvilket vil sees af dens ved Velsignelsen brugelige Bønner.

Hvad nu disse Benedictioners, eller saakaldte Sakramentaliers Virkningsmaade angaaer, saa er den ikke den samme som ved de h. Sakramenter. De h. Sakramenter virke useilbart, naar Mennesket ikke lægger nogen Hindring i Veien; naar f. Ex. den angerfuldt og bodsærdigt Skriftende er bleven afsolveret, saa ere alle hans Synder ham useilbarligen forladte. Derimod virke Sakramentalierne ifkun betingelsesviis. De timelige Under nemlig, som de skulle borttage eller for hvilke de skulle bessjerme, ere ofte et gavnligt, ofte endog et nødvendigt Middel i Guds Hænder til at frelse Mennesket fra Synden, eller til at bessytte ham mod samme, og det vilde ikke være godt, om disse altid efter hans Onske bleve borttagne. Da Gud nu fremfor Alt vil Menneskets evige Frelse, saa giver Han ikke altid de kirkelige Benedictioner den Virkning, som ønskes og nedbedes. Men Benedictionen er selv i dette Tilfælde ingenlunde forgjæves; hvo som anvender den med Tillid og Hengivelse, har al-

tid Gavn deraf, om heller ikke paa den Maade, som han ønsker det. Det forholder sig dermed som med den troende Bøn, der altid bringer Velsignelse, ogsaa naar den Vedende ikke opnaaer Det, om hvilket han beder. Ligefom det vilde være Uret at negte Bønnens Virksomhed, fordi den i mange Tilfælde tilsyneladende ikke bønhøres, saaledes vilde det ogsaa være Uret, naar man frakjendte Sakramentalierne deres Kraft, fordi de ofte synes at være uvirksomme. — Men af det Sagte er det tillige klart, hvad den Christne har at gjøre, for at Kirkens Velsignelser kunne blive virksomme for ham og hvad hans er. Han beslutte sig paa et oprigtigt fromt Liv og fremfor Alt vogte han sig for at forøge sin Formue ved nogenformhelst uretfærdig Gevinst! Der gives Mennesker, som løbe omkring i hele Verden, for at søge Hjælp imod visse Ondt; men den egentlige Kilde til det Onde ville de ikke tilstoppe: det uretfærdige Guds forbliver i deres Hænder, de vedblive at leve i Riv og Trætte o. s. v. Her gjælder det: Først maa Du erstatte! gjøre Bød! — og da først kan Du søge Hjælp i Nøden.

Naar man vil lære de kirkelige Velsignelsers Betydning, Kraft og Virksomhed at kjende og fatte, og tilbørligen at vurdere dem, saa behøver man kun nærmere at betragte Ritualer og de Bønner, som Kirken anvender ved saadanne Velsignelser. Man er ofte, ja næsten altid indtagen imod en Sag, saalænge som man ikke kjender den. I hiin bedrøvelige Periode, hvor selv saa mangen en ædeltænkende Katholik blev bortreven af den falske Tidsstrømning og uformodentlig kastet paa den stenede Bred af en vis Kryptoprotestantismus, og hvor man med en eiendommelig Stræk Intet frygtede mere, end at byde de anderledes Troende en Leilighed til at udtale sig over Katholicismens formeentlige Daarskab; — i denne sorgelige Periode, som har skadet os saa uendeligt, er Meget kastet over Bord, som kun med Møje og lidt efter lidt igjen kan hæves til sin Betydning iblandt det troende Folk. Dersom man dengang uden alle falske Hensyn havde jevnlig støttet sig paa den kirkelige Grund og blot gjort sig det Spørgsmaal: „Hvad lærer og hvad gjør Kirken?“ og derefter indrettet Ord og Gjerning og stræbt

efter at trænge ind i Kirkens Land, da vilde Meget have seet anderledes ud. Dette gjælder navnlig ogsaa med Hensyn til Benedictionerne eller de saakaldte Sakramentalier. Med Glæde have vi netop ved denne Leilighed atter gennemlæst de Ritualer og Bønner, som Kirken anvender ved Velsignelsen over Crucifixer, Billeder, Rosenkrands, Medailler, Fæner, ved Velsignelsen over Virak, over de enkelte Dele af det præstelige Ornat, over Viin og Brød, ved Velsignelsen over Gudshuus og Privatboliger, o. s. v., og derved have vi lært, hvad Kirken har til Hensigt med disse Velsignelser, og hvor dyb den Betydning er, som den forbinder dermed, hvorledes den optræder der med en Kraft og Sikkerhed, som er eiendommelig for den Kirke, der er bestemt til at befrie Stabningen fra Forbandelsen, hvorledes der fremdeles i disse Bønner udtaler sig en Mand, om hvilken man ikke veed, hvorfra den kommer eller hvor den farer hen, hiin guddommelige hellige Mand, der er bestemt til at lære og minde Kirken om Alt, hvad der er nødvendigt til Menneskenes Underviisning og Saliggjørelse og al Stabnings Frelse, indtil Alt er befriet fra Forbandelsen og den nye Himmel og den nye Jord indtræder. Mere end ellers, bør man navnlig ved disse Velsignelser vogte sig for, at de ikke blive til nogen tom, mekanisk, reent udvortes Handling, og derfor er det en vigtig og hellig Pligt for Den, som foretager Velsignelsen, at gjøre sig Betydningen af den h. Velsignelse aldeles klar, og at minde, at han handler paa sin helliggjørende og forløsende Kirkes Befaling og Begne, saavelsom at fuldføre den hele Ceremonie med al den Værdighed, som tilkommer en saa hellig Handling. Men paa den anden Side er det ogsaa meget gavnligt og nødvendigt, naar saadanne Velsignelser foretages (som efter Kirkens Befaling forrettes i det latinske Sprog), at undervise selve de Troende om Ritualer, om Velsignelsens Betydning, og siden meddele Bønnernes Indhold i Folkets Modersmaal og at knytte passende Bemærkninger til den h. Handling; da er der Intet at frygte for Overtro, som man saa ofte og gjerne vil finde navnlig ved disse Velsignelser.

De Velsignelser, som vi hidtil have omtalt, ere kun saadanne, som foretages af Præ-

sten ifølge Kirkens bestemte Forfkrift. Vi tilføie som Anmærkning, at der ogsaa gives særegne Velsignelser, fromme Ønsker og Bedeformularer, som enhver Troende kan anvende og forrette til sin Næstes Vel. Denne Velsignelse forekommer ofte, saavel i den gamle Paagt, som ogsaa i den senere Tid. Saaledes ønskede man sig sædvanligen gjensidig Velsignelse, naar man tog Afsted fra hinanden, naar man reiste bort, mødte hinanden eller vendte tilbage fra en Reise. De Hilsener, som man byder hinanden, naar man mødes paa Veien og den sædvanlige Afstedshilsen: „Farvel!“ ere ikke andet end en Velsignelse, naar de udtales i en from Mening, og ikke blot med Munden, men ogsaa i Hjertet og af Hjertet. Et Exempel paa en saadan Velsignelse finde vi i Ruths Bog, da Boas sagde til sine Høstfolk: Dominus vobiscum, d. e.: „Herren være med Eder!“ Ruth 2, 4. Den samme Velsignelse ønskede hans Høstfolk ham igjen, idet de svarede paa hans Hilsen med de Ord: „Herren velsigne Dig!“ Om denne skønne Skik skriver ogsaa den h. Augustinus, idet han siger: „I vide, at det er Brug, naar man gaaer Arbejderne forbi, at man siger: „Gud velsigne Eder!““ Denne Sædvane var endnu almindeligere iblandt Jøderne. Naar Nogen arbejdede paa Marken, i Vinngaarden, ved Høsten, eller andetsteds, saa gik Ingen forbi, uden at ønske ham en Velsignelse.“ — Man ønskede dem nemlig, at Gud vilde staae dem bi og give deres Arbejde Velsignelse og Fremgang. Ligeledes pleier man ogsaa nutildags at velsigne dem, som spise og drikke, med de Ord: „Vel bekomme!“ Desværre ere diøse fromme Skikke gaaede meget af Brug med den nye Dplysning. Man kan vistnok ikke negte, at saadanne Velsignelser, hvis de blive foretagne med den fornødne Tro og Tillid til Gud, ville være af ikke ubetydelig Virkning. Derfor modtog ogsaa de største Hellige gjerne saadanne Velsignelser. — Vi kunne ikke undlade, til Slutningen ogsaa endnu at omtale en Velsignelse, som i vore Dage vistnok høist sjældent vil komme til Anvendelse — vi mene: den faderlige og moderlige Velsignelse. Det gamle Testaments patriarchalske Tid gav os de skønneste og mest talende Exempler derpaa. Forældrene velsignede deres Børn, Isak velsignede Jacob, Jacob lyfte paa Dødsleiet Velsignelse

og Forbandelse over sine Sønner. Saaledes finder man ogsaa hist og her hos os den Sædvane, at Forældre om Morgenens, naar de staae op, og om Aftenen, førend de gaae til sengs, velsigne deres Børn med Bievand og med Korsets h. Tegnet og saaledes anbefale dem til Guds faderlige Baretægt. En from Sædvane, som fortjente at blive almindelig i alle Familier! Fædre velsigne ogsaa deres Børn, naar de enten for en lang Tid eller for bestandig forlade Faderhuset, reise bort, eller træde ind i andre Forhold; og sandeligen! det er et godt Tegnet, naar Faderen har saa megen religiøs Inderlighed og Troeskraft, saa megen Anseelse og Værdighed i Familien, at Sønnen ved saadanne vigtige Leiligheder nedknæler for Faderen og modtager hans faderlige Velsignelse eller endog bønliggen beder om samme. Denne Skik vil man desværre kun finde i faare faa Familier! Vor Opdragelsesmethode har hidtil heller ikke været stiftet til at give Familielivet denne religiøse Retning! —

Nogle Ord om Confirmationens h. Sacramente.

Til den forestaaende h. Vintertid pleie christelige Venner og Bekjendte, især i catholske Lande, at ønske hinanden den Helligaands h. Gaver. I Sandhed, et skjønt og christeligt Ønske! Ogsaa vi have idag dette Ønske for alle vore fromme Læsere, og isærbeleshed for alle dem, som i Confirmationens h. Sacramente skulle modtage den Helligaand og Dens Naadefylde i den h. Vintertid, og som saaledes ved Confirmationens h. Sacramente blive indviiede til Christl. Stridsmand og tappre Kæmpere. Det er i Sandhed opløstende og trøstende, naar man seer en talrig Skare af Troende, forsynet med Vaaben til den h. Kamp, flokket omkring Herrens Fane, for med freidigt Mod at drage til Fjelds imod Guds Riges Fjender, som tillige ere den egne Frelses Fjender. Den h. Confirmation (o: Bekræftelse eller Be-

styrkelse) er netop det Sakramente, ved hvilket de blive styrkede til denne Kamp, og udrustede med høiere Naadegaver til dette h. Felttog. Og om de ogsaa ville blive vakkre Stridsmænd, og troligen holde ud i Kampen, — det afhænger forstørstedelen af det Sindelag og af den Værdighed, hvormed de modtage Confirmationens h. Sakramente: thi deres Værdig- og Modtagelighed bestemmer det Maal af Naade, som bliver dem tildeel. Jo omhyggeligere de forberede deres Sjæl, desto værdigere og modtageligere bliver denne, og desto rigeligere et Maal af den Helligaands overnaturlige Styrke, Kraft og Naade meddeles dem. — Et Ord om den h. Confirmation, dens Betydning og Virkning vil derfor ei være overflødigt; ikke blot for at oplyse selve Confirmanderne om dette Sakramentes høie Vigtighed, men ogsaa for at give Andre Anledning til gavnlig og heldbringende Eftertanke. —

De h. Kirkefædre kalde ofte Confirmationens h. Sakramente for Fuldbendelsens eller Fuldkommelsens Sakramente. Og med Rette; thi det, som begynder i Daaben, fuldendes ved Confirmationen. Ved den h. Daab bliver Mennesket vel gjenfødt til Guds Barn, og har modtaget en Andeel i den himmelske Arvelod, men han er endnu svag, ligesom et nyfødt Barn, endnu ikke kraftfuld nok til at bestaa i den hede Kamp imod Verden, Kjødet og Djævelen. Men ved den h. Confirmation neblader den Helligaand sig over ham og opfylder ham med Naadens og Kraftens Fylde. Derved naaer Mennesket fra Barndommen til den fuldbendte Mands Modenhed, til det fuldkomne Maal af Christi Alder! Ephes. 4, 13. Altsaa, det som endnu manglede ham, for at være en fuldkommen modnet Christen, modtager han ved den h. Confirmation. Uden denne vilde Mennesket gjennevandre Livet omtrent som en Halvblind, der ikke seer den rette Veje; som en Søfarende uden Compas, som en Stridsmand uden Kraft, som en Soldat uden Mod og Vaaben. Derfor gjør først den h. Confirmation den døbte Christen til en fuldkommen Christen; den ligner et aandeligt Ridderflag, ved hvilket vi egentlig blive udkaarne og kraftiggjorte til den h. Kamp. —

Heri ligger da ogsaa Grunden til, at den h. Confirmation efter den katholske Lære paatrykker Sjælen en uudstøttelig Character, et særæget og uudstøtteligt Mærke eller Tegn, saaledes som jo ogsaa den jordiske Soldat bærer sin Herres og Fyrstes Tegn; et Tegn, som endog er frygteligt for selve Djævelen, der ikke saa let vover at anfegte eller at angribe den Person, som bærer dette Tegn; det er et uudstøtteligt Tegn, som engang enten vil tjene til evig Glorie og Herlighed eller til evig Skam og Skændsel, alt eftersom Christi Stridsmand enten har bestaaet i Kampen eller troløs har forladt sin Konges Fane. — Af denne den h. Confirmationens Betydning kan man allerede erkjende dens høie Vigtighed.

Denne viser sig endnu klarere for os, naar man nærmere betragter dette h. Sakramentes Virkninger. De ere, med Undtagelse af de udvortes synlige Undergjæringer, de selvsamme, som de vare fordem hos Apostlene, og de blive sindbilledligt fremstillede ved de udvortes Fremtoninger, under hvilke den Helligaand kom over Apostlene og Disciple. „Der opstod pludseligt en Brus fra Himme- len, lig en fremfarende vældig Stormvind, og opfyldte det hele Huus, hvor de sadde. Og deelte Tunger, som af Ild, viste sig for dem, og satte sig paa enhver af dem. Og alle bleve opfyldte af den Helligaand.“ Apostl. Gjern. 2, 2—4.

Vind og Ildflammer ere de udvortes Tegn paa den Helligaands indre Naadevirkninger. Lad os betragte dette nærmere. Vinden renser Luften fra skadelige Dunster og tempererer Heden paa den lumre Sommerdag. Saaledes renser og luttrer den Helligaands Bisten Hjertet fra de urene Tanker, kjoelner Begjærlighedens Hede og bryder Lidenskabens Styrke. Og ligesom det naturlige Liv opholdes ved Indaandelse af Luften, saaledes meddeles og opholdes Naadens Liv ved den Helligaand.

Den Helligaands Virkning bliver endvidere fremstillet under Ildens Billede. Ilden oplyser, varmer og hærder. Lys, Varme og Kraft indgyder den Helligaand det menneskelige Hjerte. Denne tredobbelte Virkning indbefatter den Helligaands syvfoldige Gaver.

Den Helligaand meddeler Lys ved

Viisdommens, Forstandens og Kundskabens Gaver, som Den indgyder Sjælen. Den ved dette den Helligaands Lys oplyste Christen opfatter Troens Hemmeligheder dybere, erkjender klarere Syndens Vederstyggelighed og Hæslighed, erkjender nøiere sine Pligter og de til den evige Frelses Opnaaelse nødvendige Midler, og er mere levende gennemtrængt af det Gne Fornødne, som han skal efterstræbe hernede paa Jorden. —

Den Helligaand giver Barme, d. e. Barme i den h. Kjærlighed. Men den h. Kjærlighed renser og forener. Den renser Sjælen fra al jordisk, syndig Tilbøielighed, og drager den bort fra det Timelige og Forgængelige. Den forener; thi den opfylder Hjertet med Kjærlighed til Gud og guddommelige Ting, og henvender dets Attraa paa Gud som alle vore Bestræbelsers og Ønskers højeste Maal. Denne den Helligaands Virkning indeholdes i Fromhedens og Gudsfrøgtens Gaver.

Den Helligaand giver Kraft. Et Mennesket behøver Kraft og Bestemthed, det vil sikkert Ingen, som kjender den menneskelige Natur og dens medfødte Svagheit, kunne negte. Kraft og Bestemthed behøver Mennesket især i Ungdommens Aar, hvor han saa ofte er raadsvild og vakkende, hvor Lidenskaberne vaagne, Fristelserne blive større, Leilighederne til Synd blive hyppigere, hvor Flygtighed og Letsindighed saa let kunne føre til Bidsfarelser. Kraft og Bestemthed giver den Helligaand; thi Den tildeler os Styrkens og Raadets Gaver. Saaledes bliver da den confirmerede Christen standhaftigere i sin Troesbekjendelse, og er fastere besluttet paa at tilbagevise alle Angreb, som gjøres imod dette Livets højeste og helligste Gode; han bliver beredvilligere til at tjene Gud, kraftigere til at overvinde Syndens Tilløkkelser og de fremspirende onde Tilbøieligheder; kort sagt: ingen Frygt, ingen Møje, ingen Besværlighed tør afholde ham fra sin Troesbekjendelse, fra Religionens, Dydens og Fromhedens Øvelse; med urokkeligt Mod og vedholdende Trofast vil han kæmpe imod Jesu Christi og sin egen Frelses Fjender, og han vil ogsaa beseire og overvinde dem.

Sandelig, herlige Virkninger af Confirmationens h. Sakramente! — Kan man endnu vel sige, at dette h. Sakramente ikke er af den

højeste Bigtighed og Betydning? — Men undertiden fremtræde disse Frugter og Virkninger ikke ganske fuldstændigt og alsidigt; og ofte skeer det endog, at Confirmationens Modtagelse forsvinder næsten aldeles sporløs. Desværre, dette skeer ofte! Imidlertid, ikke Sakramentet, men den Modtagende har Skylden; man sætter Stranker for den Helligaands Virkninger og Raadegaver, man lægger Hindringer i Veien! — Der gives vistnok Mange, som med uhort Letsindighed forberede sig til den h. Confirmation, og dette er overmaade beklageligt. Denne Letsindighed er netop saa meget værre og har saa meget farligere Følger for hele Livet, fordi den h. Confirmationens Modtagelse ialmindelighed lige falder i en Livsperiode, som med Rette kaldes for den afgjørende, nemlig i Ungdommens egentlige Begyndelse, hvor det unge Menneske staaer ved Stilleveien og vælger sin tilkommende Livsbane; hvor han har at bestemme over sit Liv, om han skal indvie og hellige det til Gud og Dyden, eller hengive det til Verden og Synden. Thi Erfaringen lærer, at den Vel, Mennesket betræder i Ungdommen, ad den vandrer han sædvanlig hele sin Levetid indtil Graven. Ifølge den før omtalte Betydning og de nævnte Virkninger af den h. Confirmation skal denne danne Grundlaget, det faste Fundament for de følgende Aar, ikke alene for Ungdommen, men for hele Livet. Naar Fundamentet er lagt godt og fast, da kan man nære skønne Forhaabninger om de kommende Dage. Men skeer det Modsatte, viser man Letsindighed og Vankelmødighed i en letsindig, flygtig, meget mangelfuld Forberedelse til dette saa vigtige Sakramentes Modtagelse, — hvad kan man da vente af Fremtiden? Naar Fundamentet er lagt daarligt og overfladisk, da kan Bygningen sandelig ikke blive fast og solid. Det vil da ikke vare længe, førend Stormene ville kuldkaste og ødelægge den! — Derfor maa al mulig Flid og Alvor anvendes paa Forberedelsen til den h. Confirmation. Forældre, Lærere og Sjælesørgere skulle anvende al tænkelig Omhu med at hjælpe Børnene ved denne Forberedelse og række dem en hjælpende Haand. Jesu Christi eget Exempel maa opmuntre dem dertil. Frelseren selv har længe forberedt sine Disciple paa den

Helligaands Modtagelse. Før og efter Sin Opstandelse samtalede Han med dem derom, viste dem Nødvendigheden og de naaderige Virkninger af den Helligaand, og søgte saaledes at gjøre deres Hjerter modtagelige for og værdige til samme. Et Bevlis for, at det sandeligt er nødvendigt at tage sig alvorligen af denne Sag! — —

Skulle vi nu ogsaa tilføie et Ord om den nærmeste Forberedelse til den hel. Confirmation, da henviser vi til det Exempel, som Herrens Apostle og Disciple have givet os. De helligede ti Dage udelukkende til deres nærmeste Forberedelse, og trak sig aldeles tilbage fra Verdens Larm og Synder, for ved stille Bøn og rolig Betragtning, under Faste og Spøgelse, at forberede sig til den Helligaands Modtagelse. Efter dette Exempel burde følgende Punkter iagttages af alle dem, som ville modtage Confirmationens h. Sakramente:

1) Ensomhed, d. v. s. en vis Afsondring fra Verden i omtrent 5--8 Dage, eftersom det maatte være muligt for enhver Enkelt; idetmindste bør man iagttage den aandelige Ensomhed; thi denne kan Enhver øve. Dertil udfordres intet andet, end at man undgaaer alle unyttige Adspredelser, og bevarer den størst mulige Aandsfamling. Man maa vaage over sine Dine, lægge Baand paa sin Tunge og undgaae al overflødig Tale; Drene bør lukkes for alle forføngelige Samtaler og unyttig Snak; al unyttig Dmgang med Mennesker bør undgaaes. Jo mere man løsriver og stiller sig fra Dververdenen, desto mere vil Hjertet aabnes for Guds Indskydelse. — Med denne første Forberedelse staaer det andet Punkt i nær Forbindelse, nemlig:

2) Aandens og Hjertets Løsriven fra uordentlige og syndige Tilbøieligheder og jordiske Ting. Ved den h. Confirmation skal Hjertet opfyldes med den Helligaands Raadegaver. Men Det, som skal fyldest, maa først tømmes. Skal altsaa Hjertet opfyldes af den Helligaand og Dens Raadevirkninger, da maa det være tomt, tomt og frit ikke alene for virkelige Synder, men ogsaa for enhver syndig Tilbøielighed, tomt for Stolthed og Hovmod, Forføngelighed og Verdens Daarfsaber, og for enhver uordentlig Tilbøielighed til jordiske Gjenstande. Denne Hjertets Udtøm-

ning og Løsriven fra Verden udkræver megen Selvovertindelse og Anstregelse, og det er en Dypgave, hvorpaa vi skulle arbejde vor hele Levetid; men fremsfor Alt skal man beslitte sig paa den i Forberedelsens Tid til den h. Confirmation, thi den er en nødvendig Betingelse, for at den Helligaands Raadegaver kunne udgydes i Sjælen og altid forblive virksomme i Mennesket. —

3) Bøn og Betragtning. Bønnen maa fordobles i disse Forberedelsens Dage, for at den Allerhøieste maa skenke os Hjælp og Bistand til at vi stedse meer og meer kunne rense vort Hjerte, opfylde det med Anger over de begaaede Synder, saavel som med levende Tro, hjertelig Længsel og inderlig Kjærlighed, og saaledes gjøre den til en værdig Bøllig for den Helligaand! — Ved Betragtning af den Helligaands rigelige Gaver og Raadestatte maa en inderlig Længsel oppæktes og forhøies; thi Enhver modtager efter Størrelsen af sin Attraa. — Det vil være særdeles heldbringende, naar man, med selve Bønnen og Betragtningen, forbinder en eller anden mindre Spøgelse, om det endogsaa kun er i Smaating. Derved viser man dog altid Gud sin oprigtige Iver og gode Villie; og saadanne smaa Dffre, som bringes af Kjærlighed, ere Gud meget velbehagelige, og Han gjengjælder dem rigeligt!

Naar Forberedelsen til den h. Confirmation (eller Bekræftelse) foretages paa denne Maade, da vil den Helligaand sikkert finde et godt forberedt Sted, og det h. Sakramentes Virkninger ville da være særdeles rigelige, store og kostelige. Det er ogsaa af største Bigtighed at betænke, at Det, som man kun gjør en eneste Gang i hele Livet, bør forrettes med den størst mulige Nøiagtighed og Fuldkommenhed, — at man altsaa maa forberede sig med den allerstørste Iver og med den alleromhyggeligste Flid til at annamme et Sakramente, som man kun kan modtage en eneste Gang, da jo den ved sammes Modtagelse begaaede Forsømmelse aldrig mere kan erstattes!

Kirkelige Efterretninger.

Paden. Den høiarværdigste Erkebiskop af Freiburg har allerede udstedt sine Befalinger for den særegne Høitidelighed i Anledning af Definitionen af den ubesmitte Undfangelse. Den 6. Mai, den første Søndag i Mai Maaned, som paafølges af en Fiestoctave, er bestemt dertil. Festlig Klokkeringning, Kirkerens Udsmulning, høitidelig Høimesse og Te Deum, høitidelige Aften-Bedetimer, Prædikener og en høitidelig offentlig Procession ere anordnede. Ligeledes formaner Overhyrden til i denne Tid at ære Gudsmoderen især ved frivillige Kjærlighedsøffere og ved Udøvelse af christelig Kjærlighed til Næsten, s. Ex. ved Fattiges Bespisning og Forældreløses Beflådning o. s. v. Andre udvortes Glædesyttringer ere frit overladte til de enkelte Menigheder og Sjælesørgere. Festen vil navnlig blive udsat til *M a i M a a n e d*, fordi denne Maaned desuden fortrinnsviis er indviet til Gudsmoderens særdeles Dyrelse og saaledes mest egner sig for en saadan Høitidelighed. I sit Hyrdebrev udtaler han det Haab: „Forherligelsen af Maria, som den uden Arvesyndens Blet Undfangne, er Os, Elskede, den sikreste Borgen for den h. katholske Kirkes Ophøielse og Befrielse. Gud vil paa Sin Søns udvalgte og over alle øvrige Stabninger ophøiede Moders Forbønner, skænke Sin Kirke Friheden og Freden, og afsprede de Bildfarelser, som trænge Kirken.“

Turin. For Revolutionen af 1792 bestod i Bjergene i Savoyen et Karthauserkloster. Det blev dengang solgt som National-eiendom, og senere solgtes det flere Gange til Speculanter, som alle udelagte sig selv og tillige forstyrrede de skønneste Skove i vore Bjerglande. I Aaret 1846 blev dette Karthauserkloster atter kjøbt af Karthausernes General til hans Orden. Da hævdede Huset sig atter af Ruinerne; Græsningen og de Dele af Skovene, som Karthauserne kunde gjenerhverve sig, ere nu i god Stand og give ogsaa de skønneste Forhaabninger for Fremtiden. Da den sardiniske Minister, Ratazzi, forelagte Kamrene Loven om Klostersnes Ophævelse, maatte Karthauserne tænke paa, atter at sælge, hvad de havde erhvervet sig, for at bevare deres Eiendom. De raadførte sig med erfarne og kloge Mænd, som gavede dem det Raad, at de skulde vælge en Kjøber, som var stærk nok til at beskytte sin Eiendom, eller idetmindste tilhørte et Land, som kunde beskytte sine Undersaatters Rettigheder, da der ikke gjaldt anden Ret i de nuværende Ministres Dine, end Statens Ret: den materielle Magt. Og den sardiniske Stats Retsgrundsetning er jo som bekendt: „Die-

medet helliger Midlet!“ Sælger J Eders Eiendom til en Italiener fra Mellem-italien, til en Genueser, Schweizer eller Borger i Republikken San Marino, saa er det sandsynligt, at en saadan Eiermand vilde udøve ligesaa lidt Indflydelse paa Ministeriet Ratazzi-Cavour, som en Capuciner eller en Dame af Klosteret Sacré-Coeur. Men sælge J det til en Østerriger eller til en Engländer eller en Franskmænd, saa vil Salget være godt. Karthauserne fulgte dette Raad og fulgte Karthauserklosteret til en Franskmænd fra Grenoble. Den 11. Marts overleverede de Eiendommen til Kjøberen. Samme Dag bragte de den h. Johann af Spanien's Reliquier, som befandt sig i deres Privatcapel, til Sognekirken, og forlode de Klipper, som deres Orden havde gjort frugtbar, og hvor de havde haabet at finde Ro, Retfærdighed og en Smule Frihed til at bede og gjøre Bod. Omegnens Beboere udgjorde mange Laarer, da de saae de fromme Munk, som havde gjort dem, især deres Fattige, saameget Godt, at drage bort. Alle sagde: Gud ledsage dem og føre dem atter tilbage, naar Forsølgelsens Tid er forbi!

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag den 20. Mai. — 6. Søndag efter Paaske (Exaudi) — Broderstab. — Dagens Epistel: 1. Petri 4, 7--11. — Evangel.: Joh. 15, 26. — 16, 4. Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Tybst. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk.

Lørdag den 26. Mai er befaldt Vigilie-Fastedag til den høihellige Vintsefest. —

Hver Søndag om Form. Kl. 6, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sacramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sacramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 21.

Søndagen den 27de Mai.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kirkenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, N. Kiebmagergade 68, og i alle Bogsaler; i de danske Stater paa de Pst. Postcontoire. Prisen er 3 R. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 S.

Det hellige Alterens Sakramente*).

II. Tilbedelsen.

Christi Legemsfest's nær forestaaende Høitid giver os Anledning til atter at optage Traa- den af vor i f. N. begyndte Afhandling, for endnu videre at udvikle den hemmelighedsfulde Lære om det allerh. Alterens Sakramente i dens enkelte Dele. Det blev allerede, som vore Læsere maafee endnu ville kunne erindre, udfors- ligere paavist, at Læren om Christi virkelige og legemlige Nærværelse i det h. Alterens Sa- kramente staaer i den nærmeste og inderligste Forbindelse med hele Mennekeslægten's Historie og med Læren om Syndefaldet, Mennekesvor- delsen og Forløsningen; at en væsentlig Trang og Fornødenhed for den menneskelige Natur tilfredsstilles ved denne Lære; at ingen Lære i den katolske Kirke er saa tydeligt udtalt i den h. Skrift og af de h. Fædre, saa bestemt fremtræder i den katolske Kirkes Historie og saa tydeligt aab- benbarer sig i det hele kirkelige Liv, som netop denne; at derfor enhver Tvivl, som Bantro eller Vilbfarelse, falsk Videnskab og moralst

Forblindelse have opfattet imod denne katolske Lære, falder sammen, og at endelig Kirken er feierlig gaaet ud af alle de Kampe, som navn- lig siden den saakaldte Reformation ere blevne førte mod dette Middelpunkt for den katolske Tro og det katolske Liv, og netop under alle disse Storme og Kampe paany har stadfæstet denne vidunderlige Læres Sandhed og Gudsdomme- lighed. Den Tid nærmer sig nu atter, da hele den katolske Jordkreds feierer Christi Legems- festens Octave, da Kirken med særdeles Ef- tertryk atter henviser sine Troende til denne h. Hemmelighed, da den atter istemmer og syn- ger: Ecce panis angelorum (o: See Englenes Brød)! — og da, fra Solens Opgang til dens Nedgang, Tusinder og atter Tusinder falde paa Knæ foran det høih. og tilbedelsesværdige Sakramente, for at vise Christo, Verdens For- løser, den Ære, Tilbedelse og Hylding, som tilkommer Ham, den vidunderligt nærværende Gud; derfor troe vi, ikke at kunne henvende vore Læsere's Opmærksomhed, især for denne h. Octave, paa nogen vigtigere og helligere Gjenstand, end netop paa denne vor h. katolske Troes store og vidunderlige Hemmelighed.

Christi virkelige Nærværelse i det h. Alterens Sakramente fremstiller sig for den katolske Christens troende Die paa forskjellig og i en vis Henseende anstuelig Maade, og den omfatter i

*). See Stand. Kirketidende 1854, Nr. 25, 26, 30 og 31.

sine enkelte Dele Forløserens hele Virksomhed til vor Frelse, saaledes som denne synlig træder os imøde under Hans timelige Ophold her paa Jorden.

Christi første Nærværelse i det h. Messoffer, i hvilket Han hver Morgen er nærværende paa den katholske Kirkes Altere som Oppestepræst og som Offerlam for Verdens Synder, bringer os navnlig særdeles levende i Erindring og til Bevidsthed Christi Livs Hovedact, i hvilken alle øvrige Dele af Hans forløsende Virksomhed flyde sammen og finde deres Fuldbendelse, Hans Død paa Korset, Calvariebjerget og Korset, og dermed Christendommens hele Betydning, Hovedindholdet af al Tro og christeligt Liv.

Ligesom Frelseren paa Jorden omgiktes med Menneskene, tog ind til dem, satte sig til Bords med dem, ikke engang forsmædede Tolbernes og Syndernes Boliger, og ikke gik Zachæus' Huus forbi, saaledes træder Han ved den h. Communion i den nærmeste og inderligste Forbindelse med os, og tager ikke blot ind i vort Huus, men i vore Hjerter, saa at vor Forbindelse med Christus aabenbart er bleven endnu nærmere og inderligere, end dersom vi personligen havde levet med ham i Palæstina eller vandret med Ham i Jerusalem. Christi anden Nærværelse er derfor i den h. Communion og i Menneskenes Hjerter.

Men efter Forløserens Villie skulde Hans Nærværelse ikke blot fremtræde under disse enkelte Handlinger og Momenter, men den skulde være en vedvarende. Og en saadan er Christi Nærværelse i de katholske Templers og Alteres Helligdomme, hvor Herren er nærværende baade Dag og Nat, som den højeste Gjenstand for de Troendes Tilbedelse og Dyrkelse, for at vi der kunne søge og finde, tilbede, love, prise og elske Ham, klage Ham vor Trang og vor Nød, og der hos Ham finde sand Trøst, Husværelse og guddommelig Hjælp, og der især betragte Ham som vort Forbillede, opmuntre os selv til Hans Efterfølgelse, oplue vore folkede Hjerter ved Hans h. Nærværelses evige Lys, i fromme Bønner ved Alterets Fod og i det nærværende Gudmenneskes umiddelbare og vidunderlige Nærhed vænne os til en hellig Fortrolighed og inderlig Forbindelse med Ham,

vor Gud og Frelser, og nedkæle og tilbede der i en levende, ydmyg Tro, for at vi een gang kunne skue Ham i Himmelen, saaledes som Han er.

Og i hiint høitidelige Optog, hvilket vi sædvanligen betegne ved Navnet Procession, lader Herren Sig bære een eller flere Gange om Aaret igjennem hele Menigheden, viser Sig for Alle uden Forskiel, kalder eftertrykkeligen Alle til Sig, opvækker endog alle Dem, som maaskee aldrig tænke paa Ham, vil velsigne Alle og træde i nær Forbindelse med Alle. Paa denne Maade gaaer den hellige Skrifts Ord i Opfyldelse: „Jeg vil boe iblandt Eder og vandre med Eder!“

Men endelig, ligesom den Herre Kristus paa Jorden stedse og fortrinnsviis tilvendte de Syge og Lidende Sin sømme Dødh, saaledes lader Han Sig ved Præstens Haand ogsaa fornemmelig bære til de Syge og Døende, for at velsigne og helbrede dem, for at bringe dem Trøst og Husværelse og staae dem bi i Dødskampen.

Saaledes fortsættes ved det h. Alterens Sacramentes Hemmelighed Jesu Christi hele Liv i Kirken og hele Menneskeslægten i alle dets Forhold; Herren lever, boer, virker og vandrer iblandt os, og med Nette udraaber den h. Thomas af Aquin, forbauset over dette Vidunder af den guddommelige Kjærlighed: „Hvor findes der et Folk, til hvilket dets Guder komme saa nær, som vor Gud!“ Og dersom denne Hemmelighed blev opfattet og fastholdt af hele Verden i sand og levende Tro, saa vilde Verden blive nyfæstet; og dersom Christi Nærværelse efter de nævnte Forhold var kommen enhver enkelt Menighed til levende Bevidsthed og var gaaet over i dens inderste Liv, saa skulde vi sandelig i det 19. Aarhundrede komme til at opleve de gamle apostoliske Tider! Den første christelige Menighed med alle sine Dyder og Fortrin, dannede sig hovedsagelig ved en inderlig Tilslutning til den h. Eucharistie. Nei, man kan ikke negte, at den urokkelige Tro paa den personlige, i det h. Sacramente nærværende Kristus, er, navnlig ligeoverfor Nutidens vantroe Retning, af særdeles stor Betydning. Den katholske Christen befinder sig strax i hele den katholske Troes og Livs Middelpunkt, saasnart som han staaer

fast i den sande Tro paa denne h. og op-
 høiede Hemmelighed; netop denne Hemmelig-
 hed er fremfor Alt stiftet til at vække og nære
 er sundt katholsk Liv i ethvert enkelt Menneſke
 og i hele Menigheden; heller ikke kan man
 negte, at netop det allerh. Sakramentes
 Dyrkelse allermindst kan give Anledning til
 falske Anskuelse og falsk Opfatning eller til
 nogensomhelst Bidsfarelse i det religiøse Liv.
 Troeslæren angaaende dette h. Sakramente er
 klar og bestemt fastsat i den katholske Kirke,
 Dyrkelsesmaaden er givet af sig selv; thi
 vi dyrke og tilbede den personligt nærvæ-
 rende Kristus, Gud Selv; og naar vi
 træde i en saa nær Forbindelse med Kristus
 Selv, kan dette neppe forblive uden gavnlige
 praktiske Resultater for Livet. Dyrkelsen
 vil og maa føre til Efterfølgelse. Hvo,
 som dyrker Kristus, maa optage Christi Liv i
 sig. — Efter disse korte forudgaaende Bemærk-
 ninger ville vi tilvende hine ovenfor betegnede
 forskjellige Maader af Jesu Christi Nærværelse
 vor særdeles Opmærksomhed i det Enkelte,
 og for denne Gang tage under Overveielſe, hiin
 stedsevarende Nærværelse i de katholske
 Templer og paa de katholske Altare, hvorved Her-
 ren er bleven den højeste Gjenstand for vor Dyr-
 kelse og Tilbedelse. For at have et fast
 Grundlag, fremsætte vi først de kirkelige Be-
 stemmelſer, som allerede ere givne angaaende
 denne Lære. —

Det er en Troesætning i den katholske
 Kirke, at, saasnart Consecrationens Ord ere
 udtalte, den Herre Kristus er virkelig og
 væsentligen nærværende under Brødet og Vi-
 nens Skikkelſer, med Guddom og Menneſkehed,
 med Legeme og Sjæl, og heel og udeelt un-
 der enhver af begge Skikkelſer. (Kirkefor-
 saml. i Trident Sess. 13. Can. 3.)

Kirken uddeler imidlertid ikke blot Her-
 rens Legeme i den h. Communion, nei, den
 opbevarer ogsaa de h. Skikkelſer, og saale-
 des bliver den h. Eucharistie med den person-
 ligt nærværende Kristus den højeste Gjenstand
 for de Troendes Tilbedelse og Dyrkelse. Der-
 for bliver den h. Eucharistie opbevaret paa
 Høialteret i enhver katholsk Kirke, og dertil er
 det saakaldte Tabernakel (o: det h. Telt,
 det h. Paulun) bestemt som Gjemmest. For
 at betegne dette h. Sted, hvor Herren altid er

nærværende, brænder i Kirkerne Dag og Nat
 det saakaldte evige Lys*). Hvor den h.
 Eucharistie ikke bliver opbevaret paa selve Høi-
 alteret, er der ved Siden af samme truffet en
 særegen Foranstaltning, idet særegne Gjemme-
 steder oprettes, der som oftest ere udførte med
 stor Konst i Stikkelſe af et Taarn og prydede
 med findbilledlige Ornamente. Kirkeforsamlin-
 gen i Trident udtaler sig om dette h. Sakramentes
 Opbevaring saaledes: „Den Skif, at opbe-
 vare den h. Eucharistie i et Sakrarium, er
 saa gammel, at man allerede paa Conciliet i
 Nicæa's Tid kjendte den.“ (Conc. Nic. I. c. 13.)

Men den tilspier strax i Canon VII.:
 „Dersom Nogen siger, at den h. Eucharistie
 ikke tør opbevares, men at den strax efter Con-
 secrationen maa uddeles til de tilstedeværende
 Troende . . . han være udeluffet.“ — Hvad
 den Dyrkelse angaaer, som vi skulle vise det
 h. Sakramente, der opbevares i Kirken, saa
 udtaler Conciliet sig saaledes:

„Det er aldeles ingen Tvivl undertkastet,
 at alle Troende, efter den Skif, som altid har
 bestaaet i den katholske Kirke, skulle vise dette
 h. Sakramente hiin Dyrkelse, der tilkommer
 den sande Gud (cultus latræ). Thi vi troe,
 at i dette Sakramente er netop den samme
 Gud tilstede, om Hvem den evige Fader siger,
 da Han førte Ham ind i Verden: „Og alle
 Guds Engle skulle tilbede Ham!“ den samme
 Gud, Hvem de Viſe fra Øſterland knælende
 have tilbedet; den samme Gud endelig, Som
 blev tilbedet af Apostlene, som den h. Skrift
 bevidner.“

Derpaa udeluffes atter alle De fra Kir-
 kens Samfund, som lære det Modſatte: „Der-
 som Nogen siger, at Kristus, Guds eenbaarne
 Søn, ikke udvortes tør tilbedes i Eucharistiens h.
 Sakramente med den Dyrkelse, der tilkommer
 Gud (cultus latræ), og derfor heller ikke tør
 dyrkes med særdeles festlig Høitidelighed eller
 fremstilles for at tilbedes af de Troende, og
 at De, som tilbede Ham, ere Afgudsdyr-
 kere, — han være udeluffet.“ Can. VI. Kir-
 ken havde ikke kunnet udtale sig tydeligere om
 denne Lære.

Vi skulle derfor tilbede det h. Sakramente,
 som opbevares i Kirken, ligesom de h. Engle

*) Jfr. Scandinavisk Kirketidende 1854, Nr. 39.

tilbede Guds eenbaarne Søn; vi skulle nedknæle, tilbede og frembære vore Gaver, ligesom de østerlandske Bise gjorde; vi skulle tilbede, ligesom de h. Apostle paa Bjerget i Galilæa have tilbedet den personligt nærværende Kristus, Som de erkendte og i levende Tro holdt for Guds sande Søn. De h. Engle, de h. Apostle og de fromme Bise, der offrede Guld, Virak og Myrrha, ere fremstillede som vore Monstre og Forbilleder paa dette h. Sakramentes Dyrkelse. Men Dyrkelsen skal efter dens hele Hvide og Dybde, efter dens hele Indhold og Omfang, være en guddommelig Dyrkelse, den samme Dyrkelse, som vises den h. Trefoldighed og de enkelte Personer i den h. Trefoldighed. Med Rette siger den h. Augustinus: „Ikke blot synde vi ikke, naar vi tilbede, men vi synde, naar vi ikke tilbede!“ Derfor er dette h. Sakramentes Dyrkelse lige saa gammel, som Kirken. Den første kristelige Menighed forsamlede sig omkring det h. Sakramente. Kjærlighedsmaaltidets Middelpunkt var den h. Eucharistie. Den personligt nærværende Kristus var deres Livs Forbillede. Det h. Sakramente blev under Forfølgelserne den Kilde, hvorfra Mod, Kraft og Trøst udstrømmede i de Troendes Hjerter. Eucharistiens evige Lys skinnede i Catacomberne og ledsagede dem, ligesom Jldstøtten i Drænen, paa Flugten, i Skove og Dræner. Den apostoliske Tidsalders Storhed og Kraft grunder sig isærdeleshed paa dette h. Sakramentes Dyrkelse. Maaden, paa hvilken de h. Fædre omtale dette, den Tro, Varme og Inderlighed, hvormed de omfattede denne h. Hemmelighed, give Vidnesbyrd derom. Selve Hedningerne kunde ikke forklare sig den Grefrygt, som de Christne havde for dette h. Sakramente, og meente, at de tilbade Ceres og Bacchus, som den h. Augustin meddeler os. Denne underlige Tanke foranledigedes derved, at Hedningerne bemærkede, at de Christne tilbade den h. Eucharistie under Brødet og Vinens Skiffelser, da Ceres og Bacchus jo netop holdtes for Kornets og Viinstoffens Guddomme. Ligesledes fortæller den h. Augustinus, at hans fromme Moder Monika flere Gange om Dagen havde besøgt Kirken, for at bede om sin Søns Omvendelse. — Allerede i de ældste Tider

blev det h. Sakramente opbevaret paa hellige og smykkede Steder i Guld- og Sølvkar. Catechumenerne var det ikke engang tilladt at see paa den h. Eucharistie, som den h. Basilius bemærker. De h. Fædre, den h. Augustin, Chrysostrmus o. fl. vide neppe med hvilken Grefrygt og med hvilke Ord de skulle omtale denne h. Hemmelighed; de vove neppe at udtale Hemmelighedens Navn, naar der i deres Foredrag eller ved andre Leiligheder er Tale derom.

Ligesom i de apostoliske Tider den første kristelige Menighed dannede sig ved den inderligste Tilslutning til den eucharistiske, i det h. Sakramente personligt nærværende Kristus, saaledes blev aabenbar ogsaa senere og for den hele følgende Tid, overalt det h. Sakramente Samlings- og Hvilepunktet for Menighedens aandelige Liv. Evangeliets Sendebudde forsamlede, hvorhen de end kom, de Troende ved Evangeliets Prædiken, lærte og døbte dem, opreiste Alteret, kaldte den Herre Kristus ned fra Himmelen i den h. Eucharistie, byggede over og omkring Alteret et Tag og en liden Kirke, — og den sande Guds Tilbedelse og Dyrkelse tog da sin Begyndelse! Den i det h. Sakramente virkelige og væsentlige nærværende Kristus styrkede Afguderne og deres Altare. Den personlige Kristus havde taget Bolig i Menigheden; det evige Lys blev tændt, og Lyset skinnede i Mørket. Og i en Kreds omkring Kristus og Hans h. Bolig, Kirken, rejste sig Hytter og Huse; Kristus boede i Midten af Sine, og Alle rundt omkring i Hans umiddelbare Nærhed. Men ligesom Kirken med Alterets Helligdom stod i Menighedens Midte, saaledes levede og skulde Kristus leve i Hjerternes Midte, og ligesom Han udvortes var nær ved Boligerne, saaledes skulde Han indvortes staae i nærmere Forhold til Menighedens hele Liv: Han skulde for Hyrden og Hjorden være det evige Forbillede, skulde opdrage Barnet, veilede Unglingen, beskytte Jomfruen, styre Familien, bilægge Tvistigheder, stille Sorgen og ordne Glæden. Men Christi bestandige og vedvarende Nærværelse var ogsaa en vedvarende Mindelse om, at Menighedens hele Liv skulde uafbrudt og altid være et Liv i Christo Jesu. Dette var Evangeliets korte og indtrængende

Indhold, som fra Kirkens Helligdom, fra dens hemmelighedsfulde Midte løb Menigheden imøde, og som selv om Natten det evige Lyss matte Stin forkyndte. Hvilken ophøiet og vidunderlig Lære, denne Lære om Christi sande og personlige Nærværelse i det h. Sakramente! — Men, spørge vi: var denne Lære ikke istand til at danne og grunde Menighederne og at drage Guds Mand ind i dem? Var denne Lære ikke fremfor Alt skiftet til at styrte Afgudsalterne og til at kuldstafe Hedenskabet? Maatte denne Guddommens umiddelbare Nærhed ikke skabe Menneskene paany? Maatte ikke et sandfærdigt kristeligt Liv ved det h. Sakramente og ved Christi bestandige Liv i Menigheden nødvendigviis danne sig i dens Lemmer? Vi spørge fremdeles: Lever Kristus ikke ogsaa paa samme Maade Dag og Nat i vor og i alle katholicke Menigheder? Ere ikke ogsaa hos os Husene og hele Byen byggede rundt omkring Kirken? Mon de ikke ligge i Helligdommens umiddelbare Nærhed? Men at, hvor lidet tænker man derpaa! Hvor tankeløs boer man, og hvor syndigt lever man ikke i Guds umiddelbare Nærhed! Hvor lidet tænker man paa dette Christi bestandige, uafbrudte Ophold, Dvalen og Liv i Menigheden! Ligesom den første kristelige Menighed, saaledes kunne ogsaa nu og til alle Tider alle Menigheder kun danne sig ved den inderligste Tilslutning til den eucharistiske Kristus, og jo mere levende Menigheden er gennemtrængt af Troen paa Christi virkelige Nærværelse, desto høiere staaer dens Liv og desto skjønnere fremtræder det i det Dø. Der gives mange Midler til at udvikle en Menighed, til at hæve og vække dens religiøse Liv, men intet andet Mittel gaaer saa dybt, hæver grundigere, opliver bedre, end den levende, troende Bevidsthed om det i Menigheden personligt nærværende Gudmenneske, Jesus Kristus! —

Christi bestandige Nærværelse gav aabenbart ogsaa strax Kirken, den kirkelige Bygning, sin Betydning og høieste Indvielse. Den katholicke Kirke er ikke, saaledes som Kirken i Protestantismen, en blot Bygning, et blot Forsamlingssted, hvor man forsamlers sig til bestemte Tider, for at synge og for at høre en Prædiken; den er netop i Ordets egentlige Forstand Guds Huus og Bolig; den er et

Sted, som man betræder med h. Frygt og Sty; den er hiin brændende Tornebust, hvorfra det toner den Indtrædende imøde: Drag Skoen af, thi det Sted, du staaer paa, er helligt! — Denne Christi Nærværelse ordner og bestemmer den katholicke Christens hele Adfærd og Forhold i Herrens Huus, og giver overhovedet de katholicke Kirker hiint ærværdige og hellige Præg, som med Nødvendighed og uvilkaarligt maa fremkalde Ærefrygt, stemme til Andagt, opvække høiere Følelser og Anelser og oplue Hjertet til Bøn. — Men hele den katholicke Gudstjeneste faaer aabenbart netop ved denne Guds bestandige, personlige Nærværelse sin høieste Indvielse og Betydning. Enhver katholic Gudstjeneste er efter sit dybeste og inderste Væsen en Tilbedelse; thi naar og hvorledes vi end feire Gudstjenesten, altid og overalt minder den nærværende Frelser os om, at for Ham skal ethvert Knæ bøie sig i Himlen, paa Jorden og under Jorden. Katholikens første Tanke, naar han træder ind i Kirken, er Erindringen om Stedets Hellighed, hvilket er indviet og helliget ved Christi Nærværelse, samt Erindringen om sin egen Syndighed og uendelige Afstand fra Kristus, den Rene, Hellige og Retfærdige, og denne Bevidsthed bøier hans Knæ, — han synker ned og tilbeder den nærværende Forløser. Knæbøiningen i Katholicismen er nær og inderlig forbunden med dens inderste Væsen, men navnlig ogsaa med dette høih. Sakramentes Dyrelse. Og naar hele Menigheden er forsamlet, naar den høitidelige Gudstjeneste fejres og det høih. Alterens Sakramente er fremstillet, naar Menigheden ligger paa Knæ foran Samme, dens Herre, Stifter, Hyrde, Fader, Frelser og Broder, — beder, synger, lover, priser og bønfaller, og naar da Hjernerne ere rene for Synd, de vilde Lidenstaber tie og de jordiske Sorger og Betyrninger hvile — ja, da har man et Forbillede paa Himlen, en Forsmag af den evige Glæde, som skal gennemstrømme vore Sjæle, naar vi med Englene og de Hellige skulle knæle foran Lamets Throne og tilbede, synge, love og prise i al Evighed. —

(Fortsættelse.)

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Atter en Prøve paa **svensk Fanatisme!** — Allerede i længere Tid have de svenske Blade opbudt Alt, for at ophidsede Folket mod den katolske Sognepræst i Stockholm, Hr. Abbé Bernard. Folkets Røst af 29. Marts siger f. Ex: „Folket skulde ikke lade sig nøie med, offentlig at insultere den katolske Sognepræst paa Gaderne, men derimod knække Arme og Been paa ham, eller idetmindste jage ham ud af Landet med Stenkaft.“ (Man maa vel lægge Mærke til, at Abbé Bernard, født i Frankrig, som katolsk Præst naturligviis ogsaa er Sognepræst for alle de i Stockholm værende katolske Medlemmer af Gesandtskaberne!)

Og hvad er Marsag til dette nye Kaserie i det kolde Norden? Her er den simple sandhedstroede Fortælling. — En lutherisk Frøken paa 22 Aar, ved Navn Bachmann, befandt sig paa Hospitalet, og da hun indsaae, at der intet Haab var for hendes Helbredelse, lod hun gjentagende Gange den katolske Præst bede om at besøge hende. Hr. Bernard kom til hende, nogle Diebliske efterat den lutheriske Geistlige havde raft hende Nadveren. Han blev kun faa Minuter hos hende, og lod sig nøie med, at opmuntre den Syge til Taalmodighed og til Tillid til Gud. Dtte Dage senere døde hun.

Strax derpaa udbredtes forskjellige Rygter i Stockholm, hvilke endnu mere bleve udbredte ved Bladene, navnlig ved Altonbladet, ifølge hvilket Hr. Pastor Bernard skal have villet ombende den Afdøde til den katolske Tro og derved indjage hende en saadan Angest for Helvede, at hun døde deraf.

Hr. Bernard, som var sig sin Ustyldighed bevidst, forlangte en retlig Undersøgelse, ved hvilken den Afdødes Fader, forhøved. Capt. Bachmann, og et stort Antal Vidner bleve afhørte. Altonbladet offentliggjorte alle Rettens Forhandlinger. Resultatet af disse Forhandlinger vare i den Grad stikfede til at formilde de ophidsede Gemytter, at Dyrigheden ansaae det rigtigst, at lade samme offentliggjøre i de officielle og halvofficielle Blade, forinden Forhandlingen var stadfæstet. Alle Vidnerne, navnlig de, som Hr. Bachmann troede at have paa sin Side, erklærede eenstemmig, at Frøken Bachmann, som var 22 Aar gammel, flere Gange havde sendt Bud efter den katolske Sognepræst og ladet ham bede om at besøge hende paa Sygesengen; at den Syge ikke alene ikke har beklaget sig over dette Besøg, men erklæret for sine lutheriske og katolske Veninder,

at hun derved har følt megen Trøst; og at hun tidligere har erklæret gjentagende Gange, at hun foretrak den katolske Religion fremfor den lutheriske, men ikke vovede at gaae over, for ikke at støde sin Fader for Hovedet! . . .

Hr. Bachmann har ført en lutherisk Geistlig til hende, men som hun først afviste; nogle Dage senere hørte hun endelig paa ham og modtog Nadveren af hans Haand. Kort efter lod hun atter bede den katolske Sognepræst om endelig dog at besøge hende; denne kom da ogsaa, netop nogle Diebliske efterat den lutheriske Geistlige havde bortfjernet sig. Da Hr. Bernard nu hørte, hvad der var skeet, lod han sig nøie med at tale nogle Trøstens Ord til hende og bortfjernede sig atter efter et Par Minuters Forløb. Samme Dags Aften blev den Syge angreben af Svindelhed og begyndte at phantasere; hun troede, som hun selv fortalte til den lutheriske Hospitalspræst, at see en Mængde onde Aander, som forestillede hende, at Alt hvad hun havde gjort, da hun modtog Nadveren, kun var noget reent Udvortes og Forstillelse, men at hun i Hjertet var Katholik. Først otte Dage senere døde hun . . .

Saaledes lyde de mod Hr. Past. Bernard fremførte Vidners eenstemmige Udsagn. Men hvad gjorde da Capitain Bachmann? Han lod en lang Erklæring føre til Protokols, i hvilken Erklæring han roste sig af sin Dver for den lutheriske Religion, af sin fortræffelige Opdragelse og sine Fortjenester, og forlangte derpaa, at Sagen skulde indankes for Criminalretten. Han anklagede nu ikke mere Hr. Past. Bernard for Profelytmagerie, men beskyldte ham for, at have, om ikke forarsaget, saa dog fremkaldet hans Datters Død!

Lad os nu ogsaa høre, hvorledes det ædle Blad, Folkets Røst, veed at benytte hele denne Historie til sine Diemed i sit Nummer af 3. Marts! Det skriver saaledes:

„Den Frækhed og Uforsømmethed (!), som den jesuitiske Bande (!), der har nedsat sig her, lægger for Dagen, tager til i Forhold til Dyrighedens Ligeagtydighed ved at haandhæve Lovene.“

„Den kun altfor bekendte katolske Profelytmager, Jesuiten Bernard*), har i disse

*) Pastor Bernard har aldrig tilbragt en eneste Time i et Jesuiterkloster: født i Elsfås, studerede han først i det verbale Lyceum i Hagenau i Elsfås, hvorefter han kom til det biskoppelige Seminar i Stralsborg. Efter modtagen Præstemandtelse blev han strax ansat som Vicarius, og i denne Stilling forblev han i flere Aar ved Sognet St. Johan i Stralsborg, agtet og elsket af Forsatte og Enhver, paa Grund af sin mønsterværdige præstelige Livsandel og vittsomme Nidkjærlighed. Derfra blev han sendt til Sverrig.

Dage givet os et nyt Beviis paa, hvorvidt dette Selskabs Fræthed og Uforsømmethed kan gaar. En ung Pige paa 17 Aar, Datter af Capitain Bachmann, havde i længere Tid lidt af en chronisk Sygdom, som, uagtet alle Lægemidler, stedse tiltog, saa at den Syge endelig selv indsaar, at der ingen Hjælp var at haabe for hende. Taalmodig og hengiven beskæftigede hun sig med Tanken om Døden, og bad om en lutherisk Præst, som kunde række hende Nådverden."

"Afkraftet ved Lidelser og allerede henskunken i et bedre Liv, ønskede hun Intet mere, end at henleve sine sidste Diebliske i størst mulig Ro. Men Jesuiten Bernard vilde det ikke. Listig og rænkfuld som en Slange, sneg han sig hen til den arme Piges Smerteleie, og forestillede hende, at hun, fordi hendes Fader var født i Frankrig, skulde høre til den katholske Kirke, som Bernard, med den Jesuiterne egne Uforsømmethed, angav som den eneste Veie til Himmelen. og derpaa tilsoiede, at hun, saafremt hun ikke strax besluttede sig til at træde over til den katholske Kirke, uheilbarlig vilde blive nedstyrtet i Helvedes evige Flamme."

"Forgjæves viste den af Smertes overvældede Syge Jesuiten tilbage; han var haardnakket, som Forskeren i Paradiset; og da endelig Frøken Bachmann bad om, at han skulde lade hende være i Ro, udbød Jesuiten i de græseligste Forhandlinger, og erklærede, at hun i al Eviighed vilde komme til at udstaae Helvedes frygteligste Dvaler."

"Det er let at begribe, hvilket Indtryk disse Utringer maatte gjøre paa den Dødsyge. Frø. Bachmann hensaldt strax i en Slags Fortvivlelse og Vanvid, i hvilken Tilstand hun forblev indtil sin Død, som fulgte to Dage senere."

"Sagen spæver allerede for Politie-Tribunalet, og igaar blev Bernard forhørt for lukkede Døre; vi vide endnu ikke Resultatet; men man kan vente, at det Hele ogsaa denne Gang, som altid, naar dette Menneske bliver anklaget, vil komme til at gaar op i Røg. . . Methodistprædikanten Scott blev i Aaret 1843 med Steen drevet ud af Landet af det ophidsede Folk, fordi Loven var stum imod ham. Det skulde ikke undre os, om de herværende Jesuiter blev behandlet paa samme Maade . . ."

Her have vi da atter et Exempel paa visse Bladskriveres Kunst i at forvanke og fordreie Sandheden og ved en partisk og lognagtig Fremstilling af deres Gæmner at bringe Folk til at troe netop det, som de selv ville. Desværre ere saadanne Exempler ikke alene at finde i Sverrig, men ogsaa her i Danmark og

mange andre Lande! Men, Gud være lovet, Exempler paa en saadan mageløs Naahed, som nævnte svenske Blad viser, dem have vi endnu ikke oplevet i Danmark! Folkets Rost synes meget at ynde hine gamle Tider som i Almindelighed kaldes Barbarismens og Næverettens Tider, og dette ædle Blad synes at holde meget af det i Sverriges Naboland saa almindelige Bryggesystem eller Knutesystem, ifølge hvilket man da skal overbevise Mændene om Protestantismens Fortrinlighed og Katholicismens Forkastelighed og Forvorpenhed ved Hjælp af Steenkast og saaledes føre haandgribelige Beviser, argumenta ad hominem! Hvad maa man forøvrigt tænke om Folkets Dannelse, Oplysning og moraliske Følelser i et Land, hvor et offentligt Blad tør fremtræde med saadanne lave og gemene Skjældsord og Bagtalelser imod en Præst, uden at der vises almindelig Misbilligelse og Harm over dets uværdige Udsærd? Vi sige vist med Rette, at det er en uudslættelig Skamplet for hele Folket, naar det lader saadanne Kjendsgjerninger gaar uændsede hen! Der gives vel neppe noget andet Land i det civiliserede Europa, hvor man skriver og klager mere over katholsk Intolerant, over Jesuitisme, over Inquisitionens formeentlige Rædsler, over Bævedømmets gruelige Mørke, end netop i Sverrig; men tillige gives der vel ei heller noget andet Land i det civiliserede Europa, hvor saakaldte Lutheranere under Maske af kristelig Iver og i Humanitetens Navn tør udbøve et saadant Tyranni over Mændene, en saadan umenneskelig og uchristelig Intolerant, en saadan piinlig Inquisition, hvor der gives saamange erkelutheriske Jesuiter (naar man tager dette Ord i den hos alle uoplyste Protestanter gængse Bemærkelse), som netop i det oplyste Sverrig og fornemmelig i Sverriges Athen, i Stockholm! — „Du Dienstfalk! Hvi seer Du Skjæven, som er i Din Broders Dø, og lægger ikke Mærke til Bjælken, som er i Dit eget Dø?!" —

Wien. Keiser Franz Joseph har aldeles benaaet 585 Straffefanger, som tildeels endnu henskandede arresterede for Deelagtighed i Dørvør; desforuden have 311 Andre faaet én Deel af deres Straf estergiven. Langfredag udsdrev Keiseren denne omfattende Naadeact og befalede, at netop Herrens Opstandelsesdag ogsaa skulde være for de mange Ulykkelige en Forløsningsdag fra Fængslerne. Det er en Ureshandling, som giver et nyt Bidnesbyrd om den store Keisers ædle og milde Hjerte! Men han er ogsaa for sine 38 Millioner Undersaatter et Mønster paa en from Søn af vor h. Kirke. Han har nemlig med

stor Andagt taget Deel i de Exercitier eller geistlige Øvelser, som i den stille Aage bleve holdte for Hofset af en Præst af Jesu Selskab. En saadan Fromhedsact midt under de diplomatiske Forhandlinger, som skulle have en afgjørende Indflydelse paa hele Verdensdeles Skæbne, tilligemed hin Naadeact paa den h. Paaskedag, kan ikke have anden end en særdeles gavnlig Indvirkning paa Keiserens Undersaatter!

— 16. April. Igaar Formiddag celebrerede Cardinal Pronuntius, Viale Prelat, under talrig Assistance en høitidelig Mæsse i den italienske Kirke i Anledning af Hs. Helligheds, Pave Pius IX's, Redning, hvorefter den ambrosianske Lovsang blev affjunget. Iblandt Deeltagerne i Høitideligheden bemærkede man H. K. H. Erkehertug Maximilian af Østerrig = Este, Erkebiskoppen af Cesarea, Minister, Grev Buol, Friherre v. Bach, Grev Thun, Baron Werner og Feltmarskalk-Lieutn., Friherre v. Profesch = Diten, Præsidualgesandt ved den tydske Forbundsdag, foruden mange Medlemmer af det diplomatiske Corps og et stort Antal andægtige Troende. Efter Hs. M. Keiserens Befaling fandt ogsaa et høitideligt Høiamt med Te Deum Sted i Hofburg = Sognkirke for Hs. Helligheds Redning, som bivaanedes af Hs. Maj. med de herværende Erkehertuger og Erkehertuginder og den samlede Hofetat.

Constantinopel. Ved Hs. K. K. apostoliske Majestæt, Franz Joseph's mægtige Omsorg og det hvide østerrigiske Ministeriums ædle Bestræbelser, imødeser Franziscanernes Mission i Tyrkiet den glædeligste Fremtid. Hs. K. K. Majestæt har tilladt en Indsamling i hele den østerrigiske Stat til Oprettelsen af et Franziscaner = Hospitium i Constantinopel; Keiseren foregik selv med et ophøiet Exempel, idet han lod Almisssamler P. J. Paschalic i Wien anvise en Sum af 30,000 fl. G. M. til Kjøbet af Hospittet. Hospittet er ikke alene bestemt til Bopæl for Munkene, men det skal overhovedet være et Tilflugtssted for den lidende Mennekkhed. P. Paschalic kjøbte i denne Hensigt en storartet Bygning, som kostede flere tusinde Bjaastre (man siger, en Million). Da hans Forstander spurgte ham om, hvorledes han kunde kjøbe en saadan Bygning uden Penge, svarede han: „Herren, til Høis Gode Huset er kjøbt, vil nok sørge derfor!“ Han greb Vandringstaven og kom til Wien, hvor han af Hs. Majestæt erholdt den betydelige Sum af 30,000 fl.; han gjennemreiste Østerrig, Tydskland og Frankrig, og indsamlede hos Geistligheden i disse Lande saa

betydelige Bidrag, at han kunde udbetale hele Beløbet for Bygningen. Nu opbygges ogsaa her i Constantinopel flere katolske Kirker, og der er alt Haab om, at den katolske Tro under Hs. K. K. apostoliske Majestæts Protection stedse mere og mere vil udbredes ved den h. Franziscus' saa fortjensfulde og for Sjælene saa nidkjære Sønners Bestræbelser. I mange Aarhundreder har Kirken i Tyrkiet ikke kunnet glæde sig ved en saa stor Tolerance som i nærværende Tid.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 27. Mai. — Den Helligaands Medtælelse over de hh. Apostle. — 1. Pintsebadag. — Dagens Epistel: Apostl. Gjern. 2, 1—11. — Evangel.: Joh. 14, 23—31. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Danst. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Danst.

Mandag d. 28. Mai. — 2. Pintsebadag. — Dagens Epistel: Apostl. Gjern. 10, 42—48. — Evangel.: Joh. 3, 16—21. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Tydsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Danst.

Torsdag d. 30. Mai, Fredag d. 1. og Lørdag d. 2. Juni ere kirkelige Tæmperdage og derfor ogsaa befalede Fastedage.

Hver Søndag om Form. Kl. 6, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Mæsse; om Fredagen bliver det hoih. Alterens Sacramente fremstillet under den sidste h. Mæsse, Kl. 8¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Indgivet af Konrad Sandet.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thestaf. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 22.

Søndagen den 3die Juni.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. M. Blaukensteiner, N. Kjøbmagergade 68, og i alle Bogsaler; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoire. Prisen er 3 Rk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Det hellige Alterens Sakramente.

II. Tilbedelsen.

(Fortsat.)

Alle Perioder af Kirkehistorien danner det h. Sakramente hele det religiøse og kirkelige Livs Middelpunkt; den h. Eucharisties Høitideligholdelse var alle kirkelige Forasmlingers væsentlige Indhold. Ligesom Gudsdyrkelsen overhovedet, saaledes har navnlig ogsaa det h. Sakramentes Tilbedelse altid bestaaet. Denne Tilbedelse viste sig navnlig paa en gribende Maade, naar ifølge de orientalske Liturgier strax efter Consecrationen Forhængebort, og Biskoppen opløstede Herrens Legeme, og hele Menigheden, saasnart den saae Dette, kastede sig tilbedende ned paa Knæ. I den vesterlandske Kirke, hvor denne Elevation (o: Opløstelse) i Begyndelsen ikke var almindelig, fandt altid dette h. Sakramentes høitidelige Tilbedelse Sted førend den h. Communion. — Men i sin største Glæde see vi denne h. Hemmeligheds offentlige Dykkelse i det 13. Aarhundrede. Forskjellige Grunde gavede Anledning dertil. Allerede i det 9. Aarhun-

drede var Grigena Scotus fremkommen med urigtige Anskuelser om det h. Sakramente, og i det 11. Aarhundrede optraadte Berengar med en aldeles falsk Lære. Det 12. Aarhundredes Sekter traadte aabenlyst op imod de h. Sakramenter overhovedet og forkastede navnlig ogsaa den katolske Lære om den h. Eucharistie. Den sværmeriske Lancheim (Aar 1115) erklærede de h. Sakramenter for ophævede! Peter af Bruis (Aar 1104) forkastede det h. Messioffer som den ublodige Gjentagelse af Christi blodige Offerdød og feirede den h. Eucharistie ifkun som et Ihufommelsesmaaltid. Waldenserne (Aar 1160) lærte, at Brødet og Vinens Forvandling bevirkedes ved den værdige Annammelse, men ikke ved Præstens Consecration. Disse Modsetninger og Branglærdomme tjente kun til at fremstille den katolske Troesætning desto klarere og bestemtere og fremkaldte iblandt Kirkens troende Børn netop en desto inderligere Dykkelse af det h. Sakramente. — Desuden havde det religiøse Liv ved Tidsforholdene overhovedet antaget en større Indættelighed. Det nye Opvågning og den Opvåkning, som den katolske Kirke erholdt ved den store Pave Gregor VII. i sine ydre Forhold, og som ved Innocens III. opnaaede sin mest glimrende Høide, blev ikke uden gavnlig Indvirkning paa det indre og religiøse Liv og

den til jamme svarende udbortes Gudstjeneste. Men foruden mange andre og forskellige Optringer af det kirkelige Sindelag og Liv, tildrog det h. Alterens Sakramente sig den høieste Grad af religiøs og hellig Begeistring. „Alt,“ siger den store Pave Innocenz III., „Alt er her hemmelighedsfuldt, og fra Samme udspringer himmelsk Sødme!“ Den apostoliske Legat, Cardinal Guido, satte det først (Aar 1203) igjennem i Köln, at der ved Opførelsen af den forvandlede h. Hostie med en Klokke skulde gives et Tegns til de Troendes Tilbedelse, og at dette ogsaa skulde skee paa Gaden, naar den h. Communion blev bragt til en Syg. Til Opbevaring og Fremstilling af dette vidunderlige og hemmelighedsfulde Sakramente beredte man smukke Tabernakler paa Alterne og Monstranser (ostensoria o: et h. Kar, som viser den h. Hostie). Men Biskop Hugo fra Lüttich gav først den almindelige Længsel med Hensyn til denne h. Hemmelighed det egentlige Udtryk, da han (1246) indførte en særegen Høitid til Alterens Sakramentes Forherligelse, nemlig Christi Legemsfest (festum corporis Christi), efterat den fromme Juliana ved Guds særegne Veiledning allerede havde banet Veien *).

Med Christi Legemsfestens Indførelse traadte det h. Sakramentes Dyrkelse og Tilbedelse i vis Henseende ind i et aldeles nyt Stadium.

Allerede i Aaret 1264 befalede Pave Urban IV., at denne Høitid skulde fejres i hele Christenheten ved en Octave, d. e. en 8 Dages Høitidelighed. Pave Clemens V. indskærpede paany denne Forordning paa Synoden i Vienne, og saaledes blev denne Fest ogsaa indført i hele den vesterlandiske Kirke. Med Christi Legemsfestens Høitideligholdelse forbandtes desuden Christi Legemsfests Procession. Ligeledes blev det høih. Sakramente høitideligen fremstillet til Tilbedelse, saavel paa selve Festdagen som ogsaa hele Octaven igjennem ved Hvimesfen om Formiddagen og desuden ogsaa ved Eftermiddags- eller Aftenandagten. Denne høitidelige Fremstilling af det h. Sakramente tog sin

*) Jfr. Skand. Kirketidende 1854, Nr. 23 og 24.

egentlige Begyndelse med Christi Legemsfests Indførelse. Synoden i Sens (1320) omtaler allerede denne Fremstilling, der synes at være lige saa gammel, som selve Festen. I den h. Messe blev den fortræffelige af den h. Thomas af Aquin forfattede Hymne Lauda Sion bedet og sunget som Sequents, og paa mange Steder blev Velsignelsen given med det høih. Sakramente. Kort sagt, ved Christi Legemsfesten opnaaer det h. Sakramentes Dyrkelse og Tilbedelse sin egentlige Høide.

Men for dog at give denne offentlige og høitidelige Dyrkelse af den høieste Hemmelighed en fast og solid Grundvold, havde Gud dertil kaldet en af Kirkens største og helligste Mænd, den h. Thomas af Aquin, for at han skulde begrunde denne vidunderlige Hemmelighed med dogmatisk Skarpsindighed og forherlige den ved usorligneligt skjøne Hymner.

Den h. Thomas var en overmaade andægtig Dyrker af det høih. Sakramente. Allerede som Barn og Ungling trak han sig gjerne tilbage i en Kirke, for at dvæle foran det høih. Sakramente og underholde sig med sin nærværende Gud og Frelser. Flere Timer om Dagen og en stor Deel af Natten tilbragte han ved Alterets Trin, hvor han i dybeste Ydmyghed tilbad Frelseren og overlod sig til en hellig Kjærligheds Henrykkelse og til dybe Betragtninger over denne uudgrundelige Hemmelighed. Hans Kjærlighed og Grefrygt for det h. Sakramente tiltog, da han var bleven indviet til Præst. Han frembar dagligen det h. Offer med en Engels glødende Andagt. Ofte vædede han Alteret med sine Taarer og syntes at være ganske fordybet og henfunken i Jesu uendelige Kjærlighed. Man sporede i hans Dine og Ansigt Afglans af den h. Flamme, som luede i hans Hjerter. Efter den h. Communion's Annæmmelse tiltog hans Andagt saa synligt, at selve de Troende, som vare tilstede i Kirken, bleve grebne af inderlig Rørelse ved dette Syn. Denne store, hellige og lærde Mand var ubvalgt af Gud til, i denne Tid at begrunde det h. Sakramente ved sin Videnskabs Dybde, og ved sin h. Begeistring's Flugt at vinde Hjerterne. Flere ham af Universitetet i Paris opgivne Spørgsmaale om det h. Sakramente besvarede han i et særegent Skrift saa grundigt, at alle

istemmede hans Mening. Han var dengang eet og tredive Aar gammel. For ikke at blive hovmodig og at stole paa sin egen Kraft, havde han allerede længe i Forveien ved Faste og Bøn forberedet sig til disse Spørgsmaaltes Besvarelse.

Den h. Thomas skrev for Christi Le-gemsefsten et herligt Officium, med de uforslignelige Hymner *Lauda Sion, Pange lingua* &c., som ere bleve Gjenstand for alle Aar-hundreders Beundring. Saalænge den h. Thomas levede, bevarede han sin glødende Kjærlighed til det h. Sakramente. Hvorhen han end kom, gif han efter Sædvane først ind i en Kirke, for at bede. Sin Grefrygt for det høih. Sakramente lagde han paa en rørende Maade for Dagen ved sit Livs Ende. Efterat han med en virkelig Bodfærdigs angerfulde Dmmyghed havde skriftet og modtaget Absolutionen, bad han dem, der stode omkring hans Seng, at man skulde lægge ham paa Afke, paa det at han kunde annamme Frelseren i den h. Communion med desto større Grefrygt. Saaledes vilde han, uagtet sin store Svaghed, vente paa sin Forløser. Da han saae den høih. Hostie i Præstens Hænder, udtalte han følgende Ord med en saadan Omhed og Andagt, at alle de Tilstedeværende smeltede hen i Taarer: „Jeg troer fuldt og fast, at Du, min Jesus, som sand Gud og sandt Menneske er tilstede i dette høihellige Sakramente. Jeg tilbeder Dig, o min Gud og Frelser, jeg anammer Dig, — af! Dig, Prisen for min Forløsning og Vandringsbrødet paa min Villegrimstreise, Dig, for Hviis Skyld jeg har studeret, arbeidet, prædiket og lært. Jeg troer ikke at have vovet at gjøre Noget, som kunde være imod Dit guddommelige Ord; men dersom dette alligevel er skeet af Uvidenhed, saa tilbagekalder jeg det offentligt og underkaster alle mine Skrifter den h. romerske Kirkes Dom.“ Efterat den Hellige derpaa atter havde samlet sin Aand for at opvække nogle Dydsovelser, annammede han den h. Communion og tillod da ikke, at man atter bragte ham til Sengs, førend han havde fuldendt sin Taksigelseshøn. Kort efter Midnat hensov han blidt i Herren.

En h. Thomas' Tro og Kjærlighed vare nødvendige, for i en Tid, hvor paa den

den ene Side Branglæren truede med at ophæve det h. Sakramente, og hvor paa den anden Side Dettets høitideligste Dyrkelse fremtraadte i den offentlige Gudstjeneste, for at forherlige denne Hemmelighed ved hele sin Personligheds Storhed. Den h. Thomas maa her aabenbart betragtes som et Redskab i Guds Haand! Hans beundringsværdige Skarpsindighed og Lærdom beskæmmede Bantroen, hans barnligt troende og af Kjærlighed glødende Hjerte udgjød sig i en Strøm af poetisk Begeistring og smykkede den guddommelige Hemmelighed med den høieste Poesies Krands. Hvo kjender vel ikke hans herlige Hymner! Hvor inderliggen udtaler hans Tro og Kjærlighed sig ikke i disse!

Imidlertid ilede ogsaa Konsten med at bringe det h. Sakramente sin Hylдинг. Den fuldkomment udviklede Form for Dyrkelsen af det allerh. Alterens Sakramente falder netop sammen med hiin Tid, hvor ogsaa Bygningskonsten i den gothiske Stil stod i sin skønneste og høieste Blomstring. Ligesom Konsten til alle Tider har staaet i det nøieste Forhold til det kirkelige Liv, ja, kun var dets udvortes Form, Præg og Klædebon: saaledes kan der heller ingen Tvivl være om, at den christelige Konsts herlige Udfoldelse i det 13. Aarhundrede ogsaa staaer i den inderligste Forbindelse med det christelige Livs Udvikling i samme Tidsperiode, og navnlig de gothiske Cathedralers majestætiske Bygning med det høih. Sakramentes levende Dyrkelse. Ved denne h. Hemmeligheds offentlige og høitidelige Dyrkelse var. ogsaa Troen paa samme atter traadt virksommere og kraftigere ind i Livet og kunde da heller ikke lade den sande christelige Konstners Sjel uberørt. Og jo dybere og varmere Troen paa den i det h. Sakramente nærværende Christus levede i hans Hjerte, desto herligere maatte den Domkirke reise sig, som han opbyggede for den nærværende Guddom, desto mere storartede bleve dens Buer, desto mere majestætiske dens Hvælvinger, desto høitideligere dens Stilhed og desto helligere alle dens Linier. Er ikke denne mystiske Stilhed, dette høitidelige Halvmærke i de gothiske Kirker netop Udtrykket for den vidunderlige Hemmelighed, som staaer skjult i Alterets h. Mærke? Er ikke netop den gothiske

Bygningsmaade mere end enhver anden skiftet til at minde om hine Skriftens Ord: Terribilis est locus iste; hic domus Dei est et coeli porta! (O: Frygteligt er dette Sted, her er Guds Huus, her er Himmelens Port!) — Den levende Tro paa den nærværende Gudsdom gjorde Bygningen majestætisk, storartet og ophøiet, og Kjærlighed, som oprinder af den levende Tro, vidste ikke med hvilken Omhed og Sindrigbed den skulde smykke den nærværende Christus' ophøiede Helligdom.

Saaledes blev denne fuldkomment udviklede Form for det h. Sakramentes Tilbedelse og Dyrkelse, som den træder os imøde under Christi Legemsfests Høitideligheder, af den største Betydning for den daværende Tid. Den staaer i den inderligste Forbindelse med Christi Kirkes hele historiske Udvikling. Ligeoverfor den i de første Aarhundreder brugelige Arkandisciplin, ifølge hvilken navnlig Troeslæren angaaende dette ophøiede og store Sakramente holdtes hemmelig og skult for alle Ikke-Christne, maatte Dyrkelsen nu blive offentlig, høitidelig og almindelig, fordi det h. Sakramente blev offentlig angrebet, fornærmet og forhaanet af Branglærere. Den offentlige Dyrkelse var den naturlige og nødvendige Reaction imod den offentlige Vanhelligelse. Da Kirken i det Udvortes stod i den største Glæde, maatte ogsaa det indvortes kirkelige Liv udvikle sig desto mere, og derfor vendte den høieste Dyrkelse og offentlige Forherligelse sig ved Guds særegne Forsyn netop mod Troens Middelpunkt, mod det h. Sakramente. Fra denne den katholske Troes Midte udvikledes den sande Videnskab og Kunst, og Alt i Forening dannede da en For- og Skytsmuur imod hine Storme, som ved den saakaldte Reformation ikke lang Tid derefter skulde bryde ud imod Kirken i Almindelighed, og imod Troens største Hemmelighed i Særdeleshed.

(Sluttes.)

Erkebiskop d'Aviau af Bordeaux.

Erkebiskop d'Aviau af Bordeaux kunde aldrig lade nogen Fattig gaae bort uden at hjælpe ham; han gav og gav uafslædig, saa at han selv tilsidst ikke eiede Noget. Da han en Dag kun endnu havde et Par aldeles pjaltede Skjorter tilovers, kom hans Tjener til ham og sagde i en medlidende Tone: „Naadige Herre, jeg kjenner en Adelsmand, som er saa fattig, at han ikke eier en heel Skjorte!“ — „Virkelig?“ svarede Prælaten. „Da maae vi kjøbe nogle til ham. Gaae hurtig hen, og kjøb et Doustin til ham, men meget smukke!“ Tjeneren skyndte sig med at udføre Tjendet og kom snart tilbage med et Doustin smukke Skjorter. „Godt; bring dem nu hen til den fattige Adelsmand!“ sagde Erkebiskoppen. „Naadige Herre,“ svarede Tjeneren, „det er Dem selv!“ — Om Erkebiskoppen nu vilde tage det ilde eller godt op, maatte han dog tage imod dem, men beholdt dem vist ikke længe!

Kirkelige Efterretninger.

Cöln, 1. Mai. I dag blev den af Hs. Em., Cardinalen og Erkebiskoppen anordnede kirkelige Fest til Ære for den h. Jomfrues og Gudsmoders ubesmittede Undfangelse, fejret, eller rigtigere sagt, begyndt i vor prægtige Domkirke, Erkebispeets Cathedral, med en for Gjenstanden værdig Udførelse af kirkelig Pragt og ved en over al Beskrivelse talrig Deeltagelse af de Troende. Ligesom iforgaars og igaar ved Mattens Frembrud, gjænløb atter idag ved Morgengry det hundredestemmige Chor af Kirkeklokkerne, for at indbyde vor h. Stads Beboere til Deeltagelse i Festen. Den store Domkirke, og navnlig Choret's Indre, var dertil prydet med Drangerier og Blomster. Ved den vestlige Indgang til Choret var anbragt to Rosenhøje, imellem hvilke den ældgamle og historisk minderværdige Statue af den h. Jomfru, som er restaureret i sin oprindelige polychromatiske Pragt ved Museets Conservator, Rambour's Kunstnerhaand, var opstillet,

omgivet af brændende Bortlys. I det saaledes til from Festsighed forberedede Tempel strømmede de Troende ind fra alle Sider, saavel i enkelte Grupper, som i hele Processioner, som, anførte af vedkommende Sognepræster, drog op ad Gaderne med Kors og vailende Faner. Hvor umaadelig stor Domkirkens af en ophøiet Soileffov baarne Hal end forekommer Diet, saa syntes den idag næsten at være for lille, for at kunne optage de talrige Skarer. Kl. 9 ankom Hs. Em., Cardinal=Erkebiskoppen og blev modtagen ved Portalen af den høiærv. Geistlighed, som ledsagede ham ind i Choret til hans erkebiskoppelige Stol, hvorefter den høitidelige Høimesse strax begyndte. Efter det h. Evangelium læste den høiærv. Domcapitular og Domprovst, Dr. Bill, det for den h. katholiske Kirkes Aarbøger evigt minderædige Aftstykke, hvorved Christi Statholder, Pave Pius IX., bekiendtgjorde den om den h. Jomfrues ubesmittede Udfangelse udtalte dogmatiske Afgjørelse for hele Verden. Men selve det betydningsfuldeste Sted i dette Aftstykke, nemlig den Sætning, som indeholder den egentlige Afgjørelse, blev oplæst af Hs. Em., Cardinal=Erkebiskoppen fra hans høie Throne. Efter endt Oplæsning istemte Hs. Em. Credo't, hvorefter han traadte hen for Alteret, for at fortsætte det h. Offer. Under Offeret blev den af Cardinal=Erkebiskoppen, til Gæve for den ubesmittede Udfangelse, digtede latinske Hymne sunget under Ledfagelse af Choralmusik. Da Pontificalmesen var forbi istemte Hs. Em. Te Deum'et, og under sammes Afhyngelse fandt nu en høitidelig Procession Sted, som blev aabnet af det herværende erkebiskoppelige Seminar's Elever. Efter disse fulgte Medlemmerne af det høiærv. Domcapitel, derefter Cardinal=Erkebiskoppen, som uddeelte Beelsignelsen til de til alle Sider nedknælende Troende, dernæst den høiærv. Sognegeistlighed fra alle herværende Sogne, Alle klædte i festligt Ornat, og endelig Medlemmerne af de herværende Kirkeforstanderskaber. Da Toget var vendt tilbage til Høialteret, blev Te Deum'et sluttet med den kirkelige Bøn. Saaledes endte denne Dags Høitidelighed, som ogsaa Medlemmerne af det katholic-theologiske Facultet ifølge Erkebiskoppens Befaling bivaadede, for derved at fremhæve det dogmatiske Moment. Imorgen bliver den høitidelige Fests ligeledes fejret i samme Mand i Sols samtlige Sognekirker og i hele Erkebispedømmet. Forøvrigt har Cardinal=Erkebiskoppen i Anledning af ovennævnte saa glædelige dogmatiske Afgjørelse, for dette Aar ved særegne Andagtsøvelser bestemt hele Maimaned, som desuden ellers er indviet til den allersaligste Jomfrues særlige Dyrkelse, til en Taksigelses-tid, til kirkelig Glæde og til Dyrkelse af den

ubesmittede Udfangelse. Der vil derfor anden Pinsedag endnu engang blive fejret en ved selve de Troendes fromme Attraa foranlediget almindelig Fests, som, at slutte efter de trufne Foranstaltninger, tillige vil faae en mere udvortes Charakter, idet Sols Borgere vil bydes Leilighed til at bidrage til den glædelige Fests Forherligelse.*)

Tyskland. Den 23. April feirede det 6te preussiske og protestantiske Guitarscer-Regiment i Brandenburg en Sørgfest i den derværende Domkirke til Gæve for dets afdøde Chef, Keiseren af Rusland. Keiser Alexander havde skienket Regimentet dets forevigege Chefs Uniformsstykker; ved den nævnte Sørggudstjeneste, hvilken hele Hoffet bivaadede, var — saaledes skriver „Patriotische Zeitung“ — den affjalede Helts Uniform nedlagt foran Alteret, for at den skulde blive Regimentets og Armeens Eiendom og en Overlevering til Efterkommerne! „Da disse Keiserens Klædningsstykker indtraf paa Banegaardene i Berlin og Brandenburg, bleve de modtagne med militaire Honneurs; ifølge kongelig Befaling skulde de opbevares i Domkirken i Brandenburg! — Vil man endnu turde dable os Katholiker, fordi vi ære og hædre Reliquierne d. v. s. de jordiske Levninger af vore kristelige, nu i Himmelen forklarede Venner, af Guds Helgener?

— Den 5. Juni d. A. er det elleve hundrede Aar siden, at Lybsterne's Apostel og Lybsterlands første Primas, den h. Bonifacius, led Martyrdøden i Friesland. Da Fulda, hvor hans jordiske Levninger fandt deres Hvilested, tidligere hørte til Mainzer Diocæs, blev kun Jubilæumsfesten fejret der; men nu skal den elleve hundredaarige Fests ikke alene feires ved den Helliges Grav i Fulda, men fra 14.—21. Juni ogsaa i Mainz, som han ophviede

*) Næsten fra alle Verdensdele indløbe de glædeligste Beretninger om den overordentlige Jubel og hellige Begeistring og om de overmaade glimrende Høitideligheder, hvormed de katholicke Troende tilligemed deres Biskopper og Præster have modtaget og fejret den høitidelige Promulgation om den katholicke Troeslære angaaende den allersaligste Jomfru og Guds-moder Maria's ubesmittede Udfangelse, og gjerne vilde vi ogsaa glæde vore fremme Læsere med en udførlig Beskrivelse deraf; men Bladets indskrænkede Rum tillader os desværre ikke at indrømme alle enkelte Beretninger Blads i samme, og vi maac derfor lade os nøie med en eller anden mindre lang Beretning. Kirkens Hjender vrebdes og forbittes over det nye Dypning, som Kirkens Liv netop nu vinder; men lad dem tale og skrive, og vrebte og rase, de gaac deres Bei, og Kirken sin, uden at ændse Modstandernes magtesløse Anstregelser! — Forhaabentlig vilde vi til Marias Himmelfartsfest i Aar ogsaa i den herværende katholicke Kirke komme til at feire en særegen Høitidelighed til Gæve for Marias ubesmittede Udfangelse.

til den tydske Stamkirke. Hs. Em. den høiær. Cardinal-Byrsterkebiskop af Schwarzenberg i Prag har fra Rom allerede indbudt samtlige tydske Biskopper til personlig Deeltagelse i Festen. Ligeledes have vi grundet Haab om, at en Biskop prædiker hver Morgen under denne otte Dages Fest, medens en anden Biskop holder Høimesse, hvorimod P. Lamezan af Jesuiterordenen har overtaget Prædikenerne om Eftermiddagen efter Besperen. Geistligheden forberede sig allerede til at forherlige denne hellige Tid, og Borgerne, som altid have udmærket sig ved Udførelsen af slike storartede Festslyg-heder, ville ikke heller staae tilbage!

Cyrol. Et Drenvidne beretter et Træk, som giver et nyt Beviis paa det ægte religiøse Sindelag, som befaler alle Medlemmer af det k. k. østerrigiske Keiserhuus. Erkehertug Johann var om Søndagen henimod Aftenen indtruffen til det ham i Krems ved Boitsberg tilhørende Jernværk og gik med den derværende Directeur Nischner omkring i det Frie, da netop en Præst ilede med det h. Vandingsbrød til en dødsfyg Smed paa Jernværket. — Strax ledsagede Hs. keis. Høihed med blotter Hoved Præsten til den Syges Bolig, traadte ind i Sygeværket, knælede ned, for at modtage Betsignelsen med det h. Sakramente, og opholdt sig en Tidlang i den Syges Værelse.

Frankrig. (Fasteprædikener og Paaskehøitidelighed.) Vor ikke længe siden meddeelte vi, at der iblandt de Prædikanter, som vare bestemte til at holde Fasteprædikener i de 57 Kirker i Paris, ogsaa befandt sig nogle Jesuiterfædre. Iblandt disse vare PP. Navignan's og Felix's Navne de bekendteste. P. Navignan blev efter Keiserens specielle Hustru (man paastaar endog ifølge en keiserlig Haandskrivelse) bestemt for Hofcapellet i Tuillerieserne. Hans første Tale, hvori han talte om Hersterens og Folkets Pligter, bivaanedes af begge Majestæter med alle Hofbetjente og et talrigt Følge. Vi mangle endnu nærmere Efterretninger om de følgende Foredrag. P. Felix, der i nogle Aar har været det danske, især det mandlige, Publicums Dindling, gav Foredrag i Cathedralkirken Notre-Dame; hans Opgave var saameget vanskeligere, da han skulde optræde i Stedet for den største Prædikant, som i mange Aar har prydet Prædikestolen i Notre-Dame, — vi mene den berømte P. Lacordaire. Hvorfor fattedes denne, for at gjøre Kløverbladet fuldstændigt? „Lacordaire's Navn,“ saaledes tilskrev fornylig en Pariser Correspondent det Schlesiske Kirkeblad, „minder os om den sorgelige Aft af Regjeringsvilkaarlighed, som i Aaret 1852 forbød den nævnte Taler „indtil videre“ at besige Prædikestolen, som Følge af hans alifor

„friindede“ Foredrag. At denne Befaling dengang, som hyppigt paastaas, udgik directe fra Keiseren, maa meget betvivles; først havde Politipræfecten i Paris foranstaltet denne Forholdsregel af egen Magtfuldkommenhed og paa personligt Ansvar, hvorefter den blev sanctioneret af Cultusministeren. Maaskee kunde virkelig ogsaa det nye Regimentes daværende endnu vaklende og usikre Forhold af politiske Hensyn undskyldes (aldrig retsfærdiggjøre!) et saadant Forbud og det dermed forbundne Overgreb i Kirkens Authoritet, men nu, hvor Lingenes nye Orden staaer fast og er sikret, burde ogsaa hiint Forbud hæves og denne Frankrigs mest fremragende Taler atter gjengives Publicum og Prædikestolen. Dette Hjertesønste, som Tusinder dele med os, men med Smerte gjemme hos sig selv, maae vi udtale i en fremmed Kirketidende, da den frie Discussion herom er dem formeent. Det hedder, at dette Aar skal være det sidste for Lacordaire's ufrivillige Tausshed; Keiseren, der som en af Kirkens troe Sønner, allerede har gjort saameget for den, vil ogsaa her anvende et Magtsprog. Vi ville haabe dette af hans Gudsfrugt, ligesom vi endog vilde fordre det af hans Retfærdighed, dersom vor Stemme kunde naae hans Dre.“ P. Felix har nu strax i det første Aar af sin Optræden i Cathedralen saaledes vundet Publicum for sig, at man nu allerede længe har betragtet ham som Lacordaire's værdige og jevnbyrdes Stedfortræder. Vi kunne her ikke andet, end henvise til den skønne Skildring, som een af „Volkshalle's“ Correspondenter bragte om P. Felix's første Tale, og tilføie af Ami de la religion en Beretning om dette Aars Paaskefest i Paris, i hvilken den ærede Taler berømmes. „Paaskefesten“, siger dette Blad, „har fundet den fromme Befolkning talrigere end nogensinde før. Aabenbart vil de Barmhertighedens Planer, som Gud skjenker Sin Kirke, sig med en vidunderlig Kraft; aabenbart nedbeder den sal. Jomfru, forherliget ved den offentlige Anerkjendelse af sin ubesmittede Udsfængelse, ved sine Forbønner nye Naade- og Frelsensgaver. Paris, denne By for de grelleste Modsetninger, hvor den største Last ofte gaaer ved Siden af Dydens herligste Mønstre, har i den stille Uge givet glimrende Beviser derpaa. Vi ville ikke tale om de særegne Træk af den Fromhed, som i alle Sogne have svaret til Sjælehyrdernes Iver, og kun i Forbigaaende omtale disse store Mæsker, som samlede sig omkring Prædikestolene og ved de h. Grave og indfandt sig ved Herrens Bord og for hvilke vore største Templer vare for smaa og de talrige i den seneste Tid opførte Kirker ikke vare tilstrækkelige. Vi ville blot betragte det Stueespil, som de store Haller i vor Cathedralkirke frembøde. Under hele

den h. Fæstetid strømmede Eliten af det franske Folk og Alt, hvad Hovedstaden eier af Stort i Konstens og Videnskabens Kredse, begjærlig til, for at høre de saa dybsindige og veltalende Underviisninger, som lode fra P. Felix's Læber. Med hver Søndag tiltog de ved disse Taler henrykkede og til grundig Overbeviisning førte Tilhørerfæarer; med hver Søndag viste de sig begjærligere efter at høre disse alvorfulde og indtrængende Taler, i hvilke det ildfulde Sprog forskjønede og besjælede en slaaende Beviisførelse og ophøiet Lærdom. Efterat den berømte og dog saa ydmyge Taler havde indtaget Forstanden og gjort sig den tilgængelig, henvendte han sig til Hjertet; han lod nu Straffedommen og Trostens Ord gjenslyde i denne Forsamling af Lærde, Kunstnere, Embedsmænd og Mennesker af enhver Stand og Alder; og alligevel var Forsamlingen lydligere og videbegjærligere end forhen, — med endnu større Selvfornægtelse modtog den Præbifikantens indstændige Bønner og indtrængende Formaninger. Der laae i disse mange Tusinders Stemmer, som opsendte Bødsfange imod Himmelen, i disse mange Tusinders Hoveder, som boiede sig for den erkebiskoppelige Betsignelse, et ubeskriveligt Udtryk af gudhengiven Fromhed og Tro. I det Taleren i Notre-Dame paa Paaskeøvedag fordoblede sine varme Bønner, anvendte han de mest rørende Ord, for at indbyde dem, som endnu ikke havde forsonet sig med Gud, til Bødens h. Sakramente og den h. Nadvere. „Gid jeg kunde døe for Eders Sjælefrelse!“ udraabte han i hellig Jver. Disse Ord — det kunne vi forstikke — rørte og rystede mere end eet Hjerte. Aldrig maaffee har en saa talrig Menneskemasse nærmet sig Herrens Bord som i Nar: den værdige Taler kunde der betragte sin Høst. Heller aldrig var navnlig Mændenes Communion paa Paaskeøvedagen talrigere. I halvanden Time uddeelte Erkebiskoppen paa den ene Side og P. Felix paa den anden Side Englenes hellige Brød. Efter den h. Messe besteg den høiærv. Erkebiskop af Paris Prædikestolen. Den høie Prælats Hjerte strømmede over af Glæde; med den ham eiendommelige Salvelse udtalte han sine Følelser og knyttede praktiske Formaninger til Naadetiden. „Træder nu,“ sagde han, „i Kjærlighedens Dfferlams Fodspor; viser allevegne Eders Tro i Eders Gjærninger, og idet I slutte Eder til den h. Vincenz af Paula's Disciples Rejser, bekæmper Eders Medbrøders Glendighed og Lidelser med Frelserens Kjærlighed til Menneskene!“ I Sandhed! — saaledes slutter det franske Blad sin Beretning — et Folk, som har saadanne Fæst dage, er endnu ikke fortabt og opgivet; det har tværtimod en Borgen for en Fremtid og urokkelige Forhaabninger.“

Italien. I Domkirken i Chambery optoges d. 10. April Collaborator for det theologiske Cursus ved det kongelige Collegium i London og Capellan ved den engelske Jernbanecoloni i Savoyen, Mr. John Byndor Wright af P. Delavigna i den katolske Kirkes Skjød. Mr. Wright erholdt ved den paa ham foretagne betingelsesløse Daab Navnet William Augustin Maria; Marquis Costa de Beauregard var hans Gudsfarer, og Marquise de la Serraz hans Gudmoder.

Venedig, i Marts. De herværende Lydfkere ere i Jubilæumstiden blevne ni Dages aandelige Dvælsere tildeel. Den høiærv. P. Støger, S. J. fra Wien, holdt Foredrag, og fremstillede vor h. Religions vigtigste Hovedlærdomme saa klart og eftertryffeligt, at den talrige fromme Forsamling blev dybt greben og Venetianerne synlig opbyggede derved. Deeltagelsen fra de høiere Classers Side var overordentlig stor. Erkehertug Maximilian var et lysende Exempel paa ægte Andagt. Paa Jesu h. Navnefest ved den almindelige Communion har Høisamme, samt Statsholderen og mange høie Herrer og Damer, foruden hele Tjenerkabet, andægtigen modtaget det h. Sakramente, og dette opløstende Syn har rørt Mange til Lærere; thi Exemplet ovenfra virker mægtigt paa de lavere Classers Aand og Hjertes, saavel i Godt som i Ondt.

Constantinopel. Den i Berlin udkommende „Kirchl. Anzeiger für die Katholiken“ beretter følgende fra Constantinopel: „Nede i det barbariske Tyrkie gaaer det ofte underligt til med Retfærdigheden. Man hænger der for detmeste de smaa Lyve og de største — lader man løbe. Man siger, at dette ellers ogsaa skeer rundt omkring i hele Verden, hvilket vi dog ikke nærmere skulle undersøge. Nok sagt, fornylig havde man nede i det fransk-engelsk-tyrkiske Constantinopel atter grebet en saadan stakkels Synder, jeg veed ikke for hvilken Forbrydelse. Processen var snart forbi og den ulykkelige Tyrk dømt til Døden. Der sad han nu og lamenterede, saa at endog de barmhjertige Søstre i det franske Hospital hørte det. Men dette hjælp! De bleve strax grebne af Medlidenhed og pønsede paa at frelse den for en ringe Forseelse dømte Tyrk. De raadsløge og raadsløge, og tænkte endelig, at det var bedst, naar et Par af dem gik lige til Sultanen d. e. til den tyrkiske Keiser. Som sagt, saa gjort; to Søstre begive sig paa Veien, og lade sig melde i Stortyrkens Palads. Man studser over hvad de franske Nonner vel kunne have at bede om, og det vil længe ikke have nogen Fremgang med Audientzen. Men Søstrenes Udholdenhed feirede. Endelig bleve de da førte ind til Sultanen, som efter Landets Skik og Brug

modtager dem med Tobakspiben i Munden. Abdul Medjid, omendstjødnt han er en Tyrk, er en Mand af Aand, der har antaget Euro-
pæernes Sæder. Han modtager Søstrene med Velbillie. De forklare Gjenstanden for deres Ansøgning for Sultanen, som sætter sig ned og hører smilende til. — „Jeg benaader!“ svarede han, „kunde jeg vel nægte den hellige Jver Noget, som Herren indgiver saadanne Tanker? Den Religion er ffjøn, som, o hellige Dvin-
der, indgyder en saadan Dpoffrelse, som Eders. Folg denne Officier (Sultanen pegede paa en Officier); han vil føre Eder til Fængslet. I skulle have den Glæde, med egne Hænder at befrie Eders Protegè, for at glengive ham til sine Børn.“ Og da Søstrene, dybt rørte, borisjærnebe sig, idet de forsøgte at udtrykke deres Taknemmelighed, tilføiede Sultanen: „Glem ikke Veien til dette Palads! Hvergang, naar I have noget at bede mig om, — frygt kun ikke! — da skulle alle Døre staae Eder aabne, I Barmhjertighedens Engle!“ — Punctum meditationis, ja, rigeligt Stof til gavnlig Eftertanke for mange Bureaufrater i det cultiverede og intelligente Europa!

Nordamerika. P. de Smet af Jesu-
Selskab beretter fra Saint-Louis følgende om den sædelige og religiøse Tilstand i de forenede Stater: De forenede Stater ere et meget far-
ligt Land for unge Menneſter, som i Europa ikke have erholdt en grundig Underviisning i Religionen og saaledes udbandre til dette fjerne Land; de udsætte sig næsten ligefrem for den Fare at gaae tilgrunde. Her finde Laster, Ugudelighed, Udsvæbelfer og Forbrybelfer et stort Spillerum. De vantroe Radicale, som Europa uophørlig tilsender os, medbringe deres Forvorpnehed og deres Had til vor h. Reli-
gion; allevegne og i samme Diemed forbinde Landets hemmelige Selskaber og Sectorere sig med dem, og maaskee er den virkelige Forfølgelsestid for Katholikerne ikke mere langt borte. Det er meget sørgeligt, at Præsternes og de Ordensgeistliges Antal i Amerika endnu er saa ringe. Europa gjør kun meget lidt for 3—400,000 Udvandrere, som det aarlig sender til vore Kyster. Paa 10,000 Indvandrere kommer neppe 1 Præst! Paa Grund af denne Mangel paa geistlig Hjælp gaaer Troen hos saare Mange aldeles tabt. — Hvor meget Godt er der imidlertid ikke at udrette her! Hvilken Virksomhed tilbydes her ikke for nid-
kjære og kloge Præster! I alle store Stæder besøges vore Kirker meget talrigt; Tallet paa Omvendelser til den katholske Kirke er i stærkt Tiltagende og er meget trøstende. I den til den h. Franz Xaver indviiede Kirke i St. Louis fandt i f. A. over 50,000 Communioner Sted; Erkebroderſkabet til Marias h. Hjerte har

over 5,000 Medlemmer, Unglingernes Con-
gregation har 300, og de unge Pigers 230 Medlemmer. Jesuiternes Gymnasium har 250 Disciple og en med samme forbunden Friskole besøges af mere end 300 Disciple. Det er allerede lykkelige Resultater; men hvormeget bliver der ikke endnu at gjøre, og hvormeget maa man ikke ønske, at Gud oppvækker talrige Arbeidere for denne saa vigtige Deel af Hans Biinbjerg!

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 3. Juni. — Den allerhelligste Tre-
enigheds Fæst (Trinitatis-Søndag). —
Dagens Epistel: Rom. 11, 33—36. —
Evangel.: Matth. 28, 18—20. — Gud-
stjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse.
— Kl. 10 Høimeſſe med Prædiken paa Danſk.
— Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa
Danſk.

Torsdag d. 7. Juni. — Christi Legemsfæst
(festum corporis Christi). — Dagens Epi-
stel: 1 Cor. 11, 23—29. — Evangel.: Joh.
6, 56—59. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8
og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Prædiken
paa Lydſt, høitidelig Procession med
det allerhelligste Sacramente; derefter Høi-
meſſe. — Om Aftenen Kl. 8 Andagt med
Prædiken paa Danſk.

Fredag d. 8. og Lørdag d. 9. Juni. — Form.
Kl. 6, 7½ og 8¼ stille Mæsse. — Om Af-
tenen Kl. 8 Andagt paa Danſk.

Hver Sognedag om Form. Kl. 6, 7½ og 8¼
fejres en stille h. Mæsse; om Fredagen bli-
ver det høih. Alterens Sacramente fremstillet
under den sidste h. Mæsse, Kl. 8¼, og denne
ledsages med Sang og Orgel og slutes med
den sacramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Hogivet af Konrad Sandet.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 23.

Søndagen den 10de Juni.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. H. Staunkaufsteiner, N. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de kongl. Postcontoirer. Prisen er 3 R. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 St.

Det hellige Alterens Sakramente.

II. Tilbedelsen.

(Sluttet.)

I det 16. Aarhundrede opstod ved den saakaldte Reformation en ny Kamp imod det h. Sakramente. Omendkjøndt Luther, som han selv sagde, ikke vovede at negte Christi virkelige Nærværelse, fordi den h. Skrifts og de h. Fædres Ord vare altfor tydelige, saa lærte han alligevel (og kun alene for at træde op imod den katolske Kirke), at Kristus ikke er tilstede uden i Annammelsens Dieblif. Naturligviis kunde der da hos Luther hverken være Tale om det h. Sakramentes Tilbedelse eller om nogenfomhelst anden Dyrkelse. Som bekendt, varede det ikke længe, førend Karlstadt, Calvin og Zwingli allerede lærte, at det h. Sakramente ikke var Andet end en Grindingshøitid, en Ihukommelse af Kristus. Paa dette Standpunkt staaer omtrent hele Protestantismen i nærværende Tid. Med det h. Sakramente havde Reformatorerne letindigen berøvet deres nye Kirke den egentlige Kilde til alt kirkeligt og religiøst Liv, dræbt Hjertet, frataget

deres Templer den høiere Indvielse, deres Gudstjeneste enhver Høitidelighed, ligesom de ved Forkastelsen af den hierarchiske Orden og et synligt kirkeligt Overhoved ere blevne en Kirke uden Hoved. Der manglede saaledes Hovedet og Hjerttet; Legemet er dødt, og maa, endskjøndt det endnu henlever i nogle Convulsioner, i Tidens Løb gaae over i fuldstændig Opløsning. Men den Kamp, som Reformationen med største Lidenskab og Fribolitet førte imod det h. Alterens Sakramente, fremkaldte derimod paa den katolske Side en netop desto grundigere, dogmatisk Udtalelse om denne Lære paa Conciliet i Trident og blev iblandt de Troende en Anledning til en desto inderligere og andægtigere Dyrkelse og Tilbedelse af denne høih. Hemmelighed. Vi gjøre her først og fremmest opmærksom paa de saakaldte fyrgethve Timers Bønner. Det er nemlig en offentlig Andagt, ved hvilken det allerhelligste Alterens Sakramente bliver under særdeles Høitidelighed fremstillet til de Troendes Tilbedelse i et Tidrum af fyrgethve Timer. Den første Impuls til de fyrgethve Timers Bøn, skal en from Mand af Capucinerordenen have givet. Hans Hensigt var, ved denne Bøn at høitideligholde Ihukommelsen af de fyrgethve Timer, i hvilke Kristus hvilede i Graven. I Aaret 1560

stadfæstede Pave Pius IV. et Broderstøb, som til Minde om Herrens fyrgetyve Dages Faste og til Efterlignelse af den uafbrudt vedvarende Bøn i den første christelige Kirke, havde stillet sig den Opgave, hver Maaned at holde en fyrgetyve Timers Bøn. Men derved var der blot Tale om en Ombærelse og ikke om nogen Fremstilling af det h. Sakramente. Den h. Philippus Neri, der som bekendt var gjennemtrængt af en særdeles glødende Kjærlighed til det h. Sakramente, indstiftede i Rom de fyrgetyve Timers Bøn i Aaret 1548, og det for de tre Fastelavnsdage, som umiddelbar gaae forud for Askeonsdag, for derved at gjøre Fyldest for de Synder, der især begaaes i disse Dage. Paa den sidste af disse tre Dage, holdt han da en høitidelig Bedeprocession til Roms syv Kirker, hvori Folket deeltog i stor Mængde. Denne de fyrgetyve Timers Bøn begunstigede den h. Cardinal og Erkebiskop Carl Borromæus fortrinsviis; han søgte at fremme den paa alle Maader og navnlig at forskaffe den en almindelig Udbredelse i sit Bispedømme. Han formanede paa den femte mailandske Provincial-Synode til, navnlig i hine Udsøvelsens Dage, som gaae forud den h. Fastetid, ved andægtig Dyrkelse af det h. Sakramente, at udfone de Fornærmelser, som blive tilføiede Gud ved saamange svære Synder. — Ved Jesuiterordenen fandt de fyrgetyve Timers Bøn en videre Udbredelse; den blev indført i Jesuiterkirkerne for Fastelavnsdagene. I Aaret 1592 forordnede Clemens VIII. en fyrgetyve Timers Bøn holdt i Rom til høitidelig Bilæggelse af de i Frankrig udbrudte Uroligheder og for at afvende de haarde Trængsler, hvormed Branglærerne og Tyrkerne truede Kirken. Andagten skulde holdes saaledes, at den hele Aaret igjennem vedvarede Dag og Nat, og at Bønnen, naar den ophører i den ene Kirke, da strax kunde begynde igjen i den anden. Snart blev det ogsaa tilladt ved denne Leilighed tillige at fremstille det høih. Sakramente. De fyrgetyve Timers Bøn blev nu snart indført i mange Bispedømmer. Isærdeleshed var det Cardinal Paleotti, Erkebiskoppen i Bologna, som gjorde sig særdeles Umage for denne Andagts videre Udbredelse. Pave Benedict XIV. stadfæstede isærdeleshed denne fromme Skik for

Kirkestatens Vedkommende, bevilgede alle Dem en fuldkommen Afslad, som paa de tre Dage i Aagen efter Septuagesima eller Sexagesima eller paa de tre Fastelavnsdage besøgte det h. Sakramente og annammede de hh. Sakramenter. Pave Clemens XIII. udvidede senere denne Afslad til alle Kirker i hele Christenheden. — Ogsaa i Tydskland fandt de fyrgetyve Timers Bøn Udbredelse og derved bleve de mange Fornærmelser udfoned, som Reformatorerne havde tilføiet denne h. Hæmmelighed. Isærdeleshed i vigtige Anliggender og i haarde Trængsler tog man sin Tilflugt til de fyrgetyve eller ogsaa til de tretten Timers Bøn. I den nyeste Tid blev denne Høitidelighed, som udentvivl hører til de fortrinligste, gavnligste og mest opløstende i det kirkelige Liv, indført i mange katholske Lande, og navnlig gave Folkemissionerne Anledning til, at de fyrgetyve Timers Bøn allerede for mange katholske Menigheders Vedkommende blev holdt netop i Fastelavnsdagene, for istedetfor Lystens Gud at dyrke og tilbede den sande Gud, og for at træde op imod hine virkelig hedenske Afstyeligheder, som næsten overalt paa den skammeligste Maade blive udøvede i hine Dage. Gud give, at med Folkemissionernes tiltagende Udbredelse, ogsaa denne Andagt maa finde stedse mere og mere Fremgang og en velsignelsesrig Tilvært!

Det h. Sakramentes Dyrkelse og Tilbedelse, som ved Christi Legemsfesten og de fyrgetyve Timers Bønner allerede var saa meget fremmet og saa glimrende fremtraadt i Kirken, fandt alligevel og netop ved Reformationen en endnu videre Udvikling. — Den nye Lære søgte ogsaa at gjøre sig gjældende i Frankrig. Allerede Jvingli havde dediceret sit Værk til Kong Franz I.; Luther og Melancton fandt ivrige Læsere. Under samme Konge vovede Protestanterne allerede at skamfjænde Billeder af Frelseren og den h. Jomfru, ja endog at opslaae et skjændigt Spotskrift imod det h. Sakramente paa Kongens Borte. Der udviklede sig langvarige og ødelæggende Borger- og Religionskrige, som styrkede Landet i navnløs Glendighed. I disse Krige udøvedes, isærdeleshed af Calvinisterne, store Afstyeligheder imod Kirkerne, Klosterne og fortrinsviis imod det h. Sakra-

mente. De vedvarede med faa Afbrydelser i 70 Aar og vare ofte ledsagede af Pest, Hungersnød, Doversvømmelse og alle en sørgelig Tids Trængsler. I disse Trængsler tog den fromme Dronning Anna af Frankrig, født Erkehertuginde af Østerrig, sin Tilflugt til Bønnen og forpligtede sig ved et høitideligt Løfte til, hvis Gud vilde afvende sin Brede's Tugteris, at fuldføre en særegen Gud velbehagelig Gjerning. Allerede var den h. Vincentius af Paula's storartede Virksomhed begyndt, og han bestyrkede den fromme Herkenderinde i sin Tillid til Bønnen; og eiterat hun havde raadspurgt sin Skriftefader om, hvilken Gjerning hun skulde love Gud, blev det besluttet, at indstifte et Selskab eller en Forening, hvis Medlemmer uafbrudt Dag og Nat skulde i Forsoningens og Afbigtens Aand dyrke og tilbede det h. Sakramente til Gjengjæld for alle imod samme begaaede Synder. Denne Indstiftelse lovede den fromme Dronning og besluttede sig til personligen at aabne denne fromme, saakaldte evige, Tilbedelse som en Bodfærdig med et Kneb om Halsen og med et Lys i Haanden, ved en høitidelig Afbigt foran det høih. Sakramente. Dronningen havde gjort Begyndelsen; den gudfrygtige Mechtildis skulde lægge det dybere Fundament. Hun var bestemt af Gud til at være Forstanderinde for Selskabet og at indgyde det den Aand, der har udmærket det saa fordeelagtig indtil denne Dag i Dag.

Mechtildis nedstammede fra adelige Forældre og blev født i St. Dié d. 31. Dec. 1614. Hun følte fra sin spædste Barndom af en stor Attraa efter at tilhøre Gud Alene. Hendes Fromhed yttrede sig fornemmelig i en overordentlig Kjarlighed til det h. Alterens Sakramente, saa at hun, neppe modtagelig for en Underviisning, allerede anede det Vidunderlige og Guddommelige, som er skjult i denne h. Hemmelighed. Hun havde omkøbt sit lille Kammer til et Capel, hvor hun foran en billedlig Fremstilling af det h. Sakramente pleiede at tænde Kjegelse og at dvæle i andægtig Bøn. Da hendes Andagt og Kjarlighed til det h. Sakramente tiltog med hver Dag, og Gud forundte hende en særegen Kundskab i Troes sandheder, saa annammede hun allerede i sit 9. Aar den h. Communion, og traadte allerede

i sit 17. Aar, efterat hun havde mistet sin Moder og bestaaet en haard Kamp med sin Fader, ind i Bisitantindernes Kloster, hvor hun udmærkede sig ved de herligste Dyder, ved Bøn, Ydmyghed, Selvfornegtelse og en heltemodig Offeraad. Hun var neppe tyve Aar gammel, da hun blev udvalgt til Klosters Forstanderinde. Tredivaarsfrigen rasede dengang; de to Provindser Lothringen og Elsass bleve haardt hjemløste. Hungersnød, Pest, Mord og Brand vare Følgerne af disse ødelæggende Krigstoge. Utallige Steder, Kirker og Klostre bleve overgivne til Plyndring og forvandlede til Ruiner. Mechtildis maatte flygte og vandrede omkring i fire Aar, uden at see en Mulighed til, atter at betrede sit forladte Kloster eller til at anbringe sine Medsøstre i andre Huse af sin Orden. Det faldt hende da ind, om hun ikke skulde træde ind i en anden, strengere Orden. Ledet af Guds Haand kom hun til Remberviller, hvor der bestod et Benedictinerindekloster. Hun traadte ind og begyndte med Tilladelse af begge Ordenerens Forstanderinder et andet Probeaar. Men den vilde Krigsild antændtes paany, og Mechtildis maatte atter flygte. Bedrøvet forlod hun i Aaret 1646 Klosteret med nogle af sine Medsøstre. Hvor de kunde, opfyldte de ogsaa i Forviisningen deres Regler paa det Nøiagtigste. Rygtet om Mechtildis' store Dyder trængte til Paris. En from Missionspræst af den h. Vincentius af Paula, der var affendt af denne, for at bringe milde Gaver til Lothringen, havde lært baade hendes Nød og Dyd at kjende. Paa hans Forslag drog Mechtildis til Paris. Udmattet af Hunger, Nød og Glendighed faldt hun i en svær Sygdom, under hvilken Biskoppen lærte hende at kjende og tog hende under sin Beskyttelse. I denne Tid var det, at Anna af Østerrig havde gjort ovenanførte Løfte, og fra dette Dieblit af havde Kongeriget's Stilling forandret sig paa en glædelig Maade. Allerede længe havde Mechtildis besluttet, at indvie sig til det h. Sakramentes Dyrkelse og at hengive sig til Herren ved Hans h. Alter. Den 12. Marts, paa en Torsdag i Aaret 1654, begyndte Dronning Anna Tilbedelsen, og fra denne Stund af blev, under den gudfrygtige Mechtildis' Ledelse, den h. Tilbedelsestjeneste

uden Ophør fortjant Dag og Nat, til Forundring for Verden, som ikke kunde begribe, at sex svage Damer ikke maatte bukke under for saadanne Anstrengelser. Det h. Sakramentes evige Tilbedelse var grundet, og dermed havde Frelserens bestandige Nærværelse funden sin høieste Forherligelse. Forøvrigt er det en historisk Kjendsgjerning, at de stormende Begivenheder, som dengang satte hele Landet i Skræk og Rød, næsten i samme Dieblig, da den evige Tilbedelse begyndte, pludselig toge en anden Vending. Endnu i samme Maaned underkastede den oprørske Hovedstad sig, og snart derefter fulgte de øvrige Dele af Kongeriget dens Exempel.

Med Ordenen af den evige Tilbedelse forbandt sig snart ogsaa et Broderskab for den evige Tilbedelse, for ogsaa at give Dem, som leve i Verden, Anledning til at dyrke og tilbede det h. Sakramente. Indførelsen af den evige Tilbedelse i Nordtyskland falder sammen med den historiske Begivenhed, at Erkebiskop Clemens August af Cöln blev taget tilfange. Endnu i det samme Aar toge mange Troende deres Tilflugt til den gode Hyrde i det h. Sakramente og lode deres Navne indskrive hos Benedictinerinderne af den evige Tilbedelse i Paris eller Arras. Da Tydskland i de sidste Aar blev hjemsoget af Hunger, Sygdom og Krig, tiltog Medlemmernes Antal i den Grad, at det i Aaret 1850 allerede talte fem og tredive tusinde Personer. Det stod nu kun tilbage at ønske, at dette Broderskab ogsaa blev kirkelig indført. Den h. Fader Pius IX. imødefom dette Ønske, idet han ved et Breve af 15. Marts 1850 høitidelig stadfæstede det i St. Agidii Sognkirke i Münster oprettede Broderskab for den evige Tilbedelse. Til dette Broderskab sluttede sig i Løbet af eet Aar over syv tusinde Medlemmer.

Naar vi nu see tilbage paa de forskellige Maader, paa hvilke det h. Sakramentes Tilbedelse fremtraadte i Tidernes Løb, saa har den i Almindelighed overalt kun havteet Diemed, nemlig: at vise denne h. Hemmelighed den Gæ, Hæder og Dyrkelse, som tilkommer Samme. Men desuden erkjende vi, at de forskellige Dyrkelsesmaader altid uddannede sig i Overensstemmelse med Tidens forholdene, og

saaledes synes os saavel Christi Legemsfest, som de fyrgetyve Timers Bøn og den evige Tilbedelse, at være en Fyldestgjørelses-Høitid og Udføning for Synden overhovedet og isærdeleshed for de Synder, som begaaes imod Selve det h. Sakramente. Christi Legemsfest er vistnok i Henseende til sin storartede otte Dages glædesfulde Høitideligholdelse en Takke- og Glædesfest; men den var ogsaa i dens første Begyndelse en Udføning og Afbigt for de Synder, som Branglæren begik imod det h. Sakramente, og allerede Pave Urban IV. bemærker, at der ved Christi Legemsfestens Octave skulde fuldendes og godtgjøres, hvad der af menneskelig Svaghed blev forsømt ved det h. Messsoffers daglige Fremførelse. — Ved de fyrgetyve Timers Bønner, som med Hensigt ere forlagte til Fastelavnssdagene, fremtræder dette endnu tydeligere. Men i den evige Tilbedelse, Udviklingens sidste og høieste Form, træder Forsøningen og Fyldestgjørelsen frem som det første Diemed, den danner Grundtanken, bestemmer Klosterens Aand og giver alle de i Verden levende Medlemmer af den „evige Tilbedelse“ deres Retning. Betragte vi overhovedet Tendentserne for Broderskabet af det h. Alterens Sakramente, som under Navn af „den evige Tilbedelse“ er indført i flere Dioceses, saa ere de følgende:

- 1) Broderskabet af det h. Alterens Sakramente har sat sig til Maal at ære og forherlige det h. Sakramente, som den høieste Hemmelighed og vor Troes Midelpunkt, og efter Gvne at bidrage til, i denne h. Hemmelighed at bevise Christo al den Gærbødhed, Gærefrygt og Dyrkelse, som tilkommer Ham, den nærværende Gud. Alt hvad der derfor har Hensyn til det h. Sakramente eller dermed staaer i nogenformhelt Forbindelse, er for dets samtlige Medlemmer en Gjenstand for særdeles Opmærksomhed, Omhu og Omhu. De skulle derfor ofte i ydmyg Tro minde denne h. Hemmelighed og den Kjærlighed, som aabenbarer sig i Samme, og ved Besøgelsen og Tilbedelsen af det h. Sakramente, ved andægtig Bivaanelse af det hellige Messsoffer, ved hyppig Annammelse af den h.

Communion, ved samvittighedsfuld Forberedelse til og hjertelig Taksigelse efter samme, ved tilbørlig Høitideligholdelse af samtlige Fæstbæge, der staae i Forbindelse med det h. Sakramente, søge at gjengælde Frelserens Kjærlighed, saavidt det er muligt for Mennesket.

- 2) Som vi allerede have seet af den evige Tilbedelses historiske Oprindelse, bar den fra sin første Begyndelse Præg af Afvigelse og Forsoning for Synderne overhovedet og navnlig for de Synder, som begaaes imod det h. Sakramente. Broderskabet af det h. Alterens Sakramente byder derfor Leilighed til at bønfaalde Gud om Tilgivelse for Alt, hvori vi selv, enten ved Efterladenhed, Dovenskab, Lunkenhed eller virkelige Synder, have forseet os imod det h. Sakramente; derefter ogsaa til at bede for de Lustinder, som i deres Hovmod, eller i Bildfarelse af aandelig og religiøs Forblindelse støde denne h. Hemmelighed fra sig, ja, fornegte, bespøtte eller forhaane Den, for alle Brangtroende og Bantroer, for Alle, som ved en uværdig Communion, ved stor Lunkenhed under det h. Sakramentes Annæmmelse eller ved en fuldstændig Forsømmelse af samme, have forsyndet sig; for Alle, som overhovedet ere fængslede af deres Synders og Lidenskaber Lænker og med Hensyn til deres evige Sjælfrelse leve i stor Fare; endelig og isærdeles for alle Dem, som ved virkelige Misgjerninger og Forbrydelser, ved Kirkerov o. s. v. have forsyndet sig haardt imod den h. Hemmelighed, hvilket desværre i den sidste Tid ikke sjældent har været Tilfældet. — Da fremdeles netop Tidens og Kirkens Trængsler gave Anledning til at fremfalde den evige Tilbedelse, da sammes Indførelse i Nordtyskland netop stod i Forbindelse med ovennævnte store kirkelige Begivenhed, saa byder det h. Alterens Sakramentes Broderskab ogsaa en Anledning til i andægtig Bøn at anbefale Tidens, Christenhedens og Kirkens Anliggender til den Herre Christus i det høie Sakramente.

- 3) Efter Stifterindens Billie — og dette er et meget væsentligt Diemed — skal det h. Sakramentes Tilbedelse og Dyrkelse føre til Jesu Christi levende Efterfølgelse. Den evige Tilbedelse er ligesom et bestandigt, uafbrudt Henblik paa Kristus, vort Forbillede. Den hyppige Besøgelse, Tilbedelse og den i alle Henseender i os uddannede Dyrkelse af det h. Sakramente, skal stedse mere og mere indpræge os Christi Liv i alle dets Forhold: Hans Ydmyghed, Sagtmodighed, Taalmodighed, Hans forborgne Liv, Hans Kjærlighed, Godhed, Barmhjertighed, Keenhed, Uskyld og fremfor Alt Hans hele Offerliv, som i det h. Sakramente træder os saa aabenbart og anskueligt imøde, skal altid ved denne h. Hemmeligheds indre større Dyrkelse og andægtigere Tilbedelse blive vor inderste Eiendom og Liv.

Naar vi betragte disse trede Punkter, saa kunne vi ikke negte, at Broderskabet til det h. Alterens Sakramente forfølger et skjønt og herligt Maal. Den Grundvold, hvorpaa det Hele støtter sig, er i højeste Grad simpel, men den berører Christendommens, den katholske Troes og Livs inderste Bæsen. Dyrkelse, Tilbedelse, Afvigelse og Efterlignelse staae i den inderligste Forbindelse med hverandre. Efterlignelsen fordrer Frugter, forplanter Andagten ogsaa paa det praktiske Livs Gebeet og giver samme af sig selv en sund Retning. Medlemmerne have ingen anden Forpligtelse, end at tilbede det hellige Sakramente til een bestemt Time i Aaret; og da denne Forpligtelse atter er saa yderst simpel, saa bliver Broderskabets Indførelse allerede derved mulig for enhver Menighed. Naar vi forøvrigt betænke, hvilken Vigtighed netop det h. Sakramentes Dyrkelse har og hvorledes alle vigtigere, religiøse Handlinger staae i Forbindelse med denne h. Hemmelighed, saa vil man deri erkende Grunden til, hvorfor vi noget udførligere have omtalt og drøftet denne Genstand.

Med det Anførte er den historiske Side af det h. Sakramentes Dyrkelse udviklet; der bliver endnu den praktiske Deel tilovers, som senere vil give os Stof til en videre Afhandling.

Protestantismens gjenopvakte Liv, efter egen Tilstandelse.

I det Følgende meddele vi vore Læsere nogle Uddrag af en protestantisk Kirketidende, i hvilken selve Protestanter udtale deres Dom over Protestantismens nærværende Tilstande. Dem vil man ikke kunne udgive for partiske!

Uddrag af „Protestant. Kirchenzeitung.“ Berlin. Aargang 1854.

Side 1068: „Den ny opvaagnede evangeliske Tro har hidindtil endnu virket saare lidt og langt mindre omdannet Menighedernes Liv, end man skulde have troet.“

Side 1164 (fra Schlesien): „Skal jeg nu tillige ogsaa berette om den evangeliske Kirkes Liv i Schlesien, saa kan dette kun skee med en vis Forlegenhed og med Beemod; thi om et egentligt Liv kan der ikke være Tale, men kun om en Vegeteren, og ogsaa denne er af Efteraarsnatur. Et vist Partie vil rigtig nok spore en voldsom Foraarsblæst, Andre derimod beskylde det for den Bildfarelse, at det anseer Efteraaret (den Alten-Weiber-Sommer) for at være Foraar.“

S. 815 (fra Würtemberg): „Det hverken kan eller tør negtes, at Atheismen allerede fra Ungdommen af har indvædt sig i hele Folket, og at dermed alt Opving til et høiere Maal, al Fastholden ved et kristeligt Ideal, som den ægte Fornuft sætter sig, og al sædelig Kraft og Dygtighed, begynde at svinde. Saaledes danner Katholicismens sluttede og mægtige Phalanx, som virkelig har og kan have en Kirke med et ordnet Hierarchie, en formidabel Magt imod os adspaltede Seceterere. Skulde det protestantiske Hierarchie, saaledes som det for Tiden med Held virkelig efterstræbes, nogensinde blive virkeliggjort, saa vilde denne Virkeligjorelse kun være en Overtrædelse til Katholicismen. Allerede nu vise sig Sympathier for den katholske Kirke baade hos protestantiske Lægfolk og verdslige Embedsmænd.“

S. 714: „Det kommer an paa at beskytte den evangeliske Kirke imod en dobbelt Fjende, imod det romerske Hierarchies Anmasjelse udenfra og et neologisk Fritænkerie indenfra. Og saa det veed jeg, ligesaa godt som I (Evangel. Kirchenzeit.-Partie!), at vor Kirke er ad-

splittet, at det kirkelige Liv er bragt i Norden, og at vi i de større Stæder vel endnu have Kirkegangere, men neppe Menigheder, — jeg veed, at begge hine Fjender af vor Kirke ville i denne Crisis finde hos os en fuldstændig Bankerot i Videnskaben saavel som i Kirken, i Erkjendelsen saavel som i Samvittigheden, ja i selve Christendommen, og de ville staae skadefroe ved vor Kirkes Sygeleie, forat føre dens sidste Pulsslag til Protocols.“

S. 1242 (fra Østerrig): „Naar det hos os staaer sig daarligt til med Protestantismen, saa ligger Skylden først og fremmest hos selve Protestanterne; — man finder sjældent hos dem nogen Hengivenhed for deres Kirke eller Nidkærhed for dens Interesser. Overhovedet maa det staae sig slet til med den protestantiske Aand i Tyskland, ellers vilde den katholske Kirke ikke være saa overmodig, som den nu er.“

S. 523 (Af en Erklæring fra den lutheriske Prædikantconferents i Hertugdømmet Braunschweig): „Vi ansee Differentien imellem os og de Reformerte for at være fundamental; vi forkaste ethvert som helst Kirkesamfund med de Reformerte; — det er en Erfaring, at Unionen, istedetfor at bringe Velsignelse, kun skaber ulægelige Forstyrrelser og Kampe!“

Derimod siger en anden Protestant, S. 939: „Uden Union vil den frygteligste Splid opstaae i Kirken!“

S. 843 (fra Baden): „Biskopperne have anseet det for en Rettighed og Blygt, selv at virkeliggjøre Ideen om en fri Kirke, som er lige saa gammel som Christendommen; — dette Forlangende synes mig at være i og for sig fuldkommen retmæssigt; thi der gives Rettigheder ligeoverfor Love, der ere fra igaar og som ere givne af Mennesker. Er den kristelige Kirke en guddommelig Anstalt, saa er den ved sin Frihed og sine Love ophøiet over enhver menneskelig Anstalt; — at Statskirkefømmet er fordærvet og unaturligt, kan man endnu tydeligere see paa den protestantiske Kirke, end paa den katholske. — Det tydske Parlaments Idee (om en fri Kirke) har rigtignok ogsaa ophidsset den evangeliske Kirke; men Reformationen stranded paa dens Brøstfældighed. Den er ikke engang istand til at reise en lignende Conflict, som den katholske,

for at emancipere sig; et Beviis paa dens hjælpelse, jeg vil ikke sige haabløse Tilstand."

S. 1068 (Statistiske Kjendsgjerninger): „I Aaret 1851 kom i Berlin ikke mere end fire Communicanter paa een Daab. I Aaret 1853 talte man i Berlin 856 Processer om Egteskabsaffiksmisser, altsaa i 4 Aar en Forøgelse af en Trediedeel."

„I tre af Mecklenburgs Kredse bortfaldt 228 Gange i Aaret 1853 den evangeliske Gudstjeneste, fordi slet Ingen kom."

„Men i 469 mecklenburgske Byer ere en Trediedeel indtil over Halvdelen af Fødslerne uægte; i 79 Byer forekom der slet ingen ægte! „Det gaaer raff ned ad Bakken!“ udraaber det protestantiske Kirkeblad „Hallische Volksblatt" Nr. 65 d. A., hvorfra vi have taget disse Notitser."

S. 886 fører Prædikantsynoden i Bern følgende Klage: „Drukkenhed, vilde Egteskaber, Forbrydelser mod Eiendomsretten, og Forarmelsen gribe Aar for Aar mere og mere om sig. I mange Egne kommer eet uægte paa fire ægte Børn. I sidstafvigte Aar talte man i Canton Bern paa 450,000 Sjæle: 6706 Fængslinger og 1156 Forbrydere. Ifkun den femte Deel besøger Kirken."

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den af Hs. Em., Cardinal-Bicaren, anbefalede tre Dages Takkefest er paa den høitideligste Maade bleven feiret i alle Roms Basiliker og Sognkirker. Hvorledes Kirken Ara-Coeli især udmærkede sig ved denne Leilighed, veed De. D. 16., 17. og 18. April, paa hvilke Dage den holdt sit Triduum, var Bladsen i samme ganske overfyldt, især den 18de, da Hs. Hellighed og næsten alle De, som tilligemed ham bleve reddede, vare nærværende, og hvor man uden Overdrivelse kan sige, at hele Rom havde indfundet sig. Da Pius IX. istemte det høitidelige Te Deum, saae man paa Alles Ansigter den glade Rørelse, som denne Lov- og Takkehymne fremkaldte i deres Hjerter. Syv og tyve Cardi-

nalder omgave Kirkens Overhoved; Stadens Authoriteter bivaandede Høitideligheden i corpore og i Galladrage, og de Overstcommanderende over den franske og østerrigiske Besætning, toge personlig Deel i samme. Fra Provindsferne indløbe ikke mindre glædelige Efterretninger om Folkets trofaste Sindelag, og det iler overalt med at stadfæste det ved inderlige Takkebønner. Kun Demagogerne ere her, som alletider uforbederlige: hvad der opfylder de Beltænkende med Gru, gjør dem Glæde, og omvendt. — Man fortæller iblandt Andet, at den h. Faders første Tanke og første Udraab, da Gulvet brast, har været: „Ubesmittede Jomfru, hjælp os Alle (Vergine immacolata, salvateci tutti)!" Derpaa faldt han ned tillige med de Andre, uden at forlade sin Stol. Ligeledes skal en Elev af Propagandaen i Farens første Dieblit, have bedet Hs. Hellighed om Absolutionen og den h. Fader beroliget ham med det Svar: „Ingen af os vil omkomme!" Fremdeles har man endnu bemærket, at Uheldet tildrog sig paa samme Dag og i samme Time, da Pius IX. i Aaret 1850 efter sin Tilbagekomst fra Exilet traadte ind i Kirken til den h. Johan i Lateran for at holde Takfælsesbøn.

Skotland. Fra Skotland erfare vi baade Glædeligt og Bedroveligt. Saaledes see vi af Tablett, at i Dundee Oprettelsen af en Underviisningsanstalt for den katolske Ungdom staaer i nær Udsigt, og at Brødre af Maristernes Orden ere indbudte for at overtage sammes Ledelse. Denne Orden opstod i Begyndelsen af dette Aarhundrede i Frankrig, hvor allerede 300 Skoler, som Ordenen har besat med Lærere, vidne om Indvaanernes Tillid til dens Dygtighed. Dundees Befolkning, som for nogle Aar siden neppe udgjorde 1000 Sjæle, er nu ved Indvandringen fra Irland voret til det Thyvedobbelte, og Trangen til et Institut, som det ovennævnte, er derfor følelig, og det saameget mere, som det protestantiske Profelytmagerie og flette Exempler allevegne omgive de katolske Børn. De bestaaende Skoler ere ikke tilstrækkelige for Die-medet, og en derværende Gentlemans Gævmildhed, som har skjentet 7000 Daler til Bygning af et nyt Locale, vil desværre kun kunne afhjælpe en eneste af de endnu altfor talrige Mangler, idetmindste hvad Drengene angaaer. Bygningen, hvortil Planen allerede er bifaldt af den høierov. Biskop og apostoliske Vicar i Edingburgh, har Blads for 10 Brødre, men foreløbig vil der kun 5 blive kaldte. Bygningen kommer til at ligge heelt oppe paa den saakaldte Hill-Town-Hol, som ligger ved Siden af den prægtige Fruekirke (Notre-Dame-des Victoires) og de for fort siden opførte Skolehuse. Foruden den uberegnelige almindelige

Gavn, som denne nye Stiftelse lover, maa især ogsaa fremhæves, at den i Skotland er den første af dette Slags, som forestaaes af Medlemmer af en geistlig Corporation. — Andre Breve fra Dundee af 19. Mai levere os nu forresten et sortfarvet Sideslykke til denne Stiftelse. Det ultraprotestantiske Partie i Greenock, en vigtig Søhavn i det vestlige Skotland, ved Clyde, har trolig bevaret sin Stifters, den fanatistiske John Knox's Aand. Denne kun altsor berøgtede Apostel for det skotske Presbyterianerdomme, affyede som bekendt over Alt kattholste Kirkebygninger, og under hans rasende Elevers raee Hænder bleve i saa Nar familige Gudshuse, Capeller, Abbedier og hvad der ellers var indviet til den kattholste Cultus, jevne med Jorden. I Greenock udbred der nu for omtrent tre Nar siden alvorlige Uroligheder, foranledigede ved nogle Prædikener, som en protestantistisk Fanatiker, eller rettere sagt Nar, ved Navn Arr, som selv kaldte sig for Engelen Gabriel, holdt der under aaben Himmel. Sagen blev saa alvorlig, at han nødvungen forlod Skotland og gik til Amerika, hvor han fortsatte sine Spectakler, som førte til blodige Slagsmaal og kostede flere Mennekeliv. Ligeledes bortviist derfra, vendte han tilbage til Skuepladsen for sine tidligere Triumpher, til Greenock. Her trækker han nu omkring i Gaderne med en Trompet, blæser Pøbelen sammen, og holder Foredrag paa staaende Fod, og nedriver den kattholste Religion og dens Indretninger paa det Skammeligste. Men afvigte Palmesøndag overfred han i den Grad alle Grændser, at Politiet maatte skride ind; om Mandagen blev den smukke Apostel arresteret og derefter dømt til 60 Dages Fængsel. Til sit Forsvar anførte han blot, at Paven havde forbandet Dronning Victoria, og at der tilkom ham, Arr, samme Ret imod Paven. Imidlertid havde den presbyterianske Pöbel med Uvilje erfaret deres Prophets Domfældelse, og flere tusinde Personer sammenrottede sig hentmod Aftenen udenfor Fængselet, for at befrie ham med Magt. Da de nu erfarede hans Bortførelse til Paisley (14 engelske Mil fra Greenock), besluttede Røverne at affjole deres Mod paa Katholikerne i Greenock. Som sagt, saa gjort. I et Nu faldt man over det kattholste Capel og de dertil stødende Skoler, sønder slog Vinduerne, stødte Dørene ind og vanhelligede det indviede Sted. Bygningerne ere meget bestaa digede; Forældre, som ilede deres Børn til Hjælp, bleve haardt saarede; den høiærv. Deservitor Gordon reddede lykkeligviis endnu i rette Tid det høih. Sakramente fra Vanhelligelse og flygtede bort over en Muur til en Nabo, som, omendskjendt Protestant, modtog den kattholste Præst med største Belwillie og

tog ham i Beskyttelse. Om Tirsdagen git det ikke bedre med det Huus, som beboedes af den upartistiske Dommer, der havde dømt Arr; og ligeledes maatte da de kattholste Skoler paany holde for, indtil det lykkedes nogle Land- og Soldsater at gjøre Ende paa dette Uvæsen og arrestere et Par af Anførerne. Saaledes staaer det til i Skotland med Protestanternes høitroste Tolerants imod Katholikerne.

Asien. (Syrien) Patriarken af Antiochia, Mgr. Samhiri har tiltraadt en Rejse til Europa i sin Missions Interesse. Paven har bestemt ham til atter at oprette den af den h. Apostel Petrus grundlagte bispepelige Stol, som er vedbleven at være een af de berømteste i Orienten. Mgr. Samhiri er en Troens Befjender. Da nu netop Tidsforholdene ere yderst gunstige for en Restauration af den kattholste Kirke i alle Kirker i Syrien og Asien, som staae under tyrkisk Herredomme, saa har Patriarken først henvendt sig til Rom. Propaganda-Congregationen har efter Pavens Ubefaling bevilget Mgr. Samhiri en betydelig Sum Penge. Men da disse Penge ikke ere tilstrækkelige til det tilsigtede Viemed, da Patriarken nemlig fremfor Alt maa bygge en Bispebolig og et Præst-Seminar, saa har han ogsaa henvendt sig til Frankrig. Her var Reiseren den første Belgjører for Katholikerne i Antiochia, og Erkebiskoppen af Paris har undtagelsesviis anbefalet Patriarkens Udliggende ved et Hjrdebrev til Sognepræsterne i Paris' Erkebiocæs.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag, d. 10. Juni. — 2. Søndag efter Pintsje. — Dagens Epistel: 1. Joh. 3, 13—18. — Evangel.: Luc. 14, 16—24. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Dansk. — Om Aftenen Kl. 8 Andagt med Prædiken paa Dansk. — Mandag, d. 11., Tirsdag, d. 12., Onsdag, d. 13. og Torisdag, d. 14. Juni holdes om Form. Kl. 6, 7½ og 8½ en stille Messe og om Aftenen Kl. 8 en Andagt paa Dansk, som den sidste Aften sluttes med en høitidelig Procession med det allerhelligste Alterens Sakramente igjennem Kirken. Hver Sognedag om Form. Kl. 6, 7½ og 8¼ fejres en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¼, og denne lefsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sandet.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prover Alt og beholder det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 24.

Søndagen den 17de Juni.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. H. Blaukensteiner, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Bøglaver; i de danske Stater paa de Egl Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 St.

Den hellige Theresia,

Jomfru og Stifterinde af de barfødede
Carmeliterinders Orden.

(Fortfat.)

Theresia havde allerede i otte og tyve Aar vandret det indvortes aandelige Livs Veie, da hun nedskrev det nylig Fortalte. De atten første Aar hengik under mange Storme, saavel som de ti Sidste, omendstjondt Aarsagen til hendes Smerte da ikke mere var den samme. Dog er det ogsaa vist, at Theresia, efterat hun engang havde indseet hele Verdens Forsængelighed og opbudt alle sine Kræfter, for trofast at tjene Herren, ikke mere havde de samme Banffeligheder at bekæmpe. Den fromme Biskop Dopez fortæller os, at hun i disse atten Aar, som Følge af sine Kampe, var underkastet hyppige Omstiftelser af indvortes Trøstesløshed og uudsigelig Sødme, hvilken sidste var en Frugt af Bønner. Hans nye Kjendskab til hendes Sjæls Dybde, jatte ham i Stand til at bedømme de Feil, som hun dengang begræd saa bitterlig. De bestode hovedsagelig i Fornøielser, som hun havde fundet i Omgangen med

visse Personer, for hvem hendes blide Charakter og omme Hjerter sølte særdeles Tilbøielighed. De Skriftesædrene, som hun dengang kjendte sin Tillid, have aldeles ikke fundet noget Dabelværdigt i disse Bekjendtskaber; men af Erfaring har hun lært Farerne at kjende derved. Theresia indsaae til Slutningen, at alle disse jordiske Forbindelser opholdt hende paa Dydens Bei; og virkelig kan en Gud indviet Person ikke nokkom vogte og unddrage sig for disse Snarer.

Da hun fornemmelig havde den betraggende Bøn at takke for sin Frelse, saa talte hun ogsaa stedse med inderlig Taknemmelighed imod Gud om denne hellige Dvælselse; paa samme Maade udtaler hun ofte de mest rørende Formaninger til Synderne, for at føre ogsaa dem paa samme Bei; thi hendes Iver for Sjælens Frelse var ligeledes meget stor; hun besværgede dem i Guds Navn, ikke at ville opgave en saa uudsigelig Lykke, og taler til dem om de herlige Frugter, som de tidlig eller sildig ville komme til at høste af den betraggende Bøn. Man skal paa ingen Maade tilføje hun endnu afstaae fra denne gudelige Dvælselse, hvor stor Ulysten for samme, hvor mangfoldige Adspredelserne og Manglerne ved samme end maae være. Man maa stedse have fast Tillid til Guds Forjættelser, og saafremt

man kun føler en oprigtig Anger, bør man tilidsfuldt vente Himmelens Tilgivelse og Bistand. „Min Herre og min Gud!“ udraaber hun, „Du, Som er Englenes Glæde, jeg kan ikke tænke paa Bønnens Sødme, uden at føle det levende Ønske, at jeg maatte smelte som Bix i Din guddommelige Kjærlighedsild. O! hvor stor er Din Godhed, at Du saalænge bærer over med Synderne, at Du endog imodkommer en saa ufuldkommen og syndbetyngt Skabning med Din Raade! Du tilregner den alle de Diebliske, i hvilke den bevidner Dig sin Kjærlighed, og ved Synet af den ringeste Angersmerte forglemmer Du alle dens Skrobheligheder. Jeg har følt det hos mig selv, o min Gud, og jeg begriber ikke, hvorledes det er muligt, at ikke hele Verden nærmer sig Dig, for at blive deelagtig i Dit Venstæbe.“

Imidlertid skjuler Jesu kydske Brud heller ikke for os den Kulde og Torhed, som man undertiden føler i Bønnen. Hun fortæller med hiin ligefremme Aabenhed, som hersker i hele hendes Levnetsbeskrivelse, om den Lede og Ulyst, som hun meer end een Gang har maattet bekæmpe. „Det er undertiden hæudet mig,“ siger hun, „at jeg i flere Aar, i hvilke jeg dagligen indviiede een Time til den betragende Bøn, altid længtes saa meget efter dens Ende, at jeg var mere opmærksom paa Uhret, end paa Gjenstanden for min Betragtning; og jeg vilde hellere have underkastet mig hvilken som helst nok saa streng Bodsøvelse, end een Times Bøn. Den Sørgmodighed, som jeg dengang følte, naar jeg betraadte Bedesalen, var saa nedslaaende, at jeg ofte behøvede al den Characterfasthed, som Gud har forundt mig, og som ellers ikke skal være almindelig for mit Kjon, omendskjondt jeg har gjort en saa daarlig Brug af samme. Alligevel stod den hjære Gud mig bi; thi efterat jeg saaledes havde gjort Vold paa mig selv, følte jeg en større Ro, og en overvætted, endnu sødere Nydelse, end naar jeg ellers havde følt mig tiltrukken af Bønnen. Naar Gud, uagtet min Ufuldkommenhed og min strafverdige Vandel, har taalt mig saalænge, og naar Han, efter det Udvoites at demme, har afhjulpet dette Døde ved Bønnen, — hvilken anden Skabning, den være nok saa syndefuld, tør da vel gjore sig Betænkning ved at forrette denne

hellige Øvelse? thi jeg har den Overbeviisning, at der ikke gives Noget, som efter saamange Gønstbeviisninger har vliift sig saa utaknemmelig som jeg.“

Saa levende følte Theresia i sit Indre, at hun ikke noksom bestræbte sig for at svare til de hende af Gud forundte Raadegaver. Desuagtet opsogte hun alle Midler, for at overvætte hos sig Attraa efter Dyden; men hun tænkte ikke paa, at Alt er forgjæves Nøie, saalænge man ikke aldeles frafiger sig den Selvtillid, som hindrer os i at føre Alt tilbage paa Gud og søge Alt hos Gud. Hun længtes efter det sande Liv, da hun meget vel vidste, at man egentlig ikke lever, saalænge man uafladelig maa kæmpe mod den visse Død. „Men,“ siger hun, „Jungen kunde give mig dette Liv, hvorefter jeg længtes, jeg kunde ikke forskaffe mig det selv, og Herren, af Hvem jeg alene kunde haabe det, negtede mig samme med Rette, fordi jeg, efterat Han saa ofte og saa naadigen havde draget mig til Sig, hver Gang atter forlod Ham. — I en saa sorgelig Tilstand var min Sjæl afmattet og nedbøiet, og jeg søgte forgjæves No i mine onde Tilbøieligheder. Da jeg nu en Dag traadte ind i Bedesalen, saae jeg der et Malerie, som man havde laant i Anledning af en Fests, som blev fejret i Huset; det forestillede Vor Frelser, Som var heel bedækket med blødende Saar. Dette Syn gjorde pludselig et saa dybt Indtryk paa mig, at jeg ganske blev overvættet af Smerte; jeg følte en saadan Anger over den store Ligegyldighed, jeg hidtil havde havt for de Lidelser, som Jesus havde lidt for min Sjæls Frelse, at det var mig som mit Hjerte skulde breste. Jeg fastede mig ned for denne guddommelige Frelseres Fødder, henflød i Tæarer, og besvoer Ham, at Han maatte give mig Styrke til, at jeg for Fremtiden ikke mere maatte have den Ulykke at fornærme Ham.“

Fra nu af blev hendes Kjærlighed til den lidende Frelser saa levende og om, at hun aldrig kunde blive træt af at betragte Hans Lidelser. Med overordentlig Kjørelse betragtede hun Frelseren paa de Stæder, hvor Han har været mest forladt og nedtrykt af Lidelser, fordi hun der troede at finde Ham mere tilbøielig til at bønhøre Døres Bønner, der ligesom hun, saameget trængte til Hans Hjælp.

„Jeg bejad,“ siger hun, „megen Genfoldighed, og jeg var aldrig saligere, end naar jeg i Aanden ledsagede Ham til Dliehaven, og der forestillede mig de udsigelige Lidelser, som i Hans Dødsangest udpressede Ham den blodige Svød. O, hvor gjerne havde jeg ikke afstørret den! . . .“

Allerede før sin Indtrædelse i Klosteret, pleiede hun hver Aften ved Sengetid at tænke paa den Bøn, som Jesus Kristus forrettede i Dliehaven, fordi man havde fortalt hende, at man derved kunde vinde en Afsad. Denne Dvælse var hende til stor Gavn, fordi hun derved lidt efter lidt vænnede sig til den betragtede Bøn, som nu blev hende saaledes til Natur, at hun aldrig mere undlod den, ligesaa lidt som det h. Korsets Tegn. — Theresa havde ligeledes en inderlig Andagt til den h. Magdalena, paa hvis Omvendelse hun ofte tænkte, især naar hun gik til Herrens Bord. Hun fulgte i Aanden denne menneskeverdige Bødsfærdige, og kastede sig, ligesom hun, i Aanden ned for Frelserens Fødder, vædede dem med sine Taarer, og søgte saaledes at bønsfalde om Tilgivelsens Naadeblik fra Herren. — En ligesaa from Følelse nærrede hun for den h. Augustin. „Jeg havde,“ sagde hun, „en stor Kjærlighed til denne Helgen, baade fordi jeg blev opdragen i et af hans Ordens Klosters, og fordi ogsaa han havde været en Synder. Jeg følte usigelig Trøst, naar jeg tænkte paa de Hellige, som Gud havde draget til Sig, efterat de havde fornærmet Ham, i det Haab, at deres Forbønner vilde forskaffe mig Tilgivelse for mine Synder, saaledes som Han ogsaa havde skjenket dem Tilgivelse. Men jeg kunde ikke uden den dybeste Smerte tænke paa, at de, efterat Gud engang havde kaldt dem til Sig, ikke mere vare faldne tilbage til deres gamle Synder, medens Han ofte havde kaldet mig, uden at jeg engang havde forbedret mig. Forestillede jeg mig imidlertid Hans uendelige Kjærlighed, saa fattede jeg atter Mod; og i min Mistillid til mig selv ophørte jeg aldrig at sætte Tillid til Guds Barmhertighed.“

Læsningen af denne store Helgens „Beskjendelser“, opvakte mere end alt Andet hendes Tillid. Da hun troede at see sig skil-

dret deri, saaledes som hun selv var, saa læste hun samme med hellig Nysgjerrighed, og naar hun under denne Læsning kom til Augustin's Omvendelse, udgjød hun bittere Angertaarer. Hun talte ogsaa derom med inderlig Rørelse, da hun, ved Affattelsen af sin Lernettsbefrielse, med den inderligste Taknemmelighedsfølelse udbrod: „Jeg kan ikke noksom prise Dig, o min Gud! fordi Du dengang ligesom indaandede mig et nyt Liv, idet Du udryk mig af en Tilstand, som man med Føie kunde have sammenlignet med den visse Død, med en høist skrækelig Død. Fra den Tid syntes det mig, at Din guddommelige Barmhertighed styrkede mig; ja jeg er overbevist om, at Den horte mit Raab og blev berøget ved Synet af mine Taarer.“

Dette Tidspunkt var for Theresa et af de mærkværdigste i hele hendes Liv; thi fra den Stund vandrede hun med hurtige Skridt fremad paa Dydens og Fuldkommenhedens Vej. En mere regelmæssig og stærkere Trang til Bøn, en overordentlig Forsigtighed i at undgaae de Leiligheder, som havde kunnet adsprede eller formørke hendes Aand, — Alt forkyndte, at der var foregaaet en fuldstændig Forandring med hendes Sjæl. Og snart overøste Herren hende med Sin Kjærligheds mest udmærkede Gaver, med hine blidt tiltrækkende Naadegaver, med hine overnaturlige Gavnstbeviisninger, som hensejtede Sjælen i en Tilstand, hvor den priser sig lykkelig ved at kunne tjene Gud og elske Ham. Theresa tjente Ham, og elskede af sit ganske Hjerte denne gode og forbarmelsesfulde Gud, denn: Gud, Som forunder de elskende Sjæle udsigelige Husvalelser, og hendes Kjærlighed var ikke nogen egenlyttig Kjærlighed. „Nei,“ udraaber hun, „aldrig har jeg havt den Driftighed, at begjære hine Naadegaver og Svødheder af Ham, som man sædvanlig søger i Andagten; jeg bønsfaldt Ham alene om, at Han vilde bevise mig den Gavn, at jeg aldrig maatte fornærme Ham, og at Han vilde tilgive mig mine begangne Synder. . . . Kun en eneste Gang, da min Sjæl smægtede i overordentlig stor Torhed, længtes jeg efter aandelig Trøst; men saasnart som jeg blev det vaer, følte jeg mig saa beskjemmet, at

Smerten over min store Mangel paa Ydmyghed forskaffede mig, hvad jeg havde havt Driftighed til at begjære."

Derpaa efterkommer Theresia med beundringsværdig Ydmyghed og Underkastelse sin Skriftefaders, Garzia af Toledo's, Opfordring, og begynder at nedskrive de Erfaringer, hun selv har gjort om det indre Livs oplyste Hemmeligheder; alligevel besværges hun sin indsigtsfulde Samvittighedsven, aldrig at nævne hende, hverken medens hun levede eller efter hendes Død. „Alt kjende mit Navn," sagde hun, „kunde ikke være til nogen Nytte; thi der er ingen Tvivl om, at man i et Menneskes Levetid aldrig maa gjøre det Gode, som der er ved ham, vitterligt. Og efter min Død vil der sikkert ikke være nogen Marsag til at gjøre dette, det skulde da være, at man vilde mistænkeliggjøre alt det Gode, som jeg muligens havde skrevet, hvilket visstelig ikke kan udeblive, saafremt man erfarer, at det hidrører fra en saa foragtelig Synderinde." Derefter vedbliver hun, idet hun henvender sig til den samme Skriftefader: „I Tillid til, at Du og alle De, som læse denne Beretning, ikke ville negte mig denne indstændigt udbedte Naade, vil jeg nu ganske overlade mig til mit Hjertes Følelser, ellers kunde jeg ikke gjøre dette uden Samvittighedsangest, undtagen i Henseende til mine Synder; thi deraf gjør jeg mig ingen Samvittighed. Hvad det Øvrige angaaer, saa er alene den Betragtning, at jeg er en Dvinde, nok for at nedlægge Bennen for stedse, og dette saameget mere, som jeg er en Dvinde, der er saa fuld af Feil. Jeg paatager mig altsaa blot mit Livs Fortælling; alt Øvrigt, forsaavidt det er Dig velbehageligt, skriver jeg paa Din Regning, og Du alene maa forsvare det, fordi Du saa indtrængende har opfordret mig til at nedskrive noget om de Naadegaver, som Gud har skjenket mig i Bønnen."

Efter denne naive Indledning følger en ligesaa beskeden som naturlig og utvungen Beskjendelse. „For at gjøre mig forstaaelig," siger hun, „maa jeg betjene mig af en Lignelse, omendstjondt jeg maaskee skulde lade mig nøie med blot at nedskrive det, som er mig paalagt. Men for Uvidende, som jeg, er det for vanskeligt, rigtig at udtrykke Ting, som foregaae i det indre, aandelige Liv, saa at jeg er nødt

til at gjøre det saa godt eller saa daarligt, som jeg kan. Det kan vel hændes, at jeg kun sjelden vil bringe Lignelsen i Samklang med min Gjenstand: men i ethvert Tilfælde vil det tjene Dig, min Fader, til lidt Morstak, naar Du opdager en saa stor Uvidenhed hos mig." Imidlertid er vistnok kun Saa blevne en saa frugtbar og levende Indbildningskraft tildeel, som den h. Theresia, og meget Saa ville naae hende i Henseende til hendes saa naturlige og rigtige Sammenligninger, i hvilke hun udtrykte sig med saamegen Lethed.

„Hvo som begynder Bønnens hellige Øvelse," siger hun, „maa forestille sig, som om han anlagde en Have i en ufrugtbar, med Torne og Tidsler begroet Jordbund, i hvilken Have Herren, Som alene er istand til at udrydde Ukrudtets Spirer og erstatte den ved sunde Planter, skal finde Sit Velbehag. Nu tænke man sig, at dette Diemed er opnaaet, naar man beslutter sig til Bønnen, over sig i samme, og efter fornuftige Gartners Exempel, vander disse nye Planter, for at de ikke skulle gaae ud, men trives og vore op og bære Blomster, hvis Bellugt indbyder vor guddommelige Mester til, ofte at lystvandre i denne Have, og med Glæde at betragte disse Blomster, hvilke ere de himmelske Dyder, som smykke vor Sjæl. — Men nu maa man ogsaa vide, hvorledes man skal passe og vande denne Have, og om vort Arbeide ikke overgaaer den Nytte, som vi ere berettigede til at høste deraf, samt hvorlænge det maa vare. En Have kan vandes paa fire forskjellige Maader: enten henter man Vandet fra en Brønd, som fra vor Side er forbunden med stor Uleilighed, — eller man lader Vandet flyde ind igjennem Vandledninger, idet man øser Vandet ved at omdreie et Hjul (paa denne Maade har jeg undertiden øst, og denne Maade er langt lettere, end den første); eller man afleder Vandet fra en Flod eller Bæk ved en Canal ind til Haven, hvilket udfordrer langt mindre Anstrengelse og langt bedre befrugter hele Haven; eller endelig ved en frugtbar Regn, og da er det den himmelske Mester, Som Selv vander, ganske uden vor Medvirkning; hvilken Maade er langt at foretrække fremfor alle øvrige. Nu vil jeg da nærmere forklare disse fire Maader at vande

en Have paa, i det Haab, at det vil lykkes mig, at gjøre mig forstaaelig om Bønnens fire forskjellige Trin, hvorom Guds Barmhertighed har meddeelt mig nogen Kundskab."

Theresia udfører denne Lignelse endnu tydeligere, idet hun tilføier: „De, som ere Begyndere i Bønnens Øvelse, kunne sammenlignes med dem, som med stor Anstrengelse drage Vand op fra Brønden; thi med usigelig Møie samle de deres Tanker, der, ligesom deres Sandser, bestandig flyde fra en Gjenstand til en anden. Disse maae trække sig tilbage i Gensomheden, for ikke mere at see eller at høre hvad der kunde adspredde dem; og da maae de estertænke deres forbigangne Liv, og oftere sammenligne det med Jesu Christi Liv Dette kalder man at begynde at drage Vand op fra Brønden, og Gud give, at der maa findes Vand i samme: idetmindste afhænger det ikke af os selv; men det er nok, at vi gjøre, hvad der staar i vore Kræfter, for at vande disse aandelige Blomster; thi Gud er saa god, at Han, naar Han, formedelst Ham bekendte Marsager, og maaskee til vor større Gavn, lader Brønden udtørre paa en Tid, hvor vi lig en god Gartner forgjæves udmatte os ved at ville drage Vand op af samme, — at Han da nærer Blomsterne uden Vand, d. e. lader Dyderne fremblomstre. Ved dette Vand forstaaer jeg Taarerne, og i Mangel deraf en inderlig Fromheds behagelige Følelse."

Men da en saadan Tørhed undertiden varer i flere Dage, saa advarer Theresia de andægtige Sjæle for den Lede, som derved let kan opstaae hos dem. Hun formaner dem til Standhaftighed, henviser dem til Jesus som deres Mønster og Støtte, og giver dem den Forsikkring, at man ikke kan tabe Noget hos en saa god Mester, og at der vil komme en Tid, da de skulle modtage en overvættets stor Løn for deres Arbejder. Naar onde Tanker bestorme dem i Mængde, formaner Theresia dem til, at de ikke maae forglemme, at den h. Hieronymus ikke engang i Ordenen har været fri for saadanne; ligeledes anfører hun sig selv som et Exempel paa, hvorledes hun i flere Aar har baaret slige Lidelser, og hvorledes hun har erfaret, at de ikke ere blevne ubelønnede. „Den sande Kjærlighed til Gud," tilføier hun, „bestaaer ikke i

at udgyde Taarer, ei heller i at nyde den sødelige Sødhed og Smthed, som de fleste Sjæle ønske sig, men deri, at man tjener Gud i Hjertets Oprigtighed, handler med freidigt Mod og over Ydmyghed." Saaledes talte denne store Sjæl, og saa kraftigt hendes Sprog end er, udtrykker hun dog kun sin Kjærligheds Opsving meget svagt derved. —

Theresia var saa langt fra at være en af hine mørke, guadne og knarvorne Bedesøstre, ved hvis Syn Hjertet stivner og føler Bæmmelse for Dyden, at man tvertimod altid maatte beundre og elske en fortryllende Munterhed hos hende: i hendes Miner herskede stedse en saadan blid Mildhed og Munterhed, som indtager og tiltrækker; og ved enhver Leilighed formaner hun ogsaa Andre til denne blide og altid ligemodige Glæde; hun vil, at man stedse skal stride frem paa Bønnens Vej med Rolighed og et glad Sind. „Thi," siger hun, „Den er ganske vist i Bildfarelse, som troer, at Andagten ikke kan bestaae eller forenes med et glad og muntret Sind."

Ligeledes anbefaler hun indstændigen en ydmyg Mistillid til sig selv, fordi Ydmygheden altid holder os vor Svaghed og Glendighed for Die: men hun forlanger tillige, at man, for ikke at undertrykke sin Ivers første Indskydelser, altid skal sætte en særdeles levende og barnlig Tillid til Gud. Gjerne vilde hun have indskrevet i alle Hjertes den h. Pauli Ord, som saa ofte opretholdt hendes nedbøiede Mod: „Jeg formaaer Alt i Ham, Som styrker mig!" eller den h. Augustin's træffende Ord: Domine, da quod jubes, et jubequod vis! „Giv mig, o Herre! Kraft til at gjøre hvad Du byder, og byd da, hvad Du vil!"

En anden Fordring, som hun endnu gjør til en andægtig Sjæl, er den i alle Ting saa nødvendige Skjonsomhed, denne himmelske Gave, ved hvilken vi indsee, hvad vi skulle efterligne og hvad vi ikkun skulle beundre. „Man forlanger ofte," som hun siger, „at Enhver allerede i Begyndelsen, strax, skal være fuldkommen. Der er vel just ikke noget Ondt i dette Forlangende; men man kan forfalde til store Feil, naar man, for at arbejde hen til dette MaaL, ikke gaaer frem med en saadan Besindighed og Klogskab, at man ikke engang

faaer Skinnnet af, at man vil prædike for Andre. Desuden maa Dyden være dybt rodfæstet, for ikke i deres Dine at blive en Gjenstand for Fristelse Af denne Grund kan man i Begyndelsen ikke gjøre noget Bedre, end at man ganske og alene beskæftiger sig med sin egen Sjæls Frelse, og Intet er da gavnligere, end at man forestiller sig, at den befinder sig ganske alene i Verden med Gud. . . . Saaledes forholder det sig ogsaa med det Mishag, som de Feil og Synder, som vi see Andre at begaae, forarsage os. . . . Vi maae lade os nøie med, blot at betragte deres Dyder, og lad os dølgge deres Strøbeligheder for os selv ved det bestandige Blik paa vor egen Syndighed; at troe, at Andre ere bedre end vi, kan føre til stor Dyd. Dette er den første Begyndelse til at skride frem under Guds Bistand, uden hvilken vi dog altid ville komme til at arbejde forgæves. Men det er vor Pligt, at vi nedbede os hiin Bistand fra Ham; og dersom vi paa vor Side gjøre, hvad der staaer i vore Kræfter, vil Han ogsaa paa sin Side ikke negte Nogen sin Hjælp.“ —

(Fortsættels.)

Kirkelige Efterretninger.

Østerrig. Missionairen Don Olivieri, som har gjort sig til Livsopgave, at købe Negre, for i Europa at danne dem til (Christne*), er ankommen til Triest fra Alexandria. Denne gang medbragte han 59 Negre af begge Køn, hvoriblandt 7 Diende.

Skotland. Straffelovene mod Katholikerne og enhver Omvendelse til den katholske Kirke, hvilke strax udkom, da Reformationen havde faaet Overmagten i Skotland, vare saa strenge og bleve giennemførte med en saadan Haardhed, at den katholske Religion mod Slutningen af forrige Aarhundrede næsten ganske var forsvunden fra den Deel af Riget, som ligger Nord for Tweedfloden. Som bekjendt danner

*) Jfr. Skand. Kirketid. 1855. Nr. 8, S. 123 -24.

denne Flod Grændsen imellem England og Skotland. I de store Stæder Edingburgh, Glasgow og Aberdeen, og paa Landet i Omegnen af Dumfries, fandtes der endnu et Antal Katholiker; de fleste Katholiker befandt sig i den nordlige Deel af Skotland i nogle Dale midt imellem Bjergene, under nogle rige Familiers Beskyttelse, som ved Forsynets Styrelse havde bevaret deres Tro og Formue under Reformationens Storme. Disse Katholikers Antal lader sig umuligt nøie angive, men man bliver sikkert ved Sandheden, naar man anslaaer det til henimod 20,000, hvilket Tal imidlertid formindskede sig under Forsølgelsens Indflydelse, saavel som ved den tvungne Udvandring til de engelske Colonier, hvor Katholikerne med saa Undtagelser hverken havde Kirker eller Capeller, fordi den presbyterianske Intolerants ikke vilde tillade dette. Med Begyndelsen af dette Aarhundrede udvikledes Handel og Industri i en saadan Grad, at Landet ikke kunde stille det fornødne Antal Arbeidere, som Tingenes nye Tilstand udkrævede. Nu indfandt Katholiker fra Irland sig, først i ringere Antal, men siden i stedse større Mængde i de Districter, hvor der fandtes Fabrikker eller Bjergværksdrift. Med deres Bindfælsighed indførte de tillige deres Tro; deres Antal og deres modige Religionsiver gjorde det snart umuligt for den calvinistiske Fanatisme at fortjætte Forsølgelserne imod Katholikerne; senere gjorde liberalere Idær sig gjældende. Endelig bidrog det franske Kongehuses Fromhed og et Antal franske Præster, der, som Følge af Revolutionen og Forsølgelserne i Aaret 1793, havde nedsat sig i Skotland, ikke lidet til at formindste Skotternes fjendtlige Sindelag mod den katholske Kirke. Desuden laae det i alle Partiernes Interesse, ikke at ophidsede Katholikerne, da et saa stort Antal katholske Soldater og Matroser opoffrede deres Blod for Fædrelandet. De skotske Katholiker fandt i den sidste Tid en ny Kilde til Trost og Kraft i Puseyismens Bestræbelser. I Skotland have allerede Mange, dog ikke i et saa stort Antal som i England, forladt Bildfarelsen og ere vendte tilbage i den katholske Kirkes Skjød. Iblandt disse tæller man de mest udmærkede Personer, naar man vil see paa Talenter og høi Byrd. Til disse høre blandt Andre ogsaa Walter Scotts Sønnevætter, som er den Æneste, der endnu nedstammer fra ham i lige Linie. — Katholikerne i Skotland have virkelig Grund nok til at være taknemmelige imod Gud. Vor h. Religion gjør aabenbart Fremskridt i dette Land og er paa Veie til at indtage en fast Stilling. Katholikerne i Skotland have 3 apostoliske Bicarer, 140 Præster, 112 Kirker og Capeller; de Troendes Antal beløber sig omtrent til 200,000, af hvilke $\frac{3}{4}$ Deel

ere af irsk Herkomst. Det er saaledes et betydeligt og for Fremtiden opmuntrende Fremstridt. Disse Resultater bevise tilstrækkeligt, at man med Tiden, med Klogskab, Fjer og Himmelens Belsignelse vil kunne gjenoprejsse den katholske Kirke i Skotland af sine Ruiner. Imidlertid vilde man skuffe sig meget, naar man troede, at Provøvelsens Tid var forbi for Katholikerne i Skotland. Skotland, og især deleshed Hovedstaden, er et Middelpunkt for Bigotterie, en sand Arne for antikatholsk Fanatisme. For at bevise dette, behøve vi ikke at gaae langt tilbage i Tiden: D. 13. Febr. d. A. holdt et Selskab, som kalder sig Reformationsselskabet, i Edingburgh en Forsamling, om hvis Beslutninger et katholsk Blad meddeler følgende: „Tribunen var fyldt med en frygtelig Bataillon Prædikanter af alle Secter, uden at medregne de to berømte antipapistiske Publicister Wepie og Bell de Waddington. Man saae der Militairpersoner, hvoriblandt Generaler, Generallieutenanter og Oberster, en stor Mængde Retslærde med Decanus for det juridiske Faculter i Epidisen Det blev besluttet, at Edingburgh skulde være det store Middelpunkt for den antipapistiske Agitation, Protestantismens Rettigheder skulde bekjendtgjøres fra Prædikestolene, i Aviserne og fra Talerstolene, og Parlamentet bombarderes med Petitioner. De fem Hovedpunkter, som skulde være Gjenstanden for Selskabets Bestræbelser, ere:

- 1) Afskaffelse af Understøttelsen til Collegiet i Maynooth,
- 2) Klosterenes Lukning,
- 3) Jesuiternes Fordrivelse fra Storbritannien,
- 4) Afskaffelse af enhver Pengebevilling til den katholske Kirke,
- 4) Tilbagekaldelse af Katholikerne's Emancipation.

Slige Optrin ere visjellig ikke skiftede til at berolige Katholikerne i Skotland. Vistnok have de Personer, som have opstillet de nævnte fem Punkter ingen stor Indflydelse; men det er tilstrækkeligt, at de kunne voxe at træde frem for Offentligheden med saadanne Andragender. Alene denne Kjendsgjerning beviser, at Protestantismen i Skotland endnu har bevaret sit Had og sin Fanatisme; og et endnu tydeligere Beviis derfor leverer Optrinnet af 19. April d. A., som vi berettede i sidste Nr. Katholikerne i Skotland maae være paa deres Post og oplyse og styrke sig ved deres Religions Studium og Udøvelse. — Den katholske Kirkes Medlemmer i hele Verden ville komme dem til Hjælp med deres Forbønner.

Italien. „Allg. Zeit.“ meddeler af det femte endnu under Pressen værende Bind af Statistica del Granducato di Toscana af Dr.

A. Zuccagni Orlandini, nogle statistiske Notiser om Toscana, af hvilke vi fremhæve følgende: I Aaret 1853 talte Toscana 1,793,078 Indbyggere, hvoriblandt 1,783,387 Katholiker, 2003 Akatholiker og 7688 Israelliter. Tilvæerten beløb sig henimod Aaret 1852 til 18,057 Individuer. Paa tusinde Indbyggere komme sex Verdensgeistlige, to Ordensgeistlige og tre eller fire Nonner.

Ægypten. En sig i Chartum opholdende katholsk Missionair skriver i et længere Brev til en Præst i Wien, som noget meget Glædeligt, at Slaveriet saa at sige er ophævet. En af de senest i Constantinopel udfomne Forordninger forbyder under streng Straf Transporten af Slaver til Ægypten. Ingen tør købe nogen Slave for atter at sælge ham. I Chartum hersker desaarfaag stor Dphidsjelse blandt Befolkningen. —

Nordamerika. Dneida-Perfectionisternes Sect. Da vi i vort Nr. 3 og 4 d. A. omtalte den i Nordamerika opstaaede Mormoners Sect, og viste, hvorledes samme trods Fleerkoneriets affhyelige System stedse vandt flere og flere Tilhængere, ja endog drager mange Disciple til sig fra Europa over i sit forjættede Land, da spurgte vel Mange, ved Betragtningen over slige Opdagelser af foregivne religiøse Selskabers totale Fordævelse: er det muligt, at den religiøse Skuffelse kan føre saavidt, — og er det Frugterne af Protestantismens frie Skriftfortolkning? — Men ikke desto mindre, Mormonernes Nederdragtigheder og Galskaber ere dog endnu blevne overtrufne af en ny Sect: de saakaldte Dneida-Perfectionister, som allerede tælle deres Tilhængere i flere af de nordamerikanske Stater. Denne Sect staaer formedelst sin affhyelige Usædelighed langt lavere end Hedenkabet's mørkeste Tider — og dog er dens Stifter en protestantisk Prædikant, og hans Tilhængere retfærdiggjøre deres dyriske Levnet ved Hjælp af **Bibelen!** Angaaende denne Sect give vi i det følgende en i „Sion“ af en katholsk Missionair offentliggjort Beretning fra det i New-York udkommende protestantiske Blad Observer: „Det er neppe bekjendt,“ skriver det nævnte Blad, „at der her i det nærmeste Naboskab udkommer et Blad til Forsvar for og videre Udbredelse af Dneida-Perfectionisternes Lærdomme, — nemlig at alle guddommelige og mennekelige Love, betræffende Ægteskabet, ere ophævede og forkastede af denne Sects Befjendere, medens de dyriske Lidenskaber er givne uindstrænket Frihed, og det ikke blot for Fornøielsens Skyld alene, men som et Naademiddel til et heiligt Liv! Stifteren af denne Bande af Ægteskabsbrydere er en Gradueret fra Ny-England, som har fuldendt sine Studier ved to theologiske

Seminarier og nu redigerer ovennævnte Blad. Denne Sects Middelpunkt er Byen Lenox, hvor omtrent 150 Mand, Kvinder og Børn leve sammen i eet Huus i fuldkomment Fælledsskab om Eiendom og Koner. Enhver gjør hvad han synes for godt. Bibelen er deres Lovbog, og hvor sjelsomt de forstaae samme, fremgaaer af den Kjendsgjerning, at de ikke anerkjende nogen individuel Ret til „Eiendom, Koner eller Børn.“ De have bogstavelig „alle Ting tilfælleds.“ Dog indstrænker Secten sig ingenlunde til Oneida- og Madison-Districterne; i New-York, Brooklana, Newart N. J. og i mange andre Stæder gives der Grupper af practiske Medlemmer af dette skammelige Samfund, som under Navn af Sogere efter aandelig Glæde, og med det Foregivende, at de ere fuldkomment hellige, leve i et saa skændigt Concubinats, som ikke findes selv iblandt Mormonerne“ (Her udelade vi det Affskyeligste og meddele kun endnu Slutningen.) „Denne Sects religiøse Dvælses bestaae i offentlige Forsamlinger, hvor Enhver bliver opfordret til at fortælle sine Erfaringer, eller at prædike, ligesom Manden netop indgiver ham det. Forskjellige Aftener ere bestemte for forskjellige Diemed, een for Musik, en anden for Dands, og en tredje for **Bibellæsning** &c. Man siger, at alle endnu Ifke-Omvendte, som komme til disse Forsamlinger, blive strax omvendte, og en erklæret Daare skal endog atter være bleven fornuftig. Aarsberetningen bringer en saadan Theorie af Kjensforhold som forenelig med den høieste Grad af Hellighed paa Jorden, en saa væmmelig Theorie, saa aldeles imod al Stamsfølelse, selv hos de raaeste Mennesker, at vi ikke kunne besudle vort Blad dermed. Det maa være nok at sige, at man lærer og søger at bevise af **Skriften**, at juldstandig Toiletsløshed er en himmelsk Lov, den menneskelige Lyksaligheds Fuldbendelse og Realisation af den guddommelige Dyds høieste Trin. Uden Omhvøb, frit og hjætt bekiender man sig til denne Tro og Praxis. . . . **Skriftens** Fordreielse er ofte saa gudsbespottelig, at Blodet maa komme til at koge i Gen, idet man systematisk, i Dydens — ja selv i Religionens — Navn, lærer en social Forvovenhed, saaledes som det aldrig er faldet Noget ind i Hedendommets allerværste Periode. Dyrene paa Marken ere i denne Henseende bedre, end disse Folk bekiende at være. Naar Hedningernes Orgler bleve opførte i New-York paa offentlig Gade, saa kunde de ikke frembringe større Forsærdelse, end den, ethvert Menneske maa føle, naar han betragter denne Oneidasects „indvortes Liv“. — Naar vi nu betænke, at Folk, der leve saa dyriske, endnu for ikke længe siden vare Medlemmer af orthodox=evangeliske Kirker, — nogle

af dem ere af god Dydragelse og de fleste tilhøre agtværdige Familier, — saa kunne vi kun finde deres Historie høist belærende, idet de vise den store Fare for Bilsfarelse, og den absolute Nødvendighed, at holde fast ved Sandheden. Lærefriheden paa Brædikestolen og den toiletsløse Presse virke her fordærveligt. Den eneste Redning er en uroffelig Fastholden ved vore Fædres og Mødres gode, gamle Moral, for hvis Principer den første Halvdeel af det 19de Aarhundrede ikke har kunnet give os noget Bedre.“

Saavidt denne Artikel, der ikke er uden Interesse og det saameget mere, som den, hvilket vi allerede have bemærket, kommer fra en Modstander af den katolske Kirke. I Aaret 1853 forsamlede de religiøse Selskaber, som bestaae i New-York, sig for at afgive Beretning om deres Virksomhed, og Pengene, som de anvendte til de moraliske Tilstandes Forbedring iblandt Christne og Hedninger, hjemme og i Udlandet, beløbe sig til næsten halvanden Mill. Dollars, eller henved tre Mill. Rigsdaler. Hvad har dette frugtet?

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag, d. 17. Juni. — 3. Søndag efter Pinse. — Brodereskab. — Dagens Epistel: 1. Petr. 5, 6—11. — Evangel. Luc. 15, 1—10. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimeesse med Prædiken paa Lybsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk. —

Fra Mandag d. 18. Juni af feires hver Sogenedag om Form. Kl. 5¹/₂, 6¹/₂ og 7¹/₄ den stille h. Messie; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messie, Kl. 7¹/₄, og denne ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Beslut. N. 21.

3die Aargang.

Nr. 25.

Søndagen den 24de Juni.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Ganga ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Bogsaler; i de danske Stater paa de Egl Postcontoirer. Prisen er 3 Rk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Høitideligheden til Uere for Maria's ubesmittede Undfangelse i Domkirken i Münster.

Saa vanskeligt det paa Grund af Bladets indskrænkede Rum end er for os, at optage udførligere Beskrivelser over de mange og storartede Festligheder, som i alle Dele af den katolske Verden enten allerede ere holdte eller endnu forestaae i Anledning af den h. Jomfrues ubesmittede Undfangelse, føle vi dog en uimodstaaelig Hjertenstrang til at meddele vore Læsere en os ihændekommen Skildring over den Festlighed, som foranstaltes i Münster i Westphalen i den derværende Domkirke og som overhovedet er istand til at give vore fromme Læsere et omtrentligt Begreb om, hvorledes Katholikerne i katolske Lande pleie at feire deres Kirke- og Folkefester. Vi meddele denne Skildring i en ordret Oversættelse af et Dienvidnes Beretning. Denne lyder saaledes:

Det er, som om en mild Foraarsvind for nærværende Tid gaaer igjennem den katolske Kirke, og hvorhen dens Bisten naaer, der fremspirer Alt livligt, der komme Troens

og Kjarlighedens spædste Blomster til Synne. Bantroen. forundres, Verdens Wiisdom beskjæmmes, Katholikens Hjerte omfatter med Kjarlighed Hemmeligheden, vinder Krands og lader festlige Sange gienthyde, og selv hos mange af vore anderledestroende Brødre opstiger stille det Ønske, at de dog ogsaa maatte kunne hense sig i en ny Troens Baar, saaledes som den for nærværende Tid aabenbarer sig i den katolske Kirke. Det katolske Livs Udvikling er et Vidunder i Menneskeheden; det fuldbyrdes uafslædig for vore Dine, ligesom Naturens Underværker, som ere ordnede efter evige Love; det overskyer vore Tanker og Raadslagninger, overrasker denne Verdens Visdom og bestøder det Giendommelige, at det altid ligger de Smaaes Hjertier nærmere, end den menneskelige Tanke eller den jordiske Reflexions Klogskab. Fra hvilket Standpunkt vi end ville betragte Høitideligheden til Uere for Maria's ubesmittede Undfangelse, saaledes som den for nærværende Tid feires af hele den katolske Jordkreds, saa er den uden Tvivl et af de mærkværdigste Momenter i det 19. Aarhundredes Historie. Udgaet fra Rom, hvor Kirkens synlige Overhoved og Jordkredsens Biskopper først istemte det store Magnificat til Uere for den ubesmittede Jomfru og Herrens h. Moder, vedbliver det at tone igjen-

nem Verden, og Maria's prophetiske Ord: „See, fra nu af skulle alle Slægter prise mig salig!“ gaaer netop for Diebliffet paa en saa storartet Maade, som neppe til nogen anden Tid, i Opfyldelse. Nationerne kappes om at bringe Herrens Moder deres Hylдинг. Midt under Sorgen over en usalig Forvirring, har Spanieren endnu bevaret sin gamle Troesfylde for at forherlige Maria's ubesmittede Undfangelse; Frankrig synes at ville forynge sig i sit Troesliv ved den levende Hylдинг, som det allevegne bringer Herrens op-
 høiede Moder; Tydskland bliver sig den inderlige Mariedyrkelse bevidst, som blomstrede i hiin Tid, da dets gothiske Domkirker reiste sig. Metropolen i Coln foregaaer med sit Exempel; den oplivende Bisten trænger frem til Norden, og Maria's Magnificat, som i vide Strækninger har været banlyst i Aarhundreder, gjenlyder høitideligere og vil nu i forhøiet Maal vise Herrens Moder den Ære, som var hende formeent i Løbet af en saa lang, ede og vinterlig Tid. — Guds Aand blæser, og man veed ikke hvorfra Den kommer og hvorhen Den gaaer. Det er denne Aand, Som lever og aabenbarer Sig i den katholske Kirke, den Aand, Som lærer og veileder Kirken til al Sandhed og erindrer den om Alt; — og saaledes stiger da, ved den høitidelige Forkyndelse af hiint Dogma om Maria's ubesmittede Undfangelse, den h. Jomfru, saa at sige i forklaret Skikkelse ned paa Jorden og træder ind i Nationernes Midte, aander blidt og mildt paa Hjerterne, som paa mange Steder ere kjolnede i Bantro, stivnede i en tør Reflexion, begravne i materielle Bestræbelser, nedstjunkte i Lidenskabernes Nat og bortvendte fra Livets Reenhed og Rydskehed; i forklarede og hellige Træk fremtiller hun Billedet af det rene, oprindelig i Hellighed skabte Menneske; minder om Christendommens dybeste og ærværdigste Hemmeligheder; opløfter høit for Nationernes Døet Ideal, som er egnet til at opvække en høiere Begejstrings hellige Flamme, hvorpaa vor Tidsalder desværre er bleven saa fattig! Imidlertid, vi have ikke foresat os her at udtomme de Tanker, som knytte sig til Læren om Maria's ubesmittede Undfangelse. Hvilke Henfigter Gud forøvrigt har med denne nu som udtryffeligt Dogma udtalte Lære, hvilke

videre følger denne Kjendsgjerning vil have for Guds Rige her paa Jorden, kan vort kortsynede Øie endnu ikke overskue. Med glædesfuld Tro sige vi: Hellige Maria, Guds Moder, undfangen uden Arvesynd, bed for os! Ja vi haabe tillidsfuldt ved Maria's Forbønner at opnaae særegne Naadegaver for vor Tid, og det glæder os, at ogsaa Staden Münster har fejret Festen for den ubesmittede Undfangelse paa en værdig og ægte katholsk Maade. Den 20. Mai i Aaret 1855 vil blive mindesværdig i Münsters Historie.

Høitidelig Klokkeringning fra alle Stadens Taarne, saa frydefuld og levende, som vi aldrig nogensinde have hørt det i Münster, forkyndte allerede Aftenen forud, at den festlige Dag nærmede sig; Himmelen havde udbredt sit skønneste Blaa, og Maanen saae ventlig ned paa den levende Bevægelse og Trævlhed, som aabenbarede sig paa de Gader, igjennem hvilke Processionen skulde gaae, og navnlig paa Byens Hovedtorv. Vi have længe ikke seet en saa inderlig og levende Glæde hos Münsters Beboere, end netop ved Forberedelsen til denne Fest. Uden nogen særegen Opfordring, uden storartede Comiteer, havde Enhver beredet sig til, til Ære for Maria, at gjøre, hvad Hjertet indgav ham, og netop dette har givet hele Festen en særegen og eendommelig Ynde. — En fortrinlig Gjenstand for Udsmykning var aabenbart selve Cathedralen, og vi tør sige, at der ved den hviær. Biskops Anordninger og under Hr. C. v. Zurmühlen's Ledelse, saavel som ved beredvillig Medhjælp af Stadens Damer, hvis Bestræbelser fortjene offentlig Anerkjendelse, var præsteret meget Fortræffeligt, og vi bleve især ved denne Leilighed levende erindrede om: Hvad vil denne vor gamle Domkirke engang blive, naar den først er bleven restaureret efter Konstens Regler, og ved en genial Kunstners Haand igjen har modtaget sit oprindelige Udseende! — Traadte man fra den vestlige Side igjennem det skønne Portal ind i Cathedralen, saa var det saakaldte gamle Chor ganske omgivet af Lovgrene; i Midten staaer den skønne Statue, la Pietà, omstraalet af mange Lys og omgiben af Cypresser, som dannede en skøn mørkegrøn Baggrund! Men en endnu langt rigere Udsmykning udfoldede sig i Hovedsibet.

Foruden Maigrene paa Bæggene og Pillerne, smykkede storartede Guirlander Sideskibenes mægtige Buer. Ovenover disse, paa Fladerne imellem Buer og Vinduer, vare bekrandsede Tavler anbragte, som forestillede de vigtigste Hemmeligheder i det lauretanske Litanie. Paa de midterste Piller, ligeoverfor Prædikestolen, læste man paa to større Tavler med store Bogstaver selve Dogmæts Sætning om den ubesmittede Udsfangelse og den h. Faders Baaben. Den saakaldte Apostelgang med Hovedalteret dannede Middelpunktet for Kirkens rige Prydelse. En Mængde kunstige Blomster og Blade havde forvandlet dens tre Arcader til ligesaamange skønne og smagfulde Løvgange, i hvis Midte den den hviær. Biskop tilhørende Marmorstatue af Gudsmoderen var opstillet paa Alteret paa en hvid med Blomsterkrands prydet Forhøining, med hviær Baggrund, paa hvilken man saa en Stjernekrands, Alt i riig Belysning, som endnu forhøiedes ved to længere borte staaende smukt omkrandsede Gandelabre. Man kunde neppe have fremstillet den h. Jomfru paa en skønnere Maade. Ved de mange Faner, som vare anbragte over Prophetbilledernes Nischer, blev hele Udsmykningen end mere storartet og høitidelig.

Den 20de om Morgenen tidlig Kl. 5 hilste atter en høitidelig Klokkeringning fra Stadens samtlige Taarne den festlige Dag. Paa Gaderne var allerede Alt i Bevægelse for at smykke Husene og bestroe Veiene, som Processionen skulde passere. Endnu i de sidste Dage før Festen maatte Terrainet for Processionen udvides ved en Bekjendtgørelse fra det biskopelige Generalvicariat; ellers vilde en Udvidelse af Processionen have været umulig: saa stor og talrig var den Deeltagelse, som hele Staden viste i Festligheden. Kl. 8 satte det høitidelige Tog, som aabnedes af Skoleungdommen og Stadens Damer, sig i Bevægelse, under Klokkeringning og begunstiget af det skønneste Foraarsveir. Foran det allerhelligste Sacramente gik først Eleverne af Realskolen, Gymnasiet, Academiet, Borromæus-Collegiet, Præstefeminariet og Ordensgeistligheden, derefter Dom- og Sognegeistligheden, foran hvem der bare en Gruppe af Faner fra Stadens samtlige Sognekirker. Den hviær. Biskop bar

selv det Allerhelligste fra Cathedralen, og Spidsen af Toget havde næsten allerede naaet samme, førend den anden Deel af Processionen kunde sætte sig i Bevægelse. Efter det Allerhelligste fulgte Magistraten, Borgerrepræsentanterne og Stadens forskellige Lauge og Foreninger med deres Faner i en uoverfuelig Række. — Realskolernes Disciple, Gymnastaster, Academikere og Sodalere kappedes i Udførelsen af herlige Sange til Ære for Maria, og deres Præstationer i Choralen, og navnlig ogsaa i de blandede Chor, vare udmærkede. Det vilde føre for vidt, naar vi her vilde gaae i det Entelte. Processionen bevægede sig over Dompladsen igjennem flere af Byens større Gader og kom da til Frue Kirken, hvor den gjorde Hold. Efter et halvanden Timers Tog havde Processionen endelig naaet Byens Hovedtorv, hvor et meget smagfuldt Alter var opreist under Raadhusets Buer. Fra den i Nærheden værende saakaldte Sententæsbue blev Processionen modtaget med Musik og Sang af Sangforeningens Medlemmer, under Anførsel af Domorganisten, og efterat den brugelige femdobbelte Betsignelse var givet, ankom Toget henimod Kl. 11 atter til Cathedralen, og strax istemte Chorpersonalet paa Orgelet den skønne Sang: *Tota pulchra es, Maria, et macula originalis non est in te* (o: „Fuldkommen skøn er Du, Maria, og Arvesyndens Blet er ei i Dig“)! Derefter fulgte den høitidelige Pontificalmæssje, som celebreredes af den hviær. Biskop selv, medens en virkelig herlig og ganske udmærket Choralang under Anførsel af Præsident Kalthoff, hvis Bestræbelser i denne Henseende fortjene Paaskjønnelse, ledsagede den h. Handling. Og medens vi hørte disse majestatiske Toner og det rolige og blide Orgelaccompaniment, saaledes som det passer til disse andægtige Sange, og navnlig fulgte dets skønne, runde Bastoner, da paatrængte sig os den Tanke: Gud være lovet, at de rene, sande Grundtræk dog ogsaa atter trænge igjennem paa dette Gebeet, ligesom den gothiske og romanske Bygnings ædle og rene Grundlinier efterhaanden komme tilsynne bag den nøgne, hvide Kalk paa Bæggene i vore Kirker! Med Pontificalmæssjen, som ogsaa bevaanedes af Hs. Exc., Overpræsident v.

Duesberg og Hs. Exc., den commanderende General v. Schreckenstein, endtes den første Deel af denne høitidelige Dag.

Om Eftermiddagen Kl. 3 begyndte den høitidelige Pontifical-Besøp, som blev sunget i afventende Chor af nogle hundrede Mandstemmer, saa opløstende, som den nogenstinde er bleven sunget i Cathedralkirken. Kl. 4 holdt Domprædikanter Kaal Festsprædikenen om Maria's ubesmittede Undfangelses Himmelig-
hed i sin historiske Udvikling og dybere Betydning, hvortil Affyngelsen af det lauretanste Litanie og Folkefangen: „O Maria hilf!“ samt et høitideligt Te Deum sluttede sig. Den store, rummelige Cathedralkirke var saa opfyldt, at der neppe meer var en Plads at finde, og det Hele var forbunden med en saadan Inderlighed og Andagt, at mange Troende vare rørte til Taarer. Ja, den hele kirkelige Høitidelighed var et herligt Magnificat til Gæve for Himmelens Dronning, som aldrig vil forsvinde af vor Erindring.

Men den festlige Dag var endnu ikke til Ende; Aftenen skulde danne det værdige Slutningspunkt. Man forberedte en almindelig Illumination. Byen Ephesus havde tændt Glædeslys, da Concillet havde udstedt det berømte dogmatiske Decret, ved hvilket Kirken høitideligen tillagde Jesu Christi hellige Moder Gæsttiten: Guds Moder, deipara; og de Troende i vor hellige Kirke, som i Aarhundredernes Løb ikke er bleven forandret, skulde koldstindige staae tilbage, efterat hele Jordfredsens Biskopper ved Beslutningen af 8. December f. A., have smykket Himmelens dronning med det høieste Fortrins Gæstfrone, idet de høitideligen erklærede, at hun virkelig er undfangen uden Arvesynd! Her blev ogsaa vort Lands Hjerte, i hvilket en dyb Kjarlighed gløder til Herrens Moder, om det end ikke altid udbalder sig i flammer, antændt, og det udgjød sig i tusinde Lys paa Dagens Aften. Medens det begyndte at blæse henimod Middag og truede med at vanskeliggjøre Illuminationen, blev Himmelen om Aftenen fuldkommen rolig og klar, og saae venlig og fredssommelig ned paa det store Lyshav og den store Mængde Menneker, som glade og trofslydige bevægede sig igennem Stadens oplyste Gader. Vi erindre ikke nogenstinde før at have seet nogen skjønnere Il-

lumination. Den udstrakte sig i egentlig Forstand over hele Staden, indtil de mest afsidesliggende Dele, Stræder og Gyder; ja det var rørende at see, hvorledes endog Beboerne af de fattigste Hytter havde tændt deres Olie-lamper til Gæve for Guds h. Moder. Det vilde føre os for vidt, dersom vi vilde beskrive Illuminationens Enkeltheder, Transparenter &c. Et storartet Indtryk gjorde navnlig Dompladsen, naar man fra Hovedtorvet betraadte samme. I en utallig Mængde farvede Lamper prangede Lindetræerne og dannede et skjønt Heelt med Illuminationen af den tilstødende biskoppelige Bolig, som paa den yderste vestlige Side af Dompladsen viste Bygningens samtlige fremspringende Bygningslinier i en findrig og storartet Belysning, medens ogsaa det til Siden staaende store simple Kors ved den høier. Biebisops Bolig gjorde et opløstende Indtryk. Ogsaa Raadhuset, Overborgermestrens Bolig og nogle Adelsmands Gaarde vare virkelig smukt illuminerede, og Illuminationen af Lamberti-, Frue- og Domkirken i bengalff Ild gjorde ligeledes et herligt Indtryk. Den høier. Bisop vandrede selv i den sildige Aftenstund igennem Staden, glædende sig over sine fromme Münsteraneres barnlige Tro og inderlige Kjarlighed og begav sig endnu Kl. 11 til Friederichsburg foran Gidii-Porten, hvor nævnte Bygning var herlig oplyst og hvor Jesu-Selskabets Novicer sang Hymner til Gæve for Maria. At der ved al denne Trængsel og Færdsel i Gaderne ikke forefaldt nogen som helst Uorden, behøver vel neppe at omtales, thi noget Saadant er ikke en katholsk Festlighed egen. — Sammenfatte vi nu Indtrykket af den hele Høitidelighed, saa tør vi vel sige, at den var en Begivenhed, som vil være uforglemmelig i vor Stads Aarbøger; og dersom nu desuden Kjarligheden til Herrens Moder ved denne Fests er bleven inderligere og varmere, Anraabelsen om hendes Forbønner mere levende, Efterligningen af hendes ophøiede Dyder ivrigere og varagtigere: saa have vi Aarsag til at velsigne den Dag, paa hvilken saa store Raadegaver bleve os tildeel. — Der tales om, at man her i Münster vil ved Hjælp af en Subscription opreise en storartet Skole med et Mariabillede, paa et eller andet af Byens Torve, som en evig Erindring om

denne mindebetværdige Begivenhed af 8. December 1854. — I Coln have Byens Borgere allerede begyndt, i samme Diemed at lade hugge et pragtfuldt Monument i Marmor med Statuen af den ubesmittede undfangne Jomfru; i Aachen derimod, vil man bygge en ny Mariekirke til Gæde for den ubesmittede Undfangelse, og Biskoppen af Linz i Østerrig har i samme Anledning og Diemed indstiftet en Forening, hvis Formaal og Opgave er at bygge en Domkirke til evig Erindring om den 8. December 1854.

Den orientalske Krig.

IV. Den høiarv. P. de Damas' tredje Brev.

Foruden de tvende allerede meddeelte Breve fra P. Damas, meddele vi et Uddrag af et tredje Brev, som siden er bleven offentliggjort. Den høiarv. Sjælesørger stiller deri den i Sandhed høist fortjenstlige Omsorg, som den franske Regjering bærer for de Saarede og Syges Forpleining, og indstøtter tillige mangt et Træk af Troppernes religiøse Liv:

„... En Dag, da jeg midt i et Sneefog hjalp Sygeopvarterne fra Kamiesch at løfte en farlig Syg op fra Bærestolen, saae een af dem paa mig, og da han saae, at jeg var Præst, sagde han: „Jeg seer, at Præsterne ere gode til Alt.“ Denne naive Bemærkning morede mig. En anden Gang hjalp jeg en ung Underofficier, som næsten var stivnet af Kulde og som forsøgte at reise sig op fra Bærestolen. Han kunde neppe bevæge sine Lemmer og var saaledes indsvøbt i sin Kappe, at han ikke lagde Mærke til hvad der foregik omkring ham. Jeg ledede ham hen under Teltet, gned hans Lemmer, og søgte at opvarme ham saa meget som muligt. Endelig forlod Stivheden ham og han spurgte: „Hvem er det, som saaledes tager sig af mig? Det er udentvivl en Præst. Siig mig, er De Præst?“ Paa mit bekræftende Svar vedblev

han: „At, hvor lykkelig er man ikke, naar man finder en Præst i sine Lidelser! Da jeg endnu var rask, gjorde jeg mig kun lystig over dem; men nu, i et fremmed Land, i Nødens Stund, er det, som om jeg har gienfundet mit Fædreland og min Familie, da en Præst sørger for mig.“

... Paa Overtjarten (fra Kamieschbai ved Sebastopol til Constantinopel) besøge Skibslagerne regelmæssigt de Syge, og der er sørget for at disse ikke mangle Noget, som kan lindre deres Smerter. Naar alle Skibe ere indrettede saaledes som „Christoph Columbus“, der bragte mig over til Constantinopel tilligemed tre hundrede Syge, saa kan man umuligt forlange mere Omhu af Søfolkene, fra Capitainen ned til den ringeste Skibsdreng. Naar jeg gik igjennem de Syges tætte Rækker, saa bemærkede jeg vistnok et Udtryk af Lidelse; men til Gæde for vort Skibsmandskab vare det sagt, at jeg paa ethvert Anstigt ogsaa fandt et Udtryk af Erkendtlighed, og Taknemmelighedens Ord svævede paa Alles Læber. — Men Lindringen af de physiske Smerter er dog ikke det eneste Maal for den Omhu, som tilvendes de Syge. Allerede strax den første Aften bandede Overtjarten paa min Dør og førte mig i egen Person til en Syges Leie, hvis Tilstand lod befrygte den nære Død. Den følgende Morgen kom han atter til mig, for at give Beretning om de Syge og betegne mig dem, hvis Tilstand vakte Frygt. Paa denne Maade lettede han mig overordentlig Udøvelsen af mit Kald. Hans Exempel fulgtes af de øvrige Overtjartsmænd og Sygeopvartere, som med største Iver sørgede for at ingen Syg blev uden Religionens Trøst. Flere Gange, baade ved Dag og Nat, kom Matroser og bankede paa min Dør og raabte: „Deres Høiarværdighed! Der er en Mand, som lider meget; vær saa god at besøge ham.“ Jeg gik ud og fulgte dem til den Syge. Fandt jeg ham da at være saa syg, at jeg kunde give ham den sidste Salvelse, saa saae jeg strax Matroserne at tage Huen af, knæle ned og opmærksomme at følge Ceremonierne ved dette h. Sakramentes Uddeling. Gæde den Capitain, som holder saa god Mandstugt paa sit Skib; lykkeligt ogsaa det Mandskab, som saa nidkjært adlyder sin Capitains Formaninger.

Fra Tid til anden buffe de Syge under for Strabadserne paa Dørfarten. Dette kan ikke være anderledes; trods Bestyrelsens omhyggelige Omsørg, trods Lægernes Duellighed og Mandskabets Tjenesteiver udseer Døden sig her, som allevegne, sine Offere. I det Tilfælde, at Nogen er død, venter man til om Aftenen, for at unddrage de Syges Blik et jaa bedrøveligt Skuespil. Men naar Natten har udbredt sit sorte Slør og Alt er roligt og stille under den svømmende Befolkning, skrider man til at nedstænke Ligene. Et høitideligt Alvor behersker Alle, som bivaane denne rystende Handling. Præsten staar paa det øverste Dæk. Nogle Matroser bringe med langsomme Skridt Liget og lægge det ned for Præstens Fødder. Liget er indsvøbt i et hvidt Liggelæde; neppe tillader Stjernernes funklende Lys at iagttage den Handling, som fuldføres; Skibet gjennemplyer imidlertid uafsladelig de dunkle Bølger, eensformig lyde Hjulenes Brus og Maskinernes Larm igjennem Nattens dybe Stilhed. De Matroser, som paa fire forskellige Steder af Skibet holde Vagt, forkynde ved det sædvanlige Raab Nattens første Time. Præsten fremsiger de sidste Bønner, han beder Gud om Naade og Barmhertighed for den Sjæl, som nu staar for Hans Domstol; derpaa velsigner han den Hedensfarnes Legeme, han velsigner Havet, som skal optage ham i sin kolde Favn, og slutter med det saa korte, men indholdsrige Ord: „Amen“ Det skee saaledes! Liget bliver lagt paa et Brædt, som sagte bliver firet ned i en skraa Kemning, Ligets Fødder berøre allerede Vandet, Brættet bliver trukket op og med Lynets Hurtighed river Bægten af de ved dets Fødder anbragte Stene Liget ned i Dybet. En huul Lyd høres, Havet lukker sig atter, og dybt nede i Afgrunden hviler nu Offeret. —

... Naar man paa en saadan Naade seer en haabefuld Yngling, som maaskee uden Krigen havde opnaaet en høi Alder, saa fjernt fra sit Hjem at forsvinde sporløst i Bølgerne, naar man tænker paa hans Fader og Moder, Brødre og Søstre, som maaskee i dette samme Dieblisk opsende inderlige og hjertelige Bønner til den himmelske Fader om hans lykkelige Tilbagekomst, — skulde da ikke Modløshed, ja Fortvivlelse gribe Tilskueren, hvis ikke Religi-

onen med alvorlig Fingert viste hen paa det hiinsides Liv? Ja, Religionen mildner alle Lidelser. Og naar jeg seer, hvorledes vore unge Soldater døe med et saadant Sindelag i Religionens Arme, efterat Præstens Ord har borttaget deres Synder, da kan jeg ikke andet end udraabe: O, lykkelige Ynglinge! som ere komne hid til fjerne Lande for at vinde Seierskrandsen; lykkelige de Familier, som høre, at eet af deres Medlemmer er indgaaet til den evige Hvile og har opnaaet den Salighed, som Guds Ord har tilsagt ham; lykkelig er Frankrig, som idet det modigen forsvarer sin Fane og Civilisationens Sag, seer sine Sønner at vinde en dobbelt Kreskrands — for Tiden og for Evigheden! I Sandhed, jeg har den faste Overbeviisning, at de fleste af vore Soldater døe som sande Christne og hiinsides finde et bedre Liv, end det, de maatte forlade, og de selv synes ogsaa at være fast overbeviste derom. Naar man betragter den Ro, med hvilken de høre Efterretningen om deres nær forestaaende Død, den Aabenhed, hvormed de aflægge deres Skriftemaal, deres Glæde ved Annammelsen af de h. Sakramenter, da kan man ikke tvivle om deres Tro eller om Opfyldelsen af deres Haab. Jeg erindrer mig nu de Ord, som en berømt Cardinal, som jeg agter høit, sagde til mig ved Afteden: „Tivler De om, at vore tappre Soldater ville vinde det evige Livs Krone? Ere de ikke fiedse Dag og Nat beskæftigede med at udøve Kjærlighed til Næsten? De bære Dagens Byrde og Hede, eller meget mere den raae Aartids strenge Kulde, og mange større Lidelser og Savn, end deres Landsmænd hjemme i Fædrelandet. Daglig ere de udsatte for den fjendtlige Ild, og om heller ikke nogen dødelig Kugle rammer dem, saa samle de sig dog Spirer til mange Slags Sygdomme og Skrøbeligheder, som i Alderdommen ville berede dem længere og sølgelig grusommere Smertes, end Døden ved de fjendtlige Kugler. Fremdeles alle disse Savn, alle disse Smertes, ja selv Døden for Fædrelandet og for deres Medborgere, ere de ikke Prøvestene for den christelige Kjærlighed? Vor Herre selv vilde ingen anden Prøve for sig selv: „Har Nogen en større Kjærlighed, end Den, som lader sit Liv for sine Venner?“

Jeg forsikrer Dem om, at man ved dette

fortræffelige Sindelag og denne Tillid til Gud hos vore Soldater, let begriber, at den franſke Armee er en Armee af Helte! Man maa ikke bedømme os efter det, ſom man undertiden finder Leilighed til at ſee i viſe af Frankrigs Garniſonſtæder. I Fredens Tid og ved et beqvemt og mageligt Liv forfalder Soldaten let til Drifſældighed og Udvævelſe. Deſværre give da de unge Officierer, ſom i deres Fritid ſøge Udſpredſe i Caffehuſe, i Theatre og paa andre Stæder, et fordærveligt Exempel paa Udvævelſe. Da bevirke Lidenskaberne, at de antage en viſ ſtolt og vantro Mine, ſom gjør et ilde Indtryk. Men her er det ikke ſaaledes. De fælleds Lideler og de ſtabige Farer bringe Hjerterne nærmere ſammen og udøve en mægtig Indflydſe paa Sindet. Lidenskaberne blive rolige og Tro og Fornuft føre atter Roret. Afſtanden fra Familien bevirker, at man ſtatter den endnu mere, og med den levende, oppaaguende Kjærlighed til Familien, vender man ogſaa atter tilbage til Religionen. Sandelig! Hvorledes vilde man vel kunne begribe Familien uden Religionen? Religionen forvandler Tilflugtsſtæderne for raac og udannede Menneſker til en Helligdom, hvor Gud herſker, hvor Faderen er Præſt og Moderen en Skytſengel, iſørt den meſt ophviiede Dpoffrelſes Klædebon, og hvor Børnene endelig udgjøre det Folk, ſom er beſtemt til engang at beboe det himmeſke Jeruſalem. — Ja, Guds Stemme er ſaare mægtig i vore Soldaters Hjerter paa Krim; det beviſer deres hele Holdning ligeoverfor Religionen, dens Sakramenter og Præſter.

Regjeringen er gaaet meget viſelig frem ved Anordningen af Sjæleſorgen. Den har villet byde den Deel af ſine Børn en Trøſt, ſom vilde forlange den; men den har paa ingen Maade villet paatvinge dem den. I denne Henſeende herſker, ſom bekiendt, den ſtorſte Frihed. Nu vel, det ſtorre Antal af Soldaterne paaffionner Regjeringens Omhu og hos færdeles Mange findes endog en viſ Forkjærlighed for Alt, hvad der erindrer om religiøſe Skikke. Igaar har jeg ſelv kunnet overbevise mig herom. I Hospitalet i Pera fejres hver Sondag Kl. 9 den h. Meſſe og om Eftermiddagen Kl. 6 holdes en kort Prædiken før Beſtiſnelsen med det Allerhelligſte. Kloſ-

ten giver Signal til Gudſtjenesten, og hvo ſom vil, kommer for at deeltage i ſamme. Jeg kan ikke beſkrive Dem den Glæde, jeg ſolte, da jeg fra Alteret bemærkede, hvorledes Capellet lidt efter lidt fyldtes med en Mængde Syge, hvoriblandt ogſaa Officiererne befandt ſig. Det var gribende at ſee, hvorledes Nogle ſtøttede paa en Bens Arm, Andre ſtøttede paa Krykker, ſlæbte ſig hen til Alteret. Hvor begeiſtret jeg ikke tale, med hvilken Dpmærksomhed hørte de mig ikke, hvilke andægtige Følelſer gjennemſtrømmede mig ikke, da de forenede opløſtede deres Stemmer til Sang!

Man har fortalt mig, at man Natten for Julefeſten har ſeet en rørende Scene i HOSPITALET. Et ſtort Antal Syge havde nemlig ønsket, at der maatte blive læst en h. Meſſe ved Midnat. Ja, de ønskede ikke alene at bivaane den h. Meſſe, men ogſaa at tage en langt inderligere Deel i det h. Offer, idet de alle nærmede ſig Herrens Bord. „Der kan ikke gives noget mere Dploſtende,“ ſagde mig et Dienvidne, „end ved Enden af den h. Meſſe at ſee den Geiſtlige at uddele Himmelsrødet, forſt til dem, ſom havde kunnet ſlæbe ſig hen til Alterets Fod, og ſiden til de Amputerede og andre Saarede, ſom ikke kunde reiſe ſig fra deres Leier og hvem de Syges Frelſer Selv bejogte.“

Vi ville haabe, at Frankrigs Sønner ville efterlade et lige ſaa godt Indtryk hos den tyrkiſke Befolkning, ſom deres Forfædre. Frankernes Navn vil atter blive populært i Orienten, og denne Popularitet vil være ſaa meget mere varig, ſom den ſtøtter ſig paa Agtelſe for Dyden!

Kirkelige Efterretninger.

Tyſkland. Afſlutningen af et Concordat imellem Øſterrig og den h. Stol er nær foreſtaaende. Cardinal Schwarzenberg, Erkebiskop af Prag, og Ridder Rauscher, Fyrſt-Erkebiskop af Wien, opholde ſig endnu ſtedſe i Rom i dette Anliggende. — I den ſtille Uge blev i den italieniſke Kirke paa Minoriterpladsen i Wien, Lamentationerne eller Klageſangene ſjungne af Grevinde Amalia Taaffe og af Grev-

inde Zichy, en Datter af den alderstegne Fyrst Metternich. — I Slotscafellet i Erkehertug Maximilian Este's Palais holdt P. Joseph Klinkowstrom geistlige Exercitier for Damer af den adelige Stand. Hds. M. Keiserindes moderen og Erkehertuginde Sophie (Keiserens Moder) bivaanede regelmæssig disse Exercitier.

— I Diocejet Augsburg have Fædrene af Jesu-Selskabet atter begyndt at holde Folke-Missioner. I den lille By Mindelheim bleve de afholdte fra 8. til 22. April ved PP. Koh, Allet og Zuel. Deeltagelsen var overordentlig stor: af 6000 Mennesker, som daglig fyldte Sognetirken, kunde neppe 20 Personer faae Plads til at sidde.

England. En Beretning fra London bringer følgende Anekdote: For nogle Dage siden møder en Kudsk en Kammerat paa Gaden, smaa-leende og med Hænderne i Lommen. „Hvoraf leer Du?“ spurte hans Nabo ham. „O det er en Bagatel, en curios Historie, som jeg netop tænkte paa. I Morges spændte jeg for og bragte først vor unge Dame til Kirken (church, den anglicanske Kirke), saa den gamle Herre til Wesleyanerne, saa den unge Herre til det romersk-katholske Gæ-pel; min Kone gik til Kanterne, og jeg selv kommer lige fra Calvinisterne!“ — Hvorledes maa det see ud med Sandheden og den indre Fred i en Kirke (den engelske Høt-kirke), hvor der viser sig en saadan Spalming i Familierne i Henseende til de religiøse Meninger? Thi det her fortalte Tilfælde er ikke enkeltstaaende, men har, som Enhver veed, der kjender noget til de engelske Religionsforhold, gjentaget sig saa ofte, at det allerede er bleven Gjenstand for offentlig Discussion. Netop dette Sectereryvæn (man tæller ved Navn 200 Secter, og deres Tal er endnu i bestandig Tiltagen) er det sikreste Tegns paa den engelsk-protestantiske Kirkes indre Forsald og dens kommende Dpløsning.

Schweiz. Katholikerne i Canton Freiburg have indgivet en Petition til denne Cantons øverste Raad om Biskop Marilley's Tilbagekaldelse til hans Diocæs. En anden Petition ligger ligeledes til Underkrift, i hvilken det høie Raad ansøges om at anvende Midler til at lette den Befolkningen trykkende Byrde. — Vor Frue Kirke er endnu ikke sin Fuldbendelse nærmere, end den var i Efteraaret; man mangler Penge, og dette Aar er lidet gunstigt for at erholde Penge. — De protestantiske Prædikanter vedblive i deres Bestræbelser, for paa alle Maader at gjøre Proselyter; de fordoble deres Iver og forøge Underviisningen; men de Fra-fald fra den katholske Kirke, som de bewirke,

gjøre dem ikke megen Gode. Flere af disse Fra-faldne ere allerede vendte tilbage til Kirken igjen. For kort siden bivaanede et ungt Fruentimmer, som var gaaet over til Protestantismen, en protestantisk Underviisning om Katholikerne's Skriftemaal. Hun hørte saa afskyelige Ting, at hun greben af Uvillie reiste sig og med høi Stemme udraabte: „Det er ikke sandt!“ Derpaa forlod hun Forsamlingen og traadte atter tilbage til den katholske Kirke.

— Setv den protestantiske Genfer-Journal, som ellers bryder mangen en Landse med Katholicismen, udtaler sig nu afgjort for Tilbagekaldelsen af den for sex Aar siden landsforviste katholske Biskop Marilley af Freiburg. Til den 11. April var i Freiburg indkaldt en Conferens af de Cantoner, som danne Biskoppen af Lausanne's Diocæs, for at raadslaae om de talrige Petitioner, der vare indkomne om denne modige Troesbetjenders Tilbagekaldelse.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag, d. 24. Juni. — 4. Søndag efter Vintse. — Den hellige Johannes den Døbers Fødselsfest. — Dagens Epistel: Jes. 49, 1-7. — Evangel. Luc. 1, 57-68. (Søndagens Epistel: Rom. 8, 18-23. — Evangel. Luc. 5, 1-11.) — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimeesse med Prædiken paa Danst. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Danst. —

Hver Søndag fejres om Form. Kl. 5½, 6½ og 7¼ en stille h. Messe; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 7¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sandt.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

I. Thesjal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 26.

Søndagen den 1ste Juli.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Ganga ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler C. A. Blaukustneier, st. Kjøbmagergade 68, og i alle Bøglæber; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

En Dag i Abbediet Westmalle.

Solen begyndte allerede at dale, da vor Vogn rullede ind igjennem Fæstningsværkerne, som omgive Antwerpen, og vi naaede snart den rolige og fredelige Tournhoutvei, som fører til Abbediet Westmalle. Lidt efter lidt forsvandt Taarnet paa Cathedralen i Antwerpen med sine herlige gothiske Spiir for vore Bine, og Louerne fra dets Klokkespil hendøde; men desto mere levende stod endnu i Aftenens Stilhed Billedet af den gamle fromme Stad med sit bevægede katolske Liv i broget Farvespil for vor Sjæl. Vi vandrede endnu i det gothiske Tempels herlige Soilegange og mystiske Galsmærke; — vi saae endnu, hvor Mariabillederne paa ethvert Gadehjørne saae venlig saae ned paa den bølgende Mængde; Rubens, den store Kunstner med sine kraftige og senestærke Stikfælsler ledsagede os, og saaledes tabte Tanken sig efterhaanden i hiin gamle Tid, da en saadan Slægt levede, saadanne Domkirker opreistes og hvor Kjærligheden smykkede Helligdommen med saamegen Inderlighed. Luften var rolig og stille. Det var en mørk Efteraarshimmel, kun Solen blinkede hiit og her paa Horizonten igjennem Skyerne til Af-

sted og sendte os sin sidste Aftenhilsen. En Række unge, prægtige Egetræer dannede paa begge Sider Veiens Skjel. Hele Egnen bar Bræget af et Landskab i Westphalen og vakte hos os Grindringer om det kjære Hjem. For første Gang efter længere Tid havde vi nu forladt Jernbanen og befandt os langt borte fra Locomotivernes Hviislen og Susen og Risen, fra Banegaardenes Tummel og den industrielle Verdens urolige Travlhed og Hædsel. Vi nød dobbelt denne velgjørende Ro og sølte dybere Livets skjærende Contraster. Nogle Præster fra Belgien og Frankrig udgjorde vort Rejsefælskab. De havde udseet sig Westmalle's Gensomhed, for der at tilbringe nogle Dage i stille Afsondring fra Verden og for at samle nye Kræfter for deres h. Kald. En venkabelig Samtale om Nutidens Tilstande, om Tydsfflands, Belgiens og Frankrigs religiøse Forhold kom snart i Gang, og førend vi tænkte det, holdt Vognen stille; — til Siden i nogen Fristand laae Abbediet Westmalle og saae med sit Tegltag venlig ud over Fyrretræerne.

I spændt Forventning forlode vi Vognen og boiede ind paa en Bei, som førte til Abbediet og ligeledes var beplantet med unge Egetræer til begge Sider. Efter faa Minuters Forløb stode vi ved Indgangen; en

Statue af den h. Benedictus, som vi saae over sammes Hvalving, syntes fortrolig at indbyde os til sit Abbedie. Porten aabnede sig og Klosterbroderen, isørt en bruun Klædning, af et sundt og blomstrende Udseende og med en overordentlig Elskværdighed og Genfald i sine Træk, kastede sig paa Jorden og kysede Fødderne paa den Første, som traadte ind. Omendskjondt vi allerede kjendte denne Skik hos Trappistordenen, saa gjorde dog Gjerningen selv et overordentligt Indtryk paa os. Vi traadte ind i Klostergaarden og foran os laae Abbediet, en endnu ny Bygning, som udviklede sig i to Fløie til begge Sider, og i Midten stod den h. Gudsmoders Billede. Viinranker, som med stor Omhu vare ledede omkring Binduerne, smukt beskaarne og fulde af Druer, Skyggekirsebær og Perskener bedækkede Bygningens Forside og gavede samme et særdeles venligt Udseende. Broderen førte os taus ind i Huset og til det Værelse, som var bestemt til de Fremmedes Modtagelse. Det simpelt hvidtede Værelse indeholdt, foruden et Crucifix, en Stol og et Bord, ingen Kostbarheder; men især tiltrak nogle Tavler, som vi saae paa alle fire Vægge, sig vor Opmærksomhed. Medens Broderen kaldte paa pære hôtellier (Defonomus), der har det Hverv at modtage og betjene de Fremmede, havde vi Tid til nærmere at tage disse Tavler i Diefsyn. De indeholdt enkelte Sprog af den h. Skrift og af de h. Fædre i det latinske, franske og flamske Sprog, og de udmærkede sig samtlige ved deres Skjønhed og Kraft. Saaledes stod der paa en af Tavlerne: „Den troe Krieger føler ikke sin egen Smerte, naar han seer sin gode Anførers Saar!“ St. Bernhards. — „Jeg vil, o Herre, ikke leve uden Saar, da jeg seer Dig bedækket med Saar!“ St. Bonaventura. — „Lad os gaae og døe med Ham!“ St. Johannes. — „Hvad man søger uden Gud, indtager Sjælen, men møtter den ikke.“ — „Den Christnes hele Liv maa være en bestandig Bøddøvelse“ o. s. v. Liggende Tavler seer man paa alle Gangene i Bygningen; de kunne ikke forfælle deres Indtryk paa den Fremmede. Ligeledes bemærker man ved Indgangen til Talestuen, en lille Tavle, paa hvilken er skrevet, hvorledes de

Fremmede have at forholde sig under deres Ophold i Abbediet. Vi læste Følgende der:

„De Fremmede anmodes om, ikke uden at være ledsaget af Pater Defonomus, at betrede noget andet Sted, end Gangen i Fløien for de Fremmede.“

„Den lille og den store Have staae til deres Afbenyttelse.“

„Man søge saameget som muligt at undgaae, at træffe sammen med Klosters Fædre eller Brodre, navnlig naar de ere beskæftigede med Arbeide.“

„De Fremmede anmodes om at bivaane Gudstjenesten.“

„Hvo som vil bivaane Natte-Gudstjenesten, maa desangaaende henvende sig til Pater Defonomus.“

„Man iagttage, saavidt muligt, Taushed og tale med dæmpet Stemme.“

Imidlertid var Pater Defonomus kommen. Han bar en hvid Klædning og indgjød Tillid ved første Diefast; man læste ligeledes Ufkyldighed, Ydmyghed og h. Genfaldighed i alle hans Træk. Han bød os et venligt Velkommen, bemærkede, at der allerede var mange Fremmede der, og erkjendte sig om, til hvilket Dioces vi hørte. Vi overrakte ham vore anbefalings skrivelser. Han bortskjærede sig snart, da der atter blev anmeldt Fremmede. Det varede ikke længe og Bordet var dækket. Salat, Kartofler, Brød og Æg bleve satte frem; Alt var reentligt og særligen tillavet for de Fremmede. Dog førend man begyndte at spise, læste Pater Defonomus nogle Sætninger af Thomas af Kempis om „den sande Frihed.“ Ogsaa denne Læsning ffete med en saadan Ydmyghed og Beskedenhed, som om han selv holdt sig for uærdig til at meddele os saadanne Sandheder eller som om vi ikke behøvede dem. Derfor varede Læsningen heller ikke længe. Og nu var han den travle Tjener, for troligen at følge sin h. Fader Benedictus' Regel, der saa indtrængende anbefalede sine Sønner Gæstfriheden som en fortrinlig Dyd. O, stakkels Verden med Dine Hoteller, Selskaber og Saloner! Du er fattig i Din Rigdom og hungrig ved Dine velbesatte Borde! Hvilken Ro og Stilhed, hvilken høi og hellig Fred her under den h. Bene-

dictus' Tag! Hvilken Rigdom i Armoden, hvilken Mættelse ved tilfyneladende Hunger, hvilken Livsfylde ogsaa i denne Gensjombed! Ja, uvilkaarlig tabte Reflexionen sig med Sorg i Livets abnorme Fremtoninger, og Sjælen følte en eiendommelig Lykke ved her at have fundet Sandheden. — Vi takkede Herren for Hans Gaver og forlode Bordet paa et Bink fra Pater Dekonomus, for at begive os til No. Han gik foran med et Lys i Haanden og vi fulgte ham atter med spændt Forventning. „En lav og lille Gælle og et usfælt Straaleie vil blive vor Lod for denne Nat;“ saaledes tænkte vi, men fandt os skuffede. Husets ene Fløi var alene indrettet for de Fremmede og opbygget for ikke længe siden. Enhver af os blev anvist et høit og rummeligt Værelse; Alt var simpelt, men propert udstyret; vi forbausedes over her at savne Trappistordenens Strengthed. Ja, denne Deel af Bygningen syntes forsærlig bygget saaledes, at den Fremmede fra sit Vindue nyder den skønneste Udsigt til Haven og Omegnen. Som en særegen Mærkværdighed fandt vi paa et Værelse, der sædvanlig beboes af Erkebiskoppen af Mecheln, naar denne opholder sig i Abbediet, et egenhændigt Brev af den h. Franz af Sales, indfattet i en Kamme, som hængte paa Væggen. En anden Tavle indeholdt Datoen, paa hvilken Abbediet var blevet stadfæstet af Pave Gregor XVI. Stadfæstelsen skete d. 22. April 1836. Den var skreven af en Klosterbroder, og Skjenskriften var udmærket. — Dødsstilhed herskede i hele Bygningen. Ingen Lyd, intet Godtrin hørtes. Uvilkaarlig opfyldtes man af en hellig Uresfrygt for Stedet og dets Beboere; man tog Deel i denne Stilhed og vovede neppe at tale høit eller at gaae haardt. Lydløs Stilhed herskede ligeledes i hele Omegnen. Eggen er øde og Westmalle ligger midt paa en Heide. Luften var stille; kun en sagte Susen hørtes af og til igjennem Fyrrene. Navnene „Benedictus“ og „Bernhardus“ stode skrevne over vore Døre og erindrede os om disse Helgeners hellige Liv og Virksomhed. Intet kan være mere opmuntrende til Bøn og dyb Selvbetragtning, Intet kan egne sig mere til at føre Mennesket saa nær og inderlig til Gud, end denne Læushed og Stilhed i et

Trappistkloster! Det var en uforglemmelig Aften! —

Vor Bøn om at turde bivaane Gudstjenesten, blev os afflaaet med blid Staaansjombed, fordi det var den første Nat, vi opholdt os i Klosteret, og man anmodede os om at blive saalænge paa vore Værelser indtil vi bleve kaldede. Man vækkede de Fremmede kl. 5. Vi begavede os til Kirken. Veien til samme var indrettet saaledes, at vi altid bleve i Fløien for de Fremmede og ikke behøvede at betrede andre Gange eller Steder i Klosteret. Et Gallerie forsynet med et Gitter, var bestemt for de Fremmede. Derfra kunde man see ind i Kirken. Kirken er lille og ubetydelig, og eier hverken Mærkværdigheder eller Kostbarheder. Ingen Fremmed vilde besøge den afside liggende lille Kirke, dersom ikke det Dnske, just at see en Trappistkirke, førte ham hid. Choret er aflukket og mørkt; det indeholder Hjalteret og Fædrenes Chorstole. Den anden Deel af Kirken var bestemt for Lægebøderne. Her var der endnu to smaa Altare. Sakristiet, som stodte umiddelbart op til Kirken, var vel lille, men yderst reenligt. Vi havde den Lykke, at kunne frembære Herren det h. Messjeoffer i Trappistklosteret, og vi glædede os tillige ved at kunne nedlægge vore Bønner for Ordenens fromme Fædre paa Altaret.

Pater Dekonomus var en sand Fader for sine Fremmede. Ligesom den foregaaende Aften, var han nu beskæftiget ved Frokosten, rækkede os Theen og bad os gjentagende om, at vi skulde vederqvæge os, uagtet han selv var fastende fra kl. 2 om Natten. Og atter tildroge de eiendommelige Tavler sig vor Opmærksomhed. Vi lagde især Mærke til følgende Sprog: „Vil Du opnaae den himmelske Belønning, saa maa Du føre et himmelsk Liv.“ — „Med Retfærdighed vil Han domme Dig, Som har forløst Dig med Barmhertighed.“ — „Ligesom Du vil komme til at aflægge Regnskab for ethvert unyttigt Ord, saaledes ogsaa for Din Læushed.“ — „Som Livet er, saaledes er Døden.“ — „Af hundrede tusinde Mennesker, hvis Liv altid var slet, opnaaer neppe Een Tilgivelse af Gud; det troer jeg fast og det har jeg lært af mange Erfaringer. St. Hieronymus.“ — Men

da vi vilde begive os tilbage til vort Bærelse, kom vi forbi et Uhr, som vi om Aftenen i Mørket ikke havde bemærket. Døden holdt grinende Biseren i sin Knokkelhaand og underneden læste vi Frelserens Ord: „Baager, thi I vide hverken Dagen eller Timen!“ — Veien førte nødvendig de Fremmede, hvergang de enten vilde forlade Huset eller begive sig til Spisefalen eller til deres Bærelse, forbi dette hemmelighedsfulde Uhr. Ligeledes bemærkede man af og til Bedende, knælende ved Siden af Uhret og navnlig var det Drengene fra 10 til 12 Aar, som vi til forskjelliges Tider paa Dagen saae andægtigen at bede der. Havde vi allerede om Morgenen beundret deres store Andagt ved Messens Betjening, saa kunde vi ikke uden Rørelse see denne Bøn af den barnlige Ukyndighed, dette Alvor hos Ungdommen, som allerede saa tidlig gjorde sig fortrolig med Døden. Forøvrigt er Trappisternes Uhr det rigtigste, som nogensinde fandtes paa Jorden. Haanden fører Biseren nøiagtig; den gaar hverken for hurtigt eller for sagte, og hvo som retter sig efter dette Uhr, feiler ikke et Minut!

Imidlertid var Klokken bleven 9 om Morgenen. Klosterklokken ringede til Høimesse; vi ilede til Kirken. For første Gang saae vi Klosters Fædre forsamlede i Choret. De kunde vel være tredive eller fyrgetyve i Tallet. Et imponant Syn! Indhyllede i deres søde og hvide Klæder, stode de i de brune Egetræes Chorstole. De havde just begyndt at synge de saak. smaa Limebønner af Breviaret. Alvorligt og høitideligt gjenslød den gregorianske Sang i den lille Kirke. Forgjæves spejdede man efter, om ikke et eneste nysgjerrigt Blik henvendtes til de Fremmede. Trappisten besidder et vidunderligt Herredømme, saavel over sin Tunge som over sine Dine. Ved Afhyngelsen af Verset: Gloria patri &c. (O: Være være Faderen &c.) bøiede de sig alle dybt til Jorden og forbleve i denne Stilling indtil Slutningen af Verset. Ved den ypperste Ende af Choret stod Abbeden. I Alt de øvrige Fædre lig, var han kun kjendelig ved den store Urefrygt, som de Døvrige navnlig i Forbigaaende viste ham ved en dyb Forbøining, og ved et Kors, som bekedent hangte paa hans Bryst i en simpel lille Enor. Ved Siden af ham i Choret stod Staven; den var af Træ; thi Dr-

densreglerne forbyde Brugen af Guld og Sølv. — Høimesse begyndte. Trappisten kjender intet Drgel. Den celebrerende Præst traadte op til Alteret med een Ministrant. Paa samme alvorlige og høitidelige Maade fortsattes den gregorianske Choralsang. Messens „Kyrie eleison“, som blev sjungen af disse fromme bødserdige Trappister i en dyb og langsom Tone, gjorde et eiendommeligt Indtryk. Ved Messens Hovedafdelinger gaves et Tegn med en lille Klokke, for at tilkjendegive de arbejdende Brødre, der vare beskæftigede i Marken, hvor vidt den h. Handling var frenden frem. Bedende følge de ogsaa under Markarbeidet den h. Messe. Stille og tause forlode Fædrene Chorstolene efter endt Guds-tjeneste; med Hættten over Hovedet og isørte de lange, hvide Dragter, lignede de Skygger, der tause droge forbi. Vi havde endnu aldrig bivaanet en lignende Høimesse. Disse Trappister ere en hellig Id, som electrikk ledes over paa Enhver, som kommer i deres Nærhed. De tie, men den Fremmedes Hjerter begynder at tale; de lukke Døvrerne og see Intet, men den Fremmede begynder at see klarere og dybere end nogensinde før; de lukke deres Øren og høre ikke, men den Fremmede hører Toner fra en anden Verden; Dissharmonier i hans Sjæl ville da med Magt omdanne sig til Harmonie i hans Indre. Her er ingen Over-talelse, ingen Enthusiasme, ingen Prædikestol og ingen Prædiken, og dog kaster Trappisten Troens og Kjærlighedens lysende Flamme ind i Sjælen! Fordybede i alvorlige Tanker og Betragtninger forlode vi Kirken og begave os til Haven, som i en vid Dmfreds omgiver Klosteret.

(Fortsættes.)

Den orientalske Krig.

V. fra Leiren.

Ungaaende Paaskefestens Høitideligholdelse i Leiren foran Sebastopol, offentliggjør Courier de Marseille følgende Brudstykke af et Brev:

„Jeg tilstaaer, at jeg just ikke horer til de ivrige Christne; men trods al den stoiske Kulde, som i Løbet af mit Soldaterliv har gjennem- isnet mit Hjerte, kan jeg dog forstikke, at jeg har følt mig lykkelig ved den Fest, hvorom jeg nu vil fortælle. Paa onsdag den 8. April, Dagen før Begyndelsen af det store Bombardement, havde den Geistlige, som besørger Tjenesten ved Løbegravene, den fromme og gode Tanke, at lade et Telt opreise paa en Høi bagved vor Leir (18. Liniereg.), saa at dette improviserede Capel kunde sees af Troppemas- serne foran og bagved, fra Løbegravene og selv af Rusjerne. Tropperne vare underret- tede derom og mange Soldater, som paa den besværlige Dag og i den besværlige Nat den 7de ikke havde nydt den ringeste Søvn, brøde op og fastede sig paa Knæe. Den h. Messe begyndte; et Signalhorn erstattede den ellers brugelige Alterklokke. Det var et skjønt Syn at see, hvorledes disse Soldater, som tusinde Gange havde stormet Døden imøde og hvert Dieblik paany vare beredte dertil, bødte deres Sjæle for Gud, Hvem deres fattige Mødre i deres Barndom havde lært dem at elske og tilbede. Den Ro, som var udbredt over det hele, denne Mandsamling hos alle disse af Krudtdamp sværtede Mænd, havde noget Stor- artet ved sig. Hvilken Modsatning til den verdslige Støi i mange Kirker! Ikkun en ung Præst i et ganske bestøvet Præstestnat, blot smykket med det simple Crucifix paa Bystet, og som Soldaterne imidlertid altid see syssels- sat hos deres Saarede og Døende, holdt Guds- tjenesten under et Lærredstelt; hans Alter be- stod af en Mængde Trommer, som vare stablede ovenpaa hverandre, hans Kirke var den paa denne Dag just rigtig blaa Himmel, og hans Menighed bestod af tappre Soldater, som hærde ved alle Krigens Lidelser, med roligt Die gaae Kartestkuglerne imøde, men som idag høre fromme og opmærksomme paa Guds Ord og samle sig ny Kraft i den Rel- gion, som skaffer Trøst og lærer Selsforneg- telse og Offer. Hvor maatte denne unge Præst ikke føle sig lykkelig, naar han rundt omkring sig saa Soldater at lytte fromt til hans Ord og bøje deres Knæe for Gud, som ellers ved Kuglernes Hvilten, ved Karteskernes Hylen og ved Flintekuglernes Piben forbleve

rolige og ubevægelige! Messen fortsattes; — Forvandlingens Dieblik kom. Signalhornet gav Tegn til, at den h. Hostie opløstes. I dette Dieblik, det høitideligste af hele Hand- lingen, var ikke den mindste Larm at høre over hele Leiren, uden Hornets Toner og Kanoner- nes Torden, som et Dieblik havde tiet, som om den havde villet berede sig til i Forvandlin- gens Dieblik at feire det høieste Offer med en uhyre Salve. — Værer forstikkede om, at jeg stakkels Soldat, Krigens Søn, da henvendte mine Tanker til Gud, og at i den korte Tid af saa Dieblikke min Ungdom, mit forrige Liv, min kjære gamle Moders Lærdomme og de vise Raad af min værdige Sognepræst, som rakte mig den første h. Communion, droge forbi min Grindring; fra en halv Hedning, som jeg var for ti Minuter siden, var jeg ble- ven en from Discipel af denne Religion, som virker saadanne Vidundere og bereder Hjertet en saadan sød Forhaabning og Trøst. Efter den Tid bliver hver Søndag paa denne Maade den h. Messe feiret, og jeg gjør mig en Sam- vittighedsjag af at bivaane samme; det er mig, som om jeg hver Gang efter samme er bleven et bedre Menneske og en bedre Soldat; jeg siger til mig selv: Din Moder beder for Dig; idag betaler Du Din Gjæld til hende: Du beder ogsaa for hende. En Soldats Bøn, som imorgen kan være død og som, ubekymret for sig selv, beder til Gudhedens Gud kun for sin gamle Moder, hvis eneste Trøst han er, maa trænge igjennem Skyerne til Himmelen. Derfor gaaer jeg med et oprømt Sind til Lø- begravene eller i Slaget; jeg siger saa: Fremad! Din Moder beder for Dig og Gud vaager over Dig.“

Et Sted i det sydvestlige Tydskland spurgte for ikke længe siden en subalterne Embedsmand en katholsk Officier: „Nu, Hr. Major, vil De, naar der engang bliver Krig, og vort Militair, hvad Gud forbyde, maa marschere til Krim, ogsaa gjøre det Samme, som de franske Lieutenanter, om hvem jeg har læst, at de ved Ankomsten dertil, først see sig om efter en Feltpræst, for — at skrifte?! Meget fromme Herrer, det maa jeg sige!“ —

„Vel sandt, min Herre,“ svarede Officieren, „saalænge man sidder luunt og sikkert bag sin Skrivepult eller ved Dglasseset, kan man ikke godt hverken spørge om eller svare paa saadanne Ting: lad det nu beroe; men hvis det nogensinde skulde komme saa vidt med mig, at jeg staaer ligeoverfor de kjendtlige Kugler, — saa skal jeg ogsaa nok give Dem Svar paa Deres Tiltale!“

Æggeblomme.

En Sognepræst i Omegnen af Paris bad for nogen Tid siden den berømte Sanger Levasjor om med sit udmærkede Talent at assistere ved en Fest, som skulde gives i et veldædigt Diemed. Levasjor gik med Fornøielse ind paa den fromme Pastors Indbydelse, og man behøvede kun at sætte hans Navn paa Programmet, for at sikre Foretagendet et glimrende Udfald. — Sognepræsten vilde da bevidne Kunstneren sin Taknemmelighed for hans venlige Medvirkning; han tog derfor nogle Guldstykker af sin egen Kasse, lagde dem i et smagsfuldt prydet Paastræk, og sendte dem saaledes til Levasjor. Da Levasjor fandt Guldstykkerne, skrev han en Billet til Sognepræsten af følgende Indhold: „Hr. Abbé! Hvilken Venlighed viser De mig ikke! — De veed altsaa, at jeg holder meget af Æg, og derfor har De netop oversendt mig et saa overmaade nydeligt! Hjertelig Tak! Kun Et veed De ikke, og De vil tillade mig, at jeg underretter Dem derom: Jeg pleier kun at spise Hviden, men Blommen af Ægget kjenker jeg de Fattige.“ Til denne Billet lagde han atter de ti Guldstykker, og Præsten var ikke lidt glad ved at see Høsten af den foranstaltede Fest ved denne Kunstnerens Godelmodighed forhøiet med dette betydelige Bidrag.

Kirkelige Efterretninger.

Tydskland. I Aachen, saavel som overalt i Colns Erkebispees, blev d. 2. Mai Kirkens dogmatiske Afgjørelse om Maria's ubesmitte Udfangelse høitideligen forkyndt, efterat det Samme, som vi tidligere have meldt, var skeet Dagen før i Domkirken i Coln. Det var imidlertid at vente, at denne Høitidelighed netop her vilde blive fejret med overordentlig Pragt. Udentvivl har den gamle ærverdige Keiserstad ikke fejret en saadan Høitidelighed siden Keiser Carl V.'s Kroning, og vist aldrig har den fejret en saa gribende Høitid, der, som denne, ene er udrunden af en heel Befolknings overstrømmende og henrykte Hjertes. Det gjaldt jo ogsaa paa en vis Maade om at paasætte Aachens Dronning, dets Moder og Skytshelgeninde, til hvem den store Helt, Keiser Carl, har indviet denne sin Yndlingsresidents, den skjønneste Krone. I flere Dage vare alle Sogne- og Klosterkirker, ved Hjælp af Damer og Jomfruer, i det Indvendige smykkede paa en findrig og prægtig Maade; den høie Domkirke udmærkede sig naturligtvis fremfor de øvrige ved en ligesaa kunstig som smagsfuld Udsmykning. Geistlige Dvælsere for Mændene havde under en talrig Deeltagelse forberedt Hjertesne, og sluttedes paa en værdig Maade ved en fælles h. Communio. Til Gudshusene sluttede ogsaa Præstehusene sig. Alle Huse var paa selve Festsdagen, allerede fra den tidligste Morgenstund smykkede med Faner, Lovværk, Blomster, Krands og religiøse Statuer. Gaderne, hele Byen var som forvandlet. Især udmærkede den ældre Deel af Staden sig særdeles glimrende. Den egentlige Borgerstand og de fattige Arbeidere, viste sig ogsaa her som den oplivende Kjærne af det katholske Folk: fra Jorden og op til Tagene havde de prydet Husene paa en usædvanlig smuk Maade. I een Gade, som ganske var bedækket af Lovværk og Blomsterkoste, prangede alle de enkelte Sprog af det lauretanske Litanie; i en anden saae man de enkelte Stropher af Magnificatet. Da Aftenen brød frem, udgjød et seeagtigt Ildhav sig over hele Staden. Ikke alene Boligerne til Gaden, nei, ogsaa Børellerne til Gaarden, hvorhen Blikket neppe kunde naae, selv de foran Aachen liggende Gaarde, Alt var oplyst. Stadens offentlige Bygninger, Capellerne og Kirkerne straalende i pragtfuld Lysglands. Majestætiff glimrede Korset paa Høimünsteret og dets Gallerie, hvorfra Psalmes og Mariefange tonede ned iglennem Matten. Medens Tusinder og Tusinder bølgede frem og tilbage i den herlige, blifstille Nat og beundrede de mange for-

skjellige Transparenter og sindrige Indskrifter, men fremfor Alt Glandsen af denne aldrig seete Herlighed, da sølte Alle dybt den Naade, at de tilhorte hiint vidunderlige Samsund, som kaldes og er den katholske Kirke! Ingen Mislyd, ingen Skygge af Uorden var ved denne Leilighed at beklage. I den skønneste og sjælneste Gendragtighed havde hele Staden, Rige og Fattige, Store og Smaa, raft hverandre Haanden og paa den værdigste Maade viist, at utallige, ja at alle Hjertes i det gammelkatholske Aachen staae med barnlig Trostaa for Maria, Herrens ophøiede og ubesmittet undfangne Moder!

Frankrig. Vi have gjentagende gjort opmærksom paa, at det blot er den katholske Kirkes Sag, som feire ved nærværende orientalske Krig, i hvilken der gives Nederlag paa begge Sider. Det er bekjendt, at saavel den franske Katholik som den engelske Protestant, Russeren saavel som Muselmanen, kysker vor h. Kirkes ydmyge Dottres, de barmhjertige Søstres hjælpende Haand og at der ingen Ende er paa deres Lovtaler. Den Roes, som bliver de gode Søstre tildeel, straalere tilbage paa selve Kirken; thi denne har givet os disse Barmhjertighedens Engle. Det er fremdeles en Kjendsgjerning, at den orientalske Krig ikke blot er en Lidelsens Skole for den franske Armee og det franske Folk, men ogsaa en Gudsfrygtighedens Skole; ligeoverfor Dødens Radsler opvaagne atter de ved Lidensfæberne overdøvede religiøse Følelser i Soldatens Hjerte og midt i Fjellivets Tummel iler den ved Letindighed forførte Krieger hen til Præsten, for atter at udfone sig med sin Gud. Og derhjemme i de Familier, som have maattet sende Fader og Søn til den fjerne Krigsskueplads, giver Krigens Omstændigheder — dens Held eller Uheld — ligeledes Anledning til at opløste Hænderne til den Allerhøieste, snart for at afslagge Tak for en uventer Redning, snart for at nedbøje Trost i de mørke Timer for de Faderløse og Bessyttelse for de endnu uskadede Krigere; — fort sagt, Krigens Radsler falske Religionen som en trøstende Engel selv didhen, hvor man hidindtil ofte i alle mulige sandfælige Nydelsers Ruus og i Besiddelsen af den stærste jordiske Lykke vendte den Nyggen. Vi erindre vore Læsere her om de meddeelte Breve fra P. Damas fra den orientalske Leir; et vistnok troværdigt og upartist Bidne er endvidere ogsaa „Allgemeine Zeitung,“ som fra Marseille under 10. Mai meddelede nogle Træk, som ere et staaende Beviis for vore ovenanfærtede Paaastandes Sandhed. Det hedder nemlig i dette Blad: „Man seer nu ogsaa paa Gaderne mange saarede Soldater fra Krim, som her vente paa deres Optagelse i Invalidehotellet i Paris eller paa Ordningen

af deres Pension. Disse vakkre Krigere til-
drage sig den almindelige Opmærksomhed og oprigtig Deeltagelse overalt, hvor man seer dem. Saaledes saae jeg igaar Eftermiddag fire unge Soldater af det 7de lette (det nuværende 72de) Infanterieregiment at spadere omkring. Den ældste kunde neppe være 23 Aar gammel; to af dem havde mistet hver en Arm, den Tredie havde et Træben og den Fjerde to Træben. Den Sidste, som var smykket med Vredlegionens Kors, blev ført af de to Genarmede, men gik raft afsted paa sine Træben; de andre Tre bare den militære Medaille. Enhver blev staaende og saae længe efter disse tappre Soldater; jeg fulgte dem en Stund og saae dem tilsidst at gaae ind i en Kirke. Ogsaa derind fulgte jeg dem, og saae med bevæget Hjerte, at de toge smaa Bønnebøger frem af Lommen og andægtigen læste deres Bøn. Den religiøse Følelse i den franske Armee er overhovedet, siden Krigen er bleven saa farlig og truende for Alle, stærkt i Tiltagende. Man møder hyppig i Kirkerne Soldater, som, forinden de indstibes, paa begge Knæ anraabe den guddommelige Naade og Bessyttelse. Ikke uden Forundring saae jeg for nogle Dage siden endog et Par Zouaver (d. africanske Soldater) af et krigerist Udseende, som for nogen Tid siden kom hertil fra Krim med frosne Fødder og nu ere helbredede, i Kirken St. Martin knælende at opsende inderlige Takkebønner til Gud.“ —

Nordamerika. (Sørgelige Tilstande i de forenede Stater.) I Marts Maaned udstedtes i Staten New-York en Lov, efter hvilken enhver Donation eller Gave til hvilket som helst religiøst Niemed erklæres for ugyldigt, saafremt det ikke er overdraget til et Collegium af Kirkeforstandere. Desforuden indeholder denne Lov forskjellige andre meget indviklede Bestemmelser, som hindre Kirkeformuens frie Forvaltning ved Biskopperne. Den lovgivende Forsamling i Pensylvanien har for ganske nylig udstedt en lignende Lov. Det lader sig vel desværre vente, at disse tvende betydeligste Stater i Unionen, paa Forsølgelsens Bei ikke ville lade det beroe derved. Staten Massachusetts foregaaer dem med et opmuntrende Exempel. Den lovgivende Forsamling i denne Stat har fornylig udnævnt en Comitee, der skal undersøge Klosterne indre Bessyttelse og Indretning. I Aaret 1834 blev der i Boston sat Ild paa et Ursulinerindeskloster, de hellige Kar bortstjaalne og Kirkegaarden vanhelliget o. s. v.; Gjerningsmændene bleve stillede for Retten — og frifjendte! I Boston indbød Opdragelsesraadet det berøgtede Fruentimmer Lola Montez til at besøge Pigeskolerne! Man maa altsaa ikke undre sig over, naar

Boston er bange for, at man i de faa Nonneklostre muligen jo kunde sammensværges sig imod Forfatningen! — Den 30. Marts blev en Undersøgelse foretaget i Klosteret til vor kjære Frue: men Comitæens Medlemmer gik frem med en saadan Brutalitet, at Publicum er ganske oprørt over et saadant Angreb paa den personlige Frihed, og selv de protestantiske Blade i Boston brændmærkede eenstemmig Comitæemedlemmernes skammelige Dpførsel. Comitæen bestod kun af fem Medlemmer, men ved Klosterets Døre viste sig tyve Personer. Comitæemedlemmerne havde altsaa indbudt deres Venner, for at tilfredsstille deres raadelige Nygiggerrighed, og forinden deres Besøg i Klosteret indtog de et rigeligt Maaltid paa Statens Bekostning. Disse tyve Personer trængte nu under Foregivende af deres officielle Character, som de fleste iblandt dem kun havde annasjet sig, ind i Klosterets indre Helligdom. De gaae ind i alle Værelser, gennemsøge Sengene og Konnernes Garderobes, bestorme Pensionairinderne med Spørgsmaal, og søge at udpresse den Tilstaaelse af dem, at de med B o l d (sic!) blive holdte tilbage i Klosteret. Overalt svarer Forstanderinden med en Engels Hengivelse. Men da hun ser, at Medlemmerne af Undersøgelsescomitæen med Hatten paa Hovedet endog gaae ind i Capellet, tale høit der og lee og tillade sig uanstændig Spøg, da tier den stakkels Nonne til deres Spørgsmaal og knæler ned tilligemed sine forærdede Medlostre, for at bede Gud om Tilgivelse for de Forhaanelsler, som man udstøder imod Ham i Hans h. Tempel. — Maaskee tager man ikke feil, naar man antager, at Henfjigten med denne oprørende Undersøgelse har været at fremkalde Modstand fra Softrænes og de i Nærheden af Klosteret boende Irælenderes Side. I dette Tilfælde vilde da Comitæemedlemmerne sandsynligviis have anstillet sig selv som de Angrebne, Pobelen vilde være stormet til i Mæsse og Klosteret være bleven plyndret og nedbrændt. Den beundringsværdige Blidhed og Resignation, som Konnerne af Klosteret til vor kjære Frue lagde for Dagen, har, Gud være lovet, tilintetgjort et saadant Complot, og af den almindelige Misbilligelse kunne Medlemmerne af Undersøgelsescomitæen kun altfor tydelig see, at de denne Gang ere gaaede for vidt. — Men en hemmelig Sammensværgelse er ikkedestomindre stiftet imod Katholikerne, og den udbreder sig nu over hele Omsfanget af de forenede Stater. — En udmærket Geistlig fra et af de vestlige Dioceses i de forenede Stater skriver til L'Univers: „Det undrer mig, at L'Univers ikke oftere taler om „Know=Nothings“. Ved De ikke, at dette hemmelige Selskab truer os paa en alvorlig Maade?

Jeg forstiffrer Dem, at vi her ere i stor Uro, og den samme Følelse har Geistligheden i Almindelighed i alle de forenede Stater. Det synes mere end sandsynligt, at vi staae meget nær ved en sand Forsølgelse og Omsstyrning af alle republikanske Indretninger. Vi ville komme til at gjenneengaae mange Trængsler og lide meget. Jeg troer, at det vil lykkes vore Sjender at udnævne den næste Præsident og erklære sig for vore Herrer. Men jeg haaber tillige, at de netop ved disse Lidelser endnu mere ville bidrage til at befæste Jesu Christi Kirke.“ — Vi ville bede til Gud, at Han vil forunde vore katholske Brødre i de forenede Stater Mod og Laalmodighed, dersom en saadan Forsølgelse skulde komme over dem. —

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag, d. 1. Juli. — 5. Søndag efter Pintsje. — Maria's Hjemjøgelse. — Dagens Epistel: Høif. 2, 8—14. — Evangel. Luc. 1, 39—47. — (Søndagens Epistel: 1. Petr. 3, 8—15. — Evangel. Matth. 5, 20—24.) — Gudstjeneste: Form Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Tydsk. — Efterm. Kl. 3 Broderstabsandagt med Catechisation paa Dansk.

Hver Søndag fejres om Form. Kl. 5½, 6½ og 7¼ en stille h. Mæsse; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Mæsse, Kl. 7¼, og denne ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 27.

Søndagen den 8de Juli.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gaa ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler **C. A. Blaufenstein**, st. Rindmagergade 68, og i alle Bøglader; i de danske Stater paa de Egl Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

En Dag i Abbediet Westmalle.

(Fortsat.)

Den h. Benedictus valgte øde og vilde Egne for sine Klostre, for at forvandle dem til blomstrende haver og frugtbare Marker. Saaledes opstod Westmalle's Have af en tør, sandet og ufrugtbar Heide. Medens Havens Nordside var begrændset ved Defonomiebygningerne, var Vesttiden bedækket af en ung frodigt fremvoksende Fyrrefkov, som inden ti Aar vil rage frem over Klosterets Tegtag og fra Landeveien af overskygge hele Bygningen. En smuk Fyrrehæk, saaledes som vi neppe kunne finde den i vore Egne, dannede Havens Grændse imod Syd. Imod Ost aabnede sig to store Porte, som førte ud til Klostermarkerne. Ligesom i det Indre af Bygningen, saaledes maatte vi ogsaa beundre den store Keenlighed og Orden i Westmalle's Have. Vi have allerede gjort opmærksom paa de omkring Vinduerne smagsfuldt ledede Viinranke, Skyggekirsebær og Jerskener, som bedække Bygningens Façade; — og saaledes gjorde Alt i hele Haven et Indtryk paa os, som om det var blevet indrettet, ordnet, plantet, passet og pleiet med en vis Kjærlighed og Fromhed.

Allt hvad Gartnerkonsten formaaer, faae vi her i denne Have. Omendkjøndt Jordbunden ikke var gunstig, havde man dog herlige Træfrugter, Planteskoler, Viinpæle og en ung Ege-Plantage, saubynligviis for med Tiden at forvandle den ufrugtbare Omegn til en Ege-skov. Klosters Brødre arbeide nemlig af høiere Hensyn, med Kjærlighed og Bon, og det gjør Jorden frugtbar og neddrager Himmelens Betsignelse over deres Dagværk. Brødrene vare taufe ved deres Arbeide; hvor det var nødvendigt, gjorde de sig forstaaelige for hverandre ved Tegn, eller i Rødsfald, naar dette Tegnsprog ikke var tilstrækkeligt, skreve de deres Tanker paa imaa Skifertavler, som vi paa forskjellige Steder i Haven fandt hængende i Snore, der vare bundne til Pæle. Utter bemærkede vi Drengene i Haven, som vare Brødrene behjælpelige ved Arbeidet; ogsaa de arbeidede taufe, og Brødrene talte til dem kun ved Tegn. Det var særdeles smukt at see, hvorledes en Broder undersøgte en Kaalhøve med Bornene, og anviste ethvert Barn sit Stykke, for at befrie Planterne for Enegle, Kaalorme o. desl. — Aldrig, selv naar vi gif forbi, bemærkede vi et eneste nysgjerrigt Blik. Vi gif en rum Tid op og ned i Haven. En kongelig Park kan nok glæde ved sine Konstantlægg, Fontainer, Bildbaner og Statuer, men

den stille og hellige Fred, som hviler over Haven i Westmalle, vil hiin aldrig kunne erstatte! —

Kloffen var imidlertid bleven elleve. Vi bleve kaldte tilbords. De Fremmedes Antal var tiltaget; vi vare femten tilbords, hvoriblandt der ogsaa vare flere hollandske Præster og tre endnu ganske unge Lægmænd, der ligeledes syntes at være her i en from Hensigt. Aretningen var simpel som Aftenen tilforn; Pater Defonomus' Opmærksomhed for sine Fremmede var gaaet saa vidt, at han endog havde ladet tilberede en særegen Mad for en ældre Præst, af Frygt for dennes Sundhed. — See! Trappisten, som Verden kalder haard, stiv og egoistisk, han glemmer sig selv og sørger med om Omhu for Andre; har han end foragtet og forglemt hele Verden, saa gløder dog den h. Kjærlighed i ham og indslutter i sig Gud og hele Menneskeslægten!

Efter Bordet bad Pater Defonomus os om at følge ham, for nærmere at tage de enkelte Dele af Klosteret, som vi ikke turde betrede uden Ledsagelse, i Diesyn. Vi passerede atter det hemmelighedsfulde Ubr og ankom først til Refectoriet d. e. Klosters Spisestue. Floidorene stode aabne og vort Blik faldt ind i en stor Sal. I fire lange Rækker sadde Trappisterne i deres hvide Dragter og med Hatten over Hovedet. De horte de Fremmede at komme, de vidste, at de stode ved Indgangen til Salen, i deres umiddelbare Nærhed. — de horte ikke, de saae ikke, ingen Bevægelse robede nogen Nygjerlighed. Paa et meget høit Catheder, som næsten lignede en Prædikestol, holdt en Trappist Forelæsning af en gudeelig Bog; Alt var Dre for denne h. Læsning. Nederst i Salen sad Abbeden mellem Prioren og en anden Pater. Et stort, sort Kors hængte over hans Hoved og dannede en stærk Modsatning til den hvide Muur. Ogsaa Tavlerne med Sentenser af den h. Skrift og af de h. Fædre bemærkede vi i Refectoriet. Abbeden banker og Maaltidet begynder. Spiserne bestaae kun af Grøntsager tilberedte uden Fedt, Melk, Brød og Frugt. Paa vort Spørgsmaal, om den daglige Gjentagelse af disse simple Spiser ikke blev tjeðelig, svarede Pater Defonomus: „Hunger kryddrer Mæden; hvo, som Intet har spist fra Midnat til om Mid-

dagen og havt strengt Arbeide, ham smager enhver Spise!“ Men ogsaa midt under Spiisningen giver Abbeden undertiden et Tegn, og i det samme Dieblik hvile alle Hænder; de opløste Die og Hjerte til Himmelen, for at takke Herren, Som har skjenket Spiserne. Vi havde aldrig seet et lignende Taffel. Mennesket behøver kun Lidet, det lærte vi ved at see Trappisternes Bord. Alle de, som vi saae, vare sunde og kraftige, ja af et blomstrende Udseende. Paa Spørgsmaalet: „Hvor mange Syge er der i Klosteret?“ lod Svaret: „Ingen!“ Vi tænkte paa den stakkels skrantne Verden, som ved rigtbesatte Borde frister sin visne Tilværelse og paa Strandbredden ved Ostende begjærlig indaander Solusten eller ved Spillebordet i Nacheu med fortvivlede Ansigtstræk kaster Guldet paa Rouletten! — Vær og bliv Herre over Dig ogsaa ved Bordet! Det lære os ogsaa Trappisterne. Abbeden vinker, og den lavere Natur bøier sig under den høiere Billie. Ligesom Trappisten forstaaer at byde over sit Die og sin Tunge, saaledes forstaaer han ogsaa at byde over den magtigste Herre, Hungeren, og intet Dieblik forlader den store Tanke ham, at Begjærlighedens skal staae under os, og at vi skulle beherske den. Derfor har Trappisten en Bøn før og efter Spiisningen, men ogsaa en Bøn medens han spiser. Table d'hôte kjender ingen Bordbøn, den bodfærdige Trappist beder tre, fire, ja flere Gange under Maaltidet og udsøner derved Verdens Letsindeghed og Utafnemmelighed. — I hellige Bodfærdige, haver Tak for den Belgjærning, som I med ødel Haand skjenke Menneskeheden indenfor Eders stille Mure! Lykkeligt det Land, som skjenker Eders fromme Fædre sine øde, udyrkede Egne! Med Kjærlighed dyrke og pleie I en utafnemmelig Jordbund. Ligesom Duggen falder i den stille Nat og vederqvæger Engene: saaledes nedlader Guds Betsignelse sig paa det Land, som I beboe! I ere usynlige Bogtere og beskyttende Engle! Medens Verden trindt omkring støier og larmer og svirer, bygge I ved Bøn og Faste et fast og dybt Fundament for Landet. Ti Gode kunde have frelst Sodoma; — saaledes vil engang den store Dommeday lære, at Eders Bod og Eders Bøn har forsonet Herren og maaskee frelst og reddet mange Tusinder!

Efterat vi en Tidlang havde drølet i Betragtninger ved Indgangen til Salen, vinkede Pater Dekonomus os, at vi skulde følge ham videre. Vi hørte, hvorledes Fædrene snart derefter forlode Bordet og begave sig under lydelige Bønner til Kirken. Det varede ikke længe, og vi stode i en anden, stor Sal. Det var Bibliotheket. Ved al Afsceje og Arbejde blev Videnskaben ikke forjæmt. En Trappist arbejdede i Bibliotheket; omgivet af store Folianter, og ene beskæftiget med det Arbejde, som Lydigheden befalede ham, hverken saae eller hørte han de Fremmede. Vi bemærkede ingen Bevægelse hos ham, da vi traadte ind i Salen; han blev ubevægelig, medens vi talte og gik op og ned for at bese Bærkerne. Bibliotheket var temmelig betydeligt. Foruden mange gamle Bærker bemærkede vi til vor store Glæde iblandt Andre ogsaa Dverberg's samtlige Skrifter og Heuron's Missionshistorie. Vi vare ikke vantede til, at finde Meget af tydsk Litteratur i de belgiske Bibliotheker og havde allermindst ventet hos Trappisterne at træffe paa Dverberg's Bærker og endnu mindre paa det nævnte nye Bærk over Missionernes Historie. Det er dog noget Vidunderligt, den katholske Kirke! Selv den fra Verden affondrede og indelukkede Trappist tager altsaa ogsaa Deel i Kirkens h. Missionsværk! Hvor inderligt ere dog ikke alle Kirkens Medlemmer forbundne med hverandre! Ogsaa Trappisten, afskilt fra hele Verden, staaer midt i sin h. Kirkes Liv, tænker, lever, føler med den, følger den i al Verden og ledsager den paa dens fjerneste Missioner og tager som en tro Søn af Kirken, den inderligste og mest levende Deel i dens Bee og Vel. Ja, da vi gjorde Pater Dekonomus nogle glædelige Meddelelser om Missionernes lykkelige Fremgang, blev hans Blik begejstret, og hans Die straalende af Kjærlighed til Kirken! — Forøvrigt tænkte vi, da vi vare i Bibliothekets Sal, især paa Benedictinerordenens store og videnskabelige Frembringelser, og paa den store h. Kirkelærer, den h. Bernhardus. Benedictineren dyrker Marcken, dyrker Guds Rige i sig og dyrker ogsaa Videnskaben; og i vore Hjerter ønskede vi Benedictinerordenens Fremgang og lykkeligt Held, saavel i Europa som ogsaa navnlig i de ames-

kanske Heber og Skove, hvor Herren i vore Dage synes at have anvist den en særegen Opgave. --

Vi forlode Bibliotheket og begave os til den øverste Deel af Bygningen. Vi ønskede meget at see en Trappists fattige Celle, men vi fandt os stuffed: Trappisten har ingen Celle for sig selv og overgaaer i denne Henseende selve Franziscaneren i Armod. Alle tilsammen have et stort Dormitorium (Soveværelse). Her staae deres Leier tæt ved hverandre; det er nemlig Trækasser, rundtombhangte med Toi, som i Farve ligner deres Habit. Vi undersøgte dem og saae i dem en Straasæk, en Straapude og et Dækken og ved Hovedenden hang en Svøbe. Det er Trappists Leie. Her hviler han sine trætte Lemmer, naar han fra Midnat til Aften har arbejdet uden Afbrydelse. Han klæder sig hverken af eller paa. Han lever, beder, arbejder og sover i sin Habit, og ved den første Lyd af Klokker eller naar Abbeden banker, forlader han usfortøvet sit haarde Leie. Uden nogen som helst Forskjel staaer Abbedens Leie iblandt de øvrige; kun hans Dyd, hans Bod og hans Ydmyghed stiller ham over sine Brødre, og derfor bærer han det simple Kors paa Brystet og Trækstaven i Haanden. Et Lys brænder om Natten i Salen, for at de kunne være beredte til, naar Brudgommen kommer, at gaae Ham imøde med brændende Lys. Og naar Herren kommer i den anden Nattevagt, saa finder han Trappisten vaagen, og naar Han kommer i den tredje Nattevagt, saa finder Han ham ogsaa vaagen. Ingen er forsigtigere imod Lyden, som kommer om Natten, end Trappisten; han vaager som den forsigtigste Huusfader over Huset. Aldrig hører man at tale om uventede Dødsfald hos Trappisterne. Bekjendt og fortrolig med Døden, altid beskæftiget med Tanker om Døden og det hiinsides Liv venter han Døden til enhver Time. -- Da vi ankom paa Banegaarden i Brüssel, — det var om Morgenen tidlig — saae vi nogle unge Mennesker, som saae syge og blege ud, med vilde og fordreiede Træk, maaskee kommende fra et Driftelag, at tumle ind i Byen. Saaledes har ogsaa Verden sine Nattevagter, naar Champagneren flyder, naar Lysten feirer sine Drager eller Lærningerne rulle paa Bordet. Det

er forresten meget forskellige Nattervagter! — — Ligesledes tænkte vi her paa de yppige Gjenstande, som Industriudstillingen i Brüssel i dette Aar (1847) havde leveret for Verdens Soveværelser, disse kunstige Lurusgjenstande, og disse soulmende Puder, paa hvilke man tæller Nattens Timer og ængstelig venter paa Morgendæmringen, fordi Samvittigheden nager og Syndernes Skygger omsvøve Leiet! — „Forfængelighed over Forfængelighed!“ Det havde sikkert den rige belgiske Gæstgiver følt og erkendt, da han forlod sit Hotel og bankede paa Westmalle's Klosterport, for at blive Trappist. Han var nu lykkeligere ved Trappisternes fattige Bord, end naar han tidligere stod ved table dhôte i Brimmelen og befalede sin Gargons; han var nu lykkeligere paa sit Straaleie, end tidligere i sin rigt decorerede Salon. Og saa Garde-Capitainen, som befandt sig iblandt Trappisterne i Westmalle, havde visse indseet Sandheden af hiint Salomon'ske Ordspog og nedlagt sin Commando, for i Westmalle at lære at adlyde. Hans militaire point d'honneur og Urygghed havde forvandlet sig til Ydmyghed og Selvfornegtelse, og nu havde hans Sjæl fundet No og stille hellig Fred. Vi saae en Morgen en Trappist at frembære det h. Messjeoffer; det var en kraftig Skikkelse med en stor, kroget Næse, livlige og marquerede Træk og et krigerisk Die. Længst han nogle Gange op og ned i Sacristiet og vi hørte kun nogle Suk. Maa ske var det Garde-Capitainen?!

Vi forlode Huset og begave os igjennem Haven til Dekonomie-Bygningerne, som omgive Klosteret i en Halvkreds. Vi traadte først ind i Bogtrykkeriet og fandt der tillige et fuldstændigt Bogbinderapparat. Uagtet de mangehaande Redskaber og Papirer o. s. v. bemærkede vi ogsaa her den største Reenlighed og Orden. Nogle allerede færdige, endnu ikke indbundne Chorbøger laae i Værkstedet. Vi saae nogle prægtige Gradualer og Antiphonier. Papiret var fint, hvidt, dog stærkt og varigt, Skrift og Noder vare rene og tydelige og større, end i vore Chorbøger; den hyppige Gudstjeneste om Natten gjør dette aabenbart nødvendigt. Indbindingen var meget fast og massiv, saaledes som man indbandt

Bøgerne i gamle Dage, dog uagtet al Soliditet meget smagfulde. Alle Chorbøger, som vi senere saae i selve Choret i Kirken, vare som nye og saa omhyggeligt conserverede, at man hverken indeni eller udenpaa kunde opdage den mindste Mæt, Feil eller Skade. Dette gav os i Sandhed Leilighed til at anfille Sammenligninger! — En Pater og en Lægbroder forestode Bogtrykkeriet. Ligesom alle Dyrige i Klosteret, saaledes arbeide ogsaa disse i Lydighed, af Kjærlighed og af høiere Hensyn, og Alt, hvad der kommer fra deres Hænder, udmærker sig ved en eiendommelig from Ziirlighed, Ynde og Skjønhed. Man maa overhovedet ikke forundre sig, naar man netop i Klostrene i Alt finder en saa reen kirkelig Smag, som man ofte uagtet alle Bekostninger ikke kan opnaae i vore Dage. Det i Sandhed kirkelige Sind, den saade indvortes Fromhed danner af sig selv den kirkelige Smag og afpræger sig saa herligt paa den mangfoldigste Maade i alle forskellige Gjenstande, som staae i Forbindelse med det Guddommelige og Hellige. Saaledes reddede de for en stor Deel ved disse beundringsværdige kraftige Indbindinger, de sjeldne Bærker, med denne gyldne, farvede Skrift, disse smagfulde Figurer og Zirater, medens man nu neppe mere synes at være i Stand til ordentlig at reparere en Misfale. Som bekendt bestaaer een af Klosterens store Fortjenester netop deri, at de have reddet Fortidens litteraire Skatte for os ved Afkfroning o. s. v. Af egen Erfaring blev dette os klart i Westmalle; og navnlig have Benedictinerne i hine Aarhundreder, da Bogtrykkerkunsten endnu ikke var opfunden, præsteret meget i denne Henseende. Benedictinerordenen, hvoraf Trappisterne kun ere et Skud, som vi længere hen ville saae at see, omfattede i sin Tid Alt i sit Omraade: den opdyrkede ikke alene en stor Deel af den bekendte Verden og befrugtede den paa en vis Maade med sin Svæd, men den varetog ogsaa tillige Ungdommens Opdragelse, befordrede Kunsten og fremmede Videnskaben, — og det er endnu et Spørgsmaal, hvilken Opgave den vil være anvist for vor nærværende Tid. —

Vi besaae ogsaa Møllerne og nogle andre Bygninger, — og der mødte os et nyt, ganske uventet Syn. Vi saae omtrent 20 fat-

tige Børn, som fornøiede sadde til Bords og spiste; en Broder var hos dem og opvarte dem. Hvilket velgjørende Indtryk gjorde ikke denne Kjærlighed til de Fattige og navnlig til disse fattige Børn, paa os! I Sandhed, Trappisten har ihukommet Frelserens Ord: „Hvo, som optager een af disse Smaa, han optager Mig.“ Men overhovedet gjøre Klosterne i Belgien, omendstjøndt de først nyligen ere oprettede og fordetmeste besidde ringe Midler, igjen allerede meget for de Fattige. Jesu-Selskabets Fædre i Tronchiennes bespiste sidste Vinter daglig alle Landsbyens Fattige; Redemptoristerne i St. Trond svarede os paa vort Spørgsmaal om, hvorfra de havde deres Existens: „Vi leve af Forsynet!“ — og desuagtet bespiste de ligeledes i forrige Vinters haarde Nød daglig 300 Fattige! Det Samme gjælder om de øvrige Ordens-Samfund. Vi sandt Anledning til at anstille mangehaande Betragtninger ved disse og lignende Leiligheder. Hvor gavnligt indvirker ikke en saadan Orden, hvor der er sand Aand og Tugt, paa en heel Omegn! Et Kloster er saa at sige en eiendommelig Magnet, som samler hele Folket omkring sig! Og med enhver Gave, som kommer fra en saadan Haand, forbindes ogsaa altid en afgjort moralsk Indflydelse, som aldrig kan opnaaes, naar Almisjen ikke ubdeles ved Kirkens Haand. Hvad virker en god, religiøs Orden ikke ved sit Exempel! Trappistordenen prædiker ved sit Exempel Naadeholdenhed, Afholdenhed, Arbeidsomhed, Bodfærdighed og et gudeligt Liv for hele Omegnens Befolkning! — — Man søge kun mere og mere at gjøre sig et rigtigt Begreb om Kirken, og levende og praktisk at leve sig ind i Kirkens Liv, og da vil man finde og anvende andre og kraftigere Lægemidler imod Nutidens sygelige Tilstande, end man hidtil har gjort. Dog, til alle Tider fører Gud med stor Kjærlighed, saavel de enkelte Mennesker, som hele Folket ved Nøden til Sandhed. —

Vi gik omtrent tyve Stridt videre og saae igjennem Vinduet — en Skole. En Trappist sad og lærte de Smaa. Vi bleve staaende — Trappisten maatte bemærke os; thi han befandt sig ganske nær ved Vinduet, men han saae os ikke, han sad rolig og oprømt iblandt de Smaa og vedblev at lære. See,

de strenge Trappister ere endog Børnvenner! — Da Underviisningen i Belgien, et Land, hvor Livet efter heftige Catastrofer nu først har begyndt at danne og ordne sig, endnu er forsømt eller formedelst ondartet og sfiendilg Indflydelse blandet med mange falske og ugdelige Elementer, — saa maa Kirken ogsaa her atter række en hjælpende Haand og navnlig er det igjen de kirkelige Ordensselskaber, som Belgien for Dieblisset har Meget at takke for og som det endnu mere vil have at takke for i Fremtiden. — Og selve Trappistordenen, om hvilken vi mindst havde formodet dette, bidrager sin Stjærp til Kirkens skjønne Opgave, at lære og opdrage Nationerne, den lærer og opdrager de stakkels forældreløse Børn i Omegnen.

Vi vare gaaede i en Kreds omkring Klosteret og stode til Slutningen paa Trappisternes — Kirkegaard, en venlig lille Have med omtrent 20 Gravhøie. Paa hver Høi staaer et simpelt Træfors; liig et Teppe ligger Grønsværet over Gravene, og i Blomstringstiden seer man mange Blomster og navnlig Lilier at blomstre paa Trappisternes Gravhøie. En Grav stod aaben og færdig for at optage Den, som døde først. Trappisten gaaer sommetider igjennem denne lille Have og forbi den aabne Grav og siger: Memento mori o: „Ihukom Døden!“ — Trappisten frygter ikke Døden; Kristus er hans Liv, Døden hans Binding. Naar Dødsstøbet er kommet, beder han om den sidste Trøst: — at man vil lade ham døe liggende paa Straa og Afke, som en foragtelig Synder. Sædvanlig anholder man oftere allerede under Sygdommen om denne Naade. I sin Ordensdragt, som han ogsaa beholder paa under sin Sygdom, bærer man den Syge ind i Kirken og lægger ham paa et af Straa og Afke dannet Kor. Her samle alle Brødrene sig omkring ham. Forinden han da for sidste Gang annammer sin elskede Herres høihellige Legeme og Blod, ydmyger han sig endnu engang for Abbeden og for alle de forsamlede Fædre og Brødre, beder for Jesu Christi dyrebare Blods Skyld om Tilgivelse for alle muligen givne Forargelser og alle tilføiede Fornærmelser, samler sine sidste Kræfter, for endnu engang at formane Alle til Kjærlighed til Gud, til Stand-

haftighed og noie Jagttagelse af de h. Ordensregler, og lader tilsidst sine blegnende Læber udtale den brændende Altraa efter at worde forenet med Jesus Christus i det allerh. Sacramente. Medens den Syge derefter annammer det h. Vandingsbrød af sin Forstanders og geistlige Faders Haand, ligge alle hans Brødre paa Knæ i en Kreds omkring ham og opsende deres indstandige Bønner til Himmelen for den Døende, at Herren dog ret snart maatte forløse ham fra dette Livs Lænker og forene ham med Sig. Saaledes bereder Trappisten sig til Døden ved Alterets Fod, hvor han engang afslagde de h. Løfter og knyttede Kjærlighedens Baand med Gud, og hvor han har henlevet sine sødeste og saligste Timer. Han døer i Guds Huus, hvor han har lovsjunget sin Gud ved Dag og ved Nat og udgydt sit Hjerte for Ham; han døer indsluttet i Jesu Hjerte, hvis søde Navn svæver paa hans døende Læber, og hvis hellige Fred straalet ud af hans bristende Dine. Han døer i den hjærlighedsfulde og naaderige Moders Arme, som han fra Midnatstimen til om Aftenen utallige Gange i sit Liv har hilst og anraabt. Han døer ledsaget af Engleskarer for at tage det i Besiddelse, som Herren har lovet alle Dem, der tage Korset paa sig og efterfølge Ham. Og naar han har lukket sine Dine, saa bære de ham til Graven. Graven stod allerede længe aaben og færdig; det var jo den Afdøde bekendt, og naar han gik forbi Graven, har han ofte sagt til sig selv: „Det bliver maaffet min Grav!“ Uden Kiste lægger man den Døde i sin Ordensdragt ned i Jorden, og hvælver en Hvi over ham. Og strax graver man den nye Grav for den Næste, som døer. Derpaa underretter Abbeden i en høitidelig Forsamling Husets Fædre og Brødre om, hvor den var, der er død. Thi ubekendt bankede den Afdøde paa Klosterets Port og bad om Optagelse; kun Abbeden vidste hans Navn; ubekendt indtraadte han i sit Prøveaar (Noviciat), og ubekendt, uden alle Ceremonier blev han optagen som Trappist og gik taus ved Siden af sine Brødre. Først Døden løser Hemmeligheden. — — Mange h. Messer frembæres for den Afdødes Sjæle, mange Communioner offres for ham og mange Bønner opsendes for ham til Raadens Throne.

I tredive Dage bliver hans Mad endnu sat paa hans Plads ved Bordet som sædvanligt, og derefter givet til de Fattige. Og forat man ikke skal glemme den afdøde Broder, planter man et Kors paa Gravhølen og Blomster rundt omkring; og naar Trappisten vil gaae ud af Klosteret i det Frie, da vandrer han igjennem denne lille Have og siger: „Memento mori!“

Det var om Aftenen Kl. 6, da vi toge Afsted ved Klosterporten og ilede til Tournhoutveien, for endnu inden Natten atter at naae Antwerpen.

(Fortsættels.)

Den orientalske Krig.

VI. Fra Siren.

„Bore Prædikanter,“ sagde en engelsk Officier en Dag til en Jesuiter-Pater ved Armeen, „slye Jaren, De derimod opsøger samme; de frygte Choleraen, som ikke indgyder Dem nogen Straf; man seer dem ingen Steder, medens man seer Dem overalt; vor Religion skaber hverken Præster eller barmhjertige Søstre. Hvad følger heraf?“ „De vil vist ikke vente, at jeg skal besvare Dem dette Spørgsmaal; De vil selv kunne finde Svaret,“ svarede Pateren. „Gid forøvrigt at ret mange Hædersmænd vilde forsøge at give sig Svar paa dette af Dem opfaste Spørgsmaal.“ Pateren havde allerede i en heel Maaned ikke mere været i Seng, da han Dag og Nat havde været beskæftiget hos de Cholerafyge!

Som bekendt har en Frøken Nightingale paataget sig det Hverv ved den engelske Hær at erstatte de katholske Franskmænds barmhjertige Søstre. Hun opgav imidlertid snart Haabet om at finde denne Erstatning hos sine Troesfæller og besluttede derfor at vinde virkelige, d. e. katholske, barmhjertige Søstre, og ledsagede dem som en Slags Forretningsførerinde. Breve, som disse barmhjertige Søstre i Begyndelsen skrev hjem fra Orienten, vare ogsaa fulde af Roes over den gode Frøken Nightingale.

gale's Nidfærhed og Dpoffrelse. Imidlertid synes Foretagendet dog tilfjødft at være mislykket og de barmhertige Søftre at have maattet vige for de engelfke Dfficianters Chicaner eller dog at være hemmede i deres Virkfomhed. Foruden en Efterretning af et ældre Datum, ifølge hvilken de virkede i det engelfke Hofpital i Scutari, men uafsladelig vare udsatte for protestantifke Forerers Miftankfomhed, have vi ikke formaaet at erholde senere Efterretninger om dem. Det vil endog, at domme efter mange Tegn, synes, fom om Froken Rightingale i Forening med andre engelfke Damer dog tilfjødft har lagt Haand paa Værket. Alleerede i November f. A. blev derimod frevet i Times fra Orienten: „Vort Forsøg, ved Hjælp af Damer, at pleie vore syge og faarede Soldater, er fuldkomment strandet. Ikke faaledes er det hos Franffmændene, hvor Udfaldet ganffe fvarer til de almindeligt nærede Forventninger, og hvor man ikke mere tør fige, at Udtrykket „Engle ved Sygefengen“ er nogen blot Talemaade.“ Vi beklage oprigtig, at dette altid ædle Foretagende er strandet; men vi begribe ogfaa Grunden dertil, ligefom enhver af vore katholffe Læfere vil begribe den. Den chriftelige virkfomme Kjærlighed kan alene fremvære af den levende katholffe Tro, og netop de Troespunkter, hvorfra den udgaaer, har Protestantifmen bortkafte ved at erklære de gode og hellige Gjærninger for aldeles fortienftløse og unyttige til Saligheden. Imidlertid lader Gud ikke, feld det Mindfte, fom fkeer for Hans Skyld, være ubelønnet, og den Tanke ligger nær, at det mangelfulde Udfald turde tjene til at gjøre Foretagerinderne opmærkfomme paa den mangelfulde Marfag og føre dem tilbage i den Kirkes Skjød, hvor faadanne Foretagender ikke pleie at strande.

Bedre lyder derimod følgende Efterretning, fom vi læfe i Gazette de Lyon: Regjeringsen har af Moderhuset for de barmhertige Søftre af den h. Vincenz af Paula forlangt en ny Forftærkning af halvtredfjendstyve Søftre til Krim. Forftanderinden har ftrax givet Tilfagn derom.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Det Bærelfe i Klofteret St. Agnefe, hvor det bekjendte Uheld fandt Sted d. 12. April, bliver efter Hs. Helligheds Befte mmelfe og paa Hans Beføftning omfkaft til et til den ubefmittede Undfangelfe og Martyrinden Agnefe indviet Dratorium eller Capel. — Den for kort fiden afdøde Cardinal Dppizoni har testamenteret hele fin Formue, omtrent 200,000 Daler til en Velgjørenhedsanfialt i Bologna, kaldet Monte eller Banca di Misericordia, fom ikke maa forverkes med det egentlige Laanehuus (Monte di Pietà). I Ferrara testamenterede den afdøde Advocat Bonaccioli alle fine Efterladenfaber, fom anflaaes til 2½ Million Daler, til veldædige Anfialter; den nuværende Erkebifkop af Ferrara er fammes Administrator.

Frankria. Den 25de Marts fandt en rørende Høitidelighed Sted i den til den h. Rochus indviede Kirke i Paris. Kl. 7½ vare over 200 Døvfumme af begge Kjøn forfamlende der. Hovedfelfkabet for de Døvfummef Underviifning og Underftøttelfe i Franfrig, havde allerede i længere Tid tænkt paa, at lade de døvfumme Arbeidere, Fædre og Mødre, tildele en færlig Religionsunderviifning, da de paa Grund af deres Døvfumhed ikke kunde nyde Godt af Guds Ords Forfyndelfe om Søndagen. Til dette Diemed havde man forfamllet dem paa nævnte Dag. Religionslæreren ved det keiferlige Døvfumme-Inftitut, fom under Dpfigt af Sognepræften af St. Rochus og St. Jacques-du-Haut-Cas ffulde vejlede denne Underviifning, underftøttedes af Døvfumme-Inftitutets døvfumme Profefforer. En af diøfe, Hr. Ferdinand Berthier, aabnede Forfamlingsen. Han forklarede fine opmærkfomme Tilhørere i det døvfumme Sprog Die medet med denne Forfamlings; han talte om de ophøiede Gjenftande, fom ffulde omhandles, i deres dobbelte Forhold til det fadelige og sociale Liv. Hr. Allibert opregnede de Fordele, fom de gifte Døvfumme vilde finde her for deres huuslige Forhold. Hr. Peliffier lovede de Døvfumme alle velfindede Menneffers Bølvillie; hidindtil havde Hine ikke altid fundet nogen let Udgang til Værkftederne og ifær til Administrationen. Efterat han til Slutningen endnu havde omtalt Erkebifkoppens og Geiftlighedens gunftige Sindelag imod de Døvfumme, underrettede han dem om, at der d. 18., 19. og 20. April vilde blive holdt en Folke-Miffion for dem. Forfamlingsen sluttedes med en Tale af Abbé Lambert. Omendfjødft han forft for kort fiden var bleven anfæt ved Døvfummeinftitutet, udtrykte han fig dog i det døvfumme Sprog paa en Maade, fom

indtog alle disse taknemmelige Dødstummes Hjertes for ham.

Spanien. Loven, som befuldmægtiger Ministrene til at følge de geistlige Godser, er bleven antaget af Cortes. Hovedpunktet i i samme Lov lyder saaledes: „Overensstemmende med foreliggende Lovs Bestemmelser og under Reservation af alle legitimt erhvervede Rettigheder (De Hyklere! Ligesom om Eiendomsbestielsen af disse Godser ikke allerede var en legitim Rettighed!) erklæres herved Følgende at skulle bortsalges: al Eiendom i Stæderne og paa Landet, Indkomster og Rettigheder, som tilhøre Staten, Menighederne, Belgjorenheds- og Underviisningsanstalterne, Geistligheden, de militaire Ordener af San-Jago, Alcantara, Calatrava, Montesa og San Juan de Jerusalem, Broderskaberne, de fromme og kirkelige Stiftelser, Ex-Infant Don Carlos' sequestrede Godser, og endelig alle de Godser, som ere henlagte til gudeligt Brug, der allerede ved tidligere Love ere erklærede confiskerede.“ — Det var kun endnu et Spørgsmaal, om Dronningen vilde sanctionere denne Lov ved sin Underkriфт. Hun syntes ikke at ville gjøre det — vakkede — men underskrev, idet, som man siger, ikke blot moralisk, men selv materiel Tvang var bleven anvendt imod hende. Den pavelige Nuntius har overrakt Ministeren den h. Stols Protest (det skal ikke være den første) imod Loven, og afventer kun Svaret, for da strax at forlange sine Pæsser. — Ifølge en tidligere officiel Meddelelse fra Finantsministeren andrager Værdien for de Kirkegodser, som skulle sælges, 1650 Mill. Realer, for Menighedsgodserne 7 Mill., for Godserne i Stæderne 28 Mill., for Statskrovene 800 Mill. og for de herreløse Bøndergodser 4 Mill.; hvilket tilsammen udgjør 2489 Mill. Realer (207 Mill. Daler). Regjeringen har saamange Planer, som alle skulle realiseres med de indkommende Penge, som om den var en stakkels dybt forgjældet Graabter, der tænker at tilfredsstille tyve Gyldens Udgifter med een Gylden, som han har i Bente. Spanien vil ved dette Salg hæfte den samme Betsignelse, som overrakt følger Kirkens Plyndring i Galene! — Ministerraadet har resolveret, at Erkebiskoppen af Toledo, hvis Indsydelse man frygter ved Hoffet, skal gives Tilhold om at residere i Toledo og hverken tage Ophold i Madrid eller Aranjuez. — Befalingen til at føre den landsforviste Biskop af Dsma til de canariske Der er givet af Marineministeren. — De spanske lyshvenlige Generaler og Ophavsmænd for den sidste Revolution, Concha og Dulce, saavel som Minister Joaquim Maria Lopez lide alle tre af **Lungekræft**; den forhenværende

Justitsminister, Alonso, og den klosterfjendelige Deputerede Vargas-Alcaldia ere pludselig døde. — Disse Begivenheder ere selv paa-faldende for „Allgemeine Zeitung,“ saa at den paa sin Maade hertil bemærker; „Overtroiske Sjæle unblade ikke, deri at see en Straf fra Himmelen!“ — Ligesom om det stakkels Land ikke allerede havde Ulykker nok at bære, organisere de stoffte Protestanter i dette Dieblit endnu en særegen Forening, som det ikke vil mangle paa Penge, for ved „Spaniens Evangelisering,“ d. e. Udsendelse af Prædikanter, protestantiske Bibler o. s. v., at bringe Landet ogsaa endnu den religiøse Sønderrivelse, for at ogsaa der „alle Dphyste kunne glæde sig ved Protestantismens Dpvrættelse.“

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 8. Juli. — 6. Søndag efter Pintsje. — Dagens Epistel: Rom. 6, 3—11. — Evangel.: Marc. 8, 1—9. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. — Kl. 10 Høimeesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Dansk. —

Hver Søndag fejres om Form. Kl. 5 $\frac{1}{2}$, 6 $\frac{1}{2}$ og 7 $\frac{1}{4}$ en stille h. Messje; om Fredagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messje, Kl. 7 $\frac{1}{4}$, og denne ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Kontad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøve Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 28.

Søndagen den 15de Juli.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, st. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de kgl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

En Dag i Abbediet Westmalle.

(Fortsat.)

Trappistordenen er een af de skønneste Blomster paa den katolske Kirkes Livsstrand og den indtager en betydningsfuld Stilling iblandt de for Tiden bestaaende Ordensselskaber. Som eiendommelig og enestaaende i sin Art ved sin strenge Afcese, der selv synes at overbyde de h. Eneboere paa Bjergene Carmel, Sinai og i Thebaïd, nedsjunken og skjult i det katolske Livs Dybde, er denne Orden stedsbleven bedømt paa den mest forskellige Maade. Alt eftersom man har opfattet Kirkens Idee enten rigtig eller falsk, halvt eller heelt, eftersom man overhovedet stod det katolske Liv enten fjern eller nær, eftersom man har forstaaet Historien og Tidens Tegn, eftersom man har tilegnet sig Ideen om Mennesket og hele Slægten: vare ogsaa Meningerne om Ordensselskaberne og navnlig om Trappistordenen ganske forskellige; her fandt de inderlig Kjærlighed og dyb Arefrygt, der en blot udvortes Beundring og Agtelse, men paa mange Steder Foragt og Forfølgelse, ligesom overhovedet det strengt og ægte Katolske aldrig kunde

undgaae Kamp siden Frelseren Selv ved Kamp og Død har lagt Grundstenen til sin h. Kirke. — Efterat vi i det Foregaaende mere paa en fortællende Maade have meddeelt det Udvores af Trappistordenen, have vi endnu tilbage i det Følgende nærmere at gaae ind paa denne Ordens Oprindelse, Historie, egentlige Væsen og indre Betydning.

Trappistordenen er en Gren af Benedictinerordenen og følger strengt den h. Benedictus' oprindelige Regel. Paa den Tid, da Italien og den katolske Kirke ved krigeriske Horders gjentagne Indfald vare truede med fuldstændig Ødelæggelse, frembragte Kirken af den iboende guddommelige Livskraft: Benedictinerordenen, som dengang ikke alene værnedes den katolske Kirke mod indre Opløsning, men i samme ogsaa er bleven Dannelsens Værer og Grundpille for de senere Aarhundreder. Benedict af Nursia (født 480, død 543) anlagde i Aaret 529 sit Kloster paa Monte Cassino og udkastede med stor Wiisdom en Ordensregel, som blev Grundlaget for alle følgende Ordensselskaber. Benedictinerordenen fandt en stor Udbredelse, fremmede Videnskab og Kunst, opdrog og underviste Ungdommen, dyrkede Jorden, underholdt de Fattige, anlagde Skoler og uddannede endog Haandværkere og Forretningsmænd. Endnu i Be-

gyndelsen af det 12. Aarhundrede var Klosteret Clugny med sin simple, sorte Ordensdragt den daværende Tids berømteste Kloster. Fra Clugny levedes alle Benedictinerklostre og derfra udsendtes alle Priorer; Biskopper og Paver ere fremgaaede af denne Congregation. Men den tiltagende Rigdom virkede skadeligt paa Ordenen; Ordenslugten forfaldt. Det 10. og 11. Aarhundredes mørke og sorgelige Tid brod frem; — da kaldte Gud Cisterzienser=Ordenen til Livet mod Tidens Fordærvelse og til Kirkens Beskyttelse. Abbed Robert grunder i Aaret 1098 et eget Kloster i Citeaux, i Nærheden af Dijon i Bispedømmet Chalons, for at gjenoprette Benedictiner=Ordenens slappede Tugt, foreskriver den strengeste Afholdenhed, forbyder endog al Pragt i Kirkerne, forbyder alle Forretninger udenfor Klosteret og indfører den hvide Dragt istedetfor Benedictinerens sorte Ordensdragt. Den h. Benedict's Regler blev imidlertid Grundlaget, kun havde Robert ført den tilbage til sin oprindelige Reenhed og Simpelt. Den h. Bernhard, som pleiede at sige, at han var dannet iblandt Skovens Træer, udmærkede sig ved den dybeste Contemplation, Blisdom og Erfaring, nærrede en glødende Kjærlighed for Kirken og var en begavet Taler og Christi ydmygste Discipel; han træder i Aaret 1113 med 30 ligeindede Staldbrodre ind i Cisterzienser=Ordenen, han bliver sin Tids Repræsentant, reiser sig med freidigt Mod og en sjelden Tillid til Gud imod dens Fordærvelse og godtgjør sin hellige Sendelse ved Mirakler. Ved ham erholdt Cisterzienser=Ordenen først sin eiendommelige Betydning og udbredte sig over alle Europa's Lande. Dengang fandt Kirkens Liv en Støtte i den h. Bernhard og i Cisterzienser=Ordenen. Cisterzienserne kaldtes ogsaa Bernhardinere efter den h. Bernhard. Dog ogsaa Cisterzienserne afvege efterhaanden fra deres oprindelige Strengthed og Reenhed og en ny Reformation var nødvendig. — Det 17. Aarhundrede var kommet. Ludvig XIV. sad paa Frankrigs Throne. Under hans Regjering bar allerede de Sædeforn, som Richelieu og Mazarin havde udstroet, sine fordærvelige Frugter. Ved Ludvig XIV.'s Hof afløste den ene Fæst den anden; et hyppigt Levnet havde fortrængt Sandheden; Religion og

religiøs Dannelse kom først i Forfald ved Hofet og derfra udbredte Dødet sig langsomt og som en Krafstfæde over hele Frankrig og over Frankrigs Grændser ud over alle Europas Lande. Spiren til det store Drama i det 18. Aarhundrede, den franske Revolution, begyndte allerede at tage Overhaand under Ludvig XIV. Med en rasende Hurtighed tog Literaturen i Frankrig den fordærveligste Retning og bemægtigede sig usformækt Gemytterne i hele Landet, for at forpæste dem. Allerede under Ludvig XIV. blev Religionen nedværdiget til Ceremoniel og Form, indtil ogsaa den skønne Skikkelse brast og Bantroen i sin mest nøgne og frivole Skikkelse aabenlyst drog til Felts mod Religion og Kirke, og med Alterne endelig ogsaa styrkede Thronen. Rigtignok traadte Flechier, Bourdaloue og Massillon med Kraft og Bestemthed Fordærvelsen imøde; men foruden dem kaldte Gud især Abbe Rancé, som i Aaret 1662 stiftede Trappistordenen i La Trappe, til at blive en afgjort Modsatning til Datidens Fordærvelse og Frivolitet.

Jean Bouthillier de Rancé blev født i Paris d. 9. Jan. 1626. Han udmærkede sig ved store Mandsanlæg og beskæftigede sig allerede i sit 13. Aar med littéraire Arbejder; i Aaret 1651 blev han Præst og 1654 Doctor i Theologien. Tidens Fordærvelse udoede sin fordærvelige Indflydelse ogsaa paa Rancé; han forfaldt til mangehaande og store Forvildelser, indtil i Aaret 1660, hvor den guddommelige Naade rørte ham og frembragte en fuldstændig Livsforvandling hos ham. Paa Grund af rystende Begivenheder forlader Rancé pludselig Paris, trækker sig tilbage paa sit Landgods ved Tours, sælger samme og skjenker den derfor indkomne Sum, 200,000 Livres, til Hospitalet Hôtel Dieu i Paris og træder 1662 ind i Cisterzienser=Klosteret La Trappe, som allerede i hans tiende Aar var tilfaldet ham som Præbende, for der ved den strengeste Bod at udføne Ungdommens Daarskaber og Synder. La Trappe ligger 34 Mil nordvestlig fra Paris i Normandiet, Departement Orne, i en vild romantisk Egn, rundt om indesluttet af Skove og Bjerge. Cisterzienser=Abbediet der, som allerede i Aaret 1140 blev stiftet af Grev Berche, havde forladt den gamle Tugt; Rancé blev 1664 Abbed i Klo-

steret og foretog nu under store Banfælgigheder og megen Modstand Klosterets fuldstændige Reform. (Efter Stedet La Trappe*) kaldtes disse ved Rancé reformerede Cistercienser Trappister. Uagtet sin Strengthed fandt Ordenen dog sine Beundrere, og den grundede paa flere Steder i Frankrig nye Abbedier. Ligesom alle Klostre, bleve ogsaa Trappisternes ophævede ved Revolutionen. Dog havde de allerede erhvervet sig en saadan Grad af Hellighed, en saadan Agtelse og Kjærlighed, at man i Aaret 1790, da den konstituerende Forsamling ophævede de religiøse Ordener, et Dieblik var i Tvivl, om Decretet ogsaa skulde anvendes paa La Trappe. Men denne Undtagelse, hvorom alle de nærliggende Municipaliteter ansøgte i meget varme Udtryk, blev ikke tilstedet, og der blev givet Befaling til at aabne Klosterets Porte og at gaae fra hverandre. Portene bleve aabnede, men Munkene gik ikke fra hverandre. Olivier var dengang Abbed i La Trappe; han var en Mand af en god, from og eftergivende Natur, som let lod sig forstrække og stræmme. Han fandt sig i sin Skjæbne. Men ved hans Side stod en Mand, fuld af Kraft, Energie og Aandsnærværelse, væbnet med en stærk Villie, een af disse jernfaste Helgener, som i hellig Tro og inderlig Tillid til Gud gaae uforfærdede løs paa deres Maal, — det var Novitsmesteren Augustin de l'Étrange. Han kjendte et gammelt Karthäuser-Kloster, kaldet Val-Sainte, i Nærheden af Freiburg i Schweiz; der skulde et andet La Trappe oprettes for Fremtiden. Meppe havde Decretet talt sit sidste Ord, førend Augustin forsamlede Fædrene og Brødrene i den h. Bernhard's Grotte og talte med en saadan Tid, at fire og tyve af dem strax besluttede sig til at følge ham. Udførelsen var rigtignok forbunden med stor Fare, men Augustin lod dem ikke have Tid til at tænke derpaa. Man drog strax afsted; det var d. 26. April 1791. Nogle Reisejætte og Bodsredskaber udgjorde alt deres Reisetøj. La Trappe var ikke mere i La Trappe; det fulgte Augustin's Skridt. Og Reglerne bleve overholdte paa selve

*) La Trappe betyder Falddor, fordi den snævre Indgang til Dalen lignede en Falddor.

Reisen. Tausse og med nedslagne Dine droge Trappisterne ad Landeveien. Revolutionen rasede over hele Frankrig; Trappisterne vandrede deres Vej som i den dybeste Fred. Uforstyrret drog den trofælsdige Skare gjennem det rasende Uveir. Bante til Hunger og Nattevaagen vare de jo hardede mod Reisens Besværligheder. Og om Natten, naar Kloffen slog, vare de forsamlede, for at lovsynge Herren, ligemeget om det var i Mark, Skov, Bjerg eller Dal. Paa hele Reisen herskede samme Aandsamling, samme Gensjæmhed og samme Øvelser til de sædvanlige Tider. De samme Bodsøvelser udøvedes, ja forøgedes endog under Reisen. Sørgende over de Afstykeligheder, som Fædrelandet udøvede, bar den h. Skare Frankrigs Synder paa sine Skuldre, og klagende lod Sangen Salve Regina op til Himmels Dronning igjennem Nattens høitidelige Stilhed: „Til Dig raabe vi landsforviste Evasbørn, til Dig sukke vi i Taarernes Dal! Velan, Du vor Forbederinde, vend Dit barmhjertige Blik ned til os!“ — Og et helligt Mod, som hverken skyer Død eller Farer, opluede den h. Benedictus' Sønner. Jagen Klagelyd kom over deres Læber. Memento mori var deres Hilsen ligesom i La Trappe; det var disse Christi Krigeres Løsen. De saae ligesom i La Trappe den aabne Grav foran sig; derfor frygtede de ikke Revolutionens Raserie; Klosteruhret, paa hvilket Dødningshaanden fører Viseren, gik nøie og rigtigt paa hele Vandringen. De saae Intet og hørte Intet, og efterat de havde vandret midt igjennem Frankrig, havde de ikke hørt noget til Revolutionen. Alle Lidenskaber blussede op i Lyse, klare Flammer; over Trappisterne hvælvende sig en skyfri Himmel og i deres Hjerter herskede en stille, hellig Fred. Som en modig Hærfører drog Augustin i Spidsen for den lille Skare, der lydig og taus fulgte sin uforfærdede Feltherre. Historien beskriver den daværende Tids Krigstog og blodige Slag og vinder Laurbærkrandsen om hine Mænds Hoveder, som Verden kalder store; den har opreist Trophæer og indgravet deres Hæder i Malm; den har fortalt os, hvorledes Bonaparte, en anden Hannibal, gik over Alperne: om Augustin derimod og hans Helteskare tier den. Maatte det da være os forundt, i disse faa

Vinier ogsaa at have sat Trappisten Augustin og hans Sønnen et beffedent Mindesmærke i vore Katholikers Hjertes! —

Lykkelig ankom Trappisterne til Val-Sainte i Schweiz. Man gjorde der det Samme, som man gjorde i La Trappe; ja, man skærpede endog Reglens Strengthed, som Abbé Rangé havde givet; deels for at formilde Guds Bredde, som opirredes ved Revolutionens Rædser, deels for at takke Ham for den vidunderlige Redning og Bevaring under hele Reisen. Augustin blev valgt til Abbed. Pave Pius VI. stadfæstede ikke alene Augustin's Valg, men udnævnte ham i en pavelig Skrivelse, som han lod ham overrække i Aaret 1795 ved sin Legat Gravina, til Forstander over samtlige Filial-Klostre, anerkjendte høitideligen Val-Sainte ogsaa i dets strengere Form, gav ham Myndighed til at grunde nye Abbedier og fornyede ved denne Leilighed samtlige Privilegier, som i mange Aarhundreder have været forundte Cistercienser-Ordenen. Det syntes som om Trappisternes Sag skulde have den bedste Fremgang i Schweiz; — da bølgede Krigens Strøm ud over Frankrigs Grændser, Revolutionens feitricke Armeer rykkede ind i Schweiz, og Augustin maatte atter flygte. Uforfærdet greb Augustin paany sin Vandringstav, reiste igjennem Belgien, Rusland og Østerrig, og benyttede sine Reiser til, hvor det var muligt, at grunde nye Congregationer. Paa forskjellige Esteder i Tydskland, saavelsom i England og Nordamerika, dannede der sig nye Samsfund. I Aaret 1802 kunde Augustin vende tilbage til Val-Sainte; og da han saae, at Napoleon var Religionen gunstigere, vovede han at aflægge ham et Besøg. Han blev godt modtagen. Napoleon hørte paa Augustins Beretning og Bønner for sin Orden — maaskee ærede han ogsaa i sit Hjerte Trappisternes Mod og Energi — og siden Aaret 1806 har der været et Trappisthuus i Grosbois-Skoven; Napoleon doterede et andet paa Bjerget Gendvre og endnu et tredie paa Cervara ved Genua. Men da han i Aaret 1811 fordrede, at Superioren for Klosteret i Cervara skulde aflægge en særegen Ed, og Superioren, efterat han havde aflagt samme, i sin Samvittighed følte sig forpligtet til at tilbagefalde den nogle Maanedre efter, da blev

Napoleon opbragt paa hele Ordenen, og Augustin blev tredie Gang fordreven med samtlige Trappister. Nogle søgte her, Andre der et Opholdssted. I Aaret 1815 vendte Augustin tilbage til Frankrig, købte, hvad der endnu var tilovers af det gamle La Trappe's Bygninger, og lod Alt, hvad Tidens og Krigens Storme havde ødelagt, sætte tilbage i sin forrige Stand, og siden den Tid har Huset, ved kristelige Sjæles Velgjerninger og de fromme Fædres Utrættelighed, uafbrudt havt en lykkelig Fremgang og ikke været undertastet videre Forsølgelse end en formel Huusundersøgelse i Aaret 1830. I Aaret 1816 vendte ogsaa de Trappister, som havde nedfat sig i Darfeld i Westphalen, og i Aaret 1817 de engelske Trappister, tilbage til La Trappe. For nogle og tyve Aar siden døde Abbed Augustin og efter hans Død ophørte den Strengthed, som han af særegne Hensyn havde indført i Val-Sainte, og man vendte tilbage til den simple Regel, saaledes som den var foreskrevet af Abbed Rangé.

Trappistordenens nærværende Stand er ikke ubetydelig. Foruden Hovedklosteret, hvor alle Ordensmedlemmernes fælles Abbed og Fader har sit Sæde og som for Tiden beboes af henved 150—160 Medlemmer, have Trappisterne ogsaa Huse i Aiquebelle i Diocefet Valence, St. Aubain i Diocefet Bordeaux, St. Baume i Diocefet Marseille, Bellfontaine i Diocefet Aguers, St. Bernhardsberg i England, Briquebeck i Diocefet Coutances, Coja Mala i Kirkestaten, du Gard i Diocefet Amiens, Marienthal i Diocefet Besançon, Megerer og Mont Melleray i Diocefet Nantes, Mont Melleray i det irlandske Diocefe Waterford, Mont des Cats i Diocefet Cambrai, Delenberg i Diocefet Strasborg, Port de Salut i Diocefet Mans, Roquevaire i Diocefet Bannes, stiftet 1843, Stopchil i England, Thumadnic i Diocefet Bannes, ligeledes stiftet 1843, Westmalle i Diocefet Mecheln, stadfæstet af Gregor XVI. d. 22. April 1836, og Algier, hvor den franske Regjering har anvist dem store Landstrækninger til Opdyrkning. — Medlemmernes Antal i de enkelte Anstalter er ofte betydeligt og overstiger i enkelte, navnlig i de franske Klostre, endog 100 Personer, af hvilke dog de fleste ere Lægbrødre. Vi see deraf, at

Trappistordenen paa ingen Maade hører til den katholske Kirkes ubetydeligste Ordenssamfund, men i Størrelse og Udbredelse ikke alene er mange liig, men endog langt overtræffer mange andre.

Ligesom alle andre mandlige Ordensselskaber (med Undtagelse af Jesuiterne) have fundet Efterlignelse hos det kvindelige Køn, for at fromme Kvinder kunne leve efter samme Regel og stifte særskilte Klostre af samme Navn, saaledes gives der ogsaa Trappistinder, d. e. nemlig Jomfruer, som selv ikke gysede tilbage for Ordenslivet's Strengthed, saaledes som Rangs indførte det. Trappistindernes Opmøst skriver sig fra Aaret 1692; thi i dette Aar blev Reformen, som i La Trappe tog sin Begyndelse 1664, udvidet til Klosteret for Jomfruer i Clairnet (stiftet 1213). Antallet paa Trappistindernes Klostre er for Tiden syv. De ere: des Gardes i Diocefet Angers, Laval i Diocefet Mans, Mondaye og Lyon i Diocefet Bayeux, Delenberg, ikke langt fra det mandlige Kloster af samme Navn, og endnu et syvende, hvis Navn ikke er os bekjendt. Regner man i Gjennemsnit 50 Medlemmer paa ethvert af disse syv Klostre, saa vil Trappistindernes samtlige Antal nærmest beløbe sig til 340—360 Personer. — Trappistinderne følge samme Regel som Trappisterne, de have de samme Skikke, føre samme Levemaade, de leve og døe ligesom Trappisterne. I det Hele er der anvist dem mere Tid til Haandarbejde, end til Betragtning; heller ikke drive de i alle Klostre Agerdyrning. Med sandt Heltemod underkaste de sig alle selv de strengeste Bodsøvelser og maae i deres Iver snarere holdes tilbage end tilskyndes. De nære en barnlig Kjærlighed for deres ærværdige Moder og adlyde hendes mindste Bink. I Trappistindernes Klostre kjender man mindre til Misundelse og Utilfredshed end i andre kvindelige Klostre; thi **Tungen**, hvorfra de fleste Ondder i og udenfor Verden have deres Oprindelse, ligger hos dem bunden i Lydighedens Lænker! Den fuldstændige Beherskelse af alle ydre Sandser fører Mennesket med Nødvendighed i sig selv, og det forglemmer saaledes hvad der er udenfor det. De ere saa ligegyldige for alt Timeligt, alle jordiske Baand og Forhold, at, naar maa skee en Gang om Aaret en Fader eller Moder

ønske at see deres Døttre, dette er dem en vanskeligere Lydighed, end om der paalagdes dem en streng Bodsøvelse. Overhovedet er det en tung Byrde for Trappistinden, naar hun skal bryde Taussheden, i hvilken hun befinder sig saa usigelig lykkelig og tilfreds. Kort sagt, naar man betragter hine Christi rene, jomfruelige Brude, som aldeles afdøde fra Verden ene leve for Gud og den guddommelige Brudgom, Jesus Kristus, saa erindres man uvilkaarlig om den h. Hieronymus', Augustinus' og Cyprianus' Ord, som med Kette kalde saadanne heltemodige Sjæle for Kirkens skjønneste Blomster og hvideste Roes og Hæder.

(Sluttes.)

En barmhjertig Broder.

Grev M., en af de Tappreste iblandt den polske Republiks tappre Krigere, var lige saa bekjendt for sit forovne Mod under Felttogene mod Rusere og Tartarer, som for sin let opbrusende Vrede. — Flere blodige Tvekampe, men tilsidst et meget sørgeligt Tilfælde, hvor han, omendskjøndt han var oprørt, havde kløvet Hovedet paa en af sine Undergivne, bevægede ham til for steds at aflægge Vaabnene og til Bod for sin Forbrydelse at anlægge den barmhjertige Broders Ordensdragt, og efterat han havde skjenket hele sin Formue til milde Stiftelser, drog han i besteden Dymyghed omkring, og betlede for sit Hospital.

I den glimrende Sal i Hotel de *** i Kiew blev i Contractionstiden spilst, drukket, svoret, danset og spillet høit Spil, og ved et med Guldstykker oversfyldt Bord sidder den unge Grev P., en lidenskabelig, forovnen Spiller. Den ydmyge Tiggermunk nærmer sig ham og beder om en Almisse, om en mild Gave „for sine Syge“. Grev P., som just er i slet Lune og venter paa at gjøre et stort Coup, skjenker ham først ingen Opmærksomhed; endelig rykker Munkens ham i Ormet, idet han ganske sagte gjentager sin Bøn, men

faaer — et Drefigen af den ved Spillet allerede ophidsede Greve! — Da lyner en mørk Ild i Munkens Dine, Mufflerne fortræffe sig i hans jolsbrændte Ansigt, — men hurtigt fatter han sig og svarer ydmygt: „Det var for mig, Herr Greve; nu beder jeg ogsaa om Noget for mine stakkels Syge!“ Dybt rørt og beskæmmet undskylder Greven sig med Lærer i Dinene, og en Gave af ti tusinde Ducater, som han skjenkede til Hospitalet, beviste, hvor meget han angrede og søgte at udsone sin usømmelige Dyrkelse.

Sandelig, en Straale af Helgenglands maa dengang have forklaret dette Helteansyn, da han tilkæmpede sig den allersværeste Seier, — Seiren over sig selv, idet han blid og ydmyg ikke havde andet Svar, end: „for mine stakkels Syge!“ — Du hellige Munk, bed for mig, og lad mig tæmme min Arm og Tunge efter dit Exempel!

Kirkelige Efterretninger.

Tydskland. (Bonifaciusfesten i Fulda.) Den 5. Juni 1855 var det netop 1100 Aar siden, at den h. Bonifacius, Tydslands Apostel og Patron, døde Martyr døden. For paa en værdig Maade at fejre og høitideligholde Erindringen om denne hans hæderfulde Død paa den 1100. Aarsdag, var en særegen Festslighed, der varede i otte Dage, anordnet baade i Byen Fulda, hvor den h. Biskops Grav og jordiske Levninger gjemmes, og i Mainz, hvilken By han isærdeleshed har forestaaet som Biskop og Overhyrde. I det Følgende give vi et kort Uddrag af tydske Blade, som beskrive denne storartede kirkelige Høitidelighed i Fulda, og skulle vi i de næste Numre ogsaa meddele noget Udførligere om den i Mainz. Ved begge Festsligheder har et betydeligt Antal af Tydslands Biskopper indfundet sig og alle Deeltagerne og Pilegrimmene Antal anslaaes i Fulda til 200,000 og i Mainz til 300,000. — Høitidelig Klokkeringning forkyndte allerede Aftenen for den 26. Mai, at Festen nærmede sig. Tidlig om Morgenen indtraf tre Fædre af Jesu-Selskabet, som havde paataget sig under Octaven at prædike i Domkirken tre Gange om Dagen. For at gjøre Festen til-

gængelig for saa Mange som muligt, havde Universitetet i Würzburg forlangt Pinseferien een Uge. Ligeledes vare Civil- og Militair-Authoriteterne efter Programmet medoptagne i Festsøget, som skulde finde Sted til Gæde for den h. Bonifacius; en Ministerbeslutning forbød imidlertid deres Deeltagelse. Dette Forbud udstrakte sig ikke alene til de Militaire og til Collegierne, men ogsaa til Gymnasiet, Skolelærer-Seminarier og Realskolen; ja alle enkelte Medlemmer af disse Authorityter og Anstalter, saavel som samtlige, katolske og evangeliske, underordnede Embedsmand, maatte skriftlig forpligte sig til ikke at ville tage Deel deri! Omvendtsejndt denne Befaling gjorde et forstyrrende Indtryk, havde Festsøitideligheden ikke destomindre den bedste Fremgang. — Den 4. Juni ankom Hs. Em., den høiarv. Cardinal-Erkebiskop og pavelig Nuntius Viale-Prela. Hans Modtagelse var meget høitidelig: siden Otto'ernes og Friedrich Barbarossa's Tider havde Staden Fulda ikke oplevet eller seet noget Lignende. Den 4. Juni vare ogsaa allerede de høiarv. Biskopper af Mainz, Eichstedt, Hildesheim og Baderborn, foruden Domproffterne af Brixen og Salzburg, indtrufne. Staden var bleven til en formelig Leir af Fremmede; Gaderne forvandlede sig til grønne Lovgange. — Da ankom fra Hovedstaden Kassel pludselig den Befaling, at P. P. Jesuiterne ikke mere maatte prædike. Folket græd. Man havde forberedt en Illumination til Aftenen d. 5. Juni; men ifølge en ministeriel Bestumning blev dog Illuminationen af de offentlige Bygninger forbudt! Den 5. Juni havde Militairet faaet Ordre til ikke at forlade Casernerne, og det paa Grund af den aldeles ugrundede Frygt, at det udstedte Forbud imod Jesuiterne Prædikener vilde medføre Uroligheder. Endnu om Aftenen d. 4. Juni reiste to af Domcapitlets Medlemmer til Kassel, og Forbudet blev da taget tilbage. Saaledes nærmede den 5. Juni sig. En klar og aldeles skyfri Himmel hvælvede sig over det katolske Tydslands store Fest og selv Naturen syntes at glæde sig over denne det tydske Folks hellige Glædesdag. Efter Kl. 8 blev Hs. Em., den pavelige Nuntius i Wien, Viale-Prela, saavel som de nærværende Biskopper af Hildesheim, Mainz, Baderborn, Eichstedt, Würzburg og Fulda afhentede i Procession ved den høiarværdige ogsaa fra andre Dioceses talrigt repræsenterede Geistlighed i den biskoppelige Curie og ledsagede til Domkirken under alle Klofkernes festlige Ringning. Processionen til og fra Domkirken var i Sandhed storartet. I den aldeles overfyldte Domkirke, som ikke kunde rumme den største Deel af de fra nær og fjern hidstrømmende Menneffer, prædikede P. Hafs-

lacher af Jesu-Selfabet om den h. Bonifacius' Dyder (thi, som sagt, Forbudet, som forbød Jesuiterne at prædike, var bleven taget tilbage paa Jubaernes indstændige Bønner). Efter den gribende Festsale feirede Hs. Eminence, den pavelige Nuntius, Høimesjen paa den h. Bonifacius' Grav. Det var store og ophøiede Diebliske for Tydsklands Kirke, da Gesandten for den hellige romerske Kirke, til hvilken den h. Bonifacius, som den apostoliske Stols Legat, har knyttet den af ham grundlagte Kirke i Tydskland med hellige, uopløselige Baand, — frembar den evige Fader Guds Søns høihellige Legeme og allerhelligste Blod under Brødets og Vinens Skikkelser, forat Han skulde forbarme Sig over Sit Folk, for hvilket Guds Søn havde værdiget at udgyde Sit dyrebare Blod paa Korset, og forat Han mere og mere maatte udgyde Sin Naades Fylde over samme. Tusinder og atter Tusinder af det forsamlede Folk knælede i og udenfor Kirken ned i lydøs Stilhed og tilbade den under Brødets og Vinens Skikkelser nærværende Guds Søn. Det var store Diebliske, da vor hellige Faders, Pius IX.'s, Gesandt greb den h. Bonifacius' i Aarhundreder her i Domkirken opbevarede Hyrdestav, og, idet han arefrygtigst kysede samme, ikke kunde undertrykke sin inderlige og dybeste Nørelse, da han, opløstende sin høire Haaud, ikke alene velsignede de tilstedeværende Hyrder og Folket, men ogsaa hele det katolske Tydskland. Den katolske Kirke i Tydskland vil aldrig forglemme, hvad Gud har gjort for den; den vil aldrig forglemme, hvilken Tak den næst Gud skylder ogsaa den romerske Kirke for dens Kjærlighed og Omfarg, og hvorom den atter her ved den pavelige Legats Nærværelse har modtaget et nyt Beviis. — Dysaa Høitideligheden om Eftermiddagen blev, overeensstemmende med det tidligere bekendtgjorte Program, feiret under samme almindelige Deeltagelse. Før og efter Høitideligheden bleve Hs. Eminence og de nærværende hoiarv. Biskopper ledsagede i Procession af den hoiarv. Clerus. Festprædikenen om Eftermiddagen holdt Jesuiten P. Roder med vanligt Mesterfæb. Han viste, hvorledes vi skulde tilegne os den h. Bonifacius' Hellighed og Dyder, hvorledes vi skulde pleie den sande Andagt til denne Hellige, hvorledes hans Kjærlighed til os og hans Forbønner for os i Himmelen skulde troste os, og hvorledes vi maae anraabe ham om disse hans Forbønner, hvorved han ogsaa fremhævede Reliquie-dyrkelsens Betydning i Modsætning til den afgudiske Dyrkelse, som Tidsaauden viser visse andre Gjenstande. Efter Prædikenen drog Processionen med den h. Bonifacius' Reliquier igjennem Stadens festligt smykkede Gader. Toget varede henimod to Timer. Efter Til-

bagekomsten til Domkirken istemte Hs. Em., den pavelige Nuntius, Te Deum'et, og tusinde Stemmer lovsang Gud, Som i elleve Aarhundreder har skienket Sit Folk Evangeliets Velsignelser. Maatte denne skjonne ellevehundredaarige Festhøitidelighed oplade ret mange Tydskeres Hjerter til Gæde for Tydsklands store Velgjører, for at indaande hans Troeskræft og Mod og hans Kjærlighed og saaledes ogsaa tilvende vort Aarhundrede den gamle og steds nye og oplivende katolske Troes Velsignelser!

Østerrig. For Dieblicket ere i Østerrig fire store Straffeanstalter for qvindelige Personer i Hænderne paa de barmhjertige Søstre og til Efteraaret skulle 8 Anstalter i Monarkiet stilles under deres Ledelse. Narfagen dertil er den velsignelserige Lykke, som hviler over den af os flere Gange omtalte Anstalt i Neudorf. Antallet af dem, som efter udstaaet Straffetid ansøge om at maatte blive i Anstalten, tiltager med hver Dag, og medens tidligere Mange efter et Par Ugers Forløb atter bleve indsatte i Straffehusene paa Grund af nye Overtrædelser af Loven, har man i Neudorf i de fem Fjerdingaar, Anstalten har bestaaet, kun havt et eneste saadant Tilfælde med en Person, som, plaget af Samvittighedsnag, angav sig selv.

— I Prag har Domcapitlet fattet en Beslutning, som tjener dets Medlemmer til Gæde. Capitlet vil ferge for en værdig Restauration af Domkirken, og det blev derfor besluttet, at enhver nyvalgt Domherre skulde bringe sin Brud (i: Domkirken) en Brudegave af 100 Gylben, og naar han oprykker i de høiere Poster, 200 Gylben til Bygningsfondet.

Frankrig. I 8 Aar har i Frankrig bestaaet en stor historisk Forening, under Navn af „den h. Gregor af Tours' Forening,“ hvis Medlemmer, for detmeste Geistlige, samle Materialier til Frankrigs Kirkehistorie. Kirkearchivets værdifulde, i Revolutionstiden adspredte Documenter, ere samlede, og Foreningen har leveret mange fortræffelige Arbeider. Foreningen har nu besluttet, at behøve den Forsølgelses Historie, som den franske Clerus maatte lide fra 1792 til 1802: sandelig et værdigt Maal for denne Forening, som staaer under en stor Biskops og Historieforfatters Beskyttelse!

— Erkebiskoppen af Paris udsatte i Aaret 1853 en Præmie af 1000 Fr. for den bedste Afhandling „over Christendommens Indflydelse paa den offentlige europæiske Ret.“ Da ingen af de 11 indsendte værdifulde Afhandlinger tilfredsstillede den af høitstillede Geistlige og Lærde sammensatte Bedømmelseskommission, saa er Fristen forlænget indtil Oct. Mø. d. A. og Præmien fordoblet.

Rusland. Efter „Aug. 6. Allg. Ztg.“ har

Gjar Nicolaus endnu kort før sin Død givet Befaling til, at ophæve det i Rusland endnu bestaaende eneste katholske Dioces og at om-danne det efter Exemplet af 1839 til et stis-matist-græsk Dioces. Er dette en officiel Be-lysning til den i russiske Statskrifter procla-merede „Beskyttelse af den religiøse Frihed i Tyrkiet“?

— Siden Begyndelsen af Sebastopol's Beleiring ere i den engelske Leir 3 katholske Præster ved Udvælsen af deres Kaldspligter, blevene Offere for Døden. Fornylig døde Mr. Sheham, en katholsk Præst, som uagtet den ham paa Grund af Svagelighed bevilgede Af-sked, var vendt tilbage til Lazaretherne.

China. Univers har modtaget følgende Skrivelse: „Efterretningerne om Missionen lyde i Almindelighed godt. De Christne ere, formedelst de Foranstaltninger, som Klogskaben bød i disse Urolighedens Dage, ikke blevene plagede saa meget, som tidligere. Men alligevel forekomme Forfølgelser endnu stedse. Saaledes blev i Hun-Nan en Christen, som blev sendt til Provindsen for at besøge de Troens Bektjen-dere, som siden Taschal's Død have været fangslede, kjendt og qvalt. Den Missio-nair, som besøger Districtet, gjorde Alt for at udvirke hans Frihed; men forgjæves; man har tværtimod udsat en Priis paa hans Hoved, og ved sidste Posts Afgang hed det, at han var bleven fanget. I Tschuen er ikke fore-kommen nogen Fangseling; i Kwey-Tschu foresaldt en Fangseling, idet en indfødt Præst faldt i Hænderne paa en Mandarin. Denne vilde tvinge ham til at træde Korset under Jorder. Forbausest over den Modstand, han mødte, spurgte han sin Fange om, hvad Korset havde at betyde. Svaret gjorde Indtryk paa ham, og han indberettede det Foresaldne til sin Foresatte, denne til en Tredie, som da strax satte Præsten i Frihed. I Tschang-Cha har en anden Præst siddet i Fangsel i 4 eller 5 Aar, og mange Christne bleve forviste. Hvad der maa være en Trost ved denne Mandari-ernes forskjellige Fremgangsmaade, er, at de fra Peking ikke synes at have modtaget Be-saling til nogen formelig Forfølgelse, og at de ganske handle efter deres personlige Skjøn, i Henhold til de lovlige Forskrifter om Proces-sager. De Christnes Fiender støtte sig paa det gamle Forviisningsdecret i Straffelovene, deres Venner derimod paa en Slags Religions-tractat, som danner en Begyndelse til den Handelstractat, som den franske Gesandt, Herr v. Lagrence, har sat igjennem. Denne Reli-gionstractat hviler vel ikke paa nogen fast Grund, men er dog en Begyndelse, og har ofte tjent de Christne til Beskyttelse, som have paaberaabt sig samme. Efter de Christnes Overbeviisning vil den keiserlige Regjering

vist ikke lade det blive staaende derved; men de haabe virkelig den formelige Tilbagekaldelse af det gamle Forviisningsdecret, hvorved de største Forfølgelser da ville have en Ende.“

Nordamerika. Et Ny-Yorker Blad for-tæller: For nogen Tid siden traf en Dommer og en Oberst sammen i en By i Syden. En-hver fremførte sine formeentlige Fortrin; men tilsidst paastod Dommeren, at den Anden vist ikke var istand til at bede „Fadervor“ og væddede om 5 Dollars. Obersten satte sig i en høitidelig Stilling og begyndte, idet han betonedede enhver Stavelse:

„Nu jeg mig lægger ned at sove,
Min Bogter være Himmelen's Herre,

Dg naar Døden —“

„Holdt, Holdt!“ afbrød Dommeren ham, „det er nok, jeg giver mig tabt; der ere de fem Dollars; men jeg havde ikke troet, at De kunde det!“ — Begge ophlyste Herrer vare lige snue og lige dumme!

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 15. Juli. — 7. Søndag efter Pinte. — Broderskab. — Dagens Epistel: Rom. 6, 19—23. — Evangel.: Matth. 7, 15—21. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Lybst. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Cate-chisation paa Dansk. —

Formedelst nogle Arbeider i Kirken bliver Gudstjenesten paa Søguedagene indtil videre holdt i Skoletocalet; den første h. Messe fejres Kl. 5^{1/2}, den anden og sidste Kl. 7 om Mor-genen.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 29.

Søndagen den 22de Juli.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. M. Blaukenstreiner, st. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoire. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

En Dag i Abbediet Westmalle.

(Sluttet.)

Vi have allerede antydet, at Ordenslivet ialmindelighed i den katolske Kirke altid har været bedømt paa den forskjelligste Maade.

Allerede paa Grund af deres Natur som ægte katolske Anstalter, men da ogsaa, fordi de for detmeste med klar Bevidsthed og med stor Kraft traadte en bestemt fordærvet Tidretning imøde, maatte Ordenselskaberne volde Anstød og møde megen Modsigelse i Verden. Uvidenhed, Ondskab og mangehaande Lidenskaber rakte hverandre Haanden for at sammensvære sig saavel imod Kirken som imod dens herligste Livsyttringer, der netop tydeligst aabenbarede sig i Ordenslivet. Den josphiniske Tidsalder, i sin aandløse og tørre Opfatning af alle katolske Forhold, ophævede Klosterne; Revolutionen og det napoleoniske Regimente fortsatte det begyndte Værk, og ligeledes den følgende Tid var saa meget mindre gunstigt stemt for Klosterlivet, fordi Protestantismen havde bemægtiget sig Litteraturen og Historien og ved grove Forvansknings og historiske Kjendsgjerninger og ved mangehaande Usand-

heder endelig havde udslettet og forvirret Ideen om Klosterlivet, selv hos mange Katholiker. Saaledes vare ogsaa selv i mange strengt katolske Egne Klosterne forsvundne næsten til det sidste Spor; saa Resten af Franziscanerordenen fristede endnu en kummerlig Tilværelse og vakte kun liden Opmærksomhed. Men eftersom det ægte katolske Liv navnlig i den seneste Tid ved Guds særdeles Naade atter har banet sig Veien og ustandselig gaaer frem i sin friske Strømning, er Opmærksomheden ogsaa atter bleven henvendt paa mange Ting, som syntes forlængst begravede i en evig Forglemmelses Nat. Ligesom overhovedet alle Katholicismens ædlere og dybere Sider atter komme til Syn og blive Gjenstand for den almindelige Opmærksomhed, ligesom overhovedet alt Det, som længe slumrede, nu atter opvaagner og livsvarm og kraftig træder ind i det egentlige Folkelivs Spor: saaledes har man ogsaa i de sidste Aar begyndt fornemmelig at tilvende Ordenslivet en nærmere Opmærksomhed og dybere Opfatning. Man er for Tiden allerede kommen saavidt, at man lader de saakaldte praktiske Ordener, som med deres Regler forbinde en eller anden nyttig Virksomhed, f. Ex. Ungdommens Underviisning, Sygepleie o. s. v., tilkomme fuld Anerkjendelse, og derfor endog skatter f. Ex. de

barmhjertige Søstres Samsund saare høit. Imidlertid protesterer man endnu alvorligt og ængstelig imod alle saak. reent beskuelige (contemplative) Klostre, man kalder dem unyttige og mener, at de aldrig have været og navnlig ogsaa nu ikke ere tidsvarende, og man gjør sig de mest eventyrlige Forestillinger om disse religiøse Samsund, hvoraf desværre ogsaa kun saa endnu bestaae for Tiden. Og fordi Trappistordenen heller ikke udvikler nogen isinesfaldende Virksomhed udadtil i Ordets snevrere Betydning og, naar man fraregner vilde Egenes Opdyrking, efter sit Hovedelement og Grundprincip bør henregnes til det beskuelige Liv og har sat sin Hovedvirksomhed i Bøn og Bod, saa maatte vistnok ogsaa denne Orden hjemfalde til Verdens Dom, og den blev da opfattet her som et tomt Phantastebillede, der som en affindig Overdrivelse og i det Hele som unyttig og overflødig. Vi ville derfor forsøge, i det Følgende nærmere at vise Trappistordenens Betydning for vor Tid.

Vil man fatte en religiøs Ordens Aand, saa maa man gaae tilbage til den Tid, da Ordenen opstod. Alle religiøse Ordener ere opstaaede under visse eiendommelige Tidsforhold og særegne Tidsforholdigheder. Naar man ikke bringer enhver enkelt Orden i den mest levende Forbindelse med sin Tid, saa staaer den der som et enestaaende, fra det Hele løsrevet Phænomen, og Meget bliver uforklarligt og gaadefuldt i hele dens Indretning, Virksomhed, Regler og Betydning. Hvad her er sagt om den katolske Kirkes Ordener, det gjælder paa selvsamme Maade ogsaa om den katolske Kirkes Helgener og deres vidunderlige Liv. Ogsaa de Hellige stode i en vis og levende Forbindelse med deres Tid, og de bleve ved Guds Naade kaldede til at bære Livets Storme og Byrder paa deres Skuldre og at være det Salt, som bevarede Verden og Menneskeheden fra fuldstændig Fortraadelse og Undergang. Den Tid, paa hvilken Trappistordenen opstod, have vi allerede ovenfor korteligen skildret. Den franske Konge, Ludvig XIV., tragede efter den Berømmelse, at være den største Monark i Verden. Ludvig's Hof var en Lumleplads for alle menneskelige Lidenskaber. Blødagtig og yppig Livsnydelse, Stolt-

hed, Selvforgubelse, Usandhed og tomt Formvæsen, som med stor Frivolitet overførtes paa selve Troens og Religionens Enemærke, — udgjorde hiin Tids Charakter; og ved al den ydre Glans samlede alligevel det Ondes Brændstof sig i et saa høit Maal, at en Catastrophe allerede kunde fremtræde i Aaret 1789, saaledes som vi have oplevet den under den første franske Revolution.

Kongé, Trappistordenens Stifter, var i Henseende til sin hele Personlighed og alle Forhold aldeles præget af sin Tid. Han var lykkelig efter Verdens Begreber og søgte i den og ved den at grunde, bygge og naae sin Lykke. Rigeligt udstyret af Naturen med mangehaande Gaver og Talenter, udgav han allerede i sit trettede Aar Anahton med Anmærkninger, modtog Præst- og Doctorværdigheden, glimrede ved Videnskabelighed og Lærdom, higede efter Ære og Hæder, søgte Livets Nydelser, hvor og hvorledes de tilbød sig og fandt i sin store Rigdom en rigelig Kilde til alle Lidenskabers Tilfredsstillelse. Af de mange Tusinder, som dengang ligeledes befandt sig i den samme falske Verdensretning, bliver nu paa eengang Kongé udset og fremfaldet og skal efter Guds Villie vise Verden netop det Modsatte af sit tidligere Liv, nemlig den mest afgjorte Modsatning til den daværende Tids hele forkeerte Retning og et levende Exempel paa en Bodfærdig, og det ene og alene ved Exemplet, uden Skrift og Ord, paa den anskueligste Maade, som en fattig, taus, bedende, arbejdende og bodfærdig Trappist. — Videnskaben har ydet Sit. Bossuet (død 1704) virkede ved sin lyse Aand, ved sine Skrifter og ved sin konstrigge Veltalenhed, Massillon og Bourdaloue prædikede ligesaa varmt som aandrigt, Mauriernes, Oratorianernes og Jesuiternes Fædre udmærkede sig som Historikere og Oldgranskere, den h. Skrift blev kritisk behandlet og de allerbedste Commentarer over den h. Skrift have den daværende Tid at takke for deres Oprindelse; ogsaa Fenelon udøvede ved sin ædle Sjæl, sin dybe Fromhed, barnlige Kjærlighed og sin trofaste Lydighed mod Kirken en Indflydelse paa sin Tid: — men der behøvedes endnu et ramt, kraftigt og skarpt Salt, som skærende kunde trænge ind i Tidens Aa-

denhed. Rancé rammes af Raadens Straale og skal ganske koldt, simpelt, nøgent og uden Omsvøb tilraabe Verden sit mægtige „Memento mori!“ og lære den, at Himmeriget lider Bold, og at kun De, som bruge Bold, kunne rive det til sig! —

Imod Tidens Lurus og Odselhed sætter Rancé sit fattige La Trappe, giver selv et heroisk Exempel paa frivillig Fattigdom, bortskjenker sin store Formue og vil i en vild og øde Egn friste sin Tilværelse ved Almisser og mofommeligt Haandarbejde. Den evige Frelses højeste og simple Videnskab, Tanken paa Døden og det hiinsides Liv, den Kunst at redde sin Sjæl, og Korsets Sandhed træder op imod den verdslige Videnskabs Indbildskhed og Forsængelighed. Rjødets og Livets Stolthed, saaledes som den dengang yttrede sig i alle Farver og Stikkesler, i sandelig Hjælpelse, i forsængelig, menneskelig Videnskab, Odselhed, Glimreshyge o. s. v., holder Rancé i sin Orden det Sprog imøde: „Hvad gavner det Mennesket, om han vinder den hele Verden, men tager Skade paa sin Sjæl!“ og med taus Betsalenhed prædiker han kun eet Sprog: „Memento mori!“ En uantastelig Rjødskhed skal udfone Verdens Belyst og Sandhelighed. Ligeoverfor den daværende Tids Usandhed og Løgn, som navnlig i det høiere Hofliv ganske var bleven til Sædvane, viser Trappisten paa en alvorlig varslende Maade en evig Tausshed; Munden maa kun oplades for at bekfende hans Livs Synder, Feiltrin og Forseelser. Istedetfor Selvforgudelsen findes i La Trappe den ydmygste Rjødighed, det fuldstændigste Afstald paa den egen Villie, den heltemodigste Selvfornegtelse; — istedetfor Frivolitet og Letfjndighed i Troen, istedetfor al Spidsfjndighed og Grublerie i Troesjager: Villiens, Forstandens og det hele Menneskes ydmygste Underkastelse under Troen, under Troens Lærerinde og Bogterinde, den h. Kirke; istedetfor Blødagtighed: grove Klæder, haardt Leie, Hunger, Faste og Mattevaagen; istedetfor Lediggang: Arbejde; istedetfor al menneskelig Tænkning, Overveielse og Overlæg: uafbrudt Bøn. Medens Frankrig søger at tilkæmpe sig en Indflydelse paa hele Europa, afbryder Rancé al Forbin-

delse med Verden; Ludvig XIV., og med ham hele Frankrig, vil skabe sig en storartet Historie og give hele Verden Love, — Rancé vil ikke vide noget af Historie, ja selv Historien af hans Ordens Sønner skal være ubekjendt. Ubekjendte og som Fremmede skulle de indtræde i Ordenen, gaae ubekjendte og tause ved Siden af deres Brødre og ubekjendte bæres til Graven. Ære og Hæder i Livet, Berømmelse af den kommende Generation kjender Trappisten ikke. — Men for at begribe alt dette endnu tydeligere, ville vi nærmere gaae ind paa Trappisternes Regler, Levemaade og Dagsorden, hvorved vi lægge en lille Bog til Grund, som den fromme Trappist, P. Maria Franz Sales, har skrevet i Trappistklosteret Delenberg ved Strassborg.

Vi finde hos Trappisterne de tre saak. evangeliske Raad eller Fuldkommenheder: Frivillig Fattigdom, fuldkommen Rjødighed og jomfruelig Rjødskhed, udviklede til deres højeste Fuldendelse. Hvad for det Første Fattigdommen angaaer, saa skulle selve Trappistklosterne altid ligge i en fattig, vild og øde Egn; i Ansigtets Sved skulle de afvinde Jorden det Nødtørstigste, som er uundværligt til Livets Ophold. Om deres Soveværelse, Seng og Klæder have vi ovenfor allerede talt. Dog Trappisten skal ikke alene være udbortes, men ogsaa indvortes fattig. Derfor maa Trappisten, overeensstemmende med Ordenens Regler aldeles og for stedse løsrive sig fra Verden og fra Alt, hvad Verden kan give eller love. Han maa forlade Alt, Huus og Gaard, Fædreland, Venstak, Broder, Søster, Fader og Moder, — og saa fuldstændigt, som om han blev baaren til Graven. Med Paulus maa Verden være korsfæstet for ham og han for Verden. For at blive fuldkommen fri for og løst fra al Livets Daarstak og Forsængelighed og indvortes i Sandhed fattig, skal han ringeagte sig selv, offentlig anklage sig i Capitelsalen for alle sine Ordensbrødre, og navnlig aabenbare de Feil og Mangler, som mest kunne beskjemme; — ligeledes skal han stiltiende, med Glæde og endog med Taknemmelighed selv høre paa uretfærdige Beskyldninger, saavel som med Glæde modtage de ham derfor idømte Straffe. Rjødigheden skal være ubetinget, nøiagtig og punktilig i hele

Livet og i enhver Henseende, om den ogsaa skulde synes i og for sig nok saa ubetydelig, og uden al Modsigelse, Undskyldning, Indvending, selv i Sager, som synes vanskelige, ja umulige. Forstanderens Ord skal Trappisten adlyde med fuldstændig Underkastelse af Egenwillien og med Glæde modtage Alt af ham, selv ufortiente Straffe, Trettesættelser og Bebreidelser. — For at bevare Kydsfkheden's Dyd og jatte Stranker for Sandfælgigheden, nydes aldrig hverken Kjød eller Smør, Fisk eller Æg, men foruden Vand og Brød ifkun Grøntsager eller Frugter, Rødder og Urter med Salt. Endog Mælk bruges i Almindelighed ikke, undtagen i Tiden fra Paaste til Pinte til Grøntsagernes Tilberedelse. Man faste hele Aaret igjennem; om Morgenens nyder man Intet og om Aftenen kun Lidet; men fra 14. Sept. til Paasten er Fasten endnu strengere og man spiser kun en eneste Gang om Dagen. — En Adspredelse, hvorved enten Tausgheden vilde brydes eller hvorved Noget kunde gjøre Noget efter sin egen Willie, saaledes som det netop behager ham eller foraarjager ham Glæde, kjender Trappisten ikke. Afverlingen i de forskjellige Beskjæftigelser, saaledes som Pater Dekonomus i Westmalle fortalte os, er den eneste Adspredelse; — eller saaledes som P. Maria Franz Sales siger i sit lille Skrift: „Vi have aldrig nogen Adspredelse. Naar vi engang igjen komme i Paradiset og ikke mere ere Syndere, saa skulle vi adsprede os. Der er ikke eet Dieblif i hele Aaret, som vi ikke vide at benytte til Noget eller som vi kunde tilbringe i Lediggang. Hurtig henrinde vore Levedage hernelen, Graven aabner sig for vore Fødder og Døden staaer tæt bagved os, en streng Dom venter os, og paa dennes uforanderlige Udsagn følger en Evighed uden Ende. Dette har Trappisten bestandigt for Die og bestræber sig for, efter Frelserens Udsagn, nemlig hvert Dieblif at forberede sig til Brudgommens Ankomst, som netop vil skee, naar man mindst venter det.“

Trappisternes Beskjæftigelser ere trende Slags, nemlig: Offentlig Gudstjeneste eller kirkelig Lovsang, — aandelig Læsning eller stille betragende Bøn — og

Haandarbeide. — At tjene Herren i Hans h. Tempel og at lovsynge Ham, er for Trappisten det Høieste, Helligste og Herligste. For Alt, hvad der hører til Gudstjenesten, viser Trappisten en ganske særdeles Omhu. Med Gudstjeneste og i Gudshuset tilbringer Trappisten den største Deel af Dagen og af Natten foran det h. Sakramente, for der ligesom at forrette Englenes Tjeneste, og som hele den katholicke Kirkes Tjenere og Gesandter at bringe den Allerhøieste af et sønderknuust og ydmygt Hjerte et Lov- og Takke- og Forsonings-Offer for egne og fremmede Synder, og for at nedbede Naade for sig selv og over hele Mennekeslægten. — Ligesom man ved den offentlige Gudstjeneste udgyder sit Hjerte for Gud, saaledes sidder man under den aandelige Læsning og Betragtning saa at sige ved Jesu Fødder, for at lade Hans Ord flyde ind i Sjælen, overveie dem, smage deres Sødme, og for ved dette kostbare Himmelbrød at vorde bekræftet og styrket til det Gode. Der lærer man tillige ogsaa i Naadens Lys alle Sjælens Bletter stedse tydeligere at kjende, og søger at foretage en stedse dybere Luttring. — Som en Slags Adspredelse og dog tillige som den mest passende Spøgelse af Kjødet, tjener Haandarbeidet. Man arbeider altid af Lydighed og maa derfor ikke selv vælge sit Arbeide. Efter Omstændighederne blive Trappisten derfor undertiden netop anviste de ham ubehageligste, kjedeligste og besværligste Arbeider, forat i Alt Hoffærdigheden kan blive bøiet, Brede og Utaalmodighed underkuede, al Egenwillie udryddet og den nøiagtigste barnlige Lydighed øvet igjennem alle Grader, lige indtil den mindste og ubetydeligste Sag. Saaledes hjælper det Gne det Andet, siger P. Maria Franz Sales, Arbeidet opmuntrer igjen til Bøn, Bønnen helliger Arbeidet, og paa Dydmyghedens og Lydighedens Binger bliver Alt frembaaret for Guds Throne.

Den fuldstændige Huus- og Dags-Orden er følgende:

1. Om Morgenens Kl. 2, paa Søn- og Helligdage Kl. 1 og paa de høie Festsdage Kl. 12 om Midnatten, staae Alle, baade om Sommeren og om Vinteren, op ved første Klokkeslag og ile til Kirken.

2. Ufortøvet begynde da strax Timebønnerne til *Ure* for den h. Gudsmoder, der, naar de læses høit, vare en halv Time.

3. Derefter følger en halv Times stille Betragtning foran det hh. Sakramente.

4. Derpaa synges de, saak. Metter, d. e. Mattebønnerne af det præstelige Breviar, som vare til Kl. 4, hvorefter man begiver sig til Capitelstuen, hvor man i Stilhed anvender een Time til aandelig Læsning og Betragtning; men Lægbrødrene bivaane den h. Messe paa denne Tid og gaae derfra til deres Arbeide.

5. Kl. 6 gaaer man i Kirken for at affynge *Primen* (o: den første Timebøn af det præstelige Breviar), derfra til Capitelstuen, hvor *Martyrerbogen* og de h. Ordens-Regler blive forelæste. Paa visse Dage aflægges her ogsaa en offentlig Bekjendelse af alle Feil.

6. Derfra gaaer man ind i Soveværelset, reder sin Seng og har saa endnu Lov til at gaae enten til Capitelstuen eller i Kirken, for at læse, eller for at besøge *Frelseren* i det h. Sakramente.

7. Kl. 6½ om Sommeren kaldes til Arbeide. Man opfiltrer da sine Klæder, tager Træskoer paa, ligesom de fattigste Folk, og gaaer i Marken, Haven eller Bærstedet, Enhver til det ham anviste Arbeide. En *Widste* gaaer foran; under Arbeidet klapper han undertiden i Hænderne, — da holde Alle pludselig op med Arbeidet og underholde sig et *Nieblik* i Bøn med Gud. Enhver tænker kun paa sit Arbeide, uden naar han kan være en Anden behjælpelig. Der skal man nu, som Regelen byder, arbejde flittigt og strengt og anvende al mulig Omhu for, at Intet bliver forsømt, ødelagt eller kommer til Skade, da Alt, som tilhører Klosteret, paa en vis Maade bliver betragtet som helligt, og fordi der til lige maa tages Hensyn til Fattigdommen. Ved dette Arbeide tragter Enhver efter at være saa stille og saa samlet i Gud, som om han maatte udføre det for Guds Throne, ja under selve Jesu Christi Kors. Paa Klokkeslaget eller paa et *Vink* af Forstanderen afbrydes Arbeidet.

8. Kl. 9 feires *Høimesjen*.

9. Efter *Høimesjen*, omtrent Kl. 10½ om Sommeren, forsamler Klokkerne Alle til Middagsbordet. Efter Maaltidet og indtil Kl. 12 kan En-

hver beskæftige sig med Bøn og Læsning i Kirken eller Capitelstuen. Efter Engelenes *Hilsen*, Kl. 12, hvortil Klokkerne kalder Alle til Kirken, er en Times *Søvn* tilladt.

10. Efter Kl. 1 gaaer man atter i Kirke, for at lovsynge Gud og derfra til Arbeide indtil Kl. 3.

11. Kl. 4 begynder *Vesperen* d. e. *Af-tentimebønnen* af det præstelige Breviar, efter at man forud har holdt et *Qvarteers* Betragtning. *Vesperen* vedvarer omtrent een Time. Derefter gaaer man tilbords, saafremt det ikke er nogen *Fastedag*.

12. Under Maaltidet forelæses altid noget høit; ligeledes gives undertiden et *Legu* til indvortes *Mandsamling*.

13. Efter Bordet gaaer man, idet man høit beder den 50de *Psalme*, to og to forbi Kirkegaarden ind i Kirken; derefter kan Enhver beskæftige sig, om Sommeren indtil Kl. 7, med Læsning eller Betragtning. Siden komme Alle sammen i Capitelstuen til aandelig Læsning, som varer et *Qvarter*.

14. Derpaa gaaer hele Samfundet i Kirken, for at ende Dagen med at synge *Complet* (den sidste Bedetime af Breviaret). Nu følger *Sambittighedens* *Mandsagelse*, *Lovsangen*: *Salve Regina* og *Ave Maria* (Engelenes *Hilsen*), — og derpaa, opstillede i to Rækker, kaste Alle sig ned paa Jorden foran det *Allerhelligste*, tilbede, bede om Tilgivelse for alle Feil; de maatte have begaaet paa den sjundne Dag, bede Herren om fremdeles at have *Taalmodighed* og *Overbærelse* med dem og alle *Mennesker* paa Jorden. Paa Forstanderens *Vink* staae Alle op, modtage af deres *Faders* *Haand* *Viebandet* og begive sig til *Ro*, om Sommeren Kl. 8 og om Vinteren Kl. 7. — Saaledes følger den ene Dag den anden.

Efterat vi nu i det Foregaaende have meddeelt *Trappistordenens* *Oprindelse* og *Historie*, henviist til dens Forhold til den daværende Tid, og fremsat dens *Regler* og *Dagsorden*, kunne vi nu sammensatte dens *Mand* og *Betydning* under følgende korte *Puncter*.

Skal man bedømme en *Ordens* *Mand*, *Betydning* og *Tendents* efter dens *Stifters* *Mand*, og uddanner en *sand*, *bestemt* og *afgjort* *Ordensaand* sig netop derved, at alle dens *Medlemmer* saavidt muligt søge levende

og dybt at trænge ind i deres Stifters Land, — ja maae vi kalde Trappistordenen for en Bodsorden og Trappisterne for Bodsferdige. Rangé var en Bodsferdig. Som en Orden for Bodsferdige stod Trappistordenen, da den blev stiftet, ligeoverfor den daværende Tid, og som saadan staaer den ogsaa nu for Tiden og altid ligeoverfor den store Verden (mundus), — idet den lærer Syndens Ondskab, Guds Retfærdighed og Dommens Streng-
 hed, og i et velsalende Sprog og uden Prædikestol prædiker Læren om Evigheden, og henviiser til Grav og Død og Livets Forsængelighed. I denne Henseende indtager Trappistordenen for vor Tid, og navnlig ogsaa for Frankrig, hvor for Tiden dens fleste Klostre bestaae, en meget betydningsfuld Stilling ligeoverfor dette Lands religiøse Letindighed, Vantrø og Frivolitet. Gud har paa mange Maader, men i særdeleshed ogsaa ved Stiftelsen af Trappistordenen, beviist Frankrig Sin Godhed og Naade. Ved Rangé aabnede Gud et Asyl, et helligt Fredsted, en Tilflugt for Syndere, som have gennemgaaet de forskellige Stadier af menneskelig Daarskab og endelig naae til La Trappe, for der ved Bod, Forsagelse, Taus-
 hed og Bøn at gjenvinde den tabte Fred, i stille Genksomhed at udvone sig med Gud og indenfor Bodsordenens hellige Mure at forbedre sig til en salig Død. Saalange der gives Syndere og Bodsferdige, har Trappistordenen, som et helligt Fristed og en sikker Tilflugt for angergivne Syndere, sin store Betydning. — Men tillige repræsenteres den gamle Kirkes strenge Bodsdisciplin i Trappistordenen. Efterat Tidsforholde have fortrængt den gamle Bodsdisciplin fra Kirkens almindelige Praxis, viser Trappistordenen den katholske Christenhed Guds Dommers Streng-
 hed, Nødvendigheden af en tilsvarende Udsoning og Bod; ja, i Trappistordenen har Kirken fundet en skøn Leilighed, for ved denne Bodsorden stiltiende at opmuntre Mennesket til Det, som den ikke mere vilde befale, og for at formaae Mennesket til, frivilligen at vælge hvad der er nødvendigt, for at forsone Guds Retfærdighed. — Dog ikke alene for Syndere og Bodsferdige, ogsaa for fuldkom-
 men rene Sjæle, som ved Guds særegne Naade føle sig kaldede til det høiere contem-

plative (det ikkun til aandelig Betragtning indviende) Liv, og i Tausshed, Bøn og dyb Nedsænkning i Gud søge at vandre en h. Theresa's, en h. Johannes af Korsets Veie o. s. v., vil Trappistordenen være et passende Tilflugtssted. — Udadtil virker Trappistordenen ved Exemplet og ved Bønnen. Denne Virksomhed begriber man imidlertid aller-
 mindst i Verden, fordi Verden ikke kjender, ikke aner Bønnens Kraft og Virksomhed; og derfor har ogsaa Trappistordenen, ligesom alle reent bestuelige Ordener, hyppigt maattet høre den Bebreidelse, at den var unyttig og overflødig. Denne Bebreidelse er ugrundet, og de, som domme saaledes, have slet intet Begreb hverken om Exemplets eller Bønnens vidunderlige Magt. Et heroisk Exempel er et kraftigt, dybt indtrængende Salt. Et saadant Salt var Trappistordenen især dengang, paa Ludvig XIV.'s Tid, og den er det ogsaa endnu for vor Tid; ja man skulde egentlig mene, at Exemplets Magt ogsaa i vore Dage maatte kunne vise sig ganske særdeles virksom. Der gives nok af dem, som prise Dyden i Skrift og Tale og forkynde Korsets Lære med smukke Ord, men der behøves for den nærværende Verden, ved Siden af al Bidskab og Lærdom, ogsaa levende Exempler paa Dyden, og hvo som med standhaftigt Mod giver Verden et saadant Exempel, han beviser den den største Kjærlighedstjeneste. — Men desforuden arbejder Trappistordenen uophørlig Dag og Nat ogsaa ved Bønnen for Verdens og hele Menneskeslægten's Held og Vel. Vi maatte aldeles miskjende Bønnens overnaturlige Kraft og Virksomhed og de Forjættelser, som Herren Selv har forbundet med den sande Bøn, naar vi vilde dadle et Samfund, som har sat sig den Opgave, under Faste, Nattevaagen og Bøn at virke for Menneskeheden og uophørlig raaber til Him-
 len: „Forfkaan, o Herre, forfkaan Dit Folk, og forglem os ikke evindeligt!“ — „Der gives tusinde forhærdede Hjerter,“ siger P. Maria Franz Sales, „som besidde Bidskab og Kundskab nok og ikke behøve, at Evangeliet prædikes for dem, men som trænge meget til, at man nedbeder over dem den himmelske Naades Dug, forat de kunne redde deres Sjæle for det evige Liv. Hvad

Bedre og Større kunde man gjøre, end i en skjult Afrog netop at nedbede for dem denne Naade!" — Men vil man endelig bebreide Trappistordenen Ensidighed, hvilket ikke sjældent skeer, saa bemærk vi, at man da ikke har opfattet den hele katholske Kirke i sin store organiske Eenhed. Kirkens enkelte Livsyttringer aabenbare sig paa den mangfoldigste Maade, men de danne alle tilsammen et harmonisk, livsfuldt Heelt; — saaledes staaer ogsaa Trappistordenen i den inderligste Livsforbindelse med den hele Kirke og har, idet den repræsenterer denne ene ascetiske Retning, fremstillet Kirken for Verden paa een særegen Maade; den har derved tilfredsstillet en særegen Trang for Mennekeheden og saaledes ogsaa foiet sin Steen til Gudshusets store Bygning.

Kirkelige Efterretninger.

Sverrig og Norge. (Religiøse Tilstande.) Det strar efter Protestantismens Indførelse antagne og endnu stedse herskende Intolerantsystem, især i Sverrig, tynger ikke alene paa Katholikerne, men ogsaa paa Dissidenterne i selve Landskirken. De Sidste see det maaskee gjerne, at Katholikerne blive undertrykkede; men gaar man dem selv til Livs, saa klage de høit over Undertrykkelse. Sandt er det, at deres Colporteurere med Bibler og Skrifter blive anholdte og indespærrede og at deres fromme Kaffeselskaber (et Paaskud, for at kunne læse et eller et Par Capitler af Bibelen med Luthers Forklaring derover) blive jagede fra hverandre og truede med den allerstrengeste Straf, hvis de atter træffes forsamlede i saadant Diemed. Dette skeer fra Regjeringens Side, som saavel hos Geistligheden som hos Folkets Repræsentanter finder Opmuntring og Understøttelse. Saaledes har ogsaa Kongen fornylig stadfæstet en ny Lov, den saak. Sakramentlov, ifølge hvilken enhver Vægmand, som uddeler Sakramenterne, navnlig Nadveren, bliver straffet med en Mulkt af 300 Daler, og enhver Person, som af ham modtager et Sakrament, med 60 Rd. Loven blev næsten eenstemmig antagen af Stænderne paa den sidste Landdag. For at indsee Betydningen af dette Votum, bør man kun vide, at den gammekatholske Lære: at ifkun en gyldigen (o: ved

Gaandspaalæggelsen af en apostolisk Biskop indviet eller) ordineret Præst tør uddele Sakramenterne og overhovedet har Magt og Myndighed til at forvalte Guds Hemmeligheder og at forkynde det guddommelige Ord, — at denne Lære er i Sverrig indtil den Dag i Dag altid bleven betragtet og udfreget som papistisk Overtro og som Levning af papistisk Surdeig, som aldeles strider imod det protestantiske Princip og den rene evangeliske Lære; thi denne udsiger jo, at alle Christne ere uden videre, formedelt den blotte Daab, Præster og Præsterinder. Hvortil behøve de da endnu en særegen Indvielse eller Ordination? Derfor ivrer man nu ogsaa høit imod „Fabricationen af et nyt Dagma“, og Aktontladet som Organ for sine Troesfæller drager til Felts med skarpe Baa-ben. — Derimod holder man i Norge almindeligt paa den nye Lov, som man erklærer for ægte lutherisk, fordi Gaandspaalæggelsen skal være den eneste Kilde til geistlig Myndighed. Derom strider nu begge Nationers Geistlighed indbyrdes med hverandre; de offentlige Blade ere Kamppladsen, og Svenskerne forudige allerede deres norske Modstandere, at de tilsidt ville styrtes i den samme Afgrund (o: den katholske Kirke — en gruopvækkende Afgrund), hvori Pussevismen har styrtet Engländerne. Forudsigelsen synes allerede at stadfæste sig. Den norske Prædikant Lammers i Skien har offentlig og paa Embedvegne underrettet sine Sognebørn om, at han vil negte dem Absolution, naar de ikke først aflægge Syndsbejendelse eller Skriftemaal. Man gjør Indsigelser imod denne Tilbagevenden til Bapismen, og Prædikanten henvender sig nu til sin Biskop (Arup). Biskoppen indberetter Sagen til Regjeringen, som den lutheriske Kirkes øverste Autoritet, og denne har endnu ikke afgjort Sagen. Imidlertid truer Lammers med at nedlægge sit Embede, naar Sagen ikke bliver afgjort efter hans Mening, og beraaber sig ikke alene paa den h. Skrift og den kristelige Tradition, men tillige paa en visnok forældet, men ikke formelig ophævet Lov fra den skandinaviske Protestantismes Blomstringstid, ifølge hvilken Skriftemaalet skal være en Pligtsag. — Maatte dog Sandhedens Mand nedsænke nogle Straaler af den guddommelige Sandheds Lys i alle ærlige, oprigtigt søgende Protestanternes Hjerner, saa at de ikke længere famle omkring i Mørke og gaar efter bedrageriske Lygtemænd, men søge og finde Sandheden der, hvor den alene er, nemlig i Jesu Christi hellige katholske Kirke! Dette er vort inderligste Ønske og vor indstændigste Bøn.

Tyskland. I Aachen have enkelte af de mere formuende Katholiker tegnet sig for Summer fra 3 à 4000 Daler til den Kirke,

der, som vi i Nr. 25 have berettet, skal opbygges og indvies til hæderlig Grundring om den ubesmiltet undfangne Gudsmoder.

Sardinien. Hvad vi have befrygtet, er skeet: allerede under 28. Mai har de Deputeredes Kammer antaget Loven om Klosterenes Plyndring i den af Senatet forandrede Form. For Loven stemte 95, imod den 23. Strax den følgende Dag statsfæstede ogsaa Kongen denne Lov. Statsraadet blev nu skyndsomt raadspurgt om, hvilke Klostre der nu skulde ophæves. Dette lod ikke længe vente paa sig, men allerede under 31. Mai bragte Statsrådene det kongl. Decret, som befaler Undertrykkelsen af 21 Munkecongregationer og 13 Nonneordener. Disse 34 Ordener skulde tilsammen bestaae af 331 Huse og 4543 Personer. (Klosterenes samtlige Tal beløb sig til 605 og Beboernes til 8600.) Af de undertrykte Congregationer nævne vi: de beboede og ubeboede Augustinere, de beboede og ubeboede Carmelitere, Karthäuserne, Benedictinerne, Cistercienserne, Olivianerne, Capucinerne, Passionisterne, Dominicanerne, Serviterne, Fædrene af Dratoriet og de forskellige Grene af Franziscanerordenen. Iblandt de ophævede 13 Nonnecongregationer befinde sig: Clarisinderne, de til Benedictiner-, Carmeliter-, Capuciner-, Dominicaner- og Franziscaner-Ordenerne svarende Nonneordener ic. Man seer, at de fleste af de ophævede Ordener indvie sig til Prædikeembedet eller Opdragelsen, og dog skulde netop saadanne Ordener efter Klosterlovens Art. 1. ikke rammes af Loven! — saaledes modsiges det kongl. Decret ikke blot Grundloven, som indrømmer og tilliger alle Klostre retlig Eksistens, men det modsiges selve Plyndringsloven, til hvis Udseelse det er udkommet. Franske Blade bringe allerede Texten til denne af 26 Artikler bestaaende Lov; den besidder aldeles hiin hadefulde Charakter, som altid udmærker lignende Actstykker. Vi faae senere maaskee Leilighed til at komme tilbage til Loven og de Midler, som førte begge Kamre til en og samme Beslutning; men saameget staaer fast: uagtet al Staaensel og alle Clausuler, som Loven har antaget i sin ved Senatet forandrede Form, men som let kan omgaaes af Regjeringen, er og bliver den en Plyndringslov, en srigende Uretfærdighed, og den indbefatter et tredobbelt Angreb: paa den naturlige Eiendomsret, paa Statens Grundlov og paa Kirkens Authoritet.

Afrika (Algerien.) For ikke længe siden er Abbeden i Augustinerklosteret St. Moriz (i Canton Wallis i Schweiz) afreist tilligemed to Capitularer til Algerien, for at aabne et der med den franske Regjerings Tilslættelse oprettet Filialkloster. Den hvarv. Biskop af Algerien ønskede atter at falde Augustinerorde-

nen til Live i Hippo, hvor den h. Kirkesfader Augustin engang førte et klosterligt Liv, og androg derfor hos Prælaten af St. Moriz om at grunde en Augustinermisjon i Hippo og tillige at give religiøs Underviisning i en der allerede bestaaende Waisenhuusanstalt med 90 Børn. Den franske Regjering er kommen dette vigtige Foretagende til Hjælp med storarbejde Tilskud; den har nemlig indrømmet Prælaten 503 Dages Bløieland, foruden 25,000 Fræs. til Bygningernes Udvidelse og 18,000 Fræs. aarlig i Godtgjørelse for Børnenes Underholdning. Alt staaer under den franske Regjerings Garanti og Beskyttelse. Abbeden af St. Moriz skriver derfra: „Jeg forbauses over Jordbundens Godhed og Frugtbarhed, saavel som over Climatets Behagelighed. Saa er dog Drdsproget sandt: Hvor Roden er størst, er Hjælpen nærmest. En fremmed Regjering giver os hvad vor egen (i Schweiz) fraktager os.“

Kirkelig Grundringsliste.

Søndag d. 22. Juli. — 8. Søndag efter Pintsje. — Dagens Epistel: Rom. 8, 12—17. — Evangel.: Luc. 16, 1—9. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt paa Dansk.

Formedelt nogle Arbejder i Kirken bliver Gudstjenesten paa Søndagene indtil videre holdt i Skolelocalet; den første h. Messe fejres Kl. 5½, den anden og sidste Kl. 7 om Morgen.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sandt.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 30.

Søndagen den 29de Juli.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gaa ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. M. Blaukensteiner, N. Rindmagergade 68, og i alle Boglaeder; i de danske Stater paa de Rgl. Postconvoire. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 St.

Den hellige Theresia,

Jomfru og Stifterinde af de barsfødede
Carmeliterinders Orden.

(Fortsat.)

Paa dette første Trin af Bønnen, som Theresia kalder den betragteende Bøn, følger Hvilebønnen, som bestaaer i en dyb Samling af de tre Sjælekrafter: Forstanden, Huskommelsen og Willien. Derved handler Willien alene, dog uden at vide, hvorledes dette gaaer til; kun veed den, at den er fangen, og hengiver sig med Glæde i dette Fangenskab, som underkaster den Gjenstanden for dens Kjærlighed. „O Jesu, min Frelser!“ udraaber Theresia, „da føle vi med uudsigelig Fryd Din Kjærligheds Kraft, fordi den fængsler vor Kjærlighed saaledes til Din, at det er umuligt for os i en saadan Tilstand, at elske noget Andet end Dig.“

Midt i denne frydefulde Nydelse formørkes Willien undertiden af Forstanden og Huskommelsen. „De bære sig derfor ad ligesom Duer, der, utilfredse med den Føde, som man sætter for dem, opsøge Føde paa Marken, og,

naar de ingen finde der, atter vende tilbage til Dueslaget og see efter, om man endnu vil give dem Noget at spise; see de da, at man ikke giver dem Noget, saa flyve de atter bort, for at opsøge Noget.“ Willien maa ikke tage Deel i denne Bevægelse, men fremdeles bevare sin Ro og glade Tillid, ellers vilde den staae Fare for, ogsaa selv at forvilde sig tilligemed de to andre Sjæleevner, dersom den trætted sig formeget for at føre dem tilbage fra deres Afvei. „Den maa altsaa gaae i sig selv, saaledes som de forsigtige Bier drage ind i deres Celler, for der at tilberede den Honning, som de aldrig vilde frembringe, dersom de, istedetfor at arbejde, vilde flyve efter hverandre. Hvad der iøvrigt foregaaer under denne Bøn, foraarsager overvætted stor Trøst, og er forbunden med saa liden Møie, at Sjælen ikke trætted, om det end varede nok saa længe. . . . De Taarer, som Herren da forunder os, ere ikke andet end Glædestaarer, og man føler, at man sælver dem, uden i mindste Maade selv at være Aarsag dertil. — Dette Naadens og de himmelske Gøders Vand, som Gud her lader rigeligt flyde, fremmer Dydens Trivsel endnu mere end alle hine Fordele, som man drager af den betragteende Bøn. . . . Den Sjæl, som befinder sig i denne Tilstand, bliver ikke i mindste Maade mere berørt af denne

Verdens samtlige Gøder; den foragter dem, fordi den tydelig indseer, at hverken Gæ, Rigdomme eller Fornøielse formaae, endog kun for et Dieblif, at erstatte disse salige Nydelse.

„Men denne Kraft til en saadan Fuldkommenhed opnaaer man hverken ved Bøn, Arbeide eller Bod: Kun Gud Alene kan give os den.“ Theresia udfører derpaa Sammenligningen med den aandelige Have videre, og søger at gjøre det forstaaeligt, hvorledes disse Planter først frembringe Knopper, hvorledes Blomsterne derefter springe ud og disse endelig uddufte den kosteligste Bellugt. Med en elskværdig Tensoldighed fortæller hun, hvor megen Glæde hun følte, naar hun betragtede sin egen Sjæl som hiin mystiske Have, i hvilken hendes elskede Frelser og Brudgom stundom vandrer. „Naar jeg da“, siger hun, „bad Ham om, at Han maatte forsøge disse Dyders Bellugt, der ligesom unge smaa Blomster syntes at springe ud, saa besvoer jeg Ham, at Han vilde lade dem opblomstre til Sin Gæ og Forherligelse, . . . nære dem efter Sit Velbehag, og afhugge og beskære hine Planter, for at de saaledes kunne vore med fornyet Kraft.“

Denne Tilstand har ogsaa, ligesom den forrige, sine Prøvelser. Der komme Tørfens Dage, hvor de skønneste Blomster visne. „Men da“, vedbliver Theresia, „er det den bedste Tid til at luge og til ganske at udrydde Udkrudet, hvilket man ikke kan bevirke paa anden Maade, end ved Udmygheden, som skal oprække den Bevidsthed hos os, at vi Intet formaae ved os selv, og at alle vore Bestræbelser ere frugtesløse, naar Gud unddrager os Sin Raades Bønde.“

Theresia udfører nu en anden, endnu mere levende Lignelse, og fremstiller dette Slags Bøn som en brændende Ild. I Begyndelsen er det kun en ubetydelig Gnift af den guddommelige Kjærlighed, som oppvarmer vore Sjæle; men snart bliver den til en stor Flamme, som fortærer den. Men forat denne Flamme kan tændes, behøves der saa Ord, men derimod desto hyppigere hellige Ønsker og Begjæringer; man vogte sig for hine søgte Tanker og kunstige Fornuftslutninger, som smigre Forsængeligheden, tværtimod* offre man Gud kun

Suffe af et sonderknuust Hjerter. „Smaa Halmstraa“, siger hun, „og endnu mindre end Halmstraa, som vi fulde af Udmyghed kaste i hiin guddommelige Kjærligheds Ild, oplue denne langt hurtigere end antændte Brændestabler, hvittravende Sophisterier, der, om de end forekomme os nok saa lærde og dybsindige, dog alligevel udsuffle den strax, saaledes som det uundgaaelig vil skee, naar man kaster for meget Brænde paa en ifkun svagt ulmende Ild.“

Hun kommer meget ofte tilbage paa denne det indvortes Livs Grunddyd, og anbefaler hver Gang Udmyghed. „Den svageste Opvækkelse af denne Dyd, ligeoverfor den evige Wiisdoms Aafsyn“, siger hun, „er af større Nytte end al Verdens Wiisdom. Vi tør da ikke gjøre os til af Fornuftslutninger, men maae oprigtig erkjende, hvad vi ere, og vise os i denne Tilstand for Guds Aafsyn, Som vil, at vi ganske skulle være gjennemtrængte af Bevidstheden om vor Intethed.“ Hun tilføier: „Lad Forstanden kun søge efter smukke Talemaader, for at udtrykke sin Taknemmelighed for Gud; men Billien maa derved forholde sig rolig, og ligesom Tolderen i Evangeliet neppe vove at løfte sine Dine op imod Himelen; og denne Tænkemaade behager Ham uendelig mere, end al hine Forstandens Anstrengelser og Konstgreb.“

For at forebygge enhver Skuffelse i en saa vanskelig Sag, lærer Theresia, hvorledes man kan stjæle Bønnens sande Aand fra sammes Phantom. „Naar vi beslutte os til Bønnen blot af Attraa efter sammes Nydelse, da kan den ikke frembringe nogen god Virkning, og snart vil man henfalde til aandelig Tørhed. Tilskynder den onde Fiende os dertil, saa vil en øvet Sjæl let blive dette vaer, fordi den bliver urolig, uden den tilbørlige Udmyghed, uden afgjort Tilbøielighed til at gjøre det, som Gud vil, uden Dplysning i Forstanden og uden urokelig Standhaftighed i Dyden.“ Saaledes talte denne Guds mest erfarne og velunderrettede Tjenerinde om Skuffelserne paa det mystiske Livs Gebeet!

Det tredje Slags Bøn, hvilket man kalder Foreningens Bøn, „er som en Slummer, hvori Forstanden, Hukommelsen og Billien hvile, og i hvilken disse tre Sjæleevner slet ikke ere sig deres Virksomhed bevidste, omend-

ffjøndt de ikke ere aldeles inddyskede i Søvn. Den Fryd, som man da føler, er uden Sammenligning sødere end den, som man nyder under Hvilens Bøn. Sjælen svømmer ligesom i Naadens Strøm. . . . Den svæver i en salig Labyrinth, i en himmelsk Daarfab, som dog paa en Naade, fuld af uudsigelig Husvælselse, oplader den sande Wiisdom for den. . . . Den vilde da gjerne forvandles til lutter Tunger, for desto kraftigere at kunne prise sin Gud; og da den er beruset af Kjarlighed til Ham, udsiger den tusinde hellige Paradorer, som alle have deres Udspring af den glødende Attraa efter at behage Ham."

Theresia var bleven benaadet med en af hine overordentlige Gunstbeviisninger netop paa selve den Dag, hun ogsaa har beskrevet samme. Man seer det af hendes Ord, at hun endnu aldeles var gjennemglødet af denne guddommelige Fld. „D, min Konge!“ udraaber hun, „da jeg, idet jeg nedskriver dette, ikke er aldeles fri for hiin hellige Daarfab, saa besværges jeg Dig ved den Godhed og Barmhertighed, som, uden at jeg fortjente det, gjør mig deelagtig i en saa uudsigelig Naade, at Du vil overøse og henrykke alle dem, til hvem jeg taler, med den samme Kjarlighed, eller tillad, o Herre! at jeg for Fremtiden ikke maa underholde mig med Nogen. Giv, o min Gud, at Intet mere i denne Verden kan røre mig, eller tag mig bort fra denne Jord. Din stakkels Tjenerinde kan snart ikke mere udholde de Lidelser, som nedtrykke hende, saalænge hun er bortffjernet fra Dit Afsyn; og dersom hun endnu fremdeles skal leve paa Jorden, saa begjærer hun ingen No; nei, Herre, lad hende ingen No! Denne arme Sjæl sukker kun efter sin Befrielse. Mæden dræber hende, Sønnen trætter hende, hun seer, at hendes hele Levetid bliver bortvokset med at pleie den lavere Naturs Fornødenheder. Uden Dig kan Intet trøste den, saa at den synes at leve imod Naturen, fordi den ikke vil leve i sig selv, men i Dig Alene."

Hun havde ønsket at hendes Skriftefader, hvem hun tilegner sin Historie, maatte være opflammet af den samme Fld. „Naar Troens Forfyndere," vedbliver hun, „omvende saa faa Folk, saa ligger Marsagen deri, at de besidde for megen Verdensklogskab, og for lidet af hiin

guddommelige Kjarlighedssild, hvoraf de h. Apostle brændte; af hiin Fld, som indgjød dem en saadan Foragt for Gode og Liv, at de stedse vare beredte til at opoffre samme, naar det gjaldt Jesu Christi Religions Sandheder."

Er en Sjæl paa en saadan Naade forenet med Gjenstanden for sin Kjarlighed, saa kan den ikke gjøre bedre, „end ganske at hengive sig til Samme. Vil Han optage den i Himmelen, saa gaae den derhen, sænker Han den ned i det nederste Helvede, saa bryde den sig ikke derom, naar den blot overalt efterstræber sit eneste Gode. Behager det Gud, at dens Livsstraad snart afbrydes, saa er det netop det hvad den ønsker; vil Han, at den endnu skal leve tusinde Aar, saa være det den ligemeget. I denne Henseende maa den aldeles henvende sig til det guddommelige Forsyn, Som det alene tilkommer at skaffe med den, som med en Sag, der ganske alene og aldeles tilhører Samme." Man kan herefter bedømme den h. Theresia's Hjerte, Tro og Betsalighed.

Hendes Udtryk blive end mere levende, naar hun taler om det fjerde Slags Bøn. Dette er en hellig Sjælshenrykkelse, et frydefuldt Opving, som man umulig kan beskrive, naar man ikke selv har nydt sammes uudsigelige Salighed. Det er hiin blide og vederqvægende Regn, der saa fuldkomment vander den aandelige Have. „Der kommer undertiden Dreblikke, hvor man mindst tænker derpaa; i Begyndelsen er det altid en Følge af en lang Betragtning, idet Herren gradviis drager Sjælen op til Sig, indtil Han tilfødt ligesom griber den med Sin guddommelige Haand, som man griber en lille Fugl, der længe har slagret omkring, og atter sætter den ind i dens Rede, for at den kan udhvile sig. Sjælen er denne lille Fugl, som slagrer omkring Gud med Aandens og Villiens Binger, med hvilke den stræber at flyve op til Ham og søger at behage Ham. — Naar en Sjæl paa denne Naade søger sin Gud, saa hensynker den pludselig i en vis Afmagt, som er forbunden med en uudsigelig Sødhed og Glæde. Den taber Aandedrættet lidt efter lidt, alle Legemets Kræfter forlade den, og det i den Grad, at den neppe mere formaaer at bevæge Hænderne. Dinene lukke sig, uden at man har Lyst til

igjen at aabne dem, eller om de ogsaa aabnes, seer man næsten Intet. . . . Man taber Hørelsen, Mælet og de øvrige Sandser. . . . Hukommelsen ligner en stakkels Sommerfugl, som har forbrændt sine Binger og synker ned til Jorden, uden at den kan røre sig mere, imedens Willien ganske er hensunken i Kjærlighed, uden dog at vide, paa hvilken Naade den elsker. — Efter denne Bøn er man ganske overgydt af Taarer, uden at man kan sige, naar og hvorledes de begyndte at flyde, og man føler med uudsigelig Fryd, at disse Taarer, idet de formedelst en hemmelighedsfuld Indvirkning dæmpe den guddommelige Kjærligheds heftige Id, istedetfor at slukke kun for mere samme.“

Denne Henrykkelsens Bøn indskrænker sig forøvrigt ikke til den aandelige Husvælselse: den har endnu langt større Fordele til Følge, iblandt Andet, at den befæster Ydmygheden, idet den belyser Hjertets hemmeligste Folder. Ved Skinnets af denne himmelske Klarhed opdager Sjælen sine ringeste Ufuldkommenheder; om trent ligesom man kan see de fineste Spindelvæv paa Steder, hvor Solen skinner; eller ogsaa ligesom en Sø, der i Solens Belysning synes meget klar, men dog er fuld af Ureenlighed og Dyr, saasnart som dette glimrende Lys gjennemtrænger Krystalglasfæet med sine Straaler. Ved dette Syn forsvinder den forsængelige Roes for Sjælens Dine, fordi det ikke mere er den muligt, længere at miskjende, at den ikke formaaer Noget af sig selv, og at den ikke er Andet af sig selv, end Glendighed, Svaghed og Fordærvelse.

Men den svinger sig sjældent op til et saa høit Trin af Salighed, sjældent ligner den en med saa skønne Frugter velsignet Jordbund, uden at denne Jordbund først er bleven dyrket ved Gjenvordigheder, Sygdomme og Forfølgelser. Den maa være reen for alle Slagger af Vedhængenhed ved det Jordiske og ved sig selv, for at dette himmelske Vand saaledes kan trænge ind i samme, at saa at sige ingen Hentørrelse mere er at befrygte; den maa især undvige alle Leiligheder til Synd, og tør aldrig tabe sine Pligter imod Gud ud af Sigte; uden denne Forsigtighed vil denne Jordbund snart blive begroet med Torne, og Haven bliver aldeles uffendelig.

Men naar denne Ulykke ogsaa skulde møde Gen, som Theresia bekjender, at det undertiden er vederfaret hende, saa maa man desuagtet ikke lade Modet synke; men altid stole endnu fastere paa Guds Barmhjertighed. „Thi ved Taarer kan man opnaae Alting; een Draabe slutter sig til en anden.“ Alt kommer da an paa, aldrig at forglemme, at Sjælen, saa store de Gunstbeviisninger end monne være, som Herren beviser den under Bønnen, dog aldrig skal ophøre at være mistroisk imod sig selv. — Men naar vi trolig efterkomme en saa stor Naade, idet vi hellige samme alle vore Kræfter, saa forene alle vore Sjælekræfter sig, ligesom Jordens Dunster flyde sammen, for at danne Skyer; og Gud drager denne hellige Sky til Sig, som idet den stiger op til Himmelen tager os med sig, for at afløre for os det evige Riges Skatte, som ere beredte for os.“ — I denne Henrykkelse er den overnaturlige tiltrækkende Kraft fraoven saa stærk, at man næsten umulig kan modstaae samme; ofte ytrer den sig endog med en saadan Voldsomhed, at den pludselig river Sjælen med sig derhen. Denne Kraft er ligesom en vidunderlig Drn, som styrter løs paa sit Bytte, omklamrer det med sine Binger og hæver det op i Lustregionen. Theresia fortæller, hvorledes hun iblandt Andet tvende Gange har følt denne pludselige Nedlælselse af den guddommelige Mand. — „Jeg følte“, siger hun, „min Sjæl og derpaa mit Hoved løftet i Veiret, undertiden endog hele mit Legeme, saa at det ikke mere berørte Jorden. Vel er denne sidste Virkning sjældent mødt mig; men jeg følte den ganske særdeles en Dag, da vi allesammen vare i Choret og jeg laae paa Knæ ved Herrens Bord. Dette foraarsager mig stor Kummer, fordi det forekom mig som om jeg blev noget meget Selsomt vaer, og fordi jeg ganske vist maatte blive bemærket af de Øvrige. Som Priorinde forbød jeg derfor Klosterdamerne at tale til Andre derom. Da jeg en anden Gang, paa vor Skytspatrons Festsdag, mærkede, at dette netop vilde hendes mig under Prædiken, som bivaanedes af endel fornemme Damer, lod jeg mig hurtig falde ned paa Gulvet; og omendskjøndt man strax ilede til for at holde mig opreist, blev man det dog vaer. Af denne Marfag bad jeg

min Gud indstændigen om, at Han for Fremtiden ikke mere maatte benaade mig med disse overordentlige Gunstbeviisninger; thi det blev mig til Byrde, at jeg bestandig skulde tage min Tilflugt til slige Forholdsregler. . . . Det synes, at Hans Barmhertighed bønørte mig; thi fra den Tid af, er Saadant ikke mere vederfaret mig; dog maa jeg tilstaae, at det Sagte netop er foresaldet for ikke længe siden." Theresia var iøvrigt ikke den Eneste, som værdisgedes disse Henrykkelser; dette Vidunder har Herren gjort paa flere Hellige, hvorpaa vi ogsaa have anført flere Exempler i Nr. 17 af denne Tidende 1854, S. 137.

Efter saadanne overordentlige Naadesbeviisninger, eller naar hun følte, at de nærmede sig, og hun ikke kunde tilbageholde sin Taknemmeligheds Opsving, overlod Theresia sin Aand oftere til en hellig Phantasering. Hun forestillede Gud sin Uværdighed med hiin naturlige Beltalenhed, som man ikke kan blive træt af at beundre i hendes Skrifter. „Giv Agt, o Herre“, udraaber hun, „giv Agt paa det, som Du gjør med mig. Forglem dog ei saa hurtig Mængden af mine Synder; og om Din Algodhed skulde bortvise dem fra Din Grindring, saa see dog alligevel atter, jeg beder Dig derom, tilbage paa samme, om ikke for andet, saa dog for at sætte Grændser for Din Naade; giv ikke, o min Skaber en saa kostelig Drif i et saa skrøbeligt og bestadiget Kar, da Du allerede Selv har seet, hvorledes den ofte atter er bleven spildt. Betro ikke en saa kostbar Stat til en Sjæl, der endnu ikke saa fuldkomment, som det burde være, har frasagt sig alle dette Livs Husvælsker; den vil kun forøde den og ikke gjøre nogen god Brug af samme. Hvorledes kan Du betro en saa vigtig Fæstning og endog Nøglerne til samme til en saa feig Kriger, som aabner Portene ved Fjendens første Stormløb? O evige Konge! Lad dog ikke Dvermaalet af Din Kjærlighed gaae saa vidt, at Du giver en Stat af en saa stor Værdi til Priis! Det synes, o min Herre! at Du derved foranlediger Verden til at ringeagte den, naar man seer, at Du betroer den til en saa lav, stakkels, svag, elendig og foragtelig Skabnings Værg, som, om den endog med Din saa nødvendige Bistand efter Kræfter gjorde en god Brug af samme,

alligevel ikke, med sine nudærende Egenstaber, kan gjøre den gavnlig for Andre. Endelig er jeg en Dvinde, som, langt bortffjernet fra det Gode, tvertimod er saare ubetydelig. Ved at nedlægge Talenterne i en saa ufrugibar Jordbund, vil Du derfor ikke alene skjule samme, men ogsaa begrave dem. Herre, Du beviser sædvanlig en Sjæl denne store Naade, kun for at den kan komme flere Andre tilgode; men Du veed dog godt, o min Gud, at jeg efter mit Hjertes og min Villies hele Omfang ofte har begjært af Dig, og flere Gange samtykket i og endnu samtykker i, at jeg maatte berøves det største Gode, som man kan bestode paa Jorden, for at Du hellere kan belønne nogen Anden, som kan være sin Næste til mere Nytte og virksommere befordre Din Gæ, end jeg.“

„Saadanne og lignende Opsving“, tilføjer hun, „rive mig ofte bort i denne Tilstand; men snart indseer jeg min Daarskab og min Mangel paa Ydmyghed; thi Gud veed langt bedre end vi, hvad der er til vor Nytte, og jeg saae, at der fattedes min Sjæl Kraft til at redde sig, og at jeg uundgaaelig vilde være gaaet til Grunde, dersom Herren ikke havde staaet mig bi med saamange overordentlige Naadesbeviisninger.“

Har en Sjæl engang saaledes smagt den guddommelige Kjærligheds Sødheder, hvor smagløse maae da ikke de jordiske Fornøielser forekomme den! Aldeles efter den h. Paulus' Exempel maa Længsel efter Opløsning og efter Forening med Christo ligesom bortrive den med sig. Den vil ikke mere hverken see eller høre hvad der er jordist. Den længes efter Gensomheden, for der desto friere at kunne smagte af Længsel efter sin Elskede; den spørger sig selv og siger uafsladelig til sig selv: „Hvor er Din Gud?“ Og denne uophørlige Attraa efter at besidde Ham, gjennemtrænger dens Marv og Been, saa at den hvert Dieblif døer en sød Martyrdød; det er som en Slags Dødsføvn, der er forfødet ved himmelsk Fryd, og ikke kan lignedes med Noget i Verden. Theresia, i Følelsen af, at der ikke gives Ord, som kunne udtrykke denne uendeligt salige Tilstand, kunde vist have sagt med den h. Augustin: „Giv mig Gen, som elsker, og han vil ganske forstaae mig.“

Hun er uudtømmelig, naar hun taler om

denne Kjærligheds Statte. „Nei, nei,“ udraaber hun, „ikke saaledes som herneeden, hvor der jo kun hersker Forstillelse og Svig, er det histoppe. Dste smigrer Du Dig med det Haab, at have fundet en Ven, og troer at kunne sætte Lid til hans skønne Forstikringer, men snart derefter indseer Du, at Alt kun har været Hylleri. Skulde man finde Behag i dette Virvar af Forstillelse og Svigagtighed, især naar Egennytten dertil kommer med i Spillet? Hvor lykkelig er derfor en Sjæl, som Gud hæver til Erkjendelse af de evige Sandheder! Hvor langt lykkeligere vilde ikke Kongerne være, dersom de efterstræbte denne Erkjendelse fremfor deres Rigers Udvidelse.“ Her bortrives hun aldeles af sine Følelsers Strøm og af sine hellige Dnfters Almagt om, ogjaa at kunne gjøre Noget for sin Gud og udraaber begejstret: „O mit høieste Gode! hidfør snart den salige Dag, hvor man dog idetmindste kan afbetale Dig en Penning af den store Syndebyrde. . . . Andre Dvinder have beviist Dig deres Kjærlighed ved heltemodige Gjæringer, og mig bruger Du til Intet, uden tvivl fordi Du seer, at Alt, hvad jeg gjør, kun ere forfængelige Ord og fromme Dnfter. . . . O saa styrk Du da min Sjæl, Du, Som er det første af alle Goder!“

Hvor sandt og simpelt beskriver Theresia ikke en Sjæls Tilstand, som Gud i dens Henrykkelse hæver op til fuldkommen Foragt for Alt, som smigrer Egenkjærligheden! En saadan Sjæl er saa bevandret i at bedømme og efterstræbe det Gode og Evige, at alt Dvrigt forekommer den som Børneleg og paa ingen Maade anseer den. Den smiler undertiden ved sig selv, naar den seer ældre og modne Folk at efterjage visse Gredspøster og Fortrin i Verden, hvilke den allerede for længe siden har traadt under Fødder. Disse Folk undlade ikke at undskylde sig med det Paaskud, at de handle saaledes af Klogskab, for at vedligeholde deres Anseelse og for derved at kunne være Andre til mere Nytte. Men den af Gud oplyste Sjæl veed meget godt; at disse Folk, naar de een Gang for alle af Kjærlighed til Ham, kunde beslutte sig til, ikke at agte deres verdslige Gred og Anseelse, som ere forbundne med deres Stilling, vilde stifte mere Godt

paa een Dag, end de ellers med al deres Anseelse vilde udvirke i ti Dage.“

Hvilke Fremstridt man end maa have gjort i Bonnen, skal man dog, saaledes formaner vor Hellige, ret ofte betragte Jesus Kristus i Hans Mennekehed. Erfaringen havde lært hende at indsee det store Gavn af denne Dvelse, ved hvilken man, som hun siger, aldrig kan gaae vild, fordi alle mulige Raadegaver tilflyde os ved Jesus, og fordi Han er det sikreste Forbillede for vor Vandel. „See den h. Paulus,“ vedbliver hun videre, „fra hvis Mund det h. Navn Jesus gjenlyder næsten hvert Dieblif, for derved at antyde, at det har indtaget hele hans Hjerte. . . . See den h. Franciscus af Assisi's omme Andagt til Jesu hellige Wunder, see den h. Antonius af Padua's omme Andagt til Sin guddommelige Barndom. Ojaa den h. Bernardus fandt sin sødeste Fryd i Betragtningen af Mennekefordelsen; og endnu mange andre til det bestuelige Liv hengivne hellige Mænd vandrede den samme Vej.“

Da vi desuden ikke ere pure Aander, saa have vi sædvanligen Noget fornødent, som kan fængsle vore Tanker: thi omendkjøndt det undertiden skeer, at Sjælen ligesom kommer ud af sig selv, og til andre Tider saaledes bliver opfyldt af Gud, at den, for at samle sig, ikke behøver nogen ydre Hjælp, saa er dette dog ingenlunde dens sædvanlige Tilstand; især under Kampe, Forsølgelser og Arbejder er man ikke skikket til en saadan Sindsro, ei heller i Aandstørhedens Dieblifke. Da finder man til enhver Tid en overvætted tro Sjæleven i Jesus. Betragte vi Ham som Menneke, saa see vi Ham svag og lidende, ligesom os selv, og han bliver saaledes en velkommen og trøstende Staldbroder. Har man engang vænnet sig til denne Dvelse, saa vil man let komme til, i enhverfomheltst Gjenvordighed at finde denne trofaste Ven ved sin Side.“ Desuagtet gives der ogsaa Forhold, under hvilke Alt synes at forlade os, saa at man sutter efter aandelig Husvæelse. Men vor Helgeninde misbilliger disse Sukke som u værdige for en sand Discipel af den Korsfæstede. „Lad der skee, hvad der vil;“ siger hun, „man omfavne Korset, — det er den eneste

Salighed. Denne guddommelige Frelser hang ganske Alene paa samme uden nogen Trost; Han hang der Alene i Sine Lidelser; saa være det da langt fra os, at ogsaa vi skulde svigte Ham, ligesom de Dørrige.“

Kirkelige Efterretninger.

Tyskland. (Bonifaciusfesten i Mainz.) Til den herlige otte Dages Bonifaciusfest i Fulda som endtes d. 12. Mai, sluttede sig i Mainz, den h. Bonifacius' berømte Bispeføde, en lignende Fest, der ligeledes varede i otte Dage. Hvad vi hidindtil have erfaret om denne d. 14. Mai begyndte Fest, er over al Beskrivelse herligt og rørende, og det gamle gyldne Mainz har i Sandhed viist sig sin Hæder værdigt, at være en katolsk By. Den 12te og 13de Mai vare de høie Kirkefyrster, som vilde forherlige Festen, ankomne. Den 14de havde hele Staden antaget et festligt Udseende: Husene og de offentlige Bygninger vare rigt prydede med Krands, Lepper, Faner, Indskrifter og Billeder. Kl. 9 bleve de i det biskoppelige Palads forsamlede Biskopper afhentede i en høitidelig Procession. De droge i fuldt Ornat, under en umaabelig Trængsel af Menneſter og under Klokkernes festlige Lyd, til Domkirken, idet de uddeelte Velsignelsen til alle Sider. I Sandhed, et storartet, ophøiet Tog, som man i lang Tid ikke har set lige til! Først denne uoverſkuelige Række af Præster, hvoriblandt de Værdigste fra alle tyske Lande befandt sig, og saa den lange Række af 15 Biskopper — hvilken Fylde af Dyd, Viisdom og Videnskab repræsenterede de ikke! Foruden Biskoppen af Mainz vare nærværende: Cardinal og Erkebiskop, Fyrst Schwarzenberg fra Prag, Fyrstebiskoppen af Salzburg, Fyrstbiskoppen af Breslau, Biskopperne af Paderborn, Culm, Hildesheim, Speyer, Würzburg, Regensburg, Eichstätt, Luxemburg, Viebiskoppen af Münster, Erkebiskoppen af Trapezunt in part., Cardinal Wiseman's Viebiskop fra England, og Biskoppen af Strassburg. Saaledes vare ogsaa England, den h. Bonifacius' Fødeland, og Frankrig, som ikke har ham mindre at takke for end Tyskland, repræsenterede. Det vide Rum i den pragtfuldt smykkede Domkirke var overfyldt med Menneſter, da den af Erkebiskoppen af Salzburg celebrerede

Pontificalmesse begyndte, som ogsaa (den katolske) Storhertuginde Mathilde af Hessen-Darmstadt, Kong Ludvig af Baiern's fromme Datter, bivaanede. Festrælen holdtes af Cardinal, Fyrst Schwarzenberg; han talte paa en gribende Maade om Helgendyrkelsen i Almindelighed og om Andagten til den h. Bonifacius i Særdeleshed. — Om Aftenen aabnedes den berømte og fromme P. Lamezan af Jesu-Selskabet Rækken af sine otte Dages Aftenprædikener i Domkirken som alle vare Mesterstykker af hellig Veltalenhed og som have rørt, opbygget, trøstet og grebet hundrede Tusinder. — Drefter bragte Mainzerne de i det biskoppelige Palads forsamlede Kirkefyrster et Fakkeltog ledsaget af Musik. Herlig var den Hyldning, som Staden herved bragte den h. Bonifacius' Minde og de høie Prælater. I uoverſkuelige Rækker drog Toget af de vakre Borgere igjennem de glimrende illuminerede Gader — det bestod af omtrent tyve Foreninger (de 5 borgerlige Sygeforeninger, de religiøse Foreninger, Sodaliteterne etc.). En af de fornemste Borgere i Mainz bestaaende Deputation bragte de høier. Prælater en Velkomsthilsen, som i disses Navn besvarede af Cardinalen af Prag, hvorefter Biskoppen af Mainz holdt en hjertelig Tale til den forsamlede Mængde. De høie Prælater førte siden efter igjennem Staden, for at tage den i Sandhed pragtfulde Illumination i Oiesyn. Endnu længe efter Kl. 12 bølgede Menneſtemasser igjennem de endnu oplyste Gader, og beundrede her de rige Prydelser, hist de findrige Transparenter, af hvilke mange vare udførte af Kunstnerhaand. Særdeles glædeligt var det, at ogsaa alle storhertugelige Bygninger — navnlig Slottet og Regjeringsbygningen — vare glimrende illuminerede, ligesom den storhertugelige Regjering overhovedet havde opbudt Alt, for at forhøie Festens Glæde. Hvor meget har den Darmstädtske Regjering derved ikke bekvæmet den Hessens-Kæmpes Regjerings sneverhjertige Fremgangsmaade i Fulda, hvorom vi berettede i næstsidste Nr.! Efter Festsprogrammet skulde om Søndagen den 17de en høitidelig Procession finde Sted og om Torsdagen den 21de efter Slutningsprædikenen skulde de høier. Prælater ledsages i høitidelig Procession tilbage fra Domkirken. — Som udbortes Festsigheder var for Lørdagen den 16de arrangeret et Festmaal til Ære for de høier. Biskopper, for den 18de en stor Festsconcert og for den 21de en Serenade udenfor det biskoppelige Palads. Den 16de holdt Cardinalen af Prag en høitidelig Militairgudstjeneste under aaben Himmel paa Slotspladsen; hele den østerrigske Garnison bivaanede samme, og Festen var i høj Grad gribende. —

Ved det Festsmaalid, som Løverbagen den 16de Juni gaves i den store Casinosal for de høiærv. Prælater og de høie Gæstgjæster, udbragte Hs. Excellence Ministerpræsidenten, Hr. Friherre v. Dalwigk, følgende Skaal: „En skøn og hellig Fæst har indenfor det ærværdige Mainz's Mure ført Mænd sammen, hvis Navne have en god og fuldtonende Klang i Religionen, i Videnskaben og i Folkets Historie, Mænd, som formeddelt deres Kirkes høiere Indvielse, formeddelt Genbed i Lænkemaade og Forætter staae som jævnbaarne ved Siden af hverandre, hvad enten de allerede ved Fødslen vare hævdede med fyrstelig Titel eller deres Vugge har været ligesaa fattig og beskedne som den Herres, Hvem vi Alle tjene! — Havde vi her kun forsamlet os for at fejre et stort historisk Minde, eller for at bringe vore høie og høitærede Gæster en gæsteventlig Hylдинг, saa vilde vor Fæst dog iattes sin skønneste Indvielse. Men, mine Herrer! en høiere og større Tanke besjæler os! Det er den Bevidsthed, at det var forbeholdt vor, den nyeste Tid, at bane Veien for den lykkeligjørende Overbeviisning, at Menneskeheden's Frelse kun er begrundet i Religionen og i Troen, at Religionen og Troen ere de faste Grundpiller, paa hvilke Statens mægtige Bygning ligesaa vel som den fredelige Borgers beskedne Huus kan hvile; — det er den Bevidsthed, at det straalende Forbillede, som Lydskernes Apostel, den første Erkebiskop af Mainz (Bonifacius), har givet os, ikke er udsøkt, at de Spirer, som Bonifacius har plantet i Hjerterne, endnu leve saavel i Folkets religiøse Følelser, som ogsaa i Ord og Gjæringer hos de Religionens Tjenere, hvis Hjerter og Sindelag ligne disse høie Kirkefyrsters Sind og Hjerter, hvem vi her vilde bevidne vor Gæstfrygt. I denne Mening beder jeg Dem, mine Herrer! at tømme et Glas med mig paa vore høie Gæsters, de tilstedeværende Cardinalers, Erkebiskoppers, Biskoppers og Prælaters Velsgaaende!“ — Sandelig, det er Ord, som vederpøge, naar man betænker, at de ere talte af en protestantisk Ministerpræsident! —

Wien. Vi erfare at Keiser Franz Joseph, for at give Paven et Beviis paa sin Gæstfrygt og Hengivenhed i Anledning af det nu afsluttede Concordat imellem Østerrig og den pavelige Stol, har overdraget Underbeviisnings- og Cultusministeren, Grev Leo Thun, at lade Akademiet for de skønne Konster gjøre et Udkast til en pragtfuld Messiebog til den h. Fader Pius IX. Det store Bifald, som Bønnebogen (Sfr. Skand. Kirketid. 1855. Nr. 16 S. 254) for Keiserinden har fundet alle Steder, synes at have givet Ideen til dette Værk, og det er tillige Keiserens Dnske, at alle til denne Messie-

bog fornødne Arbejder, ligesom ved den omtalte Bønnebog, skulle udføres ved østerrigske Kunstnere. — Efterat en betydelig Pengepræmie var bleven fastsat for den Architect, der indleverede den bedste Plan til den Kirke, som i Wien skal opføres til taknemmelig Erindring om Keiserens lykkelige Redning fra en Morbers Haand, har Kong Ludvig af Baiern iblandt de forelagte Udkast fundet ni Projecter værdige til at komme i Betragtning, og foreslaaet Erkehertug Ferdinand Max af disse at tilkjende Wienerarchitekten Ferstel den første Præmie af 1000 Ducater, hvilket ogsaa tiltraadtes af Erkehertugen. Ferstel hører til de yngre Architecter og blev, paa Grund af sin overordentlige Dygtighed, allerede for nogle Aaener siden tilstaaet et Stipendium til en Reise til Rom, for videre at uddanne sig.

— Keiseren af Østerrig har fundet sig foranlediget til, af sin Chatollasse at bevilge 20,000 Gylden C. M. til Frankfurter Domkirkes videre Fuldførelse og Forskjønnelse. Efter Forlydende skyldes denne storartede Gave navnlig den derværende katolske Sognepræsts Bestræbelser under hans sidste Ophold i Wien.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 29. Juli. — 9. Søndag efter Pintsfe. — Dagens Epistel: 1. Cor. 10, 6—13. — Evangel.: Luc. 19, 41—46. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Hvimeffe med Prædiken paa Lybst. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk.

Formeddelt nogle Arbejder i Kirken bliver Gudstjenesten paa Sognebagene indtil videre holdt i Skolelocalet; den første h. Messie feires Kl. 5¹/₂, den anden og sidste Kl. 7 om Morgenen.

Rjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sandet.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøve Alt og behold det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 31.

Søndagen den 5te August.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. M. Blaukensteiner, N. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Den hellige Theresia,

Jomfru og Stifterinde af de barsødede
Carmeliterinders Orden.

(Fortfat.)

Theresia fandt, ligesom alle andre Helgenere, et fuldkomment Livs Væsen og Aand i Ydmygheden. Paa Ydmygheden hviler den hele Bygning, der skal opreises ved den aandelige Underholdning med Gud; jo dybere en Sjæl fornædrer sig, desto mere behager det Gud at ophøje den. Saaledes synes en Sjæl, der stiller Jesus Kristus imellem Gud Faderen og sig selv, at den beviser Ham en ærefrygtfuldere Kjærlighed, fordi den ligesom kun fra det Fjerne nærmer sig Ham igjennem denne guddommelige Mellemmand eller Midler; og naar den endog bliver deelagtig i Himmels Hjemløgelser ved Henrykkelsens Beskuelse, anseer den sig alligevel uærdig til en saa stor Gudsbeviisning, og fuld af Ydmyghed udraaber den med den h. Petrus: „Herre, gik bort fra mig, thi jeg er et syndigt Menneske!“ Den h. Theresia tænkte aldrig paa disse udmærkede Naadegaver, hvormed Him-

melen begunstige hende, uden tillige at føle sig bestaaet og sønderknuust formedelst sin Glædelighed og Ufuldkommenhed. Grundringen om denne Naade opflammede stedse paany hendes Taknemmelighedsfølelser, og ved Slutningen af hendes Betragtninger over Bønnens forskellige Arter eller Trin, udraaber hun endnu engang: „O min Sjæls Gud, hvor skal jeg finde Ord, som ere kraftige nok til at forkynde, hvad Gode vinder, som ganske og uforbeholdent stole paa Dig, og hvad Gode taber, som, efter at have smagt saadanne Naadegaver, alligevel endnu forblive fængslede af Egenskjærligheden! Tillad ikke, o Gud, at denne Ulykke vederfares mig.“

Imidlertid voldte den Fylde af Naadegaver, hvormed hun ligesom overøstes af Himmelen, hende megen Bekymring. Hun frygtede for, at hun let kunde geraade i den Skuffelse, i hvilken allerede flere andre Dvinder vare faldne, idet de havde anseet den onde Fiendes List og Snarer for at være Gaver fra Oven. I denne Frygt søgte hun efter dydige Personer, for at raadspørge sig med dem og var da besluttet til, i Alt at rette sig efter deres Raad. Hun henvendte sig først til en Adelsmand i Staden, ved Navn Franz af Salseda. Omendkjøndt han var gift, førte han dog en saa hellig Vandel, at han med

Rette gjaldt i hele Landet for et fuldkomment Monster paa Dyd og Gudsfrugt. Han besad desuden en naturlig Gave til at vejlede ogsaa Andre paa Dydens Bane. Han forbandt en stor Skarpsindighed med en indtagende Underholdningsøve, og en Ligefremhed og Mildhed, som vandt Alles Hjerter.

Theresia havde den Overbeviisning, at han var det Hovedredskab, hvoraf Gud vilde betjene Sig, for at føre hende paa Frelsens Vej. Først indgjød nu denne fromme Mand hende Mod, idet han sagde til hende, at hun jo ikke turde haabe, at hun paa een Dag kunde blive befriet fra alle sine Ufuldkommenheder, men at dette maatte skee lidt efter lidt, og at han selv havde anvendt hele Aar til at vænne sig fra meget smaa Feil. Saaledes førte han hende Skridt for Skridt til de forskjellige hellige Øvelser, for grundigt at uddanne hende for det aandelige Liv, af hvilken Grund hun ogsaa sluttede et helligt Benskab med ham. De Dage, paa hvilke han besøgte hende, vare hende sande Festdage; hun glædede sig steds til dem med hellig Utaalmodighed. Allerede i otte og tredive Aar havde denne Guds Tjener ført et saa monsterværdigt Liv, da Theresia lærte hans Dyd at kjende. Paa samme Tid raadførte hun sig med en from Præst, ved Navn Daza, som var en fortrolig Ven af Franz af Salseda. Hun havde gjerne antaget ham til sin Skriftefader; men han undskyldte sig med sine mange Forretninger, som han virkelig neppe kunde overkomme. Alt hvad hun opnaaede hos ham, var, at han i Henseende til de overordentlige Ting, som mødte hende, vilde staae hende bi med sine Raad. Daza og Salseda overveiede i Forening og med største Nøiagtighed, hvad de troede passende for hendes Stand, og meddeelte hende derfor deres fælles Raad, saaledes som Klogskaben syntes at byde dem det.

Deres Mening i Henseende til de overordentlige Ting var, at vor Helgeninde, saameget som de kunde faae ud af Sagen, havde skuffet sig, fordi det ikke var sandsynligt, at Himmelen skulde udgyde saa usædvanlige Raadegaver over en Sjæl, der under saa haarde Kampe endnu stod paa Skilleveien til den sande Fuldkommenhed. Grunden til denne deres Mening var, fordi Theresia i Begyn-

delsen ikke havde kunnet beslutte sig til, ganske og fuldstændigt at løsrive sig fra visse Smaa-ting, saaledes som den dydige Daza egentlig havde ønsket det. Da de alligevel ikke vilde udsætte Helgeninden for nogen Fare ved denne deres Afgjørelse, tilraadede de hende desangaaende ogsaa at raadføre sig med en anden hellig og lærd Mand, der for kort siden var kommen til Staden. Han var en Vater af Jesu-Selskabet, og udmærkede sig ligesaa meget ved sin Lærdom, som ved sin oplyste Fromhed. Deres Raad var altsaa, at hun skulde henvende sig til ham, fordi hun, efter deres Mening, vilde være udsat for stor Fare, naar hun ikke anbettede sig til en klog og indsigtsfuld Vejleder.

Dette forarsagede den h. Theresia en saadan Frygt og Betymring, at hun var ganske raadvild og fra dette Dieblik af ikke mere holdt op med at græde. Da hun en Dag under Taarer atter havde overladt sig til sin Smerte, faldt hendes Dine tilfældigviis i en Bog, som hun tog i Haanden, paa de Ord: at Herren er trofast og aldrig tillader, at de, som elske Ham, blive skuffede eller overvundne af den onde Fiende. Disse Ord vare vederværgende Balsam for hendes bekymrede Hjerte; hun fattede nu den Tanke, at nedskrive sit Almeenskiftemaal, og udelod derved ikke en Stavelse, som kunde opklare hendes Indre for den nye Skriftefader, som hun havde udset sig. „Jeg erindrer,“ siger hun, „at jeg, da jeg saa saameget Dndt paa Papiret, og næsten intet Godt, blev overordentlig skamfuld og bedrovet derover.“ Thi hendes Samvittighed var saa ømsjelende, at hun næsten ikke saa Andet end Feil og Synder i hele sit Levnetsløb.

Den fromme Ordensgeistlige havde ikke saasnart hørt hendes Almeenskiftemaal, før end han beroligede hende angaaende hendes Betragtningssmaade. Han sagde hende, at de hende tildeelte Raadegaver kun kunne komme fra Himmelen, men at hun hidindtil havde forsømt at lægge det sande Grundlag for det indvortes Liv: den fuldstændige Selvfornegtelse og den uafbrudte Spørgelsens Mand. I Sandhed, man bygger paa Sand, naar man troer at kunne grunde den kristelige Vandels Bygning

paa andre Grundpiller, end paa Idmyghed, Bøn og Bodfærdighed.

Af de gode Raad, som denne h. Ordensgeistlige gav hende, iagttog Theresia trodsigen Alt, især hvad han foreskrev hende i Henseende til Bønnen. Hun skulde nemlig hver Dag holde Betragtninger over en Hemmelighed af Jesu Lidelser, og af alle Kræfter modsætte sig de overnaturlige Sødheder, som hun saa ofte havde prøvet. — Bønnen for denne hendes Lydighed var en usforstyrrelig No, som udgjød sig over alle hendes Sjæleevner. I samfulde to Maaneder gjorde hun hvad hun kunde, for at modstaae Herrens Raadestømme. „Men,“ siger hun, „jo mere jeg gjorde mig Umage for at gjøre samme Modstand, desto mere paatrængende overøste Herren mig med Sine himmelske og frydefulde Husvælselser, og med en vis Herlighed, som ganske syntes at omslyde mig, uden at jeg kunde undgaae samme, til hvilken Side jeg end maatte vende mig.“

Paa denne Tid reiste Pater Franz af Borgia igjennem Byen Avila. Han havde som Hertug af Candia givet Afkald paa Alt, for at indvie sig til Gud og Jesu-Selskabet, hvis Provincial han dengang var i Spanien. Theresia udvirkede igjennem sin Skriftefader og Franz af Salseda, at han besøgte hende og gav hende nogle Forholdsregler. Vi vilde lade hende selv tale herom. „Da han havde hørt mig angaaende det, som foregik i mit Indre, sagde han til mig, at det var Guds Aand, og han var ikke af den Mening, at jeg længere skulde modstaae den; men man havde gjort rigtig i, først at prøve den, og jeg skulde kun vedblive at begynde min Bøn med at betragte en eller anden Hemmelighed af Jesu Christi Lidelseshistorie; skulde Herren alligevel siden atter opløste min Aand, saa skulde jeg ikke stræbe imod, men overlade mig til den guddommelige Majestæt, saafremt jeg kun Intet medvirkede fra min Side. Jeg blev herved trøstet i høi Grad, som ogsaa den gode Adelsmand (Franz af Salseda), der glædede sig usigelig ved, bestemt at høre af en saa hellig Guds Tjeners Mund, at det var Herrens Aand; han understøttede mig fra nu af i Alt, og meddeelte mig oftere gode og heldbringende Raad.“

Da den h. Theresia's Skriftefader

snart derpaa blev forflyttet til en anden By, følte hun derover stor Smerte. Hun indbildte sig, at hun nu atter vilde synke tilbage til sine gamle Feil og aldrig mere finde en saa klog og oplyst Skriftefader. Imidlertid fandt hun en Anden, som under tyve Aars haarde Prøvelser havde naaet en høi Grad af Beskuelse. Det var Fader Balthasar Alvarez af Baz, en paa de aandelige Veie fuldkommen kyndig Præst. „Denne gode Fader,“ siger hun, „førte mig ind paa en høiere Fuldkommenheds Veie. Han sagde mig, at jeg, for fuldkomment at behage Gud, maatte opbyde alle mine Kræfter; og han forstod at kryddre sine Ord med den hjerteligste Mildhed og med en henrivende Sødme. Min Sjæl forekom mig endnu ikke meget standhaftig, men snarere særdeles ømsølsom, især med Hensyn til visse venstabelige Forhold, som jeg kun med megen Kamp kunde opgive; thi omendstundt jeg ikke vedligeholdte dem til den Grad, at jeg derved fornærmede Gud, var dog min Tilbøielighed for disse fromme Personer stor. Det forekom mig, som om det vilde være et Slags Uafnæmmelighed fra min Side, dersom jeg ganske forlod dem, og derfor bemærkede jeg for min Skriftefader, at jeg, da Gud ikke blev fornærmet derved, ikke indsaae, hvorfor jeg skulde gjøre mig skyldig i Uafnæmmelighed. Han tiltraadte mig, at jeg i nogle Dage skulde anbefale Eagen til Gud... paa det at Han maatte tilkjendegive mig, hvad jeg skulde vælge.“

Da Theresia en Dag i længere Tid var fordybet i Bøn og indstændigt bønfuldt Herren om at Han vilde staae hende bi, paa det at hun maatte behage Ham i Alt, istemte hun Hymnen Veni Creator, som man havde anbefalet hende at bede; paa eengang hensesant hun saa pludselig i en Henrykkelse, at hun næsten tabte Bevidstheden. Dette var den første Raade, som Gud bevisste hende af den Art. Hun troede derpaa at høre de Ord: „Jeg vil, at Du for Fremtiden ikke mere taler med Menneskene, men med Englene.“ — Disse Ord gjorde et saa dybt Indtryk paa hendes Hjerte, at hun siden den Tid følte en afgjort Modbydelighed for alle de særegne Venstabsforhold, som ikke udelukkende havde Gud til Gjenstand. Hun fandt ikke mere nogen Trost ved Samtaler, undtagen

med Personer, om hvem hun vidste, at de elskede Gud og bestræbte sig for at tjene Ham. Den Beslutning, som hun dengang fattede, nemlig at frastige sig alle sine gamle unyttige Forbindelser, udførte hun nu skyndsomt; og hun forsikrer, at det ogsaa var det Fordeelsagtigste for alle dem, til hvem hun havde staaet i disse Venstabsforhold. Derved vandt hun hiin hellige og salige Frihed, som hun endog paa sin Sundheds Beføstning, ikke havde kunnet tilkæmpe sig i saa mange Aar fulde af Anstrengelser og Lidelser.

Jøvrigt var dette ikke den eneste Gang, at hun blev værdiget saadanne Henrykkelser og hørte hiin indre Stemme, som forkyndte hende Herrens Villie. Belært ved en mangleaarig Erfaring, forsikrer hun i det 25de Capitel af sin Levnetsbeskrivelse, at det var i hoi Grad hørlige Ord, som man vel ikke hører med de legemlige Øren, men som Sjælen forstaaer meget godt og tydeligere, end man kan opfatte dem ved Sandserne. Hun tilføjer endvidere, at de, om de endogsaa vare strenge og paa-mindende Ord, alligevel frembringe vidunderlige Virkninger i hendes Sjæl, idet de forbedrede den til Alt, hvad Gud fordrer af den, blodgjøre den, udgyde Lys, Glæde og Ro i samme: saa at, medens hun tidligere havde beklaget sig over Mandstørhed og Uro, alt dette nu var forsvundet i et Dieblif.

Men for at forhindre den i slige Tilfælde saa almindelige Stuffelse, anbefaler Theresia især, vel at gjøre Forskiel imellem de falske Sødheder, som undertiden ledsage dette Slags Henrykkelser. „De ere,“ siger hun, „meget forskjellige fra de sande Sødheder, som Gud udgyder i Sjælen. . . . Ved disse sande Sødheder forstaaer jeg en frydefuld, stærk, levende, dyb, rørende og stille Glæde: thi hine Følelser i Sjælen, hine hurtigt forbiilende andægtige Sindsstemninger, som, liig fremskydende Blomster, visne og falde af ved Forsølgelsens jagtteste Windpust, kalder jeg ingen egentlig Andagt, omendskiønt det altid er en god Begyndelse og ere hellige Anlæg, men som endnu ingenlunde sætte Sjælen istand til at skjelne imellem den gode og den onde Mands Virkninger. . . . Er den Sidste Marsag dertil, saa synes alt Godt at forsvinde og at flye langt bort fra Sjælen; der bliver i den kun en almindelig

Leve, en ubestemt Sonderknuselse tilovers, uden nogenformhelst anden god Virkning: thi omendskiønt han, efter Synet at dømme, indskyder heldbringende Dunster, saa ere de dog kun meget svage, og den af ham indgivne Ydmyghed er saa forstilt og urolig og uden al indre Hjertensfred, at der kun hører ringe Erfaring til strax at indsee Kilden dertil.“

Theresia sporede denne Fristelse to eller tre Gange; men da hun var overbevist om, at Herren aldrig lader en ydmyg og i Troen dybt rodfæstet Sjæl komme paa Afveje, saafremt den troligen følger sin Skriftefaders Veiledning, overvandt hun ogsaa hver Gang disse Stuffelser. Hendes Seier maatte imidlertid tilkæmpes ved en lang og møjsommeligt Kamp. De Naadegavers Reenhed og Fylde, som tilstrømmede hende fra Himmelen, vakte hos de Personer, som hun stenkede sin Tillid, atter ny Bekymring. Selv Pater Alvares blev vildledt ved fem eller sex Ordensgeistliges eenstemmige Mening, som samtlige antog, at hun burde ikke mere gaae saa hyppigt til Herrens h. Bord, indstrænke sin Bøn, undgaae Gensomheden noget mere, og være paa sin Post mod den onde Fjende, som søgte at be- daare hende.

Theresia, som paa den ene Side saae, at saamange fromme Personer deelte den samme Mening, og paa den anden Side ikke kunde tiltræde samme, følte stor Samvittighedsangest, fordi hun havde den Overbeviisning, at disse Gunstbeviisninger virkelig kom fra Himmelen, og dog troede hun, at det vilde være en Mangel paa Ydmyghed, saafremt hun vægrede sig ved at forlade sig paa disse langt mere erfarne og fortræffeligere Personers Indsigter. Den oftere Nydelse af den h. Communion, og den Gensomhed, som udgjorde hendes eneste Fryd, bleve hende saaledes formeente; man tillod ikke mere, at hun fortsatte Betragtningerne længere ud over de af Ordensreglen foreskrevne Timer. Alt syntes at forene sig, for at forstyrre hendes Sjæls Fred. Derfor hensaldt hun ogsaa snart i en saa piinlig Trøstesløshed, at hun, efter egen Tilstaaelse, endnu aldrig havde prøvet nogen lignende. To Aar hengif paa denne Maade, uden at hun kunde finde den mindste Trost, fordi hun hvert Dieblif tænkte, at hun kunde blive skuffet af den

Unde. En Dag, da hendes Angest var stegen til det Høieste og holdt ved i fire eller fem Timer, og hun, nedfunken i Sorg og Rummer og ganske alene i en Bedesal, saae foran sig tusinde Skrækbilleder af alle Slags Færter, da hørte hun en Stemme, som i et Nu gjorde Ende paa alle hendes Lidelser. „Min Datter,“ sagde denne Stemme til hende, „vær uden Frygt, det er Mig; jeg vil ikke forlade Dig, frygt derfor ikke!“

Erindringen om den lykkelige Forandring, som var foregaaet med hende i dette Dieblif, var endnu saa dybt indgravet i hendes Hjerter, da hun skrev sit Livs Historie, at hun ved Fortællingen af den Begivenhed ikke kunde tilbageholde Kjærlighedens Dyrking. „O min Gud,“ udraaber hun, „det synes, at Du kun prøver dem, som elske Dig, med denne Svagheit, for ved Overmaalet af deres Lidelser kun endnu tydeligere at vise dem Størrelsen og Sødheden af Din Kjærlighed! Hvo kunde, o min Gud! besidde Mand og Lærdom nok, og opfinde et ganske nyt Sprog, for at forkynde de Underværker, saaledes som min Sjæl føler dem! Alt dette besidder jeg ikke, o min Gud! Men naar Du kun ikke forlader mig, saa vil jeg blive Dig tro. Om end alle Lærde staae op imod mig, om end alle Skabninger forfølge mig, alle Dæmoner storme frem for at pine mig: Intet skal indgyde mig Frygt, fordi Erfaringen har lært mig, at Du altid staaer ved min Side, og at en Sjæl, som ene sætter sin Lid til Dig, høster stort Gavn af alle disse Prøvelser.“

Hun havde ikke ventet, at den sørgelige Tilstand, i hvilken hun befandt sig, saa hurtigt skulde ophøre igjen. „Imidlertid,“ siger hun, „blev jeg ved disse saa Ord atter glad og munter, og følte derved en Kraft, et Mod, en Tillidsfuldhed og en indvortes Ro og Dyrking, at jeg pludselig følte min Sjæl ligesom ganske forvandlet og styrket mod hele Verdens Anfegtelser, og maatte indsee, at Herren virkelig havde talt til mig. . . . Ofte erindrede jeg mig, ved saadanne Leiligheder, hvorledes Han bød Stormene, saa at de lagde sig, og Havet blev stille. . . . Og jeg sagde da: Hvo er da Den, Som mine Sjælekræfter saaledes ere underdanige? Som i et Dieblif udgyder Lys i et

saa tæt Mørke og gjør et forhen saa steenhaardt Hjerter blødt og høieligt; Som gyder saa søde og kostelige Taarestrømme paa en Mark, som i lang Tid har syntes saa aldeles ud-tørret og ufrugtbar?“ Gjennemtrængt af en levende Tillid til Gud, trodsede hun alle Helvedes Magter. „For hvad skulde jeg vel endnu frygte?“ sagde hun til sig selv. „Jeg ønsker at tjene denne Herre Alene; jeg trakter ellers ikke efter anden Gode, end at behage Ham; jeg vil og søger ingen anden Glæde, ingen anden Ro, intet andet Gode, end at fuldbyrde Hans h. Villie. Da nu den Herre, Som jeg tjener, er saa mægtig, og da Djævelene ligge for Hans Fødder (hvorom der jo ingen Tvivl er, fordi Troen forsikrer mig derom), hvad Dndt skulde de da kunne tilføie mig, da jeg er denne høieste Herres Tjenerinde? Og skulde jeg end stride med hele Helvede, jeg vilde i Sandhed ikke skjælve for dets Magt. . . . Derpaa tog jeg et Kors i Haanden, og det forekom mig, at Gud da paa en vidunderlig Maade styrkede mit Mod.“

Imidlertid forsøgedes Dag for Dag de Raadegaver, som Herren udgjød over sin Tjenerinde. Det var eiheller mere som tidligere blot hiin himmelske Stemme, som talte til hendes Hjerter, men Jesus selv, Som i vidunderlige Syner kom for at trøste og lære hende. Helgeninden fortæller det med sin sædvanlige trofaldige Genfoldighed; og ved sammes Dptegnelse har hun efterladt os et nyt Beviis for, med hvilken ydmyg Høielighed hun underkastede sig sin Skriftefaders Villie.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Tyskland. I Frankfurt am Main bliver den gamle ærverdige keiserlige Domkirke restaureret. Tretten tyske Keisere af det østerrigiske Huus bleve valgte og salvede der, og under Keiserens Protectorat fremvoredede ogsaa Frankfurts katolske Menighed, som nu er een

af de mest blomstrende i det sydlige Lydslands blandede Stæder. Den frie Stads Senat har bidraget 30,000 Gylden til Domkirkens Restauration, som udføres efter en af Bygmester Zwirner i Eöln antagen Plan.

Belgien. Angaaende de glimrende Fester, som til Gæde for Definitionen af Dogmaet om den ubesmittede Udsættelse have fundet Sted i Diocezet Brügge den 6. og 7. Mai, i Namur den 13. og i Gent d. 20. s. M., erfare vi følgende: I Brügge besøgtede Biskopperne af Lüttich og Genf, den apostoliske Nuntius Gonella fra Brüssel og Biskoppen af Brügge selv den glimrende Procession. Illuminationen var almindelig og pragtfuld. I Gent udmærkede Processionen sig ved nævnte Fæst ved elleve Erkebiskoppers og Biskoppers Nærværelse, hvoriblandt 5 vare fra Frankrig. Et belgisk Blad skriver derom saaledes: „Den første Deel af den Kl. 2 om Eftermiddagen begyndte Procession omfattede Stadens kristelige Belgjorenhedsforeninger; de mange Belgjorenhedsstiftelser, som Gent besjæder, vare repræsenterede ved talrige Deputationer, fornemmelig fra Waisenhusene. En ikke mindre interessant Gruppe dannede Børnene fra de af Vincentius-Foreningen oprettede Redningsanstalter og 200 Arbejdere af „den h. Johannes Baptists Værk“, som alle vare i deres eiendommelige Arbejdsdragt; 30 af dem bare en Gruppe af malede Figurer, som forestillede „den h. Joseph's Værksted“; efter dem fulgte Deputationer fra Vincentius-Foreningerne i Gent og mange andre Stæder i Diocezet. Medlemmerne af denne Forening bare et Reliquieftrin med den h. Vincenz af Paula's jordiske Levninger. Den anden Deel af Processionen bestod af Diocezet's Hovedskytshelgeners (den h. Gerulpha's, den h. Laurentius', den h. Nicolaus', den h. Berlindes med Heres) Reliquier. Ethvert af de 9 Reliquieftrine, som forstørstedelen ere af drevet Sølv, blev ledsaget af 2 Acolyther med brændende Fakler, samt af en Præst i Chorskappe og to Diaconer. Stadens forskellige Sogne udgjorde den tredje Deel af Processionen. Hvert Sogn havde antaget et eller andet af den h. Jomfrues Symboler, som vare tagne fra Litanierne eller den h. Skrift og fremstillede i de skønneste Former. Alle disse Emblemer bleve baarne i Midten af en klare hvidklædte unge Piger, som bare Silkefaner eller Blomsterkurve og Blomsterkrands. Derefter fulgte ni religiøse Ordener (kristl. Skolebrødre, Brødre af den h. Johannes af Gud, Carmelitere, Augustinere, Franziscanere, Dominicanere og Jesuiter ic. ic.). Foran de Sidste bares Indskrivningsbogen for det i Aaret 1844 i Jesuiterkirken oprettede Erkebrøder-

skab til Maria's h. og ubesmittede Hjerte; Bogen tæller 70,450 Navne fra Byen Gent. Efter de religiøse Ordener fulgte Præstefeminarierets Elever, Stadens Sognepræster, Domcapitlet og en talrig Clerus fra alle Dele i Diocezet. I deres Midte bares 3 pragtfulde Reliquieftrine. Derefter kom en herlig Statue af den h. Jomfru under en glimrende Baldakin, baaren af 18 Franziscanere; og til Slutningen kom de elleve Erkebiskopper og Biskopper, alle i fuldt Ornat, med Mitra, Etav og Pluvial. Kl. 7 ankom Processionen paa den store saak. Fredags-Markedsplass og samlede sig i smukkeste Orden omkring et ved Guden af Pladsen paa en Forhøining af 30 Trin i gothisk Bygningsstil opreist Alter; Biskopperne toge Plads under Alterhimmelen, og Geistligheden paa Trinene. Man tænke sig dette glimrende Syn! Paa den ene Side de i Gaderne fremtrængende uoverskuelige Mennekesmæsser, og paa den anden Side Processionens Grupper, som bare den h. Jomfrues Symboler og Faner af tusinde Farver, skarede i skønneste Orden omkring Alteret; saa Reliquieftrinene og de i Guldet straalende Helgenbilleder, Uniformerne i broget Blanding med Munkenes Hætter, Alterets Trin bedækkede med Præster, og de elleve Biskopper, som velsignende udstrakte Hænderne over Mængdens Hoveder! Efter det af tusinde Stemmer iftemte Magnificat fremtraadte den høiere. Biskop af Gent og takkede i saa Ord Staden Gent for denne storartede Gædsbeviisning imod Himmelens Dronning, hvorefter han med høi og lydlig Stemme forkyndte Dedicationsens Akt, ved hvilken han stillede hele Staden Gent under den ubesmittede Jomfrues særegne Beskyttelse. Derpaa gav den franske Biskop af Nevers i en ildfuld Tale de Følelser et Udtryk, som i denne Time overstrømmede alle Hjertes. Sluttelig reiste Kirkefyrtterne sig og iftemte de biskoppelige Velsignelsesbønner: Sit nomen Domini benedictum etc., hvorefter de famtlige velsignede den nedfaldende Mængde. Kl. 8 vendte Processionen i samme Orden tilbage til Cathedralen.

Frankrig. Det Lyoner Selskab til den katholske Troes Udbredelse har fremlagt Regnskabet for Indtægter og Udgifter for Aaret 1854. Indtægterne beløbe sig til 3,722,766 Frcs. 44 Cent. (214,000 Frcs. mindre end i Aaret 1853), af hvilken Sum Frankrig alene har bidraget 2,203,500 Frcs. Indtægten er den største, som hidtil er naaet, naar man undtager de to sidste Aar, i hvilke mange overordentlige Jubilæumsgaver vare indkomne. Efter Frankrig kommer Preussen med 229,644 Frcs. (29,000 Frcs. mere end i Aaret 1853), derefter de sardiniske Stater med

183,482 Frcs. (74,000 Frcs. mindre end i Aaret 1853); Belgien har bidraget 203,551 Frcs. (53,000 Frcs. mere end i Aaret 1853); det fattige Irlands Bidrag var alene 120,000 Frcs. — Det turde være paafaldende for mange Læsere, at „Tydskland“ i Over- sigten over Indtægterne er opført med det ringe Bidrag af 18,150 Frcs. Men Redac- tionen af Aarsberetningerne forstaaer under Tydskland kun nogle Smaalande; Østerrig og Baiern (hvor der desforuden bestaaer andre særegne Missions-Foreninger), Preussen og Luxemburg henregner man ikke dertil; ligeledes bliver ogsaa det betydelige Bidrag fra Lombardiet (94,300 Frcs.) opført særskilt for sig selv. Lægger man de anseelige Bidrag fra Preussen til de Summer, som Baiern og Østerrig tilveiebringe for deres særegne Mis- sions-Foreninger, saa stiller Tydskland sig i Henseende til sin Virksomhed for Missionerne paa en værdig Maade ved Siden af Frankrig og Belgien. Særgeligt er det at see, at heelt katholske, rigeligt velsignede Lande kun yde yderst ringe Bidrag: Spanien s. Gr. bidrog i Aaret 1854 ifkun 15,324 Frcs. og Por- tugal 23,509 Frcs. Sydamerika har bidraget 27,802 Frcs., medens Nordamerika med sine 4 Millioner Katholiker allerede har indsendt 147,272 Frcs. — Lægger man nu det fore- gaaende Aars Kassebeholdning til den oven- nævnte Indtægt: 3,722,766 Frcs., saa an- drager Kassens Totalsum 4,486,754 Frcs. 51 Cent. (henimod 1½ Million Rigsdaler). — Regnskabsberetningen indeholder desforuden en interessant Notis: en Oversigt over de h. Messer, som i de fleste Missioner blive læste for Foreningens Medlemmer. De h. Messer, som aarlig feires den 3. Nov. for de afdøde Medlemmer, ere ikke indbefattede herunder. Efter denne Oversigt frembære Capucinerne i Abyssinien aarlig mere end 2000 Messer, i Malabar 400, Missionairerne i China 500, i Tripolis 200, Fædrene af Jesu-Selskabet 2000. „Naar vi,“ siger den nævnte Beretning, „see, at Troens Sendebudde, graanedes for Tiden ved Moie og Lidelser, mindes os saa hyppigt ved Alteret og med deres Hænder, som maaskee ere bestemte for Fængslernes Læn- ker og for Martyrpalmen, offre det ube- smittede Guds Lam for vor Frelse, idet de an- raabe Det om at afbetale os deres Tak; — kunde vi da vel nogenjinde angre vort lille Bidrag, og have vi ikke allerede modtaget en stor Løn derfor?“

— Indvaanerne i Lille ville til Gæ- for „Vor kjære Frue“, Stadens Skytshelgen- inde, bygge en pragtfuld Domkirke. Den skal opføres i den reneeste Stil fra det 13. Aar- hundrede, og 5 Mill. Francs ere bestemte til

Bygningsfond (Udgifterne for Grunden, Vin- duer og indvendige Decorationer ikke ibereg- nede). Et Dyrab er udstedt til alle Frankrigs og Udlandets Kunstnere, om at indgi ve Tegnin- ger, Planer ic.; den første Præmie for Pla- nen ic. ic. er 10,000 Frcs., den anden 4000 Frcs. og den tredie 3000 Francs.; Indgivelsen maa ske inden 1. Dec. d. A. — Efter franke Blade har Sultanen givet samtlige Christne, som befinde sig i de tyrkiske Fængsler, Tillæ- delse til i Paaskehelligdagene at forlade samme, for at bivaane deres Gudstjeneste og fejre deres Paaske, — en Handling, som har gjort et særdeles godt Indtryk. —

— (Mariefejer). Adskillige Dioceses i Frankrig have i Mai Maaned været Bidne til opløstende Festligheder. Frankrig er nem- lig særdeles rig paa Mariebilleder, som deels formedelst deres Alder, som naaer over i den graa Oldtid, deels og især formedelst en Række af Bidundere, hvorved den guddommelige Al- magt og Godhed har aabenbaret Sig paa disse Naadens Steder, ere bleve meget be- søgte Balsfartssteder. For at bevidne sin sær- deles Grefrygt for den h. Jomfru og til An- erkendelse af den levende Tro, som det franke Folk navnlig atter har viist ved Definitionen af Dogmaet om den ubesmittede Undfangelse, har vor h. Fader, Pave Pius IX., foræret Kroner til adskillige af disse Mariebilleder og tilladt at fejre Kroningsfesten med særegen Hvit- delighed. Slige Kroninger ere bleve fejrede i Bispedømmerne Chartres, Saint-Flour og Gap. Af de franke Blades omfangsrige Fests- betretninger udhæve vi følgende: Kroningen af den ved Gap værende Statue kaldet „Vor kjære Frue til Hæder“ havde den 23. Mai forsamlet over 20,000 Pillegrimme; foran Statuen var op- reist et pragtfuldt smykket Alter. „Al. 9“ — saaledes skriver et Blad — „satte Processio- nen, bestaaende af 250 Præster, sig i Bevæ- gelse under Afhyngelse af Sengen Ave maris stella; den synlige Grefrygt hos den uover- skuelige Skare af Pillegrimme, som holdt Veien og de nærliggende Heie besat, blev endmere forhoiet, da man i Festsaget endog bemærkede to pavelige Gesandter, den pavelige Stols Pro- tonotarier, og sex Kirkefyrster i Pontifical- dragt og med deres Værdigheds Insignier, nemlig Biskopperne af Gap, Digne og Gre- noble, Erkebiskopperne af Avignon og Turin (hvilken Sidste som bekjendt beispises med For- viisningens Brod i Frankrig) og endelig Car- dinal-Erkebiskoppen af Bordeaux. Et pludseligt Ildbebefindende holdt den til Festen hid- komne Erkebiskop af Aix tilbage i Staden. Biskopperne toge Blads ved Siderne af Alte- ret; nærmest dem sadde Præfecterne, de fornemste Regjeringsembedsmænd, Dyrigheds personer og

Officierer. Efter en Tale af Biskoppen af Gap, i hvilken han gjorde Meddelelser om sin Pillegrimsreise til Rom i Anledning af Festen den 8. Dec. f. A. og om sin Samtale med den h. Fader, feirede Cardinal-Erkebiskoppen af Bordeaux det h. Messesofer og prædicatede efter Evangeliet om Mariedyrkelsen ialmindelighed og om Anledningen til Dagens særegne Høitidelighed; tillige henledte han Opmærksomheden paa Armeen i Orienten og nedbad den h. Jomfrues Bønner og Beskyttelse over vore heltemodige Krigere. Endelig fandt Kroningen af den h. Jomfrues Statue Sted. Kronerne, som paa pragtfulde Hynder bleve overrakt ved de pavelige Gesandter, bleve efter høitidelig Benediction paasatte den h. Jomfrues og Jesubarnets Hoved, medens Sangen af Regina coeli gjenlød. En Secretair oplæste derpaa det pavelige Rescript, efter hvilket Bærgen af dette kostbare Smykke betros til Præsterne af Congregationen kaldet „Vor kjære Frue til Hæder.“ Et opløstende Dieblit var det, da samtlige ser Kirkefyrtøister stemte det tredobbelte Benedicat vos og opløstede deres Haand til Velsignelsen. Høitideligheden endte dermed, at Biskoppen af Gap høitideligt stillede sit Dioces under den h. Jomfrues særegne Beskyttelse; Processionen drog under Afhængelse af Te Deum tilbage til Cathedralen. Om Aftenen straalede ikke alene Staden, men hele Omegnen i den skønneste Lysglans; foruden Stadens pragtfulde Illumination toge de Glædesblus, som i en Linie af flere Mil oplyste Toppen af de nærliggende Berge, sig overmaade opløstende ud. Midt under Festjublen dannede sig uvilkaarlig en Procession, som i en uoverstuelig Række bevægede sig i den stille Midnatstid til den h. Jomfrues festligt oplyste Capel. Pillegrimmenes fromme Sange gjenlode uafbrudt lige indtil Morgenrøden. — Om de glimrende Kroninger af Mariestatuerne i Saint-Flour, hvor 3 Erkebiskopper vare nærværende, saavel som om Kroningen i Chartres, som fandt Sted d. 31. Mai efter en 14 Dages Jubilæumsfest i otte Biskoppers Nærværelse, kunne vi af Mangel paa Plads ikke give nogen nærmere Beskrivelse. — At ikke Faa af Kirkens Tjender ved Læsningen af denne og lignende Beretninger atter ville komme frem med deres almindelige Declamationer over katholst Marie- og Billedtilbedelse, kunne vi vel nok tænke os; men det bryde vi os lidet om; thi vi skrive ikke for Kirkens Tjender, men for Kirkens Born, for katholste Christne. Og alle katholste Christne ere bedre oplyste om deres Kirkes Tro og Lære angaaende Mariedyrkelsen; de vide navnlig, at der er en væsentlig Forskjel mellem at bede til Maria og at tilbede Maria, mellem at hædre og ære Maria og at

anerkjende hende for et guddommeligt Væsen; de vide, at det Sidste vilde være Afguderie og er som saadant naturligviis strengt forbudt i den katholste Kirke; katholste Christne ere endvidere saa meget oplyste, at de vide, at den Ære og ydre Hæder, man viser Billedet eller Statuen, gjælder hende, som fremstilles ved samme, og at endelig ogsaa al den Ære og Ærefrygt, Hæder og Dykkelse, vi vise den ubesmittet undfangne Jomfru Maria, i Grunden falder tilbage paa Ham, Som har gjort store Ting mod hende og udfaaret hende til at være og kaldes Hans eenbaarne Søns sande og virkelige Moder (sfr. Skand. Kirkeid. 1854, Nr. 48 og 49).

Afrika. Missionen i Chartum i Abyssi-
nien, som er stiftet af den ædle Provicar
Knoblecher og mest bestaaer af Tyroler Geis-
tige, opblomstrer herligt. I selve Byen Char-
tum hersker stor Ophidelse paa Grund af en
ny i Constantinopel udkommen Forordning,
som ophæver Slaveriet og hvorved Sla-
vetransporten til Ægypten og Slavehandelen
forbydes under streng Straf. „Bistnok“ —
skriver en Missionair derfra under 20. Jan.
— „ville ogsaa vi paa denne Maade ikke mere
kunne løstjæbe Drengene; men et af vor Mis-
sions Hovedoieemed er jo netop at afstaafe
Slavehandelen.“ Den 10. Juni skulde atter
afgaae fra Triest til Chartum: 4 Præster, 1
Lærer og 10 Haandværkere (Lægfolk) — alle
fra Tyrol.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 5. August. — 10. Søndag efter Pintsje. —
Dagens Epistel: 1. Cor. 12, 2—11. — Evan-
gel.: Luc. 18, 9—14. — Gudstjeneste: Form.
kl. 8 og 12 stille Messe. — kl. 10 Høi-
messe med Prædiken paa Dansk. — Efterm.
kl. 3 Andagt paa Dansk.

Formebløst nogle Arbejder i Kirken bliver Gudstjenesten
paa Sognebagene indtil videre holdt i
Skolelocalet; den første h. Messe feires
kl. 5 $\frac{1}{2}$, den anden og sidste kl. 7 om Mor-
genen.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøve Alt og behold det Gode!

1. Thesjal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 32—33.

Søndagen den 12te August.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler C. A. Blankensteiner, N. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglaeder; i de danske Stater paa de Egl. Postkontoire. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Klostermunken*).

En katolsk Sandhed i Digt.

Seer Du, hist i Solens Luer
Hæver op mod Himlens Buer
Sig en stummel Klostermuur?
Verdens onde, vilde Tanker
Hemmes inden disse Skræker,
Doer i det snevre Buur!
Fred boer inden disse Porte,
Fred, som Verden eier ei;
Her er skrælle Frister borte,
Gud Din Frelser boer med Dig!

Mangen from og ydning Christen,
Der, for svag for Livets Fristen,
Hørte bruse fjernt dets Elv,
Modig, mens han kunde, flygted
For den Tryllemagt, han frygted,
Hid til Gud og til sig selv.
Som engang maaskee den Døde
Luttret seer paa Jorden ned,
Kan hans Blikke frygtløs møde
Verdens Larm fra dette Sted.

Saadan kom en Aften silde,
Hid en Yngling; — her han vilde
Flye for Verdens Ufred bort.
Rast, som vilde man ham tage,
Holde ham derfra tilbage,
Banker han paa Klosters Port.
— „Hvem er der i Mattens Dde“? —
„Matten, Fader, er faa fort —
Klostret lyfte mig imøde;
Aabne derfor mig Din Port!“

Snart et helligt Lofte binder
Indtil engang Livet svinder,
Ham til dette fromme Sted.
Hede Taarer tidt han græder;
Om han nu en Synd afbeder —?
Derom Ingen noget veed.
Men i cenlig Celle knæler
Tidt han ved et lille Skrin,
Lager Nøglen frem — men døaler,
Hyller atter Skrinet ind.

Utter staaer han der — da lyder
Han hvad Herken mildt ham byder,
Pludselig han aabner det,
Og med dyb og hellig Bængsel
Frier glad han fra dets Fængsel
Larred, Pensel og Palet.

*) Sammenlign hermed Skand. Kirketid. 1855. Nr. 26, 27, 28, og 29: En Dag i Abbediet Westmalle.

Sjælen til Guds Moder sukker
 Blidt hun stiger ned i den,
 Og det Billed, Barmen lukker,
 Speiler Læredet igjen.

Hurtig man Madonna's Billed
 Over Klosters Altar stilled. —
 Prioeren forbausset staaer!
 Munken for sig han beordrer:
 „Siig mig hvilken Løn Du fordrer!
 Hvad Du fordrer end, Du faaer.“
 — „Nu, vil Du en Løn mig give,
 Maa jeg bede Dig, at blot
 Konstneren maa ukjendt blive —
 Ene saadan er det godt!“

Men hver Uge, som forsvinder,
 Altid større Skarer finder,
 Som med Andagt knæle ned,
 Tusind kom med Synd og Brøde,
 Tusind Hjerter atter gløde
 I gjenvunden Skjoldfrihed.
 Selv en Kirkeky blev lammet,
 Der kom hid med syndigt Mod —
 Af Madonna's Blikke rammet,
 Angerfuld han Alt tilstod.

— Ser, da treen en herlig Maler,
 Dreven hid af Nygtets Laler,
 I det skumle Kloster ind.
 Klostermunken selv ham følger;
 Haab og Tvivl i Barmen følger,
 Farven skifter paa hans Kind.
 Men da nu den store Kjender
 Stod ved Maalet for sit Fjed —
 Sank, med opadstrakte Hænder,
 Selv Buonarotti ned!

„Hvo — hvo er den store Mester?
 Som mig sagde Klosters Præster,
 Kjender ene Du hans Navn!
 Paven er min hoie Hænder,
 Hurtig jeg til ham mig skynder,
 Der er jeg Din Ven til Gavn!“
 — Munken skjælver, Diet flammer;
 Men imens den Anden seer
 Paa Madonna, — han fremstammer:
 „Verden eier ham ei meer!“

„Sandt er Nygtet da, jeg horer;
 Genligt Klosterliv han fører —?
 Han maa blive fri ved Gud!
 Paven maa hans Løfte bryde,
 For at bedre han kan lyde
 Konstens hoie Himmelbud!“
 — Boldfomt Munkens Hjerter banker —
 Glands og Ære vinker ud!
 Kan han holde fast sit Anker
 Tro sig selv og tro sin Gud?

Eller skal han om sit Hoved
 Snøe den Krands, hvorfor han voved
 Engang for sin Fred saa nær?
 Skal han ud fra Havnen drage?
 Mindet holder ham tilbage,
 Og Madonna paa ham seer.
 Under Hættens dunkle Flige
 Skjuler han sit Ansigts Glod:
 „Navnet tør jeg Dig ei sige;
 Den, Du spørger om, er — død!“

Og han iler i sin Celle —
 Læarer ud af Diet valde;
 Sine Farver ta'er han frem.
 Hurtig han til Binduet haster,
 Hurtig han i Floden kaster
 Med Palet og Pensel dem!
 Munkens Blik saa sorgfuldt iler
 Efter dem ad Voven ned —
 Men Madonna's Raade smiler
 I hans Sjæl sin fulde Fred! —

S. *)

Det Fornuftmæssige i den katholicke Mariedyrkelse.

Under Mærket „Geldern“ meddeelte det katholicke Blad „Deutsche Volkshalle“ et fortræffeligt Argumentum ad hominem, som er taget fra det

*) Med hjertelig Taksigelse til den høitærede Indsender i Gh. forbinde vi den Bøn, ogsaa i Fremtiden at ville glæde os med lignende Bidrag.

Red.

Frankfurter rationalistisk-protestantiske Gebeet, og viser det Fornuftmæssige i den katholske Mariehyrte. Indsenderen skriver saaledes:

Tilbagefald Sommeren 1849 i behagelig Grindring, da Sæcularfesten for vor berømte Digter Göthe's Fødsel blev høitideligholdt i den venlige Mainstad (Frankfurt). Hvor tryk-leagtigt oplivedes ikke dengang i den taknemmelige Fristad Grindringen om ham, dens berømte Stud, som var bleven dens Stolthed! Hvilken Bølge og Trængsel var der ikke dengang om den Forgudedes Alter, om hans store colossale, blomstersmykte Statue paa Promenadepladsen! — Hør nu, hvad for noget Besynderligt de taknemmelige Frankfurtere paa samme Aars uforglemmelige 28de August have foranstaltet til Ære for den hædrede Digters Moder. — Dog nei, for at De ikke skal troe, at det er en Mytification eller en Overdrivelse, hvad jeg skriver, saa læs De Sort paa Hvidt, hvad et ægte Frankfurter Blad, et Blad, som ikke er mistænkt for katholiserende Sympathier, men som er den offentlige Mening bekendt som et friskt og høitoplyst Organ, nemlig „Frankfurter Conversationsblatt,“ et belletristisk Bilag til „Ober-Postamts-Zeitung“ bogstavligt meddeler i Nr. 206 og 207 under Rubriken: „Mindeblade om Göthe's Jubelfest. Af Eduard Sattler.“

„Stille og lidet besøgt,“ saaledes hedder det der, „ligger i en af Stadens ældre Dele, St. Petri Kirkegaard, saaledes kaldet efter den lille Kirke, som, paa denne de Saliges Kirkegaards sydøstlige Vinkel, med sine Taarne viser mod Himmelen. Livligt og larmende er om Hverdagen Samsærjelen der, og Brimlen er stor; thi her gaaer den gamle berømte Handelsgade forbi, paa hvilken Handelen alt i forbums Dage fra de fjerneste Steder udførte Naturproducter, Industrifrembringelser og Luxusvarer til Tydsklands Nord og endnu længere bort. Der gløde Æserne og Smedene hamre, der larmer det af Fragtmænd og Pakkarle og Lastdragere bag Binduerne under de fordermeste gammeldags Bærtshuusfilter, der trænge og støde Alle sig i broget Blanding igjennem og paa hverandre, der kjørte endnu for saa Aar tilbage en uoverskuelig Række af Vogne og holdt i

lange Rækker ved Siden af Husene og spærrede Gaden. Det er Friedbergergaden, hvor i forrige Aarhundrede Tertor, Byfogeden i Frankfurt, boede, hvis Datter blev Digteren Göthe's Moder. Ikke langt, kun omtrent hundrede Skridt fra dette Hus, paa Petri Kirkegaard, har denne Frue, som i Frankfurt vilde døe og leve indtil sit Endeligt, allerede slumret i fire Decennier. Saa have kjendt hendes Grav ved den sydlige Muur, paa den høire Side af Indgangen, endnu Færre tænkte derpaa; Kirkegaarden vækkes ikke ved Livets Brimmel; man gaaer forbi og lader den drømme.“

„Men De, som til Grindring om den berømte Søn beredte Staden en Jubelfest, kunde heller ikke forglemme hans Moder, og i den barnlige Digtersjæl fremspirede den Tanke, paa Sæculardagens Morgen at gjøre en Valfart til hendes, den Saliges, Grav, og der at give Festen en fredelig Indvielse. Og imedens under Basunerens Klang en Choral nedtonede fra St. Katharinas Taarn i den stille, aarle Morgenstund, og Staden beredte sig til Jubelhøitiden, valfartede Festens Foranstalttere, smykkede med Blomsterkrands, til den høie Frues (Göthe's Moders) Grav. Der laae den ved Muren, bedækket med en ny Steen, som betegner den berømte Moders Fødsels- og Dødsdag, samt Stiftelsens Datum, d. 28. August 1849; der laae den omgivet og omkranset med Myrther og Laurbær, saa at Muren næsten ikke mere var synlig, og overfyldt med Guirlander og Blomster. Det var en simpel, men ophøiet Gudstjeneste“ (sic!) „som Festsomiteen feirede her, og som feiredes af Enhver i Hjertets stille Loukammer, uden Sang og Klang, kun udtrykt ved nogle salvesjesfulde Ord af en af Pilegrimmene, og kun i saa Vidners Overværelse. — Vi gjøre meget,“ — saaledes slutter Referenten sin Festsberetning „af denne Høitideligheds Sindrighed. Det lignede i sin Simpelhed en fortræffelig Moders stille og veltegnelsesrige System.“

Hvo iskemte ikke med fuld Overbeviisning disse Referentens Slutningsord, og finder ikke ligeledes Det, som Göthefestens Foranstalttere her have gjort til Ære for den Feiredes Moder, meget sindrigt og ganske i sin Orden?

Fulgte de ikke deri en dyb, indre, sand og om Naturens Trang? At de „paa den berømte Søns Jubelfest heller ikke kunde forglemme hans Moder,“ — at de, „smykkede med Blomster valfartede til denne Saliges (Moderens) Grav,“ — at de, ankomne dertil, „bestroede den gode, men ellers ved intet andet bekyndte Fruens af Myrther og Laurbær omgivne Grav med Krands og Blomster,“ — var det ikke, som Referenten bemærker, „en skøn, en i en barnlig Digterfjæl fremspiret Tanke?“ Visstelig var den det! Ingen vil deri miskjende den meget findrige Hylдинг, som derved blev bragt den ophøjede Moderværdighed!

Men nu beder jeg Dem: hvad der med Hensyn til Gøthe's Moder findes findrigt og skønt og fornufmæssigt, det skal med Hensyn til Gudsmoderen være latterligt, urimeligt og Afguderie?? Naar man uden mindste Betænkning kalder Digteren Gøthe's Moder „en Salig“: med hvilken Pande tør man da spotte Katholikerne, naar de kalde Jesu Moder, som allerede hiin Dvinde i Evangeliet priste salig, den Allersaligste? Naar „en Balsfart“ til Hvilestedet for Moderen af et syndigt Menneske, der ikke har erhvervet sig anden Fortjeneste af Menneskeheden, end at han ved sin smigrende Sirenesang har loffet mange Sjæle i Armene paa Sandfælsighedens Moloch og i det moderne Hedenskabs Skjød, naar „en Balsfart“ til et saadant Menneskes Moders Grav, og noget Bisvas og smukke Talemaader i Eders Dine synes at være en simpel, men ophøiet „Gudsstjeneste“(!) og udbasnes som storartet, — er det da ikke den hjerneløseste Ufornuft og den frækkeste Uforskammethed af Eder, naar I beskylde fromme Katholiker, som af Hviagtelse og Grefrygt for den berømteste, bedste og helligste blandt alle Sønner, af Grefrygt for Guds Søn (det store Universes mægtige Bygmester, den mest geniale Vise, den vældigste Reformator, den uegennyttigste Velgjører, der nogensinde har levet), ogsaa bringe Moderen til denne Søn en Hylдинг, ved at valfarte til et af hendes Grindringssteder, bekrandske Billederne af denne høie, kjære Frue med Blomster, og lade hendes Lov høit gjenlyde i Ord og Sang, — er det da ikke, siger jeg, den taabeligste Ufornuft og den frækkeste Uforskammethed af Eder,

naar I beskylde fromme Katholiker, som gjøre Saabant, for Afsindighed og Afgudsdyrkelse?! Sandeligen, dersom det sandfælsige Menneske, Gøthe, anses af Eder som levende Gud, og derimod Gudmennesket, Jesus Kristus, som en livløs Afgud, ja, da have I Ret, og saa er der Consequents i, naar I prise den Hylдинг, som man viser Gøthe's Moder som en ophøiet „Gudsstjeneste,“ og derimod bespottede den Dyrkelse som man viser Jesu h. Moder som „Afguderie“! O, I Dienstaafte! O, den vantroe og forkeerte Skægt!

Dog for atter at komme tilbage til vort Thema, — var hiin Udmærkelse, som blev Digterens Moder til Deel paa hendes Grefdag, ikke en naturlig Blomst, der var udsprungen af den Grefrygt, som man viste Sønnen, og som i sin sidste Grund atter sadt tilbage paa Sønnen selv?

Nu vel da, paa samme Maade er Martyrkyrkelsen i den katholske Kirke et talende Beviis paa den høie, dybeste Grefrygt og Tilbedelse, hvilken denne Kirke viser den menneskeblevne Guds Søn; thi netop for denne Søns Skyld, staaer ethvert katholsk Hjerter ogsaa saa varmt for hans „fortræffelige“ Moder, for den Ophøjede, som iblandt alle Evadøttre af den Evige blev funden at være den eneste Værdige til at blive Moder til en saadan Søn: just netop for denne Søns Skyld ere alle katholske Tunger saa utrættelige i Forkyndelsen af denne „Saliges“ Lov og Priis, og i Anraabelsen af hendes Forbøn; ja, ene og alene for denne Helliges Skyld, som er bleven født af hende, vil Kirken ikke vide af nogen Blet af Arvesynd paa Maria, men troer og forkynder, at hun er den ubesmittet Undfangne og stedse ubesmittet Forblevne.

I Principet altsaa — Sagen reent menneskelig betragtet — staaer Katholikerne i Henseende til Dykkelsen af Gudsmoderen ganske paa den samme Retgrund, nemlig paa Fornufmæssighedens og den ægte humane Pietets Retgrund, som hine findrige Festsforanstalttere, som valfartede til den gode Fruens, deres Gøthe's „fortræffelige“ Moders Grav, og der under aaben Himmel feirede en ophøiet hellig „Gudsstjeneste.“

Naar nu Frankfurter Literaterne og deres

Legion Trostnægte, paa alle Verdenshjørner, desuagtet saa heftigt rase mod den katholske Mariacultus, og skjælde løs paa den ganske efter den Wittenberger Reformators yndede Maaneer, saa finder denne tilsyneladende Inconsequents fuldkommen sin Forklaring deri, at hiin gode Frues Søn for dem staaer ulige høiere, end Jomfru Maria's Søn, og tilmed ogsaa selve hiin Frue ulige høiere, end Maria, Vor kjære Frue. Hvorvidt nu de sindrige Frankfurtere have Ret til at holde deres berømte Bysbarn, Frankfurts store Bise (Göthe), i høiere Ære, end Propheten af Nazareth, den store Verdensforløser, ja vel endog at nære en ret inderlig Uvillie imod Denne, — derom vilde vi her ikke gaae i Rette med dem. I ethvert Tilfælde ledes de ogsaa heri, maaskee sig selv ubevidste, af en dyb indre Naturdrift. Som bekjendt er i Fristaden Frankfurt am Main den „udvalgte Slægt“ stærkt repræsenteret, og selv dens „christelige Befolkning“, har for endeel en mærkelig Affmag deraf. Nu vel, ifølge visse Documenter, er Maria's Søn, som en sand Kosmopolit og alle Menneskers Ven, ofte paa en temmelig brat Maade, traadt hemmende sine suverhøjertede Landsmands særlige og private Interesser imode, har endog engang ved en Paaskemese gjort dem en slem Streg i Regningen ved at udjage Krammerfolk fra Templet med en Svøbe! Saadan Hensynsløshed mod deres helligste (Krammer-) Interesser forglemme de ikke let! Derimod gjøre de endnu altid paa Messerne i Frankfurt, Leipzig og andetsteds, gode Forretninger med Göthe's og Consorters Bærker. Er det ikke Grund nok for de industrielle Frankfurtere og deres hundrederusinde Forretningsvenner og Meningsfæller fra alle Steder til, at de holde mere paa Kjøbstebarnet Göthe, end paa Jesus, Guds Søn, og selvfølgelig endog ved høitidelige Ceremonier ære og hadre Göthe's Moder i hendes Grav, imedens de ikke engang ved et Billede af hende ønske at blive erindrede om **Gudsønnens Moder?** Man seer, for at tale med Shakespeare, at der dog ligger Methode i Afslindigheden!

Festligheden

til Ære for Maria's ubesmittede Undfangelse.

Det er vore fromme Læsere allerede bekjendt, med hvilken hellig Glæde og ubeskrivelig Jubel den hele katholske Christenhed i alle Verdensdele har høitideligholdt og endnu vedbliver at høitideligholde den store Begivenhed af 8. December 1854, ved hvilken Jesu Christi Statholder paa Jorden og Hans hellige Kirkes synlige Overhoved, vor hellige Fader, Pave Pius IX., i Forening med og i høitidelig Forsamling af de mest udmærkede, fromme og lærde Kirkesyrster, Cardinaler og Biskopper, fra alle fem Verdensdele, i Verdens største Basilika, i St. Peterskirken i Rom, paa den høitideligste Maade har erklæret, at hiin Aabenbaringslære: at Jesu Christi hellige og jomfruelige Moder Maria, formedelst Samme vor guddommelige Frelser's uendelige Fortjenester, paa Grund af sin Udvalgelse til den ophøjede Bærdighed at være Moder til Guds menneskeblevne Søn, er ogsaa bleven undtagen fra den almindelige Forbandelse, under hvilken ellers alle øvrige Adamsbørn sukke, — nemlig, at hun allerede i sin Undfangelses første Dieblik har været fri for Arvesyndens Plag, — at hun er bleven undfangen uden Arvesynd; — at denne guddommelige Aabenbaringslære ogsaa maa betragtes som et Dogma, d. v. s. som en udtrykkelig Troesætning og Troeslære, saa at hver Den, som benægter eller betvivler denne Sandhed, er udelukket fra Kirkens og de Troendes Samfund.

Vel med Rette blev denne kirkelige Afgjørelse hilst med saa overordenlig Glæde og Jubel overalt i den katholske Verden, hvor den blev kundgjort; thi hvad saa mange fromme Sjæle havde attraaet og ønsket i saa mange Aarhundreder, det er nu endelig ved denne dogmatiske Erklæring opfyldt. Kirkens helligste og mest lærde Biskopper og Præster, Doctorer og Professorer, navnlig i de fem sidste Aarhundreder, havde inderligen langtes efter at see den Dag, da dette Gudsmodrens høieste Fortrin, som

udmærker hende fremfor alle øvrige blotte Mennesker, hendes ubesmittede Undfangelse, maatte blive erklæret for en udtryffelig Troesartikkel og saaledes ophøiet over al Tvivl for alle Kirkenes enkelte Medlemmer; men aldrig havde Kirkenes useilbare Lærestand seet sig foranlediget til at give en saadan afgjørende Erklæring. Den nærværende Tid var det forbeholdt at opleve denne Dag; vi have oplevet den, den ottende December i Frelsens Aar 1854 er denne i Kirkenes, Guds Riges Aarbøger evigt mindesværdige Dag! Og i Sandhed, det nittende Aarhundredes Katholiker maatte have aldeles vanslåget sig fra deres Forsædte, dersom de kunde lade hiin store og vigtige Daggaae upaaagtet og sporløs forbi; nei! den maa feires, den maa høitideligholdes, den maa udmærkes! Og den nulevende katholske Verden har viist, at den endnu er den selsomme, som den var for 1300 Aar siden, den har opfyldt og opfylder endnu bestandigen denne sin hellige Pligt med samme h. Glæde, Begeistring og Jubel, som den opfyldte den paa hiin ligesaa hellige og vigtige Dag, paa hvilken den useilbare Kirkes Lærestand i høitidelig Forsamling i Ephesus tilkendte den juplettede Jomfru fra Nazareth den glørværdige Titel af Guds moder! Vi behøve kun at erindre vore Læsere om de saa Beretninger, som vi have meddeelt dem i nærværende Blad, angaaende de Festligheder, som overalt foranstalttes til Ære for den ubesmittede Undfangelse. —

Vel med Rette hilser den katholske Christenhed denne kirkelige Afgjørelse med Glæde og Jubel, thi mange glædelige og vigtige Følger udledes af samme:

1. Vor guddommelige Frelseres uendelige Hellighed og Reenhed stilles derved i et endklarer Lys for os, idet Han ikke vilde blive født af en Kvinde, der ogsaa kun et eneste Dieblisk havde været besmittet af nogen Syndeplet, men af en Jomfru, der altid, allerede fra sin Tilværelses allerførste Dieblisk, har været aldeles reen, hellig og uplettet!

2. Denne dogmatiske Erklæring viser os endvidere, hvor uendelig en Kraft og Virksomhed Jesu Christi Forløsningværk besidder; thi den lærer, at Jesu Christi Forløsning ikke alene havde Kraft til atter at opreise og

at frelse det allerede faldne Menneske, men endogsaa til at beskytte og bevare det for at falde og indvikles i Syndens ulukkelige Følger, efterdi det jo var i Kraft af Jesu Christi forudsæete og forudvirkende Fortjenester, at Maria blev bevaret fri for Arvesyndens Besmittelse. Og hermed opløses af sig selv den Indvending, man fremsætter imod denne Kirkenes Lære, idet man siger, at Jesus Kristus jo ikke vilde have været Maria's Frelser, dersom hun ikke var besmittet med Arvesynden. Lvertimod, Jesus blev Maria's Frelser i Ordets udmærkede Forstand, idet Han, formedelst Sine uendelige Fortjenester ikke blot befriede hende fra, men bevarede og beskyttede hende for Arvesynden og dens Følger!

3. Denne dogmatiske Afgjørelse har saa at sige slettet den skjønneste Krands om Maria's Hoved, paasat hende det kostbareste Diadem her paa Jorden, idet den med afgjørende og useilbar Visshed tilkjender Maria en Udmærkelse, som intet andet blot Menneske har tilfældes med hende, og som saaledes ophøier hende end mere for os over alle øvrige Helgener i Himmelen. Og føler den Elskende overhovedet inderlig Glæde over den Elskedes Dphøielse, Forherligelse og Udmærkelse: saa maa ogsaa enhver troende Katholik, der elsker Maria som sin hellige Moder, inderligen glæde sig over, at denne hans elskede Moder paa denne Maade er bleven hædret og æret saa høit af Herrens Kirke her paa Jorden, idet hiin kirkelige Erklæring har bragt det til Kundskab og høieste Visshed for alle Troende her paa Jorden, at Maria virkelig er den ubesmittet undfangne Jomfru!

4. I det denne dogmatiske Afgjørelse viser os Maria i hendes fuldendte Skjønhed, Reenhed og Hellighed, viser den os tillige end tydeligere, hvor særdeles stort et Velbehag Gud maa have fundet i denne altid rene, altid hellige Jomfru, og hvor særdeles kraftige og virksomme denne h. og Gud saa overordentlig velbehagelige Jomfrues Forbønner maae være; den forholder saaledes vor barnlige Tillid til Maria, vor h. Moder, og opmuntrer os derved til en ivrigere Paa-

kaldelse af hendes for os saa gavnlige og heldbringende Forbønner.

5. Denne dogmatiske Afgjorelse viser os i Maria et nyt og dog reent menneskeligt Ideal af en Hellighed, Uplettethed og Keenhed, som vi svage Mennesker vistnok aldrig kunne opnaae, men som dog kraftigen og indtrængende opfordrer os til, i det Mindste saa meget som muligt at bevare os frie for Syndens Besmittelse og at beslitte os paa den størst mulige Keenhed og Hellighed for at blive værdige Sønner og Døttre af en saa reen og hellig Moder! Og endelig:

6. Vil denne kirkelige Afgjorelse være et afgjorende Middel imod den selv iblandt mange Katholiker herskende fordærvelige Halvhed og Indifferentisme. Nu gjælder det enten — eller! — Enten vægrer man sig ved at give sin Forstand fangen i Troens Lydighed, ved ydmygeligen at underkaste sig den useilbare Kirkes Erklæring — og da bliver der nu intet Andet tilbage, end ganske at frænge sig Kirken, hvilken man i Hjertet dog ikke mere tilhører, nu kan man ikke længere halte paa begge Sider, være Protestant i Tænkemaade og Katholik af Navn; — eller man giver Afkald paa sin egen Kløgt og Forstand, og i fuld Overbeviisning om Kirkens Useilbarhed underkaster sig dens høitidelige Udsagn, og da er den katholske Tro og Overbeviisning netop derved bleven styrket og bekræftet i en saare høj Grad!

Disse og endnu flere andre ere de Grunde, hvorfor vi Katholiker vistnok med Glæde hilse og feire hiin kirkelige Afgjorelse; og ligesom vore katholske Brødre i alle øvrige Verdensdele, jaaledes ville ogsaa vi Katholiker her i Kjøbenhavn yttre og lægge denne vor fromme Glæde udvortes for Dagen og tillige frembære Herren vor Talsigelse for den overvætted Raade, Han har forundt vor elskede Moder, ved en særegen kirkelig Festlighed, som vi i den Anledning ville foranstalte til Ære for Maria's ubesmittede Undfangelse paa den næreforestaende Høitidsdag, Maria's Himelfartsfest, d. 15. August, og paa de tvende paafølgende Dage, d. 16. og 17. August. —

Idet vi haabe, at den herværende Menigheds samtlige Medlemmer stedse ville ret taltrigt og med Andagt deeltage i Gudstjenesten paa disse tre Dage, meddele vi tillige, at vor hellige Fader, Pave Pius IX., for end kraftigere at bevæge alle Troende til andægtig og velsignelsesrig Deeltagelse i denne Festlighed, ved et Reskript af 23. Januar 1855, forunder alle Dem en fuldkommen Alid, som

- a) værdigen annamme Skriftemaalets og Alterets hellige Sakramenter;
- b) paa de nævnte 3 Dage med Andagt enten bivaane Formiddags- eller Aften-gudstjenesten, og
- c) desuden forrette indstændige Bønner for den apostolske Stols og Kirkens Velfærd, for Vildfarelsernes Udryddelse, de kristelige Fyrsters og det kristelige Folks Fred og Enighed.

Hvad der nu paa Grund af de Forhold, under hvilke vi leve her, muligen vil fattes paa ydre Pragt, Pomp og Høitidelighed, det maae vi da søge at erstatte ved en saameget inderligere og hjerteligere Andagt og Iver i vore gudstjenstlige Øvelser, og da ville vi uden Tvivl høste rigelig Raade og Velsignelse af den forestaaende skønne Høitid.

Til større Bequemmelighed for vore fromme Læsere vedføie vi her nogle af de kirkelige Bønner og Sange, som deels ville blive anvendte paa de nærmeste Høitidsdage, og deels ogsaa ellers oftere bruges i Kirken paa andre Mariefester; desuden kunne disse Bønner og Sange ogsaa faaes tilkjøbs i mindre Format for at kunne som et Tillæg tilføies den her udkomne Bønnebog for katholske Christne.

Orationes

de immaculata Conceptione.

Deus, qui per immaculatam Virginis Conceptionem dignum Filio tuo habitaculum præparasti: quæsumus, ut sicut ex morte ejusdem Filii tui prævisa, eam ab omni labe præservasti, ita nos quoque mundos ejus intercessionem ad te pervenire concedas; per eundem Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti, Deus, per omnia sæcula sæculorum; Amen.

Deus, qui per immaculatam Virginis Conceptionem dignum Filio tuo habitaculum præparasti: ejus nobis intercessionem concede, ut cor et corpus nostrum immaculatum tibi, qui eam ab omni labe præservasti, fideliter custodiamus; per eundem Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti, Deus, per omnia sæcula sæculorum; Amen.

Praefatio de beata Maria

Virgine immaculate concepta.

Vere, dignum et justum est, æquum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus: et te in Conceptione immaculata Beatae Mariae semper Virginis collaudare, benedicere et prædicare; quae et Unigenitum tuum Sancti

Tvende Kirkebønner

for den ubesmittede Andfangelse.

Gud, Du som ved Jomfruens ubesmittede Andfangelse haver berebet en værdig Bolig til Din Søn: vi bede Dig, at, ligesom Du for medelst samme Din Søns forudsæete (Forløsnings-) Død har bevaret hende fri for enhver Besmittelse, Du ogsaa vil forunde os ved hendes Forbøn at naae til Dig uden Besmittelse; ved den samme vor Herre Jesum Christum, Din Søn, som lever og regjerer med Dig i den Helligaands Genhed, Gud, fra Evighed til Evighed. Amen.

Gud, Du som ved Jomfruens ubesmittede Andfangelse haver berebet Din Søn en værdig Bolig: forund os ved hendes Forbøn, at vi maae bevare vort Hjerte og vort Legeme ubesmittede for Dig, Som har bevaret hende fri for enhver Besmittelse; ved den samme vor Herre Jesum Christum, Din Søn, som lever og regjerer med Dig i den Helligaands Genhed, Gud, fra Evighed til Evighed. Amen.

Messens Præfation

om den ubesmittede Andfangelse.

(Bruges ogsaa paa de øvrige Mariefester.)

Sandhed, det er billigt og ret, pligtmæssigt og gavnligt, at vi altid og overalt taknemmelig prise Dig, Du hellige Herre, almægtige Fader, evige Gud! og at vi love, prise og forherlige Dig for medelst den salige, altid jomfruelige Maria's ubesmittede Andfangelse, fordi

Spiritus obumbratione concepit, et virginitatis gloria permanente lumen aeternum mundo effudit, Jesum Christum, Dominum nostrum; per quem Majestatem tuam laudant Angeli, adorant Dominationes, tremunt Potestates; coeli coelorumque virtutes ac beatæ Seraphim socia exultatione concelebrant. Cum quibus et nostras voces, ut admitti jubeas deprecamur, supplicii confessione dicentes:

Sanctus, Sanctus, Sanctus!
 Dominus, Deus Sabaoth!
 Pleni sunt cæli et terra gloria tua!
 Hosanna in excelsis!
 Benedictus, qui venit in nomine Domini!

Hosanna in excelsis!

Magnificat.

Magnificat anima mea Dominum;
 Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo!
 Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ecce enim, ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna, qui potens est, et sanctum nomen Ejus.

Et misericordia Ejus a progenie in progenies timentibus Eum.

Fecit potentiam in brachio suo, dispersit superbos mente cordis sui.

hun har undfanget Din Genbaarne ved den Helligaands Overskyggelse, og uden mindste Forringelse af Tomfruelighedens Værd har født Verden det evige Lys, Jesum Christum, vor Herre; ved Hvem Englene prise Din Majestæt, Herredømmerne tilbede Den, Magterne stjæle for Den, Himlene samt Himlenes Kræfter, og de salige Seraphim*) fejre Den med fælleds Jubel. Lad nu ogsaa vore Stemmer forene sig med dem, derom henfalde vi, idet vi med bønlig Lovpriisning sige:

Hellig, Hellig, Hellig!
 Herre Gud Sabaoth (o: Hærskarernes Gud)!
 Himlene og Jorden ere fulde af Din Herlighed!
 Hosanna i det Høie!
 Betsignet være Den, Som kommer i Herrens Navn!

Hosanna i det Høie!

Mariæ Lovsang,

kaldet „Magnificat.“

(See Lucas 1, 46—55.)

Min Sjæl ophøier Herren;
 Og min Aand fryder sig i Gud, min Frelser!
 Fordi Han i Naade har seet ned til Sin Tjenerindes Ringhed: thi see, fra nu af skulle alle Slægter prise mig salig;
 Thi Han, Som er mægtig, haver gjort store Ting mod mig, og helligt er Hans Navn.
 Og Hans Barmhjertighed varer fra Slægt til Slægt for Dem, som frygte Ham.
 Han fuldfører vældige Gjerninger med Sin Arm; Han adsplitter Dem, som ere hovmodige i deres Hjertes Tanker.

*) Engle, Erkeengle og Fyrstendømmer; Magter, Kræfter og Herredømmer; Throner, Seraphim og Cherubim ere de af den hellige Skrift tagne forskellige Benævnelser for Englenes ni Chor eller Afdelinger.

Deposuit potentes de sede et exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis et divites dimisit inanes.

Suscepit Israël puerum suum, recordatus misericordiae suae;

Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham et semini ejus in saecula,

Gloria Patri et Filio et Spiritui sancto,

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Canticum.

Tota pulchra es, Maria!
Et macula originalis non est in te!
Tu gloria Jerusalem!
Tu lætitia Israel!
Tu honorificentia populi nostri!
Tu advocata peccatorum!
O Maria!
Virgo prudentissima!
Virgo clementissima!
Ora pro nobis!
Ora pro nobis ad Dominum Jesum Christum!

V. Ora pro nobis, sancta Dei genitrix!
R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Han nedstyrter de Mægtige fra Thronen, og Han ophøier de Ringe.

De Hungrige opfylder Han med Goder, og de Rige afviser Han tomme.

Han antager Sig Sin Tjener Israel (o: Sit udvalgte Folk) og ihufommer Sin Barmhertighed (o: Sine Forjættelser);

Saaledes som Han har talt til vore Fædre, til Abraham og hans Efterkommere evindeligt. Være være Faderen og Sønnen og den Helligaand,

Som det var i Begyndelsen, saa nu, og altid, og i al Evighed. Amen.

Lobfang

til den ubesmiltet andfangne Jomfru Maria.

(En Anvendelse paa hende af Skriftens Ord: Høifang 4, 7. og Jubith 15, 10.)

Fuldkommen skøn er Du, Maria!
Og der er ingen Blet af Arvesynd i Dig!
Du Jerusalems (o: Kirkens) Være!
Du Israels (o: de Udvalgtes) Glæde!
Du vor Slægtes Bryd!
Du Syndernes Tilflugt!
O Maria!
Bifeste Jomfru!
Mildeste Jomfru!
Bed for os!
Bed for os til den Herre Jesum Christum!

Bed for os, o hellige Gudsmoder!
Paa det at vi maae blive værdige til Christi Forjættelser.

Oremus!

Gratiam Tuam, quæsumus Domine, mentibus nostris infunde, ut qui angelo nuntiante Christi, Filii Tui, incarnationem cognovimus, per passionem Ejus et crucem ad resurrectionis gloriam perducamur; per eundem Christum, Dominum nostrum; Amen.

Lader os bede!

Vi bede Dig, o Herre, udgyd Din Naade i vore Hjerter, paa det at vi, da vi ved Engelenes Budskab have erkjendt Christi, Din Søn, Menneſkevordelse, ved Hans Lidelse og Kors ogsaa maae føres til Opstandelsens Herlighed; ved den samme Christum, vor Herre. Amen.

Vitani til Guds Moder.

1. Gud Fader, her fra Jorderig
Dpløste vi vort Raab til Dig!
O Gud, forbarm Du Dig!
2. Gud Søn, Som for vor Brøde leed,
Os aadned' Bei til Salighed,
O Gud, forbarm Du Dig!
3. Gud Helligaand, Du Sandheds Aand,
Som leder os ved Troens Haand,
O Gud, forbarm Du Dig!
4. O helligste Treenighed,
Bønør os med Barmhertighed,
Bønør, o Herre, os!
5. Maria, Moder til Guds Søn!
O Himmeldronning, hør vor Bøn:
O beed for os til Gud!
6. Maria, Du vor Kjærlighed!
O Moderherte, for os beed,
Ja, beed for os til Gud!
7. Maria, Angerfuldes Trøst!
Dpløst for os til Gud Din Røst:
O beed for os til Gud!
8. Maria, Himlens fronte Brud!
Beed, at vor Synd maa slettes ud,
Ja, beed for os til Gud!
9. Maria, Adamsflægtens Haab!
O Moder, Moder, hør vort Raab:
O beed for os til Gud!
10. Maria, hjælp, at vi faae Seir!
Trindtom os truer Helveds Leir:
O beed for os til Gud!
11. Maria, hjælp, at Troens Sværd
Maa sonderknuse Mørkets Hær!
O beed for os til Gud!
12. Maria, hjælp, at Haabets Skjold
Kan frelse os fra Satans Bold!
O beed for os til Gud!
13. Maria, hjælp, at Synd og Død
Maae flye for Kjærlighedens Glød!
O beed for os til Gud!
14. Maria, hjælp, at os Din Søn
Kan skjenke Seirens Krands til Løn!
O beed for os til Gud!
15. Maria, Moder til vor Fryd!
Du Jordens Glands, Du Himlens Pryd!
O beed for os til Gud!

16. O Jesu, Du vor Hyrde god,
Som frelste os med Eget Blod!
O Herre, skaan Du os!
17. O Jesu, Som paa Korset leed
For os af idel Kjærlighed!
Bønhør, o Herre, os!
18. O Jesu, Som vor Brøde bar,
Som for vor Skyld Dig offret har!
Forbarm, o Herre, Dig!
19. O Jesu Christe, skaan Du os!
O Jesu Christ' bønhør Du os!
Forbarm, o Herre, Dig!

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 12. August. — 11. Søndag efter Pintsfe. — Den h. Martyr Laurentius' festlige Mindebeg. — Dagens Epistel: 2. Cor. 9, 6—10. — Evangel.: Joh. 12, 24—26. — (Søndagens Epistel: 1 Cor. 15, 1—10. — Evangel.: Marc. 31—37). — Gudstjeneste: Form: Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Tybst. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk.

Tirsdag d. 14. Aug. cr. befalet Vigilie = Fastedag til:

Onsdag d. 15. August. — Maria's Himmelfartsfest; og tillige: festlig Tjukommelse af den dogmatiske Afgjørelse angaaende Maria's ubesmitte Udfangelse, d. 8. December 1854. — Dagens Epistel: Jesu Sir. 24, 11—20. — Evangel.: Luc. 10, 38—43. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 stille Messe. — Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Høitidelig Procession; derefter Høimesse med Prædiken paa Dansk. — Paa det franske Gesandtskabs Forlangende faaes Kl. 12 en høitidelig

Messe med To Deum for H. Majestæt de Francks Keiser Napoleon III. — Om Aftenen Kl. 7 Andagt til G. for den ubesmitte Udfangelse, paa Dansk.

Torsdag d. 16. og Fredag d. 17. August holdes, foruden de tvende stille Messer Kl. 5 $\frac{1}{2}$ og 7, ligeledes til G. for den ubesmitte Udfangelse, om Form. Kl. 9 en Høimesse (Epistel: Ordsp. 8, 22—35. — Evangel.: Matth. 1, 1—16.) og om Aftenen Kl. 7 Andagt til G. for Maria's ubesmitte Udfangelse, som den sidste Aften sluttes med høitidelig Procession og den Ambrosianske Lov- og Takkefang To Deum.

I denne Uge holdes Gudstjenesten ogsaa paa Søndagene i Kirken; Kl. 5 $\frac{1}{2}$ den første, Kl. 7 den sidste h. Messe.

til Subskribenterne!

Vi have fundet os foranledigede til, denne Gang at lade udgaae et Dobbelnummer, hvortil de Kirkelige Efterretninger skulle følge næste Uge.

Red.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sandet.

Trykt hos Louis Klein.

Kirkelige Efterretninger.

Tyskland. „Halle'sche Volksblatt“ meddeler i sit Nr. 55 en Synodalprædiken, som den 21de Juni d. A. blev holdt i Byen Quedlinburg og fra protestantisk Standpunkt omtaler et meget mærkværdigt Thema. Prædikenen handler nemlig for fuldt Alvor om Banskættelse og Banskættelsens Nødvendighed for den protestantiske Kirke og undersøger til Slutningen: 1) Hvad er den kristelige Kirkes Banskættelse? 2) Hvem har indført den? 3) Hvortil skal den tjene? — Gid at ogsaa dette maatte bidrage til en rigtig Bedømmelse af den gamle Kirke og denne gamle Kirkes øvrige Institutioner, som man har forladt! — Hvor sørgelige de religiøse Tilstande i de mellemtydske protestantiske Stater ere, derom leverer Altenburg et nyt Beviis, idet Tvangsbadaaben der atter maatte indføres, d. e. Forældrene blive under Straf befalede og commanderede til at lade deres nyfødte Børn døbe inden 8 Uger!

— Den 27de f. M. afreiste fra Innsbruck atter 13 Tyrolere, hvoriblandt 3 Præster, nemlig de hoiærv. Herrer Staller, Wureitsch og Morlang, samt 10 Lægfolk til Missionen i Central-Afrika. 3 Triaest ville endnu to andre Præster fra Tyrol slutte sig til Selskabet. Gid Herren ledsage disse for Troen saa nidkjære Mænd, som have forladt Alt, for i det fjerne Afrika at bringe Negrene Frelsens Budskab, gid Han vil føre dem til deres Maal, og den saligste Jomfrues Beskyttelse bevare dem for den dræbende Indflydelse af det Europæerne i hine Lande saa uvante Klima, paa det at det maatte være dem forundt at vinde ret Mange for Kristus! Som den hoiærv. Missionair Joseph Gostner berettede fra Chartum under 20de April, døde dersteds den hoiærv. Missionair Joseph Lap fra Krain den 12te April. Han ankom med den næstsidste Expedition og pleiede altid at være sund, indtil han paa engang fik Feberen, der bortrev ham efter saa Dages Forløb.

— Den 3. Juni ankom i München hin fromme Præst fra Genf, Nicolaus Olivieri, som, ved at løskjøre saa mange Negerbørn paa Slavemarkederne i Smyrna og Cairo, har opnaaet en sjelden Berømtthed i hele Europa. Syv Gange har den ædle Olding allerede gjort den besværlige Rejse til Orien-ten og løskjøbt 431 Negerpiger, for at bringe dem til Europa. Klostrene i Frankrig og Sardinien, Tyrol og Steiermark have hidindtil optaget disse Børn til Opdragelse, hvor de ogsaa gjøre de glædeligste Fremstrid. Mange af dem bære paa Børnene 3—4 Tommer store Ar af Indsnit, hvormed de blive

mærkede af Slavehandlerne. For 3 Aar siden havde ogsaa nogle bayeriske Nonneklostre erklæret sig beredte til at ville optage saadanne Negerpiger; deres Duffe bliver nu opfyldt. Olivieri er ilet forud for at anmelde de stakkels Stabningers Ankomst til München. Næste Uge ville 15 saadanne Negerpiger paa 8—10 Aar ankomme, og deres alderstegne Redningsmand vil selv ledsage dem til de forskellige Klostre. Paa sin sidste Rejse har den ædle Menneskeven ogsaa løskjøbt to Mødre med to 6—7 Aaaneder gamle Drengbørn, fordi hine saa bønliggen bade ham derom. Maatte den gode Gud endnu længe opholde den fromme Olding, hvis Hjerte er saa fuldt af Menneskekærlighed, paa det at han endnu maa vinde ret mange Sjæle for Himmelen!

— Fra Freiburg i Baden meddeles følgende mærkværdige Tilfælde: „I det derværende, af de barmhjertige Søstre ledede, Hospital befinder sig en 19aarig Pige, ved Maryn Cresscentia Koch, som har ligget iyg der i et Aar. Hele Legemet var næsten ganske lammet og aldeles følesløst, paa Hovedet og Hænderne nær; man havde brændt hende, skaaret hende, Alt var forgjæves; Lægen erklærede, at hans Lægemidler vare udtømte, og snart vilde Lammelsen gaae over i Hovedet og saaledes forårsage Døden. Da Processionen til Gæ for den ubesmittede Undfangelse drog forbi Hospitalet, anmodede den Syge de barmhjertige Søstre om at nærme hendes Seng til Vinduet, saa at hun kunde see Toget og forene sin Andagt med de øvrige Bedende. Saaledes gjorde hun ogsaa ved Christi Legemsfestens Procession. Søstrene foldede hendes Hænder; da hun saae det allerhelligste Sakramente, udraabte hun høit: Jesus forbarm Dig over mig; og Du, ubesmittet undfangne Jomfru, Syndernes Tilflugt! bed for mig! — Derpaa udstødte hun pludselig jublende et Glædeskrig, Jesus havde hjulpet hende! Hun følte sig vel, stod op, klædte sig paa og gik ned ad Trappen til Huuscapellet, for der at udtale sin Tak. Siden den Tid er hun ovenfor Sengen og bivaaner regelmæssig Gudstjenesten; kun føler hun sig endnu noget svag.“

Ungarn. Den 24de Juni er Enke-Grevinde efter den afdøde Grev Nicolaus Batthyány, født Grevinde Franzisca Széchényi, Sjernforsordens- og Paladsvame, bleven Medlem af Ordenssamfundet „de graae Søstre“ (illes de la charité), efterat hun iforveien havde overgivet sine to Godser til sin gudfrygtige Gemals Arvinger, samt uddeelt 20,000 Fl. G. M., som hun havde arvet efter sin Fader, iblandt sine Embedsmænd og Betjente. Allerede for to Aar siden overgav den høihjertede

Dame et Hospital, som hun lod bygge, da Cholera første Gang udbrod i vort Land, og en Opdragelsesanstalt for Piger i Pinckafeld, til „de graae Søstre's“ Bestyrelse. Siden gif denne ædle Sjæls hele Stræben ud paa, at begge Anstalter til evige Tider maatte blive grundede til Guds Forherligelse og til Menneskehedens Vel. Hun lod bygge en smuk lille gothisk Kirke tilhøire af Hospitalet og tilvenstre en Skole og et Pigeinstitut, forsynede begge med en stor Kjøkken-, Frugt- og Blomsterhave samt et Driehuus, forat det ikke skulde mangle paa Blomster om Vinteren, som kunde smykke Herrens Huus; desuden byggede hun et Bedehuus med alle mulige Bequemligheder for de Syge og de Fattige og for den oppoerende Ungdom; til Trøst for de første og til Opmuntring for de sidste byggede hun ogsaa et Huus for en Præst, som foruden fri Kost og Opvartning skal nyde Renten af 6000 Gylden G. M. Den 24. Juni d. A. blev Anstalten i Pinckafeld høitideligen indviet i en talrig Folkemængdes Overværelse. Kl. 9 om Form. drog Loget fra Præstehuset til Hospitalet. Foran den talrigt forsamlede Geistlighed gif 80 hvidklædte Skolepiger, derpaa fulgte 9 „graae Søstre“ og iblandt disse ogsaa selve den høibaarne Stifterinde, Grevinden Baryanyi, som nu forresten ikke mere hedder: „Deres Naade Grevinden!“ men nu kun er bekendt som „Søster Franzisca.“ — Gud vil gjengjælde hende!

England. Mai Maaned er for Storbritanniens Katholiker en Tid for Kamp og Urolighed. I denne Maaned holdes i London og Edingburgh hvert Aar Forsamlinger, som udtale sig imod den katholske Kirke som deres fælles Fjende, og søge at enes om Midlerne til med Held at føre Krigen mod den katholske Kirke. Saabanne Forsamlinger, som ellers ogsaa afholdes i Aarets Løb, ere dog netop mest besøgte i Mai Maaned og udtale sig da angaaende deres Diemed, uden nogen Tilbageholdenhed og med stor Forvovenhed. I disse Forsamlinger blev iaar navnlig ogsaa den Pengeunderstøttelse discuteret, som oppebæres af det katholske Seminar i Maynooth i Irland. Minister Pitt bevilgede nemlig denne Anstalt, som blev grundlagt i Aaret 1795, en ringe Understøttelse fra Statens Side for det første Aar. De følgende Ministre bevilgede fremdeles en Understøttelse, der snart blev formindsket, snart forøget, indtil endelig Sir Robert Peel i Aaret 1845 paa Budgettet opførte for det nævnte Seminaren aarlig Understøttelse af 260,000 Rigsdaler. Fra den Tid begyndte endeel Protestanter, som gjorde Fordring paa at kaldes „Liberale“, Angrebene paa Maynooth. Man skammede sig ikke ved

at opstille den Paastand, at hiin Anstalt var en Arne for Uvidenhed, en Skole for Irreligion, for Udsvævelser og Laster af enhver Art. Disse Beskyldninger bleve med velfortjent Foragt tilbageviste af hæderfulde Mænd af alle Partier. Men Fanatikerne lode sig ikke afskrække derved, men gjentog med Stamløshed de samme Beskyldninger og forlangte med stort Strig en retlig Undersøgelse af Seminariet i Maynooth. Endelig nedsattes den forlangte Undersøgelsescommission, ved hvilken en af disse Fanatikere førte Forsædet. Commissionen anvendte flere Maaned paa deres Arbeide, afhørte Anstaltens Venner og Fjender og undersøgte selve Anstalten paa det Nøiagtigste. Efter dette langvarige og samvittighedsfulde Arbeide offentliggjorde Commissionen en Beretning, som aabent udtalte, at alle de Beskyldninger og Bebreidelser, som vare gjorte af Anstaltens Fjender, ikke vare grundede paa Sandhed. Imidlertid ved denne bestemmende Afviisning bleve Anstaltens Fjender ikke bragte til Rolighed, men derimod endnu mere rasende. — Den mest hædefulde Intolerants, som støtter sig paa Lagn og Bagvaskelse, herfter, som vi see, endnu iblandt de utallige Secter paa de brittiske Øer, omendstjondt deres Tilhængere ikke nok som kunne berømme deres Liberalitet og altid gaae løs paa katholske Landes Intolerants. For at overbevise sig derom, behøver man kun at see hen til Parlamentshandlingerne i Mai Maaned (hvorom siden noget Mere) og til de Beslutninger, som ere tagne i de nævnte antikatholske Forsamlinger i England og Skotland. Det blev her besluttet at ødelægge Anstalten Maynooth, at lukke Klosterne, at hjemkalde de katholske Militairgeistlige fra den orientalske Armee og endog at ophæve Katholikernes Emancipation. Man vilde saaledes paany stille Storbritanniens Katholiker under de Straffelove, som vare i Kraft før Katholikernes Emancipation og ere en evig Skjandfel for England og Protestantismen. — Da Katholikerne danne det langt overveiende Fleertal i Irland og deres Antal i England og Skotland stedse er i Stigende, og fra den anden Side mange ædelstænkende og rebelige Protestanter uidentvivel vilde modsætte sig Katholikernes Forfølgelse, saa indsee Fanatikerne nok, at Katholicismens Udryddelse, som de have sat sig til Formaal, vil blive dem en vanskelig Sag; og fordi de ere komne til den Indsigt, at de ikke kunne udføre deres Plan paa eengang, have de besluttet at sætte eet Punkt igjennem efter det andet. Som Følge deraf have de foresat sig, i dette Aar at angribe og ødelægge det katholske Præsteseminar i Maynooth; derfor ere nu alle Partier enige om at virke imod denne Anstalt.

Man gaaer saa vidt, at man temmelig almindelig forlanger af dem, som ville vælges til Parlamentet, at de skulle forpligte sig til at stemme mod Pengebevillingen til det katolske Seminar i Maynooth. Denne Forpligtelse er ligesaa tidt ærefuld for dem, som paatage sig samme, som for dem, der forlange den; ikke desto mindre bliver den meget hyppig i England og næsten altid i Skotland paalagt Parlamentscandidaterne af Bælgerne. Naar der derfor ikke indtræder en Vending i den offentlige Mening, saa ville snart ifkun Fjender af Mainooth kunne anholde om den Ære at repræsentere Skotland i Parlamentet.

— Engelske Blade give os i nogle skarpt skrevne Artikler et ingenlunde glædeligt Indblik i det engelske Indiens kirkelige Forhold. Det anglicanske Hierarchie over hele Landet bestaaer af 3 Biskopper, 3 Erkebiskopper og omtrent 100 Sogneherrer og koster aarlig 1,200,000 Rigsdaler. Paa Præsidentskabet Bombay kommer deraf 1 Biskop med en aarlig Indkomst af 20,000 Rigsdaler, 1 Erkebiskop og 1 Overcapellan med 12,000 og 9,000 Rigsdaler og 27 Sognepræster med 8,400 à 6,000 Rigsdaler hver. Desuden ere 30,000 Rigsdaler udsatte for disse Geistliges Visitationstog, af hvilken Sum 12,000 Rigsdaler alene falder paa Biskoppen af Londen. For disse Sommer, nemlig 223,700 Rigsdaler, har denne Episcopalgæistlighed i Præsidentskabet Bombay (Katholikerne og Presbyterianerne ere derimod kun meget tarveligt betænkte) at besørge Sjælesorgen for omtrent 2000 Troende, saa at Sjælene komme til at koste 100 Daler „pr. Stk.“ Thi de 29 Feltgeistlige, som ere ansatte ved Bombay-Armeen, ere ikke indbefattede derunder. Siden Aaret 1851 har en Dr. Harding, en Mand af et stadseligt Dyr, og som er i Raadet for at være en god Taler, været anglicansk Biskop i Bombay. Men hans Bombayer-Menighed veed af egen Erfaring ikke at sige meget om denne hans Egenkab, og hans Embedes Hovedpligt, Visitationerne af de vidt fra hverandre liggende Sogne og Militærstationer i hans District, har han hidtil forsømt i den Grad, at han i halvtredde Aar kun een Gang har gjort en Rundreise. Ligesom saamange af hans Embedsbrødre har han for længe siden glemt, eller ikke vidst, at Evangeliet bør forkyndes for den Fattige, og hans Svaghed er, at han helst spiller den store Herre. Han lader sig titulere „My Lord“, hvilken Titel ikke tilkommer en Biskop i Colonierne; han holder et talrigt Ejerskab i Livree ligesom Overgeneralen for Bombay-Armeen og viser sig næsten aldrig offentlig, uden naar han kan blære sig ved Siden af Gouverneuren.

Og ligesom de fattige katolske Bønder i Irland maa bidrage til de anglicanske Biskoppers høje Lønninger, saaledes maae ogsaa de fattige indiske Skattebønder — allerede førend de ere omvendte — betale disse dyre geistlige Sinecurer, hvis Besiddere tilbringe mere end Halvdelen af Aaret i kjolige og behagelige Landhuse paa Bjergene og lade deres saakaldte Bispedømme regiere sig selv.

— Ligesom hvert Aar i en Række af Aar, traadte ogsaa iaar Hr. Spooner, den fanatiske Bannersfører for Høifirkens intoleranteste Partie, frem i Underhuset med sit Andragende om for Fremtiden at unddrage det katolske Præsteseminar i Maynooth (i det irske Grevskab Kildare) den Understøttelse, som den uforglemmelige Minister Robert Peel i Aaret 1845 havde bragt som Dotation paa Statshuusholdningscontoen. Man skulde have ventet, at den af en blandet (halvt af Protestanter bestaaende) Regjeringscommission for ikke længe siden over nævnte Seminar afgivne gunstige Beretning, som navnlig kun indeholder Roes over Lærernes Loyalitet og Anstaltens Værdomme, for stedse havde gjort en Ende paa den 72-aarige Spooner's theologiske Bisbas, — men Parlamentet maatte den 7. Mai atter høre ham, den „uundgaelige“ Taler; han brugte sine gamle forrustedede Baaben imod den katolske Kirke; kun eet nyt Argument imod Seminariet var kommet til, nemlig — det siden den Tid i Rom fastsatte katolske Dogma om den ubestemte Undfangelse!!! Spooner kunde ikke dølge for sig, at hans Andragende kunde krænke det katolske Frankrig, Englands troe Allierede, og det katolske Irland, hvis Krigere tappert kæmpe paa Krim, og at det derfor var upolitisk; men han meente ganske naivt, at man i Frankrig ikke var mindre mistroisk imod „Baveherredømmet“, end i England, og at den irske Soldat vilde lade sig berolige ved at man tilraaber ham: „Vi beundre Eders Mod og agte Eders Troeskab, men som gode Protestanter kunne vi ikke længere understøtte Eders overtroiske Lære!“ . . . Uforstammede Løgne kryddrede Spooner's Tale; han fortalte, „hvorede Erkebiskoppen af Paris netop i dette Dieblit fivedes med den romerske Curie over Dogmaet om den ubestemte Undfangelse;“ og han paastod ligefremt, at Regjeringscommissionens ovennævnte Beretning „beroer paa idel Løgn og Bedragerie“; at „de for Commissionen aflagte Vidnesbyrd vare af Dr. Cullen — den katolske Primas — jendte til Rom,“ og der „endog blevne kogte.“ Spooner's Andragende fandt kun lidet Bifald; netop de mest udmærkede Protestanter advarede imod, at opoffre den hidtil imod Katholikerne fulgte forjønkelige Frem-

gangsmåade, som havde baaret de mest velgjørende Frugter, for Spooner's latterlige og egenlyttige Planer. Andre Talere tiltraadte Spooner's Grundsætning, men henviste til den Nødvendighed, ogsaa at anvende denne Grundsætning, hvis den engang blev antagen, paa Høikirken. Debatten blev fastsat til den 6te Juni. — Senere er Spooner offentlig bleven brandemærket som Løgner. Den 11. Mai erklærede Hr. Horsmann (Protestant og Dversecretair for Irland) i Parlamentet, at det var aldeles usandt, at de over Maynooth afhørte Vidners Udsagn vare blevne forfalskede. Den 13. Jan. leverede Commissairerne selv Aktstykkerne til Trykkeriet, den 19. i s. N. modtog de allerede Correcturerne og den 25de var Commis-sionsberetningen allerede indbunden. Først i Mai Maaned har Dr. Cullen sendt en Afskrift til Rom, og saaledes viser hele Spooner's Argument sig som et „Hjernefoster.“

Frankrig. (Biskoppen af Orleans' Tale.) Vi maae af Mangel paa Plads gjøre Afkald paa en Beskrivelse over den otte Dages storartede Fæst, hvormed man i Mai Maaned har i Orleans forherligere Indvielsen af en Statue for „Somfruen af Orleans“. Iffun den Tale, som den høiarv. Biskop Dupanloup i Orleans har holdt til Ære for denne Frankrigs Befrierinde, ville vi fremhæve; iels kirkefjendtlige Blade, som s. Ex. Siécle, tilstaae, at denne ene Tale viser, med hvor megen Ret det franste „Academie“, hiint Samfund, som indbefatter Frankrigs største Aander, har valgt denne høie Prælat til Medlem af sin Forening. Et andet Blad karakteriserer den halvanden Time lange Tale paa følgende Maade: „Da Mgr. Dupanloup begyndte at tale, var hans Stemme i den Grad bevæget, at man frygtede for, at han ikke kunde have vedblevet; han var endnu altfor meget opfyldt af Gjenstanden for sin Tale; men snart vandt han Herredømmet over sig og skred med logisk Orden og en levende Skildring til Udvikling af sin opstilte Sætning, nemlig: „„Ethvert stort Liv har tre Udviklings-trin, den høiere Indskyddelse, Gjærningen og Lidelsen.““ Strax i Begyndelsen vidste han at bortfjerne en Vanskelighed, som stillede sig imod ham; han talte om England med en Frankmands Udelmodighed og en Biskops Fiihned. „England kan,“ sagde han, „uden at føle sig saaret, høre paa Johanna d'Arc's Roes; Johanna tilhører ikke blot Staden Orleans og Frankrig, hun tilhører hele Mennekeheden.“ Derpaa udmalede han med stor Beltalenhed og i alle Enkeltheder dette Barns Ungdomshistorie, Fromhed, Dyder, Genrykkelser og Visioner, som for Aarhundre-

der skulde komme til at forandre hele Europa's Stjæbne. Hans Beltalenhed vidste at give den for sig saa ophøiede Gjenstand en endnu høiere Glæde. — Fortællingen om Stagene og Kampen foredroges med en Ildiuldhed, som begeistrede Enhver. En Gysen gennemfoer hele Forsamlingen; Mange reiste sig fra deres Sæder, og Laarer udgjødes. Man beklagede, at Stedets Hellighed ikke tillod, at man ved disse ophøiede Dele af Talen kunde give sit Bisald Luft ved lydelige Ord; baade Taler og Tilhørere, besjælede af eens Følelser, forenede sig i en fælles Rørelse, Hoiagtelse og Ærefrygt for den fromme Martyrinde, i Taknemmelighed imod Gud, Som havde skjenket Frankrig hende. Jeg kan kun give et ufuld-komment Billede af den høiarv. Biskops Tale og vil kun endnu tilføie: jeg har hørt de berømteste Talere, men jeg har aldrig seet No-gen saa levende at røre sine Tilhørere; aldrig er jeg bleven saa dybt rystet, og alle Tilstedeværende omkring mig vare det ligeledes; ligesom jeg, saaledes græd Alle, Oldinge og Born, de høieste Embedsmænd, Præster og Soldater. Naar Beltalenhedens Diemed er, at overbevise, at opflamme og at røre, saa maa jeg tilstaae, at Biskop Dupanloup's Tale er den fuldkom-neste, jeg nogensinde har hørt.“

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 19. August. — 12. Søndag efter Pintje. — Dagens Epistel: 2. Cor. 3, 4—10. — Evangel.: Luc. 10, 23—37. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimeesse med Prædiken paa Lybfl. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk. Formedelt nogle Arbeider i Kirken bliver Gudstjenesten paa Søndagene indtil videre holdt i et Locale paa anden Sal i Præstehuset; den første h. Mæsse fejres Kl. 6, den anden og sidste Kl. 8¹/₄ om Morgen.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 34.

Søndagen den 26de August.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Rgt. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Om Ægteskabet efter den katolske Kirkes Lære.

„Guds frygt er gavnlig til alle Ting,“ skriver Apostelen; „den har Forjættelse om det nærværende og det tilkommende Liv.“ Sandheden af dette Udsagn see vi daglig; de Enkeltes Liv og hele Nationers Skjæbne vise det. Dyd, Retfærdighed og noiagtig Oplyselse af Guds Bud bringe ogsaa for det nærværende Liv Betsignelse, Fred og Glæde; men hvo som faaer i Synd, han høster tidlig eller sildig Forbandelse. Imidlertid see vi dette intetsteds tydeligere end ved det christelige Familienliv. Bliver dette grundet og fortsat efter de Love, som Gud har givet, er Guds frygt sammes Grundlag og Fromhed dets Aand, da er det velsignet i sig selv og en Kilde til Betsignelse for de enkelte Mennesker, for Samfundet og for Kirken. Grunder man derimod Familienlivet paa Foragt for guddommelige Ting og er Gudsfrygtigheden banlyst fra samme: saa følger Berøvelse af Guds Betsignelse og Forbandelse heller intetsteds saa hurtigt, bittert og uuddblivelig, som netop her. Den gode Ordens

Krænkelser hæver sig siebliffelig paa dem, som have krænket den; dog den største Ulykke er den fordærvelige Indflydelse, som et fra Gud bortvendt, uchristeligt Familienliv udøver til alle Sider.

Familienlivet berøver paa det ægteskabelige Forhold. Umuligt kan hiint være hvad det skal være, naar dette ægteskabelige Forhold ikke bliver erkjendt og behandlet efter sin Værdighed og Hellighed. Vi siige: efter sin Værdighed og Hellighed; thi med Rette maae disse Egenheder tillægges en Indstiftelse, som blev gjort af Gud Selv. Thi ikke Mennesker, men Gud Selv har indstiftet Ægteskabet. Dets Oprindelse naaer op til Menneskeslægten's Begyndelse; det første Menneskepar er ved Gud ogsaa blevet det første Ægtepar. Saaledes beretter den h. Skrift os paa sine første Blade. Af et af Adams Ribbeen dannede Gud den første Qvinde og førte hende Selv til ham for at være hans Medhjælperinde. Det skulde være et Tegne for alle kommende Tider, at der var bleven sluttet et uopløseligt Baaud, og at Kjærlighed, Troskab og Opoffrelse maatte blive denne Forbindelses Grundsaetninger. Stamfaderen erkjendte ogsaa strax Guds Hensigter, og ikke uden høiere Indflydelse siger han det vigtige Ord: „Mennesker skal forlade

Fader og Moder og forblive hos sin Hustru, og de skulle være To i eet Kjød." Men Gud velsignede dem Selv og sagde: „Voxer og formerer Eder!“ og fuldenbte derved en Indretning, som er saa overmaade vigtig for Menneskeslægten, idet ikke alene dens Bestaaen, men ogsaa dens legemlige og aandelige Belsfærd afhænger deraf. To Egensfaber nedlagde Gud ira Begyndelsen i dette Forhold, nemlig: Eenheden og Uopløseligheden, d. e. kun een Mand skulde være forbunden med een Kvinde, og denne Forbindelse skulde være uopløselig indtil Døden.

Det ægtefabelige Forhold maatte naturligvis ogsaa lide med ved Menneskets Fald, ja, den almindelige Banflægtning skulde ret blive vienshyntlig paa dette Forhold. Sandfælgigheden herskede over Aanden; Naturens Drift, som ikke blev tæmmet ved nogen guddommelig Tanke, handlede efter Vilkaarlighed; Mennesket tabte Bevidstheden om sin Værdighed, og Kvinden sank stedse dybere i Fornedrelsens Tilstand. Hvorledes kunde Ægtefabet forblive i sin oprindelige Indretning, medens Alt, hvad der kan opretholde og bevare det i sin Værdighed, nemlig: Erkendelsen om Gud og Hans Villie, Agtelse for Menneskeværdigheden og Aandens Herredømme over Naturen, — stedse forsvandt mere og mere? Saaledes blev Guds Indstiftelse mishandlet og misbrukt af Mennesket, som havde bortstjernet sig fra Gud. I Hedenfabet tabte den sin sædelige Værdighed, den blev overantvordet til Vilkaarlighed, Grusomhed, Utugt og Unaturlighed. Allerede Kvindens Fornedrelse, der mere blev betragtet som Slavinde end som Mandens Medhjælperinde, umuliggjorde en ædlere Opfatning; og naar enkelte Exempler paa det Mødsatte forekomme, saa kaste de kun et desto mere skærende Lys paa de Afskuelser, som selv en Plato opstillede angaaende Ægtefabet. Fleerfonerie og vilkaarlige Skilsmisser traadte i Stedet for den oprindelige Eenhed og Uadskillelighed.

Paa samme Maade maae vi ogsaa bedømme Søderne paa Patriarkerne's Tider. De stode i Modstrid med de Forholde, som vare i Begyndelsen; men Gud tillod denne Adskillelse og Bilsfarelse, fordi det saa dybt faldne og endnu ikke gjenløste Menneske ikke mere var

istand til at hæve sig til det Første og Oprindelige. Heller ikke kan den mosaiske Lov tjene os Christne som Norm eller Rettesnor. Moyses havde at gjøre med et sandfælgigt, raat, af Hedenfabet omgivet Folk, som kun efterhaanden kunde arbejde sig op fra sin Fornedrelsens Tilstand. Derfor bar Gud dengang over med det endnu ei forløste Menneskes Svagthed, for at forebygge større Under; Han tillod en Undtagelsestilstand! „I Begyndelsen var det ikke saaledes!“ siger Frelseren, og Han angiver Grunden til denne Undtagelsestilstand med de Ord: „Formedelt Eders Haardhjertethed har Gud tilladt det.“

Her staae vi ved det Tidspunkt, hvor Kristus, Gjenopretteren af den menneskelige Slægt, ogsaa gjenoprettede Ægtefabetets oprindelige Stiftelse og Indretning. Guds Indstiftelse, som ved Menneskets Misbrug var saameget vanstæbt, blev ligesom atter dragen frem af Gruset og den blev helliget paany. Jo dybere Underet var trængt ind, desto grundigere maatte ogsaa Helliggjørelsen blive. Kristus gjenoprettede den sande Menneskeværdighed, til hvilken Ægtefabetets Værdighed stætter sig af sig selv. Fremfor Alt maatte Kvinden udrydes af den Fornedrelsens Tilstand, i hvilken vi see hende overalt, hvor Christendommen ikke er eller ikke var. Christendommen forcastede Selvsygen og Grusomhedens Fordomme; Kvinden blev sat lige med Aanden, da Begge have een Oprindelse og den samme Bestemmelse for Evigheden. Efter Christi Lære var hun ikke mere Mandens Slavinde, men hans Medhjælperinde, hun skulde, ligesom Aanden, tage Deel i Forløsningen og være Aandens Arving. Alene paa en saadan Grundvold kunde Ægtefabet udrydes af sin Nedværdigelse og atter hæves til den Værdighed, som tilkommer det i den christelige Kirke. Bisfælig ikke uden Hensigt see vi Frelseren at begynde sin offentlige Løbebane med at gaae ind i Bryllupsstuen i Cana. Hvad mon der fører Ham didhen? Ved sin Nærværelse vil Han helliggjøre en Forbindelse, som indtil da var sjunken saa dybt; Han vil begynde Menneskets Forløsning der, hvor dets Fald saa vienshyntlig traadte frem for Dagen, nemlig med Familien.

Idet Kristus gjenoprettede Ægtefabet,

tilbagegav Han det, hvad Gud Selv fra første Begyndelse af havde lagt i dets Væsen, nemlig Genhed og Uopløselighed. Men Han gjorde endnu Mere: Han ophøjede det endog til et Sakramentes Værdighed. I disse tre Stykker indeholdes Alt, hvad den katholske Kirke lærer om Ægteskabet: Genhed, Uopløselighed og dets sakramentale Charakterer ere de tre Grundtræk i det kristelige Ægteskab. De ere uadskilleligt forbundne med hverandre. Genheden og Uopløseligheden ere ligesom Betingelserne for Sakramentet, og Sakramentet er igjen Genhedens og Uopløselighedens Segl. Saaledes viser Ægteskabet sig for os i det Nye Testamente efter Kirkens Lære som: den af Christus til et Sakramentes Værdighed ophøjede Forbindelse imellem Mand og Kvinde til et udeelt Livsfællesskab, til gjensidig Understøttelse og Helliggjørelse og til Opnaaelse af alle de Hensigter, som Gud har knyttet til denne Sin Indstiftelse.

Ægteskabet er i det Nye Testamente et sandfærdigt, af Christus indstiftet Sakramente. Dette er den katholske Kirkes udtryffelige Lære, som i Kirkeforsamlingen i Trient udtaltes med de Ord: „Naar Nogen siger, at Ægteskabet ikke er noget af den Herre Christus Selv indstiftet, sandt og egentligt Sakramente, men at det er opfundet af Mennesker i Kirken og ikke yder nogen Naade, han være udelukket fra Kirken!“ Kirken regner saaledes Ægteskabet til de syv Frelsemidler, som Christus Selv har anordnet til en særegen Naadevirkning, og hvilke vi kalde Sakramenter. Kirken gjør dette som en tro Bevarerinde af den apostoliske Lære, og den støtter sig deri paa Skriftens Vidnesbyrd og den bestandige mundtlige Overlevering. Vi skulle her ikke føre noget fuldstændigt Beviis for denne Troeslære; men der kan ikke være Tale om Ægteskabet, uden at erindre om de Udsagn, som Apostelen Paulus har efterladt os om samme. Denne store Apostel, der saa dybsindigt forklarer os Forløsningens Hemmeligheder, aabenbarer Kirkens Væsen og giver Oplysning om de vigtigste Punkter i den kristelige Lære, har i sit Brev til Epheserne ogsaa gjort det ægteskabelige Forhold til Gjens-

stand for sine Belæringer. Hans Ord indeholde Alt, baade Troes- og Sædelæren angaaende dette Punkt; i saa Træk fremstiller han det kristelige Ægteskabs Væsen og hvide Værdighed. Han veed Intet om hiin frivole Mening, der gjerne vil have det ægteskabelige Forhold behandlet som en reent menneskelig Contract, han veed Intet om hine Grundfæmninger, ifølge hvilke Ordningen af de ægteskabelige Forhold skal overlades til Vilkaarlighed og uindskrænket Sandfælsighed; hos ham finde vi ikke den fjerneste Gjenklang af de Ord, som Verden maatte høre af en saak. Reformators Mund i det 16de Aarhundrede, nemlig at Ægteskabet var en „verdslig Sag“ (ein weltlich Ding) og en almindelig „Haandtering!“ — Ivertimod, det ægteskabelige Forhold er efter Apostelen et Gjenbillede af hiint hellige Livs- og Kjærlighedssamfund, som bestaaer imellem Jesus Christus og Hans Kirke. Her ere hans Ord: „I Mand, elsker Ederes Hustruer, ligesom ogsaa Christus har elsket Kirken og hengivet Sig Selv for den... Saaledes skulle ogsaa Mændene elske deres Hustruer, som deres egne Legemer. Hvo, som elsker sin Hustru, elsker sig selv. Thi Ingen har nogensinde hadet sit eget Kjød, men han nærer og pleier det, ligesom og Christus har gjort det mod Kirken. Derfor skal Mennesket forlade Fader og Moder og forblive hos sin Hustru... „Denne Hemmelighed er stor; men jeg siger: i Christo og Hans Kirke.“ (Eph. 5, 25—32.) Her kalder Apostelen Ægteskabet en stor Hemmelighed — Sacramentum magnum — med Hensyn til Christus og Kirken. Imellem Christus og Kirken bestaaer en uadskillelig, levende og naaderig Forbindelse; Ægteskabet er en Fremstilling, et Gjenbillede af denne Forbindelse, følgelig maa ogsaa en helliggjørende Naade være forbunden med sammes ydre Teg. Men er dette Tilfældet, saa er Ægteskabet et sandt Sakramente, og Apostelen har dermed temmelig tydeligt henviist paa Ægteskabets Sakramentalitet. Kirken, Bevarerinden af den guddommelige Aabenbaring, har til alle Tider fastholdt denne Tro og Lære; hos de h. Fædre finde vi denne Lære snart mere, snart mindre tydeligt udtalt. De kalde Ægteskabet snart en

hellig, religiøs Handling, snart sig de med Bestemthed, at Christus har velsignet Ægteskabet og forjættet det en særegen Naade, snart kalde de samme ligefrem for et Sakramente i kirkelig Forstand; især bringer Augustinus Ægteskabets Uopløselighed i Forbindelse hermed. Imellem den østerlandiske og vesterlandiske Kirke hersker ingen Modsigelse herom; begge Kirkers ældste liturgiske Bøger regne Ægteskabet med til de syv Sakramenter. Den samme Lære finde vi hos de østerlandiske Armeniere, Koptere og Maroniter, omendkjøndt disse allerede i den tidligste Tid vare frasaldne Kirken.

Ægteskabet er saaledes et sandt Sakramente i det Nye Testamente. Gud har knyttet en særegen helliggjørende Naade til samme, som er virksom naar og saalænge der fra Menneskets Side ikke lægges den Hindringer iveien; Katholiken erkjender i Sakramenternes Syvtal en hemmelighedsfuld Sammenhæng og en vidunderlig Anordning. Han finder, om vi tør sig saaledes, at det er et Mesterstykke af den guddommelige Wiisdom, at de syv vigtigste Punkter i det jordiske Liv ere helligede ved en særegen Naades Indvielse. Til Daaben og den sidste Salvelse, af hvilke den første helliggjør Indtrædelsen i den jordiske Tilværelse og den anden Udtrædelsen af Livet, — til Confirmationen, som styrker den Christne til modig Bekjendelse af sin Tro, — til Bøden, som virker Syndstilgivelse, — og til den h. Nadvere, som meddeler Christi Legeme til Sjælespise, — til Præsteindvielsen, som giver Naade og Fuldmagt til Kirkens Tjeneste, — til dem slutter sig for den verdslige Stand: Ægteskabets Sakramente. Dette var i Menneskets oprindelige Tilstand vel helligt og ærværdigt, men intet Sakramente, fordi der endnu ingen Synd var til, og den guddommelige Orden, at Legemet skulde være Aanden, og denne Gud underdanig, endnu var ukrænket. Det er bleven anderledes for det faldne og siden forløste Menneske. Christus omklædte Ægteskabet med sakramental Værdighed. Ægteskabet ligner selve Mennesket; er dette tilbøieligt til Synd og Sandfælsighed, saa er ogsaa hiint udsat for de værste Farer. Syndens Fordærvelse fordrer et overnaturligt Frelsemiddel og Faren en særegen

Beskyttelse; begge Dele ydes ved den sakramentale Naade. Ved den bliver Ægteskabet bevaret fra gauffe at synke ned i det Jordiske, Bevidstheden om dets guddommelige Indstiftelse og dets ophøjede Diemed holdes altid levende; dets Uopløselighed bliver beseglet fra Oven. Naadens Orden slutter sig til Naturens Orden; denne bliver ikke ophævet, men ved hiin forklaret, helliget og forherliget. Ægteskabet er en stor Hemmelighed i Christo og Hans Kirke!

Paa den anden Side paalægger Ægteskabet vigtige Pligter og svære Offere. Hvo vil vel negte det? Hvo maa ikke anerkjende, at disse Pligter og Offere udfordre en Kraft, som Mennesket ikke bestodder af sig selv? Lige vi alene Børnenes Dydragelse, — hvilket ophøjet Kald indslutter da ikke dette ene Ord i sig, idet vi her see Forældrene virksomme som Guds Stedfortrædere, for at vaage over og uddanne de dem skienkede Børn for Gud! Og saa selve Ægteskabetens gjensidige Helliggjørelse, en Pligt, som i det jordiske Livs Tummel maaskee mindst paaagtes og dog ligger saa dybt begrundet i det christelige Ægteskabs Væsen! Fremdeles er Menneskets Sind saa foranderligt, dets Forsætter saa let forglemte. Tølelser og Lidenskaber, som kun ere fremkomne paa den jordiske Grund, holde ikke Stand! De ere hverken stærke eller standhaftige nok til at holde ud under alle Livets og Skjæbnens Omkiftelser, til at tilbagevise for stedse hiin Ligeegyldighed og Kulde, som ere den lykkelige Ægteskabs og Familielivets Død; de ere aldeles ude af Stand til at banlyse enhver forbudt Tanke eller Lyst og Begjærlighed, som er imod den gjensidige Kjarlighed og ægtefællige Trofasthed. Det ægtefællige Liv udtræver daglig og hver Time sine Offere. Ifkun en offervillig Kjarlighed kan vedligeholde det i sin Reenhed og Hellighed. Denne offervillige Kjarlighed maa vise sig saa meget desto større og kraftigere, jo større Menneskets Svagheder ere, jo lettere Forstyrrelser blande sig i Samlivet, jo uundgaaeligere en Forskjellighed i Tilbøieligheder, Meninger og Baner hiit og her kommer til Syne; den maa aabenbare sig i sin hele Ægthed, i Taalmodighed, Fredsommelighed og Overbærelse, naar Lidelser,

Sygdomme, Tab og Savn ramme Familien. Hvor trostende er da ikke Kirkens Lære, som tilfjæder og sikker de kristelige Ægtefolk en overnaturlig, sakramental Standsnaades Bistand i alle indvortes og udvortes Ansegtelser! Sakramentets Indvielse ledsager dem igjennem Livet; Naadefilden er dem stedse aaben og tilgængelig. Saalænge som de ikke selv gjøre sig uværdige dertil og de i Tro og Bøn henvende sig til Gud, saalænge tilflyder Guds Naade dem til Opfyldelse af deres Stands hellige og besværlige Pligter.

Det 16de Aarhundredes saak. Reformatorer have negtet Ægtefæbets Sakramentalitet. Det var et skjæbnesvangert Strid! Med et Mundsveir kuldastedes en apostolisk Troeslære; Ægtefæbet blev ligesom revet ud af Kirkens Hjerte. Efter Tingenes sædvanlige Gang bringer Sædekornet først efter længere Mellemrum sine Frugter; men i hine Tider, hvor Lidenskaberne vare saa heftige, hvor alle udtænkte Planer i første Hast fuldførtes, see vi den i Dag udstreede Sæd allerede i Morgen at være fuldkommen moden. Saaledes gik det ogsaa med den reformatorske Lære om Ægtefæbet. Paa det første Ord: „Det er intet Sakramente“, fulgte strax det andet: „Det er en reent verdslig Ting og en Livets almindelig Haandtering“, hvilket Luther jo har erklæret det for. Hvorledes tager denne lutherske Udtalelse sig ud ved Siden af det Alvor, hvormed Christus optræder som Lovgiver i det nye Testamente, for at tilbageføre det nedværdigede Ægtefæb til sin oprindelige Værdighed?! Og hvorledes ved Siden af Apostelens Ord: „Ægtefæbet er et stort Sakramente i Christo og Hans Kirke“?! Troen kan aldrig blive uden Tilbagevirkning paa Livet; begge ere alifor nøie forbundne. Nu stille man det katolske Ord: „Ægtefæbet er et Sakramente!“ ved Siden af det andet lutherske Ord: „Ægtefæbet er en verdslig Ting“! maae da ikke store Slutninger og Virkninger for det ægtefæbelige Liv udspringe fra den ene eller den anden Sætning? Er Ægtefæbet et Sakramente, saa er det tilfaldt en høj Værdighed, det ægtefæbelige Forhold er noget Helligt og bør behandles som Saadant, det tilhører Religionen, som det har sin sakramentale Værdighed at takke for;

det er som Sakramente forbundet med Kirken og ophøiet over menneskelig Vilkaarlighed og Lidenskab. — Ægtefæbet er et Sakramente! Med denne Lære traadte den katolske Kirke op imod den udartede Hedendom, lagde Baand paa Lidenskaberne, uddannede den sædelige Følelse og søgte at høre Menneskene op fra Sandelighedens Dyd, hvori de vare nedstunkne. Med denne Lære virkede Kirken for Dvindens sande Ophøielse og Emancipation: thi Haardhed, Slaverie og vilkaarlig Undertrykkelse fandt strax deres Dom, hvor Dvinden var forenet med Manden ved en hellig og sakramental Forbindelse. Med denne Lære satte Kirken en af Gud dragen Stranke imod barbariske Folkeslags Voldsomhed og vænnede dem, som ikke havde agtet nogen menneskelig Lov, til Helligholdelse af en overnaturlig guddommelig Anordning. Med denne Lære giver Kirken Familielivet en højere Indvielse; dette er nu stillet under et Sakramentes Naade, som viser, at enhver Forstyrrelse af samme er dobbelt syndig, og sikker Enhver, som har rebelig Villie til at føre det efter Guds Hensigter, den kraftige Bistand fra Oven. Kort sagt, netop ved denne Lære om Ægtefæbets Sakramentalitet arbejder Kirken uafsladelig paa at virkeliggjøre den store Opgave, som blev sat den af Christo, nemlig: saaledes at gjenoprette, beskytte, opretholde og bevare Familielivet hos Menneskene, som det efter Jesu Christi, den Allerhelligstes Hensigt skulde være.

(Sluttes.)

Den orientalske Krig.

VII. Den høierc. P. de Damas' sjette Brev.

Fra Leiren foran Sebastopol, 14. April 1855.

De vil vanskeligt kunne gjøre Dem et Begreb om det muntre Liv, som med den skjønne Mars-tid er vendt tilbage i vor Armee. Alt aander

frit! en svær trykkende Sygdom synes at have forladt os med Vinteren, og en Lettelse er indtraadt fra alle Sider. Havet, som ikke mere er saa stormende, tilsteder Skibene en hurtig Overfart, og saaledes tiltager ogsaa med hver Dag i den os tilhørende Kamieschbugt Antallet paa de Dampere og Seilskibe, som tilføre os Proviant. Fremdeles er Communicationen i selve Leiren nu kun en Leg. Medens i Vinter neppe 12 til 14 Heste kunde trække en let Proviantvogn igjennem Mudderet, transporteres nu ved Hjælp af nogle saa Muler en dobbelt Ladning flere Gange om Dagen. Hestene, af hvilke et stort Antal vare døde ved altid at staae under aaben Himmel, ere nu beskyttede imod Veirliget i store opreiste Træstalde. Desuden er der ogsaa næsten ved enhver Division indrettet Værksteder, som levere det Fornødne, og endelig bliver ogsaa stadig en Glødevogn vedligeholdt paa Hviderne af Kamiesch, saavel for at afhjælpe de mest paatrængende Fornødenheder, som ogsaa fornemmelig for at forbrænde de døde Legemer, hvis Forraadnelse ved Heden vilde frembringe smitsomme Sygdomme. Denne Forbedring i vor Stilling tillader os rolig at afvente Felttogets Udfald.

Især have ogsaa de nye transportable Baracker bidraget til at forbedre vor Tilstand. Nu, da vi kunne raade over disse Hytter, som hurtigt ere opreiste, have vi for vore Syge ikke mere saa meget at befrygte af Veirets Forandringer. Bugten ved Kamiesch er bleven til en formelig Landsby; idetmindste femhundrede Huse ligge ved Strandbredden og byde vore stakkels Saarede et sikkert Tilflugtssted; Klæder, Fødemidler, Dvagsføder, Waaben og Værktøi, Alt er at faae der. Skræddere, Smede og Kjobmand, Alle ere i Virksomhed, uden at blive besværede af Storm og Uveir. Enhver glæder sig ved at kunne nyde en Belgjerning, som Vinteren dobbelt har lært at fætte.

Man maa selv have tilbragt en Vinter under Telte i en Leirs indskrænkede Rum, for at kunne gjøre sig et rigtigt Begreb om sammes Rædsler. Teltene frembyde rigtignok vel noget Ly, men kun altfor ofte maae de vige for Veirets Voldsomhed. Jeg vil ikke tale om de rasende Orkaner, som Intet modstaaer, som rive Teltstængerne op af Jorden, kaste selve Teltene om, strøe det ituflængte Lærred vidt

omkring og udsætte en heel Armee i tolv Timer for en kold, gjennemtrængende Regn; jeg vil kun forsøge at udfæste Dem et Billede af Tingenes sædvanlige Gang om Vinteren. — Luften er kold og fuld af Sne. Ved Vindens Indflydelse trænger den fine Sne lidt efter lidt ind igjennem Abningerne i Lærredet og falder paa de Sovende, som, henstrakte paa Gulvet, efter Dagens umaadelige Anstrengelser, søge nogen Hvile for det udmattede Legeme. Snart ere de ganske bedækkede med Sne og de gjennemvaaede Klæder udbrede da en dødsbringende Fugtighed over hele Legemet. Hvad skulle de gjøre, for at unddrage sig denne? Udenfor finde de Kulde, Blæst og Sneefog, og indenfor Teltet er det ikke meget bedre. Man vil maaskee sige: de kunne jo løbe omkring i det Frie, for saaledes at opvarme sig. Men hvorfra skulle disse Folk, som maaskee i fire- og tyve Timer under Fjendens stadige Ild have maattet forrette de moissommeligste Arbejder i Løbegravene, hvorfra skulle de faae Kræfter til denne Bevægelse, da de neppe kunne staae paa Benene for Træthed? — Imidlertid naar saadanne Telte ikke alene tjene til Huusly for Sunde, men ogsaa for Syge, som lide for Brystet og pines af Feber eller af dybe, smertesfulde Saar, eller endog ere berøvede nogle Lemmer, som man, for at forebygge Koldbranden, har maattet amputere, — ah! hvor er da en saadan Stilling ikke dobbelt beklagelig! De daarlige uldne Dækkener ere ikke tilstrækkelige til at afværge Kulden og den indtrængende Sne. Ratten hengaaer under skrækelige Dvaler, og Dagen bringer inden anden Lettelse end kun Lyset. Disse Ulykkelige behøve opvarmende Drikke, hvis velgjørende Virkning atter vilde være istand til at oplive deres svindende Livskraft. Men hvorfra skal man faae disse? Kjøkkenet er i et Telt; man fylder et stort Blikkar med Bygsuppe, og saa gaaer en Sygeopparter fra Telt til Telt for at uddele den. Men førend han kommer til det hundrede Telt, er den næsten bleven ganske kold, og den stakkels Dødsfyge faaer i sit kolde Bryst en Drik, som næsten er endnu koldere. Men han vilde dog fætte sig lykkelig, dersom han hvergang kunde faae denne Drik, naar en brændende Løst fortærer ham. Men Enhvers Portion maa nødvendigviis være forholdsviis meget indskræn-

ket. — Hele Dagen igjennem søge Dreforspænd med usigelig Møie at bane sig Vej gjennem Sneen, for at hente Vand en Miil borte fra Lazarethet. De bringe det med sig i Lønder; men saa ofte de end gaae derhen, saa er det Quantum de saaledes hidbringe, dog ikke tilstrækkeligt for det store Antal Syge, og Vandet maa næsten draabeviis tildeles dem. — Men endnu en anden Lidelse pincer de Syge. Dysenterien sætter dem ofte i den Nødvendighed, at de otte til ti Gange om Natten maae forlade Teltet. Disse Ulykkelige, som behøvede en velgjørende Varme for at komme sig, ere saaledes tvungne til næsten hver Time at gaae nogle Minuter i Luften, og naar de da komme tilbage, lægge de sig atter i deres fugtige Klæder ned paa deres Maatter og søge at indhylle sig i de af Sneen gennemfugtede Tepper. Nogle gjøre forgjæves Anstrengelser for at følge deres Kameraters Exempel; de kunne neppe staae paa Benene af Svagheit. De ere altsaa tvungne til at blive liggende i Ureenligheden; Maatterne, Tepperne, ja selve Gulvet er snart tilfudlet, og den ilde Lugt bliver da for dem en ny Kilde til Glendighed. — Der seer jeg en beklagelsesværdig ung Mand, som hans Oberst indstændigt har anbefalet til mig. Han var almindelig elsket af sine Kamerater; han var en Søn af en General. — „Ak, Deres Høierverdighed,“ sagde han en Morgen til mig med døende Stemme, „giv mig en Skjorte, for at jeg endelig engang kan blive befriet for Smudset!“ Jeg gav ham den eneste, jeg endnu havde. Den følgende Morgen havde jeg kunnet udøve den samme Barmhertigheds-gjerning endnu engang, dersom jeg havde haft nok en Skjorte. Det var ikke engang muligt at vaske de tilsmudsede Klædningsstykker, fordi den vaade Vask frøs i den stærke Kulde. Følgen af denne Ynglings skrækelige Tilstand var en yderst heftig Feber. Og engang om Natten sneg den Ulykkelige sig i den største Feberhede og ubemærket af Sygeopvarterne, paa bare Fødder og kun bedækket med et Lærredstørklæde ud af Teltet og begyndte som en Vanvittig at løbe omkring i Sneen. Forgjæves søgte man efter ham overalt. Den følgende Morgen fandt to Mand, som bare et Ligg bort, den ulykkelige Yngling henstrakt

imellem døde Legemer og i en høj Grad af Feberhede syngende som i Vanvid.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rusland. Petersborg. De Breve, der indtræffe fra de barmhertige Søstre, som ere reiste til Krim for at pleie de Saarede (i det Hele befunde allerede 96 sig paa Krim, hvoraf 63 alene i Sebastopol og af disse næsten Halvdelen i selve Staden og paa Forbindingspladserne), afløre et mørkt Billede af de Lidelser, som Krigen stedse pleier at føre med sig, og paa hvilke denne blodige og haardnakkede Belejring er rigere end mangen anden blodig Balplads. Vel blive de Saarede snarest muligt bragte til den nordlige Side og derfra videre til det Indre af Landet; men det fattes deels hyppigt paa de nødvendige Transportmidler, deels kunne de Haardtsaarede ikke bortbringes uden Fare, og saaledes forblive de da sammenstuvede i Staden. Gruoprykkende ere Scenerne efter de store Fægtninger, som f. Ex. den 24de Marts, da 600 Saarede bleve indbragte i mindre end 24 Timer, og af hvilke en betydelig Deel maatte underkastes vanskelige Operationer, ved hvilke de barmhertige Søstre ydede Lægerne en hjælpsom Haand, hvorved deres Mod og Standhaftighed i Sandhed mangen Gang bliver sat paa en haard Prøve, naar — som den Ene udrykker sig — Bærelset svømmer af de Amputeredes Blod! Lidelserne i Sygeværelset ere gribende. Saaledes fortæller den ene af Søstrene, at de have en Englænder under Pleie, som er saaret af fjorten Bajonettstik, og hvis Ansigt er saa gennemstøkket, at Tungen er senderstaaen. Alligevel lever den Ulykkelige, som kun med Møie kan tage noget Bouillon til sig. Den franske Capitain de Bresby faldt ligeledes frygtelig saaret i russisk Fangeustab: hans ene Fod var knuust, en Arm afrevet, Bryttet saaret ved et Bajonettstik, Hovedet forhugget ved Sabelhug og hele Legemet lemlæstet med Kolbeslag. Han var en smuk og kraftig Mand; han levede endnu, saa frygteligt lemlæstet, i sex Dage. Han blev høitideligt begravet, og

Græselegionens Kors, som han havde baaret, blev sendt til den franske Leir.

Cyrkiet. Den Omhu, som den franske Regjering tilbender sine Militair-Hospitaler fortjener Paasjonnelse. Foruden Hospitalerne i Barna, Dardanellerne og i Gallipolis tæller man nu i Constantinopel alene tyve franske Militairhospitaler, som kunne optage 10,270 Senge. Hospitalstjeneste beskæftiger 125 Læger, hvoriblandt flere berømte Mænd, under Ledelse af Generalinspecteuren, fremdeles 20 Hjælpeleger, som blive antagne paa Stedet, og endelig lige saa mange Elever fra den medicinske Skole i Constantinopel, som af Porten ere stillede til Frankrigs Disposition. Iblant Sygeopvarternes Personale befinde sig 65 barmhjertige Søstre, som i større eller ringere Antal ere fordeelte paa de enkelte Anstalter, i Forhold til disses Bigtighed, og som ifølge Moniteuren „glæde sig ved den almindelige Beundring.“ — I Hospitalerne viser sig navnlig det religiøse Sind, som gaaer igjennem hele den franske Armee. I flere af dem fejredes Mai Maaned til Gæde for den h. Jomfru paa en høitidelig Maade. I Bygningens Sale og Capeller, som tidligere fordermeste have tjent Tyrkerne til Skoler eller gudstjenstligt Brug, opreises Altene til Gæde for Gudsmoderen og blive prydede paa en smagsfuld Maade, saa at man seer, at ethvert Regiment ogsaa har sine Kunstnere. Alle saadanne Frembringelser af Papir og Farver ere Mesterstykker af Saarede og Helbredede, som saaledes indvie deres Fritimer til den h. Jomfru. Ethvert Militairhospital har ligeledes sit Sangerchor. Naar de barmhjertige Søstre i Forening med Soldaterne have sunget Litaniet til den h. Jomfru, holder den Militairgeistlige en kort Prædiken. Ofte kan Salen ikke rumme alle de fromme Tilhørere; enkelte Saarede lade sig bringe derhen en halv Time forud, for at være sikker paa en Plads. Disse Aftenandagter ere dem den skønneste Deel af Dagen, og den behageligste Beskæftigelse i et Land, hvor ellers Alt, ogsaa selve Sproget, er dem fremmed.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 26. August. — 13. Søndag efter Pintsje. Dagens Epistel: Gal. 3, 16—22. — Evangel.: Luc. 17, 11—19.

Til Efterretning for alle Medlemmer af den hævrende katolske Menighed!

For at muliggjøre Fuldbetjening af Kirkegulvets og Bænkenes paabegyndte Maling samt af alle øvrige Arbejder i Kirken inden det kortest mulige Tidsrum, — nemlig til paa Løvedag d. 1. September, — vil selve Kirken ikke blive benyttet paa den ene Søndag d. 26. August. For at alle Menighedens Medlemmer imidlertid dog kunne opfylde den hellige Kirkes strenge Bud, som forpligter dem til, hver Søndag og Høitidsdag at høre den h. Messie med Andagt, vil det allerhelligste Messieoffer paa denne Søndag blive fejret i et dertil indrettet Locale paa anden Sal i Præstehuset til fire forskjellige Tider om Formiddagen, nemlig den første h. Messie: Kl. 7 $\frac{1}{2}$, — den anden: Kl. 9, — den tredje: Kl. 10 $\frac{1}{2}$, — og den fjerde: Kl. 12. Desuden holdes paa samme Sted en passende Andagt foran det allerhelligste Alterens Sakramente, om Eftermiddagen Kl. 3 og Kl. 6. — Da det til Gudstjenesten indrettede Locale kun kan rumme et ringe Antal Personer, saa anmodes Menighedsmedlemmerne om, saa meget som muligt at fordele sig paa de forskjellige gudstjenstlige Timer, og vi gjøre til den Ende det Forslag, at De, som hvo nærmest ved Kirken, maatte bivaare den første eller den tredje h. Messie og den første Eftermiddagsandagt, — hvorimod at De, som hvo længere borte, maatte besøge den anden eller den fjerde h. Messie og den anden Eftermiddagsandagt. — En særlig Bøn til de Troende om ikke at lade sig afsolde fra Opfyldelsen af Kirkenes strenge Forstift for medelst Mangel paa de vanlige Bequemmeligheder under Gudstjenestens Høitidelighedelse, ansee vi for uundvendig og overflødig for alle sande Katholiker! —

Forøvrigt holdes Gudstjenesten ogsaa endnu paa Sognekirkebygningerne i næste Uge i samme Locale paa anden Sal i Præstehuset; den første h. Messie: Kl. 6, den anden og sidste: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ om Morgenen.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøve Alt og beholder det Gode!

1. Thestaf. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 35.

Søndagen den 2den September.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler **C. M. Blaukensteiner**, st. Rjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postkontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Om Egteskabet efter den katolske Kirkes Lære.

(Fortfat.)

Vil man nu vel kunne paaftaae det Samme om hiin lutheriske Sætning: „Egteskabet er en verdslig Ting“? Var dette sandt, saa vilde vi Christne komme til at staa endnu lavere, end selve Hedendommen. For at vurdere dette Luthers Ord, behøve vi hverken at kjende Christi Lære eller at læse Apostelens Ord i Brevet til Epheserne; vi tør kun tage Historien i Haanden, som udføjer hvad selve Hedningerne, f. Ex. Romerne i deres Republiks bedre Tider, tænkte om Egteskabet, hvorledes de ansaae samme for noget Religiøst, afsluttede det under Offer og Bønner og tolkede dets Betydning ved symboliske Handlinger. Derfor høre selv fromme og indsigtsfulde Protestanter slige Uttringer af deres Religionsstifter med en vis Smerte og Fortrydelse og de vilde gjerne kunne udlette dem. Vi ville altid gjerne paaafjønne deres Bestræbelse for at mildne disse og andre beskyldte Uttringer, selv om den end maatte

være støttet paa svage Grunde; men tvende Paa-stande kunne de ikke saa let gjenrive. For det Første: var engang Egteskabets sakramentale Værdighed negtet, saa gif det af sig selv ned ad Bakken; thi ogsaa Bildfarelsen er consequent! Tidlig eller sildig vilde man dog være naaet til den „verdslige Ting“. Vel ligger der mange Trin imellem den sakramentale Høide og den reent „verdslige Ting“, men intet fast Stand- og Holdpunkt. Den rullende Kugle paa den straa Flade følger Bevægelsens Lov. — Dernæst er det unegteligt, at disse Uttringer have givet hiin uchristelige Mand, som har staaet Familielivet saa beklagelsesværdige Saar, stærkt Medhold. Egteskabet er en „verdslig Ting“! Er det sandt, saa betragter man det med verdslige Øine, behandler det efter verdslige Hensyn og ordner det efter verdslige Love. Dette er ogsaa hine Poeters og Romanskriveres Grundsætninger, som nedværdige Egteskabet paa alle Maader; deri stemme ogsaa hine Philosopher overeens, som med fuldstændig Fornegtelse af Christendommen dog endnu tale om en Indstiftelse, som ved guddommelig Gjerning er ophøiet over menneskelig Selvflokketab; dette er ogsaa Liberalismens Anskuelse, som i Egteskabet ikke seer Andet end en almindelig Contract. Det for den sakra-

mentale Værdighed og Charakter blottede Ægteskab falder ganske i Lovgavernes Vold, som staae under Tidsaaendens Indflydelse og binde og løse efter Fornuftrettens Lovbog. I Baggrunden staaer et ikke ringe Antal Mennesker, som gjøre det sidste Skridt for at kunne proclamere Lysternes Frihed og Afkæffelsen af den ægteskabelige Stranke. At saadanne følger af hiin lutheriske Lære ikke forekomme endnu hyppigere, end det seer, maae vi talke de Love for, som Staberens har skrevet altfor dybt i Menneskehjertet, samt Christendommens stille Indflydelse.

I det Christus førte Ægteskabet tilbage til dets oprindelige Eenhed, gjorde Han Monogamiet, o: den ægteskabelige Eenhed, til en ufravigelig Lov. Kun een Mand og een Kvinde maae forbinde sig ægteskabeligt. Man skulde næsten troe, at det var overflødig, at sige et Ord herom, da Polygamie eller Fleerkerie er bannlyst fra Europas kristelige Stater og undertrykkes ved kirkelige og verdslige Love. Men skjøndt vi ikke kjende Polygamiets Rædsler i vore selskabelige Tilstande, saa forglemmer man dog altfor let, hvem vi have dette at takke for! Man forglemmer, at Monogamiet kun er en Frugt af Christendommen, og at det i Aarhundredernes Løb har kostet den katolske Kirke haarde Kampe, at opretholde denne Lære. — At Gud i Begyndelsen Selv har indstiftet Ægteskabets Eenhed, beretter den h. Skrift os. Kun een Mand og een Kvinde skabte Han, og disse To skulde være Et. Dette ligger ogsaa i Ægteskabets Væsen, hvilket bør opfattes som et uadskilleligt Livsfællesskab. Saaledes fordrer ogsaa den naturlige moralske Lov det. „Thi“ — siger Thierich i sit lille Skrift om det kristelige Familienliv — „naar overhovedet nogetsomhelst Bud ogsaa endnu er indskrevet i det faldne Menneskes Hjerte og kun kan udslettes af hans Indre ved personlig Forsyndelse, saa er det Blufærdighedens Bud. Den er saa at sige det sidste sikke Tilflugtssted, til hvilket Bevidstheden om Menneskets oprindelige Værdighed og høiere Bestemmelse trækker sig tilbage, og som det søger at forsvare til det Overste. Men nu staaer Monogamiet netop i en saa inderlig Sammenhæng med dette mægtige moralske Princip, at Monogamiet kun

kan ophæves, naar enhver Blufærdighed og Skamfølelse trædes under Fødder.“ Endelig kunne de Hensigter, som Gud har forbundet med Ægteskabet, kun opnaaes i Monogamiet. Udenfor Monogamiet er ingen moralsk Forening, ingen Børneopdragelse, intet sandt Familienliv tænkeligt. Polygamiets eller Fleerkeriets Forbandelse har Hedendommen erfaret i fuldt Maal og erfarer det endnu denne Dag idag. Foruden iblandt Mormonerne hersker det fornemmelig hos de over Asten og Afrika udbredte muhamedanske Folkeslag; og et Blik paa deres Tilstande kan afløre dette Ondes Størrelse for os. Legemlig og aandelig Slappelse, Slaveri, Raahed, det qvindelige Kjønns Nedværdigelse, ere Polygamiets udblivelige følger. Det er al Civilisations Død, og forgjæves vilde man søge at udrydde et Folk af Barbariet, i hvis Midte denne Uffik endnu er herskende.

Europa har den katolske Kirke at takke for, at Polygamiet er bannlyst fra dets Grænser. Kirken maatte ikke alene forkynde Christi Lov om Ægteskabets Eenhed, men ogsaa vaage over sammes Helligeholdelse. Vi see den i Aarhundreder at arbejde derpaa; den vakler ikke eet Dieblæk i sine Afgjørelser; den belærer, formaner og straffer; den imødegaaer Enhver, som antaster Ægteskabets Hellighed. Man har dadlet den Magt og Indflydelse, som Kirken besad og øvede i Middelalderen, man har udfregtet den som en Hindring for Civilisationen. Men en dybere Betragtning over Tiugenes Gang og Orden viser, hvor nødvendig denne Kirkens Magt og Indflydelse dengang var, og hvilken Brug den gjorde af samme, for at redde de høieste Goder for Menneskeheden! Ogsaa derved, at Kirken optraadte for Ægteskabets Hellighed, dette Grundlag for al sand Sædelighed, har den bevaret Europa fra at synke tilbage i astatisk Barbarie. Denne Tanke har den udmærkede, kun altfor tidligt afdøde Spanier Balme opfattet og videre udført med hele sin Aands Livfuldhed. Det vil maaffee være interessant for mange Læsere, at høre denne Mands egne Ord. I sin Bog om Civilisationen siger han: „Historien fortæller, hvem Ægteskabets Lov, dette Palladium og Skjoldværn for Samfundet, har at takke for, at den ikke blev for-

falket, fordreiet og sondertraadt i barbariske Aarhundreder, midt under den frygteligste og almindelige Fordærvelse, Vold og Raahed, som saavel var herskende paa den Tid, da Erobrere huserede i det Indre af Europa, som paa Lehnsvæsenets Tid og de Tider, da Kongernes Magt allerede var bleven overveiende; Historien viser, hvem der har været den besyttende Magt, som afholdt Sandhelighedens Strøm fra at frigjøre sig med sin hele Magt og alle sine Lidenstaber, for at fordærve den europæiske Civilisations Charakter og nedstyrte den i den forfærdelige Afgrund, i hvilken Asiens Folkeslag have befundet sig i mange Aarhundreder.”

„Forgjæves rode lidenstabelige Skribenter op i Kirkehistoriens Aarbøger, for i disse at opdage Uenighed imellem Paver og Konger, og deraf at faae Leilighed til at forekaste det romerske Hof dets egenfindige Intolerants i Henseende til Egtteskabets Hellighed. Dersom ikke Partiaand forblindede dem, saa vilde de begribe, at man, dersom denne egenfindige Intolerants et eneste Dieblik havde givet efter, hvis Biskoppen af Rom var vejen kun et eneste Skridt tilbage for Lidenstaberne Hestighed, at man da efter dette første Skridt vilde have befundet sig paa en steil Strant, ved hvis Ende Afgrunden aabner sig; de vilde beundre den Sandhedens Aand, den Overbeviisning og levende Tro, hvormed Kongerne og Alle blev tilraabt fra denne ophviiede apostoliske Stol: „En Eneste med en Eneste, og det for stedse!“

„Man læse kun Historien om Middelalderen, denne Voldsomhedens uhyre Tumleplads, hvor det vilde Menneſte med stor Hestighed bestræbte sig for at sprænge alle de Lænker, som Civilisationen vil paalægge ham; man erindre sig, hvorledes Kirken maatte være paa sin Post, ikke blot for at forhindre, at man rev Egtteskabets Lænker i Stykker, men endogſaa for at beskytte Jomfruer for Rov og Vold, — og da vil man tydelig see, at Fyrsternes Paladser og de Stores Borge meget snart vilde have havt deres Serail og deres Harem, dersom den katolske Kirke ikke lig en Kobbermuur havde modsat sig Sandhelighedens Oversvømmelse. Hvad vilde da være skeet hos de lavere Classer af Samfundet? De vilde have fulgt den samme Strøm,

og Vinden vilde i hele Europa være forbleven i den samme Fornedrelsens Tilstand, i hvilken den muselmannske Vinde endnu den Dag idag befinder sig.” —

Maaskee vil man sige: Der behøvedes slet ikke Kirken, dens Kraft og Trudsel, for at sætte Monogamiets Lov igjennem. Den fremstridende Kultur vilde nok have grundet denne Lov og stillet den under den offentlige Meningen's Besyttelse! — De, som tale saaledes, forglemme Historiens Kjendsgjerninger! Imere end 1000 Aar havde Kirken ivret for Egtteskabets Hellighed, da man pludselig hørte Grundsætninger, som alvorligt truede denne Hellighed. Netop i Kirkeadskillelsens Periode, i den saak. Reformationstid, som man saa gjerne vil betragte som Begyndelsespunkt for en ny Civilisation, see vi en Ustikkerhed i Læren om Egtteskabet, som man ikke skulde have ventet. Det er bekjendt, hvilke Grundsætninger Luther opstillede herom. I sin Commentar over første Mose Bog skriver Dr. Martin Luther: „at Fleerkoneriet hverken er forbudt eller tilladt; at Patriarkerne's Exempel heri giver os Frihed, og at han heller ikke kan give nogen Afgjørelse.“ Ligesaa er det en Kjendsgjerning, at Luther og Melancthon, foruden fem andre Theologer, gave Landgrev Philip af Hessen, som i Bægringstilsælde havde truet med Frasald, den skriftlige Tilsættelse, til ved Siden af sin ene retmæssige Gemalinde ogsaa at formæle sig med en anden! — „Dulfskelige Europa!“ udraaber Balme's herved, „hvis lignende Ord vare blevne udtalte nogle Aarhundreder tidligere af en Mand, som talte hele Nationer iblandt sine Tilhængere, paa hiin Tid nemlig, hvor Civilisationen endnu ikke havde fundet saa megen Jodfæste, at den vilde have kunnet følge den rigtige Retning uagtet modsigende Lærdomme! Da vilde dette Exempel med Landgreven af Hessen visstnok ikke være blevet det eneste! Hvad mon denne vaklende Tro, denne Uvisshed, denne Feighed, hvormed man saae den protestantiske Kirke at skjælve for en eneste Fyrstes, Landgrevens, Forlangende, — hvad mon den vilde have hjulpet, for at tæmme de barbariske og forvildede Folkeslags vilde og raae Sæder?! Hvorledes

vilde en saadan Kamp, som kun kan maales efter Aarhundreder, kunne udstrides af Folk, som allerede strax paa første Trudsel om Kamp gave sig tabte og allerede vare udmattede, førend Angrebet var gjort?!”

Efter disse Bemærkninger angaaende Monogamiet eller Ægteskabets Eenhed, have vi endnu at afhandle et andet meget vigtigt Punkt med Hensyn til Ægteskabet, nemlig dets Uoploselighed. I Modsætning til alle fra den katolske Kirke adskilte Religionsfamsfund, holder denne fast ved den Troeslære: at det ægteskabelige Baaud ikke nogenstunde kan blive opløst ved noget som helst Menneſke, men at det ene og alene kan opløses ved en af Ægtefællernes Dødsfald. Og dette tør ingenlunde betragtes som en menneſkelig Lov, som en foranderlig Disciplinarbestemmelse, der er givet og kan ophæves af Kirken; nei, men Kirken lærer, at Christus Selv har fastsat Ægteskabets Uoploselighed, og at denne saaledes er begrundet i Herrens egen og umiddelbare Anordning. Kirken har paa Tridentiner-Conciliet høitideligen udtalt og erklæret: „at den ikke lærer feil, naar den ifølge Evangeliets og Apostlernes Lære har paastaet og endnu paastaer Ægteskabets Uoploselighed, selv i Tilfælde af et Ægteskabsbrud, saaledes at følgelig ethvert Ægteskab, som indgaaes i den anden Ægtefælles levende Live, er et Ægteskabsbrud.“ Der kunne nu vistnok indtræffe saadanne Tilfælde, i hvilke enten en Skilsmisse paa Livstid eller for en bestemt Tid vil være nødvendig for Ægtefællene. Kirken indrømmer en saadan Skilsmisse, og Kirkeretten lærer, naar og hvorledes den kan finde Sted. Men denne Skilsmisse er ingenlunde en Oplosning af selve det ægteskabelige Baaud, tværtimod bliver dette bestaaende, indtil Døden af den ene Ægtefælle indtræder. Derfor er et andet Giftermaal i den anden Ægtefælles Livstid aldrig og i intet Tilfælde tilladt, og finder et saadant desuagtet Sted, saa har Bedkommende derved selv udelukket og løst sig fra Kirken, og et saadant nyt Giftermaal ansees og erklæres for aldeles magtesløst og ugyldigt. Deraf fremgaaer, hvor stor en Forskjel der er imellem Det, som vi Katholiker, og

Det, som Protestanterne kalde for en „Ægteskabskilsmisse“. Hos Protestanterne bemærker dette Ord en virkelig Oplosning af selve det ægteskabelige Baaud, med Tilladelse til at indgaae et nyt Ægteskab. Derimod kan dette Ord hos os Katholiker enten ifkun betyde den ovenfor omtalte Skilsmisse for Ægtefolk uden Oplosning af selve Baaudet, eller det vil sige, at et med de ydre Formaliteter afsluttet Ægteskab formedelst en saak. adskillende Ægteskabshindring (*impedimentum dirimens*) allerede fra Begyndelsen af har været magtesløst og ugyldigt, og at det nu ogsaa bliver ved Kirkens Autoritet erklæret for ugyldigt. Dette er forøvrigt egentlig ingen Skilsmisse, men meget mere en Ugyldighedserklæring af Ægteskabet.

Spørgsmaalet angaaende Ægteskabets Uoploselighed er navnlig atter i den allernyeste Tid bleven bragt paa Bane i Tydskland. Det er ogsaa et overordentligt vigtigt Spørgsmaal, da der derved ikke blot handles om en Troeslære, som negtes her og bekræftes der, men om en Gjenstand, som ogsaa deelviis ligger i den verdslige Lovgivnings Omraade og udøver stor Indflydelse paa det religiøse og selskabelige Liv. Jesu og Hans Apostles Udsagn — saaledes lærer den katolske Kirke — kunne ikke eet Dieblik lade det være tvivlsomt for os, at det ægteskabelige Baauds Uoploselighed er et guddommeligt Bud. Som vi allerede ovenfor have sagt, Jesus Kristus optræder overalt som Gjenopretter af Ægteskabets oprindelige Indretning. Den h. Matthæus beretter os i det 19. Capitel af sit Evangelium, at Pharisaeren forelagde Frelseren det Spørgsmaal: „Mon det er Manden tilladt at stille sig fra sin Hustru af hvilken som helst Grund?“ Moyses havde jo tilladt en Skilsmisse, det var udenfor al Tvivl; men angaaende de Grunde, af hvilke en Skilsmisse var tilladt, var man uenig. Pharisaerne deelte sig derover i tvende Partier, af hvilke det ene søgte at indskrænke disse Grunde, det andet derimod at udvide dem. Hvad svarer Herren? Han gaaer tilbage til Ægteskabets oprindelige Indstiftelse og siger: „Have I ei læst, at Den, Som skabte Menneſket i Begyndelsen, Han skabte dem som Mand og Kvinde, og sagde: Derfor skal Manden forlade Fader og Moder, og holde sig til sin Hustru, og de skulle være To i eet

Kjød. Saaledes ere de da ikke Lo, men eet Kjød. Hvad nu Gud haver sammenføiet, det skal Mennesket ikke adstille!" (Matth. 19, 4. 5. 6.)

(Sluttes.)

Den orientalske Krig.

VII. Den høierov. P. de Damas' fette Brev.

Fra Beiren foran Sebastopol, 14. April 1855.

(Sluttet.)

Jeg vilde ikke blive færdig, hvis jeg vilde beskrive Dem al den Ulykke og alle de Dødelæggelser, som Vinteren anrettede iblandt os. Men hvorfor søgte da Regjeringen ikke at afvende saa store Under? ville maaskee Mange spørge. Men hvad skulde den gjøre Mere, end den har gjort. Mennesket er ikke Herre over Elementerne, og Krigens medfører altid umaadelig Ulykke; thi den er, ligesom Hunger og Pest, en Straf for Synderne! Ja, jeg vover at sige endnu mere: De Lidelser, som vi bære, ere vistnok store; men jeg spørger enhver upartisk Historiker, om man vel nogensinde har tilvendt en Armee større Omsorg, end vor?

• Vore stakkels Soldater, disse Krigens nødvendige Offere, erkjende ogsaa meget vel den faderlige Omsorg, som man har for dem. Jeg har allerede tidligere bemærket og gjentager det her, at de endog midt i den største Glendighed ikke klage, men søge endog ovenikjøbet at opretholde Disciplinen ved deres moralske Holdning og den punktligste Lydighed. Man vilde tage meget feil, dersom man vilde forestille sig Feltlazarethet som det Sted, hvor man kun hører Klagesukke eller endog Forsvølelsens Strig. Man kunde sandelig finde disse unge Menneskers bitre Klager meget tilgivelige, naar de, udreodne fra deres Familier,

og udstrakte paa den nøgne Jord, maae vente Døden i et fjendtligt Land, medens Saarlægens skarpe Kniv borttager det ene Lem efter det andet. Dog nei, man betræde dette Smerstens Sted, og man hører ingen unyttig Jamren, ingen modløse Klager. Seer De denne unge Tambour, paa hvem en Kanonkugle har knuust begge Armene! Et skrækkeligt Syn! Staaende bad han sine Kamerater om at befrie ham fra Trommen, og da man vilde lede ham til Lazarethet, sagde han: „Nei, mine Venner, forlader ikke Balpladsen; I maae kæmpe mod Fjenden; jeg skal nok finde Veien alene.“ — Og med modig Fatning overgav han sig i Saarlægens Hænder; men Saaret var for svært; to Timer efter ubaandede han sin Sjæl. — En Anden, som havde faaet en Kugle i Laaret, ilede til Saarlægen og bad ham om at udtrække Kuglen og forbinde ham, forat han snarest muligt kunde vende tilbage til Slaget. —

Her er en Barak, som er opfyldt med Saarede. Man transporterer dem paa Muulæfler og reder Seng til dem paa Jorden. Denne har mistet et Die, paa Hiin er Kjøvebenet knuust, en Tredte har mistet Armen, en Fjerde et Been o. s. v. — „God Dag, mine Børn.“ — „At, Deres Høieroværdighed,“ svarede mig med et smerteligt Smil en ung Mand, paa hvem man havde maattet amputere en Deel af Armen og et Been, „hvilket Syn maa denne Række af Saarede vel ikke frembyde! Naar der foresalder det Ringeste i vore Smaabyer, naar f. Ex. en 80aarig Dvinding forlader Verden, da løfte alle gamle Dvinder Hænderne op imod Himmelen og græde og lamentere, som om det var uhyrt, at en gammel Mand dør. Hvorledes vilde de vel ikke tage paa Veie her i vor Midte, naar de saae saamange, af de fjendtlige Rugler lemlæstede Unglinge!“ — „D,“ svarede en anden Saaret, „at græde! — derom handler det ikke i Krigens! Vi ere her for at kæmpe, for at saares og for at døe, naar det skal være; men uden at fuurre eller klage. Det Menneske, som opfylder sin Pligt, maa staa sig lykkelig, hvad saa Følgerne end maae blive.“ — Jeg, hvem det tilkom at trøste og belære, kunde kun med Beundring høre paa disse, under saadanne Omstændigheder saa indtrængende, Ord, og da

jeg var vendt tilbage til mit Telt, optegnede jeg dem, som et Beviis paa, at vore Soldater ikke alene vide at tale tappert, men ogsaa at handle med Energie.

Fra de Saarede ville vi gaae til de Fesberfyge. Seer De denne smukke kraftige Skiffelse, som endnu igaar straaede af Sundhed og Livskraft. — „De er syg, kjære Ven?“ — „Ja, Deres Høiærværdighed, meget syg. Jeg ønsker at modtage de hellige Sakramenter.“ — „Men De kommer forhaabentlig endnu ikke til at døe, min Ven; jeg vil forresten give Dem Absolutionen, fordi det i alle Tilfælde er gavnligt; men for den sidste Salvelse have vi endnu Tid.“ — „Nei, Deres Høiærværdighed, søg ikke at give mig Forhaabninger, jeg frygter ikke for Døden; hvad gjør det, om vi døe idag eller om tyve Aar? Livet fængsler os ikke. Vi have jo Intet at tabe, men Alt at vinde, forudsat at vi have en reen Samvittighed og kunne bestaae for Guds Domstol. Naar vore Foresatte sende os Præster, som have Fuldmagt til at kunne give os Absolutionen, saa maae De gjerne befale, at vi skulle styrte os i Havet, og vi ville ikke vægre os.“

Et saadant Sindelag, hvortil Moderens christelige Opdragelse haver lagt Grunden, besjæler vore tappre Krigere. — Naar jeg træder ind i et Sygeværrelse, og der er Een, som den foregaaende Dag har været nedfunken i Sorgmodighed, saa fortælle alle hans Kamerater mig det. — „Høiærværdige! gaae til den Mand, han tænker paa sit Hjem og græder; trøst ham og opreis hans Mod. Man maa ikke være saa nedslaaet; vi have ogsaa sagt ham det, men han hører os ikke; gjentag De det for ham, forat han kan forstaae det.“ — Saaledes tale de, og hvad de sige, det gjøre de ogsaa. Altid omgivne af Kamerater, som enten ligge for Døden eller som døe under en svær Sygdoms Lidelse, som truer dem selv, imødesee de med en uroffelig Ro deres sidste Time. Imorges stod jeg ved en Mandes Seng, hvis Sygdom ved et Tilbagefald havde antaget en yderst farlig Charakter. — „Høiærværdige!“ sagde han til mig, „hav den Godhed at give mig en Citron, for at jeg dermed kan kryddre min Bygsuppe noget.“ — „Meget gjerne; jeg vil kjøbe een.“ — „Jeg takker Dem

meget! De kan lade mig faae den imorgen tidlig, naar De atter kommer til mig . . .“ — Efter at have betænkt sig noget, sagde han med uforandret Stemme, „dog imorgen tidlig vil jeg vist allerede være død; jeg beder Dem, bring mig den endnu i aften.“ — „Nei, min Ven, De lever udentvivl endnu imorgen.“ — „Troer De, ærv. Fader? nu vel, saa faaer jeg Citronen imorgen.“ — Troe ikke, at en saadan Sindbro er en Folge af en stoiff Følesløshed, nei, det er Troen, som fremkalder en saadan rolig Fatning, og det er det christelige Haab, som besjæler dem. —

Nu høste disse Krigere Frugten af den Sæd, som den gode Moder — over hvem man ikke sjelden gjør sig lystig, naar hun saa ofte gaaer i Kirke for at bede — og den beskedne Landsbypræst udstrøede i deres unge Hjerter, idet han med megen Møie forklarede dem Catechismen til Fortræd for de nærvise Spottere, som haanligen spørge: „Hvortil nytter Sligt?“ Kom til Krim, I Spottere, og da ville I rødme ved Synet af den Dyd, som aabenbarer sig i disse Unglingers Hjerter og som fordommer Eders Laster, I, som ikke engang vide saameget af Eders Catechismus, at I kunne beseire Eders skjændige Lidenskaber. Hvortil Catechismen nytter? — Den lærer os, at vi skulle elske Fader, Moder og den hele Familie og Gud over Alt; den underviser os om vore Pligter og befaler, selv at opoffre Familielivets Glæder og at vælge Døden, naar Pligten eller Fædrelandets Belfærd fordrer det. Dertil tjener Catechismen!

Hvor godt kjender ogsaa den Mand disse Catechismens Forskrifter, som iforgaars Aftes kom til mig og bad om Tilladelse til at ledsage mig paa min Spadseretour. — „Denne Aften,“ fortalte han mig, „efterat jeg havde baaret Rugler til Løbegravene, bad jeg Capitainen om Tilladelse til at besøge to unge Soldater af den 5te Division. Deres Forældre havde tilskrevet mig, da jeg er en af deres ældste Kamerater, og de have bedet mig om at besøge dem. Jeg havde endnu ikke seet dem siden jeg var kommen til Krim. Da de saa mig, begyndte de at græde; udentvivl erindredes de ved at see mig om deres Hjem og de-

res Familie. Hvorfor græde I dog, Børn? sagde jeg. Vi ere jo ikke her for at græde. Ogsaa jeg elsker mit Fædreland og min Familie; Du veed ret godt, Peter, at min stakkels Moder græd hele Dagen efter min Faders Død, da jeg vendte hjem fra Tjenesten, fordi hun ikke kunde betale en Gjæld af 400 Frcs. Nu vel, jeg har ladet mig hverve anden Gang, for at fortjene en Smule Penge til min gode Moder, og derfor er jeg nu her paa Krim. I Vinter, naar jeg led meget af Kulde og Sult, saa sagde jeg til mig selv: Du skal ikke græde; Du er vel fulten, min Ven, Du fryser; men Du lider dette for Din gamle Moder, og i denne Tid kan Din Moder varme sig, den gode gamle Kone, og kan rolig spise sit Stykke Rugbrød! — Vor salige Sognepræst har ofte sagt os i Catechisationen at Den, som ærer Fader og Moder, vil blive lykkelig paa Jorden. Derfor hav Taalmodighed; den Tid vil komme, da ogsaa jeg kan nyde denne Lykke. — Da jeg havde sagt dette til dem, græd de ikke mere; vi spiste et Stykke salt Kjøb sammen og drak til, og derpaa gik de tilbage til deres Tjeneste. Ja, ærv. Fader, De seer, at vi ere fra et Land, hvor Sagerne endnu staae godt; ja, i Elsaf lærer Børnene meget godt en Christens Pligter at kjende, og det forglemmes ikke, det hukker man for hele Livet."

Det er silde, ærv. Fader, og jeg kunde skrive indtil imorgen, naar jeg vilde fortælle alle deilige Begivenheder, som jeg daglig oplever. Men det være nok for idag.

Lev vel! Medens jeg skriver, skjælver Jorden af Kanonernes Lørd og Echoet gjenslyder fra de fjerne Bjerge. I otte Dage have Batterierne uophørlig udspytet deres Ild imod Staden; fra Flaaden og fra Engländernes Forstærkninger regner det med Raketter, og de nedfaldende Bomber, naar de explodere, forsøge endnu mere Ilden og Skjætses Lørd. Hvad bebuder dette os? Overgeneralen, som har givet Befalingen dertil, bevarer sine Planers Hemmelighed i sit Bryst. Men man hvisker til hverandre: snart skal der gives Tegn til Storm; nu vel, vi ere beredte!

Endnu engang: lev vel, og betænk mig i Deres Bønner!

A. de Damas,
af Jesu-Selskab, Feltpræst ved den
orientalske Armee.

Kirkelige Efterretninger.

Tyskland. (En Jesuitemission i en Straffeanstalt i Baiern.) Tre Fædre af Jesu-Selskabet, PP. Koh, Fyrst Zeil og Ditzinger, have fra 24de Juni til 1ste Juli holdt en Mission i den kongelige Straffeanstalt i Kaisheim, som indeholder 980 Fanger. „Münchener Volksbote“ har om denne Mission erholdt følgende Beretning: „At der i det forhenværende Rigsabbedie Kaisheim nu ikke boe uskyldige Smaabørn, vil Du, kjære Volksbote! troe uden videre Forlikning, og dog har man ved Slutningsprædikenerne af den sammesteds holdte Mission hørt de Ord: denne Mission har været den glædeligste og trøstefuldeste for os! Dette have Mænd udtalt, som have set sig lidt om i Verden og gjort adskillige Erfaringer. Saaledes har den ene af dem, P. Koh, allerede holdt 70 Folkemissioner og for den anden af dem, Fyrst Zeil, var denne den 52de. Men hvad er Grunden til deres Glæde? Omendkjøndt der allerede flere Uger iforveien blev gjort Forberedelser til denne Folkemission i Straffeanstalten, som f. Ex. ved Indvælsen af Sange o. desl., saa kunde man dog hyppigt bemærke en uvilkaarlig Mistillid hos Fangerne. Feltraabet løb omtrent ligesom for kort Tid siden ved Valgene: „Geistligheden staaer i Forbund med Regjeringen!“ Saaledes vare Jesuiterne da naturligviis efter deres Formening kun komne for at udforske de stakkels Folk og bringe dem i endnu større Straffe! — Men see! neppe vare de første tre Prædikener holdte, førend der allerede viste sig en Omstemning i Gemytterne. Præsternes Tiltale til Fangerne: „Christelige Tilhørere,“ „mine Venner“, og især de Ord: „mine kjære Brødre“ udtalte af en Fyrstes Mund, og endelig den sømme Staaansomhed, som Prædikanterne iagttog ogsaa ved Fremstillelsen

af de alvorfuldste Sandheder, saavel som den Medlidende, som lyfte ud af ethvert af deres Ord, maatte røre det mest forstøffede Hjerter. En særdeles Staausel maatte Fangerne allerede erkjende deri, at ingen Fremmed, ikke en gang fra Sognemenigheden, turde bivaane Prædikenerne. Selv alle Skildevagter vare bortfjernede og foruden Anstaltens Forstanderskab vare kun et Par Ophjemsmand tilstede, for ved forekommende Ildebefindende at kunne yde Hjælp. Først efter et Par Dages Forløb blev ogsaa de ved Anstalten Ansatte paa deres indstændige Ansøgning tilstedet Adgang til Prædikenerne. At Indtrykket ikke var noget blot Syn, viste sig, da Skriftemaalet begyndte. Foruden Missionairerne vare endnu 17 Præster beskæftigede i Skriftestolene. Disse 20 Skriftefædre stemte alle overeens i deres Beundring over den Anger, inderlige Søndernusselse og oprigtige Synsbekjendelse, hvortil de havde været Vidne, og heri fandt de sig ogsaa rigeligt belønnede for al deres Møje. Selve Skriftemaalet og Skriftefaderens Balg blev aldeles frigivet, ethvert Skin af Indvirkning blev strengt undgaaet (Ophjemsmandene vare truede med Afstedigelse), og saaledes have af de 980 Fanger ikkun 6 holdt sig tilbage fra Deeltagelsen i de h. Sakramenter. Udsaldet af denne h. Mission er overordentligt; Gud give, at det ogsaa vil blive varagtigt!"

— For tre Aar siden berettede Aviserne om en forfærdelig Misgjerning, som i Berlin to Brødre i Forening med en Læge havde begaaet. Den ene af disse adle Broderpar havde ladet sig assurere i en af de saak. Livsforfikkingskasser for 6000 Thlr. Bore Lægere kjende visseleis disse Kasser, hvor man for et aarligt Bidrag ikke blot kan forsikre sit eget Liv, men ogsaa sine Slægtningers, d. e., der udbetales dem ved den Forsikredes Død en Sum Penge, hvis Størrelse retter sig efter det aarlige Bidrag. I nærværende Tilfælde bragte nu den ene Broder en Lægeattest for den Forsikredes Død; men denne var frist og sund reist til Böhmen. Istedetfor det formeentlige Liig blev en Straamand lagt i Kisten og høitidelig begravet. Senere kom det store Bedrageri for Lyset, og de to Brødre, samt den meeneberste Læge, sidde nu i et preussisk Lugthuis. Guds forfærdelige Dom bliver nu aabenbar paa dem: begge Brødrene have en ganske paa-faldende Liighed med vandrende Liig! Lægen, først for kort siden reddet fra en farlig Sygdom, i hvilken hans Legeme i den Grad tabte al Saft og Kraft, at næsten kun Hud og Knokler vare at see paa ham, begyndte derpaa i levende Live at gaae i Forraadnelse,

jaa at han allerede flere Gange er bleven brændt med gloende Jern! Med Rette kunne nu de Geistlige i Straffehuset henvise de 3 Forbrydere, saavel som de øvrige Lugthuisfanger, til dette tydelige Exempel paa Guds straffende Retfærdighed, som et Beviis for Sandheden af Apostelens Ord: „Bedrager ikke Eder selv, Gud lader sig ikke spotte!“ —

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 2. September. — 14. Søndag efter Vintse. — Skytsengelst. — Dagens Epistel: 2. Mos. 23, 20—23. — Evangel.: Matth. 18, 1—10. — (Søndagens Epistel: Gal. 5, 16—25. — Evangel.: Matth. 6, 24—33.) — Gudstjenesten holdes fra nu af igjen regelmæssigt paa Søndag og Søndagene i Kirken. — Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Tydsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk.

Hver Søndag om Form. Kl. 6 og 8¹/₄ fejres en stille h. Messe; — istedetfor den tidligere Fredagsgudstjeneste bliver fra nu af om **Torsdagen** — den h. Nadveres Indstiftelsesdag — det høib. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8¹/₄, som ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katholske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 36.

Søndagen den 9de September.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler **C. A. Blaukensteiner**, St. Riebmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Om Ægteskabet efter den katholske Kirkes Lære.

(Sluttet.)

Skvad Gud haver sammenspiet, det skal Mennesket ikke adskille! — I disse Ord udtales Christi og Hans Kirkes Lære angaaende Ægteskabets Uopløselighed. Med Standhaftighed sætter Kirken dette Herrens Udsagn imod alle, hvilkeshovest Indvendinger, Mennekelove, Lyster og Begjærligheder. Forbindelsen til Ægtestand er ikke en blot menneskelig, men guddommelig Gjerning. Den bliver fuldført af Mennesker, men disse handle i Overensstemmelse med en høiere Villie, hvis Redskaber de ere. Det engang afsluttede Baand kan aldrig opløses eller sønderdrives ved menneskelig Vilkaarlighed. — Phariseerne sandt, at Mose Anordning var kuldkaftet ved denne Lære, og de spurgte derfor: „Hvorfor har saa Moyses befalet at give Skilsmiesbrev, og saa skille sig“ (ved Hustruen)? Kristus forsvare Lovgiveren for den gamle Pagt, fordi han (Moyse) har gjort, hvad der kun var muligt for hans Tid og hans Folk.

„Moyse“, saaledes taler Herren, „har formedelst Eders Haardhjertethed tilladt Eder at skille Eder fra Eders Hustruer; men fra Begyndelsen af har det ikke været saaledes.“ I Begyndelsen, førend Syndens Fordærvelse kom, var Ægteskabet uopløseligt, og denne oprindelige Indretning vil Herren atter indføre i Sin Kirke; derfor vedbliver Han som Lovgiver for den nye Pagt: „Men Jeg siger Eder: Hver Den, som skiller sig fra sin Hustru, — uden det er formedelst Ægteskabsbrud, — og tager en Anden tilægte, han bedriver Hoer; og hvo som tager en Fraskilt tilægte, han bedriver Hoer.“

Retop dette Skriftsted, som ogsaa ordret findes hos Matth. 5., paaberaaber man sig for at forsvare en Opløsning af det ægteskabelige Baand og Tilladeligheden af et andet Giftemaal. Man tager nemlig Ordene: „uden det er formedelst Ægteskabsbrud“ og spørger: Har Kristus saaledes ikke tilladt en Skilsmisse idetmindste i Tilfælde af Utroskab? — Men dette er baade af indre og ydre Grunde saa forkeert og urigtigt, at selv fordomsfrie Protestanter tilbagevise en saadan Fortolkning af Skriftens Ord.

Ehi for det Første maa det, som blev sagt et Dieblik før, gjøre os betænelige. Herren vilde jo komme i Modsigelse

med Sig Selv, dersom Han i dette Dieblif vilde tillade, hvad Han et Dieblif før har forkastet. Han har sagt: „Hvad Gud har sammenføiet, det skal Menneket ikke adskille“; hvor findes her nogen Undtagelse? — Han har erklæret, at den mosaiske Anordning angaaende Skilsmisfen i Tilfælde af Ægteskabsbrud, var en Undtagelsestilstand, som havde sin Grund i Folkets Haardhertighed; men som Lovgiver for den nye Pagt og for det kristelige Folk ophæver Han denne Undtagelsestilstand med de Ord: „Men Jeg siger Eders —“ og alligevel skulde Han strax derefter tillade det samme, som Moyses har tilladt? og skulde atter ophæve det, som han nylig har fremsat som en Lov uden Undtagelse? — Denne Tankegang er saa klar og naturlig efter hele Sammenhængen, at den alene maatte være tilstrækkelig for at vise Betydningen af Christi Ord.

Dertil kommer endnu en anden Grund. — Paa fire andre Steder i den h. Skrift er der Tale om Ægteskabets Uopløselighed; men der er intetsteds Tale om nogen Undtagelse. Hos Marcus 10, 11. siger Herren: „Hver den, som skiller sig ved sin Hustru, og tager en Anden tilægte, begaaer et Ægteskabsbrud.“ Efter Lucas 16, 18. lyde Jesu Ord saaledes: „Enhver, som skiller sig ved sin Hustru og tager en Anden tilægte, begaaer Ægteskabsbrud, og den, som tager den fra Manden Fraskilte tilægte, begaaer ligeledes Ægteskabsbrud.“ — Paulus gjentager det Samme som en Christi Lov 1. Cor. 7, 10: „Men alle dem, som ere forbundne ved Ægteskabet, byder ikke jeg, men Herren, at Dvinden ikke tør skille sig fra Manden. Men dersom hun er skilt, saa skal hun enten forblive ugift eller forlige sig med sin Mand. Heller ikke Manden tør skille sig ved sin Hustru.“ Ligesaa bestemt taler han i Brevet til Romerne 7, 2. „En Dvinde, som har en Mand, er bunden til Loven, saalænge Manden lever: men naar hendes Mand dør, saa er hun løst fra Mandens Lov. Derfor kaldes hun en Ægteskabsbryderesse, naar hun, saalænge Manden lever, forener sig med en Anden.“ Paa alle disse Steder er Christi Lov udtalt bestemt og uden nogen Undtagelse, og de forklare os hine af Matthæus anførte Herrens Ord.

Men lad os nu endelig ogsaa nøiere

betragte selve disse Ord hos Matthæus i det 5. og 19. Capitel, og navnlig den Sætning: „det være da for Ægteskabsbrudets Skyld.“ Denne Indrømmelse staaer umiddelbart efter de Ord: „hvo som skiller sig ved sin Hustru“; ikke bag efter de følgende: „og tager en Anden tilægte“; følgelig har den kun Hensyn til Skilsmisfen og ikke til Gjengiftermaalet. Dette sidste forbydes uden nogen Undtagelse; thi „hver den, som tager en Fraskilt tilægte, begaaer Ægteskabsbrud.“ Meningen af Christi Ord er altsaa denne: En Skilsmisse kan finde Sted i Tilfælde af Utroskab, men intet Gjengiftermaal med den Fraskilte. Altsaa bliver det ægteskabelige Baand bestaaende, ogsaa efter Skilsmisfen og saaledes finde vi ogsaa her den katholske Kirkes Lære, som vel i Nuds-fald tilsteder en Skilsmisse for Ægtefolkene, men aldrig Baandets Løsning og Gjengiftermaal i den anden Parts Livstid. — Saaledes kan man forklare sig Disciplenes Afsærd, som med Forbauselse sigte: „Naar Mandens Sag med Hustruen staaer saaledes, saa er det ikke godt at gifte sig.“ De havde aabenbart forstaaet Herren saaledes, at ingen Løsning af det ægteskabelige Baand maatte finde Sted; thi hvortil ellers denne Forbauselse, naar Kristus ikke havde sagt mere, end hvad der allerede var udtalt i den mosaiske Lov?

Traditionens Vidnesbyrd stemme overeens hermed. Fra den tidligste Tid have de h. Fædre og mange Kirkeforsamlinger fremstillet Begrebet om Ægteskabet som om en uopløselig, ved Sakramentets Besegling helliget Forbindelse. Om ogsaa den østerlandste Kirke snart begyndte at afvige og nogle græske Fædre udtale sig mindre klart og afgjort: saa have dog saadanne Blandinger af den apostoliske Lære aldrig kunnet hilde eller vildlede den vesterlandste Kirkes bestemte Fremgangsmaade. Her vaagede den apostoliske Stol over Lærens uforvanskede Reenhed og hverken Trudsler eller Smiger af Konger og Keisere kunde bevæge den til at fordreie Christi Bud til Fordeel for Nogensomhelst. Biskof vilde man gjerne negte denne Kirkens urokkelige Fasthed ved foregivne historiske Kjendsgjerninger; man vil kjende Exempler paa, at ogsaa den katholske Kirkes Overhoved har opløst

Ægteffaber, og derhos undlader man ikke, med et trædst og ondskabsfuldt Sideblik at henvise til Bestikkelse og Fjællighed til Gunst for mægtige Herrer! Kun Uvidende og Lægfolk i Historien kunne ved slige Paastande føres bag Lyset! Hvor en virkelig Skilsmisse og Baandets Løsning skal have fundet Sted ved Kirkens synlige Overhoved, der har der aldrig bestaaet et virkelig og gyldigt Ægteffab, fordi den indgaaede Forbindelse fra Begyndelsen af har været ugyldig paa Grund af en adskillende Ægteffabshindring. — Derimod har Historien opbevaret os andre Exempler, som give Vidnesbyrd om den katolske Kirkes Genhed i denne Henseende. Selv der, hvor Biskopperne af Frygt eller Bindsyge syntes tilbøielige til at give efter for de Mægtiges ublue Forlangende, reiste Kirkens synlige Overhoved sig imod Lovens Krænkelse. Til Beviis derfor ville vi af Historien anføre tre Exempler.

Lothar, Konge i Lothringen, ønskede at blive skilt fra sin retmæssige Gemalinde Theutberga, for at gifte sig med Waldrada, Deeltageren i hans udsvævende Liv. Alle Midler, — Magt, List, Bestikkelse og Bagtalelse, — bleve opbudne, for at naae dette Maal. Ja, det lykkedes endog Kongen at vinde to Erkebiskopper, Günther af Cöln og Thietgaud af Trier, for sit Niemed, og i Forening med Andre udtalte de sig paa Synoden i Aachen i Aaret 862 for Skilsmissem og Gifttermaalet. Kongen giftede sig virkelig med Waldrada og lod hende, glad over sin Seier, endog krone som Dronning. Men Pave Nicolaus I. var ophøiet over alle Partier og jordiske Hensyn. Lothar og den ulykkelige Theutberga henvendte sig til ham, denne for at klage over den lidte Uret, hiin for at opnaae Stadfæstelsen af sin Forbrydelse ved Kirkens Overhoved. Som det var at vente, erklærede Paven, at et gyldigt Ægteffab ikke kan opløses, og at Kongens nye Gifttermaal ikke kunde anerkjendes. For imidlertid at undgaae ethvert Skin af Partiskhed, indkaldte han en Synode i Byen Metz. Da begge Erkebiskopperne fortsatte deres Bedragerier her og selv de pavelige Gesandter, som det synes, havde ladet sig bestikke til Gunst for Kong Lothar, erklærede Paven Synodens Forhandlinger

for ugyldige og ban- og affatte begge Erkebiskopperne Günther og Thietgaud. Hverken Lothar's vældige Krigsmagt, der nu rykkede mod Rom og holdt den stakkels Pave i to Dage og Nætter indsluttet i Peterskirken uden Spise og Drikke, eller de affatte Metropoliters Kryberie kunde et eneste Dieblik besnære eller rokke Pave Nicolaus. Kong Lothar blev nu ligeledes, som Ægteffabsbryder, af Paven sat i Kirkens Ban. Pave Nicolaus døde uden at opleve Enden paa Striden. Den ham efterfølgende Pave, Adrian II., traadte i hans Fodspor. Kongen hyllede Bodfærdighed, gjorde Løfter og kom til Rom, for at blive løst fra Bansættelse. I St. Peterskirken rakte Paven ham under den h. Messe den høih. Hostie, Herrens h. Legeme, med de Ord: „Hvis Du siden Nicolaus' Dom ikke mere har levet med Waldrada i Ægteffabsbryd, og hvis Du er fast besluttet paa, ikke mere at have Omgang med hende: saa træd hidhen og modtag det h. Sakramente!“ — Lothar gjorde det og mange af hans Hoffolk communicerede tilligemed ham. Men han havde dog ikke opgivet Omgangen med Waldrada og havde heller ikke i Sinde at gjøre det! — Men hvad skete? En ondartet Feber bortrev snart derefter baade ham og hans Hoffolk, uden at de saae Lydskland igjen! Et advarende Exempel!

Et lignende Anliggende bestjæftigede Pave Innocenz III. — Kong Philip August af Frankrig havde forstødt sin Gemalinde, Ingeborg, og giftet sig med Hertugen af Meran's Datter. Paven formanede og truede. Da Alt Intet hjalp, blev Frankrig belagt med det kirkelige Interdict. Man skriger saa ofte over den store Magt, som Baverne besadde i Middelalderen; men man betænker slet ikke, hvilken Belgjerning det var for Europa, at der i hine voldsomme, af saa heftige Lidenskaber bevægede Tider gaves en Magt, for hvilken Alle maatte bøie sig! Naar Middelalderens Konger, der ikke agtede nogen Modstand, uden Sky turde træde Ægteffabets Hellighed under Fødder, hvilken Indflydelse vilde da et saadant Exempel ikke have udøvet paa Folket, og hvilken Demoralisation vilde da ikke være indtraadt med Familielivets Forfald! Ogsaa Kong Philip August underkastede sig Kirken, ophævede den forargelige og forbry-

deriste Forbindelse og tog atter sin Gemalinde til sig; og dog var han en saa mægtig Konge, at han i sit eget Land tilintetgjorde sine oprørste Vasallers Opstande, og tilkæmpede sig Seier over sine ydre Fjender, selv over den tydste Keiser! —

Ville vi give endnu et andet Beviis for, hvor fast Kirkens synlige Overhoved altid har holdt paa Ægteskabets Hellighed og Uopløselighed, saa kan en kort Henviisning til Kong Henrik VIII's Historie være tilstrækkelig. Denne Konge af England, til hvis Navn der knytter sig et Overmaal af Skjændsel og Grusomhed, ønskede at blive skilt fra sin Gemalinde Catharina, for at kunne gifte sig med Anna Boleyn. Alt hvad der kunde opbydes ved List og Trudsler, skete, for at formaae Pave Clemens VII. til at tillade en Skilsmisse eller til en Erklæring af Ægteskabets Ugylbighed. I fem Aar varede disse forargelige Forhandlinger; og de skete netop paa en Tid, da Kirkens Overhoved ellers var omgivet og trængt fra alle Sider af haarde Trængsler, da Europas Folkeslag i Masser frafaldt til Lutherdommen. Ogsaa hele Englands Frasald stod nu herved paa Spil! Paven kunde forudsee, hvortil Sandhelighed og fornærmet Stolthed vilde føre Englands Konge. Men ikke destomindre vægrede han sig standhaftig og modsatte sig Kongens skjændige Forlangende. Henrik frafaldt Katholicismen, og gjorde da sig selv til Overhoved for den saakaldte anglicanske Kirke, og nu blev i hans Navn udtalt en Skilsmisse, hvortil den katholske Kirkes Sanction ikke havde været at opnaae. —

Saaledes har Kirken til alle Tider holdt fast ved Ægteskabets Uopløselighed. Den tilraaber de paatrængende Lidenskaber de samme Ord, som engang Herodes maatte høre af Johannes' Mund: Non licet! o: Det er ikke tilladt! — For Kirken og i Kirken er og bliver Ægteskabet et uopløseligt Baand, som er et Gjenbillede af hiint hellige uopløselige Baand, som bestaaer imellem Christus og selve Hans Kirke. — Kirken har netop ved denne sin „egenstændige Intolerants“ og „Stivhed“ ydet Religionen og Sædeligheden en usfatteelig Tjeneste, den har bevaret Europa for asiatiske Tilstande og gjort et kristeligt

Familieliv muligt. Naar man gjorde den Erfaring, at de ægteskabelige Forbindelser paa mange Maader bleve slappede, at de vare voldgivne til Menneffenes tøilesløse Lidenskaber og en Lovgivnings Vilkaarligheder: da har allerede endog mangen En, som ikke engang hørte til Kirken, alligevel henviist paa den, som hiin ærværdige Lærerinde, der beskæmmer den uchristelige Færd og formaner til at vende tilbage til Christi Lov! —

Et uhykkeligt Ægteskab bliver opløst, og saa gifter man sig igjen efter sin Tilbøielighed! — det synes Menneffet saa naturligt, saa behageligt, at han ikke engang vil høre den modsatte Lære, endfise prøve dens dybere Grunde. Det fextende Aarhundredes saak. Reformatorer have erklæret Ægteskabet for opløseligt. Man vil fra mange Sider regne dem dette til Fortjeneste; man vil sige, at Skilsmissen jo er den eneste Udvei og det eneste Middel til at gjøre Ende paa de Under, der fremgaae af et uhykkeligt Ægteskab. — Men betragter man Sagen nøiere, saa vil det vise sig, at Lægemidlet er selv et langt farligere og ulægeligere Onde, end det Onde, som derved skal afhjælpes. Et uhykkeligt Ægteskab forstyrrer kun Enkeltes Livslykke, men den Lære, som tilsteder det ægteskabelige Baands Oplosning, griber forstyrrende ind i det Almindelige, den slapper Sædeligheden, beforder Letsindigheden og undergraver alle de Grundsætninger, paa hvilke Alles Vel berover. Det have selv Ikketholiker erkjendt, ligesom den allerede nævnte Thiersch meget rigtig siger derom: „Naar Ægteskabsbrud er blevet hyppigt, saa kan man vel komme paa den Tanke, om ikke lovførmelig Ophævelse af Ægteskabet og Indgaaelse af et andet vilde være et ringere Onde. Naar Ondet allerede har naaet en saa forfærdelig Hvide, saa kunde en saadan fortvivlet Udvei muligen synes at være at undskylde. Og dog gives der ingen Undskyldning derfor; denne Udvei er den værste af alle; thi den forstyrrer det eneste Hold, ved hvilket en Renselse og Gjenoprettelse af Sæderne i Fremtiden endnu er mulig. Denne Udvei synes at være en Formildelse af Ondet; men i Virkeligheden er den en Forbanelse. Loven, som har erklæret Ægteskabet for opløse-

ligt, vidner vistnok om et i Forveien allerede indtraadt Træfald, imidlertid den hemmer det ikke, men beforder og besegler det."

At Læren om Egtefællens Oploselighed bærer saadanne Frugter, følger af indre Grunde og Historien giver Beviser derfor. Skulde nu engang Christi Udsagn: „De skulle være To i eet Kjød!" og: „hvad Gud har sammenføjet, det skal Menneffet ikke adskille!" — vilkaarligen kuldkastes, saa maatte man naturligvis først kun antage Egtefællensbrud som eneste gyldig Grund til Skilsmisse. Men det bliver ikke derved; allerede Luther tilføiede en anden Grund, nemlig naar Egtefolk af Ondskab forlade hinanden. Men hvorfor kun denne Grund? maatte man da vel spørge videre. Havde man engang trods Bibelen forladt Bibelen, og skulde overhovedet et lykkeligt Egtefællens forhold sættes i Stedet for et ulykkeligt, hvorfor skulde man da ikke desuden have tilføiet endnu fem eller ti andre Skilsmisseg Grunde? Det var dog consequent; og Tidsforholdene vare aldeles belevlige, for at bringe saadanne Slutninger til Modenhed. Philosopherne vare jo paa det Reue med Egtefællens Institut, Digterne og Romanskriverne talte meget om „Sympathiens Rettigheder", Lovgiverne affagde Dom i alle Ting; hvorfor da ikke ogsaa i Egtefællens? Saaledes bleve Egtefællens-Skilsmisserne stedse hyppigere og hyppigere; men det Onde, som de skulde hemme, blev ikke sjeldnere, men tog til. Den Lethed, med hvilken man kunde blive skilt, forstørrede Lyften dertil. Forargelsen hører saaledes næsten op at være Forargelse, Egtefællens Hellighed formærkes, ja trædes under Fødder og Ondet trænger mere og mere ind og æder om sig i Folkets inderste Liv og Marv. —

Egtefællens Forbudslovs Bægt! — Nei, siger man, det er altfor haardt og strengt, det er at forlange noget Umuligt! Den katolske Kirke kjender ingen Medlidenhed, intet Hensyn paa Menneffets Svaghed og Ubestandighed. To skulle leve sammen, som maaskee hade hinanden. Dvinden skal blive ved en Mandes Side, som mishandler hende; Manden skal blive sammen med en Dvinde, som tøilesløs har brudt sit Trofastslofte. — Saaledes lyde vægtige Indvendinger, og den katolske Lære synes at være domfældt. Men man prøve

Sagen nøiere, og man vil finde, at Christi Lov ogsaa er retfærdiggjort for selve Fornuftens Domstol! Christi Lov sig vi; thi hvo som siger: den katolske Kirke er for streng, hvorfor siger han ikke: Christus Selv er for streng? Har Christus da ikke sagt: „Hvad Gud har sammenføjet, det skal Menneffet ikke adskille?" — Altsaa Kirken skal være for streng? Derpaa svare vi først, at ogsaa Kirken tager Menneffene saaledes, som de nuomstunder ere. Ulykkelige Egtefællens forhold har der altid været, og de ville heller aldrig mangle i Fremtiden. Ogsaa Kirken tillader af vægtige Grunde et adskilt Liv for Egtefolk; den afstærer derved de Farer, som et Samliv vilde medføre. Men den tillader ikkun Adskillelsen, ikke Gjengiftermaalet. Dette er vistnok alvorligt og strengt, men ingen Umulighed. Kirken fordrer først og fremmest af Menneffet, at han prøver vel og ikke lefsindigen slutter en Bægt, der saa dybt griber ind i Livet. Hvo som træder hen til Alteret, skal gjøre det med den Tanke og Bevidsthed: „ikkun Døden kan nogeninde adskille os!" Er Bægten engang sluttet, saa er det ugjenkaldelige Offer bragt. Et Offer er nu engang med Nødvendighed forbundet med Egtefællens Forbud; at bringe dette Offer, at bringe det uden Forbehold, ja, det fordrer og forlanger Kirken rigtignok af Enhver. Men er det umuligt? Banstelt vil det være, ja umuligt, hvis det skal opfyldes ved blot naturlige Kræfter. Men netop derfor har Christus jo oplyst Egtefællens Forbud til et Sakramente, for at en overnaturlig Kraft og Naade maatte hjælpe og styrke Menneffet til at fuldbyrde dette Offer. — Og forøvrigt, er da Egtefællens Forbud ikke ogsaa udsat for mange andre Ulykkes tilfælde? Hvad bliver da Egtefolkene tilovers, andet end med Gudhengivenhed at søie sig i det Uundgaaelige og at holde ud i kristelig Taalmodighed?

En særdeles Medlidenhed opvækker „den uskylde Deel." Hvorfor skal denne, spørger man, være tvungen til at staa ene? Hvorfor skal den ikke turde berede sig en anden Lykke, efterat den uden egen Skyld blev rammet saa haardt? Herpaa giver Thiersch et Svar, som er værdt nøie at overveie, og som vi saameget hellere anføre, som det kommer fra en Prote-

stant's Pen. Han siger: „Et ulykkelig Egteskab er en ubeskrivelig stor Ulykke. Saaledes er det, og saaledes skal det være. Man sige ikke, at en saadan Straf er altfor haard for den ungdommelige Letfindighed. Denne Letfindighed skal lide den allerhaardeste Straf, fordi den har gjort det alvorligste og helligste af alle menneskelige Forhold til Gjenstand for Leg, utidlig Nysgjerrighed og onde Lyster. Hvo som har kunnet gjøre dette Skridt uden Gud, han har allerede besluttet, at leve et heelt Liv uden Gud, og han skal erfare, hvad dette har at betyde! Man gjøre ikke den Indvending, at ogsaa Ustyldige undertiden blive trufne af en ulykkelig Egtestands Glendighed. Hvo er vel ustyldig for Gud? De, som have seet noget dybere ind i Verden og Samvittighederne, ere med Forbauselse blevne vaer, hvor ofte en hemmelig Brøde laae til Grund, og hvor nøie Straffen svarede til Synden! I Egteskabet bærer den onde Gjerning sine Frugter, som blev begaaet før Egteskabet! Hvo som forhen nogenstinde har syndet, maa ikke forundre sig, naar hans anmasfende Dnske om, at han siden maatte kunne hvile i en uforstyrret Familielykkes Skjød, som om Intet var skeet, slaar feil. I den onde Samvittighed ligger den største Bitterhed; den hemmeligholdte og fragaaede Misgjerning er den Dæmon, som forfølger Menneskene over Land og Hav. — Maa en virkelig Skyldfri bære et ulykkelig Egteskabs Byrde, saa har han Haabet midt under Lidelserne, ja netop disse Lidelser selv ere for den Gudhengivne den mest heldbringende Skole for Luttring og Dydsøvelse; de for Jordelivet tabte Aar blive ham en Binding for Ewigheden!“

Og naar nu endelig Talen er om visse Tilbøieligheder og Lidenskaber, hvilke man ikke burde træde saa strengt imøde, men som man meget mere burde behandle med Overbørenhed, saa er netop en saadan Indvending ret egnet til at stille den katolske Kirkes Viisdom i det klareste Lys. Netop dette Punkt har den lærde og fromme Balmes udviklet saa fortræffeligt, at vi ikke kunne afholde os fra at anføre nogle Citater. Han siger: „Naar der handles om at beherske Lidenskaber, saa gives der to Systemer: det ene

bestaaer i Eftergivenhed, det andet i Modstand. I det første System trækker man sig saameget mere tilbage for Lidenskaberne, jo videre disse skrider frem; man møder dem ikke med nogen uovervindelig Hindring, man lader dem aldrig være uden Haab. En om dem dragen Linie maa vel holde dem tilbage fra at overskride visse (Etiquettens!) Skranke; men man giver dem at forstaae, at ogsaa denne Skranke vil kunne uddides noget videre, naar de ville overskride samme, saa at Eftergivenheden staaer i Forhold til Dens Energie og Haardnaffethed, som udøver den. I det andet System bliver Lidenskaberne ogsaa sat en Skranke, men en fast, urokelig Skranke, som i sin hele Udstrækning bliver beskyttet ved en Kobbermuur. Forgjæves bestræbe Lidenskaberne sig da for at gjenembryde samme; de have ikke engang en Skygge af Haab; Principet, som modstaaer dem, vil aldrig forandre sig, etheller nogenstinde indvilge i nogen Slags Forlig.“ Efter disse meget sande Bemærkninger tilføier Balmes, at Katholicismen i Almindelighed følger Modstandens System, og at den, saavidt det angaaer Egteskabet, gennemfører denne Grundfætning med Fasthed, medens Protestantismen, hylende Eftergivenhedens Grundfætning, i visse Tilfælde samtykker i en Skilsmisse. Hvo viser den største Viisdom? Betragter man andre Lidenskaber, som f. Ex. Spillehygen eller ogsaa de Lidenskaber, som opvaagne i Tid af offentlige Uroligheder, saa viser det sig som en ubenegtelig Kjendsgjerning, at kun Underkuelsen af samme og naar ethvert Haab er dem affaaeret, kan føre til Frelse, medens ogsaa kun det ringeste Haab om Tilfredsstillelse giver dem ny Næring. Dette er nu ganske isærdeleshed Tilfældet ved sandfælige Tilbøieligheder. „Giv kun engang,“ siger Balmes, „Menneskets Lidenskaber Løilen; tillad ham ogsaa kun paa ringeste Maade at nære den Stuffelse, at han kunde blive lykkelig ved nye Baand; lad ham troe, at han ikke for steds er og ugjenkaldelig er bunden til sin Livssælle, og da skulle I see, at Leden hurtigt bemægtiger sig ham, at Uenighed snart vil fremtræde mere levende og paafaldende, og at Baandene, naar de neppe ere knyttede, efterhaanden blive løfere og omsider briste ved det første Stød.

Forkynd derimod en Lov, som hverken undtager Fattige eller Rige, hverken Svage eller Mægtige, hverken Konger eller Underfaatter, og som ingen Hensyn tager til Forskjel i Stilling, Charakter eller Sundhed, eller overhovedet til nogen af de utallige Grunde; forkynd, at denne Lov stammer fra Himmelen, fremviis det guddommelige Segl, som er paatrykt Egteskabets Baand; sig det til de opsætsige Lidenskaber, at ingen anden Vej staaer dem aaben til Tilfredsstillelse, end Ryggeløsheden, — at den Magt, som har det Hverv at opretholde denne guddommelige Lov, aldrig vil beqvemme sig til en syndig Gtergivenesshed: og da skulle I see, at Lidenskaberne berolige sig og trække sig tilbage i samme Grad som Loven udvides og befæster sig og staaer dybe Rødder i Sæderne, da ville I have sikket Familiernes gode Orden og Rolighed, og Samfundet har Eder at takke for en umaadelig Belgjerning!”

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Univers meddelte fornylig en Skrivelse fra Rom angaaende Kongen af Portugal, saavelsom Hertugen af Brabants Ophold i den evige Stad: „Kongen af Portugal og Hertugen af Brabant ere kaldede til at herske over tvende katholske Nationer af anden Rang, som paa Grund af deres levende Tro ere høit berømte. Man siger, at begge de unge Fyrster lægge Følelser for Dagen, som ere et saa høit og kristeligt Kald værdige, og de have foretaget Rejsen til Rom fornemlig af religiøse Bevæggrunde. Den belgiske Fyrste vilde med sin Valfart til de h. Steder i Palæstina forene et Besøg til Apostelfyrstens Grav, og den unge portugisiske Monark forinden sin Thronbestigelse udbede sig den h. Faders Belsignelse og tillige give den h. Stol, hvis „trofasteste“ Forsvarere hans Forfædre have været, et Beviiis paa sin Hensignethed. Man haaber, at den unge Konges Reise vil paa vnskelig Maade befordre og lette Underhandlingerne angaaende den Kirkestrid, som er opstaaet i Goa i det portugisiske Indien.“

— „A. 3.“ tilskrives under 2. Juli fra Rom: „Den h. Fader lod igaar Kongen af Portugal, som meget flittig indfinder sig i de forskjellige Maleres og Billedhuggeres Værksteder, for at bese deres Arbejder, ved Mons. Stella overrække en høit værdifuld Foræring, som bestaaer i en Samling af samtlige i den pavelige Calligraphia hidtil udfomne Kobberstik af gamle og nye Mindesmærker; Alt udfyret med en Pragt og Elegance, som neppe har sin Lige. Til dette er idag tilføjet endnu et lignende Konstavk, som just var bleven fuldendt af Kobberstikkerne. Det viser paa en Mængde Tavler det i Konstens Historie saa berømte Bæggemalerie af den h. Benedikts Hule fra det 13de og 15de Aarhundrede ved Subiaco, hvilket en fransk Maler med stor Vøie og lang Tidssanvendelse for første Gang tegnede med saavittighedsfuld Bibeholdelse af den oprindelige Stiil og Charakter og forærede Hs. Hellighed. Tegningerne lod Hs. Hellighed ligeledes stikke i Kobber i nævnte Calligraphia. Kongen yttrede den største Glæde over denne Foræring. Til Gæde for Hs. Majestæt, saavelsom for Hertugen og Hertuginde af Brabant bleve Colleseums Ruiner oplyste i bengalsk Jld. Da Kongen af Portugal var stegen af i en Gæstgivergaard, saa nærede man Tvivl om, at den h. Fader vilde gjøre ham et Gjenbesøg. Men den h. Fader besøgte med hele sit Hofpersonal Kongen idag i Middagsstunden. Hs. Majestæt vil forlade vor Stad imorgen og sandsynlig begive sig til Neapel.“ — Angaaende dette Pavens Besøg hos Kongen af Portugal beretter „Salzburger Kirchenbl.“ under 3. Juli udførligere Følgende: Hs. Hellighed lod igaar Kongen af Portugal blive en ganske særdeles Udmærkelse til Deel. Portugal har ikke saaledes som Toscana, Neapel, Østerrig og andre Stater et eget Gesandtskabshuus, hvorfor Kongen under sit syv Dages Ophold i Rom tilligemed sit af 23 Personer bestaaende Følge maatte boe i et Hotel. Stik og Brug fritage i slige Tilfælde Pavens for Gjenbesøg hos en tilstedeværende Souverain. Men Hs. Hellighed vilde denne Gang gjøre en Undtagelse. Igaar Morges lod han sig anmelde hos Kongen i Hotel de Londra; henimod Middag var hele Huset baade udenfor og indvendig besat med Schweizere og Nobelgardister, og en halv Time senere hjørte Pavens derhen med et glimrende Følge. Kongen og Hertugen af Dporto modtog ham ved Foden af Trappen. Hans Helligheds Ophold varede henimod $\frac{3}{4}$ Time. Cardinal Antonelli skal ved denne Leilighed have yttret til Hertugen af Terceira, at han ikke kunde ønske den unge Konge og den portugisiske Regjering noget inderligere, end at den gode Forstaaelse med den h. Stol, for hvilken det kon-

gelige Besøg og den h. Faders venlige Forekommenhed var bleven et nyt Pant, aldrig maatte blive forstyrret ved nogen Gjenwordighed. I Middags afreiste Kongen og Hertugen af Dporto til Neapel.

Holland. Det fjendtlige Sindelag mod Katholikerne aftager ikke i dette Land. Det yttres sig ved alle Udnævnelser til indbringende Embeder og Vresposter; man gaaer i denne Henseende frem med en fornærmende Partiskhed; Katholikerne blive paa en oprørende Maade tilsidefatte. — Ved andre Leiligheder viser den samme Aand sig ogsaa paa en latterlig Maade. En vis Soetens i Haag havde opfundet en ny kunstig Steen-Composition for Statuer, Reliefs o. s. v. Han vilde nu sende to smukke Medaillons til Pariser Udstillingen; den ene forestillede Pave Pius IX, den anden Kong Wilhelm III. af Holland. Undersøggelses-commissionen i Haag, som bestaaer af de Herrer Gevers-Deynoot, Caan, Müller m. Fl., antog kun Kongens Medaillon, men tilbageviste Pavens, ikke paa Grund af, at denne Medaillon fattedes Konstværk, — paa ingen Maade; man tilbød sig at antage enhver anden Medaillon, kun ikke Pavens!! Smaalige Aander! Andre Kjendsgjerninger ere ligesaa betegnende. Kockengen er en Landsby i Provindsen Utrecht. En Haandsfuld Separatister have i flere Aar eiet der et Slags Skuur, hvor de prædike. Siden have ogsaa flere Katholiker under Jagttagelse af alle lovlige Former, med Local- og Provinds-authoriteternes Tilladelse, samt med udtrykkelig kongelig Sanction af 11. Mai 1853, ladet bygge der en stor Kirke. Ifledestomindre beraae Separatisterne sig paa en berygtet Lov af 10. Sept. 1853, omendskjøndt denne var udfkommen senere. De have endelig sat igjennem, at en kongelig Befaling af 6. Juni, som er undertegnet af fire Ministre, har paalagt Katholikerne den Forpligtelse, at ende deres Gudstjeneste Kl. 9 om Morgenen paa Søn- og Fstedagene, og om Eftermiddagen ikke at begynde førend Kl. 4^{1/2}; desuden er det dem forbudt, i Mellemtiden at ringe med Klokkerne, forat disse Separatisters Prædikener paa ingen Maade maatte blive forstyrrede. Den samme forfølgende og intolerante Aand har forbudt en Procession, som fra umindelige Tider er bleven holdt i Omegnen af Dirshot i Nordbrabant; og dog er Befolkningen i denne Egn næsten udelukkende katolsk. — Ligeledes har man i Borne og paa andre Steder i Twenthe, forbudt den katolske Deel af Provindsen Overvysel alle Begravelseceremonier paa

Kirkegaardene. — I Forventning af nye Forfølgelser bestræbe Katholikerne sig for, paa en værdig Maade, at fejre Festen for den h. Jomfrues ubesmittede Undfangelse. Katholikerne i Holland ere ikke saa lykkelige, som den tyrkiske Sultans Undersaatter i Galata og paa andre Steder, men de maae indskrænke sig til det Indre af Kirkerne, som til dette Niemed paa mange Steder ere smykkede med overordentlig Pragt. Kun i Maastricht og nogle andre Stæder i Provindsen Limburg vovede Intolerantsen ikke at hindre en offentlig Illumination.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 9. September. — 15. Søndag efter Vintse. — Marias Fødselsfest. — Dagens Epistel: Salomons Ordsprog 8, 22—35. — Evangel.: Matth. 1, 1—16. — (Søndagens Epistel: Gal. 5, 25. — 6, 10. — Evangel.: Luc. 7, 11—16.) — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12. stille Messe. — Kl. 10 Hvimeesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt paa Dansk.

I denne Uge bortfalder den første h. Messe Kl. 6 paa Dnsdag, Torsdag og Fredag; ellers fejres hver Søndag en stille h. Messe om Form. Kl. 6 og 8^{1/4}; om Torsdagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe, Kl. 8^{1/4}, som ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Betsignelse. —

Rjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Theesful. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 37.

Søndagen den 16de September.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaufensteiner, N. Kjøbmagergade 68, og i alle Bogkæber; i de danske Stater paa de Kgl. Post-ontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Martyrernes Sal.

Da den h. Polykarpus, Biskop af Emyrna i Lilleasien, i Aaret 166 havde offret sit Liv for den h. katolske Tro i Baalets Flamme, opsamlede de Christne Levningerne af hans Been og opbevarede dem paa et sikkert og passende Sted, for hvert Aar at høitideligholde den glørværdige Martyrs Minde ved disse dyrebare Levninger, hvilke de skattede langt højere, end Guld og Edelfstene, og for ved dette Syn og ved Bøn at opmuntre og styrke hverandre til freidig Kamp. De Troende have saaledes altid med inderlig og from Iver og Andagt æret og hædret Levningerne eller Reliquierne af dem, som af Kjærlighed og Troskab have offret Gud deres Liv ved Martyrdøden. Saaledes er det da ogsaa skeet i dette Aarhundrede i Egnen ved Tong-King og Cochinchina, hvor ifølge Missionsberetningerne de katolske Troesheltes Blod ofte har vædet den hedenske Jordbund. De Christne have stedse baaret Omsorg for at udrydde hine heltemodige Kæmperes Levninger, deres Been og Klædningsstykker, og de Marterredskaber, hvormed man dræbte dem, af Hedningernes og Forsølgernes Hænder, og opbevaret dem til deres egen

Opbyggelse og Opmuntring. Flere af disse Levninger ere imidlertid sendte til Paris til Moderhuset for de derværende Missionairers Selskab. De opbevares der med den største Grefrygt i den saakaldte „Martyrernes Sal“, indtil Kirken efter nærmere Undersøgelser tillader, at de offentlig maae æres og dyrkes i Templerne og paa Alterne. Denne Sal har jeg i Forening med flere Andre besøgt, og jeg har opbygget mig saameget ved hine Troesheltes kostbare Levninger, ved Beretningen om deres heltemodige Gjerninger og hæderfulde Død, som vor Lebsfager fortalte os, at jeg føler mig kaldet til at meddele den til en videre Kred.

Efterat have gaaet omtrent en Time i denne store Stads Gader, kom vi til Huset, som beboes af Præsterne for de udenlandske Missioner, og paa en foran dette Selskabs Kirke opreist Billedstøtte af den hellige Franziscus Xaverius kunde vi erkjende, at vi ikke havde forvildet os. Vi udtalte det Ønske, at see „Martyrernes Sal“, og strax kom en af Anstaltens Elever for at føre os derhen. Forventningsfulde fulgte vi efter ham op ad en Trappe, indtil vi stode for en Dør, som han aabnede. Det var Døren til Salen. Vi traadte ind med dyb Grefrygt, som endnu blev forhøiet ved det i Salen herkende

mystiske, røde Galsmørke. Lyset trængte ind igjennem to store Binduer, og blev brudt ved røde Forhæng, som kun tilstedede en blid Dæmring. Alt tydede paa Hines blodige Seier, hvem denne Sal er helliget. Paa de fire Vægge saae man store Malerier, der forestillede forskjellige Marterscener, og imellem disse Malerier oinedes de høirode, med gyldne Palmegrene (Seirens Symbol), prydede Tapeter, som bedækkte Væggene. Paa Salens venstre Side saae vi fire, med simple Korsmærkede og med røde Silketæpper bedækkede Kister, hvoraf enhver havde omtrent 3 Fods Længde, 2 Fods Hvide og 1½ Fods Brede og hvilede paa et lille Bord. Tilhøre saae vi ligeledes en anden Kiste, som havde 2½ Fods Brede og hele Salens Længde, og som ligeledes var bedækket med et rødt Silketæppe. — Efter det første almindelige Overblik løstede vor Ledfager Tæppet af den første røde Kiste, og sagde: „Dette er de kostbare Levninger af Herr Gagelein, som den 23. October 1833 led Martyrdøden for Troen i Cochinchina. Han var født i Diocetet Besançon og en Søn af kun lidet bemidlede Forældre. Kun 21 Aar gammel, da han var indviet til Diacon, afdroste han i December 1820 fra Frankrig, for at udbrede den sande katholske Troes Lys i Cochinchina. Han tiltraadte sin besværlige Løbebane besjælet af en i Sandhed apostolisk Iver og søffede intet inderligere, end at slutte den med Martyrdøden. Efter et næsten 13aarigt Apostolat blev hans Duffe opfyldt. 3 August Maaned 1833 kunde han ikke mere flygte, og da han ikke vilde udsætte de Christne, som skjulte ham, for Fare, udleverede han sig selv til Mandarinen. Denne belagde hans Hænder og Fødder med Lænker, lagde en Languet (et Halsjern) om hans Hals, og fastede ham i Fængslet. Da hans Ven og Staldbroder Jaccard i et Brev underrettede ham om, at Dødsdommen var fældet over ham, svarede han med den største Glæde: „Den mig af Dem meddeelte Efterretning, at jeg ugjenkaldeligt er dømt til Døden, opfylder mit Hjerte med den inderligste Fryd. Nei, jeg frygter ei for at udtale det: aldrig har nogen anden Efterretning glædet mig saameget; Mandarinerne ville aldrig kunne føle en lignende Fryd. Martyrdommens Naade, som jeg er saa uværdig til, var fra min tid-

ligste Barndom af Gjenstanden for mine mest brændende Duffer. Jeg har altid fortrinnsviis bedet om denne Naade, naar jeg i det h. Messoffer opløstede Kalken med Jesu Christi allerhelligste Blod!“ — Dette Gagelein's inderligste Duffe blev snart opfyldt. Efter omtrent to Maaneders Fængselskab blev han myrdet den 23. October 1833, og kronede saaledes sin saa besværlige, men skjønne Løbebane med en glørdædig Død.“

Under hele denne Fortælling vare vore Dine fæstede paa de dyrebare Levninger af denne Troeshelt, hvis hæderfulde Lidelse og Kamp vi havde hørt med Beundring, og mangfoldige Tanker og Følelser bevægede os ved Synet af hans Hoved og Lemmer. Vi havde endnu ikke bortvendt Blikket fra disse kostbare Skatte, da vor Ledfager løstede det røde Tæppe af den anden Kiste med de Ord: „Dette er de ærværdige Levninger af Herr Dumolin Borie, udnævnt Biskop af Meanthe og apostolisk Vicar i det vestlige Tongking, som led Martyrdøden den 24. November 1838.“ — Han viste os derefter et lille Metalkors, som stod foran Reliquiefkrinet, og sagde, at Herr Borie havde baaret det netop i det Dieblik, da han led Martyrdøden, derfor var det blevet plettet af hans Blod. — Blodpletterne vare endnu meget tydelige, og jeg kunde ikke undlade at trykke Crucifiret til mine Læber, for at lægge de Følelser for Dagen, som Synet af Troesheltens Blod fremkaldte hos mig. — Vor Ledfager pegede paa et Maleri, og vedblev: „Dette er Fremstillingen af hans Fængsling. Man havde søgt ham meget længe, da en vis Tham, som var anklaget for at have huset ham, tilbød Mandarinerne at føre dem til Missionairens Opholdssted. Borie blev greben i et Krat, og strax betyngt med Lænker og en Languet. Da han nu blev bortslæbt til Fængslet, kom hans Discipel, Peter Thu, til og græd, da han saae sin Lærer føres bort i Lænker. Han blev strax greben og ligeledes betyngt med et Tvangstræ. Saaledes fortsatte disse Tvende deres Bei til Fængslet, ledsagede af Soldater og meget Folk. Efter nogle Dages Forløb bragte man dem til Prefecturen, og efter Forhøret tildeelte man Borie 30 Vidtseslag, hvorved han, endskjøndt Blodet flød ud af det sønderrevne Legeme, dog kun udstødte nogle saa

Sufke. Efter Hudstrygningen spurgte Mandarinen ham, om han ogsaa følte Smerter? Han svarede: „Jeg har Kjød og Been, som de Dvrige; hvorfor skulde jeg være uden Smerter? Men hvad gjør det, jeg er nu lige saa glad og tilfreds efter, som før Torturen.“ — Hele denne Historie er fremstillet i tre Grupper paa Maleriet. Nederst seer man Fængslingen. Borie sidder i et Krat, Soldaterne stige ned fra de ham omgivende Vækker, bevæbnede med lange Spyd og fængsle ham. I Billedets Midte er Bortførelsen, hvor Borie og hans Discipel begge ere belagde med en Langue og omgivne af Soldater. Øverst er Praefecturen, en lav Hytte med en lille Gaard, i hvilken Borie lider sin første Tortur. Han ligger udstrakt paa Jorden; Hænder og Fødder ere fastbundne til Pæle og udstrakte i lige Linie; to Soldater, som ere bevæbnede med lange Knivler, fuldbyrde Mandarinen's grusomme Befaling. „Efter en kort Tids Fængsel“ — vedblev vor Ledsager, idet han pegede paa et andet Malerie, — „blev den Dom fældet, at han skulde halshugges, og dette er fremstillet og udført her.“ Martyren ligger paa Knæ, med bagbundne Hænder, Klæderne ere allerede nedtrukne indtil Beltet og han er ganske bedækket med Blod; thi den bestjendte Bøddel har allerede bibragt ham tvende Hug, hvoraf det første var altfor høit og traf Martyrens Dre og trængte ind i Rinden; det andet oprev den ene Skulder. Nu har han opløstet Sværdet til det tredje Hug, som vel traf bedre, men dog endnu ikke skilte Hovedet ganske fra Kroppen; det blodige Bært blev først fuldendt efter syv Hug! — Nu var Borie et Hoved mindre, og ei længere for høi til at gaae ind ad den lave Himmeldør, hvorom han før, da han endnu var i Hjemmet, ofte spøgende havde talt, idet han hentydede paa sin høie Bært: „Jeg er altfor høi; Hovedet maa bort, ellers kan jeg ei komme ind ad den lave Himmeldør!“ — Hele denne Tildragelse var fremstillet paa Maleriet, vel ikke med europæisk Konst, men dog saa levende, at jeg troede selv at blive Martyrscenen, og at see Hovedet at falde, som laae foran mig, afmagret og udtæret, tillige med Levningerne af hans Rygrad, Arme og Been, samt Stykker af Ribbenene.

Nu blev det røde Tæppe paa det tredje Skriin løftet. „I dette Skriin opbevares Levningerne af Herr Jaccard,“ sagde vor Ledsager; „den samme, som allerede blev omtalt ved Herr Gagelin's Martyrdom; han havde den Glæde og Lykke at modtage Martyrkronen ledsaget af sin 18aarige Discipel Thomas Thien, den 21. September 1838 i Cochinchina, og saaledes som disse tvende Troeshelte vare forenede i Livet og i Døden, saaledes ere ogsaa nu deres Been her forenede. — Thomas Thien's Been gjemmes i dette Skriin.“ — Med disse Ord afhyllede han det fjerde Skriin. — De havde begge allerede lidt meget i deres Fængsel, da man ogsaa tildeelte Herr Jaccard 45 Vidsteflag under et Forhør, hvorved ogsaa hans Blod flød ud. Han modtog dem uden endog at udstøde et Suf. Den samme Straf blev tildeelt hans Stalbroder og Lidelseskamerat. Efter denne og flere andre Torturer holdtes de endnu i næsten to Maaneder i Fængsel, belæssede med Lanker og en Langue. Omfiden blev Begges Dom fældet, og de modtog den med største Ro og Glæde. De bleve førte til Martyrdøden den 21. September. Begge gif modigen og med faste Skridt den hæderlige Død imøde. Jaccard var fuld af Glæde over sin Discipels Mod, og denne blev igjen opmuntret ved sin Lærers og aandelige Faders Exempel. — Da man efter Sædvane rakte dem Spise og Drikke, henvendte den unge Thomas Thien sig til Herr Jaccard og spurgte med et Smil: „Min Fader, vil Du nyde nogen Spise?“ — „Nei, min Søn,“ svarede Herr Jaccard med et hjærtighedsfuldt Blik. — „Jeg heller ikke,“ sagde Thomas, „nu gaaer det da opad til Himmelen, min Fader!“ — Da de vare ankomne til Ketterstedet, endte Strikken deres Liv, og begge Sjæle hævede sig i Forening imod Himmelen! — O skønne Forening imellem tvende hellige Sjæle, som begyndte herne i fælles Tro, befæstedes i Døden ved fælles Kamp og Seier, og aldrig mere skulle opløses i den uendelige Evighed!

Vi havde gjerne dvælet endnu længere ved Synet af de glørværdige Martyrers Been; men vi maatte afbryde; thi vi skulde endnu see andre mærkværdige og opbyggelige Gjenstande. — Man førte os nu til det Skriin,

der, som jeg allerede har anført, stod paa den høire Side i Salen. I dette Skriin bemærkede jeg strax den Martyrs Bønnen og Lænker, hvis Løvninger jeg nylig havde betragtet, nemlig Herr Jaccard's. Disse Lænker ere smedede af næsten fingertykt Jern, temmelig lange, og indrettede saaledes, at de kunne lægges omkring Fangens Hals, Hænder og Fødder med Jernbøiler, uden at forhindre Gangen aldeles. De bleve baarne baade Dag og Nat af Herr Jaccard under hele hans Fangenskab. Ved disse Lænker laae endnu nogle andre, samt forskjellige Reb og Træstykker af flere andre Martyrers Languer, hvis chinesiske Navn jeg har glemt. Strikterne ere af Bast og af forskjellig Tykkelse. Da vor Ledsager saae, at Træet paa Languerne især fængslede vor Opmærksomhed, pegede han paa et i Salens Hjørne imod Væggen støttet Skriin, og sagde, idet han aabnede det: Her er en fuldstændig Languer; det er den, som Herr Borie har i de to Maaneder, han var fængslet. — Dette Marterredskab bestaaer af tvende runde, omtrent ti Fod lange Bjælker, som have omtrent en Mandarms Tykkelse. Disse Bjælker ere befæstede til hinanden med fire smaa Tverbjælker, hvoraf to ere anbragte ved Enderne, og to i Midten, saa tæt sammen, at Fangens Hals netop har Plads imellem dem. Dette Træ blev lagt om Herr Borie's Hals, og han blev kastet i Fængslet dermed.

Man kan forestille sig dette Marterredskabs Besværlighed! Snart trykker det Halsen, snart Raffen, og det betynger stedse Stuldrene, uden at Trykket kan lattes ved Hændernes Hjælp, da disse ere belæssede med Lænker; det piner Fangen ved Dag og ved Nat, og han er meget heldig, hvis det lykkes ham at give Martertræet en nogenlunde taalelig Stilling om Aftenen, naar han lægger sig ned for at finde nogen Hvile, ellers maa han tilbringe hele Natten i den mest ubekvemme Stilling.

Nu vendte vi tilbage til det forrige Skriin. Man viste os her endnu en af Herr Borie's præstelige Stolaer, og hans Dødsdom, skreven med chinesiske Bogstaver paa et Brædt, som har tre Fods Længde og en halv Fods Brede. Det er en Skif i hiint Land, paa denne Maade at skrive den Domsældtes Dom paa et Brædt, som da ved Dommens Fuldbyrkelse plantes

i Jorden ved den Ulykkelige's Side. — Endelig viste man os endnu et Tæppe, hvorpaa Herr Cornay er bleven martret, og nogle Klædningsstykker, som med den største Agtelse opbevares som de eneste Løvninger af denne den 20. September 1837 i Tong-Ring martrede Troeskhelt.

(Sluttes.)

W. Palmer.

Iblandt dem, som i England ere traadte tilbage til den katholske Kirke, tilkommer W. Palmer en udmærket Plads. Han har søgt Sandheden med stor Anstrengelse og mønsterværdig Iver. I Tydskland, Skotland, Tyrkiet, Grækenland, Syrien, Ægypten og Frankrig efterforskede han Sandheden i alle Religionens Hovedpunkter, og fandt endelig i Rom Maalet for sine Vandringer. — Palmer er en Søn af en anglicansk Geistlig og en Broder til Parlamentsmedlemmet Roundell Palmer. Han studerede ved Universitetet i Orford med de heldigste Resultater. I Aaret 1830 erholdt han Universitetspræmien for latinste Vers og opnaaede ved Aarets Slutning efter en glimrende Examen de største Uresbeviisninger. I Aaret 1833 erhvervede han sig Universitetspræmien for latinste Stiil. Fra 1837—1839 var han Examinator ved Universitetet. Ved sin første Optræden som Forfatter lagde han en stor Uafhængighed for Dagen i sine religiøse Meninger, og en oprigtig og utrættelig Iver for at efterforske Sandheden. I Aaret 1839 udgav han en Afhandling om Christi Kirke, hvori han foredrog Pusyernes Lære om Kirken. Efter deres Mening danner hverken den katholske, eller den russiske, eller den anglicanske Kirke, enhver for sig, Christi Kirke; men enhver er kun en Green af den katholske Kirkes store Træ. Palmer paastod nu, at Kirken deler sig i tre Dele, i den anglicanske, den romerske og den græsk-russiske Kirke. Han anerkjendte alle disse tre Kirkers fælles Troesætninger, og besluttede, for at

komme efter Sandheden, nøie at undersøge de Lærdomme, i hvilke de afvege fra hverandre. Palmer begav sig nu først til Tydskland, hvor Protestantismens nærværende Oppløsnings-tilstand udøvede en ligesaa frastødende Indflydelse paa ham, som nogle Aar tidligere paa Dr. Bussey. Ved sin Tilbagekomst til England lagde han ikke Skjul paa det modtagne Indtryk; han udgav flere Skrifter imod Stiftelsen af det engelsk-preussiske Bispedømme i Jerusalem. Derefter protesterede han i et andet Skrift imod Benævnelsen „Protestantisme“, som man ogsaa vilde tillægge den anglicanske Kirke. — Derefter vilde Palmer nu lære den græsk-russiske Kirke at kjende. Forsynet med Anbefalingskrivelser fra Erkebiskoppen af Canterbury og med Breve fra Præsidenten for Maria-Magdalena-Collegiet, Dr. Routh, reiste han til Rusland. Den Maade, hvorpaa han tilbragte sin Tid, beviser hans Willies Styrke. Istedetfor at modtage de Indbydelse, som den fornemme Verden i Petersborg sendte ham, begav Palmer sig til en fattig Popen (o: russisk Præst) og anvendte hele sin Tid til at lære det russiske Kirkesprog og den saakaldte orthodoxe Kirkes Troesætninger, Historie, Sikke og Love. Iær henvendte han sin Opmærksomhed paa Troeslæren om den Helligaands Udgang og de øvrige Punkter, i hvilke de russiske Skismatikere afvige fra den katolske Kirke. Da han tilstræffelig havde lært den russiske Kirkes Tro at kjende og følte sig istand til at disputere om samme, henvendte han sig til Popen og forlangte den h. Communion af ham, idet han sagde: Jeg seer ingen Forskiel imellem det, hvad vor anglicanske Kirke skal være, og hvad den russiske Kirke er. — Popen, der vistnok var meget lidt bekendt med den anglicanske Kirkes Tro, svarede: „Affværger De først Deres Tro, saa vil jeg række Dem Communionen.“ Palmer tabte ikke Modet ved denne Afvisning, men henvendte sig til Metropolitanbiskoppen i Moskau, som syntes ham bedre skicket til at løse denne Vanstelhed, end den 80aarige Prælat, i hvis Diocæs han boede. Men Biskoppen svarede omtrent saaledes: „Jeg seer kun tvende Midler til at tillade Dem at modtage Communionen i den græsk-russiske Kirke. Det første vilde være,

at De slet og ret affværger Deres Tro; det andet derimod, at De leverer mig tilforladelige Beviser for, at den anglicanske Kirke troer det samme, som vi. Men jeg indseer ikke, hvorledes De, som en simpel Diacon, og jeg, som en simpel Erkebiskop, kunne være berettigede til at udtale os om dette sidste Spørgsmaal.“ Palmer lod sig ligesaa lidt afstrække ved dette Svar, som ved Popens. Han henvendte sig da nu til den saak. hellige Synode i Petersborg og forsikrede, at efter den Erklæring, som Dr. Newmann har givet om den anglicanske Kirkes 39 Artikler, kunde disse forklæres paa en Maade, som udelukker enhver Branglære. Synoden kom i Begyndelsen i Forlegenhed, men overdrog da en Theolog at prøve de 39 Artikler, som udgjøre den anglicanske Kirkes Troesbekjendelse. Den Theolog, som af Synoden var overdraget denne Undersøgelse, opdagede i de 39 Artikler 42 fjættede Sætninger, og man stillede nu det Forlangende til Palmer, at han heitidelig maatte forkaste disse Sætninger, førend han kunde tiltrædes til Annæmmelsen af den h. Communion i den græsk-russiske Kirke. Han fremtraadte nu for Synoden og forkastede med Bestemthed de ham forelagte Sætninger, som vare ligesaa meget imod den græsk-russiske Kirkes Tro, som imod den katolske Kirkes. Man kom nu til Læren om den Helligaand og til Ordene: „og fra Sønnen (nemlig: „som udgaaer fra Faderen og Sønnen alioque“); Skismatikerne gjøre som bekjendt, den katolske Kirke den Bebreidelse, at den har søiet disse sidste Ord til Troesbekjendelsen*). Her standsede den lærde anglicanske Theolog paa engang og vægrede sig ved ligefrem at negte en katolsk Troesætning. — Med denne Vægring var Synodens Møde tilende, og Palmer vendte tilbage til England. Her ventede ham en ny Prøvelse. Erkebiskoppen af Canterbury, til hvem han afgav Beretning om Udfaldet af sin Sendelse, gjorde ham levende Bebreidelser for, at han derved havde fornægtet ham, sin Metropolitan, og at han for den russiske Synode havde fornægtet den anglicanske Kirke som en protestantisk. Saadanne Bebreidelser havde Palmer ikke ventet; tværtimod havde han givet den rus-

*) Jfr. Stand. Kirketid. for 1854, Nr. 5.

siste Synode haab om, at de anglicanske Biskopper vilde billige alle dens Lærdomme og Planer. — Palmer kunde nu ikke gjøre nye Forsøg hos den anglicanske Kirke, og henvendte sig derfor til den skotske Kirke. Paa den Tid var en skotsk Biskop Gesandtskabsgeistlig ved det engelske Gesandtskab i Paris. Han førte Titel af Biskop for Engländerne og Skotlænderne i Frankrig. Palmer reiste nu til Paris og indtraadte i den engelsk-skotske Kirkes Samsjund i Frankrig. Noget derefter begav han sig til Skotland, for i den skotske Biskop af Paris' Navn at sammentalde en Synode. Men han gjorde sig ingen store Forhaabninger, som han siger i sit Brev til en Ven i Amerika af Juli 1846. Efterat han i Skotland havde gjort frugtesløse Bestræbelser, reiste han til Athen og Constantinopel, altid endnu i den Hensigt, at iværksætte en Tilmærmelse imellem den anglicanske og den græsk-orientalske Kirke. Men her havde han ikke bedre Held, end i Moskau. Han udgav herom et Skrift i Aaret 1853. — Da han efter sine Forhandlinger med de berømteste Doctorer og Prælater i den græske Kirke var vendt tilbage til England, blev det kun endnu tilovers for den utrættelige Theolog, at reise til Rom og der at fortsætte sine Forskninger. Først blev han holdt tilbage fra sin Plans Udførelse ved sin Faders Sygdom. Men da hans Fader var død, begav Palmer sig til Rom og traadte i Forbindelse med de mest udmærkede derværende Theologer. Da han havde forhandlet Sagen med disse fra alle Sider, gav en Engländer, som ogsaa var vendt tilbage til den katolske Kirke, ham det Raad, at han skulde holde de saakaldte Exercitier eller geistlige Øvelser efter den h. Ignatius' Anvisning; thi han havde nu studeret og grublet længe nok, det var nu Tid, at han samlede sin Aand. Palmer fulgte dette Raad, og efter endte Exercitier traadte han over til den katolske Kirke.

Kirkelige Efterretninger.

England. Den Uretfærdighed og Inconsequents, som Katholikerne Forsølgere for nærværende Tid lægge for Dagen i England, og hvorom vi have berettet i vort Nr. 32—33, S. 523—27, træde endnu tydeligere frem, naar man betænker, at Seminariet Maynooth er den eneste katolske Anstalt i de tre Kongeriger England, Skotland og Irland, som oppebærer Pengene af Statskassen, medens de protestantiske Prædikanter, deres Kirke og Underviisningsanstalter have enorme Indkomster af den Kirkeformue, som tidligere med Bold blev frataget den katolske Kirke, samt af Statskassen og af Skatter, hvortil Katholikerne maae bidrage ligesaa meget som Protestanterne. Læser man Hensyn til Statens Fordeel, saa har Seminariet i Maynooth visseelig en ligesaa stor Ret til Understøttelse af Staten som nogensomhelst anden Opdragelsesanstalt i de tre Kongeriger. I Henseende til Videnskab og Sædelighed er dette Seminarium blevet underkastet en saa streng Undersøgelse, at vistnok ikke Mange vilde have bestaaet den saa hæderfuldt, som Seminariet i Maynooth. Denne Bemærkning gjør et protestantisk, vidt udbredt Tidsskrift: The London Examiner, som rodmær ved sine Landsmænds Intolerants og udtaler sig derom paa følgende Maade: „Det kan være, at Anstalten i Maynooth har Ufuldkommenheder og at den trænger til Forbedringer, selv om man betragter Anstalten som et katolsk Seminar; — det vilde vi gjerne indrømme; men Grunden dertil ligger snarere i Regjeringens Sparsomhed, end i dens Rundhaandethed. Vi sige i Sparsomhed; og i Virkelighed, hvor i alle tre Kongeriger, med Undtagelse af Maynooth, blive 500 Studerende, som alle ere over 18 Aar gamle, opdraget og underholdte for 26,000 £ om Aaret? I oekonomisk Henseende er Seminariet i Maynooth en Mønsteranstalt og et Bidunder af collegial Indretning. Men betragter man det i sædelig Henseende, hvo har da nogensinde hørt tale om Scandaler, Ufædelighed, Udsævelser, Druktenskab og Tvilesløshed i denne Anstalt? Man sammenligne Maynooth med Oxford, Cambridge og Trefoldighedscollegiet i Dublin i Henseende til Dekonomi og Sædelighed, og det vil da gjøre disse tre protestantiske Universiteter til Skamme! Lord Harrowby og hans Colleger af Undersøgelser-commissionen, sige, at ingen Klage nogensinde er bleven fremsført mod de unge Menneskers sædelige Charakter, og vi have Grund til at troe, at deres Opførsel ialmindelighed er aldeles dadelig. Kunde Commissionairerne, som fornylig undersøgte Universi-

terterne i Orford og Cambridge, sælde den samme Dom om disse protestantiske Universiteter? — Denne Dom af en protestantistisk Forfatter behøver ingen videre Commentar. Kjendsgjerningerne tale forvrigt lydeligt og tydeligt nok!

Spanien. Det lærde og velskrevne Tidskrift, som under Navn La Cruz (Korsjet) udgives af nogle nidkjære Katholiker i Sevilla, udtaler sig angaaende de Kjendsgjerninger, som med Hensyn til Religionen i de sidste Maaneder have fundet Sted i Spanien. Disse Kjendsgjerninger ere i Korthed følgende: Minister Alonso's berymte Befalinger og Rundskrivelser, som for kort siden bleve gjentagne af hans Fætter, Minister Aguirre; Forbudet mod at indgive Bønsskrifter mod det andet Grundlag af Forfatningen; den ublue Letindighed, hvormed Aguirre paaftaaer, at det, med den pavelige Stol i Aaret 1851, høitideligen afsluttede Concordat, ingen Lov er for Kongeriget; Biskoppen af Barcelonas Landsforviisning; Processen imod Bladet Catolico, fordi det havde aftrykt den pavelige Bulle angaaende den dogmatiske Afgjorelse om den h. Jomfrues ubesmitte Undfangelse; Kirkens og Geistlighedens trykkende Kaar, idet Regjeringen endnu skylder dem de dem tilkommende Penge for syv Maaneder; den uhindrede Udbredelse af ugudelige og usædelige Bøger; Forbudet imod at holde Processioner med Rosenkrandsen paa Gaderne; Salget af Kirkegodserne uden Bævens Tilladelse; den vedvarende forargelige Krænkelse af Søn- og Festsdagene; de hyppige Kirketyverier; Jesuiternes Fordrivelse fra Loyola, og Dratorianernes Forviisning fra flere Stæder; de Hindringer, som man lægger i Veien for Elevers Optagelse i de geistlige Seminarier; den forargelige Udeleggelse af et religiøst Mindesmærke i Valencia, som var et Mesterstykke af den berømte Tosca; Forbudet mod at ringe med to Klokker ved Begravelser og bringe Ligene i Kirken; Forbudet mod Meddelelsen af geistlige Indvielser; Bespottelserne og Forhaanelserne af den allerh. Trefoldighed i Nationalforsamlingen; de vedvarende gjentagne Bagvaskelser mod Biskopperne og Geistligheden; de falske Erklæringer om flere af Concordatets Artikler; Forsølgelserne og Processerne mod flere Præster paa Grund af deres Prædikener; Rundskrivelsen angaaende Ansættelsen af Capitular-Bicarer i nogle Diocefer; de skammelige Midler, som den protestantiske Propaganda anvender i Spanien; den vidunderlige Lethed, med hvilken man udbreder Branglærdomme, Usædeligheden, Fordærvelsen og Stamløsheden; flere Kirkers Indstyrning; Folkeunderviisningens Forsømmelse; det lidet Gode og det meget Onde, som udbredes ved Skrift og

Tale; Forøggelsen af Spillehusenes og andre nærbeslægtede Steders Antal; den overbærende Behandling mod dem, som i Kaffehusene og Kipperne i Madrid og Barcellona raade: „Død over Paven“; Forbudet mod Folkemissioners Afholdelse, hvilket Forbud udfom i flere Provindser, jaasom i Castilien og de baskiske Provindser; Biskoppen af Osma's Landsforviisning; Vacancerne af flere biskoppelige Stole, paa Grund af Biskoppernes Død, eller ogsaa ved deres Forsølgelse og Forviisning.“ — Disse Kjendsgjerninger bevise langt bedre, end lange Afhandlinger, den sørgelige Tilstand, hvori det katholske Spanien befinder sig, og som det har de saakaldte Liberale, d. v. s. de Revolutionaire, at takke for.

— Et andet, nemlig det i Madrid udkommende Blad La Regeneracion, udtrykker sig om Spaniens nærværende Stilling paa følgende Maade: „Endelig har Ministeriet forstaaet sig til at lade trykke Bullen for den dogmatiske Afgjorelse om den ubesmitte Undfangelse. Medens Cortes (3: Rigsdagen) med Angtelse modtog det ugudelige Skrift, som angreb denne dogmatiske Afgjorelse, feirede Biskopperne i deres Domkirker, de geistlige Ordener i deres Kirker, Madrid og Provindserne, Stæderne og Landsbverne, med Pomp og Kjærlighed Festligheden til Ære for Englenes Dronning. Vi behøve jo ogsaa i denne Tid ganske særdeles Hjælp fra Himmelen! Hvilken Ulykke omgiver os ikke! En Throne, som vafler og ikke kan modstaae Revolutionens Slag; Autoritetens og Lydighedens Princip omstyrtet; Statsmand uden Tro; overhaandtagende ærgjærrige Bestræbelser; tøilsøse Laster; ophidsede Lidenskaber; Videnskab og Dyd gjorte fredløse; Biskopperne landsforviste; Alterets Tjenere uden Beskyttelse og i Armod og Nød; og som en nødvendig og sørgelig Folge af al denne Ulykke: Krig og Hungersnød i Udøgt; Choleraen, denne den guddommelige Bredes skrækkelige Svøbe, banker paa vor Dør og truer med sin Dødsaaende vore Hustruers, Fædres og Børns Liv. Formedelt denne Sygdom have Madrids Autoriteter allerede forbudt, at der maa gives Legn med Klokker, naar man vil berette de Syge med de Døendes Sakramenter. Dette er det sande og til vor Smerte troe Billede af vor nærværende Tilstand. Lad os knæle ned, bøje vore Hoveder under Himmelenes Slag og med oprigtig Anger paafalde den ubesmitte Jomfru, at hun vil frembære vore Bønner for den barmhjertige Gud, forat Han maa bortjætte den Ulykke, som tynger paa vort Fædreland. Kjærligheden til Maria er vor Trost. Elske vi Maria, vil hun, ligesom hun altid var for vort Fædreland, være dets Lykkes og Velfærd's Regnbue. — I Valencia ere

allerede flere Testamenter, som indeholdt Gaver til Stadens Sygehuus, blevne forandrede. Det er allerede en Virkning af Loven om Salget af de kirkelige Godser. En Indvaaner, som vilde skjenke 20,000 Duros til en from Stiftelse, har af samme Grund forandret sit Testamente. Testamentariske Dispositioner af omtrent 4 Millioner Francs ere ligeledes forandrede af denne Grund. Alhambra i Granada, et Mesterstykke af den mauriske Bygningskonst og et af Spaniens største Mindesmærker, er i en beklagelsesværdig Obelæggelses Tilstand. Bevare de nærværende Tilstande endnu længere saaledes, vil man lidt efter lidt vænne sig til at see Alting kuldkastet i Spanien. Idet man paa en ufornuftig Maade har behandlet religiøse Spørgsmaal, har man erklæret Kirken Krig. Paa den h. Isidor's, Spaniens elskede Patrons, Dag, som endnu bestaaer som Festsdag og ikke er ophevet, saavel som paa Frelserens Himmelfartsfest, holdt Cortes deres Møder, medens de havde udsat dem i Fastelavnssdagene. Folket er meget fortrydeligt over, at det katolske Spaniens Repræsentanter ikke engang mere agte Himmelfartsfesten. Religionen indtager i Spanien den bitterste og sorgeligste Stilling, som den kun kan have i noget katolsk Land; i ni Maaneder har Regjeringen ikke mere betalt de Geistlige i Erkebispedømmet Jaraga deres Gehalt. I Staden Tortosa have ilbesindede Mennesker indjaget Geistligheden Frygt og hindret den i at udgive den aarlige Fortegnelse over de Troende, som have opfyldt deres Paaeflygt. Da Choleraen i f. A. angreb denne Stad, beholdt Fleertallets religiøse Sind Overtægten. Man opstillede paa Gaderne Billederne af særdeles ærede Helgener. Menighedsraadet har nu imod Fleertallet af Indvaanernes Villie ladet Statuerne borttage. Det samme Menighedsraad vil bemægtige sig Jesuiter-Collegiet, som for Tiden benyttes som Seminarium, og vil lade det indrette til Caserne! Hidindtil har denne Plan endnu ikke kunnet sættes igjennem, da en stor Deel unge Mennesker blive opdragne der, under Biskoppens Ledelse, og fordi Indvaanerne modsatte sig dette Koveri. Men Medlemmerne af Menighedsraadet opbyde alle deres Kræfter, og det er at befrygte, at de ville opnaae deres Maal, omendskjøndt de udgjøre Mindretallet. De fem Universiteter i Oviedo, Salamanca, Valladolid, San Jago og Granada blive ophævede, for at gjøre det lettere for Stæderne at bemægtige sig de Bygninger, som tilhøre disse Anstalter. Det er Kov en gros!

Italien. Den i Turin udkommende Tidende Armonia fortæller paa følgende

Maade, hvorledes en af de Herrer, som befordre Lovudkastet imod Klostrene, døde: „Stephan Doccio, der er 65 Aar gammel og boer i Traversella i Provindsen Ivrea, gik d. 20. Mai ud om Formiddagen Kl. 10, medens man fejrede den h. Messé i Anledning af den h. Jomfrues ubesmittede Undfangelse. Han vilde besøge Sanct George Canavese's Marked, som faldt ind paa den følgende Dag, for der at sælge en Dre, som han førte med sig ved en Strikke. Neppe var han ankommen til Bistroria Districtet, da Dren paa eengang blev rasende, angreb den ulykkelige Doccio og stødte ham ihjel med Hornene. Doccio var een af de Budde, som bleve brugte til at samle Underskrifter for Klostrenes Ophævelse! Den sorgelige Begivenhed, som tildrog sig ved høi lys Dag, har gjort et levende og alvorligt Indtryk i Egnen.“

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 16. September. — 16. Søndag efter Pintsé. — Dagens Epistel: Ephes. 3, 13—21. — Evangel.: Luc. 14, 1—11. Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messé. — Kl. 10 Høimeesse med Værdiken paa Tydsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk.

Torsdag d. 19., Fredag d. 21. og Lørdag d. 22. Sept. ere kirkelige Lampedage og derfor befalede Fastedage.

Hver Søndag om Form. Kl. 6 og 8¹/₄ fejres en stille h. Messé; — om **Torsdagen** bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messé, Kl. 8¹/₄, som ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sandt.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 38.

Søndagen den 23de September.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Ganga ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler **C. A. Blaukenstein**, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Bøglæder; i de danske Stater paa de Egl. Post-ontoiere. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Martyrernes Gal.

(Sluttet.)

Jeg havde allerede kastet mangt et nysgjerrigt Blik til de Malerier, som bedækkede Væggene, men jeg maatte vente med at betragte dem nøiere indtil Røden var kommen til dem. Disse Billeder, tolv i Tallet, ere malede af annamitiske Christne i Tong-King og Cochinchina og fremstille forskjellige Marterscener. Paa det første seer man en Martyr, som er bunden til en høj Pæl. En Række Soldater danner en stor Kredts omkring ham, og tre Soldater, hvoraf hver er bevæbnet med en stor Tang og en Kniv, ere ifærd med at pine Martyren. To af dem gribe med deres Tænger ind i Væggens Kjød, og affjære det med Knive: den Tredie holder fast paa den Lidendes Bryst, og et Knivsnit adskiller Kjødet fra Benene. Efter vor Beileders Meddelelse bleve saaledes femten Stykker Kjød udskaarne af Martyrens Legeme, førend hans Sjæl kunde opløstes til Himlen. Det er Herr Marchand fra Diöceset Befangen i Frankrig. Han led denne rædsomme Marter den 30. November 1835 paa den grusomme Tyran Minh-Manch's Befaling, og han led den med et Mod og en

Sjælero, hvortil man maa sege Lige i den første Kirkes Martyr-Acter. Efter denne Tortur op-hængte man endnu hans Legeme i en Galge, og bar derpaa det fra Kroppen adskilte Hoved omkring i alle Rigets Dele. Man kastede først Legemet, og senere Hovedet ned i Havet, efterat man først havde knust det i en Morter. Derfor har man ikke kunnet faae en eneste Reliquie af ham. —

Paa et andet Malerie, som er deelt i tvende Grupper, seer man i den nederste Gruppe flere paa Hænder og Fødder med Lænker belæssede, og omkring Halsen med et Halsjern betyngede Christne, som føres af flere Soldater. Et stort Crucifix ligger paa deres Bei, og en af Fangerne springer over det, uden at røre ved selve Crucifixet. Den øverste Gruppe fremstiller et Kettersted. En Række Soldater danner en stor Kredts, indenfor hvilken flere Offere indvies til Døden. Iblandt Andre blive tre af dem kvalte, og nogle halshuggede med Sværdet. De, som gvaales, ligge udstrakte paa Gulvet, med Ansigtet vendt imod Jorden, Armene udstrakte til Siderne, og Hænder og Fødder fastbundne til smaa Pæle. Tre Soldater trække paa hver Side i det omkring Martyrens Hals fastede Reb, og en anden Soldat brænder Fødderne med en Fakkell, de til Halshugning Dømte ligge

paa Knæerne med bagbundne Hænder, og en Soldat fuldbyrder Dommen med et langt Sværd; men ofte træffer han først efter flere Hug. -- Da vi bade vor Veileder om nærmere Underretning angaaende dette Maleri, svarede han, at man ei kjendte disse Martyrers Navne; man vidste kun, at det var annamitiske Christne. Han sagde os, at den nederste Gruppe viser, hvorledes de føres ud til Ketterstedet; man har lagt Crucifiret paa deres Bei, for derved at friste dem til Trafsald; de skulle træde det under Fødder. De heltmodige Beskjendere, som ikke kunne omgaae Korset og ei heller ville vanhellige deres Frelsens Tegn ved et Fodtrin, springe over det uden at berøre Korset, og ile saaledes Martyrdommens Krone imøde; den øverste Gruppe fremstiller Fuldbyrdselsen af deres Martyrdom.

Man kjender heller ikke de øvrige Billeders Betydning nøiere; det ene forestiller et Forhør, paa det andet uddeles Bidsteflag og paa et tredje bliver Dødsdommen enten fuldbyrdet ved Sværdet eller ved Strikken. Kun endnu om eet af dem kjender man Historien. Det fremstiller Herr Cornay's Martyrdom.

Bed at betragte dette Malerie nærmere, før en vis Gysen igjennem hele mit Legeme. Offeret ligger paa en Maatte, sønderfaaret i fire Dele og aldeles bedækket med Blod; de afhuggede Hænder og Fødder ligge adspredte hist og her; Indvoldene ligge aabne der, og Skarpretteren udriver det endnu varme Hjerter af dem, for at opsluge det; en Anden bærer det afhuggede Hoved ved det ene Øre i den ene Haand, og holder Sværdet i den anden Haand, hvoraf han med Tungen sliker Martyrens endnu varme Blod, for at faae noget af hans Mod -- Foruden hvad vi angaaende Herr Cornay's Martyrdoms Historie selv kunde læse paa Maleriet, tilføiede vor Veileder endnu følgende: Cornay blev fængslet i Juni Maaned i Aaret 1837 og maatte lide meget under sit tremaanedlige Fangenskab. Men han var stedse meget fattet og freidig, ja, morede endog ofte sine Vogtere med sin glade Sang. Han blev to Gange hudstrøgen, og modtog første Gang 50 og anden Gang 65 Bidsteflag; om disse Torturer siger han i et Brev: „Man skaaenede mig saa lidet, at man allerede første Gang opsled 3 Riis paa mit Legeme. De 65

Slag, som jeg nu modtog med et nyt Riis, vare ikke mindre smertelige.“ Et andet Brev, som han efter den første Tortur skrev til sine Forældre i Frankrig, for at trøste dem, viser, med hvilket Sindelag og med hvilket Mod han bar sine Lidelser; Hans Ord ere følgende:

Kjære Fader! Kjæreste Moder!

En Gang flod allerede mit Blod under Torturen, og det skal endnu flyde to eller tre Gange, førend man afhugger mig de fire Lemmer og Hovedet. Jeg maatte vistnok udgyde Taarer ved Tanken om den Sorg, som I ville føle derved; men Overbeviisningen om, at jeg vil være hos Gud og bede for Eder, naar I modtage dette Brev, denne Tanke har saavel trøstet mig for mit eget, som for Eders Bedkommende. I maae ikke sørge over min Dødsdag; denne vil være mit Livs saligste Dag, fordi den ender mine Lidelser og bliver min Saligheds Begyndelse. Og mine Pinsler ere ikke saa skrækelige; man vil først slaae mig anden Gang, naar mine Saar ere lægede. Jeg vil ingenlunde blive knebet og sønderrevet med Tænger, saaledes som Herr Marchand; og sæt nu ogsaa, at man afhugger mine fire Lemmer, saa ville fire Mand paa een Gang udføre det, imedens en Femte afhugger mit Hoved. Jeg vil saaledes ikke komme til at lide meget. Vær ved godt Mod og trøster Eder; Alt vil være fuldbragt inden et kort Tidsrum, og da vil jeg vente Eder i Himmelen. -- Kjæreste Fader, kjæreste Moder! Med barnlig Kjærlighed forbliver jeg Eders Søn
J. R. Cornay.

Hans Lidelsestid var ogsaa virkelig snart til Ende. Han blev den 20. September baaren til Ketterstedet i et Buur, for at modtage Martyrkronen. Han blev fulgt af en stor Folkemængde; thi han var den første Europæer, som blev henrettet i Long-King. Da man havde naaet Steedet, udbredte man nogle Straamatter paa Jorden, lagde et gammelt Tæppe derover, og befalede Martyren at aflade sig. Han maa kun beholde sit Linned paa. Derefter lægger han sig udstrakt, med Ansigtet vendt imod Jorden, ned paa

Tappet. Fire Bødler binde hans Hænder og Fødder til fire smaa Bøle, og en Femte fastgjør Hovedet imellem to andre, som bleve nedrammede i Jorden ved Lindingerne. Saaledes ligger Offeret nu der og er forberedt til Døden, med i Korsform udstrakte Arme og Fødderne tæt imod hinanden. Bødlerne omringe deres Offer, for at fuldbyrde Gjæringen under Gymblernes Lyd. De lyde, og det blodige Bælk begynder, saaledes som det er fremstillet paa Billedet og som Cornay selv har beskrevet det i sit Brev til sine Forældre; kun med den Forskiel, at man først adskilte Hovedet fra Legemet med et Sværdhug, inden man foretog de andre Lemlæstelser med hans Legeme.

Paa min Bemærkning, at Herr Cornay's Brev og Efterretningen om hans Martyrdød, maatte have fremkaldt en dyb Smerte hos Forældrene, svarede vor Veileder ganske rolig: Jeg veed intet Nærmere derom; men om denne Efterretning ogsaa i Begyndelsen maa have bedrøvet Forældrenes Hjerter, maatte dog snart Tanken om den evige Løn, som deres Søn har erhvervet sig ved at opoffre sit Liv og ved sin glørværdige Død, trøste dem overmaade. Thi hvad er vel glædeligere for kristelige Forældre, end den Overbeviisning, at de i deres Søn have opdraget en ivrig Troeslærer for Hedningerne, en Martyr for Kirken og en Helgen for Himmelen! — Saaledes var ogsaa Herr Bories Moder slet ikke bedrøvet ved Efterretningen om hendes Søns Martyrdød; men hun lod strax fejre en Høimessa, som hun bivaanede med hele sin Familie, for at takke Herren, som havde værdiget hende at have en saadan Søn, og som havde givet hendes Søn Mod og Kraft til at bekjende sin Tro endog indtil sit Blods Udgydelse. Med sand kristelig Udelmodighed og Storhed hengav hun da ogsaa sin anden Søn; denne besluttede nemlig strax ved Efterretningen om sin Broders Død at følge ham i hans Stand og om muligt at udfylde hans Plads. Han indtraadte endnu i det samme Aar i vort Selskab, og reiste efter at have tilendebragt sine Studier, i Missionerne. Herved bemærkede han smilende, at man her kunde see, hvorledes Martyrernes Blod endnu den Dag idag har den samme Kraft, som i de første kristelige Tider. Naar de Christnes Blod dengang var en Sæd for

nye Christne, saa er ogsaa nu Troesheltenes Blod en Sæd for nye Troeshelte. Thi langt fra at blive affrækket ved Martyrernes Vinsler, føler man sig netop saa meget desto stærkere tilskyndet og kaldet til at træde i hine heltemodige Forkæmperes Fodspor, for efter overstanden Kamp tilligemed dem at blive deeltagig i deres Seieråpalme. Her ved Synet af vore glørværdige Medbrødres dyrebare Reliquier lære vi de os forestaaende Lidelser at kjende; her blive vi opmuntrede og styrkede ved deres Exempel, og da gaae vi vor Bestemmelse som Missionairer imøde, ikke blot med freidigt Mod, men endog med Dufte om at følge vore Medbrødre i Martyrdøden. Saaledes sagde vor Director for en Tid siden ved Afskeden til nogle af vore Medbrødre, som netop drog hen til denne farlige Egn, hvor Martyrernes Blod endnu den Dag idag flyder: „Nu vel, kommer tilbage i et Skriin!“ — Dette hans Duffes Betydning er ikke vanskeligt at gjætte; thi kun Martyrernes Been komme tilbage i et Skriin, for at lægges til de andre her i Salen. —

Vi forlode Salen meget grebne ved Alt, som vi havde seet og hørt. Paa Tilbageveien bestod Samtalen i den gjensidige Meddelelse af de Følelser og Tanker, som dette Besøg havde fremkaldt hos os. Denne „Martyrernes Sal“ i Paris er ogsaa et af de utallige Beviser for, at den katholske Kirke i det 19. Aarhundrede endnu er den selsomme, som den var i de tre første Aarhundreder, at den endnu den Dag idag er hien guddommelige Kirke, som er grundlagt af den Korsfæstede og Hans apostolske Blodvidner, og fra Ham, den Korsfæstede, uafslædig modtager Kraft, Styrke og Naade til at opdrage og uddanne Blodvidner for sin hellige katholske Tro. Denne „Martyrernes Sal“ i Paris er et levende og talende Exempel paa, hvad Guds Naade formaaer at virke i det svage, dødelige Menneske. Denne „Martyrernes Sal“ er ogsaa et kraftigt og uimodsigeligt Beviis for den katholske Kirkes Sandhed og alle øvrige Secters og saakaldte Kirkers Falskhed og Svaghed; thi hvor i al Verden har man nogenstunde hørt, at lutheriske, reformerte, baptistiske og mormonske Prædikanter eller Missionairer have havt den Naade og Styrke, at de kunde udgyde deres Blod for deres Tro

og religiøse Overbeviisning?! Naar de protestantiske Missionairer med Kone og Børn drage ud iblandt Hedningerne, saa gjøre de det kun omgivne og beskyttede ved engelske Soldaters Bajonetter; men aldrig vove de sig til at gaae Livsfarer imøde for deres Troes Skyld, ja saasnart kun store Besvarligheder og Farer nærme sig, løbe de deres vei. Forresten ere deres Arbejder som Missionairer ogsaa meget lette og bekvemme; de behøve jo kun at overfætte Bibelen og hobevis at uddele Bibles iblandt Hedninger — og saa ere Hedningerne omvendte! Derimod den stakkels katolske Præst eller Munk med Crucifiret paa Brystet, Brevariaget i den ene og Vandringsstaven i den anden Haand, han stoler paa ingen anden Beskyttelse, end Herrens, han gaaer uforærdet alle Farer imøde og priser sig lykkelig, naar Herren forunder ham den Naade, at kunne besegle sin hellige katolske Tro med sit Liv og med sit Blod, og saaledes at vise, at den Seier, der overvinder Verden, er vor Tro! Ja sandt er det: den Korsfæstede sande Kirke har altid været og vil altid blive en Martyrernes Kirke, en Kirke, hvis Jordbund vades og befrugtes ved sine Betsenders Blod, og derfor har ogsaa i vore Dage kun den Religion Ret til at kaldes Jesu Kirke, som viser sig for Verden som „Martyrernes Kirke“, og alle saakaldte Religioner, som fattes dette Særkjende, ere eo ipso domfaldte! Held derfor Dig, o hellige katolske Kirke! glimrende bestaaer Du denne Prøve! og held da alle Dine troende og trofaste Børn! i Dig erkjende de den Korsfæstede sande og værdige Brud og Hans Apostles glørværdige Lidelsesfælde!

Krigen og Religionen.

Den 28de Febr. d. A. anrettede et Jordstjælv og kort derefter en Ildbrand mange Odelsagelser i Constantinopel. Fra den høiarv. P. Gloriot, der afgik ved Døden i Mai Maaned som en Følge af sine Anstrengelser, foreligger

et Brev af 27de Marts, i hvilket han først beskriver Jordstjælvet og derefter Ildbranden, som for en stor Deel lagde det skønne Hospital i Pera i Aske, og tilsidst ogsaa omtaler de Aarsager, som man tilskriver Skylden for denne store Ulykke. Dog, vi ville lade ham selv tale:

„Nogle Dage efter Jordstjælvet blev jeg midt om Natten vaagt ved Naabet: „Brand! Brand!“ Mit Bærelse var ganske oplyst ved Gjenfinnet af den frygtelige Ild; et af vore skønneste Hospitaler stod i lys Lue. Jeg begav mig hurtigt til Brandstedet og nu bare vi i hele fire Timer mere end firehundrede Syge ud af Flammerne, som truede dem fra alle Sider. Man tilskriver Grækernes Ondskab denne Ulykke, og Sagen er heller ikke aldeles usandsynlig. Sikkert er det idetmindste, at dette Folk har bevaret sin gamle, trofaste Charakter; det affhyer os og lægger sin Foragt for os aabent for Dagen. Der gives her i Constantinopel Dvarterer, som ere beboede af Grækere og som en Europæer ikke kan betrede uden Livsfare. I Vinter hørte Enigmord til Dagens Orden; men nu, da vi have et velorganiseret Politie og en Brigade Gensdarmere, der bære Omsorg for den offentlige Sikkerhed, er Faren ikke mere saa stor; men dengang jeg begyndte min Virksomhed i Pera, var jeg nødsaget til altid at lade mig ledsage af to bevæbnede Soldater.

Da jeg netop har nogle ledige Dieblifte, saa vil jeg sige nogle Ord om vor Armees religiøse Holdning, om vor Stilling og om de Fordele, som af denne Krig kunne opstaae for Religionen. Jeg vilde ønske, at jeg kunde forkynde høit for hele Frankrig, hvad man maaskee ikke veed, at Armeen bedre end nogensombest anden Samfundsklasse bevarer det religiøse Sindelag. Vor Stilling er meget agtet; Præsten er almindeligt æret og elsket, saavel af Officieren som af den Menige. Man kan sandelig ikke sige, at alle Hjertes ere omvendte; men Gemytterne ere forsonede med Religionen, og Tvivlehyge og Spotterie ville ikke være istand til at sønderrive det Baand, som bestaaer imellem Præsten og Soldaten. Denne fortræffelige Mand i vor Armeer er vistnok fornemmelig hidført ved Indvirkning fra Oven. Enhver veed, at de Frankes Rei-

fer begunstiger Præsterne meget, og det er nok til ogsaa at foranledige alle Belsindede til offentlig at lægge deres Sindelag for Dagen og holde de Andre idetmindste indenfor Skranterne af den udbortes Agtelse. Derfor er det ogsaa u hørt, at en Geistlig beklager sig over Mangel paa Agtelse og Erbødighed.

Det er fremdeles bekjendt, ved hvilke overordentlige Midler Gud førte Marschal Saint-Arnaud tilbage paa Religionens Vej, og hvor opbyggelig hans sidste Levedage have været. De tre Generaler, som vi have mistet siden Felttogets Begyndelse, lode samtlige Præsten falde til deres Smertesleie. General Courmel, hvis Død var saa hæderlig og hvis Minde endnu er levende ved Armeen, lod strax den Geistlige komme, da han følte, at han var haardt saaret; nogle Dage efter, da han mærkede, at han endnu kun havde nogle faa Timer at leve i, lod han falde to Præster, Feltpræsten ved 4de Division og P. de Damas, af Frygt for, at han skulde døe uden at have modtaget de h. Sakramenter. Disse Exempler maac bære Frugter, fordi de gives af Mænd, hos hvem den personlige Charakter og den glimrende Livsstilling fremhæve den religiøse Følelse endnu mere.

Jeg kunde anføre Dem tusinde Exempler og Beviser for, at saavel Officierer, som Soldater ere gjenstrængte af dyb Agtelse for Religionen. Saaledes blev jeg ogsaa meget opbygget ved under mit Ophold i Hovedkvarteret at see General Canrobert med sin Generalstab hver Søndag Kl. 9 at træde ind i P. Parabère's lave Hytte, for at bivaane det h. Messjeoffer. Disse Herrer have aldrig manglet der den hele Vinter, og ofte maatte de dog udsætte sig for en bidende Kulde, vade igjennem den dybe Sne og i længere Tid opholde sig i en Hytte, som man passende sammenligner med Stalden i Bethlehem, da den er aaben for alle Vinde, uden Gulv og uden Stole. Sædvanlig er det en af Generalens Ordonnansofficierer, som betjener den h. Messje.

Den sødeste Trost for os er imidlertid, at næsten ingen Soldat døer, uden at have modtaget de h. Sakramenter; jeg maatte vedblive den hele Dag at fortælle, dersom jeg skulde omtale alle beundringsværdige Ytringer

og opbyggelige Handlinger, til hvilke vi daglig ere Vidner. Indtil nu har jeg været beskæftiget hos syge og saarede Officierer i Constantinopel; alle have skriftet og modtaget den sidste Salvelse. En Oberst, som døde i Slutningen af Januar Maaned, sagde til mig, da jeg traadte ind; „Ak, Deres Høiarværdighed, hvilken Tak skylder jeg Dem ikke for, at De nu kommer til mig; jeg døer næsten af Frygt for at jeg skal døe uden at have udfonet mig med Gud!“ — I de tre sidste Dage af sit Liv holdt han hele Tiden i sin venstre Haand (den høire var amputeret) et Crucifix, som en barmhjertig Søster havde skienket ham. „Jeg vover ikke at bringe dette Tegnet til mine Læber,“ sagde han til mig, „fordi jeg har været et utaknemmeligt og syndigt Mennecke, men jeg omfatter det fast med min Haand, og vil i Liv og Død holde mig til den Korsfæstede.“ — Da jeg ønskede ham til Lykke i Anledning af hans Udnævnelse til en høiere Charge, svarede han: „Denne Gæve rører mig kun lidt; nu handles der kun om min Evighed, og denne ligger mig paa Hjertet.“

For nogle Dage siden døde en Capitain af Ingenieurcorpsen i mine Arme; han var bleven saaret i een af de sidste Fegtninger, og hans Saar, som i Begyndelsen ikke syntes at være betydeligt, havde tilsidst antaget en farlig Charakter. Da jeg første Gang besøgte ham, havde han slet ikke i Sinde at skrifte; derfor fortsatte jeg mine Befeg, for lidt efter lidt at bevæge ham til dette Skridt. En Dag besøgte to Officierer af dette samme Corps ham. Da disse bemærkede, at den Syge blev svagere og svagere, opsogte de mig og meddeelte mig deres Betyrning. Jeg begav mig strax til den Syge, som endelig ogsaa besluttede sig til at forberede sig til Modtagelsen af de h. Sakramenter. Under hans Forberedelse havde jeg forladt Bærelset; men han lod mig strax falde tilbage og vilde ikke lade mig gaae, førend han endelig følte Trang til lidt No. Sildig om Aftenen lod han mig falde til sig for sidste Gang, fordi han vilde aflægge sit Skriftemaal, og han begyndte med høi Stemme at fremsige Angerbønner. Da jeg gjorde ham opmærksom paa, at Andre kunde høre ham, naar han talte saa høit, svarede han: „Jeg har offentlig gjort mig skyldig i Laster, jeg vilde nu ogsaa ønske,

at min Omvendelse maatte blive offentlig." Han vedblev, at lægge de skønneste religiøse Hørelser for Dagen, saa at de i Værelset nærværende femten til tyve Officierer bleve rørte til Læarer, indtil han endelig blidt hensov med Crucifiret i Haanden.

En ung Officier af det 3die Jouvæ-Regiment blev haardt saaret i Læaret af en Haulbisfugle; med den samme Dødsforaag, han viste paa Balpladsen, imødesaae han sin sidste Time. — "Jeg tør ikke tøve længere," sagde han til mig; "jeg maa bekjende mine Synder; hjælp mig, ellers vil jeg ikke være istand der-til." — Da jeg meddeelte ham den sidste h. Salvelse, blottede alle Officiererne, som befandt sig i Værelset, deres Hoveder, og da han havde udstødt sit sidste Aandedræt, sagde een af Officiererne til mig: "Al, Religionen, hvor den er ophøiet! Naar kunde De ogsaa bestjæftige Dem med mig; jeg vilde gjerne skrifte."

Et fortræffeligt Exempel paa Hengivenhed i den Almægtiges Villie, gav os i flere Maaneder en ung Underofficier, som Døden bortrev forleden Dag. Omendstjondt han nedstammede fra en anseet Familie, saa var han dog aldrig utilfreds over at være sammen med de Menige i den store Sygestue. Neppe var han kommen paa Hospitalet, før at komme sig af et let Ildbefindende, før han blev angreben af Kopper. Da han var helbredet og stod i Begreb med at vende tilbage til sit Regiment paa Krøn, bragte et Anfald af Cholera ham atter til Gravens Rand. Men ved Lægens og de barmhjertige Søstres omhyggelige Pleie kom han sig atter, men var dog uduelig til fremtidig Felttjeneste, hvorfor han fik Befaling til at vende tilbage til Frankrig. Dagen til Afreisen var kommen, hans Sager vare sammenpakkede, allerede stod han færdig til at gaae ombord, da der pludselig paafom ham en saa heftig Blodstørning, at ingen Redning for hans Liv syntes mere mulig. Hele Dagen og den følgende Nat bad han uophørlig, og ved Annæmmelsen af de h. Sakramenter svarede han paa alle Bønner i en Tone, som dybt bevægede alle tilstedeværende Soldater. For sin Død ønskede han ogsaa endnu at modtage Scapuleret. — Jeg besøgte ham af og til og han udtrykte derover sin store Glæde for mig. — "Hvis det var muligt," sagde han til mig, "vilde jeg gjerne, at De skulde være hos mig Dag og Nat; men De er altfor udmattet, og desuden maa De yde saa mange Syge i Hospitalet Bistand. Men een Bøn har jeg til Dem: naar De besøger mig, saa lær mig at udtale et eller andet fromt Suk, forat jeg kan bekræftige mig med samme; thi jeg kan ikke mere læse i min Bønnebog." — Om Aftenen før sin Død, da han led heftige Smærter og jeg formanede ham til Taal-

modighed, svarede han med døende Stemme: "Gud vil afforte mine Lidelser." — Derpaa gav han mig at forstaae ved Tegnet, at han vilde døe den følgende Nat, hvilket ogsaa virkelig skete. Han havde før sin Død paalagt mig at skrive til hans trostesløse Moder og sige hende, at han var død med det Sindelag, som hun altid havde stræbt efter at indpræge ham.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Wien. I den med Blomster herligt smykkede St. Stephanskirke feiredes den 21de Juli den forberedende Fæst til den store, af den høiarv. Fyrsterkebiskop til den 22de s. M., berammede Mariæfest. Universitetet og Menigheds-Bestyrelsen mødte Kl. 4 og bivaanede hele Aften-gudsstjenesten. Efter den høitidelige Besværgelse andagt besteg Hs. fyrstelige Naade Prædikestolen og holdt for den overordentligt talrige Folkemængde en ligesaa lærerig som opløftende Prædiken, i hvilken hovedsageligen Historien om Troen paa den allerfalsigste Jomfrues ubesmittede Undfangelse overhovedet og i Østerrig isærdeleshed, og dernæst dette Mysteriums sande og dybe Betydning, forklaredes, og tilfødt paa gribende Maade sluttedes med Anraabelsen om hendes fremdeles Beskyttelse for Østerrig. Ved den derpaa fulgte Betsignelse blev Betsignelsesfangen sunget af henimod 4000 Mennesker under Ledsaagelse af det store Orgel. I Drætoriet bivaanede en Deel af den keiserlige Famille Andagten. Søndagen den 22de om Formiddagen celebrerede den høiarv. Kirkefyrste i Nærværelse af det allerhøieste Keiserpar og alle i Wien nærværende durchlauchtigste Prindsfer, Hs. Eminence, Hr. Cardinal Pronuntius, den samlede Hoffstat, Universitetet og Menighedsbestyrelsen og en stor Folkemængde, en høitidelig Messe, efter hvilken den alle Tilstedeværende forundte Afsked lyses under de sædvanlige Betingelser. En indholdsrig Prædiken, som holdtes af den berømte Prædikant, Domherre, Dr. Brauner, gik forud Høimesse. Hoved- og Slutningshøitideligheden, som skulde bære Præget af en offentlig Bekjendelse, fandt Sted om Eftermiddagen. Fra Kl. 3 til 5 varede Toget indtil fra den første til den sidste Person var udtraadt af Kirken. Søndeforeningen, Severinusforeningen med de tilhørende qvindelige Belgjorenhedsforeninger under Musik og Sang og med deres Faner maatte paa Grund af den store Trangsel trække op tre og fire istedetfor to og to. Det fleretustindstemmige Chor, saavel som Synet af

saamange Mænd af alle Stænder, der her gif saa broderligen sammen, gjorde et gripende Indtryk; ved Siden af den simple Haandværker gif den decorerede Statsmand og Kriger. — Slutningen af Severinusforeningen dannedes af General, Baron Mayrhofer, Grev D'Donnell og Hofraad v. Hurter. Efter Drindernes Afdeling kom Waisenhussbørnene, Handels- og Gymnasial-Skolerne, derefter Wiens Sognegeistlighed, Communal-Embedsmændene, Universitetets Dignitarier, Capellet, Hofstaden, Assistenterne, den høier. Erkebiskop, Cardinal-Nuntius, den keiserlige Familie, det allerhøieste Keiserpar, Husets Damer, Garden etc. Paa Gaderne kunde man bemærke den mest levende Deeltagelse, og ethvert Mariebillede var festlig smykket. Men især maa man takke saavel Menighedsraadet, som Borgermesteren og Beboerne paa Pladsen „Am Hof“, for den ligesaa smagfulde som katolske Decorering af Mariespilen, selve Pladsen og alle derværende Bygninger. Her blev det lauretanke Litani bedet. Toget gif derpaa over Høitorvet, hvor Severinsforeningen ligesom og ved Graven havde forsynet Spilerne med Altre, tilbage til Kirken. Omendkjendt Veiret i de sidste ti Minuter var slaaet om til Regn, saa holdt dog Alle med synlig Glæde ud, til Festen var forbi. Opbygget og opløstet ved Herkserparrets Exempel, som i nedarvet Gudsfrøgt offentlig anbefalede sig og deres Rige til Maria's Forbøn, feirede enhver Deeltager med kristelig Stolthed Jubelfesten for Østerrigs øverste Skytshelegende. Imod det skønne Sindelag, — vi sige det uden Betænkning — som her af saa Mange og de Bedste i Landet lagdes for Dagen, hvad enten de hørte til Toget eller de betragtede det med et ærefrygtfuldt Sind, forsvinder deres Kammerkrig, for hvem Dogmaet om Maria's ubesmittede Undfangelse sandelig ikke kan være indlysende, efterdi de for Himmeldronningens og alle Christnes hellige Moders naadefulde Herlighed, ikke have noget Organ! — Søndagen derefter fandt Festen Sted i de enkelte Sognkirker; Universitetet, som i Aarhundreder har været bundet til juramentum de immaculata conceptione, hvilket først kom af Brug i Dplysningens Tid i Aaret 1785, har indbudt det samlede Læres Doctor og Studenterpersonale til en høitidelig Høimesse med Procession til Søndagen den 29de Juli i Universitetskirken. Sid at Alle vilde erindre sig om, at kun den ærer Jesum, som ogsaa ærer Hans Moder, og at der hos Ham ikke er nogen bedre Forbederinde!

— Angaaende den nylig beskrevne glimrende Fæst for Gudsmoderens ubesmittede Undfangelse, gif „Destr. Volksfreund“ følgende træffende Bemærkninger: „Høitiden i Wien

var ikke blot, som paa andre Stæder, en Høitid for enkelte Troende og for Folket, men ved Keiserens samt hans hele Hofstats Deeltagelse — var den tillige en Fæst for hele Keiserstaten, en høitidelig Troesbekjendelse for Østerrig! Og det adskiller Høitidsheden i Wien fra dem i alle andre Stæder, og det gif den 22de Juli til en Dag af historisk Betydning for hele Østerrig, at dets Keiser ikke tog i Betænkning, modig og aabent at aflægge Bekjendelsen om den gamle katolske Tro; og da Keiser Franz Joseph under det lauretanke Litani knælede ned ved Spilen „am Hof“ i Midten af sin Hofstat, da var denne Fæst efter vor Dverhyrdes Ord i hans Prædiken: „Stadfastelsen og Opfyldelsen af det, som for 200 Aar siden stete paa denne samme Plads, — dengang nemlig Keiser Ferdinand III. den 18de Mai 1617 stillede sig og sit Rige under den h. Jomfrues Beskyttelse; og denne Troesact og Hylдинг, der i Østerrigs Navn frembares af Keiseren for den uden Syndeplet Undfangne, kan og vil ikke blive uden Frugt og Velsignelse for Keiser og Land!“ Angaaende den nævnte Mariespil paa denne skønneste Plads i Residensstaden, udhøve vi af østerrigske Blade følgende: Det var i Aaret 1617, da Trediveaarskrigen allerede havde raset i ti Aar og Congressens Underhandlinger i Münster og Osuabruck endnu ikke vilde bringe nogen Ende paa de haarde Provvelser: da Keiser Ferdinand III. ved en høitidelig Act besluttede at anraabe den saligste Jomfrues Forbøn og Beskyttelse og gav Befaling til at opreise dette store Mindesmærke „am Hof“. Den 18de Mai s. A. blev bestemt til, at man foran det fuldendte Mindesmærke skulde forpligte sig til, for evige Tider hvert Aar med den største Andagt, at ville feire Festen for den ubesmittede Undfangelse. Keiseren med hele sin Hofstat, med den hele dengang saa talrige Verdens- og Ordensgeistlighed og utallige Masser af Wiens Befolkning hørte først en Prædiken om Dagens Betydning ved den ny opreiste Spile. Derpaa feirede Fyrsterkebiskoppen Høimesse i den nærliggende Jesuiterkirke. Efter Agnus Dei traadte Keiseren hen til Høialteret, overgav Kaarden til Dverkammeren, knælede ydmygt ned og medens den pontificerende Fyrstbiskop vendte sig om imod ham med den høihell. Hostie, aflagde Keiser Ferdinand III. med høi Stemme et høitideligt Løfte for sig og sit Land. Han udtækkede deri den ubesmittede jomfruelige Moder til Provindsen Østerrigs særlige Frue og Skytshelegende, og lovede, at den 8de Decbr., Dagen for den ubesmittede Undfangelse, fra den Tid af skulde feires som en Fæstdag, i hele Provindsen. Himmelen bøn-hørte Monarkens inderlige Bøn; — allerede

i det paafølgende Aar kom den med Længsel onskede Fredsslutning i Stand. — Af den lange Fæstberetning i „Volksfreund“ af 22. Juli fremhæve vi fremdeles følgende Steder: Severinus-Foreningens Deeltagelse, og sammes i Sandhed andægtige og opbyggelige Holdning, har gjort et dybt Indtryk paa Wiens Befolkning. I gamle Tider vare ved slige Processioner rigtigst stedse Broderstaberne og de religiøse Foreninger med deres Emblemer og brændende Vorkjerter nærværende, men hvor længe er det ikke allerede siden, at de ere forsvundne! og nu — det er vist mere end tilfældigt — opvagner atter den gamle Skik for første Gang ved den ubesmittede Undfangelses Høitideligholdelse! Folk bleve ganske forundrede, da de saae den store Skare af bedende Mænd!“ Om det hvide Keiserpar og Keiserhusets Medlemmer, af hvilke nogle vare hidkomne fra de fjerneste Kronlande alene for Festens Skyld, meddeles endnu følgende Træk: „Da Toget bevagede sig tilbage, begyndte det pludselig at regne og det altid stærkere og stærkere; man bar Paraplyer bagefter deres Majestæter, men saavel Keiseren som Keiserinden afløse Brugen af samme; Processionen fortsatte usforstyrret sin Vej og samtlige Medlemmer af det allerhøieste Hof tilbagelagde i den heftige Regn den lange Vej til St. Stephanskirken med blottede Hoveder. — I Kirken bleve deres Majestæter endnu, for at bivaane Betsignelsen og Te Deum'et og først derefter begave de sig tilbage til Hofborgen.“ Vi tør ikke undlade at anbefale den store Keiserstat til den ubesmittede Jomfrues Hjerte, forat den gamle Tro og den gamle fromme Skik atter maa opblomstre; lad os ogsaa anbefale hende Østerrigs høie Erkehøus, hiint Erkehøus, som ogsaa kan sige med Apostelen: „Jeg har kæmpet en god Kamp, jeg har bevaret Troen!“

Sardinien. (Klosterloven) Den energiske Rundskrivelse om Confiscationen af de geistlige Godser, som den for flere Aar siden fra Sardinien med Vold fordrevne, nu i Lyon boende Erkebiskop af Turin, Franzoni, har udstedt under 6te Mai, indeholder følgende Hovedpunkter: Alle de, som række Haanden til Klosterlovens Udforelse, forfalde til de strenge kirkelige Straffe for Kirkerov, som Tridentiner-Conciliet fastsætter i det 22de Møde, Cap. 11. Alle Kjøbecontracter, som slutes ifølge Klosterloven, ere efter deres Natur, ligesom ethvert Kjøb af Tyvekoster, aldeles ugyldige, og de gjøre tillige Tilbagegivelsen til en ubetinget Pligt. Collegiatkirkerne Stiftsherrer og de med kirkelige Beneficier lønnede Personer tør hverken afgive Noget af deres Præbender, eller af det, som

tilhører sammen, medmindre de blive tvungne dertil og efter foregaaende Protest. Dog er Erkebiskoppen af den Mening, at de med Føie og Ret og med en god Samvittighed tør modtage den Pension, som Staten anviser dem, da samme jo egentlig styder af deres Eiendom. Ordensmedlemmerne af begge Køn tør hverken astræbe den til deres Kloster hørende Eiendom eller forlade deres Kloster, naar de ikke blive uddrevne ved Magt og da efter foregaaende Protest. Hvad Nonnerne, som leve under Clausur, angaaer, saa have de, for ikke at blive medskyldige i Clausurens Krænkelse, at vægre sig for at aabne Klosterets Døre, saa at Lovens Fulbyrdere tvinges til at anvende Magt, for at forskaffe sig Indgang. Dog er Erkebiskoppen af den Mening, at Medlemmerne af saadanne Kloster, som besidde Godser, roligere kunne modtage den for dem udsatte Pension. Sluttelig forbydes det de slet lønnede Sognepræster, hvis Stilling skal forbedres ved Klostergodsernes Realisation, at modtage Noget af Staten, af netop den samme Grund, af hvilken Ingen tør modtage Noget af en Tyv, saasnart det er bekjendt, at han har stjålet det! — Ogsaa Biskopperne af Provindsen Savoyen have allerede ved Rundskrivelser erindret deres Geistlighed om, at Alle, som byde Haanden til Klosterlovens Fulbyrdelse eller paa Grund af samme erhverve Gods, ere ipso facto hjemfaldne til den i Tridentiner-Forsamlingens 22de Møde udtalte Excommunicationstraf.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 23. September. — 17. Søndag efter Pintsje. — Dagens Epistel: Ephes. 4, 1—6. — Evangel.: Matth. 22, 35—46. Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt for at opnaae en salig Død, paa Dansk.

Hver Søndag om Form. Kl. 6 og 8¹/₄ fejres en stille h. Messe; — om **Torsdagen** bliver det høit. Alterens Sacramente fremstillet under den sidste h. Messe Kl. 8¹/₄, som ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sacramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Theßfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 39.

Søndagen den 30te September.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglaaber; i de danske Stater paa de Egl. Postkontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaer for 4 Sk.

Et sandt Ord af en protestantisk Prædikant angaaende Bibel- læsning.

En af den nyere Tids berømteste og lærdeste protestantiske Prædikanter og Theologer var uden Tvivl den for faa Aar siden afdøde Sognepræst Wilhelm Meinhold. Foruden flere andre meget værdifulde Værker, har han med et uforligneligt Mesterfæb skrevet et Værk under Titel af: „der getreue Ritter oder Sigismund Hager von und zu Altensteig und die Reformation“ (Regensburg. Druck u. Berl. v. Fr. Pustet 1852), i hvilket han har leveret et træffende og tro Livsbillede fra Reformationens første Tid; og vi anbefale dette Værk til alle vore ærede Læsere, som ere det tydske Sprog mægtige; thi i samme vilde de finde en ligesaa lærerig som interessant Lecture. Vi beklage meget, at vort Blads indskrænkede Rum ikke tillader os at give større Udtog af dette fortrinlige Værk, men da vi netop i den senere Tid have bemærket en ny ubestændig Høvereren med den frie, almindelige og uindskrænkede Bibellæsning, saa kunne vi ikke undlade, her i en ordret Oversættelse at

meddele vore Læsere, hvad denne indsigtsfulde lutheriske Prædikant og Theolog i nævnte Værk skriver om Bibellæsning og navnlig ogsaa om Luthers Bibeloversættelse; det er det tredje Brev i bemeldte Værk, i hvilket han fra Side 41—47 siger Følgende:

„Til de virksomste Aarsager, hvorfor Reformationen udbredte sig saa hurtigt, bør især delssked henregnes den vitterlige Forfalskning af den bibelske Text, som Luther tillod sig, for saaledes desto sikkrere og hurtigere at kunne fuldkaste Pavedømmet og Alt, hvad dertil hører, forsaavidt som det finder sin Begrundelse i Bibelen“).

*) Da de fleste Protestanter og endog Prædikanter endnu bestaaende ere af den selsomme Formening, at Bibelen indtil Luthers Tid havde „ligget skjult under Banken“, og at Luther endogsaa er den første Oversætter af Bibelen, saa vil det vel være hensigtsmæssigt her at bemærke, at der gaves 21, siger een og tyve forskjellige tydske Bibeloversættelser for Luther, ja at Luther selv endog ved sin egen Bibeloversættelse har benyttet den plattyske Bibeloversættelse af Nicolaus de Lyra, som først udkom i Aarene 1473—75, og siden endnu i tvende nyere Udgaver; og Luther forstod da at afsknytte den saa godt, at der opkom det Ordspog: Si Lyra non lyrasset, Lutherus non saltasset! Af disse 21 Oversættelser vare 15 skrevne i den heitidske og 6 i den

„Det kan naturligviis ikke være Stedet her, at begrunde denne utvivlsomme Kjendsgjerning med videnskabelig Udførlighed; men tre af de vigtigste og følgerigeste af disse Forsølfkningsforsøg maa jeg nødvendigviis fremhæve, uden derved, som jeg troer, at kjede hverken Dem, ærede Veninde*), eller vore danske Læsere, af hvilken Confession de end maatte være.

Saaledes er det da først og fremmest det græske Ord: „Ekklesia“, som Luther i det nye Testamente ikke en eneste Gang har oversat ved „Kirke“, men stedse ved „Menighed.“ Allerede Følgerne af denne ene Forsølfkning vare overordentlige. Thi Menighederne anmasjede sig ikke blot Indretningen, Ledelsen af og Opfyndet med Gudstjenesten og selv deres nye Geistlige, men de bleve endog understøttede i denne deres Anmasselse ved Luthers Skrifter, saaledes som vi senere ville faae at see af de mest forførdelige Exemppler. — Det Samme gjorde han for det Andet med det græske Ord „Paradosis“, som han med Forsæt ikke en eneste Gang oversætter ved „Overlevering eller Tradition.“ Thi De veed, min naadige Grevinde, at Deres Kirke sætter Skriften ved Siden af Traditionen. Og om denne Tradition er der virkelig i Grundterten paa mange Steder Tale, men især bliver, 2. Theessal. 2, 14., den mundtlige Tradition sat ved Siden af den skriftlige. Det hedder nemlig:

„Derfor, Brødre, staaer fast og holder fast ved de Overleveringer, som I have lært, være det ved Ord eller Brev fra os.“

„Hvorledes oversætter nu Luther dette Skriftsted, for at bortrydde Traditionen? Man høre og forbauses: „Saa staaer da nu, kjære Brødre, og holder paa de Sætninger, som I have lært, være det ved Ord eller Brev fra os.“ —

Endnu værre er hans Fordreielse af 1. Cor. 11, 2., hvor det ordret hedder: „Jeg

niedersächsische Dialect. Jfr. Göze, Versuch einer Historie der gedruckten niedersächsischen Bibeln. Halle 1775. S. 5 og 52.

(Anm. af Meinhold setv.)

*) D. e. Grevinde Julie v. Albofredi-Hager, en Descendent af Sigismund Hager, som er Bogens Helt.

roses Eder, Brødre, fordi I i Alt have mig i Grindring og holder fast ved Traditionerne (παράδοσις o: Overleveringerne) saaledes som jeg har overleveret Eder dem;“ — thi Luther oversætter dette Skriftsted saaledes: „Jeg rosar Eder, mine Brødre, fordi I ihukomme mig i alle Dele og holde Eder til den Maade (haltet die Weise), saaledes som jeg har givet Eder.“ Hvilken Troløshed!

„Men naar det nu var af saa stor Vigtighed for Luther, at skaffe Kirke og Tradition ud af Bibelen, saa var det ham ikke mindre magtpaaliggende, endnu fastere deri at begrunde sin selsomme Lære om „Retfærdigheden ved Troen“, og ogsaa exegetisk at gennemføre den uhorste Paastand: at de gode Gjerninger ikke ere nødvendige til Opnaaelse af Saligheden, men Troen alene.

„Til den Ende understod han sig til at indskyde i Apostelen Pauli Brev til Rom. 3, 28. det lille Ord „alene“ og at oversætte: „Saaledes holde vi nu for, at Mennesket bliver retfærdiggjort uden Lovens Gjerninger, men alene ved Troen“*).

„Paa denne Maade og affeet fra alle andre i Løbet af vor Fortælling endnu i bedrøvelig Overflødighed forekommende Grunde, blev det ham da en let Sag, ved Hjælp af sin overordentlige, mageløse og apostoliske Anseelse hos Folket, at begrunde den falske Mening hos sine Bibellæsere, at den kirkelige Katholicisme paa hans Tid bestod af recent vilkaarlige Mennesketilsætninger, og at der i hele Skriften heller ikke var den ringeste Antydning derom forhaanden! — Ligesaa slemt, og maa skee endnu værre var det, at han gav Skriftens Fortolkning til Priis for enhver Læfers særegne personlige Opfatning og Mening, idet han paa sin sædvanlige inconsequente Maade snart paa stod: at den h. Skrift var den letteste, snart atter, at den var den vanskeligste af alle Bøger (hvilket Sidste da ogsaa er Sandhed). Deraf kommer det da, at ikke blot Geistlige, saasom Thomas Münzer, Carlstadt, Schwenkfeld o. fl. a., men tilsidst endog enhver Dag-

*) Theologen Gedslacus vilde overbevise Luther om 1000 forfalskede Steder alene i hans Oversættelse af det nye Testamente; Hieronymus Raimundus endog 1040. Det behøves neppe at bemærkes, at dette er en latterlig Overdrivelse.

driver, der kunde læse, ogsaa troede at opdage en anden Mening i Skriften, end han.

„Dette tilstaaer den ulykkelige Mand selv ved Slutningen af sit Liv; han siger: „Der er næsten ligesaa mange fremherskende Meninger, som der er Prædikantshoveder“*), og paa et andet Sted: „Adelige, Borgere og Bønder forstaae Evangeliet bedre end jeg, eller St. Paulus, og ere nu visere og holde sig for lærdere, end alle Sognepræster“**).

„Dette var hans og vor Straf, fordi vi ere afvegne fra den foragtede Traditions Jordbund, hvoraf alene den h. Skrift kan forklæres, hvilket ogsaa allerede igjen evangeliske Theologer, f. Ex. Hengstenberg, erkjende, nu da det er for seent. Thi at det, trods alle Foreningsforsøg og al hebræisk og græsk Gloselærdom, ikke er bleven bedre hos os, og at der nutildags ikke blot er næsten ligesaamange Meninger som Prædikantshoveder forhaanden, men accurat ligesaa mange og om muligt endnu flere, er til Skandale for den protestantiske Kirke saa verdensbekjendt, at det forhaabentlig kun behøves her at antydes.

„Og ikke destomindre og omendkjøndt alle vore Theologer næsten ere blevene vanvittige ved at studere Bibelen, udbrede vi stadig denne fejlfulde, kun i de historiske Dele udmærkede Oversættelse af Luther, i Millioner og atter Millioner Exemplarer iblandt Folk, for derved, som vi indbilde os, at fremme religiøs Oplysning og Bevidsthed; dette er en ligesaa fortvivlet Geniestreg, som om Staten vilde omdele den „Almindelige Landret“***) (der imod Bibelen dog er en sand Roman, hvad Indholdets Fatteligheid angaaer) i utallige Exemplarer, for derved at fremme Retskundskab og Retsbevidsthed hos Folket.

„Ja“, sige her de sukkesøde Herrer, „det Meste forstaaer det kjære Folk dog“, og de betænke ikke, at Tusinder ikke engang læse deres paanødte Bøger, og at andre Tu-

sinder atter giver den bort, eller sælge den til den Første den Bedste for en velkommen Drifskilling, og atter Tusinder, som virkelig læse den, men som efter den mennekelige Naturs almindelige Banart, ikke holde sig til det, som de forstaae, men just til det, som de ikke forstaae, og at saaledes Sectereriets Glendighed og Protestantismens religiøse Stramthed, stadig bliver næret og fremmet ved vore Colporteurers selv, istedetfor at hemmes.

„Hertil kommer, at det gamle Testaments antike Nogenheder aldeles ikke egne sig til at gives alle Folk eller endog Børn ihænde, dersom de ikke skulle opvække Haan og Spot eller noget Bærre, saaledes som jeg kjender et Tilfælde, hvor en hemmelig Bibelspotter med den ærbareste Mine begyndte at forelæse Salomon's Høisang i den krasse lutheriske Oversættelse for en heel Deel unge Damer, indtil de snart alle rødmende løbe deres Vej, fulgte af hans stingrende Latter. Democraterne skulle derfor ogsaa nok begynde at benytte Bibeludbredelsen for deres Hensigter, og det er virkelig et sandt Ord, som en sachsig Superintendent allerede for flere Aar siden offentlig udtalte i denne Retning: „at der nemlig med hver udbredt Bibel løsnedes en Steen i Christendommens halvraadne Bygning“, naar vi her kun istedetfor „Christendom“, ville sætte: „Protestantisme“.

„Hvor viselig handler derfor ikke den katolske Kirke, idet den aldeles formener Laikfolk at læse alle de Bibeloversættelser, som ikke ere forsynede med forklarende Anmærkninger, der ere støttede paa Traditionen og Fædrenes Authoritet, og derfor nutildags i Tyskland af alle de forhaandenværende Bibler ifkun tillader dem at bruge den af Dr. Allioli,*) fordi den forener disse Fortrin i sig i en særdeles høj Grad. Og nu ville vi lade vor Ven atter optage Traaden af sin Fortælling om sin Ungdomskjæbne“.

*) Epist. ed. Buddeus p. 288. Tot enim sunt opinionibus fere regnantibus, quot sunt ministrorum capita.

***) Luther's Werke von Walch V., 1652; jfr. de samme Klager V. 472. XIV. 1660.

****) D. e. den preussiske Stats Lovbog.

*) Rigtigere: Denne tydske Oversættelse er hidtil den eneste, som opnaaede Paven's udtrykkelige Sanctien.

Hvad et Billede formaaer.

(En virkelig Begivenhed).

I de første Aar af min Embedsforelse som Sognepræst i A. blev jeg en Dag kaldet til en temmeligt langt borte boende Syg, som begjærede de h. Sakramenters Trøst. Det var den første Gang, jeg gjorde, i Embedsforretninger, til denne protestantiske Landsby, hvor der kun boede nogle faa Katholiker, som hørte til min Hjord. Jeg traadte ind i en usjel Hytte, hvis Indre alligevel tilkjendegav den omhyggeligste Reenlighed og Kjærlighed til Orden. En Mand i de Halvtreds ventede mig siddende i en Lænestol. Saavel hans Paaklædning som hans Ansigtstræk forraadte, at han tidligere havde levet under bedre Livsforhold end dem, hvori jeg nu traf ham. Taarer glindsede i hans Dine, da han i mig erkjendte Bæreren af hans i det allerhelligste Sakramente skjulte Frelser. Hans blege, afmagrede Ansigt, det tunge Aandedræt, i Forbindelse med en huul, anstrengende Hoste, tydede utvivlsomt paa, at den Syge led af Svindsot; dog havde denne endnu ikke naaet sin højeste Grad. Mandens hele Udseende udtrykte, at han var dybt gennemtrængt af den forestaaende Handlings Hellighed, hvilket rørte mig saa meget mere, som jeg befandt mig midt i Protestantismen. Min Formodning, at den Syge var en Dvertydsker, bekræftede sig strax ved de første Ord, han talte. Da han gjorde sig færdig til, ved en foreløbig Samtale, at gjøre mig nærmere bekendt med sine Livsforhold, udgjød han rigelige Taarer, som forraadte hans Hjertes dybe Bevægelse, og han fortalte omtrent Følgende:

„Derfor jeg ikke ved de mest aabenbare Beviser var overbevist om at Gud leder, styrer og fører Menneskene til deres sande Frelse, saa vilde jeg maaskee anklage Skaberen for, at den havde gjort mig til en Legebald for sine Lurer. Men jeg priser Forbarmelsens Fader, hvis Bidsdom har ført mig igjennem mangehaande Gjenordigheder paa Frelsens Vej. Født af agtværdige katholicke Forældre, har det ikke manglet mig paa en god Opdragelse. Men efter min Udtrædelse fra

Skolen, da jeg skulde bestemme mig for en Vej, valgte jeg ulykkeligviis — Handelen. Denne bragte mig i Forbindelse med mange Slags Mennesker, især med Saadanne, hos hvem Religion og Samvittighed indtog en meget underordnet Plads. Dertil kom, at jeg ofte maatte opsoge mine Forretningsvenner i Bærtshusene, og ofte ogsaa, som man pleier at sige, tage ind for Herrens Skyld. Da blev der druffet, forat Handelen bedre skulde gaae fra Haanden, og hvad der i Begyndelsen ifkun skulde være Midlet til Diemedets Opnaaelse, forvandlede sig hos mig lidt efter lidt til Hovedsagen: jeg fik Tilbøielighed for Brændeviin, holdt af Selskaber, og blev en lidenskabelig Dranker. Jeg opholdt mig hele Dage i Bærtshusene, forsømte mine Forretninger og sluttede taabelige Handeler, hvorved jeg tabte mange Penge; min Velstand tog af og Crediten forsvandt. Huuslige Fortrædeligheder forenede sig med mine Samvittighedsnag; for at fordrive hine og for at neddyse disse, anvendte jeg Brændeviin som et bedøvende Middel. Saaledes astumpedes nu ogsaa mine religiøse Følelser, og det i den Grad, at jeg ikke alene fuldstændigt opgav Annammelsen af de h. Sakramenter, men endog satte mig ud over, naar jeg om Søn- og Festdagene slet ikke hørte den h. Messe eller besøgte Kirken. Jeg var saaledes i Ordets egentlige Forstand bleven til en Hedning, og vilde sikkerligt være død i mine Synder, hvis Gud ikke paa en næsten vidunderlig Maade havde aabnet mine Dine for min dybe Fordærvelse. Dette skete ved følgende Begivenhed, som betegner det uforglemmelige Vendepunkt i mit Liv.”

„Jeg gif en Dag i Forretninger til Byen B., som laae nogle Mil fra min Hjemstavn. Hvad jeg havde at udføre, var snart afgjort, og den øvrige Tid af Dagen drev jeg omkring i Bærtshusene. Først ved den frembrudende Nat begav jeg mig paa Hjemveien, og det i en aldeles beruset Tilstand. Gud vilde, at mine Fødder negtede mig deres Tjeneste underveis; jeg faldt og blev liggende, uden at vide, hvor jeg befandt mig. Jeg faldt i en dyb Søvn, og vaagnede, da det gryede ad Dag. Jeg slog Dinene op, og den første Gjenstand jeg saae, var — Billedet af min forsvættede Frelser! Thi saaledes

havde Gud i Sin uendelige Forbarmelse søiet det, at jeg netop var segnet ned under et paa Veien staaende Crucifixbillede! Det er mig umuligt, at beskrive det Indtryk, som dette overraskende Syn gjorde paa mig. Som truffet af et electrisk Slag i min Sjæls Inderste, sprang jeg op, stod der og befundede mig; og da jeg kom til Bevidsthed, var det mig, som om Herren fra Korset raabte ned til mig: „Seer Du Min reddende Haand? Du sov ved Randen af en Aigrund; havde Jeg ikke holdt Dig, saa vilde Du være gaaet tilgrunde paa Legeme og Sjæl!“ Da sank jeg ned paa mine Knæe, strakte mine Hænder op imod Korset, og idet jeg udbrød i en Strøm af Taarer, takkede jeg min Frelser for den naadesfulde Redning, bad ligesom den forlorne Søn om Tilgivelse, og svor under Korset, aldrig nogensinde mere at nyde Brændeviin. Den Fare, hvori jeg havde svævet, stod med alle sine Strækkbilleder for min Sjæl. Det var i Martis Maaned, og jeg havde hele Natten sovet i en beruset Tilstand paa den kolde og fugtige Jord. Den Tanke: „hvis Du her havde sovet Dødssoenen, hvor vilde da nu Din arme Sjæl være?“ opfyldte mig med Forsærdelse. I det samme Dieblit tonede fra Staden en festlig Klokkeringning i mine Øren. Det var Tegnet til Froprædiken paa Mariæ Bebudelsesfest! Ingen Englestemme kunde have tiltalt mit Hjerte listigere, end denne Klokkelyd. Det var Naadens Stemme, som kaldte mig tilbage, for i den samme By, hvor jeg sidst saa svarlig havde fornærmet Gud, nu ogsaa at gjøre Begyndelsen til min Omvendelse. Den netop frembrudende Morgensrøde erindrede mig om det himmelske Fredensbud, som havde bragt min Frelses trøsterige Budskab til den naadesfulde Jomfru Maria paa samme Dag. Dybt rørt udraabte jeg: „Ja, dette er den Dag, som Herren har gjort for mig.“ Jeg stod op og gik tilbage til Staden, idet jeg overtænkte mit syndige Levnet. De kan tænke Dem, hvorledes jeg var tilmode, da jeg efter denne Tildragelse traadte ind i Kirken! — Efterat den Mængde Andægtige, som vare blevne bespiste med Livsens Brød, havde forladt Kirken, traadte jeg zittrende og bævende ind i Skriftestolen. Det var første Gang efter flere Aars Forløb,

at jeg viste mig for Præsten i min moralsk fordærvede Tilstand. Jeg aabenbarede ham alle mine Sjælesaar, og var saa lykkelig, ved Absolutionen at gjenvinde den saa længe savnede Fred i Jesu Christo. Jeg begrov for steds det gamle syndige Menneske, og har med Guds naaderige Bistand ubrødelig holdt mit Løfte, aldrig mere at smage Brændeviin. Gud være mig, da jeg nu snart skal vise mig for Ham, en ligesaa naadig Dommer, som Han har været mig en hjælpende Haand.“

Saaledes endte den Syge under mange Taarer denne ligesaa mærkværdige som lærerige Meddelelse af sit Liv. Men jeg tænkte: Hvo kan negte, at religiøse Billeder ogsaa ere fra Gud sendte, indtrængende Prædikere!

En Miscelle.

Thomas af Catimpre, som fra Dominicaner blev Biebiskop af Cambray, sluttede, medens han endnu var Discipel, et inderligt Venstabskab med et ungt Menneske, der i høi Grad besad alle de Dyder, som man i denne Alder kan ønske. Vel ham, dersom han til sit Livs Ende havde bevaret sin Ufkyldigheds Skat! Men af! som det desværre altsor ofte hændes unge Mennesker, sluttede han Venstabskab med en Meddiscipel, der var hengiven til de skjændigste Lidenskaber og som snart ogsaa i hans Hjerte antændte samme urene Ild, der brændte i hans eget. Genreven af det flette Exempel, overlod han sig snart til allehaande Udsvævelser. Hans Venner, saavelsom Thomas, der vare bekymrede og bedrøvede over en saa pludselig og sørgelig Forandring, trængte ind paa ham og bade ham bønlig om at vende tilbage paa den gode Vej, som han havde forladt. Men de talte forgjæves; deres Bønner og Taarer vare uden Virkning. Da talte Gud Selv; men Han gjorde det med hiin Stemme, hvis Lyd er skrækkeligere end Tordenens Brag. En Nat, da den uheldige Ungling laae i en dyb Søvn, betoges han paa eengang af en

dødelig Skæf, saa at han, efter at være vaagnet, udstøder et frygteligt Skrig. Hele Huset kommer i Uro; man iler ham til Hjælp og spørger, hvad der feiler ham; men han svarer kun med nye Skrig. Man kalder en Præst, der formaner ham til at tænke paa Gud og at bede Ham om Tilgivelse for sine Synder, men ogsaa dette var forgjæves. Den ivrige Sjælesørger fordobler sine Bønner og forener endog sine Taarer med de mest rørende Ord. Den Døende derimod kaster et vildt, forstyrret og stirrende Blik paa ham, og siger med jamrende Stemme: „Vee Den, der har forført mig; forgjæves vilde jeg nu anraabe Gud om Hjælp. Jeg seer allerede Høvede aabent for mig!“ — Et Dieblik efter, da han havde vendt sig til den anden Side, som om han vilde unddrage sig nye Formaninger, døde han i Fortvivlelse og begyndte saaledes allerede i denne Verden den stræffelige Løbebane, som han i den anden Verden skulde fortsætte i al Evi-ghed!! See der, hvad Synden fører med sig, men tillige hvad det flette Exempel bevirker! —

Cyprestræerne.

En gammel Eneboer og hans Disciple vare engang beskæftigede med at omdanne en øde Skovgrund, hvorpaa kun enkelte Buske og unge Træer stode, til en Have. Den ærværdige Olding var vant til, under Arbeidet, at henlede sine Disciples Aand paa gode Tanker. — „Da sagde han til een af dem: „See der denne unge Cypres, som netop skyder frem! Ryk den op!“ Discipelen gjorde dette uden Nøje med den ene Haand. „Ryk nu ogsaa denne, som er noget større, op!“ sagde den Gamle. Ved denne maatte Unglingen allerede bruge begge Hænder, for at rykke den op. Oldingen bød ham nu at oprykke en tredie, endnu stærkere, som vel allerede kunde være tre Aar gammel. Discipelen anstrengte alle sine Kræfter og kaldte endnu een af sine Kammerater til Hjælp. Men begge maatte indsee, at de

ikke vare i Stand dertil; Træet vare allerede for stærkt og for dybt rodfæstet. — „Saaledes,“ sagde nu den gamle Fader, „er det ogsaa med Fristelserne! I Begyndelsen, naar de endnu ere i Opkomst, er det os let at oprykke dem tilligemed Roden. Men jo længere vi lade dem tage til og vore, desto vanskeligere bliver det for os at udrydde dem; og fæste de først dybe Rødder, saa bliver det os yderst vanskeligt, at blive Herre over dem. — Derfor, mine kjære Børn! værer stedse betænkte paa, strax i Begyndelsen at udrydde enhver Fristelse i sin Spire! Udryddes mgæde alligevel. Hvad der i Begyndelsen kun gjør Eder ringe Uleilighed, vil siden koste Eder stor Anstrengelse, hvis I overhovedet ville undgaae den evige Fordømmelse.“

Kleomenes' lille Datter.

I fordums Dage levede en Konge i Sparta, ved Navn Kleomenes. En fremmed Fyrste kom engang til ham og vilde overtale ham til Noget, som var til stor Skade for hans Fædreland; tillige tilbød han ham en stor Sum Penge, for det Tilfælde, at han vilde gjøre, hvad han forlangte. Kleomenes afflog det. Den Anden tilbød ham det Dobbelte, og da han heller ikke kunde udrette noget hermed, steg han endelig indtil halvtrebsindstyve Talenter, som især dengang var en meget stor Sum. Kleomenes' lille Datter, et Barn paa først otte Aar, der netop befandt sig i Værelset, udraabte nu paa eengang: „Fader! Fader! Dersom Du ikke gaaer bort, saa vil det dog lykkes denne Fremmede at bestikke Dig.“ — Kongen fulgte Barnets Raad, reiste sig hurtigt, og gik ind i et andet Værelse. Men den Fremmede blev nu slet ikke oftere indladt og maatte rejse bort med uforrettet Sag. Havde Kleomenes længere hørt paa Forsøreren, saa havde Pengene let kunnet forblinde ham og forlede ham til Utrofskab mod sit Fædreland. — Hvor nødvendigt er det alt-

faa, at man undviger Fristelserne til det Døde, og bortffjerner sig fra de Steder og Personer, som berede os altfor store Farer og Fristelser!

Kirkelige Efterretninger.

Sardinien. Fuldbyrnelsen af Kloster-
rorloven. I Slutningen af Juli Maaned
begyndte Fuldbyrnelsen af Klosterorloven i
Turin, Genua og paa mange andre Steder.
De ældgamle Voliger for fredelig Gensomhed,
Tilflugtssteder for mangen Ulykkelig og Livs-
træt, og som vare rigeligen begavede og holdte
høit i Ære af Konger, Hertuger og Fyrster i
Middelalderens Tid, Konstens og Videnskabens
sille beskyttende Hjem — de blive nu Offere
for „Nutidens Mand“, d. e. for den skri-
gende Trang paa Penge. Executionen,
sige Regjeringens Mand, er en nødvendig
Følge af Loven og det er taabeligt, at Munk-
e og Nonner modsætte sig og ville spille Mar-
tyrer; men denne Execution, som foretages med
Tommermand, Steenhuggere og Gensdarm-
er, der sprænge Klosterne's Porte og Døre og med
Bold trænge ind i Clausuren, aabenbarer paa
en vis Maade Lovens egentlige Natur og kan
aldrig stemple det voldsomme Indgreb i
fremmed Eiendom til et retfærdigt Erhverv.
Naturligvis finde disse voldsomme Indgreb,
som kun ske i Interesse for et vist Partie, der
vil fylde sine tomme Lommer, overalt stor
Misbilligelse. Vistnok ligger det ikke i Pie-
montefernes stille og fredsommelige Charakter,
at skride til Bold; men Misforholdene bliver
ikkebestemte dybt følt. Selv „Allgemeine
Zeitung“, som med synlig Tilfredshed beretter,
at de „Folkkehobe, som af de forførte Munk-
e bleve hidfaldte ved Stormkloster, uden Banste-
lighed bleve adspaltede“, erklærer, at Regje-
ringen med denne betænkkelige Lov „aabenbart
har krænket Eiendomsretten og fremmanet
Farer, der med Klosterportenes blotte Spræng-
ning ved Politie og Gensdarm endnu langt
fra ikke ere overvundne“. De sardiniske Blade
ere rige paa Skildringer af de største For-
argelser, som finde Sted ved Clausurens Op-
brydning. Her ringede nogle Munk- og Nonner
med Stormklosteren, der laae de forenede i Bøn
paa Knæ og blevne revne i Beiret, der var
det Allerhelligste ligesom stillet frem som et

Skyttsværn, men blev skudt til Side etc. I Cham-
beri kunde Røverne ikke finde noget Menneffe,
hverten en Dommer eller et Vidne eller en
Slutter, som vilde være dem behjælpelig til
Lovens Fuldbyrkelse. Endelig kunde de op-
drive nogle Subjecter, som beræbenede med
Drer droge til Capucinerklosteret og indflog
den første Dør. Men da de vare komne til
den anden Dør, trak de sig tilbage. Maaskee
vil man udbhungre Capucinerne! — Forøvrigt
er det ganske sikkert, at der vil komme ligesaa
Meget ud af det confiskerede Klostergodts i
Sardinien, som paa andre Steder, hvor
Kirken er bleven bestjaalen, nemlig: Intet.
Man har nemlig nu allerede gjort den Be-
regning, at den i Anledning af Klosterop-
hævelsen dannede „Kirkekasse“ netop opsluger
ligesaa meget til Besjentes Lønninger
og andre Udgifter, som Indtægterne af de
confiskerede Godser beløbe! De Erfaringer,
som man har gjort i Spanien, hvor det ind-
dragne Kirkegodts efter faa Aars Forløb er
bleven forødt og hvor Fattigdommen naaede
en truende Størrelse, ville tidsnok ogsaa blive
bittert følte i Sardinien!

Sydamerika. Brasilien. Som bekjendt
frembyde de nærværende religiøse Tilstande i
Sydamerikas katolske Bispedømmer intet glæde-
ligt Billede. I det 17de og 18de Aarhun-
drede aabnedes der sig mere glædelige Udgifter;
Fædrene af Jesu-Selskabet forstode Amerikas
oprindelige vilde Indvaanere allerbedst i deres
Særegenheder; de indførte Kultur og kriste-
lige Sæder iblandt de vilde Folkeslag; men
efterat de med Uatnemmelighed bleve fordrevne
fra en Stueplads, som hundrede af deres Mis-
sionairer have været med deres Blod, er der
Meget atter nedjunken i Barbarie. En Prote-
stant siger, at den Orden, som endnu findes i
sine Lande, næsten udelukkende fyldes Geist-
lighed. Desværre lægge Regjeringerne
vedvarende Hindringer i Veien for Geistlig-
heden, hvis Dannelse, Sæder og kirkelige
Sindslag sandelig lade meget tilbage at ønske,
og lignende Tildragelser, som nu i Spanien
og Sardinien, have allerede i mange af Syd-
amerikas Stater gjort Kirken til Slavinde for
den verdslige Magt. Dertil hører navnlig
Brasilliens ufømmelige Afværd imod den pavelige
Stol i Aaret 1834 og den radicale Lovgivning i
Ny-Granada, hvorom den h. Fader udtalte
sin Smerte i sin Allocation den 27de Sept.
1852. I den nyere Tid syntes den unge
Keiser af Brasilliens Personlighed at love bedre
Tider for den katolske Kirke i dette Land;
han søgte i Aaret 1852 at erholde barmhjertige
Søstre og Lazarister fra Paris, og man med-
deelte mangt et Træk af den fromme Herfers
Nidfarhed for Religionens Udbredelse og Stift-
elsen af milde Anstalter i sit Rige. Men

Monarkens personlige gode Villie finder Modstand hos det af Absolutismens Grundsætninger nærrede Bureaucratie og enkelte Voldsagjæringer, som i den sidste Tid ere udoevende i Brasilien, opfyldte os med mørke Aensler for dette Lands Fremtid. Den i Brüssel udkommende Précis historique indeholder nemlig følgende Notitser: „En from Præst, som bekæmper Misbrugene, udsætter sig der for Martyr døden. I dette Dieblif er Abbé Guarre, som for 18 Aaeneder siden kom fra Franrig, bleven myrdet. Hvorfor? Forbi denne værdige Præst frimodig bekæmpede Concubinatet og forskaffede Vedkommende de nødvendige Penge til at indgaae et Egtteskab. — En tydsk Præst forestod en Colonie af katholske Schweizere i Nærheden af Petropolis; han virkede med Nidfærthed og de brave Schweizere gæve et godt Exempel; men i dette Dieblif har man grebet ham om Natten, uden at man veed, hvorhen han er bortført; man siger, at Regjeringen har sendt ham tilbage til Europa. — Pater Pacificus, en Capuciner, opholdt sig i Provindsen St. Paul; han omvendte der de Bilde og havde allerede opført en lille Kirke. Regjeringen saae dette med Uvillie; man forlanger, at Ordenens Provincial skal kalde ham tilbage, ja man beslyder ham for de groveste Forbrydelser, for at reisfærdiggjøre denne Voldsfærd imod ham. Den stakkels Pater befinder sig nu i Rio Janeiro; han har intet Arbejde; hans Hjerte er endnu midt i Skovene, hvis vilde Beboere ærede ham som en Fader. — Fædrene af Jesu-Selskabet vare trængte ind i Provindsen St. Catharina's Urskove. Istedesfor at lære de Bilde det brasilianske Sprog, bestræbte de sig for selv at lære „Skovens Børns“ Dialect. Regjeringen, som vil, at man skal undervise de stakkels Bilde i det portugisiske Sprog, erfarede dette; og Fædrene maatte forlade deres saa lykkeligt begyndte Bærk; deres Provincial kaldte dem til Chili og de forlode deres Mission i April 1855. — Folket selv er ikke slet; det er stolt af sin katholske Religion. Religiøse Ordener kunde stifte meget Godt. Lazaristerne og Søstrene af den h. Vincenz af Paula ville maaskee snart vise, hvad en i Kjærlighed virksom Tro formaaer. Regjeringen kan neppe undvære disse Ordener. Allerede have de overtaget det nye Hospital i Rio; ingen brasiliansk Præst vilde have Lyst til at paatage sig deres Anstrengelser. Af alle religiøse Foreninger ere Lazaristerne og de barmhjertige Søstre de eneste, hvem det er tilladt at træde i directe Forbindelse med Rom, og kun under denne Betingelse have de overtaget Bestyrelsen af Hospitalet.“ Correspondenten i Précis tilføier endnu, at den keiserlige Regjering med det Første vil fremkomme med kirkesjendtlige Love. Om-

endkjøndt nemlig Ministeriet tillod Proclamationen af Dogmaet om den ubesmittede Undfangelse, saa lod det dog den 20de Mai forelægge et Lovforslag betræffende flere Klosters Ophævelse og Reform. Correspondenten giver endog at forstaae, at det er den brasilianske Regjeringens Hensigt, at bemægtige sig eller rettere sagt at stjæle Klostergodserne, saaledes som man har gjort i Sardinien og Spanien.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 30. September. — 18. Søndag efter Pintje. Den h. Erkeengel Michaels festlige Ihu-kommelse. — Dagens Epistel: Job. Aabenb. 1, 1—5. — Evangel.: Matth. 18, 1—10. — (Søndagens Epistel: 1. Cor. 1, 4—8. — Evangel.: Matth. 9, 1—8.) — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimeesse med Prædiken paa Tydsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk. —

Hver Søndag om Form. Kl. 6 og 8 $\frac{1}{4}$ feires en stille h. Mæsse; — om **Torsdagen** bliver det høih. Alterens Sacramente fremstillet under den sidste h. Mæsse Kl. 8 $\frac{1}{4}$, som ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sacramentalste Betsignelse. —

Til Vincents-Foreningens Medlemmer!

Conferentsens vedtagne Møder begynde igjen Mandagen den 1. October om Aftenen Kl. 7; og alle de ærede Medlemmer bedes om ret taltigt at indfinde sig, da Trangen netop for Dieblifket er særdeles stor.

A. Kohues,

Foreningens Præsident.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 40.

Søndagen den 7de October.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Rk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Tiltrædelsesprædiken,

holdt i den katolske Kirke i Kjøbenhavn, den
3. Adventsøndag 1851.

(Oversat fra det Tydske.)

Thema:

Om Sjælesørgerens og Menighedens gjensidige
Pliqter.

Text: Sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei!

„Saaledes bør da Enhver betragte os som Christi Tjenere og Guudsholdere over Guds Hemmeligheder!“ 1. Cor. 4, 1.

Høitelskede i Herren! Med dybtbevæget Hjerte betræder jeg idag dette hellige Sted, og vanskeligt vil det blive for mig, med fuldkomment tilsvarende Ord at udtale for Eder de Følelser, som i denne høitidelige Time opfylde min Sjæl. Thi idet jeg idag fremsender Eder min hjertelige Hilsen fra denne h. Kærestol, fremsætter jeg mig første Gang for Eder som Forskynder af det guddommelige Ord, og som den Præst, hvem Herren selv har villet betroe en Deel*) af Dnsorgen for Eders u dødelige Sjæ-

*) Forfatteren antyder herved, at han blev beskikket til anden Præst, som deler den geistlige Dnsorg for Menigheden med den første eller Segne-Præst.

les evige Frelse. Jeg seer saaledes i Eder, mine inderlig elskede Brødre og Søstre i Jesu Christo! hiin vigtige og kostbare Deel af Herrens Hjord, som ogsaa jeg er kaldet til at lede og vogte, — hiin anseelige Deel af Herrens Btingaard, til hvis Uddannelse og Fuldkommelse jeg skal medvirke og medarbejde. Jeg seer her i Eder, mine Elskede! hiin Menighed af Jesu Christi Forløste, hvis Sjælefrelse jeg paa Herrens Befaling fra nu af skal indvie og hellige alle mine svage Kræfter, min Virksomhed og mit hele Liv, og for hvis Sjæle jeg engang ogsaa skal staae til Ansvar for Guds strenge Domstol! Herren har herved ogsaa for en Deel lagt Eders eller idetmindste dog Manges evige Sjælefrelse i min Haand! O forfærdelige Betydning af dette h. Embede, som er bleven overantvordet mig iblandt Eder! Af den Maade, paa hvilken jeg vil røgte dette mit h. Kald, vil saa uendeligt Meget afhænge for Eder. Held mig, men ogsaa Held Eder, Høitelskede! hvis jeg med Guds Naade røgter det godt! Derimod: Bee, o et skrækkeligt Bee over mig, men Bee ogsaa mange af Eder, hvis jeg skulde blive mit h. Embede utro! En Lykke vil det være for mig, men en Lykke ogsaa for Eder, dersom jeg under Herrens Betsignelse samvittighedsfuldt opfylder mine Pliqter som Præst og Sjælesørger, men af! en uudsi-

gelig Ulykke vilde jeg komme til at berede ikke alene mig selv, men maaskee ogsaa Mange af Eder, dersom jeg ikke skulde svare til de h. Forpligtelser i mit ophøjede Embede og Kald! — I, Høitelskede, og jeg, vi staae altsaa fra nu af i et snævert og uendelig vigtigt gjensidigt Afhængigheds-Forhold (Wechselbeziehung): min Lykke vil worde Eders Lykke, min Ulykke vil let ogsaa blive Eders Ulykke; af min evige Salighed vil den evige Salighed hos Mange iblandt Eder afhænge, men min evige Fordømmelse (— o Gud, hvilken forfærdelig Tanke! —) vil let ogsaa drage den evige Fordømmelse og Fortabelse efter sig for Mange af Eder. Thi meget sandt er hiint Udsagn, som en hellig Mand engang gjorde, da han sagde: en Præst, som bliver salig, bliver aldrig salig ene, men han fører altid Mange med sig i Himmelen; derimod en Præst, som bliver fordømt, bliver aldrig fordømt ene, men han drager altid Mange med sig i den evige Fortabelses Afgrund.

Da naar jeg nu betænker og overveier alt Dette, mine Dyrebare, hvorledes skulde jeg da ikke blive dybt rystet og bevæget netop i denne Stund, da jeg staaer i Begreb med at begynde min præstelige Virksomhed som Sjælesørger for Eder?! Ja, jeg tilstaaer Eder, denne Betragtning over den uendeligt store Betydning af det Embede, som er overdraget mig iblandt Eder, opfylder mig paa den ene Side med Frygt og Angstelse for, at Lægemidlet for mig og for Eder let vil kunne forvandles til Forgift, men paa den anden Side føler jeg mig da ogsaa opløstet og besjælet af freidigt Mod ved det Haab, at den guddommelige Raade, som netop finder Behag i at udvælge det Svage for at bestjæmme det Store, muligens ogsaa vil betjene sig af mig, for dog idetmindste at bevirke noget Godt iblandt Eder. Det er mit Ønske, ja mit inderligste og varmeste Ønske, at min Virksomhed i Eders Midte som Præst og Sjælesørger maa tjene til Frelsens og den evige Saligheds Fremme for Mange, ja for Eder alle!

Om dette mit Ønske, som I vist dele med mig, virkelig vil gaae i Opfyldelse — det, Høitelskede, vil vistnok for en Deel beroe paa mig selv, men ikke paa mig alene; nei, dette vil for en stor Deel ogsaa beroe paa Eder;

thi baade I og vi som Eders Sjælesørgere, vi maae alle virke i Forening, vi maae understøtte og hjælpe hverandre gjensidigt, og det maae vi gjøre derved, at vi tro og samvittighedsfuldt opfylde vore gjensidige Pligter: I, som en i Sandhed troende og katholic Menighed, og vi, som Menighedens Præster og Sjælesørgere. Jeg troer derfor, at jeg idag, da jeg netop tiltræder mit h. Embede iblandt Eder, ikke vilde kunne vælge et mere passende Thema til min første Prædiken, end Betragtningen over disse vore gjensidige Pligter og Formaning til sammes troe og samvittighedsfulde Efterlevelse. — Disse vore gjensidige Pligter ere hovedsageligen følgende:

- 1) Vi, som Præster og Sjælesørgere, ere forpligtede til, at frembære det hellige Offer for Eder og at meddele Eder de h. Sakramenter; og I, som troende Katholiker ere forpligtede til at bivaane det h. Offer, og at annamme de h. Sakramenter.
- 2) Vi, som Præster og Sjælesørgere ere forpligtede til at forkynde Eder det guddommelige Ord; og I, som troende Katholiker ere forpligtede til at høre det guddommelige Ord af vor Mund.
- 3) Vi, som Præster og Sjælesørgere ere forpligtede til at bede for Eder og I ere forpligtede til at bede for os.

Da saa uendeligt Meget vil komme an paa den samvittighedsfulde Opfyldelse af disse vore gjensidige Pligter: saa vil en alvorlig og moden Betragtning over samme i denne Andagstime ogsaa være et overmaade betydningsfuldt og vigtigt Hverv, som visse fortjener Eders fuldeste Opmærksomhed. — Jeg bønfaller imidlertid Herren om, at Han vil rigeligen velsigne og befrugte mine svage Ord med Sin guddommelige Raade og lade dem finde en modtagelig Jordbund i Eders Hjerter! Jeg begynder i Jesu Navn og under Paakaldelse af Maria's Forbøn!

I.

Vor første præstelige Pligt er: at fejre det hellige Offer. „Enhver Præst,“ siger Apostelen Paulus (Hebr. 8, 3.) „bliver beskikket til at frembære Gaver og Offere.“ Offerets Frembærelse er Præstedømmets egentlige og særegne Kald og Bestemmelse; uden

Offer gives der intet Præstedømme og uden Præstedømme intet Offer. Men hvilket Offer skulle vi Præster i den nye og evige Pagt da feire? — Vi feire det allerhelligste Messesoffer, d. e. den levende Fremstilling, den ublodige Fornælse og Gjentagelse af hiin store og blodige Offerhandling, hvilken vor Forløsnings Begynder og Fuldender, Jesus Christus, engang haver fulddyrket paa Korsfætt til vor og hele Verdens Retfærdiggjørelse og Helliggjørelse. Vi Præster i den nye Pagt skulle feire dette høihell. Messesoffer, som derfor vist med Rette betragtes som Glands- og Midtpunktet for hele vor hellige Religion, og af den fromme Biskop af Genf, den h. Franz af Sales, kaldes Solen iblandt alle gudstjenstlige Handlinger. Ligesom Forløsnings Naade ifkun kunde blive den faldne Mennekeheds i dens Heelhed tildeel, formedelst og i Kraft af det store Korsfætt: saaledes er det da ogsaa Guds Naadslutning, at alle de ved Korsfætt Offer fortjente Naadegaver og Goder ifkun skulle blive alle de enkelte forløste Menneker tildeel formedelst og i Kraft af det høih. Messesoffer, denne ublodige og hemmelighedsfulde Fornælse af Korsfætt Offer, saa at dette h. ublodige Offer ligesom bliver det paa Golgatha aabnede Livsvæld, af hvilket alle enkelte Menneker umiddelbart skulle øse de Naadens Vand, som de behøve til deres Renfætt og Helliggjørelse. Da det nu er vor, Ederes Sjæleførgeres, h. Pligt, at drage Omførg for Ederes Sjæle og til den Ende at lade Eder Naadens Skatte tilflyde i rigeligste Fyld: saa er det ogsaa vor h. Pligt, at frembære dette allerhell. Offer for Eder, og derved at oplade for Eder dette overmaaderige Skatkammer for alle Guds Naadegaver og Frelsensgoder; — vor Pligt er det, at føre Eder hen til denne den guddommelige Naadestrøms uophørligt sprudlende Kilde, paa det at I her kunne øse Frelsens Vand aldeles efter Ederes Hjerters Læng og Træng. At øse, ja, Høitæfede, at øse, at optage Naadens Vand, det maae I gjøre, det er Ederes Pligt. Idet vi Præster frembære det h. Offer for Eder, føre vi Eder hen til den guddommelige Naades uudtømmelige Kilde, og I maae da øse deraf. — Men hvorledes ville I kunne gjøre det? Derved, at I ofte bivaane det h.

Messesoffers Høitæfholdelse, derved, at I med Aand og Hjerte forene Eder med eller slutte Eder til den offrende Præst, derved, at I ivrigt benytte den kostbare Naadetid under den h. Messe, for at nedbede Eder de attraaede Naadegaver og Goder fra den guddommelige Forbarmelses Throne, til hvilken I fornemmelig under den h. Messe kunne nærme Eder med særdeles Tillid og Fortrofastning.

I vide det, mine Elskede, at det endogsaa er en streng og hellig Forskrift i vor h. katholicke Kirke for enhver Catholic, hver Søndag og hver Høitidsdag med Andagt at bivaane det h. Messesoffer, og at Den, som uden retmæssig Undskyldning, af blot Efterladenhed og Ligegehdighed ikke hører den h. Messe paa disse hellige Dage, begaaer en svar Synd. Det er mig derfor ubegribeligt, hvorledes der kan gives Menneker, som kalde sig catholicke Christne, som ville være Medlemmer og Børn af den hellige catholicke Kirke, og som dog saa letfindigen overtræde dette Kirkens strenge Bud og neppe synes at ændse denne vigtige kirkelige Forskrift. Imidlertid ikke mindre ubegribeligt er det for mig, hvorledes der kan gives saa mange Catholicker, som bære den catholicke Tro i Hjertet, og som dog kunne være eller vise sig saa ligegehdige imod dette Messesofferets allerhøieste Mysterium, imod denne uudtømmelige Naadens Kilde; hvorledes der kan gives Catholicker, som ved Troen vel vide og erkende, i hvor store Naadegaver de kunne blive deelagtige ved den andægtige Bivaanelse af den h. Messe, og som dog saa sjældent eller næsten aldrig bivaane det h. Offer uden paa de pligtmæssige Dage, omendsskøndt de meget let vilde kunne høre den h. Messe idetmindste ogsaa undertiden paa de Søndage.

Derfor, mine Dyrebare, er dette da den første Bøn, jeg idag henvender til Eder alle tilsammen: Bestræber Eder for, ret flittigen og andægtigen at bivaane Messens høihellige Offer; lader Eder ei nøies med, kun at høre den h. Messe paa Søndag og Høitidsdagene, paa hvilke I ere strengt forpligtede dertil, men saafremt og saa ofte som Ederes huuslige Arbejder eller Ederes Raldsforretninger nogenlunde tillade det, kommer ogsaa hid paa Søndagene for at overvære denne ophøiede Offerhandling.

Troer mig, Høitelskede! den Tid, I anvende dertil, er sandelig ikke spildt, nei tværtimod, Herren vil netop derfor lade den allerrigeligste himmelske og undertiden ogsaa jordiske Velsignelse vorde Eder tildeel. — Vi, Eders Præster og Sjælsørgere, skulle aldrig forsømme samvittighedsfuldt at opfylde vor Pligt i denne Henseende; ja vi skulle gjøre endnu Mere: hver Dag ville vi høitideligholde det hellige Offer; men, mine Dyrebare, nu burde I ei heller forsømme, at opfylde Eders Pligt i denne Henseende og at svare til vore fromme Bestræbelser! Det maa i Sandhed være overmaade smerteligt for os, at see, hvorledes Guds Søn dagligen paa vore Altare hengiver og offerer Sig til Sin himmelske Fader for Eder og i denne Sin Tilstand som Eders Soneoffer ogsaa er beredt til at bønhøre alle Eders Bønner og at meddele Eder alle, selv de kostbareste Naadegaver: naar vi da tillige bemærke, at næsten Ingen eller dog kun meget faa af Eder indfinde sig for at benytte denne dem tilbudne Naade, for at foredrage Ham deres Bønner og Anliggender og for at takke Ham for denne Hans uendeligt naadefulde og forbarmelsesrige Medlædelse. Ja, Høitelskede, dette er en saare smertelig Følelse for Præstens Hjerte; dog ikke fordi vi Præster kunde her ligesom føle os forladte uden et talrigt Besøg fra Eders Side; o nei! hvorledes skulde vi kunne føle os forladte her i Kirken, her hvor vi bestandigen glæde os ved den levende Guds og Frelsers legemlige Nærværelse og staae i Hans umiddelbare, lykfsaliggjørende Nærhed, — her, hvor navnlig i den Tid, det h. Offer feires, Tusinder af usynlige himmelske Aander, Tusinder af Himmelens Engle omgive Alteret og ere vore Stalbrødre, idet de tilligemed os tilbedende love og prise deres og vor Herre og Gud i det allerhell. Sakramente!? — men det er Grunden til vor Smerie, at maatte see, at I ved Eders egen Skyld berøve Eder saa mange og kostbare Naadegaver og Goder, hvilke I vilde kunne erhverve Eder, dersom I flittigere og andægtigere bivaanede det h. Offers Høitideligholdelse. — Overveier da nu ret alvorligen for Gud, hvad der tjener til Eders Sjælefrelse og Gavn!

Fra det uudtømmelige Naadevæld paa

Golgatha, som i den h. Messe dagligen paany oplades, udgyder sig en syvfold aldrig udtørende Naadestrøm, som uophørligen flyder i Herrens Paradiis, som er vor hell. katholske Kirke, og den er de syv hellige Sakramenter. Iblandt disse hh. Sakramenter er der fornemmelig to, hvis hyppige og værdige Annammelse ikke blot er tilladt, men er overmaade gavnlig og heldbringende for alle Troende af enhver Stand, Alder og Rang, — og det er Bodens eller Striftemaalets Sakramente og det allerh. Alterens Sakramente. Med Hensyn til disse hh. Sakramenter have vi Præster og Sjælsørgere den Pligt at meddele Eder dem, og saaledes at gjøre Eder deelagtige i de Naadevirkninger, som Gud vor Herre har knyttet til deres Annammelse. Vi Præster ere efter den h. Apostel Pauli Udsagn, Christi Tjenere, og Huusholdere over Guds Hjemligheder. — Ved vor Mellemkomst vil Herren skjenke Eder Sine Naadegaver i de hh. Sakramenter; vi maae derfor ogsaa til enhver Tid, til enhver Time være beredte til at lade disse kostbare, guddommelige Naadestatte tilflyde Eder. Isærdeleshed ere vi forpligtede til, at rense Eders Sjæle fra Syndens Besmittelse i Bodens eller Striftemaalets h. Sakramente, og til at bespise og nære dem med det himmelske Brød til det evige Liv i den h. Communion. — Nu vel, mine Dyrebare, vi ere stedse med Glæde beredte til at opfylde denne vor præstelige Pligt, vi skulle til ingen Tid vægre os ved at tilvende Eder disse sakramentale Naadegaver, naarsomhelst I ønske det og det er gavnligt for Eders Sjælefrelse. Det vil saaledes ogsaa her kun komme an paa, at ogsaa I, Høitelskede, opfylde Eders Pligt i denne Henseende. Ogsaa i dette Punkt gives der jo i vor h. katholske Kirke et strengt og vigtigt Bud, hvilket alle katholske Christne under de høieste kirkelige Straffe ere forpligtede til at efterleve; og dette Bud fordrer, at alle Troende annamme Bodens eller Striftemaalets h. Sakramente og den h. Communion i det mindste een Gang om Aaret, nemlig i Paasketiden. Hvo, som derfor ikke feirer denne Paaskecommunion, naar han kan, han begaaer en Dødsynd og han frastiger sig derved selv det levende Samfund med vor h. katholske

Kirke. De hh. Sakramenters Annammelse een Gang om Aaret, nemlig i Paasketiden, er derfor en ufravigelig Pligt for enhver Katholik, ja, den er en nødvendig Betingelse for at være Medlem af selve vor h. katholske Kirke.

Imidlertid, Høitelskede, tør vi dog langt fra ikke lade os nøie med at annamme de hh. Sakramenter kun en eneste Gang om Aaret; o nei! enhver katholsk Christen, som endnu bærer levende katholsk Tro og endnu nærer en Gnist af h. Kjærlighed til sin Frelser i Hjertet, — enhver katholsk Christen, hvis egen Salighed og evige Frelse er ham magtpaaliggende, — o nei, han vil sandelig ikke kunne tilfredsstilles ved kun en eneste Gang om Aaret at annamme de hh. Sakramenter, — kun en eneste Gang om Aaret at rense sin Sjæl fra Syndens Besmittelse, kun en eneste Gang om Aaret at forene sig med sin elskede Gud og Frelser i det allerhell. Alterens Sakramente; — tværtimod hver Den, som er en trofast og af levende Tro besjælet Katholik, føler uden tvivl ogsaa Trang til, flere Gange, ja ret ofte i Aarets Løb at annamme Bodens og Alterens hh. Sakramenter, — ret ofte at rense sig endog fra de mindste Synder og Ufuldkommenheder i Bodens h. Sakramente, for, naar Døden skulde uventet indtræffe, den ikke må finde ham uforberedt, betyngtet med Synder. Et troende og oprigtigt elskende katholsk Hjerter føler ogsaa en levende Trang til, ret ofte ved den h. Communion at forene sig med sin Gud og Frelser, med Ham, efter Hvem Hjertet alene higer og længes, og Som er den eneste Gjenstand for dets højeste og mest glødende Kjærlighed; en Katholik, hvis Sjælefrelse virkelig ligger ham paa Hjertet, føler ogsaa Trang til, ret ofte at styrke sig med det himmelske Vandringsbrød, at styrke sig dermed til den haarde og besværlige Kamp, som vi maae bestaae imod den forføreriske Verden, imod Kjødets syndige Lyster og imod den onde Fiendes ondskabfulde og heftige Angreb og Fristelser.

Derfor, Høitelskede i Herren! er dette den anden Bøn, som jeg idag henvider til Eder: Kommer ofte, kommer slittigen til de hh. Sakramenter! Nærmer Eder ofte den Naadens og Forbarmelsens Gud, Som i Bodens h.

Sakramente vil rense Eder fra Eders Synder og paany isøre Eder Ufkyldighedens og Naadens Klædebon; — nærmer Eder ofte det vidunderlige og høihellige Alterens Sakramente, ja kommer ret ofte til Herrens hellige Bord og smager her, hvor god og sød vor Herre og Frelser er; kommer hid navnlig alle I, som ere mødige og besværede, alle I, som sukke under mange og haarde Lidelsers trykkende Aag, kommer hid og modtager her Bedeværgelse og Hvile for Eders trætte Aand og Hjerte, kommer hid til Eders bedste Trøster og Ven, til Eders Gud og Frelser, Jesus Kristus, i det høihellige Alterens Sakramente. Ja, kommer naar I ville og saa ofte som I ville; — vi, den Allerhøjestes Præster og Eders Sjælesørgere, vi ere altid beredte til at meddele Eder de hh. Sakramenter; ja vi ere altid beredte dertil, Høitelskede, thi vi kjende ingen større Glæde, ingen højere Lykke her paa Jorden, end ved de hh. Sakramenters Meddelelse at kunne gjøre Eder deelagtige i saa mange, Naadegaver og himmelske Goder, som muligt, og saaledes mere og mere at fremme Eders sande og evige Vel, at sikke Eders udødelige Sjæles evige Frelse. — Bille I da vel endnu være saa ufornuftige, at vise disse Himmelenes kostbare Naadefatte, som tilbydes Eder, bort fra Eder, — ville I da vel endnu være saa daarlige og ufornuftige, og sørge saa lidet for Eders egne Sjæle, at I forsmaae at tilvende Eder disse rigelige Naadens Skatte, som Herren har nedlagt i disse ophøjede sakramentale Hemmeligheder, og som vi, Huusholdere over disse Hemmeligheder, tilbyde Eder?! — Men saa overveier det vel, mine Dyrebare, tager Eder det ret til Hjerte: naar I da engang gaae evigt fortabte formedelst Mangel paa guddommelig Naade, formedelst Eders Lunkenhed og Efterladenhed i de kraftigste Naademidlers, de hh. Sakramenters, Annammelse — hos os, Eders Sjælesørgere, har Skylden da ikke været; thi vi ere altid beredte, vi bede og bønfaalde, vi formane Eder indtrængende til, at I maae ret værdigen og ret ofte annamme disse hh. Sakramenter og derved gjøre Eder deelagtige i den Naadeskyld, som Herren har villet knytte til deres værdige og hyppige Annammelse. Bille I nu alligevel forhærde Eders

Hierter imod denne Herrens Stemme og Indbydelse, nu vel, saa er perditio tua — ex te, — Israel! ja, o udvalgte katholske Folk! Din Fortabelse er da Din egen Skyld, Din egen Brøde!

(Sluttet.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. De geistlige Ordenssamfund virke for Missionerne paa følgende Maade: Jesuiterne besidde i Europa 29 Anstalter med 236 Medlemmer af deres Selskab; i Asien 40 Anstalter med 57 Arbeidere; i Afrika i Mgiers District 3 Anstalter med 11 Arbeidere; i Amerika 35 Anstalter med 325 Arbeidere. Dratorianerne have paa Den Ceylon over 100 Præster; Lazaristerne have 40 Anstalter med 195 Arbeidere; Congregationen for den udenlandske Mission underholder 80 Præster i Orienten og China; Congregationen af St. Sulpice i Amerika har 8 Anstalter med 80 Præster; Redemptoristerne 7 Anstalter med 25 Præster; Passionisterne 3 Anstalter med 10 Præster; Oblaterne af den h. Jomfru 2 Anstalter med 12 Præster i Ostindien; Gudisterne 1 Anstalt med 4 Præster i de Forenede Stater i Nordamerika; Congregationen af Vicpus 30 Præster i Polynæien; Maristerne 40 Præster i Polynæien; Mechitaristerne fra Wien 10 Præster og de fra Venedig 60 Præster; Benedictinerne 70 Munk i de Forenede Stater i Nordamerika; de græske Basilianere 90 Præster i Syrien; de katholske chaldæiske Munk af St. Hormisdas 30 Præster i Mesopotamien; Dominicanerne 40 Anstalter med 7 Biskopper og 408 Munk; Minoriterne 28 Præster; Capucinerne 56 Anstalter med 200 Præster; de bestoede Augustinere 7 Præster og de barfode Carmelitere 12 Anstalter, 4 Biskopper og 50 Præster.

Rusland. Bispesædernes Besættelse. „National-Zeitung“ giver Beretning om foregivne Reformer, som Keiser Alexander har i Sindet at foretage i Kongeriget Polen og tilføjer sluttelig: „Keiseren har ved sin Gesandts Mellemkomst i Rom ladet Paven meddele, at han ønsker, at Hs. Hellighed vilde foreslaae Candidater for de ledige Bispedommer i Kongeriget Polen, idet han tillige var

overbeviist om, at den romerske Curie kun vilde foreslaae saadanne Personer, hvis Ud nævnelse ikke vilde lægge Keiseren Banffelheder iverien. Paven skal derpaa have ladet Keiseren takke for dette „første Skridt.“ Vi vilde haabe, at det fra det „første Skridt“ snart maa komme til Handling; hidindtil har man i Petersborg kun havt beroligende Svar for alle den h. Fæders Klager og Besværginger, — Uretten blev ikke gjort god igjen, der er stedse kommen Nytt til. Hvad Befættelsen af de ledige Bispedommer angaaer, saa skulle vi endnu meddele, at baade Erkebispeddømmet Warschau og syv Bispedommer i Polen i længere Tid have maattet savne deres Dverhyrde. Kun det ene Bispeddømme Leblin er besat med en svagelig Dding, som giver efter for Regjeringen i Alt og er prydet med to russiske Ordener. Over denne Dding, saa har ikke et eneste Bispeddømme i Polen nogen Biskop; at flere Bispeddømmer i det saak. Vest-Rusland ligeledes i lang Tid have befundet sig i en tvungen Vacance, er bekjendt.

England. (Provincialsynoden). Efter de storartede Kirkefester, som forsamlede saa mange af Tydsklands katholske Erkebiskopper og Biskopper i Samdrægtighed i Fulda og Mainz (sfr. Nr. 28 og 30 af Skand. Kirketid.), har ogsaa i England en saa stor kirkelig Forsamling fundet Sted, som man ikke har oplevet der i Aarhundreder, siden den saakaldte Reformationstid. Efterat den regelmæssige kirkelige Orden atter var gjenoprettet for Katholikerne i Aaret 1850 ved den nuværende Pave, som ordnede Diocenserne og befattede samme med Biskopper, forsamlede de katholske Biskopper sig allerede for tre Aar siden til deres første Provincialsynode i St. Marie-Collegiet i Osvind og besluttede dengang, at den anden Synode skulde begynde for Kirkeprovincen Westminster den 10de Juli indværende Aar. Herom berettes der nu fra London: Omendkjøndt den første Forsamling var ophøiet og glimrende, saa blev den dog i mange Henseender overtruffen af den nuværende. Forsædet førtes af Cardinal-Erkebiskoppen af Westminster, Wisemann; fremdeles vare nuværende Erkebiskoppen af Sidney (i Australien) og Erkebiskoppen af Trebisont in partib., (Cardinal-Erkebiskoppens Coadjutor), samt tolv Biskopper, altsaa i det Hele 15 Kirkesyrer, medens de to Diocesser Clifton og Plymouth, hvor Bispesæderne nylig ere blevne ledige, bleve repræsenterede ved deres Capitularvicarier. Den indfulerede Abbed i Cistercienserklosteret af St. Bernhard i det engelske Grevskab Leicester, havde sin Plads ved Siden af Biskopperne. Endvidere vare fem romerske Prælater, fødte

Englændere, nærværende. Antallet af alle de forsamlede Geistlige var overordentligt stort, saa stort, som Sjælesorgen hjemme kun nogenlunde tillod det. — Tirsdagen den 10de Juli aabnedes Synoden med en General-Congregation og derefter bleve Theologerne fordeelte i tre særskilte Udvalg eller Congregationer, enhver under 4 eller 5 Biskopper, hvorefter disse strax begyndte deres Arbejder. Den følgende Dag holdtes først en stor høitidelig Procession indenfor Collegiets Ringmuur; først kom Theologerne og efter dem Capitlets Repræsentanter, Forstanderne for de geistlige Ordener, Cisterciensernes Abbed, de 14 Biskopper og sluttelig Cardinal-Erkebiskoppen. Ved Togets Indtrædelse i Kirken begyndte den høitidelige Høimesse, som holdtes af Biskoppen af Nottingham, og efter Evangeliet holdt Biskoppen af Birmingham en dybt gjennemtrængende Prædiken om Synodernes Niemed og store Gavn. Efter endt Høimesse blev Psalmen Veni creator Spiritus sunget, hvorpaa Alle, med Undtagelse af Biskopperne, forlode Kirken, indtil ved Dørenes Gjenaabning tre Punkter bleve anbefalede til indvalgt Bøn. Derefter meddeelte Cardinen den høitidelige Velsignelse med det Allerhelligste, og Synodens Medlemmer forlode derpaa Kirken i høitidelig Procession. Saalænge de nu følgende Conferenser og Forsamlinger varede, uddelees hver Aften den saframentalste Velsignelse af en Biskop. Om Fredagen fandt en høitidelig Sjælemesse Sted for Englands afdøde Biskopper. Om Søndagen blev Synoden sluttet med en Pontificalmesse, som holdtes af Erkebiskoppen af Trebisont. Om de fattede Beslutninger veed man endnu Intet, da disse først maa forelægges den h. Fader til Stadsfæstelse. Den samme skønne Samdrægtighed og kristelige Kjærlighed, som udmærkede den tidligere Synode, udsoldede sig ogsaa atter her paa den herligste Maade. Mere end 600 Personer af forskellig Rang og Titel og fra langt bortliggende Egne vare forsamlede, men overalt aabenbarede sig den hjerteligste Gendrægtighed. Mange vigtige Arbejder ere tilendbragte og ville i sin Tid komme for Offentlighedens Lys til Held for de Troende, til den gode Disciplins Gjenoprettelse, til Kirkens Forherligelse og til Guds allerhøieste Ære. — Saaledes skrider den katolske Kirke i England Aar for Aar fremad, medens hine hadefulde og latterlige Ting, som den af Lord John Russell indførte „Titellov“, af sig selv falde tilbage i Intet.

Nordamerika. (Religieuse Tilstande). Dr. J. S. Grandpierre, en fransk protestantisk Geistlig, har gjort en Reise til de forenede Stater i Nordamerika og udgivet en Beskri-

velse om disse. Han beretter med særdeles Belbehag, at en protestantisk Geistlig i New-York faaer en aarlig Gage af 35,000 Frcs., og at Menigheden desuden holder ham en Rødehest, og har forpligtet sig til at udbetale en meget anstændig Pension til hans Enke. Man kunde hjertensgjærne unde Dr. Grandpierre denne Glæde, naar han kun ikke med Forsæt gif ud paa at fremstille de protestantisk religieuse Tilstande i Amerika i et falsk Lys. — I Europa stillede Fyrsterne sig strax ved Begyndelsen af den store kirkelige Adskillelse i Spidsen for Protestantismen og foregode derved deres Magt i en særdeles høi Grad, idet ogsaa Kirke regimentet derved kom i deres Hænder. Der for og kun derfor er Protestantismen endnu ei saa adplittet i Europa, som i Nordamerikas forenede Stater. Der har Protestantismen bedst kunnet bære sine naturlige Frugter, fordi den der var ganske overladt til sig selv; og hvilke ere disse Protestantismens naturlige Frugter? En fuldstændig Oplesning og Adplittelse i utallige Secter! Ved disse talrige Secter bemærker man især tre forskellige Retninger. Den ene stræber efter Enhed og Sandhed, den anden udarter i Fanatisme, den tredie i fuldkommen Bantrot. Den første Retning sporer man navnlig i den protestantisk-biskoppelige Kirke og hos Lutheranerne, hvor Autoritetsprincippet miskjendes mindre, end hos de andre; men ogsaa iblandt disse er det kun et meget ringe Antal, som virkelig tilhører den omtalte Retning. — Igjennem Baptisternes og Methodisternes populære Secter udbredes især Dvertro og falsk Mysticisme. Til denne Retning hjemfalde især de Ubvidende, fordi deres religieuse Følelser ikke finde Tilfredsstillelse hos de øvrige protestantiske Secter. — De høiere og mere dannede Klasser forlade alpositiv Tro og forfalde saaledes til en fuldkommen Ligegyldighed imod Religionen. De fleste søge at skjule deres Bantrot ved at beskje sig til de saak. Unitariers Sect*). Den bemeldte Forfatter bestræber sig ogsaa for at skjule Unitariernes skrækkelige Fremskridt, og taler slet ikke om Universalisterne, Mormonerne, Spiritualisterne, Dværkerne og overhovedet om alle de Secter, som forfaste Daaben, men han siger kun: „Bibelen bliver læst og lært i alle Skoler, uden at der tages Hensyn til de forskellige religieuse Secters forskellige Menin-

*) Denne Sects Fundamentalbudsfaelse er, at den serneget den allerhelligste Treenhed; den er altsaa en aldeles uchristelig, ja antichristelig Sect, der maa sættes i Rang med Jøder, Muhamedanere og Hedninger.

ger^{*)}. Ved denne Underviisningsmethode er en Forstaaelse meget let, fordi næsten alle Kirker i de forenede Stater ere rettroende og ikke adskille sig meget fra hverandre med Undtagelse af et lidet Antal unitariske Congregationer. Presbyterianerne, de Episcopale, Congregationalisterne . . . og nogle unitariske Kirker ere de mest fremragende Secter. Alle disse Secter have deres theologiske Skoler, i hvilke de uddanne deres Geistlige. . . . Der er omtrent halvtredshindstyve saadanne Seminarier i de forenede Stater, og det maa bemærkes, at iblandt dette saa store Antal af theologiske Faculteter, Unitarierne kun eie eet i Cambridge, alle øvrige ere rettroende. Og selv denne Anstalt har ingen Fremgang, men gaaer tværtimod sit Forfald imøde. Thi medens de fleste rettroende Faculteter have 4 á 5 Professorer og 50 á 100 Studerende, tæller Cambridge kun 2 Professorer og 22 Studenter. Jeg har selv bivaanet der en fortrinlig Forelæsning, men den blev holdt for kun 2 Studenter. Unitarierne findes altsaa kun i et meget ringe Antal i de forenede Stater og have kun nogle faa Kirker i Cambridge, Boston og i en eller anden By af de forenede Stater. . . . Da Unitarierne saaledes neppe eksistere som Kirke i de forenede Stater, saa vilde vi her kun omtale de rettroende theologiske Faculteter. . . .” — Skulde man ved at læse dette ikke troe, at Unitariernes Antal var saare ringe? Og dog er det en Kjendsgjerning, at de opfyldte Byerne og at Tusinder af Presbyterianere og Congregationalister gaae over til dem. Man begriber imidlertid meget let, hvorfor denne antichristelige Sect kun har eet theologisk Facultet. De andre Seminarier, som Dr. Grandpierre kalder for rettroende, ere aldeles opfyldte af Unitariernes Mand og danne dem derfor en Mængde Candidater. Vantroen udbreder sig ligesaavel hos de Geistlige, som hos Lægsfolk. En presbyteriansk Geistlig udtaler sig desangaaende i et i Boston for nogle Aar siden udfommet Skrift paa følgende Maade: „Hvad saae vi i dette Aarhundredes Begyndelse? Puritanernes Kirke blev efter en Erfaring, som ved Alting begunstigedes, indtil Hjertet forteret af Socialismen; og det ikke af hiin Socialisme, der ligesom Pesten blev indført fra det vanartede Genf, fra Halle og Berlin, fra Velfort eller Montocuban, som et dødbringende Smittstof,

*) En ny Stadfæstelse for hiin h. Kirkefadets Ord, som sagde: „Bibelen er Kjætternes Bog, liber hæreticorum” d. v. s. alle Kjættene og alle Secterere forstaae at forsvare endog deres mest forstruede og ryggesløse Grundsetninger og Lærdomme ved den vilkaarlige Fortolkning og Opfatning af den hellige Bog.

men af en Socialisme, som er rodfæstet og opblomstret i den sædelige Verden efter de naturlige Love for denne skjulte Sæd, som er Livets og Dødens Begyndelse i ethvert System af Fritænkere. Mørkets Engel udøste sine forbandede Bingers Dug over Nyengland; Prædikestolene i dets fredelige Byer og Landsbyer ere indtagne af Gudsbejpottere. Disse foragte de gamle Tidens rene Liturgie, og prædikte uden Frygt, at Jesus Kristus ei er den sande Gud! — Universalisterne, som lære, at der ikke gives et Helvede, rose sig af, at de alene besidde tusinde Prædikestole hos Puritanernes Efterkommere. I Aaret 1840 havde de kun 83 Præster, nu (1850) have de 700, og de paastaae, at de indtage den fjerde Plads iblandt de forenede Staters protestantiske Secter. Nyengland er næsten aldeles socialistisk findet, og i Boston ere med Undtagelse af en eneste Congregation alle øvrige gaaede over til Unitarierne!“ Hvilket gyseligt Billede af Amerikas Protestantismus, men hvilket gyseligt Prognosticon leverer denne Beskrivelse ikke ogsaa for dette Lands Fremtid!

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 7. October. — 19. Søndag efter Pintje. Dagens Epistel: Ephes. 4, 23—28. — Evangel.: Matth. 22, 1—14. Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Tydsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Dansk. —

Hver Søndag om Form. Kl. 6 og 8¹/₄ fejres en stille h. Messie; — om **Torsdagen** bliver det høih. Alterens Sacramente fremstillet under den sidste h. Messie Kl. 8¹/₄, som ledsages med Sang og Orgel og sluttet med den sacramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thestaf. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 41.

Søndagen den 14de October.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler **C. A. Blanckensteiner**, St. Rådsmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Kgl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Tiltrædelsesprædiken,

holdt i den katolske Kirke i Kjøbenhavn, den
3. Adventsøndag 1851.

(Overfæt fra det Tydske.)

Thema:

Om Sjælesørgerens og Menighedens gjensidige
Pligter.

Text: Sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei!

„Saaledes bør da Enhver betragte os som Christi Tjenere og Husholdere eller Guds Hemmeligheder!“ 1. Cor. 4, 1.

(Sluttet.)

II.

Den anden Pligt, der paahviler os som Ederes Sjælesørgerer, er den Pligt, ved Prædiken og ved Underviisning, at forkynde Eder Guds Ord. Ogsaa for os er fornemmelig den h. Apostel Pauli Forskrift og Befaling givet, som han indskærper sin Discipel Timotheus, og som lyder saalunde: „Jeg besværges Dig for Gud og for Jesus Kristus . . . prædike Ordet, bliv ved i Tide og i Utide, overbeviis, forman ret indstandigt, irettesæt med al Langmodighed og Lærdom.“ (2. Thim. 4, 1. 2.) Timotheus skulde altsaa

prædike, og ogsaa vi skulle prædike; men hvad skulle vi prædike eller forkynde? „Ordet,“ d. v. s. Guds Ord! Ja, Høitelskede, Guds Ord skulle vi og ville vi prædike Eder, og det rene uforsfættede og usorvanskede Guds Ord ville vi forkynde Eder, saaledes som det er bleven os aabenbaret i Jesus Kristus og Hans h. Apostler og er til os bleven overleveret og forplantet gennem alle henrundne 18 Aarhundreder ved den h. Skrift og den mundtlige Tradition i Jesu Christi hellige ufeilbare katolske Kirke. Vi skulle og vi ville prædike Eder Guds Ord, dog ikke med menneskelig Wiisdoms hoilærde og overtalende Ord, men i Beviisning af Aand og Kraft (1. Cor. 2, 4.); i et jævnt og simpelt Foredrag ville vi forkynde Eder Herrens Ord, og aldrig skulle vi nedværdige denne hellige og ærværdige Lærestol for christelig Tro, Dyd og Gudsfrygt til en verdslig Talerstol, paa hvilken man desværre kun altfor ofte og altfor let ved en smuktlydende Ordbram, ved høittravende Talemaader og pyntelige Taleblomster ved at stemple Løgn til Sandhed og at fremstille og forhaane de evige og guddommelige Sandheder som Usandhed eller Daarskab. Nei, mine Dyrebare, vi prædike her Herrens Ord simpelt og nøgent; thi dette guddommelige Ord behøver aldeles ikke en sliig Udsmykning, det har Kraft nok i

sig selv, det er skarper, end et tveegget Sværd, og det trænger igjennem indtil det adskiller baade Sjæl og Aand, baade Ledemod og Marv, og dommer over Hjertets Tanker og Raad. (Hebr. 4, 12.) I maae derfor ei vente af os smukke og pynteligt udsmykkede Taler eller et theatralisk og konstigt Foredrag; hvo som søger Sigt i en Kirke, maa ikke komme i den katholicke Kirke, dertil er Stedet her altfor heligt. Diemedet med vore Prædikener er ingenlunde, at høste Verdens Bisald, Roes og Hæder eller at vorde berømte som store og mesterslige Talere, — o i Sandhed nei, vi bryde os slet Intet om, hvad Verden siger eller dommer om os eller om vore Prædikener; thi vi ere ikke Verdens eller Menneskers Tjenere, men Jesu Christi Tjenere og kun i denne vor guddommelige Herres og Mesters, Jesu Christi, Navn og paa Hans Befaling forkynde vi Eder Hans h. Ord. Det eneste Diemed med vore Prædikener er, at vække og nære, at pleie og fremme en levende og christelig Tro, christelig Dyd, Fromhed og Gudsfrygt. — Endvidere, Høitelskede, prædike vi her som dem, der have Myndighed fra Oven, vi prædike i Guds Kraft; derfor vente vi aldrig vore Prædikeners Virkning af vore egne Anstrengelser og Arbejder, men den tilskrive vi ene og alene Guds Betsignelse. Thi hverken Den, som planter, er Noget, ei heller Den, som vander, men Han, Som giver Væxt, og det er Gud, vor Herre Alene. — I dette vort guddommelige Kald maae vi da ogsaa forkynde Eder Guds Ord netop saaledes, som vor h. Pligt kræver det; vi tør her slet ingen Hensyn tage til, om det vi sige og prædike, kommer for det sandfælsige Menneske i Tide eller i Utide, om det er ham behageligt eller ubehageligt at høre, men vi skulle ifølge Apostelens Formaning blive ved med at forkynde Ordet, hvad enten det kommer i Tide eller i Utide, hvad enten det behager eller mishager; vi skulle overbevise, formane og irettesætte uden Frygt og Sky. Derfor siger jeg Eder det nu allerede iforveien: Synder falde vi Synder, og Laster falde vi Laster, uden Frygt for derved at blive Noget mishagelige; thi dersom vi vilde tragte efter at være Menneskene til Behag, da monne vi ikke være Jesu Christi Tjenere! (Gal. 1, 10.)

Hvad der altsaa er vor Pligt med Hensyn til Guds Ord, det have I nu hørt. Til denne vor Pligt, at forkynde Eder det guddommelige Ord, svarer paa den anden Side Eders Pligt, at høre Guds Ord. — Denne Eders Pligt følger med Nødvendighed af Eders almindelige Pligt, overhovedet at drage Omhu for Eders Sjælsfrelse. — Der gives nemlig 1) desværre mange katholicke Christne, som kun have meget ufuldstændige og utilstrækkelige Kundskaber om deres h. Religion og Kirke; og de ere derfor i deres Samvittighed strengt forpligtede til at gribe og anvende alle mulige Midler for at forøge og udvide disse deres utilstrækkelige Kundskaber i den allervigtigste Videnskab, i den evige Frelsens Videnskab. Og iblandt disse Midler, ved hvilke de bedst kunne udvide deres Religionkundskaber, er netop den opmærksomme og flittige Bivaanelse af det guddommelige Ords Forkyndelse i Prædiken og Catechisation et af de gavnligste og hensigtsmæssigste. — Hvad nu derimod 2) alle Dem angaaer, som vel ere tilstrækkeligt oplyste i Religionsvidenskab, saa trænge dog ogsaa selv disse ofte til en gjentagen ydre Opmuntring og Tilskyndelse til Anvendelsen og Udvælsen af denne ophøiede Videnskabs Grundsætninger, til Udvælsen af christelig Dyd og Fromhed; og da kan det ikke betvivles, at det ydre, det levende Ord i Prædikenen taler langt kraftigere til Hjertet og trænger langt dybere ind i Hjertet, end det døde Bogstav i den fortrinligste Bog, — at det levende Ord i Prædikenen eller i Catechisationen derfor ogsaa er langt mere skikket til at opmuntre og tilskynde Menneskets Villie til Dydens Udvælsen, end det blot skrevne Ord. Deskaarsag siger jeg, at ogsaa selv Den, som ellers vel nok er oplyst og godt underviist i Religionen, endnu behøver en hyppig Vækkelse og Opmuntring til et fromt, gudfrygtigt og religiøst Liv ved den udvortes levende Tiltale i Prædiken eller Catechisation. — Endelig 3) er enhver Christen forpligtet til at give sine Medchristne et godt og opbyggeligt Exempel og at bidrage til den offentlige fælleds Andagts og Erbyggelses Fremme; og ogsaa af den Grund tør Jugen unddrage sig den ivrige Bivaanelse af det guddommelige Ords Forkyndelse i Prædikenen, efterdi man ved en saadan Forsømmelse ikke alene ikke bi-

drager til, men hindrer eller formindsker sine Medchristnes Andagt og Opbyggelse. Thi det er jo indlysende, at tomme og daarligt besøgte Kirker, eller en Prædiken for tomme Bænke eller for kun meget faa Tilhørere, ingenlunde kan fremme Andagt og Opbyggelse! —

Derfor er dette min tredie Bøn til Eder, mine Elskede, at I dog ret flittigen og talrigt ville forsamle Eder her paa dette hellige Sted, for at nære Eders Sjæle med det Ord, som udgaaer af Guds Mund; vorder ei fortrædelige, naar maastee den noget fordarvede og forkjælede Gane ikke skulde finde Smag i denne simple og undertiden endog lidt bittere Føde, som vi række Eder her. Jeg forstikker Eder, mine Dyrebare! der vil engang komme en Tid, hvor I ville prise de Timer lykkelige, i hvilke I her have siddet ved Foden af Eders guddommelige Lærer, for ved Hans Stedfortræderes, Præsternes, Mund at høre af Ham det evige Livs lykkeligjørende Ord!

III.

Den tredie af vore gjenfældige Pligter er nu Bønnen. — Bønnen er efter Guds Anordning ogsaa et aldeles nødvendigt Middel til Saligheden for alle Mennesker, som ere komne til Skjelsaaene, et aldeles nødvendigt Middel for at gjøre sig selv og Andre deelagtige i de himmelske Raadegaver. Er det nu overhovedet en Pligt for os Præster, at neddrage Herrens Raade og Betsignelse over Eder i saa rigeligt Maal som muligt, saa er det da naturligt ogsaa en streng Pligt for os Præster, at benytte dette saa nødvendige Middel dertil, nemlig at bede for Eder. Ja, at bede for Eder, det er vor præstelige Pligt, og, mine Dyrebare, vi love Eder høit og dyrt, at vi stedse skulle trofast opfylde denne vor h. Pligt; vi skulle aldrig blive trætte af, ret ofte, ja dagligen at opløste vore Hænder for Eder til Himmelen og at opsende vore indestændigste Bønner for Eder til Herren, at Han i Sin store Godhed og Barmhertighed maa udgyde Sin kostbare Raadestrom og Sin bedste Betsignelse over Eder. Denne Pligt skulle vi opfylde med saa meget desto større Iver, eftersom vi erkende, at I netop her trænge til den guddommelige Bistand, Kraft og Raade i en særdeles høi Grad;

thi I leve her under Forhold, i en Stilling, i en Omgivelse, hvor I fra alle Sider ere udsatte for de største Farer for at vorde forførte til allehaande Synder og Laster, ja hvor der endog true Eder Farer for Forsald fra Eders hellige katholske Tro, — et Forsald, som paa een Gang vilde berøve Eder alle de helligste og uskatterligste Frelsensgoder, hvis Dverflod I nu kunne glæde Eder ved i vor h. katholske Kirke! Særdeles stærke og fristende ere de Tillokkelser, hvormed den syndige og forføreriske Verden her omgiver Eder — Eders Sandfælgighed finder her megen Næring overalt, den smigres og fristes paa mangfoldige Maader, Djævelen retter desuden her sine giftigste og stærkeste Pile mod Eder, her især gaaer han omkring iblandt Eder som en brølende Løve og søger, hvem han kan opsluge, søger paa alle Maader at nedstyrte Eder i den evige Fortabelses Aisgrund! Jo større nu de Farer ere, i hvilke Eders evige Sjælfrelse her svæver, og jo større desaarfaa Eders Trang er til Guds særdeles Bistand, Hjælp og kraftige Raade, for at kunne gaae seierriige ud af disse haarde Kampe, — netop saa meget desto mere aarvaagen, ja, Høitelskede i Herren, troer mig, netop desto mere aarvaagen og omhyggelig skal den Omfjerg være, som vi ville tilvende Eder, og saa meget desto inderligere og ivrigere Bønner skulle vi ogsaa opsende for Eder til Herren vor Gud, for at Han maa uophørligen bevare Eder under Sin guddommelige Beskyttelse og Varetægt, for at Han ved Sin almægtige og seierriige Raades Kraft maa bevirke, at Ingen, o nei, ikke en Gæste af Eder gaaer tabt for evigt! Ja, mine Dyrebare, det skal være vor daglige, vor indestændigste og inderligste Bøn for Eder.

Men, Høitelskede, er det nu allerede sandt, at I her trænge til en ganske særdeles kraftig Raade fra Herren og derfor ogsaa til en særdeles ivrig Forbøn, o da troer mig ogsaa, at det da er endnu langt mere sandt, at ogsaa **vi**, Eders Sjælesorgere, her trænge til et særdeles høit Maal af Guds Raade, Kraft og Bistand, og at ogsaa **vi** derfor behøve Eders Bønner og Forbønner ganske isærdeleshed. Vi leve jo her i de selvsamme overmaade farlige Forholde og Omgivelser,

som I; tværtimod, alle de Farer, som true Eder, ere langt større for os. Paa vore svage Skuldre tynger ovenkjøbet en anden forfærdelig Byrde — Ansvarligheden for Eders Sjæle, hvilken en hellig Kirkefader falder onus et angelicis humeris formidabile, en Byrde, som endog er for tung for Engleskuldre! Vi, Herrens Præster, som dagligen skulle i vore Hænder ofre det allerhelligste og ubesmittede Gudslam og dagligen bespise vore Sjæle med Englenes Brød, ere desuden ogsaa forpligtede til at efterstræbe en Reenhed, Hellighed og sædelig Fuldkommenhed i vort Liv og Levnet, som gjør os Himmels reneste Aander, Himmels Engle, lige; vor Vandel skal efter Apostelens Befaling være et Mønster og Forbillede paa alle christelige Dyder for den hele os anbettede Hjord, forma facti gregis ex animo; (1. Petr. 5, 3.) Dertil kommer endvidere, at Djævelen ikke frister nogen anden Klasse Menneſter saa haardt og saa nafladeligen, som netop os Præster; mod os retter han sine allerstærkeste Angreb, ja, vi ere bestandigen udsatte for hans mest forferiske og sværeste Fristelser. Vi have saaledes at stride og kæmpe mod indre og ydre Fjender, vi blive trangte og truede fra alle Sider; — o i Sandhed, mine Dyrebare, vi maatte lade Modet synke og blive forlagte ved Betragtningen af saa mange og store Vanstueligheder og Farer, som vort hellige Embede og Kald fører med sig, vi maatte ligge under for den forfærdelige Byrde, som tynger paa vore Skuldre — dersom ikke en stor, næsten ubegrændset Tillid og Fortrosthed til Gud, et modigt og urokkeligt Haab om Hjælp, Bistand, Kraft og Oplysning fra Oven, holdt os opreiste. Ja denne himmelske, guddommelige Kraft og Styrke behøve vi til enhver Tid i et særdeles rigeligt Maal, og derfor, Høitelsede, henvender jeg mig da nu endeligen ogsaa med min fjerde Bøn til Eder, og denne lyder saaledes: Mine dyrebare Brødre og Søstre i Jesus Christus! memento te praeceptorum vestrorum! ihufommer Eders Foresatte, Eders Sjælesorgere i Eders Bønner! nedbeder os denne nødvendige Kraft og Naade fra Oven; beder og beder ret bønlig og ret ofte, ja dagligen for os til Herren, til Ham, fra Hvem al god og fuldkommen Gave kommer, beder I alle til-

sammen for os til Ham, at Han vil styrke os, Hans særegne Tjenere, med Sin almægtige Naade, paa det at vi kunne trofast opfylde de hellige og vanskelige Pligter, som vort ophøiede Kald og vor præstelige Stand paa lægger os. — Jeg negter ikke, at det indgyder mig en særdeles Tillid og foraarsager mig en ubestribelig Trost, at jeg netop paa nærværende Dag første Gang prædiker Eder Guds Ord, paa denne Dag nemlig, paa hvilken vi her i denne Kirke netop fejre Festsigheden til Mre for Marias ubesmittede Undfangelse.*) Deraf tager jeg med Glæde Anledning til, slutteligen nu ogsaa at udtale til Eder den særegne Bøn: at I ogsaa ville ganske isærdeles henvende Eders andægtige Forbønner for os til Maria, denne den guddommelige Naades Moder, og nedbede os hendes moderlige Beskyttelse, hendes mægtige Hjælp og Forbøn.

Ja, Høitelsede i Herren, lader os idag indgaae en gjensidig hellig Bedeforening, slutte en hellig Pagt med hinanden: beder I for os, nedbeder I os Naade fra Herren til at vi kunne lede Eders Sjæle paa den sande og rette Lyds og Gudfrygtigheds Vej; — da love vi Eder, at ogsaa vi skulle b. de for Eder, at Herren maa udgyde Sin Naades rigeligste Fylde over Eder, vi skulle hver Dag opløste vore præstelige Hænder til Himmelen for Eder, for ovenfra at neddrage Naade, Kraft og Belsignelse over Eder og alle Eders. — Og ligesom vore Bønner kun have det ene Maal, at tilvende Eder Herrens Naade og Beskyttelse, saaledes skal ogsaa hele vor øvrige Virksomhed og hele vor Stræben kun være indviet til Eders Vel og Frelse; vi leve her kun for Eder, vi virke og arbejde kun for Eder, nemlig for Eders udødelige Sjæles evige Frelse, for at medvirke til Eders sande og evige Lykke og Salighed, for at bringe Eder i Himmelen! — ja, mine Dyrebare, det er vor Opgave, det er vort eneste Hverv, det er det ophøiede Diemed, til hvilket Herren haver sendt os hidhen. —

*) Paa Grund af en særegen pavelig Tillæbelse fejres i Kjøbenhavn Maria's ubesmittede Undfangelse ikke den 8. December, men Søndagen efter den 8. December, som i Aaret 1851 faldt ind paa den 3. Adventsøndag, d. 14. December.

For Eder skulle vi frembære det hellige Offer, Eder skulle vi meddele de hellige Sacramenter, Eder skulle vi forkynde det guddommelige Ord, for Eder skulle vi bede, for Eder og ikke for os selv alene skulle vi leve! Det er netop den katholicke Præsts Livsopgave, at han virker sin egen Sjælefrelse og søger sin egen højeste, ja, eneste timelige og evige Lykke, sin Hvile og Glæde og Fryd deri og derved, at han virker med til sine Medmenneskers Lykke og Salighed, dog ikke til deres Lykke og Salighed kun for denne Verden, men hovedsageligen for den anden Verden, ikke for denne korte Tid, men for den lange, lange Evighed! Derfor er det ogsaa vor, Eders Præsters og Sjælesørgeres, Opgave og Bestemmelse, at vi virke vore egne Sjæles Frelse og søge vor egen største, ja vor eneste Glæde og Lykke deri, at vi kunne gjøre Eder lykkelige og salige, vinde, uddanne og opdrage Eders Sjæle for Himmelen. Ja, endnu engang siger jeg det: vort hele Liv, vor hele Virksomhed, vor Gjøren og Læden, vore Arbejder og Anstrengelser, — Alt bliver indviet og helliget Eders Vel og Frelse; vi skulle derfor ogsaa stedse og overalt og med Glæde være beredte til i alle Maader at være Eder behjælpelige i Eders aandelige Anliggender; til enhver Time, baade om Dagen og om Natten, naar og hvorsomhelst det er nødvendigt, ville I finde os redebonne til at hjælpe eller raade Eder og enhver af Eder, hvemsomhelst det end maatte være. Desaaarsag behøve I aldrig at frygte for eller undsee Eder ved at anmode os om Trøst, Raad eller Hjælp i Eders evige Frelses Anliggender; naar I trænge dertil, da komme I os aldrig til ubeleilig Tid! Thi, som sagt, vi finde vor største Glæde og vor største Lykke deri, at fremme Eders Sjælefrelse, at hjælpe med til, at I alle tilsammen kunne blive salige for al Evighed; — og derfor henvender jeg mig da nu til Dig, min Gud og Frelser, Jesus Kristus, Du, som her paa Alteret throner i vor Midte med Din naaderige, sacramentale Nærværelse, til Dig henvender jeg mig med den indstændige Bøn: at Du vil velsede, vogte, beskytte og velsigne denne Din egen Menighed, denne Din udvalgte kongelige og præstelige Slægt, for hvilken Du har udgydt Dit uvrøbeelige, dyrebare Blod, — at Du altid vil bevare og mere og mere

rodvæste alle dens enkelte Medlemmer i Din hellige katholicke Tro og i Din helliggjørende Raade, i Din Kjærlighed og i Dit guddommelige Venstreb. At, min Frelser, Du har kaldet mig, Din saa svage og uærdige Tjener, til ogsaa at vogte denne Din hellige Hjord, Du har kaldet mig til at medarbejde til deres Sjæles evige Frelse; jo klarere jeg nu erkender, hvor uærdig og ubelig jeg er dertil, netop desto inderligere og varmere er da nu ogsaa min Bøn til Dig, at Du vil styrke mig i min Svaghed, at Du vil oplyse mig i min Uvidenhed. Omendkjønt med et tungt Hjerter, har jeg dog, min Herre og Frelser, beredvilligen fulgt Din Kaldelse og Din Befaling. Her ligger jeg nu for Dig paa Knæ, og beder Dig om Din Bistand til, at jeg kan udfylde mit h. Kald, opfylde Din h. Befaling og fuldføre det vanskelige Hverv, som Du Selv har villet paalægge mig. Jeg offerer og overgiver mig herved til Dig, min dyrebare Frelser, ganske og uforbeholdent, med Alt hvad jeg er og har, i Din h. Tjeneste til Nytte og Frelse for denne vor elskede Menighed. Modtag da i Raade dette mit fuldfomne Offer af mig selv og velsign det med Din guddommelige Velsignelse! — Dog jeg kan ikke ende, førend jeg ogsaa har paakaldet Din mægtige Forbøn, o Maria, min Frelseres og min egen hellige og elskede Moder! Paa Din Høitidsdag og under Paakaldelse af Din moderlige Beskyttelse vil jeg da nu begynde min Virksomhed til Frelse for disse Sjæle, som jo ogsaa ere Dig saa kjære, fordi de ere saa dyrt løskjøbte ved Din egen guddommelige Søns allerhelligste Blod; Dig og Din Baretægt anbefaler jeg nu min hele fremtidige Virksomhed, staa Du mig bi med Din kraftige Forbøn for mig ved Din guddommelige Søns Naadethrone; tag hermed hele denne vor dyrebare Menighed og os, dens Præster og Sjælesørgere, under Din særdeles og kjærlighedsfulde Beskyttelse, velsign Du os og denne Menighed og nedbed over os den guddommelige Velsignelse. — Ja, saa komme da ned over Eder Alle den ene og treenige Guds Velsignelse, Faderens † og Sønnens og den Helligaands, og den forblive hos Eder til evig Tid! Amen.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Forskjellige Blade gjøre sig Umage for at stille os en „Pave Bonaparte“ i Udfigt. For nogle Maaneder siden er nemlig en Søn af Fyrst Lucian Bonaparte indtraadt i den geistlige Stand. Nu skal Keiser Napoleon hos den h. Fader paasthynde sin Fætters Dphvielse til Cardinal og dertil skulle i Anledning af den h. Faders foregibne Svagelighed knytte sig endnu „videre gaaende Planer“. Tillige erindres om de 6 Millioner, som Frankrig i Maret 1850 har udgivet i Anledning af Rom's Beleiring, altsaa — Rom maa vise sig taknemmelig. Men med en „Pave Bonaparte“ har det endnu gode Veie. For det første er den unge Prinds Lucian endnu ikke Cardinal. Men hvorledes kan man have den Uforskamethed, at paadigte Keiser Napoleon saadanne Planer, som her ansføres? Napoleon har endnu ikke givet Beviser for, at han begunstiger ærgjerrige Planer til Gunst for sine Beslægtede, og veed ikke Enhver, at Keiseren har Agtelse for den katholske Kirkes Rettigheder og Skikke? Men nu har det — og dette være sagt for det Andet — i 3 Aarhundreder været Cardinalcollegiets Grundsætning, ikke at vælge nogen Beslægtet af et regjerende Hus til Pave; og for det Tredie have Østerrig og Spanien Indsigelsesret. Var altsaa den h. Fader saa syg, som nogle kirkesjendtlige Blade paastaae (men hvilket Gud skee Lov ikke er sandt!), og vilde Prinds Lucian endnu for hans Død af ham udvælges til Cardinal, saa har det dog endnu gode Veie med en „Pave Bonaparte“! —

Petersborg. Ogsaa offentlige Blade i Petersborg bringe den Efterretning, at Keiseren aabenbarer et mildere Sindelag mod den katholske Kirke. Minister-Statssecretairen i Polen, Ignaz Turkull, skal ved Administrator for Erkebispeet i Warschau, Fialkowski's Adnævnelse til Biskop, have fundet Leilighed til at forelægge Keiseren en Dversigt over den katholske Kirkes Tilstand, og navnlig henvendt Monarkens Opmærksomhed paa det store Antal af de høieste geistlige Embeder, som ere vacante. Paa Keiserens udtrykkelige Ønske om, at see samme besatte, skal der ogsaa allerede være givet Ordre til at foretage de fornødne indledende Skridt. Saa vel Erkebispeet Warschau, som ogsaa Diocesserne Kielce, Kujawien-Kalisch, Plock, Sandomir, Augustowo og Polachien, have hverken nogen Erke-Biskop eller Biskop; ikkun Diocset Lublin har beholdt sin hidtilværende Repræsentant i Biskop Pienskowski's Person. Derimod mangler ogsaa her Cathedralens Suffragan og dets Capitel-Per-

sonal, og Domcapitlerne ere for største Delen ubesatte. Den i Anledning af Differentserne imellem det herværende Cabinet og Rom angaaende Besættelsen af den katholske Kirkes geistlige Embeder fremsaldte Uenighed, skal udjævnes og da strax skrides til en Dvercenskomst om nye Adnævnelser. Kirkelig skulle tilnærmende Skridt have fundet Sted i Rom og være blevne optagne af den h. Fader med Taknemmelighed. Enhver Imedekommen kan naturligviis ikke andet end finde en venlig Modtagelse fra Pavens Side. Man vil iøvrigt gjøre rigtigst i, ikke at troe paa nogen alvorlig Henfigt fra Ruslands Side til at være rejsfærdig imod den katholske Kirke, men ganske at ansee det Hele som en Løttemad, der for Diebliffet tilkastes Katholikerne under Ruslands for Tiden saa vanskelige politiske Forholde. Allerede derved, at Czaren skal have udtalt den Forhaabning, at Paven ikke vilde foreslaae Personligheder til Biskopper, hvilkte han ikke kunde give sin Stemme, er aabnet en stor Bagdør bag den lille Fordør. Harde Paven uden at saare sin Samvittighed funnet udnævne alle dem til Biskopper, som Keiseren vilde have givet sin Stemme, saa vilde Bispestolene for lange siden været besatte, men Polen vilde da ogsaa for lange siden være bleven skismatisk ved sine russiskfjendte Biskopper.

Wien. H. M. Keiserens, vor allernaadigste Herres, Fødselsfest, saaledes bemærker „Oesterreichische Correspondenz“, erholdt iaar en særegen Indvielse. Den 18de August blev det imellem den hellige Stol og Østerrig affluttede Concordat undertegnet i den herværende Residents af de betræffende Befuldmægtigede, nemlig: Hs. Hellighed, Pavens Pronuntius ved det keis. kongl. Hof, Herr Cardinal Viale-Brela, og den østerrigste Specialbefuldmægtigede, Herr Ridder v. Rauscher, Erkebiskop af Wien. Offentliggjørelsen af samme, kan, som det forstaaer sig af sig selv, ikke skee, saalænge Ratificationerne ikke ere meddeelte de allerhøieste Befuldmægtigede og ere udvelede. (Og dette er nu ogsaa allerede skeet.) Men blot det, at de ere underkrevne, borger for Indholdet af denne høist vigtige Act. Trofast imod det fra store Forfædre arvede Kald, at være en from Søn og magtig Skytsherre for Kirken, har Keiser Franz Joseph strax i Begyndelsen af sin Regjering ved forskjellige Forholdsregler anerkjendt den store, kristelige Sandhed, at Guds Kirke ikke staaer under verdslige Magters Formynderskab. Derved betraadte han en Baie, som maatte føre til at regulere Østerrigs ydre Forhold til Kirken paa en for selve Kirken tilfredsstillende Maade. Den nu documenterede Fuldbyrkelse af denne Regulering er en historisk Begiven-

hed, hvis Betydning ikke alene bliver anerkjendt i Østerrig med glad Taknemmelighed, men den hilses ogsaa med Jubel langt ud over dette Riges Grændser som en velsignelsesrig Begivenhed.

Østerrig. Protestanternes Stilling. Keiser Franz Joseph har som sagt, valgt sin Fødselsdag, den 18de August, for at lade undertegne det til Afslutning færdige Concordat med den h. Fader — d. e. den trusne Overenskomst om Reguleringen af den katolske Kirkes kirkelige Anliggender. Retfærdighed er Keiserens første Grundsetning, og han viser dette især derved, at han tilvender ogsaa de andre christelige Confessioner i hans Rige, især de 3½ Millioner Protestanter, sin Opmærksomhed og søger at befrie dem fra Statens Formynderskab. Hidindtil have de østerrigiske Protestanter ikke været „undertrykkede“, hvilket man saa ofte løgnagtigen udspreder i Verden; de besadde deres egne kirkelige Authoriteter (Consistorier), deres theologiske Lærestalter og deres særegne Stoler baade for den lavere og den høiere Undervisning. Men for Protestanterne var der ogsaa endnu meget tilbage at ønske og der fandt maaskee Misgreb Sted fra Keiserstatens øverste Authoriteters Side ved Behandlingen af deres kirkelige Anliggender, hvilket imidlertid ikke havde sin Grund i Uretfærdighed, men blot i Ukjendskab til Forholdene. For at gjøre Sligt umuligt for Fremtiden, har Keiseren fornylig udtalt den Grundsetning, at hans Regjering skulde udføre og iværksætte de Forholdsregler med Hensyn til den protestantiske Kirke, som den af selve den protestantiske Kirke fremgaaede og af den selv valgte Commission maatte foreslaae. Flere Deputerede fra den protestantiske Kirke i Ungarn have allerede været forsamlede i Wien i det nævnte Niemed og man haaber, at en særskilt protestantisk Afdeling i Cultusministeriet snart vil træde i Live. Med Taknemmelighed anerkjende de østerrigiske Protestanter, at Keiseren har betraadt en Vej, paa hvilken den dem tilkommende Ligeberettigelse alene kan blive til Sandhed. Saaledes har f. Ex. det protestantiske Consistorium i Wien ogsaa givet Tilladelse til, at den 300aarige Jubelfest for Augsburgers Religionsfreden i Mæret 1555 maatte i den protestantiske Kirke i Østerrig fejres saa „festligt som muligt“ den 23. Sept. d. A., saaledes som dette ogsaa skulde skee hos Protestanterne i det øvrige Tydskland. Efterat Prædikanterne formænes til, paa ingen Maade at lade sig forlede til usømmelige Øttringer imod andre Troesbeholdelser, hedder det videre i Tilladelsen: „Troen i den egne Kirke lader sig meget godt og troligen bekiende, uden

Gadefuldhed imod anderledes Tænkende! I hvilken sort Utaknemmelighed maatte Prædikanten ikke føle sig skyldig for Gud og Mennesker, naar han netop vilde oversee dette ved denne Fest! For 200 og 100 Aar siden kunde de evangeliske Troesfæller ikke fejre denne Fest i dette Land tilligemed de øvrige evangelisk-tydske Troesbrødre. Ved ophøjede Regenter af det ærverdige Keiserhuus Habsburg-Lothringen's fromme Wijsdom og milde Beskyttelse staaer nu den evangeliske Kirke der, ikke blot som en taalt, men som en berettiget Kirke, og Høitideligholdelsen af hiin Fest, som gjælder Grundlaget for den evangeliske Kirkes offentligt sikrede Bestaaen og Ligeberettigelse i de tydske Forbundsstater, indrømmes den med den største Beredvillighed.“ Saaledes taler en protestantisk Authoritet og imod dette Vidnesbyrd ville Bagvaskelserne forhaabentlig forstumme!

Spanien. I den sidste Allocution om de spanske Anliggender gjør Paven Dronningen ikke ansvarlig for hendes Regjerings Handlinger, men sukker meget mere over den bedrøvelige Stilling, i hvilken Dronningen befinder sig, og beder Gud om at udfrie hende af denne Stilling. Foruden alle de tidligere Kjendsgjerninger, som overbevise os nok eftervise, hvor rigtig en saadan Burdering af Dronningen af Spaniens Stilling er, berette flere Madrider Blade af 1ste, 2den og 3die Aug. endnu følgende: Efter gammel Skik pleier Dronningen at bivaane en h. Messe i det underjordiske Capel i Escorial-Palladset ligeoverfor det Sted, hvor hendes Liig engang skal bisættes efter hendes Død; hun ønskede at modtage den h. Communion, men kunde ikke, fordi Ministeriet har forbudt hendes Skriftefader, Cardinal-Erkebiskoppen af Toledo, til hvis Erkebispedomme Madrid og Escorialen høre, at lade sig see i Madrid og Escorialen; men Dronningen har ingen Tillid til den Skriftefader, som Ministeriet foreslog hende. Saaledes har Dronningen ikke den Frihed, som ellers dog vist enhver af hendes Underfaatter har, nemlig at vælge sig sin Skriftefader og Samvittighedsfører efter eget Skjøn. Hvilken hyppelig Frihed er dog ikke den, hvormed de Radicale ville lykkeligjøre det uhykkelige Spanien! — Den spanske Udenrigsminister, General de Zavala, har for kort siden tilstillet de diplomatiske Repræsentanter for Cabinettet i Madrid ved de fremmede Hoffer en Rundskrivelse, i hvilken han gjør sig Umage for at godtgjøre, at den spanske Regjering paa ingen Maade har krænkethet det med den pavelige Stol affluttede Concordat af 1851, og at alle de Handlinger, fornemmelig de, over hvilke Paven fører Klage i Allocutionen, ere foranledigede af den reneste Kjærlighed til Kirken og den h. Stol!

Den i Madrid under Navn af La Regeneracion udkommende Tidende, har i sit Nr. af 3die Aug. leveret Bæviis for, at det spanske Ministerium har krænket lige 15 af Concordatets 45 Artikler, altsaa Tredebelen. — Biskoppernes Forfølgelse vedvarer endnu stedse: Cardinal-Erkebiskoppen af Toledo og Patriarken af Indien, Storalmosenieren, ere forviste fra Madrid. Biskoppen af Barcelona er forvist til Carthagena, Biskoppen af Plasencia til Talavera, Biskoppen af Osma til de canariske Der og Biskoppen af Urgel til de baleariske Der. Biskoppen af Urgel førte man under Bedækning først til Barcelona, derfra til Palma paa Den Majorca, og herfra har man ført ham over til den ufunde D. Ivisa. Biskoppen skriver i et Brev fra Palma: „Jeg glæder mig her ved en No, saaledes som jeg kun kunde ønske mig den, dersom min Egenkab som Hyrde for en saa talrig Hjord som Dioceseset Urgel, ikke undertrykte denne Glæde i mig og lod mig frygte for, at jeg let kunde komme til at fornærme vor guddommelige Overhyrde, Som intet andet Hvilested havde, end Korset. Men da Han har forundt mig denne No, saa være Hans Navn velsignet. Jeg kan idetmindste bede for Religionen, for det ulykkelige Spanien, for mine Venner og for mine Forfølgere.“ Militairfiskalen, som havde det Hverv at indlede Processen mod den ærverdige Prælat, havde begivet sig til Balagues for at optage Forhøret. Hans Secretair, en ung Lieutenant, døde efter faa Timers Forløb af Cholera. Da lod Fiskalen Byens Sognepræst komme til hans Hjælp. Udfaldet af Forhørerne retfærdiggjorde fuldstændig Biskoppen af Urgel for de politiske Beshyldninger, som tjente til Paaskud for hans Landsforvisning. — Biskoppen for de canariske Der har fornet sin Stemme med sine ærverdige Embedsbrødre og indgivet en Protest imod Kirkens Forfølgelse i Spanien. Den katholske Tidende, La Estrella, som udkommer i Madrid, er sat under Tiltale, fordi den meddeler dette Actstykke, medens andre Blade, der allerede tidligere havde optaget denne Protest, ikke blive retligt forfulgte. Det samme Blad bringer en Skrivelse fra Biskoppen af Zamora, Mgr. Manso, til Finantsministeren, hvori Biskoppen med ligesaa megen Værdighed som Kraft paaviser, at det er ham umuligt, at række Haanden til Lovens Udførelse angaaende Salget af Kirkegodserne, og at han heller ikke kan tillade sin Geistlighed, og endnu mindre befale den til, at deeltage i denne Lovs Udførelse. Dernæst beklager han sig over Attestatet paa hans biskoppelige Authoritet ved Provindsens Civilgouverneur, som har anmasset sig til at hindre ham i at give Sognepræsterne i hans Dioces Forholdsregler om hvorledes de skulde forholde sig under de nærværende

Omstændigheder. Endelig gjør han opmærksom paa, at det ikke er den katholske Lære, men Branglærdommene, som bringe Staten i Fare, og henleder ved denne Leilighed Ministerens Opmærksomhed paa de fjænteste Lærdomme, som den officielle Tidende af 2. Juli indeholdt. Ogsaa den landsforviste Biskop af Barcelona havde fra sit Exil allerede gjort opmærksom paa disse Lærdomme og gjendrevet dem. — Regeneracion bringer en lignende Protest fra Biskoppen af Huesca. — Esperanza brandemærker den Scandale, som en Bande italienske Patrioter, der gjenneustreife Andalusien, foraarsage; de blive staaende paa de offentlige Pladser, gaae ombord paa Dampbaadene, besøge Kassehusene og andre offentlige Steder og synge Smædediser om Paven, paa hvilke der svares med Skriget: Død over Pius IX! Garibaldi leve! Mazzini leve! Espartero leve! Friheden leve! — Er det nu vel anbefalende for Protestantskimen, at den nu ogsaa søger at slutte Venstreb og gjøre fælleds Sag med disse Vanditter og under deres Beskyttelse at udbrede sig i det katholske Spanien?

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 14. October. — 20. Søndag efter Vintje. Dagens Epistel: Ephes. 5, 15—21. — Evangel.: Joh. 4, 46—53. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimeesse med Prædiken paa Tybst. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Danst. —

Hver Søndag om Form. Kl. 6 og 8¹/₄ feires en stille h. Messie; — om **Torsdagen** bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messie Kl. 8¹/₄, som ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Velsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 42.

Søndagen den 21de October.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler **C. M. Blaukensteiner**, N. Rindmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Den hellige Theresia,

Jomfru og Stifterinde af de barsfødede
Carmeliterinders Orden.

(Fortsat.)

Den Geistlige, som Theresia tidligere fordetmeste havde raadført sig med, og for hvem hun endnu undertiden afslagde sit Skriftemaal, naar Pater Alvarez var forhindret, følte sig saa fast overbevist om, at alle hendes Syner kun vare et Gjøglespil af Djævelen, at han befalede hende at betegne sig med det h. Kors, naar hun første Gang atter blev fristet paa denne Maade. Theresia var derimod overbevist om, at det var lige saamange Gunstbeviiisninger fra Himmelen; hvorfor hun kun med megen Møje kunde formaae sig til at forjage dem. Men da hun besad ligesaa megen Ydmyghed som Oplysning, underkastede hun sig sin Skriftefaders Befaling og bad til Herren, at Han vilde bevare hende for al Bildfarelse. Lydighed og Ydmyghed forekom hende at fortjene Fortrinet fremfor enhver tilsyneladende indre Overbeviiisning om, at saa mange Raadegaver kun kunde komme fra Oven.

Jøvrigt vidste hun, at de almindelige Regler for Sjælens Veiledning ogsaa maatte tjene til Rettefnor med Hensyn til hendes Handlinger, og saa langt som hun end var freeden frem paa Frelsens Vej, vilde hun alligevel ikke afvige fra disse Love. Hun rettede sig efter hvad hendes Sjælelæge foreskrev hende. Men da hun troede at tilføie sin Frelser en Fornærmelse ved at gjøre Korsets Tegnet mod Hans naaderige Hjemføgelser, saa bad hun til Ham, at Han vilde tilgive hende denne materielle Fornærmelse i Betragtning af hendes Bøvegrunde til denne Handling. „Jeg bad Ham om,“ siger hun, „ikke at ville tilregne mig dette, da jeg kun gjorde det af Lydighed imod Den, som var Hans Stedfortræder her paa Jorden, og imod de Tjenere, som Han Selv havde indsat. Da sagde Han til mig, at jeg ikke skulde sørge derover; jeg gjorde vel i at adlyde, men Han skulde nok sørge for, at Sandheden kom for Lyset.“

Theresia kunde ikke bedre stadfæste den ægte Fromheds Aand, som besjælede hende, for ved denne sin Hengivelse i alle Prøvelser for den mest ubetingede Lydighed, hvorfor ogsaa Pave Gregor XV. i Bullen om hendes Helligerklæring hentyder til denne afgjorte Ydmyghed som til den sande Fromheds Prøvesteen. „Theresia“, siger han, „havde den

Grundsætning, hvilken hun oftere fornyede, at hun kunde stufte sig i Henseende til Syner og Aabenbaringer, men at hun, naar hun fulgte sin Foresatte, ikke havde nogen Feiltagelse at befrygte."

Paa denne indvortes Sørgmodighed, som vor Helgeninde i to Aar saa ofte havde havt at bestaae, fulgte endelig den Helligaands salige og rigelige Trøst. Men hele den ydre Verden, endog hendes bedste Venner, syntes nu at have sammenboret sig for at formørke hendes Sjælero. Hun maatte i mere end et halvt Aar, formedelst hendes besynderlige Naade at bede paa, være Gjenstand for den almindelige Dmtale. Selv hendes Skriftefader, Pater Alvarez, til hvem hun ellers havde en saa stor Tillid, lod sig vildlede ved Andres Meninger. Vel havde han tilkæmpet sig en stor Hellighed; men han var saa angstelig og saa mistroisk med Hensyn til sit eget Dømmeme, at han aldrig vovede bestemt at afgjøre, om de vidunderlige Ting, som mødte den h. Theresia i Bønnen, virkelig vare himmelske Naadegaver. Imidlertid var han hende til stor Nytte, saavel fordi han dog vedblev at lede hendes Samvittighed, hvilket en Anden dengang vansteligten havde villet paatage sig, — saameget var man indtaget imod hende, — som ogsaa fordi han trøstede hende med stor Taalmodighed og Sagtmodighed, idet han gav hende at forstaae, at hun med hver Dag skred frem i Dyden. Alle disse Prøvelser lutrede hendes Sjæl mere og mere, indtil Stormene endelig lagde sig og den mørke Sky for stedse adspredtes.

Denne Lykke havde Theresia den h. Petrus af Alcantara at takke for, som var kommen til Avila, for der at udøve en Generalcommissairs og Bistitors Embede hos Franciscanerne. Kun saa Menneſter, selv iblandt de helligste, have besiddet en saa sikker Dømmekraft i Henseende til det indvortes Liv, som Pater Petrus af Alcantara. Desuden have vi ogsaa kun Faa ved Siden af et saa dybt aandeligt Blik besiddet en saa klartseende Kjendſkab til de himmelske Naadegaver, fordi han heri dømte efter egen lang Erfaring. Theresia aabnede ham sit Hjerte og fortalte ham troligen alle sine Hændelser. Denne hellige Mand erkjendte strax den Helligaand

i de overordentlige Naadegaver, som Den meddeelte Sin Tjenerinde. Han blev rørt af Medlidenshed, da han erfarede, hvilke Krænkelseer hun endog havde maattet lide af retskafne Personer; han søgte at trøste hende, idet han forsikrede hende, at der næst efter Troesartiklerne Intet forekom ham saa afgjort, som disse Naadegavers guddommelige Oprindelse. Dog, tilføiede han, vilde Enden paa hendes Gjenwordigheder endnu ikke være kommen.

En saa almindeligt æret Mand's Tale frembragte den Virkning, som man kunde vente. Theresia følte sig nu mere end nogensinde ved godt Mod; og selv de Personer, som tidligere havde frygtet for at udtale sig til Fordeel for hende, begyndte nu at troe, at Himlen virkelig ledede hende paa ganske overnaturlige Veie. Helgeninden beretter, at hun i dette Tidspunkt af sit Liv ofte sporede en heldbringende Modvillie imod Alt, hvad der ellers havde udgjort hendes største Glæde. Med hendes aandelige Trængsler forenede sig hyppigt saa sølelige legemlige Smertes og tryk-kende Lidelser, at hun mangen Gang næsten tabte Bevidstheden. I de heftigste Anfalds Dieblikke kunde hun undertiden ikke afholde sig fra, i hjærlichedsfulde Udtryk, at klage sig for sin Frelser, Som sendte hende saa haarde Prøvelser. „Men jeg maa tilstaae“, vedbliver hun, „at disse Lidelser bleve mig godt betalte; thi næsten hver Gang havde de i deres Følge en ny Tilvæert af overordentlige Naadegaver. De synes at være en Slags Digel for Sjælen, hvorfra denne igjen fremgaaer som aldeles luttret og glimrende Guld, for desto tydeligere at kunne skue Herren i Hans Høihed.“ Andre Gange forekom det hende, som om hun ikke mere var istand til at tænke paa noget Godt, eller at ønske noget Godt, idet hendes Sjæl og Legeme bleve nedtrykte baade af en almindelig Tunghed og en fuldstændig Mæthed. I disse Dieblikke søgte hun at beskæftige sig med udvortes gode Gjeringer, og naar hun saae sin Aand at spæve fra den ene Gjenstand til den anden, uden at hun formaaede at samle sig midt under Gensomheden, udraabte hun: „Naar skal jeg endelig see, at min hele Sjæl istemmer Din Lov, o min Gud!? Naar skulle alle dens Kræfter glæde sig over Besiddelsen af Dig?

D tillad dog ikke mere, at den saaledes bliver ligesom senderreven." — Til andre Lieder klagede hun over en trykkende Sløvhed, som hindrede hende baade at gjøre Godt og Ondt; denne Tilstand smertede hende saameget mere, fordi den aldeles modstræbte hendes af Naturen saa virksomme Aand. — Biskop Yopez beretter, hvad vi allerede have fortalt efter hendes eget Udsagn, nemlig at hun, da hun var Priorinde i Klosteret St. Joseph i Avila, en Dag, da hun havde modtaget den h. Communion af Biskop Alvarez's Haand, saaledes blev hævet op fra Jorden, at hendes Legeme svævede over det Gitter, hvorigjennem man pleiede at række Nonnerne den h. Nadvere. Søster Maria Baptista, som senere blev Priorinde i Valladolid, saavel som ogsaa de øvrige Carmeliterinder i dette Kloster, bekræftede som Dienvidner disse Kjendsgjæringer. Ligeledes bevidnede ogsaa Pater Bannez, en lærd Dominicaner, at han, i den Tid han var hendes Skriftesader, havde bragt i Erfaring, at hun en Dag midt i Choret blev hævet op i Luften, og at hun saaledes svævende havde henvendt følgende Bøn til Gud: „O Herre, tillad ikke, at en Kvinde formedelst en saadan Naadebeviisning bliver holdt for hellig, hvilket hun dog paa ingen Naade er!“ Han nævner endnu andre Tilfælde, hvor det Selvsamme har tildraget sig med hende i Choret, midt iblandt Søstrene, og han tilføjer, at hun ved sine Bønner endelig har opnaaet af Gud, at intet Saadant mere vedersfares hende i hendes femten sidste Leveaar.

Da den vedvarende salige Nydelse af himmelft Husværelse stedse forsøgede hendes Længsel, vansmægtede ligesom hendes Sjæl i utaalmodig Attraa efter at kunne svinge sig op til de evige Boliger, for hiøstet ganske og fuldkomment at bejðde Gjenstanden for sin høieste Kjærlighed; men denne Attraa holdtes af hendes næsten ligesaa brændende Attraa efter at lide ligesom i Ligevægt. Hun udtalte for Gud denne sin heimodige Længsel, idet hun af sit Hjertes Dybde ofte udbroød i det Suk: Domine, aut pati, aut mori! „O Herre, enten lide eller døe; ellers forlanger jeg Intet!“ Naar hun da overlod sig til sin Længsel efter Evigheden, vedblev hun: „Naar jeg hører Uhret at slaae, saa er det en Trøst

for mig, idet jeg da tænker, at jeg altid kommer det lykkelige Dieblit nærmere, hvor jeg skal see min Gud, og at der nu igjen er hengaaet en Deel af dette usle Liv. Imidlertid tilflød Naadegaverne fra Oven hende hver Dag talrigere. Hun havde iblandt Andet isærdeleshed ogsaa hyppige Syner af visse fromme hellige Sjæle, som befriedes fra Renselsesstedets Flamme og ophjædedes til Himmels Salighed. Hun anfører flere Exempler, hvoraf man seer, at disse Sjæle havde fromme Personers Forbønner her paa Jorden at takke for deres Befrielse.

Foruden de overordentlige Naadegaver, hvormed Gud i Sine vidunderlige Hjem søgelser udmærkede den h. Theresia, forundte Han hende ogsaa den Gave, at kunne forudsæe tilkommende Begivenheder. Hun forudsagde Ting flere Aar forud, og det paa Lieder, hvor der ingen Sandsynlighed var for, at de vilde skee; og dog, som hun selv forstikkrede, skete de alle til den forudsagte Tid. Ligeledes fortæller hun, at flere Personer erholdt deres Helbred paa hendes Forbøn hos Gud; og hun gjør derved den Bemærkning, at dette var saa bekjendt, at flere kunde bevidne det.

Theresia's Andagt og Kjærlighed til det allerkjæll. Alterens Sakramente udtaler sig paa en rørende Naade i hendes Skrifter. Næsten alle hendes Udtryk ere Jidsflammer, naar hun tænker eller taler om denne høih. og vidunderlige Hemmelighed. Hun siger: en eneste Communion er tilstrækkelig til at berige Sjælen med alle aandelige Skatte, saafremt hun ingen Hindringer lægges i Veien for samme; i denne Taarernes Dal gives der intet kraftigere Middel til at trøste og styrke os, end den ostere og inderlige Forening med Jesum i den tilbedelsesværdige Eucharistie. — Det gaaer orer vore Begreber, med hvilken glødende Andagt hun traadte hen til Herrens h. Bord, og hvorledes hun for Frelserens Afsyn udgjød sin Sjæl. Med en flammende Kjærligheds Følelser besvoer hun den Almægtige, at Han, i Sin evige Søns Navn, maatte standse den Ryggeløshedens Strøm, som oversvømmer Jorden, og fra Jordens Kreds afsvende de skrækelige Banhelligelser, hvorved Menneskene ligesom synes at trodse Hans Barmhertighed. Saaledes glødede hendes

Sjæl af Kjærlighed til Gud og den udtalte sig i alle hendes Handlinger saavel som i hendes Skrifter.

Efterat Theresia i flere Aar havde arbejdet paa sin egen Helliggjørelse, kunde hun endelig ikke mere modstaae den allerede længe sølte Attraa efter, ogsaa at virke for Andre's Frelse. Hendes første Tanke var, at reformere sit Ordenssamfund. Den oprindelige Ordensregel, saaledes som den var forfattet af Albrecht, Patriarken af Jerusalem, i Aaret 1205, var overordentlig streng, og Pave Eugen IV. havde ved en Bulle af 1431 sanctioneret de i samme gjorte Formildelser. Foruden det, at Klosteret, kaldet „til Menneſtefordelsen“, i hvilket hun dengang boede, havde antaget disse Forandringer og Formildelser, herskede desuden ogsaa mange Misbrug i dette Huus, især alt for hyppige Besøg af Fremmede i Taleværelset. Theresia ønskede inderligt at leve efter sin Ordens første og oprindelige Indretning; men hun kunde ikke saa let tilfredsstille dette Ønske i et Samfund, som saameget var afvejet fra samme. Engang omtalte hun denne Gjenstand i sin Nieces, Maria af Scampes Nærvarrelse, som elskede hende meget og dengang ogsaa boede i Klosteret „til Menneſtefordelsen“. Denne Dame tilbød strax den h. Theresia tusinde Ducater til hendes Raadighed, og bemærkede, at hun i alle Tilfælde kunde fordelstørste for denne Sum kjøbe et Huus, i hvilket hun kunde begynde med at udføre sin Hensigt. Man underrettede en gudfrygtig Enke i Avila, ved Navn Guyomar, derom, og ogsaa hun tiltraadte Theresia's Hensigter. Den h. Petrus af Alcantara, den h. Ludvig Bertrand og Diöcesanbiskoppen bleve ligeledes raadspurgte, og alle bifaldt eenstemmigt Tanstens Forehavende og Nieces Høimodighed. Til disse ydre Grunde kom endnu andre langt stærkere Aarsager; Jesus Selv havde, som hun forsikrer, i flere Aabenbaringer tilkjendegivet den h. Theresia Sit Bifald og tillige forjættet hendes Foretagende et lykkeligt Udfald.

Forinden hun lagde Haand paa Bærket, maatte hun indhente sine Føresattes Tilladelse. Enken Guyomar opnaaede P. Angelus af Salazar's, Carmeliter-Propincialens, Samtykke, hvorefter man i Rom ansøgte om et paveligt „Breve.“ Men neppe havde den første Ef-

terretning udbredt sig herom, førend der fra alle Sider reistes Klager imod den sidstnævnte Ordensgeistlige, og det i den Grad, at han maatte tage den givne Tilladelse tilbage. Ogsaa Theresia blev ikke skaanet i disse Stridigheder; og man kan sige, at hendes Forehavende, at indføre en Reform, næsten eenstemmigt blev misbilliget. Nonnerne i hendes Kloster, Adelen, Magistraten og Folket forenede sig, for at modsætte sig hendes Plan: man anvendte Bebrejdelser, Fornærmelser, ja, endog Bagvaskelser mod hende. Men Intet kunde forstyrre hendes Sjælers under alle disse Strig. Uden at overfride Grændserne for en besæden Tausked, lod hun sig nøie med, at offere Gud sine Bønner og anbefalede det paa Hans Befaling foretagne Bærk til Hans Beskyttelse.

Medens hele Staden syntes at være i Bevægelse imod hende, tilskyndte Gud Dominicaneren Yvaguez til at overtage hendes Forsvar. Denne hellige Ordensmand, som allerede hemmeligt havde opmuntret hende til at følge sin Plan, skede ikke nu ogsaa offentligen at optræde som hendes Beskytter og at slutte sig til den ærværdige Enke, som understøttede hende af alle Kræfter. Johanna af Ahumade, Theresia's Søster, kom ligeledes til Hjælp. Hun var en Dame af sjeldne Fortjenester, og hendes Ægtefælle en udmærket retfærdig Mand. I Aaret 1561 byggede hun i Avila et Huus, hvilket, som man ogsaa almindeligt troede, kun syntes at være bestemt for hende og hendes Familie; men hendes egentlige Hensigt dermed var, i sin Tid at afstræde det til den h. Theresia. — Da Haandværksfolkene arbejdede paa Huset, styrte de pludselig en Muur sammen og begrov Johanna af Ahumade's yngste Søn under Ruinerne. Man ansaae Barnet for dødt og bragte det til den h. Theresia, som strax sluttede det i sine Arme og i inderlig Bøn løfste sine Dine mod Himmelen. Hendes Bøn var ikke forgjæves; thi efter nogle Minuters Forløb gav hun Drengen sund og frisk tilbage til hans Moder. Denne vidunderlige Begivenhed blev paa samme Tid ført til Protocols, og efterat den var bleven paa det Nøiagtigste undersøgt, blev Beretningen derom ogsaa indflettet i Documentet om hendes Saligerklæring. I sin senere Alder sagde denne

Dreng oftere til sin Tante, den h. Theresia, at, da hun ikke i hans Barndom havde villet lade ham nyde Himmelen's Glæder, hun nu i sin Samvittighed ogsaa var forpligtet til at sikkre ham hans Sjæls Frelse ved sine Raad og Forbønner. Han døde kort Tid efter hende under Fromhedens helligste Følelser, efterat han ved en Gud velbehagelig Livsvandel havde godt forberedt sig til en salig Død. — Kort Tid efter styrtede ogsaa en anden Muur ind, hvilket gjorde flere Personer meget modløse. Men Theresia lod sig ikke derved bringe fra sit Forsæt; hun forsikkrede, at alle disse Uheld ikkun vare aasmægtige Forsøg af den Ondes Raserie. Man lagde derpaa med frisk Mod Haand paa Værket, og Bygningen blev fuldendt. —

Imidlertid mistede Hertugen af Medina-Celis Søster, Ludowica della Cerda, sin Gemal, Grev Arias Barbo, som hun elskede med Omhed. Dette Tab gik hende i den Grad til Hjertet, at hun i sin nedtrykkende Smertensfølelse kun endnu haabede at finde Trøst hos Theresia. Hun henvendte sig derfor til Carmeliter-Provincialen med den Bøn, at han maatte sende hende denne fromme Trøsterinde, som hun ventede med saa megen Længsel. Theresia reiste med hans Tilladelse ufortøvet til Toledo, som ligger omtrent 20 Meil borte fra Avila, og boede i mere end sex Maaneder i Grevindens Huus, hvor hendes Dyd udbredte en saa behagelig Glæde, at de fleste Huusbeboere og endog nogle Personer udenfor Huset ved hendes Exempel bleve bevægede til at betræde Gudsfrygtighedens og den kristelige Fuldkommenheds Vej. — Under sit Ophold i Toledo afveg Theresia forresten ikke i mindste Maade fra sine Andagtsøvelser, omendstjondt hun befandt sig midt i Verdens Lummel, og med Laalmodighed oppebiede hun Tilbagekaldelsen af den Befaling, som holdt hende tilbage i denne By; saasnart den kom, begav hun sig ufortøvet tilbage til Avila.

Nogen Tid før sin Tilbagekomst var der opstaaet Tvistigheder i Klosteret „til Mennefsnevordelsen“ i Anledning af Valget af en ny Priorinde. Flere vilde have valgt den h. Theresia. Men hun skjælvde allerede ved den blotte Tanke om de Pligter, som man i denne Stilling paatager sig i et saa talrigt

Samfund, som det i Avila, og hun opsøgte derfor alle mulige Midler, for at afvende denne Fare fra sig. Hun skrev til de Klosterdamer, som havde henvendt deres Opmærksomhed paa hende, for at bringe dem fra deres Forehavende; og lykkeligviis faldt Valget ikke paa hende. „Fra Toledo,“ siger hun, „gik jeg glad min Vej, fast besluttet paa, at gjøre Alt og at lide Alt, hvad Herren vilde tilskikke mig. Samme Aften, da jeg ankom til Avila, indtraf ogsaa Esterretninger fra Rom, som bragte os den h. Faders „Brev“ for Tilladelsen til det nye Klosters Oprettelse. Jeg forbausedes ikke alene derover; thi de, som kjendte den Længsel, som Gud havde indgivet mig efter at forlade Toledo, bleve ligesaa forundrede som jeg, da vi erfarede, hvor nødvendig min Nærværelse i Avila netop var ved en saa gunstig Leilighed, idet Herren havde søiet det saaledes, at Biskoppen, den gudsfrygtige Peter af Alcantara, og den fromme Adelsmand (Franz af Salseda), hos hvem han boede og hvis Huus altid stod aabent for alle Guds Tjenere, tillige indfandt sig der. . . Da nu Alt var ordnet, behagede det Herren, at Klosteret til vor hæderfrosede Fader, den hellige Joseph, endelig blev grundlagt paa den h. Bartholomæusdag i Maret 1562. Det allerhelligste Alterens Sakramente blev efter indhentet Tilladelse baaret derhen, og til samme Tid toge ogsaa nogle unge Piger Skolet: jeg tilligemed to andre Søstre af vort Kloster vare Ceremoniemestere.“

Alt dette var kommen til Modenhed under den dybeste Taushed, og den h. Theresia's Svogers Sygdom havde frembudt hende en saa naturlig Leilighed til at forlade sit Kloster, at Ingen havde anet det Forehavende, som saa meget laae hende paa Hjertet. Men nogle Timer efter den stedfundne Høitidelighed opstod i hende en stærk Kamp med Hensyn til de Bevægrunde, af hvilke hun muligen havde handlet, og de Vanstikigheder, som deraf kunde opstaae! Hun følte stor Uro over, at Piger, som havde indsluttet sig i et saa snevert Kloster, maaskee ikke vilde kunne leve lykkelige der, da de maaskee vilde komme til at maatte undvære det fornødne Underhold; at denne hele Plan dog maaskee vilde blive uudsørlig og efter Alt at dømmes paalægge hende en altfor stærk

Byrde, hvorimod hun i sit Kloster altid vilde have kunnet tjene Gud med Troskab. „Alt, hvad Gud desangaaende havde befaleet mig,“ vedbliver hun, „alle vise Mænds Mening, som jeg støttede mig paa, alle Bønner, som vi i to Aar uafbrudt havde forrettet for dette Anliggende — alt dette var dengang forfunden af min Grindring, som om det aldrig havde fundet Sted. — Troen og alle øvrige Dyder vare saa svækkede i mig, deres Virkninger saa hemmede, at de ikke frembøde mig det ringeste Baaden til at imødegaae alle disse Angreb. Djævelen foregjøglede mig endnu, at det var en stor Forvoventhed fra min Side, at ville indslutte mig i et saa lille Huus, da jeg var behestet med saa mange legemlige Svagheder og slet ikke var istand til at ubholde svære Budsøvelser; at det var en Daarffab, at forlade et saa stort og smukt Huus, hvor jeg altid havde levet saa fornøjet, og havde saamange Veninder, der hjerteligen elskede mig; at de Personer, som dengang befandt sig her, maaskee ikke senere vilde kunne staae mig bi; at jeg havde forpligtet mig til mange Ting, som let kunde bringe mig i Fortvivlelse; Satan vilde maaskee derved berøve mig min Ro og Sjælefred; i denne Forvirring vilde jeg ikke mere være istand til at forrette mine Bønner, og paa denne Maade sætte hele min Sjælefrelse paa Spil. Min Aand blev saa angstiget ved disse Forestillinger, at jeg ikke mere kunde løsrive mine Tanker fra samme; dertil var jeg nedsunken i en saadan Modfaldenhed og omgiven af et saa tæt Mørke, at jeg ikke kan finde Udtryk, for levende nok at skildre min Tilstand. I min Bedrøvelse kastede jeg mig ned foran det allerhelligste Alterens Saframente; men det overgik endog mine Kræfter kun at forrette nogen Bøn der; mit Hjerte og min Mund kunde ikke frembringe andet end Jammertoner, liig Gen, som drages med Døden. . . . O min Gud! Hvor elendig er dog ikke vort Liv i denne Verden! Hverken nogen sikker Tilfredshed eller bestandigt Velbefindende er at finde her! I et Dieblif syntes det mig, som om jeg ikke vilde ombytte min Lykke for alle Saligheder paa denne Jord, og en Time efter forvoldte dette, som forhen havde foraarsaget mig saamange Glæder, mig en saadan Dval og Piinsel, at jeg

ikke mere vidste noget Raad. Ak! naar vi isar vilde anstille oprigtige Betragtninger over det, som møder os i Løbet af vor jordiske Tilværelse, saa vilde Enhver vistnok kunne lære af egen Erfaring, hvorlidet man egentlig her neden burde bekymre sig om Fornøielser!”

(Fortsættes.)

Tiden.

Inten bør anslaae den Tid ringe, som han bortødsler med unyttig Tale. Ordet flyver bort og kan ei kaldes tilbage; Tiden flyver bort og kan ei kjøbes tilbage; men det daarlige Menneffe bemærker ikke, hvad det taber. Lad os tale, siger man, for at forslaae Tiden. Ak, for at forslaae Tiden! — denne Tid, som Din Stabers Godhed har forundt Dig, for at gjøre Bod, for at opnaae Tilgivelse, for at erhverve Raade og fortjene Herlighed. Ak, for at forslaae Tiden! — den Tid, i hvilken Du skulde have neddraget den guddommelige Forbarmelse over Dig, stræbt op efter Englens Samfund, sukket efter den tabte himmelske Arv, opmuntret den slappede Willie og begrædt Din begaaede Uret.

Den h. Bernard.

Boden.

Boden maa bringe Frugter, dersom den skal forskaffe Synderen Livet. — Hvo, som gjør Bod, maa udtale en streng Dom over sig selv, forat han, efterat han har dømt sig selv, ikke maa blive dømt af Gud. — At forbedre sit Liv og at afstaae fra Synden, er endnu ikke nok, naar man ikke tillige for Gud gjør Fyldest for sine begangne Synder ved en bodfærdig Smerte, ved en ydmyg Bøn og ved Offeret af et angerfuldt Hjerte. — Angeren

er af ringe Betydning, naar den ikke ledsages af Bødsgjerninger; thi for at gjøre sine Synder gode igjen, er det ikke nok, at man udtrykker sin Anger med Ord, fordi store Synder ikke alene fordrer Ord, men Gjerninger. — Der gives Mange, som ikke skamme sig ved Synden, men derimod ved Bøden. O, utroelige Daarskab! Du skammer Dig ikke ved Saaret, men ved Forbindingen. — Gud har vel lovet Din Bød Estergivelse, men Din Tvøven har han ikke lovet nogen Morgen.

Den h. Augustinus.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Ved Klosterroyloven i Sardinien rammes alene 103 Capucinerklostre med 1509 Ordensbrødre. Omendkjendt allerede 105 af disse beklagelsesværdige Præster, ligesom de mange i Aaret 1837 fra Spanien fordrevne Capucinere, have erklæret sig beredte til at søge sig et nyt Fædreland hiinides det vide Hav og til at virke i Missionerne, saa blive dog endnu 1404 tilbage og deriblandt ikke saa gamle og svagelige, hvis Skjæbne er ubefristelig trostesløs.

— I fem Maaneder har Benedictinermunken P. Bonifaz Wimmer opholdt sig her i den h. Stad. Under Guds Velsignelse er det lykkedes ham, i Løbet af 8 Aar, at oprette det skønne Benedictinerkloster ad St. Vincentium i en 4 Mill fra Pittsburg i Nordamerika beliggende øde Egn og at bringe det til en herlig Blomstring. Allerede nu leve der efter den h. Benedict's Regel: 20 Præster — fordetmeste Tydskere —, 30 geistlige Studenter og Novitser og 50 Lægbrødre. Klosters Lærestanstalt er allerede i et saadant Raab, at Biskoppen af Pittsburg lader sine Seminarister imod en Godtgjørelse uddanne der for deres tilkommende Kald. Paa den af P. Wimmer i hans Medbrøders Navn forebragte Bøn, har den h. Fader fornylig naadigst bevilget, at der maa frides til Bælg af den første Abbed, som ogsaa skal tilstedes Brugen af den biskoppelige Myra.

Tydskland. Angaaende den ved Christi Regemseften i Hospitalet i Freiburg bevirkede vidunderlige Helbredelse af en from Pige, som led af en ulægelig Sygdom, hvorom vi berettede i vort Nr. 32—33, Side 522, skrives i „Schweiz. Kirchenzeit.“: Helbredelsen af den i saamange Aar haardt Syge holdes almindelig

for en Bøns Bønhørelse. Nogle af de Læger, som tilskrive deres Videnskab og Kunst Alting, erklære at Helbredelsen er foraarsaget ved en af en høiere Iudbildningskraft frembragt Pirring af Nervesystemet; Andre sige, at det hidtil kun har været en rænk- og ondskabsfuld Forstillelse af den Syge, for at vække Opfigt. De mere erfarne Læger derimod see heri en høiere Haand. En af de dueligste og mest afholdte Læger, der tillige er Professor ved Universitetet, Dr. Fritsch, har i en Forelæsning offentlig udtalt sig for samtlige Tilhørere og erklæret, at han ikke holder det for Lærdom, men for den største Daarskab, at ville maale ethvert nok saa ophøiet usædvanligt Phænomen med Naturens Maalestof. Da man har erklæret den omhandlede Sygdom for ulægelig efter Naturens Love, saa vil man ikke kunne forklare dens Helbredelse ved Naturens Kræfter og maa da antage noget Høiere, et Wunder.“ Sagen vil forøvrigt, tilføjer Referenten, uden tvivl blive nærmere undersøgt af vedkommende Erkebiskop og saaledes blive stillet i behørigt Lys.

Sardinien. Dengang det blev bebudet, at Kirkens Excommunication vilde blive udtalt over Sardinien's Regjering, holdt man det fra flere Sider for umuligt, at den hellige Fader, som i det ved Revolutionen stedse mere og mere undergravede. Italien beskyttes af franske Vaaben, vilde behandle Frankrig's Allierede, Sardinien's kongen saa „hensynsløs!“ Man talte selv om diplomatisk Skridt, som Frankrig hos den h. Stol havde gjort til Gunst for sin Allierede. Skulde det Sidste være mere end et Rygte, saa har Verden nu anden Gang faaet Beviis for, at Jesu Christi Katholiker i Udøvelsen af sit Hyrdeembede ikke lader sig vildlede af „diplomatisk Hensyn“. Meget træffende hedder det herom i det sidste Hefte af „Historisch politische Blätter“: „Midt iblandt Italiens rasende Clementer viser den h. Stol sig i endnu roligere Majestæt end maaskee nogensinde før, og jo mere det jordiske Underlag for dens politiske Magt tager Deel i det almindelige Jordskjælv, desto mere lysende straalere dens Signatur som et Rige, der ikke er af denne Verden! — Forsaa vidt er Allocutionen af 25de Juli, i hvilken den h. Fader slinger Banstraalen over Klostersnes Røvere i Sardinien, af dobbelt Betydning. Hvorledes forbigif det mægtige Ostering ikke den samme Dag i Frankfurt am Main de bestaaende Differentier med Tausched, hvor den svage Olding (man tør vistnok sige saaledes) ved Tiberen i Rom ikke forbigif Noget, men usfortøvet fastede den brudte Stav hen for Englands, Frankrig's og Revolutionens høie Allieredes Fødder! Lord Rusfel har endnu den 7de August erklæret i Parlamentet, at Paven,

saalænge fremmede Tropper forblive i Kirkestaten, altid vilde være afhængig af den ene eller den anden verdenslige Magt, og til samme Tid løb et skadesfro Træk igjennem den kirkesjendtlige Presse: Frankrig, saaledes som tidligere allerede Østerrig, har i Rom alvorligen frabedt sig enhver Anvendelse af de geistlige Censurer mod de allierede Kirkerøvere i Piemont. Og nu, hvad sige de nu, hvor Dobbelt-Allocutionen af 26de Juli foreligger? Vel har den h. Stol taget „Hensyn“, men ikke til den af Bestmagternes Politik og Revolutionen hævede og baarne „Italiens Konge“ in spe og til den dominerende Bande af Kirkerøvere i Sardinien. „Hensyn“ er der kun taget til den terroriserede Dronning af Spanien og hendes undertrykte katolske Folk. De Magtesløse har den h. Fader indsluttet i sit Hjerte, de Magtige ere rammede af hans forfærdelige Anathema. Følgerne overlader han til Kirkens guddommelige Herre at styre. Det er i Sandhed den levende Aand over vor trøstesløse Tids buldrende Bande!”

Spanien. Den officielle Tidende for Madrid, har begyndt at offentliggjøre Listen over de geistlige Godser, som skulle sælges i Lobet af August Maaned. Overalt, i Madrid saavel som i Provindserne, har Geistligheden efter Kræfter modsat sig Udleveringen af disse Godser, og Civilauthoriteterne maatte lade Statscommisfaires ledsage af Borgermester og Dommer, for med Vold at bemægtige sig de i Kirke-Archiverne værende Aktstykker. Biskoppen af Almeria har negtet at overlevere Kirkegodserne. Med de baskiske Provindser saae Espartero sig nødt til at capitulere. I disse Provindser bliver Desamortisationsloven kun halvt udført; ifkun de geistlige Godser, men ikke Menighedernes, skulle sælges. „Regjeringsen er seig imod den Stærke“, siger et spansk Blad, „men modig imod den Svage. Befolkningen i de baskiske Provindser truer, og man gjør en Undtagelse med den; Geistligheden sætter kun en passiv Modstand imod — man frygter den ikke og Medlidenhed har man ikke med den.“

Amerika. De i Baltimore forsamlede Biskopper forlange Oprettelsen af et nyt Bispedømme i Nordcarolina. Som man vil erindre sig, sandt for nogle Aar siden den protestantiske Biskop M. W. Ves' Overtrædelse til den katolske Kirke Sted netop i denne Stad. — Biskoppernes Concilium i Cincinnati paaviser i sit Dpraak til de Troende Nødvendigheden af Ungdommens kristelige Opdragelse og forestiller dem den Fare, som Ungdommen er udsat for i de blandede Skoler, hvor de uophørlig komme i Berørelse med Kjæteri og Bantro. I Dpraakene udtales det varme Ønske, at see en katolsk Skole oprettet ved Siden

af enhver Kirke, i Landsbyerne saavel som i Stæderne. — For kort siden indviedes to nye Kirker i Buffalo i Staten Ny-York og i Pittsburg, de Forenede Staters Birmingham. Dgsaa Biskoppen af Louisville har i sin Episcopalstad aabnet Gudstjenesten i to nye Kirker. Ved denne Leilighed har Prælaten med Glæde gjort opmærksom paa, at man i denne By, hvor der for 15 Aar siden først fandtes en eneste Kirke, nu allerede tæller syv saadanne, og at hver af dem har en katolsk Skole. I Ny-York findes der for Tiden 23 katolske Kirker. Fædrene af det syvende Concilium i Baltimore havde besluttet Oprettelsen af et nyt Bispedømme i Portland for Staten Maine, hvor Know-Nothings som bekjendt drive deres Hovedvæsen. M. Bacon, fornylig indviet til Biskop for dette nye Sæde, har holdt sit høitidelige Indtog i sin Residents i Midten af en uhyre Mængde Katholiker og Protestanter. Høimessen holdtes af den ærverd. P. P. P. den samme Missionair, som for nogle Maaneder siden i Ellsworth i samme Stat nær var bleven et Offer for Know-Nothing'ernes Raserie. Biskoppen af Ny-York har foranstaltet en Collect til Bedste for et af sine Waisenhusse. Summen, som indkom, beløb sig til over 5000 Dollars.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 21. October. — 21. Søndag efter Pinitse. — Broderskab. — Dagens Epistel: Ephes. 6, 10—17. — Evangel.: Matth. 18, 23—35. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Dansk. — Hver Søndag om Form. Kl. 6, 7 og 8¼ fejres en stille h. Messje; — om Torsdagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messje Kl. 8¼, som ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Velsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Kontad Sandet.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysning og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Theosal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 43.

Søndagen den 28de October.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler **C. M. Blaukensteiner**, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de kgl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Bønnen for de Afdøde.

Det som vor h. Kirke i sine Dogmer udtaler som Troessandhed, søger den med stor Wiisdom, ved sin kirkelige Festsorden, at overføre paa Livet. Siden Apostlernes Dage har den troet, lært og bedet: „Jeg troer paa de Helliges Samfund,“ og i disse saa og korte Ord udtalt den vidunderlige og hemmelighedsfulde Lære, at alle Kirkens levende Lemmer saavel ere forenede med Kristus, Kirkens usynlige Overhoved, som ogsaa med hverandre ved et saa stærkt og inderligt Baaud, og at de staae i et saa levende Verelshold til hverandre, at den ene Deels Fortjeneste tillige kommer den anden Deel til Nytte, og at den anden Verden i Evigheden staaer i en saa inderlig Forbindelse med denne Verden her paa Jorden formedelst dette Kjærligheds og Verelsholdens Baaud, at de Retfærdiges Bøn i Himmelen kan gavne os, de Stridende herneude paa Jorden, og at ligeledes de Stridendes Bøn herneude kan bringe hine Sjæle Hjælp og Trøst, som endnu lide i Kænselsstedet, og hvis smertefulde Længsel efter Forløsning og Forklaring er saa stor og inderlig. — Denne allerede i den saak. apo-

stoliske Troessbekjendelse med klare Ord udtalte Lære om de Helliges Samfund, har Kirken praktisk overført paa Livet ved at anordne Allehelgensfesten og Allehjæles-Mindebeg. Ved denne hvert Aar paany tilbaegvendende Høitid har Kirken udtalt en i Sandhed ophøiet og storartet, ja en os i vor Glendighed næsten overvældende Tanke. Jordens Millioner af Troende og de Milliarder af Livende og Triumpherende i den anden Verden — de vise sig paa denne Dag under Kristus, det usynlige Overhoved og den høieste Raadegiver, paa den vidunderligste Maade forbundne og forenede til een stor, uoverskuelig Familie ved den samme ene og evige Sandheds Baaud, ved den samme ene, hellige og evige Kjærligheds Baaud. For det guddommelige Lam i Himmelen nedkuaale under Tilbedelse og Lovpriesning de Tusinder og atter Tusinder af alle Slægter og Nationer, hvis Tal Ingen kan tælle, og med dem forene de mange Millioner af den stridende Kirke her paa Jorden sig til den samme Tilbedelse og Lovpriesning; de Hellige og Forklarede i Himmelen see os, som deres Brødre, imøde med Seierspalmer, og opmuntre os til at kæmpe og stride, ligesom ogsaa de have kæmpet og stridt; i Aanden see vi paa Allehelgensfesten allerede det Sted beredet i de

Helliges Midte i Himmelen, som, naar vi trostigen holde fast ved Tro og Kjærlighed indtil vor sidste Time, er forjættet os midt iblandt Himmels Hellige. — Men da høre vi tillige ogsaa de Hensøvedes advarende og bedende Klageraab; de ere endnu ikke naaede til det evige Lys og tilraabe os: Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei! „Forbarm Eder over os, forbarm Eder over os; i det Mindste I, som ere vore Venner!“ (Hjeb. 19, 21.) — Disse Dage bringe os saaledes Apostlens Ord ret til klar Bevidsthed, hvilke han skrev i Brevet til Epheserne: „I ere eet Legeme og een Aand, ligesom I ogsaa ere kaldede til eet Haab i Eders Kald: Een Herre, Een Tro, Een Daab, Een Gud og Alles Fader, Som er over Alt og i Alt og i os Alle. . . .“ Og fremdeles: „Men Høvedet er Kristus, ud af Hvem det hele Legeme, som er sammensøiet og forenet ved ethvert Baand i gjensidig Medhjælp, efter den ethvert Lem tildeelte Virksomhed modtager sin Bært for at trives i Kjærligheden.“ Ephes. 4, 16.

Saaledes som vi nu føle os opløstede og styrkede ved vor vidunderlige Forbindelse med den triumpherende Kirke i Himmelen, saaledes skal ogsaa den samme Forbindelse med den lidende Kirke alvorligen tilskynde os til Forbøn og Medhjælp. Vi maae bede for de Afdøde; thi:

1) ere de Hensøvede vore Brødre og Søstre ved den h. Kirke og i de Helliges Samfund. De ere alle Lemmer paa Christi Legeme — vi ere det ogsaa; — deres sande Liv er Frelserens Naade — ogsaa vi leve det høiere Liv alene ved Frelserens Blod, hvilken vi have i Kristus, vor Herre. Een Moder fødte og nærede dem og os, nemlig den af Kristus udvalgte h. Kirke. Som Kirkens Børn kæmpede de i deres jordiske Liv med Naadens, Troens, Haabets og Kjærlighedens Baaben under Korsets Fane, og om de end undertiden vakkede og snublede i Fristelser og Anfægtelser, saa have de dog aldrig aldeles opgivet Haabets Redningsanker; — ogsaa vi ere Børn af den samme Moder, aande og leve i den samme guddommelige Naades Liv, og staae ogsaa med dem under det samme Frelsningskors, for med Frelsens Rustning at stride den gode Kamp, at bevare

Troen og fuldende Løbebanen, og da ogsaa med dem at vente Retfærdighedens Krone, som Gud vil give alle dem, som elske Ham. Fordi vi have den samme Kirke til Moder, saa ere ogsaa Alle, som ere hensøvede i Herrens Naade, vore Brødre og Søstre, om vi end aldrig have seet og kjendt dem paa Jorden, eller om de end i dette Jordeliv tilhørte de mest ubekjendte Nationer eller fjerneste Lande. Vor h. Kirke er i Sandhed katholsk, d. v. s. almindelig; den alene formaaer, ved den ene Sandheds og den ene Kjærligheds Baand, at forene alle Troende til een i og ved Kristus helliget og i Sandhed storartet Fællessamfund, uagtet de i Livet herved vare adskilte ved Tid og Rum, ved Sprog og Zoner, ved Have og Bjerge. I Kristus Jesus ere vi Lemmer paa et og samme Legeme, Børn af en og samme Familie, og saaledes Brødre og Søstre i Herren. Dette er den første Grund, hvorfor vi maae bede for alle troende Christne, som ere hensøvede i Herren. —

2) Iblandt de Hensøvede finde vi ogsaa dem, som stode os særdeles nær i Livet her paa Jorden, og som ikke blot vare forenede med os ved Troens Baand, men ovenikjøbet ogsaa ved de nærmeste og inderligste jordiske Familiebaand. Børnene vandre paa Aleskjæledag til Faderens eller Moderens Gravhøj; Enkens Taarer rinde paa denne Dag der, hvor hendes Mand's Levninger hvile; den dybtforgende Fader gaaer med sine Børn til den gode Moders Grav; Søsteren mindes Broderen, Vennen mindes Vennen. Disse have elsket hverandre i Livet, de elske ogsaa hverandre uagtet Døden har hidført en forbigaaende Adskillelse; thi „Kjærligheden er stærkere, end Døden!“ Imidlertid den sande Kjærlighed vories ikke med Mindet alene, den vil og maa ogsaa aabenbare sig i Gjerningen. Men vi kunne ikke paa nogen anden virksom Naade bevise de Afdøde vor Kjærlighed, end ved Bøn og andre gode Gjæringer. Men at dette virkeligen kan skee, det er den ufeilbare Kirkens bestemteste Lære. Hvad kan nu vel være mere trøstende og opløstende for en troende Sjæl, end den Tanke, at den ved sin Bøn endnu kan hjælpe de dyrebare Afdøde hiinsides Graven, og bevise dem sin Kjærlighed! Hvorledes maa alene denne Tanke ikke tilskynde

Barnet til at bede for de afdøde Forældre; hvorledes maa den ikke trøste Enken i hendes smertefulde Gensomhed; hvorledes maa den ikke tilskynde Fader- og Moderhjerteret til Bøn for deres hedengangne Børn, som de have elsket saa inderligt, men som Gud i Sin Wiisdom kaldte bort fra deres Side, da de endnu stode i deres første Ungdomskraft! — Paa Allehaaletpag stiger nu fra de Esterladtes Hjerter den inderligste Forbøn ligesom en stor Virakty op til Guds Throne. — Saaledes var det allerede i Kirkens første Aarhundreder, saaledes er det endnu, og saaledes vil det blive saalange som Kirken bestaaer. — Det er bekjendt, med hvilken Omhu den h. Augustinus (i det 4. Aarhundrede) anmodede sine Venner om deres Forbøn for sine afdøde Forældre; thi hans Moder, den h. Monika, havde, da hun alt laae for Døden, saa indstændigt netop bedet om Kirkens Venner. — Den h. Ephraem (i det 4. Aarhundrede) besvarer i sit Testamente sine Venner, dog endelig ikke at forglemme ham efter hans Død, men meget mere bevise ham deres Kjærlighed ved at offere Bønner, Almisser og Gaver for hans Sjæl. — Tertullian (i det 2. Aarhundrede) skriver: „En Enke beder for sin afdøde Ægtefælles Sjæl; hun beder for hans evige Hvile og om Gjenforening med ham, og paa hans Dødsdag frembarer hun Offere for ham. Naar hun undlader dette, saa adskiller hun sig derved, saa meget som det er afhængigt af hendes Villie, fra det ægtefæbelige Baand, som forener hende med hendes Mand.“ —

3) Endnu en tredje Grund, som især bør opfordre os til Bøn for de Afdøde, er den, at Skærsildens Smertes og Lidelser ere overmaade store og at de Afdødes lidende Sjæle ikke kunne befrie sig selv udaf samme. Thi den Smerte, som Sjælene maae lide i Skærsilden eller Renselsesstedet, er en dobbelt Smerte. Først er det den store Smerte, som Sjælen lider ved den Bevidsthed, at den endnu er adskilt og langt borte fra Gud, den høieste Skjønhed og den helligste og reneste Kjærligheds Grundkilde. Denne Smerte over denne midlertidige Berøvelse af Guds salige Beskuelse, er efter de h. Kirkefædres Udsagn den største Piinsel i Skærsilden. Ogsaa Kirkeforsamlingen af Florenz lærer, at Berøvelsen

af Guds saliggjørende Beskuelse er den strafeligste af alle Dvaler. — Den h. Alphonsus af Liguori skriver i denne Henseende Ord, som ere værd at lægge Mærke til: „Langt større end Sandernes Piinsler er den Smerte, som Sjælene maae lide derved, at Guds Beskuelse er dem berøvet. Fordi de ikke alene ere opflammede af en naturlig, men ogsaa af en overnaturlig, glødende Kjærlighed til Gud, saa blive de uvilkaarligen saa heftigt hendragne, ja, næsten henrevne til Foreningen med deres høieste Gode, at de, da de see, at de ved deres egen Skyld blive holdte borte fra Gud, føle en saa heftig Smerte, at den vilde være istand til at dræbe dem hvert Dieblit, dersom de endnu kunde døe. Derfor, siger den h. Chrysostronus, er denne Dval ved at see sig deres Gud berøvede, en meget større Pine for dem, end Sandernes Lidelser.“ — Foruden denne Smerte over Adskillelsen fra Gud, hvilken vi neppe formaae at fatte i vor nærværende jordiske Tilstand, gives der endnu andre positive Straffe i Renselsesstedet, om hvis Beskaffenhed Kirken imidlertid ikke har udtalt sig. Omendkjøndt Tilværelsen af en Ild i Renselsesstedet ikke er nogen kirkelig Troeslære, saa er der dog alligevel flere Kirkefædre, som med de bestemteste Ord udtale sig for Tilværelsen af en virkelig Ild i Renselsesstedet. Den h. Augustinus siger: „Omendkjøndt man bliver frelst gennem Ilden (1. Cor. 3, 15.), saa vil denne Ild dog være smerteligere, end Alt hvad Mennesket nogensinde kan lide i dette Liv.“ — Den h. Thomas af Aquin lærer, at Renselsesstedets Ild ikke er forskjellig fra Helvedes Ild, saa at altsaa Hovedforskjellen imellem Helvede og Skærsilden bestaaer deri, at Helvedes Straffe ere evige, hvorimod Skærsildens Straffe kun ere indskrænkede til en bestemt Tid. — Denne h. Kirkelærer tilføjer: „Den ringeste Pine i Renselsesstedet overstiger den største, som man kan lide i dette Liv.“ Som Grund angiver den h. Kirkelærer, at Renselsesstedets Ild ikke brænder med blot naturlig Kraft, men med en forhøiet og overnaturlig Kraft, til Guldbyrkelse af Guds Straffedom. — Ogsaa den h. Bernhard formaner og advarer os med de alvorfulde Ord: „Brodre! bortkastet den gamle Suurdei, medens I endnu

have Tid dertil. De Dage, som ere forundte os til Renselse, flygte hurtigt bort, enten vi vilde eller ikke; men vee os, naar de ere forbi paa en Tid, da vor Renselse endnu ikke er fuldkommen, saa at vi da maae renses ved hiin Ild, imod hvilken intet Piinligere, intet Haardere og intet Hefligere kan tænkes her i dette Liv." (Serm. VI. de purif.) — Den h. Cæsarius af Arles deler aldeles den h. Bernhards Mening: „Nogen kunde maaffesige: „Jeg ændser kun lidet den Tid, som jeg skal tilbringe i Stærksilden, naar jeg kun tilsidst opnaaer det evige Liv.“ Men en saadan Tænkemaade er ikke Gud velbehagelig. Alle Piinsler og Dvaler i dette Liv kunne ikke sammenlignes med Lidelserne i Renselsesstedet. Og hvem veed da, hvor mange Dage, Maaneder eller Aar han skal blive der? — Man vilde visseelig frygte for, kun at holde sin Fingert i Ilden, og man skulde ikke frygte for at tilbringe en lang Tid i den fortærende Flamme?" —

Al begge disse Grunde, baade paa Grund af Sjælens Adskillelse og Fjernelse fra Gud og paa Grund af de øvrige positive Straffe og Smertter i Ilden, maae Stærksildens Lidelser og Piinsler i Virkelighed være overordentlig store og svære. — Naar den h. Augustinus, da han endnu levede her paa Jorden, allerede sagde: „Uroligt er mit Hjerte, indtil det finder Hvile i Gud;" — hvormedet mere maa da ikke en piinlig Urolighed, Længsel og Higen, ja, en overmaade smertelig og heftig Higen martre Sjælen efter Døden, saalænge den endnu ikke finder sin Hvile i Gud! Ildens Smertter ere store, men Smerten over Adskillelsen fra Gud er den største. Tertullian viser dette ved et Exempel paa Hjob, som er et sandt Billede paa en Sjæl i Stærksilden. Hele Hjobs Legeme var fra Fødsel til Fodsaalen bedækket med Saar og Bylder; men under alle sine Lidelser beklagede han Intet saameget som Diet, fordi det var berøvet Beskuelsen af sin tilkommende Frelser: „Mit Die hviler i Bitterhed; frels mig, o Herre, og stil mig ved Din Side! — Hvorfor skjuler Du Dit Ansigt?" Hjob. 17, 2. — 13, 24. — som om han vilde sige: „Det er min største Smerte, at Du, o Herre, har skjult Dit Ansigt for mig." Saaledes for-

aarsage ogsaa alle øvrige Stærksildens Lidelser ikke saa stor Smerte, som den Bevidsthed, ved egen Skyld at være udelukket fra Guds Beskuelse. — Den i Stærksilden lidende og efter Forening med Gud higende Sjæl maa sukke med Psalmisten: „Mine Taarer ere Dag og Nat min Føde, fordi man hver Dag siger til mig: Hvor er Din Gud? — Al, naar skal jeg naae didhen og stilles for Guds Ansigt?" — Der gives intet Forhold, ingen Stilling paa Jorden, som nogenlunde kan sammenlignes med den heftige Længsel, som griber Sjælen efter Døden, for at forenes med Gud, dens Livs og Kjærligheds Maal og Midtpunkt. Stor er den Kraft, hvormed Jernet drages til Magneten, stor er den Kraft, hvormed alle tunge Legemer drages ned til Jordens Midtpunkt; — men den er Intet imod den Kraft og Heflighed, hvormed Sjælen drages til Gud, saasnart den er befriet fra Kjødets Lænker; hvilken forfærdelig Smerte maa den da ikke lide, naar denne dens heftige Længsel og Higen ikke bliver tilfredsstillet, naar den bliver holdt fjern fra Gud i glødende Flammer?! — Da denne Attraa efter Foreningen med Gud, og den Smerte at være udelukket fra denne Forening ved egen Skyld, efter den h. Liguor's Ord, er saa heftig hos de lidende Sjæle, at de hvert Dieblit kunde døe deraf, naar de overhovedet endnu kunde døe, — saa bliver det os klart, i hvor høi en Grad alle Fængslets Rødsler findes i Stærksilden. Intet Fængsel paa Jorden kan være saa rødselsfuldt, som Stærksilden er det for den efter Foreningen med Gud higende og smægtende Sjæl. Et gammelt Ord sprog siger: Intet Fængsel har været smukt, om det end var Dit eget sædvanlige Bærelse, eller Keiser Nero's store, med Guld overtrukne Sal! — Den Følelse: „Du er fangen!" vil være Dig en usigelig Dval, om ogsaa selve Dit Fængsel var nok saa smukt. — Men nu er Renselsesstedet ikke noget smukt eller bekvemt Fængsel, men, som allerede ovenfor blev antydnet efter den h. Thomas' Ord, det er Stedet for Piinsler og Dvaler i Ilden. Den h. Pave Gregor siger: „Naar Du undtager Gudsbespottelsen, Fortvøvelsen og Evigheden, saa seer Du ingen Forskjel imellem Sjælens Piinsler i Stærksilden og den Fordømtes Piinsler i Helvede. Hvormegen Mar-

sag have vi altsaa ikke til at mindes de Afdøde, og til at hjælpe dem saameget som vi formaae! — De lidende Sjæle skulle forblive i lange Timer, Dage, Uger og Aar i dette sørgelige Fængsel, alt efter som deres Straf, som de endnu have at lide, er større eller ringere for Gud; thi de skulle ikke befries, førend den sidste Hvild er betalt!“ —

Smærterne i Kænsfelsesstedet ere saaledes efter Fædrenes overensstemmende Dom meget store og tunge. Naar nu disse deres Lidelses Størrelse allerede indtrængende opfordrer os til med Kjærlighed og Uholdenhed at ile de i samme tilbageholdne Sjæle til Hjælp ved vore Forbønner og ved andre gode Gjæringer: saa kommer endnu dertil, at de Afdødes Sjæle i Skærsilden paa ingen Naade selv kunne hjælpe sig. Ved Døden ere de berøvede den Mulighed, selv at kunne erhverve sig nogensomhelst Fortjeneste, hvorved de kunde afbetale den guddommelige Retfærdighed deres Gjæld og saaledes afforte deres Straffetid. Herren har derfor advaret os med de Ord: „Virker saalænge det endnu er Dag! Natten kommer, da Ingen kan virke meer!“ Denne Dødens Nat, i hvilken de ikke kunne virke noget for deres Frelse, er oprunden for disse arme Sjæle i Skærsilden; thi kun saalænge Mennesket vandrer herne i det dødelige Legeme, kan han efter den useilbare Kirkes Lære samle Fortjenester; men saasnart Sjælen er skilt fra Legemet ved Døden, og da ikke mere befinder sig in statu viatoris, kan den ei heller mere gjøre eller lide Noget, som tilregnes den som en Fortjeneste. — Saaledes ere altsaa de Lidende i Skærsilden alene henvisse til Guds Barmhertighed og Forbønnens Fortjenester. Herne paa Jorden kunne Synderne ved Guds Naade endnu hjælpe sig selv; de kunne saalænge de leve, opnaae Etergivelser af deres timelige Syndestrafte, ved Bødsøvelser og Angerstaarer. Men alt dette ophører, saasnart som Døden kommer; det jordiske Livs sidste Time er tilige ogjaa Fortjenestens sidste Time. — De berømte Mænd Bertrandus og Benedictus af den h. Dominicus' Orden opfaste engang det Spørgsmaal, hvilket vel vilde være det Gud mest velbehagelige Kjærlighedsværk, enten: at offere sine gode Gjæringer for de Afdøde, eller: at offere dem for Synderens Omvendelse. Bertrandus talte ivrigt for Synderne, fordi de ere udsatte for den evige Fordømmelse, hvorimod Sjælene i Skærsilden have Bished om deres evige Salighed. „Det er vel sandt!“ svarede Benedictus, som Forsvarer af Forbønnen for de arme Sjæle, „men hvad synes Du? — her ere to Tiggere, den ene er stærk og sund, og kan let selv afhjælpe sin Nød ved sine Hænders Arbejde,

men han er doven og holder mere af at gaae omkring med Tiggerposen; men den anden stakkels Ligger er syg, lam og vansor; han vilde nok gjerne selv fortjene sig det daglige Brød ved sit Arbejde, men han kan ikke; og derfor beder han nu om Hjælp og Barmhertighed. Med hvem skal man nu have størst Medlidenhed? Hvem fortjener mest Hjælp? — Du vil uden Tvivl maatte tilstaae, at det er bedre, at vise den stakkels Syge større Kjærlighed, end den Sunde, som endnu kan hjælpe sig selv, naar han kun vil. Men netop saaledes forholder det sig med vort Stridsspørgsmaal. Synderne ere Djævelens frivillige Fanger og Helvedes frivillige Slaver, de kunne til enhver Tid ved Guds Naade, som aldrig negtes dem, frelse sig selv fra den Fare og Nød, i hvilken de leve, men de ville egenlindigen forblive i Synden; de Afdøde i Skærsilden ere derimod tvungne til at lide de grusomste Piinsler, uden at kunne hjælpe sig selv; de have saa at sige Intet de kunne raade over, undtagen deres Lunge, med hvilken de bønfulde om Barmhertighed og bede de endnu Levende om Hjælp. „Forbarmer Eder over mig, forbarmer Eder over mig! Thi Herrens Haand haver haardt truffet mig!“ —

I det hidtil Sagte finde vi nu visse Grunde nok til, ikke alene paa Allejæledag, men i hele Aarets Løb at antage os de Afdøde i vore Bønner. Sid da den kristelige Kjærlighed aldrig maatte blive træt af i andægtige Forbønner at fremsende ligesom et helligt Soneoffer til Naadens og Barmhertighedens Throne for vore hedengangne Brødre og Søstre! Men alle vi, hvem Døden har berøvet de nærmeste Slægtninge, vi ville netop saameget desto mere indtrængende søle os opfordrede til denne fromme Kjærlighedsøvelse. I Børn! beder paa Allejæledag saavel som i Aarets Løb for Eders i Herren hensovede Forældre; I Fædre og Mødre! beder for Eders Børn, som ere gaaede Eder forud; I Enter og Faderløse! offer Eders dyrebare Hensovedes Minde ikke blot en stille Taare, men anraaber fremfor Alt Herrens Barmhertighed og kommer de Elskede til Hjælp ved Bøn og gode Gjæringer. Vi tør ei være døde for vore lidende Brødres og Søstres indstændige Bønner, for hvem Herren har udgydt sit hellige Blod paa Korset. Det er, som om de fra Skærsildens Fængsel tilraabe os den lidende Jobs bønlig Ord: „Forbarmer Eder over mig, forbarmer Eder over mig, idetmindste I, som ere mine Venner!“ —

Men ville vi bevise de Afdøde vor Kjærlighed, saa er det ei tilstrækkeligt, at vore Taarer rinde og vort Hjerte sukker over den Skilsmisse, som Dødens Haand har fuldført,

men da maae vi især tage os den hellige Kirkefader Johannes Chrysostomus' Formaning til Hjerte, hvori han tillige anviser os flere Midler, ved hvilke vi kunne komme de Afdøde til Hjælp. Han siger: „Naar Du vil bevise den Afdøde en Gæde, saa giv Almisser for ham; thi hvad skulde vel Læarer alene kunne hjælpe!... Du maa derimod bestræbe Dig for og anvende al mulig Omsorg for, at den hedenfarne Sjæl bliver hjulpen ved det h. Messjeoffer, ved Bøn og ved Almisse. Lad kun Menneskene sørge og bevise deres Smerte paa tilbørlig Maade, man kan vel nok tillade dem denne Trøst, som de finde i deres Læarer ved deres gode Benneres Bortgang. Men med meget større Alvor, Iver og Omsorg burde de ogsaa bestræbe sig for at komme de lidende Sjæle til Hjælp med Doffere, Bønner og Almisser!“ —

Det første Middel, hvormed vi efter den h. Chrysostomus' Ord (i det 4. Aarhundrede) kunne komme de Afdøde til Hjælp, er det h. Messjeoffer. Ogsaa den h. Kirkesamling i Trident lærer dette med de tydeligste og bestemteste Ord. Ved Slutningen af det 2det Capitel i det 22de Møde siger dette hellige Concilium: „Derfor bliver det h. Messjeoffer i Overensstemmelse med Apostlenes Overlevering og Forskrift ikke blot frembaaret for de Levendes Troendes Synder, Straffe, Fyldestgjørelse og andre Fornødenheder, men ogsaa for de i Kristus Hensøvede, som endnu ei ere fuldkomment rensede.“ — I den 3die Canon af samme Møde hedder det: „Naar nogen siger, at Messjeofferet blot er et Lovpriisnings- og Takkeoffer eller ifkun en tom Grindring om Korsjets Offer og ikke noget egentligt Forsoningsoffer og at det ei maa frembæres for de Levende og de Afdøde, for Synderne og Straffene, — han være udelukket!“ Det samme h. Concilium lærer fremdeles udtrykkeligt i det 25de Møde i Decretet angaaende Skærsilden: at der gives et Renselsessted (purgatorium), og at de deri tilbageholdte Sjæle kunne blive hjulpe ved de Troendes Forbøn, men især ved Alterets heldbringende Offer.“ — Grunden til den store Virkning og Hjælp, som tilflyde Sjælene ved det h. Offer, ligger i den uendelige Naadestat, som det h. Offer indeholder. Bøn, Faste og Almisse ere Gjæringer af endeligt Værd, men i det h. Messjeoffer bliver en uendelig Stat af Fortjeneste og Fyldestgjørelse offret til den himmelske Fader for de Levende og Afdøde. — Vi finde denne Kirkens Lære desuden stadfæstet ved Vidnesbyrd og Exempler fra de forskjelligste Aarhundreder. Den h. Chrysostomus siger: „Af gode Grunde have Apostlene anordnet, at de Afdøde skulle ihukommes i det h. Messjeoffer; thi de vidste vel, hvor

gavnligt dette er for de Afdøde.“ — Den h. Monica sagde paa sit Dødsleie til sin Son, den h. Augustinus: „Lad det ikke være Guds færdedes magtpaaliggende, hvorhen I end lægge mit Legeme, kun beder jeg Guds om, at I, hvor I end ere, ville mindes mig ved Herrens Alter!“ — Paa Concillet i Attigni i Aaret 765 gjorde de forsamlede Biskopper og Abbeder hverandre det gjensidige Løfte, at naar Gud skulde bortfalde een af dem fra denne Verden, Enhver da skulde personligen feire tredive Gange det h. Messjeoffer for den Afdøde, og foruden endnu lade læse et vist Antal Psalmer og Messer ved de andre Præster. — Den h. Mathildis, Keiser Henrik's Gemalinde, og Keiser Otto I.'s Moder, lod det h. Messjeoffer frembæres hver Dag for sin afdøde Egtefælles Sjælefred, ja hun stod ofte selv op om Natten fra sit Leie, og begav sig tilligemed sin Tjenerinde, Richburg, i Slotscapellet, for der at bede om Guds Forbarmelse for sin Egtefælles og andre Afdødes Sjæle. Hendes sidste Bøn paa Dødsleiet var den, at hun anmodede sin Sønnesen, Wilhelm, Erkebiskoppen af Mainz, om, at han dog vilde frembæres det h. Messjeoffer til Tilgivelse for hendes Synder og for hendes Egtefælles, saavel som for hendes Sønns, Erkebiskoppens Faders, hedenfarne Sjæle. — Ogsaa Keiser Lothar, som døde i Aaret 1137, pleiede daglig, foruden andre hellige Messer, ogsaa at lade læse en Sjælemesse, og bivaanede denne med opbyggelig Andagt. Med den inderligste Medlidenhed tænkte han paa de arme Sjæle, som lide Skærsildens Piinsler, og anbefalede dem for Jesu helligste Legemes og Blods Skyld til den guddommelige Barmhertighed. —

Med det h. Messjeoffer staaer den h. Communions værdige Annæmmelse og sammes Opoffring for de Afdøde i den nærmeste Forbindelse. Naar det efter den h. Skrifts Ord overhovedet allerede „er en hellig og gavnlig Tanke, at bede for de Afdøde, for at de kunne blive forløste fra deres Synder“ (2. Maccab.), saa er det indlysende, hvor ganste færdedes kraftig og virksom den Bøn maa være, som kommer fra et Hjerte, i hvilket Jesus Kristus Selv ved den h. Communion har opslaaet sin legemlige Bolig. Kristus Jesus er de Levendes og de Dødes Dommer; Han har ogsaa udtalt sin Retfærdigheds Dom over alle Lidende i Skærsilden; men Han er ogsaa tillige Barmhertighedens Gud, som sagde: „Beder, og saa skulle I faae, banker, og saa skal der oplades for Guds!“ — Naar nu Barnet beder for Faderen eller Moderen, Moderen for Barnet, Enken for sin hensøvede Egtefælle, naar de udtale en indstændig og tillidsfuld ydmyg Bøn for de dyrebare Hensøvedes Sjælefred i hine hellige Dieblitte, i

hvilke den korsfæstede Frelser ved Communionen personligen hviler i deres Hjerter, besøger deres Sjæl med Sine Fortjenesters uendelige Naadestkat, bespiser dem med Sit høih. Kjød og Blod: saa vil dog visse Jesus, Barmhertighedens Gud, laane denne deres fromme og inderlige Bøn et villigt Øre! — Derfor formaner ogsaa den h. Bonaventura, som i sine Bærker taler meget om de arme Sjæle, især til den oftere Annammesse af den hellige Communion for de Afdøde. Han siger: „Kjærlighed og Medlidenskab med Din Næste bør drive Dig til det hellige Bord; thi Intet er saa virksomt til at opnaae Hvile for Sjælen.“

Et andet, af den højeste kirkelige Autoritet ligeledes anbefalet Mittel er: Aflads Tilvendinge for de Afdøde. — Det er den h. Kirkes ufeilbar Lære, at „den har Magt til at meddele Aflad, og at Afladens Brug er meget helddbringende for det kristelige Folk.“ Men Aflad er, som enhver oplyst Katholik veed, Eftergivelse af de efter opnaaet Syndtilgivelse endnu tilbageblivende timelige Syndestraffe; Skærtsilden er fremdeles det Sted, hvor de Afdøde ved deres Lidelser skulle netop afbøde og gjøre Fyldest for disse timelige Syndestraffe og de mindre Feil, som de ikke have udsonet paa Jorden. Følge den kirkelige Lære om de Helliges Samfund staaer ogsaa den anden Verden i Betydning med denne Verden, saa at den ene Deel kan komme den anden til Hjælp ved gode Gjærninger. De gode Gjærninger, vi forrette her paa Jorden, og de Fortjenester, vi vinde ved samme (naar vi forrette dem i Naadens Stand), samt alle Naade- og Frelsesstatter, som vi blive deelagtige i her paa Jorden, kunne saaledes paa Grund af dette de Helliges Samfund ogsaa komme de afbøde Medchristne til Gode i Henselsstedet og tilregnes dem til Fortjeneste. Derfor har da Christi synlige Stedfortræder paa Jorden, nemlig Paven, hvem Herren har givet Fuldmagt til i Hans Navn at binde og løse, — ved Meddelelse af Aflad, undertiden ogsaa tilskriet den udtrykkelige Bestemmelse, at selve Afladen ogsaa skal kunne tilvendes de Afdøde i Skærtsilden. — Enhver Katholik, som kun har modtaget en nogenlunde grundig Underviisning angaaende Kirkenes Læresætninger, indseer meget snart denne Læres skjønne og vidunderlige Sammenhæng med alle øvrige kirkelige Læresætninger og især med Læren om de Helliges Samfund. — I Afladen finde vi saaledes en Fyldestgjørelse for Syndestraffene, og denne Fyldestgjørelse tages fra Jesu Christi uendelige Fortjenester, samt fra de Fortjenester, som alle Hellige og Retfærdige i Kraft af Christi Fortjenester nogetsinde have erhvervet sig ved deres hellige Gjærninger og taalmodigt

baarne Lidelser; og Samlingen af alle disse rigelige Fortjenester, hvis Rod og Kilde ene ere Jesu Christi Fortjenester, kaldes i det theologiske Sprog Kirkenes Naadestkat, thesaurus ecclesiae, fordi den af Jesus Kristus saa at sige er nedlagt eller deponeret i Kirken og overgivet den til Forvaltning. — Den hellige Maria Magdalena af Pazzi's taler om, hvorledes mange fromme Sjæle netop formedelt Tilvendingen af Aflad blive forløste fra Skærtsildens Fængsel og optagne i Himmelenes Salighed. — Da de romerske Paver nu have knyttet Afladsmeddelelser til mange fromme Gjærninger, til Bønner, Andagtsøvelser, de saakaldte Korsveis-Andagter og Broderskaber, og bestemt, at de kunne tilvendes de Afdøde: saa fordrer Kjærligheden til de Hensvode af os, at vi ogsaa ivrigt gjøre Brug af dette Mittel. Kirken har netop bevilget saamange og saa forskellige Aflad, fordi den er usigelig bekymret for sine Børns Salighed, og tillige ved denne Mangfoldighed vil give enhver Troende Leilighed til, netop at tilegne sig Aflad paa den Naade, som mest tiltaler ham. Lad os derfor ikke være lunke og efterladne i denne Henseende! — Det er ikke aabenbart for os, hvormange Aar, Dage eller Timer Skærtsildens Lidelser vedvare; men saameget er vist, at Ingen løslades fra dette Fængsel, inden han har betalt den sidste Hvid! — Maa skee maae Mange bøde en længere Tid i Skærtsilden, fordi de med Ringagt, eller endog med Foragt have forsojnt Afladens Beljærninger i dette Liv; deres Lidelsestid vilde maa skee være kortere, dersom de i deres Levetid med ydmygt og fromt Sind havde gjort sig deelagtige i Afladens Naade. Naar I altsaa vide, at Nogen herude paa Jorden næsten aldrig pleiede at vinde Aflad, saa burde dette netop være en Opfordring til, efter hans Død at tilvende hans u dødelige Sjæl Kirkenes Aflad ved saa meget desto inderligere og indstændigere Bønner. —

Endelig ville vi endnu bemærke, at ogsaa Faste og Almisse, saaledes som alle øvrige kristelige Barmhertighedsværker og Bødsøvelser kunne opoffres til Trost og Hjælp for de Afdøde. Om den kristelige Barmhertigheds Gjærninger siger Kristus Selv: „Hvad I have gjort imod en af Mine mindste Brødre, det have I gjort imod Mig!“ Naar vi altsaa bespise den Hungrige, fløde den Røgne og hjælpe den Syge, saa er det Kristus Selv, som vi yde denne Kjærlighedsgjærning. Men Han har sagt, at Han ikke vil lade et Bæger koldt Vand ubelønnet, saaledes vil Han ogsaa sikkert lade de arme Sjæle i Skærtsilden tilkomme Trost og Lindring, naar disse gode Gjærninger blive opoffrede for deres

Sjælefred. Den medlidende Forbarmelse over de lidende, arme Medbrødre her paa Jorden, vil uden tvivl udvirke vor Herre Jesu Christi medlidende Forbarmelse over den lidende Sjæl i Stærtsilden. — Ogsaa de andre Bøds-gjerninger ville, om de end ere nok saa ringe, bringe de Afdødes Sjæle stor Trøst, naar de forrettes i Naadestand, d. e. i Tro og hellig Kjærlighed. — Det er bekendt, med hvilken Kjærlighed og Inderlighed den hellige Theresa antog sig de arme Sjæle. Hun har ogsaa indført den Skik i alle Klostre af hendes Ordensregel, at alle Ordensgeistlige saavel som Ordenssøstre mødes allesammen efter Høimessen paa Alle sjælesdag, hvor da Forstanderen eller Forstanderinden efter en kort Tiltale, i Form af en Bøn, beder om den Hjælp for de arme Syndere, som Enhver frivillig vil yde dem. Derpaa bestemmer enhver Carmelit og enhver Carmeliterinde de gode Gjerninger, som de i det kommende Aar foresætte sig at ville forrette for de arme Sjæle. — Gid dette Exempel paa en passende Naade maatte finde Efterlignelse hos alle Christne! Gid at ogsaa vi vare gjenventrængte af den samme kjærlighedsfulde Jæver for de Afdøde, som den h. Bernard. Denne hellige Kirkesfader, opfordrer os Alle til at bede for de Afdøde med Kjærlighed og Udholdenhed, for at de kunne blive forløste; han tilraaber os i sin 42de Tale følgende begejstrede Ord: „Dy og hjælper dem! Jeg vil besvære Herren med bønlig Klageraab; med hellige Sukke vil jeg bestorme Ham; jeg vil være deres Talsmand ved mine Bønner; til deres Beroligelse vil jeg frembære det hellige Messesoffer, og jeg haaber, at Herren vil tilvende dem Sit naadige Ansyn og forvandle deres Dvaler til Fred, deres Glendighed til Glorie og deres Wiinsler til evig Bøn. Ved saadanne og lignende Bøds-gjerninger kan deres Bødstid affortes, deres Trængsel endes og deres Lidelse ophæves. Christelige Sjæl, hvor Du end er, gennemvandre disse Bodens Marker, og betragt da det, som foregaaer her! Gjør Dit Indtjøb af Medlidenhedens Følelser paa dette Marked.“ —

Kirkelige Efterretninger.

Endskland. I Ugen fra 5te til 12te August, holdt P. Koch af Jesu Selskab i Sigmaringen fjorten theologisk-philosophiske Foredrag over Christendommens vigtigste Spørgsmaal. Hans Tilhørere bestode for størstedelen af Embedsstanden og af en stor Deel af Borgerskabet. Det i Begyndelsen valgte Locale i Stadens Raadhuus blev snart for lille, hvor-

for man ansøgte om at maatte benytte Salen i Stænderhuset, hvortil man ogsaa erholdt Til-ladelse. Der indfandt sig ogsaa mange Tilhørere fra Byens Omegn. Den lærde Missionair behandlede enhver Gjenstand i samme rolige Tone, som bruges i Cathederforedrag. Den strenge logiske Gang, forbunden med et simpelt og letfatteligt Sprog, gjorde disse allerede paa Grund af deres Indhold meget interessante Foredrag; endnu mere tiltrækkende. Ved Slutningen af de enkelte Foredrag blev Tilhørerne opfordrede til uden Sky at fremkomme med deres mulige Tvivl angaaende den behandlede Gjenstand; dette er ogsaa skeet oftere, og man har aldrig ventet længe paa noget tilfredsstillende Svar.

Rettelser:

I Nr. 42, Side 658, Linie 6 fra neden, læs: „end ved denne sin Hengivelse —“ istædt for: „for ved denne sin Hengivelse.“

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 28. October. — 22. Søndag efter Pintsfe. — Dagens Epistel: Phil. 1, 6—11. — Evangel.: Matth. 22, 15—21. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Lydst. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk. —

Torsdag d. 31. October er befalet Vigilie=Fastesdag til:

Torsdag d. 1. November: — Allehelgensdag. — Dagens Epistel: Joh. Abenb. 7, 2—12. — Evangel.: Matth. 5, 1—12. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Dansk. —

Fredeag d. 2. November. — Alle sjælesdag. — Dagens Epistel: 1. Cor. 15, 51—57. — Evangel.: Joh. 5, 25—29. — Gudstjeneste: Form. Kl. 6 og 8 stille Messe. — Kl. 10 høitidelig Sjælemesse. —

Hver Søndag om Form. Kl. 6, 7 og 8¹/₄ fejres en stille h. Messe; — om **Torsdagen** bliver det høit. Alterens Sacramente fremstillet under den sidste h. Messe Kl. 8¹/₄, som ledsages med Sang og Orgel og sluttet med den sacramentaliske Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 44.

Søndagen den 4de November.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler C. M. Blaukensteiner, N. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Den hellige Theresia,

Jomfru og Stifterinde af de barfødede
Carmeliterinders Orden.

(Fortsat.)

Theresia vilde have ligget under for Byrden af sin Græmmelse, dersom Gud ikke var kommen hende til Hjælp. Men det Lyk, som Han lod opgaae i hendes Sjæl, afspredte pludselig Mørket, og de Gjøglerier, hvormed Djævelen søgte at ængste hende, forsvandt for denne himmelske Klarhed.

„Ved denne Oplysning,“ vedbliver hun, „talte jeg de ophøiede Beslutninger, at tjene Gud, og den gløbende Attraa, som jeg havde havt, at lide af Kjærlighed til Ham, tilbage i min Grindring; jeg tænkte, at jeg, naar jeg vilde opnaae Maalet, ikke turde søge nogen Ro, men naar Gjenwordigheder mødte mig, vilde disse ogsaa være mig en Kilde til Fortjeneste, og, saafremt jeg bar dem til Guds Ære, kunde de tjene mig istedetfor Stærksilden; Intet turde derfor affrække mig, fordi jeg mere og mere ønskede at lide; disse Lidelser vare ligesaa heldbringende som alle andre;

jo mere Modstand jeg mødte, desto mere Binding vilde jeg høste deraf; at jeg endelig ikke maatte lade Modet synke, men usfortrødent arbejde til Guds Forherligelse, Hvem jeg havde at takke for de mange Naadesbeviisninger. — Trostet ved disse og lignende Betragtninger, lovede jeg, omendskjøndt det kostede mig stor Overtindelse, foran det høih. Alterens Sakramente, at ville anstrenge alle mine Kræfter, for at opnaae Tilladelse til at indtræde i dette Huus og der at aflægge Clausurloftet, saasnart som jeg kunde boe der med en rolig Samvittighed. Jeg havde ikke saasnart udtalt disse Ord, førend Djævelen flygtede bort, og jeg følte en Fred, som siden aldrig mere blev forstyrret.“ Theresia forstikker virkelig, at hun i de mere end otte og tyve Aar, som vare forløbne siden hendes Indtrædelse i Klosteret, aldrig havde følt nogen om end kun øieblikkelig Utilfredshed.

„Da man,“ fortæller hun videre, „havde erfaret i mit Kloster, saavel som ogsaa i Staden, hvad der havde tilbraget sig, gjorde det stor Opfigt, og, efter det ydre Skin at dømme, ikke ganske uden Grund. Forstanderinden lod mig paa Stedet betyde, at jeg skulde vende tilbage til Klosteret, og paa hendes Befaling reiste jeg strax derfra, og efterlod mine stakkels Søstre meget sørgmodige. . . . Jeg havde

troet, at man vilde have indespærret mig; og jeg syntes, at dette vilde have været mig meget velkomment, fordi jeg der ikke vilde have havt Nogen, med hvem jeg kunde tale, og i Gensommeligheden kunnet nyde nogen Ro, hvortil jeg trængte saare meget, da jeg ved Omgangen med saamange Mennesker var udmattet i en meget høi Grad. Ved min Ankomst gjorde jeg Forstanderinden bekendt med mine Bevæggrunde, og hun lod sig derved strax formilde lidt. Hun underrettede imidlertid Ordenens Pater Provincial derom, og Sagen skulde nu afgjøres for ham.“

Theresia forsvarede sig med en saadan Sagtnodighed og Styrke, at man ikke kunde finde noget Forkasteligt hos hende; senere talte hun ogsaa især med Pater Provincialen, og indtog ham i den Grad for sin Plan, at han lovede hende Tilladelse til at flytte ind i hendes nye Kloster, saasnart Tiden i Staden derom havde lagt sig.

„Efter to eller tre Dages Forløb forsamlede nogle Magistratspersoner, med Borgemeesteren i Spidsen, sig med nogle Chorberrer, og de erklærede samtlige, at en saadan Anstalt paa ingen Maade turde tillades; det almindelige Bedste vilde lide derved, og de vilde heller ikke tillade Sagens videre Fremme. Derefter samledes endnu et andet Raad af Theologer fra enhver geistlig Orden, af hvilke Enhver skulde udtale sin Mening om Sagen. Nogle taug, Andre affagde Dommen over os, og det blev tilsidst eenstemmigen besluttet, at man uførtøvet maatte ophæve det nye Kloster. — Denne Beslutning vilde paa Stedet være bleven fuldbyrdet, havde ikke Pater Bannez, af den h. Dominicus' Orden, nogenledes dæmpet Forsamlingens øvrige Medlemmers Heflighed. Han forestillede dem, at man altid havde Tid nok til at nedrive dette Huus; der var endnu Meget at overveie, forinden man skred til Udførelsen, og efter Alt at dømme vilde dette Anliggende henhøre under Diöcesanbiskoppens Resfort. Disse hans Bemærkninger formildede nogenlunde de ophidsede Hoveder, og man blev endelig enig om, at Stadens Øvrighed skulde indberette det i Avilas Forefaldne til det kongelige Raad.“

Theresia nød imidlertid den mest uforskyrrede Stælero i Henseende til sin egen Ber-

son; men hun kunde dog ikke med ligegyldige Dine betragte de Bebrejdelser, som de hende hengivne Personer maatte taale. „Harde jeg,“ siger hun i denne Anledning, „kun besiddet en Smule Tro, saa vilde min Bekymring ikke have været større for Andre, end for mig selv; men bliver man først een Dyd utro, saa maae ogsaa alle de øvrige kjølne. Jeg sølte Uro i de to Dage, da de nævnte to Forsamlinger bleve holdte. I min høieste Beshvrtelse sagde Herren til mig: Ved Du ei, at Jeg er almægtig? Tillige forstikkede Han mig, at Huset vilde blive staaende; — derved sølte jeg mig atter fuldkomment trøstet.

Imidlertid erholdt Stadens Affendinge Befaling af Kongen til at indlevere alle de Akter, som vedkom det Forefaldne; hvorefter der indlevedes en indviklet Proces. Det var imidlertid nødvendigt, at man ogsaa lod en Affending afgaae til Hoffet, for der at overtage den h. Theresia's Forsvar. „Dertil,“ bemærker vor Helgeninde selv, „behøvedes Penge, og vi havde ingen: jeg vidste ikke, hvad der nu var at gjøre, men Gud vidste, at tilveiebringe Midler.“ En from Præst, ved Navn Gonzalez af Aranda, paatog sig at føre Sagen for det kongelige Raad, imedens Franz af Salseda tilligemed nogle Andre arbejdede paa at berolige Gemytterne.

To Aar hengik fra Begyndelsen af Forhandlingerne om dette Huses Grundlæggelse indtil sammes Fuldendelse. Endelig udvirkede Pater Bannez af Carmeliter-Provincialen Tilladelse for Theresia til at flytte fra „Menneskefordelsens“ Kloster til den h. Joseph's Kloster. Fire andre Nonner, som havde sluttet sig til hende, fulgte hende, for at undervise de Novitser, som allerede befandt sig der, og for at holde Chortjeneften. Derpaa bleve endnu ogsaa Andre optagne, og snart blev hele Staden saa opbygget ved deres Fromhed, at den for stedse afftod fra sine Bebrejdelser. Endog de, som ibrigt havde drevet paa Ophævelsen af det nye Kloster, bleve nu dets Beshvtere og Velgjørere. Og i Sandhed, hvorfor skulde man ikke begunstige en Anstalt, hvis Medlemmer fremstillede et levende Billede af de første kristelige Tidens Uskyldighed og Fromhed?

„O Guds uendelige Godhed!“ udraaber Theresia, „jeg kan endnu ikke komme mig

af min Beundring, saa ofte jeg tænker derpaa og tilbagefalder i min Grindring al den Hjælp, som Hans guddommelige Majestæt vordigedes at forunde mig, for at berebe Ham dette lille Tilflugtssted: thi jeg er overbevist om, at det i Sandhed tilhører Ham, og at Han finder Sit Velbehag i samme; hvilket han engang gav mig at forstaae, idet Han sagde til mig, at dette Huus var Ham et Paradiis af Salighed. Det synes, at Han netop i denne Hensigt Selv har valgt disse fromme Sjæle, som Han har draget hidhen, og i hvis Midte jeg til min store Bestæmmelse lever. Om det endog saa havde staaet i min Magt, selv at bestemme Valget, saa havde jeg aldrig villet kunne udsøge Sjæle, som passede bedre for vor Regel; thi denne paalagde os en saare streng Clausur, en hensynsløs Armod og vedholdende Bøn. Men al Dette bære de med et saa fornoiet Sindelag og en saadan Tilfredshed, at Enhver endog anser sig værdig til at boe her. Endnu vidunderligere forkommer dette hos Nogle, som Herren netop har udtaget fra Fornoielsernes Midte, hvor de, efter Verdens Grundsatninger, kunde have levet meget lykkelige. Men Gud har her i et overvættens Maal erstattet dem de Glæder, som de have forladt, ved sand indre Tilfredshed, saa at de selv tilstaae, at de finde sig hundredefold belønnede og ikke noksom kunne takke Gud derfor. — Ogsaa de Dvrige har Hans Godhed gjort fuldkomne. De Yngste nemlig skjenker Han Mod og Indsigt, for at de ikke skulle spænde deres fromme Duffer altfor høit, og erkjende, at denne Levemaade og Afsondring fra alle Ting paa denne Jord yder en langt større Ro og Tilfredshed, selv om man ogsaa kun vilde see hen til denne Salighed, man allerede nyder herneeden. Og dem, som ere i en fremrykket Alder og af en svagelig Sundhed, giver Han fordoblede Kræfter, saa at de kunne udholde Regelens og Klosterets Bodsøvelsers Streng-
hed ligesom de Dvrige.“ — — „Det er mig,“ siger hun et andet Sted, „en uudsigelig Trøst, naar jeg seer mig i Selskab med saa fuldkomment frie Sjæle. Deres eneste Stræben og Idræt er, stedse at skrive videre frem i den Herres Tjeneste, med Hvem de have trolovet sig. Gensomheden er deres eneste Fryd; og deres største Sorg vilde det være, naar de

skulde modtage Besøg, selv af deres nærmeste Slægtninger; undtagen naar de berøved ogsaa hos Andre kunne endnu mere oplue den hellige Kjærlighedsflamme, som uafsladelig blusser deres Sjæles himmelske Brudgom imøde.“

Theresia levede en Tidlang iblandt dem som en simpel Nonne; men Biskoppen ansaae det rigtigst, at overdrage hende Husets Styrelse. Derved fandt hun Leilighed til at vise den sjeldne Færdighed, som Gud havde forundt hende i at lede Andre; og Alt, hvad hun foretog sig fra det Dieblik af og indtil sin Død, bærer Præget af en stærk og indsigtsfuld Sjæl, som ikke lader sig skræmme ved Hindringer, og heller ikke ved en blind Jær lader sig føre ud over Grændserne. De Moissommeligheder, som hun i sine sidste tyve Leveaar har maattet udholde, kunne alene allerede vise hendes Aands store Egenheder og hendes Dyds og Fromheds Uroffkelighed i deres rigtige Lys.

Som Grundlag for hendes Reform havde hun indført en fuldkommen Undersøelse af eget Sind og egen Billie, vedholdende Bøn, uafbrudt Tausshed, og en Armod, ifølge hvilken Nonnerne slet ikke turde besidde andet til deres Livsophold, end hvad de fik af deres Medborgere i Almisse. Deres Klæder vare af grovt, uldent Løi; istedetfor Skoe bare de kun Sandaler; de maatte sove paa Straa; og uden den yderste Nødvendighed spiste de aldrig Kjød.

Den hellige Stifterinde havde af egen Erfaring lært, at et altfor stort Antal Medlemmer i et Kloster vilde vanskeliggjøre den gode Ordens Haandhævelse, hvorfor hun heller ikke vilde optage flere end Tretten i sit Kloster. Naar hun siden afveg fra denne Bestemmelse, som saa meget laae hende paa Hjerte, saa skete det kun i Tilfælde af, at de Troendes Almisse ikke mere vare tilstrækkelige til Husenes Underholdning, saa at hun saa sig nødsaget til at modtage et Udstyr af dem, der vilde optages. Der kunde senere optages henvendte tyve Nonner i samme Kloster. Siden er man afveget noget fra denne Bestemmelse; i Frankrig f. Ex. vare Carmeliterindernes Kløstre mere eller mindre talrige, og alle deres Huse havde bestemte Indkomster.

Klosteret til den h. Joseph havde allerede bestaaet i fire Aar, da Carmeliterenes General gjorde en Reise til Spanien. Han hed

Rubeo af Ravenna og var en Mand af store Fortjenester. Den h. Theresia's Koes var ogsaa kommen for hans Øren, og han ønskede derfor meget at see hende og underholde sig med hende. Strax ved sine første Samtaler med hende blev han opfyldt af Høiagtelse og Beundring for Helgeninden. Hendes Klogskab og Iver glædede og rørte ham i den Grad, at han ved Afsteden tillod hende ogsaa at stifte flere andre Klostre efter samme Plan. Tillige gav han hende Fuldmagt til ogsaa at grundlægge to Munkelklostre. Men Theresia tænkte langt fra ikke paa Muligheden af at udføre denne sidste Plan; for at udføre et saa besværligt Foretagende havde hun idetmindste behøvet en ivrig Medhjælper, men en Saadan stod dengang ikke til hendes Raadighed.

„Ivrigt,“ siger hun, „eiede jeg hverken et Huus, eller Penge til at kjøbe eet, saaledes at Alt var indskrænket til en fattig, barsodet Carmeliterinde, der var rig paa kristelige Fuldmagter og fromme Duster, uden at være istand til at udføre dem, og uden at have nogen anden Bistand end Gud. Desuagtet tabte jeg ikke Modet; jeg haabede altid, at Herren vilde fuldende hvad Han havde begyndt: Alt forekom mig muligt; og under saadanne Omstændigheder lagde jeg Haand paa Værket.“

Imidlertid havde hun tilbragt samfulde fem Aar i Klosteret til den h. Joseph. „Jeg troer,“ siger hun paa et andet Sted, „at jeg med Sandhed kan sige, at disse fem Aar have været de roligste i hele mit Liv, da jeg aldrig hverken før eller senere, har nydt en saadan Sjælefred og Fryd.“ I denne Tid øvede Nonnerne af hendes Samfund sig i al Slags Spøgelse, i Lydighed og i øvrige Dyder, som sommelede sig for deres Stand. . . . Hovedmidlet til at anspore dem til ivrig Opfyldelse af deres Pligter, var det opbyggelige Exempel, ved hvilket Theresia lyfte for dem; hun var allevegne den Første, valgte stedse for sig selv de vanskeligste Arbejder, og overalt og altid viste hun hiin Kjærlighed til Orden, hiin glade og muntre Tilfredshed, som er det sjælfreste Kjendetegn paa, at Intet bringer i Forlegenhed eller mishager. Hvilken navnløs Husvælselse og Fryd maa ikke overstrømme en ganske til Herren indviet Sjæl, som glæder sig ved denne indvortes Fred og dette kristeligt glade Sind!

Iblandt Carmeliterinderne i Klosteret til den h. Joseph var der Jomfruer af fornemme Familier; men langt fra at gjøre sig til af dette deres Fortrin, saaledes som man pleier at gjøre i Verden, søgte disse Jesu ydmyge Brude ingen anden Ære eller Udmærkelse, end at øve Dyden, idet de kun kappedes med hverandre i Spøgelse, Tjenstfærdighed og Lydighed. Denne hellige Kappelyst lyfte saa herligt ud af alle deres Handlinger, at Theresia ikke kunde blive træt af derfor at prise den algode Gud. De elskede alle hverandre med hellig Omhed, og Ingen af dem kunde skjule, hvor lykkelig hun skattede sig ved at kunne vandre Himmelen imøde under en saa hellig Moders Ledelse! Gud Alene var Gjenstanden for deres fromme Stræben; idet de vare levende grebne af Hans hellige Nærvarrelse, offrede de Ham uafbrudt deres Hjerters helligste Duster til Hans Forherligelse og deres egen Frelse. Med Bruden i Høisangen kunde enhver af dem i Sandhed udraabe: Om jeg end sover, mit Hjerter vaager! —

I August 1567 begav Theresia sig til Medina = del = Campo, for der at stifte et nyt Kloster. De Vanskeligheder, som hun havde at overvinde, førend denne Stiftelse kom i Stand, vilde uden tvivl have affrækket en mindre høimodig Sjæl. Men Theresia følte sit Mod netop derved kun endnu mere forhøiet. En udførligere Beskrivelse herom finder man i den Historie, som hun selv har efterladt os om sine Stiftelser. Dette Bærk bærer samme Præg, som hendes Levnetsbeskrivelse. Den samme aabne Genfoldighed, den samme Dnde og Fromhed forene sig deri med en dybt begrundet Ydmyghed, som overhovedet var det mest fremtrædende Træk i vor Helgenindes Charakter. Hun nedskrev samme kun ifølge sin Striftesaders udtryffelige Befaling. I Begyndelsen vægrede hun sig ved at gribe Pennen, idet hun gav sine mange Forretninger og sit svagelige Helbred til Paaskud; men da hun havde henvendt sig til Gud, erholdt hun den Forsikring, at Lydigheden giver Mod og Kraft. —

„Jeg ønsker,“ siger hun, „at Han ifølge Sit guddommelige Ord, vil give mig Naade til at jeg kan lade alle de Gunstbeviiisninger, Som Han ved disse Stiftelser har forundt

denne Orden, blive tjenlige til Hans høieste Vre. I detmindste kan man være forfikkret om, at man i min Fortælling ikke finder andet, end hvad der er aldeles sandt, da intet Hensyn vilde kunne formaae mig til, selv i de ubetydeligste Ting, at sige en Usandhed, og saameget mere vilde jeg i en Sag, der angaaer Guds Tjeneste, gjøre mig en stor Samvittighed deraf." Herpaa beder hun om Overbærelse med Vidtløftigheden af hendes Fremstilling, idet hun siger, at hun, hvormegen Umage hun end har gjort sig for ikke at være vidtløftig, dog har al Aarsag til at troe, at hun vilde trætte Andre, efter at have trættet sig selv. „Men da dette Skrift," tilføier hun, „skal forblive i mine Døttres Hænder, saa vilde de (hvilket jeg er overbevist om paa Grund af deres Kjærlighed til mig) undskylde det's Mangler; og da ingen anden Hensigt har ledet mig ved sammes Affattelse, end Ønsket om at fremme Guds Forherligelse og mine Læserinders Frelse, saa vil Gud heller ikke tillade, at de skrive noget af det Gode, som man maatte opdage deri, paa min Regning." — Efterat hun har skildret de Besværligheder, som hun paa sin Reise til Medina-del-Campo maatte udholde tilligemed fire Nonner af den h. Josef's og to Nonner af „Menneskevordelsens" Kloster, omtaler Theresia de Hindringer, som reistes der imod deres Indførelse; herpaa giver hun fortræffelige Lærdomme om Lydigheden, hvilken Dyd hun foretrak fremfor alle andre. Hvilken høi Britis hun sætter paa samme, seer man hovedsagelig af den Maade, paa hvilken hun søger at fremhæve dens Fordele. Men allermest viser sig hendes Forkjærlighed for denne Dyd i hiin umiskjendelige Glæde, med hvilken hun i det femte Hovedafsnit i Historien om sine Stiftelser udkaster Billedet af en Sjæl, som havde tilbragt femten Aar i Lydighedens Øvelser.

„For nogle Dage siden," siger hun, „har jeg talt med en Person, der, som det synes mig, langt overgaaer alle dem, som jeg nogenstinde har seet, i Lydighed, og blot ved sin Tale allerede formaaer at indgyde Kjærlighed til denne Dyd. Hun har tilbragt femten Aar under bestandige Arbejder, uden at hun i hele denne Tid har havt en eneste Dag til sin egen Raadighed, hvormegent hun endogsaa øn-

skede dette. Alt hvad hun kunde gjøre, var at hun indviede nogle Dieblikke til Bønnen og altid holdt sin Samvittighed reen; men derfor har ogsaa Gud rigeligt belønnet hende; thi omendskjøndt hun ikke veed, hvorledes dette er skeet, befinder hun sig dog altid i hiin saa ønskelige og saliggjørende Mandfrøhed, der kun bliver de fuldkomneste Sjæle tildeel; og det saaledes, at hun opnaaer Alt, uagtet hun Intet har attraaet, og hun nyder den største Lyksalighed, som man nogenstinde kan begjære paa Jorden. Saadanne Sjæle frygte Intet, fordi intet Jordisk vækker deres Ønsker. De flye ikke Arbejder; de søge ikke dette Livs Behageligheder; Intet formaaer at formørke deres Hjertensfred, fordi Gud Alene er Kilden dertil og ingen Ting formaaer at stille dem fra Ham."

I de efterfølgende Capitler lærer Theresia sine geistlige Døttre, hvorledes de kunne adstille de falske Henrykkelser fra de sande, samt hvorledes de i Klosterne skulle omgaaes de Personer, som ere af et melancholiskt Temperament og som uagtet al den Forsigtighed, man har anvendt for ikke at optage saadanne Charakterer, alligevel have vidst at indsnige sig. Med inderlig Rørelse taler hun om disse Personer. Hun vil, at Forstanderinden skal være en oprigtigt elskende Moders Medlidenshed med disse Sælshyge og Intet forsømme, for at helbrede dem for dette Onde. Man maa bevise dem stor Sagtmodighed, Kjærlighed og Omhed; anwise dem forskellige Arbejder i Huset, for at adspredde dem; med Taalmodighed oversee de Feil, som de muligen maatte begaae ved deres Forretningers Udførelse, for ikke at give Anledning til endnu større Forseelser, dersom de skulde blive aldeles forstyrrede; endelig maa man ikke tillade, at de tilbringe megen Tid med Betragtning, ikke engang med de sædvanlige Bønner, fordi de for detmeste ere aandssvage og saaledes vilde gaae over til tomme og sværmeriske Grublerier. Retop af disse Aarsager tør de heller ikke faste som Andre, fordi ellers denne Sygdom, som saa meget hindrer i at skride frem i den sande og solide Dyd og er farligere end den Sygdom, der truer Livet, kun vilde tage endnu mere Overhaand. „Jeg tilskaaer," siger Theresia ved Slutningen af

disse Formaninger, „at jeg meget beklager disse stakkels Syge; Enhver af os bør betænke, at det Selvsamme ogsaa kan tilstøde os, og ikke alene have Medlidenhed med dem, men ogsaa bære over med deres Svagheder, uden at de dog mærke det.“

(Fortsættes.)

Lanteprog.

Medens den guddommelige Aabenbaring er en glimrende Lykkestøtte for dem, som oprigtigen søge Sandheden: bliver den en mørk Skykøtte for de onde Mennesker. Denne Soels Straaler, saa lyskinnende og glimrende de end ere, kunne dog ikke trænge igjennem det Mørke, hvormed Stoltheden og andre Lidenskaber omgive disse Folk.

Den h. Hugo af St. Victor.

Vil Du lære Andre Viisdom, saa maa Du først selv være viis; ligeledes vil Du heller aldrig være skiftet til at befale, naar Du ikke selv viser Lydighed mod Gud og Din Vridighed!

Reisen til det bedre Liv.

Olivier Maillard, een af sin Tids berømteste Prædikanter, hentydede engang i sin Prædiken noget stærkt paa Kong Ludvig XI.'s syndige Vandel. Den forbittede Monark lod ham tilkjendegive, at han vilde lade ham drukne. „Det staaer i Kongens Magt,“ svarede Taleren; „men sig ham, at jeg til Vands vil

ankomme langt hurtigere til Paradiset, end han med sin Postbefordring.“

Det forunderlige Pant.

Da Kong Ludvig den Hellige paa sit ulykkelige Korstog til det forjættede Land var falden i Sultan Soria's Fangenskab, annammede han næsten dagligen Jesus Kristus i det allerhelligste Alterens Sakramente, og, fuld af Henrykkelse, udraabte han ofte: „Dette er mit daglige Brød, min Sjæls Brød, Kraft og Styrke i mine Lidelsers og Gjenvordigheds Fængsel.“ — Han knælede ofte ned foran det Allerhelligste, og bad og græd. — Senere indlevedes Underhandlinger med Sultanen, betræffende Kongens Udløsning. Sultanen fordrede efter gammel Vedtægt et Pant, for at sikkre sig Overholdelsen af de indgaaede Betingelser. Men hvilket var det Pant, han fordrede? Var det maaskee en betydelig Sum Penge? eller vilde han beholde nogle af de franske Riddere og Herrer tilbage som Gidsler? Ingen af Delene; men, efter hvad Gregor Mastrilli beretter os, Noget, som af mange Mennesker regnes for Lidet eller Intet, men sandelig er mere værd, end hele den skabte Verden; det Pant, som han nemlig fordrede, var en consecreret h. Hostie! Og hvorledes kom Sultanen paa dette Indfald? Ene og alene, fordi han hos den fangne Konge havde bemærket den ubestrikelige Kjærlighed og Andagt, hvormed han pleiede at ære det h. Alterens Sakramente, hvorfor han heller ikke vidste at gjøre Fordring paa noget større og tilforladeligere Pant.

Om vi heller ikke, som den h. Ludvig, hver Dag virkeligen modtage Frelseren i det h. Sakramente, saa kunne vi dog idetmindste nyde dette himmelske Brød dagligen paa en aandelig Maade. O, hvor ofte og hvor let kunne vi ikke paa denne Maade optage Livets Brød i os! Saa ofte som vi communiere paa en aandelig Maade, bede vi ligesom: „Giv os idag vort daglige Brød,“ det er: hiint hellige

og lykfsaliggjørende Brød, som er kommen ned fra Himmelen.

Kirkelige Efterretninger.

Frankrig. En stor Bave i det forrige Aarhundrede kaldte Frankrig „Jomfru Marias Kongerige.“ Med endnu større Ret synes det nu at fortjene dette Navn, hvor det paa en saa herlig Maade har seiret Himmeldronningens Triumph, den dogmatiske Proclamation om hendes ubesmittede Udsfangelse. I ethvert Dioces opreiser man nemlig Mindesmærker, for at forevige den mindesværdige 8de December hos Efterverdenen: hist opbygges Cathedraler, her Kirker og Capeller, hist opreises Mindesøiler, her Belgjorenhedsanstalter til Ære for den ubesmittede Gudsmoder. Biskoppen af Bay har nu fattet den Plan, at opreise en colossal Statue af den h. Jomfru af Bronze paa en i hans Dioces liggende 400 Fod høi Klippe, Corneille-Klippen kaldet. Statuen, som bliver 48 Fod høi og kommer til at staa paa en Flade af 30 Dv. Fod, skal være et „Nationalmindesmærke for det katholske Frankrig“. Den h. Fader har bifaldet den fromme Biskops Plan, Grundstenen er allerede lagt den 8de December f. A., og Keiseren har tilladt, at der maa indsamles Bidrag dertil i hele Landet. Ved den store Deeltagelse, som Biskopper og Lægfolk kjenke dette skjøne Værk, er Udsførelsen sikret, og man haaber at kunne indvie Statuen paa den samme Dag, paa hvilken Mindestøtten, der opreises i Rom, skal indvie. Biskoppen af Bay har for fort siden givet Keiseren personlig Beretning om Monumentet og sagde iblandt Andet i sin Tale: „Som et Middel til Udsførelsen tillod Deres Majestæt en Nationalsubskription, et Dpraab til Folket. Jeg kommer nu for at bede det af Ludvig XIII. til den h. Jomfrue indviede, allerchristeligste Folks oplyste Herfker om Guld og Bronze. Om Guld — thi har De det ikke, saa kan De laane noget, Sire; thi De har Credit! Om Bronze; thi „Vor kjære Frue til Seieren“ (under dette Navn — notre dame des victoires — æres den h. Jomfru i Frankrig som Landets Skytshelegeninde) har allerede udvirket Dem meget og vil udvirke Dem endnu mere, — nemlig russiske Kanoner, som bør forvandles til en colossal Støtte af „Vor kjære Frue af Frankrig“, som Regjeringen vil forherlige, fordi den saa godt

forstaaer at forene Konstens, Industriens og Religionens Fremssridt med Vaabenæren.“ Biskoppen erklærede fremdeles, at Støtten vilde blive saa høi, at man skal kunne see den fra alle Steder i hele Departementet, og at sammes Opreisning vil hjælpe til at forffaffe Frankrig Freden og Keiserinden Birkeliggjørelse af hendes inderligste Dnsfer. Keiseren tegnede da sig selv for 10,000 Frcs og Keiserinden for 2000 Frcs og lovede Biskoppen russiske Kanoner, men han beklagede, at de ikke vare af Bronze. Det gjør et velgjørende Indtryk, at Keiserparret staaer i Spidien for dette fromme Nationalforetagende. Keiser Napoleon har iøvrigt mere end eengang beviist sin inderlige Ærefrygt for Himmeldronningen! Han har modtaget sin første h. Communion i det Marie-Capel, som tilhører det berømte Balsfartssted „Maria-Ginsiedelen“ i Schweiz; han har som Keiser stillet sin Land- og Sømagt under den h. Jomfrues Beskyttelse, og bærer den Ubesmittedes Billede paa sit Bryst. Keiserinden er Patronesse for alle fromme Foreninger og Corporationer, som ere indviede til Jomfruernes Dronning. Begge vilde under alle deres verdslige Glæder — derom ere Katholikerne forvissede — ikke forglemme at skue op til Frankrigs Skytshelegeninde!

Nordamerika. (Fortsølgelse af Indvandrerne, navnlig Katholiker.) — Den katholske Kirke i Amerika skrider rolig fremad. I Mai Maaned afholdtes to biskoppelige Provincial-Concilier i Baltimore og Cincinnati. Der blev paa disse andraget paa Oprettelsen af flere nye Bispedømmer, og dog tælle de Forenede Stater allerede 41 Bispedømmer! I de store Stæder reise sig overalt nye Cathedral- og Sognkirker; i Diocesen Philadelphia ere 18 under Bygning. Ved en saadan Tilvæert for Kirken, indsee sammes Hjender, at det er den høieste Tid til at aabne Kampen imod den, jørend den vinder endnu større Indflydelse, — derfor har Foreningen af de saakaldte Bankundige eller Know-Notthings constitueret sig. Angaaende dette smukke hemmelige Selskab af protestantiske Amerikanere, der ikke have Mindre til Hensigt, end at berøve Indvandrerne alle Borgerrettigheder og navnlig at fjerne alle Katholiker fra alle Embeder, have vi gjentagende omtalt. Dets Planer i det høitpriste Land for „politisk og religiøs Frihed“ maatte sandelig aabne Dinene paa alle ædelttænkende Mænd; og derfor have de meest forskjellige Partier forenet sig for at styrte disse „Bankundige“. Man meente i den nyere Tid, at de „Bankundige“ vare indbyrdes uenige og derfor efterhaanden vilde tabe deres Betydning. — men et gyseligt Optrin, som er forefaldet den 6. August i Louisville (i Staten Kentucky) viser, at de „Bankundige“ sna-

rere griber til Mord og Brandstiftelse, end at de ville opgive deres Sag. Der foretages for Diebliffet i Amerika Valg til det næste Præsidentsvalg, og ethvert Parti anstrenger sig nu naturligtvis for at forskaffe sine Grundsetninger Seieren. Saaledes gif det ogsaa i Louisvill, hvor Valgene endtes den 6. August. Allerede tidlig om Morgenen befatte de „Bankundige“ samtlige Valgpladser og fordrev Tydskerne og Irlænderne, for detmeste Katholiker, derfra; dette er den berømte „amerikanske Valgfrihed!“ Da Tydskerne ikke vilde komme nærmere hen til Valgpladserne, for at lade sig slaae og mishandle, bleve de opsøgte i deres Hjem af de „Bankundige“ i Bander af 10—12 Personer og paa en brutal Maade mishandlede iblandt deres forfrækkede Koner og Børn. Flere Tydskeres Huse bleve ødelagte og nedbrændte (de „Bankundige“ førte Kanoner med sig!), deriblandt ogsaa et stort Bryggeri, som havde kostet Gieren 36,000 Tlir. Man vilde ogsaa afbrænde Tydskernes katholske Kirke, hvilket dog blev forhindret af Mayoren (Borgemeesteren). Endnu affhyeligere vare de Boldshandlinger, som foretoges om Aftenen i et ganst af Irlændere beboet Qvarteer. Man strider om, hvo der har begyndt Striden; men selv de engelsk-amerikanske Blade indrømme, at Udlænderne først skjøde, da de „Bankundige“ faldt over Tydskere og Irlændere og mishandlede dem; det var saaledes fra de Sidstes Side Modværg, intet Angreb. Da en Amerikaner faldt for en Irlænderes Skud, da var Signalet givet til Angreb: strax bleve uskyldige irske Mænd og Børn myrbede. Som vilde Dyr bleve de jagede og dræbte. De „Bankundige“ rykkede frem med en Kanon, og snart stode 14 irske Huse i Flamme! Beboerne af alle disse brændende Huse bleve nedskudte, naar de vilde flygte for Ilden; det var næsten umuligt at undgaae Døden. Flere Timer efter, da de uslykkelige Irlændere vare brændte under deres Huses ryggede Ruiner, talte den haabefulde amerikanske Ungdom, som havde deeltaget i disse Mordhandling, med en djævelsk Latter om deres heltemodige Daad! De unge Mennesker sagde, at de ikke vidste, hvor Mange de havde dræbt, men at de havde dræbt alle de Irlændere, som de havde seet. Et Dienesbue fortæller følgende Skændselsgjerning: „Jeg saae hvorledes en stakkels Irlænderinde, som med et lille Barn om Halsen søgte at redde sin Seng, blev dræbt og hendes Seng brændt. De „Bankundige“ tiltraabte hende haanende: „I vilde tilbede Paven? Vi skulle lære Eder, at Amerikanere herste i Amerika!“ Selv Fruentimmerne yttrede djævelske Følelser. De jagde, at de ønskede, at enhver Tydsker og Irlænder og alle deres Efterkommere vare

dræbte og at alle Katholiker maatte blive hakkede til Kjødstumper! O den ædle Qvindeslag i Amerika! — Endnu mere opværende end Mordene, er Autoriteternes Udfærd, som ere sammensatte af „Bankundige“. Tydskere og Engælndere, som have sat sig til Modværg, blive fængslede; de indfødte Mordere rose sig af deres Skændselsgjerninger, uden at Retten forfølger dem! Naturligtvis er Tydskernes og Irlændernes Liv nu forbitret i dette „Sodoma og Gomorra“ — saaledes kalde de Louisville — og flere Hundreder ere allerede udvandrede til St. Louis. Selv Amerikanere reise bort derfra, og der har dannet sig et formeligt „Udvandringselskab“. — Sluttelig anføre vi endnu, at Louisville ogsaa er Sædet for en katholsk Biskop. Denne har der fornylig aabnet to nye Kirker for Gudstjenesten. For 15 Aar siden havde Louisville ifkun een Kirke, nu tæller den 7, som hver ogsaa har en katholsk Skole.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 4. November. — 23. Søndag efter Pintsje. — Dagens Epistel: Phil. 3, 17—4, 3. — Evangel.: Matth. 9, 18—26. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messje. — Kl. 10 Hoimesje med Prædiken paa Tydsk. — Esterm. Kl. 3 Andagt paa Dansk. —

Hver Søndag om Form. Kl. 6, 7 og 8¹/₄ fejres en stille h. Messje; — om **Torsdagen** bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messje Kl. 8¹/₄, som ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøve Alt og beholder det Gode!

1. Thesjal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 45.

Søndagen den 11te November.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtages i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler **C. A. Blaukenstein**, N. Rindmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de tal Vost-outriers. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Trende Klager mod Gud.

Der gives fornemmelig ttende Klager, ved hvilke mange uforstandige Mennesker pleie at lægge deres Utilfredshed med Guds Forsyn for Dagen:

1. Jeg beder forgjæves! Gud hører mig ikke!

Den bedende Christen, som sukker over, at han ikke er bleven bønhørt, har jeg flere Spørgsmaal at forelægge. Du beder altsaa? Velan! sig mig, er Du gjennemtrængt af den Tillid til Gud, som Jesus indgyder os? Faderen i Himmelen, den mægtige, gode Fader, Som med Visdom sørger for Dig, Som ikke glemmer nogen af Sine Skabninger, hører Han en barnlig Bøn fra Dit Hjerter? — Om hvad beder Du? Hvad gaae Dine Duffer ud paa? Hvad søger Du med størst Anstrengelse? Er det de overjordiske Goder? Er Du fremsfor Alt omhyggeligt betænkt paa Din Sjælefrelse? Søger Du Guds Rige som den Hungrige det hjære Brød? See! det er noget Timeligt, Jordiskt og Forgængeligt, hvorefter Du stræber; og Gud svarer: Barn! Du veed ei, hvad Du begjærer. Det vilde ingenlunde være Dig tjenligt, dersom Dine Duffer bleve opfyldte.

Naar vi vise os for den himmelske Fader i Jesu Navn, naar vi medbringe Ydmyghed og Tillid, naar vi ere hengivne i Faderens Villie, som Jesus paa Oliebjerget, naar vort Hjerter er sønderknuust formedelst vore Synder, frit for Had og fjendtligt Sindelag og andre Lidenskaber, naar dets Længsel fornemmelig er rettet paa de overjordiske Goder, saa ville vi ganske vist ikke bede forgjæves. Løve Gud med at bønhøre os, saa skeer det ofte kun for at prøve vor Tillid. Han veed bedst den rette Tid til Hjælp. Hans Forjættelser forblive aldrig uopfyldte. Hvo som er vedholdende i Bønnen, han vil endelig have den Trøst, at erfare Herrens Godhed paa sig selv og skal da høit bekiende: „Jeg raabte til Herren i min Ulykke, og Han haver hørt mig!“ Ps. 119.

2. Hvad udretter jeg med mit Arbeide? Jeg seer ingen Fremgang!

Ligesom de mange Mangler ved Bønnen ere Skyld i, at den ikke frembringer de forønskede Virkninger, saaledes forholder det sig ogsaa med mange Christne, hvis Arbeide ikke vil lykkes. Jeg beklager meget disse trostesløse Mennesker, som anstrenge sig uophørligt og dog altid maae savne Frufterne af deres Flid. Det er tungt at see, at mange Forsøg for at for-

bedre den timelige Velstand, ganske slaae fejl. Det gjør mig ondt at see, at man Intet opnaaer ved den mest ubholdende Flid og Anstrengelse. Saadanne Utilfredse maa jeg ligesledes raade til en streng Selvprøvelse.

Hvorledes er Eders Arbeidsomhed bestaafsen? Gaae I til Eders Kaldsforretninger med et christeligt og fromt Sindelag? Forrette I Eders Arbeide ærligen og samvittighedsfuldt, idet I altid under Eders Arbeide ihukomme Guds Nærværelse? Forsynde I Eder ikke ved hemmelige Bedragerier, ved hemmeligen at tage en utilbørlig Fordeel af Eders Medborgere? Misbruge I ikke Frugterne af Eders Flid hovedsageligen til Fornøielser og forfængelige Ting? Ere I sparsommelige og godhjertige, og beredvillige til af Guds Gaver ogsaa at meddele den Trængende? Ere I forsigtige og betænkte paa Fremtiden, og af Hjertet taknemmelige selv for den ringeste Gunst, som kommer fra Guds Haand?

Der gives Huusholdninger, i hvilke man kun finder faa Tegni paa Gudsfrøgt og Fromhed. Sorgerne for det Timelige indtage Hjerterne aldeles. Til Bøn har man ingen Tid. Endog **Herrens hellige Dage** blive vanhelligede ved at arbeide. Man gjør sig slet ingen Samvittighed af saadanne Forargelser! Med samme Letsindighed blive christelige og høist anstødelige Samtaler førte under Arbeidet. Ligesaa samvittighedsløst betjener man sig af alle Slags uærlige Kunstgreb og hemmelige Bedragerier i Handel og ved Arbeider; og det saaledes Erhvervede anvendes fornemmelig til Pynt og Luxus, som i de borgerlige Familier ofte næres mere, end i de Adeliges Boliger. Naar nu en Arbeidsmand af denne Klasse fattes Himmels Velsegnelse, skulde han da ikke finde, at Aarsagen dertil er hans Mangel paa Fromhed og Gudsfrøgt? Ikkun dem har Gud lovet at ville velsigne, som i Alt holde Hans h. Bud og vandre Sandhedens, Retfærdighedens og Fromhedens Vej!

3. Mine Lidelser ere altid de samme; istedetfor at blive bedre, bliver det værre.

Manges Tale lyder saaledes: „Det kan jeg ikke længere udholde. Min Lidelse er alt-

for stor. Naar kun Gud vilde tage mig bort fra Verden, da Han dog ikke hjælper mig. En saadan Ulykke er altfor haard. Jeg kan ikke bære den længere. Hvorledes har jeg forskyldt det? Min Glendighed tiltager endnu bestandigen. Andre have altid Lykke med sig og det gaaer dem godt, og de tjene dog ikke Gud saa meget som jeg.“ — Hold inde! Hvo som knurree saaledes mod Gud, han fornægter Troen. En Christen kan umulig tillade sig saadanne Klager! Et saadant Sprog giver store Forargelser. Det er en forbryderisk Fornærmelse imod Gud, at dable Hans Regjering paa en saadan Maade; — at gjøre den Helligste, den Retfærdigste den Bebreidelse: „Du gjør mig Uret!“ Betlagelsesværdige Skabning, Du, som lever i en saa oprørt og harmefuld Sindsbevægelse, — kan Du roligere og med stille Overlæg overveie, hvad jeg har at sige Dig? Vær fremfor Alt **ydmigg**, og opgiv den Indbildselighed og taabelige Mening, at Du er bedre end andre Mennesker. Sandelig! Du kjender langt fra ikke alle Dine Feil. Hvorledes kan Du klage over den Lugtelse, ved hvilken Herren prøver Dig? Han hjem søger Dig for at bevirke Din Forbedring. — Ydmiggeligen skulde Du bede om Wiisdom og Aandskraft til at kunne gaae enhver Spire til en vranten Utilfredshed, forinden den kommer til Udbrud. Thi, see Dig om i Verden! Hvorledes forholder det sig med alle timelige Dunder? Mange af dem paadrage Menneskene sig selv ved egen Skyld. Mange ere kun tilsyneladende Dunder. Men alle, hvad Navn de end monne have, alle kunne benyttes til Menneskets sande, evige Frelse! Hvorledes kan en Christen, som veed dette, knurre?

Der var en Tid, da de Christne glædede sig, naar de maatte lide mange Trængsler; hvorimod de begyndte at tvivle om deres Sjælsfrelse, naar de bleve skaanede for Gjenordigheden. I vore oplyste Tider holder man en saadan Tænkemaade for Daarfab! Selv ogsaa de Retfærdige udbryde ikke sjældent i Sukke og Klager, naar Herren paalægger dem mange og haarde Lidelser. Sorgelige følger af deres svage Tro! Maatte det dog være os forundt, at kunne tænke saaledes om

Gjenvordighederne, som Christendommens første Bekjendere! Den h. Apostel siger: „Vor Trængsel i den nærværende Tid er staffet og let, men den udvirker i os en evig, over alle Begreber ophøjet Bægt af Herlighed!“ II. Cor. IV, 17. Derfor forekom dem alt det Time- lige saa ringe og smaaligt, fordi de havde saa store og ophøiede Begreber om det Evige. Vi tage feil, naar vi indbilde os, at de ikke maatte lide meget. Ak! deres Trængsler vare langt større end vore. Til at lide med Taalmodighed, dertil gav Troen dem Kraft. Bede vi med Bedholdenhed om denne stærke Troes Gave, saa ville ogsaa vi med samme faae Mod til at lide, og vore Klager imod Himmelen ville da forstumme. Al vor Utilfredshed vil da blive forvandlet til Lovprisning over det guddommelige Forsyn. Den h. Augustin sagde engang: „Verden maa storme og rase; den maa fornærme og true; den maa mishandle os som den end vil; — hvor Lidet er ikke alt dette i Sammenligning med det, som vi eengang skulle modtage i Himmelen til Løn for vor Taalmodighed!“

Tanter om christelige Billeder.

„Giv Gud, hvad Guds er, og Keiseren hvad Keiserens er,“ var Herrens Svar til Jøderne, som, for at friste Ham, spurgte, om man skulde give Keiseren Skat. Dette sagde Herren, idet Han lod Sig give en Mønt, hvorpaa Keiserens Billede var præget. — Dette erindrer mig om en Begivenhed i Historien, da nemlig den h. Abbed Martinus stod for den keiserlige Præfect. Præfecten forlangte, at Martinus skulde træde paa Krucifiret. Da tog den Hellige en Mønt, hvorpaa Keiserens Billede var, og forlangte af Præfecten, at han skulde træde paa den. Da den keiserlige Embedsmand forfærdet udraabte: „Hvad, jeg skulde vanære min Keisers Billede?!“ svarede Martinus: „Hvorledes kan Du forlange, at jeg skal træde paa min Guds Billede, naar Du

ikke engang vil vanære Din Keisers, et Menneftes?“

Vi holde Billedet af en os dyrebar Person i Ære, saalænge som vi ønske at bevare sammes Minde i vort Hjerte. Derfor lade vi os jo netop forfærdige Billeder af de Personer, som vi have kjære. Elste vi Nogen ikke, eller er han os selv ligegyldig, saa har heller ikke hans Billede noget Værd for os. — Under den franske Revolution i Slutningen af det forrige Aarhundrede omstyrkede man Crucifixerne, traadte dem under Fødder og ødelagde de Helliges Statuer, fordi man hadede Christus Selv og Hans troe Tjenere. Vi siige ingenslunde, at Billederne i og for sig have noget Værd, endnu mindre, at de af sig selv besidde nogen Kraft; men kun, at de ere Midler til at forestille os Christi, Hans velsignede Moders og andre fromme, hellige Menneskers Liv og saaledes i vore Hjerter at vække religiøse Følelser og hellige Beslutninger. Men vi maatte ophøre at være Mennesker, dersom vi ikke skulde føle Trang til ved en Afbildning at fastholde den levende Erindring om kjære Personer. Derfor ophænger Jagtelsternen Jagtstjunker og Landmanden Landskaber i sit Værelse. Bærer Bennen sin Bens Portrait paa Brystet, hvorfor skulde vi saa ikke ogsaa bære Billedet af vor bedste og dyrebareste Ven, Jesus Kristus, paa Brystet, og opstille Hans og vor høitvelsignede Moders, Maria's Billede i Kirker og i Værelser? — Der gives Mange, som enten ikke kunne eller ikke have Tid til at læse. I saa Tilfælde er da et Billede dem en talende Bog. Betræder f. Ex. en Fader Kirken med sit Barn, og Barnet spørger: „Hvad er det for et Billede, Fader?“ saa svarer Faderen: „Ak, mit Barn, det er Guds Moder, som bærer sin Søn, vor Herre' og Frelser, paa Skjødet. Han er død, Han har hengivet sit Liv for os. Hendes Moders hjerte er bedrøvet og hendes Dine flyde over af Taarer.“ Og spørger Barnet: „Hvem er Den med den hvide Lillie?“ saa svarer Faderen: „Det er den h. Aloysius, som elskede den gode Gud i den Grad, at han ifkun gjorde sin elskede Herres Billie og levede et saa reent Liv, at hans Sjæl var skøn og pletfri som en Lillie.“

Der gives vistnok i vore Dage desværre

ikke saa Huse, hvor Barnet ikke finder Leilighed til at gjøre sin Fader slige Spørgsmaal; Billeder findes vistnok i alle Børelser. — og det er da en Lykke, naar det ikke er Billeder, ved hvis Syn Ustyldigheden maa rødme; — kun intet Crucifix eller Helgenbillede! Ofte er et saadant ikke at finde i hele Huset, det skulde da være, at en gammel dags Moder endnu opbevarer det i sit affides Kammer. Og dog er al vor Frelse og vor hele Salighed afhængig af Jesus Christus, af Troen paa Ham og af den kjærlige Grundring om Ham! En fattig Bondemand mødte engang en from Præst og beklagede sig over, at han ikke kunde læse og havde kun lært meget Lidt; Præsten maatte dog meddele ham det Nødvendigste af Religionen. Præsten spurgte ham, om han kjendte Jesum Christum, den Korsfæstede, hvis Billede han her saae. „Ja,“ svarede Manden, „Ham kjender jeg godt, min Frelser og Saliggjører, Som jeg elsker af Hjertet og paa Hvem jeg sætter hele mit Haab.“ „Nu vel,“ svarede Præsten, „saa veed I nok; saa veed I saa meget som den h. Paulus, der ikke kjendte Andet, end Jesum Christum, den Korsfæstede.“

I den hellige Daab modtager ethvert Barn Navn efter en eller anden Helgen; sandelig ikke, for blot at kunne kalde Enhver ved et Navn, dertil gives der andre Betegnelser i Overflødighed; men Barnet saae et saadant Navn, for i samme Helgen at have en særegen Talsmand og Forbe der hos Gud og et særeget Mønster til Efterligning. Og det simpleste og mest talende Dypvækkelsesmiddel til en saadan Efterlignelse er Synet af et Billede af samme Helgen. — Man fortæller om en rig Mand, som havde ført et meget udsvævende Liv og i mange Aar havde spottet over Religion og Sædelighed, at han, paa een af sine mange Reiser, i en By fandt en ny og herlig Kirke. Af Nysgjerrighed gik han derind. De skønne Altene tildroge sig især hans Opmærksomhed. Da traadte han hen til Høialteret og besaae det herlige Malerie paa samme. Det forestillede den hellige Sanger David, hvorledes han i Bodens Aand laae paa Knæ og sædede bitre Taarer. Ved Siden laae Harpen; og en Engel opfangede hans Taarer i gyldne Skaale, for at frem-

bære dem som et Forsoningsoffer for Guds Throne. Og der stod skrevet under Maleriet: „David syndede een Gang og græd altid, og Du synder altid og græder aldrig!“ — Disse Ord og dette Billede virkede i den Grad paa Tilskueren, at han blev dybt greben, og smerteligt bevæget gjentog de Ord: „Ja, Du synder altid og græder aldrig!“ Naaden havde grebet ham; han fulgte dens Indskydelse og førte senere et kristeligt Liv.

Lad os elske Jesum Christum, og da ville vi ogsaa ære Hans Billede og ved Synet af samme føle os trøstede og opmuntrede til Taalmodighed og til Udholdenhed i det Gode. Naar en Fader staar i Begreb med at gjøre en lang Reise, og da giver sit bedrovede Barn sit Portrait og siger: „Tænk paa mig, saa ofte som Du seer dette Billede; vær dydig og mig og min Villie tro, ligesom om jeg altid endnu var hos Dig!“ — og han gjør en Reise og kommer tilbage og nu seer, hvorledes det gode Barn har opstillet hans Billede for sig, betragter det og derved fornyer sit Forsæt, at være god, saaledes som hans Fader havde anbefalet det, — hvor vilde det ikke glæde Faderen! Nuvel, lad os gjøre ligesaa med Billederne af vor allerbedste Fader, af Hans velsignede Moder og andre os dyrebare Helgener, indtil den Elskede Selv engang kommer os imøde ved vor Indtrædelse i Faderhuset og fører os ind i de himmelske og evige Boliger! —

Jesu Navn.

Intet formaaer i den Grad at formilde Bredens Raserie, at bøie Stolthedens Overmod, at helbrede Misundelsens Saar, at standse Fraadseriets Strøm, at dæmpe Utugtens Ild, at slukke Havesygens Tørst og at helbrede al Usædelighedens Spedalskhed, som Jesu Navn.

Naar jeg nævner Jesu Navn, saa forestiller jeg mig et Menneske, der er blid og ydmyg af Hjertet, god, æruelig, kyndig, barm-

hjerter og udmærket i Alt, hvad der er godt og helligt; men jeg forestiller mig tillige ogsaa Gud den Almægtige, Som læger mig ved Sit eget Exempel og styrker mig ved Sin Bistand.

Den h. Bernardus.

Guds Ord.

Guds Ord frembringer utallige heldbringende Virkninger i Sjælen. Det tæmmer, opliver, antænder, renser, nærer, styrker, heldbreder, befrugter og blodgjør Sjælen og gjør den skicket til alt Godt. Thi Guds Ord er en Lomme, et Liv, et Lys, en Fld, et Lægemedel, en Kraft og Luttring for vore Hjerter.

St. Thomas af Villanova.

Kirkelige Efterretninger.

Strasborg. I flere Blade har man i den nyeste Tid talt om Chicaner, som Protestanterne i Frankrig skulle være underkastede siden Keiserregnets Gjenoprettelse. I første Linie anføres naturligvis Thomasstiftelsens Anliggende i Strasborg. De Klager, som „Kreuzzeitung“ allerede i f. A. fremsjorte imod Forsøget paa at unddrage denne Stiftelse sin „Eiendom“, hører man nu ogsaa af andre Blade af samme Farve, og for ikke længe siden har endog Forstanderskabet for Gustav-Adolphsforeningen i Speyer angivet „Beslaglæggelsen af disse Godser“ som Grund til, at Pfalzerne ikke føle nogen Tilbøielighed for det intolerante Frankrig. Da Gjenstanden ikke er uden Betydning ogsaa for Katholiker i andre Lande, saa troer Referenten, som i selve Strasborg noie har erhyndiget sig hos velunderrettede Personer om, hvorledes Sagen angaaende St. Thomasstiftelsen forholder sig, at yde Læserne en velkommen Tjeneste, naar han giver dem nogen Dplysning om Protestanternes Klager. — Som bekendt horte Strasborg, der tidligere var Sydydsklands Hovedbolværk

mod Frankrig, til de Stæder, som først frafaldt Fædrenes Tro, og blev et Hovedsæde for den nye Lære. Fra denne Tid udsluttes efterhaanden ogsaa Borgerstabets legale Sindelag imod Keiserdommet. Strasborg gjorde ved enhver Leilighed fælleds Sag med Rigets Hjender, indtil det endelig ganske kastede sig i Franskmændenes Arme, og blev en uopvindelig Grændsefæstning mod Tydskland. Paa den franske Revolutions Tid var Strasborg Sædet for den vildeste Jacobinisme, og foruden Paris har Revolutionen ikke havt noget mere glødende Arnested, end netop i Strasborg. Medens nu under Revolutionen alle Kirker i Frankrig blev plyndrede og Kirkegodset inddraget, lykkedes det Frimurenes Indflydelse, som understøttedes af Bestikkelser, at tilbageholde den protestantiske St. Thomasstiftelsens enorme Eiendomme, der oprindeligen bestaae af katolske Kirkegodser. Man anslaaer denne Kirkes Formue til circa 14 Mill. Fres. At den protestantiske Stiftelse nu skulde forblive i den rolige Besiddelse af disse oprindeligt katolske Eiendomme, medens alt øvrigt katolsk Kirkegods blev erklæret for Statens Eiendom, maa synes saameget mere uretfærdigt, da sammes Indkomster aldeles ikke blive anvendte paa tilbørlig Waade til Kirke- og Skoleviemed, men paa en Waade, som udelukker enhver Control, benyttes til at befordre den protestantiske Propagandas Viemed i og udenfor Frankrig. Saaledes forskrede en høitstillet Mand i Strasborg Referenten, at en ved et katolsk Hof ansat protestantisk Statsmand oppebærer ikke mindre end 300,000 Fres. aarlig af St. Thomasstiftelsens Indkomster, som Hjælp til at befordre protestantiske Viemed! Paa lignende Waade blive de protestantiske Profelytmagere i Frankrig for en stor Deel lønede af denne Kirkes Fonds. Selv høit oppe i det nordlige Tydskland glæde de protestantiske Lærde, Instituter og Aviser sig ved en Auerkjendelse (d. e. Besoldning!) af St. Thomas' hemmelighedsfulde Statkamre. Derfor maa vist Enhver, der har Retfærdighedsfølelse, i høieste Grad billige, at der iblandt Strasborgs Borgerstab har dannet sig en Forening, hvis Bestræbelse gaaer ud paa, at gjøre en Ende paa denne utilbørlige Waade at anvende Penge paa, som ere bestemte til ganske andre Diemed, ja, som ikke ere andet, end den katolske Kirkes velerhvervede Eiendom og nu netop anvendes imod den katolske Kirke! Vi betvivle heller ikke i mindste Waade, at Foreningen vil naae sit Maal. Thi i Revolutionens Tid blev St. Thomas' Godser kun frelst fra Konfiskation derved, at man foregav, at de vare Eiendom af Stadens Menighed. Som Stadens Eiendom blive de nu for Die-

bliffet ogsaa reclamationer. Men dengang vare Stadens Forholde endnu i det Væsentlige anderledes end nu. Ved Revolutionens Udbrud var Strasborg endnu væsentlig en protestantisk By, hvor i det Høieste den fjerde Deel af Indbyggerne bekfendte sig til den katholske Religion, medens Magistraten var udelukkende protestantisk. Efter den Tid har den protestantiske Befolkning Aar for Aar aftaget mere og mere, medens den katholske Befolkning tiltager overordentligt. Strasborg tæller for Tiden næsten 42,000 Katholiker og 28,000 Protestanter. Vi ville endnu komme til at opleve den Tid, hvor den protestantiske Befolkning ikke udgjør mere end $\frac{1}{4}$ af Indvaanerne. Hovedstaden i Elsas bliver atter, som den var det tidligere, et Bolværk for Katholicismen ved Overrhinen og kan vist godt bruge de 14 Mill., som St. Thomasstiftelsen har tilegnet sig. Maafee vil der da ogsaa komme en Tid, hvor der vil blive holdt en for Alles Dine aabenlyse Afregning over Stiftelsens Indkomsters hidtidige Anvendelse! — Støttet paa dette Populationsforhold har den nuværende Maire (Borgermester), Hr. Coulaux, en Katholik, atter angrebet St. Thomas-Anliggendet og beslægtet alle denne St. Thomasstiftelses Dybeborstler og Indkomster. Som Følge deraf vilde Hr. Coulaux sætte de foregivne Besiddere, og alle dem, som nyde Godt af de omhandlede Fonds og Eiendomme, under retlig Tiltale. Municipalraadet negtede ham imidlertid Fuldmagt til Processens Anlæggelse. Mairen satte derpaa dets Oplosning igjennem i Paris. Regjeringen indsatte en midlertidig Municipalcommission, og denne var nu ikke imod Mairens Bestræbelser. Men Departementets Præfect, West, tøvede eller vægrede sig ved at stadfæste Municipalcommissionens Fuldmagt til Processens Anlæggelse. Han blev afløst af en anden Præfect, Migneret. Denne anordnede nu lovlige Valg til et nyt Municipalraad. Ved det første Valg den 5te August holdt Partierne omtrent hverandre Ligevægt. Den 12te var der endnu 8 Medlemmer at vælge. Af disse høre 7 til Katholikerne og 1 til Protestanterne. Fleertallet er saaledes paa Katholikerne Side. Nu er det ikke til at tvivle om, at Mairen med frisk Mod vil drive paa St. Thomas-Anliggendet og hos Præfecten indhente Fuldmagt til retlig Tiltale, og denne vil vel neppe mere tøve med at meddele Fuldmagten. Hvorledes Domstolene ville dømme, derom kan der heller ikke være Tvivl, da der allerede foreligger en lignende Dom fra Retten i Colmar. Det handler jo her om Capitaler og Eiendomme til et Beløb af mange Millioner; man taler endog om 15 Mill.! En saadan Tilvært vilde være meget godt for det Almindelige i Staden Strasborg,

hvorpaa der mere og mere lægges Beslag. Men om Katholikerne Haab, at der i Fremtiden vil blive sørget bedre for deres kirkelige Fornødenheder, vil gaae i Opfyldelse, er et andet Spørgsmaal. Thi først og fremmest er hele denne Sag Strasborgs Communes Sag, idet selve Communen fordrer, at St. Thomasstiftelsens Eiendomme skulle betragtes og behandles som Stadens Eiendomme, og ikke udelukkende som Protestanternes Eiendomme, hvilket de ogsaa allermindst ere. Capitalerne og Eiendommene fra St. Thomas med hvad dertil hører, ere den katholske Kirkes Eiendomme. Denne har altsaa den første Fordring derpaa. Naar man nu heller ikke ved denne Tingenes nye Ordning vil bedre betænke denne, saa begaaer man en ny Uret, som visstnok ikke vil bringe Velgjørelse!

Italien. Moraliske Tilstande i Rom. Næsten alle Kirkens Fiender benytte enhver Leilighed, der tilbyder sig, for at opvarte med de foregivne „flette“ Tilstande i Kirkestaten og deraf at gjøre en Slutning om den katholske Troes Uholdbarhed. Forudsat, at denne Snakken om Roms Statsbestyrelse er bygget paa Sandhed, hvilket Sammenhæng kan der være mellem den romerske Stats mislige Tilstande og flette Forholde og vor h. romersk-katholske Kirke? hvilken Skyld kan denne vor h. Religion have i en daarlige Orden i Kirkestatens verdslige Forvaltning? De romerske Finantser vedkomme os Katholiker ligesaa lidt, som de kinesiske, og Roms Statsindretninger paalægge os ikke større Forpligtelser, end Dronning Romars Constitution paa Selfbæbørerne i Australien. Den katholske Kirke har ikke at gjøre med den verdslige Stat Rom og dens Gebeer, men ene og alene med den romerske Biskop i hans aandelige Egenkab som den h. Apostel Petri Efterfølger og Middelpunkt for den af Christus stiftede Kirke her paa Jorden. Bort Løsen er ikke: Kirkestaten, men: Pavens, o: Jesu Christi Statholder paa Jorden! Ligesom der har været flere Aarhundreder, i hvilke Biskoppen af Rom var Pave uden tillige at være Konge af Rom og Kirkestaten, saaledes kan der ogsaa let igjen komme Tider, i hvilke han maa frastige sig denne verdslige Magt, han ved Forsnyets Styrelse i Aarhundredernes Løb har erhvervet. Men ligesom Pavens eller Biskoppen af Rom dog ligesuldt var Pave og hele Kirkens synlige Overhoved, førend han tillige var verdslig Konge af Rom, og ligesom den romersk-katholske Kirke har bestaaet og blomstret i samfulde sex Aarhundreder uden den romerske Kirkestat: saaledes vilde ogsaa Pavens vedblive at være Pave, d. v. s. hele den katholske Kirkes synlige Overhoved, naar Libs-

forholdenes Magt atter skulde berøve ham den verdslige Kongethrone; og den romersk-katholske Kirke vilde vedblive at bestaae og blomstre om der heller ikke mere skulde existere nogen By Rom eller nogen romersk Kirkestat; thi Pavens Myndighed grunder sig ikke paa Byen Rom, men paa hans retmæssige Nedstammen fra Apostelsyrsten Petrus i den retmæssige apostoliske Succession. — Ligesaaledes ere da ogsaa de tilfældige gunstige eller ugunstige Tilstande i den bestaaende romerske Stad og Stat noget den katholske Kirke aldeles Uvedkommende, og det vidner om den største Ukyndighed og Ukjendskab til vor h. Kirkes indre Væsen og guddommelige Forfæmning, naar man blander de tvende forskjellige Egenskaber: at være Biskop af Rom, og at være Konge af Rom, sammen, eller naar man gjør den katholske Kirke ansvarlig for de Feil og Mangler, som begaaes i den romerske Kirkestat. — Iøvrigt lader det sig ogsaa bevise, at Rom trods sine politiske Svagheder endnu altid bliver bekyret ligesaa godt, som de fleste andre verdslige Stater. — Menialmindelighed gaar de fremsførte Bebrejdelser endnu videre. Fuld af Følelse for Sædeligheden vil man ogsaa belyse Roms „Mora“ og bevise, at den evige Stad ikke duer som den kristelige Verdens Genheds punkt. Vi anføre her en af de nyeste Artikler, som netop angaaende dette Punkt findes i det katholik-sjendtlige Blad Frankfurter Journal: „Fra det badenske Op-land, 30. Juni. „Deutsche (den romerske) Volkshalle“ tager Munden saa fuld, som om den med sine Smædeord og Skumlerier vilde slaae Protestantismen aldeles til Jorden. Men det gaar den ligesom Hanen paa Taarnet, der altid seer hvad der foregaaer udbendig og aldrig hvad der foregaaer paa Stedet selv. Det er derfor nødvendigt, at holde et Speil for den, og dette Speil er det loypriste Rom, „alle Staters Mønster“, som en Jesuit nylig har paaستاet paa Prædikestolen i en Kirke i ***! Efter Confedéré, et Schweizerblad, komme i Rom 243 uægte paa 100 ægte Fødsler! Hvor Tallene tale, blive alle Lovtaler til Stamme.“ — Forundrede over en saadan, uden Bevis henkastet Paastand ville vore Læsere vist spørge: til hvilken Farve hører Confedéré? Det er et Blad, som, hvad Politiken angaar, prædiker Schweizer-Revolutionens Radicalisme, i kirkelige Sager bagvækker Katholicismen og fører Ordet for den engelske Bibelpropaganda i Savoyen og Toscana. Bladet udgives paa Frank i det franske Schweiz og taler aldeles i den Aand, som udmærker Genfer Pietisternes smukke Conventikler og Profelytvæsen; hos disse kan man ikke erhverve sig nogen større Fortjeneste, end ved raa Skjelden og Smælden paa den

katholske Kirke, navnlig paa Baven, samt ved stadige Intriger og Forsværelser til Grafald fra den gamle Tro i katholske Lande, især i Italien. (Jfr. Stand. Kirkeid. 1854, Nr. 46, S. 365 flg.) Paa en træffende Maade affærdiger det dygtige „Frankf. kath. Kirchenbl.“ sit Raboblad paa følgende Maade: „Naar Correspondenten i Frankfurter Journalen gjør den Slutning, at vor katholske Tro tilligemed den pavelige Primat, uden hvilken ingen katholsk Kirke er mulig, hviler paa en slet Grundvold, fordi de ægte Fødsler i Rom skulle staae i et ufordeeligt Forhold til de uægte, saa er denne Bladets Logik høist besynderlig. Først er Confedéré som et stammeligt Partiblad ingen Kilde, hvorfra ærlige Folk hente deres statistiske Notitser angaaende Rom. Men sæt ogsaa, at Angivelserne vare rigtige, føle I saa ikke, at de ere rettede imod Eder selv? Thi Hvem gjør sig i Rom fornemlig skyldig i tøilesløs Utugtighed? Er det ikke de usvævende Disciple fra Eders Konjtskoler, som oversvømme Rom, — og alle de fremmede anmassende Folk, navnlig Englænderne, som Aar ud og Aar ind drage til Rom fra alle Sider og der tillade sig Alt? — Jeg var engang forbauset over disse Mennefters Smuds. Selve Romerne kan man ikke gjøre nogen Bebrejdelse derfor. Den evige Stad er jo Samlingspladsen for Rejsende af alle Nationer, og hvor lidet disse bidrage til Opretholdelsen af den sædelige Orden, lærer det første Diebst. Fleertallet af det romerske Folk selv er arbeidsomt, udholdende og langt sædeligere, end saa mangen Landbefolkning i andre Lande. Hvad der er raadent i Rom, deraf maae to Trediedeel ganske lægges Indvandringer og Glendigheden til Laft, som indføres fra fremmede Lande og fra Aar til Aar forøges paa de gode Sæders Beføstning. Vi have endelig Grund til at antage, at Journalens Correspondent med Flid har villet see bort fra de sædelige og ægtefæbelige Tilstande i Protestantismens Bolværter, som f. Ex. i Berlin, London etc.! En Sammenligning med disse vilde selv lade de værste Resultater i de italienske Stæder vise sig i et langt mildere Lys. Men vi erindre nødig om vor egen Nations Saar. Folk, som føre en god Livsvandel, synes ilde om, at man gjør saadanne Sammenligninger, for at afsive den frække Anklage over katholske Tilstande.“ — Til dette velkrevne Forsvar for Romerne vilde vi endnu tilføie nogle Ord af en Mand, som vel høre til „Vore“, men af Frankfurter-Journalens Venner ogsaa nok kan blive talt iblandt „deres“; vi mene Geheimeraad og Professor Mittermaier i Heidelberg, der som bekendt, omendskjendt af Navn Katholik, dog med Indignation vilde vise Urettitlen af en „Ultramontan“ fra sig!

Han lærte ved sit syv Gange gjentagne Besøg i Italien, saavel som ved sit Bekjendtskab med mange udmærkede Mænd og med Landets Literatur, nøie at kjende de derværende Forholde, især Folkecharacteren, og han tilbageviser i sit Skrift: „Italienische Zustände. Heidelberg 1844“ de Forbomme, som udbredtes af frivole, forfængelige eller slet iagttagende Reisende. Han aabenbarer med Upartiskhed det italienske Folks Feil, men tillige ogsaa de sande Aarsager til samme. Iblandi disse Aarsager finde vi ikke Katholicismen og dens kirkelige Indretninger; derimod ere begge disse rigtigt betegnede som Kilden til saa meget Godt og Upperligt, som Mittermaier fandt i Italien og omtaler i bemeldte Skrift. Efter ham rammer derimod „en svær Debreidelse hine udsvævende, blødagtige og til Lediggang hengivne Fremmede, som i de store Stæder opbyde alle Midler for at forføre de arme Italienerinder.“ Side 144 bemærker han, at „nøiagtige Oplysninger afgive det Resultat, at de Fremmedes tiltagende Antal, saavel som deres hyppige og store Udsvævelser, fornemmelig i nogle toscanske Stæder (Florents og Livorno), ikke virke fordeelagtigt paa Moraliteten.“ Side 162 siger han: „Sammenligner man Antallet af de nægte og ægte Fødsler i Italien med hvad der forekommer i andre Lande, saa bemærker man ogsaa i denne Henseende et for Italien gunstigt Forhold.“ Side 169: Italienernes strenge Blufærdighed fordømmer enhver Udsvævelse, og fra den tidligste Ungdom indpræges navnlig Pigeboernene Sædelighed og Frygt for Følgerne af Udsvævelser. Kirken medvirker mægtigt dertil, idet især Skriftemaalene giver Leilighed til at indvirke paa Skrifteboernenes Gemytter. Ligeledes bortfierner den strenge Opsigt, som Forældrene holde over deres unge Døttre, megen Leilighed til Udsvævelser. Paa Side 122 viser Criminalstatistikken overalt i Italien „et ringe Antal qvindelige Forbrydere;“ Side 179 udleder Mittermaier ganske rigtigt det ringe Antal Selvmord i Italien af den katholske Religions Indflydelse. — Sluttelig anbefale vi Frankfurter Journalens Correspondent de statistiske Efterretninger fra protestantiske Stæder; de vilde være istand til at neddæmpe hans fremhylede Gysen over de romerske Ufftyeligheder! Kun med Uvillie vende vi os til vore selskabelige Tilstandes Skyggesider; men vi nødes dertil. I de for nogen Tid siden offentliggjorte „Verhandlungen des Vereins für Staatsarzneiwissenschaft in Berlin (1. Hest, Erlangen 1855)“, finde vi følgende Sted: „Af den af Moralitetspolitiet i Berlin til det kongl. Politiepræsidium afgivne Beretning fremgaaer, at der i Berlin vare hjemfaldne til

den omflakkende Prostitution og stillede under Lægecontrol — i Aaret 1852: 695, i Aaret 1853: 980, og i Aaret 1854: 1150 Fruentimre. Af disse sidste Fruentimre hørte 13 til den katholske, 10 til den israeltiske og 1127 til den evangeliske Confession.“ Efter Folketællingen i 1852 har Berlin 409,624 Protestanter, 17,477 Katholiker og 11,857 Jøder. — Vi ville ikke drage den nærliggende Slutning; maaffec taber ogsaa Frankfurter Journalen Lyft til at gjøre Sammenligninger, og sørger i Fremtiden for først at seie for egne Døre! —

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 11. November. — 24. Søndag efter Nintse.
— Dagens Epistel: Col. 3, 12 17. —
Evangel.: Matth. 13, 24—30. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. —
Kl. 10 Svimesse med Prædiken paa Dansk.
— Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Dansk. —

Over Søndag om Form. Kl. 6, 7 og 8¹/₄ fejres en stille h. Messe; — om Torsdagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messe Kl. 8¹/₄, som ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøve Alt og behold det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 46.

Søndagen den 18de November.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler C. N. Blaukensteiner, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl Postkontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Den hellige Theresia,

Jomfru og Stifterinde af de barsfødede
Carmeliterinders Orden.

(Fortsat.)

Da Grevinde de la Cerda, som Theresia havde trostet i den første Tid af hendes Enkestand, erfarede, at hun havde faaet Tilløbelse til at stifte nye Klostre, anmodede hun hende om at grunde et saadant i Landsbyen Malagon, som tilhørte Grevinden. Denne Stiftelse kom i Stand paa Palmesøndagen i Maret 1568.

Paa Mariæ Himmelfartsdag i samme Aar tog Theresia det i Valladolid stiftede Kloster i Besiddelse. Iblandt de unge Piger, som toge Støret i dette Hus, lagde man især Mærke til Een, som Himmelen havde beriget med de mest overordentlige Naadegaver. Man kunde ikke see noget mere Elskeligt, end denne unge Person. Hun hed Beatrix Denez.

„Priorinden og alle Klostersøstrene forsiktre,“ saaledes fortæller Theresia selv, „at de aldrig have iagttaget den mindste Ufuldkommen-

hed hos denne Nonne. Hendes Sindstemning var altid eens; en ungdommelig Munterhed, som lyste ud af alle hendes Miner, forkyndte hendes Hjertes Ro og Fred. Hun holdt meget af Læusheden, dog uden den mindste Forsikkelse. Aldrig undslap hendes Kjærlighed et dablende eller selvrosende Ord. Aldrig hørte man nogen Undskyldning, aldrig nogen Klage eller Besværing af hende, hvilken Forremning man end anviste hende; hendes Indre og Ydre var saa velordnet, at Intet syntes at kunne forstyrre samme. Denne skjønne Forening af alle Dyder havde hun sin stadige Tanke paa Evigheden at takke for, saavel som det ufravendte Henblik paa sin Tilværelses Maal og Ende! Hendes Tunge var til enhver Tid indviet til Herrens Lov; aldrig forlod Grindringen om de hende forundte Naadegaver hendes Hjerte; og ved en uafbrudt Bøn var hendes Aand uafslæbellig henvendt paa Himmelen. En punktlig Opsyldelse af sine Pligter, en ligesaa ubetinget som beredvillig Lydighed mod sine Foresattes Befalinger, og en brændende Iver for Sjælens Frelse, hævede paa en vidunderlig Maade hendes andre Dyders ophøjede Glæde. I de sidste Dage af sit Liv maatte hun udholde store Lidelser; en lang og smertefuld Sygdom, ledsaget af Bylder og Forstoppelse, bragte hende i Graven. Under

de heftigste Smærter og Lidelser vedblev hun at være tilfreds og munter ved at tænke paa, at hun derved kom til at ligne den lidende Jesus. Som en Herrens ydmyg Tjenerinde troede hun at være den ufuldkomne af alle Skabninger; hvorfor hun ogsaa følte sig lykkelig, naar hun hørte tale om Andres Dyder; i sin egen Roes fandt hun et saadant Misshag, at hun, for at spare sine Søstre for en lignende Kummer, heller aldrig roste dem i deres Nærværelse. Da hun desuden kun bekymrede sig om det, som vedkom hende selv, havde hun aldrig Die for sine Søstres Feil. Hun bestræbte sig for at give alle sine Handlinger en Retning paa Gud, og angav som Aarsag dertil, at ingen Handling var saa ringe, at den jo ikke vilde være af høj Værd, saafremt man udøvede den af Kjærlighed til Gud! Hendes Spørgsmaal overgik alt Begreb: men hun vidste at skjule dem med en saadan Klogskab, at man kun vanskeligt kunde opdage dem. Noget Tid før hendes Død tiltog hendes Lidelser betydeligt; men i samme Maal tiltog ogsaa hendes Glæde og Sjæle. Kort før hendes Endeligt ophørte hendes Smærter; en himmelsk frydefuld Fred gennemstrømmede hendes Sjæl, saa at Skjæret af denne Røgenstrålede paa hendes Ansigt. Hun opløstede sine Læber, som om hun vilde see Noget, der forskaffede hende en Salighed, og som hun syntes to Gange at hilse med et synligt Smil. Saaledes hensov hun i sin Skriftestavers og samtlige Nonners Nærværelse, som bleve overmaade opbyggede ved en saadan Død." —

Under den h. Theresia's Ophold i Medina-del-Campo havde tvende Medlemmer af Carmeliter-Ordenen lovet hende, at indføre hendes nye Reform, saasnart som det maatte forundes dem at grunde et Hus i dette Die- med. Leiligheden dertil kom ogsaa snart. En Adelsmand fra Avila, som hørte Theresia's Dufte om, at stifte et Kloster for de ubestøede Carmeliter, tilbød hende et Landhus, og de tvende fromme Ordensgeistlige, som havde lovet hende at indtræde i den nye Anstalt, begave sig ufortovet derhen. Den Ene var Pater Anton af Jesu, den Anden Pater Johannes af Korset, hiin ærværdige Guds

Tjener, hvis Navn senere er bleven saa berømt i hele Kirken.

Theresia havde allerede taget Stedet i Diesbyn, men ikke fundet Andet, end en ussel Bygning paa et lille Bondegods, Durvelo kaldet. De gode Ordensgeistlige, langt fra at lade sig affrække ved dette Huses Usælsked, fandt meget mere Behag i samme. „Min Herre og min Gud," udraaber Theresia ved denne Leilighed, „hvorlidt ere dog pragtfulde Slotte og ydre Fornøjelser i Stand til at yde indre Glæde og Husvælske! Jeg besværges Eder, mine Fædre, at I, formedelst Eders Kjærlighed til Herren, altid vilde holde Eders Hjerte sjernt fra hine stolte Bygninger, og altid have vor Ordens hell. Stiftere for Die, som ere vore Fædre, og om hvem vi vide, at de ved Ydmyghed og Armod ere indgaaede til deres Guds evige Besiddelse." —

I Begyndelsen af Advent 1568 blev det første h. Messesoffer fejret i dette nye Kloster. Dets første Beboeres Fromhed erhvervede det hele Omegnens Hoiagtelse. De prædikede der for det stakkels Folk, som havde maattet undvære al Underviisning, tilbragte næsten hele Dagen med apostoliske Arbejder og førte desuden et overordentligt strengt Liv. Deres Bodsøvelser vare saa strenge, at Theresia, da hun i den paafølgende Fæstetid, paa sin Reise til Toledo kom forbi deres Hus og havde overbeviist sig om deres strenge Leve- maade, maatte bede dem om at moderere sig i denne Henseende.

I Toledo boede en Kjøbmand, ved Navn Martin Ramirez, en Mand af en sjelden Reiskaffenhed, som anvendte det Meste af sin Formue til velvædige Diemed. Kort før sin Død fattede han den Beslutning, at grundlægge et Carmeliterkloster i denne store Stad; men da han allerede var sit Endeligt nær, kunde han ikke selv udføre sit Forsæt, og overlod det til sin Broder Alphons, der ligeledes var en from og elskværdig Mand. Theresia fik Efterretning om den dydige Ramirez's Død og om hans Beslutning, hvis Udførelse han havde overdraget til sin Broder, medens hun endnu var beskæftiget med Klosteret i Valladolid. Da man meldte hende, at der ingen Tid var at spilde her, begav hun sig

skyndsomst til Toledo, saasnart som hun havde ordnet sine Anliggender i Henseende til Klosteret i Valladolid. Om Aftenen før Maria's Bebudelse 1569 indtraf hun hos den hende saa ømt elskende Onke, Grevinde Ludovica de la Cerda. Man aabnede snart de nødvendige Underhandlinger angaaende den nævnte Stiftelse, men de havde ikke noget lykkeligt Udsald. Borgemeesteren og Raadet gjorde Bønseligheder, hvilke Alphonso's Svigersøn endnu forøgede, og to Maanedes hengif paa denne Maade, uden at Sagen blev afgjort.

Til sidst bad Theresia Statholderen om at give hende Audientis i en Kirke, som laae i Nærheden af hans Ballads; han opfyldte hendes Bøjsøring, og Helgeninden sagde til ham med ædel Frimodighed: „at det forekom hende besynderligt, at Fruentimre, som vilde gaae til Toledo, for der at tilbringe deres Liv i et snevert Kloster og under strenge Bødsøvelser, skulde ved et saa roesværdigt Forehavende finde deres største Modstandere i dem, som henlevede deres Dage i Fornøielse og Nydelse. — Desuden“ beretter hun selv, „anferte jeg endnu andre Bøjsøgrunde, og vorte ham i den Grad ved den mig af Herren forundte Driftighed, hvormed jeg talte til ham, at han paa Stedet bevilgede min Bøn.“

Fra dette Dieblik troede Theresia, at Alt nu var i rigtig Gang, omendskjøndt hun dengang ikke eiede mere end tre eller fire Ducater. „Vel er Theresia og diæse saa Penge Intet“, siger hun; „men Gud, Theresia og diæse Ducater ere tilstrækkelige til Udførelsen af dette Forehavende.“ Alphons's Kammer havde i Bøjsøndelsen negtet sin Medvirkning til denne Stiftelse, fordi Theresia ikke vilde fudsføre samme aldeles under de af ham forlangte Betingelser. Men da han saae, at Helgeninden desuagtet ivrigt fortsatte Udførelsen, lod han alligevel endnu tilskyde hende en Understøttelse, som overgik hvad hun behøvede; hvilket var hverken hende eller hendes Medhjælperinder velkomment, da de samtlige længtes efter den Armod, i hvilken de i lang Tid havde levet saa lykkelige. „Denne Tilstand,“ vedbliver hun, „har ffjensket os en saadan Husvælselse og Glæde, at jeg

ikke kan tænke derpaa, uden at beundre de Skatte, som Gud har nedlagt i Dyderne.“

Medens Helgeninden opholdt sig i Toledo, modtog hun et Besøg af en ung adelig Dame, som stod i et vist Ry for Fromhed og Hellighed og forlangte Skøret af hende. Theresia saae snart, at hun paa ingen Maade passede for Klosterlivet. Da hun bad om Optagelsen, sagde hun med en fornem Mine, at hun ogsaa vilde medbringe sin Bibel. „Deres Bibel?“ svarede Theresia. „D jeg beder Dem om, ikke at komme til os; thi vi ere fattige Piger, som ikke forstaae Andet end at spinde og at adlyde i Alt, hvad man befaler os.“ Det Sværmerie, til hvilket denne Dame senere hjemfaldt, retfærdiggjorde kun altfor meget den h. Theresia's Dømmekraft.

Fyrst Gomez de Sylva, een af Philip II.'s Yndlinge, stiftede i det følgende Aar i Forening med sin Gemalinde, Fyrstinden af Evoly, to Klostre i Pastrane; det ene for de ubestøede Carmeliter, det andet for Carmeliterinder. Det første hævdede sig snart til en meget blomstrende Tilstand; men det andet blev snart derpaa forflyttet til Segovia, for at gjøre en Ende paa de Trængsler, som Fyrstinden af Evoly bragte over samme. Theresia fortæller Sagen paa følgende Maade:

„Fyrstens Død gif hans Egtfælle saa nær til Hjertet, at denne, uden at vente til at Smerten havde lagt sig, med en overilet Beslutning tog Skøret. Da nu Clausuren og Bødsøvelserne, til hvilke hun ikke var vant, forøgede hendes Hjerteforg, og Forstanderinden ifølge Tridentiner Kirkeconciliet's Forskrift ikke kunde indrømme hende de forlangte Lettelser, blev den stakkels Datter saa kjed af hende, at hun aflagde Ordensdragten, flyttede atter ind i sit Ballads og siden endog ikke mere kunde lide dem.“ — For at vedligeholde Freden, var der intet andet at gjøre, end at forlade Huset og at flytte ind i det af Theresia fort efter stiftede Kloster i Segovia. Dette var en smertelig Lære for Helgeninden, saa at hun siden ikke mere optog nogen Person af fornem Stand i sin Orden, medmindre hun først havde modent prøvet hende i Reglernes

forskjellige Forfrister. Hun blev saa frænket ved Fyrstinden af Evoly's Mishandlinger, at den gudsfrygtige Biskop af Denez, da han siden vilde formaae hende til at optage en af de fornemste Damer i en noget allerede fremrykket Alder i sit Samfund, ikke kunde naae Maalet for sine Bestræbelser, uagtet alle mulige Forsøg: thi Erfaring og Indsigt havde overbevist Theresia om, at Damer, som i lang Tid have været overladte til deres Egenwillie, yderst sjældent kunne bøie sig under Dymyghedens, Lydighedens og Genfoldighedens Aag; hvilke Dyder dog, som Erfaringen og alle Ordensgeistlige lære, ere Grundpillerne for al klosterlig Orden.

Om Aftenen før Allehelgensfeften 1570 ankom Theresia til Salamanca, for der at oprette det sjette Kloster af hendes Reform. I Begyndelsen var det kun et ubeqvemt og fugtigt Opholdssted; men tre Aar senere flyttede Nonnerne ind i et andet Huus. Hun var selv kommen fra Avila, for at ordne Bygningsarbejderne, og da de endnu ikke vare færdige, dengang hun maatte gjenstræde det første Huus til sin Eiermand, saa maatte hun høre Dabel af nogle Personer, som holdt meget af hendes Klostersøstre, fordi hun havde ladet disse flytte for tidligt ind i den nye Bygning. „Men naar Nøden er stor og trængende,“ svarede Helgeninden, „ere alle Raad forgjæves, dersom man ikke ogsaa tillige kan tilveiebringe Midlerne til at afhjælpe den.“ Man tog altsaa det nye Huus i Besiddelse, og uagtet de Hindringer, som senere endnu traadte i Veien, opnaaede denne Anstalt dog en meget blomstrende Tilstand.

Theresia havde mere end een Gang havt Leilighed til at bemærke, at Forstanderinderne sædvanlig vilde føre deres Nonner paa den samme Wei, som de selv vandrede. Nogle holdt meget af Spøgelse, andre mere af mange Bønner; endelig var der Flere, som, idet de manglede den fornødne Skjønksomhed i Sjælens Ledelse, overhovedet paalagde hele Samfundet altfor strenge Bodsøvelser, hvilke imidlertid bleve usigtigen overholdte af Lydighed. For at afhjælpe disse Misbrug, slutter den vise Lærerinde sin Fortælling om Stiftelsen i Salamanca med særdeles fornuftige og nyttige Forfrister. — „Jeg ønskede,“

liger hun, „at man maatte lade sig nøie med, at iagttage Ordrenens almindelige Regler, hvilke i og for sig allerede volde Arbeide nok, og at afgjøre det Øvrige med blid Mildhed, især hvad Spøgelse angaaer. Dette er af en saadan Bigtighed, at jeg beder Forstanderinderne i Guds Navn om, at lægge Mærke dertil. Under ingen andre Omstændigheder er en rigtig Bedømmelse og Burdering af enhver enkelt Søsters Kræfter mere nødvendig, end her; og gaaer man ved slige Leiligheder ikke frem med den største Klogskab og Besindighed, saa vil man skade dem meget og styrte dem i Uro og Forvirring, istedetfor at hjælpe dem fremad i Guds Tjeneste.“ Saaledes vil Theresia f. Er. ikke, at en Forstanderinde skal vedblive at fordrø en eller anden Spøgelse, saafremt hun forudsæer, at vedkommende Nonne vilde have Ulyst dertil. Hun vil heller ikke, at man skal sætte Søstrene paa Prøve i nogen Sag, som kun kunde frembyde Skygge af en Synd. Overhovedet byder hun, at man aldrig skal afvige fra den almindelige Wei og vogte sig for at overdrive Noget.

I Aaret 1571, paa Pauli Omvendelsesdag (25. Jan.), stiftede hun Klosteret i Alba. Klostrene i Segovia, Beas, Sevilla, Caravaca, Villanova, Palencia, Soria og Burgos bleve stiftede af hende i Løbet af de ti paafølgende Aar. Theresia skede hverken Besværlighederne ved saamange Reiser, eller de Hindringer, som hun allevegne havde at overvinde; tvertimod, uagtet sin Sygelighed i sine sidste Leveaar, fordoblede hun stedse sin Iver i at fremme Guds Bærf.

Da den h. Pave Pius V. paa samme Tid udnævnte apostoliske Visitatorer, for at arbejde paa Klostrenes Reform, modtog Pater Fernandez, af Dominicanerordenen, det Hverv, at besøge endeel af Carmeliterklosterne i Spanien. Saa Menneker vare saa godt stiftede dertil som han. Medens han opholdt sig i Avila, havde han Leilighed til at lægge Mærke til de mislige Følger, som kom af den altfor store Frihed, som Nonnerne i Klosteret af „Mennekevordelsen“ havde. De iagttog ikke mere Clausuren og bleve hyppigt besøgte af Verdensfolk og derved adspredte i deres religiøse Døvelser; og da de ovenikjøbet udgjorde et meget talrigt Samfund, havde de i

den senere Tid indfegne Misbrug taget meget Overhaand. Fernandez troede ikke bedre at kunne affkaffe samme, end ved at indsatte den h. Theresia som Priorinde for dette Huus. Denne Efterretning modtog hun i Salamanca, medens hun der var beskæftiget med Stiftelsen af et Kloster.

Hvo formaaer at skildre hendes Smerte, da hun erfarede, at hun skulde forlade sine elskede Døtre, for at overtage Ledelsen af et saa talrigt og uordentligt Samsfund! Desuagtet adlød hun ubetinget, og trods den Modstand, som hun i Begyndelsen havde at bescampe, bragte hun det ved sin Sagmodighed og Taalmodighed alligevel saavidt, at den gode Tugt og Orden atter vendte tilbage i dette Kloster. Theresia besad virkelig noget eiendommeligt Indtrængende i sit hele Væsen. Aldrig handlede hun efter Lune; aldrig befalede hun Noget, som hun ikke først havde tagtaget selv; sine Formaninger og Forestillinger frydrede hun med den kristelige Kjærligheds hele Inde, saa at man næsten ikke var istand til at modstaae hende. Kort sagt, Følgerne af hendes treaarige Beshyrelse vare saa velsignelsesrige, at Nonnerne, som saa meget havde frygtet den, opbøde alle Midler, for at beholde hende i deres Midte. Men det Valg, som havde bestemt hende til Priorinde for Klosteret St. Joseph, gjorde hendes Ærværelse i dette elskede Huus nødvendig.

Her nød hun roligt Frugterne af sine Arbejder, da der pludselig opstod en haard Forsølgelse mod de tvende barfodede Carmeliter, som hun havde beskiftet til at forestaae Klosteret „til Menneskesvørdelsen“. Den Gne var Johannes af Korsset, hvem Prioren for Carmeliterne i Avila paa den stammeligste Maade fordrev fra dette Kloster og endogsaa lod indslutte i et Ordensfængsel. Den Anden, der ligeledes var en stor Guds Tjener, led næsten de samme haarde Forsølgelser. Det var Pater Hieronymus Gratian, som, med en høi Fødsel forenede udmærkede Aands-gaver og en mageløs Virksomhed i at fremme det nye Samsfund. Theresia anjaae ham som sin mægtigste Støtte, og Ingen var ham mere hengiven end hun, hvorfor hun ogsaa følte sig haardt truffen af dette Slag.

Nogle mere frisindede Carmelitere, som fryg-

tede for, tidlig eller sildig ogsaa at maatte antage den h. Theresias nye Reform, vare de første Ophavsmand til denne Storm. Meget svare Beshyldninger angaaende de ubeskuede Carmeliteres og Carmeliterinders Sæder, naaede endog til Rom og vandt selv paa nogle: Maade Godfæste i den offentlige Mening i Spanien, saa at man bragte Alt i Forvirring og næsten vilde ødelægge de nye Stiftelser. Pater Rubeo af Ravenna, som i lang Tid havde været Reformens Beshytter, lod sig ved dens Fjenders offentlige Strig i den Grad indtage imod samme, at han forbød Theresia at stifte nye Klostre. Endelig kom til dette Forbud i Aaret 1575 endnu den Befaling fra Generalcapitlet, at hun ikke mere maatte forlade det af hende engang valgte Kloster.

En almindelig Sjæl vilde ved en saadan Straf have klaget høit over Uretfærdighed, men Theresia taalte den uden Modsigelse. Hun skrev hun til Pater Generalen, for at forsikre ham om sin Lydighed, og for at beklage sig hos ham som hos en øm Fader over, at han ikke mere havde den samme Kjærlighed til hende og til Fædrene Gratian og Marian, som han før havde viist dem. Dette Brev er et af de skjønneste Mindemærker om hendes Aand og Ydmyghed. Hun vil ikke ganske forsvare dem, men hun vil hellere troe, at de ere noget strafværdige og kun bede om deres Tilgivelse. „For Guds Skyld, ærværdige Fader,“ skrev hun til ham, „negt mig ikke den Naade, hvorom jeg beder Dig. Betænk, at det er eiendommeligt for Børn, at de feile, og for Fædre, at de tilgive dem, uden at tænke mere paa deres Feil. Flere Grunde, som maaskee ikke ere saa indlysende for Dig som for mig, tale derfor. Omendskjøndt vi Dvinder ialmindelighed næsten ikke have nogen Betydning, naar vi meddele Naad, saa gives der dog Leiligheder, hvor vi træffe det Rigtige. Jeg paa min Side indseer ikke, hvorfor Du ikke skulde tilgive disse gode Fædre, som gjerne vilde ydmyge sig for Dine Fødder, naar de kunde. Jeg tænker tværtimod, at dette kunde have en god Virkning. Gud tilgiver os jo dog, hvorfor skulde Du ikke ogsaa tilgive dem?“ — Derpaa aabner hun sit Hjerte for ham i sit eget personlige Anlig-

gende og siger: „Jeg har erfaret Generalcapitlets Beslutning, ifølge hvilken det er bleven mig forbudt at forlade det Huus, som jeg engang har valgt. Pater Angelus, vor Provincial, havde overdraget Pater Ulloa det Hverv, at gjøre mig bekendt med denne Beslutning. Denne har formodentlig tænkt, at den vilde foraarsage mig stor Kummer, og jeg maa næsten troe, at det ogsaa har været deres Hensigt, som have udvirket samme; dette bevægede ham da til, længe at tilbageholde Beslutningen, forinden han meddeelte mig den; men for omtrent en Maaned siden har jeg erfaret den paa andre Veie, og sørgede saa for, at den blev bekendtgjort for mig. — Hvad dette angaaer, høiærværdige Fader, saa kan jeg forsikre Dig om, saameget som jeg er istand til at indestaae for mig selv, at jeg vilde have anseet det for en stor Naade, ja endog for en stor Belønning fra Din Haand, dersom jeg i et egenhændigt Brev fra Dig havde modtaget denne Befaling, og Du s. Ex. havde antydet mig, at Du, bevæget ved de mange Besværligheder, jeg har maattet lide ved alle disse Stiftelser, og desuden overbeviist om min svagelige Sundhed, befalede mig, nu at nyde Hvile. Et Beviis paa, at jeg her taler Sandhed, er, at denne Hvile, selv nu, er mig virkelig meget kjærkommen, omendstjondt jeg har faaet Befaling dertil paa en anden Maade. Men naar denne Befaling, betragtet fra dette Standpunkt er mig behagelig, saa finder jeg den, paa Grund af den Kjærlighed, jeg nærer for Dig, ærværdige Fader, yderst haard og smertelig, fordi den blev mig forkyndt paa en Maade, som om jeg var en ulydig Person. . . . Jeg kan vistnok sige, ærværdige Fader, og Gud er Vidne til min Oprigtighed, at naar Noget var istand til at trøste mig under mine Arbejder, Bryderier, Sorger og Gjensvordigheder, saa var det min Bevidsthed om, at jeg har været lydig i alt dette. . . . Du vil derfor ikke nære nogen Tvivl om den Glæde, jeg nu maa føle, ved at udføre Dine Befalinger. . . . Kun beder jeg Dig om den Naade, at Du ogsaa fremdeles vil bæere mig med Dine Breve, hvorhen jeg end maatte komme. Da jeg nu ikke mere skal blande mig i noget Anliggende, hvorfor Gud være takket, saa frygter jeg meget for, at Du ikke mere

maatte mindes mig; men derfor skal jeg nok skaffe Naad; thi, skulde mine Strivelser end falde Dig til Besvær, vilde jeg ligesuldt til min egen Tilfredsstillelse ikke ophøre at tilskrive Dig. — Man har i dette Dieblif underrettet mig om, at Pater Generalen for Dominicanerordenen vil indtræffe hertil. Min Gud, hvilken Glæde vilde det være mig, dersom Du kunde ledsage ham! Men jeg vilde paa Grund af en saa lang Reises Ubequemmeligheder være bekymret for Dig, hvorfor jeg gjerne finder mig i at gjøre Afkald paa denne Fornøielse indtil den salige Evighed, som skal være uden Ende.“ —

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Østerrig. — Det østerrigiske Concordat. — Den katholske Kirke bærer Præget af sin guddommelige Indstiftelse iblandt Andet ogsaa deri, at den udmærker sig fremfor alle andre saaf. Kirker og Religioner i hele Verden ved sin vidunderlige Enighed i Henseende til sine Troes- og Sædelærdomme i alle Lande og til alle Tider. Imidlertid hvor Kirken først har faaet Fodfæste i de enkelte Nationers Liv, kan det ikke udeblive, at der udvikler sig mange Forholde og Sædvaner og Skikke i det kirkelige Liv, som kun ere eiendommelige og ogsaa kun passe for een Nation, men ikke for alle; og saafremt slige eiendommelige Forholde, Sædvaner og Skikke kun ikke stride imod den almindelige kirkelige Troes- og Sædelære, har selve Kirkens synlige Overhoved aldrig viist sig uvillig til, ogsaa at give samme den høieste kirkelige Sanction og Stadfæstelse. Saaledes har Kirken med vidunderlig Blisdom altid forstaaet at bevare Lærens og Troens Eenhed og Reenhed iblandt alle Nationer uagtet alle de enkelte Folkeslags Eiendommeligheder. Desuden gives der ogsaa flere kirkelige Anliggender, som udøve en saa vigtig og umiddelbar Indflydelse paa en Nations selskabelige Liv og Tilstande, at deres hensigtsmæssige Ordning i de enkelte Lande ogsaa maa være den politiske Statsmagt særdeles magtpaaliggende, saasom Egtefabernes Afslutning, de Geistliges Stilling i Samfundet, m. m. Desaarfag have de politiske Statsmagter, som ønske deres Staters jande Vel og Kirkens Fremme, ogsaa stedse været betænkte paa, ved

en høitidelig Overenskomst med Kirkens synlige Overhoved, ganske nyie at bestemme og afgjøre, hvorledes alle enkelte vigtigere kirkelige Anliggender skulle ordnes og reguleres i deres Lande i Overensstemmelse med Kirkens Lære og guddommelige Forsatning, og en saadan høitidelig Overenskomst mellem den pavelige Stol og en Statsmagt kaldes som bekendt: Concordat. — Efterat den herskesyge Keiser Joseph II. i det forrige Aarhundrede formedelst sine vilkaarlige Indgreb i Kirkens Rettigheder og formedelst sin uretsfærdige Overstriden af den politiske Statsmagts Grændser havde næsten fuldstændigen berøvet den katolske Kirke i Østerrig sin katolske Character og efterat denne josephinistiske Aand nu snart i eet Aarhundrede havde anrettet usigelig Skade baade for Stat og Kirke i Østerrig, har den nuregjerende høimodige Keiser Franz Joseph endelig brudt de uærdige Lænker, i hvilke Kirken i Østerrig smægtede; han har nemlig draget Omsorg for, at et nyt Concordat blev affuttet med den h. Stol, ifølge hvilket alle kirkelige Anliggender i Østerrig igjen skulle blive ordnede efter Kirkens Aand og Lære. Dette vigtige Actstykke, som for nogen Tid siden er bleven udfærdiget i den behørlige Form og under de brugelige Formaliteter, bliver fuldstændigt meddeelt af Gazzetta ufficiale di Venezia. Det er affattet i det tydske og latinske Sprog, og indeholder i 26 Artikler følgende Bestemmelser: „I alle de Lande, i hvilke den katolske Religion hersker, bliver den opretholdt og beskyttet med samtlige Rettigheder og Prærogativer, som de kirkelige Love tilstaae den. Placetum Regium*) (der, som Gazzetta bemærker, har bragt, og hvor det bestaaer, endnu bringer Kirken og Statsmagten saamange Ulykker) er ophævet; Biskoppernes Forbindelse med deres Clerus og Folket, deres Instructioner og Anordninger i geistlige Anliggender, ere frigitte. Aldeles fri og alene overladt til vedkommende Biskop er: Udnævnelsen af de bispelige Vicarer og Raad; endvidere Meddelelse eller Regtelse af de geistlige Indvielser til Saadanne, som maatte anses uæverdige, Drettelse af de mere underordnede Beneficier, Grundlæggelse eller Deling af Sognene, Anordning af offentlige Bønner, Indkaldelse af Synoder, Offentliggjørelse af Hyrdebrev og Ordonnanser, og Forbud mod farlige Bøger. Ved offentlige og private Underviisningsanstalter er Ungdommens religiøse Opdragelse og Controllen med Religionsunderviisningen betroet Biskopperne, og alle katol-

*) Placetum regium kaldes den Ret, som mange Fyrster havde anmaasjet sig, til først at prøve, og derefter enten at stadfæste eller at forkaste alle kirkelige Anordninger, førend de bleve offentliggjorte.

ske Elementarskoler staae under en kirkelig Inspecteur. Ligeledes er Udnævnelsen af Catecheter betroet til Biskopperne, og uden disses Tilladelse er det Enhver forbudt at undervise i Theologie eller i den kirkelige Ret. Efter de kirkelige Loves Bestemmelse eller det tridentinske Conciliums Forskrifter blive kirkelige Sager paakjendte af kirkelige Dommere, hvorimod de verdslige Dommere overdrages Egteskabsanliggender alene med Hensyn paa dette Sacramentes borgerlige Virkninger. Biskopperne have den fulde Ret til at straffe de Geistlige, som overtræde den kirkelige Disciplin, saavelsom at udtale Straffe over dem, som trænke de kirkelige Love; derimod tilfalder det de verdslige Domstole at dømme i de Geistliges rene Civilsager, samt de af dem begaaede Forbrydelser; dog bliver i Henseende til det sidste Tilfælde Biskoppen iforveien at underrette derom. I Fængslerne skulle de Geistlige adskilles fra de verdslige Fanger; i Kirkerne opretholdes Immuniteten, saafremt den offentlige Sikkerhed tillader dette. Den h. Stol tillader, at Retsspørgsmaal betræffende Laicalpatronatet afgjøres af verdslige Domstole. Mundtlige eller skriftlige Fornærmelser mod den katolske Religion, dens h. Liturgie, saavelsom mod Biskopperne og Præsterne, blive ikke taalte. Ved Præsentationen af nye Biskopper for den h. Stol vil Hs. M. Keiseren høre Provindsens Biskoppers Mening. Biskopperne tilkjendes alle Rettigheder over Seminarierne, hvorved Udnævnelsen af Rectorer, Professorer og Lærere udelukkende tilkommer dem; Sognepræsterne ansættes ifølge Concurs, de fornemste Dignitarier ved Cathedralernes Capitler udnævnes af den h. Stol, saafremt ingen Patronatsret ligger til Grund; de andre af Keiseren, med Undtagelse af dem, som ligeledes følge af Patronatsretten eller ere overladte til Biskoppernes frie Bortgivelse. Keiseren tilstædes Ret til at besætte alle Domherrepladser og patronatrettlige Sogne, hvor Patronatsretten stammer fra et Religions- eller Suediefond, under den Betingelse, at Udnævnelsen falder paa een af de Tre, som Biskoppen efter en foreløbig formelig Concurs foreslaaer. Den h. Stol har fuld Ret til, med Keiserens Samtykke, at grundlægge nye Dioceses og nye Inddelinger for samme. H. Majestæt Keiseren overtager den Forpligtelse, at forsyne de Sogne, som for Tiden ikke besidde nogen passende Indtægt, med en saadan. Løven om Kirkegodserne udøves efter de kirkelige Institutioners Forskrift, og med Hensyn til Besiddelsen fastsættes de Bestemmelser, som den kirkelige Lovbog foreskriver. Klostergeistligheden er tilstaaet den frie Forbindelse med deres i Rom residerende Forstandere; disse have fuld Ret til at vistere Monarkiets Klostre og udsæde Circu-

lairer angaaende Disciplinen etc.; de kirkelige Ordener have Ret til at aabne Novitiater, og Biskopperne til, med Regjeringens Samtykke at oprette nye Munkes- og Nonneklostre. Kirkens Giendom erklæres for hellig og ukrænkelig, og dens fulde Erhvervelsesret bliver overholdt. Ingen Undertrykkelse og intet Salg af Kirkegodser kan finde Sted uden den h. Stols Mellemkomst, og altid uden Skade for Biskoppernes Rettigheder. Kirkegodserne forvaltes efter den kirkelige Lovbogs Forfrifter; til Bestyrelsen af de vacante Beneficier nedsættes en blandet Commission; Retten til at høre Tiende, hvor den endnu bestaaer, stadfæstes, og S. Majestæt overtager den Forpligtelse, at anvise der, hvor denne ikke mere bestaaer, en Dotation med oneros Retstitel. Alle andre Unliggender, som ikke ere omtalte i dette Concordat, skulle ordnes efter Kirkens Lære og de af den h. Stol sanctionerede, bestaaende Indretninger; Concordatet erklæres som en Statslov for evige Tider, og alle Love og Overeenskomster, som hidindtil have hersket angaaende Statens kirkelige Unliggender, ere ophævede.“

Gazz. uff. har fuldføremment Ret, naar den tilføier: „Hvo som læser dette nye Concordat, vil prise Herren og velsigne den h. Fader, saavel som den oplyste Keiser. Det er een af de kjønneste Handlinger af begge disse ophøjede Mænd. Paa en beundringsværdig Maade aabenbarer sig deri den unge Monarks dybe religiøse Sind, og hans varme Ønske om, at den katholske Religion maa blomstre i hans store Rige. Artiklerne ere saa i Antal; men de indeholde en Række af Grundsaetninger, der gjælde som de helligste i Christi Kirke. . . . Overalt har Keiseren viist den største Urefrygt mod den h. Stol. Keiseren, idet han holdt fast ved Kirkens almindelige Rettigheder, stillede den Bøn til Paven, at denne maatte tilstaae ham en for sit Riges Vel attraaet Ret; og vi møde derfor i Concordatet de Ord: „den h. Stol tilstaaer S. Majestæt den Rettighed“ o. s. v. I sit fromme Sind, i sin trofaste Tro og fuld af Altraa efter at befordre sine katholske Undersaatters Vel, lærer den unge Herster ved denne høitidelige Aft Kongerne og Regjeringerne, hvorledes de maae forhandle med den h. Stol og Paven. Han har tilføiet Ratificationen en egenhændig Skrivelse til den h. Fader, hvilken er det mest erklærede Udtryk for hans Tilfredshed over, at han har fuldenbt det vigtige Værk paa en saadan Maade. Concordatet med Østerrig er en stor Begivenhed, som forhøier det berømmelige Huus Habsburgs Glæde i alle Katholikers Dine.“

— Vi istemme med største Glæde!
Sardinien. Franke Blade meddele en heel Række vilkaarlige og raae Handlinger,

som den sardiniske Regjering's Agenter tillade sig ved Klosterlovens Fuldbyrkelse. Denne Raahed drive de endog saa vidt, at de tage Tabernaklerne og de hellige Kar frem og lægge dem paa Bøgttskaalen, som om det kun var gammelt Jern. — Med det Udfald, som Klosterstormen hidtil har havt, synes Ministeriet ikke at ville lade sig nøie. Klosterloven af 29de Mai forfkaarer nemlig de Ordener og Collegiatstiftelser, som indvle sig til „Sjælesorgen og Underviisningen“; Anrallet af de betræffende Klostre og Stiftelser, som i denne Bestemmelse i Loven søge Beskyttelse, som de ogsaa allerede i flere Tilfælde have fundet ved Domstolene, er større, end Minister Katazzi og hans Colleger troede. Den hidtil fulgte Fremgangsmaade bliver af de kirkesjendtlige Blade derfor kun erklæret for en halv Forholdsregel, som maa finde sin Fuldbendelse ved alle religiøse Ordener's fuldstændige Ophævelse. Maaskee vil det i November sammentrædende Parlament derfor blive foreslagt en anden Kirkerovlov. — Flere andre Kjendsgjerninger i den nyeste Tid, kunne ikke bidrage til at fordrive saa mørke Anelser. Saaledes har Underviisningsministeren, Lanza, fornylig udstedt en Mængde Circulairer og Anordninger angaaende Underviisningen, hvilke samtlige lægge en ikke ubetydelig Ophidselse mod Geistligheden for Dagen. Mange, meget dygtige geistlige Lærere indgive derfor Ansøgninger om Afsted. Der bliver saaledes gjort Plads for „det unge Italiens“ Venner!

Kirkelig Grundringsliste.

Søndag d. 18. November. — 25. Søndag efter Pintsfe. — Broderstab. — Dagens Epistel: 1. Theosal. 1, 2—10. — Evangel.: Matth. 13, 31—35. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messie. — Kl. 10 Høimeesse med Prædiken paa Lybsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk. — Hver Søndag om Form. Kl. 6, 7 og 8^{1/4} fejres en stille h. Messie; — om **Torsdagen** bliver det høit. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Messie Kl. 8^{1/4}, som ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Velsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sandet.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 47

Søndagen den 25de November.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gaan ugentlig Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler C. M. Blaukensteiners, ff. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglaaber; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Den hellige Theresia,

Jomfru og Stifterinde af de barsfødede
Carmeliterinders Orden.

(Sluttet.)

Den h. Theresia's elskværdige Munterhed var, selv under Prøvelsernes heftigste Storme altid eens; aldrig formaaede Bagvaskelsen at bringe hende ud af Fatning. „Ret saa,“ sagde hun ofte, „naar de, som tale Dndt om mig, kjendte mig, saa vilde de sige endnu Mere!“ Man søgte forgiæves at fordunkle hendes hellige Sæders Glæds; hun loe derover, og den eneste Hævn, som hun tillod sig, bestod deri, at hun bestræbte sig for at yde netop sine heftigste Modstandere alle mulige Tjenester. Men ikke ligesaa ufølsom var hun i Henseende til de Forsølgelser, som man vakte imod de fromme Ordensgeistlige, der havde sluttet sig til hendes Reform. Hun tilskrev dem meget ofte, for at formane dem til Taalmodighed og trøste dem, idet hun uafsladeligt forestillede dem, at der ikke gaves noget tilforladeligere Kjendtegn paa den guddommelige Kjærlighed og Forbarmelse, end Kors og Lidelse, hvormed man bliver hjemføgt, fordi Intet er mere skiftet til at vise vor

Uafselhed og udrydde den sidste Rod af Stoltthed, end Gjenwordigheder. Tillige gav hun dem den Forsikkring, at disse Forsølgelser vilde ophøre igien og den nye Reform bestaae, uagtet de mange Hindringer, som Misundelsen lagde den i Veien.

For imidlertid heller ikke at unblade noget mennefskeligt Middel, som stod i hendes Magt, skrev hun selv til Kongen af Spanien, og anraabte ham om hans Beskyttelse for disse fromme Ordensfædre og deres Kloster. Hun havde hørt, at man havde forelagt ham et yderst ærerørende Skrift imod Pater Gratian og Carmeliterne. Hendes Iver opflammedes af hellig Uvillie, og det Brev, som hun ved denne Leilighed skrev, gjorde det forønsfede Indtryk paa Kongens Hjerte. Helgeninden forestillede ham først, at dette Skrift var en Frugt af den nedrigste Misundelse og indeholdt saa taabelige og urimelige Ting, endog i Henseende til Personer af hendes egen Stand, at hun, hvis hun ikke maatte frygte for derved at give en offentlig Forargelse, vilde have været den Første, som havde gjort sig lystig derover. „Jeg besværges Deres Majestæt i Guds Navn, tillad dog ikke, at saa forargelige Nygter skulde komme for Retten. Verden vrimler af Mennesker, som, om vor Ufskyldighed endogsaa skulde komme nok saa sienhyntlig

for Lyset, alligevel kunde formode, at vi Idetmindste havde givet Anledning til disse Bagvaskelser; og man maa med Rette befrygte, at den ringeste Plet vilde skade Fremgangen af vor hell. Reform, som Gud ellers hidindtil har velsignet saa overmaade." Herpaa beder hun ham om, nærmere at ville overbevise sig herom ved et authentiff Vidnesbyrd, som flere Personer, ligesaa udmærkede ved deres Indsigt som ved deres Dyd, havde underskrevet, for at lade den nye Anstalt vederfares Retfærdighed, hvortil den retlige Undersøgelse om de Drivessjæle, som havde bevæget Smædeskristets Forfatter til dette Skrift, maatte gaae sin Gang. „Jeg er meget bedrøvet,“ tilføier hun, „over den Forfølgelse, som man har afstedkommet imod Pater Gratian, denne sande Guds Tjener, hvis Dyder og Oprigtighed jeg kender. Dette afnøder mig den indstændige Bøn, at Deres Majestæt ville tilvende ham Deres Beskyttelse, eller befale, at han for Fremtiden ikke mere maa gives til Priis for saadanne Farer. Han nedstammer fra en Familie, som er Deres Majestæt yderst hengiven, og vissefelig tilkommer hans egen Personligheds Fortjenester billig Anerkjendelse. Jeg betragter ham som et Bud fra Himmelen, . . . sendt mig til Hjælp i et Tidspunkt, hvor Kræfterne forlade mig, efterat jeg har arbejdet i sytten Aar ganske alene. Maaskee berøver jeg Deres Majestæt ved dette Brev kostbare Dieblitte; men min omme og ærefrygtfulde Hengivenhed for Deres Majestæt, berettiger mig til at tyge til Deres Gunst og Godhed, og jeg troer, at Deres Majestæt, fordi Gud taaler mine ubestredne Klager, heller ikke vil finde Mishag i samme.“ Dette Brev er dateret: Avila, den 13de September 1577. — Allerede i det foregaaende Aar havde Theresia taget sin Tilflugt til Kongen, for hos ham at udvirke, at Barfoder-Carmeliterne maatte erholde en sær egen Provincial fra deres egen Midte i Pater Gratian's Person. Kong Philip II. lod sig aflægge Regnskab over Tingenes Tilstand, og imødefom huldrigt Helgenindens Ønsker. Som Følge deraf vendte Freden atter tilbage og de af Idesindede og af Misundelse foranledigede Forfølgelser ophørte.

Omendstjøndt det ikke er nogen Tvivl underkastet, at det lykkelige Udfald af den h.

Theresia's Foretagender maa tilskrives Herrens ganske særdeles Bistand, og at hiin fuldendte Klogskab, som ledsagede alle hendes Skridt, var en Gave fra Himmelen, saa kan det dog heller ikke miskjendes, at hun til Udførelsen af denne gudfrygtige Plan ogsaa var udrustet med alle fornødne naturlige Egenheder. Vi have allerede engang erindret om, at hendes Sagtmødighed, Munterhed, Aand, Indbildningskraft og sjældne Forstandsmodenhed hævede hende til een af sin Tids effelligste og agtværdigste Qvinder. Fra Ungdommen af var hun elsket og søgt af Alle, som kjendte hende, og hendes Historiefriver Depez forsiktrer, at hun heller ikke i de sidste Aar af sit Liv havde tabt det Mindste af denne sin Elskværdighed. Med det mest bestredne Væsen og en ædel Værdighed forenede hun dengang en saadan Forsigtighed i sin Tale, en saa indtagende Aabenhed og Genfoldighed, at blot Synet af hende allerede indgjød Udfrygt og opflammede alle dem til Dyd, som havde den Lykke, at komme i nogen Berørelse med hende. Den samme Historiefriver beretter os, at hun besad en overordentlig Klogskab og Erfarenhed, uden dog at kunne lide den ringeste Forstillelse eller mindste Skygge af en Usandhed. Hun sagde ofte, at man umuligt kunde stride frem paa den kristelige Fuldkommenheds Vej, naar man ikke i den høieste Grad besad Kjærlighed til Sandheden. Havde hun en eneste af hine saakaldte Nødløgne været nødvendig til at befordre hendes vigtige Anliggender, saa vilde Theresia for stedse have afstaaet derfra. Hun pleiede at sige, at Gud ynder Ddmygheden i en saa høi Grad kun fordi Han elsker Sandheden over Alt, og at den ydmyge Bevidsthed om, hvortil vi formaae ved os selv og hvortil det Godt vi kunne rose os af, ogsaa er et Slags Sandhed.

Theresia's ubetingede Tillid til Gud, hiin Sjæleghøihed og Aandsstyrke, som hun lagde for Dagen endog under de vanskeligste Forhold i Livet, fort sagt, alle hendes Dyder grundede sig paa den mest levende Tro. Aldrig stolede hun paa sig selv eller paa andre Menneffer; hun forlod sig ganske alene paa Gud, paa Hvem ogsaa al hendes Kraft støtte sig. Imidlertid undgik det hende paa ingen Maade, at man vilde friste Forsynet, naar

man aldeles vilde forsmæde de menneftelige Midler; hun vidste, at det var Guds Villie, at man ikke skal forsømme de sædvanlige og almindelige Veie; kun maatte man overlade Udfaldet til Guds hellige Forsyn og tilskrive Hans guddommelige Godhed Alt. Naar Theresia derfor anvendte slige Midler, saa satte hun dog aldrig sin Lid til samme. „Nu seer jeg tydeligt,“ sagde hun, „at alle Skabninger kun ere smaa Skud af fortørrede Rosmarin-træer, og at man ikke kan forlade sig paa dem, da de knække ved Modstandens mindste Bægt. Erfaringen har lært mig, at det eneste rette Mittel til at forebygge Tilbagefald, er en barnlig Lænen til Korset og en fast Tilid til den Korsfæstede.“ — Hun ansaa sig uværdig til enhver af Himmelens Gunftbeviisninger; hvorfor hun ogsaa kun en eneste Gang fordriftede sig til at begjære nogen Trøst af Herren i sine store Lidelser og hyppige Aandstørhed. Dette Kjendetegn paa den sande Ydmyghed hos hende var for den hellige Præst Johannes af Avila og flere andre Ledere af hendes Samvittighed ligesom den Prøvesteen, ved hvilken de erkjendte, at hendes Syner og Henrykkelser ikke vare en Frugt af en selvforarsaget Skuffelse. Ydmyggelser og Lidelser har hun til enhver Tid anseet som det, der alene tilkom hende og som en Klæde til stor Binding. „Naar jeg beder,“ siger hun, „saa er det mig umuligt at bede min Herre om No, eller at ønske at Han vil forunde mig samme; jeg kan ikke beslutte mig til denne Bøn, naar jeg betænker, at Han tilbragte Sit hele Liv i Møisommeligheder. Jeg beder Ham da om den Naade, at maatte tilbringe mit Liv paa samme Naade og at Han vil forunde mig Kraft til at bære dem.“

Naagtet de mange Bagtaleser, som fremkaldtes mod hendes Stiftelse, saa Theresia dog, at den med hver Dag modtog ny Tilvæxt. I hendes Livs Aften talte den af hende grundlagte Reform allerede tredive Klostre; efter hendes Død steg dette Antal endnu langt høiere. Iblandt de i hendes Levetid stiftede mandlige Klostre befandt sig eet, der ansaae for sin Stifterinde den berømte Catharina af Cardonna, der, efter at have været Erkehertug Don Carlos' og Don Juan af Østerrigs Dpdragerinde, har forladt Verden, for at leve i

Ensomhed og helliggjøre sig. Hun var af Hertugen af Cardonna's Familie og uød stor Anseelse ved Hoffet. Medens hun levede i Verden, bevogtede hun sit Hjerte med den yderste Omhu, og hun følte sig allerede dengang mægtigt hendragen til de strengeste Bodsøvelser. Deraf kom hendes glødende Attraa efter at begrave sig i et eensomt Sted, for kun at beskæftige sig med Gud og indvie sine sidste Leveaar til Bodsøvelser. En hellig Eneboer, hvem hun aabenbarede sit Forehavende, anviste hende en lille Hule i en temmelig behagelig, affides Egn i Bispedømmet Guenza. Han førte hende derhen, og vendte da atter tilbage til sin Eremithytte, efter at have lovet hende den største Tausshed. Catharina levede der i flere Aar uden anden Næring end Urter og Rødder, som vorede der i Omegnen. Først efter otte Aars Forløb, da en Hyrde opdagede hende, fik hun af denne lidt Brød og Meel, hvoraf hun bagte en Slags Kager, som hun spiste af hver tredie Dag. Derved vænnede hun sig saa meget fra al anden Næring, at hun siden, da man nødte hende til at spise en kraftigere Føde, befandt sig ilde derved. Bøn, Betragtning og de strengeste Bodsøvelser optog fra nu af hendes hele Tid indtil hendes Død. — „O min Frelser,“ udraaber Theresia her, „hvor brændende maa ikke denne Din Tjenerindes Kjærlighed have været, at hun saaledes forglemte sin Næring og ikke engang ændsede de Farer, for hvilke hun udsatte sig i Henseende til sin Vre, idet hun fortaug Stedet for sit affondrede Liv. Hvor stor maa ikke hiin hellige Glæde have været, som af Frygt for at maatte og kun et eneste Dieblif undvære sin himmelske Brudgoms Nærværelse, for stedse gav Udfald paa alle Goder, Fornøielser og Vresbeviisninger!“ — Da imidlertid Rygtet om hendes Dyd havde udbredt sig i hele Omegnen, blev denne berømte Eneboerske mod sin Villie besværet af mange Besøg. Enhver vilde see og høre hende og anbefale sig til hendes Bønner. Hun talte til Alle med Venlighed og Kjærlighed. Men da disse Besøg tiltog med hver Dag, vilde hun skjule sig i en anden øde Egn, hvor hun ikke vilde blive forstyrret af Nogen. Hun lod endog allerede den h. Eneboer, som havde ført hende til dette første Sted, bede om at komme til

fig, for at anvise hende et andet Sted. Men denne Gneboer var død, og da man indstændigen bad hende om, at forblive i sin hidtilværende Bolig, søiede hun sig endelig deri. Og naar hun siden forlod samme, saa skete det kun for at gjøre Plads for Oprettelsen af et Kloster af den h. Theresia's Reform. De Ordensgeistlige, som beboede det, vare værdige Efterlignere af hendes Bodsøvelser og Dyd. Da Theresia 1580 besøgte dette fromme Huus, blev hun særdeles opbygget ved dets Beboeres Fromhed. Hun beklagede meget, at hun ikke kunde have den Lykke, at tale med Catharina, om hvem man fortalte saa mange vidunderlige Ting, og med hvem hun nogen Tid før hendes Død (1577) havde begyndt en Brevverling. — „Alt, hvad jeg saa i dette Huus,“ skriver hun, „opbyggede mig overmaade; men den Glæde, som jeg sølte derved, var ledsaget af Beskæmmelse, som endnu vedvarer, naar jeg betænker, at den store Helgeninde, som har tilbragt sit Liv under saa strenge Bodsøvelser, var af mit eget Køn, og formedelt sin høie Rang endnu delicatere opdragen, samt at hun var en langt mindre Synderinde end jeg, og maaskee ikke engang havde erholdt saa mange Naadebeviisninger af Herren, som jeg. . . . Min eneste Trøst er min Beslutning, i Fremtiden at forbedre Alt; men ogsaa denne Trøst er svag, fordi hele mit Liv er hengaaet med deslige tomme Beslutninger og Forsætter, uden at jeg har udført samme.“ Saaledes talte Theresia, da hun selv allerede var nær ved Maalet af sin Livsbane. Efter saamange Bønner, Lidelser og Gjenvordigheder troede hun neppe at have gjort Noget for sin Sjælsfrelse! Saaledes er den sande Ydmyghed beskaffen; den stoler aldrig paa sig selv i sine Arbejder; dens hele Haab hviler paa vor Guds uendelige Forbarmelse og Naade!

De Anliggender, som med Hensyn til nogle andre Stiftelser fornylig vare blevne hende overdragne af Pater-Generalen og Hofset, havde hun neppe ordnet, førend hun vendte tilbage til Avila, for der uforstyrret at kunne fortsætte sine Prioratsforretninger i Klosteret St. Joseph. — Alle disse besværlige Reiser anstrengte hende meget; men hvad der forarsagede hende mest Kummer og Sorg, var den

bestandige Kamp, som hun maatte bestaae ved sine Underhandlinger med Personer af saa forskjellig Charakter og Lune. Endnu mindre kunde hun vænne sig til den oftere Skilsmisse fra sine elskede Søstre. „Jeg elsker dem,“ ere hendes Ord, „og jeg kan med Sandhed sige, at disse Hjernelser fra dem ikke vare de mindste af mine Kors, især naar jeg betænkte, at jeg maaskee aldrig mere vilde faae dem at see. Den Kummer, som de selv sølte derover, afsprede dem mange Taarer, fordi Gud, uagtet de ellers havde frasagt sig alt Jordist, alligevel endnu ikke havde givet dem den Naade, let at kunne undvære mig, maaskee for derved at forsøge den Kummer, som jeg selv sølte over, at jeg ligesaa lidt kunde stille mig fra dem. Imidlertid gjorde jeg Bold paa mig selv, forat de ikke skulde lægge Mærke dertil; jeg gjorde dem endog Bebrejdelser for, at de endnu vare saa ufuldkomne; men deres Kjærlighed til mig var saa stor, at alle mine Forestillinger vare saagodtsom til ingen Nytte.“

Bidste man den Bei, som Theresia paa sin Reise skulde tage, kom Folket skareviis tililende fra Landet, for at see hende gaae forbi og for at bede hende om hendes Velsignelse. Rygtet om hendes Antomst ilede hende forud fra det ene Sted til det andet, og man kappedes om den Gæ, at huse hende. Over disse almindelige Beviser paa Hoiagtelse blev hun dybt beskæmmet, og hun vilde helst have undraget sig samme. Disse Gæsbreviisninger vare hende engang utaaeligere, end Nattens Frost og Kulde, saa at hun derfor reiste tre til fire Timer før Solens Dvgang bort fra en Landsby, hvor en Mængde Mennesker, der allerede havde indført hende med Jubel og Frydestrig, havde indfundet sig og nu ventede paa hendes Afreise, for at ledsage hende paa samme Naade. — En anden Gang kunde hun imidlertid ikke undertrykke sine Følelser over en Landmands Bestræbelser for, at modtage hende paa en ærefuld Naade. Da denne brave Mand erfarede, at hun skulde passere den Landsby, hvor han boede, lod han hende tilberede det bedst mulige Maaltid, indbød hele sin talrige Familie dertil, og befalede ogsaa, at hans Hjord skulde føres frem, for at Helgeninden maatte velsigne den. Men da Theresia ikke vilde opholde sig, kom Landmanden

til hende med sine Børn og sin Hjord, og bad hende om hendes Betsignelse; dette Skuespil rørte hendes Hjerte og hun anbefalede indstændigen hele denne Familie til Herren. —

Til Reisens Besværligheder kom endnu mange andre legemlige Strøbeligheder; men hun bar Alt med Mod og Glæde. Denne hendes ganske eiendommelige Sjælsstyrke var hende ogsaa særdeles nødvendig, da man satte hendes venstre Arm sammen, som hun havde brækket tre Gange, nemlig 1578 i Avila, og 1580 i Villanova de la Xare. Som Følge af det første Fald fra en høj Trappe blev hun endog lam i hele sit Liv. Man havde længe søgt Nogen, som kunde helbrede hendes Armbrud, og da Priorinden i Medina sendte en i dette Fag meget øvet Kone til hende, var hendes Arm allerede forvoren. — Theresa havde netop fuldbendt Stiftelsen af Klosteret Burgos i Aaret 1582 og allerede begivet sig paa Tilbageveien til Avila, da hun modtog en indstændig Indbydelse fra Hertuginde af Alba til i Forbigaaende at besøge hende. Uagtet hun var aldeles nebbøiet af sine gamle Sværgeligheder og dengang led af en Slags Lamhed, med hvilken der havde forbundet sig en hyppig Dpfastning, begav hun sig alligevel den 20de September til Alba med P. Anton af Jesu, som havde afhentet hende i Medina. Hun tilbragte flere Timer hos Hertuginde, hvorpaa hun afreiste til sin Ordens Kloster. Hendes Træthed var denne Gang overordentlig, og da hendes Dnde tiltog med hver Dag, anede hun, at hendes Endeligt nærmede sig. Den 30te Sept. havde hun en Blodstyrning, som efterlod sig de sorgeligste Følger. Imidlertid bivaanede hun endnu den samme Dag den h. Messse og annammede med en forhøiet glødende Andagt sin Frelser i den h. Communion. Fra dette Dieblit holdt hun Sengen indtil sin Død. Hertuginde af Alba besøgte hende meget ofte og pleiede hende endog med en ubeskrivelig Omhed. Søster Anna af St. Bartholomæus, hendes elskede Medsøster, veeg aldrig fra hendes Side.

Den 1ste October, da hun næsten havde tilbragt hele Natten forud med Bøn, lod hun Pater Anton af Jesu kalde, for at aflægge sit Skriftemaal for ham, hvorefter denne fromme Ordenspræst lagde hende paa Hjerte,

at hun skulde bede Gud om, at Han endnu ikke maatte bortkalde hende fra denne Verden. Theresa svarede ydmygt, at hun visstligen ikke mere vilde kunne være til nogen Nytte paa denne Jord, og fra samme Dieblit af sagde hun Søstrene det sidste Levvel, og gav dem med hver Dag nye Beviser paa sin ømme Modersfærlighed, som hun ogsaa udtrykte for dem med ubeskrivelig Hjertelighed ved de Formaninger, hun endnu udtalte til dem. „Jeg besværges Eder,“ sagde hun til dem, „ved Guds Kjærlighed besværges jeg Eder, at I holde vor Ordens Regler og Forrifter nøiagtigt, og ikke tage denne uværdige Synderinde, som nu er Døden nær, til Mønster. Tænkter tværtimod paa den Forlædelse, hvorefter hun beder Eder.“ Søstrene formaaede kun at svare med uafbrudt Graad.

Den 3die October følte Theresa sig svagere end ellers; hun forlangte paany de hh. Sakramenter, som man ogsaa meddeelte hende. Saasnart hun saa det høih. Vandringensbød, syntes hendes Kræfter at oplives, hendes Ansigt glødede og hendes Troes Flamme sunkede i hendes Dine. Hun vendte sig imod sin Frelser i den hellige Hostie, og da hun nedknælede paa sin Bedestammel, for at annamme Ham med desto større Krefrygt, udraabte hun i hellig Henrykkelse: „O min Herre og min Brudgom! Saa er da denne Time kommen, den saa længelsfuldt ventede Time! . . . Jeg er Dieblittet for min Dpløsning nær! Din Villie skee! . . . O, Dieblittet er endelig kommet, hvor jeg tør forlade mit Forviidningssted og min Sjæl i Din Kærvarelse skal finde den Lyksalighed, som jeg allerede saa længe har længtes efter!“

Henimod den niende Time paa Aftenen begjærede hun ogsaa den sidste Salvelse h. Sakramente, som hun modtog med den inderligste Andagt. Kort efter, da Pater Anton havde spurgt hende, om hun ønskede at blive begravet i sit Kloster i Avila, svarede hun: „Hvorledes! er der da endnu Noget i denne Verden, som tilhører mig? Og vil man da negte mig en Smule Jord her?“ -- Hendes glødende Andagt steg altid høiere, medens hendes Kræfter forlode hende. Man hørte hende oftere at bede enkelte Vers af Davids 50de Psalme: (Miserere) „Forbarm Dig etc.“,

men især de Ord af denne Psalme: „et sønderknuust og ydmygt Hjerte vil Du, o Gud! ikke forkaste,“ som hun gjentog, indtil hun ganske tabte Mælet.

Hendes Dødskamp varede til den følgende Dags Morgen. Endelig bukkede hun under for en fuldstændig Svækkelse; hun lænede sit Hoved paa Søster Anna af St. Bartholomæus' Arm og forblev ganske rolig i denne Stilling indtil om Aftenen Kl. 9, medens hun hele Tiden havde sine Dine fæstede paa et Crucifix, som hun holdt i Hænderne. De Ketsfærdiges Svorn frøede hendes Arbejder og Dyder Natten imellem den 4de og 5te October 1582. —

Denne Nat blev særdeles mærkbar paa Grund af Calendarens Forbedring. Formedst de indtil da indsnegne astronomiske Unøjagtigheder undertrykte man nemlig paa eengang ti Dage i Tidens Beregning; og som Følge af denne Undertrykkelse, blev den efterfølgende Dag efter den h. Theresia's Død antaget for den 15de October, omendstjøndt det først var den 5te.

Helgeninden døde i sit 68de Aar, efterat hun havde tilbragt 27 Aar i Klosteret til „Mennekevordelsen“, og 20 Aar i de forskjellige Ordenshuse af hendes egen Reform. — Paa hendes Bænde saae man intet Spor af Dødens Rædsler, tværtimod, Alderens Rykker forsvandt aldeles fra hendes Ansigt, og hendes Lemmer beholdt samme Bøielighed, som om hun endnu havde været i Live. Hendes jordiske Levninger bleve bisatte i Carmeliternes underste Chor i Alba, og de forbleve der indtil Aaret 1585, da Generalcapitlet for de ubestøede Carmelitere lod dem forflytte til Klosteret i Avila, Hovedstedet for hendes Reform. Omendstjøndt denne Forflyttelse blev holdt meget hemmelig, erfarede den hertugelige Familie den alligevel og indgav til den h. Stol en Klage derover; den udvirkede da i det følgende Aar en Befaling fra Paven, i Kraft af hvilken den h. Stifterindes Legeme maatte føres tilbage til Klosteret i Alba; hvilket ogsaa er skeet den 25de August 1586. Der seer man det endnu den Dag idag under et pragtfuldt Gravmæle, og det er endnu aldeles friskt uden mindste Forraadnelse. De ved denne dobbelte Flytning stedfundne Besigtelser have stadfæstet

dette Vidunder. Man fandt Legemet saa fuldstændigt, saa bøieligt og saa sundt, som det kunde være i det Døeblik, da hun døde; og man forsiktrer, at det endnu befinder sig i samme Tilstand.

Akterne, som lagdes til Grund for Theresia's Helligerklaring, ere forsynede med alle Troværdighedens Kjendetegn. De ere underkrevne af en Mængde ærværdige Personer, af hvilke de Fleste havde været Dienvidner til de om hende berettede Kjendsgjerninger. Pave Paul V. har til Stadfæstelse af samme sendt Erkebiskoppen af Toledo og Biskopperne af Avila og Salamanca hen til Stedet selv. Herpaa sendte man Verbalprocessen til Rom, hvor tre Auditorer nøie prøvede alle disse Kjendsgjerninger, forinden Cardinalerne af Congregatio Rituum strede til en ny Undersøgelse. Da Paul V. imidlertid døde og Gregor XV. blev valgt til hans Efterfølger, tillod denne med alle Consulatorernes Samtykke den h. Theresia's Dyrkelse ved en Bulle af Maris Maaned 1621. Akterne for hendes Helligerklaring indeholde Esterretninger om flere ved Dyrkelsen af hendes Reliquier og ved hendes Forbønner bevirkede Mirakler. Den h. Biskop af Taragona, Yezpez, har optaget den udførlige Beretning om samme i den 4de Bog af sit Værk om Theresia.

Da den guddommelige Kjærligheds Sødheder og Husvælsker overstrømmede Theresia i en saa rigelig Fylde, saa tør det ikke forundre os, at vi oftere høre hende tale om denne hellige Kjærligheds salige Nydelse. At være berøvet disse Sødheder for evigt, var i hendes Dine Satans største Dval. O den Ulykkelige, som ikke kan elske! pleiede hun at sige. . . Theresia havde ønsket at kunne meddele alle Hjertes de søde Følelser, som vantes hos hende ved denne guddommelige Flamme. „I hvilken Afgrund af Blindhed nedsender Du Dig endelig, o menneskelige Utaknemmelighed!“ udraaber hun. „Jeg veed, ja, jeg veed af egen Erfaring, og hvad jeg siger er aldeles sandt, at Alt, hvad man kan nedskrive derom, o min Gud, ikke er den mindste Deel af de Naadegaver, med hvilke Du overøser en Sjæl, som Du inderligt forener med Dig! O, I Sjæle, som have den

sa nde Tro, hvilke Gøder kunne I endnu søge uden de evige, som kunde sammenlignes med de ringeste af disse! Betragter det som en afgjort Sandhed, at Gud i denne hellige Jnderlighed meddeler Sig til alle dem, som af Kjærlighed til Ham forlade Alt. Hos Ham gjælder ingen Persons Anseelse; Han elsker Enhver; saa fattige og syndefulde I end maae være, saa have I dog ingen gyldig Aarsag til at holde Eder fjernet fra Hans Nærhed, da Han har ophøiet en saa uærdig Skabning, som jeg er, til saadanne høje Gunstbeviisninger. Betænk, at det, som jeg siger her, kun er et svagt Billede af det, hvad der kunde siges derom. . . . Men hvilke Ord ere istand til at udtrykke en Sjæls Følelser, naar det behager Gud at oplade Sine Hemmeligheder og Vidundere for den! Det ere salige Nydelsler, som ere langt ophøiede over de jordiske, saa at det aldeles ikke er paafaldende, naar de indgyde os Modvillie og Affky for alle Livets Fornøielse, som alle tilsammen, om de end varede evigt, ikke kunde sættes i Sammenligning med hine. Og alligevel er Det, som Gud herne den meddeler af samme, kun en lille Draabe af det Glædens Hay, som Bistopper er opbevaret for os. . . . Hvor riig vil engang Den være, som af Kjærlighed til Jesus har traadt alle jordiske Rigdomme med Fødder! Med hvilken Ære vil ikke Den blive kronet, som, langtfra at efterstræbe de jordiske Værdigheder, megetmere søger Dmuygelse og Foragt i Verden! Hvor viis vil endelig ikke Den være, som ikke har ladet sig afholde fra den rette Veie, af Frygt for hos Menneskene at gjælde for en Daare, og som ikke har forglemmt, at Han, Som er Wiisdommen Selv, netop ogsaa er bleven beskyldt for Sværmerie og Daarstab!

Kirkelige Efterretninger.

Tyskland. Vincentiusforeningen i Breslau fik i Begyndelsen af sin Virksomhed snart det Hørv, ved Grundlæggelsen af Afsyler for Smaa børn at imødegaae den forærvelige Indflydelse af en ofte uforstaaelig

— fordetmeste i mislige Forholde begrundet — Forsømmelse, som talrige Fattiges Børn ere udsatte for. Først oprettedes to, senere tre saadanne Anstalter, i hvilke fattige Familiers Børn blive optagne, påsede og forpleiede. Forstanderskabet har nu henvendt sig til Alle, som Gud har velsignet med jordiske Gøder, med den indstændige Bøn, at ville understøtte samme i dets Bestræbelser, ved bestemte Bidrag, paa hvilke Foreningen hvert Aar med Bestemthed kan gjøre Regning.

— Kong Ludvig af Baiern har strar efter sin Helbredelse skienket 8000 Gylde til den tydske Mission i Nordamerika, og deraf bestemt 6000 Gylde til Stiftelse af et Dominicanerindekloster, og 2000 Gylde til Opprettelsen af en Filial for Ursulinerinderne i Landskhuset i Melrose en Forstad i Ny-York.

Spanien. Der viser sig endnu slet ingen Haabets Stjerne for den katolske Kirke i Spanien. Det nyeste Hefte af „historisch-politischen Blätter“ udkaster i saa Linier følgende Billede af den forfulgte Kirke: „Den aabne Krig er for længe siden erklæret, idetmindste imellem Regjeringen og den spanske Kirke. Concordatet er fuldkastet, Brudet med Rom er fuldendt; fire Biskopper forviste, andre under Forhør, talrige Biskopstole ledige, den lovmæssige geistlige Jurisdiction ophævet; enhver Gouverneur og Alcalde har uindskrænket Magt over den høiere og lavere Geistlighed; Biskopperne have ingen Ret til Ordinationer og Klostrene ikke til at optage Novitser; den største Deel af de sidste, d. e. de endnu tilbageblevne qvindelige, er undertrykt; Kirkegødserne ere indtagne for at sælges; de fra tidligere Sæcularisationer og paa Grund af Concordatet lovbudne Gager for de Geistlige ere reducerede, hvortil kommer, at Geistligheden i elleve Maaneder slet ingen Løn har faaet; overladt til Hunger og Bettelstaven, kæmper den største Deel af Geistligheden med den i hele Landet rasende Cholera, og afvinger endog Regjeringsbladene Roes over deres heltemodige Doffrelse; selv progressiveste Journaler formane til at tilfredsstille Sognepræsterne, da de i modsat Fald skareviis ville blive nødsagede til at forlade deres Bladser; thi selve Biskopperne dele den samme Skjæbne som deres Geistlighed. Kort sagt, Tingene i denne Retning ere drevne til det Yderste, og dog — forbliver det spanske Folk roligt og seer til!“

— Den ovennævnte Forholdsregel imod Klostre udføres ifølge en Ordre af 31. Juli fra Justitsministeren til Biskopperne og Civil-Gouverneuren. Det hedder i samme Ordre: 1) Fra idag af ophæves alle Klostre, som ikke tælle tolv Professer. 2) Ophævede ere for Fremtiden alle Klostre, som ikke have tolv Professer. 3) Nonnerne fra de ophævede

Klostre have at fordele sig i de ikke ophævede af deres egen eller en nærstaaende Orden. — For at kunne bedømme den egentlige Aand og den hele Betydning af dette Decret, maa man endnu erindre sig, at det allerede var Nonneklosterne paa det Strengeste forbudt, at optage Novitser. Imod dette Decret om Underrykkelsen af Nonneklosterne offentliggjør Madrider Journalen stadigt bifkoppelige Protester. En senere Protest fra Erkebiskoppen af Saragossa, er stilet til Justitsministeren. Det hedder deri blandt Andet: „Deres Excellence gjør Regning paa de spanske Biskoppers Medvirkning til Fuldbgyrdelsen af denne Ordre; men fuld af bitter Smerte maa jeg forsikre Dem, at jeg for min Person, trods mine 85 Aar, som jeg fylder den 12te October, saafremt Gud saalænge vil skjænke mig Livet, for vil lide al Bold og Mishandling, førend jeg vil tage Deel i hiint Decrets Uretfærdighed, om hvis Tilbagekaldelse jeg saa indstændigt beder Dronningen. Naatte Deres Exc. troe mig, jeg taler med fuld Bevidsthed om vor Ret og skuffer mig ikke! Jeg har aldrig miskjendt og miskjender ikke den den verdslige Dyrighed skyldige Lydighed; men jeg kan ikke dele min Personlighed; som Katholik og som spansk Borger er jeg kun een Person, og ligesom jeg ikke negter Keiseren, hvad Keiserens er, saaledes kan jeg heller ikke negte Gud, hvad Guds er!“ Ved Siden af Biskoppernes Forestillinger læser man ogsaa Nonnerens, Geistlighedens og de verdslige Corporationers Protester; de Sidste protestere mod Klosterens Ophævelse for detmeste af trende Hensyn, nemlig: paa Grund af den derved formindskede Heilighed til Gudstjeneste, — dernæst fordi de have Nonnerne at takke for deres Børns fortræffelige Opdragelse, og endelig af taknemmeligt Hensyn til de af Klosterne udøvede mange Velgjerninger. — Choleraen har givet den spanske Geistlighed en fortræffelig Heilighed til at vise Exempler paa sand kristelig Kjærlighed. Hidindtil kjender man kun et eneste Tilfælde, hvor en Præst er bleven sin Pligt utro, medens paa mange Steder Læger, Embedsmænd m. fl. toge Flugten ved Sygdommens Nærmelse. Da den farlige Sygdom nemlig udbrod i Landsbyen Paraleda de la Mata ved Plasencia, skgtede Sognepræsten Cabrera til Toledo og forlod saaledes sin Post, hvor hans Pligt skulde have holdt ham tilbage. Den høier. Erkebiskop fratog ham strax alle geistlige Fuldmagter og forbød ham endog at bære Aftegnet paa hans præstelige Værdighed i hans Diöces. Den ærværdige Prælat skal kun vanskelig finde Heilighed til paa lignende Maade at straffe en Præst, som vilde efterligne Sognepræsten Cabrera's Feighed. Imidlertid begav Don Manuel Maria de Lleva,

Domcapitular ved Metropolitankirken i Toledo, sig hurtig af egen Drist til den saa skammelig forladte Menighed, og meddeelte Religionens Trøst til de Cholerahyge. Detonomen ved Clerikalseminariet, Don Dionisio Clavés, handlede ligesom den værdige Domherre. — Da den 82aarige blinde Sognepræst i Acedo i Navarra var død, lod hans unge Vicarius, som selv var syg, sig bære omkring i de Cholerahyges Huse, hørte deres Striftemaal og hjalp og trøstede dem paa alle mulige Maader. Denne værdige unge Præst mistede ogsaa sit Liv i Udøvelsen af sine Kaldspligter. I Navarra ere allerede 40 Præster døde som Følge af deres samvittighedsfulde Udøvelse af deres Kald. Folket raaber efter Præster; Biskoppen søger dem og finder dem ikke — og Regjeringen forbyder Biskopperne at indvie nye Præster!

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 25. November. — 26. Søndag efter Jintse og sidste Søndag i Kirkeåret. — Dagens Epistel: Col. 1, 9-14. — Evangel.: Matth. 24, 15-35. Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimæsse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Dansk. —

Hver Søndag om Form. Kl. 6, 7 og 8¹/₄ feires en stille h. Mæsse; — om **Torsdagen** bliver det høit. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Mæsse Kl. 8¹/₄, som ledsages med Sang og Orgel og sluttes med den sakramentalste Velsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Kontad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

I. Theat. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 48.

Søndagen den 2den December.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, N. Røbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Kgl. Postkontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Kirkeaarets hellige Tider og Fester.

Mennesket lever ikke for Tiden, men for Ewigheden; Jorden er ikke hans Hjem, hvor han turde opslaae sin blivende Bolig; hans Fædreland er hinsides Gravene, og hans Liv herneleden er kun en Reise. Paa det han ikke skal forglemme disse Sandheder, har den vise og for os moderligt bekymrede Kirke, for sine Børn anordnet bestemte Dage, paa hvilke den ligesom en Skytsengel tager os ved Haanden og hæver os op fra Støvet, hvorfra vi ellers saa nødig ville løsrive os, og med Fingeren peger den opad og erindrer os om Ewigheden, som vi vandre imøde, og om Himmelen, som vi skulle tilkæmpe os. Paa disse Dage afstørrer den Svæden paa vor Bænde og borttager Trætheden fra vore Lemmer. Disse Dage ere Kirkeaarets Høitidsdage, og disse Høitidsdage ere ligesom vore Herberger for Ro og Bederpægelse, Milevisere, som vise os hvor langt vi ere komne, Haandvisere til Himmelen, vort Fædreland, og Stjerner, som vise os Livets Vej, og gaaer den ene Stjerne ned, saa gaaer den anden atter op: saaledes følger Høitid paa

Høitid, og de skulle alle lyse for os og glæde os.

Mennesket lever ikke af Brød alene, men ogsaa af ethvert Ord, som udgaaer af Herrens Mund. Legemet har Fornødenheder, og for disse sørge vi fornemmelligen paa Uge- eller Sognedagene; men ogsaa Sjælen har Fornødenheder, og for dem skulle vi især bære Omsorg paa de hellige Dage. Helligdagene ere saa at sige Sjælens Arbeids- og Hverdage. For at vi ikke eenstidigen og alene maatte trachte efter Brød for Legemet, har Kirken fastsat bestemte Tider, paa hvilke vi alene og udelukkende skulle arbejde for Manden, Sjælens Næring og for Himmelen, hvor vi fortrinnsviis skulle bringe vore evige Anliggender i Orden, og den befaler strengelig alle sine Børn: „Du skal helligholde de befalede Høitidsdage!“

Disse Fester eller Høitider ere ligesom endnu levende Evangelister, som fortælle os Jesu Liv; ja, Kirken har beregnet alle sine Indretninger saaledes, at hele Religionshistorien og alle de enkelte vigtigste Begivenheder i samme, levende fremstilles for Mandens Dine i Kirkeaarets Løb, saa at vi næsten maae synes igjen at medopleve samme. Festerne prædike vor h. Religions Sandheder lydeligt og anstueligt for os, indstærpe os vore Pligter, paa-

minde os om vore Synder, ligesom Hanegalet mindede Petrus, og, ligesom Verdensdommens Basuner, opfordre os til at staae op af Syndens Forraadnelse og Grav. Kirkeaaaret er saa at sige en ret anstuelig Fremstilling af Forløsningens Kjendsgjerninger og dens Frugter. Disse Kjendsgjerninger selv maae paa en vis Maade fornyes og gjentages, ligesom Offeret og Sakramenterne. — Ligesom det naturlige Aar ved den naturlige Sols Omløb hvert Aar paany bringer os hine mangfoldige Kræfter og Gaver, som nære Jorden og dens Beboere: saaledes fornyer det kirkelige Aar stedse paany Betsignelserne og Frugterne af „Retfærdighedens Sol“, som er Jesus Kristus. Men Henfigten med denne stedse fornyede Fremstilling er, at de Forløste maatte levende og troende medopleve det engang Skete, som om det endnu skete igjen, for saaledes at blive deelagtige i hine guddommelige Frelsegjeringers Fortjenester og af deres Gaver drage aandelig Naring. Hør vi derfor Klokkernes Lyd paa Fests- og Høitidsdagene, saa skulde vi ansee den som vor himmelske Faders Stemme, der falder os til Sit Huus, for at nære vor Aand, læge vort saarede Hjerte og styrke den svage Villie.

Overordentlig vigtige ere saaledes de af Kirken anordnede Høitidsdage i Aarets Løb; deres Betydning er dyb og skøn, deres Niemed ophøiet og heldbringende. For efter Gvne at bidrage til, at Alle kunne opnaae Kirkens vise Niemed med deres Anordning, ville vi i Løbet af dette nye Kirkeaar søge at forklare og godtgjøre Betydningen af de hellige Tider og Festdage.

Vi kunne inddele hele Kirkeaaaret i trende Hovedtider, i Jule-, Paaske- og Pintsfesten. — Julefesten begynder med Advent og ender med Mariæ Renselse eller Kyndelmisse. Paaskefesten omfatter Tiden fra Søndag: Septuagesima til Christi Himmelfartsfest. Pintsfesten bliver feiret paa den 50de Dag efter Paaske, og ender med Slutningen af Kirkeaaaret. — Juletiden er en Høitid til Gve for Faderens Kjærlighed, Som skienkede os Sin Søn; Paasketiden en Høitid til Gve for Sønnens Kjærlighed, Som bragte os Forsoning fra Fa-

deren og lidende blev Aarsagen til vor aandelige Glæde, og døende lagde Grunden til vort salige Liv; Pintsfettiden er Høitiden til Gve for den Helligaand, Som fra Pintsfesten af forbliver i Kirken som dens useilbare Lærer, og som Trøster og Raadegiver for enhver Troende. Den h. Trefoldigheds Fests fremstiller for os i een Høitidighed alle de trende guddommelige Personers Raadegaver endnu engang. Christi Legegemsfest henhører egentlig til Paasketiden, og har den samme Betydning som Skærtorsdag; men fordi Dagen for Langfredag ikke egner sig til festlig Glæde, saa er en særegen Dag i den skønneste Aarsid udseet til at udtrykke vor h. Jubel over Skærtorsdagens vidunderlige Indstiftelse. Kirkeindvielsesfesten er indsat til Erkjendtlighed for alle de Velgjerninger, der i Kirkebygningen blive os tildeel ved den treenige Guds Gaver.

Til disse Herrens Festdage slutte sig Helgenernes Festdage; de første ere saa at sige Fjrstjernerne paa Kirkens Firmament, d. e. Stjerner med eget Lys, hvorimod Helgenernes Festdage ere Planeterne, d. e. Stjerner, som modtage og laane deres Lys og Glæde af Fjrstjernerne, af Herrens Festdage. Man vil finde det aldeles naturligt og billigt, at Herrens trofaste kjæreste Tjenere og Venner optræde i Hans Følge. Helgenerne aflægge ved deres hellige Liv Vidnesbyrd om Virksomheden af de tre guddommelige Personers Raadegaver; thi kun ved en høiere guddommelig Bistand have de kunnet naae til Fuldkommenhedens høie Trin; i dem og ved dem bliver altsaa den treenige Gud Selv æret og hædret; men de have ogsaa medvirket med den dem forundte Raade under mange Lidelser, svære Offere og haarde Kampe, og saaledes bør den Gve heller ikke undrages dem, som tilkommer dem herfor. Den helligste af alle hellige Skabninger, d. e. Maria, Frelserens Moder, fortjener iblandt dem naturligvis den største Gve, hvorfor ogsaa hendes Festdage ere de talrigeste. Vi ære dem Alle tilfammen paa Allehelgens Festdag, og vore lidende Brødre i Renselsesstedet, som ogsaa høre til Helgenernes Samsund, til Guds store Rige, mindes vi paa den følgende Dag, idet vi lidende med dem bede for dem.

Juletiden er ligesom Kirkearets Vinter; Adventen er dennes mørke og kolde Halvdeel; Tiden fra Julenat indtil Slutningen af Juletiden viser os derimod mere Vinterens venlige Side, dens klare og sunde Luftning, dens klare Himmel med de venlige Stjerner. — Paasketiden er Kirkearets Vaar; først er den ogsaa endnu noget vinterlig og mørk, hvorefter den stedsvis bliver venligere og venligere. Selve Paaskefesten er Aarets skønneste Dag. — Pinfestten indbefatter Sommeren med sin klare, varmende, befrugtende og oplivende Sol, samt Kirkearets Høstid med Overflodighed af nærende og vedergægende Frugter.

Efterat vi saaledes kortelig og ganske i Almindelighed have antydet Sammenhængen af alle Kirkearets Fester og Høstider, skulle vi nu begynde udførligere at omhandle de enkelte i Særdeleshed.

(Sluttes.)

Maria.

Maria er den „opgaende Morgenrøde, er skøn, som Maanen, udvalgt som Solen, frygtelig som en ordnet Krigsleir.“ Maanen lyser om Natten, Solen om Dagen, Morgenrøden i Dagbrækningen. Men Natten er Synden, Morgendæmringen — Boden, Dagen Naaden. Hvo, som altsaa befinder sig i Syndens mørke Nat, vende sig til Maanen, bede til Maria, paa det at hun, ved sin Søn oplyser hans Hjerte til Sønderknuselse. Men hvo, som opløfter sig til Bodens Dæmring, vende sit Blik til Morgenrøden, bede til Maria, paa det at hun ved sin Søn oplyser hans Hjerte til Fyldestgjørelse. Men fordi Menneffets Liv paa Jorden er en Kamp, saa seer hver den, som bliver angreben af sine Fjender, af Verden, Kjødets eller Djævelen til den ordnede Krigsleir, og beder til Maria, paa det at hun ved sin Søn sender ham Hjælp fra Helligdommen og beskytter ham fra Sion.

Thi hvo har nogenstinde anraabt hende med Inderlighed, uden at blive bønhørt? Thi hvo er „den skønne Kjærligheds og det bellige Haabs Moder.“

Innocenz III.

Det glade Middagsmaaltid.

Den h. Franziscus Seraphicus har efterladt os et herligt Exempel paa Nøisomhed; han attraaede kun det daglige Brød, og naar han havde Brød og Vand, var han fuldkomment tilfredsstillet. — Paa en Vandring til Rom, ledsaget af sin Staldbroder Masæus, var Franziscus Seraphicus allerede bleven stærkt angreben og udmattet af den glødende Middagshebe, da han opdagede en klar, frisk Kilde, som sprudlede frem imellem Stenene. De leirede sig der, og paa en temmelig flad Steen lagde de nogle Stykker tørt og jort Brød, som de havde faaet paa Veien, og de holdt nu deres tarvelige Maaltid. Franziscus blev herved meget oprømt og kunde ikke skjule sit Hjertes inderlige Glæde. O, Broder Masæus! udraabte han, juble og fryd Dig med mig, og tak Herren for den store Skat, som Han har forundt os! — Masæus blev høiligen forundret, og spurgte, hvad det var for en Skat, hvorom der her kunde være Tale, da intet uden Mangel, selv paa de uundværligste Ting, var kjendelig ved et Maaltid uden Bord, Stol, Dækketoi, uden Vin og Salt og egentlig Spise? „O, Masæus!“ svarede den saa meget bespottede, glade Forsagelsens Mand, „netop det er en uvrøderlig Belgjerning, at Guds Forsyn erstatter os Alt, som her synes at mangle; thi see! dette Brød har Han sendt os fra menneskekjærlige Hænder; ligeledes denne Kilde, som stiller vor Tørst, har Han selv fremkaldt, og desforuden i denne Steen her, har Han berebet os Bord og Sæde.“

O, lykkelige Armod, o største af alle Skatte! Hvor nøisom og tilfreds er ikke denne Guds h. Tjener! Og vi murre og flage saa

ofte, naar en eller anden Spise ikke rigtig vil smage os. *Alt! hvor Mange bede vel: „Giv os idag vort daglige Brød!“* men bortødsle ofte saa meget paa et eneste Maaltid! Man beder Faderen i Himmelen om „Brød“ og er ofte utilfreds med de sjeldneste og mest udsøgte Retter. — Det er vistnok en Pligt for os at bede den kjære Gud om det daglige Brød, og at takke Ham for det, men vi skulle ogsaa selv arbejde for samme. Den h. Paulus siger dette selv med de Ord: „Hvo som ikke arbejder, skal heller ikke spise!“

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Søndag d. 25. Novbr. — Da vi nylig bivaandede den h. Messie i vor herværende lille katolske Kirke, saar vi her en ualmindelig stor Menneftemasse samlet. Der er rigtignok ikke noget synderligt Opbyggeligt at betrette om den største Deel af disse Folk; thi de bestode for det meste af Nysgjerrige, som ikke ændsende Stedets Hellighed viste en Udsærd og Udførsel, der kun sømmer sig paa Theatret eller i Saloner.*) Derimod kunne vi ikke negte, at vi saa meget desto mere sølte os opbyggede, da vi saae den Mand, som var Gjenstand for denne Folks Nysgjerrighed; det var nemlig den store Helt fra Slaget ved Almafoden paa Krim, det var den berømte franske General Canrobert. Igaar Aftes ankom han paa sin Tilbagevej fra Stockholm hertil Byen og idag indfandt han sig i Herrens Hus for at give Hærskarernes Herre Vren ved at bivaane den offentlige Gudstjeneste. Han lod sig ikke engang anmelde, for at man kunde berede ham en særegen Plads i Guds Hus, men som den simpleste Troende, iført en ganske beskedent Paaklædning og med synlig Andagt og rolig Værdighed betraadte han det

*) Det var i Sandhed meget at ønske, at alle de Folk, baade Herrer og Damer, som selv hverken have eller søge Andagt og Opbyggelse, holdt sig langt fjærent fra den katolske Kirke, da de ved deres uommelige og vanhellige Udførsel (ved at lovgnettere, ved at lee ad det Helligste, ved at snakke!) kun forstyrre de saa Katholiker og de ærlige Protestanter, som samle sig i denne Kirke, ikke af Nysgjerrighed, eiheller for blot at høre en „heiligt“ Tale, men for at dyrke og tilbede den Allerhøieste i Hans Helligdom!

h. Sted, bøiede sine Knæe for sin her i det h. Sakramente nærværende Gud og Frelser og bivaandede det allerhelligste Messieoffers Hvittideligholdelse, ihufommende, at Kirkens hellige Befaling: „Du skal hver Søn- og Hvi- tidsdag høre den h. Messie med Andagt!“ — ikke blot er givet for de Lavere af Folket, men ogsaa for de Høieste i Samfundet, for Keisere og Konger, for Marschaller og Generaler, og for alle dem, som ikke blot ville kaldes men ogsaa være troe Børn af vor h. Moder, Jesu Christi hellige katolske Kirke. Den tappre, men ogsaa fromme Generals gode Exempel maa bestjæmme mange lunkne Navn- katoliker, som kun sjeldent bivaane den h. Messie! — Det er i Sandhed skjont — det sølte vi især idag ret levende — at see Verdens Store og Krigens Helte ligge i Andagt paa Knæe for den Allerhøieste og bede! ja, ydmygt at bøie deres Hoved for en almindelig Præst, som lyser Betsignelse over dem, og i hvem de i ydmyg Tro anerkjende og ære Herrens Stedsfortræder! — Det er forøvrigt dog noget ganske Giendommeligt og Vidunderligt med vor h. katolske Kirke! Over alle fem Verdensdele er den udbredt, og i alle fem Verdensdele er den den ene og den samme. General Canrobert er langt borte fra sit Fædreland; Folk, Sprog, Sæder, Klima, — Alt er ham fremmed her, men dog ere vi overbeviste om, at han idag i den lille katolske Kirke hersteds ingenlunde sølte sig fremmed, men var her ligesaa godt hjemme, som i Paris eller i sin Fødeby; thi her i Kirken saae og hørte han Intet, som han ikke meget godt kjendte. I den lille katolske Kirke her i Kjøbenhavn, saae han den selvsamme guddommelige Handling, hørte han det selvsamme Sprog, deeltog han i det selvsamme ublodige høihellige Offer, som i den katolske Kirke i Stockholm og i Feltpræstens lille Capel paa Krim og i sin Fødebyes h. Templer og i Paris' ophøiede Cathedraler! — Ja, i Sandhed, o hellige Kirke! Du og Du alene har Ret til at kalde Dig den katolske — den almindelige — Kirke; thi Du og Du alene er det! Alle Folk og alle Nationer, alle Lande og alle Verdensdele, alle Sprog og alle Stænder, alle Tider og alle Aarhundreder og Aartusinder ere i Dig forenede til Eet, til eet helligt Fællesskab og Samfund i Jesu Christo vor Herre, Alles eneste Frelser og Forløser!

England. En Protestants Stemme om Celibatet. Engländeren Dr. Kings siger i sine Memoirer Pag. 186: „Det var intet ringe Tab for Christendommen i England, at vore Geistlige ved Reformationen fik Tilladelse til at gifte sig. Siden den Tid har deres eneste Stræben været, at forfølge

deres Koner og Børn. Dette kunde Prælaterne, som jo havde større Indkomster, vel let tilveiebringe, om end med Tabet af den Agtelse, som de tidligere nødde ved deres Gæstfrihed og Belgjørenhed. Men for den større Deel af den lavere Geistlighed var det umuligt at forfærge deres Koner og Børn, og de efterlode sig snart Eliggerfamilier i alle Rigets Dele. Jeg har som Medlem af et Universitet og som Ven af den lærde Stand ofte ønsket, at Forbudet mod Præsternes Giftermaal endnu var i Kraft. Biskoppernes Celibat have vi at takke for næsten alle fortræffelige Stiftelser ved begge vore Universiteter; men siden Reformationen kunne vi kun kalde faa af dem for Belgjørerere af disse lærde Anstalter. Vel kan man anføre rige Stiftelser fra Laud og Scheldon; men derved er at bemærke, at begge disse Prælater netop vare ugifte. Siden Begyndelsen af det 18de Aarhundrede kender jeg ingen af vore Høiærværdige, der som de Lærdes Beskytter fortjener Udmærkelse; men dette vil ikke forundre Nogen, naar man betænker, ved hvilken Aand de naae til deres Værdighed!"

Frankrig. Biskoppen af Bay har i dette Aar oprettet et religiøst Museum og et Bibliothek i sit Diocæs, og bekendtgjort dette for Sognepræsterne der i en Rundskrivelse, i hvilken han til Opnaaelsen af sit Niemed gjør Regning paa deres Medvirkning. Han gaaer ud fra, at den i Anledning af den videnskabelige Congress i Domkirken foranstaltede Udstilling af Gjenstande for kirkelig Kunst har vundet almindeligt Bifald. Imidlertid, dette Bifald har han ikke søgt, men derimod Religionens og Diocæsens Ære og Kirkenes Lav. Ved denne Udstilling var Middeltidene atter engang retfærdiggjort mod mange ofte gjentagne Behreidelser. Han takkede Commissions Medlemmer for deres virksomme og oplyste Iver, og alle dem, som havde bidraget til denne Udstilling, og udtaler sin Glæde over det saa store Antal kirkelige Kunstværker, som offentligt vare udstillede, og gjør opmærksom paa, at man omhyggeligt bør bevare disse Værker for kirkelig Kunst. Tillige befaler han, at alle disse Kunstværker skulle tilinventeres Kirkerne, og forbyder alle Sognepræster at sælge nogenomhelst af disse Gjenstande uden forud indhentet biskoppelig Tilladelse.

China. — Et katolsk Missionsbillede: — Den protestantiske Rejsende, Wilhelm Heine, gjorde for nogle Maaneder siden i „Augsburger Allgem. Zeit.“ følgende Meddelelse fra Hongkong i China:

„Jeg red ofte ud, og en Aften, efterat

jeg havde redet længere omkring imellem Bjergene, end sædvanligt, lagde jeg ved Bugtenes øverste Ende Veien ned mod Strandbredden, hvor jeg saae to Personer, som vare klædte i lange, hvide Klæder, at komme imod mig; jeg kjendte snart i dem Pære G. og Pære M., som allerede flere Gange, deels i Wampoa, deels i Hongkong, havde besøgt os paa vort Skib. Disse tvende katolske Missionspræster have anlagt den chinesiske Klædedragt, endog raget deres Hoveder, og bare lange Vidste, der naae ned til Læggen. Pære G. bad mig om at tale med mig i Missionsbygningen, som ikke laae langt fra paa Spidsen af en Høi, og jeg fulgte gjerne hans Indbydelse. Det er en meget simpel Bygning, bestaaende af to Etager, hvor der i den underste befinder sig et lille Capel, en Læresal, et Refektorium (Spiseværelse) og en lille Leilighed for Missionairerne. Omtrent tyve chinesiske Disciple fra ti til sexten Aar blive uddannede her til Kirkens Tjenere. Jeg saae i Læresalen flere grammaticalske Udarbejdelser og Oversættelser af de hellige Kirkefædre, som afgave et hæderligt Vidnesbyrd baade for Lærere og Elever. Der gives i Gjennemsnit kun sex Læretimer om Dagen; Opdyrkningen af det til Anstalten hørende Terrain byder de unge Mennesker en god Mark til at styrke Legemet og til Tidsofordriv. Man har begyndt at anlægge venlige Promenader omkring Høien, og samme Aften saae jeg Store og Smaa travle at arbejde med Spade og Hakke, for at udvide og forskjønne de begyndte Anlæg. Alle vare sunde og muntre, og syntes ualmindeligt tilfredse med deres Stilling."

„Refektoriet var et langt Værelse med et eneste Bord i Midten, ved hvis øverste Ende begge Lærerne og paa Siderne Disciplene sadde. Soveværelset var overmaade lyst og rummeligt, og da det var forsynet med Binduer paa begge Sider, var der ogsaa godt sørget for frisk Luft. Jeg fandt især stort Behag i det eneste Opholdsværelse for begge Præsterne, formeddelt dets i Sandhed apostoliske Simpelhed: Stole, flettede af Rør, simple umalede Træborde, nogle Brædder ved Bæggen, hvorpaa stode Bøger, og paa den ene Side to Sengesteder med Maatter i — var al den Comfort, som fandtes her; ligeledes vare begge Paterens Klæder forærdigede af almindelig Retteludug — nok sagt, overalt saae jeg her en skærende Contrast til den engelske Missionsbiskops pragtfulde Pallads og hans fyrstelige Indkomster af tredive tusinde Dollars a arlig!! Sikkerlig vare disse to værdige Mænd ikke komne hertil for et saadant fedt Embedes Skyld, og jeg ønsker og haaber af ganske Hjerte, at deres frivillige, ægte chri-

stelige Selvfornægtelse maa blive belønnet med det lykkeligste Udfald. Jeg finder, at Anlæg- gelsen af den chinefiske Dragt er meget tjenlig for deres Diemeds Opnaaelse; den letter deres Samqvem med de Indfødte, saavel som Op- naaelsen af deres Tillid i ethvert Tilfælde meget mere, end om en fremmed Være blev dem foredraget af fremmede Folk i en frem- med Dragt og med fremmede Stikke. Den tydske Missionair Neumann, Guglaff's Efter- følger, som jeg ogsaa senere lærte at kjende, saavel som to eller tre andre tydske Missionairer, følge det samme Princip, hvilket jeg maa give mit hjerteligste Bifald."

"Som Være G. fortalte mig, maae de ganske særdeles være opmærksomme paa Op- synet med og vaage over deres Disciple, da Chineferne ofte forsøge at bortstjæle Bør- nene, for at betjene sig af de Kundskaber, som de have erhvervet sig i Anstalten, til flette Diemed. Men ellers leve disse Folk temme- ligt rolige og uanfægtede, trods den store Af- stand fra Byen, — og det af den meget simple Grund, at, hvor Intet er, der er heller Intet at røve. Være Libois er Stifter af og For- stander for denne Anstalt, der kun er nogle faa Aar gammel. — Men i selve Staden Victoria har i nogen Tid bestaaet et andet Institut, nemlig: „Aylet for den hellige Barn- dom“, hvilket udelukkende er bestemt for det qvindelige Køn og bliver bestyret af Fruen- timre. — Ni Søstre tilligemed en Priorinde pleie der for Tiden tredvindstve Smaa- piger, som fordetimeste ere fra det nordlige China, hvor den Stik, udenvidere at drukne Børn af det qvindelige Køn, desværre er meget po- pulair endnu. I Amoy og i Ningpo findes ligeledes lignende Selskaber af barmhjertige Søstre, som have gjort sig til en særegen Op- gave, at optage saadanne ulykkelige Hitebørn, af hvilke mange blive sendte til Hongkong. — Være G. var saa venlig, at føre mig ind i denne Anstalt, som jeg ogsaa senere igjen be- søgte nogle Gange. Priorinden og tvende Søstre ere Engländerinder; een er fra Tydsk- land, de Andre samtlige fra Frankrig. Sø- strene have fordeelt Huusholdningsvæsenet saa- ledes imellem sig, at Enhver besørger en be- stemt Green for en vis Tid, hvorefter de igjen skifte, saa at den, som idag besørger Kjøkkenet, til en anden Tid fører Opsyn med Sovestuerne og derefter igjen med Læresalene o. s. v. Børnene selv blive opdragne saaledes, at deældre iblandt dem maa besørge endeel af Opsynet med de Yngre, saavel som disses Pleie og Underviisning. Hvo tænkte ikke her med inderlig Rørelse paa vor Herres og Frel- sers Ord: „Lad de Smaa komme til Mig!“ — thi disses milde Bidrag er det jo netop, ved hvilke deres smaa Medmennesker i fremmede

Verdensdele kan bane Veien til Sandhed, Lyset og christelig Dyd!*)"

Afrika. Følge en Beretning fra Vice- consul Heuglin maa Missionsbygningen i Chartum i Nubien allerede antages at være under Tag. Den Kalksteen, som man troede at have fundet i Nærheden, viste sig ikke brugbar, men blev haardere og haardere jo længer man brandte den. Men en Dags- reise længere borte opdagede man ved Bredden af den blaa Flod hist og her Klumper af en flet Kalksteen, som man brød og brandte uag- tet Scheikens Modsigelser; thi ved et Suffer- rør og nogen Kaffe havde man gjort Scheiken sjøielig. Det simple, men skønne Capel har nu allerede Glasvinduer, som ere de første i denne Egn. — Den 14. Febr. 1854 indstibede den apostoliske Provicar Knoblecher sig atter paa Reisen til Gondokoro, og medtog Herr Kohl, en Smedker, en Gartner, to Ne- gerdrenge fra Skolen i Chartum, og nogle Plantere, tilligemed Negeren Moga, som have fulgt Provicaren til Alexandria. Af Kjøbmænd, som de mødte, modtog de sørgel- lige Efterretninger, nemlig at Bari- Negerne skulde være blevne saa ustyrlige, at selv de der stationerede Missionairer, Dobjak, Trabant og Mosgon allerede havde været udsatte for store Farer. Skibet ankom den 4de Marts til Ruernes Følkeslag, hvor Provicaren mod- tog den bedrøvelige Efterretning om Dobjak's Død. Hoiere oppe ad Floden kom de to an- dre Missionairer, Mosgon og Trabant, som havde anseet en Forandring af Luften for nød- vendig, dem imøde, og bragte heller ikke glæ- delige Efterretninger fra Missionen. Mange af Anstaltens Drengene havde faaet Hjemvee, og i Høstens Tid bleve de fleste sendte til deres Hjem med Tilhold om, atter at indfinde sig naar Høsten var forbi; men de kom ikke mere tilbage. Dette gjorde de Andre modløse, Nationens Character indgjød Frygt, og den lumre Luft nedtrykte Aand og Legeme, saa at Underviisningen maatte udsættes. Med et be- klemt Hjerte reiste Provicaren videre, og an- vendte al Forsigtighed; thi ethvert forbijellende Handelsstib vidste at fortælle om Negerens fjendtlige Sindelag. — Imidlertid var Udfal- det dog ganske anderledes. Da Negerne fik Die paa Knoblecher's Skib „Stella matu- tina“, opløstede de et Frydeskrig, skimlede sam-

*) Forfatteren bentyder herved til et i katolske Lande bestaaende fromt Værk, at nemlig smaa Børn samle smaa Bidrag til det Diemed at lette eller muliggiøre de hedenfke Børns Daab og Udban- nelse i den katolske Være; dette fromme Værk bærer Titelen: „Forening til Jesu Barnedom“ og er navnlig meget udbredt i det katolske Tydskland.

men og raabte gjæsteventligt til de Rejsende, at de skulde komme til Strandbredden, samt bragte Beder, Høns og andre Fornødenheder i Overflødighed. Men de klagede for Abuna (saaledes kaldte de Knoblechter) bittert over de Fornærmelser, som Handelsfolkene havde tilladt sig imod dem, og saaledes nødt dem til, med Vaaben at fordrive de overmodige Gjæster. Den 2den April naaede de Rejsende den vidtstrakte Øgruppe, som opad Floden danner Districtet Zhier. Vari-Districtet begynder der, hvor de forskellige Arme af Nilen atter forene sig i een Flod. Ikke uden Uro saae Provicaren Belenians farvede Top og Spidjerne af andre, ham allerede velbeskjendte Bjerger. Men hvilken Glæde sølte han ikke, da Grandsebeboerne, ligesom de bleve Missionsfartøiet vaer, kom tilslende i Skarer og opstillede sig paa den sjerne Strandbred og raabte: „Balka Soliman pope“ — kommer vor Fader Soliman? Og hvor de da jubede, da man tilraabte dem: „Ja, Børn, han kommer, og hilser Eder i Guds Navn!“ Mængden istemte herpaa en Glædesjæng, og indbød de Rejsende til at overnatte hos dem, da Solen allerede var ved at gaae ned. Dette var ved Strandbredden af Gerri, hvor Provicaren paa sin første Rejse, som Følge af tyrkiske Intriguer, havde mødt en uventlig Modtagelse. Nu bad de Ansættede ham velkommen ombord og tilbode ham deres Gjæsteventkab. Paa hans Svar, at de allerede vare blevne rigeligt forsynede med Forraad af Zhirerne, bød de Hovidsmanden sit Hoved, bad om Forsættelse formedelst det tidligere Foresaldne, og lod sig ikke berolige, før Provicaren havde ladet hente et Par Beder af den i Nærheden græssende Hjord. Den næste Morgen udgjød et fra de sydlige Bjerger kommende Uveir sig i et Skybrud, hvorefter der reiste sig en stærk Nordenvind, som drev Skibet med en saadan Fart op ad Floden, at de allerede den følgende Formiddag naaede Ulibari, hvor man i det Fjerne kunde sine Hviderne af Gondokoro. Her fandt de den samme begejstrede Modtagelse, under de idelige Raab: „Moga, Moga“, da dennes Landsmænd fik Die paa ham i hans røde Paradedræktning. Smaa Dreng og Piger klappede i Hænderne og sang: „Vor Fader kommer! Vor Fader elsker os!“ — Efter halvanden Times Forløb blev Gondokoro naaet under den paa Strandbredden forsamlede Mængdes stedse vorende Jubelraab. At Store og Smaa trængte sig til, at Enhver personlig vilde forestille sig, kysse Hænderne og udtrykke sin Glæde, kunne vi vel tænke os efter hvad der hidtil var skeet. Endelig bragte Moga dem til Ro, da han lovede Folket, at ville fortælle dem de vidunderlige Ting, som han havde seet. Og han fortalte om de umaa-

deligt store Stæder (Cairo og Alexandrien), som han havde seet, om Husene, der lignede Bjerger, om Havet med dets Skibe, som naaede op til Skyerne, og tilsidst ogsaa om alt Det, som de endnu kunde lære af Missionairerne. — Fraregnet nogen Stæde paa Teglmuren og Straatafningen fandt Provicaren hele Missionsanstalten i god Stand. Den nederste Have, kun faa Fod ophøiet over den mellemste Flodseeng, var trods Oversvømmelsen overfyldt af unge Træer, som vare bragte derhen fra Chartum; de af Frøe opelskede Smaa-træer vare saa frodige, at man havde Udsigt til, ogsaa at beplante den øverste Have med alle Sorter Frugttræer og med Viinranker. De Indfødttes venlige Imødekommen berettiger til de skønneste Forhaabninger. Men nær vare alle disse skønne Udsigter blevne tilintetgjorte paa eengang. Af de 30 Skibe, som vare komne fra Chartum for at indkøbe Elfenbeen og for ogsaa der at begrunde den skændige Slavehandel, laae endnu 3 for Anker ved Gondokoro; de tilhørte den sardiniske Consul i Chartum, Bunday. Denne stod ellers i et venstabeligt Forhold med Varierne; men desuagtet udtalte han, at han havde i Sinde, førend sin Rejse endnu at læse dem dygtigt Tertent, da han jo havde Vaaben, Krudt, Rugler og Folk i Overflødighed! Dette meddeelte han ogsaa Provicaren endnu samme Aften, da han aakom (4. April). Da denne imidlertid advarede ham om, ikke at handle imod Klogskaben, svarede han spottende: „Det er Missionairernes almindelige Talemaade!“ (Fortsattes.)

Nordamerika. Den 1ste Juli d. A. blev Domkirken i Buffalo høitideligt indviet. To Erkebiskopper og tolv Biskopper bivaanede denne h. Høitidelighed, til hvilken en stor Mængde Mennecker havde forsamlet sig, og i hvilken mere end 100 Præster fra Diocesen Buffalo og de nærliggende Diocesser toge Deel. Domkirken er endnu ikke ganske fuldendt, men vil efter sin Fuldbærelse være een af de smukkeste Kirker i de Forenede Stater. — Den Uenighed, som var opstaaet imellem Mgr. Simon, Biskoppen af Buffalo, og Kirkeforstanderne for den til den h. Ludvig indviede Kirke i Buffalo, er nu lykkeligvis ganske bilsagt. Den berømte tydske Præst, P. Weinger, af Jesu-Selskab, var kaldet til Buffalo, for ved en tre Dages Fæst til Værelse for den ubesmittede Undfangelse at holde Prædikener i flere Sognkirker. Det Interdict*), hvormed

*) Interdict kaldes den kirkelige Straf, ifølge hvilken al offentlig Gudstjeneste og Sakramenternes Meddelelse er forbuden for visse Personer eller paa et vist Sted.

Biskop Limon havde belagt St. Ludvigskirken, blev ophævet for en Tid, paa det at P. We-
ninger kunde afholde en Mission for denne
Sognemenighed. Han var da lykkelig nok til
atter at føre de Forvildede, som vare optraadte
imod Biskoppen i Anledning af en Strid an-
gaaende Kirkeforstanderskabet, tilbage
til Underkastelse under Kirkens Love. Ved
Missionens Slutning forelagde han Sognefol-
ket Biskoppens Betingelser for en Overeens-
komst, hvilke bleve antagne saa eenstemmigen,
at, dersom ogsaa Nogle havde villet modsætte
sig, de ikke vilde være blevene hørte. Til
Kirkeforstandere blive kun Saadanne valgte,
som have Plads i Kirken. Paa denne
Maade blive Alle, som ikke høre derhen, og
ofte ikke engang ere Katholiker, udelukkede!
Fremdeles kunne kun Saadanne vælges, som
opfyldte de væsentlige Pligter for
en Katholik, nemlig skrifte og commu-
nicere i Paasken! Denne Betingelse kan
man kun finde høist retfærdig. Thi hvad kan
man vente af Mennesker, som kun ere Katho-
liker af Navn, men meget hyppigt opføre sig
som sande Bantroende og hindre Præsterne i
Udøvelsen af deres hellige Embedspligter og
ere til Hinder for det Gode! Biskoppens øv-
rige Betingelser ere ligesaa vise og svare
aldeles til Kirkens Aand. Medlemmerne af
Kirkeforstanderskabet maae hver sjette Maaned
aflægge for Menigheden og hvert Aar for Bi-
skoppen Regnskab over deres Embedsførelse;
dog staaer det Biskoppen frit for, til enhver
Tid at eftersee deres Bøger. Uden Tilladelse
af Biskoppen tør de ikke gjøre Udgifter, som
overstige 300 Piastrer. Sognepræsten, som i
Embedsmedfør altid er Medlem af Forstander-
skabet, kan standse Forhandlingerne ved sit
Beto; i dette Tilfælde gjør man Indberetning
til Biskoppen, som afgjør Sagen i sidste In-
stants. Alle Kirkebetjentenes Ansættelse er
Sognepræstens Sag, men have Medlemmerne
af Forstanderskabet Noget at indvende mod
Ansættelsen, saa kunne de desangaaende hen-
vende sig directe til Biskoppen, som da endelig
afgjør Sagen. — I de sidste otte Dage
af Juni Maaned har Biskoppen af Boston
i fem eller sex Dage meddeelt Confirmationens
h. Sacramente til meer end 1000 Personer,
samt indviet to Kirker. — I Juli Maaned
indviedes Kirker i flere Dioceses i Nyengland.

— Den gule Feber vedbliver endnu at
rase i Louisiana. I saa Dage døde tolv
Nonner af Sacré-Coeur i Klosteret til
St. Michel af denne Sygdom, efterat For-
standerinden var død tre Uger i Forveien. —

Nonnerne af Sacré-Coeur kom i Aaret 1817
til de forenede Stater ifølge den første Biskop
af St. Louis, Mgr. Rosati's indstændige Bøn.
De nedsatte sig først i Floridsanti, i Nærheden
af St. Louis, og udbredte sig efterhaanden
meget betydeligt. De to Hovedklostre ere i
St. Michel i Louisiana og i Manhattenville i
Nærheden af New-York. Nonnerne af Sacré-
Coeur tælle i de forenede Stater 350 Indvi-
der, som leve i femten Klostre, og i Canada
mere end 50. Overalt blive deres Pensiona-
ter besøgte af Vigeboern af de anseeteste Fami-
lier, og Antallet af de Protestanter, som an-
betroe dem deres Børn, er meget betydeligt.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 2. December. — Kirkeaarets Be-
gyndelse. — 1. Adventsøndag. — Da-
gens Epistel: Rom. 13, 11-14. — Ewan-
gel.: Luc. 21, 25-33. Gudstjeneste:
Form. Kl. 8 og 12 stille Messe. — Kl. 10
Høimesse med Prædiken paa Lydst. —
Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa
Dauff. —

Hver Sognedag om Form. Kl. 6, 7 og 8¹/₄ fejres
en stille h. Messe; — om **Torsdagen**
bliver det høih. Alterens Sacramente frem-
stillet under den sidste h. Messe Kl. 8¹/₄,
som ledsages med Sang og Orgel og sluttes
med den sacramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sandet.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 49.

Søndagen den 9de December.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaar een Ganga ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiners, St. Rindmagergade 68, og i alle Boglaeder; i de danske Stater paa de kongl. Postkontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Kirkeaarets hellige Tider og Fester.

(Sluttet.)

Julefesten.

Forberedelsestiden for denne kirkelige Høitid er Advent, d. e. Ankomst, idet den erindrer om Christi Ankomst til denne Verden. Fire Uger ere indviiede til dette Minde, hvilke tilslige skulle tilbagefalde i vor Grindring de firetusinde Aar for Christi Ankomst, det sørgeligste Tidsrum i Historien; thi dengang herskede Hedendommens dybeste Nat med alle sine Rædser: Afguderie, Menneskeoffere og Syndens Herredømme. Hvad er da naturligere, end at vi folde Hænderne, og med rørt Hjerte opløste vore Bine mod Himmelen, hvorfra Jæssen, Han, som skulde komme, ogsaa virkelig er nedkommen; — I disse firetusinde Aar var det egentlig kun Dag hos et eneste Folk paa Jorden, nemlig hos Israellterne, som glædede sig ved den sande Aabenbarings Sol. Men selv det Dagslys, som skinnede for dem, lignede Dagens Lys for Juit; det er nemlig kolde og korte Dage, det er længere mørkt end lyst, Dagene ere korte,

Nætterne lange. Man kan kun arbeide lidet om Dagen, og Kulden tillader ikke, at Noget trives. Thi vel bleve Jøderne oplyste af det guddommelige Lys; men det var dog ikke Sommerens Sollys om Middagen; for dette var deres Dø endnu for svagt; det var Decemberdagens Lys, Morgenrødens Lys for Solens Dpgang, som oplyste Jøderne, det var Vintersolen, som skinnede ned paa Judæa. Ligefom vi om Vinteren længes efter Baaren, hvor Alt atter grønnes og blomstrer, ligefom den Syge om Natten sukker efter Morgenen: saaledes længtes ogsaa de Bedre og Frommere iblandt Israellterne efter Tiberens Fylde, hvor Lyset skulde vise sig for Verden, oplyse og opvarme Alt og fremkalde og modne Sæden. De ønskede istedetfor de menneskelige Propheter en guddommelig, den forjættede Messias; istedetfor de kraftsløse Offere, et virksomt, istedetfor Præster, der selv maatte frembære Offere for deres egne Synder — den rene Bræst efter Melchisedech's Orden, istedetfor Skyggen — Virkeligheden, istedetfor Forbilledet — Ham Selv, Som havde været antydet ved alle Forbilleder. Derfor sukede de, næsten fortærede af h. Længsel: *Rorate coeli desuper, et nubes pluant Justum!* „I Himle, drypper fra Dven! og Skyerne nedregne den Retfærdige! Jorden aabne

sig og lade Frelseren fremspire!“ Adventstiden fremstiller saaledes Tiden for Kristus og erindrer om Syndefaldet og dets skrækelige Følger, om Menneskets Afmagt til selv at ophæve Følgerne af den moralske Fordærvelse, til at udsone og udslette Synderne, og derved ogsaa om Nødvendigheden af en guddommelig Forløser. Han, efter Hvem det gamle Testaments Fædre længtes saa meget, er kommen for længe siden, allerede for 1800 Aar siden, og Han er ogsaa kommen for os, og derfor tilkommer Ham vor glødende Taknemmelighed. Iffledestomindre maae ogsaa vi endnu længes efter Hans Ankomst hos os, efter den inderligste Forening med Ham herneved ved det allerh. Sakramente, og efter den tilkommende evige Forbindelse med Ham i hiint evigt salige Liv i Himmelen. Fromme Christne pleie derfor ogsaa altid med forhellet Andagt og Inderlighed at annamme Frelseren netop ved Julefesten, og Adventstiden er ogsaa af den Grund af Kirken bestemt til Forberedelse til Julefesten. Ligesom Frelseren fordem ved Sin Fødsel i Kjødet nedkom til alle Mennesker eller til Menneskeheden i dens Heelhed, for at gjøre den salig, saaledes kommer Han nu i det h. Sakramente til enhver Enkelt, for ogsaa at gjøre enhver Enkelt lykkelig ved Sin naadefulde Nærværelse. Men en saa høi og guddommelig Gæst fortjener i Sandhed en reen og skjont udsmykket Bolig! — „Kenser da Eders Hjerter fra Feil, smykker dem med Dyder, gjører Bod!“ Dette er derfor Kirkens vedvarende Raab i Adventstiden. Den Sorgmodige og Bodsferdige tænker ikke paa Bynt og Glæde; han pryder sig ikke med skjøne Klæder; derfor er Advent den saak. luffede Tid, luffet for jordiske Fornøielser og Forlystelser. Derfor skulle i denne Tid Orgelets høitidelige og opløstende Toner tie, og Glædesfangene maae vige for de simple og sorgmodige Bodsange. Derfor ere Alterne berøvede deres høitidelige Prydelser. Derfor bære Kirkens Tjenere ved de gudstjenstlige Handlinger Bodens og Sorgens Farve, nemlig den det Mørke sig nærmende violette Farve. Dog, en Christens Sorg er ikke uden Haab, hans Haab ikke uden Fortrøstning; han selv altsaa ikke uden Glæde i Herren. Denne brændende

Længsel, som er vis paa Besiddelsen af sin Gjenstand, denne ophøiede Glæde over den naadefulde Fremtid, bliver derfor ogsaa allerede udtrykt i Kirkens syv Antiphoner for Jul (O sapientia etc. O Visdom o. s. v.)*), og den klinger med frydefulde Toner igjennem dens Sørge- og Bodsange. For at vække Bodsaanden, tilraaber Kirken os i Epistelen paa den første Søndag i Advent den h. Apostel Pauli kraftige Ord: „Brødre, I vide, at det er Tid til at staae op af Søvn; thi nu er vor Frelse nærmere, end dengang vi bleve Troende. Natten er fremrykket, men Dagen er kommen nær. Lad os altsaa afkaste Mørkets Gjerninger og iføre os Lysets Vaaben!“ — Epistelen paa den anden Søndag i Advent, henviser os paa Ham, for Hviis Skyld vi tør haabe Tilgivelse: „Noden af Jesse skal være det, og Den, Som vil fremgaae (deraf) for at herse over Hedningerne, paa Ham skulle alle Hedningerne haabe!“ — Epistelen paa den tredje Adventsøndag opfordrer os med Blidhed til det Gode, og gjør os opmærksom paa den os forjættede Løn, paa Guds salige Fred. „Eders Grønhed werde bitterlig for alle Mennesker: Herren er nær!“ — Epistelen paa den fjerde Adventsøndag truer os med Dommen, dersom vi ikke ville staae op af Syndens Søvn og ikke ville kaste os i vor guddommelige Frelseres Arme. „Men det er Herren, Som dømmer mig!“ saaledes lyder det alvorfulde Ord. — Evangelierne, som blive forelæste paa de fire Søndage, have heller ikke noget andet Niemed. Det første Evangelium taler om Verdens Undergang og om Herrens anden Ankomst paa Dommedagen, naar Han kommer som Verdens Dommer. Hvad vilde vel være istand til kraftigere at vække os af Syndens Søvn, end netop Verdensdommens Basuner og Rødselsraabet: „Staaer op, I Døde, og kommer frem for Dommen? De maae vække os, ligesom Tordenen den Sovende, saafremt vore Dren og vor Samvittighed ikke allerede ere ganske døde. Hvad kan vel kraftigere løsrive vort Hjerte fra Jorden og opløste det til Himmelen, end Frelserens Ord: „Himmel og Jord skulle forgaae, men Mine Ord

* Jfr. Fuldstændig Bønnebog for katolske Christne, Side 261.

skulle ikke forgaae!" Jeg, der engang viste mig i Ringhed, skal da komme med stor Kraft og Herlighed; Jeg, Som engang beviste Eder Min Kjærlighed, skal nu vise Min Retfærdighed; Jeg, Eders Forløser, skal nu være Eders Dommer, og prøve, om I have villet tilegne Eder Min Forløsnings Fortjenester eller ikke? — Det andet, tredje og fjerde Evangelium fremstiller os en sand Budsprædikant og Budsærdig, Johanne den Døber; intet Rør, men en standhaftig Mand, ingen Blødgagtig, som er iført bløde Klæder, men en Mand, som optræder iført Klæder af Kameelhaar og lever af vild Honning og Græshopper. Han tilraaber os det alvorfulde Ord: „Gjører Bod; thi Dren er allerede lagt ved Roden!" Ved sit Exempel lærer han os Ydmyghed, Spægelse og Selvfornægtelse, saaledes som det sømmer sig for den Budsærdige. Han henviser paa Christus som paa det Lam, der borttager Verdens Synder; han forbinder det gamle Testamente med det nye. Han er Morgenstjernen, som viser sig før Solen og forkynder dens snartlige Dpgang.

Denne Mandernes Sol, dette Lys for hele Verden er oprunden i hiin hellige Nat, som først haver givet hele Jordkloden den sande og høieste Indvielse, i den h. Julenat, i Jesu Christi Fødselsnat! En sand Glædesfest! Høitidelig Klokkelyd og frydefulde Jubelsange gjenlyde, Præsten smykker sig nu til den h. Handling med den hvide Farve, med Lysets, Glædens og Ufskyldighedens Farve, som aldrig passer bedre, end netop paa Hans Fødselsdag. Som er Verdens sande Lys, Som nedbragte den sande Glæde i Herren fra Himmelen, og Som, — Selv den Helligste, — kom for at gjenoprette Ufskyldighedens Tilstand i Menneskeheden. Alt, hvad vi paa Juledagen see og høre, er Engelen's Ord: „Seer, jeg bebuder Eder en stor Glæde, som er vederfaret alt Folket: Thi idag er Eder en Frelser født!" — De trende h. Mædser, som enhver Præst paa Juledagen fejrer, erindre om Christi tredobbelte Fødsel, om Hans evige Fødsel i Hans Guddom af Faderen, om Hans timelige Fødsel i Rødet af Maria, og om Hans aandelige, hemmelighedsfulde Fødsel i ethvert enkelt Menneskes Hjerter, især ved den h. Communion. Den høitidelige Gudstjeneste

i den aarke Morgenstund fremstiller for os den h. Fødselsnat, Glædesangene tilbagefalde i vor Erindring Englenes Sang: Gloria in excelsis Deo! „Være være Gud i det Høie!" Jubel i Luften, Jubel paa Marken, Jubel i Himmelen, Jubel paa Jorden! Engle glæde sig, Mennesker fryde sig, Hyrder tilbede, Maria og Joseph juble. Hvo vilde da ikke iftemme! Hvo vilde ikke tilbede, naar den guddommelige Kjærligheds Hemmeligheder afløres for hans Dø, naar han seer, at Han, Hvis Bolig er Himmel og Jord, boer i en usjel Stald, at Han, Kongernes Konge, har udsæet sig en Krybbe med Straa til Sin Bugge og til Sin Throne, at Han, Som klæder Himmelens Fugle, nu skjælver af Kulde, at Han, Hvis Torden vældigen lyder paa Himmelens Firmament, græder som et svagt Barn i Sin dødelige Moders Skjød! Alt forkynder her kun Glæde og Kjærlighed. Hvo vilde ikke med Englene prise Gud, hvo vilde ikke med Hyrderne takke Gud, Som gav os det Bedste, hvad Han kunde give os, Sin Søn, med hvem Han har skjenket os Alt? „Livet er født, Døden begynder at døe. Haabet er atter vendt tilbage. Lyset tiltager, fire tusinde Aars Forjættelser og Længsel er gaaet i Dpfylde, og det gamle Menneske bliver fornyet!" For at give Glæden Rum, fejrer Kirken Guds Menneskevordelse i otte Dage, og ytrer i denne Tid sin h. Glæde ved begejstrede Jubelsange.

Paa Fødselsfesten følger en Dødsfest; fra Christi Krybbe føres vi strax til Stephani's Grav, ligesom jo ogsaa i Livet Glæde og Sorg altid afvekle og grændse til hinanden; hele Livet bestaaer af Glæde og Graad. Men er det ogsaa vel passende, at en Dødsfest strax følger paa en Glædesfest? I alle Henseender! Thi Helgenernes Dødsdag ere deres Fødselsdag for den anden Verden og derfor ogsaa en Glædesdag. Stephanus, den første kristelige Martyr, bliver med Rette sat ved Siden af den største Martyr i det nye Testamente, Hvis gudmenneskelige Martyrdom begyndte i Krybben og endte paa Korset. Stephanus, den Første, som udgjød sit Blod for den Nysødte, og døende afslagde en saa glimrende Prøve paa sin Tro og Kjærlighed, fortjener ogsaa først at tilbagefaldes i Erindringen. Han viste ved sit Liv og ved sin

Død den Nyfødtes guddommelige Herlighed, da Denne jo skjenkede ham Kraft og Naade til hans hæderlige Martyrdom. — Og hvo vilde fremdeles vel være værdigere til at blive nævnet i Nærheden af Herren Selv, end den h. Johannes, hiin Uskyldige, som den kristelige Oldtid falder Herrens jomfruelige Discipel, virgo, — end den Kjærlighedens Discipel, som den sidste Aften hvilede ved Herrens Bryst, som aldrig fornegtede Ham, som under Hans Kors stod som en trofast Ven, til hvem Sønnen betroede sin Moder og som saaledes blev et Lem af den h. Familie? — Til det uskyldige, guddommelige Barn passe fortrinligen ogsaa de uskyldige Børn, som udgjorde deres Blod for hiint. Stephanus og de uskyldige Børn indskærpe os tillige den Sandhed, at med Frelserens Fødsel Djævelens Kamp strax har begyndt mod Ham og mod Hans Kirke og Tilhængere, og at Djævelens Anfægtelser ogsaa ville træffe os, men at vi imidlertid kunne befre dem, naar vi ligesom Stephanus sætte os til Modværg med Troens Skjold og Christi Naade. Disse tre Fester, — Stephanus' Johannes' og de uskyldige Børns festlige Mindedage, — umiddelbart efter Julen ere altsaa Høitidsdage til Ære for Trofast og Kjærlighed til Jesus og for Uskyldigheden. De erindre om Virkningen af Jesu Christi Fødsel, om Menneskets Gjenfødsel og om den trostefulde Sandhed, at Alle blive styrkede, be-naadede og saliggjorte ved Hans Fortjenester, enten de nu aflægge Vidnesbyrd om Kristus ved Død eller Liv. De opfordre os til at vise den Nyfødte Trofast under Lidelser, Benkastelse under Korset og indvie Ham et barnligt uskyldigt Hjerte. — Dette Dage efter Juul fejre vi Omfærelsesfesten, til Minde om een af de første Begivenheder i Herrens Ungdomstid. Han underkastede sig nemlig frivilligen den jødiske Kirkes ceremonielle Bud, ved at lade sig omskære efter Lovens Forskrift, for at opfordre os til samme Beredvillighed og Lydighed mod den kristelige Kirke. Han fik ved denne Leilighed et Navn, som ogsaa betegner alle de Naadegaver, der ere blevne os tildeelt ved Ham, Navnet Jesus, o: Frelser, Saliggjører, Forløser. Thi Han har frelst og forløst os fra Mørkets Fængsel,

fra Syndens og Djævelens Lænker og saaledes atter aabnet Himmels Porte, den evige Saligheds Rige! — Som Begyndelse til det borgerlige Aar, minder ogsaa denne Dag os endvidere om Tidens Kortbed og Ewighedens Nærbed, og den opfordrer os da til at virke, imedens det endnu er Dag for os, og at begynde det nye Aar i Jesu Navn. „Frelseren“ — saaledes siger en katolsk Forfatter om denne Feste — „begynder sit forsonende Liv ligesom overhovedet med Omvendelse og Lydighed for at bøde for Menneskets Hoffærdighed, saaledes især her med Omfærelsen, til Tegn paa, at der i Stedet for det gamle Menneskes Forplantning nu skal sættes en anden, en ny, en hellig Forplantning. Vi fejre paa denne Dag høist betydningsfuldt ogsaa Begyndelsen til et nyt Aar. Med Menneskevordelsen, med Omfærelsen og med Jesu Navn begynder en ny og glædelig Tid i den menneskelige Slægts Verdensløb, til hvilken vi Alle, fulde af tilidsfuldt Haab, ønske os til Lykke.“ — Nu følger Høitiden til Ære for Herrens Aabenbarelse (Epiphanie), eller Helligtrekongersfest, til Erindring om Aabenbarelsen af Herrens Herlighed for Hedningerne ved en vidunderlig Stjerne, fremdeles ved den vidunderlige Røst fra Himmelen, som erklærede Ham for Guds Eenbaarne, og endelig ved Hans første Vidunder i Cana, hvorefter Hans Disciple begyndte at fæste Lid til Ham. Paa denne Dag skulle vi navnlig fatte det Forsæt, ogsaa at ville tilbede Ham, for Hvem de tre Vise bøiede deres Knæ, at anerkjende Ham som vor Konge, som sand Gud og som sandt Menneske, der døde for os (hvilket Alt ogsaa antydes ved de Gaver, som de h. tre Konger frembar Ham), og ganske at indvie Herren vort Hjerte, som den Ham kjæreste Gave; at takke Ham for, at Han har befriet os fra Hedendommens Nat og lykfsaliggjort os med alle Christendommens Betsignelser. Man kan ogsaa kalde Helligtrekongersdag en Feste for Troen paa Jesus, en Feste for vor Hyldning og Hengivenhed til Forløseren. Men den erindrer os tillige om, deels at selve Troen paa Ham er en Naade fra Ham Selv, og deels, at vi paa vor Side maae berede os til beredvilligen, udholdende og opoffrende, at efterfølge Forløseren

under Møjsommeligheder, ved Natten og under Farer, for at finde Ham. — Søndagene efter de hellige tre Kongers Fæst ere bestemte til at være ligesom dennes Efterfest. Herrens Ungdomshistorie, Hans Læreembedes Begyndelse og nogle af Hans Lærdomme og Vidunderer blive os fortalte i Evangelierne paa disse Søndage og saaledes udfoldes Grundtrækkene for Hans hellige Liv indtil Hans Lidelse.

Juletiden slutes fordetmeste med Høitiden til Gode for Jesu Fremstilling i Templet, eller Mariæ Renjelse, Kyndelmisse kaldet. En anden Begivenhed i Jesu Ungdom fremstilles her for os og hellige Personer fremføres som vore Mønstre. Maria og Joseph lære os Lydighed imod Lovene og Kirkebudenæs Opsyldelse; to hellige Menneſter i Oldingealderen, Simeon og Anna, opfordre os til hellig Glæde i Herren og til inderlig Kjærlighed for Ham. Til Grindring om det Navn, som den fromme Simeon, oplyst af den Helligaand, ved denne Leilighed gav Frelseren: *Lumen ad revelationem gentium!* „et Lys til Hedningernes Oplysning,“ foretager Kirken paa denne Dag en høitidelig Lyseindvielse, hvoraſ da denne Fæstlighed fik sin eiendommelige Benævnelse i vort Tungemaal, nemlig: *Kyndelmisse*, d. e. *Lysemesse**). Et betegnende Navn! En sündrig Fæst! Er Jesus ikke Verdens Lys? Er Han ikke den Sol, som har bragt os den himmelske Dag, oplyst vor Aand, opvarmet vort kolde Hjerte og modnet vore Dyders Frugter? Er Han ikke den h. Blod, som brændende i os fortærer alt Urent? Er Han ikke det Lys, som fortærede sig selv for at tjene og lyse for os? Har Han ikke tændt Daadskjerten for os, som skinner for os igjennem hele vort Liv? Tænder Han ikke ogsaa Dødskjerten, naar Natten engang omhyller vort brustne Dø, naar Gravens Morke og Evighedens Nat ville forfrække os? — Simeon og Anna erkjendte dette meget godt. Derfor glædede de sig over, at det endnu ved Gravens Rand blev dem forundt, at see dette Verdens Lys; deraf kan man let forklare sig Simeons

*) Af det Isländske *Kyadill* og det Latinske *candela*; Kjerke, Lys.

Jubelraab. Gid Præstens Ønske ved vor Grav engang: „Herre, giv dem den evige Hvile og lad det evige Lys lyse for dem!“ ogsaa maatte finde sin Opsyldelse!

Kirkelige Efterretninger.

Kjøbenhavn. Den storartede Industriudstilling i Paris blev som bekjendt Anledning til en saakaldet „Evangelisk Alliance.“ Man udstedte en høittravende affattet Indbydelse til Protestanter i alle Lande, om under deres Ophold i Paris at deeltage i den „Evangeliske Alliance's“ Møder. Udfaldet af denne Indbydelse svarede ikke til de fattede Forventninger; thi omenditjøndt der vare mange Protestanter fra alle Lande nærværende i Paris, var Besøget af Møderne alligevel saare ubetydeligt. Det er derfor neppe Umagen værd at komme tilbage paa denne „Evangeliske Alliance.“ Hele Forsamlingen bar det samme Præg, som alle slige protestantiske For­samlinger. Forskjellige Prædikanter fra Preussen, iblandt Andre ogsaa Krummacher fra Potsdam, havde troet, der at kunne gjøre deres Lykke for Protestantismen. Dog nok derom. Protestanterne ialmindelighed synes selv ikke at være blevne særdels opbyggede af denne For­samling. Ikkedestomindre have ikke saa protestantiske Blade vovet at gjøre meget Væsen af denne „Evangel. Alliance's“ foregivne Betydning og Vigtighed. Iblandt disse iagttage vi til vor største Forbauselse og Forundring ogsaa et Blad i vort Naboland Sverrig, nemlig det fornedelst sit fromme kristelige, hadefulde Sindelag imod alle Katholiker, høitberømmelige Blad, *Wäktaren*, som udkommer i Stockholm. Have vi allerede flere Gange ved Læsningen af dette Blad, som blev os tilsendt af Vennehaand, maattet høiligen forundres og forbauses over den Taktløshed, som dette Blad altid lægger for Dagen ved at omtale de religiøse Tilstande og Anliggender i den katholske Kirke: saa maatte vor Forundring og Forbauselse dog stige til det Høieste, da vi læste, at dette Blad med største Ugenærthed endog fordriſter sig til at opparte sine Læsere med en Række skuldstigt skrevne Artikler, i hvilke det søger i et selvsejfuldt og skrydende Sprog at indbilde Folk, at den „Evangeliske Alliance's“ Møder

i Paris have havt et Udfald til Gode og Hæder for Protestanternes saak. Kirke. Sandelig, i intet andet protestantisk Land havde man vel havt mindre Marsag til ganske at tie stille om den „Evangeliske Alliance“, end netop i Sverrig! Thi netop da Røden kom til Sverrig paa disse Møder, da har det al-terklarest viist sig, hvad hele Protestantismen er, at den nemlig i Grunden ikke er andet end den principielle Protestation imod og Op-løsning af al Religion og Orden, — at den kun der endnu kan bevare et Styggebillede af Religionsitet, hvor Statsmagten af politiske Diemed betjener sig af den som af en politisk Institution, men at derimod Uorden, Uenighed og Splid, samt et fuldstændigt Anarchie ind-træder, saasnart som Staten trækker sin Haand tilbage. Vi kunde belyse og retfærdiggjøre disse vore Paastande ogsaa ved Beviser, hen-tede fra Kjendsgjerninger, som vi selv opleve dagligen her i Kjøbenhavn, og navnlig igjen i disse sidste Dage have oplevet i Dr. Søren Kierkegaard's fameuse Sag, men exempla odiosa og vi ville denne Gang lade os nøie med at berette om Wäktarens Yndlings-thema, om den „Evangeliske Alliance“'s Møder i Paris. — Den 24de August blev et særskilt Møde indviet til Sverrigs reli-gieuse Anliggender. Vi skulle nu meddele Ud-skilligt desangaaende, deels for at give Wäktaren i Stockholm et Punetum meditationis, Stof til en opbyggelig Betragtning, deels ogsaa for paaany at give vore ærede Læsere et Indblik i Sverriges religieuse Tilstande. — Det Møde hvor Talen var om Sverrig, begyndte med en Bøn, i hvilken en fransk Prædikanter bøn-saldt om Guds Barmhertighed for Sverrig, „forat de Troende der maatte forsam-les i Fred, og Forsølgelsens Offere er-holde Kraft fra Ønen til at bære deres Lidelser og være standhaftige!“ Derpaa oplæste Forstanderen for den Evan-geliske Alliance's svenske Afdeling, Hr. Berger, Lægmand og Militair, en Fremstil-ling af sit Lands religieuse Anliggender. Den begyndte med en Talsigelse til de franske Pro-tesitanter for deres Sympathier for Sverrig, derpaa aflagde den Regnskab over Oprindelsen til den christelige Bevægelse, som fremkaldtes ved Methodistprædikanten Scot (som i Aaret 1843 blev fordreven ved Steenkast), samt om „Gjendøbernes“ Stilling i Sver-rig; derefter fulgte Fortællingen om de i Sverrig fældede Domme, der lyde paa Lands-forviisning formodentlig Religionen, hvorved der gjordes nogle Angreb paa Katholikerne; endelig blev der talt om Anstalten for Diacones-serne, om en Antalt for faldne Fruentimre, om Maadeholdsfellesskabet og Prædikantisygdom-

men*) o. s. v. Da denne Beretning var op-læst, blev der anmeldt, at tre svenske Præ-dikanter vare tilfede, af hvilke een var kommen i Regjeringens Navn; en anden repræsenterede især Danmark. Alle tre satte sig da i Nærheden af Præsidenten. En lutherisk fransk Prædikanter bød dem velkommen, og ud-talte sig derhos kraftig imod de religieuse Forsølgelser i Sverrig. Een af de tre svenske Prædikanter, Hr. Bergmann, forelæste et Skrift, hvilket man kan betragte som en Beretning over den religieuse Tilstand i Sver-rig. Han udtalte sig strax som en varm Til-hænger af Samvittighedsfriheden, talte derpaa om „Læernes“ store Fromhed, som ofte, toru-sinde i Tallet, kom sammen, og han fortalte om oprørende Kjendsgjerninger af Forsøl-gelser imod dem, og hvilke de blot maatte lide, fordi de ved deres Forsamlinger forelæste den h. Skrift og Luthers Skrifter, og beviste endelig, at Landets Forsatning til-stod fuldstændig Samvittighedsfrihed, men at der intet Hensyn blev taget dertil! Een af de franske Prædikanter udsførte nu mundtlig, hvad den svenske Prædikanter kun havde antydnet i sin skrift-lige Beretning. Til Slumningen udraabte han: „Hvis Luther endnu levede og saae, hvad der foregaaer i det lutheriske Sverrig, hvorledes hans Tilhængere kastes i Fængsel og forfølges, blot fordi de have forsamlet sig og læst hans Skrifter, saa vilde Reformato-ren visseelig gaae i Fængslet med dem!“ — Derpaa optraadte Prædikanten Krummacher fra Tydskland og spurgte sine svenske Medbrødre, „om det virkelig var sandt, hvad en Mængde Breve forstiftede ham, at den svenske Kirke, en fuldkommen ortho-dox Kirke, som efter trehundrede Aars For-løb endnu staaer paa Reformationens Grund-vold, trods al sin Orthodorie kun var et majestætisk Pallads af Fis, uden Ild, Lys eller Varme?“ Svenskerne sagde: „Vore Præster prædike vistnok den rene Lære (Luthers), men naar vi følge den Lære, som vor Geistlighed prædiker for os, saa forføl-ger den os o. s. v.“ Han tilføiede, at han ønskede at vide, om disse Klager vare grundede, og henvendte sig derfor til de i Forsamlingen nærværende svenske Prædikanter. Der-paa henvendte den ældste af de svenske Prædi-kanter sig til Præsidenten og tilhvidskede ham nogle Ord saa sagte, at Ingen kunde forstaae

*) I Aarene 1840—48 forekom der næsten i alle svenske Provinser talrige Tilfælde af denne Syg-dom, idet Personer af hver Alder, ja endog Børn paa fire Aar, paa engang begyndte at præ-dike om Dommegagen; iblandt dem befandt sig især mange unge Piger. —

dem. Da sammensatte Vicepræsidenten, paa een af de Tilstedeværendes Andragende, Prædikanterens Svar i Korthed. Prædikanten havde nemlig erklæret i sit Svar: „at man i Sverrig ikke kjendte noget Exempel paa, at en lutherisk Prædikant var bleven forfulgt, fordi han havde lært den rene evangeliske Sandhed! — Derpaa opløstes en stor Tumult i hele Forsamlingen og man raabte fra flere Sider, at dette jo slet ikke var Svar paa Spørgsmaalet! Man sagde, at der ikke handlede om, at erfare, om den lutheriske **Geistlighed** bliver forfulgt, men om den ikke selv forfulgte Andre, og at det var derpaa, at man ønskede Svar. Alles Dine vare fæstede paa de svenske Prædikanter; man ventede, at een af dem nu vilde tage Ordet og forklare sig; — men de taug! For at udflette det ilde Indtryk, som var frembraagt ved dette Optrin, forsøgte en forhenværende Missionair fra Missionsanstalten i Basel at henlede Opmærksomheden paa en anden Gjenstand, men uden Held. — Ligeaa lidt lykkedes dette Prædikanten Lundlagson, der havde betegnet sin Collega, Hr. Bergmann, som Afsendning fra den svenske Regjering. Han raabte med stærk Stemme: „Ja, der gives Forsølgelser i Sverrig; men Bibellæserne forfølge Geistligheden med deres Bagtaleser.“ For at gjøre en Ende paa denne uhyggelige Strid, som truede at blive bitter og heftig, tog Frederik Monod Ordet, for at brændemærke de uophørlige Forsølgelser, som finde Sted i Sverrig. Man hørte i Begyndelsen med Kulde paa ham, men da han i Løbet af sin Tale udraabte: „**Tregange Skam og Skjændsel over den protestantiske Forsølgelse!**“ gjeløb Bifaldsraab fra alle Sider i Forsamlingen. Taleren blev ligeledes afbrudt ved Bifaldsraab, da han erklærede, at der idetmindste laae Conseqvens i, naar den romerske Kirke optraadte mod de Fransaldne. — Alle disse Prædikanternes Taler havde simpelthen det Diemed, at tiltvinge de fra Statskirken adskilte Protestanter Friheden, men angaaende de Forsølgelser, som den protestantiske Statsreligion i mange Lande udøver mod Katholikerne, hørte man ikke et Ord! Er det Retfærdighed?

England. Barmhertige Søstre i England. En engelsk Dame, Medlem af den anglicanske Hofkirke, Madame Jameson, har skrevet en tiltalende lille Bog under Titel: „Protestanternes og Katholikernes barmhertige Søstre i England og paa Fastlandet.“ Forfatterinden, som er bekendt ved forskellige pædagogiske Skrifter og ved sine religiøse Poesier, behandler i den nævnte Bog en Gjen-

stand, som maa ligge enhver Statsmand og Mennekesven paa Hjertet. Hun skildrer nemlig i Indledningen den skrækkelige Tilstand, hvori hine Ulykkelige befinde sig, som i altid større Mængder befolke Fængslerne, Hospitalerne og Arbejdshusene, og hun kommer da til det Resultat, at kun „Dvinden“, d. e. Ordenssøsteren kan her yde virksom Hjælp. Vi uddrage af denne interessante Bog følgende Sted, som med velfortjent Roes priser den storartede Tanke, som afpræger sig i de katolske barmhertige Søstres Institut. „Folketællingen af 1851 viser, at i Storbritannien den kvindelige Befolkning overstiger den mandlige med mere end en 1/2 Million. Skulde eller vilde nu ogsaa (hvis det ikke er Tilfældet) alle Mænd gifte sig, saa vilde der altid endnu blive 500,000 Jomfruer tilbage, som maatte give Afkald paa den ægteskabelige Lykke. Den blodige Krig, i hvilken Europa nu er indviklet, maa naturligvis endnu forege dette Misforhold, som man har søgt at afhjælpe ved Udvandring. Men dette Hjælpemiddel er ikke alene utilstrækkeligt, men ogsaa nedværdigende, da det undergraver den Blufærdighed og medfødt Bæstedenhed, som bør være eiendommelig for den kvindelige Charakter. Man udruste et Skib og bejendtgjøre, at det seiler derhen, hvor der endnu gives Haab om Forsørgelse for dem, — og Hunger, Armod og Hjælpeløshed ville snart befolke dets Dæk; men ogsaa Amoralitet, ja selv Forbrydelser, ville indfinde sig og ikke undlade at udstrø den onde Sæd iblandt Uerfarenheden. Et Antal af 500,000 ugifte Jomfruer vilde nu allerede være stort nok, men vi sige ikke at det er formeget, naar vi antage, at det i det britiske Rige stiger indtil en Million, naar man betænker, hvormange Mænd der blive Ungkarle, hvormange Piger der maae aflaae et Tilbud og hvormange Personer der ere uskikkede til Ægteskanden paa Grund af legemlige Feil. Omendkjøndt nu Jomfruer af god Opdragelse og Charakter ikke let ville beslutte sig til, at reise ud i Verden, for at søge sig en Ægtefælle, saa er det os dog ubehageligt, at maatte bemærke, at deres hele Digt og Tragten ikke sjældent er henviist til een Gjenstand — nemlig til Giftermaalet! Hvad dette Punkt angaaer, saa er ofte den uskylldigste og mest uerfarne Pige stedse beredt til at intriguere og smede Rænker, som turde endog geraade en erfaren Diplomat til Gre! Om denne Gjenstand læser, tænker og taler hun med Enhver af sit Køn, og identvis drømmer hun ogsaa derom, saa at Giftermaalet er hendes Tilværelses Alpha og Omega! Er nu endelig et passende Giftermaal projekteret og det ikke kommer i Stand, saa bliver

den elskende Pige ikke sjældent til en knarvorn og stridig gammel Jomfru, som Verden dadler for det, som den selv har bragt hende til. Men nu maa det ogsaa siges, at Aarsagen til denne Giftestyge i særdeles mange Tilfælde ikke maa søges hos de enkelte Individier, men i vor nuværende selfkabelige Tone og Dannelse. Hvorfor gives der da i den katolske Kirke Tusinder af Jomruer, som i deres Skjønheds og Ungdoms Blomst, i deres skjønneste Forhaabningers Vaar, frivilligen og uden Tvang foretrække Klosterlivet fremfor Verden? Man kan ikke svare paa dette levende og talende Beviis med gamle forslidte, evigt de samme Historier, og snakke om Piger, som af egennyttige og tyranniske Forældre og Slægtninger med Vold skulle blive satte i Kloster. Det er ingen Tvivl underkastet, at der er drevet Misbrug med denne, saavelsom med enhver anden Indretning, ellers havde ikke Conciliet i Trident kunnet optræde derimod med saa skarpe Love. Men en Misbrug taler endnu ikke for Afstæffelsen af en prisværdig Indretning. Blive ikke ogsaa omvendt mange Børn af deres Forældre tvungne til Giftemaal? I vor Tid og saavidt som det angaar de brittiske Der, blive Piger rigtig nok ofte tvungne til Giftermaal, men aldrig tvungne til Klosterlivet. I Virkelighed seer det kun ved at bede og anraabe hellige Jællers, naar det lykkes en ung Pige, at bevæge sine Forældre til at tillade hende, at turde indvie Gud sin Jomfruelighed i stille Afsondring fra Verden, i et Klosters stille og fredelige Haller. Lad engang den Tanke blive almindelig i Samfundet: at en dybt og omgængelig Jomfru indtager en ligesaa agtet Stilling, som en gift Kone, — gjør Samfundet det begribeligt, at ikke alene den hengivne Datter eller den trofaste Søster tør uden Bebrøvelse forblive ugift, men at hun ogsaa kan være Menneskeheden's Veninde og dog have sin Villie, at forblive ufængslet af hine Vaand, der knyttes imellem Ægtefællerne og Børnene, og at hun kan uhindret indvie sit udeelte Hjerte til Gud, og sit hele Liv i søsterlig Kjærlighed for dem, som ogsaa ere skabte efter Guds Billede, men ikke ere Nogen i denne Verden, som i Sygdom og Nød kunde pleie og hjælpe dem. Lad det blive til Sandhed, at det ikke er Qvindens høieste Maal, at faae en Mand, men: at tjene Gud, saa at hendes første og høieste Stræben ikke gaar ud paa at gifte sig, men at elske den himmelske Fader, at hendes anden Stræben ikke anbefaler hende at vælge sig en Ægtefælle, hvem hun ene skal indvie sig til, men at udvide sin Kjærlighed til Alle, som Gud i Sine Bud har kaldet

vor Næste. Gud har givet Qvinden et saa vmt elskende Hjerte, en saa brændende Zver og et til Belgjorenhed skiftet Sind, at vi vilde begaae en Forbrydelse, dersom vi vilde forhindre, at hun indvier disse Anlæg til de Syges, Fattiges, Huusvildes, Fremmedes og Bedrøvedes Tjeneste. Lad dog den adle Jomfru, som vil indvie sit Liv til Gud og Menneskeheden's Tjeneste, følge dette sit ophøiede Kald, — og Gud vil da blive forherliget, Samfundet vil vinde, og maugt et ædelt, miskjendt Væsen, som nu er henstukket i en mørk Slovhed og Melancholie og i farlig Orkesløshed, vil, liig Solblomsterne, som berøres af det himmelske Lyses Straaler, atter reise sig og vende sig mod Gud, og i Hans Tjeneste vil Kraft og Elskværdighed snart atter vende tilbage! —

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 9. December. — 2. Adventsøndag. — Maria's ubesmittede Indfangelse. — Dagens Epistel: Salomons Ordsprog 8, 22-35. — Evangel.: Matth. 1, 1-16. — (Søndagens Epistel: Rom. 15, 4-13. — Evangel.: Matth. 11, 2-10). Guds-tjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Heimeesse med Prædiken paa Dansk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Dansk. —

Hver Søndag om Form. Kl. 6, 7 og 8¹/₄ fejres en stille h. Mæsse; — om Torsdagen bliver det høyt. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Mæsse Kl. 8¹/₂ som ledsages med Sang og Orgel og sluttet med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Theesal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 50.

Søndagen den 16de December.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, St. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglafer; i de danske Stater paa de Egl. Postcontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Den kirkelige Bygningskunst i Middeltalderen, med særligt Hensyn til Ribe Domkirke*).

Det er ikke underligt, om det under Reformationens og siden under Religionskrigenes Storme forholdsviis kun var faa Protestanter, der med reen Villie forenede en faa klar Aand, at de vare istand til nogenlunde uhildet at bedømme Middeltalderen, at vurdere den større eller mindre Berettigelse af dens forskjellige

Lidsaffnit og forskjellige Bestræbelser. Det laae saa nær at tage den i dens Heelhed under Et med den Papisme, de nu maatte bekæmpe, hvilken jo syntes dens Fortsættelse¹⁾. Og meget senere, da Bantroen og denne Verdens Blisdom saa frækt satte sig paa Dommersædet over selve Christendommen²⁾, saa kunde de meget Oplyste naturligviis i hele Middeltalderen kun see lutter Mørke, Dvertro og Bankundighed. Dog netop dengang, da Guds Ord blev sjeldent paa dets Tjeneres Læber, da Disciplene taug, da begyndte de Etene at tale, som denne samme Middeltalder havde opreist til Guds Ære. Forunderligt, at man ikke før

*) Efter Anmodning af en heilagtet Ven meddele vi her følgende Beskrivelse over Middeltalderens kirkelige Bygningskunst og skulle vi ogsaa i senere Nummere meddele en Beretning over de „danske Helgener“, tvende Foredrag, der holdtes paa det her i Danmark bestaaende kirkehistoriske Selskabs Møde i Ribe d. 30. Aug. d. A.; vi aftrykke dem her efter „Danisk Kirketidende.“ — Endssjøndt vi i begge Foredrag med Glæde erkjende de protestantiske Forfatters (Adjunct F. Helms' og Dr. G. Helweg's) upartiske Bedømmelse af mange Institutioner og Fremtøinger i vor h. katolske Kirke, saa maae vi dog endnu paa mange Steder i disse Foredrag beklage den Eneverhjetthed, som ikke tillod Forfattere at sætte sig ud over de mange Fejdomme, der jo nu engang ere gængse hos næsten

alle Protestanter, baade Væg og Værd, og som hindrer dem i, med aldeles uhildet Blik at betragte vor h. Kirkes Lære og Virksomhed. Vore Læsere maae derfor ogsaa i begge disse Foredrag holde Forfatterne denne Feil tilgode, naar de i samme Møde enkelte noget bitre Bemærkninger imod Katholicismen. I det Hele maae ferresten begge disse Foredrag kun tjene til Katholicismens mest glimrende Retfærdiggjorelse, ja ved visse Omstændigheder have begge Forfattere, som heri vise et ualmindeligt skarpt Blik, selv udtalt en fuldkommen Forfæstelsesbæm over hele Protestantismen; hvilket vi ville have Velgjørelse til at antyde ved nogle Anmærkninger, som vi skulle tilføie ved Slutningen.

M. S.

havde agtet paa dem! Saagodisom hele vor Verdensdeel er dog fyldt med disse ofte saa herlige og storartede Steenkirker; dog ingensteds saaledes, som naar man fra Italien, al christelig Konsts Bugge og Moderland, gaar mod Nord, naar man følger den deilige Rhinstrøm ned forbi det ærværdige Coln og derfra dreier mod Sydvest ind over det nordlige Frankrig hen til Normandiet. Da det Heltfolk, der havde sat sig fast i dette Landskab, under Wilhelm Erobreren seilede over Kanalen og erobrede England, da blev dette Land Skuepladsen for en Virksomhed i denne Retning, som maa kaldes mageløs. Næsten alle Englands Cathedraler bleve ombyggede eller fra Ny opførte, om just ikke fuldførte, af hvert Steds første normanniske Biskop. — Imponeerende er Rigdommen af disse middelalderlige Kirkebygninger, men næsten i samme Grad er der noget Storartet i Fattigdommen paa kristelige Gfjerretninger angaaende deres Opførelse. Dette umaadelige Arbeide var efter de Tidens Tankegang kun i sin Orden, faldt saa ganske af sig selv, at man i de fleste Tilfælde maa ansee det for et særdeles Held, om der er bevaret os en kort Notits om, hvilken Biskop der først grundlagde en saadan mægtig Kirke³⁾. En enkelt Gang henrives dog Krønikeforfatteren til at skildre lidt udførligere, hvad han selv havde været Vidne til: hvorlunde de konsterfarne Mænd udførte det egentlige Konstruktive ved Arbeidet, hele Stadens og Landskabets Befolkning satte sig i Virksomhed for at hidbringe det svære Materiale. Tusinde Mennesker, Klerk og Læg, Mand og Kvinde, Dinding og Barn spændte sig da for en af de tungt belæssede Blokvogne, og dog herskede den største Orden og en hellig Tausshed. Paa Gaderne talte man kun om sine Synder og skriftede dem under Bøn og Taarer. Vilde en Forhærdet ei tilgive sin Fjende, fik han ikke længer Lov at trække med, og det var, som var han udstødt af Kirken selv. Selv om Natten fortsattes Arbeidet, ved Kjertestin og under hellige Sange⁴⁾. — — Vort Fædreland laae jo vel udenfor det Strøg, hvor Kirkebygninger opførtes efter en saa storartet Maalestok; men kunde vore Forfædre i en for Landet saa uslykkelig Tid, som Slutningen af det 11te og Begyndelsen af det 12te Aar-

hundrede dog i det Hele var, foruden andre anseelige Kirker reise Domkirkerne i Roskilde og Lund, i Ribe og Viborg, og kunde de noget senere vistnok i en forholdsvis meget kort Tid lade næsten alle vore Landsbykirker fremstaae som Steenbygninger, mon de da ikke altfor meget gjøre vor Tid og dens langsomt frugtende Anstrengelser for en enkelt, dog ikke saa betydelig Kirkebygning til Skamme! Noget i det Enkelte gaaende Skildring af Virksomheden ved vore Kirkers Bygning have vi ikke; men vi her i Ribe s. Ex. kunne dog ret vel danne os en Forestilling om det livfulde Røre, der satte vor gamle Stad i Bevægelse, da man foruden Etrykning og Hidbringelse af Muurstenene, om hvis Mængde vist kun saa kunne gjøre sig et Begreb, tillige maatte føre de mægtige Kampesteens-Mæsser ind fra Hederne. Ved Aaens Bred laa tæt sammen de mange Fartøier, der udfibede den smukke Sandsteen og den lette graa Træs, som de havde hentet ved Weferens Munding og langt oppe fra Rhinens Midtløb ved Andernach. Det er endnu en Tid, da Geistlige og Munk selv lægge Haand paa et saadant Arbeide: af dem kunne vi da tænke os nogle foroven paa Stilladserne med Muursteen, andre forneden i Træstrukturene med Weiselen udhuggende Søilernes jirrlige Capitæler og Fodstykker, medens uidentvilt den djerpe Biskop, maaskee med en kyndig Raadgiver, selv var den, der forestod og ordnede det Hele⁵⁾.

Ribe har jo en udmærket Plads i vort Fædrelands Kirkehistorie derved, at her byggede Ansgar sin første Kirke, næst den i Hedeby; dog herved maa naturligvis mindst tænkes paa den nærværende Domkirke. I en Ribe Kirkekrønike fra Slutningen af Middelalderen hedder det om Biskop Turho, der faldt 1134 i Slaget ved Fodevig: „han begyndte først at grundlægge Ribe Kirke med Steenhvalvinger.“ Uagtet den store Værdi, en saadan Gfsterretning altid maa have, tør det dog ikke oversees, at den paa dette Sted først er nedskreven flere Aarhundreder senere, og at den i sig selv ikke er ganske klar. Men ethvert saadant udmærket Bygningsværk medbringer selv ligesom sin egen Fødsels- og Afdersattest, og den længe ulæselige Estrif, hvori disse ere affattede, er man i den senere Tid

kommen ret godt efter. For Kirkebygningernes Vedkommende kjender man nu nogenlunde det forskellige Udseende, disse havde i Aarhundredernes Række lige fra den Tid, da Menighedernes „Kongelige Haller“ under Keiser Constantin, dog med en dybere christelig Betydning, havde optaget Navn og Anordning efter de romerske Stæders Basilicaer, hvilke vare af lange Retts- og Borsale med en halvbrund Udbygning for den ene Ende. Medens disse christelige Basilicaer, med de tunge Muurmasjer (der siden prydedes med Mosaikmalerier) over de slanke antike Soiler, med det tavlede Træloft eller Tagstolen liggende aaben, blev Udgangspunktet for den fremtidige Kirkebygning i Vesten, saa blev den centrale, mest otefante eller runde Kuppelkirke, der tidligt forekommer som Daabs- og Begravelseskirke, Forbilledet for Østens (den byzantinske) Kirkebygning. I vort Aartusinde fik dog Kirkerne i Vesten i det Hele et fra de gamle christelige Basilicaer forskjelligt Udseende. Mod Slutningen af det i Kirkens Historie saa mørke 10de Aarhundrede lod man under Frygten for den forestaaende Verdens-Undergang Kirkerne forfalde. Men da man var kommen lykkelig over det med saa megen Uengstelse imødesete Aar 1000, blev der strax med friske Kræfter taget fat paa Kirkebygningerne: de fleste ældre bleve ombyggede, en Mængde nye reiste sig. Det var ikke længere Oldtidens tilbageflyktende Folk, der nu handlede, men de friske gothiske og germaniske Stammer, der havde begyndt at tilegne sig hines Cultur. Disse udviklede da Basilicaen videre, tildeels ved andetstedsfra at tilføre den nye Elementer, deriblandt ogsaa fra den byzantinske Stil. Og saaledes fremkom da de ærværdige og høitidsfulde romanske Kirker, der med det latinske Kors i Grundridset, med de firkantede eller sammensatte Piller i Soilernes Sted, med de rundbuede Arcader, Gallerier og Hvalvinger, ofte ogsaa med en eller flere Kupler, ikke alene i det Indre men ogsaa i det Ydre fik et langt rigere, udtryksfuldere og skjønnere Udseende. Udvendig var det foruden Udmykningen af Choret's Runddeel og af Portalerne især Taarnene, der betegnede Fremskridtet. Disse sidste, der oprindelig vist blot vare tilføiede for Klokkernes Skyld, traadte efterhaan-

den i et stedse inderligere Forhold til Kirkebygningen selv, indtil de naaede, i en noget senere Tid, at blive ligesom det hele Værks Blomst og Krone. Et udmærket Exemplar af en saadan romansk Kirke have vi her i vor Ribe Domkirke, og den hele Bygningsstil stadfæster saaledes paa den glædeligste Maade Kirkekronikens Efterretning om Biskop Turho. Baa de det Hele og det Enkelte tyder tillige hen paa et nært Slægtskab for vor Kirke med samtidige Bygninger ved Nellemrhinen, den samme Egn, hvorfra en vigtig Deel af Bygningsmaterialet er hentet, og ret mærkeligt er det, at Saro netop for den samme Tids Vedkommende antyder en levende Forbindelse mellem Ribe og Rhinlandene. Imidlertid maa Branden 1176 have foranlediget Fornyeelsen af endeel af Laugshusets Overdeel; derved forklares adskillige Uregelmæssigheder som i denne Deel endnu ere tilsynne. Det nuværende store Taarn tilhører vel Slutningen af det 13de Aarhundrede. Dog har det kun ringe Liighed med de slanke, meget gjenembrudte Taarne, der i de for Bygningskonsten lykkeligere Egne paa den Tid hævede sig over de gothiske Kirker; men derpaa har Materialets Befrafenhed havt en væsentlig Indflydelse, og i Egnene ned mod Rhinens Udlob, hvor man som her mest maatte nøies med brændte Steen, finde vi ogsaa Kirketaarne, der kunne betragtes som dettes Forbilleder.

Tilføielsen af de to yderste Sidekibe, der i det Indre og i Særdeleshed i det Ydre saa meget skader det hele Indtryk er vistnok i det 15de Aarhundrede fremgaaet af den Fornødenhed, under Et at samle de mange tilbyggede Capeller og derved igjen at styrke den maastee netop ved dem svækkede Kirkebygning. Den Billedrigdom, hvormed Middeldalderens Kirker efterhaanden fyldtes, og hvorved deres Bægge ombannedes til en Lægfolks Bibel, paa den Tid, da disse sjelden kunde og i alt Fald ikke maatte læse det skrevne Guds Ord, den har heller ikke ganske manglet i vor Domkirke. Jomfru Maria og Apostlene Andreas og Bartholomæus staae jo endnu og modtage den i Kirken Indtrædende; for ikke saa lang Tid tilbage havde endnu en tredie Pille to Apostelbilleder, og i det Mindste paa een af Hvalvingerne ere endnu tildækkede Helgenbilleder.

Saadanne Malerier bleve nemlig ved Reformationen for det Meste overhvidtede eller afstræbde, og det var, fra den religiøse Side betragtet, dengang vistnok som oftest med fuld Føie. Heller ikke skal det i høi Grad lægges Reformationen til Last, at vi siden Middelalderens Tid ikke have haft nogen eiendommelig kirkelig Bygningsstil, thi i saa Henseende er det ikke gaaet de Navelige stort bedre¹⁾. Alligevel var Reformationens Indførelse ikke gunstig for Kirkebygningerne, da deres Midler oftest udplyndredes, og Vedligeholdelsen derved blev vanskelig²⁾. Hertil kom saa efterhaanden det bestandigt dybere Forfald ei blot af Skjønhedsjands og god Smag, men ogsaa af den kirkelige Sands selv³⁾. Ei alene Malerier bleve overhvidtede, men fiint huggede Svilehoveder overspakkede man med Kalk eller bort-huggede for bedre at kunne anbringe Epitaphier og Pulpiturer. Paa en Tid, da man ved de enkelte Kirker, som af og til maatte opføres, lod hele den kirkelige Overlevering ude af Betragtning, da Kongerne i deres Slotte anbragte en Kirke under Dandsesalen eller i Kjelderen, paa en saadan Tid tør man ikke vente stor Verbødighed for det Eiendommelige og Oprindelige i en Bygning, som Ribe Domkirke⁴⁾. Her blev ogsaa ved en Restauration omtrent 1790 det sydvestlige Taarn nedbrudt, ikke fordi det paa nogen Maade var brostfældigt, men fordi eet Taarn var nok og Materialet havde Værdi. Paa samme Tid vandaliseredes frygteligt med Kirkens Minde-mærker. Den første Deel af vort Aarhundrede var eiheller gunstigt for Kirken, men endelig oprandt en bedre Tid. Den Mand, hvem Hovedfortjenesten tilkommer for at have fremhævet og vurderet hvad vi have tilbage af Middelalderens Bygningskonst, — Professor Høyen —, var her 1830. Fra nu af var Opmærksomheden vakt, og en Restauration, der skulde saavidt muligt føre dens oprindelige Skikkelse tilbage, forberedtes i de følgende Aar. 1837 søgte Theoph. Hansen i sine smukke Tegninger af Kirken at gennemføre en saadan paa Papiret, men da den endelig 1843—45 blev til Alvor, kunde hans Udkast dog af Mangel paa Midler kun følges i det mest Paatrængende og Allernødvendigste. Architect Rebelong, der ledede denne Restauration,

har ved den indlagt sig stor Fortjeneste af Kirken. Kun Skade, at man endnu dengang ei mere respecterede dens historiske Minde-mærker. Siden den Tid staaer vor gamle Kirke i den skønne, ærværdige Skikkelse, hvori vore Gjæster idag see den, i en Skjønhed, Harmoni og Høitidsfuldhed, hvori den vistnok overgaaer ethvert andet af vort Fædrelands Gudshuse. Intet andet Sted sees jo heller det ædlere Materiale, den hugne Granit- og Sandsteen, anvendt i den Udstrækning; derfor har heller ingen anden Kirke saadanne Skjønheder i det Enkelte og en saadan riig malerisk Virkning i det Hele. — Maatte nu vore Gjæster ei blot idag have Glæde af Ribe Domkirke, men ogsaa længe bevare det glædelige Indtryk; maatte hos En og Anden Sandisen oplades, saa at han ei blot faaer Døe for det Skønne og Betydningsfulde i denne Bygning, men ogsaa hjemvendi maa i de mangfoldige bekednere Kjøbstads- og Landsbykirker, som staae iblandt os fra Middelalderen, finde Spor af, en Afglands af den samme Skjønhed og Betydningsfuldhed, som her saa rigt træder imøde. Men til Slutning dette: al æsthetisk Nydelse er dog huul og tom, som overskaaren i sin Rod, om den ei hænger sammen med vort dybeste, vort religiøse Liv, saa at vi i det Skønne paa Jorden see en Afglands af Herrens Herlighed; og al historisk Forskning fører dog kun til en Kundskab, der opblæser, om den ei igjennem Samfundet med Fortidens ædle Aander bringer os i Samfund med vor Gud: men aldrig trænger denne Følelse sig stærkere frem, end naar det er Kirkebygningerne, der ere Gjenstand for vor Beundring og Forskning. Disse ere Guds Huse, de ere Himmelens Porte. Alt hvad der findes i dem, den hele opadstigende Bevægelse i deres Bygning, som fuldendes i Taarnet, viser opad imod den Kirke i Himmelen, af hvilken dog vore prægtigste Steenkirker kun ere et i menneskelig Afsmagt og Skrøbelighed forsøgt Afbillede.

Anmærkninger.

¹⁾ „Bapismen“ syntes ikke blot at være, men den var i Sandhed og Virkelighed Driueffederen til alt det Storartede,

Herlige og Skjonne, som den saa skjævt bedømte og uretfærdigt smædede Middeldalder har frembragt baade i Bygningskonsten og i de øvrige Konster, i Videnskab, i Poesie og i Religion; hvorfor da ogsaa overalt, hvor „Papiismen“, d. v. s. den sande Kirke, forkastedes, en bedrøvelig Standsning og Svækkelse indtraadte i alle høiere og hellige Bestræbelser, ja en fuldstændig Hedendom indførtes, en hedensk Kunst, en hedensk Videnskab, en hedensk Poesi, en hedensk, d. v. s. en nøgen Fornuftreligion, som har antaget det pyntelige Navn: Rationalisme, hvis sidste Phasis slutter med Pantheisme og Atheisme — denne sidste og nødvendige Conseqvent af den uslyffelige Protestantismes Principer! — Thi som vi alt flere Gange have havt Leilighed til at bemærke, er hele Protestantismens Basis og Fundament libertas examinis, den frie Forsknings Princip, den egen Fornuft og Indsigts Forgubelse eller Ophvielse over den i Guds Kirke sig udtalende guddommelige Authoritet og Myndighed! —

- 2) Har den saak. Reformator, Dr. Morten Luther, ikke selv givet et Exempel herpaa, idet han med sin subjective, private Bibelfortolkning satte sig paa Dommersædet over hele Christendommen, d. v. s. over den hele Kirke? Og naar nu i vore Dage ogsaa Dr. Søren Kierkegaard og hans Tilhængere sætte sig paa Dommersædet over hele Christendommen, have de da mindre Berettigelse dertil, end Luther? — Nei, ingenlunde! thi de forstaae lige saa godt som Luther, ja maaskee bedre, end han, at citere slaende Skriftsteder for deres Paaastande og at retfærdiggjøre deres kraftige Beskyldninger og Debredelser imod den hele bestaaende lutheriske Christendom, formedelt den **hellige Skrift!** — O, hvor har Guds Havn ikke haardt truffet Luthers Tilhængere, da de nu blive bekæmpede med de selvsamme Baaben, hvormed de altid have søgt at bekæmpe Guds sande h. Kirke, — da de nu offentlig paa et helligt Sted

i mange tusinde Menneffers Overværelse maatte høre anvendt paa sig den samme Skjændselstitel („Skjæge Babylon“) som Dr. Morten Luther ikke har skammet sig ved at anvende paa Jesu Christi rene Brud, den h. katolske Moderkirke! Thi det vil uden tvivl være vore Læsere bekendt, at en Slægtning af Dr. Søren Kierkegaard har kunnet fordrifte sig til ved den Sidstnævntes Liigbegængelse offentlig paa Kirkegaarden at kalde det nærværende **lutheriske** Religions-samfund i Danmark for den store „**Skjæge Babylon!**“ — og for 3 Aarhundreder siden gav Dr. Luther den h. kath. Kirke samme Titel! — Mentita est iniquitas sibi! „Dundskaben haver løiet mod sig selv, sig selv til Skam og Skade!“ — Psalm. 26, 12.

- 3) I vore Dage er det omvendt; ogsaa de usleste Producter skulle bære Navnet af deres Forfatter, Opfinder eller Bygmester!
- 4) Hvor har Protestantismen at opvise lignende opløstende Exempler paa hellig Begeistring og Hengivenhed for Herren og Hans h. Kirke i et heelt Folk? Men hvorledes kunde vel ogsaa en Lære, som Luthers, der siger, at Troen alene gjør salig, at gode og fromme Gjerninger ere værdiløse og overflødige til Saligheden, — skabe en saa hellig Iver og Virksomhed for gode og ædle Gjerninger!
- 5) Hvorfor har Protestantismen da fuldkastet Klosterne og Munkestanden, under Paaaskud af, at alle Munke og Nonner vare dovre og ørkesløse Menneffer, der kun falde Andre til Besvær, — medens vi her høre, at de vare saa ivrige i at hjælpe til at bygge vore storartede Tempel og Cathedraler? — Jeg veed heller ikke, om vel nogen af de protestantiske Herrer Biskopper nogenstunde har værdiget personligen selv at ordne og lede Opførelsen af en hellig Bygning?
- 6) Ja, de „Pavelige“ tabte tilsidst Lyften til at bygge Kirker, fordi de til deres dybeste Bedrøvelse saa ofte maatte see, at deres Kirker bleve dem røvede af protestantiske Tyrster og vanhelligede ved et Slags Gudsdyrkelse,

for hvilkken Katholikerne ikke gjerne bygge Kirker!

- 7) Hvo har givet det første Exempel paa at udplyndre Kirkerne? Har Luther ikke principielt tilstaaet Fyrsterne Ret til at skatte og valte med Kirkegodset som de lystede? Ja, denne Ret, som Luther indrømmede Fyrsterne, har netop været en af de allervirkfomste Grunde og Aarsager til at mange pengegierrige Fyrster med Glæde antog og udbredte og beskyttede Luthers nye Troeskære, hvorved der for dem aabnede sig en riig Kilde til at fylde deres tomme Statskasser og deres egne Lommer!
- 8) Det vil siige i den protestantiske Kirke, men ikke i den katolske Kirke, hvor den kirkelige Sands altid er en nødvendig Følge af selve den kirkelige Tro. —
- 9) Hvad findes der da i Virkelighed i en protestantisk Kirkebygning, som kunde vække Ærbødighed og Ærefrygt? Dener jo i Virkelighed intet andet, end et Samlingslocale, hvor der synges og prækes og uddales den saak. Herrens Nadvere. — Derimod en katolsk Kirkebygning, ja den er den menneskeblevne Gudsøns og Forsøfers sande og virkelige Bolig, idet han her throner i Tabernaklet under de h. saframentale Skikkelser med sin hele Guddom og med sin h. Menneſkehed; og da kan man nok begribe, at en saadan Kirke bliver kaldet en Helligdom, et Gudsſhuus, Himmelenſ Port, og at den ogsaa vækker den dybeste Ærefrygt, ja en h. Gysen hos enhver, der betræder den. — Pavete ad Sanctuarium Meum! „Skjælver for Min Helligdom!“ 3. Moseb. 26, 2.

Bierne og Hvepserne.

Den aandrige hellige Biskop Franz af Sales sammenligner paa et Sted i sine Bærfæ, de Menneſker, som gjerne tale ondt om deres

Medmenneſker og i deres Tale ideligen fremhæve deres Næſtes Skyggesider, med Hvepserne; og vel med Rette! Medens den slittige Bi nemlig kun slagrer om den vellugtende Blomst og af denne udsuger den behagelige Saft, som den siden bereder til sød Honning og hvormed den glæder Menneſkene: dvæler den giftige og smudsige Hveps ifkun ved det stinkende Madſel og udsuger af dette den Gift, hvormed den siden plager baade Dyr og Menneſker. — Saaledes gives der desværre ogsaa mange Menneſker, som ifkun synes at finde Lyſt og Behag i at dvæle ved Betragtningen over deres Medmenneſkers Feil, Synder og Laſter og som Følge heraf ikke tale hellere og oftere om noget Andet, end netop om deres Næſtes Ufuldkommenheder og Skrøbeligheder. Den sande Christen vil derimod hellere være Bie liig, og søger, hos sin Næſte at fremhæve hans gode og roeſværdige Sider og derved at glæde og opbygge baade sig selv og Andre; kan han da undertiden ikke siige noget Godt om sin Næſte, ſaa tier han helst! — Denne smutte Lignelse af den h. Franz af Sales falder mig ind, naar jeg i Aviser ſeer ſaadanne Skrifter, Historier, Romancer o. deſl. averterede, som ikke indeholde Andet, end en Fortegnelse over alle de Synder, Laſter og Feiltrin, som enkelte Medlemmer af den katolske Kirke, enkelte Paver, Biſkopper, Munke o. ſ. v. have begaaet eller — ſkulle have begaaet, medens der næſten aldrig ſkrives eller tales om ſammes gode Egenſkaber, om de herlige Exempler paa helteddig Dyd og overordentlig Hellighed, som utallige andre Katholiker have givet Verden. Saadanne Stribenter ere efter den h. Franz af Sales' Lignelse smudsige og giftige Hvepser! Samme Lignelse falder mig ligeledes ind, naar jeg paa Gaden paſſerer forbi mange Bog- og Konſthandlers Boutiker, hvor man i Binduerne ofte ikke alene ſeer de væmmeligſte Carricaturer af katolske Præſter, Munke o. deſl., medens man vel vogter ſig for at fremſtille Billeder af ſammes roeſværdige og ædelmodige Handlinger, men ſelv ogsaa uſadelige Billeder, ſtikkede til at nedbryde al Moralitet og forpeſte Ungdommens Hjertes. Hvad ere ſaadanne Malere og Bog- og Konſthandlere, som helst opparte Publicum med

flige Frembringelser af en fordærvet og besudlet Phantasi? Cre de Bier — eller smudsige og giftige Hvepser? — Den christelige Læser vil selv kunne besvare Spørgsmaalet!

Kirkelige Efterretninger.

Holland. Efter en statistisk Tabel, som man kan betragte som officiel, beløber den samlede Folkemængde i Holland sig til 3,238,763. Deriblandt ere 1,195,515 Katholiker, 1,763,487 Calvinister, 8,174 Wallonere, 496 Presbyterianere, 533 Episcopalere, 55,980 Lutheranere, som ikke troe paa Djævelen, 10,011, som troe paa Djævelen, 40,548 Mennoniter, 5,197 Remonstranter, 292 Herrnhutere, 50,602 Separatister, 6,376 Jansenister, 26 Grækere, 59,238 tydske Jøder, 3,372 portugisiske Jøder, og 1,453, som ikke tilhøre nogen Sect.

Belgien. Efter hvad den i Brüssel udkommende Précis historiques melder, staae fem Søstre af Klosteret Rozen dal i Diocetet Breda i Begreb med at indføre sig til de hollandske Der i Vestindien, for at understøtte deres Søstre, som allerede med stort Held virke i Pensionsstatet i Curacao og flere andre Primairkolonier. Overhovedet befinder den katolske Kirke sig i en meget blomstrende Tilstand paa disse Der. Den officielle Statistik af 1849 angiver 17,320 Katholiker og 6,569 Protestanter, medens Katholikernes Antal allerede beløb sig til 25,140 efter den sidste Folketælling. Derne staae under den apostoliske Vicars, i. p. inf. Biskoppen af Cytrums, Mons. Nieuwind's geistlige Jurisdiction. Han har ved sin Side en temmelig talrig Clerus, som navnlig rekruteres fra Provindsen Nordbrabant.

England. Archives du Christianisme, et i Paris udkommende protestantisk Blad, indeholder følgende Artikel: „England er, mellem os sagt, et Modsigelsens Land. Medens der vel intetseds bliver gjort større Anstrengelser og bragt betydeligere Offere, for at bringe Lys i Hedendommens Mørke, vil man heller ikke, saameget vi vide, i noget andet christeligt Land finde en Fabrik for Afgudsbilleder til Hedningerne. En saadan Fabrik findes i Birmingham og den gjør efter Forlydende gode Forretninger. Vi give her et Ud-

tog af dens Fortegnelse over sine Fabricata: „Damen (Dødens Gud) i fint Kobber og smagfuldt ubearbejdet. — Mirondi (Dæmonernes Konge), forskjellige Modeller; Kampen, som han rider paa, er driftigt udfæstet og hans Sabel efter nyeste Mode. — Yaronnin (Solens Gud); fuld af Liv; hans Crocodil er af Erts og hans Bidst af Sølv. — Couberen (Rigdommens Gud); denne Gud er et ganske beundringsværdigt Arbejde. Fabrikanten har anvendt hele sin Kunst og Talent derpaa. Til lige kunne ogsaa erholdes underordnede Halvguder og Dæmoner. — Credit gives ikke, men Rabat pr. courant Betaling.“ — Saa vidt Archives. Til yderligere Stadfæstelse af dette Blads Angivelser kunne vi her ogsaa meddele en Beretning fra et Dæmvidne, som udtaler sig paa følgende Maade: „Jeg vandte en Aften om paa Calcuttas Gader. Der maatte være en hindostansk Gudestift paafærde eller noget lignende, da man ombar en Mængde Gudebilleder; og paa Torvene, i Gader og i Boutiker salbødes smaa Gudebilleder af Erts, hvoraf mange vare paa Bogne med fire Hjul under. Da jeg gjerne ønskede ogsaa at medbringe til Hjemmet en etnographisk Grindring fra Hindostan, især i denne Retning, købte jeg en saadan Pjæs for 1 Rupis (5 Mk. 2 St.). Jeg købte den naturligtvis i den gode Tro, at Figuren virkelig var forfærdiget i selve Hindostan; men da jeg siden viste den til Consulatets Interpreter, sagde han mig, at jeg var bleven narret, da den kunde købes overalt for nogle faa Skilling. Han fortalte da ved denne Leilighed, at disse Gudebilleder bleve forfærdigede i England og pr. Speculation udsendte i hele Landinger til Ostindien af Rjømændene, som gjorde gode Forretninger med denne Artikel. Interpretoren tilføiede dog, at Missionarerne (de engelske) ikke syntes videre om denne Trafik, da den jo ikke kunde tjene til at udbrede Christendommen.“ — Det protestantiske Englands Anstrengelser og Offere for at bringe Lys i Hedenskabets Mørke, bestaae som bekendt deri, at det giver Penge til, for at lade Bibeloversættelser, som næsten aldrig ere ganske troe, trykke i alle Sprog, som Overfatterne ofte ikke selv rigtig forstaae, og rigeligt betaler Mennecker, der uden stor Anstrengelse eller Fare befatte sig med at omdele disse Bibler blandt Folk, hvoraf den største Del naturligvis aldeles ikke kunne forstaae dem. At denne Iver for Bibelubbredelsen, saa ufornuftig den end er, dog bliver befunden værdig til Roes, kunne vi vel nok begribe; men vi kunne ikke indsee, hvorledes man deri kan see nogen ædel Selvfornægtelse og Opoffelse. Det er jo vel nok smukt at give Penge bort, og at reise til fjerne Lande, for at tjene Penge paa en ærlig Maade, er ogsaa smukt; men vi

kunne deri ikke finde noget Spor til Heltemod. Protestantismens Missionairer, som England udsender, tilbringe deres Dage roligt hos deres Koner og Børn, under engelske Krigsfribes Beskyttelse, paa Grændsen af de Lande, som de ville bringe Evangeliet, og berige sig med deres store Indkomster, hvormod de katholske Missionairer leve midt iblandt de Nyomvendte, i Nød og Armod, og dve tilsidst som Følge af deres Anstregelser og Arbejder, naar de ikke høste Martyrkronen. Imellem disse og hine Missionairer gives der visse en stor Forskiel, og de katholske Missionairers Anstregelser og Offere danne en sand Modsetning til Guden Gouvernens Tilbederes Selvsyge og Gidsfthed. Kunde det protestantiske England have saadanne Hedningeapostle, saa vilde der vel heller ikke findes nogen Fabrikant eller Sælgere af Afgudsbilleder i England. — Naar man nu oveni købet hører, at disse engelske Kjøbmænd og Fabrikanter endogsaa helligt undre sig over den Intolerants, som brænder mærker deres Handel, saa faaer man et Begreb om, hvor uvidende Mange der, som dog regne sig til de Dannede, maa være i Christendommens Grundbegreber.

— Af et Brev fra en Landmand, som for kort siden opholdt sig i London, meddeles „Bremer Sonntagsblatt“: Hvorledes de engelske Fromme selv ikke slye krumme Beie, for at naae deres Maal, havde jeg igaar Leilighed til selv at erfare. Da jeg spadserede omkring i Kryttalpalladset i Sydenham, blev jeg pludseligt tiltalt af en gammel Herre af et ægte engelsk Udsende: „Har De allerede hørt de sidste Efterretninger fra Krim?“ Paa mit benægtende Svar vedblev han: „Sebastopol er i vor Magt!“ Jeg svarede: „Det er vel en ny Børnspeculation!“ — hvorpaa han hurtigt svarede: „Nei, det er en Kjendsgjerning, Sebastopol er vor; jeg kan vise Dem det trykt i alle mulige Sprog.“ Jeg bad ham om at vise mig det i det tydske Sprog, naar det ikke maatte forarsage ham altsfor megen Uleilighed. „Paa Stedet!“ sagde han, gjennebladede en Pakke Skrifter, stak mig eet af disse i Haanden og anbefalede sig, saa hurtigt, som hans gamle Been vilde tillade det. Jeg læste, Skriftets Titel var: „Veien til Frelsens!“ — Det var nemlig en lille religiøs protestantisk Tractat! Og den gamle Løgner var en protestantisk Colporteur! Ærlige Folk, hos hvem Diemedet helliger Midlet! —

Spanien. Madrid. Gaeceta beretter, at der indtil den 7. Sept. ere blevne solgte 1,076 af de Staten og Geistligheden tilhørende Ciendomme, som have indbragt 17,851,444 Realer. (4,462,861 Freds.), medens de kun bleve

opbudne til 9,143,492 Realer. — Paa Efterretning om, at Biskoppen af Oviedo vilde foretage en Præsteindvielse, sendte Gouverneuren i Provindsen Asturien Politibetjente derhen, for med Magt at forhindre Ordinationen. Sluttelig oplystes det, at de unge Leviter kun vare blevne indviede overeensstemmende med Loven, for hvis Overholdelse Gouverneuren viste en saa stor Iver. — Af den Geistligheden i dette Dioces tilkommende Understøttelse, har den endnu Intet faaet. Regeneracion forsikrer, at samme siden Oct. Maaned 1854 endnu ikke har erholdt en eneste Real. Desaaarsag ere mange Præster nødte til at tigge deres Brød fra Huus til Huus, for at stille deres Hunger. — Bibelselskabet i London udgiver nu et protestantisk spansk Tidsskrift El Alba, som i store Mængder bliver indsmuglet paa den pyrenæiske Halvø og uddeelt gratis.

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 16. December. — 3. Adventsøndag. — Broderstak. — Dagens Epistel: Phil. 4, 4—7. — Evangel.: Joh. 1, 19—28. — Gudstjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Mæsse. — Kl. 10 Høimeesse med Prædiken paa Tybsk. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Dansk. —

Onsdag d. 19., Fredag d. 21. og Lørdag d. 22. Decbr. ere kirkelige Fastedage og derfor befalede Fastedage. —

Hver Søndag om Form. Kl. 6, 7 og 8¹/₄ fejres en stille h. Mæsse; — om Lørdagen bliver det høih. Alterens Sakramente fremstillet under den sidste h. Mæsse Kl. 8¹/₄ som ledsages med Sang og Orgel og slutes med den sakramentalste Betsignelse. —

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trokt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prøver Alt og beholder det Gode!

1. Thessal. V. 21.

IIIde Aargang.

Nr. 51.

Søndagen den 23de December.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Konsthandler C. A. Blaukensteiner, R. Kjøbmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de Egl. Postkontoirer. Prisen er 3 Mk. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

Julenatten.

Bethlehems Marker trindt om dybt Nørke ved
Midnat tilhyster,
Børend for Hyrderne brat med Klarhed sig Luften
opfylder:

Skinnet var Englenes Glæds, som svæved i Luften
heel fjære;
„Frelseren Eder er født!“ — lod Budet om
Barnet det fjære.

„Dette skal være det Teg, at Sandhed vi Eder
forkynde:
I skulle Barnet i Svøb, i Krybben Det liggende
finde!“

Hyrderne strækkede stod; de vidstegst Intet at
svare,
Medens en glædelig Sang istemte den himmelske
Skare.

„Væ!“ — saa lyder dens Sang, „vor Gud i
det Høieste Væ!
Fred og for Mennecker her paa Jorden fra nu af
skal være!“

Hyrderne vilde nu see, hvad Englene nys dem for-
kyndte;
Derfor de ilende hen mod Bethlehem glæde sig
skyndte.

O, I begejstrede Mand! som først skulde Frelseren
finde —
Dette guddomm'lige Barn, hvis Fødsel idag er
vort Minde, —

Lader deeltage og os i Eders ophøiede Glæde;
Frydrige ville og vi med Eder til Krybben frem-
træde!

Kirken forkynder idag det Bud, som fra Himmelens
Sæde
Eder nedbragtes engang, — og os med høitidelig
Glæde.

Gloria's festlige Lyd fra Alteret atter gjenlyder,
Julenats festlige Fryd vort Hjerte med Sjælefred
fryder.

„Hi dette Barn,“ Som da laac for Eder i Ur-
modens Pjalter
Svøbt, og i Krybben dengang, — Det ligger og
her paa vort Alter!

Krybben er Alteret her, — Hans Svøb disse Skif-
kelfer hvide;
Her vil Han fødes igjen, som Offer paany for os
lide.

Derfor med Hyrderne til, min Sjæl, for til Ham
her at bede!
Thi det guddomm'lige Barn er sandelig her og
tilstede.

Julens velsignede Nat! o, hvor er Din festlige
Glæde!
Hjertet mig rores af Fryd, i Laarer sig Dinene
væde!

Joseph, Maria, den Stald, i hvilken Han fødtes
til Livet,
Bethlehem, Krybben, det Svøb, min Frelser har
dengang omgivet, —

Hyrderne, Englenes Sang, den hellige Nattetids
Stille,
Selve det nyfødte Barn, vor Frelses og Naadelivs
Kilde —

O, disse venlige Ord, idag os skal Kirken for-
kynde!
Hvordan oploftes vor Sjæl ved dette Mysteriums
Minde!

Christne, lovpriiser vor Gud, Hans Kjarligheds
store Vidunder,
Feirer Hans Fødsel i Fryd, paa hvilken al Frelse
sig grunder!

Være Gud Fader, Gud Son, Gud Helligaand være
tillige;
Ham, den treenige Gud, paa Juledag Tak vi
udfge!

†

Julefesten*).

„Dg Ordet er blevet Kjøb og har boet
iblandt os.“ Joh. 1. 14.

Den evigt mindesværdige Dag, da Menneſſe-
hedens Mandsalder skulde begynde ved det
guddommelige Barns Fødsel, er nu kommen.
Kjærlighedens hellige Blød og Længselen efter
Frelseren steg i Kirkens Bønner igaar til den
høieste Begeistring. „Helliger Eder idag og
værer beredte,“ saaledes talte den igaar, „i mor-
gen skulle I see Guds Herlighed iblandt
Eder! Ligesom Solen, vil Verdensfrelseren
opgaae og nedstige i Jomfruens Skød, som
Dug paa Marken, Halleluja! Han er bleven
forherliget, den Fredens Konge; hele Jorden
længes efter at see Hans Naahyn; Han er ble-
ven ophøiet og forherliget, den Fredens Konge,
over alle Verdens Konger! Oplofter Eders
Hoveder, Eders Forløsning nærmer sig!
Naar Solen imorgen gaaer op paa Himmelen,
da ville I see Kongernes Konge, der udgaaer
fra Faderen, som en Brudgom af sit Kam-
mer!“ —

Dg see der! Hvilken Røre og Bevægelse
indenfor, hvilken Virksomhed og Travlhed
udenfor! Igaar var det Beredelsens Dag for
Herren! Ungdommeligt smykket vilde Herrens
Huus vise sig i den Time, Frelseren blev
født; og ligesom det guddommelige Barn for-
enede alle Himmelenes Skatte i Sig, saaledes
aabnede og fremlagde Kirken paa Hellig-Afte-
nen alle de Skatte, Kostbarheder og Klenodier,
den besidder. Alteret blev smykket med Blom-
ster og Lys; det skønneste Tæppe udbredtes.
De bedste Klæder, hvide og giennemvirkede med
Guld og Sølv, bleve lagte tilrette for Bræsten, forat
han hurtigt kunde vise sig, naar den store Time
flaaer. Han er festlig smykket med Ufskyldig-
hedens Farve, og Ufskyldighed er den nær-
værende Dags Løsen; thi ufskyldigt var
det Barn, som laae i Krybben i Bethle-
hem. — Dg medens Kirkens udbortes Prydelse

*) En Julebetragtning, nedskreven for nogle Aar siden
i et reent katolsk Land paa selve den h.
Juledag, under Indtrykket af de i katolske
Lande vedtagne kirkelige og huuslige Festligheder i
Anledning af Julefesten.

i hemmelighedsfuld Taushed og under Aftenens stille Dunkelhed bliver saaledes beredet til den store og hellige Dag, ser, da brænder hist og her sparsomt et lille Lys i Kirken. Nedfunken i inderlig Bøn og stille Betragtning knæler her et Barn, hist en Olding, her en Jomfru, der en Moder. Og hvad gjøre de her i Gensommeligheden, i Aftenens Stillehed? — De smykke og pryde deres Boliger indvortes, for at kunne modtage Herren i samme. Større Skarer have forsamlet sig ved Skriftestolen omkring Præsten, og tale med ham om den store Fæst, og om hvad der er uødvendigt til samme for dem, og modtage da Høitidsklædningen af hans Haand. Fuld af hellige Følelser, fuld af h. Længsel efter den kommende Dag, med guddommelig Fred i Brystet gaaer den fromme Christen hjem, lægger Klæderne tilrette, og sætter Lyset frem, forat han hurtigt kan tænde det, naar Kloffen toner igjennem Nattens Mørke og kalder til Frelserens Krybbe.

Og hør! Timen slaar. Englene dale ned fra Himmels Høie! Hør I ikke de muntre Vingeflag? Himmels Harmonier gjenlyde: „Være være Gud i det Høie og Fred paa Jorden for de Mennecker, som have en god Villie!“ Og ned fra Taarnene toner i altid dristigere Svingninger Fredens og Glædens Kloffe igjennem Natten og trænger ind i den Fattiges Hytte og i den Riges Pallads. „Frygter ikke,“ siger Engelen i himmels Klarhed; „thi idag er Eder en Frelser født, Som er den Herre Kristus! Gaaer til Bethlehem, til Davids Stad, der skulle I finde Ham i Svøb, liggende i en Krybbe!“ — Og hurtigt er Alt beredt! Da ændser man ikke mere Nattens Mørke; thi det er lyst i det Indre! Over Mark og Eng vælger Alt fremad og iler hen til Gudshuset. O denne fromme Røre og Bevægelse om Natten ved Skinnets af et Lys eller ved Maanens Skjær og Stjernernes Funken, den har skabt Christendommen! — Hvor Mange have vel ikke gjort denne h. Vandring i denne h. Nat! Det er jo Landmandens Glæde at ile hen til Bethlehem, og han afgiver saaledes et skönt og udtryksfuldt Billede af de fromme Hyrder! —

I det Fjerne glimrer allerede Gudshuset i festlig Glæde, og lysere, end Stalden i Bethlehem; thi de kristelige Grundringsfester

bære alt mere og mere Præget af den høiere Forklarelse og vise stedse tydeligere hen paa Fuldbringeren og Seierherren, Som i den høieste og rene Forklarelse throner ved Faderens Høire. — Gudshuset er naaet. De fromme Vandrerere træde ind, de hilses af det venlige Skjær af utallige Lys. De falde ned og tilbede.

Og hvad vinker der fra det Fjerne saa venligt og saa nydeligt prydet med Blomster og Lovværk? — Hvad har der dannet sig i i Helligdommen om Natten? — Det er Frelserens Krybbe, og ved Hans Krybbe den h. Moder og Hyrderne, som knæle og hilse Frelseren! Hvo vilde dadle denne barnlige, fromme Efterligning af Krybben i Bethlehem? Den har i Sandhed noget overordentligt Tiltalende for Barnets Sind; hvorfor da ikke ogsaa for den Børnes barnlige Sind? — Den h. Franz af Assisi, denne Frelserens inderlige og fortrolige Ven, udbad sig, som der fortælles i hans Levnetsbeskrivelse, af den h. Fader Tilladelse til i sin lille Kirke at maatte opstille en Krybbe, samt de Personer, som forestille den allerfætteste Jomfru, den h. Joseph, Hyrderne o. s. v. Og med sine Ordensbrodre og med Folket sang han da Lov- og Takkesange til det nysfødte Barn. Derfor høver det ogsaa endnu den Dag i Dag til denne religiøse Ordens særegne Skikke, at fremstille Herrens Fødsel i Krybben for det fromme Folk paa denne ansfuelle Maade. Mange katolske Kirker have ogsaa en saadan Efterligning af Krybben i Bethlehem, og fra Kirkerne gif denne Skik over til fromme Christnes Huse og er da endnu den Dag idag Kilden til hellige og uskyldige Barneglæder.

Fra fjern og nær har Menigheden efterhaanden samlet sig i Kirken om Herrens Krybbe, og taber sig i de første Diebliske i fromme Følelser og i Beskuelsen af Templets Herlighed. Da slaar Uhret og ud af Sakristiet træder Præsten frem i solbroderet, ritig Høitidsklædning. Orgelet spiller i fulde Accorder, Virakthyer stige hvirvelende op imod Hvalvingen, lette Skyer sees foran Tabernaklet, Kirken fyldes med Røgelsens Bellugt. Og Præsten tager da det høiærværdigste Gode, og under høitidelig Sang og under Toner af en høiere, kirkelig Musikk velsigner han den

knælende Menighed og begynder saa den høih. Offerhandling. Hvo som vil rigtig indsee og føle hele Hviden og Dybden i den katholske Cultus, han maa være nærværende ved en saadan høitidelig Gudstjeneste i et katholsk Land i denne hellige Nat! Da vil han føle og begribe mere end hvad Pennen kan beskrive! —

Det vilde føre for vidt at forfølge denne natlige Høitidelighed i sine enkelte Dele. Den er jo enhver god Troende vel bekendt, og han føler den vistnok ogsaa langt dybere, end Skiltringen formaaer at fremstille den. Sang og Bøn, Præstens og Folkets Sange afverle i skønneste Harmonie, og i det Hele er der en saa sindrigh Sammenstilling af alt æsthetisk Skjønt og Dypøiet, en saa herlig Mangfoldighed og Enighed paa cengang, at en høiere Magt synes at have lagt deydannende Haand paa Værket. Præsten nyder Herrens allerh. Regeme, og glad trænger ogsaa Menigheden sig til, for at følge sin Hyrdes Exempel. Hele Kirken kommer nu i Bevægelse. Alt knæler ned ved Herrens Bord. Enhver vil ikke alene tilbede, men selv besidde den Herre, Som ligger i Bethlehems Krybbe.

Dog dermed er Betydningen af den h. Nattehoitid endnu ikke udtømt. Paa Frelserens høie Fødselsfest har Kirken tilladt Præsten, trende Gange at frembære det h. Messfeoffer. Hvilken Betydning have da disse trende h. Messer? — Tredobbelt er det evige Ords Fødsel. Derfor feires tre Gange det h. Messfeoffer. Gud Faderen har fra Ewigheid af født Sønnen af Sig. Derfor begynder den første h. Messe i den stille Midnatstime*); thi stille, høitidelig og hemmelighedsfuld er Ewigheden, mørk og utilgængelig for Mennesket; lys bliver den først i Troens Sol, ligesom Kirken i Lysenes Glands.

Ordet er blevet Kjød og blev født af Jomfru Maria. Det er Guds Søns anden Fødsel, og derom erindrer den anden h. Messe os, som skal feires ved Solens Opgang. Dyb Sorg rugede, fort som Ratten, over hele Jorden; thi den var bleven øde og sørge over de faldne Forældre og sin egen Ulykke. I tattere Kredse havde Mørket slynget sig om Jordens Kredse, og i bange For-

*) I katholske Lande begynder den første Høimeffe i Julenatten Kl. 12.

tvivlelse vred Menneskeheden Hænderne op imod Himmelen, der syntes haard som af Kobber. Og see, en skøn Sol gik op! Himmelen forklaredes i Kjærlighedens og Fredens blidere Farver. Omstraalet af en høiere Verdens Lys og omgivet af Himmels Chør stiger Freds fyrsten ned, bortjager Mørket og adspredter Taagen. Og over den glade Begivenhed jubler Himmel og Jord. Morgenrøden til en skønnere Tid var frembrudt. Derom erindrer den anden h. Messe i den tidlige Morgenstund.

Den tredje h. Messe feires ved høilyst Dag og erindrer om Herrens Fødsel i de Troendes Hjerter, som paa hemmelighedsfuld Maade skal uophørligen fornyes ved Naadens Liv indtil Dagens Ende. Kristus blev født, for at hvile og boe i de Troendes Hjerter, og for derfra oplivende og opvarmende at gjennemtrænge, befrugte og omdanne Menneskets hele indre Væsen, at uddanne Mennesket til den sande Manddom, forat det skal tiltage i Bilsdom og Naade, ligesom Verdens og Menneskenes Alder i Aarenes Løb. Derom erindrer den tredje h. Messe. Den bliver fejret om Dagen med den katholske Gudstjenestes fuldeste Glands, og viser saaledes betydningsfuldt hen paa Christendommens lyse, klare og kraftige Dagsliv.

Under fortsatte Andagtsøvelser er den store og hellige Juledags Formiddag snart forbi. Lige indtil Middagstimen frembæres rigelige Offere; og det er særdeles glædeligt at see, at denne h. Handling sjældent feires, uden at talrige fromme Troende deeltage i den ophøiede Offerpise. — Hvad nu Kirken har anskueliggjort Sine paa en hemmelighedsfuld Maade ved sin Cultus, og hvad der dybere bevæger sig i alle Hjerters Inderte, det bringer Præsten den forsamlede Menighed til klar Bevidsthed og gjør den bekendt ved den evangeliske Underviisning i Prædiken. Disse Foredrag medtage ogsaa en Deel af Dagen. Aftenandagten med sine opløstende Sange og den høitidelige sacramentalste Betsignelse danner en værdig Slutning af Dagen. I de Troendes Hjerter er Frelseren gjenfødt ved den skønne Høitidelighed. Glad bevæget gaaer Enhver hjem og fornøier sig da endnu i Sines venlige Kredse. Og see! en ny Fest begynder her! —

Juletræet er opstillet. Det straalers af Lys; i Grenene prange Sølv- og Guldæbler og i broget Blanding ere anbragte alle mulige Gjenstande for den barnlige Glæde. Rundtomkring lege Børnene og ere glade, som om Himmelen var kommen ned paa Jorden. — Har maaskee ogsaa dette Juletræ en dybere Betydning, ligesom alt Andet paa denne skønne Dag!? — Ja, det tyder nemlig hen paa Livets Træ i Paradiset, som gik tabt for os ved vore Stammeforældres Synd, indtil Kristus hengav Sig paa Korset og derved atter plantede Livets Træ i Verden.

Angaaende den Skik overhovedet at uddele Julegaver, maatte et skjønt Ord af den lærde og fromme Grev Stolberg, som han skrev i Aaret 1781, finde en Plads her: „Betsignet være den Mand, som opfandt denne Skik, og som Juleaften først forsamlede om sig sit Huses Børn; som fortalte de Smaa, at Guds Søn var bleven Barn af Kjærlighed til dem; og som dybt rørt erindrede de Store om denne Sandhed, og sagde dem, at da hele Christenheden glædede sig, de da nu ogsaa skulde glæde sig. — Det er een af de sødeste Erindringer af mit Liv, naar jeg tænker paa de Juleaftener, som jeg har fejret med mine Sødsfænde, mine Forældre og hele vort Huus. Paa den Dag lod mine Forældre heller ikke Lyndet gaæ tomhændet bort; den ringeste Tjenestepige maatte glæde sig; thi i hele Huset herskede kun den ene Følelse: „Frelsen er for os Alle!“

„Gjerne gaaer jeg,“ vedbliver den ædle Mand med et barnligt Sind, „paa Julemarkedet og besøger de oplyste Boutiker. Oldingen og den gamle Moder more sig, idet de udsøge Foræringer til Børnebørnene, omendskjønt de klage over, at Julemarkedet var bedre forsynet i deres Barndom. — Men hvilket Syn, naar nu den søde Lime flaaer, naar der bliver kaldt paa Børnene og de styrte ind i Bærelset, hvor Forældrene vente paa dem med kjærlig Utaalsmodighed. De grønne, med hundrede brogede Lys behængte Grene, de skønne Duffer og Ryttere, Slæder og Vogne, blandt hvilke man ogsaa finder det lille Barn i Krybben, eller Flugten til Ægypten gjærligt udskaaet, eller de østerlandiske Bise med den skønne Stjerne, alt dette er udtænkt med from Visdom og vidner om vore Forsædres ædle Genfaldighed. Mangen, allerede Boren, bliver rørt ved denne Leilighed,

og naar han seer Børnene at glæde sig over den lille malede Krybbe, glæder ogsaa han sig paany over det guddommelige Barn, og udgyder en Taare.“

„Det hører til vort Martiendes Charakter, at ville bortvise det Hjertelige fra Religionen og berøve den sin eiendommelige Genfaldighed og Ynde. Mangen af vore nuværende Reformatorer har villet bortdrage Børnene fra Ham, Som sagde: „Lad de Smaa komme til Mig!“ Sandelig, en Saadan kjæder ikke Menneskets Hjerte! Det kan ikke tidligt nok aabne sig for disse sødeste og æbleste Indtryk. Det bliver senere aldrig saa reent og saa modtageligt, som det var i Barndommen. Skulde Nogen undre sig over at finde Saul iblandt Propheterne, saa maa han vide, at jeg elsker Børnene, gjerne overlader mig til deres Glæder og anseer det for min største Lykke, tillige at kunne overlade mig til hele Christenhedens Fryd paa den hellige Aften. Det er min Glæde, det er min Stolthed! Jeg skammer mig ikke derved, paa det at ikke det guddommelige Barn, som græd i Krybben, engang skal skamme sig ved mig, naar Det atter kommer med mange tusinde Engle i Sin Faders Herlighed, for at dømme de Levende og de Døde.“

Saaledes taler denne store, af det Guddommelige, dybt gjennemtrængte Mand, og giver i disse skønne Ord os Alle et Bink om, at være barnlig-religieuse i vore Tanker og Handlinger, og navnlig ved den h. Julefest, hvor det guddommelige Barns Fødsel fejres.

Under Sang og Bøn, fromme Følelser og Sindsopløstelser, under Ufrydighedens Lege og barnlige Glæder bortiler hurtigt den første Dag af den store Høitid, og der følger nu tre andre Festdage, hvilke ved første Blik kun synes at staae i daarlig Forbindelse med Julefesten. Endnu er den levende Glæde i Hjertet, endnu gjenlyder den fromme og glade Sang af Hyrdemesen som et sagte Echo; — og allerede skal den følgende Dags Morgen erindre os om Forsølgelse og Død, det præstelige Ornat's røde Farve minde os om den h. Stephanus' Martyrdom? Har Kirken heri ikke handlet urigtigt og upassende? — Og hvorfor fejrer den strax paa den tredje Dag den h. Evangelist Johannes' Festsdag? Og endelig endog — hvorfor holder den os

paa den fjerde Dag de uskyldige Børns grusomme Mord for Die, som om den forfæltigt vilde forbitte os den ophøiede Juleglæde? — Den h. Bernhard veed at give os et passende Svar i sine Taler paa alle disse Spørgsmaal. Ligesom det christelige Liv stedse aabenbarer Kraft og Fylde og beviser sit indre Værd ved Frugter, saaledes vil Kirken ikke blot erindre de Troende om Herrens Fødsel og derved opvække behagelige Følelser hos dem, men den vil tillige ogsaa holde det christelige Folk Frugterne af denne guddommelige Fødsel for Die i levende Billeder, ved at fremstille den h. Stephanus, den h. Johannes og de h. Uskyldige for samme. I disse trede Høitideligheder kan man skjelne en tredobbelt Slags Hellighed, og foruden disse tre Slags Hellighed findes der ikke nogen fjerde iblandt Menneskene. Hos den h. Stephanus have vi Martyrdommen baade i Billie og i Gjerning; han vilde døe for Frelseren, og han er virkeligen død for Ham. Billien dertil alene var hos den h. Johannes, Herrens Fortrolige, som hvilede ved Hans Bryst. Hvorledes skulde Kjærlighedens Discipel mangle ved Julefesten, denne den guddommelige Kjærligheds store Fæst?! Han vilde gjerne døe for Herren, men Herren sagde: „Jeg vil, at han bliver, indtil Jeg kommer!“ Joh. 21, 23. som om Han sagde: „Ogsaa han vil følge mig i Døden, men Jeg vil, at han bliver.“ — Og endelig de uskyldige Børn — ere de ikke de skønneste Verter, med hvilke Herrens Krybbe er prydet, maae de ikke have den nærmeste Plads ved det guddommelige Barn? Kunde vel Noget tvivle om de Uskyldiges Kroner? Er maafee Christi Fromhed ringere, end Herodes' Grusomhed og Ugudelighed? saaledes spørger den h. Bernhard. Skulde Herodes kunne lade de Uskyldige dræbe, men Kristus skulde ikke ville frone de for Hans Skyld Myrdede? — Hvor findrig og betydningfuld viser sig saaledes ikke Kirkens Anordning! Stephanus med Martyrdommens glimrende Krone, den h. Johannes med Kjærlighedens Binger, og de uskyldige Børn med Seierens Palme og Uskyldighedens Lilier i Haanden, omsvøve Frelserens Krybbe. Og hvilken kraftig Dpfordring er det ikke for os

til at elske Herren, ligesom Stephanus, Johannes og Uskyldigheden have elsket Ham, ikke alene med tomme og frugtesløse Følelser, men i Billien og i Gjerningen! Ja, maatte Bethlehems Krybbe og dens Omgivelser atter ret indtrængende minde os derom og den Nysødte dertil forunde os Sin Naade! —

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den 28de Sept. afholdt den h. Fader et Consistorium, i hvilket fem Erkebiskopper og 16 Biskopper (hvoriblandt 4 for franske Bispedømmer) bleve udnævnte. Hs. Em. Cardinal Viale Brela, hidtilværende Nuntius i Wien, blev præconiseret som Erkebiskop af Bologna, og Msgr. Belgrado, hidtilværende Nuntius i Haag, som Biskop af Ascoli. Ligeledes blev det imellem den h. Stol og Østerrig afsluttede Concordat publiceret i dette Consistorium.

Øndskland. (Brudstykke af et Brev fra Breslau.) I denne Tid holdt de hoiærv. Fætres af Jesu Selskab, Dhr. Max Klinkowstrøm, Theod. Schmude og Adalbert Weiss af Ordenshuset i Presburg, Folkemissioner her i Omegnen for et umaadeligt stort Antal Tilhørere af alle Confessioner. Da i en af de sidste Prædikener i Diegnis P. M. Klinkowstrøm forklarede den katolske Kirkes Lære om Aflad og opregnede de protestantiske Fordreielser deraf, sluttede han hver Gang med de Ord: „Katholiker! Er dette nogensinde bleven Eder lært?“ Hvorpaa den hele Menighed i deres Hjerters naturlige Trang, gjentagne Gange svarede med lydelige, tusindstemmige „Nei!“ — Det Schleifte Kirkeblad, som meddeler dette, tilføier: „vi bede vore adskilte Brødre, at tage Notits af denne Kjendsgjerning og ikke mere paabyrde os, hvad de have hørt høitideligt benegte af en heel Menighed.“

Mailand. Den keiserlige østerrigste Regering har indtil videre beslaglagt de i det lombardisk-venetianske Kongerige værende Gudsfer, som tilhøre de i Piemont ophævede Klostre, for derved at redde dem af de sardiniske Kirkerøverses Kløver.

Afrika. Fortsat. Den følgende Dags Aften lagde et af Baudey's Skibe til imellem Missionshaven og Missionsfartøiet, medens de andre ankrede langt nede ved Libo. En ung Tyrk yttrede først bitter Klager over de mislykkede Handelsforsøg hos Bari'erne. Ved Nattens Frembrud stødte Skibet fra Land og fyrede i det samme Dieblik med skarpladte Bøsser paa de Indfødte, som stode paa Strandbredden og saae roligt til. Selv Skibsfolk, som hørte til Missionen, befandt sig iblandt disse. En Regerdreng blev dræbt og en anden haardt saaret. Man skjød saaledes, at selv Jernstøderne paa vort Missionsfisk blev mærkede af Hagel, og en Kugle streifede Skibskoffens Dre saa nær, at han bevidstløs seguede til Jorden. Det var ostenhylligt, at man vilde henlede de Indfødtes Hævn paa Missionen, som er Kjøbmændene en Torn i Diet, fordi Missionairerne ved at bortskjenke Glasperler o. desl. til de Indfødte, fordærve Handelen for hine Judas'er. Men Sagens sande Sammenhæng undgik ikke Negerne. De stormede frem, og snart gjenlød Krigstrommerne trindt omkring i Landet. Med frygtelige Skrig strømmede Bevæbnede fra alle Retninger ned til Strandbredden, idet de under vilde Spring spingede deres Landser og Pile. Provicar Knoblecher's Kammerater befandt sig i en angstelig Forventning, at Hævnen vilde allerførst vende sig imod dem. Dog forbød Provicaren dem at sætte sig til Modværge, befalede Alle at gaae ombord i Skibet, at holde sig i Midten af Strømmen, og da først at gjøre, hvad der maatte synes dem at være det Naadeligste, isald han skulde blive dræbt. Men til Lykke for Missionairerne lokkede de sardinste Skibe ved deres uafbrudte Fyren de forbittede Neger efter sig op ad Strømmen, istedetfor, som de formodentligt havde tænkt, at indjage dem Skrak. Skjærmhydslen tabte sig altid mere og mere i det Fjerne; man kunde kun iagttage den igjennem Rifkerten, og Geværernes Knalden blev stedse sagtere. Da Solen gik ned, fordoblede den fjerne Larm sig og syntes ogsaa at komme fra Landet. At der fandt en morderrift Tegning Sted, viste sig deraf, at de Sorte bragte den ene Saarede efter den anden til Missionairerne; paa Een var en Arm, paa en Anden et Been knuust; Mange vare beskadigede paa anden Maade og Nogle havde erholdt Streiffud. Om Natten kunde man fra Skibets Dæk see en blussende Bagtild. Tydelig Underretning kunde Hr. Knoblecher ikke erholve af de Saarede; han sendte derfor en Huustjener og en paalidelig Indfødte ned til Negernes Leir for at indhente Dplysninger. Bagtposterne lode dem først passere, da man havde overbeviist sig om, at Begge hørte til

Missionen. Men imidlertid var een af Baudey's Skibsfolk svømmet over fra de nærliggende Der, og gav, idet han skjælvede af Kulde og Skrak over hele Kroppen, følgende Beretning: „Da Baudey havde hørt Skuddene og seet de fremstormende Neger, greb han sin dobbeltløbede Flint og itede med sine Tjener blindt imod den med Spyd og Pile fremstormende Mængde. Han blev dræbt tilligemed den ovennævnte Tyrk og alle sine Ledsagere, uagtet de havde bedre Vaaben og vare i større Antal. Ved Synet af denne Fare lagde Skibet strax an ved Strandbredden, for at optage Baudey samt hans Kammerater og føre dem ud i Midten af Floden, hvor de vilde have været sikke for de Indfødtes Pile. Da nu de Tilbageblevne i Skibet saae, at deres Ansører og hans Kammerater vare faldne, styrtede een af dem tilligemed Referenten sig i Floden og svømmede til de nærliggende Der; men de mere Besindige stødte fra Land ind i Skibet og ankrede midt paa Strømmen, hvor de vare sikke for videre Angreb. Bari'erne styrtede sig ligeledes i Floden efter de Andre, som svømmede til Derne, og myrdede dem Alle, med Undtagelse af Referenten, som det var lykkedes at skjule sig i et tæt Buskads, indtil det blev mørkt.“ — Hele Huset var fyldt med Saarede, hvem Alle kappedes om at pleie. Man udvaskede Saarene og anvendte Stykker af Giarfasser som Bandager ved Forbindingen af Beenbrud. Lykkeligvis havde Hr. Knoblecher et Forraad Charpie hos sig, og den Arnica-Tinctur, som en Kone i Laibach havde foræret Hr. Kohl, uden at ahne, til hvilken Nytte den vilde blive for Missionairerne, virkede her Vidundere. Nye Flintestud om Morgen og nyankomne Saarede viste, at Kampen endnu ikke var tilende. Da begav Provicaren sig selv til Kamppladsen, for at bevæge Negerne til Fred. Under hans Tiltale hørtes Stemmer: „Han har Ret! Han er vor Fader! Han elsker os!“ Som Betingelse for Freden forlangte de det fjendtlige Skibs sieblikkelige Afreise, og lovede derfor at flytte deres Leir dybere ind i Landet. Det tiloversblevne Skibsmandskab undskyldte sig med, at Dphavsmændene til den sørgelige Tildragelse have været berusede. Striden kostede Consul Baudey, Tyrken og endnu 15 Mand Livet. Da de paa Strandbredden oplagte Skibsforraad vare blevne borttagne af Negerne, forsynede Provicaren dem med de nødvendige Fornødenheder, hvorpaa Mandstabet affeilede.

(Sluttet).

Kirkelig Erindringsliste.

Søndag d. 23. December. — 4. Adventsøndag. —
Dagens Epistel: 1. Cor. 4, 1-5. —
Evang. : Luc. 3, 1-6. — Gudstjeneste:
Form. Kl. 8 og 12 stille Mess. — Kl.
10 Høimesse med Prædiken paa Dansk. —
Efterm. Kl. 3 Andagt paa Dansk. —

Mandag d. 24. Decbr. er befalet Vigilie-Fastedag
til:

Tirsdag d. 25. Decbr. — Vor Herres og Frel-
seres Jesu Christi Fødselsfest. — 1.
Juledag. — Dagens Epistel i den første h.
Mess. : Tit. 2, 11-15. — Evang. : Luc.
2, 1-11. — I den anden h. Mess. : Epi-
stel: Tit. 3, 4-7. — Evang. : Luc. 2,
15-20 — I den tredje h. Mess. : Epistel:
Hebr. 1, 1-12. — Evang. : Joh. 1, 1-14.
Gudstjeneste: Form. Kl. 6 Første Høi-
messe med Prædiken paa Dansk. — Kl. 8
8¹/₂, 9 og 9¹/₂ stille h. Mess. — Kl. 10
Anden Høimesse (Levitmess.) med Prædiken
paa Tydsk. — Kl. 12 een stille h. Mess.
Efterm. Kl. 3 Andagt paa Dansk. —

Onsdag d. 26. Decbr. — St. Stephanusdag. —
2. Juledag. — Dagens Epistel: Apsst. Gjern.
6, 8-10 og 7, 54-59. — Evang. :
Matth. 23, 34-39. — Gudstjeneste: Form.
Kl. 8 og 12 stille Mess. — Kl. 10 Høi-
messe med Prædiken paa Tydsk. — Efterm.
Kl. 3 Andagt med Prædiken paa Dansk. —

Hver Søndag om Form. Kl. 6, 7 og 8¹/₄ fejres
en stille h. Mess. ; — om **Torsdagen**
bliver det høih. Alterens Sakramente frem-
stillet under den sidste h. Mess. Kl. 8¹/₄
som ledsages med Sang og Orgel og sluttes
med den sakramentalste Betsignelse. —

Til vore ærede Læsere!

Idet vi herved bringe alle vore ærede Læsere
vor venligste Tak for den Velvillie og Opmærksom-
hed, de hidindtil have skjenket vort Blad, og med
denne Taksigelse forbinde den Bøn, at de ogsaa
i Fremtiden ville vedblive at understøtte vort
Foretagende og vore hellige Bestræbelser ved samme
fjærlighedsfulde Deeltagelse: tillade vi os tillige
ogsaa at underrette dem om, at vi efter Anmod-

ning fra flere Sider have bestemt os til, fra
førstkommende Nytaar af at lade „Scandinavisk
Kirketidende“ udgaae i mindre Octavo-Format iste-
detfor som hidtil i Quarto-Format, fordi hiint
bedre er skikket til Indbinding og Læsning; og for
ogsaa at give Bladets Ydre en behageligere Form,
vil den første Side af hvert Nummer blive prydet
med en passende Bignet, der ligesom skal være det
billedlige Udtryk for vore Grundsatninger og
Tendenter. At Bladets Holdning usorandret vil
blive den samme som hidindtil, forstaaer sig af sig
selv; det allerede vundne, udvalgte Læsekreds
kunde vistnok være os en trøstefuld Borgen for
sammes Værd, selv om vi ikke havde høiere
Garantier for den evige Sandhed og Godhed af
de ved os forsegte Grundsatninger og Lærdomme!

Den Omhu, vi især ogsaa anvende paa vor
Tidendes værdige Ydre, nødsager os til at forhøje
dens Abonnementspriis fra Nytaar af til 4
Mk. 8 St. Kvartalet; vi kunne heller ikke for-
pligte os til ogsaa at sælge enkelte Nummere;
men naar vi heri gjøre en Undtagelse, maa hvert
enkelt Nummer betales med 10 St. —

„Scandinavisk Kirketidende“'s Redaction.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Conrad Sandt.

Trykt hos Louis Klein.

Skandinavisk Kirketidende

for katolske Christne

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Prover Alt og beholder det Gode!

1. Thesfal. V. 21.

3die Aargang.

Nr. 52.

Søndagen den 30te December.

1855.

„Skandinavisk Kirketidende“ udgaaer een Gang ugentlig. Subscription paa denne Tidende indtegnes i Kjøbenhavn hos Hr. Kunsthandler C. A. Blaukensteiners, st. Rindmagergade 68, og i alle Boglader; i de danske Stater paa de kongl. Postcontoirer. Prisen er 3 R. Kvartalet; enkelte Nummere faaes for 4 Sk.

En Varselsrøst.

Maret 1855 nærmer sig sin Ende; det løsriver sig fra Tidens Rjæbe, for at styrte i den Afgrund, hvorfra Intet vender tilbage. Et saadant Vendepunct opfordrer os indtrængende til at staage stille, til at see os omkring og til at see tilbage paa det, som har været og som er bleven til, og idet vi berede os til at gjøre det, troe vi bedst at kunne knytte vore Tanker til en Historie fra Fortiden, som vi læse i Kongernes anden Bog 24, 11—14: Og Herren talte til Propheten Gad, og sagde: Gaf hæn og tal med David og siig: Saaledes taler Herren: Jeg forelægger Dig trende Ting, vælg Dig een af dem -- enten tre Aars Dyr-tid, eller tre Maaneders Flugt for Dine Modstandere og Dine Fjenders Sværd, eller tre Dage Herrens Sværd og Pest i Landet, saa at Herrens Engel dræber i alle Israels Grændser. Da sagde David til Gad: „Jeg er angst!“ Dog, jeg vil hellere falde i Herrens Haand; thi Hans Barmhertighed er stor. Da sendte Herren Pest over Israel, saa at halvfjerdsindstyve tusinde Mænd dede i Israel. —

Det er en mærkværdig og alvorfuld Begivenhed, en Begivenhed, som i vore Dage

gjentager sig paa en Maade, at ogsaa vi ved Synet af mange Tildragelser, vistnok kunne siige med David: „Jeg er meget angst!“ Da Propheten Gad gav David det bittere Valg imellem Dyr-tid, Krig og Pest, kunde han kun med Forsærdelse tænke paa de bittere Følger af disse tre Dunder for sig og sit Land; ethvert af dem var af den Art, at vi maae finde hans Ord: „Jeg bliver angst!“ fuldkomment begrundede. Og hvo af os vil vel ikke tale ligesaa nu, ved at see hen paa den nærværende Dyr-tid, ved at vende Biet mod Osten og Syden, hvor den længe ulmende Gnist allerede er bleven til Flamme, hvis Ild et ulykkeligt Vindstød nu ikke mere blot kan, men efter al Sandsynlighed ogsaa snart skal udbrede over hele Europa; — ved at see hen paa hiin fordærvelige Epidemie, som ogsaa i dette Aar har bortrevet saa Mange i saa mange Lande, og som en sand Svøbe for Menneskeheden har gjort al Kunst til Skamme, saavel ved sin hemmelighedsfulde Optræden, som ved sit bratte Udbrud og sine skaanseløse Udelæggelser. Hvo, naar han nogenstunde tænker alvorligt efter, skulde ikke ved disse Tildragelser udbryde: „Jeg bliver angst!“ Tiden er altid alvorlig formedelst sin Flygtighed, Mennesket har hver Dag kun eet Skridt til Graven, Døden staaer hver Time

for Døren og venter kun paa et Vink, for at sønderstøbe vor Livsstraad; men i lignende Nødstider, som den nærværende, bliver Alvoret større og Varfelen mere indtrængende om, kun at tænke paa det Gne, som er fornødent, og at efterspore Marsagerne til disse truende Tilstande. Vi vandre for Tiden under en mørk Sky, og vi kunne kun vandre med Sorg og Bekymring; Guds Domme synes at true, og skulde vi da ikke spørge: Hvorfra? Hvorfor? Jo usikkerer Alt begynder at vorde omkring os, jo større de Forandringer ere, som forestaae, jo voldsommere Spændingen er og Udbruddene true, som i saadanne betænkelige Tider altid frembringe uventede Følger, desto opmærksommere bør enhver Christen iagttage disse Tidens Tegne. Ligesom Skipperen paa det stormbevægede Hav kaster Diet paa en eller anden Stjerne, som bryder igjennem de af Stormen voldsomt jagede Skyer, for derefter at rette sin Seilads: saaledes skulle ogsaa vi i saadanne betænkelige Tider see opad, og, saameget det staaer til os selv, søge at udtyde os Fingerspegene, som udgaae derfra. Og virkelig maa navnlig Religionens Belgjerning og dens usfatteerlige Værd netop vise sig størst, naar saadanne Ulyffens og Forvirringens Tider komme. Skal den være Livets sande Viisdom, skal den være en guddommelig Ledfagerinde, som ikke forlader os, men lykkelig fører os igjennem alle Uheld og Farer paa vor jordiske Løbebane, saa maa den netop da, hvor Menneskenes Domme og Meninger allermeest krybse og modige hverandre, styrke os ved faste, ubdragelige Grundsætninger, hvilke vi altid med Sikkerhed kunne holde os til. Slaae vi da op i den hellige Skrift, saa lærer den angaaende saadanne Hjemføgelsens og Landeplagers Tider, at de ere Guds Straffedomme, som paa Guds Befaling indtræde formedelst Menneskenes Synder. Hos David var Frygten saa stor, fordi han i Pesthygen netop maatte erkjende Guds Straffedom. Han havde syndet og saae med stor Forfærdelse Dndet at bryde ud over Israhel. Propheten Ezechiel kalder. (14, 21) Sværd, Hunger, vilde Dyr og Pest for Guds fire grumme Straffe. „Hvo er nu,” siger Jeremias, „den vise Mand, som forstaaer, hvorfor Landet er fordærvet og ødelagt?” Og Herren sagde: „Fordi de

forlade Min Lov, som Jeg har givet dem, og ikke have hørt Min Røst.” Jerem, 9, 12. Hos Propheten Jesaias 24. læse vi: „Landet sørger og forsmægter; thi det er besmittet under dets Beboere; de overtræde Loven, omkøste Retten og bryde den evige Pagt; derfor fortærer Forbandelsen Landet og Indvaanerne maae bøde.” — „Hører Herrens Ord, Israhels Børn!” raaber Propheten Hoseas; „thi Herren gaaer i Rette med Landets Beboere; der er ingen Sanddrubed, ingen Kjærlighed i Landet, der er ingen Gudsfrygt; men Gudsbespottelse, Løgn, Mord, Stjælen og Utugt have taget Overhaand og Blodskuld dnynges paa Blodskuld. Derfor skal Landet sørge, og alle dets Beboere skulle hentæres.”

Hvad kunne vi ligeoverfor saadanne Udsagn af den h. Skrift sige andet, naar nye Plager komme over Nationerne i vore Dage, end at vor Synd er stor! Og ingen Bekjendelse burde ligge os nærmere, end den: Vi have fortjent Dndet; det er Guds retfærdige Straffedom! — Bekjende vi det ikke ogsaa, naar vi hver Søndag i Kirkebonnen bede ved Alterets Fod: „Afvende Du, o naadigste Fader, vore velfortjente Straffe, nærværende og tilkommende Farer, fordærveligt Oprør, Krig, Dyrtd, Sygdomme, og sorgelige, ulykkelige Tider”—? Det bliver os endnu tydeligere, naar vi sammenligne vor Tid med de Tider, da Gud formedelst Menneskenes Synder lod Sine Straffedomme komme over Verden. Da Syndfloden kom, og Himmelens Sluser aabnedes, for at ødelægge alt Kjøb, da stete det, fordi Menneskenes Dndskab var bleven stor, og deres Higen og Stræben var kun henvendt til Verden og dens Nydelse; de aade og drak, de toge til Ugte og bortgjøvede sig, til Trods for alle de Formaninger, som udgik til dem fra Herren i 120 Aar; men de agtede ikke derpaa, før Stormfloden slog sammen over deres Hoveder. Er det idag maaskee anderledes? Er den nærværende Slægts Letfindighed mindre stor? Det jordiske Sinds Herredømme er stort og almindeligt. Gaarde og Landeindomme, Dyr og Heste, Kjøb og Salg, Gevinst og Tab i Handel, Haandteringernes gode og flette Fremgang, Capitaler, Actier og Renter, Udbytte og Indkomster, Boutiker og Varedepôts og andre i og for sig roesværdige og nyttige

Næringsgrene, Konster og Videnskaber, Veirlig og Politisk, Aviser og Romaner, Theatre og Baller, Casino og Tivoli, opfyldte Tusinders Sjæle i den Grad, at Mennesket neppe kan aande, endstige faae Tid til alvorlig Eftertanke! Dette Sind, som saa ganske kun er henvendt paa det Udvortes og gjør det Jordiske og Sandfælige til Hovedgjenstand for sin Virksomhed, til Indhold og Middelpunkt for sine Forhaabninger og sin Frygt, fra den tidlige Morgen til den sildige Aften ikke tænker paa Andet, ikke taler om Andet og ikke sørger for Andet, end at forbedre sin jordiske Besiddelse, og ikke gjør sig nogen Betænkning i at benytte hvilket som helst Mittel, for at opnaae timelige Goder — dette jordiske Sind opfylder for Tiden hele Verden. Hvo som finder denne vor Paastand for haard, han betragte de fleste Menneskers Syslen, og spørg da sig selv: Hvilke Grene af menneskelig Virksomhed fremmes hyppigst og mest? Det er kun dem, som indbringe Penge og atter Penge og tredje Gang: Penge!! Hvad er det, hvorfor tusinde Uegtesfaber blive fluttede? Det er Riigdom og lav sandfælig Lyst!! Hvad er Forældrenes Maal ved deres Børns Opdragelse? At disse saa snart som muligt kunne gjøre deres Lykke i Verden, blive afholdte af Menneskene formedelst en fin ydre Dannelse og Dressur, imponere ved overfladiske Kundskaber hentede fra Conversationslexica, og saaledes ret tidligt kunne gjælde for smaa Underbørn! Hvorfor ere Fængslerne overfyldte, hvorfor forekomme saamange Bankerotter, Bedragerier og Tyverier og saamegen Uager? Man maatte i Sandhed see med blinde Dine og høre med døve Øren, dersom man ligeoverfor slige Kjendsgjerninger vilde negte, at det reent jordiske Sindelag tager Overhaand.

Dengang Svovl og Ild regnede ned fra Himmelen, for at odelægge Sodoma og Gomorra, da vare Hjerterne fordærvede, fornemmelig i de store, blomstrende og yppige Stæder ved hine smudsige Laster, ved hvis blotte Navn en Christens Hjerte bæver. Og er ikke vore Dages Historie, navnlig for de store Stæder og i Hovedstæderne, en Historie af aabenbar og hemmelig Ryggesløshed, som man ofte kun leer ad, som om det kun var Strøbelighed? — D, naar den Almæg-

tiges Jorden nuomstunder vældigen ruller hen over vore Hoveder og Himmelen brænder i en dunkel Glød, kunne vi da endnu undres derover?

Dengang Jorden aabnede sig i Orkenen og opslugede Kore og hans Tilhængere med deres Telte, Familier og Alt, da skete det, fordi disse Forførere havde prædiket Oprør i Leiren og besyldt Moyses og Aron for, at de havde anmasset sig et uretmæssigt Herredømme. Er det idag anderledes? Er Hovmodets Aand ikke udbredt overalt? Er ikke alle Stænders høiere Stræben gaaet ud over sine naturlige Grændser? Er ikke Klager over Børns, Tjenestefolks m. Fl's. Ulydighed almindelige, da Jagen vil adlyde, men Enhver befale? Er Oprørets Aand maaffee banlyst, har man ikke tværtimod, under Paaastud af at ville affæste Misbrug, at indføre Forbedringer og Friheder og fremme Landenes Vel, sonderrevet alle af Gud helligede Baand, brudt de helligste Eder, draget Sværdet imod Dyrrigheden og vendt op og ned paa alle Forhold? Og om denne Oprørs- Rov- og Plyndringslyges Aand for Diebliffet end er fuet og nedtrykt af en vældig Haand, udryddet og banlyst er den dog langt fra ikke; kun altfor ofte bemærker man et skjult Had hos Mange, der kun vente paa en Leilighed. — Da Gud hjemsogte Israels Dommere og Konger, snart med Krig og Vyrtdid, snart med Pest og Fangenskab, da skete det, fordi de havde brudt deres Paagt med Gud og indført hedenst Gudsstjeneste! Har ikke ogsaa i vore Dage en stor Deel, ja den største Deel af Verden brudt med Gud, og kastet al Tro og Religion overbord, eller ogsaa kastet sig i Armene paa en characterløs, i det Uklare og Uvisse opgaaende Indifferentisme? Man spørg Mange, hvad de frygte for og for hvad de have Agtelse! For Gud? D, nei! Han er jo kun alle Menneskers kjærlige Alfader! For Synden? D, nei! Den er jo kun det usuldfomne, vordende Gode! For Døden? D, nei! Døden fører jo useilbarligt til Salighed, thi de have jo ført et saafaldet retskaffent Liv! For Dommen? Den har vor høit oplyste Tid sat sig ud over. For Straffen? Straffene ere ikke andet, end Syndens naturlige Følger, som man kan forebygge ved egen Klogskab. For Djævelen? Der gives jo

ingen; thi hvem har seet ham? — Hvor er vore gode Forsædres Tro, for hvilken disse opoffrede Alt! hvor Gaa ere i vore Dage vel beredte til at bringe noget Offer for Troens Skyld? — Hvorledes seer det ud med den sande christelige Huusandagt og Sondagens Helligholdelse? Er Jesus Kristus, hele Verdens Frelser, det Middelpunkt, om hvilket Alt dreier sig? Kirken har en naturlig Trang hos sig til at anvende sine Kræfter til Bedste for Verden og Staten, og overalt, hvor dens Liv kan udvikle sig kraftigt og frit, blomstrer denne ædle og hellige Trang og ytrer sig i tusinde mangfoldige Skabninger, som udstromme rigelig Betsignelse. Kirken vilde overalt svare til den Tillid, man sætter til den, naar man vilde befrie den fra alle besværlige Lænker. Men se! man betragter vor hellige Kirke med Mistillid, ja, i mange Lande lægger man den i uværdige Lænker, og uddanner Læren om Statsalmagten indtil den sørgeligste Consequents ved Tvangslove! Dog lad os tie derom og haabe: Deus praevidebit, videhimus ultra!

Man vil maaskee sige, at et regelmæssigere Besøg af Gudshuus, en hyppigere Annammelse af de hellige Sakramenter, Nidkærlighed i udvortes Religionsøvelser, i Ben og Almisser dog ere Tegn paa den nyopvaagne religiøse Aand i vor lille Menighed. Ja, vist; — men der gives ogsaa en falsk Fromhed, og hvor hele Livet ikke staaer i Samklang med den udvortes Religionsøvelse, der er en saadan Gudstjeneste kun Hykleri og pharisaisk Scandale og Vederstyggelighed paa det hellige Sted! Ogsaa derfor er vor Tid ikke fri. Enhver prøve sig selv! —

Man svare heller ikke paa denne vor Skildring af Tiden, at alt dette ogsaa tidligere allerede har været; — det er vel sandt; men dette kun jordiske og kjødelige Sindelag, denne Opdragelse i og idelige Tilskyndelse til bare Sandselighed, hvorved Menneffets Hjerte aldeles bortvendes fra Himmelen og kun henvendes til Jorden, — det er kun vor Tid eget. — Siig ikke, at der altid har været Bildfarelser og Bantro; det er vel sandt; men Beskyttelsen af Bildfarelsen og sammes Udbredelse igennem næsten alle Samfundets Glasfer, den tilhører vor Tid! Siig ikke, der har altid været Forbrydelser, de allergrøveste Forbrydelser; det er vel sandt; men Forbrydelsens Uborsfærdighed, men sammes Forbvar og Stolthed, dens Forgudelse og Dophielse til Dyd, — det tilhører vor Tid! Siig ikke, at der altid har været Oprør mod Gud, mod Kirken og den retmæssige Dyrighed; ogsaa det er sandt; men den i civiliserede Stater taalte Arne for og systematiske Organisation af Oprør og Revolution, det tilhører vor Tid!

Vi ville nu med disse Træk slutte denne vistnok bedrøvelige Skildring af vor Tid og lade Forhængen falde; men hvo maatte ikke ligeoverfor saadanne Kjendsgjerninger sige og udraabe med David: „Jeg bliver angest! —“? Hvem skulde den truende Dom ikke faae til at skælve? Vi have allerede gaaet lange, vældige Aar igjennem, Aar betegnede og mærkede ved Skjædsel og Smerte, ved Taarer og Blod, ved Oprør og Revolution; dog Herrens truende Varselsstegn synes at være givne forgjæves for Mange og Hans Ord synes at være talt for døve Øren.

Atter opløfter Han nu Sin kraftige Stemme i den nærværende Tid, høit og vældigt prædiker Han Selv i og ved Verdenshistorien: „Naar I ikke gjøre Bod og forbedre Eder, saa skulle I Alle tilfammen omkomme!“ Saa lad os da nu, ved Aarets Slutning, agte paa dette Herrens Varselsraab! Ingen sige, at han er ganske fri for Tidens Synder; det er ikke sandt! Enhver er ved Ord eller Gjerning, ved Handlinger eller ved Undladelser og Forsømmelser, meer eller mindre Skyld i Verdens Arimeligheder og Forvildelser. Al Forsikring, Undvigen og Undskyldning hjælper Intet; Enhver trænge skaanseløst ind i sit Indre med den atvortlige Undersøgelses og Randsagelses Fakkell, og hvor han opdager et jordiskt Sind, Hoymod, Laster og Pharisaisme, der lægge han Øren til Roden! — Da Pesten udbrod under David og bortrev 70,000, da var det kun en Straf for en tilsyneladende lille Synd, — af Hoymod og Hersekyske havde David nemlig anordnet en Folketælling; — at, hvorledes vilde det gaae os, naar Herren paa samme Maade vilde gaae i Rette med os og vor Tid? —

Held os, dersom vi endnu i Tide høre Herrens varslende Raab — da kunne vi, der maa komme, hvad der vil, imødesee Alt med Tillid og trostefuld Hengivelse; da forvandler det Ord: „Jeg bliver angest!“ — sig til: „Paa Dig, o Herre, stoler jeg, og jeg bliver i al Evighed ikke til Skamme!“ Med Tillid og trostefuld Hengivelse kunne vi da see Fremtiden imøde; thi ogsaa denne Tids Prøvelser komme fra Gud og føre til Gud! —

Ja, de komme fra Gud. Den h. Skrift lærer os jo, at Intet skeer i den store vide Verden, uden Guds Indvirkning, at Alt, selv det Ringeste, bliver styret af Ham. Uden Ham falder intet Haar fra vort Hoved, ingen Spurv fra Taget. Matth. 10. „Hvo tør sige,“ siger Jeremias, „at Noget skeer, uden Herrens Befaling? Er der ogsaa nogen Ulykke i Staden, som Herren ikke haver gjort?“ Alt kommer altsaa fra Gud, ogsaa det, som synes at have en ganske naturlig Aarsag og Fremgang; selv ugunstige Tidsforhold, Misvært, Smitsot,

Hunger og Krig, ere Guds Bærf; ogsaa Naturphænomener i deres Sammenhæng og Folger ere Aabenbaringer af Hans usynlige Styrelse. Vort Liv er ikke et Spil af en blind Nødvendighed og føleløse Elementer, men det er Stuepladsen for en alviis og kjærlighedsfuld Guds høieste Forbarmelse. — Maa denne Sandhed ikke trøste os? Al saakaldt Ulykke kommer fra Gud, — fra den Gud, Som elsker os, Som af Kjærlighed har hengivet Sin Son for os; det er en Tilskikkelse af Hans Wiisdom og Godhed, og et Opdragelsesmiddel i Hans guddommelige Plan. Lad det endogjaa være vanskeligt for Kjød og Blod at forsone os med det truende Uveir; lad end vor Natur bæve tilbage for al den Glendighed, som kan forestaae os under nok saa ugunstige Tidsforhold — for Troen forvandler Straffedommen sig til et Naadens Kors; Troen bekjender idag og altid: „Hvad Gud gjør, det er vel gjort!“ —

Ogsaa Verden har sin Trøst i saadanne Tider, ogsaa den hykler No og Mod ved den Grundfætning: „Man kan nu engang ikke forandre Skjæbnet; hvad der skal komme, kommer dog ganske vist; det er altsaa det Raadeligste, at man finder sig i det Uundgaaelige og bærer det Nødvendige med Bærdighed.“ — Det er Verdens Trøst; lad Enhver, som vil og kan, føle sig lykkelig ved den, det er ingen Trøst, som kommer af Troen, men af Fortvivlelsen. — Nei! der gives ingen blind Skjæbne og aldrig er Menneket foragteligere i sine egne Dine, aldrig føler han større Eiegyldighed, end naar han vil ansee sig og Andre for Slaver af en saadan blind Skjæbne, der i nogle Aar kæmpe med tusinde Gjenvordigheder, tilsidt bukke under og maae forsvinde af Tingenes Rækker. Hvad skal da bevæge Menneket til, med stærk Haand at modstaae sit Hjertes vilde Drivter, at erhverve sig aandelige Fortrin og at ophøie sig ved sand Wiisdom og Dyd, naar han, lig et Dyr maa ligge under for den blinde Nødvendighed? Hvad skal indgyde ham Agtelse for sine Medmennesker, naar de ikke ere andet, end Skabninger, der fremkomme og gaae til Grunde efter Naturens Love, og som man bruger, saalænge de yde Fordeel, og som man uden Betænkning afskediger, saasnart som de falde til Besvær. O, bort med en saadan daarlig verdslig Trøst af en blind Nødvendighed! Døfter Eders Hjerter i Nødens Time til Gud, fra Hvem Alt kommer, men til Hvem ogsaa Alt skal føre. Netop derved bliver vor tillidsfulde Hengivelse større, mere begrundet.

Alle de ubehagelige Phænomener i den sygelige Natur, som svare til Sorgerne i det menneskelige Liv, have det ene Maal, nemlig at den Sød, som Landmanden nedlægger i Jorden, bedre skal trives. Vinteren sender sine

Sneeflokker, og et hvidt Sneegevandt unddrager os det behagelige vanlige Syn af Jorden; men dette varmende Dække beskytter og bevarer de spæde Spirer, som i næste Foraar skulle udfolde deres Kraft og Skjønhed. Hvor mørk forekommer ikke Himmelen os, naar den i hele Dage og Uger indhyller sig i mørke Skyer og Regnen strømmer ned. Men Landmanden glæder sig; thi han veed, hvor meget disse mørke Strømme befrugte hans Jorder. Heden falder os til Besvær om Sommeren; men ogsaa den er nødvendig, for at modne Halmen og Druen. Uveiret forfærder os; men hvorledes kunde Lusten blive renset og afsjælet uden den rullende Torden og de blusjende Lyn? Snee, Regn, Hede og Uveir befrugte Marken, saa at den frodigen bærer adel Sød; og Du, menneskelige Hjerte, den aandelige Jordbund, i hvilken Herren har nedlagt en Sød for Evigheden, paa hvilken anden Maade vil og Du vel kunne blive befrugtet, end ved Kummerens Taarer, Lidelsesnes Hede og Gjenvordighedernes Uveir? Fryd Dig over Herrenes Tilskikkelser og benyt dem vel; derved vil Du udjaae et ædelt Sædeforn; thi de ville føre Dig til Gud. For Troen er selv den haardeste Skjæbne ikke mere nogen Straffedom, men den er en faderlig Tugtelse fra Gud, et Mittel for Hans opragende Kjærlighed, til at øve og fremme os paa Dydens og Fuldkommenhedens Bei. Ligefom en Gartner allerstærkest bestaer netop sine bedste Træer og omhyggeligst renser sine bedste Wiinstokke med Kniven: saaledes renser og luttter Gud netop sine Udvalgte Sjøle ved Gjenvordigheder. „Hvem Herren elsker, ham tugter han.“ — „Al Røvelse, imedens den er nærværende, synes os ikke at være til Glæde, men til Bedrøvelse; men siden giver den igjen dem, som derved ere øvede, Retfærdighedens salige Frugt.“ Erfaringen stadfæster det. Hvor Mangen er ikke bleven ført tilbage til Gud, til Troen og til Kirken netop ved den bitre Nød og ved et tungt Kors! Store Trængselstider ere ialmindelighed ogsaa Bøds- og Bede-Tider. Sædvanlig udskrives da almindelige Bønner; Folket samler sig i Skarer omkring sin Guds hellige Altare, det udsender ligefom hele Hære af Bønner. I saadanne Tider opstaaer i Alles Hjerter en levende Følelse om deres egen Afmagt, en dyb Anerkjendelse om deres Afhængighed af den guddommelige Afmagt, og en inderlig Trang efter høiere Hjælp vaagner paany. Mangen, som tidligere i sin stolte Selvtillid ansaae sig for riig og mæt, seer nu, hvor nøgen og fattig han er; han bliver da, ligefom med voldsom Haand, bortreven fra sig selv, for at støtte sig til noget Høiere. Ja, saadanne Tider føre til Gud, de stræmme os op af Syndesønnen, drive til Bøn og gjøre

stiftede til at søge og finde Jesum Christum, Frelseren fra Synden og Glendigheden. O velsignede Kors! o velsignede Landeplage, naar den bereder en saadan Binding! Maa en saadan end anrette Udelæggelser og Forvirringer, maae Livets dyrebareste Aenodier end falde, maae der end optaarnees Liig til Høire og Liig til Venstre, og om vi da end staae ganske ene iblandt Liig og Ruiner, — naar vi kun have vundet i God, i Tro og i Bøn, saa have vi vundet Alt, vundet vor uddelige Sjæl! — Derfor vær trostlig og glad! Den sande Troende frygter hverken Hunger, Pest eller Krig; thi han veed, at uden Guds Villie og Tilladelse Intet kan nærme sig ham til hans Forbærvelse, ligesaa lidt, som Ilden kunde fortære de tre Unglinge i Ildovnen, og Løverne dræbe Daniel; han siger med Psalmisten: „Om jeg end vandrer i den mørke Dødens Dal, saa frygter jeg dog ingen Ulykke; thi Herren er hos mig; Han er mit Lys og min Frelse, hans Stav trøster mig.“ — Medens Synderen, den Ugudelige og den Bantroer skjælver og forsager, naar de skulle miste deres usle Liv og gaae alt Kjødets Gang, som de aldrig have tænkt at skulde gaae; medens de folde deres Hænder til Bøn, men ikke kunne bede, fordi de aldrig have bedet, og Dødens Rådster og Ewighedens Torden bortstrømme Bønnen fra deres Læber; medens de da erfare, hvor bittert det er, at forlade Herren sin Gud — gaaer den Troende med opreist Hoved, stærk i Haabet og glad i Sorgen og ubekymret og usforagt selv i Døden, og han anvender Psalmistens Ord paa sig: „Hvo som boer i den Allerhøiestes Læ, siger til Herren: Mit Haab, min Tilflugt! min Gud er Du, paa Hvem jeg haaber. Med Sine Skulder vil Han dække Dig, som et Skjold omgiver hans Sandhed Dig; Du maa ikke grue for Nattens Rådster. Segue end Tusinde paa Din høire Haand og Titusinde paa Din venstre Haand, saa skal det (Dnde) dog ikke naae til Dig; ingen Ulykke skal vederfares Dig, og ingen Plage skal komme Din Hytte nær; thi for Din Skyld bød Han Sine Engle at vogte Dig paa alle Dine Veie.“ — Det være da vor Trøst i skjæbnesvangre Tider. Paa Sorg følger Glæde! Naar Regnskyl formørke Himmelen og oversvømme Markerne — see! da pine vi alligevel paa de endnu mørke Skyer Fredens Bue udsprejdt, som forkynder klarere Dage; synker end Natten ned med sit Mørke, er intet Maanes eller Stjernelys at see; see! her i Troen henvinde snart de gyfelige Timer, og Alt belyses atter af det venlige Sollys. Vinteren er kommen; med sine korte, kolde og mørke Dage hviler den trykkende paa Jorden! Vent kun en liden Tid; Vaaren vil atter komme med sine længere, deilige Solskinsdage og klæde Mark og Skov med frodigt

Grønt. Saaledes har Gud skjenket os lykkelige Aar, Han sender os ogsaa daarlige Tider, og det staaer nu til os, at ændse og agte paa de Advarsler, som Han derved giver os, og da kunne vi lægge Grunden til en bedre Tid! — Amen, gid det maa skee!

Kirkelige Efterretninger.

Afrika. (Sluttet.) Missionen vandt en utroelig Tillid ved denne sørgelige Tildragelse. Daglig ankom Slægtninger, snart en Kone, snart en gammel Moder, en Broder eller Søster, for at besøge de Saarede, og da Missionærernes opoffrende Omhu for disse ikke kunde undgaae deres Opmærksomhed, tiltog Tilliden til dem med hver Dag. Ogsaa Børn indfandt sig talrige. De nysgjerrige Negre, som betragtede Alt opmærksomt med deres sorte speidende Dine, maatte snart selv hjælpe med at pleie de Syge, og de vare ogsaa stedse villige til at besøge smaa Commissioner. Provicaren hengav sig snart til det glade Haab, at de mange Bønner, som de smaa hvide Brødre og Søstre af Foreningen til Jesu Barndom i Europa opsende til Himmelen for disse smaa Negeres Sjælefrelse, ikke vilde blive ubønhørte. Han søgte fremfor Alt at vinde disse haabefulde Drengbørns Kjærlighed. Naar derfor Een havde punktlig udført et Ord, saa fik han som Belønning et Par Beenklæder, som forskaffede ham den Ret, at han uhindret turde gaae ombord paa Missionskibet, hvor de christelige Grundlærdomme bleve ham anskueliggjorte i Billedbøger, og hvor han og lærte at gjøre Korsfets Tegne, bede Fadervor og Ave Maria. Disse Smaa fortalte da hver Aften hjemme de vidunderlige Ting, som de havde seet og hørt. Udmærkede een sig ved Lærvillighed og Flid, saa erholdt han nogen Tid efter en blaa Blouse og en rød Hue. Den saaledes uniformerede lille Skare opvakte Kappelyst hos deres nøgne smaa Brødre. Disse opstillede sig da ofte i Grupper, hvor de vidste, at Provicaren vilde komme forbi, hilste ham ærbødigt, saae ufravendt paa ham, og ofte traadte en mere Driftig frem, kysede hans Haand og bad om den Gunst, at maatte optages iblandt hans Børns Tal, hvortil altid Forældrenes Tilladelse blev indhentet. Mange Forældre overgave deres Smaa ligefrem til Missionsanstalten. Bari'ernes Børn blibe fra den tidligste Ungdom vænnede til Arbeide. Idet de nu uddannes til Christne, skulle de ikke ophøre at være Bari'er; hvorfor Drengbørnene først

komme til Underviisningen, naar de ikke mere have nogen Beseftigelse i Hjemmet. Mangen sort Discipel kommer ogsaa usædvanlig tidlig til Missionshuset; naar nu Provicaren undrer sig over den tidlige Ankomst, saa faaer han til Svar: „Fader, jeg gif i Nat til mit Arbeide, og har derfor nu allerede fuldendt det.“ Regelmæssigt indtraf endeel Drengene tidligt om Morgenen, for at bivaane den h. Messe og blive hele Dagen paa Stationen. For Saa-danne er fastsat en egen Dagsorden. Efter Frokostmaaltidet stiller Skaren sig op i Rækker, og Enhver erholder et Haveredskab, hvorpaa de parviis begive sig ned i Haven, hvor de arbeide i to Timer. Efter endt Arbeide blive Redskaberne bragte paa deres bestemte Plads, og efter en kort Hvile affynges Psalmen: Laudate Dominum „Lover Herren, alle Nationer!“, som Børnene snart kunne udenad. Derpaa følger Religionsunderviisning, Bønnernes Indøvelse og til Slutningen synges det lauretanske Litani ved Alterets Trin. Ved Bordet opvarte Drengene med stor Glæde, men blive da ogsaa igjen opvartede ved deres Middagsbord af Missionairerne. Samme Orden følges om Eftermiddagen. Da Bari'erne ere en frigerist Nation, saa anfaae Provicaren en Slags militairist Orden iblandt Drengene for hensigtsmæssig. De bleve derfor i de kjøligere Timer ogsaa underviste i militaire Øvelser i Gaarden og Haven. En smuk Fane, kronet med Korset, blev tilberedt, høitideligt overrakt den lille Skare og den Frommeste udnævnt til Fændrik. Det var et overraskende Syn for de Jidsodte, naar de saae den lille uniformerede Trup alvorlig at marschere med sin Fane, gjøre Svingninger og ved Commandoen til Bøn at falde paa Knæ og tage den røde Hue af Hovedet. — Om Aftenen trække de op i Geledder til deres forskjellige Landsbyer og syngte derved: Laudate Dominum. Hjemme lære da Søstrene af Brødrene denne skønne Lovpsalme, som blev saa yndet, at man allerede hører den gjenlyde paa Marker og Enge. Da Pigerne saae deres Brødre at gaae paa flødte omkring, fandt de sig tilsidefatte og søgte ved deres Brøders Mellemkomst ogsaa at erholde Klædningsstykker. Man lod derfor ogsaa nogle forfærdige. For dem, hvilke bestode i et vidt Klædebon; som ~~var~~ ^{fra} Lænden ned til Fodderne og var til at blinde omkring Livet med et Belte af sribet couleurt Løi; dernæst en Overtjole af blaafarvet Lærred med en Tomme bred hvid Kant, som slutter tæt om Halsen og naaer en Haandbred ned over Underklædningen, med vide ~~Armer~~, som neppe naae til Albuerne (for ikke at genere ved Arbeidet), og er bunden om Livet, og endelig et høit, firkantet Tørkløde om Hovedet. Pigerne bleve derpaa høitideligt iførte Klæderne

med Formaning til at være sædelige og bestedne. — Derved spurgte Mødrene og Døttrene, om ikke Knoblecher's Søstre allerede vilde komme til næste Aar, for ogsaa at undervise dem, saaledes som det nu skete med Drengene. (Nonnerne til den gode Hyrde i Cairo lode Moga svare paa hans Spørgsmaal om, hvem disse Fruentimre vare, som saae aldeles eens ud: det er Abbunas Solimans Søstre! Da disse lode ham spørge, om de ogsaa vel turde komme til hans Land, for at undervise de imaa Negerinder, viste Moga sig noget fornærmet over, at man kunde tvivle derom, og fortalte derfor nu til sine Landsmænd om Søstrenes Beredvillighed til at komme.) — Talrige Deputationer fra alle Retninger kom til Gondokoro, hvoriblandt ogsaa var een af Stammen Berri, bestaaende af 60 Personer, under Moga's Anførelse. Om Søndagen efter den h. Messe bleve de forestillede. Deputationen var opstillet i Gaarden efter Rang. Missionens unge Disciple bade om Tilladelse til, ved denne Leilighed at turde opstille sig i Geledder med deres Fane, hvilket gav Forhandlingen en større Høitidelighed. For Høvidsmanden havde man Klædningsstykker, og for de Øvrige Glasperler i Beredskab. Ved Provicarens Ankomst svingede de Landserne og istemte en Nationalsang. Provicaren satte sig ned paa en Stol foran sin lille Trup. Anføreren traadte frem tilligemed Moga, og holdt i sit Modersmaal en Tale, som Moga oversatte i det Bariske. Efter en lang, ceremonieus Indledning sagde han: „at han havde faaet det Hverv af Berri'ernes Høvidsmand, at tolke deres barnlige Grefrygt, og især at takke for, at han havde bragt Moga tilbage, som de havde anset for tabt; de indbøde ham til deres Bjerge, hvor de allerede havde bygget et Huus ved Siden af et skyggesfuldt Tamarinbetræ paa et høit og sundt Sted.“ Provicaren tilkjendegav derpaa sin dybe Kærlighed over denne gjæstfrie Indbydelse, og lovede til næste Aar, at opfyldte deres Ønske, dersom Gud vilde friste ham Livet. — Han maatte derefter lade det skee, at Anføreren kastede sig paa Knæ for ham, strøede Sand til højre og venstre og derpaa krøb hen til Stolen og greb Provicarens højre Haand, som han førte til sine Læber og Pande. Først da han følte sit Hoved berørt af denne Haand, opløstede han glædestraalende sit Ansigt og sagde: „Nu er det rigtigt! Du er den store Fader, Bari'ernes Fader, tillige og vor Fader! Vi vilde Alle være bedrøvede, dersom vi ikke turde bevidne Dig vor Grefrygt, saaledes som det sommer sig.“ Derpaa bleve de Øvrige paa hans Bøn ligeledes stede til Haandkys. Ceremonien varede over een Time, i hvilken de forte Smaa sang forskjellige Sange. De-

putationen blev baade Middag og Aften beværtet med en stor Dre, som en Høvidsmand Dagen iforveien havde foræret til Missionen. —

Efterat nu forskjellige andre af Missionens Alliggende vare ordnede, seilede Provicaren med Missionsflibet høiere op ad den opsvulmede Flod, og antom den næste Dag til Kykflodens Munding under den tillilende Mængdes høie Jubel. Den tredie Dag stodte man paa en Gruppe Der, imellem hvilke Strømmen banede sig Vej i snevre Flodseenge gennem Klippegrunden. Videre kunde man nu ikke komme med Skibet; i en Skibsbaad naaede Provicaren endnu Klippens Lumutut (Kloffe), hvis Top han vilde bestige, for efter Kompasets at optage en Plan over Omgivelse. Da han besteg den mægtige Klippemaase var han ganske hensunken i Betragtningen over de brogede Slyngeplanter, da han imellem Klipperne pludselig bemærkede tre med Spyd bevæbnede Mand. Saa snart de saae, at de vare blevne ferte, kom de venlig frem, idet de hilsende, og førte ham paa hans Ven ad Omveie op paa Toppen. Udsigten der var henrykkende; rundt om duftede de pragtfuldeste Træer og Planter; ved Fødderne buldrede den brusende Strøm hen over Klipper og Afgrunde; den vestlige Deel af Den saae imidlertid ud til at være et fladt og veldyrket Land. Imod Nord laae fire Der klædt i det pragtfuldeste Grønt; ligeledes imod Syd saae man flere Der; i Sydvest henimod Æquator vinedes Toppen af Rego, hvis Fod befyldes af Floden, og endnu sydligere gaaer en Diergryg imod Ost. De Indfødte kunde ikke give nogen Oplysning om den gaadefulde Flods videre Løb; de bragte Blomster og Planter, hvis Rødder de tilskrebe Lægekraft, og lovede til det næste Aar Frugter af alle Dens Træer, naar Provicaren skulde komme igjen. — Tilbagejarten til Gondoforo gik hurtigt; men hvilken Sorg ventede nu den saa meget prøvede Mand! Den høiarv. Hr. Kohl var, udmattet af Hede og Træthed, kommen hjem nogle Dage iforveien fra et Sygebesøg; Provicaren fandt ham allerede meget svag og hans Tale tydede endog paa Sindsforvirring. Den 8. Juni bleve ham de hh. Sakramenter meddeelte, og den 12te vendte hans fromme Sjæl tilbage til sin Skaber, for der ved Forben at virke for disse godmodige og af Naturen riigt begavede Negre. Dette haarde nye Slag nødte Provicaren til desto større Anstrengelser, for forinden sin paatænkte Tilbagereise til Chartum at meddele de mere underviste Børn den h. Daab, hvorom de saae indstændigen bade. Og saa nogle Børne bade om det samme. I blandt disse var Kany, som var gift med en eneste Kone, allerede i Midten af Mai Maaned, da han var i Dødsfare, bleven optagen i Kirkes Samsfund som Petrus, den Første i Kirken

i Centralafrika. Den forrige Gier af Missionseiendommen, Lutwery, bivaanede daglig Bornenes Underviisning, og sagde nu en Dag: I sin høie Alder vilde han sandsynligvis endnu døe forinden den næste Regntid. Havde han afstaaet sine Eiendomme til Hr. Knobleder, saa maatte denne derfor sikkre ham Himmelen ved at give ham Daaben. Hans Dnsfe blev opfyldt. — Den 14. Juni 1854 lettede Missionsflibet efter forrettet Andagt Ankeret for at gaae tilbage til Chartum. Bari'erne knælede med Taarer i Dinene paa Strandbredden og strakte Hænderne mod Himmelen. Provicaren opløstede ligeledes Aand og Die og begav sig derpaa ned i Skibsrummet, for ved Alteret der at anbefale Missionsstationen til den saligste Jomfrues naadefulde Forbøn og Beskyttelse. Den 1. Juli antom han til Chartum og i Begyndelsen af December vilde han atter seile op til Gondoforo tilligemed de høiarvverdige Herrer Ueberbacher og Reiner. Imidlertid har man modtaget Efterretninger om det smertelige Tab af den høiarv. Hr. Reiner og den fortræffelige høiarv. Hr. Anton Gostner. Af disse og andre Grunde fandt Afreisen fra Gondoforo først Sted i Februar d. A. — Efter Marieforeningens 4de Aarsberetning er Gondoforo ikke mere den eneste Missionsstation i Negerdistricterne ovenfor Sudans, men der er ogsaa bleven grundet en saadan i Landsskabet Angweyn af Hr. Mosgon. — Maatte Herren da ogsaa fremdeles rigeligen velsigne denne og alle vor hellige katholske Kirkes Missioner i alle Verdensdele! —

Num. Titelbladet og Indholdsfortegnelsen til 3. Aargang vil følge med et af de første Numre i næste Qvartal. Red.

Kirkelig Erindringsliste.

- Søndag d. 30. Decbr. — Arets sidste Søndag. — Dagens Epistel: Gal. 4, 1—7. — Evangel.: Luk. 2, 33—40. — Guds-tjeneste Form. Kl. 8 og 12 stille Messer. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Lydst. — Efterm. Kl. 3 Andagt med Catechisation paa Danst.
- Mandag d. 31. Decbr. — Foruden de trede dællige Messer om Form Kl. 7 og 8, holdes om Aftenen Kl. 9 en høitidelig Takkeandagt, med Prædiken paa Danst og den Melværdhæft. Lovsang To Deua.
- Tirsdag d. 1. Januar 1856. — Vor Herres og Frelseres Jesu Christi Dødsførelse. — Nytaarsdag. — Dagens Epistel: Tit. 2, 11—15. — Evangel.: Luk. 2, 21. — Guds-tjeneste: Form. Kl. 8 og 12 stille Messer. — Kl. 10 Høimesse med Prædiken paa Danst. — Efterm. Kl. 3 Andagt paa Danst.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Konrad Sander.

Trykt hos Louis Klein.